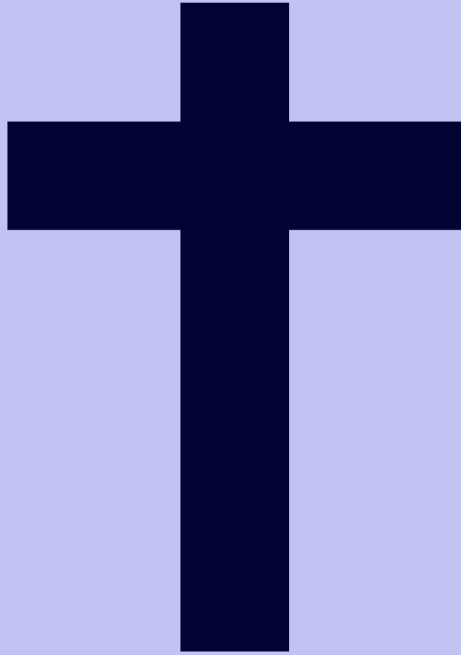

Melǎ Mékōōlē

New Testament in Akoose (CM:bss:Akoose)

Melĕ Mékᵛᵛlē
New Testament in Akoose (CM:bss:Akoose)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Akoose

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Akoose

bss

Cameroon

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Akoose

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 23 Aug 2023 from source files dated 29 Jan 2022
0143729f-907e-5098-b6ce-63b1629b8e48

Contents

Matyo	1
Makase	47
Lukase	75
Jone	121
Mbeltéd	153
Roma	196
1 Korinto	216
2 Korinto	235
Galesia	249
Efesus	256
Filipi	264
Kolose	270
1 Tesalonika	275
2 Tesalonika	280
1 Timoti	283
2 Timoti	289
Titus	293
Filemon	296
Hibru	298
Jemse	314
1 Petro	320
2 Petro	326
1 Jone	330
2 Jone	336
3 Jone	337
Jude	339
Mam nime mébenléd	341

Nkalanj mí bwâm míme Yesuε ngáne Matyo átélé Ndibned ní kálag

Nkalanj mí bwâm ngáne Matyo átélé ríhóbe nén bán Yesuε mó adé Nsoode awě Dyöb dénhōbpē aá mósōlōm á nkōñsé te. Mbwiined ne mó dōo Dyöb dénlōnēdtē mekan míme ánhōbpē aá mósōbelé ábē bad se' bōód. Mmén nkalanj mí bwâm rídé áyāl e nkōñsé rísyāāl.

Mekan míme Yesuε áyágté'áá békábé mó áte metón métáan. (1) Abé áde bad bé nkamlen ní Dyöb bétáñgéné awónj ne mbeltéd rímāb, mekan míme mébē rímāb ne mekan míme mébenléd ne bó (E'ped 5-7); (2) Nsón míme bembapεε dyōm ne bébe bétáñgéné abel (Eped 10); (3) Ngáne nkamlen ní Dyöb rídí (Eped 13); (4) Ngáne mod átáñgéné Dyöb abele (Eped 18); (5) Mekan míme mébenlad ne ngáne ébēε áde Krístāá ápεé (E'ped 24-25).

Nkabtéd ní kálag

Nchyaátén ne echyáa éche Yesu Krístāá 1.1-2.23

Nsón míme Jōne, Ndusenε 3.1-12

Edusen ne mekágsen míme Yesuε 3.13-4.11

Nsón míme Yesuε á mbwóg e Galilia 4.12-18.35

Nsón míme Yesuε áde áhídté á Galilia ápε á Jerusalem 19.1-20.34

E'pun bé asóg ábe Yesuε á Jerusalem ne benben ne á Jerusalem 21-27

Mpuu ne alúmed áde Sánjwéé álúmtáá bad yāl áde ámáá apuu 28.1-20

Betaa ábe Yesuε (Luk 3.23-38)

¹ Tónjg e betaa ábe Yesu Krístāá edíi nén. Yesuε ambíd á nchyaátén míme kñj Dabide, Dabide mó-ε abíd á nchyaátén míme Abrahamε.*

² Abrahamε mó abédé sáá awě Aisige. Aisige-ε ambé sáá awě Jakōbe, Jakōbe-ε mó anchyáá Judaa bōobe baányan. ³ Judaa bó mwaád Tamaa, bēnchyāā Perεε ne Zεraa. Perεε ambé sáá awě Hεserōne, Hεserōne-ε sáá awě Rame. ⁴ Rame mó abédé sáá awě Aminadabe, Aminadabe-ε abédé sáá awě Nashōne. Nashōne ambé sáá awě Salmōne. ⁵ Salmōne bó mwaád, Rahabe bó-áá bēnchyāā Boase. Boase bó mwaád Rutε bēnchyāā Obεde, Obεde-ε ambé sáá awě Jεse. ⁶ Jεse ambé sáá awě kñj Dabide.

Kñj Dabide bó Uria mwaád béchyāā Solomonε. ⁷ Solomonε ambé sáá awě Rehoboame, Rehoboame-ε mó ambé sáá awě Abijaa, Abijaa ambé sáá awě Asaa. ⁸ Asaa ambé sáá awě Jehosafade, Jehosafade mó-ε ambé sáá awě Jorame, Jorame mó-ε ambé sáá awě Uzzia. ⁹ Uzzia abédé sáá awě Jotame, Jotame mó-ε ambé sáá awě Ahasε. Ahasε mó-ε ambé sáá awě Hezekaya. ¹⁰ Hezekaya-ε ambé sáá awě Manase. Manase-ε sáá awě Amōse. Amōse mó ambé sáá awě Josia. ¹¹ Josia móo anchyáá Jekonyase bōobe baányan, á pónde eche bad bé alonj á Israel bēnkweé nzum bonj bad bé Babilōn béswéén bó áwāb alonj.

¹² Ade nén dēmmadté atóm, kóñj ne á pónde echē bēnchyāā'ε Yesuε, betaa ábe Yesuε bēbédεε; Jekonyase móo ambé sáá awě Sheltyεle, Sheltyεle-ε mó ambé sáá awě Zerubabele. ¹³ Zerubabele ambé sáá awě Abuteε, Abuteε-ε sáá awě Elyakime. Elyakime-ε ambé sáá awě Azōo. ¹⁴ Azōo abédé sáá awě Zadoge, Zadoge mó-ε ambé sáá awě Akime, Akime-ε sáá awě Eliude. ¹⁵ Eliude mó ambé sáá awě Elizaa. Elizaa-ε sáá awě Matanε. Matanε mó-ε ambé sáá awě Jakōbe. ¹⁶ Jakōbe mó abédé sáá awě Josεbe. Josεbe mó awónj Maria awě anchyáá Yesuε awě béchagεé bán Krístāá.

* 1:1 Mmén nchoo rídé kóñjne á kálag e Dyöb e'só 5.1, 6.9, 10.1, 11.10, 27.

¹⁷ Né-ɔ́, nyonḡel ésyāāl, mbooted ne Abrahamε âpe wée Dabide, édé dyôm-é-nyonḡel ne éniin. Mbooted ne Dabide âpe pónde eche béswééné bad bé Israel á Babilon áde bēnkweé nzum, édé dyôm-é-nyonḡel ne éniin. Bootya pónde eche bénsweēnnē bad bé Israel á Babilon áde bēnkweé nzum, káñne á pónde eche béchyáá Yesue, áde dyôm-é-nyonḡel ne éniin.

*Echyáa éche Yesue
(Luk 2.1-7)*

¹⁸ Echyáa éche Yesue ébédé nén: Maria, nyaá awě Yesue, ábédé ngɔn e mmwaád echě enkembíi mwenchóm. Bēnkii mó mod nhóg awě béchágé'áá bán Josebe. Boḡ byánán Maria ásu á e'wóngé wée Josebe, ényinnéd nén bán adé nkog á ngine e Edáádəḡ éche Esáá. ¹⁹ Josebe-’ε, ngáne ábédé mó mod a bwām, enkēndəḡé Maria e'són awóged. Né-ɔ́, abelé'áá mboḡsén áchene mó á mesɔm-té. ²⁰ A pónde echě nímē mewēmtɛn médíi mó áte, ángel e Dyōb empíi mó áde ánánḡé nló. Ángel ne enláá mó nén áá, “A-Joseb, mod á mbyaa níme Dabide, weebáá' Maria atéd née mmwaád awōḡ, áyāle Edáádəḡ éche Esáá chɔ́ épíídé mó boḡ abé nkog. ²¹ Achyāā mwān a mwenchóm, échuu-’ε mó dīn wée Yesue† áyāle nén móshūd ábē bad á mbéb-te.” ²² Mmén mésyāāl mēmbenléd álóned e'yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é'dáádəḡ áá,

²³ “Nyénəne', ngɔn e mmwaád echě eebíi mwenchóm ébē nkog, echyáá-’ε mwān a mwenchóm, béchǎg-ke mó bán Emmanuele.”

Adén dīn adé nén bán, “Dyōb adé ne sé.” ²⁴ Née Josebe ásyəḡé ásē, ambēl ngáne ángel énlāá'é mó. Antéd Maria née awě mmwaád. ²⁵ Boḡ káñ ne pónde eche Maria áchyáá mwān, Josebe enkēndyēnné mó. Josebe anchuu-’ε ane mwān dīn áá Yesue.

2

Beləḡ-bé-betintine bébidé á akuu áhye dé abe Yesue edúbe

¹ Bēchyāā Yesue á dyad á Betelhem á mbwóg e Judeya á pónde eche Herode ábédé kəḡ. Bad behóg ábe beláá'áá betintine ábii mekan, bémbíd á akuu,* bēpē á Jerusalem. ² Ade bēpédé á Jerusalem, bēnsédéd bánken, “Héé kəḡ e bad bé Israel, ane awě achyáádté wén ádíi? Sēnyíné tintine á akuu awě alúmte nén bán achyáádté. Nē dɔ́ akáá boḡ sépag ábe mó edúbe.” ³ Adě kəḡ Herode áwóḡé nē, nē dēntagéd mó á mewēmtɛn-té bwāmbwam. Dēntagéd mó, átāḡéd-te bad bé Jerusalem bésyāāl. ⁴ Herode anlād ábe beprise bēmbáá ne bemeléde bé mbéndé bésyāāl áte. Boḡ ásedté bó aaken, “Héé Ane awě Dyōb Áwóḡté, awě bésinéé, áchyáádté?” ⁵ Dɔ́ békweénténé mó bán, “Béchyāā mó á dyad á Betelhem, á mbwóg e Judeya. Nkal é'dáádəḡ antél áá,

⁶ ‘A-bad bé Betelhem á ndɔ́b e Juda, ádēn dyad adé dyad ahóg áde adé etógnén bwāmbwam átínté e myad mé alon á Juda.

Áyāle mod ábid átínté echēn, awě ályāḡéd ábēm bad bé alon á Israel.’ ”

⁷ Née Herode áwóḡé nē, anchélé ábē beləḡ-bé-betintine á kun-té, boḡ ásedté bó nyaa e pónde echě tintine ne ámbídté. ⁸ Dɔ́ álómé bó á Betelhem áá, “Nyékag, nyétōḡ anən. Nzé nyényíné wée ane mwān áchyáádté, nyétim ámbid nyéhye nyéláá me, ábel boḡ mémpē ríke ríbe mó edúbe.” ⁹ Ade bémáá mekan níme kəḡ álánḡé bó awóg, bēmbootéd akε ámpē. Boḡ áde bénóné ámin, bényin melemlem mé tintine níme bényinnē á akuu née ákagké bó á'sō. Ane tintine ankě káñ atyéem wée ane mwān áchyáádté. ¹⁰ Anyín áde bényíné ane tintine, bēnwóg menyinḡe bwāmbwam. ¹¹ Bénsāl á ndáb-te. Née bésólé, bényin ane mwān bó nyan, Maria. Bēmbwōḡē ane mwān mebóbōḡ ábe mó edúbe. Bēmbíded mende áwed níme bēnwánlédte mó, bēbē-’ε mó. Mmē mende mébédé ḡól,† mǎḡ mé e'lod

† 1:21 Yesue: Adén dīn ádíi bán Mod a e'sooson.

* 2:1 A akuu: Ped echě etondεε ábidéé.

† 2:11 Ḡól: Edii ekii éche édé nkun bwāmbwam éche élúmte bán Yesue adé kəḡ.

é' bwâm níme béchəgəé bán frankinsen‡ ne mía. § 12 Née bémáá ane mwän edúbé abe, bémbwəgə esú áwāb alon, bon bēmpōŋ nzii empée, áyāle Dyōb dénlāā bó á nló-te aá béetimé' ámbid wée Herode.

Bésōbnē Yesue, békééné mó á alon á Egipto

13 Ade ábē belāŋ-bé-betintine bémáá ake, ángel e Dyōb enláá Josebe á nló-te aá, “Hidé ásē, étéd anén mwän bó nyan esoben bó, étimen bó á Egipto. Nyédye-'e áwed káŋ ne nláŋgé nyé méé nyéhide, áyāle Herode álōm bad áhed anén mwän, áwúu mó.” 14 Mmé nkuu dēn, Josebe anhidé ásē, atéd mwän bó nyan, ákēēn bó nkuu ne nkuu, átímnád bó á Egipto. 15 Áwed dōo bendyē'é káŋ ne pōndé eche Herode áwédé. Nén dēmbenléd álóned e'yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é'dəədəŋ aá, “Nlébpé awem Mwän méé ábíd á alon á Egipto.”

Béwúú e'ched é' bán á Betlehem

16 Ade Herode ásōŋténé nén aá belāŋ-bé-betintine bē bédógé mó, anlīŋ bwāmbwam. Anlóm éche sánze á Betlehem ne ene pəd e mbwóg esyāál, aá béwúu bán bé baachóm bésyāál ábe béepede mwě rílán. Ambel nē átāŋgen ne pōndé eche belāŋ-bé-betintine bēnlāā-'é mó bán bēnkālē tintine awě anlúméd echyāá éche Yesue anyín. 17 Nén dēmbenléd álóned e'yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é'dəədəŋ Jeremayaa. Jeremayaa anhób aá,

18 “Bad bēnwōg e'saád ne awé á ngine ádē ábidé'áá á Rama, áde Rashede áchyē'é ábe bán. Bélénté'áá mó awé, bon eékobpe aléned áyāle nén bán bēmmad mó awé.”

Josebe, Maria, ne Yesue bébidé á Egipto bétim á Nazaret

19 Ámbid e kwééd eche Herode, ángel e Dyōb empií Josebe á nló-te áde ámbēē abé á Egipto, élāŋgē mó nén aá, 20 “Téd awōŋ mmwáád bó mwän, nyétime ámbid á alon á Israel. Herode ne ábē bad ábe bēhédé'áá ane mwän awúu bémáá awé.” 21 Née Josebe áwógé nē, anlad yāl, atéd Maria bó mwän, bōsbōo bétim ámbid á alon á Israel. 22 Bon áde Josebe áwógé bán Achelaue atédé atii dé nkamlen áde sáá, kēŋ Herode á mbwóg e Judeya, ambāŋ atim ámbid áwed. Ángel e Dyōb enhyě mó mekan mémpēe aláá á nló-te. Nē dēmbēl, á mbwóg e Galilia dōo ántímmé ake. 23 Ankě alōŋ á dyad ámbáá ahóg áde béchágé'áá bán Nazaret. Nén dēmbenléd álóned e'yale ábe Dyōb dénlōmēnnē bekal bé'dəədəŋ tāŋgene Yesue aá, “Abyēēn née Mod a Nazaret.”

3

Nkalan níme Jone, Ndusene

(Mak 1.1-8; Luk 3.1-18; Jōn 1.19-28)

1 Etún é pōndé ámbid enē, Jone, Ndusene ámbid nkal é'dəədəŋ a Dyōb. Akalé'áá eyale é Dyōb á ehyāŋge á Judeya, álāŋgē bad aá, 2 “Nyétede abel dé mbéb áyāle nén nkamlen ní Dyōb rídé benben.” 3 Jone mó abédé mod awě nkal é'dəədəŋ Yesayaa áhóbé'áá, áde ánhōbpē aá,

“Ehāŋgé ébide' á ehyāŋge bán, 'Nyébonŋsen epe éche Sāŋgwéé. Nyétii echē nzii.' ”

4 Jone ahágé'áá mbóté éche bēbénlé nyon éche ébídé á yāl e kamēl.* Awáá'áá ngóo a ngob e nyam. E'chuu ne bengóméé bōo bēbédé ndyééd echē. 5 Bad bēbídé-'áá á Jerusalem, ne níminíí myad mé mbwóg e Judeya esyāál ne á melon mémpēe níme mébédé á nkag mé edíb é mbáá é Jodan, békag wée Jone. 6 Née bēmpaléé nímmāb mbéb áte, Jone ádusén bó á edíb é Jodan. 7 Bon áde Jone ányíné née Befarisia ne Besadusia bēhúé'é ábel bon ádusen bó, anláá bó aá, “Píí é nyě chén! Nzéé múmó alāŋgé nyé aá nkáásé ní Dyōb ríhúé' bon aléb-pe nyé aá nyékúme abāŋgé? 8 Nyéke nyébele mam níme mélúméd nén bán nyétēdté

‡ 2:11 Frankinsen: Abédé dyōg áde bēbagnéé Dyōb mende. § 2:11 Mía: Mébédéé dyōg áde bēnabnadté ndim.

* 3:4 Kamēl: Edii nyam echē edé née nyag echē bēbenladté á ehyāŋge ápém nted.

ádēn abé dé mbéb. ⁹ Nyéewémtán nén bán nze nyéhóbé bán, nyédé bán ábe Abrahamε, nyéekudté nkógsen ní Dyöb. Bonj nílaa nyé nén meé, Dyöb áhele ábenléd mímén meláá átímed mó bán ábe Abrahamε. ¹⁰ Bóob-póó ehón émáá anaa á nkanj mí mel. Né-óó, bwel ké é'héé ábe béechyāā' e'pum é' bwām, békwele bó bébwém-me bó á muú-te. ¹¹ Ndusan nyé bóob ne mendíb álúmed nén bán nyéhǎñléné áden abé dé mbéb. Bonj mod ampée ahúé', awě atómé me. Meékwognedéé ké ápém míme metámbé. Adusén nyé ne Edǎádǎñ éche Esáá, ádusén-ne nyé ne muú. ¹² Awánlé échē epeben á ekáá, ábel nén, ápeb míme menyán ámín. Nzé amadé, álad mbum é bwām áte, ákōō chό. Bonj álad e'pǎá, ahyáád bó á ebonde é muú éche éédímē'."

Bédúséné Yesue

(Mak 1.9-11; Luk 3.21-22)

¹³ Bóob-póó, Yesue ambíd á mbwóg e Galilia, áke wée Jone á edíb é Jodan ábel nén Jone ádusen mó. ¹⁴ Bonj Jone anwanén mó mewémten ahǎñlen, áhōbē nén aá, "Née édíí bán we-éé wembé edusan me, chán étímé abé éche wewe éhyagké áwém weé ndusen we?" ¹⁵ Bonj Yesue ankwentén mó aá, "Mwě ébē nē bóob ábel nén débél mam mésyāāl bwām ngáne Dyöb áhedéé." Né-óó, Jone ankwentén mó adusen. ¹⁶ Melemlem mé pónidé míme Jone ámáá Yesue adusen, Yesue ansyǎá á mendíb-te. Dóó ngob e dyöb énédnédé, bonj ányīnē née Edǎádǎñ é Dyöb ébídé ádyöb ésudé ásē née élǎā, étyéém-me mó á nló mín. ¹⁷ Ehób chό-'ε ampē ébídé ádyöb nén, "Awem Mwǎn a nlém nén, awógte me menyinge bwámbwam."

4

Satanε akǎgé Yesue

(Mak 1.12-13; Luk 4.1-13)

¹ Ambíd e pónidé, Edǎádǎñ é Dyöb éntimén Yesue á ehyánge ábel nén Satanε ákǎg mó. ² Yesue andid yǎl nzaa á mekáne-tē móom mé e'pun méniin. Ambíd e ene pónidé nzaa ewagé'áá mó. ³ Dóó Satanε ápédé bonj álánge mó aá, "Nzé We-éé edé Mwǎn a Dyöb, kamlén mímén meláá métim e'wele." ⁴ Bonj Yesue antimtén mó aá, "Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

'Saké ndyééd chěmpen edide moonyonj á alongé. Bonj eyale téé éche Dyöb áhóbé, chόó édídé moonyonj á alongé.' "

⁵ Dóó Satanε ákééné Yesue á Jerusalem, dyad áde ásáá bonj átyēēmān mó á nzonje e Ndáb-e-Dyöb mín, ⁶ álánge mó aá, "Nzé we-éé edé Mwǎn a Dyöb, éheb á bwéle-mín hén éhūn á ndǎob, áyāle éténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

'Dyöb dékamlén éche ángel ásáb we, épēm-me we ámín ábel weébōmē ekuu á aláá.' "

⁷ Yesue-'ε antimtén mó aá, "Bonj kálag e Dyöb ehóbé ampē nén aá, 'Weékǎgē Sǎngwéé ádonj Dyöb áte.' " ⁸ Satanε antéd Yesue ámpē, búmō bétyéém á mbóod mín, bonj álūmtē mó melonj mé nkǎsē mésyāāl ne nhon nsyāāl míme ndé áwéd-te. ⁹ Dóó álánge mó aá, "Měbě we ábén bwēm é'syāāl nze ebwógké me mebóbónj bonj ébāg-ke me edúbé." ¹⁰ Dóó Yesue álánge mó aá, "Syǎá me á díd-te, a-Satan! Eténlédé nén bán,

'Ebwógke' Sǎngwéé ádonj Dyöb mebóbónj, ébage-'ε mó edúbé. Mwěnpen-naá étǎngéné abele.' "

¹¹ Né-óó, Satanε antédé Yesue, ákē. Ángel émpě, éwóngén Yesue.

Yesue aboótédé míme nsín á Galilia

(Mak 1.14-15; Luk 4.14-15)

¹² Ene pónidé bénhē Jone, Ndusenε á mbwóg. Ade Yesue áwógé nē, antím ambíd á mbwóg e Galilia. ¹³ Anhidé á dyad á Nazaret, áke ádyēē á dyad á Kapenahum. Kapenahum abédé á nkǎg mé edib-é-nzab é Galilia, á abwóg á hǎm á túmbé e Zebulon ne e Naftali. ¹⁴ Yesue anké á Kapenahum álóned mekan míme nkal é'dǎádǎñ Yesayaa ánhōbpē aá,

¹⁵ "A-mbwóg e Zebulon, a-mbwóg e Naftali, ntinned ne edíb é nkwe,

á múde mé edíb ní Jodan, Galilia mbwóg echě bad ábe béesě bad bé Israel bédyεε'έ.

¹⁶ Bad ábe bébedé á ehíntén-té békúde e'nyínεn bé ekíde;

Bad ábe bébedé á nsəl ní soη békúde e'soósoη.”

¹⁷ Bootya pónde echě Yesuε ánkeé á Galilia ambootéd eyale é Dyöb akal áhōbē nén aá, “Nyéhəηlən abé dé mbéb, áyāle nkamlən ní Dyöb rídé benben.”

Yesuε apwεdé bembapεε bé'sō

(Mak 1.16-20; Luk 5.1-11)

¹⁸ Epun ehóg Yesuε akagé'áá á nkin mé edib-é-nzab é Galilia. Annyín bǎn bé baachóm bébe; Siməne awě béchágé'áá bán Petro, bó mwǎnyəη Andreyə née bébwémεé mbínzé. Bébedéε bekób-bé-súu. ¹⁹ Dóo áləηgeé bó aá “Nyéhíde με. Ngáne nyékóbeé súu bəəb, meéyāgēd nyé ngáne nyétēdtē bad nlém á abum áhíd με.” ²⁰ Abwōg-ábwōg bēntédé échab mbínzé, béhídē-'ε mó. ²¹ Néε bésídté á'sō, Yesuε annyín bǎn bé baachóm bémpēε bébe; Jemse bó mwǎnyəη Jəne, bǎn ábe Zεbediε. Bóobe sáá bémbē á bōle-tē, bébwémé'áá échab mbínzé. Hē dóo Yesuε áchēnléé bó bad bébe aá béhíde mó. ²² Abwōg-ábwōg bēntédé sáá ne bōle, béhídē-'ε Yesuε.

Yesuε ayágté'áá, áchəηtē-'ε bad

(Luk 6.17-19)

²³ Yesuε akagé'áá myad mésyāəl á alonη á Galilia áyāgtē eyale é Dyöb á ndáb é mekáne, ákalé-'ε nkalaη ní bwām mé nkamlən ní Dyöb. Achəηtē'áá bad bé nkole bésyāəl ne nyaa e nkole téé echě émbē átíntē echáb. ²⁴ Né-əó mekan míme Yesuε ábélé'áá nwógnádtáá á mbwóg e Siria esyāəl. Nē dēnkəη bad bépééné'áá bad bé nkole bésyāəl áwē. Bépééné'áá bad áwē ábe békónlé'áá nkole ne mewε nyaa ne nyaa. Bad ábe e'dəədəη bé mbéb bémbēε áte, bad ábe béhúne ekikíd, ne bad ábe bēwédé epεd, Yesuε áchəηtē ábē bad bésyāəl. ²⁵ Nē dēnkəη, ndun e mod ehídé'áá Yesuε. Bad bébidé'áá melonη bootya á Galilia ne mbwóg e Myad Dyóm, Jerusalem, Judeya, ne pεd echě edé á múde mé edíb é Jodan nmíníí.

5

Yesuε ayágté bad á ekone mín

¹ Ade Yesuε ányiné ene ndun e mod, anchágé é ekone mín, ádyēε ásē. Ahed-taá ábē bembapεε bétáné mó ² boη ábootéd bó ayáged, áhōbē aá,

³ “Nnam míbē ne bad ábe bédé atóg á edəədəη-tē áyāle bédé ásē e nkamlən mí mín.

⁴ Nnam ne bad ábe bélebe', áyāle Dyöb déwōgēd bó menyīnge ámpē.

⁵ Nnam ne bad ábe bépwiítédé, áyāle nkōηsé rísyāəl mébē nímāb.

⁶ Nnam míbē ne bad ábe bédé nzaa ne píd ábel mam míme Dyöb áhedéé aá mébenled, áyāle Dyöb dékōdēd bó.

⁷ Nnam ne bad ábe bēwóge bad bémpēε ngəl, áyāle Dyöb dómpē déwōg bó ngəl.

⁸ Nnam ne bad ábe békénlé nlém á abum, áyāle bényín Dyöb.

⁹ Nnam ne bad ábe békóme nsəη, áyāle Dyöb déchəg bó ábē bǎn.

¹⁰ Nnam ne bad ábe békude metake áyāle bébeléé mam míme Dyöb áhedéé. Bédé ásē e nkamlən mí mín.

¹¹ Nnam míbē ne nyé ábe bad bésyāá'έ, nyé ábe bétagtéé, bébānē nyé e'bébtéd é' mam áyāl, bébidē-'ε nyé mbōη é metóm áyāl, á dīn ádēm. ¹² Nyéwóge bwām, nyébé-'ε menyīnge áyāle nsábe míme nyékudté ádyöb ríchábé ámín. Nén dóo bad bétágté'áá bekal bé'dəədəη bé' bəəd.

Nkwě míme mbódé e'nyin, ne etrukāη éche békōηgé

(Mak 9.50; Luk 14.34-35)

¹³ “Nyédé etógnén á alongé á bad bé nkōηsé ngáne nkwě rídí etógnén áyāle ndyééd. Boη nzé nkwě mbódé alaη chán béhele-se bényínēd mó ámpē? Méesaá dyaη dé abelən

ámpē. Né-ɔ́, apim dɔ́ bépiméé, bad békɔ́gtáád mɔ́ ámín. ¹⁴ Nyéē nyêdé nêṅgáne etrukán álúmed bad bé nkɔ́ṅsé bésyāāl nzii e Dyɔ́b. Dyad áde álóṅnéde á ekone mín déesɔ́méé. ¹⁵ Mod eémaa-'aá etrukán achod se ákōó chɔ́ á ebwɔ́g-sé, boṅ abelé ákēlē chɔ́ ámín, ábel nén ényínte kénzée awě adé á ndáb-te ekíde. ¹⁶ Nyémpē nyépe'ne', melemlem néé etrukán. Nzé bad bényíne nsón mí bwám míme nyébeléé, békēn Dyɔ́b, awēn Titée awě adé ámín.

Ayáged áde Yesue tâṅgene mbéndé

¹⁷ “Nyéewémtán nén bán mpedé á nkɔ́ṅsé ábóded mbéndé éche Mosé ne mekan míme bekal bé'dáádəṅ báyágté nyé. Meépedéé ábóded mɔ́, boṅ mpedé álóned mɔ́. ¹⁸ Ne mbále nlâṅge nyé nén mēé, kááṅ ne á asóg dé nkoṅ ní sé ne mí mín, ké mwámpín mé eyale nhóg awě atēnlédé á mbéndé e Dyɔ́b eéhídtéé ásē kááṅ né mésyāāl mélóné.* ¹⁹ Né-ɔ́, kénzée awě abóó mbéndé póg áfínté échē mbéndé é Dyɔ́b, ké ene echē bēwémténé bán eesáá etógnén, áyágtē-'e bad bēmpēe aá bēbel melemlem, ene ndín e mod ébē ndimtene áfínté e bad ábe bédé ásē e nkamlēn mí mín. Boṅ kénzée awě abele ngáne mbéndé éhóbé, áyágtē-'e bad bēmpēe ábel melemlem, ábē etógnén bwámbwam áfínté e bad ábe bédé ásē e nkamlēn mí mín. ²⁰ Né-ɔ́, nlâṅge nyé nén mēé, ésebán abele á Dyɔ́b ádēn átómé áde Befarisia ne bemeléde bé mbéndé, né nyémpē nyéesónlé á nkamlēn mí mín mbéd.”

Ayáged áde Yesue tâṅgene meliṅgá (Luk 12.57-59)

²¹ Yesue ambád ahób aá, “Nyêwógé nén bán bēnlāā bad bé' bɔ́ád bán, ‘Mod eewúé mod. Kénzée awě awúú mod, bétáṅgéné mɔ́ akáad.’ ²² Boṅ nlâṅge nyé nén mēé, kénzée awě alíṅné† mwānyāṅ bétáṅgéné mɔ́ akáad. Kénzée awě ásyāṅ mwānyāṅ bēpēén mɔ́ á kóte e bad bēmbáá bēkáad mɔ́. Kénzée-'e awě áchag mwānyāṅ aá, ‘Edimdim é chóm chén’, bēhele bēbwém mɔ́ á dū-á-muú. ²³ Né-ɔ́, nzé ekag á menyán mé mende áke dé abe Dyɔ́b mende, boṅ ekámténé nén wēé nyé mod nyêwánléné kɔ́kɔ́, ²⁴ ébānē mímōṅ mende ásē á'sō é' menyán mé mende. Esébe éke ébēl nsāṅ ne ane mod boṅ étim ámbíd éke ébe mende. ²⁵ Nzé mod ahede wē áke dé asómēn á kóte, bēl kááṅ nyúmō nyépe á nchemten byánán nyéēpě á kóte. Esebé nē, ahelése asómēn wē á kóte. Kóte-'e ébēé wē á mekáá mé plúse, plúse chɔ́-'e éhē wē á mbwɔ́g. ²⁶ Ne mbále, nlâṅge wē mēé, wēéhēlē-se ebíd á ndáb e mbwɔ́g-tē wē kááṅ né etwedé ádōṅ alúm ásyāāl.

Ayáged áde Yesue tâṅgene akáb dé mesón

²⁷ “Nyêwógé ngáne bēhóbé nén bán, ‘Nyéekábé mesón á ndáb e'wóngé.’ ²⁸ Boṅ nlâṅge nyé mēé, kénzée awě anóné mmwáád boṅ awémtén aá né mōnnaṅnéd mɔ́, amaá asón akáb ne ane mmwáád áwe nlém-tē. ²⁹ Nzé ádōṅ díd ábelte wē mbéb, ehúd dɔ́, épim. Edé mboṅ ábód dɔ́, tómaa bó ábwém echoṅ yāl esyāál á dū-á-muú. ³⁰ Melemlem nē, nzé échoṅ ekáá ébelte wē mbéb, esél chɔ́, épim chɔ́. Edé mboṅ ábód chɔ́ tómaa bó ábwém echoṅ yāl esyāál á dū-á-muú.

Ayáged áde Yesue tâṅgene abóo-dé-e'wóngé (Mat 19.9; Mak 10.11-12; Luk 16.18)

³¹ “Kálag e Dyɔ́b ehóbé ámpē nén, ‘Kénzée awě anané mwaád á e'wóngé atáṅgéné ábe mɔ́ apab áde álúmte nén bán anané mɔ́ á e'wóngé.’ ³² Boṅ nlâṅge nyé nén mēé, nzé mod anané mwaád á e'wóngé ésebán ane mmwáád akábé asón, boṅ ane mmwáád akií mod ampēe awón, né nchóm awě anané mɔ́ á e'wóngé mɔ́ atímté mɔ́ mmwáád awě akábe' mesón. Kénzée-'e awě awóó mmwáád awě bēnáné á e'wóngé né mómpē akábé asón.

Ayáged áde Yesue tâṅgene amwé dé melě

* **5:18** Né mésyāāl mélóné káa áde ayáge ásyāāl álóné. † **5:22** Kénzée awě alíṅné; donṅe á kálag áwóó kénzée awě alíi ngēn.

³³ “Nyêwógé nén bán bénlāā bad bé’ bɔ́d bán, ‘Mod eemwág melě ngên, boŋ nzé mod amwédé melě atəŋgéné ábəl dyam áde ámwééné melě á’sō é Dyɔ́b.’ ³⁴ Boŋ nlānge nyé nén meé, nyéemwág melě ké mehóg. Nyéemwág melě á đĩn dé nkamlɛn mí mín, áyāle áhed dɔ́ Dyɔ́b áwóó e’dii bé nkamlɛn. ³⁵ Nyéemwág-ke á đĩn dé nkɔ́nsé, áyāle áhed dɔ́ Dyɔ́b ásúmé mekuu. Nyéebɛnlád-te ké đĩn á dyad á Jerusalem, áyāle ádii dyad áde kəŋ embáá. ³⁶ Nyéemwág melě ké á đĩn dé nló mímən, áyāle nyéehēlēē ké mbum e esid póg ahəŋlɛn áwɛn nló, ápúbéd ké’ é áhined chó. ³⁷ Boŋ nzé ehóbé wéé móbele dyam, ehób wéé, ‘Ée, mēbəl dɔ́.’ Ké-’ é wéé, ‘Aáy, méebɛnlé.’ Kéchéé éche ébádé áhed né ébídé wéé Satane.

Ayáged áde Yesue t̄əŋgene akun-á-yǎl
(Luk 6.29-30)

³⁸ “Nyêwógé ngáne behóbé nén bán, ‘Nzé mod atúbé mod đĩd, bétúb mómpē đĩd. Nzé mod ahúde-’ é mod asoŋ, behúd mómpē asoŋ.’ ³⁹ Boŋ nlānge nyé nén meé, nzé mod abelé wé mbéb, éched yǎl. Nzé mod abɔ́m wé abén á akəg ahóg, ékunnéd mó ádíníí ámpē. ⁴⁰ Nzé mod ahəde wé asómɛn á kóte ákobɛn wé nímmōŋ nkobe, ébag mó káəŋ ne echoŋ súde. ⁴¹ Nzé mod anyágté wé aá ékɛɛn mó máyl mehóg, ékēɛn mó máyl mébe. ⁴² Kénzée awě achómé wé chǔm, bée mó. Nzé mod ahóbé-’ é aá, ébál mó chǔm éche éwóó, ebál mó.

Ayáged áde Yesue t̄əŋgene bad bé ekəyi
(Luk 6.27-28, 32-36)

⁴³ “Nyêwógé ngáne behóbé bán, ‘Edəŋ mwǎnyoŋ, ékɔ́-’ é mod awě akɔ́ wé.’ ⁴⁴ Boŋ nlānge nyé nén meé, nyédəŋ bad ábe békóó nyé, nyékánnad-te ábe bétagte nyé. ⁴⁵ Nzé nyébelé nê, né nyéēbē bán ábe Titée awên awě adé ámín. Alóme’ enyɛn ne mbúú wéé bad bé mbéb ne bé bwám nyaa póg. ⁴⁶ Nzé edáá bad ábe bédáá wé bəŋpɛn, nê déepiinédte wé nsábe ké nhóg. Káəŋne besaad-bé-tááse bómpē bébele melemlɛm. ⁴⁷ Nzé elente’ ábōŋ bad bəŋpɛn né ebele melemlɛm ngáne kénzée ampée ábeléé. Káəŋne bad ábe béesě bad bé Israel bébele nê. ⁴⁸ Né-ɔ́, mbeltéd mímmən rítəŋgéné née rítýéémé bwám, nēŋgáne mbeltéd míme awên Titée awě adé ámín.

6

Ayáged áde Yesue t̄əŋgene áwóŋgen bad

¹ “Nyétéd pónde! Nyéebēlē nsón rí Dyɔ́b ábəl boŋ bad bényín nyé. Nzé nyébele nê, né nyéekudte nsábe wéé awên Titée awě adé á nkamlɛn mí mín.

² “Né-ɔ́, nzé ebage mod chǔm éche átógnéné, weékūmē nkəŋ nēŋgáne bad ábe bédoge yǎl. Békume nkəŋ á ndáb é mekáne ne á dyad-tê wéé bad bédíí, ábəl boŋ bényín bó. Ne mbále nlānge nyé meé, bémáá nímmab nsábe rísyāəl akud. ³ Boŋ nzé ebage mod chǔm éche átógnéné, weébēlē-se ké awoŋ wɛn awě étómténé adəŋ abíí. ⁴ Nê débēl mod ké nhóg éebíí’ é chǔm éche ébágé mó. Dyɔ́b, awoŋ Titée awě anyíne mam míme mébɛnled á e’koŋnéd-te móṣābē wé.

Ayáged áde Yesue t̄əŋgene mekáne
(Luk 11.2-4)

⁵ “Nzé nyékanne’, nyéekánné’ née bedog-badé, ábe nzé békánné’ bédəə atýéem á ndáb é mekáne ne á mbom, ábəl boŋ bad bényín bó. Ne mbále nlānge nyé nén meé, bémáá nímmab nsábe rísyāəl akud. ⁶ Boŋ pɛn, nzé mod akánné’, asól áwē toŋ-tê, áđīb ekob, boŋ ákánnē wéé eche sáŋ Dyɔ́b awě mod éenyínēē. Ene pónde awōŋ Titée awě anyíne’ mam míme méde á e’koŋnéd-te áṣābē wé. ⁷ Nzé nyékanne’, nyéebádnán e’yale mbád ne mbád, ngáne bad ábe béesě bad bé Israel bébeléé. Bébelé bēwəmtān bán Dyɔ́b déwōg bó mekáne áyāle bēbúdé e’yale áte. ⁸ Nyéebág née bó, áyāle Dyɔ́b, awên Titée, amaá abíí chǔm éche nyétógnéné byánán nyéēsédéd mó. ⁹ Né-ɔ́, enén nyaa e mekáne chɔ́ nyétəŋgéné akáne, Dyɔ́b, Titée awêd, awě adé ámín, edúbé ébê ne ádoŋ đĩn.

10 Mmōŋ nkamlɛn rhyɛ rítêd etál.

Bad bé nkōŋsé bébel mekan míme éhɛɛɛ, ngáne ébenlaadté ámín.

11 Bag sé echɛd ndyééd e epun e bɪn é' chii.*

12 Lagsén sé mímed mbéb, ngáne sémpē sélagsanné mod téé awě abelé sé mbéb.

13 Weémwāg-sɛ sêhúin á mekəgsɛn-tê, boŋ húd sé á mekáá mé Satan.†

14 Nzé nyêlagsan bad mewusé míme bébénlé nyé, né Dyöb Titée awên awě áde ámín mómpē ālagsén nyé. 15 Boŋ nzé nyéelagsán bad, né ké Dyöb awên Titée éelagsénné nyé.

Ayáged adě Yesue

t̃ngene adid á yǎl nzaa á mekáne-tê

16 “Nzé edide yǎl nzaa á mekáne-tê, weésudné' ngáne bedog-badé bébelɛɛ. Béchêmté' e'só á nló ábel boŋ bad béchem bán bédide yǎl nzaa á mekáne-tê. Ne mbále, nlânge nyé nén mɛé bémáá mímb nsábe rísyāāl akud. 17 Boŋ nzé edide yǎl nzaa á mekáne-tê, éwōbē e'só, éšɛdē-ɛ nló áte. 18 Běl nê, ábel boŋ bad béchemé bán edide yǎl nzaa á mekáne-tê, étōmɛé awōŋ Titée awě mod éenyīnɛɛ. Anyīne' mam míme mɛdé á e'konéd-te, mó-'áá ášābē wɛ.

Ayáged áde Yesue

t̃ngene awōŋ á bwēm

(Luk 12.33-34)

19 “Nyéekōŋnád yǎl nhon á nkōŋsé wén, wée síi ne ngag bébēbēdté, bechíb-pe ámpē bébóó ndáb, béchíb. 20 Boŋ nyékoo mímbn nhon wée síi ne ngag bébēbēdté, bechíb-pe ámpē bébóó' é ndáb se béchíb. 21 Nyébíí bán wée nhon míbágkē mod, áhed dōo nlém-mɛ míbágkē mó.

22 “Díd dōo áde ngáne etrukánj é yǎl e mod. Nzé díd ákénlé wɛ áte, echoŋ yǎl esyāál chámpē ebélé ekélé. 23 Nzé déekênle, yǎl chámpē èlōn wɛ áte ne ehíntén. Né-óó, nzé chōm éche ényínte nyé ekíde étímé abé chōm éche étímté nyé á ehíntén-tê, né éché ehíntén échě nyébɛɛ áte étōmtɛn gíne abé.

24 “Modmod éhɛlɛɛ-sɛ abé mbaledɛ a bewōŋ bébe. Alūméd nhóg edəŋge tómaa aníníí, ké'ɛ átímbn nhóg, abán-'ɛ aníníí áyāl. Weéhɛlɛɛ-sɛ ebé mbaledɛ a bad bébe abé ahóg. Weéhɛlɛɛ-sɛ ebé mbaledɛ a Dyöb se ebé-'ɛ mbaledɛ a mōné.

25 “Né-óó, nlânge nyé nén mɛé nyéētāgē áte á alongé, se nyéhābē nén bán cheé nyédyɛɛ, ké'ɛ nzé-chómé nyémwɛɛ, ké'ɛ cheé nyéwāā'ɛ á yǎl. Eesaá mbále bán alongé átómé ndyééd-ɛ? Yǎl-le ámpē eesaá etógnén tómaa mbóté-yɛ? 26 Nyénōne menon, méewɛnɛɛ bwēm, méépādɛɛ, méewóo-'áa hōm áde békonɛɛ medyé. Kénê, Dyöb awên Titée awě áde ámín adídte mó! Nyéebíí' é bán nyéde etógnén bwāmbwam tómaa menon-ɛ? 27 Nzé-módé áwɛn tínté ahɛle átāg áte káŋ, abád ké epun ehóg áwē alongé?‡ 28 Cheé-ō ékáá boŋ nyétagé áte áyāle mbóté éche nyéwāā'ɛ? Nyénōne' mbonja éche édé á mehín-te ngáne ékwogɛɛ. Eebelɛé ntū, éebaŋgɛé mesan. 29 Nlânge nyé nén mɛé, ké kŋ Solomonɛ ne mímb nhon rísyāāl eewāa'á mbóté éche épédé échén mbonja ké póg e'boŋ. 30 Nzé Dyöb áhɛlɛɛ áwāādté e'sum ábɛ é'bāg chii boŋ chān béhé bó á dū, né éetómmé nyé awáad né-yɛ? Chán adúbe ádíí nyé mwāmpín nén? 31 Né-óó nyéētāgē áte bán, 'Cheé sédyɛɛ? Cheé sémwɛɛ?' Ké-'ɛ bán, 'Cheé séwāā'ɛ?' 32 Bad ábe béesɛ bad bé Israel bóo béchyɛɛ' ákud échén ndín é bwēm. Awên Titée awě áde ámín abíí áa nyétógnéné ábén bwēm é'syāāl. 33 Boŋ nyésébe nyé nyéhɛd mam mé nkamlɛn ní Dyöb tómaa mam mésyāāl, nyébele-ɛ ngáne Dyöb áhɛdnɛé nyé. Nzé nyébele nê, né Dyöb débě nyé ábíníí bwēm é'syāāl. 34 Né-óó nyéētāgē áte áyāle epun é' chān. Epun é' chān chèn éwōŋ mímb metake míme mékwognéd chó. Epun téé éwóó mímb metake.

* **6:11** Bag sé ndyééd e epun é bɪn é' chii káa ndyééd e epun é bɪn é' chān. † **6:13** Donje á kálag dé'sō ábádé bán Nkamlɛn, ngíne ne ehúmé bédíí ábōŋ á ngíndé ne á ngíndé. ‡ **6:27** Abád ké epun ehóg áwē alongé káa áchab tómaa ngáne ádíí.

7

*Ayáged áde Yesue
t̄ngene bad ábe békáadte baáb
(Luk 6.37-38, 41-42)*

¹ “Mod eekáadté waáb. Nzé eekáadté w̄n, né Dyöb dómpē dékāād wε. ² Nyaa echē eekáadté w̄n, chōo Dyöb dómpē dékāādtē wε. Melemlem mé nhəgtéd míme ébenlédé móo Dyöb dómpē débenlédte. ³ Cheé ekáá bonj éwāmsān mwā púuted anyín á d̄id áwēn, ésebán ehele nkəg míme r̄idé mmōj á d̄id anyín? ⁴ Chán éhele-se eláá mwānyonj wεé ámwε móhūd mó púuted á d̄id, áde nkəg r̄idí mmōn á d̄id? ⁵ A-edog-bad! Sébé éhūd nkəg míme r̄idé mmōn á d̄id, dōo wétōj' é púuted echē edé mwānyonj á d̄id anyín, bonj ehūd-te chō. ⁶ Weetédé mam mé Dyöb se ébē mbwé, áyāle ekunnéd wε yāl ekūm-me wε. Weebwémmé nguū échōj ngese áyāle édyantéd chō am̄in.

*Hedén Dyöb kéchéé éche éhédé
(Luk 11.9-13)*

⁷ “Hedén Dyöb, äbē wε. Hēd, Dyöb débēl enyín, kūm ekob, Dyöb dédibnéd wε. ⁸ Ayāle kenzéé awē ahēdné Dyöb, äkūd, awē ahédé-'ε, änyín. Kenzéé-'ε awē akumé ekob, Dyöb dédibnéd mó. ⁹ Sáa-a-mwān ahéé mwān áhédénne ewεle, bonj ábe mó aláá? ¹⁰ Ké-'ε nyé ahéé mwān áhédénne súu, bonj ábe mó nyā? ¹¹ Nzé e'bébtéd é' bad néε nyé nyébage áben bān kəse é bwēm, tógtén-naá echēn Sāj awē adé am̄in? Chán-nō éebaá bad ábe behédné mó kəse é bwēm? ¹² Né-ōó, kéchéé éche édáá wεé bad bébel áwōj, ébel chō áwāb. Nēn dōo mbéndé e Dyöb ne bekal-bé-e'dāádəj ékoo' é ayáged.”

*Nzii e alongé áde déemaá',
elélé áte
(Luk 13.24)*

¹³ Yesue ambád aá, “Bwεé á ekob éche échíné áte, áyāle ekob éche ékag á dū-á-muú ékálé áte, nzii echēd-te etánlédé, bad ábe bébwag-kε áhed bébúú áte. ¹⁴ Bonj ekob é nzii e alongé áde déemaá' edé mwāmp̄in. Nzii-'ε echē etime áwed elélé abwε áte. Nguse é bad chōo ébwag-kε áhed.

*Bekal-bé-e'dāádəj bé metóm
(Luk 6.43-44)*

¹⁵ “Nyétéd pónde ne bekal-bé-e'dāádəj bé metóm. Bélūmte byánán bēpwéédtédé néε r̄idyōj mí mbód, bonj áwab nlém-tē bédé ebébtéd néε ngā. ¹⁶ Nyéēchem bó á mbéltéd mímb. Mewāj méchyáa e'pum é' besabé-yε? Ké-'ε mekód méchyáa' e'pum é' mángəle-yε? ¹⁷ Melemlem-'aá bwel ké é'héé ábe é'kwoge' bwām, é'chyáa-'ε e'pum é' bwām. Bonj ké é'héé ábe béekwəgé' bwām, béēchyāā-'é e'pum é' bwām. ¹⁸ Bwel é' bwām béehelélé e'pum bé mbéb achyáa. Bwel bé mbéb-pε béehelélé e'pum é' bwām achyáa. ¹⁹ Bwel ké é'héé ábe béēchyāā' e'pum é' bwām, nwóó-nzag äkwel bó, abwém bó á dū. ²⁰ Né-ōó, nyéēb̄i bekal-bé-e'dāádəj bé metóm á mbéltéd mímb.

*Bad ábe behide Yesue
ne nlém mbε
(Luk 13.25-27)*

²¹ “Saké mod téé awē achəgtaad mε aá, ‘A-Sāj, A-Sāj,’ äsōl á nkamlēn mí mín. Bad ábe bébele ngáne echēn Sāj awē adé am̄in áhédnéé bó, bóo bésōl. ²² Ade epun é nkáásé mé asóg épεé, bad híin bēpē áwēm, bélāngē mε bán, ‘A-Sāj, A-Sāj, ngómē sēkänlé'áá bad mam míme Dyöb álómné'áá sé aá mébenléd, á d̄in ádōj, sébenléd-te ádōj d̄in ábided bad e'dāádəj bé mbéb áte, sébelé-'ε menyáké híin!’ ²³ Héε mélāā' é bó mēé, ‘Meebíi' é mε nyé. Nyésyæ mε á d̄id-te! E'bébtéd é' bad ngēn!’ ”

Belõḡ-bé-ndáb bébe:
a debyéé ne a eyókél
(Luk 6.47-49)

²⁴ Yesue ambád ámpē aá, “Né-ḡḡ, mod téé awě awógé ábēm e’yale bēn, boḡ ábelé-’ε ngáne é’hóbéé, ádíi néε mod a mekínzé awě alóó ndáb á ebēn é aláá mín ábel boḡ éwúu ásē. ²⁵ Ambíd e nê, mbúú e ngíne enchá, e’díb é’lõne, ekukud-te étóm wée ene ndáb émbēē, boḡ enkēnkweé, áyāle enlõḡned á aláá mín. ²⁶ Boḡ kénzée awě awógé ábēm e’yale bēn, boḡ eébele ngáne é’hóbéé, ádíi nēḡgáne eyókél é mod éche élóó eche ndáb á nsíi mín. ²⁷ Ambíd e nê, mbúú e ngíne enchó, e’díb é’lõne, ekukud-te étóm wée ene ndáb émbēē. Ene ndáb enkwe. Enkúme émād-te ahēnted áte.”

Kunze eche Yesue awóó áyáged

²⁸ Ade Yesue áamáá nímén mésyā́l ahób, amute áde áwóglánnáá mó démbē menyáké bwāmbwam áyāle nyaa eché áyágté’áá. ²⁹ Ayágté’áá bó néε mod awě nzé ahóbé, né émáá. Eeyágté’áá, nēḡgáne bemeléede bé mbéndé.

8

Yesue achõḡté mod
awě melḡḡ mékóbé
(Mak 1.40-45; Luk 5.12-16)

¹ Yesue ansūd á ekone sé. Ade ápédé é ekone sé ndun e mod ehídé’áá mó. ² Hê dõḡ mod nhóg awě melḡḡ mékóbé ápédé áwē boḡ ábwōgē mebóbóḡ ne edúbé ésyā́l, áhōbē nēn aá, “A-Sáḡ, nzé edáá ehēle ébēl me nsáḡ.”* ³ Dõḡ Yesue ábídté ekáá, ábānē mó á yāl boḡ álāḡgē mó aá, “Ndáá, sáḡ!” Abwōg-ábwōg nímē melḡḡ mēmmaá ane mod á yāl. ⁴ Dõḡ Yesue álāḡgēé mó aá, “Weelāḡgē modmod dyam áde ábēnlédé, boḡ kě élúmed yāl wée prise, ásimen we. Ebag-ke mende ngáne mbéndé e Moseε éhedeé, álúmed bad wée mósāā.”

Yesue achõḡté mbālede
a mod ambáá a sánze
(Luk 7.1-10)

⁵ Ambíd e nê, Yesue ankě á dyad á Kapenahum. Néε ápédé áwed, mod ambáá a sánze é Roma ambé awě akamlaan mbwókél e sánze. Ane mod anhyε mó acháḡ, áhōbē ⁶ aá “A-Sáḡ, awēm mbālede eédyé’é bwām, adé á anoḡ de nkole á ndáb. Eéhēlēē ahide ásē. Atage bwāmbwam.” ⁷ Yesue anláá mó aá, “Méeḡḡ, níchōōd-te mó.” ⁸ Dõḡ mod ambáá a sánze ne átímtanné Yesue aá, “A-Sáḡ, mmēn meékwognedeé ákob we nken áwēm ndáb, boḡ hób ké eyale, awēm mbālede ádyéé bwām. ⁹ Mmēn ndii mod awě adé ásē e nkamlen, mmēn-ne nwóó sánze éche nkamlanné. Nlāḡge póg meé, ‘Kǎg’, ékǎg-ke nê dēn, empée meé ‘Hyǎg’, éhyǎg-ke né dēn. Nzé nlāḡge awēm mbālede meé, ‘Bě́l échén’, ábelé-’ε né dēn.” ¹⁰ Ade Yesue áwógé nê, yāl enkóm mó áte. Dõḡ álāḡgēé bad ábe behídé’áá mó aá, “Ne mbále, nlāḡge nyé meé, meényīnēē mod a aloḡ á Israel ké nhóg awě awóó nyaa e adúbe eché anén nken-e-mod áwóó. ¹¹ Nlāḡge-’ε nyé nēn meé pónde eché ngande ébēē á nkamlen ní Dyōb, bad híin ábe bēnkētāḡgēn abé áhed bēbíd á akuu ne á mbāḡ abé á ngande nchoo ne betaa, Abrahame, Aisigε ne Jakōbe. ¹² Boḡ bēbídēd bad ábe bēntāḡgēn abé á nkamlen ní Dyōb á ebwōg-te, bēbwém bó á ehíntén-té. Áhed-taá béchyéé’é bēdyāḡ-ke mesoḡ á nsál.” ¹³ Dõḡ Yesue álāḡgēé ane mod á sánze aá, “Súé’ á ndáb, ébenled ngáne édúbpé.” Melemlem mé pónde mbālede awě ane mod ambáá a sánze andyě bwām.

Yesue achõḡté ekud é bad
(Mak 1.29-34; Luk 4.38-41)

* **8:2** Mmēn nteltéd nídé á Kálag e Levitikus epeḡ dyóm ne é’láán nchoo móóm méniin ne rítáan ápe nchoo móóm méniin ne ntóób (Lev 13.45-46).

14 Adě Yesuε ápédé á ndáb wée Petro, antán Petro mwaád nyaá á anəŋ dé nkole, ahéb dēnsog mó. 15 Née Yesuε áchəŋgé mó á ekáá, ahéb ámāá mó. Anhidé ásē, ákōb-pε Yesuε nken. 16 Ene ngukél bad bēmpεén bad híin wée Yesuε, ábe e'dəádəŋ bé mbéb bém̄bēē áte. Yesuε ambenléd ábē e'yale bé nsəl abidéd ábē e'dəádəŋ bé mbéb, áchōōd-tε bad bésyāāl ábe békónlé'áá. 17 Yesuε ambəl nímén mésyāāl álonéd e'yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é'dəádəŋ Yesayaa nén áá, “Ankobén syánē nkole rísyāāl ne nímēd metake.”

*Bad ábe bēmpōn Yesuε ahíd
(Luk 9.57-62)*

18 Ade Yesuε ányiné ngáne ndun e mod éləŋnéde mó, anláá ábē bembapεε áá bóbōó bétime á pεd e edib-é-nzab eníní. 19 Hē dōó meléede a mbéndé nhóg ápédé áwē boŋ áhōbē áá, “A-meléed, mēhíd wε kéhée áde ékagké.” 20 Yesuε antimtén mó áá, “E'bubwóg é'wóó ábab e'lóm wée bésólée, menən-ne ámpē méwóó nímab mūm, boŋ Mwān-a-Moonyoŋ eewóó' é hōm ádē ábánnéé nló.” 21 Dōó mod ampée awē mómpē ahídé'áá Yesuε áləŋgéé mó áá, “A-Sán, mwě, rísebe ríke rílime echem sán.” 22 Dōó Yesuε átimtanné mó áá, “Hídé mε, chené ndim ní bad mēn rílimme nímāb ndim.”

*Yesuε ahóódté ekukud
(Mak 4.35-41; Luk 8.22-25)*

23 Ene pónde dōó Yesuε ásólé á bǎle-tē ne ábē bembapεε boŋ bēbwōgē eke. 24 Adě bépédé á edib-te, dōó ekukud é ngíne ébóótédé atóm. Embē ngíne nyaa echē káəŋne bǎle bēmpōnné asú ásē á mendib-te. A pónde eched Yesuε akúné'áá. 25 Hé-'áá bembapεε bényeméé mó ásē boŋ béləŋgē mó bán, “A-Sán, sōn, wōŋgén, pón syánē dewág-ōó!” 26 Yesuε ankwentén bó áá, “Cheé ékáá boŋ nyéwōgē mbwóg? Cheé ékáá boŋ ádēn adúbe ábē mwāmpin nén?” Dōó átyéémé ámin, boŋ ákamlán ekukud éche étómé'áá, ne edib éche éhódé'áá áte. Abwōg-ábwōg ekukud énsēle, edib ámpē éche éhódé'áá áte énsōg ahod. 27 Yǎl enkóm bembapεε áte bwāmbwam áde bényiné nē, bésēdté bánken, “Ebál é mod éhéé chén éche káəŋ ne ekukud ne mendib bēwógnéé?”

*Yesuε achōŋté bad bébe
ábe e'dəádəŋ bé mbéb bém̄bēē áte
(Mak 5.1-20; Luk 8.26-39)*

28 Ade Yesuε ne ábē bembapεε bépédé á múde mé edib-é-nzab nímíní, á mbwóg e bad bé Gerasin, bad bébe ábe bém̄bíd á soóbadε bēmbomén mó. E'dəádəŋ bé mbéb bém̄bē ábē bad bébe áte. Ábē bad bém̄bē nganŋen nyaa echē mod ké nhóg éeche'áá ene nzii abwε. 29 Anyín áde bényiné Yesuε, bēmbootéd abón bán, “A-Mwān a Dyōb, cheé syánē déwōŋné? Epedé hén ákógsen sé áde pónde éepēdēē-yε?” 30 Esog é nguu chó-'ε ébédé benben ne áhed, édyāg medyé. 31 Héε ábē e'dəádəŋ bé mbéb é'cháa-'ε Yesuε bán, “Sébíí bán wēbídéd sé, boŋ tédé sésól á esog é nguu-tē éche édé híníí nē.” 32 Dōó Yesuε ákamlanné ábē e'dəádəŋ bé mbéb áá, “Nyébíd!” Abíd áde ábē e'dəádəŋ bé mbéb é'bídé ábē bad áte, bénsāl nguu chē áte. Abwōg-ábwōg, échē esog é nguu émpādē ásē, ényəgté' á eláá é nkin mé edib-é-nzab, éhún á edib-tē, éwé-'ε. 33 Benən bé nguu béntōm mehélé á dyad-tē, békag bėkanlé bad dyam áde ábénlédé ne ábē bad ábe e'dəádəŋ bé mbéb bém̄bēē áte. 34 Awóg áde ábē bad bé dyad bėwógé nē, bēmpādē ásē áke dé atán Yesuε. Née bényiné mó, bėnchāŋ mó bán, áhide áwab mbwóg.

9

*Yesuε achōŋté mod
awē awédé epεd
(Mak 2.1-12; Luk 5.17-26)*

¹ Ambid e ene pónde, Yesue ansól á bǎle-tê ámpē, áchābē edib-é-nzab, átīm ámbid áwē dyad wée ádyéé'áá. ² Ape áde Yesue ápedé áwē dyad, bad behóg bēmpēén mod á mekále mīn awē awédé eped. Ade Yesue ányíné adúbe áde ábē bad, anláá ane mod awē awédé eped áá, “A-mwǎn, weewógé mbwóg, nlagséné wē mbéb.” ³ Hê dǒo donge dé bemeléde bé mbéndé bényongéé áte bán, “Anén mod asyáa Dyǒb!” ⁴ Yesue anchēm bó mewēmtēn áte. Héé ásedtēé bó aáken, “Cheé ékáá bon nyēwón mímén mewēmtēn mé mbéb áte? ⁵ Ahéé adé dyam ásad, áhób wée, ‘Nlagséné wē mbéb,’ káa áhób wée, ‘Syáá ásē, ébooted aké?’ ⁶ Bon mēlūmēd nyé mēé Mwǎn-a-Moonyon awóo kunze á nkǒnsé álagsen mbéb.” Héé álāngéé ane mod awē awédé eped áá, “Syáá ásē, étēd mímōn mekále, ésúe' á ndáb.” ⁷ Dǒo ane mod áhídté ásē bon ásūē-'e á ndáb. ⁸ Mbwóg ménkōb bad ábe bényín ngáne ádén akan ábénlédé. Bébootéd-te Dyǒb akēn áde ábágé baányon kunze ábel éché n dín é mam.

Yesue achénlé Matyo

áhid mǒ

(Mak 2.13-17; Luk 5.27-32)

⁹ Ambid enê Yesue ansyáá ádē abwóg á hōm. Ade ákagké nê, annyín mod awē béchágé'áá bán, Matyo. Matyo andyēé ásē á ndáb eche ásánté'áá tááse áte. Héé Yesue álāngéé mǒ nén áá, “Hídé mē.” Dǒo Matyo átyéémé ámīn, bon áhídē-'e mǒ. ¹⁰ Ambid e pónde Yesue ankē á ndáb wée Matyo* ádyé ndyééd. Ekud é besaad bé tááse né bad bé mbéb bēmpēe bēmpē bēdyēēn Yesue ne ábē bembapēe áhed. ¹¹ Néé donge dé Befarisia bényíné ngáne Yesue ádyééné échē ndín é bad, bēnsedéd ábē bembapēe bánken, “Cheé ékáá bon awēn meléde ádyāg ndyééd ne besaad bé tááse ne bebel bé mbéb bēmpēe?” ¹² Dǒo Yesue ákwentanné bó áá, “Bad ábe bēdyéé bwām béetógnēné mod-a-bwēl. Bad ábe bēkonle' bóo bétógnēné mod-a-bwēl. ¹³ Nyéke nyéhēd áte ábel nyésōntēn ábén e'yale ábe é'ténlédé á kálag e Dyǒb nén bán, ‘Chōm éche níhēdneé bad édii nlém ní ngōl, saké mendē.’ Meépedéé á nkǒnsé áchéle bad ábe békóbnédé á'sō é' Dyǒb, bon mpedé áyāle bad bé mbéb.”

Nsedté tǎngene ádid yǎl nzaa

á mekáne-tē

(Mak 2.18-22; Luk 5.33-39)

¹⁴ Hê dǒo bembapēe ábe jōne, Ndusene bēpédé wée Yesue bon bēsedté mǒ bánken, “Cheé ékáá bon sé ne Befarisia sédidé yǎl nzaa á mekáne-tē, bon ábōn bembapēe pen bédidé?” ¹⁵ Yesue ankwentén bó ne ngan áá, “Chán bad ábe bélébpé á ngande e e'wóngé béhele bélebe' áde bédíí ne mod awē akudé sómbé? Béeheléé. Bon epun épē éche bēkobénné bó mod awē akudé sómbé. Echē epun dǒo bēdidté yǎl nzaa á mekáne-tē. ¹⁶ Nyēbíí nén bán, nzé mod anabpe' mbóté, eetédéé eped é abad ékǒlē se ánabnéd nchun mǒ mbóté, áyāle nzé échē eped é abad ékǒlē ébóótédé abób áte ébelé éhabnéd abad dé nchun. Nê ábele' échē epōn é mbóté ékále' áte tómaa ngáne énsēbēé abé. ¹⁷ Melemlem nēngáne mod étēdēé mīm mékǒlē se ápen mǒ á nchun mé ntyág ní ngob e nyam. Ayāle nzé ábelé nê, né mīm méhōd káān ntyág ní'yéd? Mīm mémād asyoge, ntyág-ke ámpē mǒ mbéb. Bon bétédéé mīm mékǒlē béhé á ntyág mékǒlē-te. Nê ábele' mīm mébé bwām, ntyág-ke ámpē mǒ mbéb bwām.”

Yesue apuúdté ngǎndéré póg

echē enwé

(Mak 5.21-43; Luk 8.40-56)

¹⁸ Ade Yesue álāngéé bad mímén mekan, mod a nkamlēn nhóg ampē áwē abwóg mebóbōn ne edúbé ésyāā, áhōbē nén áá, “Awem mwǎn a mmwáád awédé bóob nén dēn, hyāg ébān mǒ ekáá á yǎl ábel nén ápuu.” ¹⁹ Né-óo Yesue ampádé ásē ne ábē bembapēe béhídē ane mod. ²⁰ Ade bēkagké nê, mmwáád nhóg ambé awē anwón nkole míme mekií

* **9:10** Ndáb wée Matyo káa ndáb eche Yesue.

mébídé'áá mó á yǎl pónde ésyāāl. Mmê nkole mbédé mó á yǎl á etûn é dyôm-a-mwé ne mbé. Héé ane mmwaád ábídé Yesuε á mbíd, ásitán mó mesó mé nkobe míme ánwāā'é. ²¹ Ambel nê áyāle ánwálé mewêmten aá, nzé mósiténé mímē nkobe, aá né móodyéé bwâm. ²² Dóó Yesuε ákúnnédé bon anyín ane mmwaád. Anyín áde anyíné mó dóó álāngéé mó aá, “A-mwān-a-mmwaád, adúbe ádōn ádíde wε bwâm.” Abwōg-ábwōg ane mmwaád andyéé bwâm. ²³ Yesuε ampě á ndáb echě ane mod a nkamlen. Ade ásólé á ndáb-te, antán ndun e mod ebele ntogag ní ngíne ne bad áβε βétóo e'lón, békōnē-ε nkāngé ní kwééd. ²⁴ Dóó Yesuε áhóbéé aá, “Nyé moosyāál nyébíd á ebwóg, áyāle anén mwān-a-mmwaád eewédéé, akúne kúnén.” Héé bó moosyāál bébótédé mó awóó. ²⁵ Bon áde ene ndun e mod émáá abíd á ebwóg dóó Yesuε ásólé á ton echě bēnnaádté ane mwān. Néε Yesuε áchéngé mó á ekáá, apádé-ε ásé ábwōg-ábwōg. ²⁶ Adén akan dēnkanléd ene pεd e alon esyāál.

Yesuε achōhté bad bé ndím bébe

²⁷ Néε Yesuε áhídté áde abwóg á hōm, bad bébe ábe bēnkwx ndím béhídé'áá mó ámbíd, bélébpē-ε e'saad bán, “A-Mwān a mbyaa míme Dabidε, wóg sé ngol.” ²⁸ Ade Yesuε ásólé á ndáb-te, ábē bad bébe ábe bēnkwx ndím bēntān mó. Dóó Yesuε áse dtéé bó aá, “Nyédúbpé nén bán nhele mbel nyēnyínen-ε?” Bēnkwentén mó bán, “Eε. A-Sān, sēdúbpé.” ²⁹ Dóó Yesuε ábáné bó mekáá á mīd, bon áhōbē nén aá, “Nyēwóo adúbe bán nyēnyínen, né-óó ébenled ngáne nyédúbpé.” ³⁰ Abwōg-ábwōg bébootéd-te anyínen. Bon Yesuε asím bó etúu áte, álāngē bó aá, “Nyéelāngé mod ké nhóg ádén dyam áde ábēnlédé.” ³¹ Bon ké nē, néε bébídé áhed, bēmbē békēen nkalan ene pεd é alon ésyāál ngáne Yesuε ábélé menyáké.

Yesuε achōhté mod awě eehábe'ád dyam

³² Néε ábē bad bébe ábe bēnkwx ndím ábe Yesuε áchōhté béhídté, bad bēmpεén mod wée Yesuε awě ankwě ebóbé áyāle edáádān é mbéb émbē mó áte. ³³ Bon áde Yesuε amáá ane mod échē edáádān é mbéb abided áte, ambootéd dyam ahób. Nén dēnkōbēd ndun e mod echě ebédé áhed menyáké, bēhōbē-ε bán, “Dyam néε ádén déēbenlédēé á Israel mbéd.” ³⁴ Bon Befarisia pεn bēhōbē nén bán, ahele bad e'dáádān bé mbéb ahúd áte áyāle kān e e'dáádān bé mbéb chóó ebage mó ngíne ábel nē.

Yesuε awógé bad ngol

³⁵ Né-óó Yesuε akagé'áá myad mésyāāl, mémbáá ne mésad ene pεd e alon, áyāgtē eyale é Dyōb á ndáb é mekáne, ákalé-ε nkalan mí bwâm mé nkamlen ní Dyōb. Yesuε achōhté'áá bad bé nkole bésyāāl ne nyaa é nkole ésyāál éche émbē átínté echáb. ³⁶ Ade Yesuε anyíné ndun e mod, ngol enlóg mó á nlém-tē bwāmbwam áyāle echáb. Ambé bó ngol áyāle βétágé'áá áte, bēwōo-ε nwōngεn. Bēmbē néε rdyōn mí mbód míme méēwōo nnōn. ³⁷ Dóó álāngéé ábē bembapεε aá, “Nzag echyáá bwāmbwam, bwēm é'hednaad apád, bon bepád béebuu'é áte. ³⁸ Né-óó, nyékāne nén bán nwóo-nzag álóm bepád.”

10

Bembapεε bé nlomag dyóm ne bébe

(Mak 3.13-19; Luk 6.12-16)

¹ Ámbíd e nē Yesuε anlād ábē bembapεε dyóm ne bébe áte. Ambé bó kunze ábided bad e'dáádān bé mbéb áte, áhood bad bé nkole ne nyaa é nkole ésyāāl. ² Mīn míme bembapεε bé nlomag dyóm ne bébe ábe Yesuε mómén: A'só, Simōne awě béchágé'áá bán Petro ne mwānyan Andreyā. Jemse bó mwānyan Jōne, bán ábe Zebēdiε, ³ Filibε ne Batolomyo, Tōmasε ne Matyo nsaad-a-tááse, Jemse mwān awě Alfōse, ne Tadiosε, ⁴ Simōne awě ambé á epepé é kán e alon, ne Judas Iskariōde awě antīm Yesuε asóm.

*Yesue alángé bembapεε bé nlomag
ngáne béβenlé míme nsón*

(Mak 6.7-13; Luk 9.1-6)

⁵ Abê bad dyóm ne béβε bóó Yesue ánlōmmē. Anláá bó aá, “Nyéekāg á myad míme méesě myad mé alon á Israel, nyéekāg-ke dyad ké ahóg á alon á Samaria. ⁶ Bon nyékag wée bad bé Israel. Bédé née ndyōŋ ní mbód míme mbóó. ⁷ Nyékag, ngáne nyékagké, nyéhante nén bán, ‘Nkamlēn ní mín ndé benben.’ ⁸ Nyéchoŋte bad bé nkole, nyépuudte bad ábe béwédé, nyéchoŋte bad ábe békonle nkole mé melon ábel básāŋ, nyébídte-’ε bad e’daádāŋ bé mbéb áte. Mbagé nyé ngíne ábel nímén mésyāāl, meéhēdnéé nyé nsábe. Né-óó nyémpē nyéke nyébele melemlē nyéēhēdnē bad nsábe. ⁹ Nyéewánlé mōné ké nhóg áyāl. ¹⁰ Nyéewánlé ekwε, ké’ε mbóté éβε áyāl. Nyéewánlé metámbé, ké’ε ntōŋ. Ayāle mod a nsón atāŋgéné ndyééd akud wée mod awě ábenléé nsón. ¹¹ Nzé nyésólé dyad ké ahéé, nyéhēd mod awě akwēténé nyé nken akob, nyédyēē áwe ndáb kóŋ ne pónde éche nyéhídteé áde dyad. ¹² Ndáb ké ehéé echē nyésólé áte, nyélēléd bad ábe bédé áwēdte nén bán, ‘Nsaŋ mbê ne nyé.’ ¹³ Nzé bad ábe bédé áwēdte békóbé nyé nken, nímén melēntēn mé nsaŋ ní Dyōb mbê ne bó. Bon nzé béekobe nyé nken, nímén melēntēn ní sú ne nyé. ¹⁴ Bon nzé nyēpedé ndáb ké’ε dyad ké ahéé, bon béekwēntene nyé awóglēn, nyékūd ebumbú á mekuu áde nyéhídteé áhed, álúmed nén bán, Dyōb déekobéé bó. ¹⁵ Ne mbále, nlāŋge nyé nén méé á Epun é Nkáásé, nkógsen míme myad mé Sodom ne Gomora bényinnē mébē mwāmpīn tómaa míme bad ábe bédé áde dyad.”

*Metake míme
bembapεε békudté
á dīn áde Yesue*

(Mak 13.9-13; Luk 21.12-17)

¹⁶ Yesue ambád aá, “Nyénōne’, nlóme nyé née ndyōŋ ní mbód átíntē e ngā. Né-óó nyébē mekínzē née nyě, nyépwiited-te née élāā. ¹⁷ Nyétéd pónde, áyāle bad bébē ábe békéén nyé á kóte, báswādtēd nyé e’tangú áwab ndáb é mekáne. ¹⁸ Ayāl e echēm bépēén nyé á’sō é’ benkamlēne ne é’ kāŋ. Bébéł nē ábel nyékale bó nkalaŋ ní bwām, nyékale-’ε bad ábe béesě bad bé Israel. ¹⁹ Nzé bépééné nyé ké ahéé ákáad nyé, mod eétāgē’ áte áyāle chōm-éé áhōbpē ké’ε ngáne áhōbpē chō. Ade pónde épéé, chōm ébē éche áhōbpē. ²⁰ E’yale ábe áhōbpē béebáá ábē, béhūū ne Edāádāŋ éche éche Sāŋ awě áhōbpē mó. ²¹ Mod áβε mwānyaŋ á mekáá mé bad bēmpēe ábel béwúu mó. Séε mwān ámpē ábēl melemlēn ne mwān. Mwān ákunnén sáá ne nyaŋ yāl ábēl béwúú-’ε bó. ²² Mod asyāál ákóó nyé, áyāl echēm, bon kénzēé awě ákaán nímmē metake nlém kóŋ ne a asóg, ákūd e’soosōŋ. ²³ Nzé bétágté nyé á dyad ahóg, nyényaged nyéke ádíníí. Ne mbále, nlāŋge nyé nén méé, nyéepaá nsón amad á myad mé alon á Israel mésyāāl, bon Mwān-a-Moonyon ápag. ²⁴ Mwān-a-ayáge eetóméé mod awě ayágte mó. Mbāledε-’ε eetóméé eche sāŋ. ²⁵ Né-óó mwān-a-ayáge eetāŋgenéé née áhēdēé edúbé éche étómé éche mod awě ayágte mó. Mbāledε-’ε ámpē eetāŋgenéé née áhēdēé edúbé éche étómé éche eche sāŋ. Nzé béchúúdé sáá-a-mbwóg bán Belzēbulε, né béchúú bad ábe bédé áwe ndáb nínné míme mébébé tómaa nē.

*Mod awě bétāŋgéné abāŋ
(Luk 12.2-7)*

²⁶ “Né-óó nyéebáá’ moonyon. Ayāle dyamdyam déesaá á e’koŋnéd-te áde déebíd áwed. Ké ahóg-ke déesaá, áde ásóómé bon bán déebyéénne. ²⁷ Mam mésyāāl míme nílāŋgēé nyé á ehíntēn-tē, nyéhōb mó á e’nyínen bé ekíde. Mésyāāl-le míme nyéwógé á kun-tē, nyékal mó á nhéné. ²⁸ Nyéewógé mbwóg ne moonyon awě áhēle awúú ekob é yāl, bon éhēlē’ edāádāŋ awúu. Bon nyébáa Dyōb áde áhēle ábébéd ekob é yāl, abébéde-te edāádāŋ á dū-á-muú. ²⁹ Eesaá mbále nén bán, básóme’ ndun éβε áyāle kábpe póg-ε? Ké nē, ké póg eehúnéé á ndōb ésebé á nkwēntēn míme echen Sāŋ Dyōbε. ³⁰ Bon ne nyé, Dyōb ábíí

káǎne mesonǵé mé e'sid ábe é'dé nyé á nló. ³¹ Né-ǎǎ, nyéewóǵé mbwǎǵ, nyêdé etóǵnén tómaa ndun, ké êmbuú ké áte.

Abid Yesue mbón,
ké'ε ábǎǵ mǎ áyǎl
(Luk 12.8-9)

³² “Kéǵzéé awě ábid me mbón á'sǎ é' baányon, me-ε mǎbid mǎ mbón á'sǎ wéε echem Sǎǵ awě adé ámín. ³³ Bon kéǵzéé-ε awě ábǎǵ me áyǎl á'sǎ é' baányon, me-ε mǎbǎǵ mǎ áyǎl á'sǎ wéε echem Sǎǵ awě adé ámín.

Yesue aǎ ngabén chǎǎ
mǎpééné átínté e baányon
(Luk 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ “Nyéewémǵán nén bán, nhyedé á nkǎǵsé ápéεε nsaǵ. Aáy, meépedéé ápéεε nsaǵ, bon ngabén. ³⁵ Mpedé ákón mwǎn a mwεnchóm átǎǵεε sǎá, mwǎn a mmwaád átǎǵεε nyaá, mmwaád-te átǎǵεε nyǎǵ-kǎlé. ³⁶ Bad bé ekoyí bé mod bébid áwe ndáb-te dǎn.

³⁷ “Kéǵzéé awě adǎǎ nyaá ké'ε sǎá tómaa me eékwognedéé awém mbapεε abé. Kéǵzéé-ε awě adǎǎ awe mwǎn a mwεnchóm ké'ε awe mwǎn a mmwaád tómaa me, eékwognedéé awém mbapεε abé. ³⁸ Kéǵzéé-ε awě éépém ádē awǎǵ se áhǎdnē me, eékwognedéé ábē awém mbapεε. ³⁹ Kéǵzéé awě ahede ádē alongé ason, ábǎd dǎ. Bon kéǵzéé-ε awě ábǎd ádē alongé áyǎle echém, ákud alongé áde déemaá'.

Nsábe ní Dyǎb ne bad
ábe békobe' ábē bembǎledε
(Mak 9.41)

⁴⁰ “Kéǵzéé awě akobé nyé nken, né me-éé ákóbé nken. Kéǵzéé-ε awě akobé me nken né echem Sǎǵ awě alómé me mǎǎ ákóbé nken. ⁴¹ Kéǵzéé awě akobé nkal é'dǎǎdǎǵ nken áyǎle ádíí nkal é'dǎǎdǎǵ, ákud nsábe mé nkal é'dǎǎdǎǵ. Kéǵzéé-ε awě akobé mod awě asǎá nken áyǎle ásǎá, ákud nsábe míme mod awě asǎá. ⁴² Ne mbále, nlǎǵεε nyé nén meé, kéǵzéé awě abagé ké mendíb mámwé ngên wéε anén nhǎǵ awě ahíde me, ké ane awě eébude etóǵnén abé, átǎǵéǵné néε ákúdé nsábe ní Dyǎb.”

11

Jǎne, Ndusene alómé
ábē bembapεε wéε Yesue
(Luk 7.18-35)

¹ Ade Yesue ámǎá ábē bembapεε dyǎm ne bébe nímén mésyǎǎl alyǎǵtǎn, anhidé áde abwǎǵ á hǎm áke déyǎǵed ne ákal eyale é Dyǎb á myad míme mébédé benben ne áhed.

² Ene pǎndé Jǎne, Ndusene ambé á mbwǎǵ. Ade áwǎǵé mam mésyǎǎl míme Krǎstǎǎ ábélé'ǎá, anlóm ábē bembapεε áwē. ³ Anhǎb áá béseded mǎ bánken, mǎ adé ane awě Dyǎb áhǎbé áá mǎǎlǎm-ε, ngé bésine' mod ampée? ⁴ Héε Yesue átimtanné bó áá, “Nyétime' ámbid, nyéke nyéláa Jǎne mekan míme nyéwǎǵé ne míme nyényǎnné díd. ⁵ Nyéláa mǎ bán, bad ábe bǎnkwě ndím bényǎnne', ábe bésyǎǵtǎá, békag bwám, ábe melǎǵ méǵkǎǵpē, bésǎá. Abe bǎnkwě ndǎǵ béwǎǵne', ábe bǎnwē, bǎpuude', nkalaǵ ní bwám-me ámpē níkalte' wéε betóótǎkē bé bad. ⁶ Nnam níbē-ε ne kéǵzéé awě eéhǎǵlǎne nlém á abum tǎǵεε me.”

Yesue ahǎbé tǎǵεε
Jǎne Ndusene

⁷ Ade bembapεε ábē Jǎne bétiméé ámbid nē, dǎǎ Yesue ábóótédé ndun e mod eché embé áhed akale tǎǵεε Jǎne. Ansédéd bó ááken, “Pǎndé eché nyémbídtē áke dǎtán Jǎne á ehyǎǵε, cheé nyéwémǎtǎnnē bán nyéǎnyǎn? Apab á chyaá áde epub ésǎǵtǎé-ye? ⁸ Cheé nyénkonǵé abíd áke dé anyǎn? Mod awě ahédé mbóté eché ébóó bwámbwam-ε? Bad

ábe béhâg échê ndín é mbóté bédyεε dásō á ndáb é kâη. ⁹ Nyéláa me, cheé nyémbídtē âke dényín. Nkal é'dáédâη mós nyênkεé anyín-ε? Nê dên! Ne mbále nlânge nyé meé, nyényiné mod awě atómé nkal é'dáédâη. ¹⁰ Jone mó adé ane awě béhóbé'áá áde bétélé e'yale ábe Dyöb áhóbé aá, 'Nóné', nlóme mímém mésénze níme mésēbē we á'sō, áboηsen we nzii.' ¹¹ Ne mbále, nlânge nyé nén meé, mod ké nhóg awě abídé á abum dé mmwaád eetómé Jone, Ndusene. Boη ké nê, mod awě adé ndimten áyāle bad ábe bédé á nkamlen ní mín, adé etógnén tómaa Jone. ¹² Bootya ne pón dé echē Jone, Ndusene ábóótédé nkalaη ní Dyöb akal kááη ne epun é'chii, nkamlen ní mín níkude metake híin á mekáá mé bad, e'wanje é' bad-te é'kume nímē nkamlen nzum.* ¹³ Mbéndé ne bekal bé'dáédâη béhóbé tâηgene nímē nkamlen kááη ne pón dé echē Jone. ¹⁴ Né-ó, nzé nyéböηséné échab ehób adúbe, Jone mó adé ane awě béhóbé'áá áde bēnhōpē bán, Elaijaa ahúε'. ¹⁵ Kénzée awě awóó metúu áwóge'.

¹⁶ “Boη cheé méhagténné nyoηgel e'chii? Enén nyoηgel edii nēηgáne bēndem ábe bédyée á dyad-tē, boη bélēbpē nhóg ne aníní,

¹⁷ bán, 'Sétóngé nyé e'loη,

boη nyéeságeé.

Sékónné nyé nkáηgé ní kwééd,

boη ké nê nyēlēbēε'.

¹⁸ Ayāle, Jone abédé, eéyoke'áá ndyééd adyé, eemwáge'áá-ε mím, béhōbē bán, 'Edáédâη é mbéb édé mó áte.' ¹⁹ Mwān-a-Moonyoη apedé, ádyāg ndyééd, ámwāg-ke mím, béhōbe bán, 'Nyénóne mó, adáá ndyééd bwāmbwam. Mmwé-míme ngēn, awoηne belad bé tááse ne bebel bé mbéb.' Boη kááη ne á asóg, mam níme mébenléd mélūmēd nén bán, debyée á Dyöb átáηgéné.”

Myad níme bad bēnkēndúbéé Yesue

(Luk 10.13-15)

²⁰ Bad ábe bēbédé á myad níme Yesue âmbeñlé ekud é menyáké áte bēnkēnhāηlénné ádab abé dé mbéb. Né-ó Yesue ambootéd bó akáne áte, ²¹ áhōbē aá, “A-bad bé Korazin, ébēēn nyé ebébtéd! Ebēēn nyémpē ebébtéd á-bad bé Betsaida! Ayāle nzé émbē bán, ndale é mekan éche Dyöb ábélé áwēn myad, mēmbēñléd nê á dyad á Tirε ne dyad á Sidon, né bēnwāā melebe se etūn, bēmwagtéd-te mbúmbú áyāl álúmed nén bán, béhāηléné ádab abé dé mbéb. ²² Mbále, nlânge nyé nén meé, á mbwe mé nkáásé, nkáá níme bad bé Tirε ne bé Sidon mébē mwāmpīn tómaa nímēn. ²³ Nyé bad bé Kapenahum ámpē, nyēwēmtan bán, nyēmaá ape ádyōb, boη bésudéd nyé kááηse áse á dù-á-muú. Nzé menyáké níme Dyöb ábélé áwēn dyad mēmbēñléd á Sodom† né adé dyad ádíi adé chii. ²⁴ Boη ne mbále nlânge nyé nén meé á mbwe mé nkáásé Dyöb délūmēd ngal ne bad bé Sodom tómaa ne nyé.”

Yesue alébpε bad aá,

béhyag áwē

(Luk 10.21-22)

²⁵ Ene Pón dé Yesue anhób aá, “A-Tê, Sán gwéé a nkoη ní mín ne ní sé, nságnen míbē ne we, áyāle elúmté mpín ní bēndem mam níme ébāηné bad bé debyée ne bad bé nsōηten. ²⁶ Eε, A-Tê, nê dên dós édáá wεé ébenled.” ²⁷ Dós ábádéé aá, “Echem Sán ebagé mekan mésyāāl áwem mekáá. Mod ké nhóg eékoηtεé mwān abii ésebé Dyöb Titéε. Mod ké nhóg-ke ámpē eebii'ε ngáne Titéε ákóηtε abé ésebé mwān, ne kénzée awě mwān ádáá aá mólúmed mó.

²⁸ “Nyéhyag áwēm, nyé bad bésyāāl ábe nyékómé nted níme nídelé apém, mēbε nyé nkóme-áte. ²⁹ Nyékwenten áhíd nímém mekuu, nyéyágke-ε awēm, áyāle mpwiítédé,

* **11:12** E'wanje é' bad-te é'kume nímē nkamlen nzum káa nīpag ne ewanje. † **11:23** Dyöb démbēbéd dyad á Sodom áyāle ebébtéd éche émbē áwed.

nchií-’ε nlem á abum. Nyéhyag, nyéékud nkóme-áte. ³⁰ Ayāle ayáged ádem déeléléé áte, nted mímēm-me méedeléléé.”

12

Atón dé Mbwe-mé-nkóme-áte (Mak 2.23-28; Luk 6.1-5)

¹ Mwämpin mí pónde ámbid e nê, Yesue ne ábē bembapεε bétomé’áá á nzag é nguntê.* Nén ábédé á mbwe-mé-nkóme-áte. Nzaa ewagáá ábē bembapεε. Né-óó bēmbotéd e’sóg é ngun apád, bépāke’, bedyāg. ² Befarisia bényin nê, dōó bélāngéé Yesue bán, “Nōné’, ábōη bembapεε bébele dyam áde mbéndé éebagéé kunze abel á mbwe-mé-nkóme-áte.”† ³ Dōó Yesue átimtanné bó aá, “Nédē nyéeláá’ é mbéd á kálag e Dyōb dyam áde kēη Dabide ámbenlé áde nzaa ékóbé mó ne ábē bad-ε? ⁴ Eténlédé nén bán, ansól á Ndáb-e-Dyōb mó ne bad ábe bēnwōón mó, bedyé e’wεle ábe é’bédé nde e Dyōb, ábe eched mbéndé éebagéé mod ké nhóg kunze ádyé. Ké bad ábe bēnwōón mó bēnkētāηgēnné adyé. Beprise bēnpren bóó bēntāηgēn adyé. ⁵ Káa nyéeláá’ é á mbéndé eche Mosεε nén bán, mbwe-mé-nkóme-áte téé, beprise bé Ndáb-e-Dyōb békweg mbéndé e mbwe-mé-nkóme-áte ayāle nsón nime bébeleé boη ké nê, nê déesaá mbéb á’sō é’ Dyōb-ε? ⁶ Nlānge nyé nén mēé dyam áde hén bóob áde áde etógnén tómaa Ndáb-e-Dyōb. ⁷ Eténlédé ngáne Dyōb áhóbé aá ‘Chōm éche rīhedné bad édíi nlem ní ngol saké abe dé mende.’ Nzé nyēnkoη ábén e’yale asōηten né nyéēhēlē-se nyéchagé bad bán, bédé bebel bé mbéb áde bébeleé mbéb. ⁸ Nyébii-óó nén bán Mwān-a-Moonyoη awóó nkamlen káηne ámīn e mbwe-mé-nkóme-áte.”

Yesue achōηté mod *awē ekáá éwédé*

(Mak 3.1-6; Luk 6.6-11)

⁹ Ámbid e pónde, Yesue anhidé hê, áke asól á ndáb e mekáne. ¹⁰ Mod abédé áhed awē ekáá éwédé. Bad behóg ábe bēhéde’áá Yesue awusé akóben, bēnsedéd mó bánken, “Eched mbéndé ebagé kunze ádid mod bwām á mbwe-mé-nkóme-áte-ye?” ¹¹ Dōó ásedtéé bó aáken, “Nyé ahéé nímē mpom mí mbód méhūnnē á echóg-te á mbwe-mé-nkóme-áte boη eékag mó ahúd? ¹² Nzé nyēhēle-se nyébel nê ne mbód ngēn, tógtēnnē moonyoη awē áde etógnén tómaa mbód. Né-óó, mbéndé eesaá nén bán mod eébēlē bwām á mbwe-mé-nkóme-áte.” ¹³ Dōó álāngéé ane mod awē ekáá énwēē aá, “Sálé ekáá áte.” Asále áde ane mod ásánlé ekáá áte, ekáá éndyεé mó bwām ámpē nēé échiníí. ¹⁴ Ade nén ábénlédé, Befarisia bēmbid á ndáb e mekáne, bébootéd Yesue ahage, áwúu mó.

Yesue, mbaledε awē Dyōb ápwédé

¹⁵ Yesue ambíi aá bēhagke mó. Nê dēmbēl anhidé áde abwóg á hōm. Ade áhídté, ndun e mod enhíd mó, anchoód-te bad bé nkole bésyāāl. ¹⁶ Boη ansím bó etúu áte aá béēlāngē bad nyaa e mod eche módíí. ¹⁷ Ambel nén álóned e’yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é’dáádāη Yesayaa aá,

¹⁸ “Nyénone’, awēm mbaledε nén awē nīpwédé,
ndáá mó nwógne-’ε mó menyīnge.

Mēlōm échēm edáádāη ébē ne mó.

Abidēd mbakú echē etyéémé áfintē e bad ábe béesē bad bé Israel.

¹⁹ Eebelélé nswāη ne bad, éetogé-’aá.

Béewóg-kaá mó ehób á dyad-tē.

²⁰ Eekógédté ngēn echē enógké, éedíméd-taá etrukāη éche éhede adím.

Abel nén káāη né mbeltéd mí bwām múmó ítédé etál.

²¹ A dīn áde dōó bad ábe béesē bad bé Israel bésummé nlem.”

* **12:1** Echē ngun ébédé nyaa e ngun eche bébenléé e’wεle. † **12:2** Bad bēnkētāηgēnné nsón abel á mbwe-mé-nkóme-áte. Ne Befarisia, apád áde bembapεε bépádé’áá ngun ébédéé nēé abel dé nsón.

*Bad bán Yesuε abenlaad
ngine eche Belzebule
(Mak 3.20-30; Luk 11.14-23)*

²² Dóo bépééné mod wée Yesuε, awě ankwě ndím, ákwē-ε ebóbé áyāle edáádəŋ é mbéb émbē mó áte. Yesuε anchoód mó. Ambootéd anyínεn, áhōbē-ε akan. ²³ Ade bad bésyāāl bényíné nê, yāl enkóm bó áte bwāmbwam. Bën ne bën bēmbootéd ahób nén bán, “Ehele-se ébé né anén mod adii mwān a mbyaa míme Dabide awě bésinεé-yōō?” ²⁴ Boŋ áde Befarisia béwógé nê, bēnhōb bán, “Saá ngine eche Belzebule awě akamlan e’dáádəŋ bé mbéb chók abenlaadté ábided bad e’dáádəŋ bé mbéb áte-ye?”

²⁵ Yesuε ambíi nímāb mewēmtεn, né-óó, anláá bó aá, “Alon ké ahée áde ákábne áte, boŋ nchemtεn méesě, débēb. Dyad ké ahée-ε, kéε abum á ndáb áde ákábne áte, boŋ nchemtεn-ne méesě, déētyēēmē. ²⁶ Né-óó, nzé Satanε awanne Satanε, né awanne eche yāl. Chán-nō nímē nkamlεn méhεnlé atyéem? ²⁷ Nzé ngine eche Belzebule chók mbenladté ábided bad e’dáádəŋ bé mbéb áte, né ngine eche nzéε-’ō ábēn bad ábe bēbídte e’dáádəŋ bé mbéb bēbenladté? Bën bóo békwid nyé nkáá. ²⁸ Boŋ ngáne édíi nén bán ngine e Edáádəŋ é Dyōb chók mbenladté ábided bad e’dáádəŋ bé mbéb áte, nê álúmte nén bán nkamlεn ní Dyōb nípédé áfintē echēn.

²⁹ “Mod eéhēlēε-se asól á ndáb e mod a ngine se ádūm ábē bwēm ésebán asébpé mó ahaŋ. Amaa-’áa mó ahaŋ boŋ atéd ábē bwēm é’syāāl.

³⁰ “Kénzée awě éesě ne mε, né atāŋgan mε. Kénzée-ε awě eewōŋgán mε álad, né apáa páán. ³¹ Né-óó, nlāŋge nyé mée, Dyōb délagsén bad mbéb ké níhée míme bēbélé ne nzyáŋ ké ehée eche bésyáá Dyōb. Boŋ kénzée awě ahóbé e’bēbtéd é’ mekan tāŋgεne Edáádəŋ éche Esáá éekudté alagsεn. ³² Dyōb délagsén kénzée awě ahóbé eyale é mbéb tāŋgεne Mwān-a-Moonyon, boŋ déelagsénné kénzée awě ahóbé eyale é mbéb tāŋgεne Edáádəŋ éche Esáá, ken bóob kéε á pónDé echē ehúε’.

*A epum dóo béchemεé bwel
(Luk 6.43-45)*

³³ “Nzé epum é’ bwel ébóó, né bwel ábe é’chyáá échē epum bómpē é’bóó. Nzé epum é bwel ébébé, né bwel ábe é’chyáá échē epum bómpē é’bébé. Ayāle á epum dóo béchemεé bwel. ³⁴ Píi e nyě chén! Chán nyéhεléε-se nyēhób mekan mé bwām, áde nyé bën nyédíi mbéb? Mam míme ríloné mod á nlém-tē, m-’aá mébide mó á nsəl. ³⁵ Mod a bwām abele bwām áyāle é’bídé mó á nlém-tē wée bwām é’kóŋnéDé. Mod a mbéb-pe abele mbéb áyāle ríbidé mó á nlém-tē wée mbéb ríkóŋnéDé. ³⁶ Nlāŋge nyé nén mée, á mbwε míme Dyōb dékáadtē bad bé nkōŋsé, mod tée ábě nzom echē enkāŋ boŋ ahób ekúkú é eyale tée échē ámbídédte á nsəl. ³⁷ Né-óó, kéchéé éche wēnhōbpē chók ékāŋ boŋ ésūū nzom káa ékwε nkáá.”

*Béhédne Yesuε e’chemléd
(Mak 8.11-12; Luk 11.29-32)*

³⁸ Dóo donge dé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bēlāŋgεé Yesuε nén bán “A-meléed, sēhede nén bán élúmed sé e’chemléd ábe é’lúmte nén bán echoŋ ngine ehúú ne Dyōb.”

³⁹ Yesuε antimtén bó aá, “Echén ebébtéd é nyonŋel, nyéhēdēē Dyōb awóŋεn, nyéhede-ε e’chemléd bé menyáké! Boŋ nyéekudté nzése e’chemléd bé menyáké ábe nkal é’dáádəŋ Jonaa. ⁴⁰ Jonaa ambé e’pun é’láán á abum á súu e mbáá-tē. Melemlεm dóo Mwān-a-Moonyon ábēē á ndóob-sé e’pun é’láán. ⁴¹ A mbwε mé nkáásé, bad bé Ninivε bényemé á soŋ-tē nchoo ne enén nyonŋel e bad. Bétyēēm mbōŋ echē ékwíd enén nyonŋel e bad nkáá, áyāle áde Jonaa ákánlé’áá bad bé Ninivε eyale é Dyōb, bēntédé abel dé mbéb. Boŋ mod adé hén bóob awě atómé Jonaa, boŋ nyéewóglánné mó. ⁴² A mbwε mé nkáásé, mmwaád awě akamlánnáá alon á Sēba, ānyemé á soŋ-tē, nchoo ne nyonŋel e bad bé’ chii, átyēēm mbōŋ echē ékwíd bó nkáá. Békwe nkáá áyāle áde Solomonε áyágté’áá, ane mmwaád

ambíd se nchabnede wée nkõṣé ísógé áhye dé awóglɛn mam mé debyéé níme Solomonɛ áyágté'áá. Boṅ chii nén mod adé hén awě atómé Solomonɛ.”

*Nzé edáádəṅ é mbéb
étimé mod á yàl ámpē
(Luk 11.24-26)*

⁴³ Yesue ambád ahób aá, “Nzé edáádəṅ é mbéb ébídé mod áte, ébelé ébwāgē á ehyánge áhed abwóg áde ékōmméé áte. Nzé éekude, ⁴⁴ ébelé éhób aá, ‘Mětīm ámbíd á ndáb eche mémbídtē áte.’ Ape áde épagké ébelé étán née chōmchōm éesaá á ndáb-te, née ndáb ésáá áte ne née bénábpé-’ε chό áte. ⁴⁵ Héε ékagké bōob, éke épēēn e’dáádəṅ bé mbéb bēmpēe saámbé ábe é’dé ebébtéd tómaa mwēn, boṅ é’hye é’sól ane mod áte, é’bwóg-ke e’dii áhed. Enɛ pón dé, ane mod abāg ebébtéd tómaa ngáne ánsēbēē abé. Né-óó, nê dōó ébenlédté ne nyonṅel e ebébtéd e’chii.”

*Túmbé eche Yesue
(Mak 3.31-35; Luk 8.19-21)*

⁴⁶ Ade Yesue álāṅgēé bad nímén mekan, nyaá ne Yesue baányan bēmpě bétyéém á ebwóg-te. Béhédé’áá Yesue ábel boṅ bōōbōó békál. ⁴⁷ Hê dōó mod nhóg álāṅgēé Yesue aá nyaá ne baányan bépédé, bésine mó ebwóg-te, ákalɛn mó.‡ ⁴⁸ Héε átímténé ane mod aá, “Nzéé adé echēm nyan, benzéé-’ε bédé bānnded?” ⁴⁹ Hê dōó Yesue ányíitanné ábē bembapɛɛ ekáá boṅ áhōbē aá, “Echēm nyan ne bānnded bōó bén! ⁵⁰ Kénzée awě abele mam níme awēm Títéε awě adé ámín áhedéé adii mwānnded abé-’ε echēm nyan.”

13

*Ngan e mbál-e-bū
(Mak 4.1-9; Luk 8.4-8)*

¹ Mmē mbwe mēn ámbíd e nê, Yesue ambíd á ndáb-te wée ámbēē, áke ádyēē ásē á nkin mé edib-é-nzab é Galilia, áyáged bad. ² Bad ábe bēmpě áhed béntōmtēn abuu áte. Nê dēnkāṅ ansól á bōle-tê, ádyēē ásē áyáged bó. Abê bad bésyāál bétyéēm á nkin bēwōglān mó. ³ Abēnládtáá ngan áyáged bó mekan híin. Ankalé bó ngan aá, “Nkwel-é-nzag nhóg ankě mbál asob á nzag-tê. ⁴ Ade ásobéé mó nê, donṅe dénhūn á nzii-tê, menon mēmpě, mémad mó asōmte d. ⁵ Donṅe dénhūn á meláá-tê wée ndōob énkēmbuú’é áte. Enwāmsēn abíd ásē ngáne ndōob énkēnchabpé ásē áhed. ⁶ Boṅ née enyen é ngine épédé, ényāād ábē bwēm é’wé-’ε, áyāle nkan ménkēnsónlé bó á ndōob-tê bwām. ⁷ Mbál mēmpēe ménhūn wée mekōd médíí. Née mekōd mē mékwógé, mékán akwog áde ábē bwēm. ⁸ Boṅ donṅe dé mbál dēmpēe dénhūn á ndōob e bwām. Mmén mbál mémbídté ásē bwām, ríchyáá-’ε bwāmbwam. Donṅe dé e’sóg dénwālē mbwókɛl é mbum, donṅe móom ntóob, ábíníí-’ε móom meláán.” ⁹ Ade Yesue ámadé nê, ambád áte aá, “Kénzée awě awóó metúu áwóge’.”

*Nzom echě ekáá boṅ Yesue
ábenláád ngan áyáged bad
(Mak 4.10-12; Luk 8.9-10)*

¹⁰ Ámbíd e nê, bembapɛɛ ábe Yesue bēmpě mó benben boṅ bésédté mó bánken, “Cheé ekáá boṅ ébenláád ngan áyáged bad?” ¹¹ Yesue ankwentén bó aá, “Dyōb ábágé nyé kunze ábii kun é nkamlɛn mí mín, boṅ ene kunze eébagnedéé ne bad bēmpēe. ¹² Kénzée awě awóó nsōṅten ní kun é nkamlɛn mí mín, Dyōb débād mó nímē nsōṅten abe, ábel nén átōmtɛn awóṅ. Boṅ kénzée awě eewóo, Dyōb dékobén mó ké mwā nsōṅten awě áwóo. ¹³ Nzom echě ekáá boṅ ríkanlé bad ngan edii áyāle bényíne’, boṅ béecheméé, bēwóge’, boṅ béēsōṅtānnē. ¹⁴ Nén álōnte e’yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é’dáádəṅ Yesayaa aá, ‘Nyéewōg awóg-ne-awóg boṅ nyéesōṅténne,

‡ 12:47 Donṅe á kálag dé e’só déewóó’é nímén nchoo.

nyéēnyīn, anyīn ne anyīn boŋ nyéechemmé.

¹⁵ Nhóbe nén áyāle ábén bad béehelée dyam ayáge ámpē.

Békólé metúu, béléde-’ε mīd. Béewógké, béenyīn-naá dyamdyam.

Nzé énkēmbé nê, né bényīn, béchēm-’ε.

Né béwōgēn metúu, nlém nīmāb-pe rísōntēn.

Nzé bébélé-’ε nê, né bétimén με, né mēchoód-te bó.’ ”

¹⁶ Hée Yesue ábádeé ábē bembapεε aláa aá, “Nsimé rídé ne nyé áyāle nyēnyīne’ mam míme nyényīnéé, nyéwōgē-’ε mam míme nyéwógεé. ¹⁷ Ne mbále, nlānge nyé nén mεé, bekal-bé-e’dáádəŋ ne bad bé Dyōb híin bēnwānén ányīn mekan míme nyényīné ne áwóg mekan míme nyéwógé boŋ bēnkēnyīnné, bēnkēnwóg-kaá.

Yesue atógké ngan e nwén-é-mbál

(Mak 4.13-20; Luk 8.11-15)

¹⁸ “Bəəb-pəə nyésōntēn ngáne enén ngan e nwén-é-mbál édíí. ¹⁹ Nzé mod awóge eyale tēŋgene nkamlēn mí mín, boŋ eesōntēne chó, Satanε abelé áhyε, ahúd mó chó á nlém-tê. Echén ndín é bad édíí nēŋgáne mbál míme ríhúné á nzii-tê. ²⁰ Mbál míme ménhūn á meláá-te rílūmte bad ábe békobe’ eyale é Dyōb ne menyiŋge ábwōg-ábwōg áde béwógé chó. ²¹ Boŋ échē eyale éēwēnnāadtē bó á nlém-tê. Bédúbpe chó á esōŋ é pónde boŋ nzé ndutul ne metake bépédé áyāle échē eyale, bédol yāl ámbíd. ²² Mbál míme ríhúné á mekōd-te rílūmte bad ábe béwóge eyale é Dyōb, boŋ káəŋ ne á asóg, mpúlé mé nkōŋsé ne adəŋ dé abud á bwēm awōŋ ákəŋ bó nlém áte. Nê ábele’, béehelée ahəŋlēn ábel mam mé bwām. ²³ Mbál míme mó-’ε méntān kəse e ndəəb rílūmte bad ábe béwóge eyale é Dyōb boŋ bésōŋtán-ne chó. Ábén bad bébele kəse é mekan nēŋgáne e’sóg é’ ngun ábe é’wánlé mesōŋgé mé mbum é ngun mbwókel móom ntóob, ne móom meláán.”

Ngan e mesison

²⁴ Yesue ankalé ene ndun e mod ngan empée aá, “Nkamlēn mí mín rídé nēŋgáne mod awē awéné kunze é mbál áwē nzag-tê, ²⁵ boŋ ámbíd e nê, nkuu nhóg áde bad bémáá akún, mod a ekəyí awē ane mod nhóg, ankē á nzag e ngun-tê wē, awén mbál mé mesison ²⁶ Ade ngun chē ébóótédé akwog, dóə bad bényīné bán mesison mómpē mékwoge’ áwēd-te. ²⁷ Bembəledε ábe ane nwóó-nzag bēmpě áwē, bésədté mó bánken, ‘A-Sáŋ, éesaá mbále bán, mbál ní ngun mí bwām móə wénwēnnē á nzag-tē-yε? Chán ébénlédé boŋ mesison mékwōg áwēd-te?’ ²⁸ Dóə ákwəntanné bó aá, ‘Mod a ekəyí awēm nhóg mó awéné míme mesison.’ Ábē bembəledε bēnsədedé mó bánken, ‘Séke séhub mesison mé ásē-yε?’ ²⁹ Ankwəntén bó ámpē aá, ‘Aáy. Nyéēhūbē’, áyāle nzé nyēhóbé bán nyēhubé’, nyéēhubén bóəbe ngun. ³⁰ Nyémwε ngun bóəbe mesison békwoge’ káəŋ ne áde pónde épεé eche bépādtē chó. Ene pónde dóə melāā’ é bepád mεé, bésébe bēhūd mesison, béléad mó áte boŋ béhyáád mó. Ámbíd e nê, dóə bépādtē ngun, bēbānē chó áwēm etág-te.’ ”

Ngan e mbál-e-bū

(Mak 4.30-32; Luk 13.18-19)

³¹ Yesue ankalé ene ndun e mod ngan empée aá, “Nkamlēn mí mín rídé nēŋgáne mbál-e-bū echē mod átédé boŋ awén áwē nzag-tê. ³² Mbál-e-bū edé mwāmpīn bwāmbwam nzé bēhāgténé chó ne mbál mémpēe. Boŋ nzé ekwogé, ekəle’ tómaa mēl mėsad mēsýāəl. Menəŋ méhyag-kε mūm alón á ngen-tê.”

Ngan e esultēn

(Luk 13.20-21)

³³ Yesue ambé ákālē bó ngan empée aá, “Nkamlēn mí mín rídé nēŋgáne esultēn éche mmwáád ámuúnédé asii á pān é mbumé ní ngun éláán káəŋ ésule.”

*Nzɔm echě ekáá boŋ Yesue
ábɛnláád ngan
(Mak 4.33-34)*

³⁴ Yesue abɛnládtáá ngan áyáged bad. Eeyágte'áá dyamdyam ésebán abɛnlédé ngan.
³⁵ Ambɛl nɛn álóned e'yale ábe nkal e'dáédəŋ ánhəbpɛ nɛn aá,
“Mɛbɛnléd ngan nzé nhóbe wée bad. Mɛyāgɛd bó mam míme bɛnkɛmbíí'é bootya á
mbooted mé nkəŋsé.”

Yesue atógké ngan e mesison

³⁶ Yesue antɛdé ene ndun e mod, áke asól á ndáb-te. Ahed dɔɔ ábɛ bembapɛɛ bétáné
mó, boŋ bɛlāŋgɛ mó bán, “Tógnéd sé ngan e mesison.” ³⁷ Yesue antimtén bó aá, “Mod
awɛ anwén míme mbál mí bwám adii Mwǎn-a-Moonyon. ³⁸ Nzag edii nkəŋsé. Mbál mí
bwám rídii bad ábe bédé ásɛ e nkamlɛn rí Dyəb. Mesison médii bad ábe Satanɛ. ³⁹ Mod a
ekoyí awɛ ane nwóó-nzag-kɛ, awɛ anwén mesison áwɛ nzag-tɛ mó adé Satanɛ. Póndé
eche bɛpádɛɛ ngun chó edé asóg dé nkəŋsé. Bɛpád bé ngun-nɛ bédii ángɛl. ⁴⁰ Ngáne
bɛladɛɛ mesison áte boŋ bɛhyáád mó, melemlɛn nɛ dɔɔ ébɛɛ ne bad ábe Satanɛ, nzé
nkəŋsé rípedé á asóg. ⁴¹ Mwǎn-a-Moonyon álōm éche ángɛl áhúd bad ábe bɛbɛlte bad
bɛmpɛɛ mbéb, ne bad bɛsyāɛl ábe bɛbɛle mbéb. ⁴² Bɛbwɛm bó á dǔ-á-muú, áhed-taá
bɛchyɛ'ɛ, bɛdyāg-kɛ meson á nsəl. ⁴³ Ene póndé bad ábe bɛmbɛl-lɛ ngáne Dyəb áhɛdɛɛ,
bɛpɛnɛ' nɛɛ enyɛn á nkamlɛn wée echab Sǎŋ. Mod ké ahée awɛ awóó metúu, áwóge'.”

Ngan tɛŋgene Nkamlɛn mí mín

Ngan e nhon míme mɛnkoŋnéd

⁴⁴ Yesue ambád ngan empée aá, “Nkamlɛn mí mín rídé nɛŋgáne nhon míme mɛnkoŋnéd
á nzag-tɛ, boŋ nɛɛ mod nhóg ádíbté mó, akútɛn mó. Menyɛŋge míme ámbɛɛ mɛnkəŋ anke
bwɛm é'syāɛl ábe ánwōŋgɛ asóm, ábɛl nɛn áke áchan ene nzag.

Ngan e aláá dé etógnɛn

⁴⁵ “Nkamlɛn mí mín rídé nhəgtɛn ámpɛ nɛŋgáne mod a nyonɛgɛ awɛ ahɛdɛ'áá meláá
mé etógnɛn míme rídé nkun bwámbwam míme áchanɛɛ. ⁴⁶ Anyín áde ányíné aláá áde
átómtɛné abon bwámbwam, áde bɛsómɛɛ, ankɛ ábɛ bwɛm é'syāɛl asóm, áchān-nɛ dɔɔ.”

Ngan e mbínzé

⁴⁷ Yesue ankál ngan empée aá, “Nkamlɛn mí mín rídé nɛŋgáne mbínzé eche bɛkób-bé-
súu bɛbwémé á edíb-te boŋ bɛkób nyaa é súu ésyāɛl. ⁴⁸ Ade mbínzé émáá alón, bɛndǔl
chó á nkin, bɛdyɛɛ ásɛ ábɔn súu áte. Eche ɛmboŋ adyé bɛnhɛ chó á melonɛgɛ-te. Eche
chó-ɛ ɛnkɛmboŋ adyé, bɛmpim. ⁴⁹ Né-ɔɔ enɛn ngan elúmte ngáne asóg dé nkəŋsé dɛbɛɛ.
Dyəb dɛlōm éche ángɛl áhúd bad bé mbéb áfintɛ e bad ábe bɛsáá. ⁵⁰ Bɛbwɛm ábɛ bad á
dǔ-á-muú. Ahed-taá bɛchyɛ'ɛ bɛdyāg-kɛ meson á nsəl.”

Ayáge dékǎɛlɛ ne dé nchun

⁵¹ Yesue ansɛdéd ábɛ bembapɛɛ ké bɛsónɛtɛné nímɛn mam. Bɛnkwentɛn mó bán
bɛsónɛtɛné. ⁵² Né-ɔɔ Yesue anláá bó aá, “Meléede a mbéndé ké ahée awɛ ayáɡké tɛŋgene
nkamlɛn mí mín adii nɛŋgáne nwóó-ndáb awɛ abídte bwɛm bé ekóólé ne bé nchun wée
ákoŋgɛɛ bwɛm.”

*Bad bé Nazarɛt bɛekobɛɛ Yesue
(Mak 6.1-6; Luk 4.16-30)*

⁵³ Ade Yesue ámáá ayáged ne ngan, anhidé ádɛ abwóg á hǔm, ⁵⁴ asú ámbíd áwe dyad
wée ámbídtɛ. Awed ayágtɛ'áá bad á ndáb e mekáne. Bad ábe bɛnwōg ngáne ayágtɛɛ,
yǎl ɛnkóm bó áte bwámbwam. Bɛsɛdtɛ bánken, “Hée múmó ákúdé enɛn ndín e debyɛɛ?
Chán múmó ámwagkɛ-ɛ nímɛn menyáké mésyāɛl ábɛl? ⁵⁵ Kíné saá mwǎn a kápɛntaa
ádíí-yɛ? Saá Maria achyáá mó-yɛ? Kíné saá Jɛmsɛ, Josɛbɛ, Simɔnɛ ne Judasɛ bóɔ bédé

baányan-ε? ⁵⁶ Baányan bé bebaád bésyāāl-le ámpē béedyé'é á dyad-tê hén ne syánē-yε? Héé ákúdé enén ndín e debyéé? Héé ákúdé enén nyaa e ngíne échē ábenléé mímé menyáké?" ⁵⁷ Né-óó, bēnkóó Yesue. Anláá bó aá, "Nkal e'dáádəŋ awóó' edúbé hóm ásyāāl étóméé áwē dyad ne áwē túmbé." ⁵⁸ Ngáne bēnkēndúbéé Yesue, enkēmbenléé menyáké híin áhed.

14

Kwééd echē Jone Ndusenε (Mak 6.14-29; Luk 9.7-9)

¹ Ene pónDé Herode awē akamlánáá alon á Galilia anwóg mam míme Yesue ábélé'áá. ² Dóó álāngéé ábē bembəlede aá, "Anén mod, Yesue, adii Jone, Ndusenε awē ammad awē bon apuúdé. Néε ákээ bon awón ngíne ábel mímén menyáké mésyāāl." ³ Herode anhób nē áyāle anlóm bad aá békób Jone, béhan mó, béhé-'ε mó á mbwəg. Ambel nén áyāle mwaád, Herodyase, awē mwānyan Filibe ánsēbēē awón. ⁴ Herode anhē Jone, Ndusenε á mbwəg áyāle Jone anláá mó nén aá, "Weewóó'ε kunze áwón Herodyase, mmwaád awē mwānyon." ⁵ Kénéε Herode áhédé'áá Jone, Ndusenε awúu, abédé mbwóg ne bad bé Israel. Bad bé Israel béndúbē bán Jone adii nkal é'dáádəŋ. ⁶ Bon Herode antim Jone awúu. Nén dēmbenléé epun-εε Herode ábélé'áá ngande áwēmtən epun-εε áchyāadtē. Echē epun mwān-a-mmwaád awē Herodyase anság esáke á'sō é' bad bésyāāl. Nén dénwōgēd Herode menyinje bwāmbwam. ⁷ Nén dēmbēl ambε mó akag. Anhób nén aá, "Mmwāg melē nén, mēbē wε kéchéé éche éhedéé." ⁸ Nyaá anláá mó chóm éche átāngéné sáá aheden. Né-óó anláá Herode aá, "Bāg me nló míme Jone, Ndusenε á taplēt-te hén bəob." ⁹ Nén dénwōgēd kēŋ Herode ndutul bon ngáne ámmadté melē amwé á'sō wéε ábē beken, ambéé kunze aá béhyene nló míme Jone ábe ane mwān-a-mmwaád. ¹⁰ Né-óó anlóm bad á ndáb e mbwəg ásel Jone nló. ¹¹ Bēmpēén nló mímed á taplēt-te, bēbē ane mwān-a-mmwaád, mó-'ε ábe nyaa. ¹² Ambíd e nē bembapεε ábe Jone bēnké á ndáb e mbwəg bétéd mó ndim béke bélíme, bon béke bélāngē Yesue dyam áde ábénléde.

Yesue adidte ndun e mod (Mak 6.30-44; Luk 9.10-17; Jon 6.1-14)

¹³ Ade Yesue áwógé dyam áde ábénléde ne Jone, ansól á bōle-tē áke á abwóg á hóm wéε ábédé mwēmpen. Bon áde bad bēwógé bán Yesue amaá akε á bōle-tē, bēnchené mímāb myad békēn mekuu áhíd mó ámbíd. ¹⁴ Ade Yesue ábídé á bōle-tē, bon anyín ndun e mod, antómtén bó ngəl abé, ámad-te bó nkole. ¹⁵ Ade bin é'bóótédé ahín, ábē bembapεε bēmpē áwē, bēhōbē nén bán, "Hén áde á etūn-tē, pónDé emaá-'ε atóm bwāmbwam. Láá ábén bad bétimé' á myad-tē míme médé benben, ábel béchan ndyééd eche bēdyēē." ¹⁶ Dóó Yesue átímtanné bó aá, "Béētāngenéé akε. Nyébó nyébe bó chóm éche bēdyēē." ¹⁷ Dóó bēhóbéé bán, "Sēwóó e'wεle é'táan ne sūu ébe chēmpen." ¹⁸ Yesue aá, "Nyéhyεene'." ¹⁹ Ade ábē bembapεε bēpēénédé mó chó, anláá ene ndun e mod aá bēdyεε áse á nkəákəə mín. Hē dóó Yesue awánlé ábē e'wεle é'táan ne échē sūu ébe á mekáá bon ánoné ámín ásāgnān Dyōb. Ankabtéd bó áte, bon ábagé ábē bembapεε aá békabe ene ndun e mod. ²⁰ Bad bésyāāl bēndyē ene ndyééd békód, élyāg-ke áse. Néε béládé echē elyāgé áse, enlón e'lón dyóm ne é'be. ²¹ Mesonjé mé bad míme méndyē ene ndyééd mémbe ké e'kálé é'táan. Mmé mesonjé mé bad mébédé-ε baachóm. Bēnkētónjé bebaád ne bēndem.

Yesue akil á mendib-mín (Mak 6.45-52; Jon 6.15-21)

²² Ambíd e nē, Yesue anláá ábē bembapεε aá, bésól á bōle-tē, békag á'sō á múde mé edib-é-nzab mímíní, bon álāngē-'ε ene ndun e mod aá bésūē' áwab mendáb. ²³ Ade moosyāál ámáá akε, Yesue anchágé á ekone mín ákáne. Ade ehíntén émáá akwε, ambé abé áhed

mwěmpen. ²⁴ Enén pónde Yesue ábē bembapεε bēnchab bǎle abéen átíntē e edib-é-nzab. Bǎle étágé'áá, béehēle'áa akε á'sō áyāle epub é ngíne émbíd bó á'sō-te.

²⁵ Epog é mbwembwε Yesue ankě á mendíb mǐn atán bó. ²⁶ Ade bembapεε bényíné mod akag á mendíb mǐn, bēnəñéd, bélébé-'ε esaád ne mbwóg ní ngíne, bēhōbē-'ε nén bán, “Nwú móo ídē.” ²⁷ Abwōg-ábwōg Yesue anláá bó aá, “Nlém méēhūnē nyé, me-εé ndé. Nyéebáá'.” ²⁸ Dóo Petro álāngεé mó aá, “A-Sán, nzé édé bán mmōn-εé edé, láá me níke á mendíb mǐn nípe wéε edíí nē.” ²⁹ Yesue anláá mó aá, “Hyäg.” Dóo Petro ábíde á bǎle-tē ábootéd-te akε á mendíb-mǐn ápe wéε Yesue. ³⁰ Bonj áde ányíné ngáne epub é ngíne étóméé, mbwóg ménkōb mó, ábootéd-te asú ásē á mendíb-te. Dóo álébpé esaád aá, “A-Sán sōn, wóngén me!” ³¹ Melemlem mé pónde Yesue ansād ekáá, acháá-'ε mó, áhōbē aá, “Chán adúbe ádíí wε mwāmpǐn nén, cheé ékáá bonj nlém níhūnē wε?” ³² Néε Yesue bó Petro bésólé á bǎle-tē, epub énsōg atóm. ³³ Ade nén ábénlédé, ábíníí bembapεε ábe bēmbē á bǎle-tē bēmbéé Yesue edúbé, bēhōbē-'ε nén bán, “Ne mbále, edíí Mwān a Dyōb.” ³⁴ Néε béchápé edib-é-nzab, bēmpě á múde níminíí, á mbwóg e Genesaret. ³⁵ Ade bad ábe bēmbē ádé abwóg á hōm béchéme Yesue, bēnlōm bad bán bépεen bad bé nkole bésyāāl ábe bēbédé ene ped e alon. ³⁶ Bad ábe bēmpεén bad bé nkole wéε Yesue béchāñ mó bán ámwε bad bé nkole bésiten ké mesó mé mbóté níme. Né-ó bad bé nkole bésyāāl ábe bēnsitén níme mesó mé mbóté bēndyεé bwām.

15

Ayáged á bad bé' bǎd (Mak 7.1-13)

¹ Ambíd e nē Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bēmbíd á Jerusalem, bētān Yesue, bésēdté mó bánken, ² “Cheé ékáá bonj ábōñ bembapεε béēhídē' ayáge áde ábēd betaa bétédnédé sé? Béewobpéé mekáá nyaa echě éhēdnéé bonj bédyē ndyééd.” ³ Yesue ankwentén bó aá, “Cheé ekáá bonj nyémpē nyéehídē' ngáne mbéndé e Dyōb éhóbéé aá débél, á etútú éche nyéhídeé ayáge ádēn dēn? ⁴ Dyōb áhóbé aá, ‘Béé sóo ne nyon edúbé.’ Ahób-pe ámpē aá, ‘Kéznéé awé ahóbé sáá ké'ε nyaá dyaam dé mbéb áyāl bétāngéné bēwúú mó.’ ⁵ Bonj nyé, nyéyágte nén bán, nzé mod awóo chōm éche ántāngēnē sáá ké'ε nyaá awōngēn bonj alāngé bó aá móōbe Dyōb chó, ⁶ né éesaá nén bán atāngéné sáá bó nyanj* chó edúbé abεen. Abel áde mod ábélé nē, né nyéetédéé eyale é Dyōb néε dyaam á etútú éche nyéhídeé ayáge ádēn. ⁷ Nyé bedog-badé! Nkal é'dáádəñ Yesayaa antāngén áde ánhōbpē ne e'yale ábe Dyōb dénlōmēnnē mó tāngēne nyé aá,

⁸ ‘Abēn bad bēbage me edúbé é nsəl ngēn, bonj nímaab nlém méesaá áwēm.

⁹ Edúbé éche bēbageé me éesaá dyaamdyaam, áyāle báyágte bad áhíd mbéndé é baányon byánán edíí mbéndé é Dyōb.’ ”

Mam níme mébele bonj *mod eesáá' á'sō é' Dyōb* (Mak 7.14-23)

¹⁰ Héε Yesue áchēnléé ene ndun e mod bonj álāngē bó aá, “Nyéwóglēn, nyésōñtēn-ne me! ¹¹ Saké chōm éche ékag mod á nsəl ébele bonj mod eesáá' á'sō é' Dyōb, bonj chōm éche ébíde mó á nsəl chóo ébele' bonj eesáá.” ¹² Ade áhóbé nē, dóo ábē bembapεε bépédé mó benben bonj bésēdté mó bánken, “Ebíí nén wéé dyaam áde móhóbé ábēbté Befarisia nlém á abum-ε?” ¹³ Yesue ankwentén bó aá, “Bwél téé ábe awēm Titée awé adé ámín éewéneé, bēhūb bó ásē.” ¹⁴ Nyéchene bó. Bédíí bad bé ndím ábe bélúmte bad bé ndím bēmpēe nzii. Nzé mod awé akwedé ndím atómne mod a ndím ampée, búmō bēhūn á echóg-te. ¹⁵ Petro anláá mó aá, “Tógnéd sé enén ngan.” ¹⁶ Héε Yesue álāngεé bó aá, “Káəñ ne' bōob, ké nyémpē nyéēsōñtēn-éé-yε? ¹⁷ Nyéenyínéé nén bán, chōm ké ehéé éche mod ádyédé, ésóléé

* 15:6 Sáá bó nyanj; donje á kálag dé e'só déewóó'ε bó nyanj.

mó á nsəl, étim á abum-tê, bonj ébidte mó á yäl-ε? ¹⁸ Bonj mam níme mod áhóbεé níbide mó se á nlém-tê. Mmén mam mó-'aá mébele mod bonj eesáá' á'sō é' Dyöb. ¹⁹ Ayāle á nlém-tê dóo mewēmtεn mé mbéβ méhúε'ε níme mékəə bonj ábelé mam mé mbéβ nēngáne, ewúεn, akáb dé mesón á ndáb e e'wóngé, echíb, abíd á mbónj é metóm, ne mehóbεn á mbíd. ²⁰ Mmén mam móo mébele bonj mod eesáá' á'sō Dyöb. Bonj saké adyé á ndyééd áde éewobpεé mekáá ngáne béhεdεé, déβēl bonj eesáá."

*Adúbe áde mmwaád a Kanahan
(Mak 7.24-30)*

²¹ Ambíd e pónDé, Yesuε anhidé áde abwóg á hóm átim á pεd e mbwóg eché enchiitén myad mé Tirε ne Sidón. ²² Hê dóo mmwaád a Kana nhóg awē adyéé'áá áde abwóg á hóm ápééné awé awē bonj áhōbē nén aá "A-Sáj, Mwän a mbyaa níme Dabidε, sōn wóg me ngol! Awem mwän a mmwaád atage bwāmbwam, áyāle edəádəŋ é mbéβ édé mó áte." ²³ Bonj Yesuε ekéntimténné mó dyamdyam. Hê dóo ábē bembapεε bétánεé mó, bonj béchāā mó nén bán "Láá anén mmwaád wéé ákag áyāle ahídne syánē ntəgag ámbíd." ²⁴ Dóo Yesuε ákwentanné bó aá, "Bad bé Israel ábe bédé néε rídyəŋ ní mbód níme níbóó bóo Dyöb álómé me awōngεn." ²⁵ Néε ane mmwaád áwógé nê, ankwē Yesuε á mekuu, bonj áchāā mó aá, "A-Sáj, wóngén me." ²⁶ Dóo Yesuε ákwentanné aá, "Eesaá bwām átéd ndyééd e bānbān bonj ebwémé mbwé." ²⁷ Dóo ane mmwaád átimtanné mó aá, "Nê dēn A-Sáj, bonj káəŋne mbwé édyāg púuted é medyé éche ábab bésáá béhúnté." ²⁸ Hê dóo Yesuε ákwentanné mó aá, "A-mwän-a-mmwaád, ewóó adúbe ámbáá. Eβenled ngáne éhεdεé." Melemlem mé pónDé, ane mmwaád awe mwän-a-mmwaád andyéé bwām.

Yesuε achōŋtε ndun e mod

²⁹ Yesuε anhidé áde abwóg á hóm, ápōŋ á nkəg mé edib-é-nzab é Galilia. Ankē adyéε ásē á ekone mín. ³⁰ Ndun e mod empē awē. Bépééné'áá bad ábe bésyágté'áá, ábe bēnkwxē ndím, ábe mekuu ménwēε, e'bóbé ne ekud é bad bé nkole bεmpēε. Bébánné'áá ábē bad bésyāāl á'sō wéε Yesuε, áchōōd-tε bó. ³¹ Menyáké ménkōb ene ndun e mod áde bényíné néε bad ábe béēhōbe'aá akan néε béhóbεé akan. Abe mekuu ménwēε bentyēēm bwām, ábe bésyágté'áá békag bwām. Abe bēnkwxē ndím bényínne'. Békεné Dyöb á bad bé Israel.

*Yesuε adidté ndun e mod
(Mak 8.1-10)*

³² Yesuε anchélé ábē bembapεε, álāngē bó nén aá, "Ndé enén ndun e mod ngol áyāle békéβε ne me e'pun é'láán, béewóo-'áa chōm éche bedyákē bəəb. Meéhēdēε meé béhide hén ne nzaa, áyāle béhεle se béhún ásē á nzii." ³³ Dóo ábē bembapεε bē bésεdteé mó nén bán, "Héé syánē dékudté ndyééd á ehýāŋge-tê hén eché ékwōg enén ndun e mod?" ³⁴ Yesuε ansédéd bó aáken, "E'wεle é'təŋ nyéwóó?" Bēnkwxentén bán, "E'wεle saámbé ne nguse é síu ésad." ³⁵ Dóo Yesuε álāngé ene ndun e mod aá bedyεε ásē á ndəəb-té. ³⁶ Héε átédé ábē e'wεle saámbé ne éché síu, ásāgnān Dyöb, ákabtáád bó áte, ábagé ábē bembapεε, bó-ε békabpé ene ndun e mod. ³⁷ Bad bésyāāl béndyē ene ndyééd, békódtε, káəŋ élyāg-kε ásē. Eché enlyāg ásē enlón e'lōŋ saámbé. ³⁸ Mesōngé mé bad níme méndyē ene ndyééd mébédé e'kálé é'niin. Mmê mesōngé mé bad mébédéε baachóm, bēnkéntōngé bebaád ne bēndem. ³⁹ Héε Yesuε álāngéé ene ndun e mod aá bésūē' áwab mendáb. Ade ámáá bó aláa nê, ansól á bōle-tê, áke á mbwóg e Magadan.

16

*Béhédné Yesuε
e'chemléd é' menyáké*

(Mak 8.11-13; Luk 12.54-56)

¹ Ambíd e nê, Befarisia ne Besadusia bēnkē wéε Yesuε ákəg mó. Bēnlāā mó bán álúmed bó e'chemléd ábe é'húú ádyōb. ² Dóo Yesuε álāngéé bó aá, "Nzé ngukél epedé, nyéhóbe

bán, ‘Abobe áyæge ámín, nê álúmte bán bìn bébon chǎn.’ ³ Nzé bìn é’sánǵé-’ε, nyéhóbe bán, ‘Abobe áyæge ámín, bìn-ne é’wábpé, nê álúmte bán mbúú échā.’ Nyébíé’ bìn alán ámín, ngáne bébēē, bon nyééhēlēē mam míme mébenlad chii achem.* ⁴ Echén ebébtéd é nyonǵel, nyééhēdēē Dyōb awóǵen, nyéhede-’ε e’chemléd bé menyáké! Bon nyéekudté nzése e’chemléd bé menyáké ábe nkal é’dǎádǎn Jonaa bēnpɛn.” Dóo átédte bó, bon ákag.

*Esulten éche Befarisia ne Besadusia
(Mak 8.14-21)*

⁵ Yesue ne ábē bembapɛɛ bēnchabé edib é nzab ámín, bon bembapɛɛ bēnchatén e’wɛle awále áyāl. ⁶ Yesue anláá bó aá, “Nyétéd pónde ne esulten éche Befarisia ne Besadusia.” ⁷ Héé ábē bembapɛɛ bēn ne bēn bébóótédé ahób bán, “Ahóbé nê áyāle syáā deewánlɛé e’wɛle áyāl.” ⁸ Yesue ambíi chǒm-éé békálé. Dóo ásɛdteé bó aáken, “Cheé nyé bēn ne bēn nyéhóbeé áyāle e’wɛle ábe nyéēwōo’é? Chán adúbe ádíi nyé mwǎmpin nén? ⁹ Kóǎn ne’ bǎǎb, nyéésǒnténé-ε? Nyémaá achaten ngáne méndidēē e’kálé e’ bad é’táan ne e’wɛle é’táan. Ambíd eché bémáá ene ndyééd adyé, e’lón é’tǎn eché enlyǎg ásē énlǒnnē? ¹⁰ Nyécháténé kóǎn ne adíde áde méndidēē e’kálé e’ bad é’niin ne e’wɛle saámbé. Ambíd eché bómpē bémáá adyé, eché enlyǎg ásē ch’-’ε enlón e’lón é’tǎn? ¹¹ Ade rílánǵé nyé méé nyétédɛn esulten pónde, saké ewɛle chēn chǎǎ ríhóbé’áá. Nyétéd pónde ne esulten é Befarisia ne Besadusia.” ¹² Dóo bembapɛɛ bétímé asǒntɛn bán saké esulten éche bébenlɛé ewɛle chǎǎ Yesue ahóbé’áá aá bétédɛn pónde bon ayáged áde Befarisia ne Besadusia béyǎgté’áá dóo ákǒnté’áá ahób.

*Petro aá Yesue mó
adé Ane-awě-Béwǎgté
(Mak 8.27-30; Luk 9.18-21)*

¹³ Yesue ankě á mbwǎǵ e Kaisaria Filipi. Ade ápédé áwed, dóo ásɛdteé ábē bembapɛɛ aáken, “Nzé-módé bad bó béhóbeé bán Mwǎn-a-Moonyon adé?” ¹⁴ Bēntimtén mó bán, “Donǵe á bad béhóbe bán edii Jǎne Ndusɛne, bémppē bán Elaijaa, ábíní’-’ε bán Jeremayaa ké’ε nkal é’dǎádǎn nhǎǵ ampée.” ¹⁵ Héé Yesue ásɛdteé bó aáken, “Bon nyébēn-ne, nzé-módé nyéhóbeé bán ndé?” ¹⁶ Simǎn Petro ankwentén aá, “Wɛ-’εé edé Ane-awě-Béwǎgté, Mwǎn a Dyōb áde ádé á alongé.” ¹⁷ Yesue antimtén aá, “Nnam ndé ne wɛ, a-Simǎn, mwǎn awě Jonaa. Saké moonyon álánǵé wɛ nê, bon echem Sǎn awě adé ámín móǎ ahóbté wɛ. ¹⁸ Né-ǎǎ a-Petro nlǎnǵe wɛ,† wɛé edé ndim-e-aláá. Ámín e ene ndim e aláá dóo mélǒnǵé rímēm mwembé. Ké ngíne e kwééd éhɛnlé rímé mwembé ahóbed ásē. ¹⁹ Awōn dóo mébeé mekii mé nkamlɛn ní mín. Kéchéé éche ébéné á nkǎnsé, né ébénndé ámín. Kéchéé-’ε éche ébágé kunze a nkǎnsé, né ébágnédé kunze ámín.”

*Yesue ahóbé tǎnǵene
rímē metake ne eché kwééd
(Mak 8.31-9.1; Luk 9.22-27)*

²⁰ Héé Yesue ásíméé ábē bembapɛɛ etúu áte nén bééhǎbē bán móǎ módē Ane-awě-Béwǎgté. ²¹ Bootya ene pónde, Yesue ambootéd ábē bembapɛɛ alúmed áte aá mótnǵɛnē aké á Jerusalem. Áwed-táa mókudté metake híin á mekáá mé bad bémáá, beprise bémáá ne bemeléde bé mbéndé. Áa bɛwū mó, bon e’pun ábe é’lǒnténé é’láán móǎpuú. ²² Dóo Petro átímné Yesue á nkǎǵ bon ákǎǵé átimed mó áte, ahóbé nén aá, “A-Sǎn, Dyōb déekwenténné mbéd aá nén ábenled ne wɛ.” ²³ Héé Yesue ákúnnédé bon ahóbé wéé Petro aá “Hidé me á’sǎ-te, a-Satan! Cheé ékǎǎ’é me ábel mewēmtɛn mé Dyōb? Ehóbé nê ne mewēmtɛn mé moonyon saké mé Dyōb.” ²⁴ Dóo Yesue álánǵéé ábē bembapɛɛ aá, “Kénzéé awě awémténé me ahíd, atánǵéné ásob yǎl mendíb, ápēm áde awǎǵ, bon ahíde me. ²⁵ Áyāle kénzéé awě ahɛde áde alongé ason, ábǎd dó. Kénzéé-’ε awě ábǎd áde alongé

* **16:3** Donǵe á kǎlag déewóo’-’ε e’yale ábē Yesue ngáne é’ténlédé á nchoo 2 ne 3. † **16:18** Petro: á ehób é Grikia adii ndim e aláá.

áyāl echēm, ákud dó. ²⁶ Nsyáñ ríhée mod ákudté nzé akudé nkõñsé rísyāāl bonj abódé ádē alongé? Ké-’ε, cheé mod áhēλεε áβε ákõde ádē alongé? ²⁷ Nlânge nyé nímén mekan áyāle Mwān-a-Moonyonj ápě ne ehúmé éche eche Sánj nchoo ne éche ángel. Ene pónde dóo ákõgsēnnē ké-’ε ánamédté kénzée tãñgene chõm éche ámbenlé. ²⁸ Ne mbále nlânge nyé nén mēé donje á bad átíntē echēn béenyínēnnē kwééd ðíð ésebán bényíne née Mwān-a-Moonyonj ápéénē nímē nkamlēn á nkõñsé.”

17

Yāl ehāñléné Yesue

(Mak 9.2-13; Luk 9.28-36)

¹ Ambíð e epun ntóób Yesue ankeén Petro ne Jemse bó mwānyan Jõne á mbõod echē echabé ámín. Bēnpēn-εé bémbē áhed. ² Dóo ábē bembapεε bényíné née áhāñléné, e’só é’pēné mó á nló nēñgáne enyēn. Mbóté chõ-’ε épūbē mó féréd émwaá-’ε áte. ³ Abwōg-ábwōg, ábē bembapεε bényíné née Mosεε ne Elaijaa bébidé táléd, bóobe Yesue békale’. ⁴ Dóo Petro álângeé Yesue aá, “A-Sánj, ébóó ngáne syāā dédíí hén. Nzé edáá, mēlõñ e’bem é’láán, échõñ, éche Mosεε ne éche Elaijaa.” ⁵ Eépédεé ké amad á nsal bonj mbag echē ekine áte ékütān bó. Héε béwógεé ehób ébide á mbag-tē nén, “Awem Mwān a nlém nén, awógte me menyinge. Nyéwógne mó.” ⁶ Ade ábē bembapεε béwógé échē ehób, bémbwōg mebóbõñ, bésõñ-’ε e’só ásē ne mbwōg ní ngíne. ⁷ Dóo Yesue ápédé wéε bémbēε bonj ábānē bó ekáá á yāl, áhõbē aá, “Nyéhide ásē, nyéebáá’.” ⁸ Ade bényéné nló ámín, bényín Yesue mwēnpēn. ⁹ Ade bóbbõ bésudεé á mbõod mín nē, dóo Yesue ásíméé bó etúu áte áhóbe’ aá, “Nyéelángé modmod dyamdyam áde nyényíné káññ ne á pónde echē Dyõb dépuúdté Mwān-a-Moonyonj á kwééd.” ¹⁰ Héε ábē bembapεε bésédteé mó bánken, “Cheé ekáá bonj bemeléede bé mbéndé béhóbé nén bán Elaijaa atãñgéné asébe dé ape bonj Ane-awē-Béwógté ápě?” ¹¹ Yesue antímtén bó aá, “Ne mbále, Elaijaa atãñgéné asébe dé ape, atíí-’ε mam mésyāā. ¹² Bonj nlânge nyé nén mēé Elaijaa ammād ape, bonj bad bēnkēnchemmé mó, bēmbēl-le mó ngáne bēndãñgé. Melemlem né-’aá Mwān-a-Moonyonj átagké áwab mekáá.” ¹³ Enén pónde dóo ábē bembapεε bésõñtēnnē nén bán Jõne, Ndusεε móo áhóbéé.

Yesue achõñté mwān a mwēnchóm

awē edáádãñ é mbéb émbēε áte

(Mak 9.14-29; Luk 9.37-43a)

¹⁴ Ade Yesue ne ábē bembapεε bétímé ámbíð ámpē bonj bétán ndun e mod, mod nhóg ampě áwē, akóg mebóbõñ, bonj áhõbē nén aá, ¹⁵ “A-Sánj sõn, wóg awem mwān ngõl. Awem mwān a mwēnchóm akonle nkole mé ekikíd, atage bwāmbwam. Ayõgkē ahún káññ ne á muú-te ne á mendíb-te. ¹⁶ Mēmpéén mó wéε ábõñ bembapεε, bonj béehéleé mó achood.” ¹⁷ Dóo Yesue átimtanné aá, “Wáá! Nyé bad bé’ chii, mbeltéd nímén méétyéeméé, nyéewóo-’áa adúbe. Chán mépéé nyé adyēn hén-ēē? Chán mépéé nyé awesēn-ē? Hyēnáád me mwān awed hén.” ¹⁸ Dóo Yesue ákamlanné edáádãñ é mbéb éche étágté’áa ane mwān aá ébíd, bonj ébíd-te. Abwōg-ábwōg ane mwān áchõñ-’ε. ¹⁹ Ambíð e pónde bembapεε ábe Yesue bēntān mó, bonj bésédteé mó á kun-tē nén bánken, “Cheé énkãñ bonj sēnkēnhēl échē edáádãñ é mbéb abided?” ²⁰ Dóo Yesue átimtanné bó aá, “Ayāle adúbe áde nyé mwāmpín. Ne mbále nlânge nyé nén mēé, nzé nyéwóo adúbe áde áde mwāmpín nēñgáne mbál-e-bū, né nyéékamlén échén ekone bán éhide hén, étim híní, étim-me nē dēn. Dyam ké ahóg déetómmé nyé áte. ²¹ Nyéhele-se nyébidéd enén ndín e edáádãñ é mbéb nzé nyékāne, nyédidé-’ε yāl nzaa á mekáne-tē.”*

Yesue ahóbé ámpē

ngáne bad béwūú’ é mó

(Mak 9.30-32; Luk 9.43b-45)

* **17:21** Donje á kálag dé e’só déewóo’ é nímén nchoo.

²² Yesue ne ábē bembapεε bénladén áte hõm ahóg á mbwóg e Galilia. Héε álângeé bó aá, “Bébéé Mwän-a-Moonyon á mekáá mé baányon. Bó-’aá béwūū mó. ²³ Bon Dyöb dépuúd mó ámbíd e e’pun é’láán.” Ade bembapεε béwógé nê, bénwög ndutul bwámbwam.

Yesue asãngé tááε e Ndáb-e-Dyöb

²⁴ Yesue ne ábē bembapεε bēmpě á dyad á Kapenahum. Ahed dóo bad ábe bésánté’áá tááε e Ndáb-e-Dyöb bétáné Petro bon bésēdté mó bánken, “Kiné awen meléede eésanğéé tááε e Ndáb-e-Dyöb-e?” ²⁵ Petro antimtén bó aá, “Asanğe’.” Ade Petro ásólé á ndáb sólén, eépedéé dyam ahób bon Yesue ásēdté mó aá, “A-Simōn, chán ényiné ádén akan? Benzébadé kñ é nkõñsé ésanğéé e’sanğé ké’ε tááε? Bãn bé alon-ε, ngé beken?”† ²⁶ Petro ákwentén aá, “Beken.” Yesue aá, “Nê álũmte nén bán, bán bé alon bēetñgenéé asaa. ²⁷ Bon ké nê, ábel nén deélinğsé ábē bad ábe bésante tááε, kě ébwēm e’chõb á edib-é-nzab-tê. Súu eche wésēbēē akób, éne de chõ nsal áte, wētñn mōné nĩme mékwog sóo tááε asanğed áwēd-te. Téd mó, ésanğed sóo.”

18

Nzéé atómténé mod ambáá abé á’sõ é’ Dyöb?

(Mak 9.33-37; Luk 9.46-48)

¹ Eebeméé áte ámbíd e nê, bembapεε ábe Yesue bēmpě áwē, bésēdēd mó bánken, “Nzé-módé-’ε atómténé mod ambáá abé á nkamlen mí mín?” ² Hê dóo Yesue áchénlé mwēndem nhóg, átĩidē mó áwab tĩnté, ³ bon áhõb aá, “Ne mbále nlânge nyé nén meé ésebán mod ahñléné ádē alongé bon abé nñgáne anén mwän, eéhēlēē-se asól á nkamlen mí mín. ⁴ Né-õó, kenzéé awē asũdté yãl nñgáne anén mwän né móo atómténé mod ambáá abé átĩnté e bad ábe bédé ásē e nkamlen mí mín. ⁵ Kenzéé awē akobé enén ndín e mwän á dñn ádēm, né akobé me. ⁶ Bon kenzéé awē abēlté enén ndín e mwēndem awē adúbpe me mbéb, émbē mbon né bēntéá ene ndín e mod sãñkalaa a aláá á nkñ, bon bēhúnéd-te mó wēε edib é nkwě étómténé achab ásē. ⁷ E’béb é’ yãl áte ne nkõñsé áyãle mekágsen nĩme mébelte bad mbéb. Mekágsen métñgénéé ape, bon e’béb é’ yãl áte ne mod awē abēlté mod ampée mbéb. ⁸ Nzé échon ekáá ké’ε ekuu ébelte wε mbéb, esél chõ, épim. Edé mbon wε ákud alongé ne epeđ é yãl tómaa wε áwõñ mekáá mébe ké’ε mekuu mébe bon bébwēm wε á muú nĩme méēdĩmē’. ⁹ Melemlem nzé ádon dñd ábelte wε mbéb, ehúd dó, épim. Edé mbon wε ákud alongé ne dñd ahóg tómaa wε áwõñ mĩd mébe bon bébwēm wε á dù-á-muú.

Ngan e rĩdyon mí mbód nĩme mémbõo

(Luk 15.3-7)

¹⁰ “Nyényín nén bán nyéetédéé mĩmēn mpín mí bán ké nhóg nkõñtéd, bán méesaá etógnén. Nlânge nyé nén meé ángel éche éñone’ bó ébãg á’sõ ábe echem Sãñ awē adé ámĩn áhõbe bó.* ¹² Chán nyényiné ádén dyam? Nzé mod awóo mbwókεl é rĩdyon mí mbód, bon nhóg mĩbõó, ngómē átedé nĩmĩnĩ móom mé rĩdyon mí mbód abog ne abog wēε bēdyákē medyé á ekone mĩn áke dé ahed nĩmē nhóg nĩme mĩbõó? ¹³ Ne mbále nlânge nyé nén meé, nzé adĩbté-’ε mó abelé awógén mó menyĩnge tómaa nĩmĩnĩ móom abog ne abog nĩme ménkēmbõó. ¹⁴ Melemlem nê dóo echen† Sãñ awē adé ámĩn éhēdēé aá ké mpín mí mwēndem néε nĩmēn mĩbõó.

Mwãnyon awē abēnlé wε awusé

¹⁵ “Nzé mwãnyon abēnlé wε awusé, tán mó wēε nyúmõ bad bébe bēnpēn nyedĩí, échu mó dó aláa. Nzé achemé ádē awusé, né nyé mwãnyon nyētimé ásē.‡ ¹⁶ Bon nzé

† 17:25 Ene pónde beken bóo bésanğé’áá tááε é kñ. * 18:10 Donje á kálag dé’sõ ábáde nchoo 11: Nyébii nén bán Mwän-a-Moonyon apedé áson bad ábe bēbõó. † 18:14 Echen: donje á kálag dé’sõ áwóo echem. ‡ 18:15 Abēnlé wε awusé: donje á kálag dé e’sõ áwóo abelé awusé.

eékwentene aá mópánné wε, etéd mod ampée nhóg ké'ε bébe ékēēn áwē, ábel nén, 'Mbéb ké ríhée míme éhóbé wεé abelé wε míbyēn ne mbónj ébe ké'ε éláán.'§ 17 Nzé eékobe káájne chòm-ée échē mbonj éhóbé, épēēn mó á mwembé. Nzé eékwentene ké bó awóglēn, etéd mó née mod awē eedúbpe áyāl e míme nsōhēn káa nēngáne nsaad-a-tááse.*

*Yesue aá bembapεε béwóó
ngíne ákáj ne ábe dyam kunze*

18 "Ne mbále, nlánge nyé nén meé, kéchéé éche nyébéné á nkōjsé ébennédé ámín. Kéchée-ε éche nyébágé kunze á nkōjsé, ébágnédé kunze ámín. 19 Nlánge nyé ámpē nén meé, nzé nyé bad bébe nyēchēmténé áyāle kéchéé bonj nyēhedé chó á mekáne-tē, echem Sáj awē adé ámín ábē nyé chó. 20 Ayāle wée bad bébe ké'ε beláán beládné áwēm dīn, mémpē ndé áwab tīntē."

*Ngan e mod-a-nsón a káj
awē enkēnlagсэн waáb*

21 Hē dōo Petro ápédé wée Yesue, bonj ásedté mó aá "A-Sáj, nzé mwānned abenle me awusé pónde téé, ngen étáj rítájéné mó alagsen? Káájse ngen saámbé-yε?" 22 Dōo Yesue átímtanné mó aá, "Nlánge nyé nén meé, saké ngen saámbé, bonj móom mé ngen saámbé ne saámbé.† 23 Nē dōo édíí á nkamlēn mí mín. Dyōb ákamlanné nēngáne káj póg echē echénlé bad ábe bébele nsón ásē echē, áñon mōné míme bó ké ahée béwánlé mó. 24 Abooted áde ábóótédé áñon mōné míme ábē bad béwánlé mó, dōo bad bépéénédé mó mod nhóg awē anwálé mó nkúú mí mōné. 25 Ane mod enkēnhenlé ádē alúm atwε, né-óó káj enhób aá bésōm mó nchoo ne mwaád ne bán nēngáne betān, bésōm-me bwēm é'syāāl ábe áwóó. Mmē mōné mébē ásábe áde alúm. 26 Ane mod ankwē káj á mekuu, áchāā mó aá, 'Béε me pónde, mētweé ádonj alúm ásyāāl.' 27 Káj enwóg mó ngol, anchené mó aá ákag, álagsen-ne ádē alúm. 28 Néε ane mod áhídté hē, ambomén waáb awē mómpē abelé'áá nsón ásē e káj. Waáb ne anwálé mó mwā mōné awē énkēmbuú áte. Dōo átólé waáb á mengogíd, aá ásábe mó nímē mōné. 29 Waáb ankwε mó á mekuu, áchāā mó aá, ábe mó pónde aá, móōsābē mó ádē alúm. 30 Ane mod enkēnlagсэнné waáb, anhé mó á mbwog aá kááj né asábpé áde alúm bonj bēbídéd mó. 31 Ade bad ábe bēbédé áhed ábe bómpē bēbélé'áá nsón ásē e káj bényíne dyam áde ábénlédé, bēnlīj bwāmbwam. Bēnkē káj dyam ásyāāl áde ábénlédé aláa. 32 Né-óó, káj enchélé ane mod, álāngē mó aá, 'Ekúkú é lēā nén! Menlagсэн wε alúm áde wēnwālēē me áyāle wenchánj me. 33 Cheé ékáá bonj weewóge wēn ngol melemlem nēngáne me-ε ménwōgkē wε ngol?' 34 Káj ēnlīj bwāmbwam, né-óó anlóm ane mod á mbwog aá bēwóged mó ndutul. Aá ábē-ε á mbwog kááj né asábpé áde alúm ásyāāl." 35 Né-óó, Yesue ansógtén nén aá, "Nē dōo Titée Dyōbe awē adé ámín ábenlé. Nzé weélagse ne mwānyonj ne rímōh nlem rísyāāl, né Dyōb dékōgsēn wε ngáne ene káj énkōgsēnné ane mod."

19

*Ayáged tājgene anan
dé mmwaád á e'wójgé
(Mak 10.1-12)*

1 Ade Yesue amáá nímén mekan ahób, anhidé á Galilia áke á mbwóg e Judeya, áchābē á pēd e edíb é Jodan eníníí. 2 Ndun e mod enhíd mó áwed, áchōōd-tε bad bé nkole. 3 Donje á Befarisia bēmpē áwē ákag mó. Bēnsédéd mó bánken, "Mbéndé echēd ebagé kunze nén bán, mod ánan awē mwaád áyāle nyaa e nzom ké ehée-yε?" 4 Yesue ankwentén bó aáken, "Nyéeláá'ε á kálag e Dyōb nén bán á mbooted, Dyōb dēnhag bó mmwaád ne

§ 18:16 Nén áténlédé á kálag e Dyōb, Diáronomi: 19.15. * 18:17 Bad bé Israel bēndúbē nén bán besaad bé tááse bóo bétómténé bad bé mbéb abé, bán béesól-laá á nkamlēn mí mín. † 18:22 Móom mé ngen saámbé ne saámbé: donje á kálag dé e'só áwóó móom mé ngen saámbé ngen saámbé.

mwenchóm-ε?” ⁵ Dyöb á hóbpe aá, “Áyāle né-ṵ, mwenchóm ätedé sáá ne nyan abé ne mwaád, bon búmō bad bébe bétim mod nhóg. ⁶ Né-ṵ, búmō béesaá ampē bad bébe, bon bédii mod nhóg. Né-ṵ, échē Dyöb áládé, modmod eepáá.” ⁷ Hē dōo ábē Befarisia bésetéé mó bánken, “Nzé édé nê, cheé-ṵ ênkāḥ bon Mosēē ábagé bad kunze aá, mod ábe mwaád kálag échē elūmte nén bán, e’wóngé é’máá bon ānan mó.” ⁸ Dōo Yesue álāngéé bó aá, “Mosēē ambāg nyé enén kunze áyāle nyēléle nlém á abum. Enkēmbáá nê á mbooted mé nkōḥsé. ⁹ Né-ṵ, nlānge nyé nén mēé, mod ké ahéé awē anané mwaád ésebán ane mmwaád akábé asón, nzé ene ndín e mod awóó mmwaád ampē, né akábé asón.” ¹⁰ Hē dōo ábē bembapēé bélāngéé mó bán, “Nzé nén dōo mekan mé mmwaád ne nchóm médii, né éesaá nsyāḥ āwōḥ mmwaád.” ¹¹ Yesue antimtén bó aá, “Saké mod asyāal ahēle ákob ádén ayáged. Bon dékobnéd ne bad ábe Dyöb ábágé dō. ¹² Nyēbíí nén bán, nzom édé híin échē ékáá bon bad béewōō bebaád. Behóg bédé ábe béchyááténé nê. Bēmpēe-’ε bédé nê áyāle bad bēbélé bó nê. Abíníí-’ε, bēbélé yāl nê ábel bon bēbel nsón mé nkamlēn rí Dyöb. Kénzēé awē ahēlé ádén ayáge akob, ákob dō.”

*Yesue anāmté bēndem
(Mak 10.13-16; Luk 18.15-17)*

¹³ Bad bēmpēén bēndem wē Yesue nén bán ábán bó ekáá á nló, ákānned-te bó. Abē bembapēé bēnkānē ábe bad áte. ¹⁴ Bon Yesue anláá bó aá, “Nyétēde bēndem béhyag áwēm, nyéekáá bó, áyāle nén, nyaa é bad nēé bó chōo éwóó nkamlēn rí mín.” ¹⁵ Né-ṵ, Yesue ambán ábē bán ekáá á nló. Ambid e nê, anhidé áhed.

*Nhōn rí bad
ne nkamlēn rí Dyöb
(Mak 10.17-31; Luk 18.18-30)*

¹⁶ Póndé póg mod nhóg ampē wēé Yesue, ásetéé mó aáken, “A-meléed, dyam á bwām áhéé ntāngéné ábel, ábel nén ríkud alongé áde déemaá?” ¹⁷ Hēé Yesue ákwentanné mó aá, “Chán éhéleé ésetéé me dyam áde áde dyam á bwām? Mod nhóg mwēnpen mó adé awē adé mod a bwām. Kongé’ mbéndé é Dyöb nzé ehede we mókud alongé áde déemaá’.” ¹⁸ Dōo ane mod ásetéé mó aáken, “Mbéndé éhéé?” Yesue ankwentén mó aá, “Weewúé’ mod, weekábé asón á ndáb e’wóngé, weechíbé’, weebíde mbón e metóm, ¹⁹ bēé sóo ne nyon edúbé, édāḥ-’ε mwānyon nēngáne ehoḥ yāl.” ²⁰ Hēé ene kódemod élanngéé Yesue aá, “Nhíde échén mbéndé ésyāal; cheé émpēe éhedne me ábel.” ²¹ Yesue antimtén mó aá, “Nzé ehede wēé móowóo awusé á yāl ké ahóg, kág ésóm bwēm é’syāal ábe éwóo, étéd mímé mōné ébe betóótōkē bé bad. Nzé ebelé nê, wēkūd nhōn ádyöb. Ene póndé éhye éhíde me. ²² Ade ene kódemod áwógé nê, anwóg mbéb áte bwāmbwam áhíde-’ε áyāle ambé nhōn bwāmbwam.”

²³ Hēé Yesue álāngéé ábē bembapēé aá, “Ne mbále nlānge nyé nén mēé élēl áte nhōn rí mod ásól á nkamlēn rí Dyöb. ²⁴ Nlāa nyé ampē nén mēé édé mwān a akan sājkalaa a nyam nēé Kamēl āpon á epōn é ndōnde tōmaa nhōn rí mod ásól á nkamlēn rí Dyöb.” ²⁵ Ade bembapēé bēwógé nén, yāl enkóm bó áte bwāmbwam. Bēnsédéd bánken, “Nzēé-’ṵ ahēle ákud e’sóosōḥ?” ²⁶ Hēé Yesue ánóné bó chóōḥ bon áhābē aá, “Ne baányon nén déehéleé se ábenléd bon ne Dyöb dyamdyam déeleleé áte.” ²⁷ Hēé Petro áhóbēé aá, “Nōné’, sētēdté chōm ésyāal áhíd we, cheé-ṵ ébē mímed nsyāḥ.” ²⁸ Hēé Yesue álāngéé bó aá, “Ne mbále, nlānge nyé nén mēé, póndé échē Mwān-a-Moonyon ádyéé’ é á atii dé nkamlēn ne éche ehúmé ésyāal á nkōḥsé míme ríhúé’, nyé bad dyóm ne bébe ábe bēhíde me nyémpē nyéedyéé á metii mé nkamlēn, nyékaādtē metúmbé mé Israel dyóm ne mébe. ²⁹ Kénzēé-’ε awē atēdté éche ndáb, baányan, sáá, nyaá, bán, ne eche mbwóg áyāl échēm, ákud chó mbwókel e ngen, ákūd-te alongé áde déemaá’.” ³⁰ Bon bad híin ábe bédé á’sō bōob bēlyag mbíd, híin-ne ábe bēnlyag mbíd bēbē á’sō.”

20

Ngan e bad bé nsón

¹ Hê dǎo Yesue ákaleé ngan aá, “Nhóbe nê áyāle nkamlen mí mín rídé nhəgtén nēngáne nwóo-nzag nhóg awě ambíd á ndáb epəg é mbwembwe áke dé ahed bad ábe ásābēē, ábel nsón áwē nzag-tê. ² Bǎbǎo bēmpě á nchemten áyāle nsábe mé epun é bǐn bonj álómé bó áwē nzag-tê. ³ Ane nwóo-nzag antīm ámbíd ámpē á dyad-tê á ngǎj abog. Antán bad bé nsón bēmpēe áhed. Bentyēem ngēn, béebele’áa chǒmchǒm. ⁴ Hée álāngēé bó aá, ‘Nyémpē nyéke nyébel nsón áwēm nzag-tê, mēsābē nyé nsábe míme ríkwógnédé.’ ⁵ Né-ǎǎ, bēnkě. Ambēl melemlem mé dyam á kəd, ne á ngǎj éláán. ⁶ Dyam ngǎj étáan née ane mod átímé á dyad-tê ámpē, antán bad bé nsón ábe bómpē bentyēem, béebele’áa dyamdyam. Hée ásedtēé bó aá, ‘Cheé nyébébtēé epun é bǐn ésyāēl hén ngēn áde nyéebeléé dyamdyam.’ ⁷ Bēnkwentén mǎ nén bán, ‘Modmod eetédēé sé á nsón.’ Hée ane mod álāngēé bó aá, ‘Nyémpē nyékag-kǎǎ nyébel nsón áwēm nzag-tê.’

⁸ “Ade ngukél épédé, ane nwóo-nzag anláá awě mod awě anone ábē bad bé nsón aá, álad bad bé nsón áte, ásábe bó. Aá, ábooted ne bad ábe bédímténé apε, ásōg-ke ne ábe bésébpé apε. ⁹ Ambéé bad ábe bēmbootéd nsón á ngǎj étáan nsábe mé epun é bǐn ¹⁰ Ade bad ábe bēnsēbē nsón ábooted bépédé ákob nsábe, bēnwēmtēn bán, békud nsábe míme rítómé mí bad ábe bēmbootéd nsón á ngǎj étáan. Bonj bómpē bēnkūd melemlem mé nsábe. ¹¹ Ade békóbé mǎné míme bēmbéé bó, bēmbootéd anyoo áte. ¹² Béhǎbē bán, ‘Ábén bad bēbélé nsón háwa pǎg chēmpen, ké nê, esábpé bó melemlem née sé ábe sēbelé nsón epun é bǐn ésyāēl ne enyεn é ngíne.’ ¹³ Nwóo-nzag antímtén ábē bad nhóg aá, ‘Amúē, meédogéé nyé. Eesaá mbále bán dentí bán mēbe nyé nsábe mé nsón mé epun é bǐn-ε? ¹⁴ Nyékob-pǎǎ mímēn mǎné, nyékag. Mmēn-εé ntíídé mēé mēsābē anén mod awě adímténé apε melemlem ngáne rísábpé’áá wēmpē. ¹⁵ Meewóó’é kunze ábenled rímēm mǎné ngáne rídǎá-yε? Cheé ékǎǎ bonj nyébēbtē nlem á abum áyāle ábēm e’bonj bé nlem?’” ¹⁶ Yesue ansógtén ene ngan aá, “Né-ǎǎ, bé’sǎ bétīm bé mbíd, bé mbíd-tε bétīm bé e’sǎ.”

Yesue ahóbé ngen echē elónténé éladán ngáne bēwū’é mǎ

(Mak 10.32-34; Luk 18.31-34)

¹⁷ Yesue ne ábē bembapεε békágé’áá á akuu á Jerusalem. Ade békagké nê dǎo áchágé bó á nkəg, bonj álāngē bó á kun-tê aá, ¹⁸ “Pǎn nyébíi bán dekag á Jerusalem, áwed-taá bēbéé Mwǎn-a-Moonyonj á mekáá mé beprise bēmbáá ne bemeléede bé mbéndé. Bǎ-’ε bēbéé mbakú bán atǎngéné awé. ¹⁹ Bēbe mǎ á mekáá mé bad ábe béesǎ bad bé Israel. Bǎ-’ε bēwǎǎdé mǎ, bēswǎdtǎād mǎ e’tangú, bēbǎmē-’ε mǎ á awəg. Bonj ámbíd e e’pun é’láán Dyǎb dépuúd mǎ.”

Nyē-mwǎn ahedte bǎn metii (Mak 10.35-45)

²⁰ Ambíd e pǎndé dǎo Zebēdie mwaád ápédé wée Yesue ne ábē bǎn bé baachóm bébe, abwǎg mebóbónj, áchǎā-’ε Yesue aá ábele mǎ dyam. ²¹ Yesue ansédéd mǎ aáken, “Cheé éhedéé?” Dǎo ákwentanné mǎ aá, “Bǎg me akag nén wēé, pǎndé eche wébēē á nkamlen, ábēm bǎn bēn bébe bédyēé wε á nkəg, nhóg ekáá émbáá, aníní-’ε á ekáá é emwed.” ²² Hée Yesue ákwentanné bó aá, “Nyéebíi’ε chǒm éche nyésēdtēé. Nyéēhēl metuné míme mépēmme apém-ε?” Bēnkwentén bán bēhēl. ²³ Dǎo Yesue álāngēé bó aá, “Ne mbále, nyéēpēm bonj meewóó’é kunze ápwed mod awě ádyéé me á ekáá é mbáá ké’ε á ekáá é emwed. Ábē e’tál e’díi e’tál ábe é’bágnédé ne bad ábe echem Sǎj ánábnédé bó.” ²⁴ Ade ábíníi bembapεε dyóm bēwógé nê, bēnliín ábē baányanj bébe. ²⁵ Né-ǎǎ Yesue anlad bó áte, bonj álāngē bó aá, “Nyébíi nén bán, benkamlene ne bad bēmbáá bé nkǎjsé bēbenlad ngíne ákamlen bad ábe bédé ásē echáb. ²⁶ Bonj éétǎngeneé abé nê átínté echēn. Kénzée awě ahede aá mǎbē mod ambáá átínté echēn, atǎngéné abé mbǎledε awēn. ²⁷ Kénzée-’ε awě

ābē mod a'só átíntē echên, atánǵéné abé awēn ntân. ²⁸ Melemlem née Mwän-a-Moonyon eépedéé aá bad bébenle mó, bon apedé ábele bad, ábe-'ε áde alongé ákōde bad híin."

*Yesue achōǵté bad bébe
ábe bēnkwe ndim*

(Mak 10.46-52; Luk 18.35-43)

²⁹ Ade Yesue ne ábē bembapεε béhidteé á Dyad á Jeriko, ndun e mod ehidé'áá mó. ³⁰ Ene pónde-'ó bad bébe ábe bēnkwe ndim bēndyεé á nkæg rí nzii. Ade bēwógé bán, Yesue atóme', bēmbootéd abón bán, "A-Mwän a mbyaa míme Dabide, wóg sé ngól!" ³¹ Ndun e mod echē embé áhed enkáné bó áte bán bédib nsəl. Bon bó-'ε bēmbādnēn abón ne ngíne bán, "A-Mwän a mbyaa míme Dabide, a-Sán, wóg sé ngól!" ³² Yesue antyéem, achélé bó bon ásedté bó aáken, "Cheé nyéhedeé bán, mbēle nyé?" ³³ Bēnkwentén bán, "A-Sán, sēhede bán, ébel sényínen." ³⁴ Yesue anwóg bó ngól, né-'ó ambán bó mekáá á mǵd. Abwōg-ábwōg bēmbootéd anyínen, béhídē-'ε mó.

21

Yesue asólé á Jerusalem née kǵn

(Mak 11.1-11; Luk 19.28-40; Jǵn 12.12-19)

¹ Ade Yesue ne ábē bembapεε békwógé ape á Jerusalem, née bépédé á dyad á Betpeg á ekone é menzab Yesue anlóm bembapεε bébe á'sō. ² Anláá bó nēn aá, "Nyékag á dyad áde áde nyé á'sō nē. Nzé nyésólé sólén, nyéētán née bétánǵé ésel ne mwän ánkæg. Nyéhune bó nyéhiinad mε. ³ Nzé mod asédté nyé aáken, cheé ékóá bon nyéhunne', nyélláá mó bán Sǵngwéé* atógnéné bó. Nzé nyéhóbé nē, ábwōg-ábwōg ane mod áchennéd nyé." ⁴ Nēn dēmbenléd álonéd e'yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é'dáódaǵn aá,

⁵ "Aláa dyad á Zayon aá,

Nyénone', echēn kǵn ehyag áwēn,

asúdté yǵl, adiídé ésel, etum é nchóm a ésel."

⁶ Né-'ó ábē bembapεε bēnkē bēbēl-le ngáne Yesue ányāgtēnnē bó. ⁷ Bēmpεēn échē ésel ne mwän, bétéd échab mbóté, bétal chó ámín, bon Yesue ádiide'. ⁸ Ekud é bad bēntǵl échab mbóté á nzii-tē, ábíní-'ε bésēlē' e'kikag é' míí, bétalé' á nzii-tē. ⁹ Ndun e mod echē ekágé'áá mó á'sō ne echē ehidé'áá mó ámbǵd bēmbootéd abón bán,

"Hosána, mekenag mébē ne mwän a mbya míme Dabide.

Nnam mbē ne ane awē apedé á dǵn áde Sǵngwéé.

Hosána, mekenag ne Dyōb áde áde se ámín!"

¹⁰ Née Yesue asólé á Jerusalem nēn sólén, bad bésyāāl bēpuutéd, bésedte-'ε bánken, "Nzéé ne?" ¹¹ Dóó ene ndun e mod ékwentanné bán, "Yesue mó adé, nkal é'dáódaǵn a dyad á Nazaret á mbwōg e Galilia."

*Yesue anané bekáb bé nyonǵé
á Ndáb-e-Dyōb*

(Mak 11.15-19; Luk 19.45-48; Jǵn 2.13-22)

¹² Ambǵd e nē, Yesue anke asól á Ndáb-e-Dyōb. Annán bad bésyāāl ábe békábé'áá dyon áwēd-te. Ankuné betébele ábe bad bépénlé'áá mōné ámín mekuu ámín, ákūnē-'ε metii nímé bad ábe bésómmé'áá mbǵngé mekuu ámín. ¹³ Anláá-'ε bó aá, "Eténlédé nēn bán, Dyōb áhóbé aá,

'Echem ndáb etánǵéné achǵgned bán ndáb e mekáne.' Bon nyétimté chó, 'mbwōg mé bechǵb!'"

¹⁴ Bad ábe bēnkwe ndim ne bad ábe mekuu ménwēē ábe bēmbē áhed bēmpē áwē, ádidte bó bwám. ¹⁵ Bon áde beprisε bēmbáá ne bemeléde bé mbéndé bényíné menyáké míme Yesue ábélé, bon bēwóg-ke e'saad ábe bēndem bēbónéé á Ndáb-e-Dyōb bán,

* **21:3** Sǵngwéé: káa nwōǵ.

“Mekɛnag mɛbɛ ne mwǎn a mbyaa nɛme Dabide,” bɛnɩŋ bwǎmbwam. ¹⁶ Bɛnsɛdɛd Yesue bǎnken, “Ewɔge chɔm-ɛɛ ǎbɛ bǎn bɛhɔbɛɛ-yɛ?” Yesue ankwɛntɛn bɔ aǎ, “Eɛ, nwɔge’. Nyɛɛlǎǎ’ɛ mbɛd ǎ kǎlag e Dyɔb nɛn bǎn, Dyɔb ǎbɔnsɛnɛ e’ched ɛ’ bɛndem ne ɛ’ bǎn bɛ nkɔǎl ǎbɛ mɔ mekɛnag mɛ bwǎm-ɛ?” ¹⁷ Ambɛd e nɛ Yesue antɛdɛ bɔ ǎ Jerusalem ǎkɛ ǎnǎǎ ǎ dyad ǎ Betani.

Yesue ne alɩn ǎ ngǎl
(Mak 11.12-14, 20-24)

¹⁸ Epɔg ɛ mbwɛmbwɛ ǎde ǎtimɛɛ ǎmbɛd ǎ Jerusalem nzaa enkɔb mɔ. ¹⁹ Ade ǎkagkɛ nɛ annyɩn alɩn ǎ ngǎl. Ankɛ ǎhed, boŋ enkɛnyɩnnɛ epum kɛ ehɔg ǎwedɛ-mɩn ɛtɔmɛɛ byaa. Hɛɛ Yesue ǎlɩngɛɛ ǎbɛ bwɛl aǎ, “Wɛɛchyaǎ’ɛ epum ǎmpɛ mbɛd.” Abwɔg-ǎbwɔg bwɛl bɛnhyɛle. ²⁰ Ade ǎbɛ bɛmbapɛɛ bɛnyɩnɛ nɛ, yǎl enkɔm bɔ ǎte bwǎmbwam. Hɛɛ bɛsɛdteɛ bǎnken, “Chǎn ǎdɛn alɩn ǎ ngǎl ǎmwɛdɛ ayɛle ǎ mehɛlɛ-te nɛn-ɛ?” ²¹ Yesue ankwɛntɛn aǎ, “Ne mbǎle nɩɩngɛ nyɛ nɛn mɛɛ, nzɛ nyɛdɛbɛpɛ ne nɩm rɩsyǎǎl, nɛ sakɛ dyam ǎde nɩbɛlɛ ǎbɛn bwɛl ǎyǎl dɛmpɛn nyɛbɛnɩlɛ. Boŋ nɛ nyɛhɛle-sɛ nyɛlǎǎ kǎɔŋne enɛn mbɔɔd nɛn bǎn, ‘Hidɛ hɛn, ɛkɛ ɛbwɛm yǎl ǎ edɩb ɛ nkwɛ-te,’ ɛbɛnɩlɛd-te nɛ dɛn. ²² Nzɛ nyɛwɔɔ adube bǎn, kɛchɛɛ ɛche nyɛhɛdnɛ Dyɔb ǎ mekǎne-tɛ nyɛɛkɛd, nɛ nzɛ nyɛhɛdɛ nyɛɛkɛd.”

Nsɛdtɛd tɩŋgene kunze eche Yesue
(Mak 11.27-33; Luk 20.1-8)

²³ Yesue ansɔl ǎ Ndǎb-e-Dyɔb, ǎyǎgtɛ bad. Ade ǎyǎgtɛɛ nɛ, dɔɔ beprɩsɛ bɛmbǎǎ ne bad bɛmbǎǎ bɛ Israel bɛpɛdɛ ǎwɛ, bɛsɛdtɛ mɔ bǎnken, “Kunze ehɛɛ ɛwɔɔ ǎbɛl nɩmɛn mekan? Nzɛ-mɔdɛ abagɛ-’ɛ wɛ ene kunze?” ²⁴ Yesue antɩmtɛn bɔ aǎ, “Mɛ ǎmpɛ mɛsɛdɛd nyɛ dyam ǎhɔg. Nzɛ nyɛkwɛntɛnɛ dɔ nɛ mɛ-’ɛ mɛlǎǎ nyɛ kunze echɛ nɩwɔɔ ǎbɛl nɩmɛn mekan. ²⁵ Edusɛn ɛche Jɔnɛ ǎdusǎnnǎǎ bad hɛɛ ɛmbɛdtɛ? Embɛd ne Dyɔb-ɛ ngɛ ne baǎnyɔŋ?” Bɛn ne bɛn bɛmbootɛd ǎpɛntɛn bǎn, “Nzɛ dehɔbɛ nɛn bǎn, ‘Jɔnɛ echɛ kunze enhúú ne Dyɔb,’ nɛ ǎsɛdɛd syǎnɛ aǎken, ‘Cheɛ-ɔ enkɔŋ boŋ nyɛnkɛndubɛ mɔ?’ ²⁶ Boŋ nzɛ dehɔbɛ bǎn, ‘Echɛ kunze ehúú ne baǎnyɔŋ,’ nɛ ɛchɛn ekud ɛ mod ɛbɛl syǎnɛ mbɛb ǎyǎle bad bɛsyǎǎl bɛndubɛ bǎn Jɔnɛ ǎbɛdɛɛ nkal ɛ’dǎɔdɔŋ.” ²⁷ Nɛ-ɔɔ bɛnkɛntɛn Yesue bǎn, “Sɛebɩi’ɛ.” Mɔ-’ɛ antɩmtɛn bɔ aǎ, “Nɛ kɛ mɛ-’ɛ ǎmpɛ mɛelǎǎ’ɛ nyɛ kunze echɛ nɩwɔɔ ǎbɛl nɩmɛn mekan.”

Ngan e bǎn bɛ baachɔm bɛbɛ

²⁸ Yesue ambɛ ǎsɛdɛd beprɩsɛ bɛmbǎǎ ne bad bɛmbǎǎ bɛ dyad aǎken, “Chǎn nyɛnyɩnɛ ǎdɛn akan tɩŋgene enɛn ngan? Mod nhɔg ǎbɛdɛ ǎwɛ anchyaǎ bǎn bɛ baachɔm bɛbɛ. Hɛɛ ǎkɩi mwǎn ambǎǎ alǎa aǎ, ‘A-mwǎn, kɛ ɛbɛl nsɔn ǎ nzag-tɛ chii.’ ²⁹ Mwǎn antɩmtɛn mɔ aǎ mɔɔkǎǎ. Boŋ ǎmbɛd e pɔndɛ ǎnhɛŋlɛn mewɛmtɛn, ǎkɛ. ³⁰ Dɔɔ anɛ mod ǎkɩi wɛɛ mwǎn ǎsad, alǎǎ-’ɛ mɔmpɛ melemɛ mɛ dyam. Anɛn mwǎn antɩmtɛn sǎǎ aǎ, ‘A-Sǎŋ, mɛkɛ’ boŋ eɛkɩi.” ³¹ Hɛɛ Yesue ǎsɛdteɛ beprɩsɛ bɛmbǎǎ aǎken, “Aɩntɛ ǎbɛn bǎn bɛbɛ, ǎhɛɛ ambɛl ngǎne sǎǎ ǎhɛdɛ’ǎǎ?” Bɛnkɛntɛn mɔ bǎn, “Ambǎǎ.” Nɛ-ɔɔ, Yesue ǎnlǎǎ bɔ aǎ, “Ne mbǎle, nɩɩngɛ nyɛ nɛn mɛɛ, bɛsaad-bɛ-tǎǎsɛ ne bɛkwalɛɛ bɛdɛ ǎsɔl ǎ nkamlɛn nɩ Dyɔb tɔmaa nyɛ.† ³² Nhɔbɛ nɛn, ǎyǎle Jɔnɛ, Ndusɛnɛ ǎmpɛ, ǎlúmɛd nyɛ nzii echɛ ɛtyɛɛmɛ, nyɛnkɛndubɛɛ mɔ, boŋ bɛsaad-bɛ-tǎǎsɛ ne bɛkwalɛɛ bɛndubɛ. Kɛ nɛɛ nyɛnnyɩn-naǎ nɛ, nyɛnkɛnhɛŋlɛnnɛ, nyɛnkɛndubɛ-’ǎǎ mɔ.”

Ngan e bebɛl bɛ nsɔn ntɛd
(Mak 12.1-12; Luk 20.9-19)

³³ Yesue ǎnlǎǎ bɔ aǎ, “Nyɛwɔglɛn ngan empɛɛ. Nwɔɔ-nzag nhɔg ǎbɛdɛ ǎwɛ ankwɛl nzag e e’pum ɛ’ mɛl ǎbɛ bɛbɛnɩlɛɛ mɩm. Ankǎg chɔ, ǎbɛl bwǎl wɛɛ bɛmɩnɛɛ ǎbɛ e’pum ɛ’ mɛl ǎbɛl mɩm, ǎlɔŋ-’ɛ ebɛm ǎwɛd-te wɛɛ bɛdyɛɛ’ɛ ǎnɔn nzag ǎte. Ambɛɛ enɛ nzag wɛɛ bad ǎbɛ bɔɔbɔɔ bɛkǎb mbote ǎte, ǎkɛ ǎ ǎlɔŋ dɛmpɛɛ. ³⁴ Adɛ pɔndɛ ɛpɛdɛ eche bɛpadɛɛ

† 21:31 Baǎ mbǎǎ bɛ Israel bɛndubɛ nɛn bǎn bɛkwalɛɛ ne bɛsaad-bɛ-tǎǎsɛ bɛsɔnlɛ ǎ nkamlɛn nɩ mɩn.

e'pum, ane nwóó-nzag anlóm ábē bembaledε wée ábē bebel-bé-nsón ákobe mó ádē asii dé e'pum. ³⁵ Hée ábē bebel-bé-nsón békóbé ábē bembaledε, béwanné' nhóg, béwūē' ampée, aníní-'ε béwūēnē meláá. ³⁶ Ambíd é pónde ane nwóó-nzag anlóm bembaledε bémpēe ábe bēmbuú áte tómaa ábíníí. Ábē bebel-bé-nsón bēmbēl ábē bembaledε melemlem ngáne bēmbēnlé bé'sō. ³⁷ Ambíd e pónde anlóm awe mwān áwāb, ne mewēmtēn nēn bēbēé mó edúbé. ³⁸ Bon áde bebel-bé-nsón bényíné ane mwān nēe áhúé'ε, dōo bó bēn ne bēn bēhóbēé nēn bán, 'Ndyé-a-mbwóg nēn, nyéhyag! Déwúu mó, ábel nēn, eche mbwóg ésuuned syánē.' ³⁹ Hē dōo békóbé mó, bēhídēn mó á nzag-tē, bon béwúú-'ε mó." ⁴⁰ Hée Yesue ásedtēé ábē bad bēmbáá bé dyad ne beprise bēmbáá aá, "Bōob-pōó, nzé nwóó-nzag ne apedé, cheé ábenlé ábē bebel-bé-nsón?" ⁴¹ Hē dōo békwentanné bán, "Awūū ábē e'bébtéd é' bad e'bébtéd é kwééd, ábē-'ε ene nzag wée bebel-bé-nsón bémpēe ábe bēbē mó ádē asii á mbote nzé pónde epedé eche bépádēé e'pum." ⁴² Yesue anláá bó ámpē aá, "Nyēēlāā-'ε mbēd wée eyale é Dyōb éhábé nēn bán, 'Aláá ádē belōn-bé-ndáb bēnchenéé dōo átímé aláá dé etógnēn abé. Sāngwéé mō ambel nēn, édé-'ε syánē menyáké.'

⁴³ Né-ōó nlānge nyé nēn mēé, békobēn nyé etál éche nyéwóó nēe bad bé nkamlēn ní Dyōb, bēbē wée bad ábe bēbele' ngáne Dyōb áhēdēé."‡ ⁴⁵ Ade beprise bēmbáá ne Befarisia bēwógé échén ngan éche Yesue ákálé, bēnchem bán, bóo ákanléé chō. ⁴⁶ Né-ōó bēhédé'áá mó akób, bon bēmbān abel nē, áyāle bényīn bán, ene ndun e mod enyíné'áá Yesue nēe nkal é'dáádān.

22

Ngan e ngande e e'wóngé (Luk 14.15-24)

¹ Yesue ambé ábenléd ngan ámpē ákalēn ábē bad. Anhób aá, ² "Nkamlēn mí mín níde nēngáne kōn póg echē enláá ábē bembaledε aá bébonsen ngande e e'wóngé ábe awé mwān a mwēnchóm. ³ Ene kōn-'ε anlóm ábē bembaledε aá béke béchag bad ábe álébpé áyāle ene ngande, bon ábē bad bēnkēnkwenténné apε. ⁴ Hée álóméé bembaledε bémpēe aá bēlāa bad ábe mólébpé nēn bán, 'Nyébíí nēn bán, mmaá nyag ne e'lem ábe é'bóó yāl awúu. Chōm ésyāal-le édé mbonsēn, nyéhyag-kōó á ngande.' ⁵ Bon ké nē ábē bad ábe bēnlēbēē bēnkētédte nímē nlébtéd nēe dyam. Mod téé ahídé'áá nímē ntíi ámbíd. Behóg bēnkē áwāb nzag-tē, ábíníí bēhídē nímab nsón mémpēe ámbíd. ⁶ Ábíníí-'ε bēnkōb ábē bembaledε, bēbōm bó, béwúú-'ε bó. ⁷ Ene kōn enlīn bwāmbwam. Né-ōó, anlóm éche sánze. Nēe épédé, éwūū bad ábe bēnwūū ábē bembaledε, éhyāad-te ábē bad dyad. ⁸ Dōo álāngeé ábē bembaledε bémpēe aá, 'Ngande e e'wóngé emaá mbonsēn abé, bon bad ábe nílébpé béekwognedéé chō abé áse. ⁹ Bōob-pōó, nyékag á mbom ní nzii á dyad-tē, nyéchéle bad bēsyāal ábe bényíné bán, bēhyag á ngande.' ¹⁰ Né-ōó ábē bembaledε bēnkē á dyad-tē, bēlād bad bēsyāal ábe bényīnnē, ken mod a bwām ké'ε mod a mbéb, kōān ndáb e ngande enlóg áte.

¹¹ "Kōn empē á ndáb-te ānōn bad ábe bēpédé á ngande. Ade ápédé anyīn mod awé enkēnhé asan áde ántāngēnnē ahé á ngande e e'wóngé. ¹² Hée ásedtēé mó aá, 'Amúē, chán émwédé apε hén áde wēēhēdēé asan á ngande e e'wóngé.' Bon ane mod enkēnhóbpé dyamdyam. ¹³ Dōo kōn élāngeé ábē bembaledε ábe bēchágté'áá beken aá, 'Nyéhan mó mekáá ne mekuu, nyébwēm mó á ebwóg, á ehíntēn-tē. Ahed-taá bēchyéé'ε, bēdyāg-ke meson á nsal.' " ¹⁴ Hée Yesue ásogtēé enén ngan ne e'yale nēn aá, "Dyōb áchēnle' bad híin ábē áse e nkamlēn nímē, bon nguse chōo épwēdnéd."

Yesue ne asaa á táásε (Mak 12.13-17; Luk 20.20-26)

‡ **21:43** Donge á kálag dé'sō ábáde nchoo 44: Mod ké ahéé awé alúmé ádē aláá ámín ábōgtéd áte. Bon ane awé déhūntédte ámín, ānyogtéd áte.

¹⁵ Ebédé pónde póg echě Befarisia bēnkēē mbom, âhage Yesue, âbel békóben mó awusé t̄ngene e'yale ábe bēbīd mó á nsal. ¹⁶ Bēnlōm ábāb bembapēē nchoo ne bad bé epepé éche Herode wée Yesue. Néē bēpédé áwē, bēlāngē mó nēn bán, “A-meléed, sēbīí nēn bán, ekale mbále. Sēbīí-’ε ámpē nēn bán, ayáge ádōη t̄ngene mbéndé e Dyōb áde mbále. Mewēmtēn mé bad ne e’só é’ mbōm é’ bad bēehēηlānné ádōη ayáged. ¹⁷ Láá-’ε sé ngáne ényíné ádén akan. Mbéndé eche syánē ehóbe nēn bán désan̄ge’ tááse wée Kaisēē, k̄η e Roma-yē?” ¹⁸ Boη Yesue ambīí m̄mab mewēmtēn mé mbéb. Né-óó ansēdéd bó aáken, “Nyé bedog-badé, cheé nyéhagkēē me? ¹⁹ Nyélúmed me mōné míme bésan̄nadté tááse eched.” Bēmpiinéd mó mōné mé ekii. ²⁰ Dóó ásēdté bó aáken, “Ediídingē éche nzéé chén? D̄in áde nzéé-’ε dēn?” ²¹ Bēnkwentēn mó bán, “Abe Kaisēē.” Dóó álāngēé bó aá, “Nyébagkóó Kaisēē éche éde éche Kaisēē, nyébag-kē Dyōb éche éde é Dyōb.” ²² Ade bēwógé nē, yāl enkóm bó áte. Né-óó bēnhidé áhed, békē-’ε.

Ayáged áde Yesue

t̄ngene mpuu ámbīd e kwééd

(Mak 12.18-27; Luk 20.27-40)

²³ Echē epun chēn doηge á Besadusia bēmpē wée Yesue. Besadusia bēndūbē bán mpuu méesaá ámbīd e kwééd. ²⁴ Dóó bēhóbēé bán, “A-meléed, mbéndé e Mosēē ehóbe nēn bán, ‘Nzé mod awóó mmwaád boη awédé áde bó ane mmwaád béepedéé mwān awále, mwānyan a abum ahóg at̄ngéné ane nkúd awóη, âbel boη d̄in áde mwānyan déēbōō.’” ²⁵ Bōōb-pōó, bad bēbédé hēn mod saámbé ábe bēmbīd abum ahóg. Mod a’só anwóη mmwaád, boη awé áde bó mmwaád ne béepedéé bán awále, né-óó mwānyan awē anhíd mó anlyagnéd ane nkúd a mmwaád. ²⁶ Ane mómpē anwé áde bó ane mmwaád béepedéé bán awále. Melemlem mé dyam mēmbenléd ne awē alónténé bēláán, káēη bēbōm bó mod saámbé. ²⁷ Káēηne á asóg ane mmwaád mómpē anwé. ²⁸ Bōōb-pōó á pónde e mpuu, mmwaád awē nzéé ane mmwaád áchagnédte áyāle bó moosyāal saámbé bēnwōη mó?” ²⁹ Yesue antimtēn bó aá, “Nyēpane’ áyāle nyéesōηtēnēé chōm éche eyale é Dyōb ehóbēé, nyéesōηtēnēé-’ε ngáne ngíne e Dyōb ésógé abé. ³⁰ Ayāle pónde echě bad bēpuú’ē ámbīd e kwééd mewóηgé méebáá ámpē. Bad bēbē nēngáne ángel éche éde ámin, bēewóηnéé. ³¹ Nyéeláá’ē mbéd dyam áde Dyōb ahóbé áwēn t̄ngene mpuu-yē? Dyōb ahóbé t̄ngene ábēd betaa aá, ³² ‘Me-εé ndé Dyōb áde Abrahamē, Aisigē ne Jakōbē.’ Dyōb ádíi Dyōb á bad ábe bédé á alongé, saké Dyōb á bad ábe bēwédé.” ³³ Ade ene ndun e mod echě embé áhed éwógé nē, bēmbē menyáké bwāmbwam t̄ngene ayáged áde Yesue.

Mbéndé ébe éche etómténé

etógnén abé

(Mak 12.28-34; Luk 10.25-28)

³⁴ Ade Befarisia bēwógé bán nkwentēn míme Yesue âmbēé Besadusia mēmbēl bēehēle dyamdyam ahób, bēnladén áte. ³⁵ Hē dóó bó mod nhóg awē abédé meléede a mbéndé, áhyédé Yesue akag, ásēdté mó aá, ³⁶ “A-meléed, átinté mbéndé ésyāal, ehéé etómténé etógnén abé?” ³⁷ Yesue ankwentēn bó aá, “Et̄ngéné édaη Sāngwéé ádoη Dyōb ne rímoη nlém rísyāal, ne échoη edáōdaη ésyāal, édāη-’ε mó ne rímōη mewēmtēn mésyāal. ³⁸ Enén mbéndé chō etómténé etógnén abé, ebé-’ε mbéndé e’só. ³⁹ Mbéndé echě elónténé ébe echě chómpē edé etógnén melemlem nēngáne e’só edii nēn ‘Edāη mwānyon ngáne édáá echoη yāl.’ ⁴⁰ Echén mbéndé ébe chōó éwánlé mbéndé éche Mosēē ésyāal ne mekan míme bekalbé-e’ dāōdaη bēyágté.”

Nsēdté t̄ngene

Ane-awē-Béwógté

(Mak 12.35-37; Luk 20.41-44)

⁴¹ Hē dóó Yesue ásēdtéé ábē Befarisia ábe bēnladén áte aá, ⁴² “Chán nyéwēmtanné t̄ngene Ane-awē-Béwógté? A mbyaa míme nzéé áhúú?” Hēē bēkwénténé mó bán, “Abíde

á mbyaa míme kân Dabidε.” ⁴³ Yesue ansedéd bó aá, “Cheé-̄ enkân boŋ Dabidε áde Edaðāŋ é Dyöb élyágté mó ânchəgké mó aá, ‘A-Sāŋ,’ áde ahóbé aá, ⁴⁴ ‘Sāŋ Dyöbε anláá awēm Sāŋgwéé aá, Dyéé áwēm ekáá émbáá, káŋŋ ne á póndé echē mébenlé boŋ ékəgtéd ábōŋ bad bé ekoyí ámīn ne mekuu.’ ⁴⁵ Néε Dabidε mwēn ásébpé mó achəg aá, Sāŋgwéé, chán-nō Ane-awē-Béwógté áhéléé abé awe mwān?” ⁴⁶ Bó modmod bēnkēnhenlé mó dyamdyam akwenten. Bootya échē epun bēnkēnchu’é mó dyamdyam asēded ámpē.

23

Elébé t̄ŋgεne bemeléede bé mbéndé ne Befarisia

(Mak 12.38-39; Luk 11.43, 46, 20.45-46)

¹ Ambíd e nê, dōo Yesue álāŋgεé ene ndun e mod ne ábē bembapεε aá, ² “Bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bóo bétédé etál éche Mosεε bōob áyáged bad. ³ Né-ōó, nyétāŋgéné bó awóglen nyébelé-’ε mekan mésyāāl míme bélāŋgεé nyé, boŋ nyéēbēlē’ mekan míme bébeléé, áyāle béebeléé mekan míme béhóbéé. ⁴ Békaa’ e’deltéd bé nted, bépēmtad bad, boŋ béesaá mboŋsén ábán ké ekáá áwōŋgen bó ápém mó. ⁵ Kéchéé éche bébeléé, bébele chí ábel boŋ bad bényīn bó. Békálte’ bán bé ntyág ábe béhágkē nchoo mé e’yale e’ Dyöb áte, boŋ bétāā á mbōm ne á mekáá, béchabte e’túd* ábe béwáá’ é á mengombe mīn bwāmbwam. ⁶ Bédāā e’tál bé edúbé adyεε á hōm á ngande, bédāŋ-’ε metii mé edúbé adyεε á ndáb é mekáne. ⁷ Bédāā bán, bad bélente bó ne edúbé ésyāāl á dyōn-tē, bédāŋ-’ε bán, bad béchəge bó bán, ‘A-meléed.’ ⁸ Boŋ nyé, nyéēmwāg-sε béchəgé nyé bán, ‘Meléede.’ Ayāle meléede nhóg móo nyéwóó, baányan bó-’aá nyédíí. ⁹ Nyéēchāgē-’ε mod ké nhóg á nkōŋsé wén bán Titéε áyāle nyéwóó-’ε Titéε nhóg, awēn Titéε awē adé ámīn. ¹⁰ Nyéēmwāg-kε sε béchəgé nyé bán, ‘Sāŋgwéé’ áyāle nyéwóó Sāŋgwéé nhóg, Ane-awē-Béwógté. ¹¹ Mod awē adé ambáá átīntē e echēn atāŋgéné abé mbāledε awēn. ¹² Kénzée awē achágté yāl, Dyöb désudéd mó, kénzée-’ε awē asūdté yāl, Dyöb déchāgēd mó.”

Yesue aselé bad bé medogké

(Mak 12.40; Luk 11.39-42, 44, 52, 20.47)

¹³ Dōo Yesue áhóbéé aá, “Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké! Nyédibe’ ekob é nkamlen mí mīn ábel boŋ bad béēsālē’. Nyé bēn nyéesóléé, nyéēmwāg-kaá bán bad bémpēε ábe béhede asól bésól.† ¹⁵ Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké. Nyékag meloŋ ne meloŋ ábel boŋ mod nhóg átimen nyé. Boŋ nzé amaá nyé atimen, nyébelé nyébébed mó nyaa echē ákwógnédé ákud nkógsen á dū-á-muú míme ítómé mīmēn ngen ébe.

¹⁶ “Ebēēn nyé ebébtéd nyé bad ábe békwédé ndím, boŋ bélyāgtē bad bémpēε. Nyéyágte bán, ‘Nzé mod amwédé melē á dīn á Ndáb-e-Dyöb, né nê déesaá dyam, boŋ nzé mod amwédé melē á dīn á bwēm é’ gól ábe é’dé áwēd-te, atāŋgéné ábel dyam áde ámwééné melē.’ ¹⁷ E’yókél é’ bad bēn, nyékwedé ndím! Cheé étómténé etógnén abé, gól-ε, ngé Ndáb-e-Dyöb echē ebelé boŋ gól ebé chōm éche ésáá á’sō é’ Dyöb? ¹⁸ Nyéyágte’ ámpē bán, ‘Nzé mod amwédé melē á dīn dé menyán mé mendε, né nê déesaá dyam. Boŋ nzé mod amwédé melē á dīn dé mendε míme médé á menyán mīn, atāŋgéné ábel dyam áde ámwééné melē.’ ¹⁹ Bad bé ndím bēn! Cheé étómténé etógnén abé, mendε ngé menyán míme mébelé boŋ mīmē mendε mébé chōm éche ésáá á’sō é’ Dyöb? ²⁰ Né-ōó kénzée awē amwédé melē á dīn dé menyán mé mendε, né amwédé mīmē melē á dīn dé menyán ne

* **23:5** Etúd: Béwáá’áá e’túd álúmed bán bébenle Dyöb. † **23:13** Donje á kálag dé’só ábádé nchoo 14: Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké. Nyélúmtan yāl ne ntōŋ-ntōŋ mé mekáne, nyédumé-’ε mbwóg é bekúd. Né-ōó, nyéékud nkógsen míme ríchábé ámīn.

mendε ké méhéé míme médé áwedé-mín. ²¹ Kénzée-’ε awě amwédé melě á dñn á Ndáb-e-Dyöb, né amwédé míme melě a dñn á Ndáb-e-Dyöb ne á dñn á Dyöb áde ádyεε’ áwēd-te. ²² Kénzée-’ε ámpē awě amwédé melě á dñn dé nkoŋ mí mín né amwédé melě á dñn dé atii dé nkamlen ní Dyöb ne á dñn á Dyöb áde ádíídé áde atii.

²³ “Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké! Nyébage Dyöb akab ahóg áfínté e mekab dyôm, ké dé mekúle míme béchámneé ndyééd néε mínt, díl ne kúmin.‡ Boŋ nyéehédeé nló áte ábel ndín é mekan éche mbéndé éhóbé aá nyébele’. Nyéēsaá mbále ne Dyöb, nyéewóó’ é nlém ní ngəl, nyéedúbpe-’áa Dyöb. Nyéntángeén mímén mésyāal ábel, ésebán nyéchəbte’ míminí. ²⁴ Nyé bad ábe békwdé ndím boŋ bélyəgtē bad bémpēe. Nyébude’ mekan míme méesě etógnén ahíd ámbíd. Nyéhúde’ púuted á mendíb míme nyémwāgkē-te, boŋ nyétεdte mbinde émbáá éche éde áwēd-te.

²⁵ “Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké! Nyéwobpe mbwendé ne díse ámbíd e ebwóg, boŋ medyé míme médé áwēd-te médii medyé míme nyékúdné ndumbán ne ngoód. ²⁶ Nyé Befarisia, bad bé ndím bén! Nyésebe nyéwobe mbwendé ne díse áte, káəŋne mbíd e ebwóg chómpē ésaŋ.

²⁷ “Medim ne nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia, nyé bad bé medogké! Nyédii néε soŋ éche bepúbté. Ekine’ áte ámbíd e ebwóg boŋ e’hid ne e’bəə bé ndim mí bad bəə é’loné áwēd-te. ²⁸ Melemlem nê dəə nyényínnadté á’sō é’ bad néε bad ábe bésáá boŋ áte nyélóné ne edogké ne mbéb.

*Dyöb dékəgsēn bemeléede
bé mbéndé ne Befarisia
(Luk 11.47-51)*

²⁹ “Medim ne nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia, nyé bad bé medogké! Nyélóo’ soŋ é bekal-bé-e’dəədəŋ bwām, nyélonťé-’ε mebón míme bad ábe bésáá. ³⁰ Nyékag, nyéhóbe-’ε bán, ‘Nzé sēmbé á pónde echē ábēd betaa, né sēnkēnlaténné bó áde bēnwū’ é bekal-bé-e’dəədəŋ áte.’ ³¹ Nê dēn álúmte nēn bán nyénkwentén nēn bán nyébídé á mbyaa míme bad ábe bēwúε’ bekal-bé-e’dəədəŋ. ³² Nyékag-kəə á’sō nyémad nsón míme ábēn betaa bēmbootédté. ³³ Nyə chēn! Etəd é píi ngēn. Chán nyémwεé nkógsen ní dū-á-muú abame? ³⁴ Né-əə, mēlōmē nyé bekal-bé-e’dəədəŋ ne bad bé debyéé ne bemeléede. Nyéewūū donge, nyébōmē-’ε bó á awəg. Nyéswādtéd donge e’tangú á ndáb é mekáne. Abíní-’ε nyénané myad ne myad. ³⁵ Awúu áde nyéwúε’ é bó débēl Dyöb ákógsén nyé áyāle mekií mé bad ábe bésáá bésyāal ábe nyéwúú eben á nkōŋsé, bootya kwééd eche Abéε awě bēwúú ngēn, ápe kwééd echē Zakariyaa, mwān awě Berekayaa. Zakariyaa awě nyéwúú áfínté e Ndáb-e-Dyöb ne hōm áde bēbagεé mendε. ³⁶ Ne mbále nlānge nyé nēn méé, enén nyonŋel chəə ékūd nkógsen áyāle échén kwééd ésyāal.

*Yesuε adé ngəl
ne bad bé Jerusalem
(Luk 13.34-35)*

³⁷ “Wóowó! A-bad bé Jerusalem, nyéwúε bekal-bé-e’dəədəŋ, nyéwúēnē-’ε bad meláá ábe Dyöb álómé! Nkénwān áte ngen ne ngen álad nyé áte nēngáne nyaá-kúb ákútanné bán, boŋ nyéehédeé etál! ³⁸ Nyénəne’, Dyöb dētédé echēn ndáb, modmod éebáá-’aá áwēd-te. ³⁹ A mbále, nlānge nyé nēn méé, nyéenyínénné me díd ámpē káəŋ ne á pónde eche nyéēhəbpē bán, ‘Nnam ne ane awě apedé á dñn á Sāŋgú.’ ”

24

*Mbooted mé metake
(Mak 13.1-2; Luk 21.5-6)*

‡ 23:23 Mínt, díl ne kúmin: bédii byaa ábē bēbēnládtáá áchám ndyééd.

¹ Ambīd e nê, Yesue anhidé á Ndáb-e-Dyöb. Ade ákagké nê, dóo ábē bembapεε bétáné mós, bonj bēlāngē mós bán ánōne nyaa eche bēlóo Ndáb-e-Dyöb. ² Héε Yesue ákwentanné bós aá, “Ngáne nyényínéé ábē bwēm é’syāal nê, ne mbále, nlānge nyé nén mεε póndé épē echē aláá ké ahóg déelyāgké ámīn e waáb. Bépāntēd mésyāal áte.”

³ Ankē á Ekone é Menzab ádyēē ásē. Héε ábē bembapεε bétáné mós wēε bēbédé bēnpen bonj bésēdté mós bán, “Láá sé póndé echē nímén mekan mésyāal mébenlédté. E’chemléd é’héé bēlūmēd epε échōn ne asóg dé nkōjsé?” ⁴ Yesue antimtén bós nén aá, “Nyétēd póndé nén modmod eédōgē nyé. ⁵ Bad híin bépē bán bós bédé Ane-awē-Béwógté. Bédōg-ke bad híin. ⁶ Nyéēwōgē ngáne nzum éwantéé, nyéēwōgē-’ε nzunze é nzum. Bonj nyé modmod nyéēnāá’. Mmén mekan mésyāal métāngéné abenled, bonj saké mós mēlūmēd bán asóg ámáá apε. ⁷ Alonj ahóg détyēēmēn ádíníi nzum. Nkamlēn nhóg-ke rítyēēmēn nímíníi. Nzaa ēbē, ndōob-pε eénānēd ásē mebwóg ne mebwóg. ⁸ Echén ndutul ésyāal ēbē nēngáne mewε mé’sō míme mmwaád áwógéé nzé ahēde achyáa. ⁹ Ene póndé békōb nyé, bēbε nyé á mekáá mé bad ábe békōgsēn nyé, bēwúú-’ε nyé. Melonj mésyāal mékōs nyé áyāle dīn ádēm.

¹⁰ “Bad híin bēwōngé adúbe ámpē. Bēbēé nhóg ne aníníi á mekáá mé bad ábe békós bós. Bós bēn-ne békōón. ¹¹ Bekal bē’dáádān bē metóm híin bēbīd, bédōg-ke ekud é bad áhíd bós. ¹² E’bēb bē nlém á abum bēchāgē, né-óó edānge é bad híin ésūd. ¹³ Bonj kénzēé awē ákaán nímē metake nlém kóān ne á asóg, ákūd e’soosonj. ¹⁴ Mmén nkalanj mī bwām tāngene nkamlēn nī Dyöb mékanléd nkōjsé áte nīsyāal ábel bonj melonj mésyāal méwōg. Ene póndé dóo asóg dépēé.

*E’bēbtéd é’ mekan ábe bépē
(Mak 13.14-23; Luk 21.20-24)*

¹⁵ “Nyéēnyīn néε ekúkú é akan éche épεene e’sōn á’sō é Dyöb ébēnlédé á Ndáb-e-Dyöb á hōm áde ásáá * ngáne nkal é’dáádān Daniēle ánhōbpē aá ébenléd. (Nyé ábe nyēláa’ nímén mekan nyésōntēn mós bwām.) ¹⁶ Nzé nyényíné nê, bad ábe bédé á Judeya bétóm mehélé, bēke bésōm á e’kone mín. ¹⁷ Mod awē adé á nnonj nī ndáb mín eétōgné asud áke déttéd chōm éche édé mós á ndáb-te. ¹⁸ Mod awē mós-’ε ámpē adé á nzag-tē, eéttimē ámbīd á ndáb áke déttéd sóte. ¹⁹ Ebē ebēbtéd ne bebaád ábe bēbē nkog ne ábe bémwāntē nímē mesú. ²⁰ Nyékānne nén bán ádē abāngé déttānē nyé á póndé e nkóg áde ahéb ádíi ngīne bwāmbwam, ké’ε á mbwε-mé-nkóme-áte. ²¹ Ayāle ndānge echē ēbē ene póndé ēbē ndīn echē eébenlédé mbēd bootya nkōjsé níbootede kóān ne epun é’chii. Dyamdyam néε ádē déebenléd-taá ámpē mbēd. ²² Dyöb ámáá ábē e’pun é’ metake asél áte. Nzé énkēmbé nê, né modmod éechōngé. Bonj á etútú é bad ábe ápwédé, ásel ábē e’pun áte. ²³ Ene póndé nzé mod alāngé nyé aá, ‘Nyénōne’, Ane-awē-Béwógté mós nén’ káa aá, ‘Mōníníi,’ nyéedúbpe’. ²⁴ Ayāle bad híin bēbīdē’ ábe bēkalé metóm nén bán, bós bédé Ane awē Dyöb Áwógté. Bekal bē’dáádān bē metóm ámpē bēbīd. Bēbelé menyáké mé ngīne, bēlūmtē-’ε e’chemléd híin. Bēbel nén ábel bonj bédog kóānne bad ábe Dyöb ápwédé, nzé nzii edé ádog bós. ²⁵ Nyénōne’, nlānge nyé nímén mekan á’sō é’ póndé. ²⁶ Né-óó nzé bad bēlāngé nyé nén bán, ‘Nyénōne’ adé á ehýānge,’ nyéēkāg áwed. Káa nzé bēlāngé nyé bán, ‘Nyénōne’, adé á tonj-tē hén,’ nyéedúbpe’. ²⁷ Epε éche Mwān-a-Moonyonj ébē melelem nēngáne emwεdmwεd étóméé á akuu ne á mbān. ²⁸ Ké héé wēε ndim nībāgkē dóo benhōgnōné bēladnéé.

*Epε é Mwān-a-Moonyonj
ne asóg dé nkōjsé*

(Mak 13.24-27; Luk 21.25-28)

²⁹ “Ade póndé e ndānge ne étōmmē tómén, etondεε ákwε ehíntén, ngōn-ne esóg apen. Betintine bēbīd ámīn, bēhūn ásē, ngīne-’ε éche édé ámīn énáñnéd á e’dii. ³⁰ Ene póndé dóo

* **24:15** Hōm ádē ásáá: ádíi hōm ádē bēbageé Dyöb edúbé ne wēε bad bēndūbēē bán, Edáádān éche Esáá édé.

nyényinnē nées e'chemléd é' Mwǎn-a-Moonyon é'bidé ámin. Hê dǒo metúmbé mé nkõhsé mésyāāl mébootédté achii ne mbwóg. Bad bényin nées Mwǎn-a-Moonyon áhúe' é' á mbag mín, ne ngum, ne ehúmé ésyāāl. ³¹ Esaád é elon émbáá éwõgnéd. Ene pónde álom éche ángel á metõngé mé nkõhsé mésyāāl méniin, álad ábē bad áte ábe Dyõb ápwédé, bootya atõngé dé nkõhsé ahóg ápe ádíní.

³² “Nyétéd elánsén wée alín á ngəl. Nzé ngen éboótédé byaá békālē abided, nyêbele nyébii bán nchon ídé benben. ³³ Melemlem nzé nyényiné nímén mekan mésyāāl mébenlad, nyébii nén bán, Mwǎn-a-Moonyon akwogé ape,† adé-'ε benben. ³⁴ Ne mbále, nlánge nyé nén mée, enén nyongel e bad éemaá' é kóõh né nímén mekan mésyāāl mébenlédé. ³⁵ Nkon mí mín ne nkõhsé bémaá, bon ábēm e'yale bēbē abé ne abé.

Modmod eebii' é epun

éche Mwǎn-a-Moonyon ápeé

(Mak 13.32-37; Luk 17.26-30, 34-36)

³⁶ “Modmod eebii' é epun pen ké'ε pónde echē nímén mam mébenlédte. Ké ángel éche édé ámin éebii' é, ké mwǎn ámpē eebii' é.‡ Titée mwēmpen mó abii' pónde eche nímén mekan mébenlédte. ³⁷ Melemlem ngáne émbēē á pónde eche Noa, nê dǒo ébēē pónde echē Mwǎn-a-Moonyon ápeé. ³⁸ Ayāle á pónde eched, byánán mendib mé mbúú mélõn á nkõhsé-te bad bédyágé'áá bwēm, bémwāg-ke, bebaád ne baachóm bēwõhne, kóõh ne mbwe nime Noa ásólé á bǎle é'mbáá-te. ³⁹ Bénkēmbii' é dyan áde ábenlad, kóõh ne pónde eche mendib mé mbúú mélõnné, méhóod-te bó. Melemlem nê dǒo ébenlédte á pónde echē Mwǎn-a-Moonyon ápeé. ⁴⁰ Bad bébe bēbelé nsón á nzag-tê, Dyõb átéd nhóg, átēdē aníní. ⁴¹ Bebaád bébe békõgé medyé, Dyõb átéd nhóg, áchēnē aníní. ⁴² Né-ǒó nyétéd pónde áyāle nyéebii' é epun éche awen Sǎngwéé ápeé ámpē. ⁴³ Bon nyébii nén bán, nzé nwóó-ndáb abyéé'áá pónde eche nchib ápeé nkuu, né ádyéé epin ânõn ndáb. Né enkēmmwaá áá nchib ábóo mó ndáb. ⁴⁴ Né-ǒó nyémpē nyétáñgéné mbonnsén abé, áyāle Mwǎn-a-Moonyon ápe á pónde echē nyéekamtenéé.

Mbāledε a bwām ne mbāledε a mbéb

(Luk 12.41-48)

⁴⁵ “Né-ǒó, nyé mod té ábē nées mbāledε awē awóó debyéé, awē abele-'ε mam nime eche sǎñ álángé mó áá ábel. Mó adé mbāledε awē eche sǎñ ábánné áá ákamlen bembāledε ábíní, anyín-ne nén áá békúdé echab ndyééd pónde echē etáñgéné. ⁴⁶ Nnam mébē ne ane mbāledε awē eche sǎñ áhūū' é, bon atán nēngáne ábelé mam nime ánlyāgtēnnē mó. ⁴⁷ Ne mbále nlánge nyé nén mée, ane mbāledε eche sǎñ ábané bwēm é'syāāl ábe áwóó áwe mekáá áá ákamlan. ⁴⁸ Bon nzé ane mbāledε adé mbāledε a mbéb, bon ahóbé áwe nlém-tē áá, 'Ebēm áte bon echem sǎñ áhūū.' ⁴⁹ Né-ǒó aboótédé ábíní bembāledε ábe bédé ásē echē awanen, ádyāg bwēm, ámwāg-ke mīm ne be-mmwé-mīm. ⁵⁰ Bon ane mbāledε eche sǎñ áhūū epun éche éewēmtēnné ne á pónde echē énkēmbii' é áá áhūū. ⁵¹ Ane mbāledε eche sǎñ ákõgsēn mó hēén. Akõgsēn mó melemlem ngáne ánkõgsēnnē bedog-badé, áhed dǒ-'áá áchyéé' é bon ádyāg-ke meson á nsəl.”

25

Ngan e ngõndéré dyõm

¹ Yesue ambenléd ngan empée, áhābē nén áá, “Pónde eche Mwǎn-a-Moonyon ápeé, nkamlen mí mín mébēē nēngáne ngõndéré dyõm éche éntéd ábab e'trúkán áke dé asin mod awē akude sómbé áke délyáged mó. ² Atinté echē ngõndéré dyõm, étáan émbē eyókél, étáan-ne énwõn debyéé. ³ Abe bēmbē eyókél bēnwālē e'trúkán bon bēnkēnwālēé dyõg dé etrúkán áde ákwõgnédé. ⁴ Bon ábe bēnwõn debyéé bēnwálé ábab e'trúkán ne dyõg

† 24:33 Mwǎn-a-Moonyon akwogé ape káa pónde ekwogé ape. ‡ 24:36 Ké mwǎn-ne ámpē eebii' é: donje á kálag déewóó' é ábēn e'yale.

démpēe á e'píd te. ⁵ Mod awě akudé'áá sómbé enkênkobéé apε, né-óó e'chá é'tágté'áá bó, békún-ne. ⁶ Melúde mé nkuu dóó esaád ébídé bán, 'Mod awě akude sómbé mó ahúe' nén! Nyéhyag-káó nyétán mó.' ⁷ Dóó échē ngōndéré dyōm ésyāngé áse, échágéd ábab e'trúkán. ⁸ Héε éche ébédé eyókél élanḡgé éche énwōn debyéé bán, 'Nyéwōngen se ádēn dyōg dé etrúkán áyāle e'trúkán ábēd é'dimme'.' ⁹ Ngōndéré éche énwōn debyéé entimtén bó nén bán, 'Aáy! Dyōg áde séwóó déekwogké syānē moosyáál. Nyéke nyéchan ádēn wéε bésóméé.' ¹⁰ Né-óó, ngōndéré chē énkē dyōg dé etrúkán achan. Ade békíí nē, dóó mod awě akude sómbé ápédé. Echē ngōndéré é debyéé étáan éche émbē mbonḡsén bóóḡḡ bēnkē bésól á ndáb e ngande e e'wōngé bédīb-pe ekob. ¹¹ Ambíd e pōndé dóó échíníí ngōndéré épédé bonj bélébpé bán, 'A-Sán dibnéd sé ekob!' ¹² Dóó mod awě akude sómbé átímtanné bó áá, 'Ne mbále, nlāḡge nyé nén mēé meebíí' é nyé.' " ¹³ Héε Yesue ásógtéé ene ngan nén áá, "Nyétéd pōndé áyāle nyéebíí' é pōndé eche Mwān-a-Moonyonj ápéé."

*Ngan e bembaledε béléán
ábe bényāgnēdtē ngáb
(Luk 19.11-27)*

¹⁴ Yesue ambád ámpē áá, "Ene pōndé nkamlēn nímīn mébē nēḡgāne mod nhóg awě anlédé eke akε, bonj achélé ábē bembaledε alyág eche ngáb áwāb mekáá. ¹⁵ Ambε bó mod té tñḡgene echē ngude. Ambε nhóg e'kálé é' kábpe é'táan, ábe aníníí e'kálé é'be, ábe-ε aníníí ekálé ehóg. Amaá-'áá bó abε bonj ákag. ¹⁶ Mbaledε awě ankūd e'kálé é'táan antéd nímē melemlēm mé pōndé áke akábén nyongé, ákudé' e'kálé é'táan bémpēe néε nsyāḡ. ¹⁷ Awě mómpē ankūd e'kálé é'be ambēl melemlēm ákūd-te e'kálé bémpēe é'be néε nsyāḡ. ¹⁸ Bonj mbaledε awě ankūd ekálé ehóg ankē echóg alím, atéd nímē mōné nímē awě sāḡgwéé ámbéé mó, ákóó mó áwēd-te.

¹⁹ "Etūn é pōndé ámbíd enē, sāḡgwéé awě ábē bembaledε anhúu, bóóḡḡ béléúmtén áte ngāne bó mod téé ábénlédé nímē mōné. ²⁰ Mbaledε awě ámbéé e'kálé é' kábpe é'táan ampē wéε eche sánj, áhōbē nén áá, 'A-Sán, wembē mε e'kálé é'táan ábe ménkābēnnē nyongé bonj ríkud e'kálé é'táan bémpēe néε nsyāḡ, móómén.' ²¹ Dóó eche sánj élanḡgé mó áá, 'Nē ábóó, edíí mbaledε a bwām, edé mod a mbále, ebelé bwām. Ngāne éhélé nsonḡé rísad alyáged, mēbē wε nsonḡé nábáá ályáged. Hyāḡ-kó, déwōḡ menyinḡe.'

²² "Mbaledε awě bēmbéé e'kálé é' kábpe é'be mó-ε ampē, áhōbē nén áá, 'A-Sán, wembē mε e'kálé é'be ábē ménkābēnnē nyongé bonj ríkud e'kálé é'be bémpēe néε nsyāḡ, mōmén.'

²³ Dóó echab sánj álanḡgé mómpē áá, 'Ebelé dyam áde ábóó, edíí mbaledε a bwām. Ngāne éhélé nsonḡé rísad alyáged, mēbē wε nsonḡé nábáá ályáged. Hyāḡ-kó, déwōḡ menyinḡe.'

²⁴ Dóó ane-ε awě bēmbéé ekálé é' kábpe ehóg ápédé bonj áhōbē nén áá, 'A-Sán, mbíí mēé edíí mod awě alélé áte. Ehúde' wéε wéēwénéé, épādē-ε wéε wéésobéé. ²⁵ Menwóg mbwóg, né-óó, menkē nímōḡ mōné alíme á ndāḡḡ-tē. Mmōḡ mōné móó rídé, mó-ε wε mén.'

²⁶ "Héε echab sánj álanḡgé mó áá 'A-ebébtéd ne ewōmwōm é mbaledε! Wembíí wéé ndíí mod awě ahúde' wéε éewénéé, wéé mpáde-ε wéε méésobéé. ²⁷ Cheé-ō énkāḡ bonj weehéde nímēm mōné á ndáb eche békōḡgé mōné ábel nén á ehúu échēm rítān néε ríchyáá mōné mémpēe ámīn?' ²⁸ Dóó ane mod álanḡgé bembaledε bémpēe áá, 'Nyékobēn mó nímē mōné nyébe wéε mod awě awóó e'kálé é' kábpe dyōm. ²⁹ Kénzéé awě awóó, Dyōb débād mó abε, ábūd-te awōḡ bwāmbwam. Bonj ane awě mó-ε eewóó, Dyōb dékobén mó káḡḡne mwāmpīn awě awóó. ³⁰ Né-óó anén mbaledε awě eésé dyam dé abēnled, bēbwēm mó á ebwōḡ-te, á ehíntén-tē. Ahed-táá áchyéé'é, ádyāḡ-ke mesonj á nsál.' "

Mbakú e asóg

³¹ Yesue ambád ahób ámpē áá, "A pōndé echē Mwān-a-Moonyonj ápéé néε kāḡ ne áḡḡl é Dyōb ésyāál ádyéé á atíí dé nkamlēn ákáad bad. ³² Bad bésyāál a nkōḡsé bēladén áte áwē e'só. Ene pōndé ákab bó áte monḡe mébe melemlēm nēḡgāne nnōn-a-mbód ákabéé éche mbód áte, ábānē rídyōḡ nímē mbód pēd póg, ábānē-ε tón é mbód échíníí epēd. ³³ Nē dóó

ene k̄n̄ ébanéé bad ábe bésáá á ekáá émbáá, ábānē-’ε bad ábe béesaá á ekáá é emwεd. ³⁴ Ade nén débēnlédté, álāā bad ábe bédé mó á ekáá émbáá áá, ‘Nyéhyag, nyé bad ábe echem Sán ánámté! Nyéhyε nyékob nnam mé nkamlēn ní Dyōb níme ábōnséné nyé bootya pónde eche áhágé nkōhsé. ³⁵ Nyéékūđ nímén nnam áyāle áde nzaa ékóbé mε, nyēmbéé mε chōm éche méndyēē. Ade píd ékóbé mε nyēnhé mε mendíb mémwē. Ade mpédé-’ε nken, nyēnkōb mε bwām. ³⁶ Ade ménkēnwōn’ε chōm éche níwáa’ε, nyēmbē mε mbóté. Ade ménkēndyē’ε bwām, nyēntōgēn mε. Ade mbédé-’ε á mbwōg, nyēnhyē mε anōn.’ ³⁷ Héε bad ábe bésáá békwenténné mó bán, ‘A-Sán pónde ehéé sennyinnē wε ne nzaa boŋ sébē wε ndyééd, káa áde píd ékóbé wε boŋ sébē wε mendíb? ³⁸ Pónde ehéé-’áá sennyinnē wε boŋ sékōb wε nken áwεd mendáb, ké’ε sébē wε mbóté áde wéewóo’ε chōm éche éhāgkē? ³⁹ Pónde ehéé wēnkēndyē’ε bwām, boŋ sétōgēn wε, ké’ε séhyē sénōn wε áde édíí á mbwōg?’ ⁴⁰ Héε ene k̄n̄ étimtanné bó áá, ‘Ne mbále, nlānge nyé mēé, pónde ké ehéé echē nyēmbēnlé nē ne mwānned ké ahéé, ké awē eēsē etōgnén, né mēé nyēmbeléé.’

⁴¹ “Hé-’áá álāā’ε bad ábe bédé mó á ekáá é emwεd áá, ‘Nyésyā mε á dīd-te, nyé ábe nyékudé nkōgsen ní Dyōb. Nyékag á dū-á-muú níme méēdīmē’, níme Dyōb ábōnséné áyāl e Devāle ne éche ángel. ⁴² Nzaa ewagé’áá mε boŋ nyēnkēmbaá mε chōm éche nídyāgkē. Ade píd énkōbpē mε, nyēnkēháá mε mendíb. ⁴³ Mbédé nken, boŋ nyēnkēnkōbpē mε áwεn mendáb. Ade ménkēnwōngé chōm éche níwáa’ε, nyēnkēmbaá mε mbóté. Ade ménkēndyē’ε bwām, mbé-’ε á mbwōg nyéētōgne’áá mε.’ ⁴⁴ Hē dōo békwenténné mó bán, ‘A-Sán, pónde ehéé sennyinnē nēε nzaa, ké’ε píd ékóbé wε, ké’ε nēε édíí nken, ké’ε áde wéewóo’ε chōm éche éwáa’ε, ké’ε áde ékonléé, ké’ε édíí á mbwōg boŋ séewōngene wε?’ ⁴⁵ Héε ene k̄n̄ étimtanné bó áá, ‘Ne mbále, nlānge nyé mēé, pónde ké ehéé echē nyēnkēnwōngénné ábén bad ké ahéé awē eebéde etōgnén, mε-εé nyēnkēnwōngénné.’ ⁴⁶ Abén bó-áá békē ákud nkōgsen níme méemaá’. Bad ábe bésáá-’ε békē á alongé áde déemaá’.”

26

Bad bémbáá bé Israel béhāgke Yesuε áwúu mó

(Mak 14.1-2; Luk 22.1-2; Jōn 11.45-53)

¹ Ade Yesuε áamáá nímmē mam mésyāāl ayáged, dōo álāngeé ábē bembapεε áá, ² “Nyébíí nén bán, ámbíd e e’pun é’be Ngande e Nnyíme-ámín ébē. Echē epun dōo bébéé Mwān-a-Moonyōn á mekáá mé bad ábe bēbomé mó á awōg.” ³ Beprisε bémbáá ne bad bémbáá bé dyad bēmbōm á ndáb wēε Kaifase, prisε ambáámháa. ⁴ Ahed dōo bēbélé’áá ntíi ákōb Yesuε á mesōm-tē, áwúu mó. ⁵ Boŋ bēnhōb bán, “Deébēlé nē á mbwε ní ngande, áyāle nén bad bēpēn epuutéd.”

Mmwaád nhóg awógté Yesuε á dyad á Betani

(Mak 14.3-9; Jōn 12.1-8)

⁶ Yesuε ambé á Betani á ndáb wēε Simōne awē akékolé nkole mé melōn. ⁷ Ade ádyāgkē ndyééd nē, dōo mmwaád nhóg ápédé áwē ne apom á dyōg dé elod é bwām áde dēnlél nkun, ásyōg mó dō á nló. ⁸ Nēε ábē bembapεε bényíné nē, bēnlīn, bésēdté-’ε bánken, “Cheé ékáá boŋ anén mmwaád ábēbtē, enén nyaa e dyōg? ⁹ Béhélé’áá se bésóm ádén dyōg nkun mbáá, bēwōngēn betóótōkē bé bad.” ¹⁰ Yesuε ambíí mam níme ábē bembapεε bēhóbé’áá. Né-óó anláá bó áá, “Cheé nyétagtēé anén mmwaád? Dyam áde ábēnlé mε átómténé aboŋ. ¹¹ Betóótōkē bé bad bēbē ne nyé pónde ésyāāl, boŋ mε pen méebáá ne nyé pónde ésyāāl. ¹² Asyōgé mε ádén dyōg á nló áboŋsen mε áyāle níime nímmēm. ¹³ Ne mbále, nlānge nyé nén mēé kéhéé áde nímén nkalan ní bwām mékanlédté nkōhsé áte nísyāāl, bēhōb dyam áde anén mmwaád ábélé, ákamten mó.”

Judas akwënténé Yesue asóm
(Mak 14.10-11; Luk 22.3-6)

¹⁴ Ambid e nê, mbapεε nhóg átínté e dyôm ne bébe ábe Yesue, awě béchágé'áá bán, Judas Iskariōde ankě beprise bémháá atán. ¹⁵ Héε ásedtεé bó aá, “Cheé nyébéε me nzé mbagé Yesue áwεn mekáá ábel nyékób móg?” Dóó bétóó móom mé kábpe meláán boη bébagé móg. ¹⁶ Bootya ene pónde dóó ábóótédé nzii ahead ásóm móg áwáb.

Yesue ne ábē bembapεε bétómté
Ngande e Nnyíme ámīn

(Mak 14.12-21; Luk 22.7-13, 21-23; Jōn 13.21-30)

¹⁷ Bóob-póó, pónde e Ngande e Ewele-é-Ngēn empě. A epun é'sō é ngande, bembapεε ábē Yesue béntān móg, bésedté móg bánken, “Héé wédəngé weé séboηsen we ndyééd e Nnyíme-ámīn?” ¹⁸ Dóó Yesue álóméé bó á dyad-tê wéε mod nhóg aá, béléa móg bán meléede ahóbé nén aá, “Echem pónde emaa ape. Áwōη ndáb dóó syáabe ábēm bembapεε sédyēē ndyééd e ngande e Nnyíme-ámīn.” ¹⁹ Né-óó bembapεε bēmběł ngáne Yesue ánłāā'é bó, bēmbōηsén-ne ndyééd e Ngande e Nnyíme-ámīn. ²⁰ Ene ngukél Yesue ne ábē bembapεε bēndyéé ásé, bédyāg ene ndyééd. ²¹ A ndyééd mīn wê, dóó Yesue álāngéé bó aá, “Ne mbále, nłāngé nyé nén meé nyé mod nhóg ábě me á mekáá mé bad bé ekóyí.” ²² Nén dénwōgēd bembapεε ndutul bwāmbwam. Bēmbóótéd móg aseded nhóg ámbid aníníí, bán, “A-Sāη, ndúbpé meé saké me.” ²³ Dóó Yesue átímtanné bó aá, “Mod awě sūmō séētōdé ewele á dīse-tê atōde ahóg móōsōm me. ²⁴ Mwān-a-Moonyoη áwē ngáne éténlédé, boη medim ne ane mod awě ásōm móg. Ebágé'áá bwām ne ane mod nzé bēnkētōgen móg achyáa.” ²⁵ Héε Judas awě ankwentén Yesue asóm ásedtεé móg aá, “A-meléed, me-yε?” Héε Yesue átímtanné móg aá, “Ngáne éhóbé.”

Ndyééd e Sāηgú

(Mak 14.22-26; Luk 22.14-20; 1 Kōr 11.23-25)

²⁶ Ade bédyákē ndyééd nê, dóó Yesue átédé ewele, ásāgnān Dyōb, boη ákabtáád áte, ábagé ábē bembapεε áhōbē nén aá, “Nyékob, nyedyē, echem yāl nén.” ²⁷ Ambid e nê, antéd mbwendé ní mīm, ásāgnān Dyōb, ábagé bó, boη áhōbē nén aá, “Nyé moosyāł nyémwê. ²⁸ Mmēm mekií mōmēn. Mmēn mekií médii melě mékōōlē. Mmēn mekií mésyógké á nłó ní bad híin, ábel nén Dyōb álagsen bó mbéb. ²⁹ Nłāngé nyé nén meé, méemwáá mīmēn mīm ámpē kóāη ne epun éche mémwēē móg ekóólé ne nyé á nkamlen níme echem Sāη.” ³⁰ Bēnkōn nkāηgé mé nsāgnen. Néε bémáá akón, bēnkě á Ekone é menzab.

Yesue ahóbé ngáne
Petro ábāngē móg áyāl

(Mak 14.27-31; Luk 22.31-34; Jōn 13.36-38)

³¹ Ade bépédé á ekone mīn, dóó Yesue álāngéé ábē bembapεε aá, “Nkuu nén dēn, nyé baásyāł nyēēnyāgéd, nyétēdē me. Nyēēnyāgéd, áyāle dyam áde débenléd ne me. Eténlédé nén bán, ‘Měwūū nnōn-a-mbód, éche mbód ésyāł épāηtéd áte. ³² Boη áde echem Sāη ápuúdté me, mēkě á'sō á Galilia, áwed-taá nyétānē me.’ ” ³³ Ade Yesue ámáá ahób nê, dóó Petro ahóbéé aá, “Ké moosyāł ambāη we áyāl, me pen méetēdēé we mbéd.” ³⁴ Dóó Yesue átímtanné móg aá, “A-Petro, nłáa we meé, nchóm-a-kúb adēhób aá mótōo' nkuu nén, wěbāη me áyāl ngen éláán.” ³⁵ Dóó Petro ábádtéé móg áte aá, “Ké nkāη móg bésēlēē me, méebāηgé we áyāl mbéd.” Abíníí bembapεε bésyāł bómpē bēnhōb melemlen.

Yesue akánné á Getsemani
(Mak 14.32-42; Luk 22.39-46)

³⁶ Ambid e nê, Yesue ne ábē bembapεε bēnkě á abwóg á hōm áde béchágé'áá bán Getsemani. Ade bépédé, Yesue anláá bó aá bédyεε áhed, aá móg-ε mósīdte' á'sō, ákáne. ³⁷ Ade ákagké, ankēēn Petro ne bán ábe Zebēdiε bébe. Ndəngé ne metake híin bēbédé

mó á nlém-tê. ³⁸ Dóo álāngēé bó aá, “Ndəŋge echē edé me á nlém ehəle-se ewúú me. Nyélyəg hén, nyédyεen me epin.” ³⁹ Dóo Yesue ásídté á’sō ámpē boŋ ábwēmē yəl ásē. Ankúdən ásē, ákännē aá, “A-Tê, nzé ébóŋnéde wε, ékóbén me nímén metuné. Boŋ ké nê, bəl ngáne ébóŋnéde wε, saké ngáne ébóŋnéde me.” ⁴⁰ Ade áamá akáne, antím ámbíd wée ábê bembapεε béláán. Antán née békúnεé, boŋ álāngē Petro aá, “Cheé ékáá boŋ nyéehəle awεsen ádyεen me epin ké háwa póg? ⁴¹ Nyédyεε epin, nyékāne ábel nén Dyöb déemwäg-se mekəgsen mépiinéd nyé. Nlém rídáá, boŋ ekob é yəl édé mbwóg.” ⁴² Yesue anke akáne ámpē, áhōbē nén, aá, “A-Tê, nzé édé nén bán, weéhēlē-se ékóbén me nímén nted mé metuné, ésebán mpémé mó, ébel ngáne ébóŋnéde wε.” ⁴³ Née átímé ámbíd ámpē, antán née ábê bembapεε bédii békúnεé áyāle e’chá bém̄bē bó á dīd bwāmbwam. ⁴⁴ Yesue antím ámbíd á mekáne ámpē ngen éche élónténe éláán, áhōbē melelem mé e’yale. ⁴⁵ Hê dóo Yesue átímé ámbíd ámpē wée ábê bembapεε, boŋ álāngē bó aá, “Nyélyəgé nyékúne’, nyékómme-’ε nyé áte-yε? Nyénəne’, pónde-’aá epedé nén eche bébεé Mwān-a-Moonyon á mekáá mé bad bé mbéb. ⁴⁶ Nyépáde ásē dékag. Nyénəne’, mod awé akií me ntúré mó ahúé’ nén.”

Békóbé Yesue

(Mak 14.43-50; Luk 22.47-53; Jón 18.3-12)

⁴⁷ Ehób éepedéé Yesue amaa á nsəl boŋ Judase ápag. Judase, mbapεε nhóg átínté e bembapεε dyóm-ne-bébe ábe Yesue, ampē ne amute áde dénwalē nkwáté ne mbid. Bepriεe bém̄báá ne bad bém̄báá bé Israel bóo bēnlóm ábê bad. ⁴⁸ Ntúré awé Yesue amad bó e’chemléd abε aá, “Kénzée awé méhēē tál, né mod awé nyéhεdeé mōne, nyékób mó.” ⁴⁹ Née Judase ápedé pεén, atóm-me wée Yesue, álēléd mó aá, “A-meléed, nsan mbê ne wε.” Ahé-’ε mó tál. ⁵⁰ Yesue antímtén mó aá, “Amúē, wéebelée chöm éche éhyédé abel-ε?”* Hê dóo ábê bad bésídté á’sō, boŋ békōbē’ Yesue, bēwéd-te mó achá. ⁵¹ Hê dóo mod nhóg átínté e bad ábe bém̄bē ne Yesue ádólé nkwáté á abám, née átómté mó boŋ asél-le ntāŋ awé priεe ambáámbáa etúu. ⁵² Dóo Yesue álāngēé ane mod aá, “Timéd nímon nkwáté á abám. Kénzée awé awanne nkwáté, nkwáté móo bēwūēnnē mó. ⁵³ Weebii’ é nén wεé nzé nhēdné echem Sāŋ nwōŋgen, wεé né ábwōg-ábwōg, álōmē me e’choŋ ne e’choŋ é ángel áwōŋgen me-yε? ⁵⁴ Boŋ nzé mbelé nê, né chán-nō kálag e Dyöb echē ehóbé nén aá, nén átāŋgéné abenled élōnnē?” ⁵⁵ Hée Yesue álāngēé áde amute aá, “Nchíb móo rídii awé nyéhyédé akób ne mbid ne nkwáté-yε? Epun téé mbédé á Ndáb-e-Dyöb, níyāgté bad, boŋ nyéekóbe me. ⁵⁶ Boŋ nímén mésyāāl mébēnlédé álóned mam níme bekal bé daádəŋ bétélé á kálag e Dyöb.” Hê dóo bembapεε bésyāāl bétédte mó, boŋ bétómé mehélé.

Bépééné Yesue á kóte

(Mak 14.53-65; Luk 22.54-55, 63-71; Jón 18.13-14, 19-24)

⁵⁷ Hê dóo bad ábe bēnkōb Yesue békééné mó á ndáb wée Kaifase awé ambé Priεe Ambáámbáa. Ahed dóo bemeléede bé mbéndé ne bad bém̄báá bé Israel bēmpēe bēnladénné áte. ⁵⁸ Ade békεεnéé Yesue nê, Petro ahídé’áá mó ámbíd mwā etūn káəŋ bépe nchiiten ne eyáde éche Kaifase. Née ápedé áhed ansól á eyáde-té, ádyē ásē ne benən bé Ndáb-e-Dyöb, ábel nén ányín ngáne nkáásé níme Yesue mésoġkē. ⁵⁹ Bəəb-pəə, bepriεe bém̄báá ne bad bé káansel bésyāāl bēhédé’áá bad ábe bēbíd mbōŋ é metóm á nló wée Yesue ábel nén bēwúú mó. ⁶⁰ Ké nēŋgáne ekud é bad énhyε mbōŋ é metóm abíd áwe nló, bēnkēnkóbénné mó awusé ké ahóg. Káəŋ ne á asóg, dóo mbōŋ ébe ébídé, éhōbē nén bán, ⁶¹ “Anén mod anhób aá, móhəle móbōōtéd Ndáb-e-Dyöb aá mólon-’ε chó ámbíd ámpē átínté e e’pun é’láán.” ⁶² Ade Priεe Ambáámbáa éwógé nê, dóo átyéémé ámin boŋ ásedté Yesue aáken, “Weewóo’ é dyamdyam áhób tāŋgene dyam áde ábén bad bēhóbé wε á yəl-ε?” ⁶³ Boŋ Yesue enkēnkədənné mó. Hê dóo Priεe Ambáámbáa álāngēé mó ámpē aá, “Ne melē á dīn á Dyöb áde áde á alongé, láá sé mbále, wε-εé edé Ane-awé-Béwógté, Mwān a

* 26:50 Amúē, wéebelée chöm éche éhyédé abel’ε? Káa, Amúē, cheé éhyédé abel hén?

Dyöb-ε?” ⁶⁴ Hê dóo Yesue ákwentanné mó aá, “Ngáne éhóbé.” Yesue ambád-te ámpē aá, “Á mbále, nlånge nyé nén meé bootya enén pónké, nyéenyin née Mwän-a-Moonyon ádyéé á ekáá émbáá é Dyöb a Ngum. Nyéenyin-ne née ádyéé á mbag mín, ásudeé á nkõjsé.” ⁶⁵ Dóo Prise Ambáámbáa ányábé mbóté álúmed nén aá mólií, bon álāngē bad bé kóte aá, “Asyáá Dyöb! Mbónj éhéé émpēe déhédeé? Nyé baásyāal nyéwógé bōob ngáne ásyáá Dyöb!” ⁶⁶ Dóo ásedtēé bó aáken, “Chán nyéwémténé?” Héé békwénténé bán, “Akwedé nkáá, atāngéné-’ε awé.” ⁶⁷ Dóo donje á bad bébóótédé mó meléed asobted á’sō, bébōmé-’ε mó. Abíníí-’ε bébōmé mó mebén, ⁶⁸ béhóbé-’ε bán, “Á-mod awé ahóbé aá móo módē Krístā, láá-’ε sé mod awé abōmé wε.”

Petro abáá Yesue áyāl

(Mak 14.66-72; Luk 22.56-62; Jōn 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Ene pónké Petro andyēé ásē á eyáde é kóte-tē. Hê dóo ngōndéré e mbāledε póg épédé áwē, bon éhōbē aá, “Wε nén, edé nhóg awé awōñné’áá Yesue, ane mod awé abídé á mbwóg e Galilia.” ⁷⁰ Bon Petro antāñ á’sō wéε ábē bad bésyāal, ákwentén aá, “Meebíí’ε dyam áde éhóbéé.” ⁷¹ Ade ámáá ahób nē, antīm á mmwε mé eyáde é kóte. Ahed dóo mbāledε a ngōndéré ampēe ányíné mó, bon álāngē bad ábe bébéde áhed aá, “Anén mod abédé ne Yesue, mod a dyad á Nazaret.” ⁷² Bon Petro antāñ ámpē, áhōbē nén aá, “Mmwāg melē nén meé meebíí’ε me ane mod.” ⁷³ Eebeméé áte, bad ábe béntyēēm áhed bēmpē wéε Petro, bon béhōbē nén bán, “Etáa ngēn, edé nhóg awé ahídé’áá ane mod. Mbwéd e ehób echōñ epanle wε áte, nén ebídé á mbwóg e Galilia.” ⁷⁴ Dóo Petro ámwākē melē aá, “Dyöb ákógsen me nzé nkale metóm! Meebíí’ε ane mod!” Ade ámáá ahób nē hóbén, nchóm-a-kúb antōñ. ⁷⁵ Dóo Petro ákámtné ehób éche Yesue ánlāā’ε mó aá, “Nchóm-a-kúb adēhób aá móto’, wēbāñ me áyāl ngen éláán.” Dóo Petro abídé á ebwóg-te, bon ábānlē awé. Anchií bwāmbwam.

27

Békééné Yesue wéε Payledε

(Mak 15.1; Luk 23.1-2; Jōn 18.28-32)

¹ Née bīn é’sāngé sāngén, beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bésyāal bēmbóótéd Yesue ahāge ngáne béwūū’ε mó. ² Bēnhanj mó, bébāg-ke mó á mekáá wéε Payledε awé kññ e alonj á Roma ēmbanéé aá ákamlan bad bé mbwóg e Judeya á pónké eched.

Kwééd eche Judase

(Mbel 1.18-19)

³ Ade Judase, ntúré awé Yesue ányíné nén aá kóte ebagé mbakú nén bán béwúu Yesue, ambé ngol ne awusé áde ábélé. Nē dēnkññ, antéd móom mé kábpe meláán nīme beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bēmbéé mó, áke átímtéd bó ámbíd. ⁴ Anhób aá, “Mbelé mbéb áke mod ntúré awé eébele dyamdyam, awé béwūū-’áá bōob ngēn.” Dóo bétímtanné mó bán, “Cheé séwóó Abel ne nē? Nē ánōne wε.” ⁵ Née Judase áwógé nē, ambwémé bó nīmē móom mé kábpe meláán ásē wéε bēmbēē á Ndáb-e-Dyöb. Née ámáá abwém, ámbíd áke ápan yāl. ⁶ Beprise bémbáá bēnlād nīmē mōné áte, béhōbē nén bán, “Mmén mōné rídii mōné mé eben. Né-óó, mbéndé eébagéε kunze nén bán déladtēn nīmén mōné ne mōné ní Ndáb-e-Dyöb.” ⁷ Ade bémáá ahagtēn tññgene nīmē mōné, bēntēd mó, béchāñēn etúú éche ébéde etúú é mod nhóg awé atumé’áá mbeé. Bēnchan chó, álīme beken. ⁸ Nē dóo ákás bon káñ ne’ chii, béchagé éché etúú bán, Etúú é Mekií. ⁹ Nén, dēmbēnléd álóned e’yale ábe nkal é’dāóðāñ Jeremayaa ánhōbpē aá, “Bētēd móom mé kábpe meláán nīme rídé nsongé ní mōné nīme donje á bad bé Israel bēnkwenténné asábe áwe nló, ¹⁰ bēbēnléd áchanēn etúú éche ntumé-mbeé. Nén dóo Dyöb dénlāā’ε me aá, mbel.”

Payledε akáádté Yesue

(Mak 15.2-5; Luk 23.3-5; Jōn 18.33-38)

¹¹ Enén pónde-ɔ́ Yesue antyéém á nkáásé á'sō wée Payledε awě akāmlánnáá mbwóg e Juda. Payledε ansedéd mó aá, “Wée edé k̄n e bad bé Israel-ε?” Yesue antimtén mó aá, “Ngáne éhóbé.” ¹² Bon áde beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bénhōbpē mó mam áyāl, enkēnhōbpē dyamdyam. ¹³ Né-ɔ́ Payledε ansedéd mó aáken, “Weewógéé nímén mam mésyāāl míme ábén bad béhóbéé wε áyāl-ε?” ¹⁴ Bon ké nê, Yesue enkēnhōbpé ké eyale, nê-ε dénkōmēd Payledε yāl áte bwāmbwam.

*Mbakú e kwééd eche Yesue
(Mak 15.6-15; Luk 23.13-25; J̄on 18.39-19.16)*

¹⁵ Bɔɔb-pɔ́, mwě téé nzé Ngande e Nnyíme-ámín empě, Payledε ammentén mod a mbwóg nhóg abided á mbwóg. Ane mod abágé'áá mod ké ahéé awě bad bé dyad bémpwεdté. ¹⁶ Ene pónde mod a mbwóg nhóg ambé awě béchágé'áá bán Barabase. Ane mod ambyéén bwāmbwam áyāle e'bébtéd é' mekan ábe ábélé'áá. ¹⁷ Né-ɔ́ áde ndun e mod éládné áte á ndáb wée Payledε, ansedéd bó aá, “Nzé-módé nyéhedeé bán mbíded, Barabase ké'ε Yesue awě béchágéé bán Krístə?” ¹⁸ Ambel nén áyāle ambii bwām aá prise ambáá ne baámbáá bébágé Yesue áwe mekáá áyāle kónjí embé bó áte. ¹⁹ Ade Payledε ádyéé á atii wée ákáádté'áá bad, mwaád anlómé mó nsəl aá, “Weewóo dyamdyam ábel ne mbakú eche ane mod awě eébele dyamdyam, áyāle nnāngé mó nló nkuu míme rítómé nén míme rítágté me bwāmbwam.” ²⁰ Beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bénsāl ábē bad áte nén bán béléá Payledε ábíded dásō Barabase bon ábe mbakú nén béwúu Yesue. ²¹ Né-ɔ́, áde Payledε ásédté ábē bad aá, “Áyāle ábén bad bébe, ahéé nyéhedeé bán, mbíded?” Bó moosyāál bēnkwentén bán, “Barabase!” ²² Dóo Payledε ásedtée bó ámpē aá, “Chán-nō nyéhedeé bɔɔb bán mbél ne Yesue awě béchágéé bán Krístə?” Dóo békwentanné bán, “Bébome mó á awóg!” ²³ Héε Payledε ásedtée bó ámpē aá, “Áyāle chán? Ebébtéd éhéé ábélé?” Bon bēnnabé abón bán, “Bomé mó á awóg.” ²⁴ Ade Payledε ányíné aá móshēlē se móhənlén ábē bad mewēmtən t̄ngene mbakú eche Yesue, ábán nén aá, ábē bad béepεene' mpuutéđ, dóo átédé mendíb bon áwobpé mekáá áwab e'só, áhōbē-ε aá, “Mekáá mésáá me áyāle kwééd eche anén mod. Nê ánəne nyé bēn.” ²⁵ Héε ene ndun e mod ékwentanné bán, “Sékwənténé. Mmē mekií mébē áwεd nló, nchoo ne rímēd nchyaátén!” ²⁶ Né-ɔ́, Payledε ambídtéd bó Barabase. Ambě kunze aá, sánze ébɔm Yesue, bon béke bébome-ε mó á awóg.

*Sánze éwélé Yesue
(Mak 15.16-20; J̄on 19.2-3)*

²⁷ Sánze éche Payledε éntēd Yesue, ékēen mó á eyáde é nkamlεε, béléad-tε baáb ábíníí bésyāāl áte áhed. ²⁸ Bénhūd mó mbóté áyāl, béhé mó mengombe míme ní'yáge' míme níwágné mengombe mé k̄n. ²⁹ Béntēd ngεn é mechă, béléó mó ekóté éche émbē néε ekóté é k̄n, béhé mó chó á nló. Bénhē mó ntón á ekáá é mbáá te, bébwōgkē-ε mó mebóbón áwεl mó. Béhóbé'áá nén bán, “Edúbé ébē ne wε, a-k̄n e bad bé Israel!” ³⁰ Dóo bébóótédé mó meléed asob á yāl, bon bétēdē míme ntón, bébómé mó á nló. ³¹ Ade bémáá mó awεl, bénhūd mó míme mengombe á yāl, bétimēd éche mbóté. Néε bémádé nê, bēnkéén mó áke dé ábome mó á awóg.

*Bébómmé Yesue á awóg
(Mak 15.21-32; Luk 23.26-43; J̄on 19.17-27)*

³² Ade békagké nê, néε échē sánze ébíđēnnē Yesue á dyad-tē, dóo bébómmé mod awě ambíd á dyad á Sirine awě béchágé'áá bán Siməne. Héε békóbé mó, bon bépēmtē mó awóg áde Yesue bán áhídne mó dó ambíd. ³³ Dóo bépédé hōm áde béchágé'áá bán, Golgota, awě adé nén bán, “Hōm dé Ebóngél é Nló.” ³⁴ Áhed, bēmbě Yesue mím míme béhédeé achəchə áte. Bon áđé áwógléné mó á nsəl, enkēnkwenténné amwé. ³⁵ Ade bémáá mó abome á awóg bēnsíd mbambú ákab éche mbóté. ³⁶ Néε bémáá mó mbóté akab, bēndyéé áhed ánən mó. ³⁷ Béntél eché nzəm e kwééd á abámbe nén bán, “Yesue móo nén, k̄n e bad

bé Israel.” Béntēd áde abámbé, bébōmē áwe nló-mín. ³⁸ Bêmbomé bechíb bébe á awɔg nchoo ne Yesue, nhóg á pɛd e ekaá émbáá, aníní-’é á pɛd e ekaá é emwɛd. ³⁹ Bad ábe bétómé’áá nzii benben ne áhed bébómé’áá nló bébwēmme-’é mó nzyáŋ ⁴⁰ bán, “Wenhób wɛé mósɔbōōtēd Ndáb-e-Dyōb, wɛé mólōŋ-’é chó ámpē áfínté e e’pun é’láán. Nzé wɛ-éé edé Mwän a Dyōb, sōŋ ehoŋ yäl, ésud ásē á awɔg hê.” ⁴¹ Beprise bémbáá, bemeléde bé mbéndé ne bad bémbáá bé Israel bómpē béwélé’áá mó, béhōbē bán, ⁴² “Achōŋté’áá bad, bɔɔb eéheléé yäl awōŋgen. Nzé ne mbále mōdé kōŋ e aloŋ á Israel, ásud-tɔɔ á awɔg hê bɔɔb. Hê dɔɔ sédūbēē bán mōdé Ane-awě-Béwógté. ⁴³ Adúbpé áá Dyōb áde ne mó, áá mōdē-’é Mwän a Dyōb. Ahá! Dyōb áwōŋgen-nɔɔ mó bɔɔb dényín.” ⁴⁴ Kóŋ ne bechíb ábe bêmboméé á awɔg nchoo ne Yesue bómpē bésyáá’áá Yesue.

Yesue awédé

(Mak 15.33-41; Luk 23.44-49; Jōn 19.28-30)

⁴⁵ Ade bín é’pédé kəd, ehíntén ênkwe hōm ásyāāl kóŋ ne ngōŋ éláán. ⁴⁶ Dɔɔ Yesue álébpé esaád áá, “Elí, Elí, lámá sábatāni,” awě adé nén bán, “A-Dyōb ádēm, a-Dyōb ádēm, cheé ékáá boŋ étédte mé?” ⁴⁷ Néé donge á bad ábe bémbē benben béwóge nê, bénhōb bán, “Achēnle Elaijaa áá áhye áwōŋgen mó.” ⁴⁸ Abwōg-ábwōg bó mod nhóg annyagéd, antéd kuchá, ásōm á ntōŋ, átōdē á ebéntéd é mím tē, boŋ áhāg mó á nsal áá ámwē. ⁴⁹ Abíní-’é béhōbē nén bán, “Nyémwɛ, dényín nzé Elaijaa áhye mó awōŋgen.” ⁵⁰ Hê dɔɔ Yesue álébpé esaád ámpē boŋ ámyě-’é nlem. ⁵¹ Ene pónde chén abad áde dênkáb Ndáb-e-Dyōb áte, dēnsalé áte e’pɛd é’be bootya ámín kóŋ ne ásē. Ndɔɔb ennəŋnéd, meláá mésanlé áte, ⁵² soŋ énednad. Ekud é bad bé Dyōb ábe bēmmad awé bēmpuú, ⁵³ bébid á soŋ-tē. Ámbid e pónde áde Yesue áamá apuu, bēnkě á dyad tē á Jerusalem. A dyad tē wē, ekud é bad ényín bó. ⁵⁴ Néé mod ambáá a sánze ne sánze éche éné’áá Yesue bényiné néé ndɔɔb énéŋnédé, bényín-ne mekan mésyāāl míme mébénlédé, mbwóg ménkōb bó bwāmbwam, béhōbē-’é nén bán, “Ne mbále, anén mod abédéé Mwän a Dyōb.” ⁵⁵ Ekud é bebaád éche émbootéd Yesue ahíd ámbid se á Galilia, béwōŋgān-ne mó, béntyēem etún, bēnəné mekan mésyāāl míme mébenlad. ⁵⁶ Afínté e ábē bebaád, Maria Magdalene, Maria awě abédé nyaá awě Jemse bó Joseb, ne nyaá awě bán ábe Zebedie bémbē áhed.

Nlíme míme Yesue

(Mak 15.42-47; Luk 23.50-56; Jōn 19.38-42)

⁵⁷ Néé ngukél épédé, nhōn ní mod nhóg míme béchágé’áá bán Josebe mēmpě. Ane mod abédéé mod a dyad á Arimatia. Mómpé abédé nhóg awě ahídé-’áá Yesue. ⁵⁸ Ankě wéé Payledé áá ábe mó kunze átéd ndim míme Yesue. Payledé ambě kunze nén áá bébe mó ndim míme Yesue. ⁵⁹ Josebe antéd ndim míme Yesue, ákáān mó mbóm e ekóólé, ⁶⁰ alímé mó á soŋ eche bépwógé á eláá-tē. Ene soŋ ebédé-’é soŋ e ekóólé echě Josebe mwēn ánwōŋgē. Ámbid e nê, antínéd aláá ámbáá akóólén nsal ní soŋ, ákē-’é mó. ⁶¹ Maria Magdalene ne Maria awě anchyáá Jemse bó Joseb, bēnlyǎg bédyēē á nkəg ní soŋ.

Payledé alómé sánze

ánən soŋ eche Yesue

⁶² Néé bín é’sángé, nê démbē á Mbwe-mé-nkóme-áte, beprise bémbáá ne Befarisia bēnladén, béke bényín Payledé, ⁶³ bélāŋgē mó nén bán, “A-sāŋ, sékamtan nén bán áde nkal a metómé ne ábédé ámín, anhób áá mósɔpuú ámbid e e’pun é’láán. ⁶⁴ Né-ɔɔ tómed akale nén, wɛé bēnəne’ echě soŋ bwām, kóŋ ne e’pun é’láán ábel nén boŋ ábē bembapɛɛ béehelé míme ndim achíb se bélāŋgē bad bán apuúde. Né nén débē metóm míme ríchábé ámín tómaa míme ásébpé akal.” ⁶⁵ Dɔɔ Payledé álāŋgēé bó áá, “Nyétéd sánze ánən soŋ bwām, ábel nén dyamdyam débenlad.” ⁶⁶ Héé békíí, boŋ béhāg e’chem á aláá áde démbē á nsal ní soŋ, ábel nén bébíí nzé mod anédté, bétēdē-’é sánze áhed ábel boŋ bééchílb’ Yesue ndim.

28

*Yesue apuúdé**(Mak 16.1-10; Luk 24.1-12; Jɔn 20.1-10)*

¹ Ambíd e mbwε-mé-nkóme-áte, á epun é'sō é sôndé,* epɔg é mbwεmbwε, Maria Magdalene ne Maria awě anchyáá Jemse bó Joseb, bēnkě soŋ eche Yesue anɔn. ² Esám-éēkōmtēnē, ndɔɔb ennəŋnéd, ángel e Dyɔb ebíd amīn épe. Entínéd ádē aláá ádē démbē á nsəl ní soŋ, édīi-'é dó amīn. ³ E'só é'péné'áá ene ángel áte nēe emwεdmwεd, mbóté-'é épúbē mó féréd. ⁴ Mbwóg ménkōb sánze éche énoné'áá ene soŋ. Nê dēnkəŋ bēnnəŋnéd, békwe ásē, bēbé nēe ndim ní bad. ⁵ Hée ángel élanḡeé ábē bebaád aá, “Nyéebáá'. Mbíí méé Yesue awě bēmboméé á awəg móo nyéhyédé anɔn. ⁶ Eésáá hén. Apuúdé ngáne ánlāá' é nyé aá ébenléd. Nyéhye nyénɔn wée bēnnaádté mó. ⁷ Nyékag-kɔó mehélé bɔɔb, nyéláa ábē bembapεε bán, apuúdé, amaá-'é ake á'sō á Galilia, áwed-táá bényīnē mó. Nyéechatán dyam áde rílanḡé nyé.” ⁸ Né-ɔó, bēnhidnéd mehélé áhed, ké nēe bēbéde mbwóg, menyīŋge mémbē bó áte. Bēnnyəgéd áke déláa bembapεε ábe Yesue dyam áde ábenlédé. ⁹ Ade ábē bebaád békagké nê, dɔo Yesue átáné bó táléd, boŋ áhōbē aá, “Nlěnté nyé.” Bēmpě áwē, békóbén mó á mekuu ábe mó edúbé. ¹⁰ Hée Yesue álanḡeé bó aá, “Nyéebáá'. Nyéke nyéláa ábēm bembapεε ábe bédé nēe ábēm baányan nén bán, békag á Galilia. Áwed dɔo bényīnē me.”

Sánze éhóbé dyam áde ábenlédé

¹¹ Ngáne ábē bebaád békagké aláa bembapεε ábe Yesue dyam ádē ábenlédé, donḡe á sánze ádē ánóné'áá soŋ eche Yesue dēnkě á dyad-tē áke dé aláa beprise bēmbáá chōm ésyāál eche ébenlédé ádē ángel épédé. ¹² Beprise bēmbáá ne bad bēmbáá bé Israel bēmbōm átii ngáne bēbenlé. Nēe bémáá atii, bēmbě éché sánze nsoŋgé ní mɔné níme ríchábé amīn. ¹³ Béléáá-'é bó bán bēhōb bán, “Yesue ábē bembapεε bēnhye mó ndim achíb nkuu ádē nyékúnéé. ¹⁴ Nzé Payledε awógé, né séēbēl adúbé nén aá awusé déesaá ádēn. Nê débēl nyéesónlé á ndutul-tē.” ¹⁵ Né-ɔó éche sánze énkōb nímmē mɔné, bēbēl-le ngáne bēnlāá' é bó. Káəŋ ne' chii, bad bé Israel bédii békale nímmē nkalan.

*Yesue apuúdé ábē bembapεε**(Mak 16.14-18; Luk 24.36-49; Jɔn 20.19-23; Mbél 1.6-8)*

¹⁶ Bɔɔb-pɔó, bembapεε dyōm-ne-nhóg ábe Yesue bēnkě á ekone-mín á Galilia wée ánlēbēē aá béke. ¹⁷ Anyín ádē bényīné mó, bēmbε mó edúbé, kénée bó donḡe á bad bēnkēnkōŋgé adúbe nén bán Yesue mwēn-éé akōŋté abé. ¹⁸ Hée Yesue ásídté bó benben, boŋ álanḡé bó aá, “Kunze esyāál ebəgnédé me, ádyōb ne á nkōŋ rísé. ¹⁹ Nyékag meloŋ mé nkōŋsé mésyāál, nyébele bad ábēm bembapεε. Nyédusan-ne bó á dīn ádē Titée, á dīn á Mwān ne á dīn dé Edəádəŋ éche Esáá. ²⁰ Nyéyáŋte-'é bó áhíd mekan mésyāál níme nísógténé nyé. Nyébii nén bán mēbē-'é ne nyé káəŋ ne á asóg dé nkōŋsé.”

* 28:1 Nédé á Sôndé.

Nkalanj mí bwâm míme Yesuε ngáne

Makose átélé

Ndibned n kálag

Nkalanj mí bwâm ngáne Makose átélé ríhóbe tângene Yesu Krístə, Mwän a Dyöb. Nlúmté Yesuε ngáne mod awě abele mekan, awón-ε kunze ábel míme mekan. Ene kunze enyínnédé áyāl e mekan míme áyágté'áá ne míme ábélé'áá. Yesuε ahóbé aá mós módē Mwän-a-Moonyon awě ampě, ábe ádē alongé, ábel bon bad békud alagsen dé mbéb.

A kálag tê wén, Makose ábídté mekan áwed míme Yesuε ábélé'áá tómaa míme ahóbé'áá ne míme áyágté'áá. Ahóbe ngáne Jone ahángé epe éche Yesuε, ahób tângene edusen éche Yesuε, ahób-pe mekagsen míme Yesuε ánkudté. Asóged, alúmté áte ngáne bēmboméé Yesuε á awog ne ngáne ámpuú'é. Nyaa édé ébe éche enén kálag ésógé, élúmté-ε nén bán saké Makose atelé chó.

Nkabtéd n kálag

Mbooted mé nkalanj mí bwâm 1.1-13

Nsón míme Yesuε á Galilia 1.14-9.50

Nsón míme Yesuε áde ahídté a Galilia ápe á Jerusalem 10.1-52

E'pun bé asóg ábe Yesuε á Jerusalem ne benben ne Jerusalem 11-13

Akáad áde békáádté Yesuε ne kwééd eche áwédé 14-15

Mpuu míme Yesuε 16.1-8

Alúmed áde Sánkwéé álúmté yäl ámbíd e mpuu ne mpume míme 16.9-20

Ehángé éche Jone, Ndusenε

(Mat 3.1-12; Luk 3.1-18; Jon 1.19-28)

¹ Nkalanj mí bwâm míme Yesu Krístə Mwän a Dyöb mômén. ² Mbóótédé ngáne nkal é'dəádəŋ Yesayaa ántenlé aá,

“Dyöb ahóbé aá,

‘Nóné’, nlóme míme mészēnzē míme mészēbē wε á'sō,
ábonŋsen wε nzii.’

³ Móbélé' ehángé á ehyánge nén,

‘Nyébonŋsen epe éche Sánkwéé. Nyétii echē nzii.’ ”

⁴ Né-ó Jone ampě á ehyánge, ádusén bad, ákalé-ε eyale é Dyöb aá, “Nyétēde ábel dé mbéb, nyékud edusen ábel bon Dyöb álagsen nyé mbéb.” ⁵ Bad bēbídé'áá á mbwóg e Judeya esyáál ne á dyad á Jerusalem, békag áwē áwóglēn mó. Néε bēmpaléé míme mbéb áte Jone ádusén bó á edíb é Jodan. ⁶ Jone ahágé'áá mbóté éche bēbénlé nyon éche ébídé á yäl e kamēl.* Awáá'áá ngóó a ngob e nyam. E'chuu ne bengóméé bóó ádyágé'áá. ⁷ Ahánté'áá aá, “Mod ápě ámbíd echēm awě atómé me. Meékwognedéé ké ábwaam ásē áhune míme nkəəd mé metámbe. ⁸ Ndusan nyé ne mendíb, bon ádusén nyé ne Edəádəŋ éche Esáá.”

Yesuε akudé edusen ne mekagsen

(Mat 3.13-4.11; Luk 3.21-22, 4.1-13)

⁹ Mmē mesú Yesuε ámbíd á dyad á Nazaret á mbwóg e Galilia ápe wée Jone. Jone andusén mó a edíb é Jodan. ¹⁰ Ade Yesuε ábídeé á edíb-te dóó ányíné néε ngob e dyöb énednadté. Edəádəŋ é Dyöb émbíd ádyöb, ésud mó á nló mín néε élā. ¹¹ Héε ehób ébídeé ádyöb nén, “Edíi awem mwän a nlém awě rídáá bwámbwam. Ndé menyínge ne wε.”

* **1:6** Bēbénládtáá nyon é nyam eche béchégeé bán Kamēl ábel mbóté. Mbóté éched éebáge'áá kunze é mbóté.

¹² Abwōg-ábwōg échê Edáádəŋ ênkid Yesue á ehyáŋge. ¹³ Andyéé áwed móom mé e'pun méniin, Satané ákagé mó. Nyam échê ékaa' ébéde áwed, ángel-le éwōŋgān mó.

Yesue apwədə bembapεε bé'sō

(Mat 4.12-22; Luk 4.14-15, 5.1-11)

¹⁴ Ambid e pónde bēnhē Jōne á mbwōg. Ade bémáá mó ahé á mbwōg, Yesue ampě á mbwōg e Galilia ákalé nkalaŋ ní bwām ní Dyōb, áhōbē nēn, ¹⁵ “Pónde epedé, nkamlēn ní Dyōb níde bēnbēn. Nyé mod téé áhəŋlən ádē abé dé mbéb, nyédúbe-'ε nkalaŋ ní bwām.” ¹⁶ Ade Yesue ábamméé nkin mé edib-é-nzab é Galilia annyín Simōne bó mwānyan Andreyā, née bébwéméé mbínzé. Bébédéé bekób-bé-súu. ¹⁷ Héé Yesue álāŋgēé bó aá, “Nyéhíde mε. Ngáne nyékóbéé súu bōob, meýyāgēd nyé ngáne nyétēdtē bad nlém á abum áhíd mε.” ¹⁸ Abwōg-ábwōg bēntədə échab mbínzé, bēhídē-'ε mó. ¹⁹ Néé ákíí mwā etún, annyín bān ábe Zēbediε, Jemse bó mwānyan Jōne á bōle-tē née bébwéméé mbínzé. ²⁰ Anyín ádē anyiné bó, anchélé bó. Bēntədə echab sāŋ Zēbediε ne bad bé nsón á bōle-tē bēhídē Yesue.

Yesue abidté mod edáádəŋ é mbéb áte

(Luk 4.31-37)

²¹ Yesue ne ábē bembapεε bēniin bēnkě á dyad á Kapenahum. Adē mbwε-mé-nkóme-áte nípedé, Yesue ankě asól á ndáb e mekáne, ábootéd bad ayáged. ²² Nyaa eche áyágté'áá enkóméd bad yāl áte bwāmbwam áyāle ayágté'áá née mod awě nzé ahóbé né émáá. Eeyágte'áá nēŋgáne bemeléede bé mbéndé. ²³ Héé mod nhóg awě edáádəŋ é mbéb émbēē áte ápédé táléd, ábōnē aá, ²⁴ “A-Yesu, mod a Nazaret, cheé syánē déwōŋné? Ehyedé sé awúu-yε? Mbíí wε bwām. Edíí mod awě Dyōb álómé, awě asáá.” ²⁵ Héé Yesue ákānnéé échê edáádəŋ é mbéb áte aá, “Lám, bíd ane mod áte!” ²⁶ Dóo échê edáádəŋ é mbéb éságté ane mod áte ngíne-ngíne, éhé-'ε esaád é ngíne, boŋ ébíd-tε mó áte. ²⁷ Menyáké ménkōb ábē bad bwāmbwam. Bésēdté nhóg ne aníní bánken, “Nzé-dyámé dén! Ayáged dékōlē dén-ε? Anén mod awóó ngíne ákamlēn e'dáádəŋ bé mbéb, é'wōgnē-'ε mó!” ²⁸ Nén dēmbēl nkalaŋ níme Yesue mēnkanléd mbwóg e Galilia esyáál.

Yesue achōŋté ekud é bad

(Mat 8.14-17; Luk 4.38-41)

²⁹ Néé bēhídté á ndáb e mekáne hidtén, Yesue nchoo ne Jemse bó Jōn bēnkě á ndáb eche Simōne bó Andreyā. ³⁰ Simōne mwaád nyaá ambé á anōŋ dé nkole, ahéb dēnsog mó. Ade Yesue ápédé pεén, bēnlāā mó tēŋgεne nkole níme ane mmwaád. ³¹ Dóo ákíí wεε ane mmwaád ábédé, boŋ áchāŋgē mó á ekáá, awōŋgén mó ásyə ásē. Ahéb dēmmaá mó, ákōb-pε bó nken. ³² Ene ngukél áde enyεn émáá asud, bad bēmpεēn bad bé nkole bésyāāl ne bad bésyāāl ábe e'dáádəŋ bé mbéb bēmbēē áte wεε Yesue. ³³ Bad bé dyad bésyāāl bēnkanŋnēn mmwε ndáb níme Simōne. ³⁴ Yesue anchoód bad híin ábe békónlé'áá nkole nyaa ne nyaa, abídéd-tε bad e'dáádəŋ bé mbéb híin áte. Eémwage'aá pεn aá ábē e'dáádəŋ bé mbéb é'hōb dyamdyam áyāle bēmbii mod awě ádíí.

Yesue ákalé nkalaŋ ní bwām á Galilia

(Luk 4.42-44)

³⁵ Epōg é mbwεmbwε áde bīn béékēnlēē, Yesue anhidé ásē, áhídē á dyad-tē, áke á ahāŋgé á hōm, ákānnē'. ³⁶ Simōne ne bad ábe bóbōo bēmbē, bēmbootéd Yesue ahed. ³⁷ Bédíbté-'áá mó, dōo bēlāŋgēé mó bán, “Moosyáál ahede wel!” ³⁸ Yesue anláá bó aá, “Dékag hōm démpēe. Dékag á myad níme níde bēnbēn ábel boŋ níkal nkalaŋ ní bwām áwed ámpē, áyāle níme nkalaŋ móo níkás boŋ nípē á nkōŋsé.” ³⁹ Né-ōó, ankě mbwóg e Galilia esyáál, ákalé nkalaŋ ní bwām á ndáb é mekáne, ábídtē-'ε bad e'dáádəŋ bé mbéb áte.

Yesue achōŋté mod awě meləŋ mékóbé

(Mat 8.1-4; Luk 5.12-16)

⁴⁰ Mod nhóg awě meləŋ mékóbé ampě wée Yesue, abwóg mebóbón, áchāā mó aá áwōŋgen mó. Anhób aá, “Nzé edəá ehelē ébēl me nsán.” ⁴¹ Ngəl enkonned Yesue. Dóo ábídté ekáá, ábānē mó á yəl, boŋ álāŋgē mó aá, “Ndəá, sán!” ⁴² Abwōg-ábwōg níme meləŋ mēmmaá ane mod á yəl, áchōŋ-’ε. ⁴³ Yesue anláá mó aá ákag, asím-me mó etúu áte aá, ⁴⁴ “Nōné’, weelāŋgé modmod dyam áde ábénlédé, boŋ kě élúmed yəl wée prise, ásimen we. Ebag-ke mende ngáne mbéndé e Moseε ehedeé, álúmed bad wée mósaā.” ⁴⁵ Boŋ ké nê, áde ane mod abidé, ankě, áke ákalé mó nímē nkalaŋ hōm ásyāā. Ankal mó bwāmbwam nyaa eche Yesue éehelē’áa dyad ké ahóg asól ámpē á ntálé. Antīm ádyεé’ á mehāŋgé wée bad béesaá. Ké nê, bad bébíde’ mebwóg mésyāāl béhyāg áwē.

2

Yesue achōŋté mod awě awédé eped (Mat 9.1-8; Luk 5.17-26)

¹ Née nguse é e’pun étómé, Yesue ansú ámbíd á Kapenahum. Bad bēnwōg bán ahúú. ² Ekud é bad énkūmēn áwe ndáb nyaa echē etál éébēdeé á ndáb-te, ké á mmwe. Yesue akānlé’áá bó eyale é Dyōb. ³ Héε dōo bad bēniin bépééné mod awě awédé eped. ⁴ Boŋ ngáne ndun e mod émbēē áhed, bēnkēhenlé mó apēen wée Yesue ábédé. Né-óó, bēnchāgē á ndáb mīn, bēnēde nŋəŋ ní ndáb á nló mīn wée Yesue ántyēmmē. Ade bémáá nŋəŋ anede, bēnsudtén ane mod ebúm éche ánaá’é ámīn wée Yesue ámbēē. ⁵ Ade Yesue ányíné adúbe ádē ábe bad bēwóó áte anláá ane mod awě awédé eped aá, “A-mwān, nlāgséné we mbéb.” ⁶ Doŋge dé bemeléede bé mbéndé ábe bēndyεé ásē áhed bēmbootéd anyoo áte á nlém-tē bán, ⁷ “Chán anén mod áheléé se áhōbē’ enén ndín e akan? Asyāā Dyōb. Nzéé ahelεε álagsén mbéb ésebán Dyōb dēmpen?” ⁸ Abwōg-ábwōg Yesue anchēm bó mewēmtēn. Héε ásedtēé bó aáken, “Cheé ékáá boŋ nyéwōō’ enén ndín e mewēmtēn?” ⁹ Ahéé ádé dyam ásad, naa áhób wée ‘Nlāgséné we mbéb,’ káa áhób wée, ‘Syāá ásē, étéd échōŋ ebúm ébootéd akε?’ ¹⁰ Boŋ, mēlūmēd nyé nén meé Mwān-a-Moonyoŋ awóó kunze á nkōŋsé álagsen mbéb.” Dóo álāŋgēé ane mod awě awédé eped aá, ¹¹ “Nlāŋge we nén, syāá ásē, étéd échōŋ ebúm, ésúé’ á ndáb.” ¹² Hê dēn wée moosyāāl ánənéé mó nê, ane mod anhidé ásē, atéd éche ebúm ábootéd-te akε. Yəl enkóm bó áte bwāmbwam, békēnē Dyōb, béhōbē bán, “Séenyīnēé sé enén ndín e dyam mbéd!”

Yesue achénlé Leviε (Mat 9.9-13; Luk 5.27-32)

¹³ Ámbíd e nê, Yesue antīm ámbíd ámpē á nkin mé edib-é-nzab é Galilia. Ndun e mod empě áwē, ábootéd-te bó ayáged. ¹⁴ Ade átóméé á nzii, annyín nlad-é-tááε nhóg awě béchágé’áá bán Leviε, mwān awě Alpasεε. Leviε andyεé ásē á ndáb echē ákóbé’áá tááε áte. Héε Yesue álāŋgēé mó aá, “Hídé me.” Dóo Leviε átyéémé ámīn boŋ áhídē-’ε mó.

¹⁵ Ámbíd e pónde Yesue ádyágé’áá ndyééd á ndáb wée Leviε. Ekud é besaad bé tááε ne bad bé mbéb bēmpēe béhídé’áá mó. Bóbōo bēndyεé á tébelε ne ábē bembapεε. ¹⁶ Ade doŋge dé bemeléede bé mbéndé ábe bēbédé Befarisia bényíné Yesue ádyāg ndyééd ne ábē bad bé mbéb, ne besaad bé tááε, dōo bésedtēé ábē bembapεε bánken, “Cheé ékáá boŋ ádyāg ndyééd ne échē ndín é bad?” ¹⁷ Ade Yesue áwógé nê, anláá bó aá, “Bad ábe bēdyéé bwām béētógnεné mod-a-bwēl. Bad ábe békōnle’ bóo bétógnéné mod-a-bwēl. Meépedéé á nkōŋsé áchéle bad ábe békóbnédé á’sō é’ Dyōb, boŋ mpedé áyāle bad bé mbéb.”

Nsedtéd tāŋεne adid á yəl nzaa á mekáne-tē (Mat 9.14-17; Luk 5.33-39)

¹⁸ Pónde póg ebédé, bembapεε ábe Jōne, Ndusεne ne Befarisia bēndíd yəl nzaa á mekáne-tē. Dóo bad behóg bépédé wée Yesue boŋ bésedte mó bánken, “Cheé ékáá boŋ bembapεε ábe Jōne, Ndusεne ne ábe Befarisia bédidé yəl nzaa á mekáne-tē boŋ ábōŋ

pen béedidé?”¹⁹ Yesue ankwentén bó ne ngan aá, “Chán bad ábe belébpé á ngande e e’wóngé, béhele bédidé yál nzaa á mekáne-tê áde mod awě akude sómbé ádíi adé ne bó? Béedidéé, béetāngeneé yál nzaa adid á mekáne-tê pónde echě mod awě akude sómbé ádíi ne bó.²⁰ Bon epun épě éche békobénné bó mod awě akude sómbé. Echě epun dōo bédidté yál nzaa á mekáne-tê.²¹ Nyébíi nén bán nzé mod anabpe’ mbóté, eetédéé eped é abad ékōlē se anabnéd nchun mí mbóté. Ayāle nzé échě eped é abad ébóótédé abób áte ébelé éhabnéd abad dé nchun. Nê ábele’, échě epōn ékale’ áte tómaa ngáne énsēbēē abé.²² Melemlem nēngáne mod éētēdēē mīm mékōlē se ahé mó á nchun mé ntyág,* se ápen. Ayāle nzé abelé nê, né mīm méhōd káān ntyág nýéd, mīm mémād asyoge ntyág-ke ámpē mbéb. Bon bétédēé mīm mékōlē, béhé á ntyág mékōlē-te.”

Nsedté tāngene

Mbwé-mé-nkóme-áte

(Mat 12.1-8; Luk 6.1-5)

²³ Mbwé-mé-nkóme-áte nhóg Yesue atómé’áá á nzag e ngun-tê. Ambé ne ábē bembapēē. Ade békagké nê, dōo ábē bembapēē bébóótédé e’sóg é’ ngun apád.²⁴ Héē Befarisia bélāngēé Yesue bán, “Nōné’, cheé ékáá bon ábōn bembapēē bébele dyam áde mbéndé éebagéé kunze ábel á mbwé-mé-nkóme-áte?”²⁵ Yesue antimtén bó aá, “Nédē nyēlāā’é mbéd á kálag e Dyōb dyam áde kān Dabide ámbenlé áde bétógé chōm éche bedyágkē ne áde nzaa ékóbé mó ne ábē bad-ε?”²⁶ Ansól á Ndáb-e-Dyōb á pónde echě Abyataa ábédé prisē ambáámbáa. Andyé e’wēle ábe é’bédé nde e Dyōb. Bon echēd mbéndé éebagéé mod ké nhóg kunze ádyē ábē e’wēle étōméé Prisē. Mwēn andyé ábē-’ε káāne bad ábe bēnwōn mó donge.”²⁷ Dōo Yesue ásógtēé aá, “Dyōb dénsēbē moonyon ahāg, bon áttidē epun éche békōmmēē áte. Enkēnsébéé epun atíi bon áhāgé moonyon aá ákōmme áte échě epun.²⁸ Né-ōó, Mwān-a-Moonyon awóó nkamlēn káāne ámīn e mbwé-mé-nkóme-áte.”

3

Yesue achōnté mod

awě ekáá éwédé

(Mat 12.9-14; Luk 6.6-11)

¹ Héē Yesue átimé ámbīd á ndáb e mekáne. Mod abédé áhed awě ekáá éwédé.² Bad behóg ábe bébédé áhed béhéde’áá Yesue awusé akóben. Né-ōó bēnōné’áá Yesue chodchod, ányín nzé ádíid ane mod bwām á mbwé-mé-nkóme-áte.³ Héē Yesue álāngēé ane mod aá, “Hyě étyéem á’sō hén!”⁴ Dōo Yesue ásedtéé ábē bad aáken, “Nyélāa me ké édé mbéndé ábel mbon á mbwé-mé-nkóme-áte, káa ábel mbéb. Edé mbéndé áson alongé á mod, káa áwúu mó?” Bon bēnkēnhóbpé dyamdyam.⁵ Anwóg ndutul á nlém-tê bwāmbwam áyāle ábāb e’lél bé nlém á abum. Héē ánóné bó ne melīngá, bon álāngē ane mod aá, “Sálé ekáá áte.” Asále áde ane mod ásanlé ekáá áte, ekáá éndyēé mó bwām ámpē.⁶ Héē Befarisia bébídé á ndáb e mekáne, bon békē bētānē bad bé epepé éche Herōde, ábwōg-ábwōg bóbōo béhāgké Yesue áwúu mó.

Ndun e mod ehidé

Yesue á edib é Galilia

⁷ Yesue ne ábē bembapēē bēnhidé békē á edib é Galilia. Ndun e mod enhíd mó áwed. Abē bad bēmbīd á mbwóg e Galilia, á Judeya,⁸ á Jerusalem, á mbwóg e Idumeya, á mbwóg echě edé échíníi eped é Jodan, ne á myad míme médé benben ne myad mémháá mé Tirē ne Sidōn. Abén bad bēpágé’áá wēē Yesue áyāle bēnwōg mam míme ábélé’áá.⁹ Bad bēmbuú áte nyaa echě echabé ámīn. Né-ōó, Yesue anlāá ábē bembapēē aá bébonsen bōle ábel bon bad béekañnán mó.¹⁰ Ammād ekud é bad achood, né-ōó bad bēsýāal bēmpēe ábe békónlé’áá bēbuné ape wēē ádíí, ásitēn mó ábel bon bedyēē bwām.¹¹ Pónde téé echě

* 2:22 Ntyág nímé bēbēnlé ngob e nyam móó bēbēnládtáá pónde eched.

e'daádəŋ bé mbéb ábe é'bédé bad áte bényinnē mós, é'bélé'áá bad ábe é'díí áte béhūnē ásē, é'bōnē-'ε bán, "Wε-εé edé Mwān a Dyōb!" ¹² Yesue ansím bó etúu áte aá bélāngē bad nyaa e mod eche módíí.

*Yesue apwédé bembapεε
dyóm ne bébe*

(Mat 10.1-4; Luk 6.12-16)

¹³ Héε Yesue áchágkē á ekone mín, áchēnlē bad ábe áhédé'áá, boŋ bépəg áwē. ¹⁴ Dóo apwédé bad dyóm ne bébe ábē ne mós, áchəgē bó aá bembapεε bé nlomag ábe álōmmē-'ε ákal eyale é Dyōb. ¹⁵ Ambəg-ke bó ngine ábided bad e'daádəŋ bé mbéb áte. ¹⁶ Abē bad dyóm ne bébe bébédéε: Simōne awe Yesue ánchuú'έ mbəŋ aá Petro; ¹⁷ Jemse bó mwānyəŋ Jōne, bán ábe Zεbediε, (ábe Yesue ánchuú'έ mbəŋ aá Bwanegεε, awē adé bán, Bán bé ngin.) ¹⁸ Andreyá bó Filibε, Batolomyo, Matyo, Tōmasε, Jemse mwān awē Alfōse, Tadiosε, Simōne awē ambé á epepé é kán e alon, ¹⁹ ne Judas Iskariōde awē antīm Yesue asóm.

Béchágé Yesue bán Belzebule

(Mat 12.22-32; Luk 11.14-23, 12.10)

²⁰ Héε Yesue átímé á dyad. Ekud é bad énkāán ámpē nyaa echē Yesue ne ábē bembapεε bēnkēnwōngé pōndé ádyé ndyééd. ²¹ Ade Yesue baányəŋ béwógé nē, bēnkē mós ahəd, átéd mós áswēn mós á ndáb áyāle bad béhóbé'áá nén bán, "Nló méēsáa'έ mós áte." ²² Donje dé bemeléede bé mbéndé ábe bémbid á Jerusalem béhóbé'áá bán, "Belzebule adé mós áte. Ene kəŋ e e'daádəŋ bé mbéb chō ebagé mós ngine ábided bad e'daádəŋ bé mbéb áte." ²³ Héε Yesue áchénlé bó boŋ ákanlé bó ngan aáken, "Chán Satanε áhele se abided Satanε? ²⁴ Nzé bad bé alon ahóg békábné áte, boŋ nchemtén méesě, adé alon déehelée atyéem. ²⁵ Nzé abum á ndáb-pe ákábné áte, boŋ nchemtén méesě, adé abum á ndáb déehelée atyéem. ²⁶ Né-óó, nzé nkamlēn ní Satan níkábné áte, boŋ bēn ne bēn bēwane, nímmē nkamlēn méebemmé, mékwě, nípe-'ε ásōg. ²⁷ Né dóo mod eéhlēε se asól á ndáb e ngine-e-mod se ádūm ábē bwēm ésebán asébpé mós ahan. Amaa-'áa mós ahan, boŋ atéd ábē bwēm é'syāāl. ²⁸ Ne mbále nlānge nyé nén mēé Dyōb délagsén bán bé baányon mbéb nísyāāl níme bébélé káəŋne nzyāŋ ké ehéé echē bébídte á nsəl. ²⁹ Boŋ kenzée awē ahóbé e'bébtéd é' mekan təŋgene Edaádəŋ éche Esáá, éekudte alagsen mbéd. Abelé mbéb níme méewóo alagsen." ³⁰ Yesue anhób nén áyāle bad béhóbé'áá bán, "Edaádəŋ é mbéb édé mós áte."

Yesue nyaá ne baányəŋ

(Mat 12.46-50; Luk 8.19-21)

³¹ Héε Yesue nyaá ne Yesue baányəŋ bépédé, betyéem é ebwóg-te, boŋ bélōmē mós achəg. ³² Ndun e mod enləŋnéd Yesue. Bēndyεé ásē. Dóo bélāngéé mós bán, "Echōŋ nyon ne baányon bédé á ebwóg-te béhele wε." ³³ Héε Yesue ásedteé bó aáken, "Nzée adé echēm nyəŋ, benzée-'ε bédé bānne?" ³⁴ Dóo Yesue ánōnéé bad ábe béləŋnéd mós nē, boŋ áhōbē' aá, "Echēm nyəŋ ne bānne bóo bēn! ³⁵ Kenzée awē abele mam níme Dyōb áhedéé adii mwānne, abé-'ε echēm nyəŋ."

4

Ngan e mbál-e-bū

(Mat 13.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Yesue ambootéd bad ayáged ámpē á nkəg mé edib é Galilia. Bad ábe bēnləŋnéd mós bēntōmtēn abuu áte, nē dēmbēl asól á bōle-té ádyēé áwēd-te. Abē bōle bēmbē á edib-té. Ene ndun e mod chō-'ε enlyəg á nkin mé edib. ² Abēnládtáá ngan ayáged bó mekan híin. Ankalé bó ngan aá, ³ "Nyéwóglēn! Nkwel-é-nzag nhóg ankē mbál asob á nzag-té. ⁴ Ade ásobéé mós nē, donje dénhūn á nzii-té, menōn mēmpě mémad mós asōmted. ⁵ Donje dénhūn á meláá-té wēε ndōob énkēmbuú'έ áte. Enwāmsēn abíd ásē ngáne ndōob

énkênchabpé ásē. ⁶ Bon née enyen é ngine épédé énhyāād ábê bwēm é'wé-'ε, áyāle nkan ménkênsónlé bó á ndoob-tê bwām. ⁷ Mbál mémpēe ménhūn wée mekôd médíí. Née mekôd mē mékwógé, mékán akwog áde ábê bwēm, nê ábel bénkênchyáá'ε. ⁸ Bon donje dé mbál dénhūn á ndoob e bwām. Mmén mbál mémbíid ásē bwām, ríkwōg, ríchyáá-'ε. Donje dé e'sóg dénwālē móom mé mbum meláán, donje móom ntóób, ábíníí-'ε, mbwókél." ⁹ Yesue ansógéd enén ngan aá, "Kéznéé awě awóó metúu, áwóge'."

Nzom echě ekáá bon Yesue akalé ngan

(Mat 13.10-17; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ade Yesue ályágé mwēmpen, ábē bembapεε dyōm ne bébe ne bad ábe bémbe ne mó, bēnlāā mó bán átógned bó échē ngan. ¹¹ Héε Yesue álángeé bó aá, "Dyōb ábágé nyé kunze ábíi kun e nkamlen míme, bon ne bad bēmpēe abele aá bēwóge' mímén mekan mésyāāl dāsō á ngan-tê. ¹² Abelé nê, ábel bon, ké bényīnē ké nyīnén, bēechemé, ké bēwōgē ké wógén bēēsōntān áyāle nzé bēsōnténé né bétimén Dyōb, békūd-te alagsen dé mbéb."

Yesue atógké ngan e nsob a mbál-e-bū

(Mat 13.18-23; Luk 8.11-15)

¹³ Dóo Yesue ásedtéé bó aáken, "Nédē nyéesōnteneé enén ngan-ε? Nzé nyéesōntene chό chán-nō nyémwéé échíníí ngan asōnten? ¹⁴ Nsob-a-mbál awéne eyale é Dyōb. ¹⁵ Donje á bad bédé nēngáne mbál míme ríhúné á nzii-tê. Nzé bēwógeé eyale é Dyōb ábwōg-ábwōg Satane abelé áhye ahúd bó chό á nlém-tê. ¹⁶ Abíníí bédé nēngáne mbál míme ríhúné á meláá-tê. Bēwóge' eyale é Dyōb, ábwōg-ábwōg békōb-pe chό ne menyīnge. ¹⁷ Bon échē eyale éewēnnāadtē bó á nlém-tê, bédúbpe-'ε chό dāsō á esóh é pónde. Né-óó, nzé ndutul ne metake bépédé áyāle échē eyale bédol yāl ámbíid ábwōg-ábwōg. ¹⁸ Abíníí-'ε bédíí née mbál míme ríhúné á mekôd-te. Bédíi bad ábe bēwóge eyale é Dyōb, ¹⁹ bon mpúlé mé nkōjsé ne adəh dé abud á bwēm awóh, ne ahed á bwēm bēmpēe ákán bó nlém áte nyaa echě bēheléé e'pum achyáa. ²⁰ Bon bad ábe bédé nēngáne mbál míme ríhúné á ndoob echě eboó yāl, bédíi bad ábe bēwóge' eyale é Dyōb, békōb-pe chό, béchyāā-'ε e'sóg ábe é'wánlé mesongé mé mbum móom meláán, móom ntóób ne mbwókél."

Nzé béchódé etrukán béekonjéé chό

(Luk 8.16-18)

²¹ Héε Yesue ásedtéé ene ndun e mod aáken, "Mod asónléé etrukán échē ámáá achod á ndáb-te, ábānē chό á ebwōg-sé ké'ε á anoh sé-ye? Saá á atii dé etrukán mín dōo ábelé ábānē chό? ²² Chōm ké éhéé éche ékōhnedé ébíid á enyen. Ké éhéé-'ε éche békúténé bédibé chό. ²³ Kéznéé awě awóó metúu, áwóge'."

²⁴ "Nyétōh chōm-éε nyéwógeé anōn áte bwām! Melemlem mé nhəgtéd míme ébénlédé wée wēn móo Dyōb dōmpē débēnlédte, ábēnléd-te mó tómaa ngáne wēmbēnlédte wée wēn. ²⁵ Kéznéé awě awóó nsōnten rí kun é nkamlen mí mín, Dyōb débād mó rímē nsōnten abe. Ane awě mó-'ε eewóo, Dyōb dékobén mó káōhne mwāmpīn awě awóo."

Ngan e mbál-e-bū

²⁶ Yesue ambé áhóbe aá, "Nkamlen rí Dyōb rídii nēngáne mod awě akií mbál-e-bū asob á nzag-tê, ²⁷ átīm ámbíid á ndáb, nkuu ákūne', mūte ábelé míme nsón. Ene pónde esyāál, mbál ébíide ásē, ékwōge' ésebán abíe' ngáne nê ábēnladté. ²⁸ Ndoob chēn-εé ebele bon bwēm é'kwogé', é'chyāā-'ε e'pum. Nlóm ní byaá móo rísēbpe abíid, ámbíid e pónde mbwéem káōhne ásōg, e'sóg bómpē é'bíid. ²⁹ Bon nzé e'sóg é'máá awúu, ábwōg-ábwōg ane mod abelé atéd páá áke dé apád áyāle pónde echě bēpadéé epedé."

Ngan e mbál míme ríchíné

(Mat 13.31-32, 34; Luk 13.18-19)

³⁰ Héε Yesue áhóbéé ámpē aáken, “Cheé déhéleé-se déhəgtén nkamlen ní Dyöb-ē? Ngan ehéé débēnlédte echē ēlūmēd ngáne nímē nkamlen nídí-yε? ³¹ Ndii nēngáne mbwé e mbál-e-bū echē mod átédé boŋ ásob á nzag-tē. Mbál-e-bū edé mwāmpīn bwāmbwam nzé bēhəgténé chό ne mbál mémpēe níme níde á nkōŋsé. ³² Boŋ nzé ékwógé, ékale’ tómaa e’sum* é’syāā, éwóo-’ε ngen éche menon méhyagké mūm alóŋ áte.” ³³ Yesue akānlé’áá bad eyale é Dyöb, ábenláád ekud é ngan émpēe nēngáne échén. Akānlé’áá bó nyaa echē bēsōŋtēnnē. ³⁴ Eékanle’áá bó áde ébenlédeé ngan, boŋ nzé anlyəg mwēmpen ne ábe bembapēe aláá bó mam mésyāā níme échē ngan éhóbéé.

Yesue ahódté ekukud
(Mat 8.23-27; Luk 8.22-25)

³⁵ Echē epun dēn ngukél, dōo Yesue álanŋεé ábē bembapēe aá, “Syāā déchabe pēd e edib eníní.” ³⁶ Héε ábē bembapēe bēchénné ene ndun e mod boŋ bēsōlē á bōle-tē wéε Yesue ámbēē boŋ békεené mó. Myōle mémpēe mémbē áhed. ³⁷ Abwōg-ábwōg dōo ekukud é ngine ébóótédé atóm, boŋ mendib mēsōlē á bōle-tē nyaa echē bōle bēmpōnné asú á mendib sé. ³⁸ Yesue ambé á bōle-tē á pēd e mbíd. Annaá ásē ábanē nló á mbōŋgé mín, ákūne’. Héε bényeméé mó ásē, boŋ bēlanŋε mó bánken, “A meléed, weewóo’ε wε pōndé éε syānē dédíí á kwéed-te-yε?” ³⁹ Héε Yesue átyéémé ámin boŋ akānnē échē ekukud áte aá éhóo, aláá-’ε mendib aá mēsud. Ekukud énsōg awan, ekíde-’ε éhóótéd áte. ⁴⁰ Héε Yesue ásedtεé bó aáken, “Cheé ékáá boŋ nyéwōgē mbwóg? Nyéewóo’ε adúbe káŋ ne bōb-ε?” ⁴¹ Boŋ mbwóg ménkōb bó bwāmbwam, bēsedtεé nhóg ne aníní bánken, “Ebál e mod éhéé chén éche káŋne ekukud ne mendib bēwōgnεé?”

5

Yesue achōŋté mod awe
awóo e’daádəŋ bé mbéb
(Mat 8.28-34; Luk 8.26-39)

¹ Yesue ne ábē bembapēe bēmpē á pēd e edib eníní, á mbwóg e Gerasin. ² Ade Yesue ábídé á bōle-tē bídén, ambomén mod awē abídé á soóbade. Edāádəŋ é mbéb émbē ane mod áte. ³ A soóbade dōo ádyéé’áá. Modmod enkēnhenlé mó abane á mehan ámpē, ké ne bengōbēngōbē. ⁴ Ayāle ngen ne ngen, bēháá’áá mó ne e’pwoŋ ne bengōbēngōbē boŋ ké nē aselé’áá bengōbēngōbē áhentéd-te e’pwoŋ bē áte. Antómtén ngine awóŋ nyaa echē modmod éhele’áá mó abwōge. ⁵ Atamnádtáá á soóbade ne á e’kone-tē nkuu ne mūte, ábōnē e’saad ákweltáád-te yāl ne meláá.

⁶ Ane mod abédé mwā etūn áde ányiné Yesue. Héε ányógté mehélé, boŋ ábwōgē mebóbōŋ áwē e’só-te, ⁷ ábōnē esaad é ngine, áhōbē aá, “A-Yesu, Mwān a Dyöb á Ngum, cheé sóo déwōŋné? Ncháa wε á dīn á Dyöb méé weekógsán me.” ⁸ Ane mod anhób nē áyāle Yesue anláá edāádəŋ é mbéb aá, “A-edāádəŋ é mbéb, bíd ane mod áte!” ⁹ Dōo Yesue ásedtεé mó aáken, “Chán dīn ádíí wε?” Ankwentén aá, “Dīn ádíí me bán Amudtεε, áyāle sēbuú áte.” ¹⁰ Ambé áchāā Yesue aá eénānē’ ábē e’daádəŋ bé mbéb ene mbwóg.

¹¹ Bōb-pōo, sánkalaa a esōg é nguu chό-’ε ébédé benben ne áhed, édyāg medyé á mbám mé ekone. ¹² Héε ábē e’daádəŋ bé mbéb é’cháa’ε Yesue bán, “Lóm sé á nguu-tē wē, émwε sēsōl chό áte.” ¹³ Héε Yesue ábágé bó kunze boŋ é’bíde ane mod áte. Abíd áde é’bíde ane mod áte é’sōlē échē nguu áte. Echē esōg ébédé dyam e’kálé é’ nguu é’be. Abwōg-ábwōg échē esōg émpādē ásē, ényəgté’ á aláá é nkin mé edib-é-nzab, éhún á edib-tē, éhó-’ε.

¹⁴ Benon bé nguu bēntōm mehélé á dyad-tē ne á mebwóg níme médé benben, ákale bad dyam áde ábenléde. Abē bad bēmbíd áke dényīn. ¹⁵ Ade bēpédé wéε Yesue boŋ bényīn ane mod awē ndun e e’daádəŋ bé mbéb émbēē áte, nēε ádyéé ásē, ahédé-’ε bwēm á yāl bwām, adyεé-’ε sen, mbwóg ménkōb bó. ¹⁶ Bad ábe bényīn áde dyam bēnlāā ábē bad

* 4:32 Bán bé mel nēε ndōŋ.

ngáne êmbenlédte ne ane mod awě e'dáádəŋ bé mbéb bémbēē áte. Bénlāā-'ε bó dyam áde ábénlédé ne échē esəg é ngu. ¹⁷ Hée ábē bad bébóótédé Yesue achán bán ásyəə áwab mbwóg. ¹⁸ Ade Yesue ásóléé á bǎle-tê, ane mod awě e'dáádəŋ bé mbéb bémbēē áte nê anchán mós aá búmwō békag. ¹⁹ Bon Yesue enkênkwenténne. Anlāá mós aá, "Súé' áwōŋ dyad, éke élāá ábon bad ndəle e dyam eche Səŋgwéé ábénlé wε ne ngáne ápédé wε ngəl awóg." ²⁰ Hē dōo ane mod áhídté bon ákag á mbwóg e Dekapolis.* Akanlé mod té dyam áde Yesue ábénlé mós. Bad bésyāəl ábe bēnwōg, yəl enkóm bé áte bwāmbwam.

*Yesue achōŋtē mmwaád nhóg,
ápūūd-te Jairuse mwān
(Mat 9.18-26; Luk 8.40-56)*

²¹ Yesue antīm ámbíd á pəd e edib eníní ne bǎle. Ade ápédé á nkin mímíní, ndun e mod enkaŋnén áhed. ²² Dōo mod nhóg awě akamlan ndáb e mekáne awě béchágé'áá bán Jairuse ápédé áhed. Anyín áde anyíne Yesue, ankwě ásē áwe mekuu. ²³ Ne mechángé mé ngíne áhōbē aá, "Awem mwān a mmwaád awág. Sōn, hyě ébān mós ekáá á yəl, ábel nén ádyεε bwām, ábé-'ε á alonégé." ²⁴ Hée Yesue áhídé mós. Ekud é bad éhídé'áá Yesue nyaa echē bēnkaŋnénne mós.

²⁵ Mmwaád nhóg-ke ambé áhed awě anwōŋ nkole míme mekií mébídé'áá mós á yəl pónde ésyāəl. Mmē nkole mbédé mós á yəl á etūn é dyōm-a-mwé ne mbε. ²⁶ Atagé híin á mekáá mé bad bé e'bó, abébed-te ngáb esyāəl echē ánwōŋgē, bon ké nê enkēndy'éé bwām, nkole mbādē bádén. ²⁷ Anén mmwaád anwóg mam míme Yesue ábélé'áá, dōo ábídé mós ámbíd áfintē ene ndun e mod bon ásitán mós nkobe. ²⁸ Ayāle anhób áwe nlém-tē aá nzé mósiténé ké mímē nkobe, né móodyéé bwām. ²⁹ Asitén áde ane mmwaád ásiténé Yesue nkobe, mekií míme mébídé'áá mós á yəl ménsēlē, awóg-ke á yəl aá móchoó. ³⁰ Abwōg-ábwōg Yesue ambíi aá ngíne ebídé mós á yəl. Hē dōo ákúnnédé áfintē ene ndun e mod, bon ásedtē aáken, "Nzée asiténé me nkobe?" ³¹ Dōo ábē bembapεε békwentanné mós bánken, "Née ényíneé bad békāŋné wε á yəl nén ésedtē' wεé ken nzée asiténé wε-yε?" ³² Ké nê, Yesue ambé ánōné' ekíde anyín mod awě asiténé mós. ³³ Hée ane mmwaád ábóótédé anəŋ ne mbwóg áde anyíne chōm-éé ébénlédé mós. Dōo ápédé wée Yesue bon ákwag mós á mekuu, álāŋgē mós mbále esyāəl. ³⁴ Hée Yesue álāŋgēé mós aá, "A mwān-a-mmwaád, adúbe ádōŋ ádíde wε bwām. Kág ne nsəŋ. Ndutul echōŋ chō-'ε émaa."

³⁵ Ade Yesue áhóbēé nê, dōo bad behóg ábe bēbídé á ndáb wée Jairuse bélāŋgēé Jairuse bán, "Awoŋ mwān amaá mós awé. Cheé étəgnéé Meléede ataged?" ³⁶ Bon Yesue enkēntédte dyam áde bēhóbé née dyam. Hée álāŋgēé ane mod a nkamlən aá, "Weewógé mbwóg! Dúbé dúbpen." ³⁷ Yesue enkēmmwéé aá mod ampée áhíd mós étōméé Petro ne Jemse bó mwānyəŋ Jōne. ³⁸ Ade bépédé á ndáb wée Jairuse dōo anyíne mpuuté, awóg-ke mewé mé ngíne míme bad béchy'é. ³⁹ Hée ásólé á ndáb-te bon ásedtē bó aáken, "Cheé ekáá bon nyébelé' mímén mpuuté, nyéchyé-'ε mewé? Ane mwān eewédeé, akúne kúnén." ⁴⁰ Bon bēmbootéd mós awōō. Ámbídéd bó mod asyāəl á ebwóg-te. Antéd ane mwān sáá bó nyəŋ ne ábē bembapεε béléán, bésōl á toŋ echē ane mwān ámbēē áte. ⁴¹ Hée Yesue áchángé ane mwān á ekáá, bon álāŋgē mós aá, "Talíta kúm," (awě adé bán, "A-mwān a ngəndéε, nlāŋge wε meé, hidé ásē.") ⁴² Ane mwān anhidé ásē ábwōg-ábwōg, ábootéd-te akε. (Abédé dyōm á mwě ne mbε.) Yəl enkóm bó áte híin áde nén ábénlédé. ⁴³ Hée Yesue ásímeé bó etúu áte aá béelāŋgē modmod dyam áde ábénlédé, aláá-'ε bó aá bεε ane mwān ndyééd.

6

*Bad bé Nazarēt béekobéé Yesue
(Mat 13.53-58; Luk 4.16-30)*

* **5:20** Dekapolis: adíi mbwóg e myad dyōm.

¹ Yesue anhidé áde hõm, asú áwē dyad nchoo ne ábē bembapεε. ² Néε mbwε-mé-
nkóme-áte mpédé, ambootéd ayáged á ndáb e mekáne. Bad híin bémbē áhed. Ade
béwógé áde ayáge yǎl enkóm bó áte. Bésedté bánken, “Héé mó ábidné nímén mé^syāā-
ē? Ndín e debyéé éhéé bébágé mó nén? Chán ámwagké nímén menyáké abel-é?” ³ Kíné
saá kápéntaa ádíi-yε? Saá mwǎn awě Maria nén-ε? Kíné saá Jemσε, Joseβε, Judase ne
Simone bóó bédé baányan-ε? Baányan bé bebaád bé^syāā-lε ámpē béedyεé’έ ádyad-té
hén ne syánē-yε?” Né-óó, bēnkóó Yesue. ⁴ Dóó álāngεé bó aá, “Nkal e’daádəŋ awóó’ edúbé
hõm ásyāāl étóméé áwē dyad, áwē túmbé-te ne áwē abum á ndáb.” ⁵ Eéheléé menyáké ké
mehóg abel áhed, étóméé nguse é bad bé nkole ábe ábáné mekáá á yǎl, bédyεε’-ε bwám.
⁶ Yǎl enkóm mó áte bwámbwam ne adúbe áde bad bēnkēnwóngé.

Yesue alómé bembapεε dyóm ne bébe
(Mat 10.5-15; Luk 9.1-6)

Dóó Yesue ákíi á myad mé^sad níme médé benben, áyāgtē bad. ⁷ Anchélé ábē bembapεε
dyóm ne bébe. Anlād bó áte, alóm bó bébe ne bébe. Ambě’-ε bó kunze ábíded bad
e’daádəŋ bé mbéb áte. ⁸ Anlyágtén bó aá, “Nyéewánlé chõmchõm á eke étóméé ntõŋ.
Nyéewánlé ndyééd ké’ε ekwε, mod eesóó’-ε mōné á mesó mé abad. ⁹ Nyéhē metámbé
boŋ nyéewánlé mbóté ébe.” ¹⁰ Ambád aá, “Ndáb ké ehéé echě ekobé nyé nyédyεε áhed
káəŋ ne pónde echě nyéhídtéé áde dyad. ¹¹ Nzé nyépedé dyad áde béekobéé nyé, káa
béekwentenεé nyé awóglen, nyétēdē dó, nyékūd-te ebumbú á mekuu, álúmed nén bán
échab ebébtéd éne bēn.” ¹² Né-óó, bēnkě bēkalé’ eyale é Dyõb bán bad bétēde ádab
abé dé mbéb. ¹³ Bémbíded bad e’daádəŋ bé mbéb híin áte, béwāgtē bad bé nkole híin ne
dyõg dé menzab, béchõd bó.

Kwééd echě Jõne, Ndusenε
(Mat 14.1-12; Luk 9.7-9)

¹⁴ Bõob-póó, Herõde anwóg mam mé^syāāl níme Yesue ábéle’áá. Ayāle mam mé bwám
níme Yesue ábéle’áá mēmbēl ambyéen hõm ásyāāl. Donge á bad béhóbé’áá bán, “Jõne,
Ndusenε apuúde. Néε ákóó boŋ awõŋ ngíne ábel nímén menyáké mé^syāāl.” ¹⁵ Bēmpēe
béhõbē bán, “Elaijaa móóde.” Abíníi’-ε bán, “Adíi nkal e’daádəŋ nēŋgáne nhóg átíntē e
bekal bé’daádəŋ ábe bēmbē se’ bóóde.” ¹⁶ Ade Herõde áwógé nē anhób aá, “Jõne, Ndusenε
awě mēmbenlé boŋ bésēl nló móóde. Atimé ámbíd á alongé.” ¹⁷ Herõde anhób nē
áyāle anlóm bad aá békõb Jõne, béhan mó, béhé’-ε mó á mbwõg. Ambel nén áyāle
Herodyase, mwaád awě mwǎnyan, Filibe ánsēbēē awõŋ, anwõŋ mó. ¹⁸ Jõne alāngé’áá
Herõde pónde tēé aá, “Weewóó’ε kunze áwõŋ Herodyase, mmwaád awě mwǎnyon.”
¹⁹ Né-óó, Herodyase anhíi Jõne pēl á nlém-tē, áhedé’-ε aá mówúu mó. Boŋ Herõde ambēl
enkēnhenlé. ²⁰ Herõde ambé mbwóg áte tēŋgene Jõne áyāle ambíi aá adíi mod a bwám
awě asáá. Né-óó akēŋgé mó bwám, ábel boŋ dyam dé mbéb déebenlād mó. Adá’áá
mó awóglen kénéé edíi bán pónde tēé nzé anwóglen mó, atagé’áá áte á mewēmtēn-tē
bwámbwam. ²¹ Káəŋne á asóg, Herodyase ankūd nzii echě áhédé’áá. Nén ábédé epun-
éε Herõde ábéle’áá ngande áwēmtēn epun-éε ánychyāādtē. A ngande wē, Herõde anlébé
ábē bad bēmbáá bé ngómena, bad bēmbáá bé sánze, ne kase é bad é mbwõg á Galilia.
²² Echě epun mwǎn a mmwaád awě Herodyase anhyě aság esáke. Nē dénwõgēd Herõde
ne ábē beken menyīŋge. Né-óó, Kəŋ Herõde ansēdéd ane mwǎn a mmwaád aáken, “Cheé
édáá wεé míbe wε? Měbě wε kéchéé échě éhedéé.” ²³ Nén dēmbēl ammwé melě, álāngē
mó aá, “Mmwāg melě mēé, mēbeé wε kéchéé éche éhedéé. Ké eped é mbwóg échēm échě
ńkamlanné.” ²⁴ Né-óó ane mwǎn ankě nyaá asēded aáken, “Cheé méhedénné mó?” Dóó
nyaá átímténé mó aá, “Hédén mó nló níme Jõne, Ndusenε.” ²⁵ Héε ane mwǎn átíme ámbíd
ábwõg-ábwõg wεé kəŋ, boŋ álāngē mó aá, “Bǎg me nló níme Jõne, Ndusenε á taplēt-te
hén bõob.” ²⁶ Nén dénwõgēd kəŋ Herõde ndutul bwámbwam, boŋ ngáne ámmadté melě
amwé á’sõ wεé ábē beken, enkēnhenlé mó nló níme Jõne abáan. ²⁷ Héε alómé sánze póg

aá épεen nló míme Jone. Ene sánze enkě á ndáb e mbwog, esél Jone nló, ²⁸ épēēn míme nló á taplét-te, ábē ane mwān a mmwaád. Ane mwān a mmwaád mó-’ε ábe nyaá. ²⁹ Ade Jone ábe bembapεε béwógé nê, bēmpě, bétéd mó ndim, békε béli-me.

Yesue adidte e’kálé é’ bad é’taan
(Mat 14.13-21; Luk 9.10-17; Jón 6.1-14)

³⁰ Bembapεε bé nlomag ábe Yesue ánlōmmē bēnhūu bétán mó béléáá-’ε mó mekan mésyāal míme bēbélé ne míme báyágté. ³¹ Ekud é bad épágé’áá wée Yesue ne ábē bembapεε bétimé-’ε ámbīd nyaá echě Yesue ne ábē bembapεε benkēnwóngé etál ádyé ké ndyééd. Dóo Yesue álānggé ábē bembapεε aá, “Syāā détim á ahāngé á hōm. Bon nyékóme áte mwāmpīn.” ³² Hē dóo bésólé á bōle-tē, bon bétimé’ á ahāngé á hōm. ³³ Ekud é bad ényīn áde békagké, bēnchēm-me bó ábwōg-ábwōg. Abē bad bēmbīd myad ne myad, békēēn mekuu, bényāgēd á’sō ne mekuu, bésébé ape wée Yesue ne ábē bembapεε békágé’áá. ³⁴ Ade Yesue ábídé á bōle-tē bon anyīn ene ndun e mod, antómtén bó ngol abé áyāle bēbédé nēe rīdyōn ní mbód míme méēwōo nnōn. Né-óo ambootéd bó ekud é mekan ayáged. ³⁵ Ade bīn é’bóótédé ahín, ábē bembapεε bēmpě áwē, bēhōbē nēn bán, “Hén ádé á etūn-tē, pónde emaá-’ε atóm bwāmbwam. ³⁶ Láá ábēn bad bétimé’ á myad-tē míme médé benben, ábel bēn bēchan medyé míme bēdyēē.” ³⁷ Bon Yesue antimtén bó aá, “Nyé bó nyébe bó chōm éche bēdyēē.” Hēe bēsedtēé mó bánken, “Ehede wée séke séchan e’wēle é’ mbwókel é kábpe ébe,* sébe bó, bēdyē-yē?” ³⁸ Hēe ásedtēé bó aáken, “E’wēle é’tān nyéwóó? Nyéke nyēnōn.” Ade bémáá anōn dóo bēlānggé mó bán, “E’wēle é’dé é’taan ne súu ébe.” ³⁹ Hēe Yesue álānggé ábē bembapεε aá bēbel bad, békaben áte monje ne monje bēdyēe á nkāákāe mīn. ⁴⁰ Né-óo ábe bad bēndyēé áse, donje á monje, mbwókel é bad, donje-’ε móom mé bad métāan. ⁴¹ Hē dóo Yesue átédé ábē e’wēle é’taan ne échē súu ébe, ánōné ámīn, ásāgnān Dyōb, ákabtāád bó áte, bon ábagé ábē bembapεε aá békabpe ene ndun e mod. Ankabé-’ε ábē bad káōhne échē súu ébe. ⁴² Moosyāal andyé, akód-te. ⁴³ Bembapεε bēnlād e’wēle ne súu éche ēnlyāg áse, enlón e’lōn dyōm ne é’be. ⁴⁴ Mesongé mé baachóm ábe bēndyē ene ndyééd mémbe e’kálé é’taan.

Yesue akii á mendib mīn
(Mat 14.22-33; Jón 6.15-21)

⁴⁵ Melemlem mé pónde Yesue anlāá ábē bembapεε aá bēsól á bōle-tē, békag á’sō á Betsaida, á múde mé edib-é-nzab mīmīnī. Ade békagké nē, anlāá ene ndun e mod aá bēsūē’ áwab mendáb. ⁴⁶ Ade Yesue ámáá bó alyágtēn, anchágé á ekone mīn, ákáne. ⁴⁷ Nēe ngukél épédé, Yesue ábē bembapεε bēmbēēn bōle átīnté e edib, Yesue-’ε abé á nkin mwēnpēn. ⁴⁸ Annyīn aá ábē bembapεε bétage ákeēn bōle áyāle epub é ngīne émbīd bó á’sō-te. Né-óo, dyam-ēe áde epog-ne-ngwa ankě bó atán, ákag á mendib mīn. Ahedé’áá aá mótom bó ámīn. ⁴⁹ Bon anyīn áde bényīné akag á mendib mīn, bēnwēmtēn bán nwú móo rīdé. Hēe bēbóótédé abón. ⁵⁰ Bébóné’áá áyāle áde bényīné mó, mbwóg ménkōb bó moosyāal bwāmbwam. Ábwōg-ábwōg Yesue anlāá bó aá, “Nlém méēhūnē nyé, méé ndé. Nyéebáá’.” ⁵¹ Hēe ásólé á bōle-tē wée bēmbēē, epub-pe énsōg atóm. Yāl enkóm ábe bembapεε áte bwāmbwam. ⁵² Yāl enkóm bó áte áyāle bēnkēnsōhtēnné chōm-ēe menyáké míme ámbenlé ádíde e’kálé é’ bad é’taan rīlūmtēé. Bēnkēnhenlé-’ε achem.

Yesue achōhté bad
bé nkole á Genesaret
(Mat 14.34-36)

⁵³ Nēe bēcháppe edib-é-nzab, bēmpě á múde mīmīnī, á mbwóg e Genesaret. Ahed-taá bēntāá-’ε bōle. ⁵⁴ Bēbídé-’áá á bōle-tē bídēn bad bēchēm-me Yesue. ⁵⁵ Hēe bényágté mbwóg áte esyāal bēpēmē bad bé nkole á mekále mīn, békēné’ hōm tēé áde bēnwōgkē bán Yesue

* 6:37 Mbwókel é kábpe ébe: ébédé nsábe ní mod nhóg áyāle ngōn waam.

adé. ⁵⁶ Hõm téé-'ε áde Yesue ánkeé, á myad mémháá ne mésad, ne wée bad bélóó á nzag-tê, bad bépééné'áá bad bé nkole wée bad bébúdé aladen á dyad-tê ákáb nyongé. Néé bempéénné bó, béchāá mó bán ámwε bad bé nkole bésiten ké mesó mé mbóté nímē. Né-óó bad bé nkole bésyāāl ábe bēnsitēn nīme mesó mé mbóté bēndyéé bwām.

7

Ayáged dé betaa

(Mat 15.1-9)

¹ Befarisia ne donge dé bemeléede bé mbéndé ábe bémíid á Jerusalem bēnləɲnéd Yesue áwóglēn mó. ² Bēnyīn bán donge dé bembapεε ábe Yesue bēdyāg medyé ne mekáá mé mbinde, nédē béewobpe'áá mekáá nyaa echē Befarisia bēhóbεé bán bétāngéné awobe. ³ Befarisia ne bad bé Israel ábe bēlyāgé ásē bésyāāl bēhídē ayáge áde bēnkudté wée ábāb betaa. Bēedyāgkē ndyééd ésebán bēwóbpé mekáá nyaa echē etāngéné. ⁴ Póndé echē mod ábídeé á dyon-tē, eedyāgkē chōmchōm ésebán asébpé yāl awobe. Mbéndé édé-'ε ámpē híin échē bēhídεé, nēngáne awobe á bwēm bwām. Bwēm nēngáne kōb, mbeé, kúmbe é e'kii, ne bwēm néε mebendé. ⁵ Héε Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bésēdtεé Yesue bánken, “Cheé ékáá bon ábōɲ bembapεε bēhídē' ayáge áde ábēd betaa bétēdnédé sé? Bēdyāg ndyééd áde béewopεé mekáá nyaa echē éhēdnadté.” ⁶ Yesue antimtēn bó aá, “Nkal é'dāsdəɲ Yesayaa antāngén áde ánhābpē ne e'yale ábe Dyōb dénlōmēnnē mó tāngene nyé bedog-badé, ngáne étēnlédé nēn, 'Ábēn bad bēbage mε edúbé é nsəl ngēn, bon nīmab nlém méesaá áwēm.

⁷ Edúbé éche bēbageé mε éesaá dyamdyam, áyāle bēyāgte bad áhíd mbéndé é baányon byánán édií mbéndé é Dyōb.'

⁸ Nyētēdté mbéndé é Dyōb bon pēn nyéhíde ayáge á baányon.” ⁹ Héε Yesue ábádeé aá, “Nyēbenlad mwane áte de mbéndé é Dyōb ábel nēn nyéhíde ayáge ádēn dēn. ¹⁰ Mosεε ahóbé aá, 'Béé sóó ne nyon edúbé.' Ahób-pe ámpē aá, 'Kéznéé awē ahóbé sáá ké'ε nyaa dyam dé mbéb áyāl bétāngéné bēwúú mó.' ¹¹ Bon nyēyāgte nēn bán nzé mod awóó chōm éche antāngēnnē sáá ké'ε nyaá awōngēn bon ahóbé aá, 'Echén chōm édé Kóban,' (Nē adé bán édií chōm é Dyōb), ¹² né eewóó'ε nzom áwōngēn sáá ké'ε nyaá. ¹³ Né-óó, áde ayáge áde nyébageé bad ábélé nyéetédéé eyale é Dyōb néε dyam. Mam médé-'ε ámpē híin néε nímén nīme nyébeleé.”

Mam nīme mébele bon

mod eesáá' á'sō é Dyōb

(Mat 15.10-20)

¹⁴ Héε Yesue áchēnléé ene ndun e mod bon álāngē bó aá, “Nyéwóglēn, nyésōɲtēn-ne mε. ¹⁵ Chōmchōm éesaá éche ébide á ebwóg bon néε ésólé mod áte ébel mó abé mbinde á'sō é Dyōb. Bon chōm échē ébide mod áte chóó ébele bon abé mbinde á'sō é Dyōb.”* ¹⁷ Yesue anchené ene ndun e mod, asól á ndáb-te. Dóó ábē bembapεε bépédé bon bēlāngē mó bán átānled bó ene ngan. ¹⁸ Héε Yesue ákwētanné bó aáken, “Nyémpē nyéesōɲtānné-yε? Nyéenyínéé nēn bán kéchéé éche ésólé mod áte, éche ébídé á mbíd e ebwóg, ébelelé-ε mod abé mbinde á'sō é Dyōb-ε? ¹⁹ Ngáne ésólé mod áte, éepagké mó á nlém-tē. Ebelé ésud mó dāsō á abum-tē ébíd-te.” (Yesue anhób nē álúmed nēn aá ndyééd ké ehéé eboó adyé.) ²⁰ Ambád aá, “Chōm échē ébídé mod áte chóó ébele bon eesáá' á'sō é Dyōb. ²¹ Ayāle, á nlém ní mod-tē dóó mewēmtēn mé mbéb nēngáne akáb dé mésón, échīb, ne ewúen bēbídeé. Mmē mewēmtēn móó mébelte mod mbéb. ²² Akáb dé mesón á ndáb e'wóngé, abé dé metog, ne ábel á mam mé mbéb mémpēe nēngáne edogké, ábel mbinde é mekan, akón á bad, akal á bad metóm áyāl, abé á kúmbe ne ábel dé e'yókél é' mekan. ²³ Mmēn mam mé mbéb mésyāāl mébíde mod á nlém-tē mébelé-'ε mod eesáá' á'sō é Dyōb.”

* **7:15** Donge á kálag dé'só ábádé nchoo 16: “Kéznéé awē awóó metúu áwōg.”

*Adúbe dé nken-a-mmwaád
(Mat 15.21-28)*

²⁴ Dóo Yesue ásyǎngé bonj ákǎg á eped é mbwóg echê enchiitén myad mé Tiré ne Sidon. Héé ásólé ndáb póg, eéhe'de'aa'-é aá modmod ábíi aá módē áwēd-te. Ké nê bémbē bēbíi. ²⁵ Néé mmwaád nhóg awě edǎádǎj é mbéb ébédé awe mwǎn a mmwaád áte áwógé bán Yesue adé áhed, ampě ákwē-'é mó á mekuu. ²⁶ Ane mmwaád abédéé mmwaád a alonj á Grikia awě béchyáá á ped e mbwóg e Siria echê béchógeé bán Fonisia. Héé ácháa'é Yesue aá ábíded mwǎn échê edǎádǎj é mbéb áte. ²⁷ Bonj Yesue ankwentén mó aá, "Sé sébe sédíde bēndem. Eesaá bwám átéd ndyééd e bǎnbǎn ábwēme mbwé." ²⁸ Ane mmwaád ankwentén aá, "Nê dēn a-Sǎj, bonj kǎǎne mbwé echê edy'é á tébele-sé ebelé edyé píuted é medyé éche bēndem bēhúnté." ²⁹ Dóo Yesue álǎngéé mó aá, "Ayǎle échén ehób éche ehóbé nén, ehéle ésūē wé á ndáb. Edǎádǎj é mbéb éche ébédé awonj mwǎn áte étédte mó." ³⁰ Né-óó, ane mmwaád ansú á ndáb, atán nēngáne mwǎn ánǎngé á anon mín. Echê edǎádǎj é mbéb émmǎd mó atede.

*Yesue achǒhté mod awě
eewógne'aá, eehóbé'aá-'é dyam bwám*

³¹ Héé Yesue áhídté á mbwóg e Tiré, átimé á Sidon á ped e edib é Galilia, átimnád á ped e mbwóg e Myad Dyóm. ³² Bad behóg bēmpéén mod áwē awě eewógne'aá, eehóbé'aá-'é dyam bwám. Abê bad bēnchǎj Yesue bán ábǎn ane mod ekáá á yǎl. ³³ Héé Yesue áhídnédé mó wéé ene ndun e mod édíi bonj átimēn mó á ahǎngé á hǒm. Ansóléd memii á metúu míme ane mod, ásob meléed bonj ásitén mó echém. ³⁴ Héé Yesue ánóné ámín, áheeméd áte, bonj áhōbē aá, "Efáta," nê ádé nén bán, "Dibnéd." ³⁵ Abwōg-ábwōg, ane mod ábootéd-te awógen, echém étyéém mó á nsal, ábootéd-te dyam ahób bwám. ³⁶ Héé Yesue ásíméé bó etúu áte aá béētúbpé modmod ádén akan dǎn. Bonj pónde téé echê áhóbé aá béehóbé', bó-'é bēnabpé bó ahób hóbén. ³⁷ Bad bésyǎal ábe bēnwōg, yǎl enkóm bó áte nyaa echê echabé ámín bwámbwam. Béhóbé'áá bán, "Abele' mam mésyǎal bwám. Abele kǎǎne bad bé ndóg bēwógne', ábele-'é e'bóbé é'hōbē dyam."

8

*Yesue adídté e'kálé é' bad é'niin
(Mat 15.32-39)*

¹ Mmē mesú mēn ndun e mod empée empě wéé Yesue. Ngáne bēnkēnwóngé chǒm-éé bédyǎgkē, Yesue anchélé ábē bembapēé, álǎngē bó aá, ² "Ndé enén ndun e mod ngǎl áyǎle békébē ne me e'pun é'láán, béēwóo'-áa chǒm éche bédyǎkē bǎob. ³ Nzé nsúúténé bó nzaa bǎob, né bēhūn ásē á nzii áyǎle bó donje á bad béchábé abíd." ⁴ Héé ábē bembapēé bétimtanné mó bánken, "Héé mod áhele ákud ndyééd á ehyǎnge-tê hén echê ékwōg ábēn bad adyé-yé?" ⁵ Yesue ansédéd bó aáken, "E'wéle é'tǎj nyéwóó?" Bēnkwentén bán, "E'wéle saámbé." ⁶ Dóo álǎngéé ene ndun e mod aá bédyēé ásē á ndǎob-tē. Héé átédé ábē e'wéle saámbé, ásāgnān Dyōb, ákabtád bó áte, ábagé ábē bembapēé, bó-'é békabpé ene ndun e mod. ⁷ Bēnwōj-'é baá nguse bé súu ésad. Yesue annaméd chǒmpē. Amaá-'aá chó anamed, ábagé bembapēé aá békabe bad. ⁸ Bad bēndyē ene ndyééd, békód-te, kǎǎj élyǎg-ke ásē. Echê enlyǎg ásē enlón e'lónj saámbé. ⁹ Mesongé mé bad míme méndyē ene ndyééd mébédé dyam e'kálé é'niin. Yesue ansúúd ábē bad áwab mendáb. ¹⁰ Asúúté-'aá bó súútén, asól-le mó á bǎle-tē ne ábē bembapēé, békē-'é á mbwóg e Dalmanuta.

*Befarisia béhe'de' e'chemléd
(Mat 12.38-42; 16.1-4)*

¹¹ Befarisia bēmpě wéé Yesue bébootéd mó apentén, béhedné mó e'chemléd ábe é'húu ádyōb. Bébélé'áá nê ákǎg mó. ¹² Héé Yesue áhéémédé áte, bonj áhōbē aáken, "Cheé ekáá bonj nyonjel e'chii éhedé e'chemléd? Ne mbále, nlǎnge nyé nén mǎé, nyonjel e'chii

éekudté e'chemléd ké' ehóg." ¹³ Héé áchénné bó, bonj ásōlē á bōle-tê, átimé á pəd e edib eníní.

*Esulten é Befarisia
(Mat 16.5-12)*

¹⁴ Bōob-pōó, áde bembapεε ábe Yesue bésólé á bōle-tê, bēnchatén e'wεle awále áyāl. Ewεle ehóg chēmpen chōó bēnlyəgnédte á bōle-tê. ¹⁵ Héé Yesue álāngεé bó aá, "Nyétéd pōndé ne esulten é Befarisia ne éche Herōde." ¹⁶ Dōó bēkaléé bēn ne bēn bán, "Ahóbé nē áyāle deewānléé e'wεle áyāl." ¹⁷ Yesue ambíi chōm éche bēhóbεé, héé ásedteé bó aáken, "Cheé nyéhóbεé áyāle e'wεle ábe nyéewōó'ε? Kááη ne' bōob nyéebíi'ε ké'ε nyéesōηtεnεé-ye? Chán nyélélé nlém á abum nén? ¹⁸ Nyéwóó mīd, nyéenyínnéé-ye? Nyéwóó-ε metúu nyéewógnéé-ye? Kááηne bōob nyéekamtánné-ye? ¹⁹ Ade mēnkabpé e'wεle é'táan ádíde e'kálé é' bad é'táan, e'lónj é'tánj e'wεle ábe bēnlyəg ásē ábe nyēnladté bēnlōnné?" Bēnkwentén mó bán, "Dyōm ne é'be." ²⁰ Ambád bó aseded ámpē aá, "Ade mēnkabpé-ε ewεle saámbé ádíde e'kálé é' bad é'niin, e'lónj é'tánj e'wεle ábe bēnlyəg ásē ábe nyēnladté bēnlōnné?" Bēnkwentén mó bán, "E'lónj saámbé." ²¹ Ambád bó aseded aáken, "Bonj ké nē nyéesōηtεnεé-ye?"

Yesue achōjté mod awě akwedé ndím

²² Yesue ne ábē bembapεε bēmpě á Betsaida. Ahed dōó bad behóg bépééné mod awě akwedé ndím awē, bonj béchāā mó bán ábán mó ekáá á yāl. ²³ Yesue ancháá ane mod á ekáá, áhidnéd mó á dyad-tē wē. Ansob mó meléed á mīd, abán mó mekáá á yāl, bonj ásedteé mó aáken, "Enyíne chōmchōm-ε?" ²⁴ Héé ane mod ánóné ámīn bonj áhōbē aá, "Nnyíne bad bonj bényínnad nēngáne mēl míme mékag." ²⁵ Héé Yesue ábáné mó mekáá á mīd ámpē. Dōó ane mod ákídté anōn, mīd mēndibnéd mó, ábootéd-te anyínen bwām. ²⁶ Yesue ansúúd mó á ndáb, áhōbē aá, "Wětagné-ε asól ádyad-tē ámpē."

*Yesue mó adé Ane-awě-Béwógté
(Mat 16.13-20; Luk 9.18-21)*

²⁷ Yesue ne ábē bembapεε békágé'áá á myad míme méde á mbwóg e Kaisaria Filipi. Bépédé-'aá á nzii wē, dōó ásedteé bó aáken, "Nzé-módé bad bó bēhóbεé bán ndé?" ²⁸ Héé bēkwentanné bán, "Donje á bad bēhóbεe bán edii Jōne Ndusenε, bēmpēe bán Elaijaa, ábíní-ε bán nkal é'dáədəη nhóg." ²⁹ Dōó ásedteé bó ámpē aáken, "Bonj nyébēn-ne nzé-módé nyéhóbεé bán ndé?" Héé Petro ákwentanné mó aá, "Wéé edé Ane-awě-Béwógté." ³⁰ Ade Petro amaá-'aá ahób nē, Yesue ansím bó etúu áte aá béelāngē modmod nyaa e mod echē módíí.

*Yesue ahóbé tēngene metake nímě
ákudté ne kwééd echē áwēē
(Mat 16.21-28; Luk 9.22-27)*

³¹ Yesue ambootéd ábē bembapεε ayáged, áhōbē aá, "Mwān-a-Moonyonj atāngéne ákūd metake híin. Bad bēmbáá bé dyad, beprisε bēmbáá ne bemeléede bé mbéndé bēbāη-ε mó á yāl. Béwūū mó, bonj e'pun ábe é'lónténé é'láán, āpuú." ³² Yesue anhób ádén dyam nyaa echē énkēnkoηnédté bó mbále ké póg. Héé Petro átimné Yesue á nkag, bonj ákágé átimed mó áte. ³³ Bonj Yesue ankuné, ánōn ábē bembapεε. Dōó ákánne Petro áte aá, "Hidé me á'sō-te, a-Satan! Mmonj mewēmtεn méesaá mewēmtεn mé Dyōb, médií mewēmtεn mé moonyonj." ³⁴ Dōó Yesue áchénlé ene ndun e mod ne ábē bembapεε, bonj álāngē bó aá, "Kéznéé awě adé me ahíd, ásob yāl mendíb, ápēm-me áde awōg ahíde me. ³⁵ Ayāle kéznéé awě ahede áde alongé asonj ábōd dō. Kéznéé-ε awě abóde áde alongé áyāle echēm ne áyāle nímén nkalanj mí bwām né ákud alongé áde déemaá'. ³⁶ Nsyááη ríhéé mod ákudté nzé akudé nkōηsé rísyāāl bonj abóde áde alongé. ³⁷ Cheé mod áhεεε ábe ákōde áde alongé? ³⁸ Kéznéé awě ákwāgēn me ne ábēm e'yale á nyonjgel e'chii echē ehídne Dyōb nlém míbe,

abé-'ε ebébtéd, Mwän-a-Moonyonj mó ámpē ákwāgēn mó á póndé echē ápēé ne ángel échē ésáá ne ehúmé éche Sáá.”

9

¹ Héε álāngéé bó aá, “Ne mbále, nlānge nyé nēn mēé, donje á bad átíntē echēn béenyínēnné kwééd dīd áde bényínēé nēε nkamlēn ní Dyōb mīpédé ne ngīne.”

Yāl ehāhlné Yesue

(Mat 17.1-13; Luk 9.28-36)

² Ambīd e epun ntóób Yesue ankeén Petro, Jemse ne Jone á mbōod echē echabé ámīn. Bēmpēn-εé bēmbē áhed. Awāb e'só-te hē dōo ábē bembapēε bényíné nēε Yesue áhāhlné. ³ Mbóté éche ánhēē épené áte, épūbē-'ε féréd. Epúbé'áá nyaa echē modmod á nkōhse éehelée-se apúbed. ⁴ Héε bényíné Mosεε ne Elaijaa bēbídé táléd, bóobe Yesue békale'. ⁵ Dōo Petro álāngéé Yesue aá, “A meléed, ébóó ngáne syāā dédíí hén. Délōn e'bem é'láán, échōn, éche Mosεε ne éche Elaijaa.” ⁶ Petro enkēmbí'ε chōm éche áhóbéé áyāle mbwóg ní ngīne níme mémbē bóobe baáb á yāl. ⁷ Hē dōo mbag ékúténé bó boj ehób-pe ébidē' á mbag-tē wē nēn, “Awem Mwän a nlém nēn, nyéwógne mó.” ⁸ Abwōg-ábwōg dōo bēnóné ekíde boj béenyíne modmod ampée nzése Yesue. ⁹ Ade bésudéé á mbōod mīn nē, Yesue ansím bó etúu áte, álāngē bó aá, “Nyéelāngé modmod dyam áde nyényíné káōn ne á póndé echē Mwän-a-Moonyonj ápuú'ε.” ¹⁰ Né-ōó, ábē bembapēε bēnkoó áde dyam ne bēn, bésēdté yāl chōm-εε mpūu nídíí. ¹¹ Héε bésēdtéé Yesue bánken, “Cheé ékóá boj bemeléede bé mbéndé bēhóbé nēn bán Elaijaa atāngéné asébe dé ape boj Ane-awé-Béwógté āpē?” ¹² Dōo átímtanné bó aá, “Ne mbále Elaijaa atāngéné asébe dé ape atíí-'ε mam mésyāāl. Cheé-ō ékóá boj étenléd á kálag e Dyōb nēn bán Mwän-a-Moonyonj ákūd metake híin, bad bēbán-'ε mó á yāl? ¹³ Boj nlānge nyé nēn mēé Elaijaa ammād ape, bēmbēl-ε mó ngáne bēndāngé. Nē dénlōnēd mam níme mēntenléd áyāl e echē.”

Yesue achōhté mwän

awē edāádān é mbéb étagtéé

(Mat 17.14-21; Luk 9.37-43a)

¹⁴ Ade bēpédé wēε ábíníí bembapēε bēbédé, bēntān nēε ndun e mod élāhnnédé bó. Bemeléede bé mbéndé bēpéntānnáá ne bó. ¹⁵ Anyín áde ábē bad bényíné Yesue, menyáké ménkōb bó bwāmbwam. Bēnnyāgéd awē áleled mó. ¹⁶ Héε Yesue ásedtéé ábē bembapēε aáken, “Cheé nyāābōo nyépentanné?” ¹⁷ Dōo mod nhóg átíntē e ene ndun e mod ákwēntanné aá, “A-meléed, mpēéné awēm mwän a mwēnchóm áwōn áyāle edāádān é mbéb édé mó áte, ébélé eehóbéé-'ε dyam. ¹⁸ Nzé ékóbé mó, ébelé éhūnēd mó ásē, mehod-te mébídé mó á nsəl. Ene póndé ádyāg mesonj á nsəl, anámén-ne. Nlāngé-'ε ábōn bembapēε mēé bēbided mó chó áte boj béehelée.” ¹⁹ Dōo Yesue ákwēntanné aá, “Wāā, nyé bad bé' chii, nyéewóó'ε adúbé. Chán mépēé nyé adyēn hén-ēē? Chán mépēé nyé awesén-é? Hyenāád mē mwän awed.” ²⁰ Dōo bēpíínédé mó ane mwän. Anyín áde échē edāádān é mbéb ényíné Yesue, énsōg ane mwän, éhūnēd mó ásē, áhāhlnād á ndōob, mehod-te mébídē mó á nsəl. ²¹ Héε Yesue ásedtéé sáá aáken, “A etūn é póndé éhéé ákétāgké nēn?” Dōo sáá ákwēntanné aá, “Bootya se á mwēndemé. ²² Eyógké mó ahúned á muú-te ne á mendīb-te áwúu mó. Boj nzé dyam áde áde éhelée-se ébel, ewóg sé ngol, ewóngén sé.” ²³ Héε Yesue átímténé mó aá, “Wéé nzé dyam áde áde níhelée se mībel-ε? Chōm ésyāāl éhele ébenled ne mod awē awóó adúbe.” ²⁴ Abwōg-ábwōg dōo ane mwän sáá ákánté ehób ámīn aá, “Ndúbpe, wóngén adúbe ádēm áde déekwognede.” ²⁵ Ndun e mod enyāgté'áá áladēn áte áhed. Ade Yesue ányíné nē, ankáné échē edāádān é mbéb áte aá, “A-edāádān é ndóg ne é ebóbé, nkamlan wε mēé ébíd mó áte, weesólé-'ε mó áte ámpē.” ²⁶ Echē edāádān élébpé-'áá esaád, éságéd ane mwän ne ngīne, ébíd-te. Ane mwän antīm nēε ndim mí mod káōn donje á bad bēhōbē bán, “Awédé.” ²⁷ Boj nēε Yesue áchāngé mó á ekáá, átííidē mó ámīn, ane mwän atyéem-mε. ²⁸ Yesue ansól á ndáb-te. Héε ábē bembapēε bésēdtéé mó á kun-tē,

bánken, “Cheé ênkǎḅ boḅ sênkênhĕl échê edǎádǎḅ é mbéb abided?” ²⁹ Ankwentén bó aá, “Mekáne mwěmpɛn mó méhele mébidéd enén ndín e edǎádǎḅ.”

*Yesue ahóbé ámpē tâḅgene eche kwééd
(Mat 17.22-23; Luk 9.43b-45)*

³⁰ Yesue ne ábē bembapɛɛ béhídté-’aá hê, bépōḅ á mbwóg é Galilia. Enkênmwaá aá modmod ábíi wéé módíí, ³¹ áyāle ayágté’áá ábē bembapɛɛ aá, “Bébě Mwǎn-a-Moonyon á mekáá mé baányon. Bó-’aá béwūú mó. Nzé bémáá-’é mó awúu ǎpuú ámbid e epun é’láán.” ³² Boḅ ábē bembapɛɛ béenkênsóḅténne chōm éche ánhōbpē, bébáá’áá-’é mó asɛded.

*Nzéé atómténé mod ambáá abé?
(Mat 18.1-5; Luk 9.46-48)*

³³ Yesue ne ábē bembapɛɛ bēmpě á Kapenahum. Ade bépédé, bénsǎl á ndáb-te. Dóo Yesue ásɛdteé bó aáken, “Cheé nyéswǎntánnáá á nzii bwéed?” ³⁴ Boḅ bénkênhōbpē dyamdyam áyāle bēn ne bēn bépéntánnáá tâḅgene mod awě atómténé mod ambáá abé átíntê echáb. ³⁵ Héé Yesue ádyéé ásē, áchǎgé ábē bembapɛɛ dyōm ne bébe boḅ álāḅḅé bó aá, “Kéznzéé awě ahede mod a mbáá abé, atāḅḅéné abé ndimtene, abé-’é mbaledɛ a moosyáál.” ³⁶ Hê dóo átédé mwěndem boḅ átíidē mó áwab tíntê. Dóo abwáádé ane mwǎn, boḅ áhōbē aá, ³⁷ “Kéznzéé awě akobé enén ndín e mwǎn á dín ádēm, né akobé mɛ. Kéznzéé-’é awě akobé mɛ, eékoɛé mměn-pɛn. Akobé kǎáḅne ane awě alómé mɛ.”

*Kéznzéé awě eetāḅḅán syánē,
né adé ne syánē
(Luk 9.49-50)*

³⁸ Joḅe anláá Yesue aá, “A meléed sēnnyín mod abíde bad e’dǎádǎḅ bé mbéb áte á dín ádōḅ, sēnláá-’é mó bán ásōḅ abel nê, áyāle eésáá mod a echoḅ éche syánē.” ³⁹ Boḅ Yesue anláá bó aá, “Nyéelāḅḅé mó bán ásōḅ abel nê. Mod ké nhóg eésáá awě ǎmad menyáké abel á dín ádēm, boḅ ámbid e póndé áhōbē mɛ mam mé mbéb á yǎl. ⁴⁰ Ayāle, kéznzéé awě eetāḅḅán syánē né adé ne syánē. ⁴¹ Ne mbále, nlāḅḅe nyé nén mɛé, kéznzéé awě abagé nyé ké kōb e mendíb ámwé á dín ádēm, áyāle nyédíí bad bé Krĭsto, atāḅḅéné níme nsábe akud.

*Mekāḅsɛn níme mébelte bad mbéb
(Mat 18.6-9; Luk 17.1-2)*

⁴² “Kéznzéé awě abělte enén ndín e mwěndem echě edúbpé mɛ mbéb, ébē mboḅ áttǎ mó sǎḅkalaa aláá á nkǎḅ, béhúnéd-te mó á edíb é nkwě. ⁴³ Nzé échoḅ ekáá ébelte wɛ mbéb, esél chó, épim. Edé mboḅ wɛ ákud alongé áde déemaá’ ne epɛd é yǎl tómaa wɛ áwón mekáá mébe boḅ bébwém wɛ á dū-á-muú.* ⁴⁵ Nzé échoḅ ekuu ébelte wɛ mbéb, esél chó, épim. Edé wɛ mboḅ ákud alongé áde déemaá’ ne epɛd é yǎl tómaa wɛ áwón mekuu mébe, boḅ bébwém wɛ á dū-á-muú.† ⁴⁷ Nzé ádoḅ díd ábelte wɛ mbéb, ehúd dó, épim. Edé mboḅ wɛ ásol á nkamlɛn ní Dyōb ne díd ahóg tómaa wɛ áwón míd mébe boḅ bébwém wɛ á dū-á-muú. ⁴⁸ Ahed, ‘e’kuu ábě é’dyāḅ bad béewāḅkē, muú nímed-te méédímēē.’

⁴⁹ “Muú ményāē mod ké ahéé á yǎl ngáne nkwe rínyāḅḅéé á ndyééd-te. ⁵⁰ Nkwě níboó, boḅ nzé níbódé alaḅ, chán béhele-se bényínéd mó ámpē? Nyényine’ nēe nkwe, nyédyɛɛ-’ɛ ne nsāḅ ne nhóg ne aníníí.”

* 9:43 Donḅe á kálag dé’só ábádé nchoo 44: Ahed, e’kuu ábě é’dyāḅ bad béewāḅkē, muú nímed-te méédímēē. † 9:45 Donḅe á kálag dé’só ábádé nchoo 46: Ahed, e’kuu ábě é’dyāḅ bad béewāḅkē, muú nímed-te méédímēē.

10

*Ayáged tângene anan
dé mmwaád á e'wóngé*

(Mat 19.1-12; Luk 16.18)

¹ Yesue anhidé ádé abwóg á hóm, ampõŋ á mbwóg e Judeya, áchābē á pēd e edīb é Jodan eníní. Ndun e mod epagé'áá áwē, áyāgtē-'ε bó ngáne ámenténné bó ayáged. ² Befarisia bémpě áwē ákæg mó. Bēnsédéd mó bánken, “Echéd mbéndé chóchó ebagé kunze nén mod ánan mwaád á e'wóngé-yε?” ³ Héε Yesue átímtanné bó aáken, “Chán mbéndé eche Mosεε ékaléé?” ⁴ Bēnkwenťén bán, “Mbéndé echě Mosεε ebagé kunze nén, mod áβε mwaád kálag echě elúmte nén bán, e'wóngé é'máá boŋ ánan mó.” ⁵ Héε Yesue álāngéé bó aá, “E'lél bé nlém á abum ábēn bóó bēmběl boŋ Mosεε áβε nyé échén mbéndé. ⁶ Boŋ se á mbooted, áde Dyõb áhágé bad, anhǎg mmwaád bó mwēnchóm. ⁷ 'Né-ǎó, mwēnchóm átedé sáá ne nyan, abé ne mwaád. ⁸ Búmō bad béβε bétim mod nhóg.' Né-ǎó, béesaá ámpē bad béβε, boŋ bédii mod nhóg. ⁹ Né-ǎó, échě Dyõb áládé, modmod eepáá'.” ¹⁰ Ade bétimé ámbíd á ndáb-te, Yesue ábē bembapεε bēnsédéd mó tângene dyam áde áhóbé. ¹¹ Héε Yesue álāngéé bó aá, “Kéznéé awě anané mwaád boŋ awóŋ mmwaád ampée né akábé asón. ¹² Nzé mmwaád-te atědté nchóm boŋ awóó mod ampée, né akábé asón.”

Yesue anámte bēndem

(Mat 19.13-15; Luk 18.15-17)

¹³ Bad bépééné'áá bēndem wée Yesue bán ábān bó ekáá á yǎl ánamed bó. Boŋ ábē bembapεε bēnkānē ábē bad áte. ¹⁴ Ade Yesue ányiné nê, anlīŋ, aláá-'ε ábē bembapεε aá, “Nyétede bēndem béhyag áwēm. Nyéekáá bó áyāle nén nyaa e bad née bó chíó éwóó nkamlēn ní Dyõb. ¹⁵ Ne mbále nlānge nyé nén mǎé, kénzéé awě eékobe nkamlēn ní Dyõb nēŋgáne mwēndem, éesónlé áwēd-te.” ¹⁶ Héε Yesue áládé ábē bán áte, ábānē bó mekáá á nló nhógē-nhógē, ánamtē-'ε bó.

Nhōn ní bad ne nkamlēn ní Dyõb

(Mat 19.16-30; Luk 18.18-30)

¹⁷ Ade Yesue ábwógké eke ámpē, dǎó mod nhóg ányágté áwē, abwóg mebóbóŋ áwē e'só-te, boŋ ásedté mó aá, “A-meléed a bwām, dyam áhéé ntāngéne abel, ábel nén níkud alongé áde déemaá?” ¹⁸ Héε Yesue ásedtéé mó aáken, “Cheé ékáá boŋ échagé me meléede a bwām? Mod ké nhóg eésaá mod a bwām étōmēé Dyõb dēmpēn. ¹⁹ Ebíí mbéndé éche éhóbe bán, 'Weewúé' mod, weekábé asón á ndáb e'wóngé, weechíbé', weebídé mbóŋ e metóm, weédōgē bad, bεé sóó ne nyon edúbé.' ” ²⁰ Héε ane mod áhóbéé aá, “A meléed, nhídé échén mbéndé ésyāal bootya se á mwēndem.” ²¹ Héε Yesue ánōnéé mó chíóŋ ne nlém mé edānge, boŋ álāngē mó aá, “Dyam ahóg áhedne wε. Kǎg, ésóm bwēm é'syāal ábe éwóó, étéd nímé mōné, éβε betóótōkē bé bad. Nzé ebelé nê, wěkūd nhōn ádyõb. Ene pónde éhyε éhíde mε.” ²² Ade ane mod áwógé nê ansudén, asú-'ε ne ndutul á nlém-té áyāle ambé nhōn bwāmbwam.

²³ Héε Yesue ákúnné mīd wée ábē bembapεε boŋ álāngē bó aá, “E'lél áte bwāmbwam behōn bé bad ásól á nkamlēn ní Dyõb.” ²⁴ E'yale áβε Yesue bēnkōmēd ábē bembapεε yǎl áte. Ambád ahóbé ámpē aá, “A-baányan élélé áte bwāmbwam ásól á nkamlēn ní Dyõb! ²⁵ Edé mwān e akan sǎŋkalaa a nyam née Kamēl ápon á epōn é ndōnde tómaa nhōn ní mod ásól á nkamlēn ní Dyõb.” ²⁶ Ade bembapεε béwógé nê yǎl enkóm bó áte bwāmbwam. Héε bēn ne bēn béhóbéé bánken, “Nzéé-'ō ahεle ákud e'soóŋ?” ²⁷ Héε Yesue ánōnéé bó chíóŋ, boŋ áhōbē aá, “Ne baányon nén déehelée se abēnled, boŋ ne Dyõb dyamdyam déelēléé áte.” ²⁸ Héε Petro áhóbéé aá, “Nōné', sētědté chōm ésyāal áhíd wε.” ²⁹ Dǎó Yesue áhóbéé aá, “Ne mbále, nlānge nyé nén mǎé, kénzéé awě atědté eche ndáb, baányan, nyaa, sáá, bán ne eche mbwóg áyāl echēm, ne áyāl e nkalan ní bwām, ³⁰ ákūd tómaa ne nê á alongé dé' chii. Akūd ndáb, baányan, bán, ne mbwóg mbwókél é ngen. Akūd-te kóŋne

metake á dīn ádēm. Akud-te alongé áde déemaá' á pónde échē ehúe' ³¹ Bon bad híin ábe bédé á'sō bōob bélyag mbíd, híin-ne ábe bényag mbíd bébē á'sō.”

*Yesue ahóbe ngen éche elónténé
éláán ngáne bēwūū' é mó
(Mat 20.17-19; Luk 18.31-34)*

³² Yesue ne ábē bembapēe békágé'áá á akuu á Jerusalem, mó-'áá antómén bó. Yǎl enkóm ábē bembapēe áte bwāmbwam, mbwóg-ke ríkób bad ábe behíde'áá bó. Ade békagké nē, dōo Yesue átímné ábē bembapēe á nkæg ámpē bon álāngē bó mam níme mébenléd ne mó. ³³ Héé ahóbēé aá, “Pón nyébíi bán deka á Jerusalem, áwed-taá bébēé Mwān-a-Moonyon á mekáá mé beprise bémháá ne bemeléede bé mbéndé. Bó-'e bébē mbakú bán atāngéné awé, bébē-'e mó á mekáá mé bad ábe béesē bad bé alon á Israel. ³⁴ Bēwelé mó, bésobtád mó meléed á yǎl, bēswādtāād mó e'tangú, bēwúú-'e mó. Bon ámbíd e e'pun é'láán āpuú.”

*Jemse bó Jōn behēde' e'tál
(Mat 20.20-28)*

³⁵ Ámbíd e nē Jemse bó Jōn, bán ábe Zebēdie bēmpē wēe Yesue. Ade bēpédé, bēnlāā mó bán, “A meléed, dyam áde áde séhēdeé bán ébele sé.” ³⁶ Héé Yesue ásedtēé bó aáken, “Cheé nyéhēdeé bán níbele nyé.” ³⁷ Dōo behóbēé bán, “Séhēde bán áde wēdyéé' é ádōn atii dé nkamlēn, émwē sédyēe wē á nkæg, nhóg á ekáá émbáá aníní-'e á ekáá é emwēd.” ³⁸ Héé Yesue ákwentanné bó aá, “Nyéebíi' é chōm éche nyésēdtēé. Nyéēhēl metuné níme mépēmē apém-ε? Nyéēhēl edusen é metuné éche mékudté akud-ε?” ³⁹ Dōo bēkwentanné mó bán behēl. Héé Yesue álāngēé bó aá, “Nyéēpēm metuné níme mépēmē, nyéēkūd edusen é metuné échē mékudté, ⁴⁰ bon meewóo' é kunze āpwēd mod awē ádyéé me á ekáá é mbáá ké'ε á ekáá é emwēd. Dyōb dōo débē nímē metii wēe bad ábe ánābnédé mó.”

⁴¹ Ade ábíníi bembapēe dyōm bēwógé dyam áde Jemse bó Jōn bésēdté, bēnliín bó bwāmbwam. ⁴² Héé Yesue áchāgēé bó moosyáál benben bon álāngē bó aá, “Nyébíi nén bán bad ábe bébyééné nēe benkamlēne bé nkōnsé ne bad bémháá bé dyad, bēbenlad ngíne ákamlēn bad ábe bédé áse écháb. ⁴³ Bon éetāngēneé abé nē átínté echēn. Kénzēé awē ahēde aá móbē mod ambáá átínté echēn, atāngéné abé mbālede awēn. ⁴⁴ Kénzēé-'ε awē ábē mod a'só átínté echēn, atāngéné abé ntān á moosyáál. ⁴⁵ Ayāle ké Mwān-a-Moonyon eépedéé aá bad bēbenle mó, bon apedé ábele bad, ábe-'ε áde alongé ákōde bad híin.”

*Yesue achōjté mod
awē ankwē ndím
(Mat 20.29-34; Luk 18.35-43)*

⁴⁶ Yesue ne ábē bembapēe bēmpē á dyad á Jeriko. Ndun e mod ehíde'áá bó. Ade bémadté dyad áte nē, dōo bétané mod nhóg awē béchágé'áá bán Batimuse. Batimuse abéde-'éé mwān awē Timause. Ankwē ndím. Andyéé á nkæg ní nzii, áchōmē bwēm. ⁴⁷ Ade áwógé bán Yesue a dyad á Nazaret móo atóme' nē, ambootéd abón, áhōbē aá, “A-Yesu, Mwān a mbyaa níme Dabide, wóg me ngal!” ⁴⁸ Bad híin békánné'áá mó áte, bēlāngē-'ε mó bán ádib nsal. Bon mó-'ε ambé ábōnē aá, “A-Mwān a Dabid, wóg me ngal!” ⁴⁹ Héé Yesue átyéémé bon áhōbē aá, “Nyéchéle mó.” Dōo béchénlé, bēlāngē mó bán, “Wētāgē áte. Tyéém ámín achēnle wē.” ⁵⁰ Héé ane mod ábwémé kóte wíníi, apádé áse, ápāg-ke wēe Yesue. ⁵¹ Héé Yesue ásedtēé mó aáken, “Cheé éhēdeé wēé níbele wē?” Ane mod anhób aá, “A-meléed, nhēde méé nínyínen ámpē.” ⁵² Héé Yesue álāngēé mó aá, “Kāg, adúbe ádōn ádíde wē bwām.” Abwōg-ábwōg ambootéd anyínen, áhíde-'ε Yesue.

11

*Yesue asólé á Jerusalem nēe kōh
(Mat 21.1-11; Luk 19.28-40; Jōn 12.12-19)*

¹ Ade Yesue ne ábē bembapεε békwoǵé ape á Jerusalem, benben ne myad mé Betpeg ne Betani á Ekone é Menzab, anlóm ábē bembapεε bébe á'sō, ² álāngē bó aá, “Nyékag á dyad áde áde nyé á'sō nê. Nzé nyésólé sólén nyéētán nêe bétāngé etum é nchóm a ésel awě mod éedīidēē mbéd. Nyéhune mó, nyéhyεene’.” ³ Nzé mod asědté nyé aáken, ‘Cheé ékǵá bon nyébelé nén?’ Nyéláa mó bán, ‘Sāngwéé atógnéné chǵ, ālōm-me chǵ ámbīd ábwǵg-ábwǵg.’ ” ⁴ Héε békíí bon bétānē’ etum é nchóm a ésel éche bétāngé á mmwε-rí-nzii bon béhunné’. ⁵ Héε bad ábe bentyēem benben ne áhed bésedteé bó bánken, “Cheé nyébeléé nê, nyéhunne échē ésel-ε?” ⁶ Bembapεε bēntimtén bó ngáne Yesue ánhōbpē aá béhōb. Dǵó ábē bad-te bétedteé bó bán békag. ⁷ Bēmpεén échē ésel wéε Yesue, bétal chǵ échab mbóté ámīn bon mó-’ε ádiidé’. ⁸ Bad híin bēntāl échab mbóté á nzii-tē ábe mó edúbé, ábíníí-’ε bésēlē’ e’kikag é’ mīí, bétalé’ á nzii-tē. ⁹ Bad ábe békágé’áá mó á'sō ne ábe béhídé’áá mó ámbīd béhágé’áá e’saad bán, “Hosána, Mekεnag!

Nnam nǵbê ne ane awě apedé á dǵn áde Sāngwéé.

¹⁰ Nnam nǵbê ne nkamlεn nǵme echεd sǵn Dabidε, nǵme rǵhúε’.

Hosána, Mekεnag ne Dyǵb áde áde se ámīn!”

¹¹ Yesue apedé-’aá á Jerusalem, asól á Ndáb-e-Dyǵb. Ansimén ekíde ésyāǵl. Ngáne pǵndé émmadté atóm, antǵm ámbīd á Betani ne ábē bembapεε dyǵm ne bébe.

Yesue abagé alín á ngǵ ebómán (Mat 21.18-19)

¹² Chǵn é’bíníí áde béhúε’é á Betani, nzaa enkǵb Yesue. ¹³ Annyín alín á ngǵ nchabnede ne byaa ámīn. Dǵó ákíí áhed ányín nzé móhele se mókud e’pum áwedé-mǵn. Ade ápedé áhed enkēntánné epum ké ehǵg étōmεé byaa áyāle enén pǵndé eebédeé pǵndé échē ngǵ échyaa’é e’pum. ¹⁴ Héε álāngéé ábē bwel aá, “Wéechyaa’é epum ámpē mbéd.” Ábē bembapεε bēnwǵg áde Yesue áhǵbé nê.

Yesue anané bekáb bé nyongé á Ndáb-e-Dyǵb

(Mat 21.12-17; Luk 19.45-48; Jǵn 2.13-22)

¹⁵ Yesue ne ábē bembapεε bēmpǵ á Jerusalem. Ade bépédé, ansól á Ndáb-e-Dyǵb, ábootéd-te bad ábe békábé’áá dyǵn áwēd-te ananted. Ankuné betébelε ábe bad bépénlé’áá mǵné ámīn mekuu ámīn, ákūnē-’ε metii nǵme bad ábe bésómmé’áá mbǵngé mekuu ámīn. ¹⁶ Enkēmmwaa’-’ε aá modmod átómεn chǵm é nyongé ké ehǵg á eyáde é Ndáb-e-Dyǵb-te. ¹⁷ Héε áyágtéé bó, áhǵbē aá, “Eesaá mbále bán éténlédé nén bán, ‘Echem ndáb échǵgnéd bán ndáb e mekáne e melǵn mésyāǵl-ε?’ Bon nyétimté chǵ mbwǵg mé bechǵb!” ¹⁸ Bεprisε bémháá ne bemeléde bé mbéndé bēnwǵg áde Yesue áhǵbé nê, bébootéd-te nzii áhed áwúu mó. Bon bémhá mbwǵg áyāle ndun e mod esyāǵl échē embé áhed émbē menyáké ne mekan nǵme áyágté’áá. ¹⁹ Ade ngukél épédé Yesue ne ábē bembapεε bēnhídé á dyad-tē wê.

Ayáged tǵngene alín á ngǵ áde dēnwē (Mat 21.20-22)

²⁰ Mbwεmbwε, áde bétiméé ámbīd, bényǵn áde alín á ngǵ ngáne áwédé kǵǵne á nkan. ²¹ Héε Petro ákámtné dyam áde Yesue ámbenlé, bon álāngē mó aá, “A-Sǵn, nǵné’, alín á ngǵ áde wēmbéé ebómán áwédé.” ²² Héε Yesue ákwentanné aá, “Nyédúbe Dyǵb ne nlém rǵsyāǵl. ²³ Ne mbále, nlāngε nyé nén méé, kénzéé awě ālāā enén mbǵǵd aá, ‘Hídé ásē, éhūn á edīb é nkwe-te’ bon adúbé ne nlém rǵsyāǵl aá dyam áde móhǵbéé débenléd ésebán apide’, né débenléd. ²⁴ Né-ǵǵ, nlāngε nyé méé kéchéé éche mod ásědté Dyǵb á mekáne-tē, bon adúbe nén aá móǵkud chǵ, ákūd-te chǵ. ²⁵ Pǵndé ké ehéé échē étyéémé wéé mókannε’,

nzé ewánléné mod melingá, élagſen mó, ábel nén awôñ Titée awě adé ámín mó-’ε ámpē alagsen we nímon mbéb.”*

*Hée kunze eche Yesue ébidé?
(Mat 21.23-27; Luk 20.1-8)*

²⁷ Yesue ne ábē bembapεε bēmpě á Jerusalem ámpē. Ahyómmé’áá á Ndáb-e-Dyöb-te. Hē dōo beprise bēmbáá, bemeléede bé mbéndé ne bad bēmbáá bé dyad bēpédé áwē. ²⁸ Dōo bésedtéé mó bánken, “Kunze ehée éwóó ábel nímén mekan? Nzé-módé abagé-’ε we ene kunze?” ²⁹ Yesue ankwentén bó aá, “Méesedéd nyé dyam ahóg. Nzé nyékwěnténé dō, né me-’ε mēlāā nyé kunze echě níwóó ábel nímén mekan. ³⁰ Nzée ambě Jone kunze áduſen bad? Dyöb-ε ngé baányon?” ³¹ Bēn ne bēn bēmbootéd apentēn bánken, “Nzé dehóbé nén bán ‘Jone echě kunze enhúú ne Dyöb,’ né ásedéd syánē aáken, ‘Cheé-ō enkāñ bon nyénkéndúbé mó?’ ³² Bon nzé dehóbé bán, ‘Echě kunze ehúú ne baányon?’ ” (Béwógé’áá bad mbwóg áyāle bad bésyāāl bēndúbé bán Jone abédée nkal é’ dāédāñ.) ³³ Né-ōó, bēnkwentén Yesue bán, “Séebíí’é.” Yesue mó-’ε antimtén bó aá, “Né ké me-’ε ámpē méeláá’é nyé kunze echě níwóó ábel nímén mekan.”

12

*Ngan e bebel-bé-nsón
ábe bebébé nlém á abum
(Mat 21.33-46; Luk 20.9-19)*

¹ Hée Yesue ábóótédé ngan abenled ákalēn bó. Anhób aá, “Mod nhóg ankwěł nzag e e’pum é’ mēl ábe bēbenléé mīm. Ankág chó, ábel bwāl wée bēmineé ábē e’pum é’ mēl ábel mīm, alón-’ε ebem wée bēdyεε’é áwēd-te ánan menōn. Ambě ene nzag wée bad ábe bóbōó békāb mbote áte, ákē á alon dēmpēe. ² Née pón dé épédé echě bépádéé e’pum, ane nwóó-nzag anlóm awě mbāledε wée ábē bebel-bé-nsón ákobe mó ádē asii dé e’pum. ³ Hée ábē bebel-bé-nsón békóbé ane mbāledε, bēwānēn mó, bésúúd-te mó ámbíd ne mekáá mé ngēn. ⁴ Dōo ane nwóó-nzag álómé mbāledε ampée. Bēnlōgēn mó á nló, bēwógéd-te mó e’són. ⁵ Nwóó-nzag ambé alóm mbāledε ampée, ábē bad bēnwūū ane ámpē. Bēmběł melemlēn ne ekud émpēe, bēbōmé donge, bēwūē-’ε ábíníí. ⁶ Mod awě anlyag mó alóm abédée awe mwān-a-mwēnchóm awě ándāngé bwāmbwam. Kááñne á asóg, dōo álóméé ane mwān ne mewēmtēn nén aá, ‘Ngáne ádíí awem mwān, bēbē mó edúbé.’ ⁷ Bon áde ábē bebel-bé-nsón bényíné née ane mwān áhúé’é, dōo bēn ne bēn bēhóbéé bán, ‘Ndyé-a-mbwóg nén, nyéhyag déwúú mó ábel nén eche mbwóg ésuuned syánē.’ ⁸ Hée békóbé mó, bēwūē’ mó, bēbwém-me mó ndim ámbíd e e’k’é.” ⁹ Hée Yesue ásedtéé aáken, “Bōōb-pōó, cheé nwóó-nzag ábenlé ábē bebel-bé-nsón? Apě awúú bó, ábē-’ε ene nzag wée bebel-bé-nsón bēmpēe. ¹⁰ Eyale é Dyöb éhóbe nén aá, ‘Aláá áde belón-bé-ndáb bēnchenéé, dōo átímé aláá dé etógnén abé.

¹¹ Sāngwéeé mó abelé nén, édé-’ε syánē menyáké á díd-te. Nyéeláá’é nē-ye?” ”

¹² Né-ōó, bad bēmbáá bé Israel bēhédé’áá Yesue akób áyāle bēmbíí bán áyāle echáb dōo ákálé enén ngan. Bon bēmbē mbwóg áyāl e ene ndun e mod embé áhed. Né-ōó bēntédé mó béke.

*Nsedtéé tñgēne asaa á tááse
(Mat 22.15-22; Luk 20.20-26)*

¹³ Bēnlóm Befarisia ne bad bé epepé éche Herōde áke dé asēded Yesue dyam ábel nén békóben mó awusé. ¹⁴ Hée bēpédé áwē bon bēlāngē mó nén bán, “A meléed, sébíí nén bán ekale mbále. Weékwognádté modmod. Weebáá-’ε bad mesó mé mbōm. Bon ekonje bad mam mé Dyöb ayáged. Mbéndé eche syánē ehóbe nén bán désaŋge’ tááse wée Kaisēe, kāñ e Roma-ye?” ¹⁵ Bon Yesue anchēm nímbāb medogké, hée ásedtéé aá, “Cheé nyékāgeé

* **11:25** Donge á kálag dé’só ábádé nchoo 26: “Nzé nyéelagsán bad bēmpēe mbéb, ké awēn Titée awě adé ámín éelagsénné nyé nímén mbéb.”

me. Nyéhyiined me mone mé ekii rínon mó.”¹⁶ Héé bépééné mone mímed bon ásedté aáken, “Ediidinge éche nzéé chén, dín áde nzéé-’é dén?” Bénkwentén mó bán, “Abe Kaiséé.”¹⁷ Dóo álàngéé bó aá, “Nyébag-kóó Kaiséé éche éde éche Kaiséé, nyébag-ke Dyöb éche éde é Dyöb.” Ade béwóge nê, yál enkóm bó áte.

Nsedté tãngene mpuu

(Mat 22.23-33; Luk 20.27-40)

¹⁸ Besadusia bêmpě wée Yesue. Béndübē bán mpuu méesaá ámbíd e kwééd. Dóo béhóbéé bán,¹⁹ “A-meléed, mbéndé e Moseé ehóbe nén bán, ‘Nzé mod awóó mmwaád bon awédé áde bó ane mmwaád bépedeé mwän awále, mwãnyan a abum ahóg atãngéné ane nkúd awón abel bon dín áde mwãnyan déebõõ.’”²⁰ Bóob-póó, bad bébéde mod saámbé ábe bémbíd abum ahóg. Mod a’só anwón mmwaád bon awé áde bó mmwaád ne bépedeé bán awále.²¹ Mwãnyan awě anhíd mó anwón ane nkúd a mmwaád. Mómpē awé áde bó ane mmwaád bépedeé bán awále. Melemem mé dyam mēmbenléd ne awě alónténé beláán.²² Káõñ bó mod saámbé asyáál bēnwōñ ane mmwaád béwé-’é, áde bépedeé mwän awále. Káõñne á asóg ane mmwaád mómpē anwé.²³ Bóob-póó á pónde e mpuu, mmwaád awě nzéé ane mmwaád áchəgnédte áyāle bó moosyáál saámbé bēnwōñ mó?”²⁴ Héé Yesue átímtanné bó aá, “Nyépane’ áyāle nyéesõñtenéé chõm éche eyale é Dyöb ehóbéé, nyéesõñtenéé-’é ngáne ngíne e Dyöb ésógé abé.²⁵ Pónde eché bad bépuú’é ámbíd e kwééd, mewõngé méebáá ámpē. Bad bébē nēngáne ángel éche éde ámín, béewõñnéé.²⁶ Bóob-póó, tãngene mpuu, kíné nyéeláá’é á kálag e Moseé á eped eché ehóbe áyāle mwá bwel awě ahyáá’áá-ye? Ahead, éténléde bán áde Dyöb álàngéé Moseé tãngene Abrahamé, Aisigé ne Jakóbe ábe bēmmad awé, Dyöb dénhõb aá, ‘Méé ndé Dyöb áde Abrahamé, Aisigé ne Jakóbe.’²⁷ Nê álúmte nén bán bédé á alongé. Dyöb ádíi Dyöb á bad ábe bédé á alongé, saké Dyöb á bad ábe béwéde. Nyépane’ bwámbwam.”

Mbéndé ébe éche etómténé etógnén abé

(Mat 22.34-40; Luk 10.25-28)

²⁸ Meléede a mbéndé nhóg awě ambé áhed anwóg chõm éche béhóbéé. Adé ányíné aá Yesue abagé Besadusia nkwenten mí bwám, ansedéd Yesue aá, “A meléed, átínté e mbéndé esyāál, mbéndé ehéé etómténé etógnén abé?”²⁹ Yesue ankwentén mó aá, “Mbéndé eché etómténé etógnén abé edii mbéndé eché ehóbe nén aá, ‘A-bad bé Israel nyéwóglen: Sãngwéé áded Dyöb, mwēmpen-éé adé Sãngwéé.³⁰ Edəñ Sãngwéé ádon Dyöb ne nímon nlem rísyāál, ne échon edəđəñ esyāál, ne nímon mewēmten mésyāál, edəñ-’é mó ne echon ngíne esyāál.’³¹ Eché elonténé ébe eché chõmpē edé etógnén, edii eché ehóbe nén aá, ‘Edəñ mwãnyon nēngáne edáá echon yál.’ Mbéndé empée eesaá eché etómténé etógnén abé nēngáne échén ébe.”³² Héé ane meléede a mbéndé álàngéé Yesue aá, “A-meléed etãngéné. Ekalé mbále wéé Dyöb ádíi ahóg, Dyöb démpēe déesaá-’é etómeé mwēmpen.³³ Mod ádəñ-’é mó ne níme nlem rísyāál, ne níme mewēmten mésyāál, ne eche ngíne esyāál, ádəñ-’é mwãnyan ngáne ádáá eche yál, atómténé etógnén abe tómaa ábe Dyöb mende míme béhyāñtéé ne mende mémpēe.”³⁴ Ade Yesue ányíné aá ane meléede a mbéndé ahóbné debyéé, anláá mó aá, “Nkamlen ní Dyöb méechabnedéé we yál.” Ámbíd enê modmod enkēnchü’é Yesue dyamdyam aseded ámpē.

Nsedté tãngene Ane-awě-Béwógté

(Mat 22.41-46; Luk 20.41-44)

³⁵ Yesue ayágté’áá á Ndáb-e-Dyöb. Ahead dóo áhóbéé aáken, “Chán bemeléede bé mbéndé béhele béhõbē bán Ane-awě-Béwógté abidé á mbyaa míme kññ Dabide?³⁶ Dabide mwñ anhób áde Edəđəñ éche Esáá émbēé mó áte aá, ‘Sãñ Dyöbe anláá awēm Sãngwéé aá, Dyéé áwēm ekáá émbáá káõñ ne á pónde eché mébenlé bon

ékogtéd ábōη bad bé ekoyí ámīn ne mekuu.’

³⁷ Née Dabide mwēn ásébpé mó achəg aá Sánḡwée, chán-nō Ane-awě-Béwógte áhéléé abé awe mwān?”

Elébé tâηgene bemeléede bé mbéndé

(Mat 23.1-36; Luk 20.45-47)

Ndun e mod ewóglannáá Yesue áhed ne menyinge bwāmbwam. ³⁸ Ade áyágtéé bó anhób aá, “Nyétéd pónde ne bemeléede bé mbéndé, bédəə’ mengombe míme ríchábé ahyómēn áte. Bédəə-’ε bán bad bélente bó ne edúbé ésyā́l á mebwóg née á dyon-tē nē. ³⁹ Bédəə-’ε metii mé edúbé adyεε á ndáb é mekáne, bédəη-’ε e’tál bé edúbé á hōm á ngande. ⁴⁰ Bédume’ mbwóg é bekúd, bédogné-’ε bad ntōη-ntōη mé mekáne. Békūd nkógse nímme ríchábé ámīn.”

Mende mé nkúd a mmwaád

(Luk 21.1-4)

⁴¹ Yesue andyεé benben ne ntyág míme behágé’áá mənέ mé mende áte á Ndáb-e-Dyōb, ánənέ’ ngáne bad behāgkē mənέ áwēd-te. Ekud é behon bé bad behágé’áá ekud é mənέ. ⁴² Dōo ntógétōke a nkúd a mmwaád ápédé, boη áhāg mənέ mé ekii míme ndé ké bedále bébe. ⁴³ Héε Yesue áhágé ábē bembapeε benben boη álāηgē bó aá, “Ne mbále, nlāηge nyé meé, mímén ntógétōke mé mmwaád ríhédé mənέ tómaa ábén behon bé bad bésyā́l. ⁴⁴ Mənέ míme ábē bad behédé, ndii mənέ míme ríchábé bó ásē, boη anén mmwaád ne atóg áde ádíí, ahédé mənέ rísyā́l míme áwóó, rísyā́l míme ámbēē atōgnan yāl.”

13

*Yesue ahóbe aá
bépāηtēd Ndáb-e-Dyōb*

(Mat 24.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Yesue ambíd á Ndáb-e-Dyōb. Ade ábídeé nē dōo awē mbapeε nhóg álāηgeé mó aá, “A-meléed nənέ’, meláá ne nlóηtéd ní Ndáb-e-Dyōb mén móbóo bwāmbwam.” ² Yesue ankwentén mó aá, “Enyíne’ échén ngíne é nlóηtéd-ε? Aláá ké ahóg déelyagké ámīn e waáb, bépāηtēd mó áte mésyā́l.”

E’bébtéd é’ mekan ábe bébenléd

(Mat 24.3-14; Luk 21.7-19)

³ Yesue ankε adyεε á ekone é Menzab mín. Echē Ekone ébéde á müde ní Ndáb-e-Dyōb. Ahed dōo Petro, Jemse, Jone ne Andreyá bépédé boη bélāηgē mó wεε bóbbō benpen bébéde bán, ⁴ “Láá sé pónde echē mímén mam mébenlédte, éláa-’ε sé e’chemléd ábe bélūmēd bán pónde echē mébenlédte epedé.” ⁵ Yesue anláá bó aá, “Nyétéd pónde nyéēmwāg-ke se modmod ádog nyé. ⁶ Bad híin bépě á dīn ádēm behōbē bán, ‘Me-εé ndé Ane-awě-Béwógte.’ Bédōg-ke bad híin. ⁷ Nzé nyēwógé bán nzum éwante’ ké’ε nyēwógé nzunze é nzum, nyéētāgē áte. Nén átāηgéné abenled, boη nē déélūmtēē nén bán asóg amáá ape. ⁸ Alon ahóg détyēēmēn ádíníí nzum. Nkamlēn nhóg-ke rítyēēmēn mímíníí. Ndəəb eénəηnéd mebwóg ne mebwóg, nzaa-’ε ébē. Nén débē nēηgáne mewε mé’sō míme mmwaád áwóggeé nzé ahede achyáa. ⁹ Nzé mímén mam mébóótédé-’ε abenled, nyétédēn yāl pónde áyāle békōb nyé, bébe nyé á mekáá mé bad bé kóte. Béwanén nyé á ndáb é mekáne, nyétyéēm-me á nkáásé á’sō é’ benkamlēne ne kāη é bad á yāl echēm. Nén débēnléd ábel nyékale bó nkalanη mí bwām. ¹⁰ Bétāηgéné née bésébpé nkalanη mí bwām akal melonη mé nkōηsé áte mésyā́l, boη asóg dépě. ¹¹ Nzé békóbé-’ε nyé boη bépééné nyé á kóte, nyéētāgē áte, áyāle dyam áde nyéhōbpē. Nzé ene pónde epedé, nyéhōb kéchéé echē ébagnéd nyé, áyāle dyam áde nyéhōbpē débid ne Edəəđəη éche Esáá saké ne nyé. ¹² Bad bébagé baányanη á mekáá mé bad bémpeε áwúu bó. Besáá-bé-bān bēbēl melemlēn ne ábab bán. Bān-ne ámpē békunnén besáá bóobe benyáá yāl ábel béwúu bó. ¹³ Moosyā́l ákōó nyé áyāl e dīn ádēm. Boη kenzéé awē ákaán mímē metake nlém kōη ne á asóg, ákūd e’soósonη.”

*Dyam dé ebébtéd**(Mat 24.15-28; Luk 21.20-24)*

¹⁴ “Nyéenyin née ekúkú é akan éche épeene e’sôn á’sô é’ Dyöb édíí wée énkéntángénné abé.” (Nyé ábe nyélaá’ mímén mekan nyésònten mó bwám.) “Nzé nyényiné nê, bad ábē bédé á Judeya bétóm mehélé, béke bésòm á e’kone mín. ¹⁵ Mod awě adé á nnon ní ndáb mín eétagné ake á ndáb-te átéd chòmchòm. ¹⁶ Mod awě mó-’ε adé á nzag-tê, eétimē ámbid átéd eche sôte. ¹⁷ Ebē ebébtéd ne bebaád ábe bēbē nkog ne ábe bémwāntē mímé mesú. ¹⁸ Nyékāne nén bán, nén déebenlād ne nyé á pónké e nkóg áde ahéb ádíí ngíne bwāmbwam, ¹⁹ áyāle ndange echě ebē ábē e’pun, ebē ndín echě eébédé mbéd bootya Dyöb áhage nkòşé ape epun é’chii. Dyamdyam née ádé déebenléd-taá ámpē mbéd. ²⁰ Bon Sāngwée amaá ábē e’pun é’ metake asél áte. Nzé énkēmbé nê, né modmod éechongé. Bon á etútú é bad ábe ápwédé, asélé ábē e’pun áte. ²¹ Ene pónké nzé mod alángé nyé aá, ‘Nyénone’, Ane-awě-Béwógté mōnén’ káa, ‘Nōné’ mōníníí,’ nyéedúbpe’. ²² Bad híin bēbíd, bó mod té ákalé metóm aá móó módē Ane-awě-Béwógté. Bekal bé’dáédəŋ bé metóm ámpē bēbíd. Bēbelé menyáké, bēlūmtē-’ε e’chemléd híin. Bēbel nén ábel bon bédog bad ábe Dyöb ápwédé, nzé nzii edé ádog bó. ²³ Nyétéd pónké. Nlāngé nyé mímén mam méşyāal á’sô é’ pónké.”

*Epe é Mwān-a-Moonyon**ne asóg dé nkòşé**(Mat 24.29-31; Luk 21.25-28)*

²⁴ “Ábē e’pun-ne, áde pónké e ndange ne étómmé tómén ‘etondε akwε ehintén, ngən-ne esóg apen, ²⁵ betintine bēbíd ámín bēhūn ásē, ngíne-’ε éche édé ámín énáñné á e’dii.’ ²⁶ Ene pónké dōó bényinnē née Mwān-a-Moonyon áhúé’ é á mbag-tê ne ngum ne ehúmé é ngíne. ²⁷ Alōm éche ángel á metóngé mé nkòşé méşyāal méniin, álad bad ábe Dyöb ápwédé áte, bootya atóngé dé nkòşé ahóg ape ádííníí.”

*Yesu aá bad bétéd**elāşén ne alín á ngəl*

²⁸ “Nyétéd elāşén ne alín á ngəl. Nzé ngen ébóótédé byaá békōlē abided, nyēbele nyébíí bán nchon ídé benben. ²⁹ Melemlem nzé nyényiné mímén mekan méşyāal mébenlad, nyébíí nén bán, Mwān-a-Moonyon akwogé ape, adé-’ε benben. ³⁰ Ne mbále, nlānge nyé nén méé, enén nyongel e bad édíí ebé ámín bon mímén mekan méşyāal mébenlād. ³¹ Nkon mí mín ne nkòşé bémaá bon ábēm e’yale bēbē abé ne abé.”

*Modmod eebii’ é epun**éche Mwān-a-Moonyon ápeé**(Mat 24.36-44)*

³² “Modmod eebii’ é epun pen ké’ε pónké echě mímén mam mébenlédte. Ké ángel éche édé ámín eebii’ é, ké Mwān ámpē eebii’ é. Titée mwēmpen mó abíí pónké eche mímén mekan mébenlédte. ³³ Nyétéd pónké, nyébonşen, áyāle nyéebii’ é áde ene pónké épeé. ³⁴ Ebē nēngāne mod awě anlédé eke ake, bon alyágnéd ábē bembəlede ndáb, ábe nhóg-téé nime nsón, aláá-’ε mod awě anone’ mmwe mé e’ké aá ábele nsón bwám. ³⁵ Né-óó, nyétéd pónké áyāle nyéebii’ é pondé echě Sāngwée a ndáb ápeé. Ahēle ápē ngukél, ké’ε melúde, ké’ε epog é mbwembwe, ké’ε mbwembwe. ³⁶ Nzé apedé taléd eetāngeneé née átáné née nyékúneé. ³⁷ Né-óó, saké nyé bēnpen ílāngéé ádén dyam bon nlānge moosyāal méé, ‘Nyétéd pónké.’ ”

14

Béhaḡke Yesue

(Mat 26.1-5; Luk 22.1-2; Jɔn 11.45-53)

¹ Enlyǎḡ e'pun é'βε, Ngande e Nnyíme-ámìn ne e Ewele-é-Nḡên âπε áte. Beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé béhǎḡé'áá mwane ákób Yesue á mesɔɔm-tê, áwúu mó. ² Boη bénhōb bán, “Deébēlē nê á mbwε ní ngande áyāle né bad béπεέν epuutéđ.”

Béwǎḡté Yesue á Betani

(Mat 26.6-13; Jɔn 12.1-8)

³ Yesue ambé á Betani á ndáb wée Simɔne awě ankwě nkole mé meləη. Ade ádyǎḡkē ndyééd nê, dɔɔ mmwaád nhǎḡ ápédé ne apom á dyǎḡ dé elod é bwám áde dēnlēl nkun bwāmbwam. Adê dyǎḡ bébēnlé dɔ nād. Hê dɔɔ ákǎḡté nló mé epom boη ásyǎḡé Yesue áde dyǎḡ á nló. ⁴ Boη donḡe á bad ábe bébédé áhed bēnlīη bwāmbwam, bésēdté nhǎḡ ne aníní bánken, “Cheé ékáá boη anén mmwaád ábēbtē' enén ndín e dyǎḡ? ⁵ Béhélé'áá-se bésóm ádén dyǎḡ nkun míme níhábé ámìn, bétéd mímé mɔné bébē betóótókē bé bad.” Né-ɔɔ, bénhōbēn ane mmwaád bwāmbwam. ⁶ Boη Yesue anláá bó aá, “Nyéchene mó. Cheé nyétagtée mó? Abēnlé me kase e dyam echě eboó bwāmbwam. ⁷ Betóótókē bé bad bébē ne nyé póndé ésyāāl, póndé ké ehée echě nyédáá-'ε bó awōηḡen nyēhele nyēwōηḡén bó, me pen méebáá ne nyé póndé ésyāāl. ⁸ Abelé wée mekáá mepédé mó. Asyǎḡé me dyǎḡ á nló áboηsen níme mímēm á'sō é' póndé. ⁹ Ne mbále, nlāḡe nyé nén meé, kéhéé áde nkalan ní bwám mékanlédté nkōḡsé áte nísyāāl, béhōb dyam áde anén mmwaád ábélé ákamten mó.”

Judase akwenténé Yesue asóm

(Mat 26.14-16; Luk 22.3-6)

¹⁰ Ambíd e nê, mbapeε nhǎḡ áfíntê e bembapeε dyóm ne bébe awě béhǎḡé'áá bán Judas Iskariɔde ankě beprise bémbáá atán ábel boη ásóm Yesue áwāb. ¹¹ Beprise bémbáá bémbē menyīḡe ne dyam áde Judase ánlāā' é bó, béhōb-pe bán bébē mó mɔné. Né-ɔɔ, Judase ambootéd nzii ahed ásóm Yesue.

Yesue ne ábē bembapeε bédyédé

Ndyééd e Nnyíme-ámìn

(Mat 26.17-25; Luk 22.7-14, 21-23; Jɔn 13.21-30)

¹² Bɔɔb-pɔɔ póndé e ngande e Ewele-é-Nḡên empě. Mbwε mé'sō áde béwúé'áá bán bé rídyəη mí mbód áboηsen ndyééd e Nnyíme-ámìn, bembapeε ábe Yesue béntān Yesue, bésēdté mó bánken, “Hée wédəḡḡé wéé séboηsen we ndyééd e Nnyíme-ámìn?” ¹³ Dɔɔ Yesue álóméé bembapeε bébe ne nlyǎḡtén nén aá, “Nyékag á dyad-tê, mod ábomén nyé awě apémé apom dé mendíb, nyéhíde mó. ¹⁴ Nzé nyépedé, nyéláa nwóó-ndáb bán, ‘Meléede ahóbé aáken, Hée toη e beken édíí echě módyēē ndyééd e Nnyíme-ámìn áte ne ábē bembapeε?’ ¹⁵ Alūmēd nyé toη echě ekalé áte echě bémáá aboηsen, bénábpé-'ε áte. Ene toη edé ámìn á ndáb-te. Nyéboηsen syāā ndyééd áhed.” ¹⁶ Hée ábê bembapeε béhídté boη békǎḡ á dyad-tê. Béntān mekan mésyāāl ngáne Yesue ánlāā' é bó, bēmbōηsén-ne ndyééd e ngande e Nnyíme-ámìn. ¹⁷ Néε ngukél épédé Yesue ne ábē bembapeε dyóm ne bébe bēmpě áhed. ¹⁸ Bédyǎḡé'áá ndyééd á tébele. Póndé echě bédyákē ndyééd nê, dɔɔ Yesue áhóbéé aá, “Nlāḡe nyé nén meé, nyé mod nhǎḡ ábē me á mekáá mé bad bé ekoyí, nyé nhǎḡ awě adyǎḡ ndyééd ne me.” ¹⁹ Nén dēmbēl bembapeε bēnsudén bwāmbwam. Bēmbootéd mó asēded nhǎḡ ámbíd e aníní bán, “Ndúbpé meé saké me.” ²⁰ Dɔɔ átimtanné bó aá, “Mod nhǎḡ áfíntê nyé bad dyóm-ne-bébe, mod awě súmɔ séētɔde ewele á díse-tê atɔde ahǎḡ. ²¹ Mwān-a-Moonyoη áwē ngáne éténlédé boη medim ne ane mod awě ásóm mó. Ebáḡáá bwám ne ane mod nzé bēnkētəḡen mó achyáa.”

*Ndyééd echě Sāngwéé**(Mat 26.26-30; Luk 22.14-20; 1 Kər 11.23-25)*

²² Ade Yesue ne ábē bembapεε bedyákē ndyééd nê, dōo átédé ewele, ásāgnān Dyöb, bon akabtaád áte, ábagé ábē bembapεε áhōbē aá, “Nyékob nén, yǎl echēm nén.” ²³ Ambíd e nê, antéd mbwendé mí mím, ásāgnān Dyöb, ábagé bó. Bó moosyǎál-le bémwâg. ²⁴ Dōo Yesue álângeé bó aá, “Mmēm mekií mômén míme n̄syógkē á nló mí bad híin. Mmén mekií médií mekií mé melě mékǎōlē. ²⁵ Ne mbále, nlânge nyé nén meé, méemwáá mímén mím ámpē kóŋ ne epun éche mémwēē mó ekóólé á nkamlen ní Dyöb.” ²⁶ Bénkən nkāngé mé nsāgnen. Néε bémáá akón, bēnkē á Ekone é Menzab.

*Yesue ahóbé ngáne**Petro ábāngē mó á yǎl**(Mat 26.31-35; Luk 22.31-34; Jōn 13.36-38)*

²⁷ Yesue anláá ábē bembapεε aá, “Nyé baasyǎāl nyéenyǎgéd, nyétédē me. Ayāle éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, ‘Měwūū nnān-a-mbód, mbód ésyǎāl épánjéd áte.’ ”

²⁸ Dōo Yesue áhóbēé aá, “Bon áde ápuúdté me, mēkē á’sō á Galilia áwed-taá nyétānnē me.”

²⁹ Dōo Petro áhóbēé aá, “Ké moosyǎāl annyǎgéd átédē we, me pen méetedéé we.” ³⁰ Dōo Yesue álângeé Petro aá, “Ne mbále, nlânge we meé, nkuu nén dēn, nchóm-a-kúb adēhób aá móto’ ngen ébe wěbān me á yǎl ngen éláán.” ³¹ Héε Petro ábádtéé mó áte aá, “Ké nkāngé móó bésēlēē me, méebāngé we áyāl mbéd.” Bembapεε ábíní bésyǎāl bómpē bēnhōb melemlem.

*Yesue akánné á Getsemani**(Mat 26.36-46; Luk 22.39-46)*

³² Ambíd e nê Yesue ne ábē bembapεε bēnkē á abwóg á hōm áde béchágé’áá bán Getsemani. Ade bépédé Yesue anláá bó aá, “Nyédyεε hén, me-’ε níke níkáne.” ³³ Ankeén Petro, Jemse ne Jōne ákáne. Ndāngē ne metake híin bēmpíí mó á nlém-tē. ³⁴ Dōo álângeé bó aá, “Ndāngē echě edé me á nlém, ehēle-se ewúú me. Nyélyǎg hén, nyédyεen me epin.” ³⁵ Ansídé á’sō, abwém yǎl ásē, bon ákānne’ aá nzé nzii edé echě ene pónde e metake ehēlé se ébāmē mó, ébame. ³⁶ Anhób aá, “A-Tē, Titée, ehēle ébel kéchéé. Kobén me mímén metuné. Bon ké nê, bēl ngáne ébōhédé we, saké ngáne ébōhédé me.” ³⁷ Ade ámáá akáne, antīm ámbíd wée ábē bembapεε bēláán. Antán néε békúneé. Dōo álângeé Petro aá, “A-Simān, ekúne’-ε? Cheé ékáá bon wehēle awesen ádyεen me epin ké háwa póg? ³⁸ Nyédyεε epin, nyékānne’-ε ábel nén Dyöb déemwäg-se mekǎgsen mépiinéd nyé. Nlém nídáá ábel bon ekob é yǎl édé mbwóg.” ³⁹ Antīm ámbíd ámpē, áke akáne melemlem ngáne ánsēbēē akáne. ⁴⁰ Ade átímé ámbíd ámpē, antán néε békúneé áyāle e’chó bēmbē bó á díd bwāmbwam. Né-óó bēnkēmbíí’ é chōm éche bēlângeé mó. ⁴¹ Ade átímé ámbíd ngen éche élónténé éláán dōo álângeé bó aá, “Nyélyǎgé nyékúne’ nyékómme-’ε nyé áte-yε? Nê ákwógé! Pónde epedé echě bēbēé Mwān-a-Moonyon á mekáá mé bad bé mbéb. ⁴² Nyépáde ásē dékag. Nyénōne’, mod awě akií me ntúré mó ahúé’ nén.”

*Békóbé Yesue**(Mat 26.47-56; Luk 22.47-53; Jōn 18.3-12)*

⁴³ Ehób épedéé Yesue amaa á nsāl bon Judase ápag. Judase abédéε mbapεε nhóg áfínté e bembapεε dyóm-ne-bébe ábe Yesue. Ampě ne ndun e mod. Abē bad bēnwālē nkwaté ne mbid. Bepriε bēmbáá, bemeléde bé mbéndé ne bad bēmbáá bé Israel bóó bēnlōm bó. ⁴⁴ Bōob-póó, ntúré awe Yesue ammād bó e’chemléd abe aá, “Kénzēé awě méhēē tâl, né mod awě nyéhēdeé mōne. Nyékób mó, nyéchā-’ε mó bwām bon nyékeene mó.” ⁴⁵ Judase apedé-’aá pēén, átōmē-’ε wée Yesue. Anhób aá, “A-meléde.” Ahé-’ε mó tâl. ⁴⁶ Héε ábē bad békóbé Yesue, bēwéd-te mó acháá. ⁴⁷ Dōo mod nhóg áfínté e bad ábe bēmbē ne Yesue ádólé

nkwaté á abám, née átómté mó, asél-le ntân awě prise ambáámbáa etúu. ⁴⁸ Hée Yesue ásedtéé bó aá, “Nchíb mósó ndii awě nyépééné nkwaté ne mbid ahye dé akób-ε? ⁴⁹ Epun téé mbédé á Ndáb-e-Dyöb ne nyé, ní'yāgtē bad, nyéekóbe me. Bon e'yale é' kálag e Dyöb é'tāngéné alón.” ⁵⁰ Hē dósó bembapεε bésyāāl bétédte mó, bon bétómé mehélé. ⁵¹ Kódemod póg ebédé áhed, éhídē Yesue ámbíd. Anwáá dásō esón é abad chēmpen. Abē bad bēnkāg bán békōb mó, ⁵² bon antóm mehélé ne nsōb, áchennéd-te bó échē esón é abad.

Békáádté Yesue

(Mat 26.57-68; Luk 22.54-55, 63-71; Jōn 18.13-14, 19-24)

⁵³ Bad ábe bēnkōb Yesue bēnkēén mó wée Prise Ambáámbáa. Beprise bémbáá, bad bémbáá bé Israel ne bemeléede bé mbéndé bēmpě bēlādēn áhed. ⁵⁴ Ade békεεnεé Yesue nē, Petro ahidé'áá mó ámbíd mwā etún kóñ asól á eyáde éche prise ambáámbáa. Andyéé áhed ne benōn bé Ndáb-e-Dyöb, áwālē muú. ⁵⁵ Bōōb-pōó, beprise bémbáá ne bad bé káánsel bésyāāl bēhédé'áá bad ábe bēbíd mbōñ é metóm á nló wée Yesue ábel nēn bēwúu mó, bon bēnkēnkudté ké nhóg. ⁵⁶ Ekud é bad émbíd mó mbōñ é metóm á yāl, bon bēébédéé nsəl nhóg. ⁵⁷ Hée donje á bad bētyéémé ámīn, bon bēbídē mó mbōñ é metóm bán, ⁵⁸ “Sēnwóg née áhóbé aá, ‘Mēbootéd enén Ndáb-e-Dyöb echē baányon bēlósó, nlōñ empée, áfīntē e e'pun é'láán echē bēlōñnεé mekáá.’ ” ⁵⁹ Bon ké nē, échab mbōñ é metóm énkēmbáá nsəl nhóg. ⁶⁰ Dósó prise ambáámbáa átyéémé ámīn áfīntē e bad bé káánsel, bon ásedté Yesue aáken, “Weewóó'é dyamdyam ahób tñngene dyam ádē ábén bad bēhóbé wε á yāl-ε?” ⁶¹ Bon Yesue andyéé mó ngēn, enkēnkobéé dyamdyam. Dósó ene prise ambáámbáa ésedtéé mó ámpē aá, “Wε-εé edé Ane-awě-Béwógté, Mwān awě Dyöb áde bad bēbageé edúbé-yε?” ⁶² Hée Yesue ákwentanné aá, “Méé ndé, nyéēnyīn-ne ngáne Mwān-a-Moonyon ádyéé á ekáá émbáá é Dyöb a Ngum. Nyéēnyīn-ne née áhúé'é á mbag-tē ámīn.” ⁶³ Hée prise ambáámbáa ányábé mbóté álúmed nēn aá mólíí, bon áhōbē aá, “Mbōñ éhéé émpēe déhedéé? ⁶⁴ Nyēwógé née ásyā'á'é Dyöb. Cheé nyéhóbé á yāl echē?” Hée bó moosyāāl bēhóbéé bán atāngéné awé. ⁶⁵ Donje á bad bēmbootéd mó meléed asob á yāl, békūtān mó mīd, bēbōmé mó, bēlāngē-ε mó bán, “Láá-ε sé mod awě abōmé wε.” Dósó bembaledε bétédé mó, bon bēbootéd-te mó abōmte.

Petro abáá Yesue á yāl

(Mat 26.69-75; Luk 22.56-62; Jōn 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Wée Petro ádyéé ásē nē á eyáde-tē, dósó mbaledε nhóg a mmwáád awě prise ambáámbáa ápédé. ⁶⁷ Annyīn Petro awále muú. Dósó ásímné mó bon álāngē mó aá, “Wémpē wembé ne Yesue awě abídé á Nazaret.” ⁶⁸ Bon Petro ambāñ échē ehób á yāl, aá, “Meebíí'é, meesōñtān-naá chōm éche éhóbéé.” Amaá-aá ahób nē abíd-te á mmwε. Ene pónde chēn nchóm-a-kúb antón. * ⁶⁹ Dósó ane mbaledε ányíné mó ámpē bon ábootéd bad ábe bēbédé bēnbēn aláa aá, “Anén mod adé nhóg awě mómpē ahidé'áá Yesue.” ⁷⁰ Bon Petro ambāñ á yāl ámpē. Eebeméé áte ámpē dósó bad ábe bēntyēem áhed bēlāngéé Petro bán, “Mbále chó edé. Edé nhóg awě ahidé'áá Yesue, áyāle ebídé á Galilia.” ⁷¹ Bon Petro ambootéd yāl ebómán abe ámwāg-ke melě aá, “Meebíí'é anén mod awě nyétúbéé dīn nē.” ⁷² Melemlem mé pónde nchóm-a-kúb antón ngen échē élónténé ébe. Hée Petro ákámtené chōm éche Yesue ánlāā'é mó aá, “Nchóm-a-kúb adēhób aá mótoō' ngen ébe wēbāñ me á yāl ngen éláán.” Hée Petro ábānlé awé, ábootéd-te achii.

15

Payledε akáádté Yesue

(Mat 27.1-2, 11-14; Luk 23.1-5; Jōn 18.28-38)

* **14:68** Donje á kálag dé'só déewóó'é Ene pónde chēn nchóm-a-kúb antón.

¹ Bĩn é'sánǵé-'áá sánǵén, beprise bémbáá, bad bémbáá bé Israel, bemeléede bé mbéndé ne bad bé káánsel embáá e bad bé Israel békób mbom. Bênhǎñ Yesue, bébǎg-ke mó á mekáá wée Paylede. ² Héé Paylede ásedtée mó aáken, "We-éé edé kǎñ e bad bé Israel-é?" Yesue ankwentén mó aá, "Ngáne éhóbé." ³ Beprise bémbáá bémbān mó ekud é mekan á yǎl. ⁴ Héé Paylede ásedtée mó ámpē aá, "Weewóó' é dyamdyam áhób-é? Mmōn wóǵé' ekud é mekan éché béhóbéé we á yǎl." ⁵ Bon Yesue enkênhóbpé dyamdyam. Nê dénkōmēd Paylede yǎl áte.

Bán Yesue atǎñǵéné awé

(Mat 27.15-26; Luk 23.13-25; Jǎn 18.39-19.16)

⁶ Bǎǎb-pǎǎ, émbē nén bán á Ngande e Nnyíme-ámĩn, Paylede ammentén mod a mbwǎg nhóg abíded á mbwǎg. Ane mod abágé'áá mod ké ahéé awě bad bênhédénné mó. ⁷ Ene pónde mod nhóg ambé á mbwǎg awě béchágé'áá bán Barabase. Abéde ne bad ábe béntyēēmēn nkamlēn ní Roma. ⁸ Dǎǎ ndun e mod épéde wée Paylede, bon bélǎngē mó bán ábel ngáne ámenténé bó abele. ⁹ Héé ásedtée bó aáken, "Nyéhede' bán, míbíted nyé kǎñ e bad bé Israel-é?" ¹⁰ Abíi áde ámbīi' é aá kǎñjǎ edé beprise bémbáá áte á yǎl wée Yesue, dǎǎ dēnkǎñ bon ásedēd bó nē. ¹¹ Bon beprise bémbáá békóné'áá ábē bad bán béláa Paylede bán ábíted bó dásō Barabase. ¹² Paylede ansédéd bó ámpē aá, "Chán-nō nyéhedeé bán míbel ne mod awě nyéchǎǵéé bán kǎñ e bad bé Israel?" ¹³ Dǎǎ bélébpéé e'saad bán, "Bomé mó á awǎg." ¹⁴ Héé Paylede ásedtée bó aáken, "Ayǎle chán? Ebébtéd éhéé ábélé?" Bon bênnabé abón bán, "Bomé mó á awǎg." ¹⁵ Né-ǎǎ, ngáne Paylede áhédé'áá aá mókóded ábē bad mewēmtēn, ambídtéd bó Barabase. Ambě kunze aá, sǎnze ébǎm Yesue, bon béke bébome-'é mó á awǎg.

Sǎnze éwélé Yesue

(Mat 27.27-31; Jǎn 19.2-3)

¹⁶ Sǎnze éntēd Yesue, békēēn mó á eyáde é nkamlēne, bélād-te baáb ábíníí áte áhed. ¹⁷ Bénwāād mó mengombe níme méyǎǵe' níme méwǎǵné mengombe mé kǎñ, bélón-'é ekóté é mechǎ, béhé mó á nló. ¹⁸ Dǎǎ bébóótédé mó awel, bélenté mó bán, "A-kǎñ e bad bé Israel, edúbé ébē ne we!" ¹⁹ Bébómé'áá mó ntónjǎ á nló, bésobtád mó meléed á yǎl, bébwǎǵkē-'é mó mebóbónjǎ áwēl mó. ²⁰ Ade bémáá mó awel, bēnhūd mó níme mengombe á yǎl, bétimēd mó éche mbóté chēn á yǎl. Néé bémádé nē, bēnkēēn mó áke dēbome mó á awǎg.

Bébómmé Yesue á awǎg

(Mat 27.32-44; Luk 23.26-43; Jǎn 19.17-27)

²¹ Ade békǎǵké nē, dǎǎ bébómmé mod awě ambíd á dyad á Sirine. Dĩn démbē mó bán Simǎne. Simǎne abédeé sáá awě Alesandaa bó Refuse. Simǎne atómé'áá ásol á dyad-tē. Dǎǎ békóbé mó bon bényǎǵtē mó bán ápēm awǎg áde Yesue. ²² Dǎǎ bépéde hǎm áde béchágé'áá bán, Golgota, awě adé nén bán, "Hǎm dé Ebónǵél é Nló." ²³ Áhed bēmbě Yesue níme mé béládténé ne bwel ábe béchǎǵéé bán mía* bán ámwē, bon enkēnkwenténné amwé. ²⁴ Bēmbomé Yesue á awǎg. Bēnsíd mbambú ákab éche mbóté. ²⁵ Mbwēmbwe á ngǎñ abog dǎǎ bébómmé mó á awǎg. ²⁶ Chǎm éche bēntenlé á awǎg áwe nló mĩn álúmed nzwǎm éché bébómmé mó á awǎg émbē nén bán, "Kǎñ e bad bé Israel." ²⁷ Bēmbomé-'é bechīb bébe bómpē á awǎg, nhóg á pēd e ekáá émbáá eche Yesue, aníní-'é á pēd e ekáá é emwēd.†

²⁹ Bad ábe bétómé'áá nzii bēnbēn ne áhed bébómé'áá nló, bébwēmmē-'é mó nzyǎñ bán, "Ahá! Wenhób weé móǎbōótēd Ndáb-e-Dyǎb, weé mólōñ-'é chó ámpē átĩntē e e'pun é'láán. ³⁰ Sǎñ-ǎ echonjǎ yǎl bǎǎb, ésud ásē á awǎg." ³¹ Melemlem nē dǎǎ beprise bémbáá

* **15:23** Mía: mébedéé bwel ábē bad bébnládtáá áseded mewē. † **15:27** Donǵe á kǎlag dé'só ábádé nchoo 28: Adé nén ábēnlédé, e'yale ábē é'tēnlédé á kǎlag é Dyǎb bēnlōn. Etēnlédé nén bán, 'Bēntónjǎ mómpē á nchoo mé bebel bé mbéb.'

ne bemeléede bé mbéndé béwélé'áá mó. Bën ne bën behóbé'áá bán, “Achõnté'áá bad, bõõb eéheléé eche yäl awõngen. ³² Mó awě ahóbé aá móo módē Ane-awě-Béwógté, aá móo módē-ε kãh e bad bé Israel ásud-tõó ásē á awõg hê bõõb, dényĩn ábel dédúbe.” Abé bechĩb ábe bēmboméé á awõg nchoo ne Yesue bómpē bésyáá'áá mó.

Kwééd eche Yesue

(Mat 27.45-56; Luk 23.44-49; Jõn 19.28-30)

³³ Ade kãd épédé, ehintén ênkwě hõm ásyãl, káõh ne á ngõh éláán. ³⁴ Ade ngõh éláán épédé, Yesue anlébé esaád aá, “Elí, Elí, lámá sábatāni.” Nén adé nén bán, “A-Dyõb ádēm, a-Dyõb ádēm, cheé ékáá bonj étédte me?” ³⁵ Néε donje á bad ábe bēmbē benben béwógé nē, bēnhõb bán, “Nyéwóge', achēnle Elaijaa aá áhye áwõngen mó.” ³⁶ Héε mod nhóg anyógté bonj átédé kuchá, átõdté' á ebéntéd é mĩm-tē, ásómé' á ntõh bonj áhāg mó á nsal aá ámwē. Anhób aá, “Nyémwe dényĩn nzé Elaijaa áhye mó asuded á awõg.” ³⁷ Héε Yesue álébpé esaád bonj ámiē-ε nlém.

³⁸ Ene pónde chēn abad áde dēnkāb Ndáb é Dyõb áte, dēnsalé áte e'ped é'be bootya ámiñ káõh ápē-ε ásē. ³⁹ Adé mod ambáá a sánze awě antyéem Yesue á'sõ-te ânõn mó anyíné ngáne Yesue áwédé,‡ anhób aá, “Ne mbále, anén mod abédéε Mwān a Dyõb.”

⁴⁰ Bebaád behóg bómpē bēmbē nchabnede bēnõne' mekan mésyãl míme mébenlad. Atintē e ábē bebaád, Maria Magdalene, Salome ne Maria awě achyáá Jemse asad bó Joseb, bēmbē áhed. ⁴¹ Abén bebaád behídé'áá Yesue áde ámbēē á Galilia, béwõngān-ne mó. Ekud é bebaád émpēe éche bóbõõ bēmpě á Jerusalem chõmpē émpě áhed.

Nlíme míme Yesue

(Mat 27.57-61; Luk 23.50-56; Jõn 19.38-42)

⁴²⁻⁴³ Mod nhóg abédé awě béchágé'áá bán Josebe. Ambíd á dyad á Arimatia. Anén mod abédéε mod e edúbé a káánsel embáá e bad bé Israel. Mómpē asiné'áá pónde echē nkamlen ní Dyõb mépéé. Ngáne émbēē mbwe mé mbonşén (nédē áde mbwe-mé-nkõme-áte rilyágé née chān), héε ákáá nlém, bonj ápag wée Payledε benben ne ngukél, álāngē mó aá ábe mó ndim míme Yesue. ⁴⁴ Ade Payledε áwógé bán Yesue amaá awé, yäl enkóm mó áte. Héε álómé ane mod a mbáá a sánze achõg bonj ásedte mó ké Yesue amaá awé. ⁴⁵ Ade ene sánze élanğē mó aá Yesue áwédé, dõo ákwénténé aá Josebe átéd míme ndim. ⁴⁶ Josebe anchān mbóm. Antéd Yesue ndim, ákāān mó ene mbóm, alímé-ε mó á sonj-tē echē bēpwógé aláá áte. Ambíd ene, antínéd aláá á mbáá ákólēn nsal ní sonj. ⁴⁷ Maria Magdalene ne Maria awě anchyáá Josee bēnõné'áá wée bélimméé Yesue.

16

Yesue apuúde

(Mat 28.1-8; Luk 24.1-12; Jõn 20.1-10)

¹ Ambíd e mbwe-mé-nkõme-áte Maria Magdalene, Maria awě achyáá Jemse ne Salome, bēnchān dyõg dé elod é bwām áke dé awóged ndim míme Yesue. ² Mbwembwe mé epun é'sõ é Sõndé áde enyen étúbéé dõo békíí á sonj. ³ Ade békagké, dõo bésedteé nhóg ne aníní bánken, “Nzée áhūdē syānē aláá á nsal ní sonj?” ⁴ Dõo bésádé díd, bonj bényĩnē bán bémáá áde aláá ahúd. Aláá áded dēnkāl bwāmbwam. ⁵ Héε bésólé á sonj-tē, bonj bényĩnē kódemod edyεé á nkag á ped e ekáá émbáá. Anhé megombe míme mépúbe'. Nén dēnkõbēd bó mbwóg bwāmbwam. ⁶ Héε ene kódemod élanğéé bó aá, “Nyéebáá', mbíi méé nyéhede' Yesue, mod a Nazaret awě bēmboméé á awõg. Apuúde, eesaá hén. Nyénõne wée bēnnaádté mó. ⁷ Nyékag-kõo bõõb nyéláa ábē bembapεε, tanje Petro, bán Yesue apuúde, 'Akag-ke á'sõ á Galilia. Áwed-taá nyényinnē mó ngáne ánlāā'é nyé.' ” ⁸ Héε bebóótédé anõh ne menyáké míme bényíné. Bēmbíd á sonj-tē bébootéd-te anyõged. Béélanğē-áa modmod dyamdyam áyāle mbwóg ménkõb bó.

‡ 15:39 Awédé: Donje á kálag dé'só áwóó álébpé esaád, awé-ε.

Nyaa póg echë Kálag e Makose ésógé*

16.9-20

Yesue alúmté Maria Magdalene yäl
(Mat 28.9-10; Jón 20.11-18)

⁹ Ade Yesue áamáá apuu, epog é mbwembwe é epun é'sō é Sōndé, Maria Magdalene móo ánsēbēē yäl alúmed. Anén mmwaád móo Yesue ámbīdēdtē e'dǎádǎn bé mbéb saámbé áte. ¹⁰ Héé ane mmwaád ákíí bonj álāngē bad ábe bóobe Yesue bébágé'áá. Antán née béchyé'é kwééd eche Yesue. ¹¹ Bonj áde béwógé bán Yesue adé á alongé, bán ane mmwaád anyíné-'é mó, bēnkēndúbéé.

Yesue alúmté abē bad bébe yäl
(Luk 24.13-35)

¹² Ámbīd e pōndé Yesue anlúmed yäl wéé abē bad bémpēe bébe áde bébīdeé á dyad-tē. Bonj enén ngen anlúmed yäl nyaa émpēe. ¹³ Héé abē bad bétímé ámbīd, béke béléá baáb ábíníí. Bonj ké nē, baáb bē bēnkēndúbéé.

Yesue alúmté abē bembapēe
dyôm ne nhóg yäl

(Mat 28.16-20; Luk 24.36-49; Jón 20.19-23; Mbēl 1.6-8)

¹⁴ Ámbīd e pōndé Yesue anlúmed yäl wéé abē bembapēe dyôm-ne-nhóg áde bédyágkē ndyééd. Bēnkēndúbéé bad ábe bēnhōb bán bényíné mó áde áamáá apuu. Né-óó, ankáné bó áte áá béēwóó'é adúbe, áá bélélé-'é nlém á abum. ¹⁵ Anláá bó áá, “Nyékag nkōṣé áte r̄syāāl, nyékanle bad bēsyāāl nkalanj mí bwām. ¹⁶ Kénzée awē adúbpé bonj bédusén-ne mó ákūd e'choóchon, bonj kénzée awē eedúbpe ákūd nkógsen. ¹⁷ Bad ábe bédúbpé bēwōṅ ngíne ábel mam mé menyáké: bēbīdtē bad e'dǎádǎn bé mbéb áte á dīn ádēm; bēhōbē-'é mehób mékōālē. ¹⁸ Békōbēn nyǎ mekáá, ébenlé bó dyamdyam. Ké bēmmwē-'é ké e'we, ábē e'we béebenlé bó dyamdyam. Bébān bad bé nkole mekáá á yäl, bad bé nkole bē bédyēē-'é bwām.”

Yesue apūmmé
(Luk 24.50-53; Mbēl 1.9-11)

¹⁹ Ade Sāngú Yesue áamáá bó nímén mekan aláa, dōo Dyōb ábélé bonj ápūmē ámīn. Andyéé Dyōb á ekáá émbáá. ²⁰ Héé bembapēe bēbīdé, bonj béke bēkalé Eyale é Dyōb hōm téé. Sāngwéé ambé ne bó, abē-'é bó ngíne ábel mekan mé menyáké, álúmed nén áá chōm éche bēhōbēé édé mbále.

Nyaa empée echë kálag e Makose ésógé†

16.9-10

[(9) Héé abē bebaád békíí, bonj bēlāngē Petro ne bad ábe bēmbē ne mó mekan mésyāāl míme bēnyāgtēnnē bó, bēšēlē mó esōṅ-esōṅ. (10) Née nē átómé, Yesue mwēn anlóm bad nkōṣé áte r̄syāāl ákal nkalanj mí bwām. Mmē nkalanj mí bwām míme r̄sáá, méehāṅlānnē. Mmē nkalanj r̄dīi nkalanj tāṅgene alongé áde débē á ngíndé ne á ngíndé.]

* 16:8 Donje á kálag dé'só déewóó'é nchoo 9-20. † 16:20 Donje á kálag dé'só ábádé ádén asóg á kálag ámbīd e nchoo 8.

Nkalanj mí bwâm míme Yesuε ngáne

Lukasε átélé

Ndibned n kálag

Nkalanj mí bwâm míme Yesuε ngáne Lukasε átélé rílúmte Yesuε ngáne Nsoode awě Dyöb dénhōbpē aá mósłōmē bad bé Israel. Lukasε ahóbé aá Edəədəj é Dyöb chōó épwédé Yesuε áπεεν nkalanj mí bwâm wée betóótōkē bé bad. Mmén nkalanj núbude ahób t̄ngene e'boj bé nlém áβε Yesuε álúmteé bad. A mbooted menyinge ményinnédé áde ehəngé ébidé t̄ngene epe éche Yesuε, ményinnéd-te á asóg áde Yesuε ápúmmé ádyöb. Mekan míme Lukasε ákóó awéd áte médii: mekáne, Edəədəj éche Esáá, mekan míme bebaád bébéle áfíntē e nsón míme Yesuε ne alagsen áde Dyöb álagsanné bad mbéb.

Lukasε abádé mekan áte wén míme médé áyāl e mímén nkalanj mí bwâm dēmpen (Nōn e'ped é'βε ne ntóób á nkabtéd).

Nkabtéd n kálag

Ndibned 1.1-4

Echyáa éche Jōne, Ndusenε ne éche Yesuε 1.5-2.52

Nsón míme Jōne, Ndusenε 3.1-20

Edusen ne mekágsen míme Yesuε 3.21-4.13

Nsón míme Yesuε á Galilia 4.14-9.50

Nsón míme Yesuε áde áhídté á Galilia áπε á Jerusalem 9.51-19.27

E'pun bé asóg áβε Yesuε á Jerusalem ne benben ne á Jerusalem 19.28-21.38

Akáad áde békáádté Yesuε ne eche kwééd 22-23

Mpuu míme Səngwée, alúmed áde ánlúmédte bad yəl ne míme mpume 24.1-53

¹ A-Tiofilos, mod a edúbé, ekud é bad ékétéd pónde átel mekan ásē, míme mébenléde áfíntē e' syánē. ² Bétélé melelem ngáne dénwōgkē wée bad áβε bēnyīnēn mó dīd se á mbooted, békalé-'ε Eyale é Dyöb. ³ Né-ōó, ntóó mímén mekan ahəd áte se á mbooted, nnyiné-'ε nén méé ébóó mémpē rítēd pónde, rítele wε mekan ásē ahóg-ahógē. ⁴ Nén débēl wéechem mbále t̄ngene mekan míme émáá abii.

Angel epiidé Sakaria

⁵ A pónde eche Herode abédé k̄n e Judeya, mod nhóg ambé bán Sakaria. Sakaria abédéé prise á nchoo míme Abiyaa. Mwaád ambé dīn bán Elisabete. Mó ámpē abédéé ngan e túmbé eche Arone. ⁶ Alongé áde bó mwaád dēmbē bwâm á'sō é' Dyöb. Béhidé'áá mbéndé éche Səngwée ésyāā. ⁷ Boj bēnkēnwáléé mwān ké nhóg áyāle Elisabete abédé ekōm. Bó bad béβε bēmmād-te achun.

⁸ Bōōb-pōó, áde pónde e nsón e nchoo míme beprise míme Sakaria bó épédé áte, ankē nsón míme prise abel á Ndáb-e-Dyöb epun ehóg. ⁹ Mó-'áá bēmpwēdté áśāl á Ndáb-e-Dyöb ábele Səngwée, áhyáad e'twé, ngáne nsón míme prise ríhédnádtaá. ¹⁰ Ade áhyāntéé e'twé, ndun e mod embé ámbīd e ebwóg, békāne'.

¹¹ Hē dōó ángel e Səngú épíidé mó, etyéém mó á ped e ekáá émbáá benben ne menyán mé e'twé. ¹² Anyín áde Sakaria anyiné ángel, yəl enkōm mó áte, mbwóg ménkōb-pe mó bwāmbwam. ¹³ Dōó ángel élangeé mó aá, "Á-Sakaria, weebáá'. Dyöb áwógé wε mekáne. Né-ōó, awōj mwaád Elisabete, áchyāā mwān. Echuu ane mwān dīn wéé Jōne. ¹⁴ Anén mwān áwōgēd wε menyinge. Ndun e mod ámpē éwōg menyinge é echyáa échē. ¹⁵ Ebē nē áyāle ane mwān ábē ndale a mod á'sō é' Səngú. Eet̄ngeneé nēé ámwágkē mīm míme méwag, káa chōm ké échē éwúú áte. Edəədəj éche Esáá élōn mó áte se á ncháátén. ¹⁶ Atiméd bad bé Israel nlém ámbīd wée Səngwée awě adé ádab Dyöb. ¹⁷ Abē á'sō boj Səngwéeé ápag. Awōj-'ε edəədəj ne ngíne melelem ngáne nkal é'dəədəj Elaijaa

a'boód ánwōngē. Achēd bad nlém á abum, ábel bad bóobe bǎn bétim ásē. Abēl bad ábe béwúéné Dyōb nló áte, béhənlén, béwōn debyéé née bad ábe bétyéeme á'sō é' Dyōb. Né-'aá áboŋsénne epe éche Sǎngwéé." ¹⁸ Sakaria ansédéd ángel aá, "Cheé élúmte me nén bǎn ádén akan áde éhóbé débēnléd? Mmēn mmaá achun. Awēm mwaád-te ámpē amaá kōd atóm." ¹⁹ Dóo ángel étimtanné mó aá, "Ndíí Gabriele, mésénze míme mébenle Dyōb nsón. Dyōb álomé me áwōn, áláa we nímén nlébtéd ní bwâm. ²⁰ Bóob-póo, ngáne wéedūbpéé dyam áde ríhóbé, wékwé ebóbé kóŋ ne pónde echē mam mésyāal míme rílanjé we mélōnnē. Mekan mésyāal mébenléd-te á pónde echē métənjéné abēnléd."

²¹ Ene pónde esyāal bad bésíné-'aá Sakaria ámbid ebwóg, bényāgē' chōm éche ékǎá boŋ ápē abem á Ndáb-e-Dyōb-te nē. ²² Ade ábídé áwed, éehelē-'aá dyamdyam ahób áwāb. Dóo béchéme nén bǎn, anyíné ndóg á Ndáb-e-Dyōb. Mekáá móo álúmtánnáá bó, ésebán ahele dyam ahób.

²³ Pónde e nsón echē Sakaria emaa-'aá áte, asú á ndáb. ²⁴ Ámbid e pónde mwaád ambé nkoŋ. Ankoó yǎl á ndáb-te á etūn é ngōn étáan. ²⁵ Anhób aá "Kóŋ ne á asóg Sǎngwéé abēnlé me ádén. Awógé me ngol, ahúde-'e me e'són áyāl áfintē e ábēm bad."

Angel epítde Maria

²⁶⁻²⁷ Adē dyēm áde Elisabete ádíí ngōn ntóob, Dyōb dénlōm ángel Gabriele á dyad á Nazaret, á aloŋ á Galilia, wée ngōndere póg bǎn Maria. Maria enkēmbíí'ē mwēnchóm. Mod ankií mó awe béchǎgē-'aá bǎn Josebe. Josebe ámbid á túmbé echē Kəŋ Dabide. ²⁸ Ade ángel étáné Maria enhób aá, "A-Maria, nsaŋ nǎbē ne we! Edíí mmwaád awē akudé mende ne Dyōb. Titée Dyōbe adé ne we." ²⁹ Nén dēntagéd Maria á mewēmtēn-tē bwāmbwam. Akǎgláádtáá á nlém-tē ábíí chōm éche ene nyaa e melēntēn éhele élúmte'. ³⁰ Dóo ene ángel élánjéé mó aá, "A-Maria! Weebáá', nsimé ní Dyōb rídé ne we. ³¹ Ebii wéé, móobē nkoŋ. Wéchyāā mwǎn a mwēnchóm. Echuu mó dín wéé Yesue. ³² Ane mwǎn ábē ndale a mod. Béchǎg mó bǎn, Mwǎn a Dyōb á Ngum. Titée Dyōbe mwēn ábē mó atii dé nkamlēn áde sáá ambáá Dabide. ³³ Mó ákamlén abum á ndáb áde Jakobe á ngíndé ne á ngíndé. Nkamlēn míme méewōnjéé asóg." ³⁴ Héé Maria ásedtēé ángel ne aáken, "Chán ríhele nchyáá mwǎn áde méebíí'ē mwēnchóm?" ³⁵ Ene ángel enkwentén mó aá, "Edǎádəŋ éche Esáá épií we. Ngum e Dyōb ékūdtēn we. Né-óo, mwǎn awē asáá, awē wéchyāā'ē, áchəgnéd bǎn Mwǎn a Dyōb. ³⁶ Bíí wéé, Elisabete, mwǎnyoŋ a túmbé póg, mómpē adé nkoŋ á e'chun-tē. Mó awē bēnhōbpē bǎn adé ekōm, adé dyēm bóob ngōn ntóob. ³⁷ Edé nē áyāle dyamdyam déesaá áde átómé Dyōb áte." ³⁸ Héé Maria áhóbéé aá, "Ndíí mbəlede awe Sǎngwéé. Ebē ne me ngáne éhóbé." Dóo ene ángel étédte mó boŋ ékag.

Maria akii wée Elisabete

³⁹ Mmē mesú mēn, Maria anlád yǎl ne mehél mésyāal, ákē á dyad á Juda ahóg áde áde á e'kone-tē. ⁴⁰ Ade ápédé áwed, ansól á ndáb echē Sakaria, álēléd Elisabete. ⁴¹ Awóg áde Elisabete áwógé Maria míme melēntēn, mwǎn anhóbnéd Elisabete á abum-tē. Edǎádəŋ éche Esáá êmpií mó. ⁴² Dó-'aá álánjéé Maria ne esaád é ngíne nén aá, "Nnam nǎbē ne we áfintē bebaád bésyāal. Nnam nǎbē ne mwǎn awe wéchyāā'ē. ⁴³ Chán ébēnlédé éche memē ríkúde échén edúbé? Chán nyaá awe Sǎngwéé áhele áhye áwēm-é? ⁴⁴ Awóg áde ríwógé nímōŋ melēntēn, mwǎn ahóbté me yǎl á abum-tē ne menyinge. ⁴⁵ Dyōb ánámté we áyāle edúbpe nén wéé, dyam áde Sǎngwéé álánjé we débēnléd."

Ngəse echē Maria

⁴⁶ Héé Maria áhóbéé aá, "Nkēmte Sǎngwéé ne nlém nímēm rísyāal, ⁴⁷ edǎádəŋ échēm ámpē éwógne Dyōb menyinge. Mó adé awēm mod a e'soosōŋ. ⁴⁸ Ayāle achemé me awē ndé awe mwǎ mbəlede ngēn. Bootya bóob, áke á'sō, nyoŋgel e bad tée éhōb bǎn, rídé mmwaád awē Dyōb ánámté. ⁴⁹ Dyōb á Ngum abēnlé me ndale a akan. Mó adé ane awē asáá.

- ⁵⁰ Ngəl echê ëbē nyongel ne nyongel e bad téé, ámin e kénzéé awë abage mó edúbé.
⁵¹ Abelé ndale a akan ne éche ekáá chën. Apuúdtédé bad ábe bédé kúmbe mewémten áte.
⁵² Ahúdé benkamlenε áwāb metii mé nkamlen, bonj achágté bad ábe bésúdté yǎl.
⁵³ Akódté bad ábe bétagne nzaa ne kase é bwēm, bonj anané bad ábe bébúdé awónj aá bésūε' ne mekáá mé ngên.
⁵⁴⁻⁵⁵ Akämténé áloned akag áde ámbεé ábēd betaa, bootya Abrahamε ne nímē mbyaa rísyāāl kááj ne á ngíndé. Né-óó, awónjéné ábē bembaledε, bad bé Israel.”
⁵⁶ Ambíd e nê, Maria andyεén Elisabetε ngon éláán, bonj ásūε' ámbíd.

Echyáa éche Jone Ndusεε

- ⁵⁷ Ambíd e pónidé, e'wε é' mwān bénkōb Elisabetε. Anchyáá mwān a mwεnchóm.
⁵⁸ Túmbé echê ne bad ábe bóbōó bedyéé'áá abwóg ahóg, bénsōhtēn nén bán Sánjwéé ábagé mó sánkalaa a nsimé, bōmpē béwóg menyinge. ⁵⁹ Mbwe mé asónj-á-yǎl (ámbíd e e'pun waam) áde béhyédé mwān ayag, béhédé'áá mó đin áde sáá achuu bán Sakaria.
⁶⁰ Dóó nyaá áhóbεé aá, “Aáy! Đin débēε mó bán Jone.” ⁶¹ Héε bétimtanné mó bán, “Modmod eésáá áwonj túmbé-te awë awóó áde đin.” ⁶² Né-óó bēnhəgtén Sakaria á mekáá mīn áhed áte ngáne ádáá mwān đin achuu. ⁶³ Héε áhəgténé ne mekáá aá bépiined mó abámbé. Antēl áhed aá, “Đin áđíí mó bán Jone.” Anyín áde bad bényíné nê, menyáké mékōb bó.
⁶⁴ Abwōg-ábwōg, ehób énsālē mó á nsəl, ábootéd-te dyam ahób ámpē, ákēmtē-ε Dyōb.
⁶⁵ Nén dénkōbēd bad bésyāāl ábe bébédé áhed mbwóg, békεεné nkalanj hōm ásyāāl á myad mé e'kone á alonj á Judeya. ⁶⁶ Mod téé awë anwóg áden akan, ankoó dó á nlém-tê. Bésédté bánken, “Ebál é mod éhéé anén mwān ábēε-yēε?” Bésédté'áá nê áyāle bémბíí nén bán Dyōb áde ne ane mwān.

Ngase echē Sakaria

- ⁶⁷ Bóob-póó, Edáádənj éche Esáá émpíí sée mwān, Sakaria. Héε ábóótédé mam ahóbtəd, ahóbé aá,
⁶⁸ “Mekεnag mébê ne Sánjwéé, Dyōb á bad bé Israel. Béken Dyōb áyāle ahyedé ábē bad anyen ásē, akódté-ε bó.
⁶⁹ Akwōgté ngum a mod á abum á ndáb áde awë mbaledε Dabidε, móóchoód syánē.
⁷⁰ Se' bóód ansón bekal bé'dáádənj, alóm bó aá béhób bán,
⁷¹ Móósonj syánē á mekáá mé bad bé ekoyí ábe syánē, ne bad ábe békóó syánē.
⁷² Nê dóó Dyōb álúmteé ngəl eche ánhíí'é ábēd betaa akag. Né-'aá ákämténé nímē melě,
⁷³ nédē melě nímē ámmwēε ne awed sáá ambáá Abrahamε.
⁷⁴ Anhób aá móómadté syánē asonj á mekáá mé bad bé ekoyí ábe syánē, bonj déhel mó abεle ésebán debáa'.
⁷⁵ Dεébenlé mó pónidé eched ne nlém nímē rísáá ne mbeltéd nímē rídé ngáne Dyōb áhedεé, á alonjé áđēd ásyāāl.
⁷⁶ Wε-óó, a-mwān, béchəg wε bán nkal é'dáádənj awë Dyōb á Ngum. Wε-'aá wēsēbē Sánjwéé á'sō, ábonjsen mó nzii echē ábwεé áte.
⁷⁷ Wēbēl ábē bad bébíí nén bán, Dyōb áchóhté bó áyāle álágséné bó mímab mbéb.
⁷⁸ Nén débēnléd áyāle ngəl e Dyōb ne ábē e'bonj bé nlém. Ene ngəl chó-'aá ékənj e'nyínen bé ekide ábē é'bídé ámin é'piinéd syánē e'soósonj.
⁷⁹ Né-óó bad ábe bédé á ehíntén-tê, ne á nsəl rí sonj, békūd e'nyínen bé e'kíde. Syánē-ε dεékūd debyéé áde álúmte syánē nzii echē epeεene alonjé dé nsanj.”
⁸⁰ Jone ankwōg, edáádənj é Dyōb ébē-ε mó ngíne. Andyε é ehyánjε kááj ne á pónidé eche ábóótédé eyale é Dyōb akal á ntálé wéε bad bé Israel.

2

Yesue achyáádté á Betelhem (Mat 1.18-25)

¹ Mmê mesú-óó Agostuse, Kaisere a Roma antóméd mbéndé aá, moosyáál awě adé ásē e nímē nkamlen, áke átelen dīn. ² Nén démbē tóngé e bad e'só. A pónde eched Kirinuse mó ambé nló mé alonj á Siria. ³ Mod téé ankě awē dyad ábel bonj bétel mó dīn ásē.

⁴ Né-óó Josebe mómpē anhidé á dyad á Nazaret á Galilia, achágé á Betelhem, dyad áde Kêh Dabide á Judeya, áyāle ambíd á mbyaa nime Dabide. ⁵ Ankě nê ábel bétōh bó Maria, ngandéere eche ánkii'é. Maria mó-'e ambé nkg. ⁶ A Betelhem wê dó-'aá achád akóbé Maria. ⁷ Anchyáá mwān a mwēnchóm awě átúbne abum. Ankaán mó e'ped bé mebad, anāād-te mó á ebwog éche bédítteé e'lém áte, ngáne etál éebédeé á ndáb e beken.

Angel épiidé benon bé mbód

⁸ Aped eched, benon bé mbód bénóné'aá échāb echoj é' mbód á hōm dé medyé nkuu. ⁹ Angel e Sāngú empii bó táléd, ehúmé é Sāngú éləhned bó. Mbwóg ménkōb bó. ¹⁰ Héere ángel élāngéé bó aá, "Nyéebáá', mpiínédé nyé kase e nkalanj echě ěwōgēd bad bésyāāl menyinge bwāmbwam. ¹¹ Nyébii bán, epun é'chii, Nsoode awēn achyáádté á dyad áde Kêh Dabide. Mó adé Ane awě Dyōb Awógté. Mó adé Sāngwéé. ¹² E'chemléd ábe mbagēé nyé é'dii bán, nyéētān mwān awe békāhne e'ped bé mebad ngáne ánāngé á ebwog éche bédítteé e'lém áte."

¹³ Melemlem mé pónde echoj é ángel émbid eníní ángel á nkəg táléd, ékené Dyōb bán, ¹⁴ "Ehúmé ebē ne Dyōb áde adé se ámīn, nsan-'e mbē ne baányonj ábe ábágé nsimé á nkōhse!"

¹⁵ Ambíd e nê, échē ángel énsū ámīn. Héere benon bé mbód bēlāngéé nhóg ne aníní bán, "Syáá dékag á Betelhem, déke dényín adē akan áde Dyōb á Ngum álúmté syānē áte áá ábēnlédé."

¹⁶ Dó-'aá békii á mehélé-te, bonj bédibté Maria bó Joseb ne nkáál mí mwān néere rínāngé á ebwog éche bédítteé e'lém áte. ¹⁷ Bémáá-'aá anyín nê, dóó bēbóótédé nkalanj akal ngáne ángel énlāā'é bó tāhgene ane mwān. ¹⁸ Bad bésyāāl ábe bēnwōg nê, menyáké ménkōb bó. ¹⁹ Maria ankoó nímén mam mésyāāl á nlém-tē, ádolé mó áte. ²⁰ Héere benon bé mbód bétimé ámbid, békēmtē Dyōb, bēkené-'e mó áyāle mam mésyāāl nime bēwógé, bonj bényínén-ne dīd nēhngáne bēnlāā'é bó.

²¹ Ambíd e e'pun waam, mbwē nime bēyagēé mwān, bēnchuu mó dīn bán Yesue. Adé dīn dóó ángel émmadté mó achəg bonj nyaá ābē dyēm.

Bépééné Yesue á Ndáb-e-Dyōb

²² Bəəb-pəó, mbéndé e Mosee ehedáá bán, ámbid e echyáa bébe mende áwobe nyě mwān bó sēe mwān. Ade bémádé nê, Maria bó Joseb bēnkēén mwān á Jerusalem álúmed mó á'sō é' Sāngú. ²³ Bēnkě nê nchoo ne ngáne étēnlédé á mbéndé e Sāngú bán, Mwān a mwēnchóm téé awě bétúbne abum, bébe mó á mekáá mé Dyōb. ²⁴ Bēnkě nê káəhne ábe mende ne álóned mbéndé e Sāngú echě ehóbé bán mod ábe bé élāā bébe káa mbəngé ésad ébe.

²⁵ A Jerusalem wē, mod ambé bán Simione. Ane mod anwōh abé áde atāngéné á'sō é' Dyōb, ákongé-'e mbéndé é Dyōb. Edəədəh éche Esáá émbē ne mó. Asiné'aá pónde echě Dyōb désongé alongé á bad bé Israel. ²⁶ Edəədəh éche Esáá émmād-te mó álúmed nén aá, éewáá ésebán anyiné Ane awě Sāngwéé Awógté. ²⁷ Edəədəh éche Esáá émbēl Simione ankě á Ndáb-e-Dyōb. Dóó Maria ne Joseb bépééné awab mwān Yesue áhed, ngáne mbéndé éhédé'aá. ²⁸ Simione ankobén bó mwān, abwáá mó, bonj ákēmtē Dyōb nén aá,

²⁹ "A-Sāngú, ngáne élónté ádōh akag, téd-tō mē, ríkag ne nsan.

³⁰⁻³¹ Ayāle mīd nímēm rínýiné awōh mod a e'soosonj awe ébōhéné wēe moosyáál anyín.

³² Abē e'nyínen bé ekíde ábe bébēl bad ábe béesē bad bé Israel ábíi wε, ápeén-ne edúbé wée ábōη bad bé Israel."

³³ Joseβε ne Maria bémbē menyáké áwóg mam níme béhóbé t̄ηgene awab mwān.

³⁴ Héε Simione ánámte bó, boη álāngē Maria aá, "Nōné', anén mwān awē nyényíneé nén, Dyōb dōo álómé mó. Abēl bad behóg békud ebébtéd, ábíní-'ε békūd e'soósou á alou á Israel. Abē nēηgáne e'chemléd é' Dyōb, boη ekud é bad étíi mó ámín, bétāηgān mó. ³⁵ A pónde eched mod téé níme mbeltéd mēn mébidēd níme mewēmtēn áwed. Héε ndutul ésongé wε á nlém née nkwáté."

³⁶⁻³⁷ Nkal é'dáádāη a mmwáád nhóg abédé, dīn démbē mó bán Anaa, mwān awe Panuεε awē abíde á túmbé e Aσεε. Anaa anchūn bwāmbwam. Bó nchóm bēndyεε mwē saámbé á e'wōngé, boη ályāgē mó akúd káāη ne á móom mé mwé waam ne mwē rñiin. Eésyāηge'aá á Ndáb-e-Dyōb. Akánné'aá nkuu ne mūte, ádidé-'ε yāl nzaa á mekáne-tē. ³⁸ Ade Maria bó Joseb bépééné Yesue á Ndáb-e-Dyōb pεεnén, Anaa ambé áhed. Héε ábóótédé Dyōb akēn, ákanlé-'ε bad nkalan t̄ηgene ane mwān. Abē bad bébédéε bad ábe bésíné'aá pónde eche Dyōb déwōbée dyad á Jerusalem. Anláá bó nyaa e mod echē ane mwān ábēē.

Joseβε bó Maria bétimné mwān ámbíd á Nazaret

³⁹ Ade Maria bó Joseb bémádné mam mésyāāl ngáne mbéndé e Sāηgú éhédé'aá, bēntīm áwāb dyad á Nazaret á alou á Galilia. ⁴⁰ Ene pónde mwān mó-'ε ákwogé', áwūε' áte, debyéé ákwogé mó, nsimé ní Dyōb mó-'ε rñihē mó.

Yesue akii á Ndáb-e-Dyōb

⁴¹ Bōob-pōo, émbē bán, mwē téé Yesue sáá bó nyan békágé'aá á Jerusalem áyāle Ngande e Nnyíme-ámín. ⁴² Ade Yesue ápédé dyōm á mwé ne níbe, bóbōo bēnkē á ngande ngáne émmēténné abé. ⁴³ Ngande emaa-'aá boη nyaá bó sāη bésūε' á dyad. Yesue anlyāg ámbíd á Jerusalem ésebán bēbíi. ⁴⁴ Mewēmtēn mémbē bó nén bán, adé á echon éche ésúé'aá. Boη áde békékeé bootya mbwεmbwε káāη ne ngukél, dōo bēbóótédé mó áhed, bésēdtē mó wée bad bé túmbé ne bad ábe bóbōo bébyééné. ⁴⁵ Anyín áde béenyíneé mó, bēntīm ámbíd á Jerusalem áhed mó áwed.

⁴⁶ Alōntēn e'pun é'láán dōo bétimé mó adibed á Ndáb-e-Dyōb. Andyéé áfinté e bemeléede, áwōglān bó, ásedté-'ε bó mam. ⁴⁷ Mod téé awē anwóg mam níme Yesue áhóbé'aá, ambé menyáké áyāle nsōηtēn níme ánwōngē ne nyaa echē ákwéntánnáá bó. ⁴⁸ Ade nyaá bó sāη bényíneé mó, yāl enkóm bó áte. Dōo nyaá ásedtéé mó aá, "A-mwān, chán-nō ébélé sé nén? Sé sōη sékómé wε áhed, sétage-'ε áte." ⁴⁹ Boη Yesue ankwentēn bó aá, "Cheé ékás boη nyéhédé me? Nyénkēmbíi'ε bán, ntāηgéné abé á ndáb echē echem Sāη-ε?" ⁵⁰ Bēnkēnhēnlé dyam áde áhóbé asōηtēn.

⁵¹ Ámbíd e nē, dōo Yesue áhídé nyaá bó sāη, boη bóbōo bésūε' á Nazaret. Enkēnwúénné bó nló áte. Nyaa-'ε ankoó nímén mekan mésyāāl á nlém-tē. ⁵² Ngáne Yesue ákwogé'aá, debyéé dōmpē ákwogé'aá mó. Nsimé ní Dyōb ne ní baányou rñihē mó.

3

Jōne, Ndusene aboηsan nzii (Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Jōn 1.19-28)

¹⁻² A pónde echē nkamlēne Tiberiose, ákébēē Kaisεε a Roma áyāle dyōm á mwē ne rítāan, Dyōb dénlōm Jōne mwān awe Sakaria ne nlébtéd á ehyāηge wée ábédé. Ene pónde-'ε dōo Pontus Payledε mó-'ε ábédé Nkamlēne á Judeya, Herōde ákamlán alou á Galilia, mwānyou Filibe-'ε ákamlán alou á Ituria ne alou á Trakoniti. Boη Lisania mó-'ε ákamlánnáá alou á Abilēne. Mmē mesú mēn-naá Anase bó Kaifase bēbédé beprise bēmbáámbáa. ³ Jōne abwágé'aá mebwóg mésyāāl níme mélāηnéde edíb é Jodan. Akag

ákalé eyale é Dyöb nén aá, “Nyétede abel dé mbéb, nyékud edusen âbel bon Dyöb álagsen nyé mbéb.” ⁴ Nén dénlōnēd chōm-ée étēnlédé á kálag echē nkal é’dāádəŋ Yesayaa bán, “Ehāngé ébídé á ehyaŋge bán, nyébonŋsen epe éche Sāngwéé.

Nyétií echē nzii.

⁵ Nyélóned nhog té.

Nyéšuded mbōod ne ekone té.

Nyétií mebwóg míme méhyómé.

Nyétaled mebwóg míme médé pwōgléd pwōgled.

⁶ Abel bon moonyon asyāál ányín ngáne Dyöb ásoo’é alongé á bad.”

⁷ Ndun e mod empě wée Jōne béhedé bán, ádusen bó. Mó-’ε ásédte bó aáken, “Píí é nyö chén! Nzéé múmó aláŋgé nyé aá nkáásé ní Dyöb ríhúe’ bon aléb-pe nyé aá nyékúme abāŋgé? ⁸ Nyéchyáa e’pum ábe é’lúmte bán nyétedte abel dé mbéb, tómaa áhób áwen nlém-té bán, ‘nyéde bán ábe Abrahamε, nyéekudte nkógsen ní Dyöb.’ Bon rílaa nyé nén meé, Dyöb áhele ábenléd mímén meláá átimēd mó bán ábe Abrahamε. ⁹ Bōob-pōó, ehón émáá anaa á nkaŋ ní mel. Né-ōó, bwel ké é’héé ábe béechyāā’ e’pum é’ bwām, békwel bó, bébwém-me bó á muú-te.” ¹⁰ Hē dōó, bad bésedteé mó bánken, “Chán-nō sébenlé bōob?” ¹¹ Jōne antimtén bó aá, “Mod awě awóó mbóté ébe, ábe póg wée ane awě eewóo chōmchōm. Ane awě mó-’ε awóó ndyéed, ákabe bad ábe béewóo.” ¹² Belad bé tááε ábe bōmpē bēnhyě edusen akud bēnsedéd mó bán, “A-meléed, cheé sébenlé?” ¹³ Antimtén bó aá, “Nyéesanťe tááε tómaa ngáne bétíídé.” ¹⁴ Nguse é sánze chō-’ε énsedéd mó bánken, “Chán-náa sé, sébel chán?” Jōne ankwentén aá, “Nyéékobné bad mōné. Nyéebáné-’ε bad mekan áyāl ngēn, bon nyébē menyinje ne chōm-ée nyékudεé née nsábe.”

¹⁵ Bōob-pōó, bad ábe bébedé áhed, mímab mewēmten mēmbootéd acháge ne e’lyág bé nlém, békōglád á nlém-té nzé édé bán Jōne mó adé Ane-awě-Béwōgté. ¹⁶ Héε Jōne átimtanné bó moosyāál aá, “Ndusan nyé bōob ne mendíb, bon mod ahúe’ awě atómé me. Meékwognedεé áhune ké míme nkōod mé metámbé. Adusén nyé ne Edāádəŋ éche Esáá, ádusén-ne nyé ne muú. ¹⁷ Awánlé échē epeben á ekáá, ábel nén, ápeb míme menyán ámín. Nzé amadé, áläd mbum é bwām áte, ákōō chō. Bon áläd e’pōó, ahyáád bó á ebonde é muú éche éēdīmē’.”

¹⁸ Né-ōó Jōne alébé’áá bad ne ekud é póle émpēe, ákanlé-’ε bó nkalaŋ ní bwām. ¹⁹ Jōne anhób káəŋne wée nkamlenε Herōde aá, abelé mbéb ngáne áwóó Herodyase, mwaád awě mwānyaŋ, nchoo ne e’bébtéd bé mekan bēmpēe ábe ámbenlé. ²⁰ Abád-te áyāle míme mbéb rísyāál Herōde anhé Jōne á mbwōg.

Bédúséné Yesue

(Mat 3.13-17; Mak 1.9-11)

²¹ Bōob-pōó, áde Jōne ámáá ekud é bad adusen, Yesue mó ámpē ampě aá ádusen mó. Ade ámáá mó adusen, ábwōg-ábwōg ankáné. Ade ákānnεé nē dōó ngob e dyöb énédnédé.

²² Hé-’áá Edāádəŋ éche Esáá ébídé ngáne élāā, bon ésudé mó á nló mín. Ehób chōmpē émbíd ádyöb nén, “Edii awem mwān a nlém awě rídáá bwāmbwam. Ndé menyinje ne wε.”

Abum á ndáb áde Yesue

(Mat 1.1-17)

²³ Yesue ambé dyam móom mé mwě meláán bon ábootád míme nsón. Bad bényíné’áá mó née mwān awě Josebe. Josebe ambé mwān awe Eliε. Eliε ambé ²⁴ mwān awe Matate. Matate ambé mwān awe Leviε. Leviε abédé mwān awe Melekyε. Melekyε ambé mwān awe Janne. Janne ambé mwān awe Josebe. ²⁵ Josebe abédé mwān awe Matatya. Matatya ambé mwān awe Amōse. Amōse abédé mwān awe Nahumε. Nahumε ambé mwān awe Esilyε. Esilyε ambé mwān awe Nagaya. ²⁶ Nagaya abédé mwān awe Maate. Maate ambé mwān awe Matatya. Matatya ambé mwān awe Simene. Simene ambé mwān awe Joseke.

Joseke ambé mwän awe Jodaa. ²⁷ Jodaa abédé mwän awe Joananε. Joananε ambé mwän awe Resa. Resa ambé mwän awe Serubabele. Serubabele ambé mwän awe Salatyε. Salatyε ambé mwän awe Nerie. ²⁸ Nerie ambé mwän awe Melki. Melki ambé mwän awe Adie. Adie ambé mwän awe Kosame. Kosame ambé mwän awe Elamadame. Elamadame ambé mwän awe Ere. ²⁹ Ere ambé mwän awe Josua. Josua ambé mwän awe Elesaa. Elesaa ambé mwän awe Jorime. Jorime ambé mwän awe Matate. Matate ambé mwän awe Leviε. ³⁰ Leviε ambé mwän awe Simione. Simione ambé mwän awe Judaa. Judaa ambé mwän awe Josebe. Josebe ambé mwän awe Joname. Joname ambé mwän awe Elyakime. ³¹ Elyakime ambé mwän awe Meleya. Meleya ambé mwän awe Mena. Mena ambé mwän awe Matate. Matate ambé mwän awe Natanε. Natanε ambé mwän awe Dabide. Dabide ³² mwän awe Jese. Jese mwän awe Obede. Obede ambé mwän awe Boase. Boase ambé mwän awe Salmonε. Salmone ambé mwän awe Nasonε. Nasonε ³³ ambé mwän awe Aminadabe. Aminadabe ambé mwän awe Ademinε. Ademinε ambé mwän awe Arenie. Arenie ambé mwän awe Heseone. Heseone ambé mwän awe Perese. Perese ambé mwän awe Judaa. ³⁴ Judaa ambé mwän awe Jakobe. Jakobe ambé mwän awe Aisige. Aisige ambé mwän awe Abrahame. Abrahame ambé mwän awe Tera. Tera ambé mwän awe Nah. Nah ³⁵ ambé mwän awe Seruge. Seruge ambé mwän awe Rewee. Rewee ambé mwän awe Pelege. Pelege ambé mwän awe Ebee. Ebee ambé mwän awe Sela. Sela ³⁶ ambé mwän awe Kananε. Kananε ambé mwän awe Apasade. Apasade ambé mwän awe Semε. Semε ambé mwän awe Noa. Noa ambé mwän awe Lamεke. ³⁷ Lamεke ambé mwän awe Metusela. Metusela ambé mwän awe Henoke. Henoke ambé mwän awe Jaredε. Jaredε ambé mwän awe Mehalεle. Mehalεle ambé mwän awe Kenanε. Kenanε ³⁸ ambé mwän awe Enose. Enose ambé mwän awe Seta. Seta abédé mwän awe Adamε. Adamε-ε abédé mwän a Dyöb.

4

Satanε akəgé Yesue

(Mat 4.1-11; Mak 1.12-13)

¹ Bəəb-pəə, áde Yesue abidé á edib é Jodan, anlón ne Edəədəŋ éche Esáá. Entimén mó á ehyánge. ² Andyεé áwed móom mé e'pun méniin, Devəle ákəgé mó. Mmé mesú mésyāāl enkəndyáá chōmchōm. Ambid e né-əə nzaa ewagáá mó. ³ Dəə Devəle álāŋgeé mó aá, “Nzé wε-εé edé Mwän a Dyöb, kamlén ádén aláá wεé, átim ewele.” ⁴ Yesue antimtén mó aá, “Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, ‘Saké ndyééd chəmpən edide moonyon á alongé.’ ”

⁵ Héε Devəle ákééné mó á ekone mín, álūmtē mó melon mé nkōŋsé mésyāāl áyāle mwā esōŋ é pōndé. ⁶ Dəə álāŋgeé mó aá, “Nəné’, bəbágé me nkamlən ámín e ábén bwēm é’syāāl. Nwóó-’ε kunze ábe mod ké ahéé awe rídáá abε. Měbě wε mó. ⁷ Né-əə nzé ebagé me edúbé, né wée ewóó ábén bwēm é’syāāl.” ⁸ Yesue antimtén mó aá “Eténlédé nén bán, ‘Ebwógke’ Sāŋgwéé ádon Dyöb meböbón, ébage-’ε mó edúbé. Mwənpən-naá étəŋgéné abele.’ ”

⁹ Héε Satanε ákééné Yesue á Jerusalem. Atyēēmān mó á nzonge e Ndáb-e-Dyöb mín, bon álāŋgē mó aá, “Nzé wε-εé edé mwän a Dyöb, éheb á bwele-mín hén, éhún á ndəəb.

¹⁰ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

‘Dyöb dékamlén éche ángel ásáb wε,’

¹¹ ‘épēm-me wε ámín, ábel nén weébōmē ekuu á aláá.’ ”

¹² Yesue-’ε antimtén mó aá, “Kálag e Dyöb ehóbe nén aá, ‘Weékāgē Sāŋgwéé, ádon Dyöb áte.’ ”

¹³ Devəle amaá-’aá mó akəg áte menzii mésyāāl, bon áhidte’, áhāg mó mwā etál.

Yesue aboótédé nsón á Galilia

(Mat 4.12-17; Mak 1.14-15)

¹⁴ Yesue antīm ámbid á Galilia. Edəədəŋ éche Esáá émbē ne mó, dīn dó-’ε ákanlád mó mbwóg áte ésyāāl. ¹⁵ Ayógté’áá bad áwab ndáb é mekáne, moosyāāl ákēmtē mó.

*Bad bé Nazarēt béekobéé Yesue
(Mat 13.53-58; Mak 6.1-6)*

¹⁶ Ade ápédé á Nazarēt wée ákwógé, ansól á ndáb e mekáne á Mbwe-mé-nkóme-áte, ngáne ámménténné ábel. Dóo átyéémé ámín, álán eped. ¹⁷ Bémbě mó nhíbe ní kálag é metelag míme nkal é'daádəŋ Yesayaa. Anhuné chó áte, ákūnē eped éche éhóbe nén bán, ¹⁸ “Edaádəŋ éche Səngwéé édé ne me, áyāle Dyöb ápwédé me aá, mbel ehəŋgé é nkaləŋ ní bwām wée betóótökē bé bad. Alómné me ehəŋgé aá, bad ábe bédé á mehanğé, béhide á mehanğé, aá, bad ábe békwwédé ndím, bényīnēn aá, bad ábē békude metuné á mekáá mé baáb, nhúd bó á metuné-te ¹⁹ aá mbel-le ehəŋgé nén meé pónđé epedé echē Dyöb álúmtéé bad ngəl.”

²⁰ Amaá-aá aləŋ, ádíb kálag áte, ábag chó ámbíd wée mod awě anəne ndáb e mekáne. Ankě ádyēē áse, mđd mésyāəl ménəné mó. ²¹ Dóo áləŋgeé bó aá, “Echén eped éche nyéwógé, éloné epun é'chii.”

²² Moosyāəl ankéméd mó, menyáké mékób bó áyāle kəse e póle echē ebídáá mó á nsəl, bésədté' bánken, “Kíné saá mwān awě Josebe mó nén-ε?” ²³ Yesue ambád bó aláa aá, “Mbíí meé, nyéēkalé me ngan bán, ‘A mod a bwel, choód yəl.’ Nyéēlāā-ε me bán, mekan míme nyéwógé bán mbelé á dyad á Kapenahum bán, mbel-láa mó áwēm dyad-tē hén.” ²⁴ “Nláa nyé nén meé, nkal é'daádəŋ eewóó'é edúbé áwē dyad. ²⁵ Nyébii-óó nén bán, á pónđé eche Elaijaa, mbúú eechódéé áyāle mwě níláán ne eped. Nē dēmběl səŋkalaa a nzaa ambé aləŋ áte ásyāəl. Bekúd híin bémbē á mbwóg e Israel hén ene pónđé. ²⁶ Boŋ Dyöb dēnkēnlómmé Elaijaa áwāb. Anlóm mó dásō á aləŋ á Sidən á dyad á Sarefa wée nkúd a mmwaád ampée. ²⁷ A pónđé echē nkal é'daádəŋ Elisha ámpē ndun e mod e meləŋ embé á Israel. Boŋ Elisha enkēnsáádté mod a meləŋ ké nhóg awě ámbíd á aləŋ á Israel. Namanē, mod awě ámbíd á aləŋ á Siria móó ánsāádtē.”

²⁸ Ade bad ábe bémbē á ndáb e mekáne béwógé-ε nē, ekaŋ énkōb bó áte. ²⁹ Héε bépádté áse, béhé mó abum ámín, békēen mó á asóg á dyad. Ngáne bēnlōŋgē á ekone mín, bēntimén mó á mbám mé ekone ábel bétined mó á ekone sé. ³⁰ Boŋ ansam bó átíntē, ákē-ε mó.

*Mod awě edaádəŋ é mbéb émbēē áte
(Mak 1.21-28)*

³¹ Yesue ansyogé á dyad á Kapenahum á mbwóg e Galilia, ábootéd ayáged á mbwe-mé-nkóme-áte. ³² Nyaa eche áyágté'áá enkóméd bad yəl áte bwāmbwam áyāle ábē e'yale bémbē ngine. ³³ A ndáb e mekáne wée áyágté'áá, mod ambé awě edaádəŋ é mbéb ékamlánnáá. Héε ábóótédé abón aá, ³⁴ “Bób! A-Yesu, mod a Nazarēt, cheé syánē déwónné? Ehyedé sé awúu-yε? Mbíí we bwām. Edíí mod awě Dyöb álómé, awě asáá.” ³⁵ Dóo Yesue ákánné échē edaádəŋ é mbéb áte aá, “Lám, bíd ane mod áte!” Héε ébómé ane mod áse átíntē bad, boŋ ébíde mó á yəl, ésebán élógné mó.

³⁶ Menyáké ménkōb moosyāəl, bésədtē nhóg ne aníní bánken, “Nyaa e nhóbtéd ehéé nén-ē? Chán mod ákamlánné e'daádəŋ bé mbéb ne kúmbe esyāəl, é'wōgnē-ε mó?” ³⁷ Dín dēnkě mó mbwóg áte esyāəl áyāle mekan míme ábélé'áá.

*Yesue achōŋtē ekud é bad
(Mat 8.14-17; Mak 1.29-34)*

³⁸ Ade Yesue áhídté á ndáb e mekáne, ankě á ndáb wée Siməne. Antán nēε Siməne mwaád nyaá ákonléé, ahéb ámbáá dēnsog mó. Bēnchəŋ Yesue bán, ádid mó bwām. ³⁹ Dóo Yesue ásídté mó á nkəg, awúlén áse, aláá ahéb áded aá, áte de mó. Abwōg-ábwōg ahéb dēmmaá mó á yəl, ásyāē áse, ákōb-pe bó nken.

⁴⁰ Bəəb-pəó, áde enyεn ébóótédé asud, bad bésyāəl ábe bēnwōŋ bad bé nkole ábe békónlé'áá nkole nyaa ne nyaa bēmpēen bó áwē. Ambán nhóg téé ekáá ámín, ádidé bó bwām. ⁴¹ E'daádəŋ bé mbéb bōmpē é'bíde ekud é bad á yəl, é'bōnē' bán, “Edíí mwān a

Dyöb!” Ankáné bó áte, eémwage’aa’ε áá béhōb akan, áyāle bémbíi bán, adíi Ane awě Dyöb Awógté.

*Yesue akalé nkalanj mí bwám
á ndáb é mekáne é bad bé Israél
(Mak 1.35-39)*

⁴² Mbwεmbwε pírib, Yesue ansyáá á dyad-tê, ákē á ahángé á hōm. Bad bēmbōotéd mó ahed. Ade bédíbté mó, bēnkēnháá mó etál áke hōm. ⁴³ Dóó álāngéé bó áá, “Ntāngéné áke á myad mémpēe, ábel nēn nílaa bómpē nkalanj mí bwám tāngene nkamlen ní Dyöb. Mmēn nkalanj móó níkáá bonj Dyöb álōmē me.” ⁴⁴ Né-óó akalé’áá nkalanj mí bwám á ndáb é mekáne é mbwóg é Judeya.

5

*Yesue apwédé bembapεε
(Mat 4.18-22; Mak 1.16-20)*

¹ Mbwε nhóg Yesue antyéém á nkin mé edib é Genesaret. Bad bēnlājnéd mó áwóg eyale é Dyöb. ² Héε ányíné bétāngé myōle mébe á nkin. Bekób-bé-súu bēnkēmbáá áwēd-te. Bēwópé’áá échab mbínzé. ³ Dóó ásólé á bōle ábe Simōne, aláá mó áá, ásyāned mó á nkin. Adyεε’áá á bōle-tê, bonj ábootéd bad ayáged.

⁴ Ade ámadé nê, anláá Simōne áá, “Kεén bōle wée ndib édíi, bonj nyébwēm mbínzé.” ⁵ Simōne antimtén mó áá, “A-Sánj, sēkébwēm mbínzé nkuu nísyāāl, séékōbēē chōmchōm! Bonj mēbēl ngáne éhóbé.”

⁶ Dóó bébwémé mbínzé. Bēnkōb ndun e súu kááj mbínzé éhape’. ⁷ Bēnlēbē baáb ábe bēbédé á bōle ábíníi bán béhye bēwōngēn bó. Ade baáb bēpédé, myōle mésyāāl mébe ménlōn ne súu kááj mébootéd asú áse. ⁸ Ade Simōne Petro ányíné nê, ankwε Yesue á mekuu, áhōbē áá, “A Sānjú, sōn! Syáá wée nídíi áyāle ndíi mbelé-mbéb.”

⁹ Simōne anhób nê áyāle émbē bóobe baáb menyáké bwāmbwam ányín ndun e súu eche békóbé. ¹⁰ Menyáké ménkōb káájne Jemse bó Jōn, bán ábe Zεbediε, ábe bēmbē á echoj é akób á súu. Héε Yesue álāngéé Simōne áá, “Weebáá’. Bootya chii nyéētédē bad nlém á abum áhíd me.” ¹¹ Ade bépééné nímad myōle á nkin, bēntédé chōm ésyāāl áhed, bébootéd-te Yesue ahíd.

*Yesue achōjté mod awě melāj mékóbé
(Mat 8.1-4; Mak 1.40-45)*

¹² Mbwε nhóg Yesue abédé dyad ahóg. Mod awě melāj mékóbé yāl esyāál ampě áwē. Anyín áde ányíné Yesue, ankwε mó á mekuu, ácháā mó áá, “A-Sánj, nzé edáá ehεle ébēl me nsánj.” ¹³ Dóó Yesue ábídte ekáá, ábānē mó á yāl bonj álāngē mó áá, “Ndáá, sánj!” Abwōg-ábwōg nímmē melāj mēmmaá ane mod á yāl. ¹⁴ Yesue anláá mó áá, eelāngé modmod, aláá’ε mó áá, “Kǎg élúmed yāl wée prise, ásimen wε. Ebag-ke mende ngáne mbéndé e Mosεε éhedéé álúmed bad wεé mósaā.”

¹⁵ Ké nēngáne Yesue ánkāngē mó áá eelāngé mod, dīn démbē ákag mó mbwóg áte esyāál áyāle nímmē mbeltéd. Nê démbēl ndun e mod éladné mó á nkag, áwóg chōm éche áhóbéé, ne ábel ádid bó bwám. ¹⁶ Bonj nzé pōndé empě mó, ayōgké’áá atim á ahángé, ákáne.

*Yesue achōjté mod awě awédé epεd
(Mat 9.1-8; Mak 2.1-12)*

¹⁷ Mbwε nhóg ámpē Yesue ayágté’áá bad. Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bēmbē áhed. Bēmbíd dyad ne dyad téé á mbwóg é Galilia ne Judeya, káájne á Jerusalem. Ngum e Dyöb empií mó, ádid bad bé nkole bwám. ¹⁸ Dó-’áá bad behóg bēpεεnéé mod á mekále mín awě awédé epεd. Béhédé’áá nzii echē bésōnléé mó á ndáb-te, ánaad mó á’sō-te wée Yesue. ¹⁹ Bēnkēnkudté etál áyāle ndun e mod enlón áhed. Dóó bēchágké á ndáb mín. Dóó bēnédté nnōj, bésudéd ane mod bóobe mekále á etále-tê á’sō-te wée Yesue. ²⁰ Ade

Yesue ányíné adúbe ádë ábe bad béwóó áte anláá ane mod awë awédé eped aá, “Amúē, nlagséné we mbéb.”

²¹ Dóo bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bébóótédé anyoo áte bánken, “Ebál é mod éhéé ésyáa Dyöb nén? Nzéé ahele se álagsén mbéb ésebán Dyöb dëmpen?” ²² Yesue anchem bó mewêmten áte. Héé ásedtée bó aáken, “Cheé ékáá bon nyéwōō’ enén ndín e mewêmten? ²³ Ahéé adé dyam ásad, áhób wée, ‘Nlagséné we mbéb,’ káa áhób wée, ‘Syáá ásē, ébooted aké?’ ²⁴ Bon mēlūmēd nyé mēé, Mwān-a-Moonyon awóó kunze álagsen mbéb á nkōnsé.” Héé álāngéé ane mod awë awédé eped aá, “Nlānge we nén mēé, syáá ásē, étéd mímōn mekále, ésúé’ á ndáb.”

²⁵ Abwōg-ábwōg ane mod anhidé ásē áfíntê e bad, atéd mímē mekále, ásūē-’ε mó á ndáb, ákag ákēmtē Dyöb. ²⁶ Menyáké ménkōb moosyāal awë ambé áhed. Héé bébóótédé Dyöb aken ne mbwōg áte bán, “Sényíné akan dé menyáké chii nén.”

*Yesue achénlé Leviē
(Mat 9.9-13; Mak 2.13-17)*

²⁷ Ambīd e nê Yesue ansyāá áhed. Ade ákagké nê, annyín nsaad-a-tááse nhóg bán Leviē. Leviē andyēé ásē á ndáb echē ákóbáá tááse áte. Héé Yesue álāngéé mó nén aá, “Hídé me.”

²⁸ Dóo Leviē átyéémé ámín, áchēnē chōm ésyāal áhīdē-’ε mó.

²⁹ Bōb-pōó, Leviē anchāg sánkalaa a ngande áwe ndáb á dín áde Yesue. Besaad bé tááse híin ne bad bēmpēe bēmbē áhed. ³⁰ Héé Befarisia ne ábāb bemeléede bé mbéndé bényonngéé áte wée Yesue ábē bembapēe, bēsēdtē bó bánken, “Cheé ékáá bon nyáābe besaad bé tááse ne bebel bé mbéb bēmpēe nyédyāg ndyééd, nyé mwāg-ke mīm hōm ahóg?” ³¹ Yesue antimtén bó ne ngan aá, “Bad ábe bédyēé bwām béetógnēné mod-a-bwel. Bad ábe bēkonle’ bóo bétógnéné mod a bwel. ³² Nyébīi nén bán, meépedéé áchéle bad ábe békōbnédé á’sō é’ Dyöb, bon mpedé áchéle bebel bé mbéb mēé bēsóg mbéb abel.”

*Nsedtéd tāngene
adid á yāl nzaa á mekáne-tē
(Mat 9.14-17; Mak 2.18-22)*

³³ Befarisia bēmbād ahób bán, “Bembapēe ábe Jōne béménténé yāl nzaa adid á mekáne-tē. Melemlem né-’aá Befarisia ábāb bembapēe bómpē bēbeléé. Cheé ékáá bon ábōn bédyāg ndyééd, bēmwāg-ke mīm?” ³⁴ Yesue ankwentén bó ne ngan aá, “Chán bad ábe bélébpē á ngande e e’wōngé béhele bēdidé yāl nzaa á mekáne-tē áde mod awë akude sómbé ádii adé ne bó? ³⁵ Bon epun épě éche békobénné bó mod awë akude sómbé. Echē epun dóo bēdidtē yāl nzaa á mekáne-tē.”

³⁶ Yesue anláá bó ngan aá, nzé mod ahóbe aá, mónabpe’ mbóté, eeséléé eped é abad áyāle mbóté ekóólé bon ánabnáád mbóté e nchun. Nzé abelé nê, né asalé mbóté ekóólé. Ké eped ékōōlē-’ε éetāngánné ne mbóté e nchun. ³⁷ Melemlem nēngáne mod éētēdēē mīm mékōōlē se ahé mó á nchun mé ntyág, se ápen. Ayāle nzé abelé nê, né mīm méhōd káōn ntyág rýéd, mīm mémād asyōge, ntyág-ke ámpē mbéb. ³⁸ Bétāngéné béhé mīm mékōōlē á apom dékōōlē. ³⁹ Bad ábe bó-’ε bēmwāg mīm, béemaá’ε mīm mé nchun amwé se béhéde mékōōlē. Bēbele béhób bán, “Saá mé nchun móo mébóó-ye?”

6

*Nsedtéd tāngene abel dé nsón
á mbwe-mé-nkóme-áte
(Mat 12.1-8; Mak 2.23-28)*

¹ Mbwe nhóg Yesue ne ábē bembapēe bétómé’áá á nzag e ngun-tē. Nén démbē á mbwe-mé-nkóme-áte. Abē bembapēe bēmbootéd e’sóg é’ ngun apád, bēpāgke’, bédyāg. ² Nguse é Befarisia bényíné-’aá nê, bon bēsēdtē bó bánken, “Cheé ékáá bon nyébelé akan áde mbéndé éebagéé kunze ábel á mbwe-mé-nkóme-áte?” ³ Héé Yesue mó-’ε ásedtée bó aáken,

“Nédē nyēeláá’ é á kálag e Dyöb dyam áde kâḥ Dabide âmbenlé áde nzaa ékóbé mó ne ábē bad-ε? ⁴ Ansól á Ndáb-e-Dyöb mó ne bad ábe bēnwoón mó, atéd e’wεle ábe é’bédé nde e Dyöb, adyé. Boḥ echεd mbéndé eébageé mod ké nhóg kunze ádyē ábē e’wεle étōmεé prisε. Mwēn andyé, ábē-’ε kááḥne bad ábe bēnwoón mó donḡe.” ⁵ Yesuε ambádé bó áte aá, “Mwān-a-Moonyon awóó nkamlεn kááḥne ámīn e mbwε-mé-nkóme-áte.”

Yesuε achōḡté mod awē ekáá éwédé
(Mat 12.9-14; Mak 3.1-6)

⁶ Epun émpēe Yesuε ankē á ndáb e mekáne. Ambootéd bad ayáged. Nén ámpē démbē á mbwε-mé-nkóme-áte. Mod nhóg-ke ambé áhed awē ekáá émbáá éwédé. ⁷ Bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bēnóné’áá mó chodchod, ányín nzé áđđid ane mod bwām á mbwε-mé-nkóme-áte, ábel nén békóben mó awusé. ⁸ Yesuε mó-’ε anchēm bó mewēmten áte. Héε Yesuε álânḡεé ane mod aá, “Hyē étyéem átínté hén.” Ane mod anwógén mó. ⁹ Dóo Yesuε ásεdteé bad aá, “Nyéláa me ké édé mbéndé ábel mboḥ á mbwε-mé-nkóme-áte, káa ábel mbéb. Edé mbéndé áson alongé á mod, káa áwúu mó?” ¹⁰ Ahóbe nê, anone-’ε bad á mesó. Dóo álânḡεé ane mod aá, “Sálé ekáá áte.” Asále áde ane mod ásánlé ekáá áte, ekáá éndyεé mó bwām ámpē. ¹¹ Nén dénkōbēd Befarisia ne bemeléede bé mbéndé ekan áte, bēhəḡké mó ápid mó mekáá.

Yesuε apwεdé bembapεε bé
nlomag dyóm ne bébe
(Mat 10.1-4; Mak 3.13-19)

¹² Ambid e pónde Yesuε ankē á ekone mīn ákáne. Ankáné nkuu nisyāal kááḥ ne mbwεmbwε. ¹³ Boḥ áde bīn é’kénlé, anchélé ábē bembapεε, apwεdé dyóm ne bébe áwab tínté, áchəḡé bó aá, bembapεε bé nlmag. Abé bembapεε bé nlmag bēbédéε, ¹⁴ Simōne awe ámbagké đđn aá, Petro, bó mwānyan Andreyā, Simōne, Jakōbe, Jōne, Filibe, Batolomyo, ¹⁵ Matyo, Tōmase, Jemse mwān awē Alfōse, Simōne mod a kán, ¹⁶ Judase, mwān awē Jemse ne Judas Iskariōde awē antīm Yesuε asóm.

Yesuε ayáḡté, achōḡté-’ε ndun e mod
(Mat 4.23-25)

¹⁷ Dóo bóobe bembapεε bésyóḡké á ekone sé, bεpag á hōm áde átánlé. Béntān bembapεε bémpēe híin ne ndun e mod áhed. Ene ndun e mod embíd á mbwóg e Judeya-té esyāal, á Jerusalem, káḥne á myad mé Tirε ne Sidōn á nkin mé edīb é nkwē. ¹⁸ Bēmpē nê áwóg Yesuε eche póle, ne ábel nén ádid bad ábe bēkonle bwām. Adidé’áá bad ábe edəádəḥ bé mbéb é’táḡté’áá bómpē bwām. ¹⁹ Mod téé ahεdáá aá mó nsidtén mó ngáne émbēē bán, ngíne ebídé’áá mó á yāl echē edidé’áá bad bwām.

Mekan mé nnam ne mé medim
(Mat 5.1-12)

²⁰ Héε ábóótédé ábē bembapεε akalεn aá,
“Nnam mībē ne nyé betóótōkē bé bad áyāle nyédé ásē e nkamlεn n Dyöb.

²¹ Nnam mībē ne nyé ábe nyédé nzaa bəəb, áyāle Dyöb dékōdēd nyé.
Nnam mībē ne nyé ábe nyélebe bəəb áyāle nyéēwəó.

²² Nnam mībē ne nyé nzé édé bán ngáne nyéhídeé Mwān-a-Moonyon, bad békóó nyé, bēbáa nyé á yāl, bésyāa nyé, bēchəḡe-’ε nyé mīn mé mbéb. ²³ Nyéwóge bwām, nyébwεεn ámīn mímé mbwε, áyāle nsábe míme nyékudté ádyōb nchábé ámīn. Melemlem nê dōo besáá bē’ bəóđ bómpē bésyāá’áá bekal bé’dəádəḥ.

²⁴ Boḥ édé ngəl ne nyé ábe nyédé nhōn, áyāle nyémaá echēn ndε akud.

²⁵ Edé ngəl ne nyé ábe nyékódé bəəb, áyāle pónde ēpē echē nyétaké nzaa.
Edé ngəl ne nyé ábe nyéwəə bəəb, áyāle nyéēlēb, nyéchīi-’ε.

²⁶ Edé ngəl ne nyé nzé moosyāal ákēmtε nyé. Nê dōo ábāb besáá békémntáá bekal bé’dəádəḥ bé metóm.

Nyédəŋ bad ábe békóó nyé
(Mat 5.38-48, 7.12a)

²⁷ “Boŋ nlāŋge nyé ábe nyéwóglan me hén bəəb meé, nyédəŋ bad ábe béhede nyé kəkəə, nyébenle-’ε bad ábe békóó nyé mboŋ. ²⁸ Nyénamed bad ábe bésyāŋtad nyé, nyékānnadte bad ábe bébele nyé nhel mé mekan. ²⁹ Nzé mod abəmé we abén á akəg, ékunnéd mó ádíńí ámpē. Nzé mod aköbné we nímōŋ nkobe, weebāŋné mó ké echon sôte. ³⁰ Kénzée awě achómé we chōm, beé mó. Mod ké ahée-’ε awě adumné we bwēm, weéhədné mó bó ámbīd. ³¹ Kéchée éche édáá wεé bad bébel áwōŋ, ébel chó áwāb.

³² “Nzé nyédəá bad ábe bédáá nyé bēnpən, né mekenag méhée nyékudté ne nê? Káəŋne bebel bé mbéb bōmpē bédəə bad ábe bédáá bó. ³³ Nzé nyébele mboŋ dásō wεε bad ábe bébenle nyé mboŋ bēnpən, né nsyāŋ ríhée nyékudté ne nê? Káəŋne bebel bé mbéb bōmpē bébele nē. ³⁴ Nzé édé nēn bán bad ábe nyélyággé nlém bán bōmpē bēbāl nyé bwēm bēnpən bóə nyébálee bwēm, né nsyáəŋ ríhée nyékudté ne nē. Ké bebel bé mbéb bēbále baáb ngáne bēbíi bán bōmpē bēbāl bó melemlen. ³⁵ Boŋ nyédəŋ bad ábe béhede nyé kəkəə, nyébenle-’ε bó mboŋ. Nyébále-’ε bad bwēm ésebán nyésine dyamdyam ámbīd e nē. Nē débēl Dyōb ábe nyé nsábe níme ríchábé á mīn, nyéchəgnéd-te bán, bán bé Dyōb á Ngum. Nyébii-’ε bán, Dyōb ádé ngəl ne bad ábe béəsāgnān Dyōb, ne ábe bēbēbé nlém. ³⁶ Nyéwōŋ nlém rí ngəl melemlen ngáne awēn Titée áwóó nlém rí ngəl.

Nyaa echə bad bēbīdtée mbakú
(Mat 7.1-5)

³⁷ “Nyéekáádté bad, boŋ Dyōb dōmpē déekāádtē nyé. Nyéehóbé bad, boŋ Dyōb dōmpē déehəbē nyé. Nyélagsan bad boŋ Dyōb dōmpē álagsan nyé. ³⁸ Nyébage bad, boŋ Dyōb dōmpē ábage nyé. Akab áde nyékudté, békīn dó, bépuméd-te dó ámīn, káəŋ ásyəgke, boŋ bépémtéd nyé. Melemlen mé nhəgtéd níme ébenlédé móə Dyōb dōmpē débēnlédté.” ³⁹ Yesue ankalé bó ngan aáken, “Mod awě akwedé ndím ahele alyággéd waáb mod a ndím-ε? Bó bad bébe béehúnné ebíi-yε? ⁴⁰ Mwān-a-ayáge eetómée mod awě ayágte mó, boŋ kénzée awě amadé ayáge áte, abelé abé ndágke eche awe meléede.

⁴¹ “Cheé ékáá boŋ éwāmsān mwā púuted anyín á dīd á wēn, ésebán ehεle nkəg níme rídé emōŋ á dīd anyín? ⁴² Chán ehεle-se eláá mwānyon wεé, ‘Amúē, mwě, ríhūd we mwā púuted á dīd’, áde wéēnyīnēē nkəg níme rídé mmōn á dīd? A-bedog-bad! Sébé ehūd nkəg níme rídé mmōn á dīd, dōə wétōŋ’ é púuted echə edé mwānyon á dīd anyín, boŋ ehūd-te chó.

A epum dōə béchemée bwel
(Mat 7.16-20, 12.33-35)

⁴³ “Alín á bwel á bwām déebelée-se áchyáá e’pum bé mbéb. Alín á bwel dé mbéb-pe déechyāā’ é e’pum é’ bwām. ⁴⁴ A epum é bwel dōə béchemée alín á bwel. Ebyééné bwām bán, béēpādēē ngun á yəl e mbísaŋ káa besabé á yəl e mewán. ⁴⁵ Mod a bwām abele bwām áyāle é’bīde mó á nlém-tē wεε bwām ékōŋnéde. Mod a mbéb-pe abele mbéb áyāle níbīde mó á nlém-tē wεε mbéb nkōŋnéde. Edé nē áyāle, mam níme ríloné mod á nlém-tē, mó-’áá mébīde mó á nsəl.

Belōŋ bé ndáb bébe
(Mat 7.24-27)

⁴⁶ “Chán nyéchəgée me pónde tée bán, ‘A-Sāŋ, A-Sāŋ,’ boŋ nyéēbēlē dyam áde rílangeé nyé? ⁴⁷ Mod tée awě apedé áwem, awě awóge ábēm e’yale, boŋ ábelé-’ε ngáne ríhóbeé, méhəgtén nyé nyaa e mod echə akóó abé. ⁴⁸ Adé nēe nlōŋ-a-ndáb, awě anlímé mekon mé ndáb se ásē, ásūmē ene ndáb eláá mīn. Edíb énlōnē, éból mó á ndáb-te ne ngíne, boŋ énkēnhēnlé chó apāŋ, áyāle ambíi chó alōŋ. ⁴⁹ Boŋ kénzée awě awóge ábēm e’yale boŋ ébele ngáne é’hóbeé adíi nēŋgáne mod awě anlōŋ ndáb ésebán asumme chó. Áde edíb

ébólé mó á ndáb-te, ene ndáb enkwě melemlen mé pónidé, epáá-’ε nyaa eche ekamé ahəgten.”

7

Yesue achōjté mbəledε awě mod ambáá a sánze (Mat 8.5-13)

¹ Bad bésyā́l bənwōg nímén mekan míme Yesue áhóbé’áá. Ade áamáá mó ahób, ankě á dyad á Kapenahum. ² A dyad-té wé, mod ambáá a sánze é Roma ambé awě akamlan mbwókél e sánze. Awě mbəledε nhóg awě ándəngé ákónlé’áá kóəŋ áhedé awé. ³ Néε ane mod ambáá a sánze áwógé Yesue dúu, anlóm belyóged bé dyad áá béchēnled mó Yesue, áhyε áhood awě mbəledε. ⁴ Bépédé-’áá wée Yesue, boŋ béchāā mó ne nlém nhóg bán, “Hyě éhébe ane mod. Adii mod awě atəngéné nímonj nhébe akud. ⁵ Adəə ádēd alonj á bad, alónjé-’ε syānē ndáb e mékáne.”

⁶ Yesue anwoón bó. Boŋ áde ákwógé apε á ndáb wée ane mod ambáá a sánze, dóo mod ambáá a sánze ne álóméé baáb wée Yesue ámpē áá, béléáa mó bán, “A-Sán, weétagté wε yəl, mmēn meékwognedεé ákob wε nken áwēm ndáb. ⁷ Nén ábélé menkēnhēnlé ké apε áwonj e’só. Boŋ ké eyale chóo wénhōbpē, awēm mbəledε ádyéé bwām. ⁸ Mmēn ndii mod awě adé ásē e nkamlen, mmēn-ne nwóó sánze éche níkamlanné. Nlānge póg mεé, ‘Käg’, ékäg-ke nē dēn. Nlānge empée mεé ‘Hyäg’, éhyäg-ke nē dēn. Nzé nlānge awēm mbəledε mεé, ‘Běl échén’, ábelé-’ε nē dēn.”

⁹ Ade Yesue áwógé nē, yəl enkóm mó áte. Héε ákúnné e’só wée echoŋj é bad éche éhídé’áá mó, álánjé bó áá, “Ne mbále, nlānge nyé mεé, meényīnēē mod á alonj á Israel ké nhóg awě awóó nyaa e adúbe echē anén nken-e-mod áwóó.” ¹⁰ Atim áde bad ábe bēnlōmmē bétímé ámbíd á ndáb, bēntān nēŋgáne ane mbəledε áamáá bwām adyεε.

Yesue apuídté nkúd a mmwaád mwān

¹¹ Eebeméé áte* Yesue ankě á dyad áde béchəgεé bán Nain. Abē bembapεε bēmbē ne mó ne echoŋj é bad. ¹² Ade ápédé benben ne mmwε ní dyad, bad bēmbídēn ndim mí mod míme mémbē mpəm mí mwān míme nyaa. Nyaá abédé nkúd a mmwaád. Ndun e mod echē embíd á dyad-té, embé ne mó. ¹³ Ade Sánjú Yesue ányíné ane mmwaád, ankóbtén mó etyəg. Dóo álāngεé mó áá, “Lénéd awé!” ¹⁴ Ansídé á’só, ásitén mekále míme bēmpēmē ndim mí mod ámín. Bepém bentyéem. Héε áhóbεé áá, “A-kódemod, nlānge wε nén mεé, syəá ásē.” ¹⁵ Dóo ane kódemod echē anwé ésyəŋgé ásē, boŋ ébootáád dyam ahób. Héε Yesue ábágé mó wée nyaa.

¹⁶ Mbwóg ménkōb moosyəál, békēmtē Dyōb bán, “Nkal é’dəədəŋ ambáá abídé áwəd tínté,” béhōbē-’ε bán “Dyōb ápíídé abē bad!”

¹⁷ Mmēn nkalanj təŋgεne Yesue ménwōgnēd mbwóg e Judeya áte esyəál ne melonj míme médé benben.

Jōne, Ndusεε alómé abē bembapεε wée Yesue (Mat 11.2-19)

¹⁸ Bembapεε ábe Jōne bómpē bənwōg nímén mam. Héε békíí mó aláa. ¹⁹ Dóo átédé bébe, álómé bó wée Yesue, áá béseded mó nén bán, “Wε-εé edé ane awě Dyōb áhóbé áá móslōm-ε, ngé sébē sésine’ mod ampée?”

²⁰ Abē bad bépédé-’áá wée Yesue, bēlāngē mó bán, “Jōne, Ndusεε alómé sé áwōŋ aáken, ‘Wε-εé edé ane awě Dyōb áhóbé áá móslōm-ε, ngé sébē sésine’ mod ampée?”

²¹ Pónidé eche bépédé áhed nē, adidé’áá ekud é bad bwām ábe bétágnáá nkole nyaa ne nyaa, ábe bēnkúd medim ne bad ábe e’dəədəŋ bé mbéb é’bédé áte. Ambəl bad híin ábe bēnkwě ndim bényinne’. ²² Héε átímtanné Jōne abē bembapεε áá, “Nyétime’ ámbíd,

* **7:11** Eebeméé áte: Donje á kálag dé’só éwóó: Néε bīn é’sánjé.

nyéke nyéláa Jone mekan míme nyényínné díd ne míme nyéwógé. Nyéláa mó bán, bad ábe bēnkwe ndím bényinne', ábe bésyágté'áá békag bwám, ábe meləŋ ménkōbpē bésáá.† Abe bēnkwe ndóg bēwógne', ábe bēnwē, bēpuude', nkalaŋ mí bwám-me ámpē níkalte' wée betóótōkē bé bad. ²³ Nnam mbê'-e ne kénzée awē eéhəŋlene nlém á abum təŋgene me."

Yesue alāngé bad nyaa e mod echē Jone ádíí

²⁴ Ade mészēnzē míme Jone mímáá atim ámbíd, Yesue ambootéd ndun e mod echē embé áhed akale təŋgene Jone. Ansédéd bó aáken "Póndé echē nyémbídtē áke dé atán Jone á ehyanje, cheé nyéwēmteñnē bán nyéēnyín? Apab á chyaá áde epub éságtéé-yé? ²⁵ Cheé nyénkéé anən? Mod awē ahédé kase é mesaŋ-e? Nyébíi nén bán, bad ábe bēwáa' kase é mesaŋ, boŋ bétəgné'-e yəl, bédyēe dásō á ndáb é kəŋ. ²⁶ Cheé-ō nyénkéé anyín? Nkal é'dáádəŋ móo nyénkéé anyín-e? Nê dēn! Ne mbále, nlāŋge nyé meé, nyényíné mod awē atómé nkal é'dáádəŋ. ²⁷ Jone mó adé ane awē bēhóbé'áá áde bétélé e'yale ábe Dyōb áhóbé aá,

'Nóné', nlóme nímēm mészēnzē míme mészēbē we á'sō, áboŋsen we nzii.'

²⁸ A mbále mod ké nhóg awē abidé á abum dé mmwáád eetóméé Jone. Boŋ ké nê, mod awē adé ndimten áfíntē e bad ábe bédé á nkamlen ní Dyōb, adé etógnén tómaa Jone."

²⁹ (Bad bésyāā ábe bēnwōg chōm éche Yesue áhóbé, kəŋne besaad bé tááse bēnkwentén bán ntíi ní Dyōb rítəŋgéné, áyāle bēnkūd edusen éche Jone. ³⁰ Boŋ Befarisia ne bemelēede bé mbéndé bēnchīm yəl kəŋne ntíi ní Dyōb áyāle bēmbāŋ edusen éche Jone akob.)

³¹ Yesue ambád ahób aáken, "Cheé méhəgténné nyonjeŋ é bad e'chii? Chán bēn békóó abé? ³² Bédíi nēŋgáne bēndem ábe bédyēé á dyad-tē, boŋ bēlēbpē nhóg ne aníníi bán, 'Sétóŋgé nyé e'loŋ, boŋ nyéeságéé.

Sékónné nyé nkəŋgé ní kwééd, boŋ ké nê nyéechyē'é awé.'

³³ Ade Jone, Ndusen ápedé, eéyake'áá ndyééd adyé, eemwáge'aá'-e mím. Nyébootéd ahób bán, 'Edáádəŋ é mbéb édé mó áte!' ³⁴ Mwān-a-Moonyon apedé, ádyāg ndyééd, á mwāg-ke mím, nyéhōbē bán, 'Nyénóne mó, adəə ndyééd bwāmbwam. Mmwé mímē ngēn, awonje belad bé tááse ne bebel bé mbéb.' ³⁵ Boŋ káəŋ ne á asóg, mod téé awē abíi dyam abelé ahób aá, nzii e Dyōb etəŋgéné."

Mmwáád awē bēlágséné mbéb

³⁶ Farisia nhóg anlébé Yesue aá ahye ádyē ndyééd áwe ndáb. Ade ápedé áwed, andyēé áse, ádyé ndyééd. ³⁷ Mmwáád nhóg mó'-e abédé á dyad-tē wē, awē abédé mbelé-mbéb. Awóg áde áwógé bán Yesue ádyāg ndyééd á ndáb e Farisia, ampeén apom á dyəg dé elod é bwám áhed. ³⁸ Anyogén áse bēnben ne mekuu míme Yesue, ábootéd achii, ásobté' mó mekuu ne mészəd. Ampíné mó mekuu ne échē esid é nló, ámwāā mó mekuu áluéd edúbé, anyōnlé'-e mó mekuu ne áde dyəg dé elod é bwám.

³⁹ Anyín áde ane Farisia anyíné nê, anhób áwe nlém-tē aá, "Nzé nkal é'dáádəŋ móō anén mod ánkəŋgé abé, né abágé'áá abíe' nyaa e mmwáád eche anén mmwáád awē akidtan mó ádíi ne abé áde áwóó, né abíi'-e nén aá anén mmwáád adíi mbelé-mbéb."

⁴⁰ Héé Yesue álāŋgeé mó nén aá, "A-Simən ndəə we mwā póle aláa." Farisia ne ankwentén aá, "A-meléed, cheé édé? Kəg á'sō, éláa me." ⁴¹ Dóo Yesue áhóbéé aá, "Mod nhóg abédé awē abalé'áá bad ngáb. Ane mod akalé'áá bad bēbe melúm. Akalé'áá nhóg móom mé e'kálé métaan, aníníi'-e e'kálé étáan. ⁴² Bó modmod bēnkēhenlé atuē. Né-ōó anlāgsén bó mod téé áde alúm. Bəəb-pəə, áyāle bó bad bēbe, nzé-módé édúbpé wéé átomtēn mó adəŋ?"

⁴³ Siməne antimtén mó aá, "Ndúbpé meé, ane awē alúm déntōmtēnnē achab ámín." Dóo Yesue áhóbéé aá, "Etəŋgéné."

⁴⁴ Dóo ákunneé wée ane mmwáád, boŋ álāŋgē Siməne aá, "Enyíne anén mmwáád-e? Ade rísólé áwōŋ ndáb, wenkēmbaá me mendíb wéé ríwobned mekuu. Boŋ anén

† 7:22 Asáad á yəl: Nzé meləŋ ménkōb mod bétédé'áá mó nēe mod awē eesáa. Bébéné'áá mó bán eesíté wée bad bédíi.

mmwaád asán̄té me mekuu ne nímē mēsɔd, apíné-’ε mós ne échē esid.‡ 45 Wenkênháá me tâl, bon̄ taa mensól hén, eésógéé me mekuu anyɔle. 46 Wenkênwógédte me dyɔg á nló ákob me nken, bon̄ awógté me dyɔg dé elod é bwám á mekuu. 47 Edənge é ngíne éche anén mmwaád álúmté, édé nhəgtén ne alagsen áde ákúdé áyāle ekud é mekan mé mbéb éche ábélé. Mod-te awě béebudéé mbéb alagsen, eébūdēē edənge alúmed.” 48 Héε Yesue áləngéé mmwaád ne aá, “Ekudé alagsen dé mbéb áyāle mbéb nímōn̄ rísyā́l.” 49 Bad ábe bóbōó bédyágé’áá ndyééd bēnsédéd yāl bánken, “Ebál é mod éhéé chén éche éwóó kəne kunze álagsen mbéb?” 50 Yesue anláá mmwaád ne aá, “Adúbe áde éwóó áchónté we, kǎg ne nsaŋ.”

8

Nguse é bebaád éhide Yesue

1 Ambíd e nê Yesue ambootéd akε myad ne myad, mémbáá ne mēsád. Akagé’áá, ákalé’ nkalaŋ ní bwám mé nkamlen ní Dyöb. Akééné’áá ábē bembapεε dyóm-ne-bébe. 2 Bebaád ábe e’dəádəŋ bé mbéb bém̄bē áte ne ábe békónlé’áá nkole mémpēe, bon̄ áchōōd bó, bómpē bém̄bē á echoŋ. Abē bebaád bēbédéε, Maria mmwaád a dyad á Matala awě ánhūdte e’dəádəŋ bé mbéb saám̄bé á yāl, 3 Joanaa, mmwaád awe Kusa, mod awě abédé nló áyāle bembəledε ábe Hεrɔde, Susanaa ne ekud é bebaád bém̄pēe. Abē bebaád bēbēnládtáá ábab bwēm bēn, bétəgnán Yesue ne ábē bembapεε.

Ngan e mbál-e-bū

(Mat 13.1-9; Mak 4.1-9)

4 Ekud é bad émbíd dyad ne dyad téé áhyε dé anyín Yesue. Ade béléádné áte nê bəəb, ankale bó ngan nén aá, 5 “Nkwel-é-nzag nhóg ankě mbál asob á nzag-tē. Ade ásobéé mós nê, donge dénhūn á nzii-tē, betóm bé nzii bémád mós akəgted ámín, menon móm̄pē mémád mós asómted. 6 Donge dé mbál dénhūn á eláá mín. Mmē ménkōb, bon̄ ménhyēlē áde méepedéé akwog, ngáne édíí bán ndəəb e eláá mín eékon̄géé mendíb. 7 Donge ámpē dénhūn wéε mekôd médíí. Néε bós̄bōó bék̄wōgē, mekôd ménkāŋ ábē bwēm. 8 Mbál mémpēe méntān ndəəb e bwám. Ménkwōg, níchyáá-’ε bwámbwam. Donge dé e’sóg dénwālē mbwókél é mbum.” Ade Yesue ámadé nê, ambád áte aá, “Kénzée awě awóó metúu áwóge’.”

Chóm éche ékáá bon̄ Yesue ákalé’ ngan

(Mat 13.10-17; Mak 4.10-12)

9 Ambíd e pón̄dé, Yesue ábē bembapεε bēnlāā mós bán, átógned bó ene ngan. 10 Héε áləngéé bó nén aá, “Dyöb ábágé nyé kunze ábíi kun é nkamlen ní Dyöb. Bon̄ bad ábe bélyágé ásē, bēwōg chó néε ngan ábél nén, bényíne’, bon̄ béecheméé, bēwóge’, bon̄ bēēsōŋtānnē.

Yesue atógkē ngan e nwén-é-mbál

(Mat 13.18-23; Mak 4.13-20)

11 “Bəəb-pəó, nítógned nyé ene ngan. Mbál rídii Eyale é Dyöb. 12 Mbál níme ménhūn á nzii-tē nílúmte bad ábe bēwóge eyale é Dyöb, bon̄ ámbíd e pón̄dé Devəle áhyε ahúd bó chó á nlém-tē, ábél nén bēédūbpē Dyöb se békūd e’sooson. 13 Mbál níme níhúné á meláá-tē nílúmte bad ábe, nzé bēwógé Eyale é Dyöb, békobe chó ne menyinge, bon̄ éché eyale éēwēnnādtē bó á nlém-tē. Bédúbpe Dyöb á esón̄ é pón̄dé bon̄ á pón̄dé e mekəgsen bédol yāl ámbíd. 14 Mbál níme níhúné á mekôd-te, nílúmte bad ábe bēwóge Eyale é Dyöb, bon̄ káəŋ ne á asóg, mpúlé mé nkōŋsé, abud á bwēm awóŋ, ne menyinge mé nkōŋsé ríkāŋ bó nlém áte. Nê ákəə’, bēehelée kəse é e’pum achyáa. 15 Mbál níme mós-’ε méntān kəse e

‡ 7:44 A mbwóg e bad bé Israel, nzé mod akobé’áá mod nken, antəngén mós mendíb abe áwobe mekuu, ahé mós tâl, awógéd-te mós dyɔg á nló.

ndaab, rilumte bad ábe béwóge Eyale é Dyöb ne nlém rísyāāl, békōō-’ε chó á nlém-tê. Nê ábele’ béwesán kááj béchyáá e’pum.

Nzé béchódé etrukán, béekongéé chó

(Mat 4.21-25)

¹⁶ “Modmod eémāā’ é etrukán achod se ákōō chó á ebwōg-sé, káa atibéd chó á anōη sé. Abelé ákēlē chó dāsō amīn, ábel bon kenzéé awě asóle á ndáb, anyíne ekíde. ¹⁷ Dyam téé áde áde á e’konéd-te débíd á nhéné. Kéchéé-’ε éche ênsōóm á e’konéd ébyēen, ébíd-te á enyen. ¹⁸ Né-ōó, nyétêd pónde ngáne nyéwóglanné. Kenzéé awě awóó nsōηten rí kun é nkamlen mí mín, Dyöb débād mó mímé nsōηten abe. Ane awě mó-’ε eewóó, ábād ké éche áwém-téné áá mówōō.”

Túmbé eche Yesue

(Mat 12.46-50; Mak 3.31-35)

¹⁹ Bōōb-pōó, áde Yesue nyaá ne baányan béhyédé mó anyín, bénkênhenlé mó ape benben, áyāle etāl éebēdeé ngáne ndun e mod ênləηnédté mó. ²⁰ Dōó bad belāηgeé mó bán, “Pón nyoó bōōbe baányon bétyéémé á ebwōg, béhede-’ε we anyín.” ²¹ Héε Yesue átimtanné bó nén áá, “Bad ábe béwóge eyale é Dyöb, bébelé-’ε ngáne échē eyale éhóbéé, bōó bédé awem nyaá ne ábēm baányan.”

Yesue ahóódté ekudkud

(Mat 8.23-27; Mak 4.35-41)

²² Mbwe nhóg Yesue ansól á bōē-tê ne ábē bembapεε, aláá bó áá, “Syāā déchabe ped e edib eníníí.” Dōó bébwógké eke. ²³ A eke-tê wê, e’chó bénkōb Yesue. Hê dōó ekukud étané bó átínté e edib. Mendíb ménsōl bó á bōē-tê kááj, mam mébéén bó ebébtéd. ²⁴ Héε békíí Yesue anyem ásē bon belāηgē mó bán, “A-Sāη, a-Sāη, pón syānē dewág-ōō!” Dōó ányém-mé ásē, ákānnē ekukud échēd áte, éhóó-’ε. Edib éche éhódé’áá áte chómpē énsōg ahod. ²⁵ Dōó ásedtεé bó aáken, “Nédē nyéedúbpéé me-yε?” Nén dénkōbēd bó mbwóg, yāl-le enkóm bó áte bwāmbwam bésēdté nhóg ne aníníí bánken, “Ebál é mod éhéé chén, éche ékamlan káájne ekukud ne mendíb, kááj béwōgnē-’ε mó?”

Yesue achōηté mod a Gerasin

awě e’ dāádəη bé mbéb bém̄ēē áte

(Mat 8.28-34; Mak 5.1-20)

²⁶ Yesue ne ábē bembapεε bēnchabé edib, bootya á Galilia, bépē á múde mímíníí, á mbwóg e Gerasin.* ²⁷ Ade ábídé á nkin ambomén mod a dyad nhóg awě e’ dāádəη bé mbéb bém̄ēē áte. Ebédé etūn é pónde áde ane mod ééháge’áá mbóté. Eedyεε’áá ké á ndáb-te, nzése á soóbadε. ²⁸ Anyín áde anyíné Yesue, ankwē mó á mekuu ne esaád á nsəl, ábōnē áá, “A-Yesu, Mwān a Dyöb á Ngum, cheé sóo déwōηné? Sōn, weekógsán me.” ²⁹ Nê démbē áde Yesue ámáá e’ dāádəη bé mbéb akamlen áá, e’bíd mó áte. Ngen ne ngen, nzé e’ dāádəη bé mbéb bēnsōl mó áte, ké á mehanjé dōó ámbēē, apádtádtáá bengōbēngōbē ábe béhéde mó á mekuu ne mekáá, bon edāádəη é mbéb ékεεné mó á ehyāηge. ³⁰ Yesue ansēdéd mó aáken, “Chán dīn ádíí we?” Ankwentén áá, “Amutεε.” Anhób nēηgáne e’ dāádəη bé mbéb híin bēnsōnlé mó áte. ³¹ E’ dāádəη bé mbéb ábed é’cháá’áá Yesue bán, eehúnté bó á echóg échē éewóó asóg.† ³² Esog é nguu ebédé áhed édyāg medyé á mbám mé ekone. Dōó ábē e’ dāádəη é’cháá’ é Yesue bán áte bésōl ké á esog é nguu-tê. Dōó Yesue ábágé bó kunze. ³³ Abíd áde e’ dāádəη bé mbéb bē é’bídé ane mod áte, bēnsōl échē nguu áte. Dōó nguu éwúbpe ásē, ényāgté’ á e’láá bé nkin mé edib, éhún á edib-tê, éhó-’ε. ³⁴ Ade benon bé nguu bényíné nê, bēntōm mehélé, békag bēkanlé bad nkalan á dyad-tê ne á mebwóg níme médé benben. ³⁵ Awóg áde bad béwógé-’áá nê, bébwógé-’ε ásē áke dényīn dyam áde ábēnlédé. Bépédé-’áá wéε Yesue ámbēē, bényīn ane mod awě ánhūdtē e’ dāádəη bé

* **8:26** Gerasin: Donje á kálag dé’só áwóó Gadara, émpēe-’ε éwóó Gegesa. † **8:31** Ebíí: Mewémten mémbē bad bán e’ dāádəη bé mbéb bēbē á mbwóg á ndib e ebíí kááj né echab pónde é nkógsen epedé.

mbéb áte ngáne ádyéé mó á akéb, ahédé mbóté á yǎl, ádyēē-’ε bwâm. Dóo mbwóg ríkóbé bó. ³⁶ Bad ábe bényinēn dīd bēnkale bó ngáne Yesue áchónṭé ane mod. ³⁷ Héé bad bé mbwóg e Gerasin bēlāngé Yesue bán ásyəə áwāb ndəəb, áyāle mbwóg rí ngíne ménkōb bó. Dóo ásólé mó á bǎle-tē, bon ásuē’. ³⁸ Mod awē bēnhūdtē e’daədəŋ bé mbéb áte anchánj mó aá búmō békag, bon Yesue antiméd mó ámbīd aá, ³⁹ “Timé’ áwōŋ dyad, éke ékanle bad ndale a dyam eché Dyōb ábénlé wε.” Ane mod ansú á dyad, ákag, ákanle mod téé dyam áde Yesue ábénlé mó.

*Yesue apuúdté ngəndére póg
áchōōd-tε mmwaád ampée
(Mat 1.18-25)*

⁴⁰ Ade Yesue áhúú, ndun e mod enhyε mó aságnen ne menyinje ngáne émbēē bán bésiné’áá mó. ⁴¹ Héé mod nhóg awē béchágé’áá bán Jairuse ápédé áwē. Jairuse abédé nhóg átītē benkamlenε á ndáb e mekáne. Ankwe Yesue á mekuu, áchāā mó aá, áhye áwe ndáb. Aá ⁴² rímē mpəm mí mwän a mmwaád ríhede awé.

Ade Yesue ákagké áwed, bad bēnləŋned mó. ⁴³ Mmwaád nhóg ambé áhed awē akōnlé’áá nkole míme mekií mébídé’áá mó á yǎl pónde ésyāāl. Mmē nkole mbédé mó á yǎl á etūn é dyōm-a-mwé ne míbe ésebán modmod ahele mó bwâm adid.‡ ⁴⁴ Héé ábídé Yesue ámbīd, bon ásitén Yesue mesó mé nkobe míme ánwāā’é. Abwōg-ábwōg mekií ménsōg mó abíd á yǎl. ⁴⁵ Dóo Yesue ásedtεé aáken, “Nzé-módé asidténe me?” Modmod enkēnkwenténne. Dóo Petro áhóbéé aá, “A-Sán, ngómē ndun e mod eləŋnedé wε, káəŋ békāŋnéne-’ε wε.” ⁴⁶ Bon ké nē Yesue anhób aá, “Mod akidténe me, áyāle nwógé ngáne ngíne ebídé me á yǎl.” ⁴⁷ Ade ane mmwaád ányíne nē bəəb aá móšhεléé yǎl akoo, ambíd Yesue á’sō. Anəə’áá ne mbwóg. Ankwe mó á mekuu. Héé áhóbéé á’sō wée bad bésyāāl chōm éche ékáá bon ásitén mó, ne ngáne módyéé bwâm melemlem mé pónde. ⁴⁸ Dóo Yesue áhóbéé aá, “A-mwän-a-mmwaád, adúbe ádōŋ ádíde wε bwâm. Kəg ne nsaŋ.”

⁴⁹ A pónde eche Yesue áhóbéé nē, dóo mod awē bélómé wée Jairuse ápédé bon áhōbē nēn aá, “Weétəgné wε Meléede ataged. Awonj mwän amaá mó awé.” ⁵⁰ Yesue awógé-’áá nē, bon álāŋgē Jairuse aá, “Weewógé mbwóg! Dúbé dúbpén, né mwän ádyéé wε bwâm.” ⁵¹ Ade Yesue ápédé wée Jairuse áwe ndáb, enkēnháá etál aá, mod ampée áhíd mó á ndáb-te éetóméé Petro, Jəne ne Jemse, nchoo ne ane mwän sáá bó nyanj. ⁵² Bad béchyé’áá, bélebé-’ε. Yesue anláá bó nēn aá, “Nyéechyēē’. Ane mwän eewédeé, akúne kúnén.” ⁵³ Bad bēmbootéd mó awəə, ngáne bémbíí’é bán amaá awé. ⁵⁴ Héé Yesue áchəŋgé mó ekáá, bon áchəgé mó aá, “A-mwän, páde áse.” ⁵⁵ Dóo edəədəŋ étímé mó á yǎl, apáde-’ε áse ábwōg-ábwōg. Yesue anláá bó aá, bébe mó ndyééd, ádyē. ⁵⁶ Yǎl enkóm nyaá bó sánj áte bwāmbwam, bon Yesue anláá bó aá, béekanlé modmod dyam áde ábénléde.

9

*Yesue alómé bembapεε dyōm-ne-bébe
(Mat 10.5-15; Mak 6.7-13)*

¹ Yesue anchélé ábē bembapεε dyōm ne bébe abwóg ahóg. Ambag bó ngíne ne kunze áhúd bad e’daədəŋ bé mbéb áte, ne ámad nkole nya ne nya. ² Anlóm bó aá, béke békale nkalanj mé nkamlen rí Dyōb, béchonṭe-’ε bad. ³ Dóo álāŋgεé bó nēn aá, “Nyéewánlé chōmchōm á eke, ké ntónj, ké ekwe, ké ndyééd káa ngáb, modmod eewánlé-’ε mbóté ébe. ⁴ Ndáb ké ehéé eché nyésólé áte, nyédyεε áwēd-te káəŋ ne mbwe míme nyésyəŋgεé. ⁵ Dyad ké áhéé-’ε áde béekobéé nyé nken, nyétēdē dó, nyékūd-te ebumbú á mekuu álúmed nēn bán échab ebébtéd énoŋe bēn.” ⁶ Héé bembapεε bēbwógké áse, békəg dyad ne dyad téé, békale nkalanj mí bwâm, bédidé-’ε bad bwâm hōm ne hōm téé.

‡ 8:43 Donje á kálag dé’só ebádé bán: Ammád chōm ésyāāl éche ánwōŋgē abébed wée bad bé mεl.

*Herode atage ate**(Mat 14.1-12; Mak 6.14-29)*

⁷ Bɔɔb-pɔɔ Herode awě akamlánnáá alonj á Galilia anwóg mam méšyāāl nime mēmbenléd. Mewēmtēn métágé'áá mó ate áyāle bad behóg behóbé'áá bán, Jone apuúdé, ⁸ ábíní bán, Elaijaa atimé ámbíd á nkõnsé, bémpee-'ε bán, nkal é'dəádəŋ nhóg a'bɔɔd mó atimé ámbíd á alongé. ⁹ Herode anhób aá, "Mēmbel bésēl Jone nló. Nzéé ampée níwógéé bán abele nímén mekan?" Nê dēmbēl ádāŋ aá mónyín ane Yesue.

*Yesue adidte ndun e mod**(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Jon 6.1-14)*

¹⁰ Ade bembapēé bé nlomag behúú ámbíd, bēnlāā Yesue mam nime bebélé. Héé átédé bó bonj átinné bó á ahǎngé á hǎm á dyad á Betsaida. ¹¹ Ade amute á bad áwógé nê, dénhíd mó áwed, káŋj bétán mó. Ankob bó bwām, ákanlé bó póle e nkamlēn ní Dyǔb, áchonté-'ε bad ábe behédé'áá bwām adyēē. ¹² Ade ngukél épédé dɔɔ bembapēé bēlǎnge Yesue bán, "Chené ábén bad, bétimé' á myad-tē nime médé benben, ábel behéd ndyééd ne hǎm áde bēnaá'é. Ndyééd eesaá hén, e'non-'ε béesaá wée dédí nén." ¹³ Héé Yesue álǎngéé bembapēé aá, "Nyé bó nyébe bó chǎm éche bēdyēē." Dɔɔ behóbéé bán, "Sēwóó e'wēle é'taan ne súu ébe. Ene ndyééd eéhēlēē bad bēsyāāl akwog." ¹⁴ Mesongé mé bad ábe bebédé áhed mémbe e'kálé é'taan. Bonj Yesue anláá ábē bembapēé aá, "Nyélad bad áte, nyékab bó bonj akab tée ábē móom mé bad métāan." ¹⁵ Bēnkāb bad áte ngáne ánhǔbpē. ¹⁶ Héé Yesue átédé ábē e'wēle é'taan ne échē súu ébe, ákabé áte, ásāgnān Dyǔb bonj ábagé bembapēé aá békabpe bad. ¹⁷ Bad bēsyāāl bēndyē, békód-te káŋj ene ndyééd élyāg ásē, eche bēládé áte e'lǔŋ dyǔm ne é'be.

*Nzé-módé Yesue mwēn ákóó abé?**(Mat 16.13-28; Mak 8.27-9.1)*

¹⁸ Mbwe nhóg Yesue anchíb yǎl áke dé akáne. Bembapēé bēnpen bóó bēmbē áhed. Ansedéd bó aáken, "Nzé-módé bad bó behóbéé bán ndé?" ¹⁹ Bēntimtén mó bán, "Donge á bad behóbe bán, edíi Jone Ndusene. Donge áhǔbē bán, Elaijaa, bémpee bán, nkal é'dəádəŋ a'bɔɔd atimé ámbíd á alongé." ²⁰ Dɔɔ Yesue áhóbéé aá, "Bonj nyébēn-ne, nzé-módé nyéhóbéé bán ndé?" Dɔɔ Petro áhóbéé aá, "Edíi Ane Awě Dyǔb Awógté."

²¹ Héé ásíméé bó etúu áte, álǎngē-'ε bó aá béepanlé áte. ²² Ambád aá, "Mwǎn-a-Moonyonj atǎngéné ákūd metake híin, bad bēmbáá bóobe beprise bēmbáá ne bemeléede bé mbéndé bēbāŋ-'ε mó á yǎl. Bēwūú mó, bonj e'pun ábe é'lónténé é'láán, āpuú." ²³ Anláá moosyāál áhed aá, "Kénzēé awě adəə me ahíd ásob yǎl mendíb, ápēm áde awog mbwe tée, bonj áhíde me. ²⁴ Ayāle kénzēé awě ahede áde alongé asonj, ábɔd dó. Kénzēé-'ε awě abódé áde alongé áyāl echēm, ákūd alongé áde déemaá'. ²⁵ Nsyáŋj rhéé mod ákudté nzé akudé nkõnsé nisyāāl bonj abóó, ké'ε abódé échē edəádəŋ. ²⁶ Kénzēé awě ákwāgēn me ne ábēm e'yale, Mwǎn-a-Moonyonj mómpē ákwāgēn mó á pónde échē ápéé ne ehúmé échē, nédē ehúmé é Sǎŋ ne ángel éche esáá. ²⁷ Bonj á mbále, baahóg bédé nló ámin bɔɔb, béenyínénne kwééd díd, áde béēsēbpéé nkamlēn ní Dyǔb anyín."

*Yǎl ehǎŋléné Yesue**(Mat 17.1-8; Mak 9.2-8)*

²⁸ Née émadé ké e'pun waam, áde Yesue amáá ahób nê, ankeén Petro bó Jon ne Jemse á ekone mín akáne. ²⁹ Ade ákǎnnéé nê, e'só bēnhǎŋlén mó á nló, nkobe nímē mó-'ε nípúbé féréd, nímwaá-'ε áte. ³⁰⁻³¹ Abwǎg-ábwǎg bad bébe, Mosēe ne Elaijaa, bēmbídēn ehúmé é ngum, bébootéd mó akalēn. Békálé'áá ngáne álǔnēdtē ntíi ní Dyǔb tǎngene kwééd eche áwēē á Jerusalem. ³² E'chó bēnlǔn Petro ne baáb á díd. Ade békábnédé bényín ehúmé échē ne bad bébe áhed. ³³ Ade ábē bad bébe bétēdtéé Yesue, dɔɔ Petro álǎngéé mó aá, "A-Sǎŋ, ébóó ngáne syāá dédí hén. Délǔŋ e'bem é'láán, échǔŋ, éche Mosēe ne éche Elaijaa." Anhób nê ésebán abíi chǎm éche áhóbéé. ³⁴ Épēdeé ké amad á nsal, bonj mbag ébíd,

ékúdtén bó. Nén dénkōbēd bó mbwóg. ³⁵ Hée béwógé ehób ébide á mbag-tê nén, “Mwän awēm mó nén. Mós n̄pwédé. Nyéwógne mó.” ³⁶ Emáá-'aá ahób nê dós bényíne Yesue mwēnpen. Bénkoó ádén akan ésebán békanle modmod dó.

*Yesue achōjté kódemod
echē edáádəŋ é mbéb émbḗ áte
(Mat 17.14-18; Mak 9.14-27)*

³⁷ Ade b̄n é'sánjé, Yesue bóəbe bembapere bēnsūd á ekone-sé. Ndun e mod ehye mó abomen. ³⁸ Hée mod nhóg á echon é bad-té wē álēbpéé mó aá, “A-meléed, sōn, ncháa' wē mēé, énon awem mwän á d̄id. Adii me mpom mí mwän. ³⁹ Edáádəŋ é mbéb étagte mó. Nzé échánjé-'e mó, abelé abón esaád, ahún ásē, ánúadé kóəŋ mehod mébīdē mó á nsəl. Elédte mó achene, né emáá mó yəl ached áte. ⁴⁰ Membreén mó wēé ábōŋ bembapere, nchán bó mēé, bébided mó edáádəŋ é mbéb chē áte, bon béheleé.” ⁴¹ Dós Yesue átimtanné aá, “Wáa, nyé bad bē' chii, mbeltéd mímēn méētyéeméé, nyéewóo-'aa adúbe. Chán mápéé nyé adyēen bon nyédúbé me? Hyēné awon mwän hén.” ⁴² Ade ane mwän áhúé' é nē, edáádəŋ é mbéb éched émpii ane mwän, ébom mó ásē, ánúadé. Dós Yesue ákänné échē edáádəŋ é mbéb áte, ádid ane mwän bwām, ábāg-ke mó wēé sáá. ⁴³ Menyáké ménkōb moosyáəl, ányín ndəle a akan awē Dyōb ábélé.

*Yesue akānlé eche kwéed ngan ámpē
(Mat 17.22-23; Mak 9.30-32)*

Ade bad bélyágé bényágéé nē, áyāle chōm éche ébēnlédé, Yesue anláá bembapere nén aá, ⁴⁴ “Nyésōŋgtēn dyam áde níhedéé nyé aláa bwām. Bébé Mwän-a-Moonyon á mekáá mé baányon.” ⁴⁵ Bon ábē bembapere béenkēnsōjtēnné chōm éche ánhōbpē. Embē nēe ngan echē elélé bó atóge, bébáá-'aa-'e mó aseded.

*Nzéé atómténé mod
ambáá abé á'sō é' Dyōb?
(Mat 18.1-5; Mak 9.33-37)*

⁴⁶ Bembapere bēmbootéd aswan̄ten t̄ŋgene mod awē atómténé mod ambáá abé áwab t̄nté. ⁴⁷ Yesue anchēm bó mewēmtēn áte. Antéd mwāmp̄n mí mwēndem, ápēēn mó áwe akéb. ⁴⁸ Dós álāŋgéé bó nén aá, “Kénzēé awē akobé anén mwän á d̄in ádēm, né akobé me. Kénzēé-'e awē akobé me, né akobé ane awē alómé me. Né-óó, ane awē adé mwāmp̄n áwen t̄nté, né mó atómé mod ambáá abé.”

*Mod awē adé awōŋ
(Mak 9.38-40)*

⁴⁹ Jōne anhób aá, “A-Sán, sēnyín mod abídte bad e'dáádəŋ bé mbéb áte á d̄in ádōŋ, sēnláá-'e mó bán ásōg abel nē, áyāle eesaá ne syánē.” ⁵⁰ Dós Yesue álāŋgéé bó aá, “Nyéelāŋgé mó bán ásōg abel nē. Kénzēé awē eetāŋgán syánē né adé ne syánē.”

Bébáá Yesue nken akob

⁵¹ Bəəb-póó, pónde eche Yesue ántāŋgēnnē ake ádyōb embootéd ape. Né-óó, ammād atii aá, mó t̄ŋgēnē ake á Jerusalem. ⁵² Hé-'aá álómé mésēnze á'sō. Mēnkē á mwā dyad a Samaria nhóg, ábele mó mbon̄sén. ⁵³ Bon áde ápedé áwed bad bé dyad bēnkēnkobpé mó nken áyāle á Jerusalem dós ákágé'áá.* ⁵⁴ Ade bembapere, Jemse bó Jōn bényíne nē, dós bésédté Yesue bánken, “A-Sán, edáá wēé séchéle muú ádyōb, níhye níhyáad bó-yē?”† ⁵⁵ Bon Yesue ankuné áwāb, ákännē bó áte.‡ ⁵⁶ Hée bóbōó békíí á dyad démpēe.

* **9:53** Alon á Samaria démbē áf̄nté melon mé Galilia ne Judeya. Bon bad bé Israel bēnkēnkobpé bad bé Samaria nēe baányan. Né-óó bad bé Samaria béekwentannaá bad bé Israel ábe bébídé'áá á Galilia nken akob nzé békágé'áá ngande achog á Jerusalem. † **9:54** Donje á kálag é'só ébáde bán: nēŋgáne Elaijaa ámbenlé. ‡ **9:55** Donje á kálag dé'só ébáde bán: anhób-pe aá, “Nyéebii' é edáádəŋ éche ékamlan nyé. Mwän-a-Moonyon eépedéé áwúu bad, apedé dásō áson bó.”

*Bad ábe bêmpon Yesue ahid
(Mat 8.19-22)*

⁵⁷ Ade békagké nê, mod nhóg anláá Yesue aá, “Měhíd we kéhée áde ékagké.” ⁵⁸ Dóo Yesue átímtanné mó aá, “E’bubwóg é’wóó ábab e’lóm wée bésólée, menon-ne ámpē méwóó nímab mũm, bon Mwän-a-Moonyon eewóó’ é hõm áde ábannéé nló.” ⁵⁹ Yesue anláá mod ampée aá, “Hyäg, éhíde me.” Bon ane mod antímtén mó aá, “A-Sán, mwě, rísébe ríke rílime echem sán.” ⁶⁰ Yesue anláá mó aá, “Mwě ndim rílimme nímāb ndim mí bad. Bon we, éhedne bán, éke ékanle bad nkalané mé nkamlen rí Dyõb.” ⁶¹ Mod ampée anláá Yesue aá, “A Sàngú, mēhíd we, bon mwě, rísébe ríke rílyágtēn echem ndáb.” ⁶² Bon Yesue anláá mó aá, “Kéznéé awé aboótédé hõm alíi, bon ánóné’ ámbíd, eékwognedéé ábel nsón ásē e nkamlen rí Dyõb.”

10

Yesue alómé bembapēe móom saámbé ne bébe

¹ Ámbíd e nê, Sàngwée ampwēd bembapēe bémpee móom saámbé ne bébe.* Anlóm bó á’só bébe bébe dyad téé ne hõm téé áde ámbíí’ é aá móõpě. ² Anláá bó aá, “Nzag echyáá bwāmbwam, bwēm é’hednad apád, bon bepád béebuu’ é áte. Né-óó, nyékānne nén bán, nwóó-nzag álóm bepád. ³ Nyékag-kóó, bon nyébíi bán nlóme nyé nēe rídyon mí mbód átínté e ngā. ⁴ Nyéewánlé ekwe é ngáb á yāl, ké ekwe empée, káa metámbé. Nyéēbwāgke mod aleled á nzii. ⁵ Ndáb ké ehée eche nyésōnlē, nyéleled bó nén bán, ‘Nsan rímbē ne nyé.’ ⁶ Nzé mod a nsan adé áhed, né nímēn nsan mébē ne mó. Nzé eésě, né métimén nyé bēn. ⁷ Ndáb ké ehée eche nyésólé, nyédyēē áhed. Nyéēpenlād ndáb áte. Nyékobpe kéchéé eche bébagēe nyé ádyé káa ámwé, áyāle mod a nsón atāngéné nēe ákudēe míme nsábe. ⁸ Dyad ké ahée áde nyépédé áte, bon békob nyé nken, nyédyē kéchéé eche bébágé nyé. ⁹ Nyédide bad bé nkole bwām, nyélaa-’e bó nén bán, ‘Nkamlen rí Dyõb rípedé nyé benben.’ ¹⁰ Bon dyad ké ahée áde béekobēe nyé nken, nyéke á ntém nzii, nyéhõb nén bán, ¹¹ ‘Ké échén ebumbú eche émbē sé á mekuu, sékudté nyé chó, bon ké nê nyébíi bán nkamlen rí Dyõb rídé benben.’ ¹² Nlānge nyé meé, á epun é nkáásé, nkógsen míme dyad á Sodom dényinnē mébē mwāmpīn tómaa míme bad ábe bédé áde dyad áte békudté.

*Edé ngal ne bad ábe béekunne mbid
(Mat 11.20-24)*

¹³ “A-bad bé Korazin, ébēēn nyé ebébtéd! Ebēēn nyémpē ebébtéd á-bad bé Betsaida! Ayāle nzé émbē bán, ndāle é mekan eche Dyõb ábélé áwēn myad, émbēnléd nê á dyad á Tíre ne dyad á Sidon, né bēnwāā melebe se etūn, bémwagtéd-te mbúmbú áyāl álúmed nén bán, bēhānléné ádab abé dé mbéb. ¹⁴ Bon mbwe mé nkáásé, nkáá míme bad bé Tíre ne bé Sidon mébē mwāmpīn tómaa nímēn. ¹⁵ Nyé bad bé Kapenahum ámpē, nyēwēmtan bán,

nyēmaá ape ádyõb,
bon bésudéd nyé kāne se ásē á dū-á-muú.”

¹⁶ Héē álāngēe bembapēe nén aá, “Kéznéé awé awógné nyé, né awógné me, bon kéznéé awé abáá nyé á yāl, né abáá kāne me. Kéznéé-’e awé abáá me á yāl, né abáá kāne ane awé alómé me á yāl.”

*Bembapēe Móom saámbé
ne bébe béhúú ámbíd*

¹⁷ Ade bembapēe móom saámbé ne bébe ábe Yesue ánlōmmē béhúú ámbíd, bēnlā mó ne menyīnge mésyāā bán, “A-Sán, kāne e’daádāne bé mbéb bēnsudéd yāl áwēd e’só, atúb áde sétúbé we dīn.” ¹⁸ Dóo Yesue áhóbēe aá, “Nnyíné Satané ahúné ádyõb nēngāne emwēdmwēd. ¹⁹ Mbagé nyé kunze ádyāa nyě bóóbe bengabobe bé mpwēn ámīn, ne

* **10:1** Móom saámbé ne bébe: Donje á kálag dé’só áwóó: móom saámbé.

átóm ngíne esyǎ́l eche Satanε áte, Satanε ne ane awě akóó syánē. Dyamdyam déebenlé nyé. ²⁰ Bon ké nê ámpē, menyinge míme nyéwógéé méébāg nēn bán, áyǎ́le e'dǎ́dǎ́n éwógné nyé, bon pen nyéwóg menyinge dásō nēn bán, mīn méténlédé nyé ádyōb.”

*Yesuε awógé menyinge
(Mat 11.25-27, 13.16-17)*

²¹ Abwōg-ábwōg Edǎ́dǎ́n éche Esáá† énwōgēd mó menyinge bwámbwam, ahób aá, “A-Tê, Sǎngwéé a nkon ní sé ne mí mín, nságnen mbê ne we áyǎ́le elúmté mpín mí bēndem mam míme ébánné bad bé debyéé ne bad bé nsōnten. Εε, a-Tê, nê dēn dǎ́o édǎ́o wεé, ébenled.

²² Nlǎ́a nyé mεé, Echem Sǎ́n ebagé mekan mésyǎ́l áwēm mekáá. Mod ké nhóg eékonτεé mwǎn abii ésebé Dyōb Titéε. Mod ké nhóg-ke ámpē eebíi'ε ngáne Titéε ákónté abé ésebé mwǎn, ne kénzéé awě mwǎn ádǎ́o aá mólúmed mó.”

²³ Héε ákúnné wεε bembapεε, bon álāngē bó á kun-tê nēn aá, “Nsimé ne bad ábe bényíne' mekan míme nyényíneε nēn! ²⁴ A mbále nlānge nyé nēn mεé, bekal-bé-e'dǎ́dǎ́n híin ne kǎ́n é bad híin bēnwanēn ányín mekan míme nyényíne ne áwóg mekan míme nyéwógé bon bénkényinné, bénkēnwóg-kaá.”

Ngan e mod a Samaria awě aboó nlém

²⁵ Bǎ́b-pǎ́o meléede a mbéndé anhyě Yesuε akǎg áte aá, “A-meléed, cheé mébenlé bon níkūd alongé áde déemaá?” ²⁶ Yesuε antimtén mó aá, “Chán éténlédé á kálag e mbéndé. Cheé éláá áwēd-te?” ²⁷ Meléede a mbéndé ankwentén aá, “ ‘Étāngéné bán édǎ́n Sǎngwéé ádōn Dyōb ne nlém nisyǎ́l, ne edǎ́dǎ́n ésyǎ́l, ne ngíne esyǎ́l, ne mewēmten mésyǎ́l.’ ‘Edǎ́n-ε mwǎnyon nēngáne echon yǎ́l.’ ” ²⁸ Yesuε anlǎ́a mó aá, “Ebíi akwenten. Nzé ebelé áned, né wěkūd alongé áde déemaá” ²⁹ Ngáne ane mod áhédé'áá aá mósuud yǎ́l nzom, ansédéd aáken, “Nzé béchǎgεé wēn nê?” ³⁰ Atimten mó, Yesuε ankǎl ngan aá, “Mod a Israel nhóg akagé'áá eke, ambíd á Jerusalem, átimé á Jeriko. Ade ápédé á etūn-tê, bechíb bénkōb mó, békōbēn mó chōm ésyǎ́l éche ánwālēε. Bēmbōmtéd mó kǎ́n áhédé awé. Dǎ́o béchénné mó á nkǎg ní nzii. ³¹ Prise póg chómpē esyǎ́gkε'áá melemlen mé nzii. Dǎ́o átáné ane mod. Ambamé nkǎg ní nzii níminíi. ³² Mod a túmbé e Levi awě abelé'áá nsón á Ndáb-e-Dyōb‡ awě mómpē ampě áhed, bon anyín mó, ambamé melemlen. ³³ Bon mod a Samaria nhóg awe atómé'áá ene nzii, ampě áhed. (Bad bé Samaria bóobε bad bé Israel béechemtannaá.) Ade ányíne mó, anwóg mó ngol, ³⁴ ákē áhed, ahé mó mel á sii-tê, ákan chǎ́, bon ápēmē mó á ésel mín. Apééne-'aá mó á dyad-tê, bon ásōnlē mó á ndáb e beken, ábōngē mó. ³⁵ Néε bīn é'sǎngé ahúd e'kálé é'táan, ábag nwóó ndáb aá, “Téd nēn, étognan anén mod, kéchéé émpēe éche wébēbedtē, mētímtéd we ámbíd á ehúu.’ ” ³⁶ Héε Yesuε ásedteé ane meléede a mbéndé aáken, “Atíntē e ábê bad beláán ábe bēntān ane mod awě bechíb bēnlōgēnnē, ahéé anlúmed aá módē waáb?” ³⁷ Meléede a mbéndé ankwentén aá, “Ane awě anwóg mó ngol.” Héε Yesuε álāngéé mó aá, “Kǎg-kō, wēmpē ébele' melemlen.”

Mataa bǎ́ Maria békóbe Yesuε nken

³⁸ Yesuε ne ábē bembapεε bēmpě mwǎ dyad nhóg. Mmwaád nhóg awe béchǎgε'áá bán Mataa ankōb bó nken. ³⁹ Ane mmwaád mwǎnyon abédé dīn bán Maria. Maria anhyě Yesuε adyεε á nkǎg, áwóg mekan míme áyǎ́gté'áá. ⁴⁰ Bon Mataa anhágén áte ne nsón ní ndáb-te. Dǎ́o áhyédé Yesuε aláa aá, “A-Sǎngú, weenyíneε nēn wεé, awem mwǎnyon atēdnédé mmēmpen nsón nisyǎ́l-ε? Láá mó wεé, áhye áwōngēn mε.” ⁴¹ Bon Yesuε antimtén mó aá “A-Mata, nlém nítage we áte áyǎ́le ekud é mekan. ⁴² Bon dyam ádé ahóg áde ákóó etógnén abé. Maria apwεdédé dǎ́, ádé-ε bwám. Meéhēlēε-'aá se níbel se békōbēn mó dǎ́.”

† 10:21 Donje á kálag dé'só áwóó Edǎ́dǎ́n éche Esáá; émpēe bán, échē edǎ́dǎ́n. ‡ 10:32 Mod a túmbé e Levi: Dyōb dēmpwēd enén túmbé ábel nsón á Ndáb-e-Dyōb. Bévōngǎnnáá prise ánabe Ndáb-e-Dyōb áte ne ábonšen ntíi ní mende.

11

Ayáged dé mekáne

(Mat 6.9-13, 7.7-11)

¹ Mbwe nhóg Yesue ambé hõm, ákânne'. Ade amáá akáne awě mbapεε nhóg anláá mó aá, "A-Sán, yágéd sé ngáne békânneé ngáne Jone án'yágēdtē ábē bembapεε." ² Yesue anláá bó aá, "Nzé nyéhede akáne, nyéhõb bán, 'A-Tê, edúbé ébê ne ádon ðin. Mmon nkamlen nhye ítêd etál.

³ Bãg sé echēd ndyééd e epun é b̄in* mbwe téé.

⁴ Lagsén sé mímed mbéb, áyāle sémpē sēlagsan mod téé awě apānné sé, weémwāg se sēhún á mekagsen-tê.' "

⁵ Dóo áhóbéé aá, "Nzé ewóó w̄en, boŋ ekii áwē melúde wεé, 'Amúē, bál me e'wεle é'láán hê, ⁶ sôn, nkúde nken awě achabé abíd, awem nsón-a-echoŋ apedé áwēm. Meewóo-'áa chõm-éé níchágtanné mó.' ⁷ Boŋ ane w̄en mó-'ε atímténé wε á ndáb-te aá, 'Weétagté me. Mmaá me ekob adib, syáābe ábēm bán sēmaá anaa ásē. Méehenlé apáde ásē ábe wε chõmchõm.' ⁸ Nláa nyé á mbále meé, saké ké echoŋ éche nyéðíí, chõo épād mó ásē. Boŋ abáðnen áde wēbáðnēnnē w̄en, dóo dékãŋ boŋ apádé ásē, ábē wε kéchéé éche éhedeé. ⁹ Nlānge nyé nēn meé, hedén Dyõb, ábē wε. Hēð, Dyõb débēl enyín, kũm ekob, Dyõb déðibnéd wε. ¹⁰ Ayāle kenzéé awě ahēðné Dyõb, ákũd, awě ahede-'ε, ānyĩn. Kenzéé-'ε awě akumé ekob, Dyõb déðibnéd mó. ¹¹ Nyé besáá bé bán, nyé ahéé mwān áhedénné súu, boŋ mó-'ε átímé ébagé mó nyã? ¹² Káa nzé ahēðné wε akii á kúb, boŋ wε-'ε étímé ébagé mó ngabobe a mpwen? ¹³ Nzé e'bébtéd é' bad nēe nyé nyébage áben bán kase é bwēm, tógtén-naá echen Sán awě adé ámĩn? Chán-nõ éebaá bad Edáðdāŋ éche Esáá ábe behéðné mó chó."

Yesue eesaa nlaten ne kãŋ e e'dáðdāŋ bé mbéb

(Mat 12.22-30; Mak 3.20-27)

¹⁴ Epun ehóg, Yesue abídté'áá mod edáðdāŋ é mbéb áte éche ênkwid ane mod ebóbé. Ade émáá mó abíd áte, ane mod ambootéd dyam ahób. Nēn, dénkõbēd ndun e mod echē ebédé áhed menyáké bwāmbwam. ¹⁵ Boŋ nguse é bad énhõb bán "Belzebule, kãŋ e e'dáðdāŋ bé mbéb móo abage mó ngine ábíded bad e'dáðdāŋ bé mbéb áte." ¹⁶ Bēmpēe ábe behéðé'áá mó akag áte bēnhõb bán, álúmed bó e'chemléd ábe é'húú ádyõb. ¹⁷ Mó-'ε ambíí mímbāb mewēmtēn, né-õõ, anláá bó aá, "Aloŋ ké ahéé áde ákábné áte, boŋ nchemtēn méesē, débēb. Abum á ndáb áde nchemtēn-ne méesē, dómpē dépāntēd áte. ¹⁸ Nzé édé bán, nkamlen míme Satane ríkábné áte, chán-nõ méhenlé atyéem? Nhóbe nē áyāle nyéhóbé bán, mbídtē' bad e'dáðdāŋ bé mbéb áte ne ngine echē Belzebule. ¹⁹ Nzé ngine eche Belzebule chõo míbenladté ábíded bad e'dáðdāŋ bé mbéb áte, né ngine eche nzéé-'õ ábēn bad ábe bebídtē e'dáðdāŋ bé mbéb bebēnladté? Bēn bóo békwid nyé nkáá. ²⁰ Boŋ ngáne éðíí nēn bán ngine e Dyõb chõo míbenladté ábíded bad e'dáðdāŋ bé mbéb áte, nē álúmtē nēn bán nkamlen rí Dyõb nípedé átínté echēn. ²¹ Nzé ngine e mod ebõnséné yāl, enõne áde dyad, échē chõm ké ehóg éekagké hõm. ²² Boŋ nzé mod awě atómé mó ngine, abúlé mó áte, abwõgké-'ε mó, abelé ákõbēn bwēm ábe áwannéé nzum, ákabtéd-te bwēm ábe ákõbné mó. ²³ Né-õõ, kenzéé awě eesē ne me, né atãŋgan me. Ane awě eewõŋgán me álad, apáa páán.

Nzé edáðdāŋ é mbéb étímé mod á yāl ámpē

(Mat 12.43-45)

²⁴ "Nzé edáðdāŋ é mbéb ébíde mod áte, ébelé ébwāgē á ehyanŋe áhed abwõg áde ákõmméé áte. Nzé éekude, ébelé éhób aá, 'Mētĩm ámbíd á ndáb eche mémbídtē áte.'

* **11:3** Ndyééd e epun é b̄in; káa ndyééd e epun éche éhúé'.

²⁵ Ape áde épagké-'ε, ébelé étán née ndáb ésáá áte, bénábpé-'ε chó áte. ²⁶ Hée ékagké bəəb, éke épēēn e'dəədəŋ bé mbéb bémpēe saámbe ábe é'dé ebébtéd tómaa mwēn, boŋ é'hye é'sól ane mod áte, é'bwóg-ke e'dii áhed. Akēn eched, ane mod abāg ebébtéd tómaa ngáne ánsēbēē abé."

Menyinge mé mbále

²⁷ Bəəb-pəə áde Yesue áhóbé nê, mmwaád nhóg átínté e bad, ankánéd ehób ámín aá, "Nnam mbê ne abum áde áchyáá wε, ne abii áde ámwānté wε." ²⁸ Yesue anhób aá, "Nnam mébē dāsō né bad ábe béwóge' Eyale é Dyōb, bébelé-'ε ngáne éhóbéé."

Bad bé' chii béēhīdēē e'chemléd dīd
(Mat 12.38-42)

²⁹ Amute á bad dēmbotéd akəl. Hée Yesue áhóbéé nēn aá, "Nyongel e'chii edii nyongel e e'bébtéd é' bad. Béhe de e'chemléd bé menyáké anyín, boŋ béekudté, nzése e'chemléd bé menyáké ábē Jonaa. ³⁰ Nyaa eche Jonaa ámbēē née e'chemléd wée bad bé Ninive, chōō Mwān-a-Moonyon ábēē wée enén nyongel e bad. ³¹ A Mbwe mé Nkáásé, mmwaád awē akamlánnáá alon á Seba, ányemé á soŋ-tê, nchoo ne nyongel e bad bé e'chii. Abīd mbōŋ echē ěkwid bó nkáá. Békwē nkáá áyāle ambíd se nchabnede wée nkōŋsé rísógé, áhye déwóglēn mam mé debyéé míme Solomonε áyágté'áá. Boŋ chii nēn mod adé hén awē átómé Solomonε. ³² A Mbwe mé Nkáásé bad bé Ninive bényemé á soŋ-tê nchoo ne enén nyongel e bad. Bébid mbōŋ echē ěkwid enén nyongel e bad nkáá, áyāle bad bé Ninive bēntédé mímab mbéb áde Jonaa ánkaleé bó Eyale é Dyōb. Boŋ chii nēn mod adé hén awē átómé Jonaa.

E'nyīnen bé ekide é' yāl e mod
(Mat 5.15, 6.22-23)

³³ "Modmod eémāá'ε etrukán achod se ákōō chó káa akúdtén chó † á ebwəg-sé. Boŋ abelé ákēlē chó dāsō ámín, ábel boŋ kénzée awē asóle á ndáb, ányinne ekide. ³⁴ Dīd dāsō adé ngáne etrukán é yāl e mod. Nzé dīd ákēnlé wε áte, echon yāl esyāál chómpē ebélé ekélé. Boŋ nzé déēkēnle, yāl chómpē ebélé elón wε ne ehíntén. ³⁵ Né-ōó, nyētóo, ábel chōm éche ényīnte nyé ekide, éetimé abé chōm éche étimte' nyé á ehíntén-tê. ³⁶ Nzé édé bán echon yāl esyāál elóné ne e'nyīnen bé ekide, ésebán ehíntén édé abwóg ké ahóg, né yāl ēmwāá áte, melelem ngáne etrukán épentéé ekide."

Yesue aselé Befarisia ne bemeléede bé mbéndé
(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

³⁷ A pónde eche Yesue áhóbéé nê, Farisia nhóg, anchélé mó aá, áhye búmō bēdyē ndyééd áwe ndáb. ³⁸ Né-ōó ankē, asól á ndáb-te, búmō bēdyēē á tébele. Ane Farisia ambé menyáké ányín bán Yesue eéwopéé mekáá ngáne éhédnádtáá, boŋ ábootéd ndyééd adyé. ³⁹ Dāsō Sāngwée álanḡeé mó aá, "Nōné", nyé Befarisia, nyéwobpe mbwendé ne dīse ámbīd e ebwóg, boŋ adum á bwēm ne ebébtéd bóō bēlóné áwēn nlém-tê. ⁴⁰ E'dimdim é' bad ngēn! Mod awē ahəgé ámbīd e ebwóg, saá mó ahəgé káəŋne áte-yε? ⁴¹ Boŋ nyétéd bwēm ábe é'dé áwēd-te, nyébage' betóótōkē bé bad. Né chōm ésyāál áyāl echēn ésāŋ.

⁴² "Medim ne nyé, Befarisia! Nyétéde ké meseb ne nduu ne byaá ábíníí é'syāál bémpēe, nyébage Dyōb donḡe nhóg átínté e monḡe dyōm. Boŋ nyéēhēdēē e'boŋ bé nlém ne edəŋge é Dyōb alúmed. Nyētāŋḡéné mímén mésyāál abel, ésebán nyéchəbte' mímíníí.

⁴³ "Medim ne nyé Befarisia! Nyédəə metii mémbáá adyεε á ndáb é mekáne, nyédəə-'ε melēnten mé edúbé akud á dyōn-tê. ⁴⁴ Medim ne nyé! Nyédíí née soŋ éche ésóómé, éche bad bétóméé ámín, ésebán bēbíí."

⁴⁵ Dāsō meléede a mbéndé nhóg álanḡeé mó aá, "A-meléed, nzé ehóbe nê nádē né esyāá' sémpē." ⁴⁶ Yesue ankwentén mó aá, "Medim ne nyémpē bemeléede bé mbéndé! Nyépēmtad bad nted míme rílélé apém, boŋ nyébēn nyéebanéé ké ekáá ápémed bó mó.

† 11:33 Donḡe á kálag dé'só éewóó'ε káa akúdtén chó.

⁴⁷ Medim ne nyé! Ayāle nēn, bekal bé'daádəŋ ábe besóó bēnwū'é, nyélónge bó soŋ.
⁴⁸ Né-ɔ́ nyébiđe' mbón, nyélúmte-ε bán, besóó bēmbel bwām ngáne bēnwū'é bekal bé'daádəŋ. Nyé-'aá nyélónge bó soŋ. ⁴⁹ Ayāle nē, Dyōb ne ádē debyéé anhób nēn aá, 'Mēlōmē bó ábēm bekal bé'daádəŋ ne bembapεε bé nlomag, bēwū behóg, bēhəgkē-ε ábínií.' ⁵⁰ Né-ɔ́, enén nyonɣel e bad chóó ěkūd nkógsen áyāle bekal bé'daádəŋ bésyā́l ábe nímāb mekií mésyógkē se á mbooted mé nkōjsé, ⁵¹ mbooted ne mekií míme Abεε átimé' wée Sakaria, awě bēnwū'é áfinté e menyán mé mende ne hōm áde ásáá. A mbále, enén nyonɣel e bad ěkūd nkógsen áyāle nímē mekan mésyā́l.

⁵² “Medim ne nyé bemeléede bé mbéndé! Nyékáá e'kii bé ekob é debyéé. Nyébēn nyéesaá asól, nyékáá-ε bad bēmpēe ábe bēhede asól.”

⁵³ Ade Yesue ásyəŋgēé áhed áke, bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bēmbootéd mó ahób bwāmbwam, bésədté-ε ekud e mekan. ⁵⁴ Bébélé'áá nímén mésyā́l áhíined mó melám ábel békóben mó awusé.

12

Elébé t̄əŋene bad bé eləŋgé (Mat 10.26-27)

¹ Ambíd e pónde ndun e mod enladén áte, káəŋ etál éebédeé. Dóó Yesue ábóótédé bó akalɛn, mbooted ne bembapεε áləŋgē bó nēn aá, “Nyétéd pónde ne eləŋgé éche Befarisia, éde nēŋáne esultɛn. ² Dyamdyam déesaá á e'konéd-te áde déebíd áwed. Ké ahóg-ke déesaá, áde ásóomé boŋ bán déebyéénné. ³ Dyam ké áhéé-ε áde nyéhóbé á ehintén-tē, déwōgnéd á e'nyínen bé ekíde. Dyam áde nyékálé-'aá á kun-tē ámbíd e ekob, dékanléd á nhéné.

Ane awě bétəŋéné abán (Mat 10.28-31)

⁴ “Amúē, á mbále, nyéewógé mbwóg ne moonyon awě ahele awúu ekob é yǎl ésebán ahele dyam démpēe abel. Awáb eetóméé nē. ⁵ Nlāa nyé mēé, mod awe nyétəŋéné abán, adfi ane awě nēe ámáá wε pemε e alonɣé akoben, awón-ε ngíne echě ábwéméé wε á dū-á-muú. Ne mbále ane móó nyétəŋéné abán. ⁶ Eesaá mbále nēn bán, kábpe ébe ngēn, chóó béchannéé ndun étáan-ne? Boŋ ké nē Dyōb déechatánné ké póg. ⁷ Dyōb ábíí káəŋne mesonɣé mé e'sid ábe é'dé nyé á nló. Né-ɔ́, nyéewógé mbwóg, nyédé etógnén tómaa ndun, ké ěmbuú ké áte.

Akob Yesue káa ábán mó á yǎl (Mat 10.32-33, 12.32, 10.19-20)

⁸ “A mbále, kénzée awě ábíd mε mbón á'sō é' baányon, Mwān-a-Moonyon mómpē ábíd mó mbón á'sō é' ángel é Dyōb. ⁹ Boŋ mod awě abáá mε áyāl á'sō é' baányon, mε-ε mēbāŋ mó áyāl á'sō é' ángel é Dyōb. ¹⁰ Kénzée-ε awě ahóbé eyale é mbéb t̄əŋene Mwān-a-Moonyon, ákūd alagsen, boŋ kénzée awě ahóbé e'bébtéd é' mekan t̄əŋene Edaádəŋ éche Esáá éekudté alagsen. ¹¹ Nzé éde bán bésómné nyé wée belyáged bé dyad ne benkamlenε, nyéētāgē áte, ngáne nyékāā'é káa dyam áde nyéhōbpē, ¹² áyāle nzé pónde epedé, Edaádəŋ éche Esáá éyāgéd nyé chōm éche nyétəŋéné ahób.”

Ngan e eyókél é nhən ní mod

¹³ Áfinté e ene ndun e mod, nhóg anláá Yesue aá, “A-meléed, láá mwānned wεé ákabe sūmō mbwóg áte.” ¹⁴ Boŋ Yesue antimtén mó nēn aá, “Nzé-módé abánné mε nēe mod awě akáadte' bad, ákabe nyé mbwóg áte?” ¹⁵ Dóó áləŋgēé bó moosyā́l aá, “Nyétóó, nyéebanné nlém áyāle awón á bwēm, áyāle saké nhən móó nídide moonyon á alonɣé.”

¹⁶ Ankalé-ε bó ngan aá, “Nhən ní mod nhóg mémbe. Anwón nzag. Ade ene nzag échyáá, embíded medyé nkute ne nkute. ¹⁷ Nhən ní mod mé ménhəb áwe nlém tē aá, 'Chán mébenlé bəəb áde etál éelyəgēé wée ríkonɣéé medyé?' ¹⁸ Dóó ádlé áte chóóŋ boŋ

áhōbē aá, ‘Nén dōó mébenlé. Měpān échem ndáb é e’koṅnéd, nlōṅ émpēe éche ékálé áte, boṅ nkúm medyé áwēd-te, ne nhōn nímēm nīsyāāl. ¹⁹ A pónde eched-taá mélāā’ é échēm edáádāṅ mēé, nlādté yāl nhōn nīme médyéé mwé ne mwé. Bōōb-pōó mēched yāl, nīdyág, nīmwāg, nīchogé-’é alongé.’ ²⁰ Boṅ Dyōb dénlāā mó nén, aá ‘Edimdim é chōm chén. Nkuu nén dēn mēkobén wε pemε e alongé. Abē bwēm é’syāāl ábe émáá-’aá alad áte, nzé-módé wélyāgnēdtē bó?’ ²¹ Nê dōó édíí ne ké nzé-módé awē akúmmé yāl nhōn, boṅ eésē nhōn á’sō é’ Dyōb.”

Weétāgē áte á alongé

(Mat 6.25-34)

²² Dōó Yesue álāngéé ábē bembapεε nén aá, “Né-ōó nyéētāgē áte á alongé se nyéhōbē nén bán cheé nyédyēē, ké’ε cheé nyéwāā’ē á yāl. ²³ Alongé átómé ndyééd, échen yāl-le ámpē edé etógnén tómaa mbóté. ²⁴ Nyénōne’, nkōnēkōn. Méēwēnēē bwēm, méēpādēē, méēwōo-’áa hōm áde bēkoṅgēé medyé. Kénê, Dyōb adídte mó! Nyéebíí’ é bán nyédé etógnén bwāmbwam tómaa menōn-ε? ²⁵ Nzé-módé áwεn tíntē áhele átāg áte káāṅ, abád ké epun ehóg áwē alongé áyāle átagéé áte? ²⁶ Nēε nyé modmod nyéehelēé mpín mé akan nēε nímē abel, cheé ékáo boṅ nyétagé áte áyāle mam nīme mélyágé ásē?

²⁷ “Nyénōne’ mbonja ngáne ékwogéé. Eebeléé ntū, éebāngéé mesāṅ. Nlāngε nyé nén mēé, ké kāṅ Solomonε ne nímē nhōn nīsyāāl eewāá’ aá mbóté éche épédé échén mbonja ké póg e’boṅ. ²⁸ Nzé Dyōb áheleεε áwāādtē e’sum ábē é’bāg chíi boṅ chān béhé bó á dū, né éetómmé nyé awáad né-yε? Chán adúbe ádíí nyé mwāmpín nén?

²⁹ “Nyéebanné nlém bán, cheé nyédyēē káa cheé nyémwēē. Nê déetagté nyé. ³⁰ Echē nyaa é bwēm chóó bad bé nkōṅsé béchyεε’ é akud. Awēn Titéε mwēn abíí aá nyétógnéné ábén bwēm. ³¹ Né-ōó, nyésébe nyéhēd mam mé nkamlεn ní Dyōb, dōó Dyōb débēé nyé ábíníí bwēm.

Nhōn nīme níde ádyōb

(Mat 6.19-21)

³² “A-bānbān, nyéewógé mbwāg. Echen Sāṅ awóó mewēmten nīme mēsáá ábε nyé ngíne e nkamlεn. ³³ Nyésóm áben bwēm, nyébag betóótōkē bé bad mōné. Nyéhēd ekwε é ngáb éche éehelēé amaa ásē. Nyéhê nhōn nímēn á e’koṅnéd ábe é’dé ádyōb, wéε dyamdyam déebenlé mó, wéε bechíb béehenlé mó achíb, síi-’ε éehenlé mó adyé. ³⁴ Nyébíí bán wéε nhōn nībáγκē mod, áhed dōó nlém-mε nībáγκē mó.

Mod-téé ábē mboṅsén

³⁵ “Nyépūd abad, nyéchod-te etrukán, ³⁶ nēṅgáne bad ábe bésine’ echab sāṅ awē akií á ngande e e’wóngéé ábel boṅ nzé ahúú húén, boṅ akumé ekob, bēnednéd mó ábwāg-ábwāg. ³⁷ E’boṅ é’ yāl áte ne bembāledε ábe echab sāṅ épéé, boṅ atán ngáne bēdyéé epin, bésineé mó. A mbále áboṅsén, ádíí bó ásē, atómtéd-te bó ndyééd. ³⁸ Ké melúde dōó ámpεé, káa epōg é mbwεmbwε, boṅ atán bó melelem, e’boṅ é’ yāl áte bélyāg é’tán bó. ³⁹ Nyébíi-’ε bán, nzé nwóó-ndáb abyéé’áá pónde eche nchíb ápεé, né ádyéé epin, ésebán atεdte aá, bésal mó ndáb. ⁴⁰ Nyémpē nyétāngéné mboṅsén abé, áyāle Mwān-a-Moonyoṅ āpē á pónde eche nyéēwēmtenεé bán āpē.”

Mbāledε awē abele nímē nsón ne nlém nhóg ne awē eébéle’

(Mat 24.45-51)

⁴¹ Petro ansédéd aáken, “A-Sāṅ, sé bēn pen-εé ékanléé enén ngan-ε, káa bad bésyāāl?” ⁴² Sāṅgwéé ankwentén aá, “Né-ōó, nyé mod té ábē nēε mbāledε awē awóó debyéé, awē abele-’ε mam nīme eche sāṅ álāngé mó aá ábel. Mó adé mbāledε awē eche sāṅ ábánné aá ákamlεn bembāledε ábíníí, ányín-ne nén aá békúdé ádāb akab á ndyééd pónde échē

* **12:25** Abád ké epun ehóg áwē alongé káa áchab tómaa ngáne ádíí.

etāngéné. ⁴³ Nnam mébē ne ane mbaledε awě eche sāj áhūū'é, bonj atán nēngáne ábelé mam míme ányāgtēnnē mó. ⁴⁴ Ne mbále, nlānge nyé nēn mēé, ane mbaledε eche sāj ábané bwēm é'syāāl ábe áwóó áwe mekáá aá ákamlan.

⁴⁵ “Bonj nzé ane mbaledε adé mbaledε a mbéḅ, bonj ahóbé áwe nlém-tē aá, ‘Ebēm áte bonj echem sāj áhūū á eke-tē.’ Né-ó aboótédé ábíníí bembaledε bé bebaád ne bé baachóm ábe bédé ásē eché awanen, ádyāg bwēm, ámwāg-ke mīm mékóbe mó, ⁴⁶ ane mbaledε eche sāj áhūū epun éche éēwēmtēneé ne á pónde eché énkēmbíí'é aá áhūū. Né bébwēm mó á ebwóg,† békógsén-ne mó ne nhel melemlen ne bad ábe béwúú nló áte. ⁴⁷ Ane mbaledε awě abíí ntíí mé nsón míme sáá-a-ndáb, bonj eébonjse, káa eehíde mímē ntíí ámbíd, ákud mbéte e ngíne. ⁴⁸ Bonj ane awě enkēmbíí ntíí, bonj ábelé epande, békūdē mó kúdtén. Mod ké ahéé awě bébúdé abε, né-'aá bébudté mó ahedεn. Ane-'ε awe bétómténé abud dé abε, né-'aá bétōmēnnē mó abud dé ahedεn.

Yesue ad mópééné nkabén
(Mat 10.34-36)

⁴⁹ “Muú móó ríhyédé akwéd á nkōjsé. Mendāḅ-'ε mēé, né mēmmad akóben. ⁵⁰ Bonj ntāngéné nsébé nkud edusen é metuné, mēmād-te chó akud bonj nlém mépwiitéd mε. ⁵¹ Nyēwēmtan bán, nsaj móó ríhyédé apεen á nkōjsé-ye? Aáy, saké nsaj, nkabén móó mípééné. ⁵² Bootya bōob áke á'sō, ndáb eché ewóó bad bétáan ékabén áte, béléán bétāngén bébe, bébe-'ε bétāngén béléán.

⁵³ Kōkōo ēbē.

Sáá átāngēn mwān a mwēnchóm,
mwān a mwēnchóm átāngēn sáá.
Nyaá átāngēn mwān a mmwaád,
mwān a mmwaád átāngēn nyaá.
Nyāḅkálé átāngēn mwān a mmwaád,
mod mwān a mmwaád átāngēn nyāḅkálé.”

E'chemléd é' bīn
(Mat 16.2-3, 5.25-26)

⁵⁴ Yesue anláá amute aá, “Nzé nyēnyíne mbag ébide á mbāḅ, nyébelé nyéhób bán, ‘Mbúú échā bōob’, ébenléd-te áned. ⁵⁵ Nyēnyíne-'áa epub éhúé' á pεd e mbāḅ, nyéhōbē' bán, ‘Enyen ébēnēd mod bōob,’ ébé-'ε áned. ⁵⁶ A-bad bé elāngé. Néε nyépédé abíí ngáne béléá'é bīn nēn, cheé ékáá bonj nyéēhēlē mam míme mébenlad nyé á'sō-te chíi nēn achem?

⁵⁷ “Cheé ékáá bonj nyébēn nyéēhēlē adol áte nēn bán, kōse e akan nēn eché ehednad abel? ⁵⁸ Nzé mod ahóbé aá, mókεene wε á kóte, héd nzii kóḅḅ nyúmō bétim ásē á nzii. Esebé nē, nzé ahédé wε á kóte, kóte chó-'ε ébēé wε á mekáá mé plūse, plūse chó-'ε éhē wε á mbwōg. ⁵⁹ A mbále, nlānge wε mēé, weéhēlē-sε ebíd á ndáb e mbwōg-tē wē kóḅḅ né etwedé ádōḅ alúm ásyāāl.”

13

Nyétεde abel dé mbéḅ, nyétimēn Dyōb

¹ Ade Yesue ádíí áhóbéé nē, dōo nguse é bad éche émbē áhed élāngéé mó ngáne Payledε ánwūū'é bad bé Galilia áde bēbágé'áá Dyōb mende mé e'lém. ² Yesue antimtén bó aá, “Nédē mewēmtēn médé nyé bán, ábē bad bé Galilia ábe bēnkūd éché eβen, bétómé ábíníí bésyāāl ebébtéd abé áyāle bēnwēē ene ndín e kwééd-ε? ³ Aáy! A mbále, nzé nyéētεdte mímēn mbéḅ se nyétimēn Dyōb, né nyé moosyāāl nyéēwé, nyébóó-'ε. ⁴ Chán-náa ábíníí dyōm á mod ne waam ábe ntōḅ-ntōḅ ní ndáb ménkūmtēdtē ámín á dyad é Silom, bonj béwé? Nédē mewēmtēn médé nyé bán, bēntōmtēn ebébtéd abé tómaa bad bésyāāl ábe

† 12:46 Bébwēm mó á ebwóg káa bésēl mó áte e'sónj é'be.

bénlōh á Jerusalem-ε? ⁵ Aáy! A mbále, nzé nyéētεdte nίmεn mbéb se nyétίmēn Dyōb, né nyé moosyáál nyéēwē, nyébbóó-’ε.”

Ngan e bwel ábe béechyāā

⁶ Héε Yesuε ákálé ngan aá, “Mod anwón alín á bwel á nzag-tē. Ankě epum é bwel ahed áwedé-mín ngen ne ngen, bonj enkēnyínné ké ehóg. ⁷ Héε álāngēé nnōn-a-nzag aá, ‘Edé bōōb mwě ríláán áde nīpagké á bwel-sé hén mwě téé, bonj meenyínéé epum ké ehóg. Kwel bó. Chán é’hele é’madé ahónj á ndōōb-tē ngēn?’ ⁸ Héε nnōn-a-nzag átímtanné mó aá ‘A-sánj, tεdé bó ké mwě nhóg ámpē. Mēnabé bó ásē, nhíí-’ε bó nkúmbág. ⁹ Nzé é’chyáá e’pum mwě nίme ríhúε’, né édé bwām. Nzé-’ε béechyāā, né békwél bó.’ ”

Yesuε adidé mmwaád nhóg

bwām á Mbwe-mé-nkóme-áte

¹⁰ Mbwe-mé-nkóme-áte nhóg, Yesuε ayógté’áá bad á ndáb e mekáne póg. ¹¹ Mmwaád ambé áhed awě edāádəŋ é mbéb émbēε áte á etún é dyóm á mwě ne waam. Emběl mbíd enwúmén mó nyaa eché éehelaá yāl asále áte bwām. ¹² Ade Yesuε ányíné mó, anchélé mó, aláá mó aá, “A-nyanj, nkole nίme ékonléé nίmáá.” ¹³ Ade ábáné mó mekáá á nló, ane mmwaád ansále yāl áte ábwōg-ábwōg, ábootéd-te Dyōb akεn.

¹⁴ Héε mod awě abédé nló á ndáb e mekáne, álíí áyāle adid áde Yesuε adidé ane mmwaád bwām á mbwe-mé-nkóme-áte. Alāngē bad aá, “E’pun é’dé ntóób ábe mod átāngéné nsón abel. Nzé nyédəá bwām adyεε nyépē ábē e’pun, saké á mbwe-mé-nkóme-áte.” ¹⁵ Héε Sāngwéé ákwεntanné aá, “Nyédoge bad. Nyé ahéé eéhunné nyag káa ésel á ebem-tē se ákēēn chó á edíb á mbwe-mé-nkóme-áte? ¹⁶ Anén mmwaád adíí mwān awe Abrahamε. Satanε anhanj mó ne nkole á etún é dyóm á mwě ne waam. Nyélláa mε ké mbéb móó rídé, áhúd mó á mehanjé á mbwe-mé-nkóme-áte?” ¹⁷ Chōm éche ánhōbpē énwōgēd bad ábe bétāngánnáá mó e’són. Moosyáál anwóg menyīŋge áyāle mam mé ményáké nίme Yesuε ámbenlé.

Ngan ébe é nkamlεn rí Dyōb:

Ngan e mbál nίme ríchiné

(Mat 13.31-32; Mak 4.30-32)

¹⁸ Yesuε anhób aá, “Chán nkamlεn rí Dyōb ríkóó abé? Cheé ríhale ríhəgtén mó-yēé? ¹⁹ Ndíi nēŋgáne mbwé e mbál-e-bū eché mod átédé bonj ásob á nzag-tē. Ade ékwógé, étím bwel bēn, menōn méhyě mélōh á ngen-tē.”

Ngan e esultεn

(Mat 13.33)

²⁰ Yesuε ansédéd aáken, “Cheé ríhale ríhəgtén nkamlεn rí Dyōb-é? ²¹ Ndíi nēŋgáne esultεn éche mmwaád ámuúnédé asii á pān é mbumé rí ngun élláán káōŋ ésule.”

Asól á ekob éche échiné áte

(Mat 7.13-14, 21-23)

²² Yesuε andíi ambé á ekε-tē éche ákágé’áá á Jerusalem. Dyad téé áde átómé’áá, ámbáá ne ásad, ayógté’áá bad. ²³ Mod nhóg ansédéd mó aáken, “A-Sāngú, mesonjé mé bad nίme Dyōb dέsonjé alongé, mébuú áte káa méebuú’é?” Yesuε anláá bad áhed aá, ²⁴ “Nyéwanεn káōŋ nyésól á ekob éche échiné áte, áyāle, á mbále, ekud á bad éwanén asól, bonj béehεnlé. ²⁵ Póndé ěpě eché nwóó-ndáb áhidéé ásē, bonj ápēn ekob. Ene póndé dóo nyébootédte atyéem á ebwóg, bonj nyékumé’ ekob nyéhōbē bán, ‘A-Sánj, dibnéd sé ekob.’ Mó-’ε átímtén nyé aá, ‘Meebíí’ε wéε nyébídé.’ ²⁶ Nyé-’ε nyéhōb bán, ‘Syánē dendyé ndyééd, demmwé-’ε mīm hōm ahóg, eyógté’áá-’ε áwēd myad.’ ²⁷ Atímtén nyé aá, ‘Syánē deewōŋnéé dyamdyam. Nyésyāə mε á díd-te. E’bébtéd é’ bad ngēn!’ ²⁸ Ade nyényínnē Abrahamε, Aisige ne Jakōbe bōōbe bekal bé’dāádəŋ bédé á nkamlεn rí Dyōb-te, bonj nyé pεn nyéchág á ebwóg, achii dé awé ne adyé dé mesonj á nsəl, dóo dētéd etál póndé eched. ²⁹ Bad bēbíid á akuu ne á mbəŋ, á mekonekone ne á mehúléhúlé, bétéd medii á ngande e

nkamlɛn ní Dyǒb. ³⁰ A pǒndé eched, bad ábe bēnlyǎg mbíd bǒo bétim á'sǒ, bé'sǒ-'ε bélyǎg mbíd.”

Yesuε alebe áyǎle bad bé Jerusalem

(Mat 23.37-39)

³¹ Melemlem mé pǒndé nguse é Befarisia êmpě wée Yesuε, bélǎngē mó bán, “Syǎó hén, ékag hǒm démpēe, áyǎle kǎn Hērǒde ahede wε awúu.” ³² Yesuε ankwentén bó aá, “Nyéke nyéláa échê esǒb bán, ‘Chii ne chǎn mǎhūd bad e'dǎádǎn bé mbéb áte, ríchǒǒd-te bad, boŋ súú ébe mǎmǎd nímēm nsǒn.’ ³³ Boŋ ké chǎn ébēē, ntǎngéné abé á nzii chii, chǎn, ne sú ébe, áyǎle éeboo'é bán, nkal é'dǎádǎn áwê hǒm démpēe ésebán á Jerusalem. ³⁴ Wóowó! A-bad bé Jerusalem, nyéwúe bekal-bé-e'dǎádǎn nyéwúēnnē-'ε bad meláá ábe Dyǒb álómé! Nkénwǎn áte ngen ne ngen álad nyé áte nēngáne nyaá-kúb ákútanné bán, boŋ nyéehédéé etál! ³⁵ Nyénǎne', Dyǒb détedé echen ndáb. A mbále, nlǎnge nyé nén mēé, nyéenyínénné mε díd ámpē kǎŋ ne á pǒndé eche nyéēhǒbpē bán, ‘Nnam ne ane awě apedé á dín á Sǎngú.’ ”

14

Yesuε achǒhté mod awě melóg mékóbé

¹ Mbwe nhóg Yesuε ankě ndyééd adyé wée ndǎle a Farisia póg. Nén démbē a mbwe-mé-nkóme-áte. Ade ápédé áwed, bénóné'áá mó chodchod. ² Mod mó-'ε ambě áhed awě melóg mémbídtē á yǎl. ³ Héε Yesuε ásedtéé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia aáken, “Edé kunze ádid mod bwám á mbwe-mé-nkóme-áte, ngé éesaá?” ⁴ Boŋ bénkēnhǒbpé dyamdyam. Dǒo ákóbé ane mod awe melóg mébíde á yǎl á ekáá, ádidé mó bwám, asúúdtē mó á ndáb. ⁵ Ambíd e nē dǒo ásedtéé bó aáken, “Nyé ahéé adé awě mwǎn káa nyag éhūnnē echóg, boŋ eékag chǒ abided ábwǎg-ábwǎg, ké émbē bán á mbwe-mé-nkóme-áte?” ⁶ Boŋ bénkēnwǒngé dyamdyam áhǒb.

Akε dé e'ken ne akob dé nken

⁷ Ade Yesuε anyíné bad ábe bēnlēbēē ádyé ndyééd bésyǎl ábe bépédé bēbǒótédé medii mémháá apwēd, ankalé bó enén ngan aá, ⁸ “Nzé mod alébpé wε ngande, weépǎg-sε éhedé e'dii é'mháá, áyǎle éhele ébé né bélébpé mod ampée awě adelé áte tómaa wε. ⁹ Nzé ene nyaa e mod epedé-'ε, mod awě alébpé nyé moosyǎl áláā wε aá, ‘Béé anén mod atii.’ A pǒndé eched dǒo étiméé atii asad atéd ne akwáké. ¹⁰ Boŋ nzé epedé ene ndín e hǒm, etédéé e'dii ábe é'dé á ahǎngé, ábel nén nzé nwóo-ngande anyíné wε, mǒs áláā wε aá, ‘Amúē, kě édyεε á atii ámbáá híní.’ A pǒndé eched dǒo ékudéé edúbé áfinté e bad ábe nyáábǒo nyétédé tébele. ¹¹ Né-ǒǒ, nyébii bán, kénzéé awě achǎgté yǎl, Dyǒb désudéd mó. Kénzéé-'ε awě asúdté yǎl Dyǒb déchǎgéd mó.”

¹² Hé-'áá álǎngéé mod awě anlébé mó nén aá, “Nzé ehǒbé wée, móchage' ngande, weehǒbé wée mǎlébpe áboŋ bǎn, káa áboŋ baányan, káa echoŋ túmbé, káa bewón bé ngáb ábe nyáábǒo nyēbyééné. Nzé ehídé nē, né bómpē bélébē wε. Nē ábele átim ehéen ne metuuten. ¹³ Boŋ nzé echagé ngande, elébé dásǒ betóótókē bé bad, ne bad ábe bēhúné eped, bóǒbe bad ábe békwdé ndím. ¹⁴ Nzé ebelé nē, né wǎkǔd nsimé áyǎle béehenlé wε asábe ámbíd. Dyǒb désábē wε áde bad bé bwám bēpuú'ε.”

Ngan e sǎŋkalaa a ngande

(Mat 22.1-10)

¹⁵ Ade mod nhóg awě bóǒbe Yesuε béntēd tébele áwógé nē, dǒo álǎngéé Yesuε aá, “Nsimé ne bad ábe bédyē ndyééd á ngande e nkamlɛn ní Dyǒb!” ¹⁶ Dǒo Yesuε álǎngéé bó aá, “Mod nhóg anchǎg sǎŋkalaa a ngande, ábūd-te bad alébe. ¹⁷ Ade pǒndé e ngande épédé, anlóm awe mbaledé wée beken ábe ánlēbēē aá, ‘Nyéhyag, mboŋsén rísyǎl nímáá abé.’ ¹⁸ Boŋ bó moosyǎl, bēmbóótéd mechǎngé abε nhógē-nhógē. Nhóg anhǒb aá, ‘Nchané etúú, ntǎngéné chǒ akε dé anyín. Ncháa wε, méehenlé ahyε.’ ¹⁹ Ampée anhǒb aá, ‘Bǒǒb nén dēn,

dóo ncháné nlád ní nyag rítáan éche élié' nzag. Chóo ríkagké ahəgten nén. Sôn, méehenlé ape!' ²⁰ Ampée-'é anhób aá, 'Nkudé sómbé ekóólé-ekóólé. Né-ɔ́, méehenlé ape!' ²¹ Ane mbəledε antīm ámbíd, áke aláá eche sánj mam mésyāāl. Dóo ekanj ékóbé eche sánj áte, bonj álómē ane mbəledε. Anhób aá, 'Kǎg mehélé, ékag á ntém ní nzii, kóǎjne á mēte mé nzii mé dyad-tê, éhúen betóótókē bé bad, ne ábe béhúné eped, ne ábe békwédé ndím, ne ábe béehelé akε.' ²² Eebeméé áte ane mbəledε anhuú ámbíd, aláá sáá-a-ndáb aá, 'A-sánj, mbelé ngáne wénhəbpē, bonj ké nê, etál élyágé édé.' ²³ Dóo Sáá-a-ndáb áhóbéé aá, 'Kǎg á nzii émbáá ne nzii é mehín, échéle kénzée wée áhyag ábel bonj ndáb élón. ²⁴ A mbále, mod ké nhóg awě ménsəbēē alébe, éewókgké chǒm ké ehóg á nsəl á ngande-tê hén!' "

Abé mbapεε

(Mat 10.37-38)

²⁵ Mbwe nhóg ndun e mod éhídé'áá Yesue ámbíd. Héε ábóótédé bó aláa nén aá, ²⁶ "Nzé mod ahóbé aá, móhíde mε, ésebán achádténé nyaá, sáá, mwaád, bán, baányan, kóǎjne ádē alongé dēn, ene ndín e mod eékwognedεé ábē awēm mbapεε. ²⁷ Kénzée awě eepéme ádē awəg, bonj áhídnē mε, eékwognedεé ábē awēm mbapεε.

²⁸ "Nzé-módé ábē awě áwōj mewēmten álonj sánjkalaa a ndáb, bonj eesébpé adyεε ásē, áhəgten nkun níme ene ndáb étēdtē mó, ábíi ké móǎhēl chó amad, káa móǎhenlé? ²⁹ Nzé amaá-'é ndáb asume, bonj eéhele chó amad, moosyāál awě anyíné abelé ábootéd mó awel, béhəbē ³⁰ bán, 'Mod nhóg ansáá ndáb, bonj eéheleé chó amad.'

³¹ "Nzé kəj póg ewémténé waáb kəj bel akum, abelé asébé yǎl ahəg á ekáá ké mesonjé mé sánze níme áwóó dyam dyōm dé ekálé, béhēl ábe waáb awě awóó sánze dyam móom mé ekálé mébe. ³² Nzé anyíné aá móǎkwognedεé, abelé alóm belyáged bé dyad á'sō wée waáb, waáb adēpe mó benben, ábel nén békōm nsanj. ³³ Melemlem nê dóo édíí né ké nzée awě eehúde chǒm ásyāāl nlém. Ene ndín e mod eékwognedεé awēm mbapεε ábē.

Nkwě níme mbódé e'nyin

(Mat 5.13; Mak 9.50)

³⁴ "Nyébii bán nkwě rídé chǒm é bwām. Bonj nzé mbódé alan, chán béhele-se bényīnéd mó ámpē? ³⁵ Méesaá dyam dé abelen ámpē. Apim dóo bépiméé mó. Bad ábe béwóó metúu, bésōjten bwām."

15

Ngan e rídyəj ní mbód níme mémbōo

(Mat 18.12-14)

¹ Mbwe nhóg belad bé tááε ne bebel bé mbéb bémpēε, bémpě wée Yesue. ² Dóo Befarisia ne bemeléde bé mbéndé bényonjéé áte bán, "Nédē anén mod awonjne bebel bé mbéb, bóbōo bédyag-ke ndyééd hǒm ahóg." ³ Héε Yesue ákánlé bó ngan nén aá,

⁴ "Nzé-módé adé awě áwōj mbwókel é rídyəj ní mbód, bonj nhóg mbóo, bonj eétedté níminíí móom mé rídyəj ní mbód abog ne abog á etūn-tê, áke dé ahəd níme nhóg níme mbóó kóǎj né adíbté mó? ⁵ Adibed áde ádibte-'áa mó, áhāg mó á abəl ne menyinje mésyāāl. ⁶ Bonj née ápédé á dyad-tê álad besón bé echonj ne baányan áte, aláá bó aá, 'Syánē déwōg menyinje áyāle ndíbté nímem rídyəj ní mbód níme mémbōo?' " ⁷ Yesue ambád ámpē aá, "melemlem-'aá rílanjéé nyé mée, menyinje métōm abé nê ádyōb ámin e mbelé-mbéb nhóg awě atédé abel dé mbéb bonj atímné Dyōb tómaa ámin e móom mé bad abog ne abog ábe bésáá, ábe béehədnád ahəjlen.

Ngan e kábpe echě embóo

⁸ "Káa, mmwaád ahée adé awě áwōj kábpe dyōm, bonj née póg ébóó, eéchōdē' ekag, bonj áhədé ndáb áte, atōj ahəd kóǎj né adíbté chó? ⁹ Adibed áde ádibte-'áa chó, alade baáb ne baányan áte, aláá bó aá, 'Nyéwógen mε menyinje áyāle ndíbté ene kábpe echě

embóó me.’ ¹⁰ Melemlem-’aá rílanḡeé nyé nén meé, menyinjge métōm abé nê ádyōb ámīn e mbelé-mbéb nhóg awě atědté abel dé mbéb boḡ átīmēn Dyōb.”

Ngan e mwān awě ambóo

¹¹ Yesue ambád ahób aá, “Mod nhóg ambé, anchyáá bán bé baachóm bébe. ¹² Dóo epun ehóg, mwān asad álāḡē sáá nén aá, ‘A-sāḡ, beé me ádēm akab á mbwóg áde rítāḡéné akud.’ Héé sáá átédé chōm ésyāāl éche ánwōḡē, boḡ ákabpé bó áte. ¹³ Nguse é e’pun étómé-’aá, boḡ mwān asad áladé nīmē nted nīsyāāl, ákāḡ á alonḡ démpēe áde áchābnédé. Áwed-taá ápédé boḡ ábootéd alonḡé á mbaambaa achog, ábēbtē ngáb esyāāl echē ánwōḡē. ¹⁴ Ade chōm ésyāāl émáá mó áyāl né bōob, sāḡkalaa a nzaa anhún á alonḡ-tē wē. Atóg dó-’e ábóótédé mó asól áyāl ngīne-ngīne. ¹⁵ Héé ákíí kunze e mod póg atán á dyad-tē wē, áchóm mwā nsón. Ane mod mó-’e alóm mó aá, áke ádítdad mó esog é nguu. ¹⁶ Anwōḡ á mewēmtēn aá, móōlōntē abum ké ne medyé mé nguu, boḡ modmod enkēmbaá mó chōmchōm éche áhēlese adyé. ¹⁷ Dóo ádyéé chóōḡ, boḡ ákwānlád, áhōbē aá, ‘Nōné’ ngáne bembaledé bélóné echem sāḡ á ndáb-te, boḡ ké nê bedyág medyé méchōbe ásē, boḡ me-’e ríwág nzaa hén! ¹⁸ Měsyāó, níke ntán echem sāḡ, nláá mó meé, A-sāḡ, mbelé mbéb á’sō é’ Dyōb ne á’sō é’bōḡ. ¹⁹ Mmēn meékwognedéé áchāgned néé awonḡ mwān ámpē. Téd me ké nēḡáne awōḡ mbaledé nhóg.’

²⁰ “Hē dóo ápádté ásē, boḡ ásūē’ á dyad wēe sáá. Boḡ áde ákwógé ape á ndáb nē, sáá annyín mó mwā etūn. Ankóbtēn sáá ngol. Sáá annyogéd, alúm mwān ámīn, ahé mó tál. ²¹ Dóo mwān álāḡē mó nén aá, ‘A-sāḡ, mbelé mbéb á’sō é’ Dyōb ne á’sō é’bōḡ. Meékwognedéé áchāgned néé mwān awōḡ ámpē.’ ²² Héé sáá mó-’e áchénlé ábē bembaledé, álāḡē bó nén aá, ‘Nyéhiinad me nsob níme rítómténé adəḡ nē, á mehélé-te. Nyéwáad mó mó á yāl. Nyéhē-’e mó ebōḡ á ekáá, nyéhē-’e mó metámbe a ékuu. ²³ Nyétéd nchóm-é-nyag awě dékálté nē, nyékwel mó, ábel nén, syánē moosyāāl dédyē débēl-le apaté. ²⁴ Nyēbíí bán, awem mwān nén ammād awé, boḡ atimé ámbíd á alonḡé. Ambóo, boḡ abídé áwed.’ Hé-’aá bébóótédé ngande achog.

²⁵ “Mmēn mēsyāāl mēmbēnléd áde mwānyon ambáá adíí á nzag-tē. Ade áhúú, dóo áwógéé bad békóne, béságe-’e bwēm á ndáb-te. ²⁶ Dóo áchénlé mbaledé nhóg, boḡ ásedté mó dyam áde ábenlaad. ²⁷ Dóo mbaledé ne álūmtéé mó áte nén aá, ‘Pón mwānyon ahúú ámbíd-óó. Sóo akwēnlé mó nchóm-é-nyag ne, áyāle anyīnen áde anyínné mó díid ámpē, ésebán dyamyam ábélé mó.’

²⁸⁻²⁹ “Awóg áde áwógé nē, anlīḡ, eékwēntene asól á ndáb-te. Héé sáá abídé á ebwóg, boḡ áhye achāḡ mó. Dóo mó-’e átimtanné sáá nén aá, ‘Nōné’, meé nkéndyēén we hén mwě ne mwě áde mbēnléé we ntū mé nsón, ésebán nwúene we nló áte. Boḡ ké echēd é mbód weébāḡēē me wēé, mbēl apaté ne ábēm bēd. ³⁰ Boḡ ngáne awonḡ mwān a nlém ápédé ámbíd, mó awě amaá echonḡ ngáb esyāāl abēbed ne bēkwalee, ewúúdé mó nyag echē etómténé akəl.’ ³¹ Héé sáá álāḡeé mó nén, ‘A-mwān, we-éé edé ne me hén póndé ésyāāl. Kéchéé éche ríwóó-’e edíí échōḡ. ³² Embē bwām syánē áchog ngande, áwóg menyinjge. Nén, mwānyon ammād awé, boḡ atimé ámbíd á alonḡé. Ambóo, boḡ abídé áwed.’ ”

16

Ngan e mbaledé awě abédé mwane

¹ Yesue anláá ábē bembapee ámpē aá, “Nhōn ní mod nhóg mēmbē. Bad bēnhye mó aláa bán awě mbaledé ambáá abēbte mó ngáb. ² Héé níme nhōn ní mod rílóme mbaledé awed achog, boḡ ásedté mó aá, ‘Ebál é póle éhéé ríwógéé áyāl echōḡ nén? Lúmed me áte ngáne mesonḡé mé bwēm níme mēmbanéeé ásē echōḡ médíí, áyāle échē etál é nsón émááné we áte.’ ³ Dóo mbaledé ádólé áte chóōḡ boḡ áhōbē aá, ‘Chán-nō mébēnlé bōob áde echem sāḡ áhedéé me ahúd á nsón? Ngīne eésáá me echē ríkwēnléé nzag. Nzé ntimé-’e á nchómbé, né

nê dépiinéd me akwágkè á ngíne. ⁴ Ahâ, nkudé debyéé áde méhægkè, âbel bonj ké á nsón dǒǒ bēnhūdtē me, bad bélyǎg békōb me nken áwab mendáb.’

⁵ “Héé áchénlé mod téé awě anwálé saá alúm, áchagé bó nhógē-nhógē. Ade mod e’só ápédé, ansedéd mó aáken, ‘Mesongé métǎŋ echem sǎŋ ékáléé wε?’ ⁶ Ane mod aá, ‘Mbwókkel é e’kwém é’ mǒl waam.’ Ane mbaledε anláá mó aá, ‘Nǎné’, echonj kálag e melúm chó nén. Dyéé ásē, étel á mehélé-te wεé, mbwókkel é e’kwém é’niin.’ ⁷ Ansedéd mod awě alónténé bébe aá, ‘Alúm ádé wε mesongé métǎŋ?’ Ane anhób aá, ‘Mbwókkel é nkute ní ngun éláán.’ Ane mbaledε anláá mó aá, ‘Kōb echonj kálag, étel wεé, mbwókkel é nkute ébe.’ ⁸ Ade nímē nhǎn mí mod níwógé nê, ménkēméd éché ekúkú é mbaledε aá, ‘Aběnlédé debyéé á bwám.’ ” Yesue ambád áte nén aá, “Nê dǒǒ bad ábe bēhíde mekan mé nkōŋsé bédíí. Bédé mehél áhǎgen échāb nyaa é bad debyéé, tómaa bad ábe bēhíde e’nyínen bé ekíde é’ Dyǒb.” ⁹ Yesue ambád aá, “Nláa-’ε nyé meé, nyébenled nhǎn mé nkōŋsé, ákób e’chonj, áyāle á pǒndé eche mémaá’ é áte, békob nyé nken wεε bad bédyεε’ é á ngíndé ne á ngíndé. ¹⁰ Ké nzé-módé awě awánlé mpín mé akan bwám, né áwālē ámbáá bwám. Kénzée-’ε awě eéhele mpín mé akan awále, né éehenlé ké ámbáá awále. ¹¹ Nzé édé-’ε bán, weewánléé ngáb e nkōŋsé ngáne étǎŋgéné awále, nzé-módé ábǎ wε nhǎn mí mbále. ¹² Néε wéewánléé nhǎn nímē méesé ní mǒŋ bwám, nzé-módé ábǎg wε nhǎn ní mǒŋ mwěn?”

¹³ “Modmod eéhēlē-se abé mbaledε a bewónj bébe. Alúméd nhóg edǎnge tómaa aníníí, ké’ε átimēn nhóg, abǎnge aníníí áyāl. Weéhēlē-se ebé mbaledε a bad bébe abé ahóg. Weéhēlē-se ebé mbaledε a Dyǒb se ebé-’ε mbaledε a mǎné.”

Nguse é ngan éche Yesue

(Mat 11.12-13, 5.31-32; Mak 10.11-12)

¹⁴ Befarisia bēnwōg nímén mésyāāl, bonj ngáne bémbeē bedǎŋ bé ngáb, bēnswēdē mó swédtn. ¹⁵ Yesue anláá bó aá, “Nyédíí bad ábe bélúmte bán bésáá á’sǒ é’ bad, bonj Dyǒb ábíí nyé nlém áte. Kéchéé éche baányonj békēmtéé, édíí abúú ngēn á’sǒ é’ Dyǒb.” ¹⁶ Yesue ambád bó aláa aá, “Mam nímē mēntenléd á kálag é mbéndé é Dyǒb, bekal bédǎǎdǎŋ bómpē bēnhǒb mó kǎŋne á pǒndé eche Jǎne. Taase nê, nkalanj mí bwám mé nkamlēn ní Dyǒb níkanlad, mod téé-’ε abune nímē nkamlēn abé áte.

¹⁷ “Ké nēŋgáne nkonj rísé ne ní mín bēhele bémaa, atote ké ahóg á mbéndé e Dyǒb déekwaá.

¹⁸ “Kénzée awě anané mwaád, bonj awónj mmwaád ampée, né akábé asón. Ké nzé-módé-’ε awě awóó mmwaád awě bēnáné á ndáb e’wónjé, né akábé asón.

Ngan e nhǎn mí mod ne Lazarǎse

¹⁹ “Nhǎn mí mod nhóg mémbe, kǎse é mebad chóǒ áwáá’áá á yǎl. Mwēnze ne mwēnze móǒ ádyágáá mbwε téé. ²⁰ Ntógétōke ní mod nhóg mó-’ε rínáŋgé’áá áwē mmwε mé e’ké bán Lazarǎse. E’kwεε bēnlǒn mó á yǎl. ²¹ Mewēmtēn mémbe mó aá, bébe mó píuted é medyé éche éhúne’áá á tébele a nhǎn mí mod. Mbwé chóǒ épágé’áá áhed, bonj ényāŋgē mó e’kwεε áte.

²² “Ade ntógétōke ní mod mé níwédé, ángel éntēd mó, ékēēn mó á akéb áde Abrahamε. Mmē nhǎn mí mod mómpē ménwē, bélime-’ε mó. ²³ A mbwóg e kwééd wē, nhǎn mí mod níbéde á metuné-te. Héé ányéné nló ámín bonj anyín Abrahamε se wíníí, ne Lazarǎse áwe akéb. ²⁴ Dǒǒ álēbpeé nén aá, ‘A-Tê Abraham, sǎn, wóg me ngǎl, élóm Lazarǎse átǎde dúu dé e’mii á mendíb-te, áhyε áhóded me echém, áyāle meewógéé bu á dü-á-muú hén.’ ²⁵ Abrahamε anláá mó aá, ‘A-mwǎn, ewēmtan á pǒndé eche wémbeē á nkōŋsé ngáne wēnkudté bwēm é’ bwám, bonj Lazarǎse mó-’ε ákūd bwēm bé mbéb-ε? Bǒǒb-pǒǒ awóge nímē menyíŋge hén, wémpē edé á metuné-te. ²⁶ Néε éhúdé nê áte, wéε sédíí ne wéε édíí, sǎŋkalaa a mbǎŋ akabé syánē áte, âbel nén mod eéhēlē asyāǎ wén se ápe wē. Modmod eéhēlē-’áá ásyāǎ wē, se ápē áwēd.’ ²⁷ Nhǎn mí mod ménhǒb aá, ‘Ncháa-ǒǒ, a-Tê meé, élóm Lazarǎse á ndáb échē echem sǎŋ. ²⁸ Nlyógé bǎnned bétáan. Ake álēb bó âbel nén, bómpē

béepäg á hõm dé metuné hén.' ²⁹ Abrahamε anhób aá, 'Béwóó metelag níme Mosεε ne níme bekal bé'dáádəŋ. Béwógεn chõm-ée bétélé ásē.' ³⁰ Nhɔn ní mod ménhõb aá, 'Aáy, a-Tê Abraham. Nzé mod akií bó atán awě abídé á mbwóg é kwééd, né bétédé abel dé mbéb bétimēn Dyõb.' ³¹ Héε Abrahamε áhóbεé aá, 'Nzé béekwεntεne Mosεε ne bekal bé'dáádəŋ awógεn, né béewógénné ké mod awě apuúdé á mbwóg e kwééd bonj aláá bó.' "

17

Abeled mod mbéb

(Mat 18.6-7, 21-22; Mak 9.42)

¹ Yesuε anláá ábē bembapεε aá, "Nyébíi bán mekágsen níme mébelte bad mbéb métəŋgéné nyé apii. Bonj édé ngəl ne kénzée awě əpεén mó! ² Embē mbonj né bēntəá ene ndín e mod sənkalaa a aláá á nkəŋ, bébwém mó á edíb-te, tómaa mó ábēled ábén bēndem mbéb. ³ Nyétédεn yəl pónδέ.

"Nzé mwānyonj abélé wε dyam dé mbéb, échu mó aláa wεé nē déεboo'é. Nzé achemé-'ε ádē awusé bonj ahəŋléné, élagsén mó. ⁴ Nzé apənné wε ngen saámbé áyāle epun é bñn, bonj apedé-'ε áwõŋ ngen saámbé áchóm alagsen aá, 'Nhəŋléné', etəŋgéné mó alagsen."

Adúbe déechinéé

⁵ Bembapεε bé nlómag bēnlāā Səŋgwée bán, "Wéd sé adúbe áte." ⁶ Səŋgwée anhób aá, "Nzé nyēnwónj adúbe áde áde mwāmpin nēŋgáne mbál-e-bŭ, né nyéekamlén ádén alín dé e'sáá bán, 'A-bwεl, wubé ásē, éke ésumen á edíb é nkwě-te', é'wógén-ne nyé.

Abel dé nsón

⁷ "Détéd bán, nyé mod nhóg nyéwóó mbəledε awě akií nzag alii, káa akií ənɔn nídyonj ní mbód. Nzé ahúú á nsón, chán wélāā'é mó? Wélāā mó wεé, 'Hyě édyεε ásē hén, édyē ndyééd,' ⁸ káa wεé, 'Bélé me ndyééd étómteɔ me, étyéem-me á nkəg, káəŋ nímad adyé, bonj ámbíd é pónδέ, wε-'ε édyāg?" ⁹ Nyélāa me ké wēsāgnēn ane mbəledε áyāle ábélé níme nsón? ¹⁰ Né-óó nyémpē, nzé nyēmaá chõm ésyāəl éche bétíínédé nyé abel, nyéhõb bán, 'Sédii bembəledε ngēn, nímed nsón-naá sébélé sé ngáne.' "

Yesuε asəŋtə bad bé meləŋ dyòm

¹¹ Ade Yesuε ákagké á Jerusalem, atómé'áá á nchii ní nzii mé alonj á Samaria ne alonj á Galilia. ¹² Asól áde ásólé mwă dyad nhóg, antán bad dyòm ábe meləŋ mékóbé. Bentyēem nchabnede, ¹³ bélébpē mó ne esaád bán, "A-Yesu, a-Sáj, sòn, wóg sé ngəl!" ¹⁴ Ade ányíne bó, anláá bó aá, "Nyékag wée beprise, nyélúmed bó yəl." Ade békagké nē, yəl é nsán bó.* ¹⁵ Bó mod nhóg, annyín nén aá módyéé bwām. Héε átímé ámbíd, ákené Dyõb ne ehób éche échógké. ¹⁶ Ankwε Yesuε á mekuu, ásāgnān mó. Anén mod abédéε mod a Samaria. ¹⁷ Yesuε ansédéd mó aáken, "Eesaá mbále bán nsəŋtə nyé bad dyòm-ε? Héé ábiníi abog bédíi? ¹⁸ Nédē mod ké nhóg ampée eétimeé ámbíd áhyε dé abε Dyõb mekenag, eétoμέé anén mod a nken-ε?"† ¹⁹ Héε áləŋgée mó aá, "Tyéém ámín, ékag. Adõŋ adúbe ádíde wε bwām."

Epe é nkamlen ní Dyõb

(Mat 24.23-28, 37-41)

²⁰ Befarisia bēnsədéd Yesuε bánken, "Pónδέ ehée nkamlen ní Dyõb mépée?" Yesuε anláá bó aá, "Nkamlen ní Dyõb méesaá dyam áde mod ányínnéé díid, ²¹ káa dyam áde mod áhõbpē aá, 'Nɔné', mómén,' káa 'mómíníi.' Aáy, nkamlen ní Dyõb nímaá abé áfínté echēn." ²² Héε áləŋgée bembapεε nén aá, "E'pun é' bñn é'húε á'sõ ábe nyédəŋgé bán né

* **17:14** Asáad á yəl: Nzé meləŋ ménkõb mod bétédé'áá mó nēε mod awě eesáa. Bébéné'áá mó bán, eesíté wée bad bédíi. Prise chõ énwõŋ kunze ásimen mod meləŋ bonj ébided mbakú nén bán asáa, bonj ábootéd apε wée bad bédíi.

† **17:18** Bad bé Israel bēntéd bad bé Samaria nēε benzínéé. Bóbõ béekagé'aá ké mwāmpin áyāle nyaa e mekan mé mbwóg ne mekan mé alonj. Ké nyaa e abele á Dyõb ne hõm dé mekáne bēmbē bó nhəŋlén.

nyenyín ké mbwε nhóg míme Mwän-a-Moonyon álümēdtē nyé yäl, bon nyéenyínné. ²³ Bēlāā nyé á pónde eched bán, ‘Mônén,’ káa ‘Móníní,’ bon nyéehántán bó. ²⁴ Ayāle, ngáne emwεdmwεd étóméé, bon épenté ngob e Dyöb ped póg ne eníní, nê dōo epun éche Mwän-a-Moonyon ápéé ébēē. ²⁵ Bon édēbé nê, atāngéné metuné híin akud. Kāne enén nyongel e bad eebān mó áyāl. ²⁶ Ngáne émbēē á pónde eche Noa, nê dōo ébēē á pónde echē Mwän-a-Moonyon. ²⁷ Bad bedyágé’áá medyé, bémwāg mīm, baachóm bēwóó’áá bebaád, bebaád-te békāg á mewóngé káān ne mbwε míme Noa ásolé á bōle é’mbáá-te bon mbúú echó, mesén melóne, méhōōd ábē bad bésyāāl. ²⁸ Melemlem nê dōo émbēē á pónde eche Lote. Bad bedyágé’áá medyé, bémwāg mīm, békābē dyon, bēwēnē bwēm, bēlōō-ε mendáb. ²⁹ Bon mbwε míme Lote ásyāngé á dyad á Sodom, míme mbwε dēn muú ne meláá míme méhyāntan, mémbíd ádyōb nēe mbúú, ríwúú ábē bad bésyāāl. ³⁰ Melemlem nê dōo ébēē míme mbwε míme Mwän-a-Moonyon ányínnēdtē.

³¹ “Eché epun, mod awē adé á nnon rí ndáb mín áde nhon rídíi mó á ndáb-te, eétoḡné asud ásē áhye dé atéd mó. Melemlem-’áá mod awē adé á nzag-tē, eétoḡné atim ámbíd á ndáb. ³² Nyewēmtēn dyam áde dēmbenléd ne Lote mwaád. ³³ Kénzēé awē awóó mewēmtēn áson áde alongé, ábōd dō. Kénzēé-ε awē abódé áde alongé, né asóó dō. ³⁴ A mbále, bad bébe bēnaá anōn ahóg nkuu, bétéd nhóg, bētēdē aníní. ³⁵ Bebaád bébe békōgé medyé, bétéd nhóg, bētēdē aníní.” ‡ ³⁷ Dōo bembapεε bésedteé mó bán “A-Sān, héé nê débēnlédte?” Yesuε antimtēn bó áá, “Wéε ndim mbāgkē, áhed dōo benhōḡnōné bēladnēé.”

18

Ngan e ngwεε e mod bó nkúd é mmwádd

¹ Yesuε ankalé ábē bembapεε ngan álúmed bó áte nēn áá, bétāngéné békānnē pónde téé ésebán bēhūnte nlém á abum. ² Anhób áá, “Mod abédé dyad ahóg, awē akáadte’ bad. Ane mod eebáa’áá Dyöb, eébage’áá-ε modmod edúbé. ³ Nkúd é mmwáad-te abédé melemlem mé dyad, eémaa’áá’ wéε ane mod. Pónde téé álāngē mó áá, ‘Sé mod sēwōḡné mehób. Káád sé ésuud me nzom.’ ⁴ A mbooted ane mod enkēnháá mó dúu. Bon ámbíd é pónde anláá yäl áá, ‘Ké nēngáne méebagéé Dyöb edúbé, méebāā-’áá modmod, ⁵ ngáne édíi bán anén nkúd a mmwáad ahédé me nló, mēkāā míme nkáá ábel rísud mó nzom. Ebé nê, né káān ne á asóg éemwáá áá ríkūn ne epe éche ápagké nēn pónde ésyāāl.’ ” ⁶ Héε Sāngwéé áhóbéé áá, “Nyewógé chōm-éε ekúkú é mod awē akáadte’ bad awē eebíi Dyöb éhóbé-yε? ⁷ Nédē Dyöb déekunné ábē bad ábe ápwédé-yε? Béchyεene’ mó nwōḡgen nkuu ne mūte, nédē ákōlēn bó metúu pónde té-yε? ⁸ Nlāa nyé mēé ákun bó mehélé mehélé. Bon nyédúbpe bán Mwän-a-Moonyon átān adúbe á nkōḡse-te á pónde echē ápéé-yε?”

Ngan e bad bébe ábe bēnkē akáne

⁹ Yesuε ankāl ngan empée tāḡεne bad ábe bényíné’áá yäl nēe bad ábe bésáá, bényínē-ε bad bēmpēe nkōḡtéd. ¹⁰ Anlāá bó áá, “Bad bébe bēnkē á Ndáb-e-Dyöb ákáne. Nhóg abédé Farisia, aníní-ε abé nlad-é-tááε.

¹¹ “Ane Farisia antyéém á ámín, ákāne’, áhōbē á nlém-tē* áá ‘A-Dyöb, nsāgnéné wε. Ayāle nēn, meésáá nēngáne bad bēmpēe, ábe bédume bwēm é’ bad, ábe bēbébé nlém ábum, ábe békābe mesón á ndáb e e’wóngé. Nsāgnéné wε áyāle meésáá nēngáne anén nlad-é-tááε hén. ¹² Ndé nēn, ndide’ yäl nzaa á mekáne-tē ngen ébe sōndé téé. Chōm téé éche ríkudé-ε nkabe chó áte moḡge dyōm, mbagé wε akab nhóg.’

¹³ “Nlad-é-tááε pen antyéém nchabnede, eéhele ké míd anyen ádyōb. Ambán ekáá á nlém, ákāne áá, ‘A Dyöb, wóg me ngol. Ndíi mbelē-mbēb.’ ” ¹⁴ Héε Yesuε ábádé áá, “Nlāa nyé nēn mēé, anén mod awē ndímtēné nyé alāa, ansú áwe ndáb nēe mod awē asáá á’ō

‡ **17:35** Donḡe á kálag dé’só ábádé nchoo 36: Bad bébe bēbé á nzag-tē. Bétéd nhóg, bētēdē aníní. * **18:11** Antyéém ámín, ákānnē, áhōbē á nlém-tē: donḡe á kálag áwóó atyéém á nkōḡ, ákānnād yäl.

é' Dyöb. Ayāle mod ké ahée awě achágté yāl, bésudéd mó. Boŋ ane awě asüdté eche yāl, béchāgēd mó.”

Yesue ne bānbān

(Mat 19.13-15; Mak 10.13-16)

¹⁵ Bəəb-pəə bad bépééné'áá bēndem wée Yesue nén bán ábán bó ekáá á yāl ánamed bó. Ade bembapεε bényíné nê, bēnkānē ábē bad áte. ¹⁶ Boŋ Yesue anchélé ábē bán, áhōbē áá “Nyéte de bānbān béhyag áwēm. Nyéekáá bó ayāle nén, nyaa e bad nēε bó chōó éwóó nkamlen ní Dyöb. ¹⁷ Ne mbále, nlānge nyé nén meé, kénzée awě eékobe nkamlen ní Dyöb nēŋgāne mwēndem, éesónlé áwēd-te.”

Mod a nkamlen

(Mat 19.16-30; Mak 10.17-31)

¹⁸ Nkamlenε nhóg ansédéd Yesue áá, “A-meléed a bwām, cheé mébenlé ábel nén níkud alongé áde déemaá?” ¹⁹ Dóó Yesue ásedtéé mó aáken, “Cheé ékáá boŋ échagé me meléede a bwām? Mod ké nhóg eesaá mod a bwām étóméé Dyöb dēmpen. ²⁰ Ebíí mbéndé éche éhóbe bán, weekábé asón á ndáb e e'wóngé, weewúé mod, weechíbé', weebídé mbóŋ e metóm, béé sóó ne nyon edúbé.” ²¹ Ane mod a nkamlen antimtén áá, “A meléed, nhídé échén mbéndé ésyāāl bootya se á mwēndemé.” ²² Yesue awógé-'áá nê, boŋ álāngē mó áá, “Dyam ahóg éhedne wε. Sóm bwēm é'syāāl ábe éwóó, étéd nímé mōné, ékabe betóótōkē bé bad. Nzé ebélé nê, wēkūd nhon ádyöb. Ene pónde éhyε éhíde me.” ²³ Awóg áde ane mod a nkamlen áwógé nê, anwóg ndutul bwāmbwam, ayāle ambé nhon bwāmbwam. ²⁴ Yesue anyíné-'áá ngāne ásúdné boŋ áhōbē áá, “Elēl áte bwāmbwam behon bé bad ásol á nkamlen ní Dyöb. ²⁵ Edé mwān e akan sánkalaa a nyam nēε kamēl ápon á epōn é ndōnde, tómaa nhon ní mod ásol á nkamlen ní Dyöb. ²⁶ Bad ábe bēnwōg chōm échē Yesue ánhōbpē, bēnhōb bán nzé nēε édíí, né nzéé-'ō ahele ákud e'sooson?” ²⁷ Dóó Yesue áhóbéé áá, “Dyam áde baányon bényínéé bán álélé áte, déelenledéé Dyöb áte.” ²⁸ Héε Petro áhóbé áá, “Nōné', sētēdté ábed bwēm é'syāāl áhíd wε.” ²⁹ Dóó Yesue álāngéé bó áá, “A mbále, nlānge nyé meé, kénzée awě atēdté eche ndáb káa mwaád, káa baányan, káa sáá ne nyan káa bán, ayāle nkamlen ní Dyöb, ³⁰ ákūd nsyāŋ ámbíd mbád ne mbád enén pónde. Akud-te alongé áde déemaá' á pónde échē ehúé'.”

Yesue akānlé eche

kwééd ne mpuu

ngan ámpē

(Mat 20.17-19; Mak 10.32-34)

³¹ Héε Yesue átímné ábē bembapεε dyōm ne bébe kun boŋ, álāngē bó áá, “Pón nyébíi bán dekag á Jerusalem. Mam mésyāāl-le níme bekal bé'dəədəŋ bételé áse tāngene Mwān-a-Moonyon mébenléd áned. ³² Eténlédé nén bán bébē mó á mekáá mé bad ábe béesē bad bé Israel. Bó-'ε béwélé mó, bésyāā mó, bésobé-'ε mó meléed á yāl. Bébōmtéd mó, béwúú-'ε mó. ³³ Boŋ ámbíd e e'pun é'láán āpuú.”

³⁴ Boŋ bembapεε bó-'ε bēnkēnsōŋtēnné dyamdiam ayāle nímén mam mésyāāl. Enén ngan entóm bó debyéé áte. Bēnkēnchemmé chōm éche Yesue áhóbé'áá.

Yesue achōŋte mod a ndim

(Mat 20.20-34; Mak 10.46-52)

³⁵ Bəəb-pəə áde Yesue ákwógé apε á dyad á Jeriko, mod a ndím nhóg andyéé á nkəg ní nzii, áchōmē bwēm. ³⁶ Awógé-'áá ndun e mod etóme, boŋ ásedté bad dyam áde áde. ³⁷ Dóó bélāngē mó bán, “Yesue, mod a Nazaret mó atóme nê.” ³⁸ Héε ábóné áá, “A-Yesu, Mwān a mbyaa níme Dabidε, wóg me ngól!” ³⁹ Bad ábe bémbē á'sō bēnkānē mó áte, bélāá mó bán ádíb nsəl. Boŋ mó-'ε ambé ábōnē áá, “A-Mwān a Dabid, wóg me ngól!” ⁴⁰ Dóó Yesue átyéémé, boŋ áhōbē áá béhyεene ane mod. Ane mod apedé-'áá mó bēnben, Yesue ásedté mó áá, ⁴¹ “Cheé éhedéé wεé, níbele wε?” Mó-'ε anhób áá, “A-Sán, bēl rinyínen ámpē.”

42 Dóo Yesue-’ε álāngē mó aá, “Nyínén-nō! Adúbe ádōn ádíde wε bwâm.” 43 Abwōg-ábwōg ambootéd anyínen, áhídē-’ε mó, ábagé Dyōb mekenag. Ade ene ndun e mod ényiné nê, bómpē bēmbotéd Dyōb akémed.

19

Yesue atáné nlad a tááse bán Sakio

1 Yesue ampōn á dyad á Jeriko, bon atómé’áá tómén. 2 Mod nhóg-ke abédé áwed bán Sakio, abédé-éé nlad-é-tááse ambáá, abé-’ε nhon mí mod. 3 Ahedé’áá aá mónyín ane mod awe béchāgēé Yesue, bon nzii enkēmbagnédte mó, ngáne amute démbēē áhed, mó-’ε ambé esōn. 4 Héé ányógté á’sō bon áchāgkē bwel é’ sikamō ábel bon ányín Yesue. Yesue ahúé’áá ene ped. 5 Apedé-’áá áhed, bon aá mósad díd ámín, ányínē Sakiose. Dóo álāngēé mó aá, “A-Sakios, súd ásē á mehélé-te. Ntāngéné nken abé áwōn ndáb chii.” 6 Hê dóo Sakiose ásúde ásē ésebán abéhte pónde, bon ákobé Yesue nken ne menyinge mésyāēl. 7 Bad bésyāēl ábe bényín nê, bényōngé’áá áte bán, “Akií nken abe á ndáb wée mod awe adé mbelé-mbéb.”

8 Sakiose antyéem ámín, álāngē Sāngwéé aá, “Nōné’, a-Sán, mētéd nhon mímēm, ríkab mó áte e’ped é’be, mbé eped ehóg wée betóótōkē bé bad. Nzé édé-’ε bán nkōbné mod kéchéé á edoké-te, mētímtéd mó chó ámbíd ngen éniin.” 9 Bon Yesue mó-’ε anláá mó nén aá “A epun é bñ é’ chii, e’sóson é’bāgnédé ne enén ndáb. Anén mod mómpē adfi mwān a Abraham. 10 Mwān-a-Moonyon apedé ábel bon áhed bad ábe bēbóó, áhood-te bó.”

Ngan eche bényāgnédte bembāledε ngáb (Mat 25.14-30)

11 Bad bēwóglánáá chōm-éé Yesue áhóbé’áá. Yesue ammad ape benben ne dyad á Jerusalem. Né-óó bēwēmtān bán nkamlēn rí Dyōb mépē ábwōg-ábwōg. 12 Hé-’áá áhóbéé aá, “Kunze e mod póg eladé’áá yāl áke eke á alon áde áchābnédé ábel nén bēwóged mó kân, bon ásūe’ 13 Ade ákagké, anchélé ábē bembāledε dyōm, ábagé nhóg téé ekálé é kábpe dyōm aá, ‘Nyétéd nén, nyékabe nyongé káōn ne á pónde eché méhūū’é.’ 14 Bon áde alon á bad dénkēndāngé mó. Bénlōm mészēnzε áhíd mó áláa ngómenaa bán, ‘Séēkobéé bán anén mod ábē echéd kân.’

15 “Ké nê bēmbel mó kân, átīm-me ámbíd áwē dyad. Ade áhúú, ábwōg-ábwōg anlóm ábē bembāledε ábe ámbagké ngáb achāg ábel bon ábíi nsyān míme békúde á nyongé-te. 16 A’só ampē ahób aá, ‘A-Sán, échon ekálé dyōm échyáá nsyān míme ríde ngen dyōm.’ 17 Ane mod anláá mó aá, ‘Nê ábóó, edfi mbāledε a bwâm! Ngáne éhélé mekan mēsad alyáged ngáne éhednadté, mbage wε ngíne ákamlēn myad dyōm.’ 18 Mbāledε awē alónténé bébe mómpē ampē ahób aá, ‘A-Sán, échon ekálé dyōm échyáá nsyān míme ríde ngen é’taan.’ 19 Ane mod anláá ane ámpē aá, ‘Wēkamlēn myad métāan.’

20 “Dóo mbāledε ampée ápedé bon áhōbē aá, ‘A-Sán, ábon e’kálé dyōm wε bēn. Menkan bó á wāngese-tē, ríkoo. 21 Mbáá’áá me ngé, ngáne mbíi bwâm meé, échon chōm éhūnēē á ndōob. Weébēlēē bon edyāg, ehúde-’ε wée wēwēnēé.’ 22 Héé ane mod átímtanné ane mbāledε aá, ‘Mmōn nsal mēn móō méwūū wε. Ebébtéd é mbāledε née wε. Néé emōn émáá abíi wée, échēm chōm éhūnēē á ndōob, ebíi-’ε wée, meébēlēē bon rídyāg. Néé ebíi wée nhúde-’ε wée méwēnēē, 23 che-ē ēnkān bon weehéde echem ngáb á ndáb eché bad bēkongéé ngáb, ábel bon nzé ríhúú ríkob chó ne nsyān ámín?’

24 “Héé álāngēé bad ábe bentyēem á nkāg áhed aá, ‘Nyékoben mó ábē e’kálé dyōm, nyébag bó wée mod awē awóó mbwókel e ekálé.’ 25 Abé bad bó-’ε bēnlāā mó bán, ‘A-Sán, ane mod amaá mbwókel e ekálé awōn!’ 26 Héé ane mod átímtanné bó aá ‘Nlāa nyé meé, kenzéé awē awóó, Dyōb débād mó abe. Bon ane awē mó-’ε eewóó, Dyōb dékobén mó káōnne mwāmpīn awē awóó. 27 Bon bad ábe békóó me, ábe béehede’áá bán mbē echab kân, nyéhyεene bó hén. Bēwúu bó áwem e’só hén.’ ”

Yesue asólé á Jerusalem née kâh
(*Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Jôn 12.12-19*)

²⁸ Yesue amaá-'aá enén póle akal, abwógé ásē ámpē, áke á Jerusalem. ²⁹ Ade ákwógé ape á myad mé Betpeg ne Betani á Ekone é Menzab, anlóm bembapεε bébe aá, ³⁰ “Nyéke á dyad áde ádé á müde mímíní. Nzé nyêpedé á nló rí dyad nyéenyín ngáne bétáŋgé mwán a ésel awè mod éédíidēē mbêd. Nyéhune mó, nyéhyεene hén. ³¹ Nzé mod asēdté nyé aáken, cheé ékás bon nyéhunné chó, nyéláa mó nén bán, ‘Sáŋgwéé* atógnéné chó.’ ”

³² Bad ábe ánlōmmē békíí-'aá, bétān-ne chó melelem ngáne ánlāā' é bó. ³³ Ade béhunné ésel, bewón bēnsedéd bó bánken, “Cheé ékás bon nyéhunné échē ésel?” ³⁴ Bó-'ε bénhōb bán, “Sáŋgwéé atógnéné chó.” ³⁵ Héε bépééné chó wéε Yesue. Béntāl échab mbóté áwedé-mín, bon béchāgtē Yesue áwedé-mín. ³⁶ Ade ábóótédé ake, bad bétánlé'áá mó échab mbóté á nzii-tē.

³⁷ Ade ábóótédé Ekone é Menzab asyoge ásól á Jerusalem, ndun e bembapεε embootéd abwεen ámín ne menyíŋge, békéné Dyōb ne esaád áyāle ndale é mekan ésyāāl éche bényíné, ³⁸ Béhōbē bán,

“Nnam ne kâh echē epag á dīn áde Sáŋgwéé!

Nsaŋ níbê ádyōb,

Ehúmé ébê-'ε ne Dyōb áde ádé se ámín!”

³⁹ Nguse é Befarisia éche énsōblēn amute á bad áte bénlāā Yesue bán, “A-meléed, láá ábōŋ bembapεε belám!” ⁴⁰ Mó-'ε antimtén bó aá, “Ne mbále, nzé ábén bad bédíbé nsal, né meláá múmó mébootéd abón.”

Yesue alebe dyad á Jerusalem

⁴¹ Ade Yesue ápedé á nkag rí dyad á Jerusalem, annyín dyad á'sō. Dóo mēsod mébóótédé mó abíd á mīd, áchyéé' Jerusalem ⁴² aá, “Embōŋ bán nyébíi mekan níme mepεene nsaŋ. Bon bōob, nyéehēlēē mó anyín. ⁴³ E'pun é' bīn é'húe nyé á'sō á pónde echē bad ábe békós nyé béləŋnédté nyé nkumbág née e'ké, bēbentén-ne nyé pεd ésyāāl, ⁴⁴ bon bēmad nyé, nyáābe áben bán moosyāāl. Aláá ké ahóg déelyagké ásē áyāle nyēnkēchemmé pónde echē Dyōb ápedé áson ádén alongé.”

Yesue apedé á Ndáb-e-Dyōb

(*Mat 21.12-17; Mak 11.15-19; Jôn 2.13-22*)

⁴⁵ Yesue ansól á Ndáb-e-Dyōb, ábootéd bad ábe bésomé'áá bwēm áwēd-te ananted, ⁴⁶ álāŋgē bó aá, “Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán Dyōb áhóbé aá ‘Echem ndáb ébē ndáb e mekáne.’ Bon nyétimté chó mbwog mé bechīb.”

⁴⁷ Bootya nē, Yesue ayágté'áá bad á Ndáb-e-Dyōb. Bepriε bémbáá ne bemeléede bé mbéndé bóobε belyáged bé dyad, bó-'ε béhéde nzii eche béwúé' é mó. ⁴⁸ Nzii-'ε eebédeé bó ábel dyaŋ ádíi dyaŋ, áyāle moosyāāl andāŋ e'yale ábe Yesue awóg ne kán esyāāl.

20

Nsedtédt tãŋgεne kunze eche Yesue

(*Mat 21.23-27; Mak 11.27-33*)

¹ Mbwe nhóg Yesue ambé á Ndáb-e-Dyōb áyāgtē bad, ákanlé-'ε bó nkalaŋ ní bwām. Héε bepriε bémbáá, bemeléede bé mbéndé ne bad bémbáá bé dyad, bépédé áwē, ² bon bésēdté mó bánken, “Láá sé, kunze ehéé éwós ábel nímén mekan? Nzé-módé abagé-'ε we enén kunze?” ³ Dóo Yesue átimtanné bó aá, “Mēmpē mēésedéd nyé dyaŋ ahóg; nyéláa me ⁴ wéε kunze echē Jōne ádúsánnáá bad émbídtē, wéε Dyōb, káa wéε moonyon?” ⁵ Bēn ne bēn bēmbootéd atāŋtēn bán, “Nzé dehóbé bán, ‘Jōne echē kunze enhúú ne Dyōb,’ né ásedéd syánē aáken, ‘Cheé-ō enkāŋ bon nyēnkēndúbé mó?’ ⁶ Bon nzé dehóbé bán, ‘Echē kunze ehúú ne baányon,’ né ábén bad bésyāāl bēlūm syánē meláá, áyāle bēndūbē bán,

* 19:31 Sáŋgwéé káa nwón.

Jone abédée nkal é'dáádəŋ.”⁷ Hê dóo bétímténé mó bán, “Séebíi' é wée ene kunze émbídtē.”⁸ Dóo Yesue álŋgée bó aá, “Né ké me-'e ámpē méeláá' é nyé kunze echē níwóó ábel nímén mekan.”

Ngan e bebel bé nzag ntéd

(Mat 21.33-46; Mak 12.1-12)

⁹ Hée Yesue ákanléé bad ngan nén aá, “Mod nhóg ambé, ankwél nzag e e'pum é mæl ábe bébenléé mím. Ambě ene nzag wée bad ábe bóbōó békāb mbote áte, ákē eke á alonj démpēe, ábēm-me áwed.”¹⁰ Póndé epedé-'aá eche bépádeé e'pum, bonj álōmē mbāledē wée bebel-bé-nsón, ákobe mó ádē asii dé e'pum. Hée ábē bebel-bé-nsón bēwānnē ane mbāledē, bésúúd-te mó ámbíd ne mekáá mé ngēn.”¹¹ Anlóm mbāledē ampée, bonj bēmbōm ane mómpē, bēwōgēd mó e'són bwāmbwam, bésúúd-te mómpē ámbíd ne mekáá mé ngēn.”¹² Ambé alóm awě alónténé béléán. Áwed bēnlōgēn, bēbwém-me mó ámbíd e e'ké.”¹³ Hée nwóó-nzag ádolé áte chóóŋ, bonj áhōbē aá, ‘Chán-nō mébenlé bōob? Mēlōm awem mwān awě nídáá bwāmbwam. Kapóg bébe mó edúbé.’¹⁴ Bonj áde bebel-bé-nsón bényíné mó, bēnnōnén á mesó, bēhób bán, ‘Ndyé-a-mbwóg mwēn nén. Déwúu mó, ábel eche mbwóg ésuuned syánē?’¹⁵ Dóo bēbídne mó á nzag-tē, bonj bēwūē-'e mó.” Hée Yesue ásedtēé aáken, “Bōob-póó, cheé nwóó-nzag ábenlé bó?”¹⁶ Apě awúú bó, ábē-'e ene nzag wée bebel-bé-nsón bēmpēe.” Áwóg áde bad bēwógé nē, bēnhōb bán, “Ene ndín e dyam eébenlād mbéb!”

¹⁷ Yesue annōn bó á mesó, ásedtē bó aáken, “Chán nyésōŋténé eyale é Dyōb éche éténlédé bán,

‘Aláá ádē belōŋ-bé-ndáb bēnchenéé
dóo átímé aláá dé etógnén abé.’

¹⁸ Mod ké ahéé awě álūm ádē aláá ámín ábōgtēd áte. Bonj mod awě déhūntēdtē ámín, ányogtēd áte átím mbúbú.”¹⁹ Bemeléede bé mbéndé ne beprise bēmbáá bēnhéd nzii eche békóbéé Yesue ábwōg-ábwōg, ngáne bēnchemmé bán áyāle echáb dóo ákálé enén ngan. Bonj bēmbāŋ bad ábe bēbédé áhed.

Nsedtéd tŋgēne asaa á tááse

(Mat 22.15-22; Mak 12.13-17)

²⁰ Né-óó, bemeléede bé mbéndé ne beprise bēmbáá bēhédé'áá kase e etál, ákób mó. Bēmpwěd bad, bésábé bó, bélóm bó áhíd mó. Ábē bad bēntŋgēn ábāntēn nén bán, bēhíde mó ne nlém nhóg, ábel bonj békób mó awusé á nsəl, bonj ene póndé bēbé mó á mekáá mé ngómenaa a Roma awě adé á nkamlēn.”²¹ Hée bad ábe bēnlōmmē nē bēlŋgēé Yesue bán, “A-meléed, sébii bán ehóbe', eyágte-'e mam níme métŋgéné. Weékwognádtē modmod. Eyágte-'e bad mekan mé Dyōb á nyaa echē etŋgéné bwām.”²² Mbéndé eche syánē ehóbe nén bán désaŋge' tááse wée Kaisēe, kŋ e Roma-ye?”²³ Bonj Yesue anchem bó akwāb. Hée álŋgēé bó aá,²⁴ “Nyélúmed me mōné mé ekii. Ediídinge éche nzéé chén, dŋn áde nzéé-'e dēn?” Bēntímtén mó bán, “Dŋn ne e'só ábe Kaisēe.”²⁵ Dóo Yesue áhóbéé aá, “Nyébag-kóó Kaisēe éche édé éche Kaisēe, nyébag-ke Dyōb éche édé é Dyōb.”²⁶ Bōob-póó, nzii ké póg enkēmbáá eche békōbēnnē mó póle e awusé á nsəl. Né-óó, bēndŋb mímāb nsəl ngáne dyam dénkēmbōŋgé bó ahób. Nyaa eche Yesue ántímténé bó enkóméd bó yǎl áte.

Nsedtéd tŋgēne mpuu

(Mat 22.23-33; Mak 12.18-27)

²⁷ Donje á Besadusia bēmpě wée Yesue. Besadusia bēndūbē bán mpuu méesaá ámbíd e kwéed.”²⁸ Dóo bēhóbéé bán, “A-meléed, mbéndé e Mosēe ehóbe nén bán, ‘Nzé mod awóó mmwáád, bonj awédé áde bó ane mmwáád béepedéé mwān awále, mwānyan a abum ahóg atŋgéné ane nkúd awóŋ, ábel bonj dŋn áde mwānyan déēbōō.’”²⁹ Bōob-póó, bad bēbédé mod saámbé ábe bēmbíd abum ahóg. Mod a'só anwóŋ mmwáád bonj awé áde bó mmwáád ne béepedéé bán awále.”³⁰ Mod awě anlóntén bēbe anwóŋ ane mmwáád.

Mómpē awé ésebán achyáá mwän. ³¹ Ambid é pónde awě anlóntén beláán mómpē anwónh mós, kááh bós mod saámbe bébom mós awónh, nhóg ambid a aníní. Bon bós mod ké nhóg bénkēnchyáá mwän ne ane mmwaád, kááh bós moosyáál béwé-'e. ³² Kááhne á asóg ane mmwaád mómpē anwé. ³³ Bóob-póó á pónde e mpuu, mmwaád awě nzéé ane mmwaád áchəgnédte áyāle bós moosyáál saámbe bēnwōh mós?" ³⁴ Dóó Yesue átímtanné bós aá "A pónde eche dédíí áte nēn chíi, bebaád ne baachóm béwōhne'. ³⁵ Bon bad ábe békwoǵnéde ábe á mpuu á kwééd bon bésón-le á alongé dékōlē béewōhneē. ³⁶ Bébēē néē ángel, béewág-kaá ámpē. Apuu áde bépuú'ē, bán bé Dyōb bós bēbēē. ³⁷ Mosee mwēn ámpē alúmté áte aá, bad bépuude'. Wéē Mosee átélé á Kálag e Dyōb aá, mwā bwel akóbé muú, achəgé Sāngwéé áhed aá, Dyōb áde Abrahamē, Dyōb áde Aisigē ne Dyōb áde Jakōbe. ³⁸ Dyōb ádíi Dyōb á bad ábe bédé á alongé, saké Dyōb á bad ábe bēwéde. Nē dēn álúmtē bán ne Dyōb, bós moosyáál bédé á alongé." ³⁹ Donge dé bemeléede bé mbéndé bēnhōb bán, "A-meléed, chōm éche éhóbé étəngéné." ⁴⁰ Né-óó modmod enkēnchu'é mós dyamdyam aseded ámpē.

Nsedtéd tēngene Ane-awě-Béwógté
(Mat 22.41-46; Mak 12.35-37)

⁴¹ Héē Yesue ásedtēé bós aáken, "Cheé ékáá bon bad bēhōbē bán Ane-awě-Béwógté abidé á mbyaa míme kōh Dabidē?" ⁴² Ngómē Dabidē mwēn ahóbé á Kálag e Ngāse aá, "Sāh Dyōbe anláá awēm Sāngwéé aá, 'Dyēé áwēm ekáá émbáá, ⁴³ kááh ne á pónde echē mébenlé bon ékəgtéd ábōh bad bé ekoyí ámīn ne mekuu.' ⁴⁴ Néē Dabidē mwēn ásébpé mós achəg aá Sāngwéé, chán-nō Ane-awě-Béwógté áhēléé abé awe mwän?"

Yesue abage elébé aá,
bétédēn bemeléede bé mbéndé pónde
(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

⁴⁵ Bad bésyāál bēwógé'áá chōm éche Yesue áhóbéé. Héē álāngēé bembapēē, aá, ⁴⁶ "Nyétédēn bemeléede bé mbéndé pónde. Bédəə mengombe ahyómēn áte, bédəə-'e bán bad bēlente bós á dyōn-tē ne edúbé. Bédəə metii mé edúbé adyé á ndáb e mekáne ne á hōm á ngande. ⁴⁷ Bon bós bédume' mbwóg é bekúd, bédogé-'e bad ne ntōh-ntōh mé mekáne. Echē nyaa é bad ékūd nkógsēn míme ríchábé ámīn."

21

Mendē míme nkúd a mmwaád
(Mak 12.41-44)

¹ Ade Yesue ásadé díd, anyín néē behōn bé bad bēhāgkē mōné á ntyág mé mendē. ² Annyín-ne ntógetōke a nkúd a mmwaád nhóg ahāg bedálee bébe. ³ Héē áhóbéé aá, "A mbále, nlānge nyé méé, mímén ntógetōke mé mmwaád ríhédé mendē á ntyág-te tómaa bós moosyáál. ⁴ Mōné míme ábē bad bēhédé, ndíi mōné míme ríchóbé bós áse, bon anén mmwaád ne atóg áde ádíí ahédé mōné rísyāál míme áwóó, rísyāál míme ámbēē atəgnan yāl."

E'chemléd bé asóg dé nkōhsé
(Mat 24.1-2; Mak 13.1-2)

⁵ Bembapēē behóg békálé'áá ngáne Ndáb-e-Dyōb ébóó, ngáne bélōhneé chó kase é meláá, bon bēnābē-'e chó áte ne mendē míme bad bésāngé. Héē Yesue áhóbéé aá, ⁶ "Abén bwēm ábe nyényínēé nēn, pónde ěpě echē aláá ké ahóg déelyəgkē ámīn e waáb. Bēpāntēd mós áte mésyāál."

⁷ Bēnsédéd mós bán, "A-meléed, súútəh nēn débenlédté? E'chemléd é'héé bēlūmēd bán nēn áhede abenled?" ⁸ Yesue antímtén bós aá, "Nyétéd pónde nēn mod eépuutád nyé. Ekud

é bad épě, á dĭn ádĕm, bédogé nyé, mod tée aá móo módē Ane-awě-Béwógté, béhōbē bán e'pun bé asóg é'pédé áte. Boŋ nyéehídé bó. ⁹ Nzé nyêwógé-'ε bán bel é'wanté', káa bán ekíde épánǵé áte, modmod eebáá'. Mmĕn mekan mésyāāl métǵngéné abenled, boŋ saké mó mélūmēd bán, asóg áamáá apε." ¹⁰ Héε álǵngéé bó aá, "Alon ahóg détyēemēn ádíní nzum. Nkamlēn nhóg-ke nítyēemēn mímíní. ¹¹ Ndōob eēnǵnéd ásē ngíne-ngíne. Nzaa ne nkole bébē hōm ásyāāl. Mekan míme mébǵnte bad mébē. E'chemléd é'mbáám̄bāa bómpē bébíd ádyōb. ¹² Mmĕn mésyāāl médēbenléd, béhē nyé abum ámĭn, bétagté nyé. Békeēn nyé á ndáb é mekáne, békáád nyé áwed, béhé-'ε nyé á mbwōg. Nyébii-'ε bán, bépēēn nyé á'sō é' kǵn é bad ne benkamlēnε áyāl e dĭn ádĕm. ¹³ Nê débe nyé etál pǵndé eched, áláa bó mekan mésyāāl míme nyésǵnténé á yǵl echĕm. ¹⁴ Né-ōó, nyémad á nlém tē ngen pǵg bán nyéetǵngēé atag áte ngáne nyékāá'ε. ¹⁵ Mmĕn mǵbe nyé dyam áde nyéhōbpē ne debyéé áde nyéhōbēnnē dó, nyaa echē ábēn bad bé ekǵyí béehēnlé nyé atyéemēn. Béehĭllaá ahób bán dyam áde nyéhóbēé déetǵngēé. ¹⁶ Kǵhne besóó ne benyoó, bóobe áben baányan ne bĕn, bĕn bépalé nyé áte, béwúú-'ε nyé nguse é bad. ¹⁷ Bad bésyāāl békóó nyé áyāle dĭn ádĕm. ¹⁸ Ké nê, dyamdyam déebenlé nyé, ké mbum e esid pǵg éebóó'ε nyé á nló. ¹⁹ Nyékan nlém ábel nyékud e'sóosǵn."

*Yesue ahóbé ngáne
dyad á Jerusalem dépāá'ε*

(Mat 24.15-21; Mak 13.14-19)

²⁰ Yesue anláá bembapεε aá, "A pǵndé eche nyényĭnnē sǵnze élǵnédé dyad á Jerusalem, dóo nyébĭi'ε bán ekíde éhede apǵnted áte. ²¹ Nzé nyényĭné nê, bad ábē bédé á Judeya bétōm mehélé béke bésōom á e'kone mĭn. Ane awě adé á dyad-tē wē, ábōl. Awě mó-'ε adé ámbíd e ebwóg eéǵgné mó asól á dyad á Jerusalem. ²² Ayāle nĕn, mímē mesú míme rĭhóbēé nê, médii e'pun bé nkǵsēn. Pǵndé eched dóo mekan míme méténlédé ásē mélōnnē. ²³ Ebē ebébtéd ne bebaád ábe bébē nkog ne ábe bémwǵntē mímē mesú. Ayāle nĕn, metake híin mébē á nkǵnsé-te, enĕn nyongel e bad ékūd-te metuné bwāmbwam. ²⁴ Adĕn alon á bad déwē á bel-tē. Békōb nguse é bad nēε betǵn, békēēn bó á melon mémpēe. Bad ábe béesē bad bé Israel békǵgtéd dyad á Jerusalem áte, kǵǵn né pǵndé echē Dyōb áttĭnédé bó émaá áte.

Epe é Mwǵn-a-Moonyon

(Mat 24.29-31; Mak 13.24-27)

²⁵ "Etondeε bóobe ngōn ne betintine bélūmēd e'chemléd. Edĭb é nkwx̄ édūm áte, étǵg nēε ahóbpε dé edĭb. Nĕn dékōbēd bad bé melon mé nkǵnsé mbwóg kǵǵn béébyē' nēε bébēléé. ²⁶ Bad bépimĕn ne mbwóg rĭ ngíne áyāle ebébtéd éche éhúε á nkǵnsé, ngíne-'ε éche édé ámĭn énǵnéd á e'dii. ²⁷ Ene pǵndé dóo bényĭnnē nēε Mwǵn-a-Moonyon áhúε'ε á mbag-tē ne ngum ne ehúmé é ngíne. ²⁸ A pǵndé eche nyényĭnnē nēε mímĕn mekan mébóótédé abenled, nyétyéem ámĭn, nyésād dĭd, áyāle nĕn pǵndé e e'sóosǵn emaa nyé apε áte."

Mel méyǵgte syánē debyéé

(Mat 24.32-35; Mak 13.28-31)

²⁹ Héε Yesue álǵngéé bó ene ngan, aá, "Nyĕnǵn alĭn á ngǵl bwām, káa bwel ké é'héε bémpēe. ³⁰ Abíd áde byaa é'bootadté bó abíd, nyébĕn nyébele nyébĭi bán nchon mímáá abé benben. ³¹ Melemlem nzé nyényĭné mímĕn mekan mésyāāl mébenlad, nyébii nĕn bán, nkamlēn rĭ Dyōb rĭkwóg apε. ³² Ne mbále, nlǵnge nyé nĕn meé, enĕn nyongel e bad émaá'ε kǵǵnne mímĕn mekan mésyāāl mémáá abenled. ³³ Nkon rĭ mĭn ne nkǵn rĭsé bémaá boŋ ábĕm e'yale bébē abé ne abé.

Nyétéd pǵndé

³⁴ "Nyétóo nĕn nyéetómté echen pǵndé esyāál ádyé ndyééd ne ámwé mĭm bwāmbwam. Nyéébūdē-'ε atag áte áyāle mekan mé alonǵé. Nzé nyébele nê, né échē

epun étān nyé taléd néε melám. ³⁵ Epun éched épií moonyon asyāal awě adé á nkōñsé. ³⁶ Nyétéd póndé, póndé esyāal. Nyékānne bán nyéwōn ngine átóm nímén mekan míme mébenléd áte, ábel nén nyéhél atyéem á'sō wéε Mwān-a-Moonyon.”

³⁷ Mmē mesú mésyāal Yesue ayágté'áá bad á Ndáb-e-Dyōb. Nzé ngukél empě, áke ánāá á ekone é Menzab. ³⁸ Nzé bīn bénsāā sánjén, ekud é bad éhyágáá mó atán á Ndáb-e-Dyōb áwóglén mó.

22

Békíí kun áwúú Yesue (Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Jōn 11.45-53)

¹ Bōb-pōó, Ngande e Ewεle-é-Ngēn emmad abé benben. Enén ngande ebédεε dīn bán Nnyíme-ámīn. ² Beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé béhédé'áá nzii echě béwúé'ε Yesue á mesōm-té. Bébáá'áá pen bán bad bésōntēn.

Judasε akwεnténé ásóm Yesue (Mat 26.14-16; Mak 14.10-11)

³ Satanε ansól mbapεε awe Yesue nhóg áte, awě béchagεé bán Judasε. Dīn démpēe démbē mó bán Iskariōde. Ambé nhóg átínté bembapεε dyōm ne bébe. ⁴ Héε ásyāngé bon, áke atán beprise bémbáá bōobe bekamlén bé Ndáb-e-Dyōb, ábel ntíi ásóm Yesue áwāb. ⁵ Nén dénwōgēd bó menyinge bwāmbwam. Bóbōo bēmpě á nchemtēn. Bénlāā mó bán bésābē mó mōné. ⁶ Mō'ε ankwεntén. Dōo ábóótédé nzii ahed ásóm Yesue áwāb ésebán bad bēbíí.

Yesue aboñsan Ngande e Nnyíme-ámīn (Mat 26.17-25; Mak 14.12-21; Jōn 13.21-30)

⁷ Bōb-pōó, epun é ngande e Ewεle-é-Ngēn áde béwúé'ε ndyōn ní mbód mé Nnyíme-ámīn émpě áte. ⁸ Dōo Yesue álóméé Petro bó Jōn aá, “Nyéke nyéboñsen syánē ndyééd e Ngande e Nnyíme-ámīn.” ⁹ Bēnsédéd mó bánken, “Héε wédangé wéε séke séboñsen ádyé chό?” ¹⁰ Dōo ákwεntanné aá, “Nyénōne'. Nzé nyépédé á dyad-té, mod ábomén nyé awě apémé apom dé mendīb. Nyéhíd mó á ndáb ké ehéé eche ásōnlē. ¹¹ Nyélāa nwóó-ndáb bán, ‘Awēd meléede aáken, héé toñ e beken édíí echě módyεε ndyééd e Nnyíme-ámīn áte ne ábē bembapεε?’ ¹² Bélūmēd nyé toñ echě ekalé áte eche bénábpé áte. Ene toñ edé ámīn á ndáb-te. Nyébele syánē mboñsén ní ndyééd áhed.” ¹³ Dōo békíí, bétán-ne mekan melemlem ngáne ánlēbεε bó, bēmbōñsén-ne ndyééd e Ngande e Nnyíme-ámīn.

Ndyééd e Sāngú (Mat 26.26-30; Mak 14.22-26; 1 Kōr 11.23-25)

¹⁴ Ade póndé e ndyééd épédé áte, Yesue andyéé á tébele ne bembapεε bé nlomag. ¹⁵ Héε álāngεé bó aá, “Mendāñ bwāmbwam mεé ndyē enén ndyééd e Nnyíme-ámīn ne nyé bon níkude metuné. ¹⁶ A mbále nlānge nyé mεé méedyáá chό ámpē kóñ ne á póndé echě Dyōb délōnēdtē chό mbon á póndé echě nímē nkamlén mépéé áte.”

¹⁷ Dōo átédé mbwendé, bon ábagé Dyōb mekenag, álāngē'ε bó aá, “Nyékob nén, nyémwē, nyétōmted nhóg ne aníníí. ¹⁸ A mbále, nlānge nyé mεé bootya bōob áke á'sō, méemwáá nímén mīm ámpē kóñ né nkamlén ní Dyōb nípédé áte.”

¹⁹ Antéd kāñne ewεle, ábe Dyōb mekenag, ákabtéd chό áte, ábē'ε bó chό aá, “Echem yāl nén, ebāgnédé áyāl echēn. Nyébele nén ákamtēn mε.” ²⁰ Ade bémáá ndyééd adyé ambēl melemlem ne mbwendé ní mīm. Anhób aá, “Mmén mbwendé ndíi melě mékōlē míme nsógténé ne mekií nímēm, míme mésyōgé áyāl echēn.* ²¹ Bon nyénōne', mod awě akií mε ntúré, adyāg ndyééd ne mε hén.” ²² Mwān-a-Moonyon áwē ngáne éténlédé, bon medim

* **22:20** Donje á kálag dé'só éewóó'ε e'yale ábe Yesue ámbid e Echem yāl nén; á nchoo 19 ne nchoo 20 rísyāal.

ne ane mod awě äsōm mó. ²³ Hée bembapεε bēn ne bēn bébóótédé nhóg ne aníníí aséded, ábíi bó mod awě äbēl enén ndín e dya.

*Bembapεε béswan̄tan t̄ngene
mod awe adé ambáá*

²⁴ Bembapεε bēn ne bēn bēmbootéd aselen, béhedé ábíi bó mod awě adé mod ambáá áwab t̄ntē. ²⁵ Dóo Yesue ál̄ngéé bó aá, “K̄n̄ é melon̄ él̄umte ngan̄len ám̄in e bad ábe békamlanné. Benkaml̄enε béch̄age ȳäl bán, ‘Ebon̄-nlém̄ε.’ ²⁶ Bon̄ éet̄nḡen̄εé abé n̄ē át̄intē ech̄ên. Embon̄ bán ane awě adé mod ambáá át̄intē ech̄ên, átim n̄ée ane awě atómt̄éné mp̄ín abé. Ane awě m̄ó-’ε alyágt̄e’, átim n̄ée mb̄aled̄ε. ²⁷ Nzé bad bédé bébe, nhóg adȳéé á tébel̄ε, aníníí-’ε abenle m̄ó, ahéé atóme waáb e’del áte? Saá ane awě adȳéé á tébel̄ε-ȳe? Bon̄ m̄ε, ndé áwen̄ t̄ntē n̄ée ane awě abenle nyé. ²⁸ Nyéē nyédé bad ábe béwéséné m̄ε á p̄ondé eche r̄ikúdé metuné. ²⁹ Ngáne Tit̄εε ábágé m̄ε kunze ákaml̄en, né-’aá mémp̄é mébéé nyé. ³⁰ Nén d̄éb̄l̄ nyedȳé ndȳééd, nyēm̄wé-’ε m̄im̄ h̄ōm̄ ahóg ne m̄ε áwem̄ nkaml̄en-t̄ε. Nyé mod té ädȳéé-’ε á atii dé nkaml̄en, nyék̄ādt̄é metúmbé mé Israel dyōm̄ ne mébe.

*Yesue ahóbé á’sō é’ p̄ondé ad,
Petro äb̄an̄ m̄ó äȳäl*

(Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; J̄on 13.36-38)

³¹ “A-Sim̄on, N̄oné! Satan̄ε akudé kunze ák̄ag nyé moosȳäl, ákab-p̄ε nyé áte. Abane bé bw̄am̄ ne bé mb̄éb̄ n̄ēnḡáne mod apebe kón éche bésálté. ³² Bon̄ nk̄ánnédé w̄ε m̄εé adúbe áde éw̄óó déesudé’. Á p̄ondé ech̄é w̄étim̄énné m̄ε ámp̄é, éw̄éd baányon̄ áte.” ³³ Petro anhób aá, “A-Sán, ké á mbw̄og dóo b̄étim̄néé w̄ε k̄áa á kwééd, mb̄ō̄nséné w̄ε ahíd.” ³⁴ Dóo Yesue ál̄ngéé m̄ó aá, “Nl̄áa w̄ε, a-Petro, nchóm-a-kúb adēhób aá m̄ót̄ō’ nkuu n̄én, w̄ēb̄an̄ m̄ε äȳäl ngen él̄áán.”

P̄ondé e metake ekwogé ap̄ε

³⁵ Dóo Yesue ás̄edt̄éé áb̄é bembapεε aá, “Á p̄ondé eche ménlōmm̄é nyé ésebán nyéewánl̄é ekw̄ε é ngáb, k̄áa ekw̄ε, k̄áa metámbé, nzé-chómé nyéntōgk̄é?” Bembapεε bēnkwent̄én bán, “Ch̄ōmch̄ōm̄.” ³⁶ Dóo Yesue ál̄ngéé bó aá, “B̄ōob-p̄ōó, mod awě awóó ekw̄ε é ngáb ké’ε ekw̄ε, áw̄ále äȳäl. Ane awě m̄ó-’ε eewóó nk̄wáté, ásōm̄ n̄im̄é nkobe, áchan nk̄wáté. ³⁷ Nl̄ānge nyé m̄éé k̄álag e Dyōb ehóbé aá, ‘Bébánné m̄ó nchoo nhóg ne bech̄íb.’ Né-’aá ébenléd̄té äȳäl ech̄ēm. Ét̄ānḡéné ébenléd̄ áned.” ³⁸ Bembapεε bēnl̄ā m̄ó bán, “A-Sán, n̄oné’, s̄ewánl̄é nk̄wáté m̄ibe h̄én.” M̄ó-’ε antim̄t̄én bó aá, “Désob n̄ē b̄ōob.”†

Yesue akii akáne á ekone é Menzab

(Mat 26.36-46; Mak 14.32-42)

³⁹ H̄é dóo ábídé á ebw̄óg, áhídé á dyad-t̄é, ák̄é á ekone é Menzab ngáne ámm̄ent̄énné abel. Bembapεε b̄ó-’ε bēnh̄id m̄ó ámbid. ⁴⁰ Ade b̄épédé áwed anl̄áá bó aá, “Nyék̄ānné’ bán mekágs̄en̄ méepiidé nyé.”

⁴¹ Ansȳáá bó á nk̄ag, asid̄é mw̄ä nchabnede, akóg mebóbón̄, ák̄ānn̄é n̄én aá, ⁴² “A-T̄é, nzé éb̄ō̄nnédé w̄ε, ék̄ōb̄ēn̄ m̄ε n̄im̄én̄ metuné. Bon̄ ké n̄ē, saké ngáne éb̄ō̄nnédé m̄ε, bon̄ b̄ēl̄ ngáne éb̄ō̄nnédé w̄ε.” ⁴³ Ade Yesue ák̄ānn̄éé n̄ē, ángel̄ embid̄ ädyōb, éhye ewéd m̄ó áte. ⁴⁴ Anwéd mekáne áte ngáne ámb̄ēē á ndutul-t̄é. Ebábé éche ébídé m̄ó á ȳäl émb̄ē ngáne metóté mé mekií, ét̄ēn̄é’ á nd̄ōob̄ taáb, taáb.‡ ⁴⁵ Ade ám̄áá akáne, antȳéém̄ ám̄in, ák̄ε w̄éε bembapεε bébédé. Antán n̄ée b̄ék̄ún̄éé äȳāle ndutul e ngíne. ⁴⁶ Dóo ás̄edt̄éé bó aáken, “Cheé nyék̄ún̄éé? Nyépáde ás̄é, nyék̄ānné n̄én mekágs̄en̄ méepiidé nyé.”

Békóbé Yesue

(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; J̄on 18.3-11)

⁴⁷ Yesue eépedéé ké amad á ns̄al̄ dóo amute á bad ápédé. Mod awě antóm̄én bó abédéε Judas̄ε, mbapεε nhóg át̄intē e bembapεε dyōm̄ ne bébe ábe Yesue. Apedé-’aá Yesue á nk̄ag

† 22:38 Désob n̄ē b̄ōob; k̄áa N̄ē ákwógé. ‡ 22:44 Don̄ge á k̄álag dé’só déewóó’ε nchoo 43 ne nchoo 44.

ahé mó tâl. ⁴⁸ Bon Yesue ansedéd mó aá, “A-Judas, nédē ahé áde éhédé Mwǎn-a-Moonyon tâl ádíi ásóm mó-ye?” ⁴⁹ Ade bembapεε ábe bóobe Yesue bébedé áhed bényiné dyam áde áhede abenled, bēnsedéd mó bánken, “A-Sǎngú, sēhele séwān ne nímεd nkwaté-ye?” ⁵⁰ Héε mbapεε nhóg átómté nkwaté, ásēlē ntān awě prise ambáá etúu é ekáá émbáá. ⁵¹ Bon Yesue anláá bó aá, “Nyésob nê bóob!” Ansídtén mó ene pεd e etúu, ádid mó bwām. ⁵² Héε álāngεé beprise bémbáá bóobe benkamlene bé mésénze mé Ndáb-e-Dyōb ne belyáged bé dyad, bad ábe bēnhye mó akób aá, “Nchīb móo nyéhyédé akób, bon nyēwálé nkwaté ne mbid-ε? ⁵³ Mbwe téé syánē debágáá á Ndáb-e-Dyōb, nyēnkēmbánné me ké ekáá á yǎl. Bon echen pónde epedé bóob. Ehíntén chóo édé á nkamlen bóob.”

Petro abáá Yesue á yǎl

(Mat 26.57-58, 69-75; Mak 14.53-54, 66-72; Jōn 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Héε békóbé Yesue, bon béκεεné mó, bétimēn mó á ndáb wée Prise Ambáámbáa. Petro mó-ε ahidé’áá bó ámbíd mwǎ etūn. ⁵⁵ Bēnkonéd muú áfínté e dyad, bad bēlādēn áhed. Petro mómpē anhyē adyεε áhed. ⁵⁶ Mbǎlede a mmwáád nhóg annyín nēε Petro ádyéé á nkag ní dü. Dóo ánóné mó chóon, bon áhǎbē’ aá, “Anén mod mómpē ambé ne Yesue.” ⁵⁷ Bon Petro antān aá, “A-mwǎn-a-mmwáád, meebíi’ε me mó.”

⁵⁸ Eebemεé áte, mod ampée anchem mó. Anhób aá, “Wémpē edé nhóg áwāb echon.” Bon Petro anhób aá, “Amúē, weéhyāg me ngáne áyāl.”

⁵⁹ Ambíd e háwa póg mod ampée ambádnén aá, “Ntānten ké nhóg méesaá. Anén mod abédé ne Yesue, áyāle adíi mod a Galilia.” ⁶⁰ Bon Petro anhób aá, “A-mod-e-ngé, meebíi’ε chōm éche mmōrj ékoo’ε ahób.”

Abwōg-ábwōg áde áhóbé nē, nchóm a kúb antón. ⁶¹ Héε Sǎngwéé ákúnné bon mǐd mébomé bó Petro. Dóo Petro áwémténé e’yale ábe Sǎngwéé ánlāā’ε mó aá, “Nchóm-a-kúb adēhób aá móto’ chii nén, wēbān me á yǎl ngen éláán.” ⁶² Héε ábidé á ebwóg, abalé-ε awé. Anchíi bwámbwam.

Bébómtédé Yesue, béwelé-ε mó

(Mat 26.67-68; Mak 14.65)

⁶³ Bóob-pǎo, bad ábe bēnóné’áá Yesue bēmbootéd mó awel, bébómtád mó, ⁶⁴ békan mó mǐd, bésēdtē mó bán, “Láá sé, nzé-módé abómé we?” ⁶⁵ Bésyóá’áá mó nzyān nyaa ne nyaa.

Bépééné Yesue wée belyáged bé dyad

(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Jōn 18.19-24)

⁶⁶ Nēε bīn é’sǎngé, bad bémbáá bé Israel, beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé bēnkōb mbom, bēpēēn Yesue áwab káánsel. ⁶⁷ Héε bésēdtéé mó bán, “Láá sé nzé we-εé edé Ane-awě-Béwógté?” Dóo Yesue áhóbéé aá, “Ké menláá nyé, nyéedúbéé me. ⁶⁸ Ké menséded-te nyé akan, nyéekwenténné me. ⁶⁹ Bon bootya bóob, Mwǎn-a-Moonyon ádyéé á ekáá émbáá é Dyōb á Ngum.” ⁷⁰ Bó moosyǎál bēnsedéd bánken, “Nédē we-εé edé Mwǎn a Dyōb-ε?” Ankwentén aá, “Nyé bēn-εé nyéhóbé bán nēε édíi.” ⁷¹ Dóo bēhóbéé bán, “Nzōm ehéé empée déhedéé? Syánē bēn dewógé áwē nsal.”

23

Paylede akáádté Yesue

(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Jōn 18.28-38)

¹ Héε belyáged bé dyad bésyāal bétyéémé ámīn, bon béκεεné mó wée Paylede. ² Awed-taá bébóótédé mó mekan abán áyāl bán, “Sékóbé anén mod ngáne ápuutadté sé alon áte. Ahóbé nén aá, séēsañnád Kaisεε tááse, áhǎbē-ε nén aá, mó mwēn móo módē Ane-awě-Béwógté, nédē ahóbe’ aá módē kǎn.” ³ Dóo Paylede ásedtéé Yesue aáken, “We-εé edé kǎn e bad bé Israel-le?” Yesue ankwentén mó aá, “Ngáne éhóbé.” ⁴ Bon Paylede álāngεé beprise bémbáá ne amute á bad nén aá, “Meenyínéé atote ké ahóg áde anén mod ákwééné.” ⁵ Bon

bémbē békag á'sō, bēhōbē bán, “Anén mod akóne bad ne mam míme áyágtéé á mbwóg e Judeya esyāal. Ambootéd á Galilia, apedé-'e hén bōob.”

Herode akáadté Yesue

⁶ Née Payledé áwógé nê, ansedéd ké Yesue adíi mod a Galilia. ⁷ Bénlūmēd mó áte bán, nê dēn dōó édíí. Ngáne alon á Galilia abédé ásē e nkamlen míme Herode, Payledé anlóm Yesue áwē. Herode mwēn ámpē ambé á Jerusalem ene pónde. ⁸ Ayógké mewēmtēn awón anyín Yesue áyāle awógé'áá mó dúu. Ahédé'áá aá mónyín menyáké míme ábeléé. Né-óó anwóg menyinge áde bépééné Yesue áwē. ⁹ Ansedéd Yesue ekud é mekan, bon Yesue enkēntimténne mó dyamdiam. ¹⁰ Beprixe bémbáá ne bemeléde bé mbéndé béntyēem ámín, bēbāntād Yesue mekan áyāl. ¹¹ Héé Herode, bōobe éche sánze bēbóótédé mó awō, bēwélé-'e mó. Dōó bēwāadtē mó kase é bwēm, bon álōmē mó ámbíd wée Payledé. ¹² Nén dēnkāη Herode bó Payledé bēntīm ásē échē epun; édé ape nê, búmō bénsēbē ekoyí awon.

Bébidté mbakú bán bēwúu Yesue

(*Mat 27.15-26; Mak 15.6-15; Jōn 18.39-19.16*)

¹³ Hē dōó Payledé áládé beprixe bémbáá áte nchoo ne belyáged, ne bad bémpēe, ¹⁴ bon álāngē bó aá, “Nyēnsébé anén mod apēen áwēm. Nyé bán apuutad bad nló áte. Bōob-pōó nhédé áte áyāl échē wée nyébēn nyédíí, bon meekóbneé mó dyam dé mbéb ké ahóg áde nyéhóbé bán abelé. ¹⁵ Ké Herode ámpē eekóbneé mó awusé ké ahóg, né-'aá akásá bon álōmē mó ámbíd. Bōob-pōó dyam dé mbéb ké ahóg déesaá áde ábélé áde álúmte bán atāngéné kwééd. ¹⁶ Né-óó mēhōb békúdé mó, rítēdē mó, ákag.”* ¹⁸ Dōó amute ásyāal ábónéé bán, “Téd anén mod, éwúu mó! Bídtéd sé Barabase.” ¹⁹ (Barabase abédéé mod awē bēnhēē á mbwóg áyāle bel ábe ámbootédté á dyad-tē ne awúu áde áwúé'áá bad.) ²⁰ Ngáne Payledé ánwōngē mewēmtēn áte de Yesue, ambé aláá bó nê ámpē. ²¹ Bon bémbē bēbōnē' bán, “Bomé mó á awóg! Bomé mó á awóg!” ²² Anláá bōmpē ngen éche élónténé éláán aá, “Áyāle chán? Ebébtéd éhéé ábélé? Meekóbneé mó awusé ké ahóg áde átāngéné kwééd. Né-óó, mēkúde mó, rítēdē-'e mó, ákag.” ²³ Ké nê bémbē bēbōnē' bán ábome mó á awóg. Káāη ne á asóg, échab ehób ēnkobnéd. ²⁴ Payledé ambídéd mbakú aá, móḡbēl nēngáne bēhóbé. ²⁵ Antédé mod awē bēnhōbpē, awē ambé á mbwóg áyāle bel ne awúu áde áwúé'áá bad, bon ábagé bó Yesue aá, bétiméd mó ngáne bédáá.

Bébómme Yesue á awóg

(*Mat 27.32-44; Mak 15.21-32; Jōn 19.17-27*)

²⁶ Ade sánze ékēenēé Yesue á hōm dé mpanag, ēmbomén Simōne, mod a dyad á Sirine. Anén mod ámbíd á mwā dyad awē adé á ahāngé. Héé békóbé mó, bépémtéd mó awóg áde Yesue bán áhídne mó dōó ámbíd.

²⁷ Atíntē e ndun e mod échē enanáá Yesue ámbíd, bebaád bémbē áwed, béchyé'áá, bélebe-'e mó. ²⁸ Dōó Yesue ánóné ámbíd, álāngē bó nēn aá, “A-bān bé bebaád bé Jerusalem, nyéēchyēē' me, nyéchyē' échen yāl ne áben bán. ²⁹ Nhóbe nê áyāle nēn e'pun é' bīn é'húe, áde bad bēhōbpē bán, ‘Nnam ne ábē ábe bédé ekōm, ne ábē ábe béēchyāā', ne ábē ábe béēmwanjtē mbēd!’

³⁰ A pónde eched dōó bad bēlāngēē mbōod bán,

'kúmtéd sé ámín,'

káa e'kone bán,

'kútén sé.'

³¹ Nzé bébele' nímén mésyāal bōob, áde bwel é'lyágé é'díí mendíb áte, chán-náa bēbenlé áde bwel bēkinnē-yē?”

³² Bōob-pōó bēnkēén e'bébtéd é' bad é'be, ápan bó nchoo ne Yesue. ³³ Ade bépédé hōm áde bēchāgēé bán Ebōngél é Nló, bēmbomé Yesue á awóg, ne ábē e'bébtéd é' bad é'be.

* **23:16** Donje á kálag dé'só ábádé nchoo 17: Bōob-pōó, mwē téé, nzé Ngande e Nnyíme-ámín embé, Payledé antāngén bad bé dyad mod a mbwóg nhóg achenned.

Bêmbomé nhóg á ekáá é emwɛd, aníní-’ε á ekáá émbáá. ³⁴Héε Yesuε ákânneé nén aá, “A-Sán, lagsén bó áyāle béēbii’ é chōm éche bébeléé.”† Sánze ênsid mbambú, ákab mbóté éche Yesuε. ³⁵Ndun e mod entyéém á nkæg, bēnōné’ chōm éche ébenlad. Boŋ benkamlεε bé Israel béwéláá mó, béhōbē bán, “Achōŋt’é áá bad bēmpēe, áchood-tōó eche yāl, nzé ne mbále mó adé Ane awě Dyōb Apwédé, boŋ Awógéd-tε.”

³⁶Sánze chómpē éwéláá mó. Êmpiinéd mó ebéntéd é mīm, ³⁷élāŋgē mó bán, “Nzé wéε edé kāŋ e bad bé Israel, ésōŋ echoŋ yāl!”

³⁸Béntēl áwe nló ámīn nén bán, “Kāŋ e bad bé Israel chōó nén.”

³⁹Atínté e ábē e’bébtéd é’ bad é’be ábe bēmboméé bōóbe Yesuε á awog, nhóg ansyāŋ mó aá, “Saá wε edé Ane awě Dyōb Awógté-yε? Sōŋ-ō echoŋ yāl, ésōŋ-’ε sémpē!”

⁴⁰Boŋ aníní mod ankáné waáb áte aáken, “Weebáá’ é Dyōb-ε? Sōo bad bébe dekuδέ melemlem mé nkógsen míme mómpē ákúdé. ⁴¹Boŋ pεn, nkógsen míme dékúdé, rítāŋgéné ne míme sōo mbéb. Boŋ anén mod eébeléé dya m dé mbéb ké ahóg.” ⁴²Héε ane mod ábádéé ahób aá, “A-Yesu, sōn, weéchatán me á pōndé eche wésōnlē á nkamlεn.” ⁴³Dōó Yesuε álāŋgēé mó aá, “Á mbále, nlāŋge wε mēé, chíi nén dēn wēbē ne me á Paradis.”

Yesuε awédé

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Jōn 19.28-30)

⁴⁴⁻⁴⁵Bōob-pōó bīn bēmbē dya m kəd. Etondeε andím, ehíntén ékwē-’ε ekíde áte ésyāāl káŋŋ ne á ngāŋ éláán. Abad áde dēnkāb Ndáb-e-Dyōb áte dēnsalé áte e’pɛd é’be. ⁴⁶Hē dōó Yesuε álébpé esaád aá, “A-Tê, áwōŋ mekáá dōó rilyágé échem edáádāŋ!” Amaá-’aá ahób nê, ámīi-’ε nlém, awé-’ε. ⁴⁷Ade mod ambáá a sánze ányíné nê, ankéméd Dyōb nén aá, “Á mbále, anén mod abédé-’ε mod a bwām.” ⁴⁸Néε ndun e mod echē enhyε anōn, ényíné mekan mé ményáké míme mébēnlédé, mod téé ambán ekáá á nlém, ásūē’ á ndáb. ⁴⁹Yesuε ábe besón bésyāāl ne bebaád ábe bēmbootéd mó anan ámbīd se á Galilia, bentyēēm etūn, bēnōné mīmén mekan mésyāāl.

Béltmmé Yesuε

(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Jōn 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹Bōob-pōó mod ambé awě abédé dīn bán Joseβε. Anén mod ambīd á dyad á bad bé Israel áde béchōgēé bán Arimatia. Abédé mod a edúbé. Abédéε mod a bwām, asāŋ-’ε. Kénéε abédé mod a káánsel enkēnkwεnténné mbakú echē ábíníi belyágéd bé dyad bēmbīdēdtē áwúu Yesuε. Abédé mod nhóg awě anlyág nlém nén aá epun épě éche Dyōb dékobpé nkamlεn. ⁵²Ankē Payledε achāŋ aá, ábe mó ndim míme Yesuε. ⁵³Néε ákúdé kunze, anhúd mó á awog, ákāān mó kase e mbóm, áke alímé mó á soŋ echē bēpwógé á eláá-tê, éche béēsēbpεé mod alíme áte. ⁵⁴Nén démbē á Mbwe mé mboŋsén, áde mbwe-mé-nkóme-áte ríhédé’áá abootéd. ⁵⁵Bebaád ábe bēmbootéd Yesuε anan ámbīd se á Galilia, bēnhīd Joseβε, bényín soŋ, bényín-nε ngāne bēnāŋt’é mó ndim á soŋ-tê. ⁵⁶Dōó bétímé ámbīd á dyad-tê, bēboŋsán mōg ne mekún míme bēnabnadté ndim. Á mbwe-mé-nkóme-áte bēnkōmē áte ngāne mbéndé e bad bé Israel étíídé.

24

Yesuε apuúdé

(Mat 28.1-10; Mak 16.1-8; Jōn 20.1-10)

¹A epun é’sō, nédé á Sōndé mbwεmbwε pírib, ábē bebaád bēnkē á soŋ. Bēnwālē mekún mé ndim míme bēmboŋsénné. ²Béntān néε aláá áde bēnkōlēnnē nsāl rí soŋ ásyāŋgé á e’dii. ³Bénsōl á soŋ-tê, boŋ bēnkētānné ndim míme Yesuε áwēd-tε. ⁴Nén dēmbootéd bó ataged á mewēmtεn. Dōó bad bébe bēbídé taléd, betyéém bó á nkæg ne mesāŋ míme mékine’ áte. ⁵Ne mbwóg bwāmbwam bēnsōŋ mīd ásē. Héε ábē bad bébe bēlāŋgēé bó bán, “Cheé ékáo boŋ nyéhédé mod awě adé á alongé átínté e bad ábe bēwédé?”

† 23:34 Donje á kálag dé’só déewóó’ é: Héε Yesuε ákânneé nén aá, “A-sán, lagsén bó áyāle béēbii’ é chōm éche bébeléé.”

⁶ Eésaá hén, apuúdé. Nyékamtɛn ngáne ánlāá'é nyé, áde ábédé á Galilia, ⁷ aá bétáŋgéné Mwān-a-Moonyon abe á mekáá mé bebel bé mbéb, bébōmē mó á awɔg. Bon ǎpuú á e'pun ábe é'lónténé é'láán." ⁸ Hê dɔɔ ábē bebaád békámténé ábē e'yale.

⁹ Ade béhúú á son, bēnkálé bembapɛɛ dyɔm ne nhóg ne ábíníí bēmpēe mam mésyāāl níme bényíné. ¹⁰ Bebaád ábe bēnkálé bembapɛɛ bé nlómag nímén nkalan, bēbédéé Maria Magdalene, Joanaa, ne Maria, nyaá awe Jemse, nchoo ne bebaád bēmpēe. ¹¹ Bon bembapɛɛ bé nlómag bēnwēmtɛn bán ene póle edíi ngwɛl. Bēnkéndúbéé chó. ¹² Hê dɔɔ Petro ápádté ásē, bon ányágté á son. Ade ápédé áwed anwúlén ásē, ánōn son áte. Anyín dásō mbóm chēmpɛn. Dɔɔ ásúú á ndáb. Mewēmtɛn mékógládtáá mó áte t̄ŋgene dyam áde ábénlédé.*

*Yesue apiidé bad bébe á nzii e Emos
(Mak 16.12-13)*

¹³ Bɔɔb-pɔɔ, échê epun dɛn, bembapɛɛ ábe Yesue bébe békágé'áá á dyad áde bēchagɛé bán Emos. Abíd á Jerusalem ápe á Emos ábédé et̄n dyam máyl saámbé. ¹⁴ Abē bembapɛɛ békágé'áá bēkalé nímén mekan mésyāāl níme mékébenléd. ¹⁵ Ade békékanlé kóáŋ, dɔɔ Yesue mwēn áhyédé bó atán, bon áwoŋné bó. ¹⁶ Bon pen m̄d mēnkēnnédndé bó, áchem mó. ¹⁷ Hēe Yesue ásedtéé bó aáken, "Póle ehéé nyépagké akal á eke-tê nén?"

Hê dɔɔ bétyéémé ne ngal esyáál. ¹⁸ Dɔɔ bó mod nhóg awe bēchagɛé bán Klopase, átímtanné mó aáken, "Emōŋ pen-éé edé nken a mod á Jerusalem, áde wéebíi mekan níme níkébenléd nímén mesú-yɛ?" ¹⁹ Dɔɔ Yesue ásedtéé bó aáken, "Mekan méhéé mē?" Bon bēlāŋgē mó bán, "Mekan níme mébénlédé t̄ŋgene Yesue, mod a Nazaret. Ambé nkal é'dáádəŋ awě ahóbé'áá, ábelé-'ɛ ndale é mekan á'sō é' Dyɔb ne á'sō é' baányon. ²⁰ Abed beprise bēmbáá ne belyáged bé dyad bēmbɛ mó á mekáá mé nkamlene, ábided mbakú bán bēwúu mó. Dɔɔ bēbómmé mó á awɔg. ²¹ Bon sēnlyág nlém bán, mó adé ane awě áwɔbé bad bé Israel. Néé éhúdé nê áte, chíi dɔɔ álóntan e'pun é'láán taa nê ábenlede. ²² Am̄n e nê ámpē, nguse é bebaád át̄nté echêd bépéénédé sé menyáké mé póle. Bēnké á son epɔg é mbwembwɛ, ²³ bon bēētānéé ndim níme Yesue. Bēnhūú ámbíd, bēhōbē bán, ángel épíidé bó á ndóg-te, élāŋgē bó nén bán, Yesue adé á alonjé. ²⁴ Nguse é bad át̄nté echêd énké á son, bétán chó melemlem nēŋgáne bebaád bēnhōbpē, bon bēnyīnéé mwēn."

²⁵ Dɔɔ Yesue álāŋgɛé bó aá, "E'yókél é' bad bóo nyédíí. Nyéewámsánné mam mésyāāl níme bekal bé'dáádəŋ bēhóbé adúbe! ²⁶ Ngómé éhédnádtáá bán, Ane-awě-Béwógté ákud nímén metake mésyāāl, bon ákud éche ehúmé." ²⁷ Yesue antógnéd bó mam mésyāāl t̄ŋgene eche yāl, ngáne méténlédé á Kálag e Dyɔb-te, mbooted ne kálag éche Mosɛɛ ne kálag éche bekal bé'dáádəŋ bésyāāl.

²⁸ Ade bépédé benben ne dyad áde békágé'áá, Yesue anlúméd byánán eke élyágé édé mó á'sō. ²⁹ Bon bēnkāŋ mó bán, "Hyě édyɛɛ áwēd ngáne b̄n é'máá ahín, pónde-'ɛ emaa atóm." Dɔɔ áhídé bó ádyɛɛ áwāb. ³⁰ Ade bóbɔɔ bedyéé ásē á tébele ádyé ndyééd, antéd ewele, ánāméd chó, ásāl chó áte, bon ábagé bó. ³¹ Hê dɔɔ m̄d métánlédé bó, bon béchemé mó. Dɔɔ ányóó bó á d̄id-te. ³² Bēnlāá nhóg ne aníníí bán, "Ngómé nlém r̄hógkáá syánē á abum áde ákánlé'áá syánē á nzii, bon át̄nlād syánē Kálag e Dyɔb?"

³³ Abwōg-ábwōg dɔɔ bésyāŋgé ásē, bon bétim-me ámbíd á Jerusalem. Dɔɔ bétáné bembapɛɛ dyɔm ne nhóg ngáne bēlādné áte hōm ahóg bóɔbe bembapɛɛ bēmpēe. ³⁴ Hēe bembapɛɛ ábe bétáné á ndáb-te bēlāŋgé bó bán, "Sāŋgwéé apuúdé ne mbáá, apiidé-'ɛ Simone!"

³⁵ Dɔɔ bó bad bébe bómpē bēhóbé dyam áde ábénlédé bó á nzii, bēhōbē-'ɛ ngáne bēchémé mó áde ásaléé ewele áte.

* **24:12** Donje á kálag dé'só déewóó'ɛ nchoo 12.

*Yesuε apiidé ábē bembapεε**(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Jɔn 20.19-23; Mbɛl 1.6-8)*

³⁶ A pón dé eche békaléé nê, dɔɔ Yesuε mwën ábí dé bó átíntê, bonj álenté bó aá, “Nsanj míbê ne nyé!”†

³⁷ Mbwóg ménkōb bó bwāmbwam, béwēmtān bán, bényíné nwú. ³⁸ Dɔɔ álāngéé bó aá, “Cheé nyétagéé áte? Cheé nyényágéé á nlém-tê. ³⁹ Nyénɔn mε mekáá nyénɔn-ne mε mekuu, bonj nyébíi bán mmën-εé ndé. Nyékiten mε yāl, nyényín nze nwú níwóó nson ne e’hid ngáne nyényínéé nwóó nén.”

⁴⁰ Ade áamáá ahób nê, anlúméd bó níme mekáá ne mekuu.‡ ⁴¹ Ade bélyágé bényágéé nê ne menyinje mésyāāl, békɔglad-táa á nlém-tê, dɔɔ áse dtéé bó aáken, “Nyêwóó chõm éche bédyágkē hén-ε?” ⁴² Dɔɔ bébágé mó esɔj é súu echê bétúmé. ⁴³ Bonj ákobé’, ádyāg-ke chó áwab e’só-te.

⁴⁴ Héε álāngéé bó aá, “Mmén mam móo nílanjé’áá nyé áde nílyágé ndé ne nyé meé, dyam téé átāngéné alón ngáne éténlé dé áyāl echēm á kálag é mbéndé éche Mosεε ne á kálag é bekal bé’dáádān, ne á Kálag e Ngāse-tê.”

⁴⁵ Dɔɔ ánéd téé bó debyéé áte, ábel nén bésɔnten Kálag e Dyöb, ⁴⁶ bonj álāngē-’ε bó aá, “Bétélé á Kálag e Dyöb nén bán, Ane-awě-Béwógté átāngéné metake akud, awé, bonj e’pun ábe é’lonténé é’láán, ápuu. ⁴⁷ Bétélé bán, bad békalé melonj mé bad mésyāāl nén bán, bad bétede abel dé mbéb á dīn á Yesu, ábel bonj Dyöb álagsen bó mbéb. Bébootéd bad nímmé nkalanj akale á Jerusalem. ⁴⁸ Nyé-’aá, nyé dé bad ábe bényínné nímmén mekan dīd. ⁴⁹ Mmén mēlōmē nyé chõm éche Titéε ánhōbpē aá móólōmē nyé. Bonj nyélyāg nyédyεε á dyad-tê kááj né nyékudé ene ngíne echê ebíde ámín.”

*Yesuε apūmmé**(Mak 16.19-20; Mbɛl 1.9-11)*

⁵⁰ Dɔɔ Yesuε ásyājnédé bó á dyad-tê, ápeεné bó benben ne dyad á Betani. Héε ányéné mekáá ámín, bonj ánám téé bó. ⁵¹ Ade ánamtéé bó nê, dɔɔ áchēnnē bó, bonj ápummmé ádyöb.§ ⁵² Abē bembapεε bémbwōgē mó meböbōj. Bēntīm ámbíd á Jerusalem ne menyinje mésyāāl. ⁵³ Békäg-ke á Ndáb-e-Dyöb pón dé ésyāāl, ákémed Dyöb.

† 24:36 Donje á kálag dé’só déewóó’é: álenté bó aá, “Nsanj míbê ne nyé!” ‡ 24:40 Donje á kálag dé’só déewóó’é nchoo 40. § 24:51 Donje á kálag dé’só déewóó’é bonj ápummmé ádyöb.

Nkalanj mí bwâm míme Yesuε ngáne

Jone

átélé

Ndibned ní kálag

Nkalanj mí bwâm ngáne Jone átélé nílúmte aá Yesuε adii Eyale é Dyöb éche édé á ngíndé ne á ngíndé. Echê Eyale êntîm moonyonj édyēē-’ε átíntê e bad. Mmén nkalanj, Jone atelé mó ábel bad ábe béléa mó bédúbe nén bán Yesuε, Mwän a Dyöb mó adé Nsoode awě Dyöb dénhöbpē aá mósölom. Anlúmed-te aá nzé bad bédúbpé mó béküd e’soosonj.

A kálag tê wén á mbooted, Jone alúmte ngáne baahóg béndübēē Yesuε békwentén-ne áhíd mó, álúmtē-’ε ngáne bémpeē-’ε bétáŋgánnáá mó, béekwentene-’ε mó adúbe. E’ped 13-17 é’hóbe tãŋgene abé áde Yesuε ne ábē bembapεε bémbeē pónde esyáál káŋj ne epun éche békóbé mó ne mam míme ánlāā’ é bó ene pónde esyáál. Jone ahóbé ámpē aá nzé mod adúbpé Krístæ áküd alongé áde déemaá’.

Nkabted ní kálag

Ndibned 1.1-18

Jone, Ndusene ne bembapεε bé’sō ábe Yesuε 1.19-51

Nsón míme Yesuε 2.1-12.50

E’pun bé asóg ábe Yesuε á Jerusalem ne benben ne Jerusalem 13.1-19.42

Mpuu míme Sáŋgwéé ne alúmed áde álúmtáá bad yäl 20.1-31

Nsógten: Yesuε alúmté yäl ámpē á Galilia 21.1-25

Eyale êntîm moonyonj

¹ A mbooted, byánán Dyöb déhäg nköŋsé Eyale êmmad abé. Eyale émbē ne Dyöb. Echê Eyale ébedéε Dyöb. ² Káŋŋse á mbooted Eyale émbē hóm ahóg ne Dyöb. ³ Dyöb démbenléd échê Eyale áhæg bwēm é’syáál. Chóm ké ehóg éesaá éche Dyöb dénhægkéké ésebé ne Eyale. ⁴ Alongé ásyáál dénhūū ne Eyale, áde alongé dós-aá ápíínédé baányonj e’nyínen bé ekíde. ⁵ Abê e’nyínen bé ekíde é’pene’ á ehíntén-tê, ehíntén éēhēlēē bó abóded.*

⁶ Mod nhóg ampě awě Dyöb dénlömmē. Dín démbē mó bán Jone. ⁷ Jone ampě áláa bad tãŋgene abé e’nyínen bé ekíde, ábel nén bad bésyáál bēwóg, bédúbe-’ε. ⁸ Saké mwën abédé abê e’nyínen bé ekíde. Ampě ábid mbónj tãŋgene abé e’nyínen bé ekíde. ⁹ Eyale chós ébedé e’nyínen bé ekíde é’ mbále ábe e’nyínte’ moonyonj asyáál ekíde. Mós-aá apagé’áá á nköŋsé-te. ¹⁰ Abédé á nköŋsé-te, bonj kénéε Dyöb dénhægkéké nköŋsé ne mós, nköŋsé ménkênchemmé mós. ¹¹ Ampě áwē dyad bonj abē bad bénkênkobpé mós. ¹² Ké nê, ambě donje á bad kunze ábē bán bé Dyöb. Abé bad bēbedéε bad ábe bēnkob mós ne adúbe áde béndübēē mós. ¹³ Béesaá bán bé Dyöb nyaa echē moonyonj áchyáá’é mwän. Bénkēmbáá bán bé Dyöb byánán moonyonj mós achyáá bó. Dyöb dēn dós adé awáb Titée.

¹⁴ Eyale êntîm moonyonj, édyēē átíntê echêd. Anlón ne nsimé, anlúmed-te syánē ngáne mbále e Dyöb ékóó abé. Dennyín échē ehúmé, ehúmé éche sáá ábágé mós néε nímē mpəm mí mwän. ¹⁵ Jone anhób mam áyāl echê, anháád aá, “Anén mod mósó nílángé’áá nyé meé, ‘Mod ahúε’ ámbíd echēm awě atómé me, áyāle bédēchyáá me, né adé ámín.’ ” ¹⁶ Alón áde álóné ne nsimé ábélé syāā moosyáál dekudé nnam ámbíd e nnam. ¹⁷ Wée Mosεε dós Dyöb démpoódté mbéndé. Bonj nsimé ne mbále behúú ne Yesu Krístæ. ¹⁸ Modmod eényínēē Dyöb mbéd, éetóméé nímē mpəm mí mwän awě adé Dyöb abé-’ε mós á akéb. Mwēmpen mós akidényín mós. Mós abelé bonj Titê Dyöbe abyéen.

* **1:5** Ehíntén-ne éēhēlēē bó abóded káa ehíntén énkênchemmé bó.

*Jone, Ndusene ahóbe ad
mósaa Ane-awě-Béwógté*

(Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Luk 3.1-18)

¹⁹ Baámbáá bé Israel bé dyad á Jerusalem bénlóm beprise ne bad bémpēe bé túmbé e Levi wée Jone, bán béke béseded mó bánken nzé-módé ádíí. ²⁰ Enkēmbangé ahób, boŋ ampanléd bó áte aá, “Saké me ndé Ane-awě-Béwógté.” ²¹ Héé bésedteé mó bánken, “Nzé-ō édíí? Wε-εé edé Elaijaa?” Ankwentén aá, “Aáy, meésaa mó.” Bēnsedéd mó ámpē bánken, “Wε-εé edé nkal é’dáádəŋ awe bésineé-yε?” Antimtén bó aá, “Aáy.” ²² Káəŋne á asog dōo bésedteé mó bánken, “Nzé-ō édíí? Láá sé ábel sétim ámbíd áláa bad ábe bélómé sé. Nzé-módé wεwε ehóbé wεé módé?” ²³ Héé Jone átimtanné bó ne e’yale ábe nkal é’dáádəŋ Yesayaa ánhōbpē aá,

“Mée ndé ehób éche mod awě ahəŋte’ á ehyāŋge aá,
‘Nyétii nzii eche Sáŋgwéé.’ ”

²⁴ Bōōb-pōó Befarisia bōo bénlóm ábē bad ábe bémpě wée Jone. ²⁵ Bēnsedéd mó ámpē bánken, “Nzé weésě Ane-awě-Béwógté, weésě-’ε Elaijaa káa Nkal é’dáádəŋ awe bésineé, cheé-ō édušanné bad?” ²⁶ Héé Jone átimtanné bó aá, “Ndusan ne mendíb, boŋ mod adé átínté echēn awě nyéēbii’ε. ²⁷ Mó adé ane awě əpě ámbíd echēm. Meékwognedéé áhune ké mímē nkōod mé metámbé.”

²⁸ Mmén méšyāal mēmbenléd á dyad á Betani á múde mé edíb é Jodan mímíníí wée Jone ádúšannáá bad.

Yesue, Mwān-a-Ndyōŋ ní mbód a Dyōb

²⁹ Néε bīn é’sáŋgé, Jone anyín néε Yesue áhúé’ε níníí. Héε áhóbéé aá, “Nyénəne’, Mwān-a-Ndyōŋ ní mbód a Dyōb māne. Mó ahúde’ mbéb ní bad bé nkōŋsé. ³⁰ Anén mod móo rílánǵé’áá nyé áde ménhōbpē meé ‘Mod əpě ámbíd echēm awě atómé me, áyāle bédəchyáá me, né adé ámin.’ ³¹ Ké mmén menkēmbíí’ε mó, boŋ mempě rídusan bad ne mendíb ábel bad bé Israel bébii mó.” ³² Héé Jone ábídeé mbōŋ nén aá, “Menyín nēŋgáne Edáádəŋ é Dyōb ébídeé ádyōb néε élāā, ésud mó á nló mīn, ébé-’ε ne mó. ³³ Ké nē, menkēnsóŋténne meé mō ne. Boŋ Dyōb áde dénlóm me aá rídusan bad ne mendíb dēmmād me aláa aá, ‘Mod awě wényinnē néε edáádəŋ é Dyōb ésúdé á nló mīn, boŋ étyéém áhed, móšdusén bad ne Edáádəŋ éche Esáá.’ ³⁴ Nnyíné mímén mekan méšyāal, mbíde-’ε mbōŋ nén meé mó adé Mwān a Dyōb.”

Bembapεε bé’sō ábe Yesue

³⁵ Néε bīn é’sáŋgé ámpē, Jone ambé áhed ne ábē bembapεε bébe. ³⁶ Annyín néε Yesue átóméé. Adě anyíné mó, anhób aá, “Nyénəne’, Mwān-a-Ndyōŋ ní mbód a Dyōb mō ne.” ³⁷ Adě ábē bembapεε bébe béwógé nē, bēmbootéd Yesue ahíd. ³⁸ Ade Yesue ánóné ámbíd boŋ anyín nēŋgáne béhídeé mó ansedéd bó aáken, “Cheé nyéhedeé?” Bēntimtén mó bán, “Rabai” (awě adé bán meléede) “Héé édyε’ε?” ³⁹ Anláá bó aá, “Nyéhyag, nyényín wée rídyε’ε.” Né-ōó, bēnkě anyín wée ádyεε’ε. Ade bépédé áhed ébédé dyam ngəŋ éniin é ngukél. Bēndyεé-’ε áhed káəŋ bīn é’híntén bó. ⁴⁰ Atínté e ábē bembapεε bébe ábe bēnwōg dyam áde Jone ánhōbpē boŋ béhíd-te Yesue, nhóg abédé đīn bán Andreyá. Andreyá abédéε Simōn Petro mwānyəŋ. ⁴¹ Né-ōó dyam dé’sō, ankě mwānyəŋ Simōne áhed. Anyíné-’aá mó boŋ álāŋǵé mó aá, “Sēnyíné Ane-awě-Béwógté” (nédē Krīstəə). ⁴² Dōo Andreyá ápééne Simōne wée Yesue. Yesue anəné-’aá Simōne chóŋ, boŋ áhōbē aá, “Edii Simōne, mwān awě Jone. Béchəgé wε bōōb bán Sepase.” (Adén đīn ádíí melemlen néε Petro, nē adé ndim e aláá.)

Yesue achénlé Filibe bó Nataniél

⁴³ Néε bīn é’sáŋgé, Yesue ammad aá mókag á mbwóg e Galilia. Dōo ákíí Filibe atán boŋ álāŋǵé mó aá, “Hídé me.” ⁴⁴ Filibe abédéε mod a dyad á Betsaida, melemlen mé dyad adě Andreyá bó Petro bémbídtē. ⁴⁵ Filibe anyín Nataniéle. Héε álāŋǵéé mó nén aá,

“Sênyíné ane mod awê Mosεε ântenlé mam áyāl echê áwe mbéndé-te. Móo kóáηne bekal-bé-e’dáádəη bēntenlé mam á yāl. Adii Yesue mod a dyad á Nazaret, mwän awê Josebe.”⁴⁶ Héε Nataniεε ásedteé mó aáken, “Dyam á bwâm áhéé áhele ábid á Nazaret?” Dóo Filibe álāηgeé mó aá, “Hyě ényín.”⁴⁷ Ade Yesue ányíné Nataniεε ahúε’, dóo áhóbεé áyāl echê aá, “Nyénəne, mwän a Israel nén sóm-sóm, awê mbeltéd rítyéémé!”⁴⁸ Héε Nataniεε ásedteé mó aáken, “Chán émwédé me abíi?” Héε Yesue ákwεntanné aá, “Filibe adêhób aá móchəge we, nnyíné we á alín á ngəl sé.”⁴⁹ Héε Nataniεε áhóbεé aá, “A meléed, edii Mwän a Dyöb. We-éé edé kəη e bad bé Israel.”⁵⁰ Yesue antimtén mó aá, “Edúbpé áyāle rílánge we meé nnyíné we á alín á ngəl sé. Weényín mam nímé métómé nén.”⁵¹ Héε ábádeé aá, “Ne mbále, nlāηge nyé nén meé, nyéēnyín nées dyöb ánédnéde nyēnyín-ne nées ángel é Dyöb échágkεé ésudé-’ε Mwän-a-Moonyonj ámín.”

2

E’wónge á dyad á Kana

¹ Ambíd e e’pun é’be, e’wónge bémbē á dyad á Kana á mbwóg e Galilia. Yesue nyaá ambé áhed. ² Bénlēbē Yesue ne ábē bembapεε bómpē á e’wónge wê. ³ Mím mēmmaá áte. Hê dóo Yesue nyaá ápédé áwē boη álāηgē mó aá, “Mím mémáá bó.” ⁴ Héε Yesue álāηgeé mó aá, “A-nyan, weetāηgenεé me dyam áde rítāηgéné abel aláa. Echem pónde eépédéé.” ⁵ Héε nyaá ákíi bembəlede bé ngande bē aláa aá, “Nyébel kéchéé éche álāηgé nyé aá nyébel.” ⁶ Bəəb-pəó, mbeé é meláá ébedé benben ne áhed. Echê ndín é mbeé chóo bad bé Israel bébēnládtáá áhé mendíb áte á nwobe rí yāl á pónde e mekáne echáb. Ké ehéé etedé’áá dyam mbwókεl e líta e mendíb. ⁷ Héε Yesue álāηgeé bembəlede bé ngande bē aá, “Nyélóned mbeé chē ne mendíb.” Né-óó, bēnlōnēd échē mbeé həəd ne mendíb. ⁸ Dóo álāηgeé bó aá, “Nyékəbe-óó mendíb bəəb, nyékεen wéε mod awê alyágte’ mekan mé ncháged.” Né-óó, bēmbəl áned. ⁹ Ade ane mod áwógléné nímé mendíb níme mémáá mím atim, enkēmbíí-é wéε mébidé, (boη bembəlede ábe bēnkě nímé mendíb akəbe bémbíi). Dóo áchágé mod awê akude sómbé, ¹⁰ boη álāηgē mó aá, “Mod téé abelé asébe achágtén bad mím nímé mébóó. Bad bémaa-’áa mó amwé bwāmbwam, boη ábagé bó nímé mééboo. Boη we, etimé ekōηgé níme mébóó kóáη ne bəəb.” ¹¹ Mmén menyáké nímé Yesue ábélé á Kana á mbwóg e Galilia móo mébedé ábē e’chemléd é’sō. Hê dó-’aá álúmté échē ehúmé, ábē bembapεε bēnsüm-me nímab nlém áwē.

¹² Née nén ámáá atóm, Yesue ansyogé á dyad á Kapenahum nchoo ne nyaá, baányan ne ábē bembapεε. Bēndyεé-’ε áwed nguse é e’pun.

Yesue anané bekáb bé nyonge á Ndáb-e-Dyöb (Mat 21.12-13; Mak 11.15-17; Luk 19.45-46)

¹³ Adé pónde e Ngande e Nnyíme-ámín ékwógé bad bé Israel apε, Yesue ankě á dyad á Jerusalem. ¹⁴ Adé ápédé áwed, ankě á Ndáb-e-Dyöb. Antán née bad békábeé dyon. Bésómé-’áá nyag, mbód ne mbəηgé, bepεle-bé-məné-’ε bépεnlé məné. ¹⁵ Héε átédé nkəəd, ámané etāηgú ánanné bó nchoo ne échab mbód ne nyag á Ndáb-e-Dyöb wê. Ampántéd məné nímé bad bépēnlé’áá áte, ákūnē-’ε betébele ábe bépēnlé’áá nímé məné ámín mekuu ámín. ¹⁶ Anláá bad ábe bésómé’áá mbəηgé aá, “Nyébidεn beləə bēn á ebwóg. Nyéētímté ndáb echē echem Sāη ndáb e dyon.” ¹⁷ Adé ábē bembapεε bényíné nê, dóo békámténé epəd é kálag e Dyöb éche éhóbe nén bán “A-Sāη, kán echē ríwóó áyāle echoη ndáb ēwūū me.”

¹⁸ Héε benkamleεe bé bad bé Israel bétímé ámbid, bésédté mó bánken, “E’chemléd é’héé éhele elúméde sé ábel sébíi bán ewóó kunze ábel enén ndín e dyam?” ¹⁹ Yesue antimtén bó aá, “Nyépāη enén Ndáb-e-Dyöb, mēlōη chó ampē áyāle e’pun é’láán.” ²⁰ Dóo ábē bad bēhóbεé bánken, “Enén ndáb echē bétédé móom mé mwě méniin ne mwě ntóób chóo éhóbεé wéé móōlōη áyāle e’pun é’láán-ε?” ²¹ Boη ndáb echē Yesue áhóbé’áá ebédεε

dás̄ eche yāl. ²² Né-ɔ́ ámbíd eche Yesue áwédé bon Dyöb ápūūd mó, d́o ábē bembapεε békámténé dyam ádē ánlāā' é b́. Béndübē mam mímē méténlédé á kálag e Dyöb, bédúbé-'ε e'yale ábe Yesue ánhōbpē.

Yesue abii mod asyáál nlém áte

²³ A póndé e Ngande e Nnyíme-ámin, áde Yesue ámbēē á dyad á Jerusalem, bad híin béndübē mó ngáne bényinnē menyáké mímē ábeléé. ²⁴ Bon ké nê, Yesue enkensummé nlém áwāb, áyāle ambíi moosyáál áte. ²⁵ Modmod enkéntǎngénné mó dyam aláa tǎngene mod ampée áyāle mwēn ammāđ moonyon asyáál nlém abii áte.

3

Yesue b́o Nikodemuse

¹ Mod nhóg abédé bán Nikodemuse. Abédéε nhóg awē alyágté'áá bad bé Israel abé-'ε epepe é bad bé Farisia. ² Mbwe nhóg ampē wée Yesue nkuu, álāngē mó aá, "A-meléed, sêchemé nén bán, edii meléede awē Dyöb álómé. Ayāle nzé Dyöb dées̄ ne mod, eéhēlē-sε ábelé mekan mé menyáké mímē ébeléé." ³ Yesue ankwentén mó aá, "Ne mbále, modmod eéhēlē-sε asól á nkamlen ní Dyöb ésebán achyáádté ámpē." ⁴ Nikodemuse-'ε ansedéd mó aáken, "Chán mod awē amaá akwog áhele se achyáád ekóólé-ekóólé? Eesaá mbále nén bán eéhēlē-sε asól á abum ádē nyaá ngen échē élónténé ébe ábel béchyáa mó ámpē-yε?" ⁵ D́o Yesue átimtanné mó aá, "Ne mbále, nlānge we mée, nzé béēchyáa mod ne mendíb ne Edáádǎn eéhēlē-sε asól á nkamlen ní Dyöb. ⁶ Ane awē achyáádté ne moonyon a ekob, adii moonyon. Awē mó-'ε achyáádté ne Edáádǎn é Dyöb adii Edáádǎn. ⁷ Weebág menyáké ngáne ríhóbé mée 'Mod atǎngéné achyáád ekóólé.' ⁸ Nzé epub éhóbé bán ch́o étóme', ped échē édáá akε ch́o ékagké. Ewóge' ntǎgag míme ébeléé bon weebí' é wée ébídéé ké'ε wée ékagké. Melemlem nê d́o édii ne mod ké ahée awē achyáádté ne Edáádǎn é Dyöb." ⁹ Héε Nikodemuse ásedtéé mó aáken, "Chán nén áheleεe ábenled?" ¹⁰ Yesue ankwentén mó aá, "Née édii meléede ambáá a bad bé Israel weéhēl' mímén mekan asónten-ne? ¹¹ Ne mbále, nlānge we mée, dyam áde sébíi d́o séhóbéé. Sébíde-'ε mbón ne dyam ádē sényiné. Bon nyé modmod nyéekwentenεé ch́om éche séhóbéé adúbe. ¹² Née nlāngéé nyé mekan míme médé mekan mé nkǎnsé, nyéedúbpe, chán-nō nyémwée adúbe nzé nlāngé nyé mekan mímē médé mekan me nkon mí mín? ¹³ Modmod eékí' é á nkon mí mín étómeé Mwān-a-Moonyon awē abídé áwed bon ápe á nkǎnsé." ¹⁴ Ngáne Moseε ámboméé nyá á akon* bon atii d́o ámin á ehýānge, melemlem nê d́o b́tíi' é Mwān-a-Moonyon. ¹⁵ Nén débēnléd ábel bon kénzée awē adúbpé mó ákud alongé áde déemaá'.

¹⁶ Dyöb átómténé bad bé nkǎnsé adǎn. Né-ɔ́ anlóm mímē mpǎm mí Mwān ábel kénzée awē adúbpé mó eewág bon ákud alongé áde déemaá'. ¹⁷ Dyöb dénkēnlómmé awe Mwān á nkǎnsé ákáad bad. Alongé á bad d́o ánlómmē mó áson. ¹⁸ Kénzée awē adúbpé mó eékwaá nkáásé, bon kénzée awē eedúbpe mó, amaá nkáásé akwe áyāle eedúbpeé mpǎm mí Mwān ní Dyöb. ¹⁹ Nén d́o mbakú e Dyöb édii: E'nyínen bé ekíde é'pédé á nkǎnsé, bon baányon bédáá ehíntén tómaa e'nyínen bé ekíde áyāle mímāb mbeltéd rídé mbéb. ²⁰ Kénzée awē ábele mbéb, aḱo ábē e'nyínen bé ekíde, éepaá-'aá á e'nyínen bé ekíde-té ábán nén mímē mbeltéd mé mbéb méebidē áwed. ²¹ Bon kénzée awē ábele mam mé mbále, abíde' á e'nyínen bé ekíde ábel nén bad bényín bán kéchéé échē ábeléé awógne Dyöb.

Mbón échē Jone tǎngene Yesue

²² Ámbíd e nê, Yesue ne ábē bembapεε bēnké á mbwóg e Judeya. Bóbō bēndyεé áwed nguse é e'pun, ádusán-ne bad. ²³ Jone mómpē adusánaá bad á dyad á Anon benben ne

* **3:14** Nyá eche Moseε ámboméé ebédéε nyá échē ámbēnlé. Nê d́o Dyöb débēnlé áhood bad ábe nyá énlédte á ehýānge. Nzé bad bēnnōn ene nyá, bédyεε bwām. Nǎm 21.9.

á dyad á Salim áyāle mendíb mémbε áhed bwāmbwam. Bad békágé'áá áwē, ádusan-ne bó. ²⁴ Nén ábédé byánán béhē Jone á mbwōg. ²⁵ Bōob-pōó, donge dé bembapεε ábe Jone bépéntánnáá ne mod a Israel tñngene nwoobe ní yāl. ²⁶ Dōó bépédé wée Jone bon bēlāngē mó bán, “A-meléed, ekamtan mod awē nyúmō nyēbédé á pεd e edíb é Jodan eníní? Mod awē éhóbé'áá mam á yāl echē. Nōné! Mōó adusan bad níní! Bad híin békagke áwē.” ²⁷ Jone ankwentén aá, “Modmod eéhēlēē-se ákud chōm, ésebán Dyōb ábágé mó chó. ²⁸ Nyébēn nyédé me mbón nén bán menhób meé saké me ndé Ane-awē-Béwógté. Dyōb dénlōm me á'sō ábonſen bad áyāle epe éche Ane-awē-Béwógté. ²⁹ Mod awē akude sómbé mó awóó sómbé. Bon nsón-a-echoſ a mod awē akude sómbé, awē atyéeme mó á nkæg áwōglān mó, abág menyīnge nzé awóge mó ehób. Né-ōó, nén dōó ákáká bon nlón ne menyīnge. ³⁰ Edúbé échē étāngéné nées échágkεé, échēm-me ésude'.”

Ane awē abidé ádyōb atómé moosyáál

³¹ Ane awē abidé ádyōb atómé moosyáál. Ane awē mó-'ε achyáádté á nkōſsé adíi mod a nkōſsé, áhōbē-'ε mam mé nkōſsé, bon ane awē abidé ádyōb adé ámīn e moosyáál. ³² Chōm éche ányíné ne éche áwógé chóó áhóbεé bon ké nē, modmod eedúbpréé mó. ³³ Bon kénzée awē akobé chōm échē áhóbé, né akwenténé ne nlém rísyāál aá Dyōb adé mbále. ³⁴ Póle e Dyōb chóó mod awē Dyōb álómé áhóbεé áyāle Dyōb déenōnéé ámbíd nzé abage' mod échē Edāódāſ. ³⁵ Titée adāó awe Mwān, abagé-'ε mekan mésyāál áwē mekáá. ³⁶ Kénzée awē asumé nlém wée ane Mwān, akudé alongé ádē déemaá'. Bon kénzée awē eébēlē' ngáne áhóbé éekudté alongé áde déemaá', ábē akud nkōſſen ní Dyōb.

4

Yesue ne mmwaád a Samaria

¹ Yesue ambíi aá Befarisia béwógé nén bán mókude ekud é bembapεε tómaa ne Jone, módusan-ne bó. ² (Kénée Yesue mwēn éedusannaá bad, ábē bembapεε bóó bédúsánnáá bad). ³ Awóg áde Befarisia bēnwōgkē nē dēmbēl Yesue anhidé á mbwōg e Judeya átim ámbíd á mbwōg e Galilia. ⁴ Byánán āpe á Galilia antāngén nées ápóó a mbwōg e Samaria. ⁵ A mbwōg e Samaria wē ampē á dyad áde béchāgεé bán Sika. Adén dyad démbē benben ne ndōob échē Jakōbe ámbεé mwān Josebe se e'bōód. ⁶ Ayāle ene ndōob echóg éche béliímé éche bébwélé'áá mendíb áte émbē áhed. Echén echóg é mendíb ébédéε éche Jakōbe. Ngáne eke énkōmēdtē Yesue andyéé á nkæg mé échē echóg é mendíb. Nén ábédé dyam-ée áde kād.

⁷ Héε mmwaád a Samaria nhóg áhyédé mendíb abwēl. Yesue anláá mó aá, “Hé me mwā mendíb mé amwé.” ⁸ Enén pónde Yesue ábē bembapεε bēnkē á dyad-tē áchan ndyééd. ⁹ Héε ane mmwaád átimtanné mó aá “Ebé mod a Israel, me-'ε mbé mmwaád a Samaria, échōmē me mendíb-ε?” (áyāle bad bé Israel ne bad bé Samaria béchemtannaá.) ¹⁰ Héε Yesue ákwentanné mó aá, “Nzé wembíi mende mé Dyōb, ebíi-'ε mod awē ahedne we mendíb, né ehēdné me mendíb. Né mbagé-'ε we mendíb ríme mébage alongé.” ¹¹ Ane mmwaád ankwentén mó aá, “A-Sāſ, ké chōm éche bébwēnlεé mendíb weewóó'ε, echóg é mendíb-pe échábé ásē, héε wētēdtē rímē mendíb rímē mébage alongé. ¹² Echēd sáá ambáá Jakōbe mōnlyágnéd sé échén echóg é mendíb. Mwēn, ábē bán ne ábē e'lém é'syāál, hén-εé bémwágé'áá mendíb. Nédē ehóbe bōob wée mótomē Jakōbe-yε.” ¹³ Yesue ankwentén aá, “Kénzée awē amwédé rímén mendíb, píd ébē ekób mó. ¹⁴ Bon kénzée awē ámwē mendíb ríme mébéé mó píd éekóbpé mó mbéd. Mendíb ríme mébéé mó, mébē mó áte nées n'yélé ríme méélēnē'. Mmē mendíb mébē mó alongé áde déemaá'.” ¹⁵ Héε ane mmwaád álāngεé mó aá, “A-Sāſ, béε me rímē mendíb ábel nén píd eekóbé mémpē, meépāg-kε hén ábwēl mendíb ámpē.”

¹⁶ Dōó Yesue álāngεé mó aá, “Kāg, éke échāg awōſ nchóm, bon étim ámbíd hén.” ¹⁷ Ane mmwaád antimtén Yesue aá, “Mewóó'ε nchóm.” ¹⁸ Dōó Yesue áhóbεé aá, “Ekalé mbále wée móowóó'ε nchóm. Ayāle ekéwōſ bechóm bétáan, ké ane mod-te awē nyúmō nyédé

bɔɔb eesaá awon nchóm. Dyam áde éhóbé adé mbále.”¹⁹ Awóg áde ane mmwaád áwógé nê dɔɔ álângeé Yesue aá, “A-Sán, nnyíne nén mée edii nkal é’dáádəŋ.²⁰ A mbɔɔd-mín hén dɔɔ ábəd besáá bɛbágé’áá Dyɔb edúbé, bon nyé bad bé Israel nyéhóbe bán á Jerusalem dɔɔ bétánɡéné Dyɔb edúbé abe.”²¹ Héé Yesue álângeé mó aá, “A-mmwaád nén, sóŋtén chóm éche rílanɡeé wɛ. Póndé ehúe’ eché nyéebaá Titée edúbé á mbɔɔd-mín hén ké’ε á Jerusalem.²² Nyé bad bé Samaria nyébage chóm éche nyéebíi’é edúbé. Bon sé bad bé Israel sɛbage mó edúbé ngáne sɛbíi mó áyāle nén e’sóson ɛ’húú dásō ne bad bé Israel.²³ Bon póndé ehúe’, emaa’-ε ne ape, eché bad ábe bɛbage Titée edúbé ne nlém nhóg bɛbée mó éché edúbé á Edəádəŋ ne á mbále-tê. Eché ndín é bad chɔɔ Titée áhedéé aá bɛbage mó edúbé.²⁴ Dyɔb ádíi Edəádəŋ, bad-te ábe bɛbage mó edúbé bétánɡéné mó chɔ abe á Edəádəŋ ne á mbále-tê.”²⁵ Héé ane mmwaád álângeé Yesue aá, “Mbíi mée Ane-awə-Béwógté ăpě. Póndé eché ăpée, ătānləd sé mekan mésyāal áte.”²⁶ Héé Yesue álângeé mó aá, “Mε awə sóo dekale’ mε-εé ndé mó.”

²⁷ Ene póndé chɛn dɔɔ ábɛ bɛbapεε bɛpédé. Yəl enkóm bó áte ányín née ákanléé mmwaád. Bon bó modmod eésɛdteé mó aáken, “Cheé éhedéé?” Ké-ε “Cheé nyé ane mmwaád nyékaleé?”²⁸ Ane mmwaád antədə apom dé mendíb, átim ámbíd á dyad-tê, áke aláá bad aá,²⁹ “Nyéhyag, nyényín mod awə álánɡé mε mam mésyāal níme ríkɛmbɛnlé. Nyé bán, saké Ane-awə-Béwógté awə bésinéé nén-ε?”³⁰ Dɔɔ ábɛ bad béhídté á dyad-tê áke dé atán Yesue.

³¹ Ene póndé, bɛbapεε ábe Yesue bécháá’áá mó bán, “A-meléed dyé ndyééd.”³² Bon Yesue ankwɛntén bó aá, “Nwóó ndyééd e adyé eché nyéebíi’é.”³³ Héé ábɛ bɛbapεε bésɛdteé nhóg ne aníní bánken, “mod múmó apiínédé mó ndyééd-ε?”³⁴ Dɔɔ Yesue álângeé bó aá, “Echem ndyééd edii ábɛl nsón níme mod awə alómé mε, áhóbé aá níbɛl, ámad-te mó.³⁵ Ngómé nyéyǒɡké ahób bán ámbíd e ngon éniin, né póndé e mbote epedé? Nyénɔne’, nlánɡe nyé nén mée nyékéled díđ áte, nyényín ngáne mbote émáá mbonɛn abé, ăpád á nzag-tê.³⁶ Ké bɔɔb mod awə apáde adé níme nsábe akud, alade mbote é alongé áde déemaá’, ábɛl nén mod awə awéne bó mod awə apáde bó moosyāal bɛbê menyínɡe.³⁷ Né-ɔɔ ngan eché békaleé nén bán, ‘mod nhóg awénéé, aníní-ε ahúd edé mbále.’³⁸ Mε-εé nlómé nyé mbote áke dé apád éche nyéewénéé. Bad bɛmpɛe bɛbélé nsón, nyé-ε nyétombwan bó nsón.”

Bad bé Samaria hiin bédubpɛ

³⁹ Bad bé Samaria hiin ábe bɛmbíd adé dyad béndübɛ Yesue áyāle mam níme ane mmwaád ánlāá’é bó. Ane mmwaád anlāá bó aá, “Alánɡé mε mekan mésyāal níme ríkɛmbɛnlé.”⁴⁰ Né-ɔɔ, áde bad bé Samaria bɛpédé áwɛ, bɛnchāŋ mó bán ádyεε áwāb dyad. Né-ɔɔ, andyéé áwed e’pun é’bɛ.⁴¹ Bad hiin bɛmpɛe béndübɛ mó áyāle áde ayáɡe.⁴² Bɛnlāá ane mmwaád bán, “Saké dyam áde élanɡɛ sé dɛmpɛn dɔɔ ákás bon sɛdúbé Yesue, bon sɛbɛn sɛwógné etúu, sɛbíi-ε bán mwɛn-εé akōŋtɛ Nsoode a nkōŋsɛ abé.”

Yesue achōŋtɛ mwān a mod ambáá a ngómenaa

⁴³ Ámbíd e e’pun é’bɛ Yesue anhidé á mbwóg e Samaria, áke á mbwóg e Galilia.⁴⁴ Yesue mwɛn anhób aá, nkal é’dáádəŋ eewóó’é edúbé áwɛ dyad.⁴⁵ Ade ápédé á mbwóg e Galilia, bad bɛnkob mó. Bɛnkob mó áyāle bɛmbɛ á Ngande e Nnyíme ámín á Jerusalem, bényín-ne mam mésyāal níme ámbɛnlé.

⁴⁶ Héé Yesue átimé ámbíd á Kana, wée ántimédtɛ mendíb mím. Áhed-te dɔɔ mod ambáá a ngómenaa ábédé awə mwān ákónlé’áá á dyad á Kapenahum.⁴⁷ Ade ane mod áwógé bán Yesue ábíde á mbwóg e Judeya apedé á mbwóg e Galilia, ampě áwɛ, achán mó aá áhood mwān, awə ambé bɛnɛn ne kwééd.⁴⁸ Yesue anlāá mó aá, “Nyé modmod nyéedúbpɛé kásŋ né nyényíné e’chemléd ne menyáké.”⁴⁹ Ane mod ambáá a ngómenaa anlāá mó aá, “A-Sán, hyăɡ, dékag kwééd edé ehób bán chɔ ekóbe awem mwān.”⁵⁰ Yesue

antimtén mó aá, “Kǎg, awonj mwǎn ǎbē á alongé.” Ane mod andúbé e’yale ábe Yesue, ákē-’ε. ⁵¹ Ade ane mod ádíí adé á nzii e esú dǒo ǎbē bembǎlede bébómné mó, bonj bǎlǎngē mó bán, “awonj mwǎn ǎbē á alongé.” ⁵² Dǒo ásédte bó pǒndé echē ane mwǎn ǎmbootédte bwám abé. Bénlǎā mó bán, “Ahéb dǎntédé mó chǎn á ngǎj pǒg.” ⁵³ Dǒo ane mod ákámtené aá nímé melemlen mé pǒndé móo Yesue ǎnlǎā’é mó aá, “Awonj mwǎn ǎbē á alongé.” Né-ǒó, bǒobe eche ndáb béndübē Yesue.

⁵⁴ Abén e’chemléd bǒo bémbe e’chemléd ábe é’lǒnténé e’be ábe Yesue ǎmbenlé áde ábíde á mbwǒg e Judeya bonj ǎpē á mbwǒg e Galilia.

5

Yesue achǒjté eped é mod

¹ Ambíd e nímén mésyǎǎl, Yesue ankē á Jerusalem á ngande e bad bé Israel. ² A Jerusalem wê, benben ne Nsǎl mé E’ké mé Ndyonj ní mbód, etonj ébédé áhed. Echén etonj béchǎg’é’áá chǒ á ehób é bad bé Israel bán Betzata. Enwōnj mebepe métaan. ³ A mebepe-te wê, bad bé nkole bǎnkūmēn áhed, ábe bǎkwédé ndím, ábe bédé e’ped é’ bad ne ábe bǎwédé eped.* ⁵ Mod nhóg abédé áhed awē akékolé á etūn é móom mé mwē meláán ne mwē waam. ⁶ Ade Yesue ǎpédé áhed annyín ngáne ane mod ǎnǎngé ásē, abíí-’ε aá nkole nǎbémé mó á yǎl. Dǒo ásédte mó aáken, “Edǎǎ bwám adyεε-yε?” ⁷ Ane mod antimtén mó aá, “A-sǎnj, meewóo’é mod awe ǎsǎléd me á etonj-tê nzé mendíb mépuútedé áte. Nlédte ahób méé nǎsǎl, né mod ampée amaá asól.” ⁸ Dǒo Yesue ǎlǎngéé mó aá, “Syǎǎ ásē, étéd échonj ebúm, ékag.” ⁹ Abwǒg-ǎbwǒg ane mod andyē bwám, ǎnyǎg échē ebúm áte, ǎbootéd-te akε.

Epun éche nén dǎmbenlédte ébédéé á mbwε-mé-nkóme-áte. ¹⁰ Né-ǒó, annyín áde bad bǎmbáá bé Israel bényíné ane mod awē Yesue ǎndidte bwám, bǎnsédéd mó bǎnken, “Chii adé mbwε-mé-nkóme-áte, nzé dehídé-’ε mbéndé echêd, weetǎngenεé ebúm ǎpém se ébwǎgne’.” ¹¹ Bonj ankwentén aá, “Mod awē adidé me bwám anlǎá me aá, ‘Téd échonj ebúm, ékag?’ ” ¹² Héε bǎsédteé mó bán, “Nzé adé ane mod awē ǎlǎngé wε aá, étéd échonj ebúm ékag?” ¹³ Bonj ane mod mwēn enkǎnkongé Yesue abii, ngáne Yesue ǎmmadté asól á amute-tê áde dǎmbē áhed. ¹⁴ Ambíd enê Yesue annyín ane mod á Ndáb-e-Dyǒb. Ade ǎnyíné mó, anlǎá mó aá, “Nǎné’, emaá bwám adyεε. Weébēlē mbéb ǎmpē ésebé nê, né wǎtǒm atag ngáne étágé’áá nê.” ¹⁵ Hê dǒo ane mod áhídté, bonj áke ǎlǎngē bad bǎmbáá bé Israel aá Yesue móo adidé mó bwám. ¹⁶ Né-ǒó, bad bǎmbáá bé Israel bǎmbootéd Yesue mekuu ahíd ǎyǎle achǒjté mod á mbwε-mé-nkóme-áte. ¹⁷ Yesue antimtén bó aá, “Echem Sǎnj ayǒgké nsón abel, me-’ε ǎmpē ntǎngéné nsón abel.” ¹⁸ Enén póle echē Yesue ǎnhǒbpē, embēl yǎl ennabé bad bé Israel atod áte ǎwúu mó, ǎyǎle saké mbéndé e mbwε-mé-nkóme-áte, chǎmpen ǎbóo bonj achǎgé Dyǒb aá Sáá, nédē alúmte’ aá bó Dyǒb bétáá.

Ngine e Mwǎn a Dyǒb ehúú ne Dyǒb

¹⁹ Né-ǒó, Yesue antimtén ǎbē bad bǎmbáá bé Israel aá, “A mbále, nlǎnge nyé nén méé, Mwǎn a Dyǒb eébēlēē dyam ké ahóg ne mó mwēn. Mekan nímé ǎnyínεé Sáá abele’ móo mómpē ábeléé. Kéchéé éche Sáá ábeléé chǒo mómpē ábeléé. ²⁰ Ngáne édíí nén bán Sáá adǎǎ Mwǎn, alúmte mó chǒm téé éche ábeléé. Alūméd-te mó ndǎle é mekan éche étómé nímén, ábel ékómed nyé yǎl áte. ²¹ Ngáne Sáá ǎpuudteé bad bonj ǎbagé-’ε bó alongé, melemlen nê dǒo Mwǎn mómpē ǎbageé alongé wéε kǎnzéé awē ǎdǎǎ alongé abε. ²² Melemlen-’aá Sáá éékaádtēē modmod. Abagé Mwǎn ngine esyǎǎl ákáad bad. ²³ Abelé nê ábel bonj bǎbage Mwǎn edúbé melemlen ngáne bǎbageé Sáá. Kǎnzéé awē eébage Mwǎn edúbé, né eébageé ké Sáá awē alómé Mwǎn edúbé. ²⁴ Ne mbále, nlǎnge nyé nén méé, kǎnzéé awē

* **5:3** Donje á kǎlag ǎbádé nchoo 3b-4: Abē bad bé nkole bémbe áhed ǎsin bán mendíb mépuuted áte. 4 Ebédé nén bán, pǒndé-té ǎngel eche Sǎngwéé ehyagáá asud á etonj-tê wê épúuted chǒ áte. Nzé ǎmbenléd-te nê, mod á nkole ké ahéé awē ǎnsébé asól ǎwéd-te nkole nímáá’áá mó.

awógé ábêm e'yale bon adúbé mod awě alómé me, akudé alongé áde déemaá', béekáád-taá mó. Amaá atóm á kwééd, asólé á alongé. ²⁵ Ne mbále, nlánge nyé meé, pónde ehúé', emaá-'ε ape, echě bad ábe béwédé béwōgkē ehób e Mwän a Dyōb, bad ábe béwōg-ke chó bébē á alongé. ²⁶ Ngáne alongé áhúú ne Sáá, melemlem nê dōó ábélé áá alongé áhúú ne Mwän ámpē. ²⁷ Abagé-'ε Mwän ngíne ákáad bad áyāle Mwän adii ane awě béchəgεé bán Mwän-a-Moonyon. ²⁸ Nén déēkāmtē nyé yāl áte; pónde ehúé' echě bad bésyāāl ábe béwédé béwōgkē échē ehób, ²⁹ bébíd-te á son-tê: Bad ábe bébélé mbon, bépuú ábé á alongé, ábe bō-'ε bébélé mbéb bépuú békud nkógsen.

Mbón ayāl wée Yesue

³⁰ “Dyamdyam déesaá áde níhele mbēl ne mmēn. Ngáne echem Sánj álángé me áá níkáad nê dōó níkáadtēé, né-ōó mbakú echēm etyéémé. Etyéémé áyāle meekáádtēé ngáne mmēn nídáá, bon nkáadte' ngáne mod awě alómé me áhedéé.

³¹ “Nzé mbídé echem yāl mbón né ene mbón echě mbídéé eékobnedéé. ³² Bon mod ampée adé awě abíde me mbón, mbíí-'ε nēn meé, mbón echě abídéé me ekōbnédé. ³³ Nyēnlóm bad wée Jone, mō-áá abídé mbón tñgene mbále. ³⁴ Eesaá nēn bán, moonyon atñgéné me mbón abíd. Bon nlángé nyé tñgene mbón eche Jone, ábel nyédúbe me, nyékud e'sooson. ³⁵ Jone abédéé nēe etrukánj éche échodne', épenté-'ε ekíde. Nyēmbé menyinge áhíd ábē e'nyínen bé ekíde áyāle esón é pónde. ³⁶ Bon nwóó mbón echě etómé ké mbón echě Jone ámbídtē. Nsón míme echem Sánj ábágé me áá mbel mímad, mmēn mbíde mbón nēn bán echem Sánj mōó alómé me. ³⁷ Echem Sánj awě alómé me mwēn ámpē abíde me mbón. Nyéewógéé mō ehób, nyēnyíné-'aá mō mbéd. ³⁸ Nyéedúbpéé ane awě alómé, né-ōó nyéemwagké bán échē eyale édyεε nyé á nlém-tē. ³⁹ Nyékídtē' Eyale é Dyōb ahed áte áyāle nyéwēmtan bán nyéēkūd alongé áde déemaá' áwēd-te. Echén Eyale chēn-εε ehóbe áyāl echēm. ⁴⁰ Ké nē, nyéēhēdēε ape áwēm ábel bon nyékud alongé áde déemaá'.

⁴¹ “Saké edúbé é baányon níhedéé. ⁴² Bon mbíí nyaa é bad éche nyédíí, mbíí-'ε meé nyéewōhneé Dyōb edənge á nlém-tē. ⁴³ Mpedé á dñn áde echem Sánj, nyéēkobéé me, bon nzé mod ampée apedé á dñn ádē dēn, nyéēkob mō. ⁴⁴ Nzé nyékene' nhóg ne aníníí, nyéwōgē bwám, bon nyéēbēlēε ngáne Dyōb dēn dékenné nyé. Chán-nō nyédūbēε me? ⁴⁵ Ké nēe nyéēkobéé me, nyéewémtán bán, me-εε mēlāā echem Sánj meé nyéēkobéé me. Mosεε awě nyélyágé nlém áwē mwēn-nēe akōhté ane abé awě áhōb áá, nyébelé mbéb. ⁴⁶ Nzé nyēnkōh Mosεε adúbe né nyédúbpé me, áyāle nēn, áyāl echēm dōó ántenlé mam míme átélé. ⁴⁷ Bon nēe nyéedúbpéé mekan míme átélé, chán nyédūbēε ábêm e'yale?”

6

Yesue adídté ndun e mod

(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Luk 9.10-17)

¹ Ambíd e mímén mésyāāl, Yesue ne ábē bembapεε bēnchabé edib é Galilia éche béchəgεé bán edib é Tiberia. ² Ndun e mod ehídé'áá mō áyāle bényíné'áá menyáké míme ábélé'áá ngáne áchóóhté'áá bad bé nkole. ³ Héε Yesue ne ábē bembapεε békíí á ekone-mín bon bédyēε áse. ⁴ Pónde e Ngande e Nnyíme-ámín e bad bé Israel embé benben. ⁵ Asad áde Yesue ásádé dñd annyín ngáne ndun e mod ehúé'ε mō benben. Dōó áse dtεé Filibe aáken, “Héε déchanné ndyééd echě débéé ábén bad ádyé?” ⁶ Ansedéd mō nē ákəg mō áyāle mwēn ammad abíi chōm éche ábenlé. ⁷ Filibe ankwentén áá, “Etēd tómaa ne mbwókél é káppe ébe áchan ndyééd éche ékwognéd ábén bad bésyāāl adyé ábel bon mod téé ádyé mwátiíd.” ⁸ Dōó Yesue awě mbapεε ampée, Andreyá, Simōn Petro mwānyon áhóbeé áá, ⁹ “Mwā kódemod adé hén awě awánlé e'wεle é'táan ábe bébénlé ngun é bálí, awánlé-'ε súu ébe, bon chán enén ndyééd éhéleé-se ékwōg enén ndun e mod?” ¹⁰ Dōó Yesue álángéé ábe bembapεε áá, “Nyéláa ábē bad, bédyεε áse.” Nkəákəə ambud abé á ped e ádē abwóg a hōm. Né-ōó, ábē bad bésyāāl bēndyεé áse. A amute-tē wē, baachóm bébédé dyam e'kálé

é'táan. ¹¹ Hée Yesue átédé ábē e'wale, ásāgnān Dyōb, bonj ábē bembapεε békabpé bad. Ambēl melemem ne échē súu. Mod-téé andyé ngáne áhédé'áá. ¹² Ade bó moosyāál bémáá akód, Yesue anláá ábē bembapεε aá, “Nyélad ndyééd echē elyāgé ásē. Ndyééd ké póg eebébé'.” ¹³ Né-óó, áde bémáá adyé bēnlād ndyééd echē enlyāg ásē, enlón e'lón dyóm ne é'be. ¹⁴ Anyín áde ábē bad bényíné mímén menyáké míme Yesue ábélé bēnhōb bán “Ne mbále, nkal e'dáədəŋ awě bēnhōbpē bán āpē á nkōŋsé mó nén.” ¹⁵ Yesue ambíí aá bēhede mó akób ányáged mó ábē kēŋ. Né-óó, antīm ámbíd á ekone-mín.

Yesue akii á mendib mín
(Mat 14.22-33; Mak 6.45-52)

¹⁶ Ngukél, bembapεε ábe Yesue bēnkē á edib. ¹⁷ Bēnsól á bōle-tē, bēchabpé edib, bétimnád á Kapenahum. Ehíntén êmmād ape áde Yesue éēpédéé wée bédíí. ¹⁸ Enén pónde epub é ngíne étómé'áá, épúutád-te mendib áte. ¹⁹ Bōōb-pōó bembapεε bēmmād akε ké máyl méláán ké'ε méniin, dōó bényíné Yesue akag á mendib mín, átimnád benben ne ábab bōle. Mbwōg rí ngíne ménkōb bó. ²⁰ Bonj anláá bó aá, “Mε-εé ndé, nyéebáá'.” ²¹ Hée bétédé mó á bōle-tē ne menyinje, ábwōg-ábwōg bēpēēn-ne bōle á nkin wée békágé'áá.

Yesue mó adé ewele éche ébage' alongé

²² Néε bīn é'sāngé, ndun e mod echē enlyāg á múde mé edib mímíníí wée Yesue ne ábē bembapεε bēmbídtē, bēnchem bán, ngukél echē entóm, bōle e'hóg bēnpēn bōó bēmbē áhed. Bēmbíí-'ε bán Yesue enkēnsónlé áwēd-te ne ábē bembapεε. Bēmbíí bán ábē bembapεε bēnpēn bōó bēnkē. ²³ Myōle mémpeε míme mémbíid á dyad á Tiberia mémpe á nkin mé edib benben ne hōm áde ene ndun e mod éndyēē e'wale ámbíd echē Sāngwéé ámáá Dyōb asāgnēn. ²⁴ Ade ene ndun e mod ényíné nén bán, Yesue ne ábē bembapεε béesaá áhed, bēnsól á myōle-tē wē, békē á Kapenahum, áke dé ahed Yesue.

²⁵ Ade ábē bad bēpédé á pēd e edib eníníí, bényīn Yesue. Bēnsédéd mó bán, “A-meléed, pónde ehéé épédé hén?” ²⁶ Yesue ankwentén bó aá, “Ne mbále, nlānge nyé nén mēé, saké menyáké mímé nábélé níkáó bonj nyéhédé mε. Nyēhede mε áyāle e'wale ábe nyédyédé bonj nyékód-te. ²⁷ Nyéewāg ntū áyāle ndyééd echē ebōode', bonj nyéwāg ntū áyāle ndyééd echē ebāg abé ne abé á alongé áde déemaá', chó-'aá ebage alongé áde déemaá'. Ene ndyééd chóó Mwān-a-Moonyonj ábēé. Móó Dyōb Titée áhédé e'chem aá ábel nē.” ²⁸ Dōó ábē bad bēnsédéd Yesue bánken, “Cheé sétāngéné abel, ábel bonj sébel mekan míme Dyōb áhedéé aá, sébel?” ²⁹ Yesue ankwentén aá, “Dyam áde Dyōb áhedéé aá nyébel ádíí ádúbe mε awě álómé.” ³⁰ Bēntimtén Yesue bán, “Menyáké méhéé wēbenlé míme sényīnnē bonj sēdúbé wε. Cheé mmōn wékonjé abel? ³¹ Abēd betaa bēndyē mána á ehyanje ngáne éténlédé á kálag e Dyōb nén bán, ‘Ambag bó e'wale ábe é'bíidé ádyōb aá bēdyé.'” ³² Yesue anhób aá, “Ne mbále, nlānge nyé nén mēé, saké Mosεε móombē nyé ewele éche ehúú ádyōb, bonj echem Sāŋ móombē nyé ewele éche ehúú ádyōb. ³³ Ayāle mε-εé ndé échē ewele éche Dyōb ábágé, échē ehúú ádyōb, echē ábageé baányonj bé nkōŋsé alongé áde déemaá'.”

³⁴ Dōó bēlāngéé Yesue bán, “A-Sāŋ, bagé sé échén ewele pónde ésyāál.” ³⁵ Yesue anláá bó aá, “Mε-εé ndé ewele éche ébage alongé áde déemaá'. Kénzée awě apedé áwēm, nzaa éekóbpé mó ámpē. Kénzée awě adúbpé mε, píd éekóbpé mó ámpē. ³⁶ Nlāngé nyé nén mēé nyēnyíné mε bonj nyéedúbpēé mε. ³⁷ Bad bésyāál ábe echem Sāŋ ábágé mε, bēpē áwēm. Kénzée awě apedé áwēm, méebāngé mó akob. ³⁸ Ayāle meebídeé ádyōb ábel ngáne ébōŋnéde mε. Mpedé ábel ngáne ébōŋnéde echem Sāŋ awě álómé mε. ³⁹ Bonj nén ádíí mewēmtēn míme ane awě álómé mε, aá áfíntē bad bésyāál ábe ábágé mε, meebóde ké nhóg, bonj aá mípuud bó moosyāál á epun é asóg. ⁴⁰ Echem Sāŋ ahede aá moosyāál awě anyíné mwān, adúbé-'ε mó, ákud alongé áde déemaá'. Mēpuúd-te bó á epun é asóg.”

⁴¹ Abē bad bé Israel bēmbootéd anyoo áte tāngene Yesue, ahób áde áhóbé aá, “Mēé ndé ewele éche ébidé ádyōb.” ⁴² Hē dōó bēhōbēé bánken, “Saá Yesue, mwān awě Josebe nén-ε?

Ngómē debíí sáá ne nyan? Chán-nō áhēlēē-ē áhōbē aá móbídē ádyōb?” ⁴³ Yesue anláá bó aá, “Nyésōg anyoo áte. ⁴⁴ Modmod éhēlēē-ē ápe awēm, ésebán Titée awē alómé me apééné mó awēm. Měpuúd-te mó á epun é asóg. ⁴⁵ Eténlédé ngáne bekal bé’dáádəŋ bēhóbé nén bán ‘Dyōb déyāgēd bó moosyáál.’ Kénzée awē awóge’, áyāgkē-’ε wée Titée, apag awēm. ⁴⁶ Eesaá nén bán, mod ké nhóg akényīn Titée. Ane awē abídé wée Dyōb mwēmpen móo akényīn Titée. ⁴⁷ Ne mbále, nlānge nyé nén mée, kénzée awē adúbpé me ákūd alongé áde déemaá’. ⁴⁸ Me-εé ndé ewele éche ébage alongé. ⁴⁹ Abēn betaa béndyē mána á ehyānge, bon ké nē, bēnwē. ⁵⁰ Bon ewele éche ébídé ádyōb édé nyaa echē kénzée awē adyédé chó éewáá. ⁵¹ Me-εé ndé ewele éche ébage alongé éche ébídé ádyōb. Kénzée awē adyédé échē ewele, ábē á alongé á ngíndé ne á ngíndé. Echén ewele éche mébēé nyé édii echem yāl echē mébē ábel bon ríkəde alongé dé nkōŋsé.”

⁵² Ade ábē bad bėwógé nē, bēnlīŋ, bēn ne bēn bėbootéd-te mpentən ní ngíne, bėsēdté bánken, “Chán anén mod áhēle atéd eche yāl, ábe syánē aá dédyág?” ⁵³ Yesue anláá bó aá, “Ne mbále, nlānge nyé nén mée, nzé nyéedyéde yāl e Mwān-a-Moonyon nyēmwē-’ε nímē mekií, nyéekudté alongé áde déemaá’. ⁵⁴ Kénzée awē adyédé echem yāl, amwē-’ε nímēm mekií, ákūd alongé áde déemaá’, mēpuúd-te mó á epun é asóg. ⁵⁵ Ayāle echem yāl chō ekōŋté ndyééd abé, nímēm mekií-’ε mékon mmítéd abé. ⁵⁶ Kénzée awē adyédé echem yāl, amwē-’ε nímēm mekií, alyāgé adé ne me, me-’ε nlyāgé ndé ne mó. ⁵⁷ Titée awē akəə bon bad bėbé á alongé, mó alómé me, mó akəə-’ε bon mbé á alongé. Melemlem née kénzée awē adyédé echem yāl, mébenlé abé á alongé. ⁵⁸ Né-əó, me-εé ndé ewele eche ébídé ádyōb. Meesaá nēngáne ewele éche abēn betaa béndyēē, bon ké nē bėwé. Bon kénzée awē ádyē echem yāl ábē á alongé á ngíndé ne ngíndé.”

⁵⁹ Yesue anhób nímén mésyāāl áde áyāgté’áá á ndáb e mekáne e bad bé Israel á Kapenahum.

E’yale ábe Yesue é’pene’ alongé áde déemaá’

⁶⁰ Ade bad híin ábe bėhídé’áá Yesue bėwógé nímén mekan bēnhōb bán, “Adén ayáge álélé ahíd. Nzée áhēle ákob ene ndín e dyam?” ⁶¹ Yesue ambíí aá, bėnyonje áte áyāl echē, né-əó anláá bó aá, “Nē áwag nyé á yāl-ε? ⁶² Chán-nō nyéhōbpē áde nyényīnnē Mwān-a-Moonyon apumme’ ámbíd ámín wée ámbídtē! ⁶³ Edəádəŋ é Dyōb chōo ébage’ alongé. Ekob é yāl éesaá dyamdyam. E’yale ábe nlāngé nyé é’dii edəádəŋ ne alongé. ⁶⁴ Bon ké nē, nyé donje á bad nyéedúbpeé.” (Bootya á pónde éche Yesue ábóótédé ayáged, ambíí bad ábe bėedúbé, abíí-’ε mod awē ášōm mó.) ⁶⁵ Ambád ahób aá, “Nén dōo ákəə bon nláá nyé mée modmod éhēlēē-ē ápe awēm káəŋ né echem Sāŋ abelé bon ápe awēm.”

⁶⁶ Bootya ene pónde nē dēnkəŋ bad ábe bėhídé’áá Yesue bėsóg mó ahíd, bétim-me ámbíd. ⁶⁷ Hée Yesue ásedtéé ábē bembapεε dyōm ne bėbe aá, “Nyémpē nyēhede atim ámbíd-ε?” ⁶⁸ Simōn Petro ankwentén mó aá, “A-Sāŋ, wée nzée sékéé? Wε-εé ewóo e’yale ábe é’kəə’ bon mod ákūd alongé áde déemaá’. ⁶⁹ Sédúbpe sébíí-’ε bán, wε-εé edé Ane-awē-Asáá awē abídé wée Dyōb.” ⁷⁰ Hée Yesue ákwentanné bó aá, “Eesaá mbále bán mpwεdé nyé bad dyōm ne bėbe-yε? Bon ké nē, nyé mod nhóg adii mod a Satan.” ⁷¹ Judase, mwān a Simōn Iskariode móo Yesue áhóbé’áá. Kénée ámbēē mbapεε nhóg áfínté e bembapεε dyōm ne bėbe, mó ankē Yesue ntúré.

7

Yesue ne badnyan

¹ Ámbíd e nímén mésyāāl, Yesue akagé’áá mebwóg ne mebwóg á mbwóg e Galilia. Enkēndəŋgé akε á mbwóg e Judeya áyāle bad bé Israel bėhédé’áá mó awúu. ² Bəəb-pəó, Ngande e E’bem * e bad bé Israel embé benben. ³ Hée Yesue baányan bėlāngé mó

* **7:2** Ngande e E’bem: ebédεε ngande echē bad bé Israel bėbélé’áá ákamten pónde echē ábāb betaa bėdyéé’áá á e’bem-té áde bėbédé á ehyānge, áde bėhídté á Egipto.

bán, “Etáŋgéné ádén abwóg á hõm ahide, éke á mbwóg e Judeya ábel bad ábe béhíde we bényín menyáké míme ébeléé. ⁴ Mod eebēlēē nsón á e’koŋned-te, nzé ahede aá móbyēen. Ngáne ébeléé mímén mekan mésyāāl ébel nkõŋsé řsyāāl mbíi we.” ⁵ (Ké Yesue baányan békēndúbéé mó.) ⁶ Héé Yesue álāŋgēé bó aá, “Echem pónde eépédéé. Boŋ ne nyé, echen pónde edé pónde ésyāāl. ⁷ Nkõŋsé méehelēé-se řkōō nyé. Boŋ řkōō me áyāle mpanlad bó mímb mewusé áte. ⁸ Nyébó nyékag á ngande. Méekaá áwed áyāle echem pónde eépédéé.” ⁹ Yesue amaá-’aá ahób nê, abé abé á Galilia.

Yesue akii Ngande e E’bem á Jerusalem

¹⁰ Ambíd e pónde áde Yesue baányan bémáá ake á Ngande e E’bem, mómpē ankē áwed. Boŋ enkēnlúmédte yāl. Ankē nyaa echē bad békēmbíí’ē ndín e mod echē ádíí. ¹¹ Benkamlēne bé Israel béhédé’áá mó á ngande-tê, bésēdté bánken, “Héé múmó ádíí?” ¹² Átíntē e ndun e mod echē embé á ngande-tê wê, donge á bad béhóbé’áá bán, “Ádíí mod a bwām,” ábííí-’ε bán, “Aáy, adoge bad dogén.” ¹³ Boŋ bó modmod békēmbídédte yāl áwed áyāle bébáá’áá bad bémááá bé Israel.

¹⁴ Ade ngande ékwógé ape átíntē, Yesue ankē asól á Ndáb-e-Dyõb, ábootéd ayáged. ¹⁵ Yāl enkóm benkamlēne áte bwāmbwam tãŋgene áde ayáge. Né-õõ, bēnsēdéd bánken, “Chán anén mod ámwédé mímén mam mésyāāl abíi áde éekii’ē á esukéle é mbéndé?” ¹⁶ Héé Yesue ákwentanné bó aá, “Ayáged áde n’yágtéé déesaá ádēm. Ádíí áde mod awē alómé me. ¹⁷ Kéznéé awē awémténé ábel ngáne Dyõb áhedéé, ábíí ké ádēm ayáge ahúú ne Dyõb ké’ε ahúú ne mmēn. ¹⁸ Kéznéé awē ahóbne echē kunze, abele nê áhede eche yāl edúbé. Boŋ mod awē ahēdte’ mod awē alómé mó edúbé, asáá nlém á abum, eesaá mod a metóm. ¹⁹ Eesaá mbále nén bán, Mosēe abagé nyé mbéndé-ye? Ké nê, nyé modmod eehídéé mbéndé éched. Cheé ékáá boŋ nyéhédé me awúu?” ²⁰ Dóõ ene ndun e mod ékwentanné mó bán, “Edáádē é mbéb édé we áte. Benzébádé béhede we awúu?” ²¹ Yesue ankwentén bó aá, “Nsón nhóg míme mbélé, řkómté nyé moosyāāl yāl áte. ²² Mosēe ambē nyé mbéndé aá, nyéyage áben bán (kénéé edíí bán, saké Mosēe móõmbootéd. Ábēn betaa bóõ bēmbootéd). Né-õõ, nyéyage bad á Mbwe-mé-nkóme-áte. ²³ Nzé béyágé mod á mbwe-mé-nkóme-áte, ábel béebõõ’ mbéndé e Mosēe, cheé ékáá boŋ nyélinné me áyāle ndídé mod bwām á mbwe-mé-nkóme-áte. ²⁴ Nyéekáádté dyaam áde mbélé ngáne nyényíné, nyékáad ngáne éhednadté.”

Bán Yesue mōdé Ane awē bésinēé-ye?

²⁵ Héé dóõ donge á bad bé Jerusalem béhóbéé bánken, “Saá mod awē béhedéé awúu mó nén-ε? ²⁶ Nyénōné’, akanle bad á tãl e ékwéé, bad bémááá béesaá-’aá mó dyaamdyaam aláa. Kapóg bebíí bán ne mbále, mōdé Ane-awē-Béwógté-yõõ! ²⁷ Boŋ éehelēé-se ébé nê, áyāle debíí bán pónde echē Ane-awē-Béwógté ápeé, modmod éebíí’ē wéé ábíidé. Debíí wéé anén mod ábíidé.” ²⁸ Yesue ambé áyāgté’ á Ndáb-e-Dyõb. Ade áyāgtéé dóõ áchágté ehób ámín aá, “Éε, nyébíí me bwām, nyébíí-’ε wéé mbíidé. Meépedéé hén ne mmēn. Ane awē alómé me adé mbále. Nyéebíí’ē mó, ²⁹ boŋ me pen mbíí mó áyāle áwē dóõ mbíidé, mó-’aá alómé me.” ³⁰ Ade áhóbé nê, béhédé’áá mó akób, boŋ modmod enkēmbánné mó ké ekáá á yāl, áyāle eche pónde enkēmpaá. ³¹ Ké nê bad híin átíntē ene ndun e mod béndúbē mó. Béhóbé’áá bánken, “Ade Ane-awē-Béwógté ápeé, ábēl e’chemléd bé menyáké, míme řtómé míme anén mod ábélé-ye?”

Befarisia bélómé bad ákób Yesue

³² Befarisia bēnwōg néé bad bényonŋgēé áte, béhóbéé mímén mekan tãŋgene Yesue. Né-õõ bóõbe beprise bémááá bēnlōm bēmbaledé ákób mó. ³³ Héé Yesue áhóbéé aá, “Ndíi ndé ne nyé, boŋ mwāmpín mí pónde mēsū ámbíd wéé ane awē alómé me. ³⁴ Ambíd enê, nyéēhēd me, boŋ nyéenyínné, wéé mébēē-’ε nyéehēnlé ape áhed.” ³⁵ Nê dēmbēl benkamlēne bésēdté nhóg ne aníníí bánken, “Héé anén mod múmó áhedéé ake, wéé syāné

déehenlé mó anyín? Ahede akε á alon á Grikia wée ábēd bad bédíí á ebwóg áyáged bad bé Grikia-ye? ³⁶ Ahóbe' aá deéhēd mó bon déenyinné mó. Aá déehenlé-'ε ape wée móbēē. Cheé nē álūmté?"

E'dib bé mendib mé alongé áde déemaá'

³⁷ Epun é asóg é ngande éche éntōmtēn etógnén abé áyāle ene ngande émpě. Yesuε antyéém ámīn, dōo áchágté ehōb ámīn, áhōbē aá, "kénzée awé píđ ékóbé áhyag áwēm áhyε ámwē mendib. ³⁸ Kénzée awé adúbpé me, Kálag e Dyōb ehóbe aá, 'e'dib bé mendib mé alongé bēbīdē mó áte é'sobpe.' " ³⁹ Edāádān éche Esáá chōo Yesuε áhóbé'áá. Chōo bad ábe bēndūbē mó bēntāngēnnē akud. Ene pōndé né Edāádān éche Esáá éēpēdēē wée ábē bad áyāle ene pōndé ne Dyōb déēlūmtēē ehúmé éche Yesuε.

Bad békábné áte á atón áde Yesuε

⁴⁰ Donje á bad áfinté ene ndun e mod ábe bēnwōg nēe Yesuε áhóbēé nímén mekan bēnhōb bán, "Ne mbále, anén mod adíi nkal é'dāádān awě āpě." ⁴¹ Bad bēmpēe bēhóbé'áá bán, "Mōdé Ane-awě-Béwógté awě āpě." Ké nē, bēmpēe bēhóbé'áá bán, "Ane-awě-Béwógté eéhēlēē-se abíd á Galilia. ⁴² Eténlédé á Kálag e Dyōb nén bán, Ane-awě-Béwógté ābīd á túmbé e Dabid á dyad á Betelhem wée Dabidε ámbīdē." ⁴³ Né-ōó, bad bēnkabén áte á atón áde Yesuε. ⁴⁴ Donje á bad bēhédé'áá mó akób bon modmod enkēmbánné mó ké ekáá á yāl.

Baámbáá bé Israel béekwēntēnēé Yesuε adúbe

⁴⁵ Káōne ásōg bembāledε bé Ndáb-e-Dyōb bēntīm wée beprise bēmbáá ne Befarisia. Héε beprise bēmbáá ne Befarisia bésēdteé bó bánken, "Cheé ékóá bon nyéepēene mó hén?" ⁴⁶ Héε ábē bembāledε bēhóbēé bán, "Modmod eéhóbēé ndín é mam éche anén mod áhóbēé." ⁴⁷ Dōo Befarisia bésēdteé bó bánken, "Nédē ane mod adogé káōne nyēmpē-ye? ⁴⁸ Nyékényin nēe mod ambáá ké'ε Farisia nhóg adúbpé mō? Ké nhóg eédúbpéé mó. ⁴⁹ Enén ndun e mod eebii'ε mbéndé e Mose. Né-ōó ebómán édé ne bó." ⁵⁰ Farisia nhóg awě bēchágé'áá bán Nikodemuse awě ansébé Yesuε akε dé anyín, anláá bó aá, ⁵¹ "Eche syánē mbéndé eébagéé kunze nén dékōgsen mod áde déekáadtēé mó, áwōglen dyam áde ábélé." ⁵² Ade áhóbé nē, bēntimtén mó bánken, "We ámpē ebíde á Galilia-ye? Hēd áte á Kálag e Dyōb, wěnyin nén wě nkal é'dāádān eebídeé á Galilia."

Mmwaád awě akábé asón

⁵³ Ambīd enē moosyāól ansú áwe ndáb.

8

¹ Yesuε pen ankě á Ekone é Menzab. ² Nēe bīn é'sángé mbwēmbwε, antīm ámbīd á Ndáb-e-Dyōb. Ndun e mod empě áwē. Andyéé ásē ábootéd bó ayáged. ³ Bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bēmpēēn mmwaád nhóg áwē, awě békóbé nēe ákábēé asón á ndáb e e'wóngé. Bēntīi ane mmwaád áfinté echáb, ⁴ bon bēlāngē Yesuε bán, "A-meléed, békóbé anén mmwaád nēe ákábēé asón á ndáb e e'wóngé. ⁵ A mbéndé eche syánē, Moseε anhób aá, enén ndín e mmwaád bēlūm chō meláá káōn áwē, chán-nō wε-'ε éhóbé?" ⁶ Bēnsēdéd mó nē áhīi mó melám, ábel nén békóben mó awusé. Bon Yesuε anwúlén ásē, ábootéd bwēm atel á ndōob-tē ne ábē e'mii. ⁷ Ade bēbádnéné mó asēded, antíi yāl ámīn, aláá bó aá, "Nyé ké ahéé awě eébélé mbéb ábē mod a'só álum mó meláá." ⁸ Anwúlén mó ásē ámpē átelé' ábē bwēm á ndōob-tē. ⁹ Ade ábē bad bēwógé nē bēmbootéd ahide nhógē-nhógē. Bad bēmbáá bóo bēnsēbē akε, bon bēsad bēhīdē'. Káōn ne á asóg Yesuε mwēmpēn anlyāg, ane mmwaád-tε abé atyéém áhed. ¹⁰ Ade Yesuε átíidé yāl ámīn, dōo ásēdteé ane mmwaád aá, "A-mmwaád nén, héé bad ábe bēpēéné wε hén bédíí? Modmod eélyāgēé hén awě ahóbé aá bēwúu wε-ye?" ¹¹ Ane mmwaád ankwēntēn aá, "A Sán modmod." Héε Yesuε álāngēé mó aá, "Né mēmpē méehóbpé méé bēwúu wε. Kāg wε, bon weébēlē mbéb ámpē."*

* **8:11** Ekud e kálag é'só éewóó'ε échén eped (7.53-8.11).

Yesue m̄adé e'nyinen bé ekide bé nkõjsé

¹² Yesue anláá ábê bad ámpē aá, “M̄éé ndé e'nyinen bé ekide é' bad bé nkõjsé. Kénz̄éé awě ahíde me, éekaá á ehíntén-tê, bon̄ ákũd e'nyinen bé ekide ábe é'bage' alongé.” ¹³ Dóo Befarisia bél̄angéé mó bán, “Ebíde echoŋ ȳl mbón, né-óó mbón echõŋ eékobnedéé.”

¹⁴ Yesue ankwentén aá, “Kén̄éé mm̄en mbídeé echem ȳl mbón, echem mbón edé mbále, áȳale mbíi w̄éé mbíde, mbíi-'é w̄éé r̄ikagké, bon̄ nyé, nyéebíi-'é w̄éé mbíde, nyéebíi-'áa w̄éé r̄ikagké. ¹⁵ Nyékáadte bad á nyaa e moonyon̄. Meekáadtéé modmod. ¹⁶ Ké menkáad-te ké káadtén, ech̄em mbakú edé mbále, áȳale meekáadtéé ne mm̄en, bon̄ nkáadte, ne ane awě alómé me. ¹⁷ N̄éé behúde ké n̄é áte, á mbéndé ech̄en, éténlédé n̄en bán nzé bad bébe bébídé dyam mbón, bon̄ behóbé melelem mé dyam, né ene mbón edé mbón e mbále. ¹⁸ Nyébii-óó n̄en bán nwóó mbón ébe, mm̄en ne mod awě alómé me, awě adé echem S̄an̄.”

¹⁹ H̄éé dóo Befarisia bésedteé mó bán, “H̄éé sóó adíí?” Ankwentén bó aá, “Nyéebíi-'é me, nyéebii-'áa ké echem S̄an̄. Nzé nyémbíi me, né nyébíi káõŋne echem S̄an̄.”

²⁰ Yesue anhób áb̄en e'yale áde áȳagtéé á Ndáb-e-Dyõb-te, benben ne w̄éé békon̄géé m̄oné. Bon̄ modmod enkênkóbpe mó, áȳale eche pónde ech̄é békóbéé mó enk̄empaá.

²¹ Yesue anláá ábê bad ámpē aá, “M̄ěkě, nzé mmaá-'é ake, nyéeh̄ed me, bon̄ nyéenyinné, né-óó nyéew̄é áwen mbéb-te. W̄éé m̄eb̄ē, nyéehenlé ape áhed.” ²² H̄éé bad bembáá bé Israel bésedteé bán, “Ahóbe' aá, w̄éé mókéé aá syán̄é déehenlé ape áhed, múmó ahede ȳl awúu-yé?” ²³ Anláá bó aá, “Nyédii bad ábe bébídé ásē w̄en, bon̄ me pen, mbíde ám̄in. Nyébídé á nkõjsé w̄en, me pen, meebídeé á nkõjsé w̄en.” ²⁴ N̄é dóo ák̄áá bon̄ r̄l̄angē nyé meé, “Nyéew̄é áwen mbéb-te. Nzé nyéedúbpe bán, ‘Ndii Mod Awě Ndii,’ né nyéew̄é-'é áwen mbéb-te.” ²⁵ H̄éé bésedteé mó bánken, “Nz̄é-módé edíí?” Dóo ákwentanné bó aá, “Nyaa e mod ech̄é r̄l̄angé nyé se á mbooted meé ndé ch̄óó r̄díí. ²⁶ Nwóó mam híin ahób t̄angene nyé, ne ákáad nyé. Bon̄ mod awě alómé me adíí mod a mbále, mekan m̄im̄é r̄l̄angé-'áa nyé h̄en á nkõjsé médií mekan m̄im̄é r̄wógé áwē.” ²⁷ Ade Yesue áhóbé n̄é, b̄enk̄ensõnt̄enné bán Sáá awě adé ám̄in móó áhóbéé. ²⁸ H̄éé Yesue ál̄angéé bó aá, “Pónde ech̄é nyémadté Mw̄an-a-Moonyon̄ abane ám̄in, dóo nyébii-'é bán, ‘Ndé mod awě r̄hóbé meé ndé.’ Nyébii-'é bán, meéb̄l̄ē dyamdyam ne kunze ech̄em, bon̄ dyam áde r̄hóbéé adii dyam áde echem S̄an̄ áȳagté me. ²⁹ Ane awě alómé me, adé-'é ne me, eétedteé mm̄emp̄en, áȳale m̄bele' mekan m̄im̄é mébõŋnéde mó.” ³⁰ Bad híin ábe b̄enwõg n̄éé Yesue áhóbéé m̄im̄en mekan, b̄endübē mó.

Nz̄éé adé sáá awě bad bé Israel?

³¹ H̄éé Yesue ál̄angéé bad bé Israel ábe b̄endübē mó aá, “Nz̄é nyédii nyéhíde' ad̄em aȳage, né nyékõŋté áb̄em bembap̄e abé. ³² Né nyéeb̄ii mbále, né ene mbále eh̄ud-te nyé á mehan̄-tê.” ³³ B̄enk̄wentén bán, “S̄edii nchyáátén míme Abraham̄e. Séebédéé-'áa nt̄an̄ a mod mb̄ed. Chán-n̄ó eh̄ele eh̄óbē w̄éé séebáá á mehan̄-tê?” ³⁴ Yesue ankwentén bó aá, “Ne mbále, nl̄ange nyé meé, kénz̄éé awě abele mbéb adii nt̄an̄ a mbéb. ³⁵ Nt̄an̄ eebágk̄é á túmbé-te abé ne abé, bon̄ mw̄an a túmbé, adii mw̄an a túmbé pónde ésyā̄l. ³⁶ Né-óó, nzé Mw̄an ahúde nyé á mehan̄-tê, né dyamdyam déetédte nyé nt̄an̄ ámpē. ³⁷ Mbíi meé nyédii nchyáátén míme Abraham̄e, bon̄ ké n̄é, nyéhede me awúu, áȳale nyéeh̄ed̄ē ad̄em aȳage ahíd. ³⁸ Nl̄ange nyé mekan míme echem S̄an̄ álúmté me. Nyé-'é nyébele mekan míme ech̄en s̄an̄ ál̄angé nyé.”

³⁹ B̄enk̄wentén mó bán, “Abraham̄e adii ech̄ed s̄an̄.” Yesue anláá bó aá, “Nz̄é nyênkõŋ bán ábe Abraham̄e abé, né nyébele' mekan míme Abraham̄e ábélé'áá. ⁴⁰ Mekan mésyā̄l míme r̄ik̄emb̄enlé r̄díi ál̄áa nyé mbále ech̄é r̄wógé w̄éé Dyõb. Kén̄é, nyéhede me awúu. Abraham̄e eébele'aá, enén ndín e dyam. ⁴¹ Nyébele mekan míme ech̄en s̄an̄ áb̄el̄éé.” B̄enk̄wentén mó bán, “Dyõb d̄emp̄en-éé séwóó n̄éé ech̄ed S̄an̄, béechyáa-'áa sé á asón.” ⁴² Dóo Yesue ál̄angéé bó aá, “Nz̄é Dyõb d̄enkõŋ ech̄en S̄an̄ abé, né nyéd̄áá me, áȳale mbíde w̄éé Dyõb ndé-'é h̄en b̄óob. Meépedéé ne mm̄en, bon̄ mó alómé me. ⁴³ Nz̄om ech̄é ek̄áá bon̄ nyéeh̄ed̄ē' me ehób awóg, edii nyéeh̄ed̄ē áb̄em e'yale awóg. ⁴⁴ Nyédii bán ábe ech̄en

sáŋ, Satanε, míme mewêmtεn mó-'aá nyédáá ahíd. Se á mbooted, adii ane awě awúe' bad, eékwógnédéé mbále mbéd, áyāle mbále eésaa mó áte. Nzé akale metóm, né abele míme nsón áyāle adii nkal a metóm, abé-'ε sáa a metóm. ⁴⁵ Nyéedúbpéé me, áyāle nkanle nyé mbále. ⁴⁶ Nyé ahéé ahεle alúméd aá, mbélé mbéb? Nzé nkanle nyé mbále, cheé-ō ékǎá boŋ nyéedúbpé me? ⁴⁷ Kénzée awě ahúú ne Dyöb, awóge eyale é Dyöb. Nzom echě ekǎá boŋ nyéewóglán edii, nyéesaá bǎn bé Dyöb.”

Bad bé Israel béekobéé ayáge áde Yesue

⁴⁸ Héε ábê bad bé Israel bétimtanné Yesue bánken, “Eesaá mbále bán, sênkǎl mbále áde séhóbé bán, edii mod a Samaria, edǎádǎŋ é mbéb édé-'ε wε áte-ye?” ⁴⁹ Ankwentén bó aá, “Edǎádǎŋ é mbéb eésaa mé áte. Mbage echem Sáŋ edúbé, boŋ nyépen nyéébāgēē me edúbé. ⁵⁰ Mmēn meéhēdtēē yǎl edúbé, boŋ mod adé awě ahede' aá ríkud edúbé, mó-'aá, abage mbakú echě etǎŋgéné. ⁵¹ Ne mbále, nlǎŋge nyé meé, kénzée awě abele' chōm-éε rí'yágtéé, éewáá mbéd.” ⁵² Dóo ábê bad bélǎŋgéé mó bán, “Bǎǎb dóo sébíí bán, edǎádǎŋ é mbéb édé wε áte. Abrahamε anwé, bekal bé'dǎádǎŋ bómpē bēnwē. Boŋ bǎǎb éhōbē wéé mod awě adúbpé wε, éewáá mbéd. ⁵³ Echēd sáŋ Abrahamε anwé. Ewémtné wéé mótōmē mó-ye? Bekal-bé-e'dǎádǎŋ bómpē bēnwē. Nzé-módé wεwε éwēmtanné wéé módé?” ⁵⁴ Héε Yesue ákwentanné bó aá, “Nzé nhεdte echem yǎl edúbé, né échē edúbé éesaá dyamdiam. Echem Sáŋ awě nyéhóbéé bán mó adé nyé sáá, mó abage me edúbé. ⁵⁵ Nyéébīí' é mó mbéd, boŋ mbíí mó. Nzé nhóbé meé meebīí' é mó, né ndé nkal a metóm néε nyé. Boŋ mbíí mó, mbele-'ε mam míme áhóbéé. ⁵⁶ Echēn sáŋ Abrahamε ambé menyīŋge aá, móōnyīn epun éche mépéé, annyīn-ne chó, abé-'ε menyīŋge bwāmbwam.” ⁵⁷ Dóo bésēdteé mó bán, “Áde wéēpēdēē móom mé mwé métáan, wéé mónyīnē Abrahamε-ye?” ⁵⁸ Yesue ankwentén bó aá, “Ne mbále, nlǎŋge nyé nēn meé, byánán béchyāā Abrahamε, 'Ndé.' ” ⁵⁹ Ade ábê bad béwóge nē, dóo bébóótédé meláá ahεd, álúm mó. Boŋ Yesue ansóm, abíd-te á Ndáb-e-Dyöb.

9

Yesue achōŋté mod awě béchyááné ndīm

¹ Ade Yesue átóméé, dóo ányiné mod awě béchyááné ndīm. ² Dóo ábē bembapεε bésēdteé mó bán, “A-meléed, mbéb míme nzée ríkǎá boŋ béchyáá anén mod ne ndīm? Mbéb míme mwēn-ε, káa míme sáá bó nyan?” ³ Yesue ankwentén bó aá, “Saké míme mbéb ríkǎá, saá-kaá míme sáá bó nyan. Boŋ nēn ábēnlédé ábel ngíne e Dyöb ébíd áwed áwē yǎl. ⁴ Ngáne bīn é'dii ényīnneé ámīn, detǎŋgéné débél nsón míme ane awě álómé me. Ehíntén ékwóge apε áde mod éehēnlé nsón abel. ⁵ Bǎǎb áde rídíí á nkōŋsé, me-éé ndé e'nyīnen bé ekíde bé nkōŋsé.” ⁶ Ade Yesue ámáá ahób nē, ansob aléed á ndǎǎb, atób dó boŋ áwāgtē ane mod a ndīm á mīd, ⁷ álāŋgē mó aá, “Kǎg, éwobe e'só á eton é Silom” (ádé dīn áde nēn bán, “Bélómé”). Né-ǎó, ane mod ankě, áwōbē-'ε mīd. Antīm ámbīd, ányīnne'.

⁸ Héε bad ábe bēmbīí mó ne bad ábe bényínáá ngáne áchóméé bwēm, bésēdteé bán, “Saá anén mod ayǎgkē adyεε ásē, áchōmē bwēm-ε?” ⁹ Donje dénhōb bán, “Módé,” ábíníí-'ε bán, “Aáy! Awágne mó wágnén.” Boŋ ane mod mwēn anhób aá, “Mmēn-éé ndé.” ¹⁰ Dóo bésēdteé mó bán, “Chán-nō émwédé abooted dé anyīnen?” ¹¹ Ankwentén bó aá, “Mod awě béchǎgēé bán, Yesue, antób elǎǎb, awógéd me chó á mīd, aláá-'ε me aá ríke á eton é Silom, ríke ríwobe mīd. Né-ǎó, menkě. Awobe áde ríwóbpé mīd, míbootéd-te anyīnen.” ¹² Bēnsédéd mó bán, “Héé ane mod adíí?” Ankwentén bó aá, “Meebīí' é.”

Befarisia béhéde áte ngáne

Yesue áchōŋté mod a ndīm

¹³ Bēnkēén ane mod awě ankwě ndīm wéε Befarisia. ¹⁴ Epun éche Yesue antōbpē elǎǎb ánēdē-'ε ane mod mīd áte, ébédéε Mbwε-mé-nkóme-áte. ¹⁵ Befarisia bēnsédéd ane mod awě ankwě ndīm ámpē bánken, “Chán émwédé abootéd dé anyīnen.” Héε álāŋgēé bó aá,

“Antáb eləəb awógéd me á m̄id. Ade níwóbpé e’só, níbootéd-te anyínen.” ¹⁶ Hê dɔɔ donje á Befarisia béhóbéé nén bán, “Anén mod awě abelé adén dyam, eéhēlē-sē abé mod awě Dyöb álómé, áyāle eékonjéé mbéndé e Mbwe-mé-nkóme-áte.” Bonj ábíníí-’é béhóbé’áá bánken, “Chán mod a mbéb áhēlese abelé’ échén ndín e menyáké?” Nén dēmpēén nkabén átíntē echāb. ¹⁷ Né-ɔɔ, Befarisia bēnsedéd ane mod ámpē bánken, “Ngáne éhóbé wēé mōbelé bonj ényínne’, cheé éwóó ahób á yāl eché?” Hēe ane mod ákwentanné bó aá, “Adii nkal é’daádəŋ.”

¹⁸ Ké nê, bad bé Israel bēnkēndúbéé bán, ane mod ansébé ndím akwē. Nê dēmbēl bēnchēlē sáá bó nyan. ¹⁹ Bēnsedéd bó bánken, “Nyéé nyēchyáá anén mod awě nyéhóbé bán, béchyáá ne ndím-ε? Chán-nō ébēnlédé bonj ányínnē bɔɔb?” ²⁰ Dɔɔ sáá bó nyan bēkwentanné bán, “Sēbii bán awed mwān mōdé, sēbii-’ε bán bēnchyāā mó ne ndím. ²¹ Bonj séekoo’ é abii ngáne ámwédé anyínen, séebii-’áa mod awě abelé bonj ányínne’. Nyésedte mó, eesaá mwēndem, mwēn áhāb.” ²² Bēnhāb nê áyāle bēbáá’áá bad bé Israel. Bad bé Israel bēnhāb bán, kénzēé awě adúbpé aá Yesue mōdé Ane-awě-Béwógté, bēnan mó á ndáb e mekáne. ²³ Nê dɔɔ dēnkəŋ bonj sáá bó nyan béhób bán, “Nyésedte mó, eesaá mwēndem, mwēn áhāb.”

²⁴ Hēe ábē bad bé Israel bēchēnléé ane mod awě Yesue ándidte bwām ngen échē élónténé ébe, bonj bēlāngē mó bán, “Kāl echoŋ mbále á dīn á Dyöb. Sēbii bán anén mod awě achōŋté wē adii mod a mbéb.” ²⁵ Dɔɔ ane mod átimtanné bó aá, “Meebii’ é me ké adé mod a mbéb ké’ε eesaá. Dyam ahóg áde níbii, ádé nén, menkwě ndím bonj bɔɔb nnyínne’.” ²⁶ Hēe bésedteé mó bánken, “Cheé ámbenlé bonj ébootéd anyínen?” ²⁷ Ankwentén bó aá, “Mmaaá nyé aláa bonj kénē, nyéedúbpéé me. Cheé nyéhēdeé bán nílaa nyé ámpē? Nyémpē nyéhēde’ ábē bembapēe abé-yε?” ²⁸ Hēe bésyáá’ é mó, bēhōbē bán, “Wε-éé edé mbapēe awě ane mod. Sēdii bembapēe ábe Mosee. ²⁹ Sēbii bán, Dyöb dénhāb wēe Mosee, bonj séebii’ é wēe anén mod pēn ábídé.” ³⁰ Ane mod ankwentén aá, “Nén ádé nkōmtēn ní yāl áte. Nyéebii’ é wēe ábídé, bonj kénē abelé nnyínne’. ³¹ Debii bán, Dyöb déekwentánné mekáne mé bad bé mbéb, bonj akwentan mekáne níme bad ábe bēbage mó edúbé, bēbelé-’ε mam níme áhēdeé. ³² Taase nkōŋsé níbootad mod eéwōgēē mbéd, bán mod abelé mod awě béchyááné ndím anyínne’. ³³ Nzé anén mod awě achōŋté me enkēmbé mod a Dyöb, né eéhele’áa-sē ábel enén ndín e dyam.” ³⁴ Dɔɔ ábē bad bēkwentanné mó bán, “Béchyáá wē á mbéb-te, ékwōg-ke á mbéb-te, bonj bɔɔb éhēde sé ayáged-ε?” Hēe dɔɔ bēbídte mó á ndáb e mekáne.

Ndim e edáádəŋ

³⁵ Ade Yesue áwógé bán bēbídte ane mod awě ánchoódté á ndáb e mekáne, anhed mó. Ade ányíné mó, ansedéd mó aáken, “Edúbpé Mwān-a-Moonyon-ε?” ³⁶ Ane mod antimtén mó aá, “A-Sāŋ nzéé adé Mwān-a-Moonyon, láá mé ábel nén nídúbe mó?” ³⁷ Yesue anláá mó aá, “Emaá mó anyín, nyúmō-’áá nyékale’ nén.” ³⁸ Hēe ane mod áhóbéé aá, “A-sāŋ, ndúbpé!” Abwóg-ke mebóbónj ábe mó edúbé. ³⁹ Yesue anhób aá, “Mpedé á nkōŋsé wēn, ákáad bad ábel nén bad ábe bēkwédé ndím bényínen, ábe bó-’ε bényínne’, bēkwē ndím.”

⁴⁰ Ade donje á Befarisia ábe bóəbe Yesue bēmbē áhed bēwógé nê, bēnsedéd mó bánken, “Sédúbpé bán, weehóbéé wēé sémpē sékwedé ndím?” ⁴¹ Yesue anláá bó aá, “Nzé nyēnkwe ndím, né mbéb méesaá nyé á yāl. Bonj bɔɔb áde nyéhóbéé bán nyēnyínne’, mbéb nídíí níde nyé á yāl.”

10

Ngan e Nnən a nídyəŋ ní mbód ne éche mbód

¹ Yesue anhób aá, “Ne mbále, nlāŋge nyé mēé, kénzēé awě eépoó á mmwē mé abem á mbód, bonj átim achágé pēd empée, adii nchīb, abé-’ε mod e ewúen. ² Mod awě apoo’ á mmwē mé abem mōdé Nnən a nídyəŋ ní mbód. ³ Mod awě anəne abem adibnad mó ekob.

Achəge mbód tée ne dīn, ábīdnē-’ε chό. ⁴ Abídnē-’aá chό, atómén chό, chό-’ε éhīdē mó, áyāle ébīí éche ehób. ⁵ Bonj échē mbód éhídée nken mbéd. Ebelé’ ébāā’ mó á yāl báán, áyāle éechemée éche ehób.” ⁶ Yesue ankalé bó enén ngan bonj bénkēnsónténné.

*Yesue aá móo módē
Nnən a rídyəŋ mí mbód a bwám*

⁷ Né-óó, Yesue ambád ámpē aá, “Ne mbále, nlänge nyé nén me-éé, méε ndé mmwe mé ekob wée mbód époo’é. ⁸ Byánán mǝpǝ, bad bésyāāl ábe bésébpé apε bébédée bechīb ne bad bé ewúen, bonj mbód éekēnwógénné bó. ⁹ Me-éé ndé ekob. Kénzée awě apoo áwēm, ákūd e’soosonj. Asāl, abíd-te ésebán mod atagte mó. Akud-te kéchéé éche áhédée. ¹⁰ Nchīb apag dásō áchīb, áwúu ne ábébed. Mpedé ábel bonj békud alongé áde álóné mbon. ¹¹ Me-éé ndé nnən-a-mbód a bwám. Nnən-a-mbód a bwám adé mbonjén áwé á nló níme éche mbód. ¹² Mod awě bétéde á nsón tédén, ánən mbód, áde mwēn éesaá nnən-a-mbód, áde éesaá-’aá nwóo-mbód, ányíneé nyínén née ngə ehúé’é, áchēnē mbód, atóm mehéle. Ene pónde dáo ngə ésogée mbód, échíní-’ε épántéd áte. ¹³ Ane mod atóme mehéle áyāle adii mod awě bétéde á nsón tédén, eewōŋneé échē mbód pónde. ¹⁴ Méε ndé nnən-a-mbód a bwám. Mbíí échem mbód, échem mbód-te ébíí me. ¹⁵ Melemlem nē dáo Titée ábíí me, me-’ε mbíí mó. Mbōŋséné-’ε áwé á nló níme échem mbód. ¹⁶ Nwóo-’ε mbód émpēe éche éesé á abem-tē wén, ntāŋgéné chōmpē apεen, chōmpē éwōg échem ehób, né-óó, abem débē ahóg, nnən-a-mbód-te nhóg. ¹⁷ Titée adəə me, áyāle mbōŋséné áwé ábel níkud ádēm alongé ámbíd ámpē. ¹⁸ Modmod éekobnéé me ádēm alongé, bonj mbage dó ne mmēn. Nwóo ngíne ábe ádēm alongé, nwóo-’ε ngíne átéd dó ámpē. Nén dáo Titée álangé me aá mbel.”

¹⁹ Abén e’yale ábe Yesue bēmpēén nkabén átíntē e bad bé Israel ámpē. ²⁰ Bó bad híin behóbé’áá nén bán, “Edəədəŋ é mbéb édé mó áte, apedé mīn. Chán nyéhēle nyéwōglān mó?” ²¹ Bonj bēmpēe behóbé’áá bán, “Mod awě edəədəŋ é mbéb édíí áte eehóbée échén ndín e mekan. Edəədəŋ é mbéb éhēle ébēl mod awě akwedé ndím anyínen-ε?”

Bad bé Israel bébáá Yesue á yāl

²² Ngande e Nnamed ní Ndáb-e-Dyōb ékóbté’áá á Jerusalem. Nén ábédé á pondé éche ahéb ábágkē bwámbwam. ²³ Yesue ahyómmé’áá á abepé á Ndáb-e-Dyōb áde béchágé’áá bán Abepé áde Solomonε. ²⁴ Bad bé Israel bēnləŋnéd mó, bésēdté mó bán, “Pónde ehée wεwε wésōgkē sé abane á edibelónée-te? Nzé wε-éé edé Ane-awě-Béwógté, épanléd sé áte.” ²⁵ Yesue ankwentén aá, “Mmaá nyé aláa, bonj nyéedúbpeé. Nsón níme mbelée á dīn áde awēm Titée, mēn mbíide me mbónj. ²⁶ Bonj nyéedúbpeé áyāle nyéesaá échēm mbód. ²⁷ Echem mbód éwóge échēm ehób. Mbíí chό, chό-’aá éhíde me. ²⁸ Mbage bó alongé áde déemaá’, béewáá-’aá mbéd. Modmod ééhēlē-se ádog bó áwēm mekáá. ²⁹ Chōm echē awēm Titée ábágé me étomé chōm ésyāāl, * modmod ééhēlē-se ádog bó á mekáá níme Titée. ³⁰ Sé Titē sēdii mod nhóg.”

³¹ Bad bé Israel béntéd meláá ámpē álúm Yesue. ³² Bonj anláá bó aá, “Nlúmté nyé ekud é nsón mí bwám éche ébídé ne echem Sáj. Nyéhēde me meláá álúm, áwúu me. Mmē nsón níhée nyéhēdeé me meláá álúmen.” ³³ Dáo bēkwentanné bán, “Sééhēdē wε meláá álúm áyāle nsón mí bwám níme ébélé. Bonj sélúme wε meláá áyāle esyáá Dyōb.” ³⁴ Yesue anláá bó aá, “Ngómē éténlédé áwεn Kálag e Mbéndé nén bán, Dyōb áhóbé aá, ‘Nyédii myōb.’ ³⁵ Debíí nén bán, eyale é Dyōb éekwagké. Dyōb dēnchəg bad ábe ánlōmēnnē échē eyale aá bédii myōb. ³⁶ Me-éé Dyōb ánámté bonj alóm-me á nkōŋsé, chán-nō nyéhēle nyéhōbē bán, nsyáá Dyōb áyāle rítúme ahób meé ndii Mwān a Dyōb? ³⁷ Nzé meébēlé nsón níme Titée, nyéedúbpe me. ³⁸ Bonj nzé édé nén bán mbele mó, nyédúbé nímē nsón ké nyéedúbpe mmēn, ábel nén nyébíí nyésōŋten-ne ngen póg ne ésyāāl nén bán, Titée adé me áte, me-’ε mbé mó áte ngen póg ne ngen ésyāāl.”

* **10:29** Chōm echē awēm Titée ábágé me étomé chōm ésyāāl: donje á kálag dé’só áwóó Titée awě abagé me bó, atómé chōm ésyāāl.

³⁹ Mmén mam míme ánhōbpē mēmbēl bēnwānén mó akób ámpē, boŋ ambíd bó á mekáá.

⁴⁰ Ambíd enê, Yesue antīm ámbíd á pēd e edíb é Jodan eníní, á abwóg á hōm wée Jone, Ndusene ádúsánnáá bad, ádyēē áhed. ⁴¹ Ndun e mod epagé'áá áwē. Abē bad bēhóbé'áá bán, “Jone, Ndusene eébele'áá menyáké boŋ kéchéé éche áhóbé tōngene anén mod édé mbále.” ⁴² Né-ɔ́, ndun e mod echē embé áhed, endúbé Yesue.

11

Kwééd eche Lazarose

¹ Mod nhóg ambé awē béchógé'áá bán Lazarose, akōnlé'áá. Lazarose ne baányan bé bebaád, Maria ne Mataa bēdyéé'áá á dyad á Betani. ² Anén Maria awē mwānyan Lazarose ákōnlé'áá, mō anwógéd Yesue dyōg dé elod é bwām á mekuu, boŋ apínnéd échē esid. ³ Né-ɔ́, Maria bó Mataa bó bēnlōm nsəl wée Yesue bán, “A-Sán, awon nsón a nlém akonle'.” ⁴ Ade Yesue áwógé mímén nlébtéd anhób aá, “Mmén nkole méesógké ne kwééd. Nén ábēnléde ábe Dyōb ehúmé, ábel boŋ Mwān a Dyōb ákud edúbé.” ⁵ Yesue andōŋ Mataa, Maria ne Lazarose. ⁶ Ké nê, áde áwógé bán, Lazarose akonle andīi ambé wée ámbēē e'pun é'be. ⁷ Héé álāngéé ábē bembapēē aá, “Détim ámbíd á Judeya.” ⁸ Dóo ábe bembapēē bēlāngéé mó bán “A-meléed, kíné saá áwed dóo bad bēhédé'áá wē meláá awúen súútōŋ'ē?” ⁹ Yesue ankwentén bó aá, “Eesaá mbále bán mūte níwóó dyōm á háwa ne ébe-ye? Bad ábe békag mūte bēekwagké áyāle bédé ne ane awē adé e'nyinen bé ekíde bé nkōŋsé. ¹⁰ Boŋ nzé békag nkuu, dóo bēkwagké áyāle e'nyinen bé ekíde béesaá.” ¹¹ Ade Yesue amáá ahób nén ambád ámpē aá, “Awed nsón Lazarose akúne, boŋ nkag mó anyem ásē.” ¹² Abē bembapēē bēnlāā mó bán, “A-Sán, nzé akúne né ádyéé bwām.” ¹³ Yesue ahóbé'áá nén áyāle ambíi aá, Lazarose awédé, boŋ ábē bembapēē bēnwēmtēn bán, ahóbe aá, akúne kúnén. ¹⁴ Né-ɔ́, Yesue ampanléd bó áte aá, “Lazarose awédé, ¹⁵ boŋ á yāl echēn, ndé menyīnge nén mēé meebédeé áhed ábel boŋ nyédúbe. Syánē dékag-kóo áwed bōob.” ¹⁶ Héé dóo Tōmase (awē bēnchuu'é bán, Nhéd) álāngéé baáb bembapēē aá, “Syánē ámpē dékag áwed ábel boŋ nzé kwééd chó edé déwē ne Meléede.”

Yesue mó adé mpuu ne alongé

¹⁷ Bōob-póo, áde Yesue ápédé á Betani, antán née bémáá Lazarose alíme. Ene pōndé né mímē ndim níkébē á soŋ-tē e'pun é'niin. ¹⁸ Bootya á Betani ápe á Jerusalem ábédé dyam máyl mébe. ¹⁹ Ekud é bad bé Israel ēnhyē wée Mataa bó Maria áwenned bó áyāle kwééd eche awab mwānyan. ²⁰ Ade Mataa áwógé bán, Yesue ahúe', ankē mó abomen á nzii, boŋ Maria anlyōg á ndáb. ²¹ Dóo Mataa álāngéé Yesue aá, “A-Sán, nzé wembé hén né mwānned eewédeé. ²² Boŋ ké nê, mbíi mēé ké bōob kéchéé éche ésédte Dyōb, Dyōb débē wē.” ²³ Yesue anláá mó aá, “Mwānyon ábē á alongé ámpē.” ²⁴ Mataa antimtén mó aá, “Mbíi mēé āpuú á pōndé e mpuu mbwē mé asóg.” ²⁵ Dóo Yesue alāngé mó aá, “Mē-éé ndé mpuu né alongé. Nzé mod adúbpé mē, ké anwé, ábē abé á alongé. ²⁶ Kénzéé awē adé á alongé boŋ adúbé-'e mē, éewáá mbéd. Edúbpé né-ye?” ²⁷ Héé Mataa ákwentanné aá, “Ee, A-Sán, ndúbpé mēé wē-éé edé Ane-awē-Béwógté, Mwān a Dyōb awē Dyōb áhóbé aá, āpē á nkōŋsé.”

Yesue achii

²⁸ Ade Mataa áhóbé nê, antīm ámbíd, ákē áchōg mwānyan Maria kun, aláá mó aá, “Meléede adé hén, asēdte-'e wē.” ²⁹ Ade Maria áwógé nê, anhidé ásē mehélé, áke atán Yesue. ³⁰ Bōob-póo, Yesue enkēmpaá asól á dyad-tē, andīi ambé wée Mataa ántānnē mó. ³¹ Ade bad bé Israel ábe bēbédé á ndáb-te ne Maria áwenned mó, bényíné née ábídé á ndáb-te ne mehélé, anyōgte á soŋ, bēnwēmtēn bán, akag achii. Né-ɔ́, bēnhīd mó.

³² Ade Maria ápédé wée Yesue ámbēē boŋ anyín mó, ankwē mó á mekuu, ahób aá, “A-Sán, nzé wembé hén, né mwānned eewédeé.” ³³ Anyín áde Yesue ányíné née Maria áchyēé'é, anyín-ne née bad ábe bēnhīd mó béchyēé'é, ngol enkonned mó, átāg-ke áte á

nlém-tê bwâmbwam. ³⁴ Ansɛdéd aáken, “Héé nyélimmé mó?” Bênkwentén bán, “A-Sán, hyé ényín.” ³⁵ Yesue anchií. ³⁶ Héé bad bé Israel béhóbéé bán, “Nédé ankɔɔh mó adəɔ-óó!” ³⁷ Boɔh bó donɔge á bad bénhōb bán, “Ngómē ambēl mod awē ankwɛ ndím anyinne. Eéhɛle’aá-sɛ ábɛl Lazarɔsɛ eewág-ɛ?”

Yesue apuúdté Lazarɔsɛ

³⁸ Ngɔl enkonned Yesue á nlém ámpē. Né-ɔó, ankɛ á soɔh. Ene soɔh ebédéɛ soɔh eché bépwógé aláá áte, boɔh békútén chɔ nsəl ne aláá. ³⁹ Héé Yesue álāngɛé ábê bad aá, “Nyéhūd ádê aláá.” Dóo Mataa, mod awē awédé mwānyan ahóbéé aá, “A-Sán, ndim mémād abooted dé achum bɔɔb áyāle níkidémbé á soɔh-tê bɔɔb e’pun é’niin.” ⁴⁰ Dóo Yesue álāngɛé mó aá “Meelāngɛé wɛ mɛé nzé edúbpé né wēnyín Ngum e Dyɔb-ɛ?” ⁴¹ Né-ɔó, ábê bad bénhūd ádê aláá á nsəl ní soɔh. Dóo Yesue ánóné ámín boɔh ahōbē aá, “A-Tê, nságnéné wɛ áyāle éwógé mɛ mekáne. ⁴² Mbíí mɛé eyɔgké mɛ mekáne awóg, boɔh nhóbe nén ábɛl boɔh ábén bad ábe bédé hén bédúbe bán, wɛ-éé elómé mɛ.” ⁴³ Ade áamáá ahób nê dóo áchágté ehób ámín boɔh áchɛnlē Lazarɔsɛ aá, “A-Lazarɔs, bíd áwed!” ⁴⁴ Ane mod awē ammād awé abíd-tɛ áwed. Mbóm éche bēnkaánné mó mekuu ne mekáá ne tumbe eché bēnkaánné mó e’só, émbē ébē mó á yəl. Yesue anláá bó aá, “Nyéhune mó ábê bwēm á yəl, ákag.”

Béhagke Yesue

(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Luk 22.1-2)

⁴⁵ Bad bé Israel ábe bēnkɛ Maria á mewenned bényín mekan níme Yesue ámbɛnlé, béndūbē-’ɛ Yesue. ⁴⁶ Boɔh bó donɔge á bad bēnkɛ Befarisia atán, béléáá bó mam níme Yesue ábélé. ⁴⁷ Héé beprise bémháá ne Befarisia béchénlé mbom ní káánsɛl. Bénhōb bán, “Cheé débɛnlé bɔɔb? Detáɔgnéné dyam abɛl áyāle anén mod abɛle menyáké bwâmbwam! ⁴⁸ Nzé detɛdté bán, ákɛɛne nímén mekan á’só né moosyáál ádūbē mó. Nzé moosyáál adúbpé-’ɛ mó, né bad bé Roma bépɛ, békōbɛn-ne syánē echɛd Ndáb-e-Dyɔb, békōbɛn-ne syánē ádēd alonɔ.” ⁴⁹ Dóo mod nhóg átínté echáb awē béchágé’áá bán Kaifase, awē abédé prise ambáámbáa níme mwɛ, ahóbéé aá, “Nyéebíí’ɛ dyamdiam. ⁵⁰ Nyéenyínéé nén bán ébóó bán, mod nhóg áwê á nló ní moosyáál tómaa alonɔ ásyāal ábóó?” ⁵¹ Kénéé ahóbé’áá nê, saké níme mewɛmtɛn mɛn móo ahóbné’áá nê. Ngáne ábédé prise ambáámbáa níme mwɛ, ahóbé’áá dyam áde débɛnléd, á’só é’ póndé, aá Yesue áwɛ á nló ní bad bé Israel. ⁵² Saá-kaá á nló ní bad bé Israel bɛnpɛn, boɔh káɔhne álad bad bé Dyɔb bésyāal ábe bémháá ahɛnted áte hóm ahóg, ábɛl bɛbê mod nhóg.

⁵³ Bootya éché epun bad bémháá bé Israel bɛmbootéd Yesue ahage, áwúu mó. ⁵⁴ Nén dɛmbɛl Yesue eebíde’aá á nhéné ámpē átínté e bad bé Israel. Bóɔbe ábê bembapɛɛ bɛnhídé békɛ á dyad áde béchagɛé bán Efreem, bédyɛɛ-’ɛ áwed. Adê dyad ábédé bɛnbɛn ne ehýāngɛ. ⁵⁵ Póndé e ngande e Nnyíme-ámín embé bɛnbɛn. Né-ɔó, bad híin bémbíð myad ne myad, békɛ á akuu á Jerusalem áwobe échab yəl ngáne mbéndé e Mosɛɛ éhédé’áá, áboɔnsɛn ngande e Nnyíme-ámín. ⁵⁶ Abê bad bé Israel bémbé béhɛdé Yesue. Ade béléádné á Ndáb-e-Dyɔb bésédté’áá, nhóg ne aníní bánken, “Chán nyéwɛmténé, nyédúbpé bán, áhyɛ ngande-yɛ?” ⁵⁷ Beprise bémháá ne Befarisia bɛntóméd eháɔgɛ bán, kénzéé awē anyíné Yesue áhyɛ aláa bó, ábɛl boɔh békōb mó.

12

Béwógté Yesue á Betani

(Mat 26.6-13; Mak 14.3-9)

¹ Ade ngande e Nnyíme-ámín élyágé e’pun ntóób, Yesue ankɛ á Betani wéɛ Lazarɔsɛ awē ámpuúdté ádyéé’áá. ² Bɛmbɛlé Yesue ndyééd áhed. Mataa mó antóméd ene ndyééd. Lazarɔsɛ ambé nhóg átínté e bad ábe bóɔbe Yesue bɛbédé á tébelɛ ádyé ndyééd. ³ Héé Maria átédé epom é dyɔg dé elod á bwâm áde álélé nkun bwâmbwam. Adê dyɔg bɛbɛnlé

dó nâd.* Anwógéd Yesue á mekuu, apíné-'ε mó mekuu ne échē esid é nló. Elod é bwâm énlōg ndáb áte esyāál. ⁴Dóo Judas Iskariode, mbapεε nhóg awě émbēē bán mó āsōm Yesue áhóbεé aá, ⁵“Cheé bénkēnsómmé ádén dyōg, bétéd nímén mōné békē bēbē betóótōkē bé bad? Béhélé'áá-se bésóm ádē dyōg dyam-εε áde nsábe mí mwě nhóg.” ⁶Judase anhób nê, saké áyāle abédé betóótōkē bé bad ngol, boŋ áyāle abédéε nchíb. Ngáne abédé mod awě awánládtáá bóbō ekwε é mōné, ayōgkē'áá mōné atéd ámbíd. ⁷Boŋ Yesue anhób aá, “Tεdé mó, ákoo áde ályágé áse ábel boŋ ábenled dó mbwε míme béliimēε me. ⁸Betóótōkē bé bad bédé ne nyé pón dé téε boŋ me pen méebáá ne nyé pón dé ésyāál.”

Béhagke Lazarose

⁹Ene pón dé-óó, bad bé Israel híin bēnwōg bán, Yesue adé á Betani. Né-óó, bēnkē áwed. Saké Yesue mwēmpen mó ankēŋ boŋ békē áwed, boŋ bēnkē Lazarose anyín awě Yesue āmpuúdté. ¹⁰Né-óó, Beprisε bēmbáá bēhágkē'áá káōŋne Lazarose áwúu mó, ¹¹áyāle bad bé Israel bétédte'áá bó, bédūbpē Yesue. Béndūbē Yesue áyāle dyam áde dēmbenléd ne Lazarose.

Yesue asólé á Jerusalem née kâŋ

(*Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Luk 19.28-40*)

¹²Née bīn é'sángé, ndun e mod echē enhyě á Ngande e Nnyíme-ámin bēnwōg bán Yesue apag á Jerusalem. ¹³Hê dóo bésélé e'kikag é' mií boŋ békāg mó abomen á nzii. Béhágé'áá e'saad bán, “Hosána! Nnam núbê ne ane awě apedé á dīn áde Sāŋgwéé. Nnam núbê ne kâŋ e bad bé Israel!”

¹⁴Yesue ankūd etum é ésel, ádíi-'ε chó. Nén dēmbenléd ngáne éténlédé á kálag e Dyōb nén bán,

¹⁵“A-bad bé Zayon, nyéebáá',
nyénone' echen kâŋ ehúé',
ediídé-'ε etum é ésel.”

¹⁶A pón dé echē nímén mekan mébenlédé, bembapεε ábe Yesue bénkēnsóŋténné. Boŋ áde Yesue āmpuú'ε ne ehúmé é Dyōb, dóo bēnchemmé bán mam míme mébenlédé tŋŋene Yesue móo mēntenléd, á yāl echē.

¹⁷Ndun e mod echē embé ne Yesue áde áchénlé Lazarose á soŋ-tē boŋ ápuudté mó, embé ékalé' nímē nkalan. ¹⁸Né-óó ndun e mod enkē Yesue abomen áyāle ábén e'chemléd bé menyáké ábe ámbenlé. ¹⁹Hée Befarisia bēlāŋgeé nhóg ne aníní bán, “Nyénone'! Kāŋne bōob deéhéléé dyamdyam ábel. Nkōŋsé rísyāál níhide mó.”

Bad bé Grikia bēhede Yesue

²⁰Donge á bad bé Grikia bēmbē áfintē e bad ábe bēnkē ngande e Nnyíme-ámin á Jerusalem, áke dé abe Dyōb edúbé. ²¹Bēmpě wée Filibe. Filibe awě ambíd á dyad á Betsaida á mbwóg e Galilia. Bēnlāā mó bán, “A-Sāŋ, sēdāá Yesue anyín.” ²²Filibe ankē Andreyá aláa. Dóo bó bad bēbē békíí Yesue aláa. ²³Yesue ankwentén bó aá, “Pón dé epedé echē ehúmé e Mwān-a-Moonyoŋ ényīnēdtē. ²⁴Ne mbále, nlāŋge nyé nén mēé, mbum e ngun póg edii mbum e ngun póg, káōŋ né bēwéné chó á ndōob-tē boŋ ewé. Ewāg-káa, boŋ echyáá mbum é ngun émpēe éche ébúú áte. ²⁵Mod awě adāá ádē alongé, ábōd dó. Mod awě mó-'ε akóó ádē alongé, á nkōŋsé-te wén, ákəá dó á alongé áde déemaá'. ²⁶Kénzée awě abenle me, atāŋgéné awēm mbəlede abé. Ké hée-'ε wée nídíí, awēm mbəlede atāŋgéné abé áhed. Echem Sāŋ ábē-'ε kénzée awě abenle me edúbé.

Yesue ahóbé tŋŋene eche kwééd

²⁷“Bōob-póó, nlém nítage me áte. Cheé-ō méhōbpē? Nhób mēé, 'A-Tê, weémwāg-se metake míme méhúé' métán me-yε?” Ááy, méehóbpé nê, áyāle enén pón dé e metake chó ekəá boŋ nípag wén. ²⁸A-Tê, lúméd echōŋ ngum.” Hée ehób ébídeé á Dyōb nén bán,

* **12:3** Nâd: Nâd edii mbonja echē ewóó elod é bwâm eche bēbenléé mōg mé elod é bwâm.

“Nlúmté echêm ngum, mǎlūmēd-te chó ámpē.” ²⁹ Ene ndun e mod echê embé áhed enwóg échê ehób. Bénhōb bán dyōb dōo ákúmé áte. Bad bémpēe bénhōb bán, ángel chó ehóbé áwē. ³⁰ Yesue anláá bó aá, “Áyāle echên dōo échén ehób ébidé, saké áyāl echêm. ³¹ Póndé epedé echê Dyōb dékādte nímén nkōjsé. Nkamlēn míme nkamlēne á nkōjsé mékwě bōob. ³² Bon áde bémadté me anyen ámīn, mǎdōl bad bésyāāl áwēm.” ³³ (Yesue anhób nê álúmed ndín e kwéed echê áwēē.) ³⁴ Ndun e mod echê embé áhed enkwentén mós bán, “Sēwógé á mbéndé-te bán Ane-awě-Béwógté ábē á ngíndé ne á ngíndé. Chán-nō éhóbéé wéé ‘Bétāngéné bényēn Mwān-a-Moonyonj ámīn.’ Nzéé adé anén ‘Mwān-a-Moonyonj?’ ” ³⁵ Dōo Yesue álāngéé bó aá, “E’nyīnen bé ekíde bēbē ne nyé á esōj e póndé ngēn. Nyékag bōob áde e’nyīnen bé ekíde é’díi é’díi, ábel bon ehíntén éékōbē nyé. Mod awě akag á ehíntén-tē eebýéé’ē wéé ákagké. ³⁶ Nyédúbe e’nyīnen bé ekíde bōob áde é’díi ne nyé, ábel nén nyébē bán bé e’nyīnen bé ekíde.”

Bad bé Israel béedii béedúbpéé Yesue

Ade Yesue amáá nímén mekan mésyāāl ahób, antedé bó, áke ásōm wéé béenyinné mós. ³⁷ Kénéé ene ndun e mod ényīnnē ábén e’chemléd bé menyáké é’syāāl ábe Yesue ámbenlé, bénkēndúbéé mós. ³⁸ Nén dēmbenléd álóned e’yale ábe nkal é’dāōdāj Yesayaa ánhōbpē aá,

“A-Sán, nzéé adúbpé eyale éche sékálé,
nzé-módé akidényīn ngum echōj áchēm-me chó?”

³⁹ Né-ōó, béehēle’aá-se bédúbe. Yesayaa ahóbé hōm démpēe aá,

⁴⁰ “Dyōb ákwídé bó ndím, ábē-’ē bó nlém mé aláá,
ábel nén nímab mǐd méēnyīnnē’,
béēsōjtánne.

Nzé bēbélé-’ē nē, né bétimén me, né mǎchoód-te bó.”

⁴¹ Yesayaa anhób nén áyāle annyīn ehúmé éche Yesue, anhób-pe áyāl echê. ⁴² Ké nē, bad híin bēndúbē Yesue, káōjne donje á bad bēmbáá. Bon ngáne bēbáá’áá Befarisia, bénkēnlúmedté yāl, ábán nén bán béēbídte bó á ndáb é mekáne. ⁴³ Bēbélé’áá nē áyāle bēndāj meknag mé baányonj tómaa mé Dyōb.

E’yale ábe Yesue békāād bad

⁴⁴ Héé Yesue áchágté ehób ámīn áhōbē aá, “Kénzēé awě adúbpé me, eedúbpéé mmēmpen, adúbpé káōjne ane awě alómé me. ⁴⁵ Kénzēé-’ē awě anyíne me, anyíne ane awě alómé me. ⁴⁶ Mpedé á nkōjsé nēe e’nyīnen bé ekíde, ábel bon kénzēé awě adúbpé me, eélyāgē á ehíntén-tē. ⁴⁷ Kénzēé awě awógé ábēm e’yale, bon eékonje bó, saké me nkáadte mós. Meekáádtéé mós áyāle meépedéé ákaad nkōjsé bon mpedé ásonj bad bé nkōjsé. ⁴⁸ Kénzēé awě abáá me á yāl bon eékobe-’ē ábēm e’yale, awóó mod awě ákāād mós. Ábēm e’yale bēn bóo békāād mós á mbwe mé asóg. ⁴⁹ Ebē nē, áyāle meehóbéé nímén mésyāāl ne echêm kunze. Bon Titéé awě alómé me, álāngé me chōm éche rítāngéné ahób. ⁵⁰ Mbíi méé kéchéé éché álāngé me aá nhōb épeene alonje áde déemaá’. Né-ōó, kéchéé éche nhóbéé, nhōbe’ chó ngáne Titéé álāngé me.”

13

Yesue awōbpé abē bembapēe mekuu

¹ Epun é ngande e Nnyíme-ámīn ênlyāg nēe chān. Yesue ambíi aá eche póndé emaa ape echê mótāngéné nkōjsé atēde, áke wéé eche Sán. Andāj bad bé nkōjsé ábe bēndúbē mós, alúmed-te échê edānje káōjne á asóg.

² Yesue ne ábē bembapēe bedyágé’áá ndyéed ngukél, Satanē-’ē ammād Judas Iskariōde mwān awě Simōne mewēmtēn mé mbéb ásóled áte ásóm Yesue. ³ Yesue ambíi aá eche Sán abagé mekan mésyāāl áwe mekáá. Ambíi-’ē aá móhūū wéé Dyōb mótime-’ē ámbíd wéé Dyōb. ⁴ Ade bedyágkē ndyéed nē, Yesue anhidé ásē, ahúd nkob á yāl, atád tábelé á nkog.

⁵ Hée áhédé mendíb á kúmbe-tê, bonj ábootéd ábē bembapεε mekuu awobe, ápinnād tábele awě ánwāá'é á nkog. ⁶ Ade ápédé wée Simōn Petro dōo Simōne ásedtée mó aá, "A-Sán, ehede me mekuu awobe-ye?" ⁷ Yesue ankwentén mó aá, "Weéhēlēē-se esóntén dyam áde mbeléé bōob, bonj ámbíd e nímén mésyāál dōo wésōntēnnē." ⁸ Hée Petro áhóbée aá, "Aáy, weéwóbpée me mekuu mbéd." Yesue antimtén mó aá, "Nzé meéwobpe we mekuu né wéewóngé dyamdyam abelen ne me." ⁹ Simōn Petro anláá mó aá, "A-Sán, né saké mekuu mēmpεn-εé wéwobée me. Wéwobé me káōne mekáá ne nló!" ¹⁰ Yesue ankwentén aá, "Mod awě amaá mendíb awog, yāl esyāál emaá mó asán, eetāngεεé mendíb awóg ámpē, étōmεé áwobe mekuu.* Nyēmaá asán, bonj saké nyé moosyāál nyēsáá." ¹¹ Yesue ammād abii mod awě ásōm mó. Néε dēnkān bonj ahób aá saké moosyāál asáá.

¹² Ade ámáá bó mekuu awobe, anhé nímē nkob á yāl, átim ámbíd áwē e'dii. Hée ásedtée bó aáken, "Nyēsónténé dyam áde mbénlé nyé-ye? ¹³ Nyēchāge me Meléede, nyēchāge-'ε me Sāngwée. Nyētāngéné, áyāle nē dēn dōo ndíí. ¹⁴ Né-ōó, nzé me awě ndé nyé Sāngwée mbé-'ε nyé Meléede nwōbpé nyé mekuu, né nyémpē nyētāngéné nhóg ne aníní mekuu awobe. ¹⁵ Nlúmté nyé elānsén éche nyētāngéné ahíd ábel nén nyémpē nyébel ngáne mbénlé nyé. ¹⁶ Ne mbále nlānge nyé nén meé, mbālede eetóméeé eche sán, mod awě bélómé-'ε eetóméeé mod awě alómé mó. ¹⁷ Bōob áde nyébíí nímén mam, nnam mébē ne nyé nzé nyébele mó.

¹⁸ "Meehóbée nyé moosyāál. Mbíí bad ábe nípwédé. Bonj e'yale ábe é'ténlédé á Kálag e Dyōb é'tāngéné alón. Eténlédé nén bán, 'Mod awě súmō sēdyāg ndyééd akūnnéné me yāl.' ¹⁹ Nlānge nyé nén bōob, áde éebēnlēdēē ábel nén nzé ébénlédé, nyédúbe nén bán, 'Ndíí mó Awě Ndíí.' ²⁰ Ne mbále, nlānge nyé nén meé, kēnzée awě akobé mod awě rílóme, akobé me. Kēnzée-'ε awě akobé me né akobé ane awě alómé me."

Yesue ahóbé d'sō é' pōndé ad bēsōm mó

(Mat 26.20-25; Mak 14.17-21; Luk 22.21-23)

²¹ Ade Yesue ámáá nímén mekan ahób ndutul enlóg mó á nlém-tê, ápanléd-te ábē bembapεε áte aá, "Ne mbále, nlānge nyé nén meé, nyé mod nhóg ábē me á mekáá mé bad bé ekōyí." ²² Hée ábē bembapεε bēnōnné á mesó, áyāle bēnkēmbíí'é mod awě áhóbée. ²³ Mbapεε nhóg, awě Yesue ándāngé, andyě mó á akéb. ²⁴ Dōo Simōn Petro ápebtanné ane mbapεε mīd, áhōbē aá, "Sedéd mó mod awě áhóbée." ²⁵ Dōo ane mbapεε ásidté Yesue á yāl-tê, ásedtée mó aáken, "A-Sán, nzéeé éhóbée?" ²⁶ Yesue ankwentén mó aá, "Mod awě métōdéeé ewele á dīse-tê bonj míbe mó, mó adé ane mod." Hée átédé ewele, átođté á dīse-tê, ábagé Judase, mwān awě Simōn Iskariōde. ²⁷ Akob áde Judase ákóbé éché ewele, Satane ansól mó áte. Dōo Yesue álāngée mó aá, "Dyam áde éhēdeé ábel bēl dō á mehéle-te." ²⁸ Bonj mod ké nhóg awě bōbōo bēdyágé'áá ndyééd enkēnsóntēnné chōm-ée ékōá bonj Yesue aláá Judase nē. ²⁹ Ngáne édíí bán Judase mō akōngé'áá ekwe é mōné, donge á bembapεε bēnwēmtēn bán Yesue alānge mó aá áké áchan bwēm ábe bēbenlédte á ngande, ké'ε chōm éche bēbée betóótōkē bé bad. ³⁰ Ade Judase ákóbé ewele éche Yesue ábágé mó kobén, ámbíd ebwóg. Ehíntén énkwe.

Yesue abagé mbéndé e ekóólé

³¹ Ade Judase ámáá abíd dōo Yesue áhóbée aá, "Bōob-pōó ehúme e Mwān-a-Moonyon ényínnédé. Ehúme é Dyōb-pe ámpē ényínnéd mbwiined ne mwān. ³² Nzé Dyōb ákúde ehúme ámbíd e Mwān, né Dyōb dēn ámpē débēl ehúme é Mwān ényínnéd. Abēl-le nē ábwōg-ábwōg. ³³ A-baányan, echem pōndé ábé ne nyé, edé esōn. Nyēēhēd me, bonj ngáne ménlāá'é bad bé Israel, melemlem nē dōo rílāngée nyé bōob, meé, 'Wée ríkagké, nyēehenlé ape áhed.' ³⁴ Mbage nyé mbéndé ekóólé bōob, nén nyédān nhóg ne aníní. Ngáne rídāó nyé, nyémpē nyédān nhóg ne aníní. ³⁵ Nzé nyédāó nhóg ne aníní, né mod téé ábīí aá nyédíí ábēm bembapεε."

* **13:10** Donge á kálag dé'só déewóó'é eetóméeé áwobe mekuu.

Yesue ahóbé ngáne Petro abāngē mó á yǎl
(*Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Luk 22.31-34*)

³⁶ Simōn Petro ansedéd Yesue aáken, “A-Sán, héé éhedéé ake?” Yesue antimtén mó aá, “Weéhēlēē-se ehíd me bōob wée ríkagké, bon ámbíd e pónké wēhíd me.” ³⁷ Petro ansedéd mó aá, “A-Sán, cheé ékǎá bon meéhēlē se nhíd we bōob? Mbōnséné áwé á nló rímōh.” ³⁸ Héé Yesue ákwentanné mó aá, “Ekoó abonſen dé awé á nló rímēm-ε? Ne mbále, nlānge we meé, nchóm-a-kúb adēhób aá móto’, wēbāh me á yǎl ngen éláán.”

14

Yesue mó adé Nzii e mbále
echē epene alongé

¹ Dóo Yesue ábádéé ábē bembapεε aláa aá, “Nyéetagté nlém á abum. Nyésun nlém wée Dyōb, nyésun-me kǎōhne áwēm. ² Tonj ébúú áte á ndáb echē echem Sán. Nkag-ke áwed ábonſen nyé hōm. Nzé énkēmbé nē, né menkēnláá’ é nyé meé nkag nyé hōm abonſen. ³ Nzé nkii-’ε nyé hōm abonſen, mēttim ámbíd, ríhye ntéd nyé ábē ne me, ábel nyémpē nyébē hōm áde rídí. ⁴ Nyébíí nzii echē etime’ wée ríkagké.” ⁵ Héé Tōmasε álāngéé mó aá, “A-Sán, séebíí’ é wée ékagké. Chán-nō sébwéé nzii abíi echē etime áwed?” ⁶ Yesue ankwentén mó aá, “Méε ndé nzii eché ekag wée echem Sán, mbále ehúε’ ne me, me-’aá mbage alongé. Modmod eéhēlēē-se ápe wée echem Sán, ésebán abwedé áwēm.” ⁷ Héé Yesue álāngéé ábē bembapεε aá, “Bōob áde nyébíí me, nyéēbīi kǎōhne echem Sán.* Bootya bōob nyényíné mó, nyébíí-’ε mó.”

⁸ Filibε anláá mó aá, “A-Sán, lúméd-te sé Titée. Chōm ésyāal éche séhedéé éetóméé nē.” ⁹ Yesue ankwentén aá, “A-Filib, nkēmbē ne nyé á etūn é pónké, chán-nō éhēléé-se ehób wée móbíí’ é me? Kénzée awē anyíné me né anyíné Titée. Chán-nō éhēléé-se ehób wée ‘Lúméd sé Titée?’ ¹⁰ Weedúbpeé wée echem Sán adíi me áte, me-’ε mbé mó áte-ye?” Héé Yesue álāngéé ábē bembapεε aá, “Mam níme rílāngéé nyé méebídeé áwēm dēn. Bon echem Sán awē adé me áte mó ábele nímmē nsón. ¹¹ Nyédúbe me ngáne ríhóbé meé echem Sán adíi me áte, me-’ε mbé mó áte. Nzé nyéedúbpe nē, nyédúbé ké áyāle mam mé menyáké níme ríbeléé. ¹² Ne mbále, nlānge nyé nēn meé, kénzée awē adúbpe me, ábēl mam nímmē ríbeléé. Abēl-le kǎōhne mekan níme métómé nímmén áyāle nkag wée Titée. ¹³ Mēbēl-le kéchéé éche nyésédte á dīn ádēm ábel nēn ngum echē Titée ényínned ámbíd e Mwān. ¹⁴ Nzé nyésédte me kéchéé á dīn ádēm, mēbel chó.”

Yesue aá móālōm Edǎdǎh éche Esáá

¹⁵ Yesue ambád ahób aá, “Nzé nyédǎá me, né nyéēhíd échem mbéndé. ¹⁶ Mēlāā Titée, ábē-’ε nyé Nwōhngene ampée, awē ábē ne nyé á ngíndé ne á ngíndé. ¹⁷ Ane Nwōhngene mó adé Edǎdǎh echē ébídte’ mbále áwed tǎhngene Dyōb. Bad bé nkōhsé béhēléé-se békob mó, áyāle béēnyínēé mó, béebíi-’aá mó. Bon nyébíí mó áyāle adé ne nyé, ábē-’ε nyé áte.† ¹⁸ Nzé nkíi, méetedéé nyé menyuu. Mēttim ámbíd áwēn. ¹⁹ Mwāmpín ní pónké, nkōhsé méenyínné me ámpē. Bon nyépen nyéenyín me. Ngáne mébēē á alongé, nyémpē nyéēbē. ²⁰ Nzé échē epun épédé, nyéēbīi bán ndé echem Sán áte, nyé-’ε nyébē me áte, melemlen ngáne me-’ε ndíi nyé áte. ²¹ Kénzée awē akobé échem mbéndé, áhíde-’ε chó, mó adé mod awē adǎá me. Kénzée awē adǎá-’ε me, echem Sán mó-’ε ádǎh mó. Mémpē mēdǎh mó nlúméd-te mó yǎl.” ²² Dóo Judasε (saké Judas Iskariōde) áhóbéé aá, “Bon A-Sán, chán wélúmédte sé yǎl bon weelúmté nkōhsé pen?” ²³ Yesue ankwentén aá, “Nzé mod adǎá me, áhíd ábēm e’yale. Echem Sán ádǎh mó, sé echem Sán-’ε séēpē áwē, sédyēē-’ε ne mó. ²⁴ Nzé mod eédǎá me, eehídeé ádēm ayáge. Adén ayáge áde nyéwógé déesaá ádēm. Adíi áde Titée awē alómé me.”

* **14:7** Bōob áde nyébíí me, nyéēbīi kǎōhne echem Sán; donje á kálag dé’só áwóó nzé nyēnkōh me abíi, né nyéēbīi kǎōhne echem Sán. † **14:17** Abē-’ε nyé áte; donje á kálag dé’só áwóó adé-’ε nyé áte.

25 “Nlángé nyé nímén méšyāāl áde rídíí ndé ne nyé. 26 Nwōngene, Edáádəŋ éche Esáá awě Titée álómmē á dīn ádēm, áyāgēd nyé mekan méšyāāl ábēl-le nyékamtán mekan méšyāāl níme rílánjé nyé. 27 Nsaŋ móo rílyágnédé nyé. Mmēm nsaŋ móo mbagēé nyé. Meébāgēē nyé mó ngáne nkōŋsé mbagēé. Nyéētagté nlém á abum, nyéewógé mbwóg. 28 Nyēnwóg née ríhóbé mēé ‘Mětédé nyé boŋ mětīm ámbid áwēn.’ Nzé nyēndəŋ me né nyéewóg menyiŋge bán nkag wée Titée áyāle Titée atómé me. 29 Nlángé nyé nén bəəb áde éēbēnlédēē, ábel nén nzé ébēnlédé, nyédúbe. 30 Syánē déebudté pónde awóŋ ákal ámpē, áyāle nkamlēne a nkōŋsé ahúé’. Eewóó’é ngíne ké póg ámín echēm. 31 Boŋ kénē mēchennéd mó yāl mbēl ngáne echem Sáj áhóbé aá mbel, ábel boŋ nkōŋsé mbíi nén bán, ndáá echem Sáj. Né-’aá akáá boŋ mbelé kéchéé éche áhóbé aá mbel.

“Nyéhyag syánē déhide hén.

15

Yesue mâ akoó alín dé epum á bwel abé

1 “Mē-éé ndé alín dé epum é bwel, alín dé epum é bwel dēn dēn. Echem Sáj-’ε abé mbelē-nzag. 2 Ahúde’ ngen ké ehéé echē edé me á yāl, echē eechyáá’ e’pum, ápagké-’ε ké ehéé echē echyáá’ e’pum, ábel boŋ éboŋ yāl ébude-’ε achyáa. 3 Ayáge áde n’yágté nyé ábélé nyēmaá asáj. 4 Nyélyəg nyébê ne me, mémpē mēlyəg mbé ne nyé. Ngen chēn eēhēlēē-se echyáá e’pum áde éesaá á alín á bwel. Melemlem née nyémpē nyéehéléé-se nyēchyáá e’pum ésebán nyédé ne me.

5 “Mē-éé ndé alín dé epum é bwel, nyé-’ε nyébē ngen. Nzé mod adíí adé ne me boŋ mē-’ε ndé ne mó áchyāa e’pum bwāmbwam. Nyéēhēlēē-se nyébēl dyamdyam ésebē ne me. 6 Nzé mod eésē ne me, bēhūd mó née ngen. Ene ngen ebelé ekintéd. Bēladéé échē ndín é ngen áte, bēbwém chó á muú-te, éhyán-’ε. 7 Nzé nyédíi nyédé ne me, boŋ ádēm ayáge-’ε adíi adé nyé áte, kéchéé éche nyésédté, nyéēkūd. 8 Edúbé éche echem Sáj ényínnad nzé nyébudé e’pum achyáa, nê-’aá débēl nyébē ábēm bembapē. 9 Ngáne echem Sáj adáá me, melemlem née mémpē rídáá nyé. Né-óó nyédíi nyébē ne me ábel boŋ mbē rídəŋ nyé. 10 Nzé nyéhídé échēm mbéndé, né mēbē rídəŋ nyé. Melemlem nē dōo ríhídéé mbéndé échē echem Sáj, adíi adáá-’ε me. 11 Nlānge nyé nímén méšyāāl ábel nén nyémpē nyéwóg nyaa e menyiŋge echē ríwogēé, nímēn menyiŋge mélōn-ne mbon. 12 Echem mbéndé edíi nén, nyédəŋ nhóg ne aníníi melemlem nēngáne rídáá nyé. 13 Nzé mod awédé á nló mí baáb, né alúmté edəŋge éche étómténé achab ámín. 14 Nzé nyēbele’ mekan níme rílánjé nyé mēé nyébel né nyédíi ábēm besón. 15 Meéchāgēē nyé bembəledē ámpē, áyāle bembəledē bēbyēē’é mam níme echab sáj ábeléé. Boŋ ríchəgēé nyé mēé ábēm besón áyāle nlángé nyé mam méšyāāl níme echem Sáj álánjé me. 16 Nyéēpwēdēé me, boŋ mē-éé mpwēdé nyé, nlóm-me nyé ábel mekan níme méchyáa e’pum é’ bwām. Nyaa é mekan échē ébē abé ne abé. Nzé nyébelé-’ε nē, echem Sáj ábē nyé kéchéé éche nyésédté á dīn ádēm. 17 Mmēn mam méšyāāl níme rílánjéé nyé-óó, médíi nén mēé, nyédəŋ nhóg ne aníníi.”

Bad bé nkōŋsé békáó nyé

18 Yesue ambád ábē bembapē aláa aá, “Nzé nkōŋsé ríkóó nyé, nyébíi nén bán mēé bésébpé akóó. 19 Nzé nyēmbē nēngáne bad bé nkōŋsé, né nkōŋsé météd nyé nēngáne ábē bad. Boŋ mpwēdé nyé átínté e bad bé nkōŋsé. Nyéesaá bad bé nkōŋsé. Né-’aá akáá boŋ nkōŋsé ríkóó nyé. 20 Nyéwēmtēn ehób éche ménlāā’ é nyé mēé ‘Mbəledē eetóméé eche sáj.’ Nzé bēmbané me á metake-tē né bēbané nyémpē á metake-tē. Nzé bēnhíd ádēm ayáge né bēhíd-te ádēn ámpē. 21 Bēbel nyé nímén mekan méšyāāl á yāl á dīn ádēm, áyāle bēbíi’ é ane awě alómé me. 22 Nzé menkēmpē boŋ nláá bó nímén mam, né nímab mbéb méenyínnedēé. Boŋ bəəb, bēewóó’é nzəm ké póg áyāle nímab mbéb. 23 Kénzēé awě akóó me, akóó káəŋne echem Sáj. 24 Nzé menkēmbel ndín é mam átínté echáb éche mod ampēé éēbēlēē mbéd, né nímab mbéb méenyínnedēé. Boŋ bəəb bényíné mekan méšyāāl

níme mbélé, ké nê bédii békóó me, békóó-’ε echem Sán. ²⁵ Nén áde álóned e’yale ábe é’ténlédé á mbéndé echáb bán, ‘Nzom ké póg enkembáá eche békóóné me.’ ²⁶ Nwōngene ābīd wée Titée. Adii Edāádā ēche ébele’ bon bad bésōntén mbále. Adē mébēē ne Titée mēlōmē nyé mó, mó-’aá ālāā nyé mam tñngene me. ²⁷ Nyémpē nyéēhōb mam tñngene me áyāle nyédé ne me se á mbooted.

16

¹ “Nlānge nyé mímén mésyāāl ābel bon nyéētímné mbíd. ² Bébīdēd nyé á ndáb é mekáne. A mbále pónde ehúe’ eche kénzēé awē āwūū nyé áwēmtēnnē aá móbēnle Dyōb. ³ Bébēl mímén mam áyāle béebii’ é echem Sán béebii-’aá me. ⁴ Nlāngé nyé mímén mam mésyāāl ābel bon nzé pónde epedé echē mímén mekan mébēnladté, nyéēkamtén bán menláá’ nyé.

Nsón níme Edāádā ēbenlé

“Menkēnláá’ é nyé mímén mekan á mbooted, áyāle membé ne nyé. ⁵ Bon bōob, nkag wée mod awē alomé me. Ké nê, nyé modmod nyéesēdté me bánken ‘Héé ékagké?’ ⁶ Alāa áde nlanjé nyé mímén mekan ábélé ndutul elógé nyé á nlém-té. ⁷ Ne mbále, nlanje nyé nén meé, édé mbon nén bán níke. Ayāle nzé meékii, né Nwōngene éepaá áwēn. Bon nzé nkií, mēlōmē nyé mó. ⁸ Ade ápéé, álūmēd bad bé nkōnsé nén aá mímab nsōntēn níme bēwánlé tñngene ābel dé mbéb ne ābel mekan níme mēsáá méetāngēné. Bēēsōntēné-’ε nyaa echē Dyōb ákáadté. ⁹ Mmab nsōntēn méetāngēné tñngene mbéb, áyāle bēedūbpé me. ¹⁰ Méetāngēné tñngene ābel dé mekan níme mēsáá, áyāle nkag wée Titée, nyéenyín-naá me ámpē. ¹¹ Méetāngēné tñngene nyaa echē Dyōb ákáadté, áyāle amaá nkamlēnē a nkōnsé akáad.

¹² “Ndii nwóó ekud é mekan ālāa nyé bon mímē mekan métom nyé áte. ¹³ Bon áde Edāádā é mbále épéé, ābēl nyēbīí mbále esyāāl. Eehóbēnné echē kunze chēn. Dyam áde bēlāā’ é mó dōó áhōbpē, ālāā-’ε nyé mam níme mébēnléd pónde echē ehúe’ á’sō. ¹⁴ Achāgēd échēm edúbé āmīn áyāle kéchéé éche áwógé áwēm chōó mó-’ε ālāā’ é nyé. ¹⁵ Kéchéé éche echem Sán áwóó édii échēm. Nê dōó ákáá bon níhōbē meé Edāádā étēd kéchéé éche níhōbē, éláá nyé.”

Ndutul ētīm menyīnge

¹⁶ Héé Yesue ábádeé aá, “Mwāmpīn ní pónde nyéenyínné me ámpē, mwāmpīn ní pónde-’ε āmbid enē nyéenyīn me.” ¹⁷ Dōó donje dé bembapēe bēsēdté nhóg ne aníní bánken, “Cheé áwémténé ahób, ālāa syānē aá, ‘Mwāmpīn ní pónde nyéenyínné me ámpē, mwāmpīn ní pónde-’ε āmbid e nê nyéenyīn me?’ Ahób-pe ámpē aá, ‘Ayāle nkag wée Titée.’ ” ¹⁸ Bēmbē bēsēdté bánken, “Cheé áwémténé ahób, ahób aá, ‘Mwāmpīn ní pónde?’ Sēēsōntēné dyam áde áhōbēé.”

¹⁹ Yesue ammād abii aá, bēhede mó dyam asēded. Né-óó, anlāá bó aá, “Dyam áde níhōbē meé, ‘Mwāmpīn ní pónde nyéenyínné me ámpē, mwāmpīn ní pónde-’ε āmbid e nê, nyéenyīn me,’ dōó nyésēdté nhóg ne aníní-ye? ²⁰ Ne mbále, nlanje nyé meé, nyéēchií, nyélēb-pe, bon nkōnsé méwōg menyīnge. Nyéēsudén, bon mímē nsudēn métīm menyīnge. ²¹ Mmwaád awē ahede achyáá abelé ásudēn áyāle eche pónde e metake epedé. Bon nzé amaá achyáa abelé awóg menyīnge, áyāle moonyon achyáádté á nkōnsé. ²² Nê dōó édii ne nyé. Nyésūdne bōob, bon mēnyīn nyémpē. Ene pónde mímēn nlém mēlōn ne menyīnge, modmod éhēnlé-’aá nyé mímē menyīnge akobēn. ²³ Ade échē epun épéé, nyéesēdté me dyamdyam. Ne mbále, nlanje nyé nén meé Titée ābē nyé kéchéé échē nyésēdté á dīn ádēm.* ²⁴ Káāngē bōob nyéēhēdnēé mó chōmchōm á dīn ádēm. Nyéhēden mó, nyéēkūd ābel nén mímēn menyīnge mēlōg mbon.”

* **16:23** Titée ābē nyé kéchéé échē nyésēdté á dīn ádēm: donje á kálag áwóó Nzé nyésēdté Titée kéchéé, ābē nyé chó á dīn ádēm.

Yesue atómé nkõjsé áte

²⁵ Yesue ambád ábē bembapεε aláa aá, “Mběnlédé ngan aláa nyé ekud é mekan. Póndé ehúε’ echě méebenlédte ngan. Mělāā-’ε nyé mekan tãngene Titée, nyaa echě nyésõjtēnnē.

²⁶ Echě epun, nyéēhedén mó kéchéé á dīn ádēm. Méetãgēn-naá mó aláa μεέ áwõngēn nyé,

²⁷ áyāle Titée mwēn adáá nyé. Adáá nyé áyāle nyēdāá με, nyēdúbpe-’ε bán mbídé áwē.

²⁸ Membíd wée Titée, nīpē á nkõjsé-te, bõõb-pe ntēdte nkõjsé, ntime ámbíd wée Titée.”

²⁹ Héε ábē bembapεε béhóbεé bán, “Ehóbe bõõb ngáne sésõjtēnnē, weēbenlédte ngan.

³⁰ Sēbíí bõõb bán ebíí mekan mésyāāl, éehēdnád-taá bán modmod áseded wε dyamdyam.

Nén ábélé sēdúbpe bán ebídé wée Dyõb.” ³¹ Dõõ Yesue ákwentanné bó aá, “Nyēdúbpe

bõõb-ε? ³² Nyénõne! Póndé ehúε’, emaa-’ε ape, áde nyépãjtēdte áte. Mod téé atóm

mehélé wée ábídé, nyétēdē mmēmpen. Bon ké nē, meesaá mmēmpen, Titée adé ne με.

³³ Nlãnge nyé nímén mekan ábel nēn nyébē nsañ abé ádē nyédíí ne με. Nyéékũd metake á nkõjsé-te bon nyéwēd nlém á abum. Ntómé nkõjsé áte.”

17*Yesue akánnédé eche yāl*

¹ Ade Yesue amáá nímén mekan mésyāāl ahób, dõõ ánóné amīn bon áhõbē aá, “A-Tē, póndé emaa ape. Lúmed bad ehúme échě awõñ Mwān, ábel nēn awõñ Mwān mómpē

álúmed ehúme échõñ. ² Ebágé mó kunze ákamlēn moosyāāl, ábel nēn ábe bad bésyāāl

ábe ebágé mó alongé áde déemaá’. ³ Alongé áde déemaá’ ádíí nēn bēbíí wε, mmõñ awē

edé Dyõb á mbále, ne ábíí Yesu Krístā, awē élómé. ⁴ Mbídté échõñ ehúme áwed á nkõjsé

amad áde nímádé nsõñ nímé ebágé με. ⁵ Bõõb-põõ a-Sāñ, bídéd échēm ehúme áwed, wée

mmõñ édíí. Melemlem mé edúbé nímé ménwõñgē ne wε, nkõjsé rídé ahób bán níbootad.

Yesue akánnédé ábē bembapεε

⁶ “Mbélé bad bé nkõjsé ábe ebágé με bēbíí wε. Bébédéε ábõñ, wembě με bó, bēbélé-’ε

ngáne ehóbé wée bēbel. ⁷ Bēbíí bõõb bán kéchéé éche ebágé με, ebídé áwõñ. ⁸ Nlãngé

bó mam mésyāāl nímé élánge με wée rílāá bó, bédúbpe-’ε nímé mam. Bēbíí ne mbále

bán áwõñ dõõ mbídé, bédúbpe-’ε bán wε-εé elómé με. ⁹ Nkãnnad bó. Meekãnnádté bad

bé nkõjsé. Bon nkãnnad bad ábe ebágé με, áyāle bédíí ábõñ. ¹⁰ Bad bésyāāl ábe bédé

ábēm bédíí ábõñ, ábõñ-’ε bésyāāl bédíí ábēm, bēbídté-’ε échēm ehúme áwed. ¹¹ Bõõb-põõ,

mwãmpīn ní póndé méebáá á nkõjsé-te ámpē. Bon bédíí bédé á nkõjsé-te. Nhyag áwõñ.

Titée awē Asáá, káá bó á ngīne e dīn ádõñ, dīn áde ebágé mé. Ngīne echě ebágé με ábel

nēn bēbē mod nhóg, melemlem ngáne sóo-’ε ámpē dēdíí mod nhóg. ¹² Ade mbédé ne bó,

menkãá bó á ngīne e dīn ádõñ, dīn áde wēmbéε με.* Nkãngé bó, bó mod ké nhóg-ke eebõ’é

étõmé mod awē émmádté abé bán ábõ ábel bon ébenled ngáne étēnlédé á kálag e Dyõb.

¹³ Bõõb-põõ, nhyag áwõñ. Nhóbe-’ε nímén mekan ngáne ndíí rídé á nkõjsé ábel bon nímāb

menyĩnge mélõn mbon, melemlem ngáne nímēm-me mélóné mbon. ¹⁴ Nlãngé bó mam

mésyāāl nímé élánge με wée rílāá bó. Bõõb-põõ bad bé nkõjsé békõó bó áyāle béesaá bad bé

nkõjsé ámpē, melemlem ngáne με ámpē méesaá mod a nkõjsé. ¹⁵ Meehóbéε μεé éhũd

bó á nkõjsé-te, bon nhóbe’ μεé ékãá’ bó ábel bon Mod e Ebébtéd eebēl’ bó mbéb. ¹⁶ Béesaá

bad bé nkõjsé melemlem nēngáne méesaá mod a nkõjsé. ¹⁷ Benléd echõñ mbále ábel

bon bēhel wε abele. Echõñ eyale édé mbále. ¹⁸ Nlómé bó á nkõjsé-te melemlem nēngáne

wēmpē wēnlõmmē με á nkõjsé-te. ¹⁹ A etútú écháb membě echem yāl ábele wε ábel bon

bõmpē bébe échab yāl ábel bon békon wε abele.

Yesue akánnédé bad ábē bēdúbé mó bésyāāl

²⁰ “Meekãnnádté ábēm bembapεε bēnpēn bon nkãnnad káõñne bad ábe bédúbpe με

áyāle mam nímé bēwógé áwāb. ²¹ Nkãñne’ μεé bó moosyāāl bēbē mod nhóg. A-Tē, bó

* **17:12** Menkãá bó á ngīne e dīn áde wēmbéε με: donje a kálag awóó á ngīne e dīn ádon ménkãá bad ábe ebágé με.

moosyáál bébê mod nhóg ne sóo, melemlem nêngáne édífí ne me, me-'ε mbé ne we. Bébé mod nhóg ábel nén nkõhsé rídúbe bán we-εé elómé me. ²² Ehúmé éche ébágé me, me-'ε mbagé bó. Mbagé bó ábel bonj bébê mod nhóg melemlem nêngáne sóo dédíí mod nhóg. ²³ Ndé mod nhóg ne bó, we-'ε edé mod nhóg ne me. Nén débël békõh mod nhóg abé. Békonj mod nhóg abé ábel bonj nkõhsé mbíi bán we-εé elómé me, bébii-'ε bán edáá bó melemlem nêngáne édáá me. ²⁴ A-Tê, ebagé me bó, bébê wée rídíí, ábel bonj bényín echêm ehúmé. Wembě me ehúmé áyāle wendāh me se á mbooted mé nkõhsé. ²⁵ A-Tê, we-εé ebete mam nímé mésáá. Nkõhsé méebii'ε we, bonj mbíí we, ábén-ne ámpē bébii bán we-εé elómé me. ²⁶ Mbélé bébii we, mēbēl-le ámpē ábel nén edāhge échē édáá me ébē bó áte, me-'ε ámpē mbē ne bó.”

18

Békóbé Yesue

(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Luk 22.47-53)

¹ Ade Yesue amáá akáne, bóobe ábē bembapεε bēnhidé, béchābē mwā edíb a Kidron amín. Nzag embé áhed, bénsōl áwēd-te. ² Judase, ntúré awě Yesue ambíí adé abwóg á hōm, áyāle Yesue ne ábē bembapεε bēmmētén aladen áhed. ³ Né-óó, Judase antómén echonj é sánze ne bembāledε bé Ndáb-e-Dyōb ábe beprise bēmbáá ne Befarisia bēnlōmmē, békē wée Yesue ábédé. Abē bad bēnchōd e'kag, bēwālé e'trúkāj ne bwēm é' nzum. ⁴ Yesue ammād mam mésyāāl míme mēbenléd ne mó abii, ké nê, ambídéd yāl áwed, ásēdēd bó aáken, “Nzé nyéhedeé?” ⁵ Bēnkwentén mó bán, “sēhede Yesue, mod a dyad á Nazaret.” Yesue ankwentén bó aá, “Me-εé ndé mó.” Judase ntúré awě Yesue ambé áhed ne ábē bad. ⁶ Ade Yesue áhóbé aá, “Me-εé ndé mó,” bēntimén mbíd, bēkwē ásē. ⁷ Hē dōo Yesue ásēdtéé bó ámpē aáken, “Nzé nyéhedeé?” Bēnkwentén bán, “Yesue a dyad á Nazaret.” ⁸ Héε Yesue ákwentanné bó aá, “Nlángé nyé meé, me-εé ndé mó. Né-óó, nzé nyéhede me, nyétēdē ábén bad ábe bédé ne me, békag.” ⁹ Nén dēmbenléd álóned e'yale ábe ánhōbpē aá, “A-Sāj, átíntē e bad ábe wēmbéé me, meebódeé ké nhóg.” ¹⁰ Simōn Petro anwālé nkwáté. Héε ádólé míme nkwáté bonj átōmtē', ásēlē etúu é ekáá é mbáá é mbāledε awě prise ambáámbáa. Ane mbāledε abédé dīn bán, Malkuse. ¹¹ Yesue anláá Petro aá, “Timéd nkwáté á abám. Nédē, meetēhgenεé metuné míme echem Sāj átíínédé me akudε?”

Békééné Yesue wée Anase

¹² Héε échē echonj é sánze ne awáb mod ambáá nchoo ne bembāledε bé bad bé Israel békóbé Yesue béhanj mó. ¹³ Bénsēbē mó akεεn wée Anase. Anase abédéε sāj-kálé awě Kaifase awě abédé prise ambáámbáa míme mwě. ¹⁴ Kaifase ne, mó ambě bad bēmbáá bé Israel elébé aá ébóó bán mod nhóg áwē á nló mí bad bésyāal.

Petro abáá Yesue á yāl

(Mat 26.69-70; Mak 14.66-68; Luk 22.55-57)

¹⁵ Simōn Petro ne mbapεε ampée bhídé'áá Yesue. Prise ambáámbáa ambíí ane mbapεε, né-óó ane mbapεε ansól eyáde éche prise ambáámbáa wée bénsōlēnnē Yesue. ¹⁶ Petro pen anlyǎg á mmwe mé e'ké. Dóo ane mbapεε awě prise ambáámbáa ámbii'ε átímé ámbíd á mmwe, ákālēn ngōndéré echē enōné'áá mmwe bonj ásōltē Petro á eyáde-tē. ¹⁷ Ene ngōndéré ansēdéd Petro aáken “Kíné wēmpē weésáá mbapεε nhóg awě ane modε?” Petro ankwentén mó aá, “Aáy, meésáá.” ¹⁸ Bōob-póó, ahéb démbē. Né-óó, bembāledε ábe prise ambáámbáa ne bembāledε bé Ndáb-e-Dyōb bēnkonéd muú bétyéém áhed bēwāle'. Petro mómpē ambé áhed, atyéém áwālē muú.

Prise ambáámbáa akáadte Yesue

(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Luk 22.66-71)

¹⁹ Prise ambáámbáa esēdté'áá Yesue tēhgene ábē bembapεε ne ádē ayáge. ²⁰ Yesue ankwentén mó aá, “Mam mésyāāl míme rílánge'áá bad nhóbé'áá mó á nhéné. Ayáged

ádêm ásyāāl-’ε, ábédé á Ndáb é mekáne ne á Ndáb-e-Dyöb wée bad bé Israel bésyāāl béladnéé. Meéhóbéé-’ε dyamdyam á kun-tê. ²¹ Cheé-ō ésedtéé me ámpē. Sedéd bad ábe bēnwōg mam nīme rílánjé bō. Bébíí mam nīme ríhóbé.” ²² Ade Yesue áhóbé nê, mbaledε nhóg ambōm mó abén ahób aá, “Chán éhele éhōbē’ nê wée prise ambáámbáa?” ²³ Yesue antimtén mó aá, “Nzé nhóbé dyam áde déetāngene, ehób dō moosyāál áwōg. Bon nzé édé bán nhóbé dyam áde átāngéné, cheé ekáá bon ébōmé me?” ²⁴ Dōo Anase áhóbé aá, békeεn Yesue wée Kaifase, prise ambáámbáa. Yesue ambé abé á mehan.

Petro abáá Yesue á yāl ámpē

(Mat 26.71-75; Mak 14.69-72; Luk 22.58-62)

²⁵ Bōob-pōó, Simōn Petro ambé atyéém áhed áwālē muú. Héε bad ábe bēmbē áhed bēsedtéé mó bán, “Kíné wēmpē weesaá mbapεε nhóg awē ane mod-ε?” Petro antān aá, “Aáy, meesaá.” ²⁶ Mbaledε awē prise ambáámbáa nhóg, mwānyan móo Petro ánsēnlē etúu, anchágéd ehób ámīn, aláá Petro aá, “Kíné meenyínéé nyúmō á nzag-tē-yε?” ²⁷ Petro antān ámpē. Abwōg-ábwōg, nchóm a kúb antōn.

Payledε akáádté Yesue

(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Luk 23.1-5)

²⁸ Bad bé Israel bēnhidnéd Yesue á ndáb wée Kaifase békēēn mó á eyáde e nkamlεε ambáá. Nén ábédé epōg é mbwεmbwε. Bēn bēnkēnsónlé á ndáb-te ábán nēn béenyinnád mbinde á’sō é’ Dyöb * ábel bēdyê Ngande e Nnyíme-ámīn. ²⁹ Né-ōó, Payledε nkamlεε ambáá a bad bé Roma, ambíd e ebwóg áke atán bō, ásedté bō aáken, “Awusé áhéé nyéhóbé bán anén mod abélé?” ³⁰ Bēnkwentén mó bán, “Nzé anén mod enkēmbé ebébtéd é mod, né séēbageé mó áwōn mekáá.” ³¹ Payledε anláá bō aá, “Nyé bēn nyétéd mó, nyébenled mbéndé echēn nyékáad mó.” Héε bad bé Israel bēlāngéé mó bán, “Séewóó’ é kunze áwúu mod.” ³² Nén dēmbenléd álóned e’yale ábe Yesue ánhōbpē álúmed nyaa e kwééd eche áwēē. ³³ Payledε ansól á ndáb-te ámpē, áchāg Yesue, ásedéd mó aá, “Wε-εé edé kân e bad bé Israel-le?” ³⁴ Yesue ankwentén aá, “Mmōn-εé ehóbe nê ngé bad bēmpēe bōó bēlāngē wε mam á yāl echēm?” ³⁵ Payledε ankwentén aá, “Ndé mod a Israel-le? Abōn bad ne beprise bēmbáá bōó bēbágé wε áwēm mekáá. Cheé ebélé?” ³⁶ Yesue ankwentén aá, “Mmēm nkamlεn méesaá á nkōjsé wén. Nzé nímēm nkamlεn mémē á nkōjsé wén, né ábēm bembaledε bēwān, ábel nēn bad bēebagé me á mekáá mé bad bé Israel. Bon nímēm nkamlεn méesaá mé nkōjsé.” ³⁷ Dōo Payledε ásedtéé mó aá, “Nédē edé kân-ε?” Yesue ankwentén aá, “Wε-εé ehóbé wéé ndé kân. Nzōm echē ekáá bon béchyáá me, mīpē á nkōjsé wén, edíi ábíd mbōn e mbále. Mod ké ahéé awē adé mod a mbále awóglan me.” ³⁸ Payledε ansédéd mó aá, “Cheé édé mbále?”

Bán Yesue átāngéné awé

(Mat 27.15-31; Mak 15.6-20; Luk 23.13-25)

Ade Payledε amáá mó aseded nēn, ambíd á ebwóg ámpē áke atán bad bé Israel, anláá bō aá, “Meekóbneé anén mod awusé ké ahóg áde méhōbpē meé bēwúu mó. ³⁹ Bon nyēwóó elem nēn bán, ntāngéné nyé mod a mbwōg nhóg abídted á pōndé e Ngande e Nnyíme-ámīn. Nyédōó bán nībídted nyé kân e bad bé Israel-le?” ⁴⁰ Bēnkwentén mó ne e’saad bán, “Aáy! Séēhēdēē mó. Bídtéd sé Barabase.” (Barabase abédé-’ε nchīb ambáá.)

19

¹ Dōo Payledε áhóbé aá béke bēbōm Yesue. ² Sánze éntéd ngen é mechă bēlōn ekóté éche émbē néε ekóté é kân, bēhē mó chó á nló, bēhé-’ε mó mengombe nīme méyāge’ á yāl, nímē méwāgné mengombe mé kân. ³ Bésídté’áá mó benben, bēhōbē bán, “A kân e bad bé

* **18:28** Bad bé Israel bēndūbē nēn bán nzé mod asólé á ndáb e mod awē eésé mod a Israel, né awógté yāl mbinde. Ne bō, enén ndín e mod ebágáá mbinde á’sō é’ Dyöb epun saámbé. Enén pōndé esyāál ééhele’aa-se adyé Ngande e Nnyíme-ámīn.

Israel, edúbé ebê ne we.” Bébómé’áá mó kááhne mebén. ⁴ Payledε ambíd á ebwóg ámpē, aláá ábê bad aá, “Nyénone’, mbídtaad nyé mó á ebwóg, ábel nén nyébíi bán, meekóbnéé mó awusé ké ahóg.” ⁵ Né-óó, Yesue ambíd á ebwóg ne ekóté e mechă á nló, megombe nímé méyage’ mó-’ε mébé mó á yál. Héε Payledε álângeé bó aá, “Nyénone’ awedé mod-e nén!” ⁶ Ade beprise bémbáá ne bembæledε bé Ndáb-e-Dyöb bényiné mó, bêmbootéd abón bán, “Bomé mó á awög! Bomé mó á awög!” Payledε anláá bó aá, “Nyé bën nyétêd mó, nyébome mó á awög, áyāle meekóbnéé mó awusé ké ahóg.” ⁷ Abê bad bëntimtén Payledε bán, “Sêwóó mbéndé echê ehóbe nén bán atângeéné awé áyāle ahóbé aá módii Mwän a Dyöb.”

⁸ Ade Payledε áwógé nén, mbwóg mēnnabé mó akób. ⁹ Antīm ámbíd á eyáde-tê ámpē, ásēdēd Yesue aá, “Héé ébídé?” Bon Yesue enkênkädénné mó. ¹⁰ Né-óó, Payledε anláá mó aá, “Weéhēdēē me akwenten-ε? Weebii’ é nén weé nwóó kunze áhób meé béchene we, nwón-’ε kunze áhób meé bébome we á awög-ε?” ¹¹ Yesue ankwentén mó aá, “Weewóó’ é kunze ké póg ámín echēm ésebán Dyöb ábágé we ene kunze. Né-óó, mod awé abagé me áwōñ mekáá abelé mbéb níme rítómténé achab ámín.” ¹² Ade Payledε áwógé nē anhēd nzii átēde Yesue, bon ábê bad bēnhē e’saad bán, “Nzé etēdté anén mod né weesaá nsón awē Kaisεε. Kénzée awē ahóbé aá, módē kâñ né atânğan Kaisεε.”

¹³ Ade Payledε áwógé nén, ambídén Yesue á ebwóg, ádyēē atii dé nkamlen. Adê hōm wée ándyē’ é béchágé’ áá dó bán, Eyáde éche bēnábndé Meláá. A ehób é Hibru béchæge bán, Gabata. ¹⁴ Bōab-póó, nén ábédé á epun é mboñsén é Ngande e Nnyíme-ámín, dyam käd. Payledε anláá ábê bad bé Israel aá, “Echen kâñ chō nén!” ¹⁵ Abê bad bēnhē e’saad bán, “Wúú mó! Wúú mó! Bomé mó á awög!” Héε Payledε ásēdtéé bó aá, “Mbome echen kâñ á awög-ε?” Beprise bémbáá bēnkwentén mó bán, “Séewóó’ é kâñ empée étōméé Kaisεε.” ¹⁶ Dóó Payledε ábágé Yesue áwab mekáá ábome mó á awög.

Bébómmé Yesue á awög

(Mat 27.32-44; Mak 15.21-32; Luk 23.26-43)

Né-óó, bēnhidnéd Yesue. ¹⁷ Yesue mwēn ampém áde awög bootya á dyad-tê ákēēn dó hōm áde béchægeé bán, “Hōm dé Ebóngél é Nló,” áde béchægeé á ehób é Hibru bán Golgota. ¹⁸ Ahed-taá bēmboméé mó á awög. Bēmbomé bad bébe bēmpēe á awög áhed, nhóg pēd póg, aníní-’ε pēd eníní, Yesue abé áfintē.

¹⁹ Payledε antēl á abámbé aá, “Yesue, mod a dyad á Nazaret, kâñ e bad bé Israel,” abádé á awög á nló-mín wée Yesue. ²⁰ Wée bēmboméé Yesue á awög démbē benben ne Jerusalem. Né-óó, bad híin bēnlāñ chōm éche bēntenlé. Chōm éche ántenlé, antel chó á ehób é Hibru, átēl é ehób é Latin, ne é ehób é Grikia. ²¹ Beprise bémbáá bēnlāñ Payledε bán, “Wéētēlē wée ‘Kâñ e bad bé Israel,’ tēl wée, ‘Anén mod ahóbé aá, me-εé ndé kâñ e bad bé Israel.’ ” ²² Payledε anláá bó aá, “Chōm éche rítélé mmaá atel.”

²³ Ade sánze é máá Yesue abome á awög, bēntēd éche mbóté, békabtéd chó áte monge méniin, bó mod té atéd akab ahóg. Bēntēd kááhne mbóté eche béhágkē áte. Ene mbóté bēnkēmbaá’ é chó hōmhōm. Embé bootya ámín ápe ásē enkēnwóngé mbom. ²⁴ Héε bēlângeé nhóg ne aníní bán, “Syánē deésālē chó. Désid mbambú ányín mod awē áted chó.” Nén démbenléd álóned e’yale ábe é’ténlédé á Kálag e Dyöb nén bán, “Bën ne bën bēnkāb échēm mbóté. Bēnsíd-tē mbambú ákab nímēm nsob.”

Né-óó, nē dōó échē sánze émbenlé. ²⁵ Yesue nyaá, nyaá mwānyañ, Maria awē abédé Klopase mwaád ne Maria Magdalene béntyēem benben ne á awög áde Yesue. ²⁶ Ade Yesue ányiné nyaá ne mbapeε awē ádáá bétyéémé áhed, anláá nyaá aá, “A-nyañ, mwän we ne.” ²⁷ Héε álângeé ane mbapeε mómpē aá, “Nyóó ne.” Bootya ene pónde ane mbapeε antéd Yesue nyaá, átmēn mó áwē ndáb.

Yesue awédé

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Luk 23.44-49)

²⁸ Ambíd e nê, Yesue annyín aá mekan mésyāāl mémáá. Alóned-te ngáne éténlédé á Kálag e Dyöb anhób aá“Píd ekóbé me.” ²⁹ Kúmbe embé áhed, ebéntéd é mím énlōg áwēd-te. Né-óó bēntōdé kuchá á ebéntéd é mím-tê wê, bēsōm á ntōŋ rí ngen e hísōb, bēhē mó á nsəl. ³⁰ Ade Yesue ámwédé ebéntéd é mím chē, anhób aá, “Emáá.” Héε ámógé nló, awé-’ε.

Bésóó Yesue akon á aheb

³¹ Bōōb-pōó, échē epun ébédé Mbwe mé mboŋsén mé mbwe-mé-nkóme-áte. Bad bé Israel-le béehede’aá bán ndim ríbé ríbê á awōg á mbwe-mé-nkóme-áte, tanje ngáne échē epun é nkóme áte étōmtēnnē edúbé abé. Né-óó bēntān Payledε bán, ábe bó kunze ábóg bad ábe bébómmé á awōg mekuu ne áhúd bó á awōg. ³² Né-óó, échē sánze énkē ébóg mekuu níme bad ábe bēmboméé bōōbe Yesue á awōg. Bēsēbē níme nhóg abóg, bébóg-ke níme aníníí. ³³ Bōŋ áde bépédé wēε Yesue bēntān nēε ámáá awé. Né-óó, bēnkētōgēnnē mó mekuu abóg. ³⁴ Ké nê, sánze póg ensoŋ mó akon á aheb. Abwōg-ábwōg mekií ne mendíb bémíd. ³⁵ Mod awē annyín nēε nímén mekan mébénlédé, abidé mbōŋ, eche mbōŋ edé-’ε mbále. Abíí nén aá, mókale’ mbále, ahóbe-’ε nímén mam ábel nén nyémpē nyédúbe. ³⁶ Mmén mam mébénlédé álóned e’yale ábe é’ténlédé á Kálag e Dyöb nén bán, “Béebógké ehid échē ké ehóg.” ³⁷ Eténlédé á kálag e Dyöb ámpē nén bán, “Bénōn ane awē bésóó akon.”

Béltmmé Yesue

(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Luk 23.50-56)

³⁸ Ambíd enê, Josebe awē ambíd á dyad á Arimatia, anláá Payledε aá, ábe mó kunze áted ndim níme Yesue. Josebe abédéε mbapεε awē Yesue, bōŋ énkēmbídédte yāl áwed áyāle abáá’áá bad bé Israel. Payledε ambē mó kunze áted ndim níme Yesue. Né-óó, ankē Yesue ndim atéd. ³⁹ Nikodemuse awē ansébé Yesue ake dé anyín nkuu, bó Joseb bēnkē. Bédēkē anwálé mekúle níme bēnabnadté ndim nímé bēbénlé Mía ne Alōs.* Adē dyōg ábédé dyam móom mé kilo meláán ne kilo étáan. ⁴⁰ Béntéd ndim níme Yesue, békāān mó mbóm ne níme mekúle. Nén dōó elem é bad bé Israel áboŋsen ndim émbēε. ⁴¹ Bōōb-pōó, nzag embé wēε bēnwū’ε Yesue. Soŋ e ekóólé ebédé á nzag-tê wê, echē bēnkēmpaā ndim ké nhóg abane áte. ⁴² Né-óó, ngáne échē epun ebédé mbwe mé mboŋsén mé mbwe-mé-nkóme áte, ene soŋ-’ε ebé bēnbēn, bēmbané Yesue ndim áwēd-te.

20

Yesue apuúdé

(Mat 28.1-8; Mak 16.1-8; Luk 24.1-12)

¹ A Sōndé, epōg é mbwεmbwε, áde ehíntén émbēε ébé, Maria Magdalene ankē á soŋ wēε bēnlímēε Yesue. Ade ápédé áhed, antán nēε bēhúdé aláá áde bēnkōlēnnē nsəl rí soŋ. ² Héε átómé mehélé, bōŋ áke atán Simōn Petro ne mbapεε ampée awē búmō bēbédé. Ane mbapεε abédéε mbapεε awē Yesue ándōŋgé. Dōó Maria álāŋgēé bó aá, “Bēhúdé Sáŋgwéé ndim á soŋ-tê, séebíi-’áa wēε bēbánné mó.” ³ Dōó Petro bó ane mbapεε bēhídté bōŋ békāg á soŋ. ⁴ Bó moosyāál bényágté’áá, bōŋ mbapεε aníníí anyāgté’áá tómaa Petro. Né-óó, ansébé ape á soŋ. ⁵ Anwúlén ásē ásad díd á soŋ-tê, anyín mbóm éche bēnkaánné Yesue, bōŋ enkēnsónlé á soŋ-tê. ⁶ Simōne ahúé’áá mó ámbíd, apedé-’áá pēén asól-le á soŋ-tê. Antán mbóm éche bēnkaánné Yesue áhed. ⁷ Antán-ne abad áde bēnkaánné Yesue nló. Adē abad déēbédéé hōm ahóg ne mbóm, dēndān áte ped póg. ⁸ Héε aníníí mbapεε awē ansébé ape á soŋ mómpē ásólé áwēd-te. Annyín ábē bwēm, adúbé-’ε. ⁹ Ké nê, bēnkēnsōŋtēnnē chōm éche éténlédé á Kálag e Dyöb nén bán Yesue atāŋgéné apuu. ¹⁰ Ambíd é nê, ábē bēmbapεε bēntīm ámbíd á ndáb.

* **19:39** Alōs: Abédéε mekúle níme bēbénlédte á ánbéd ndim.

Yesue alúmté Maria Magdalene yäl
(Mat 28.9-10; Mak 16.9-11)

¹¹ Bɔɔb-pɔɔ Maria anlyəg á nsəl ní soŋ, áchyeé'. Ade áchyeé'ê nê dɔɔ áwúnlé ásē, bon ásadé díd á soŋ-tê. ¹² Asad áde ásádé díd, annyín ángel ébe. Echê ángel énhē e'púpe é' mbóté, édyēē wée bēnnaádté ndim míme Yesue. Nhóg andyēé á ped e nló, aníní-'ε á ped e mekuu. ¹³ Echê ángel ênsedéd Maria bán, "A-mmwaád, cheé échyeé'?" Anláá bó aá, "Nchye' áyāle bétédé ndim míme awem Sánḡwéé, meebii-'áa wée bébánné mó." ¹⁴ Ade ámáá ahób nê, ankunnéd, anyín née mod átyéémé áhed. Ane mod abédée Yesue bon enkembíí'ε aá Yesue mó adé. ¹⁵ Yesue asedéd mó aá, "A-mmwaád, cheé échyeé'ε? Nzéé éhedéé?" Maria anwémtén aá mod awē abele nsón á nzag-tê wê mó adé. Né-ɔɔ, anláá mó aá, "A-sán, nzé wε-εé etédé mó ndim, eláá me wée ébánné, ábel bon ríke rítéd mó." ¹⁶ Héé Yesue áchəgəé mó aá, "A-Maria!" Dɔɔ Maria ákúnné yäl áwē bon áhóbé á ehób é Hibru aá, "Rabóni!" (awē adé nén bán, "Meléede"). ¹⁷ Yesue anláá mó aá, "Weésitán me, áyāle meétíméé ámbíd wée Titée. Bon kág wée ábēm bembapεε, ábēm baányan, éláa bó wée, ntime' ámbíd wée echem Sán, awē adé káəŋne echen Sán. Mó adé Dyöb ádēm, abé-'ε ádēn." ¹⁸ Né-ɔɔ, Maria Magdalene ankē, aláá bembapεε aá, mónyīnē Sánḡwéé. Anláá-'ε bó mam mésyāəl míme álánḡé mó.

Yesue alúmté abē bembapεε yäl
(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Luk 24.36-49)

¹⁹ Echê epun é Sōndé chēn, ngukél, bembapεε ábe Yesue bēnladén áte á ndáb-te bēpēne ekob áyāle bébáá'áá bad bé Israel. Yesue ampē, atyéém átínté echáb, aláá bó aá, "Nsan mbê ne nyé." ²⁰ Ade ámáá ahób nê, anlúméd bó míme mekáá, alúméd-te bó aheb. Bembapεε bébédé menyinge bwámbwam ányín Sánḡwéé. ²¹ Dɔɔ Yesue álánḡéé bó ámpē aá, "Nsan mbê ne nyé. Ngáne Titée álómé me, melemlem nê dɔɔ mémpē rílómeé nyé." ²² Ade ámáá ahób nê, anhébé bó pemε, aláá-'ε bó aá, "Nyékob Edáádəŋ éche Esáá. ²³ Kénzée awē nyélágséné mbéb, né míme mbéb ríkúde alagsen. Kénzée-'ε awē nyéelágsénéé míme mbéb, né méekudéé alagsen."

Yesue alúmté Təmasε yäl

²⁴ Təmasε mbapεε nhóg átínté e bembapεε dyôm ne bébe ábe Yesue, awē béchágé'áá bán Nhéd, enkembáá ne baáb áde Yesue ápedé. ²⁵ Né-ɔɔ, áde ahúú baáb bēnlāá mó bán, "Sēnyíne Sánḡwéé." Bon anláá bó aá, "Esebán rínyíne meban míme bēmboméé mó təne á mekáá bon rísəm-me e'mii á meban-tê áwed, mbíd-te ekáá áwē aheb, méedúbéé mbéd."

²⁶ Ámbíd e e'pun waam, bembapεε bēnladén áte á ndáb-te ámpē. Təmasε mómpē ambé áhed. Bēmpēn e'kob, bon Yesue ampē, atyéém átínté echáb. Anláá bó aá, "Nsan mbê ne nyé." ²⁷ Héé álánḡéé Təmasε aá, "Səm e'mii á meban hén. Nəné' me mekáá, éhyene-'ε ekáá, ébid me chó á aheb. Sóg mod abé awē eedúbpe', dúbé!" ²⁸ Təmasε ankwentén mó aá, "A-Sáá awēm, a-Dyöb ádēm." ²⁹ Yesue anláá mó aá, "Saá áyāle ényíne me dɔɔ édúbpe-yε? Nnam ne bad ábe béenyíne bon kénê, bédúbe."

Nzəm echē ekáá bon bétéle' enén kálag

³⁰ Yesue ambēl ekud é menyáké émpēe éche ábē bembapεε bēmbēē ásē éche béeteleé á kálag-tê wén. ³¹ Bon mímén mésyāəl méténlédé ábel nén nyédúbe* bán, Yesue mó adé Ane-awē-Béwógté, Mwän a Dyöb. Nzé nyédúbpe-'ε mó, né nyékudé alonḡé áde déemaá' á dín adē.

21

Yesue alúmté abē bembapεε yäl ámpē

* 20:31 Nyédúbe; donḡe á Kálag dé e'só awóo nyébê nyédúbe.

1 Ambid e nímén mésyāāl, anlúméd ábē bembapεε yāl ámpē á nkin mé edib é Tiberia. Nyaa echē anlúmēdtē bó yāl ebédéé nén, 2 epun ehóg Simōn Petro, Tōmasε (awē béchágé'áá Nhéd), Nataniεε (awē ambid á dyad á Kana á mbwóg e Galilia), bán ábe Zεbēdiε, ne bembapεε ábe Yesuε bémpēe bébe, bēnladén hōm ahóg. 3 Héε Simōn Petro álānggēé bó aá, “Nkag súu akób.” Bēntimtén mó bán, “Sémpē séēhíd wε.” Né-óó, bēnhidé béke bésól á bǎε-tē. Bon nímē nkuu rísyāāl bēnkēnkóbpé chōmchōm.

4 Ade bīn é'bóótédé akéle, Yesuε antyéém á nkin mé edib. Bon ábē bembapεε bēnkēmbíí'ε bán mó adé. 5 Dóó Yesuε ásedtεé bó aá, “A-bēd, nyéekōbēε chōmchōm-ε?” Bēnkwentén mó bán, “Aáy, séēkōbēε.” 6 Anláá bó aá, “Nyébwēm mbínzé á pεd e ekáá é mbáá é bǎε, nyéēkōb.” Né-óó, bēmbwēm mbínzé ene pεd. Bēnkēnhenlé ene mbínzé adol áyāle súu émbē áwēd-te bwāmbwam. 7 Dóó mbapεε awē Yesuε ándəngé áhóbéé aá, “Sāngwéé mó adé!” Awóg áde Simōn Petro áwógé bán, Sāngwéé mó adé, anhé megombe á yāl (áyāle anhūd bwēm á yāl). Dóó áhébé á edib-te. 8 Bon ábíníí bembapεε bēmpē á nkin á bǎε-tē, bédolé mbínzé. Ene mbínzé enlón ne súu. Wéε bēmbidēnnē bǎε ápe á nkin dénkēnchabpé, ábédé dyam mbwókεl e méta póg. 9 Ade bépédé á nkin bēntān muú mé mekānled. Súu ébédé áwed ámīn ne ewεle. 10 Yesuε anláá bó aá, “Nyéhyεene' donje á súu áde nyékóbé bōob.” 11 Né-óó, Simōn Petro ansól á bǎε-tē, ádol ene mbínzé á nkin. Súu émbáá énlón ene mbínzé áte. Ebédé mbwókεl móom métaan ne éláán. Kénéε échē súu émbuú'ε áte, ene mbínzé enkēnsaléé. 12 Yesuε anláá bó aá, “Nyéhyε nyédyé ndyééd.” Abē bembapεε bó modmod enkēnchu'ε mó asēded aáken, “Nzé-módé édíí?” Bémbíí bán, Sāngwéé mó adé. 13 Dóó Yesuε átédé ewεle bon ábagé bó. Ambēl melemem ne súu. 14 Nén ábédé ngen echē élonťéné éláán, echē Yesuε álúmté ábē bembapεε yāl á pónđé echē ámáá apuu.

Yesuε asēdté Petro ké adáá mó

15 Ade bémáá ndyééd adyé, Yesuε asēdéd Simōn Petro aá, “A-Simōn, mwān a Jōn, edáá me tómaa ábén bembapεε-yε?” Simōne ankwentén aá, “Éε, a-Sān, ebíí wεé ndáá wε.” Yesuε anláá mó aá, “Tógén ábēm bán bé rídyōn ní mbód.” 16 Yesuε ansēdéd mó ngen éche élonťéné ébe aá, “A-Simōn, mwān a Jōn, edáá me-yε?” Petro antimtén mó aá, “Éε, a-Sān, ebíí wē ndáá wε.” Yesuε anláá mó aá, “Tógén nímēm rídyōn ní mbód.” 17 Yesuε asēdéd mó ngen échē élonťéné éláán aá, “A-Simōn, Mwān é Jōn edáá me-yε?” Yāl enhóó Petro áte áde Yesuε ásēdté mó ngen échē élonťéné éláán aáken, “Edáá me-yε?” Né-óó, anláá Yesuε aá, “A-Sān, ebíí mam mésyāāl. Ebíí wεé ndáá wε.” Yesuε anláá mó aá “Tógén nímēm rídyōn ní mbód. 18 Ne mbále, nlāngε wε nén mεé, áde ébédé etum, mmōn epúdéd'áá abad, ékág-ke kéhéé wéε édáá. Bon áde wéchunné wésād mekáá, mod ampée awáád wε abad, ákēēn-ne wε wéε wéedáá'ε akε.” 19 (Yesuε anhób nē álúmed nyaa e kwééd echē Petro áwēē, álúmed ehúmé é Dyōb.) Ambid e nē dóó Yesuε álānggēé mó aá, “Hídé me.”

Yesuε ne mbapεε awē adáá

20 Dóó Petro ánóné ámbid bon ányīnē' nēε mbapεε ampée áhídéé bó. Ane mbapεε abédéε mbapεε awē Yesuε ándəngé. Móó andyεé Yesuε á akéb á pónđé éche bédyágé'áá ndyééd ngukél, bon ásēdéd Yesuε aá ken, nzé-módé ášōm mó. 21 Anyín áde Petro ányíné-'aá mó, anhób aá, “A-Sān, chán-náa anén mod?” 22 Yesuε ankwentén mó aá, “Nzé nhede mεé ábē á alongé kááñne pónđé echē mépéé, chán nē ánóné wε? Hídé me.” 23 Né-óó, énkānléd átíntē e bad ábe bēhídé'áá Yesuε hōm ásyāāl nén bán ane mbapεε éewáá, kénéε Yesuε énkēnhóbpé aá, éewáá. Anhób dásō aá, “Nzé nhede mεé ábē á alongé kááñne pónđé echē mépéé, chán nē ánóné wε?”

24 Ane mbapεε mó abíde mbōñ áyāl e nímén mekan, mó-'aá atelé mó ásē. Debíí-'ε bán, kéchéé echē áhóbé édé mbále.

Asóg á kálag echē Jōne

²⁵ Ekud é mam émpēe édé éche Yesue ábélé. Nzé bēnhōb bán bétele' mésyā̀l ásē, ahóg ámbìd e ádíńí, nwēmtan mēé né nkṑsé méekwogké échē kálag ahé áte.

Kálag e Mbɛltéd níme bembapɛɛ bé nlómag Ndibned ní kálag

Mod awe atelé kálag e Lukase mó atelé-’e kálag e Mbɛltéd. Mekan níme enén kálag mékoo’é alúmed áte médii áláa bad ngáne Edáádəŋ éche Esáá énwōŋgēnnē bad ábe béhídé’áá Yesue ákal nkalaŋ ní bwâm t̄ŋgene Yesue á Jerusalem, á mbwóg é Judeya ne Samaria ne á mesóg mé nkōŋsé. Elúmte ngáne adúbe á bad bé Krīsto ábédé álonéd chōm éche bad bé Israel béndūbēē. Enén kálag elúmte ngáne adúbe á bad bé Krīsto ábóótédé á Jerusalem ámbíd e mpume níme Krīstəə ne ngáne ákíi mebwóg mémpēe. Atón áde ádé etógnén áde enén kálag élúmteé ámpē ádii nsón níme Edáádəŋ éche Esáá ébeleé. Empē ne ngíne ámín e bad ábe bédúbpé á mbwe ní Pentekəs.

Nkabtéd ní kálag

Aboŋsɛn bad ábe békale nkalaŋ ní bwâm 1.1-26

a. Póle e asóg eche Yesue ne ábē Bembapɛɛ 1.1-14

b. Mod awē atédé Judase échē etál n̄ŋgáne mbapɛɛ 1.15-26

Nkalaŋ níme Yesue níkálté á Jerusalem 2.1-8.3

Nkalaŋ níme Yesue níkálté á Judeya ne á Samaria 8.4-12.25

Nsón níme Paale 13.1-28.31

a. Eke é’só áke dé abel nsón 13.1-14.28

b. Mbom níme bembapɛɛ bé nlómag ne belyáged bé mwembé á Jerusalem 15.1-35

c. Meke níme mélónténé mébe áke dé abel nsón 15.36-18.22

d. Meke níme mélónténé méláán áke dé abel nsón 18.23-21.6

e. Paale áde á mbwóg á Jerusalem, á Kaisaria ne á Roma 21.17-28.31

Titée Dyöbe aá móǎlōm

Edáádəŋ éche Esáá

¹ A-Tiofilos, mod a edúbé, á kálag echē n̄sébpe atel, mentël mekan ásē níme Yesue ámbenlé ne níme áyágté’áá bad. Ambël nímén mekan bootya á pónde echē ámbootédte níme nsón, ² káŋne, á pónde eche Dyöb dēmbenlé boŋ ápūmē. Byánán ápumé, ámbenléd ngíne e Edáádəŋ éche Esáá, áláa bad ábe ámpwɛdté n̄ŋgáne ábē bembapɛɛ bé nlómag mekan níme bétŋgéné abel. ³ Bootya áde Yesue áwédé, ápe móom mé e’pun méniin, anlúmed ábē bembapɛɛ bé nlómag yál ngen ne ngen, álúmed nén aá ne mbále módē á alongé. Bényinnáá mó díd ákanlé-’e bó t̄ŋgene nkamlɛn ní Dyöb. ⁴ Pónde póg áde bós̄b̄ō bédyáǵkē ndyééd, ansím bó etúu áte aláá bó aá, “Nyééhídtē á dyad á Jerusalem. Nyésine’ nde echē Titée awēm álánge nyé aá móhōbē aá móǎb̄e nyé. Ene nde chóó ménlāā’é nyé. ⁵ Jōne adūsánnáá bad ne mendíb, boŋ ámbíd e nguse e e’pun bōb, bédusén nyé ne Edáádəŋ éche Esáá.”

Yesue apūmmé

(Mak 16.19-20; Luk 24.50-53)

⁶ Pónde póg bembapɛɛ bé nlómag bóobe Yesue bēnladén hōm ahóg. Hée bésɛdteé mó bánken, “A-Sán, láá sé. Mmén mesú dōo wēbenlé boŋ bad bé Israel bēwōŋ ngíne ámpē ákamlɛn echab yál-ε?” ⁷ Hée Yesue átimtanné bó aá, “Titée mó abenlad eche ngíne átti pónde ne mekag níme kéchéé ébenlédte. Nyéewóo’é kunze ábíi pónde eche nímén mekan mébenlédte. ⁸ Boŋ áde Edáádəŋ éche Esáá épií’é nyé nyéékūd ngíne, hé-’áá nyékanléé bad mekan níme nyényíné t̄ŋgene me á dyad á Jerusalem, á mbwóg é Judeya, ne e Samaria ésyāāl káŋ nyépē á metóŋgé mé nkōŋsé mésyāāl.” ⁹ Yesue amaá-’áá bó aláa nê, dōo Dyöb ábélé boŋ ápūmē ámín. Ade bédii bēnənéé mó nê, mbag énkūtɛn mó,

bénkennyín-naá mó ámpē. ¹⁰ Bembapεε bémbē bētānē mīd áte bēnōnē' ngāne Yesuε ákagké ámīn, dōo bad bébe ábe bēhédé mbóté éche épúbe' bēbídé táléd, bētyéém bó á nkag. ¹¹ Héε ábē bad bébe bésēdteé bó bánken “A-bad bé Galilia, cheé nyétyéémé hén, nyénōnēé ámīn? Anén Yesuε awē Dyōb ábélé bon áhīdē átínté echēn, ápūmē ámīn, áttīm ámbīd melemlēm ngāne nyényíné akag ámīn.”

Matiasε atédé etál éche Judasε

¹² Héε bembapεε bé nlomag bēhídté á Ekone é Menzab, bétīm ámbīd á Jerusalem. Echē eke ébédé dyam eped é Máyl ehóg. ¹³ Ade bésólé á dyad-tē, bēnkē bésól á ton eche bēdyéé'áá áte. Ene ton ebédé á esón é ndáb éche édé ámīn. Abē bembapεε bé nlomag bēbédéε Petro, Jōnε, Jemse ne Andreyā, Filibε ne Tōmasε, Batolomyo ne Matyo, Jemse, mwān awe Alfōse ne Simōne awē anwón kán e alon, ne Judasε mwān awē Jemse. ¹⁴ Abén bembapεε bēyógké'áá aladen áte hōm ahóg ákáne nchoo ne bebaád, Maria, Yesuε nyaa, ne Yesuε baányan.

¹⁵ Mmē mesú mēn, bad ábe bēndūbē Yesuε bēnladén áte. Bēbédé dyam mbwókēl ne móom mé bad mébe. Héε Petro átyéémé ámīn átínté echāb bon áhōbē áá, ¹⁶ “A-baányan, mekan míme méténlédé á kálag e Dyōb métāngéné alón. Edāádān éche Esáá énhōb á'sō é pōndé á nsāl míme Dabidε tāngene Judasε awē antómén bad ábe bēnkē Yesuε akób. ¹⁷ Judasε abédé nhóg átínté e syánē. Yesuε ampwēd mó ábel nímén nsón melemlēm nēngāne āmpwēdté syánē. ¹⁸ (Mōné míme ānkudté áyāle ebébtéd éche āmbenlé, anchanén mó etúú. A etúú-te wē dēn-naá ānsongé dúu, awé-'ε, abum ákán mó, mmii mbíd-te mó áwed. ¹⁹ Bad bēsyāāl á Jerusalem bēnwōg ádén akan, né-ōó bēnchōg ádé hōm áwab ehōb-te bán Akeldama, nédē, 'Ndōob e mekií.') ” ²⁰ Petro ambád ahōb áá, “Nén ábēnlédé ngāne éténlédé á kálag e ngāse é Dyōb nén bán, 'Ade hōm átim e'bwōgen modmod eelóó' áhed.' Eténlédé-'ε nén bán, 'Mod ampée átéd eche etál é nsón.' ”

²¹ “Né-ōó, éhēdne' nén bán dépwēd mod nhóg. Ane mod atāngéné abé mod awē abágáá ne syánē pōndé esyāāl eche echēd Sān Yesuε ne syánē dékágé'áá mebwóg ne mebwóg, ²² bootyaa á pōndé echē Jōnε ádúsánnáá bad āpe á pōndé echē Dyōb dēmbenlé bon Yesuε ápūmē. Mómpe atāngéné abé mod awē ambé mbón áde Yesuε āmpuú'ε.”

²³ Hē dōo bēpwédé bad bébe, Josebe awē bēpwāntánnáá bán Basabase (béchágé'áá mómpē bán Justuse) bó Matiasε. ²⁴ Dōo békānnēé bán, “A-Sān ebíí mod asyāāl nlém áte. Lúmed sé mod awē épwédé átínté e ábén bad bébe, ²⁵ átéd etál néε mod a nlomag, éche Judasε átédte bon mwēn átimé' éche eped éche ébonédé mó.” ²⁶ Né-ōó, bēnsīd mbambú álúmed bó mod awē bēpwēdté. Dōo mbambú élúmté bó ápwēd Matiasε. Né-ōó, bēmbād Matiasε á mesōngé mé bembapεε bé nlomag ábíní dyōm ne nhóg.

2

Epe éche Edāádān éche Esáá

¹ Ade ngande e Pentekōs épédé, bad ábe bédúbpé Krīstā bēsyāāl bēnladén áte hōm ahóg. * ² Abwōg-ábwōg esaád émbīd ámīn. Ebédé néε ekukud é ngīne éche étóme'. Echē esaád énlōn ene ndáb esyāāl áte echē ábē bad ábe bédúbpé bēmbēé áte. ³ Hē dōo bényíné bwēm nēngāne muú nímē nwágné néε e'chém nítyéémé mod-téé á nló-mín. ⁴ Edāádān éche Esáá ēmpií bó moosyāāl, mod-téé ábootéd mehób mé bad bēmpēe ahób nímē béesebpēé ayáge. Edāádān chōo élyágté'áá bó áhōb kéchéé éche bēhōb'éáá.

* **2:1** Nzé móom mé e'pun métān méntōm ámbīd e ngande e Nnyíme-ámīn dōo enén ngande ébágáá. Echē epun chōo bad bé Israel bēdyágé'áá ngande e mpád ní bwēm.

⁵ Enén póndé bad bé Israel ábe békánnáá Dyöb bébedé á Jerusalem. Abén bad bémbīd mebwóg ne mebwóg á nkōṣsé. ⁶ Awóg áde béwógé échén esaád, ndun e mod enladén áte wée ábê bad ábe bédúbpé bébedé. Yäl enkóm bó áte bwámbwam áyāle ngáne bad ábe bédúbpé béhóbé'áá ábíníí bad bó mod-téé ácheme' échē ehób. ⁷ Ne nkōmtēn rí yäl áte, bēnsēdéd bán, “Kíné saá á mbwóg e Galilia ábén bad bésyāāl bébidé-yē? ⁸ Chán-nō ébénlédé boṅ syāā mod-té áwōgē' ngáne béhóbéé éche ehób. ⁹ Atíntē e syánē, baahóg bébidé á meloṅ mé Patia, Media ne Elam; meloṅ mé Mesopotemia, Judeya ne Kapadosia; meloṅ mé Ponto ne mé Esia, ¹⁰ meloṅ mé Frigia ne Pamfilia, aloṅ á Egipto ne mebwóg mé aloṅ á Libia, benben ne Sirine syánē bad behóg debídé á dyad á Roma. ¹¹ Atíntē e ábén bad bésyāāl doṅge achyáádté ne bad bé Israel, ábíníí-'e bad ábe béesē bad bé Israel ábe béhíde' adúbe á bad bé Israel. Syánē bad behóg debídé á aloṅ á Kret ne á aloṅ dé Arebia boṅ kénê, syánē mod téé awóge ngáne béhóbéé áwe ehób-te ndāle é mekan éche Dyöb ábélé.” ¹² Yäl enkóm bó áte bényāg-ke bwámbwam, bésēdté nhóg ne aníníí bánken, “Chán nén ádíí-yē?” ¹³ Kénê, doṅge á bad béwélé'áá bad ábe bédúbpé, béhōbē bán bémáá mīm amwé.

Póle eche Petro

¹⁴ Héε Petro átyéémé ámīn átíntē e ábíníí bembapεε bé nlomag dyóm ne nhóg, áchāgtē ehób, álāngē ndun e mod echē embé áhed aá, “A-baányan bé Israel ne nyé baásyāāl ábe nyédyεε á Jerusalem, nyélám metúu rílaa nyé ngáne nén ádíí. ¹⁵ Abén bad béemwédeé mīm ngáne nyéwēmtanné. Bīn é'díi bōob ngāṅ abog é mbwembwε ngēn. ¹⁶ Boṅ nén ábénlédé ntīined ne e'yale ábe nkal é edāádəṅ Joel ánhōbpē aá,

¹⁷ Dyöb áhóbé nén aá,

'A e'pun bé asóg,

mēlōm échēm Edāádəṅ éche Esáá épīi moosyāál.

Abén bán bé bebaád ne bé baachóm béhōbē mam míme mébenléd á'sō é póndé.

Echén kódebad ényīnē ndóg éche éhúú ne mε,

ábēn bechun bé bad-te bēnangé nló.

¹⁸ Nê dēn-εé mébenlé.

Mēlōm échēm Edāádəṅ mímē mesú, épíi ké ábēm bembəleε, bebaád ne baachóm,

boṅ béhōbē mam míme ríhúú ne mε, míme mébenléd á'sō é' póndé.

¹⁹ Mēlūmēd menyáké ádyōb

nlúmed-te e'chemléd á nkōṣsé.

Mekíi mésyōgé, muú ríchodēn, mwēntud-te míbíde'.

²⁰ Etondeε ákwε ehíntén,

ngən-ne éyāg nēε mekíi.

Mmén mekan mébenléd epun embáá é ehúmé é Sāṅgú édēhób bán épag.

²¹ Ene póndé kénzéé awē akwēténé aá Yesuε adé mó Sāṅgwéé ákūd e'soósoṅ.' ”

²² Petro ambád ámpē aá, “A-bad bé Israel, nyélám metúu nyéwōglēn chōm éche ríhedεé ahób. Dyöb dēmbēl Yesuε mod a Nazaret ábēl ndāle é mekan mé menyáké ne e'chemléd álúmed nyé nén aá mó mwēn-neé mólōmē mó. Nyébēn nyébíi nē bwám áyāle nén átíntē echēn dōo nē dēmbēnlédte. ²³ Dyöb dēmmad abíi, ámad-te atíi nén aá nyéwū Yesuε abe áde nyēmbε mó á mekáá mé bad bé ekōyí, boṅ bébōmē-'e mó á awog. ²⁴ Boṅ kénê, Dyöb dēmpuúd mó, ahúd mó á metuné mé kwééd, áyāle kwééd eéhele'aá-se éhaṅ mó. ²⁵ Dabide anhób tāṅge ne mó aá,

'Nnyíne'áá Sāṅgwéé áwēm á'sō-te póndé ésyāāl.

Adé mé á ekáá émbáá, né-ōó, meétāgēē áte.

²⁶ Nê ábélé nlóné ne menyīṅge

nkale-'ε póle ne menyīṅge mésyāāl.

Echem yäl-le ámpē éwālē e'lyág bé nlém abé áde rídíí á alongé.

²⁷ Áyāle wéemwaá-se edāádəṅ échēm émāānēd á mbwóg e kwééd,

wéemwaá-’ε wě ndim míme awōn mbaledε mbɔɔ á soŋ-tê.

²⁸ Elúmté me menzii míme nípeene’ alongé, abé áde wébēē-’ε me á akéb mēbē menyinje.’ ”

²⁹ Petro ambád ámpē aá, “A-baányan, nlánge nyé ne aláa dēn nēn mēé Dabide awesyánē sáá ambáá, anwé. Bénlimē mó, echě soŋ edé-’ε hén kááŋne chii. ³⁰ Dabide abédéε nkal é’dáádān, ambíí-’ε chōm éche Dyōb dénhōbpē aá móɔbe mó. Dyōb démmwē melě nēn aá móɔtéd mwān á mbyaa míme Dabide móbel mó kēn melemlen nēŋgāne Dabide ámbēē kēn. ³¹ Dabide ammād anyín á’sō é’ pón dé, dyam áde Dyōb débenlé, né-ɔɔ, anhób mam tēŋene mpuu míme Ane-awē-Béwógté. Anhób aá, ‘Dyōb dénkēmmwaá aá ámaaned á mbwóg e kwééd, ndim ménkēmbɔɔ-aá mó á soŋ-tê.’

³² Ane Yesue mó-’aá Dyōb ápuúdté, sé moosyáál sédé-’ε mbón bán apuúdé. ³³ Dyōb ábagé mó atii dé edúbé áwe ekáá émbáá. Abagé-’ε mó Edáádān éche Esáá éche ánhōbpē aá móɔbē mó. Yesue mó-’ε ábagé sé échē Edáádān, chó-’aá ékóá bon nyényinē’, nyéwōgē-’ε kéchéé échē ébenlad chii. ³⁴ Debíí nēn bán Dabide enkēmpuméé, bon kénē anhób aá, ‘Sān Dyōbe anláá awem Sāngwéé aá, Dyéé áwēm ekáá embáá,

³⁵ kááŋne á pón dé echě mébenlé bon ékógtéd ábōn bad bé ekoyí ámín ne mekuu.’ ”

³⁶ Petro ambád ahób aá, “Né-ɔɔ, nyé bad bé Israel bésyāál nyékon abíi nēn bán anén Yesue awē nyébómmé á awog mwēn-naá Dyōb dēmbenlé ábē Sāngwéé mó-’aá adé Ane-awē-Béwógté.”

³⁷ Awóg áde ábē bad béwógé póle eche Petro, entagéd bó á mewēmtēn-tē bwāmbwam. Héε bése dtéé Petro ne abíníi bembapεε bé nlomag bánken, “A-baányan, cheé-ɔ sētāŋgéné abel?”

³⁸ Petro antimén bó aá, “Nyémod-téé nyétimen Dyōb, nyétēde alongé dé mbéb bon nyékud edusen á dīn áde Yesu Krīstəə, ábel nēn Dyōb álagsen nyé mbéb Dyōb débē-’ε nyé echě ndε, Edáádān éche Esáá. ³⁹ Nyébíi nēn bán chōm eche Dyōb áhóbé aá móɔbe nyé édií áyāl echēn ne áben bán ébé-’ε ké áyāl e bad ábe bédé nchabnede. Edé ne moosyáál awē Sāngwéé áded Dyōb, áchénlé ábē ne mó.”

⁴⁰ Petro anléb bó, aláá-’ε bó mekan mémpēe híin. Ansím bó etúu áte ahób aá, “Mod-téé ásoŋ áde alongé, ésebé nē, né Dyōb dékōgsēn nyé melemlen ngāne ákōgsēnnē enén nyonŋel e ebébtēd.” ⁴¹ Bad híin béndūbē dyam áde Petro ánhōbpē bédusen-ne bó. Mmē mbwε mesonjé mé bad míme mémbad ámín e bad ábe béndūbē, mébédé dyam e’kálé é’láán. ⁴² Bēmbané nlém áyáge mekan míme bembapεε bé nlomag béyágté’áá bó, bébé-’ε nlatén ne bad ábe bédúbpé Krīstəə. Bóɔbɔ békānnē’, bédyāg-ke ndyééd hōm ahóg.

Nlatén mí bad ábe bédúbpé

⁴³ Bembapεε bé nlomag bébélé’áá menyáké, bélūmtē-’ε e’chemléd híin. Kénzéé awē annyín antagé nsəl áte. ⁴⁴ Bad bésyāál ábe béndūbē Yesue bémbē béεene’ nlatén á’sō. Chōm-té-’ε éche mod ánwōŋgē ébédé é moosyáál. ⁴⁵ Bésómáá-’áá bwēm, békāb ne mod-té ngāne ántōgnēnnē. ⁴⁶ Béyógké’áá aladen hōm ahóg epun-té á Ndáb-e-Dyōb ákáne. Bédyágé’áá ndyééd hōm ahóg áwāb mendáb ne nlém nhóg ne menyinje mésyāál. ⁴⁷ Békéné’áá Dyōb, bad bésyāál béwóón-ne bó nlém mí bwām. Epun-té-’ε Dyōb ábádáá bad ábe békúdé e’soosonjé ámín e mesonjé mé bad ábe bédúbpé.

3

Petro achōŋté mod awē awéde epεd

¹ Mbwε nhóg Petro bó Jōn békágé’áá á Ndáb-e-Dyōb. Nēn ábédé á ngān éláán é mūte, pón dé echě bad béyógké’áá akε á mekáne. ² Mod nhóg mó-’ε ambé á mmwε mé eyáde é Ndáb-e-Dyōb. Béchágé’áá nímē mmwε bán, Mmwε míme Mbóó. Ane mod anwé epεd se áde béchyáá mó. Epun-té bépémé’áá mó, bébānē mó á mmwε hē, áchōmē mōné wéε bad

ábe békágé'áá á Ndáb-e-Dyöb. ³ Anyín áde anyíne Petro bó Jön bésóle' á Ndáb-e-Dyöb-te, anchóm bó nde. ⁴ Dóo bənənēé mó chóon, bon Petro áhōbē aá, “Nōné sé!” ⁵ Héé ane mod ánóné bó ne mewēmtēn nēn aá móokūd chōm áwāb. ⁶ Dóo Petro áhōbēé aá, “Meewóó'ē mōné ké nhóg bon chōm éche níwóó chōo mébēé wē. A dīn áde Yesu Krīstəə a Nazaret, hidé ásē, ékag!” ⁷ Dóo Petro áchāngé ane mod ekáá émbáá, bon áwōngān mó átyéem ámīn. Abwōg-ábwōg mekuu ne mekóge mīmē ane mod ménwēdned. ⁸ Anhēb, atyéem ámīn, ábootéd-te akē. Ansól á Ndáb-e-Dyöb ne Petro bó Jön, ákag, áhebē' ámīn, ábagé-'ē Dyöb mekenag. ⁹ Bad bésyāāl ábe bēbédé áhed bényīn nēé ákagké ákēmtē-'ē Dyöb. ¹⁰ Bēnchem mó bán mó abédé mod awē adyēé'áá á Mmwē míme Mbóó ní Ndáb-e-Dyöb áchōmē bwēm. Yāl enkóm bó áte, bēbē-'ē menyáké ne dyam áde ábēnlédé ne mó.

Póle eche Petro áhōbē á Ndáb-e-Dyöb

¹¹ Yāl enkóm bad bésyāāl áte ábe bēmbē á Ndáb-e-Dyöb. Né-óó bēnnyāged béke bétán Petro bó Jön á abebpé á Ndáb-e-Dyöb áde béchágé'áá bán Abebpé áde Solomonē. Ene pónde ane mod awē Petro bó Jön bēnchoódté, ambé áhídé bó. ¹² Ade Petro anyíne ábē bad, anláá bó aá, “A-bānned bé Israel, cheé ékáá bon nēn ákōmtē' nyé yāl áte? Chán-nō nyēnōné sé nē? Nyēwēmtan nēn bán éched ngīne chēn, ké'ē asān ádē sésáá á'sō é' Dyöb dóo ákáá bon sébel anén mod ábootéd akē-yē? ¹³ Dyöb áde Abrahamē, Aisigē ne Jakōbē bēbenléé, nédē Dyöb áde ábēd betaa, álúmté ehúmé éche awe mbāledē Yesuē. Nyēmbē mó á mekáá mé benkamlēnē, nyēbān-'ē mó áyāl á'sō wēé Payledē. Ké áde Payledē ánwēmtēnnē mó atēde, nyēmbé nyēbān mó áyāl. ¹⁴ Abédé mod awē asáá, abé-'ē ane awē abele mekan míme métāngéné, bon nyēmbān mó áyāl. Nyēntīm nyéchāā' Payledē bán áchenned nyé mod awē awúé' bad. ¹⁵ Né-óó nyēnkōn bēwúú mod awē apiinad bad alongé á mbāle, bon Dyöb dēmpuú mó. Sébēn sēnyínnē mīmē mekan dīd. ¹⁶ Anén mod awē nyényíneé nēn, awē nyébíí-'ē bwām, ngīne echē dīn áde Yesuē áwóó ne adúbe áde áwóó ne adúbe áde áwánlé áyāle ádē dīn, dóo ábágé anén mod awē anwé eped ngīne, ádīd-te mó bwām. Nyé bēn nyényíne-'ē.

¹⁷ “Bōob-póó, a-baányan mbíí nēn meé, kéchéé éche nyāābe áben belyāged nyēmbēnlé Yesuē, nyēmbēl chō áyāle nyēnkēmbíí'ē chōm éche nyébeléé. ¹⁸ Kénēé ébēnlédé-'áá nē, Dyöb dēn dóo álónté ábē e'yale se' bōód áde anlāā'ē bekal bé'dāádān bésyāāl aá bēhōb bán Ane-awē-Béwógté ákūd metake. ¹⁹ Né-óó, nyétēde áden abé dé mbéb, nyétimēn Dyöb ábel bon ábóded nyé mbéb. ²⁰ Nzé nyébelé nē, né pónde épē echē Sāngwéé áhóódté nyé nlém. Ene pónde-'áá álōmēē nyé Ane-awē-Béwógté, nédē Yesuē, awē ápwédte nyé. ²¹ Yesuē atāngéné asébe dé adyēé ádyōb káān pónde épe echē Dyöb déhānlēnnē mekan mésyāāl bon métim ekóólé. Nēn dóo Dyöb dēmbēnlé se' bōód aá bekal bé'dāádān ábe bésáá bēlāa bad. ²² Mosēē mwēn anhōb aá, ‘Sāngwéé awē adé áden Dyöb ápwēdé nyé nkal é'dāádān áfíntē e ábēn bad melemlem nēe mē. Nyébel chōm ésyāāl éche álāngé nyé aá nyébel. ²³ Kénzéé awē eewógne ane nkal é'dāádān, Dyöb déhūd mó áfíntē e bad bé Dyöb abóded-te mó.’ ²⁴ Bekal bé'dāádān ábíníí ámpē bootya Samwēle ne ábe bēmpē ámbíd echē, bó moosyāál bēnwālē nlébtéd, bēhōb-pē mekan míme mébēnléd mīmēn mesú. ²⁵ Dyam áde Dyöb dénhōbpē mbwiined ne bekal bé'dāádān ábédēé áyāl echēn, nyēmpē nyēwóó-'ē akab áyāle melē míme Dyöb démmwēē ne ábēn betaa. Dyöb dénlāā Abrahamē aá, ‘Mēnaméd moonyon asyāál á nkōnsé mbwiined ne mīmōn nchyáátén.’ ²⁶ Né-óó, Dyöb dēmpwēd awē mbāledē. Ade ápwédé mó, áwēn dóo ánsēbēē mó álóm ánamed nyé ábel áde ábēnlé bon nyétēdē mīmēn mbeltéd mé mbéb.”

4

Kóte ekáádté Petro bó Jön

¹ Petro bó Jön bédii békánlé'áá bad mekan, dóo nguse é beprise ne mod ambáá a plūse a Ndáb-e-Dyöb, ne nguse e Besadusia bēpédé wēé bēmbēē. ² Bēnlīn áyāle ábē bēmbapēé bé

nlomag bébe béyágté'áá bad bán Yesue apuúdé, éche élúmte nén bán bad ábe béwédé bébē á alongé ámpē. ³ Bénkōb Petro bó Jone béhé bó á mbwōg. Ngáne bīn bēmmadté ahín, bémbē áhed káōn ne mbwembwē. ⁴ Kénēe bénkōbpē Petro bó Jone, ndun e mod eche enwóg mam míme békánlé'áá bó, endúbe. Mesongé mé bad ábe bédúbpé ménchāgē mépē dyam e'kálé é' bad é'táan.

⁵ Née bīn é'sánge, benklamene bé Israel, bad bémbáá bé dyad ne bemeléde bé mbéndé bēnladén áte á Jerusalem. ⁶ Anase awē abédé prise ambáambáa ambé áhed, ne Kaifase, Jone, Alesandaa ne bad bēmpēe ábe bédé á túmbé echē Prise Ambáambáa. ⁷ Béntī Petro bó Jone áwab e'só-te, boŋ bésēdté bó bánken “Chán nyémwédé anén mod awē anwé eped bwám adid? Ngíne ne dīn áde nzéé nyébénlédé?” ⁸ Héē Edáōdān éche Esáá épíídé Petro, élón-ne mó áte. Dóo áhóbēé áá, “A-benklamene ne bad bémbáá bé dyad, ⁹ nyéchāgé sé hén chii ákáad sé áyāle mboŋ míme sébénlé anén mod awē anwé eped ne ngáne ámwédé bwám adyēe. ¹⁰ Nyé bad bé Israel nyébīi-ōó nén bán anén mod awē atyéémé nyé á'sō-te adyēé bwám á ngíne e dīn áde Yesu Krístā, mod a Nazaret. Nyēmbomé mó á awōg boŋ Dyōb dēmpuúdé mó. ¹¹ Mó adé ane awē éténlédé á kálag e Dyōb áyāl echē nén bán, ‘Aláá áde belōŋ bé ndáb bēnchenéé dōo átímé aláá dé etógnén.’

¹² “E'soōsoŋ béesaá ne mod ampée éetóméé Yesue, áyāle dīn dēmpēe déesaá á nkōŋsé-te wén áde Dyōb ábáge moonyoŋ áde átāngéné syānē asoŋ.”

¹³ Bōōb-pōó, yāl enkóm bad bé kóte áte ányín nén bán Petro bó Jone béhóbé ésebán mbwóg ké nhóg rídé bó áte. Bēnsōŋtēn-ne nén bán bédīi bad bé ngēn ábe béeyákgé kálag embáá. Dóo béchémé nén bán bóo bébáge'áá pōndé ésyāal ne Yesue. ¹⁴ Boŋ ngáne bēnyīnnē née mod awē Petro bó Jone bēnchoódté átyéémé áhed ne bó, dyam dénkēmbōŋgé bó ahób. ¹⁵ Né-ōó, bēnlāā bó bán bēbīd á ndáb e kóte. Bēbīdé-'áá bó, bēn ne bēn bébootéd akal, ¹⁶ bésēdté bánken, “Chán débenlé ábén bad? Moosyāal á Jerusalem abīi áá bóo bébélé enén ndāle e menyáké. Deéhēlēē-se dehób bán béebeléé. ¹⁷ Boŋ detāngéné ábén bad etúu asīm áte nén bán bēsōg bad akale tāngene Yesue, ábel boŋ nímén nkalaŋ méekanlād se nkag á'sō.” ¹⁸ Dóo béchénlé bó ámbīd ámpē boŋ bésīmē bó etúu áte bán béhedéé awóg ámpē mbéd née béhóbéé ké'e béyágtéé á dīn áde Yesue. ¹⁹ Boŋ Petro bó Jone bēntimtén bó bán, “Nyé bēn nyéhōb chōm-ēe étāngéné á'sō é' Dyōb. Awógen nyé káa áwógen Dyōb? ²⁰ Ayāle sé pen séehēlēē-se sédīb nsal bán séekanlé mam míme sé bēn sényīnné dīd séwógēn-ne etúu.” ²¹ Bad bé kóte bēnlyāg bésīm bó etúu áte ngíne ngíne. Ámbīd enē bēnchené bó, áyāle bēnkēnyīnnē nzii echē béhele békógsén bó áyāle bad bēsyāal békémte'áá Dyōb tāngene dyam áde ábénlédé. ²² Mod awē menyáké mēmbēnlédte áyāl boŋ ádyēē bwám antóm móom mé mwē méniin.

Bad ábe bédúbpé békānne bán

Dyōb ábe bó e'wéd bé nlém

²³ Ade bad bé kóte bétédté Petro bó Jone, bēnkē echoŋ é bad bé Krísto atán, beláá bó mam míme beprise bémbáá ne bad bémbáá bé kóte belāngé bó. ²⁴ Ade ábē bad bé Krísto béwóge nē, bēnlād nsal ákáne. Bēnlāā Dyōb bán, “Titée, wē awē ehāgé nkoŋ mí mín ne ní sé, edīb é nkwe ne bwēm é'syāal ábe é'dé bó áte, ²⁵ wenlóm Edáōdān éche Esáá wēe echēd sán ambáá Dabide, awōŋ mbālede wēé ébel áhōb ábén e'yale nén áá, ‘Cheé ékáá boŋ bad ábe béesē bad bé Israel bélie' bwāmbwam?

Cheé ékáá-'e boŋ bad bébelé e'haké ngēn?

²⁶ Kān é nkōŋsé élade yāl,

benklamene-'e ámpē békóbe mbom

átāngēn Sān Dyōbe ne Ane-awē-Awógté.'

²⁷ Ebénlédé nē dēn. Herōde bó Pontus Paylede bēnkōb mbom á dyad-tē hén ne bad ábe béesē bad bé Israel ne belyāged bé bad bé Israel. Bēmbel nē áhāge Yesue awōŋ mbālede

awě Asáá awě Ewógté. ²⁸ Bénkōb mbom ábel mam míme mmōŋ wêmmadté atíi ne echoŋ ngíne á'sō é' pónde mébenléd. ²⁹ A-Sán, bōb-pōó, mmōŋ énon akím áde békíméé, ébe sé ábōŋ bembaledé nlém ákal échōŋ eyale ésebán sêwóge mbwóg. ³⁰ Lúmed echoŋ ngíne édide bad bwám. Ebel-le séhel e'chemléd ne menyáké abel á dīn áde Yesue, awōŋ mbaledé awě asáá." ³¹ Bémáá-'aá akáne, hōm áde bēnladénné áte ánəŋned. Bó moosyáál bēnlōn ne Edáádəŋ éche Esáá bébootéd-te eyale é Dyōb akal ésebán mbwóg rídé bó áte.

Bad ábe bédúbpé bēbele mekan née mod nhóg

³² Bad bésyāāl ábe bédúbpé bēnwōŋ nlém nhóg ne mewēmtən mehóg. Mod-mod eehóbe'aá aá mōó mōwōō échén ké'ε échíníi boŋ bwēm é'syāāl bēmbē bó ntéd. ³³ Bembapεε bé nlomag bēmbē bēkalé' ne ngíne esyāál nēn bán bédé mbōŋ nēn bán Dyōb ápúúdté Sánjú Yesue. Dyōb-pe démbād bó nsimé abe ámīn e nsimé. ³⁴ Modmod eetóge'aá chōm áfínté echáb. Pónde ne pónde té bad ábē bēnwōŋ e'túú ké'ε ndáb bésómé'aá chó, bēpēēn míme mōné, ³⁵ bēbē bembapεε bé nlomag, bó-ε bétédé'aá bēkāb ne mod-téé ngáne ántōgnēnnē. ³⁶ Nē dōó Josebe, mod a túmbé e Levi awě bēchyáá á alon á Sayprus ámbenlé. Bembapεε bé nlomag bēchágé'aá mó bán Banabase, (nédē mod awě awéde bad nlém á abum.) ³⁷ Ansóm etúú, atéd míme mōné, ábe wéε bembapεε bé nlomag.

5

Ananiasε ne Safiraa

¹ Mod nhóg abédé bán Ananiasε, mwaád-te bán Safiraa. Bómpē bēnsōm donge á bwēm ádāb. ² Boŋ ankoó donge á mōné ámbíd, mwaád-te ámpē ambíi. Ananiasε ampεén mōné míme mēnlyǎg ásē wéε bembapεε bé nlomag. ³ Héε Petro álāŋgeé mó nēn aá, "A-Ananias, cheé ékás boŋ ehé Satanε etál wéé ásəl wε á nlém-tē. Bōb-pōó, abelé wε ekānlé Edáádəŋ éche Esáá metóm akoo áde ékōŋgé eped é mōné míme ésómné bwēm. ⁴ Edēhób wě mósōme' etúú ébédéé echoŋ, áde émáá-'ε chó asóm ámpē, mōné mímed níbédéé mímōŋ. Cheé ékás boŋ etíi áwōŋ nlém-tē wéé móbel enén ndín e akan? Saké moonyon ékánlé metóm boŋ Dyōb dōó ékánlé metóm!" ⁵ Awóg áde Ananiasε áwógé nēn, anhún ásē, awé-'ε. Mbwóg ní ngíne ménkōb bad bésyāāl ábe bēnwōg ádén dyam. ⁶ Kódébad êmpě áhed, bétéd mó ndim, bēkaŋ mó bēke bēlīme.

⁷ Dyam háwa éláán ámbíd enē, Ananiasε mwaád ampě, enkēmbíi'ε pεn dyam áde ábénlédé. ⁸ Petro ansédéd mó aá, "Láá me, mōné rísyāāl mén míme nyékúdé áyāl e etúú éche nyé awon nchóm nyénsōmmē-ye?" Safiraa ankwentén mó aá, "Éε, rísyāāl mē." ⁹ Dōó Petro álāŋgeé mó aá, "Cheé ékás boŋ nyékágé' Edáádəŋ éche Sánjgwéé? Nōné', bad ábe bēlímé awon nchóm bōó bédé á mmwε níníi, bétéd-te wémpē ndim hē bōb." ¹⁰ Abwōg-ábwōg ane mmwaád anhún ásē á'sō-te wéε Petro, awé-'ε. Echē kódébad énsəl á ndáb-te bényín bán amaá awé. Dōó bēbídne mó ndim á ebwóg bēke bēlímé á nkəg ní soŋ wéε nchóm. ¹¹ Mbwóg ní ngíne ménkōb mwembé rísyāāl ne bad bésyāāl ábe bēnwōg ádén dyam.

Bad bé nlomag bēbélé menyáké hiin

¹² Bembapεε bé nlomag bēbélé'aá e'chemléd ne menyáké hiin áfínté e bad. Bad ábe bédúbpé-'ε bēyókké'aá abom née mod nhóg á Abepé á Solomonε á Ndáb-e-Dyōb. ¹³ Kénéε bad bēchágé'aá bó dīn á bwám, bédíi bēbáá'aá bó alaten. ¹⁴ Boŋ kénē, ekud é bebaád ne baachóm ábe bédúbpé Sánjú Yesue, bésólé'aá áwāb nlatén, mesonjé mé bad ábe bédúbpé ríchágke'. ¹⁵ Mekan míme bembapεε bé nlomag bēbélé'aá mēnkəŋ bad bēpēmē bad bé nkole bēbanné' bó á nkəg ní nzii á menəŋ ne á e'búm mīn. Bēbélé'aá nē ne mewēmtən nēn bán, nzé Petro atóme' ké tómén échē edáádəŋ éhūn bó á yál bēdyēε bwám. ¹⁶ Ekud é bad émbíd káəŋne á myad míme médé benben ne dyad á Jerusalem. Bēnwālē ábāb bad bé nkole áyāl ne bad ábe e'dáádəŋ bé mbéb é'tágté'aá. Bembapεε bé nlomag bēndíd moosyáál bwám.

Béhédé bembapεε bé nlómag á mbwóg

¹⁷ Ene pónde-’óó prise ambáámbáa ne échē echon é bad nédē, bad bé epepé é Besadusia bémbē kónjí bwámbwam ne bembapεε bé nlómag. ¹⁸ Bénkōb bembapεε bé nlómag, béhé bó á ndáb e mbwóg míme rídé á dyad tē. ¹⁹ Bonj míme nkui, ángel e Sánjú enhyē ekob é mbwóg adibe ebíded-te bó. Enláá bó aá, ²⁰ “Nyékag á ndáb e Dyōb, nyélânge’ bad mam mésyāal tângene ádén alonjé dékōlē.” ²¹ Bembapεε bé nlómag bēnwōgēn ene ángel. Bīn é’sánjé-’aá, béke bésól á Ndáb-e-Dyōb, bébootéd bad ayáged.

Ene pónde-’áá prise ambáámbáa ne échē echon é bad, bēnhēlē mbom mí mbwóg míme ménlād belyáged bé Israel bésyāal. A mbom hē dōó bēlómé nlébtéd á mbwóg nén bán bépεen bembapεε bé nlómag áwāb. ²² Bonj áde sánze épédé á ndáb e mbwóg, bēnkētánné bembapεε bé nlómag áwēd-te. Né-’óó bēntīm ámbíd, béke bēláá ábē bad á mbom bán, ²³ “Sēpedé á ndáb e mbwóg, sētáné ngáne bépéné chó hōm ásyāal. Bad ábe bēnōne’ mbwóg-ke bó moosyāal bédé wée mod-té ánōnéé mmwe mé e’ké. Bonj áde sédíbpé ekob, séetánéé mod ké nhóg áwēd-te.” ²⁴ Ade mod ambáá a plūse é ndáb e Dyōb ne beprise bēmbáá bēwógé nē, bényāg, bánken “Chán nén ádíí?” ²⁵ Hē dōó mod nhóg ápédé áhed bonj álāngē bó aá, “Nyébíi nén bán bad ábe nyénhēē á mbwóg, bédé á Ndáb-e-Dyōb bēyágte’ bad.” ²⁶ Dōó mod ambáá a plūse é Ndáb-e-Dyōb ábíde ne ábē bad, bonj béke bēkōbē’ bembapεε bé nlómag, bépεené’ bó. Bonj pen bēnkēnkóbēnné bó ewanje áyāle bēbáá’áá bán bad ábe bēmbē áhed bēlūm bó meláá.

²⁷ Bēnsōlēn bó á ndáb-te, bētíi bó á’sō é’ mbwóg. Hē dōó prise ambáámbáa ábóótédé bó akáad, álāngé bó nén aá, ²⁸ “Sēnsím nyé etúu áte nén bán nyéēkεené’ ayáge áde anén mod á’sō ámpē. Bōob-pōó, Nyénōne’ chōm-ée nyébélé. Nyébélé moosyāal á Jerusalem awógé ádén ayáge. Nyéhede-’ε kwéed échē abán áwēd nló.” ²⁹ Héε Petro ne ábíníi bembapεε bé nlómag bétimtanné bó bán “Dyōb dōó sétāngéné awógen, saké baányonj. ³⁰ Ade nyémáá Yesue abome á awóg, nyēwúú-’ε mó, Dyōb áde ábēd betaa, dēmpuúd mó. ³¹ Dyōb dēnchāgēd mó, ábānē-’ε mó á ekáá é mbáá nēε Nlyáged ne Nsoode. Ambēl nē ábel bonj álúmed bad bé Israel nzii eche bēchenéé ádab abé dé mbéb bonj Dyōb álagsén bó. ³² Sébēn sēnyínné mímén mekan dīd. Edāádān éche Esáá chómpē ébíde’ mbónj. Chó-’aá édé ndε échē Dyōb ábagéé bad ábe bēwógne mó.”

Elébé eche Gamaliεε

³³ Ade mbwóg eche endyēé ásē éwógé nē, bēnlīj bwámbwam káōj bēhede-’ε bán bēwúu bembapεε bé nlómag. ³⁴ Bonj mod a mbwóg nhóg áfíntē echáb, awē bēchágé’áá bán Gamaliεε antyéém ámīn. Anén mod abédéε Farisia, abé-’ε meléede a mbéndé awē bad bésyāal bēbágé’áá edúbé bwámbwam. Anhób aá bésébe bēbíden ábē bembapεε bé nlómag á ebwóg. ³⁵ Dōó álāngéé bad bé mbwóg aá, “A-baányonj bé Israel, nyétéd pónde ne chōm-ée nyéhedeé ábén bad ábel. ³⁶ Eēchābēē áte áde mod awē bēchágé’áá bán Tiodase ábídáá dúu, ákumé’ ekáá á tál aá módē mod. Bad ábe bēnhíd mó ámbíd bēbédé dyam mbwókεl éniin. Bonj káōj ne á asóg bēnwū mó, ábē bad-te bēpántéd áte, échē epepé chó-’ε ébóó. ³⁷ Ambíd e pónde, mod awe bēchágé’áá bán Judase mod a Galilia mómpē ámbíd á pónde e tóngé. Ambēl ndun e mod enhíd mómpē bonj káōjne á asóg bēnwū mó, ábē bad-te bēpántéd áte. ³⁸ Bōob-pōó, áyāle ádén dyam, nlānge nyé nén mēé nyétede ábén bad békag, nyéebēlē bó dyam. Ayāle nzé édé nén bán mímén ntíi ké’ε ádén dyam áhúú ne moonyonj, né dēn dékwē. ³⁹ Bonj nzé édé bán áhúú ne Dyōb, né nyéehenlé bó dyam ábel, né káōjne á asóg nyéēnyīn bán Dyōb dōó nyétānganné.”

Bad bé mbwóg bēnkōb elébé éche Gamaliεε ⁴⁰ Héε bēchénlé bembapεε bé nlómag bán bésól á ndáb. Bēnkūdē bó, bésím-me bó etúu áte bán bēhedeé awóg ámpē nēε bētúbéé dīn áde Yesue. Dōó bētédte bó bán békag. ⁴¹ Bembapεε bé nlómag bēnysāó á’sō é’ mbwóg. Bēmbē menyīnge ányín nén Dyōb ányíné aá bēkwógnédé ákud akwáké á dīn áde Yesue. ⁴² Epun ne epun-té békágé’áá á ndáb e Dyōb ne á ndáb é bad, bēyāgtē bad, bēkale-’ε nkalanj míme Yesue, Ane-awē-Bēwógté.

6

Mwembé mépwédé bad saámbé áwónge

¹ Bɔɔb-pɔɔ, ngáne mesonǵé mé bad ábe bédúbpé méchágké'áá acháge ne acháge, nswanǵten mémbíð átínté e bad bé Israel ábe béhóbé'áá ehób é Grikiá ne ábe béhóbé'áá ehób é dyad. Bad ábe béhóbé'áá ehób é Grikiá béhóbé'áá bán ábāb bekúd béekudéé akab á məné áde békábpáá bekúd epun-téé. ² Héé bembapεε bé nlómag dyôm ne bébe béléadéé bad ábe bédúbpé bésyāā́l áte bonj béléngē bó bán, “Eeboo' é nén bán sétεde akal dé eyale é Dyōb ábel bonj séhíde nkabtéd mí məné ámbíð. ³ Né-ɔɔ, a-baányan nyépwed bad saámbé átínté echên, ábe béwóó edúbé, ábe Edáððan éche Esáá élyágtéé, bébíi-'ε akan, ábel nén sébane mímén ntíi áwab mekáá. ⁴ Ene pónde séēbē eched yāl esyāā́l ákáne ne ákal nkalan mí bwām.” ⁵ Moosyāā́l anwóg menyinǵe ne dyam áde bembapεε bé nlómag bēnhōbpē. Né-ɔɔ, bēmpwēð Stefanuse. Abédéε mod awē andúbé bwāmbwam. Edáððan éche Esáá-'ε élyāgtē mó. Bēmpwēð káōne Filibe, Prokorose, Nikanɔɔ, Timōne, Pamenase ne Nikolause. Nikolause abédéε mod awē ambíð á dyad á Antyōg, eebédéε mod a Israel bonj antimén adúbe á bad bé Israel. ⁶ Bēmpεēn ábén bad á'sō wéε bembapεε bé nlómag. Bembapεε bé nlómag bēnkānnēð bó bēbán-ne bó mekáá á nló. ⁷ Né-ɔɔ, eyale e Dyōb émbē ékanlād mbwóg áte esyāā́l ékäg á'sō. Mesonǵé mé bad ábe bēndūbē á Jerusalem méchágké'áá acháge ne acháge. Ekud é beprise chómpē émbootéd nkalan mí bwām ahíd.

Békóbé Stefanuse

⁸ Bɔɔb-pɔɔ Stefanuse abédé-éε mod awē ádē alongé álúmté'áá nsimé ní Dyōb bwāmbwam. Awónǵ ngíne ábel ndale é mekan é menyáké átínté e bad. ⁹ Bonj baahóg bēmbootéd mó apεnten. Abé bad bēbédéε bad ábe bēmbíð á echoǵ é bad éche émmētén akε á ndáb e mekáne eche béchágé'áá bán ndáb e mekáne e betān ábe bēnkēmbé betān ámpē. Abé bad bēbédé bad bé Israel ábe bēmbíð á myad mé Sirine ne Alesandria. Bóobe bad bé Israel bēmpēε ábe bēmbíð á mbwóg e Silisia ne e Esia, bēmbootéd aswanǵten ne Stefanuse. ¹⁰ Bonj Edáððan éche Esáá émbē mó nyaa e debyéé eche nzé anhób dyam, béehéle'áá dó apεle. ¹¹ Né-ɔɔ bénsāl baahóg áte bán bēhōb nén bán “Séwógé néε Stefanuse ásyāā́'ε Moseε, ásyāā́-'ε Dyōb.” ¹² Né-'áá bēmbenlé bonj békón bad bé dyad, békón bad bēmbáá bé dyad ne bemeléde bé mbéndé. Héε békóbé Stefanuse bonj békεεné mó á'sō é' bad bé mbwóg. ¹³ Hé-'áá bépééné bad ábíð mó mbónǵ é metóm. Abé bad bēnhōb nén bán, “Anén mod ahóbe' mekan mé mbéb pónde ésyāā́l tǵngene Ndáb-e-Dyōb eché esáá ne tǵngene mbéndé eche Dyōb ábágé syánē. ¹⁴ Séwógé néε áhóbéé áá ane Yesue, mod a Nazaret, āpān Ndáb-e-Dyōb áhǵnlén-ne e'lem ábe Moseε ályágnédé syánē.” ¹⁵ Bad bésyāā́l ábē bēbédé á ndáb e mbom bēnsūm mīð wéε Stefanuse. Bēnnyīn néε e'só é'pεnéé mó néε e'só é' ángel.

7

*Stefanuse abēnlédé myanǵó
mí bad bé Israel ákáá*

¹ Prisε ambáámbáá ansédéd Stefanuse aáken, “Mmén mekan mésyāā́l míme ábén bad béhóbé wε áyāl, méde mbále-yε?” ² Dóɔ Stefanuse ábóótédé bad bé káánsel póle akale. Anhób aá, “A-baányan ne besáá ábēm, nyélām metúu. Dyōb dé ehúmé dēmpií eched sǵn Abrahamε áde abédé á mbwóg e Mesopotemia, adéhób aá mókag adyεε á dyad á Haran. ³ Dyōb dénlāā́ mó aá ‘Tεde echoǵ túmbé, étεde-'ε ádōn alonǵ ékag á ndɔɔb eche mélūmēdté wε.’ ⁴ Né-ɔɔ, Abrahamε antédé ndɔɔb e Kaldeya áhyε ádyē á dyad á Haran. Ambíð e kwééd eche Abrahamε sáá, Dyōb dēmbēl Abrahamε áke ádyē á ndɔɔb eche nyédíi áhed nén bɔɔb. ⁵ Ene pónde Dyōb dénkēmbáá Abrahamε ké abēn á ndɔɔb eche ándāāsēnnē mó. Bonj pεn Dyōb dénhób nén aá ene ndɔɔb ésuunéd bó míme mbyaa. Pónde eche Dyōb dénlāá-'é Abrahamε nē, eenkēnwáléε mwān ké nhóg. ⁶ Dyōb dénlāā́ mó nén aá, ‘Mmōn

mbyaa mébē beken á alon̄ á bad bémpēe. Awed-taá bébēē betān, békūd-te metuné etūn é pónđé éche édé dyam mbwókēl é mwě éniin. ⁷ Bon̄ mēkōgsēn ádē alon̄ á bad áde bébenlěé nēe betān. Ambīd enē, nímōn̄ mbyaa mébīd á alon̄-tē wē, bétim áyāl e ádēn abwóg á hōm, békānnē á dīn ádēm áhed.’ ⁸ Hēe Dyōb ábélé bon̄ Abrahamē ápē á nchemtēn ne mó tñgēne ngáne béyagēé bad, nēngáne e’chemléd bé melě míme Dyōb ámwédé ne ábē bad. Né-ǎǎ, Abrahamē an’yāg awe mwān Aisigē ámbīd e e’pun saámbé áde béchyáá mó. Aisigē mó-’ε an’yāg awe mwān Jakōbe, Jakōbe mó-’ε áyāg ábe bān dyōm ne bébe ábe bédé ábēd betaa.

⁹ “Ábē betaa bēnwōōn mwānyan̄ nhóg, Josebe kónjī á nlém-tē. Né-ǎǎ, bénsōm mó nēngáne ntān. Bad ábe bénsōmmē mó áwāb, bēnkēén mó á alon̄ á Egipto. Bon̄ Dyōb dēmbē mó ámbīd, ¹⁰ ábēl-le atóm metake mésyāāl áte. Dyōb dēmbēl Farao kñ e Egipto anwógēn Josebe menyīnge ábē-’ε Josebe debyéé, áde ápédé áwe á’sō. Nēn dēmbēl Farao ambě Josebe atii á ngómenaa ámin e alon̄ ne ámin e ábē bwēm é’syāāl. ¹¹ Ambīd enē, nzaa e ngíne empě á alon̄ á Egipto ne á alon̄ á Kanahan. Ene nzaa empēén metake mé ngíne, ábēd betaa bēnkēnwōn-’áá ndyééd eche bedyágkē. ¹² Né-ǎǎ, áde Jakōbe áwógé bān ndyééd edé á Egipto, anlóm ábe bān áwed. Nédē ábēd betaa. Nē dōǎ ábédé bó ngen e’só áke áwed. ¹³ Áde bān ábe Jakōbe békíí á Egipto ngen éche élónténé ébe, Josebe ampalé yāl áte wēe baányan̄. Hē dōǎ Farao ásónténé tñgēne túmbé echě Josebe. ¹⁴ Né-ǎǎ, Josebe anlyágtén baányan̄ áá béléaa sáá Jakōbe, áhyag ne eche túmbé esyāál á Egipto. Bó moosyāál bēbédé móom mé mod saámbé ne bétáan. ¹⁵ Dōǎ Jakōbe bó moosyāál békíí á Egipto. Awed-taá mó ne ábe bān, betaa ábe syānē bēndyēé’é káñ bēwé-’ε. ¹⁶ Ambīd e nē, bēntēd bó ndim bēsūēn ámbīd á dyad á Shekem, bélímé mó áwed á ndōǎb echě Abrahamē áchanénnē mōné wēe bān bé túmbé e Hamō.

¹⁷ “Áde pónđé ékwógé apē echě Dyōb délōnēdtē dyam áde ánlāā’é Abrahamē áá móǎbēl, meson̄gé míme ábēd bad ábe bēbédé á Egipto mēm māđ achóge bwāmbwam. ¹⁸ Káñne á asóg, kñ empée echě enkēmbíí myan̄gó míme Josebe, empě á nkamlēn. ¹⁹ Anwōn̄ akwāb tñgēne ábēd betaa átagtē-’ε bó. Ankñ bētēdē ábab bān á ebwóg, ábēl bon̄ bēwē. ²⁰ Mmē mesú dōǎ béchyáá Mosēe. Ábédēe mwān awě ambōn̄ bwāmbwam. Bēntōgēn mó á ndáb wēe sáá á etūn é ngōn éláán. ²¹ Ambīd enē dōǎ bētēdtē mó á ebwóg-te. Hēe mwān a mmwāđ awě Farao ádíbté mó, átēdē mó ngáne awě mwān, átoñné-’ε mó káñ ákwogé’. ²² Bēn’yāgēd Mosēe debyéé á bad bé Egipto ásyāāl káñ abé ndāle e mod á nhóbtéd ne á mbeltéd.

²³ “Áde Mosēe ápédé móom mé mwě méniiin, mewēmtēn mēmpií mó áke dényīn baányan̄ bé Israel. ²⁴ Antán ngáne mod a Egipto átagtēé mwānyan̄ nhóg. Dōǎ ákíí áhed átimtēn. Anwōngēn mó áwúé-’ε ane mod a Egipto. ²⁵ Mosēe anwēmtén áá ábē bad béchem nēn bān Dyōb áhede mó abēnled áhúd bó á mekáá mé bad bé Egipto, bon̄ bēnkēnyínnē nē. ²⁶ Epun éche ébádténé, antán ábē bad bé Israel bébe bēn ne bēn bēwane’. Anhēd nzii eche áyālēé bó ákóm nsan̄. Dōǎ álāngēé bó áá, ‘Eesaá mbále bān baányan̄ bóǎ nyédíí-yε? Chān-nō nyé mod-tē áhedeé waáb alógen?’ ²⁷ Bon̄ ane mod awě áhedé’áá waáb alógen nē, antínéd Mosēe á nkāg ásedtē mó ááken, ‘Nzé-módé abagé kunze áá ékamlan ne ákáad sé? ²⁸ Ehede mémpē awúu ngáne éwúu mod a Egipto chān-ε?’ ²⁹ Awóg áde Mosēe áwógé nē, ansōb ákē á mbwóg e bad bé Midian. Awed-taá ádyéé káñ bon̄ áchyāā ábe bān bé baachóm bébe.

³⁰ “Ambīd e móom mé mwě méniiin dōǎ ángel épíídé Mosēe á ehyānge. Empíí mó a muúte, nímé ménkōbēn mwā bwēl. Nēn ábédé bēnben ne mbōod e Sinai. ³¹ Áde Mosēe ányíne ádēn akan, menyáké ménkōb mó. Ansíde bēnben áá mótoñ anōn bwām, dōǎ áwógé ehób éche Sāngwéé nēn áá, ³² ‘Mēe ndé Dyōb áde ábōn̄ betaa, Dyōb áde Abrahamē, Aisigē ne Jakōbe bēbēnlé’áá.’ Ne mbwóg ní ngíne Mosēe enkēnchu’é anōn áhed. ³³ Hēe Sāngwéé álāngēé mó áá ‘Húd metámbé á mekuu áyāle abwóg á hōm áde étyéémé nēn ádíi hōm áde ásáá. ³⁴ Nnyíne ngáne ábēm bad ábe bédé á alon̄ á Egipto békudēé metake bwāmbwam.

Nwógé ngáne béwennadté dɔɔ nhyédé bɔ awɔ̄ngɛn. Bɔɔb-pɔɔ hyäḡ, mǝlɔm wɛ á Egipto.’
³⁵ Anén Mosɛɛ mɔɔ bad bé Israel bémbāṅḡé á yǎl bonj bésɛdté mɔ bánken, ‘Nzé-módé abagé wɛ kunze ákamlɛn ne ákáad sé?’ Mɔ-’aá Dyɔ̄b dénlɔmmǝ ákamlɛn ne ásonj ábē bad. Nén dǝmbɛnléd áde ángel ǝmpii’ é mɔ áde bwɛl bɛnkɔ̄bpǝ muú. ³⁶ Mosɛɛ awed mɔɔ ambídén bad bé Israel á Egipto. Ambǝl ne e’chemléd áwed ne á Eyəke é edíb é nkwǝ. Ambǝl-le menyáké ne e’chemléd áde bǝbédé á ehyaṅge á etún é móom mé mwǝ méniin. ³⁷ Anén Mosɛɛ mɔɔ anláá bad bé Israel aá, ‘Dyɔ̄b délɔmǝ nyé nkal é’ dǝádəŋ awǝ ábíd áfinté echɛn melemlem nǝṅgáne álómé me.’ ³⁸ Melemlem mé Mosɛɛ mɔɔbédé nlatén ne ábǝd bad á ehyaṅge. Abédé áwed ne ábǝd betaa áde ángel eche Dyɔ̄b dénlɔmǝnnǝ nlébtéd á Mbɔɔd e Sinai énhɔ̄bpǝ áwāb. Mmǝn nlébtéd míme Mosɛɛ ánkudté wǝɛ ángel mɔɔ syáne dǝdíí dǝhídéé.

³⁹ “Ábǝd betaa bɛnkɛnwógénnǝ Mosɛɛ, bonj bémbāṅ mɔ á yǎl, bǝtimé béwǝmtān átim ámbíd á Egipto. ⁴⁰ Ade Mosɛɛ ályágé adé á mbɔɔd e Sinai dɔɔ bad bé Israel bǝlāṅḡéé mwānyan Arɔne bán, ‘Bélé sé bwǝm ábe bǝbǝ nǝṅgáne myɔ̄b ábe bǝlyāḡéd sé áyāle séebii’ é dyan áde ábǝnlédé ne Mosɛɛ awǝ ambídéd sé á Egipto.’ ⁴¹ Héɛ bǝbǝlǝ chǝm éche éwáḡné mwān a nyag bonj bǝbootéd e’lém awúu ábe chɔ mende. Bǝmbǝl kááṅne ngande, áwóg menyīṅge ne chǝm éche bǝbǝnlé mímab mekáá. ⁴² Dɔɔ Dyɔ̄b ákúnnédé bɔ mbíd bonj áchenné’ bɔ ákánned ngumɛ éche édé ámín. Ebǝnlédé ngáne éténlédé á kálag e bekal bé’ dǝádəŋ nén bán, ‘A-bad bé Israel, áde nyémbǝɛ á ehyaṅge á etún é móom mé mwé méniin saké mǝé nyékwǝnlé’áá káa nyétúmmé’áá e’lém ábe mende. ⁴³ Tǝnde echǝ dyɔ̄b áde bǝchǝḡéé bán Molek mɔɔ nyémpǝmmǝ.

Ediidingɛ-’ɛ éche tintinɛ a dyɔ̄b áde bǝchǝḡéé bán Refan chɔɔ nyéhyómnaá.

Mmǝn myɔ̄b mɔɔ nyébǝnlé mekáá bonj nyébwāḡkǝ mebóbɔṅ.

Né-ɔɔ, mǝbǝn nyé, nlóm nyé hǝm áde áchábndé tómaa alonj á Babilɔn.’ ”

⁴⁴ Stefanusɛ ambé abád ámpǝ aá, “Ade ábǝd betaa bǝbédé á ehyaṅge bǝnwɔṅ Ebem é Dyɔ̄b echǝ élúmte nén bán Dyɔ̄b adé ne bɔ. Bǝnlɔṅ chɔ nyaa echǝ Dyɔ̄b dénlāá’ é Mosɛɛ aá álɔṅ chɔ. Nsáaned míme Dyɔ̄b délúmǝdtǝ Mosɛɛ mɔɔ ánhídtǝ. ⁴⁵ Ámbíd e pǝndé ábǝd betaa bǝnkɔ̄b ene tǝnde á mekáá míme ábab besáá. Bǝnwālǝ chɔ áyāl áde bɔɔbɛ Josua bǝkóbné melonj ndɔɔb echǝ Dyɔ̄b dǝnnanéé bɔ bad áte. Ene tǝnde embé ebé áhed kááṅne á pǝndé echǝ Dabidɛ. ⁴⁶ Nsimé ní Dyɔ̄b níhídé’áá Dabidɛ. Né-ɔɔ, anchánj Dyɔ̄b aá ábe mɔ kunze málɔo Dyɔ̄b áde Jakɔbɛ ábǝnlé’áá ndáb. ⁴⁷ Bonj Solomonɛ, Dabidɛ mwān, mɔɔ antím Dyɔ̄b ene ndáb alóo. ⁴⁸ Bonj kénǝ Dyɔ̄b á Ngum éǝdyǝɛ’ é á ndáb echǝ baányonj bǝlónjné mekáá. Edé nén ngáne nkal é’ dǝádəŋ nhóg áhóbé aá Dyɔ̄b áhóbé aá,

⁴⁹ ‘Nkɔṅ nímmín mɔɔ níde ádǝm atii dé nkamlɛn,

nkɔṅsǝ-’ɛ níbé wǝɛ níbannéé mekuu.

Nyaa e ndáb ehéé nyéhele-se nyélóo mǝ?

Ké’ɛ héé mékǝmmǝɛ áte?

⁵⁰ Mmǝn meémaa’ é ábǝn bwǝm abel-ɛ?’ ”

⁵¹ Stefanusɛ ambád áhób aá, “Nyédíi bad ábe béwúú nló áte. Nyélelé nlém á abum. Nyékólé metúu áyāl e eyale é Dyɔ̄b. Nyédíi melemlem nǝṅgáne ábǝn betaa, nyétāṅgan Edǝádəŋ éche Esáá. ⁵² Nkal é’ dǝádəŋ ké nhóg alyāḡé áse awǝ enkǝnkúid metake á mekáá míme ábǝn betaa-yɛ? Bǝnwúu mǝsǝnzɛ mé Dyɔ̄b mǝsyāǝl míme se’ bɔɔd mǝmbǝl ehāṅḡé áyāl e epe éche Ane awǝ abɛle mekan míme métāṅḡéné. Nyé-’ɛ bɔɔb nyésómé mɔ, nyéwúú-’ɛ mɔ. ⁵³ Nyé bǝn-naá nyékudé mbéndé éche Dyɔ̄b álómé mbwiined ne éche ángel bonj kénǝ nyéehídéé chɔ.”

Bélúmé Stefanusɛ meláá

⁵⁴ Ade bad bé mbwóg béwógé mekan míme Stefanusɛ áhóbé, bǝnlīṅ bwāmbwam kááṅ yǎl ésoḡé bɔ áte. ⁵⁵ Stefanusɛ-’ɛ Edǝádəŋ éche Esáá énlɔn mɔ áte. Néɛ ánóné ámín ányīnǝ’ ehúmé é Dyɔ̄b, ányīnǝ’ Yesue ngáne átyéémé Dyɔ̄b á ekáá émbáá. ⁵⁶ Dɔɔ áhóbéé

aá, “Nyénəne’, nnyíne’ nées dyöb ánédnéde, Mwän-a-Moonyon átyéémé Dyöb é ekáá émbáá.” ⁵⁷ Héé bad bé mbwóg béhéde esaád é ngine békútén-ne metúu ne mekáá bon bó moosyáál bébōnlād mō. ⁵⁸ Bēndol mō bésyāñnéd mō á dyad-tē, bébootéd mō meláá alúm. Bad ábe béntyēem mbōñ ákógsen Stefanuse bēnhūd nímāb nkob áyāl béke bébanē á’sō-te wée kódemod póg bán Səəle ánəne bó. * ⁵⁹ Ade bélúmēé Stefanuse meláá nē, ankáne aá, “A-Sāngú Yesu, mmōñ kōb échēm edəádəñ.” ⁶⁰ Dóo ábwógé mebóbōñ bon ákántē ehób amīn aá, “A-Sāñ, lagsén bó nímén mbéb níme bébeléé.” Amaá-aá ahób nē, awé-’ε.

8

¹ Səəle abédé ásē ákwentén-ne aá béwúu Stefanuse.

Metuné mébéle Ebese épáñtéde áte

Echē epun chēn mwembé mé Jerusalem mēmbootéd metake mé ngine akud á mekáá mé bad bé Israel. Bad ábe bédúbpé bésyāñ bēmpāñtéd áte á mbwóg e Judeya né e Samaria ésyāñ. Bon bembapεε bé nlomag bēñpεn-ée bēnlyǎg. ² Nguse é bad ábe bēmbané nímab nlém nisyāñ ábele Dyöb bēnlīmē Stefanuse. Béchyεε’, bélebé-’ε mō. ³ Bon Səəle mō-’ε ahedáá mwembé abóded. Ahúé’áá enén ndáb átimé eníníí, ábīdtē bó á ebwóg, bebaád ne baachóm, ahág-ke bó á mbwög.

Filibε akalé nkalan ní bwām á Samaria

⁴ Bad ábe bédúbpé bēmpāñtéd áte, békag békale nkalan ní bwām. ⁵ Filibε mō ankē á dyad ambáá á mbwóg e Samaria ákanlé bad tñgene Ane-awě-Béwógté. ⁶ Ade ndun e mod éwógé mam níme Filibε áhóbeé bényín-ne e’chemléd bé menyáké ábe ábélé, bēntōñ metúu atále áte áwóg dyam áde áhóbeé. ⁷ Filibε ambēl e’dəádəñ bé mbéb é’syāñgé’áá ekud é bad áte ne e’saad é’ ngine, ekud é bad-te ábe yāl énwēē eped ne ábe bésyágté’áá bēndyεé bwām. ⁸ Nén dēmbēl bad bésyāñ á dyad-tē wē béwóg menyñge bwāmbwam.

⁹ Bəəb-pəó, mod nhóg abédé áde dyad áte bán Siməne, akumé’áá ngan eche ekómté’áá bad bé Samaria yāl áte bwāmbwam. Akumé’áá ekáá á tál aá modmod eépedéé mō. ¹⁰ Bad bésyāñ á dyad, ndəle é bad ne bekwěkwě bé bad bēmbané nlém áwē, bēhōbē-’ε bán, “Anén mod adii ngumε e Dyöb echē béchágéé bán, Ngum embáá.” ¹¹ Bēmbané nlém áwē áyāle á etún é pónde ankōñ bad yāl akómed áte ne echē ngan echē ákumé’áá. ¹² Bon áde bédúbpé nkalan níme Filibε ánkaleé bó tñgene nkalan ní bwām mé nkamlen ní Dyöb ne tñgene Yesu Krīstəə, bēnkūd edusen, bebaád ne baachóm. ¹³ Siməne mwēn ámpē andúbé, ákūd-te edusen. Ambootéd Filibε ahíd kéhéé áde ákágé’áá. Yāl enkóm mō áte áde ányíne mbeltéd mmé menyáké níme Filibε ábélé’áá.

¹⁴ Bembapεε bé nlomag bēnwōg á Jerusalem bán bad bé Samaria békóbe eyale é Dyöb, héé bélómé Petro bó Jəne áwed. ¹⁵ Ade bépédé áwed bēnkāñnēd bad ábe bédúbpé nēn bán békud Edəádəñ éche Esáá. ¹⁶ Bēnkāñnēd bó áyāle bēnkēmpaá Edəádəñ éche Esáá akud. Bēndusen bó dāsə á dīn áde Sāngú Yesuε. ¹⁷ Dóo Petro bó Jəne bēbáné bó mekáá á nló bó-’ε békudé’ Edəádəñ éche Esáá. ¹⁸ Ade Siməne ányíne aá nzé bembapεε bé nlomag bēbáné mod ekáá á nló akude’ Edəádəñ éche Esáá, ambídéd mənē ábe Petro bó Jəñ, ¹⁹ áhōbē aá, “Nyébag mémpē enén ngine ábel bon kenzéé awě mbáné ekáá á nló ákud Edəádəñ éche Esáá.” ²⁰ Petro antimtén mō aá, “Nzé ewémténé wée móhele-se móchāñēn nde e Dyöb mənē, nyáabe nímōñ mənē nyékag á dū-á-muú. ²¹ Weewóó’ε akab ké ahóg áyāl e nímēd nsón áyāle nímōñ nlém méeboó’ε áte á’sō é’ Dyöb. ²² Kunnéd-te mbíd étimen Dyöb, áyāle nímén mewēmtēn mé mbéb níme éwóó áte, ékáne’ wée Sāngwéé álagsen wε áyāle awēmtēn áde ewémténé enén ndín e akan. ²³ Mmaá anyín nēn mēé, kán emaa wε akób áte, mbéb-pε ríhéde wε á mehāñgε-te.” ²⁴ Héé Siməne álāñgεé Petro bó Jəñ aá, “Sōn,

* **7:58** Atíntē e bad bé Israel émbē nēn bán ábe bébidé mbōñ bán mod abelé awusé bóo bēbágé’áá bad bé’só alúm mō meláá.

nyékânned me wée Sâṅgwéé, âbel boṅ nímén mésyāāl níme nyéhóbé ké ahóg déebenlád ne me.”

²⁵ Ade Petro bó Jōn bémáá mam mésyāāl ahób tâṅgene Yesue, bémād-te nkalaṅ níme Sâṅgwéé akal, bēntīm ámbíd á Jerusalem. A nzii á esú békálé’áá nkalaṅ ní bwâm níme Yesue á myad mé mbwóg e Samaria hiin.

Filibé bó mod e aloṅ dé Etopia

²⁶ Mmíní mbwe ángel e Sâṅgú enláá Filibé aá, “Ladé yāl, ékag á pēd e mbəṅ wée nzii echē ebíde á Jerusalem áke á Gaza étóméé” Béebenládte enén nzii ámpē. ²⁷ Filibé abōṅséné-’aá ákǎg-ke. Héé ábomné soṅ e mod á nzii ngáne á súé’é áwē aloṅ. Anén mod abédéé ndəle e mod awē akamlánnáá, ánoné-’é ngáb eche Kandese, mmwaád awe akamlánnáá aloṅ dé Etopia. Ane mod ankē á Jerusalem. ²⁸ A ehúu ámbíd échē, andyéé á ebambam. Ngáne ákágé’áá, áláá’áá kálag echē nkal é’dǎádəṅ Yesayaa. ²⁹ Héé Edǎádəṅ éche Esáá élanṅgé Filibé aá, “Kǎg á ebambam hē, ébē chí benben.” ³⁰ Filibé annyǎgéd áhed, dǎo áwógé ngáne ane mod áláá’é kálag e nkal é’dǎádəṅ Yesayaa. Dǎo ásedtéé mó aáken “Esōṅtan chōm éche éláá’é-ye?” ³¹ Ane mod antimén mó aá “Chán mémwéé asōṅten áde mod éētānledéé me áte?” Né-ǎó, anchélé Filibé aá ácháge á ebambam, bómō bédyēé áhed. ³² Epēd éche ane mod ákóó’áá aláṅ ebédéé nén, “Abédéé nēṅgáne ndyṅṅ ní mbód níme békagké awúu, ambé-’é ngáne mwān a ndyṅṅ ní mbód awē béseléé nyoṅ boṅ eéchyēē’, enkēnhóbpe dyamdyam.

³³ “Bēnsudéd mó edúbé, békōbēn-ne mó kunze. Nzé-módé átūb níme nchyáátén dīn áde édíí bán bēnhūd mó ámīn á nkōṅsé.”

³⁴ Ane mod ansedéd Filibé aáken, “Nzé-módé ane nkal é’dǎádəṅ áhóbéé, eche yāl chēne ké’ε mod ampée?” ³⁵ Héé Filibé álanṅgéé mó nkalaṅ ní bwâm níme Yesue, átānlád mó mekan áte, mbooted ne échén epēd. ³⁶ Ade békagké nē, bēmpē hōm áde mendīb médíí. Héé ane mod áhóbéé aá, “Mendīb móō mén. Weédūsānnē me ngen póg-ε?”* ³⁸ Ane mod anhób aá bétíi ebambam. Dǎo bó Filibé bésudé áse bésól á mendīb-te boṅ Filibé ádusán mó. ³⁹ Bébídé-’aá á mendīb-te bíden, Edǎádəṅ é Sâṅgú ékēēn-ne Filibé. Ane mod eenyíne’áá mó ámpē boṅ ambé ákǎg, alón-ne ne menyīṅge. ⁴⁰ Filibé annyín yāl á dyad á Azotus ábooted-te áke dyad ne dyad té, ákalé’ nkalaṅ ní bwâm, káəṅ ápe á dyad á Kaisaria.

9

Sǎole atimé Yesue adúbe (Mbel 22.6-16; 26.12-18)

¹ Bǎob-pǎó Sǎole ambé ákīmē’ áwúu bembapee ábe Sâṅgwéé. Ankē wée prise ambáambáa, ² aláá mó aá átel kálag échē ábéé belyáged bé ndáb é mekáne é Damaskos, ábel nén áwōṅ kunze echē nzé anyíne bad ké béhéé ábe béhíde’ nzii e Yesue áwed, áhan bó, ken bebaád-’ε ké’ε baachóm, akób bó, ákēēn bó á Jerusalem. ³ Dǎo Sǎole áhídté boṅ ákag. A nzii e Damaskos wē, áde ádíí benben ne dyad, emwēdmwēd émbíd ádyōb, épen mó yāl esyáál. ⁴ Anhún á ndǎob. Dǎo áwógé ehób élanṅgē mó aá, “A-Sǎol, á-Sǎol, cheé ékáá boṅ étagté me?” ⁵ Sǎole ansedéd aáken, “A-Sâṅ, nzé-módé ne?” Dǎo échē ehób étimtanné mó aá, “Me-éé ndé Yesue awē étagtéé. ⁶ Bǎob-pǎó, hidé áse, ékag á dyad-tē, áhed dǎo bēlāā-’é we chōm éche étāṅgéné ábel.” ⁷ Bad ábe bǎobe Sǎole bēnwōṅ bēntyéem, dyam déeboó bó ahób. Bēnwōṅ ehób boṅ bēnkēnyínné mod awē ahóbe’. ⁸ Sǎole anhidé áse, ánēdē mīd áte, boṅ eenyíne’áá ekíde. Né-ǎó, bēnchāā mó é ekáá, békēēn mó á dyad-tē á Damaskos.

* **8:36** Donṅe á kálag dé’só ábádé nchoo 37: Filibé anláá mó aá, “Nhele ndūsēn we, nzése edúbpe Yesue ne nlém nhóg.” Ane mod ankwentén aá, “Ndúbpe nén méé Yesu Krístə adíi Mwān a Dyōb.”

⁹ Andyé e'pun é'láán adé eenyíneé ekíde. Ene pónde esyáál-le eemwédeé, eedyéde-'áa chömchöm.

¹⁰ A Damaskos mod abédé awě andúbé Yesue, béchagé'áá mó bán, Ananiasé. Annyín ndóg. A ndóg-te wê, Sánjú Yesue anchæg mó aá, "A-Ananias." Ananiasé ankwentén aá "Me nén, a-Sán." ¹¹ Dóo Sánjwéé álángeé mó aá, "Bońsén, éke á nkoń ní nzii míme béchagéé bán Ntyéémé. Wěpě á ndáb wée Judasé. Nzé epedé áhed, ésédéd mod awě abíde á dyad á Tasus, béchäge mó bán Soolé. Adé áhed bōōb akānne', ¹² anyíne-'e ndóg. A ndóg-te wê, anyíne mod awě béchagéé bán Ananiasé, abáne mó mekáá á nló ábel boń anyínen ámpē." ¹³ Ananiasé antimtén mó aá "A-Sán, nkénwōg ane mod dúu bwāmbwam ne nhel ní mekan míme ákébenlé ábōń bad áyāl á Jerusalem. ¹⁴ Apedé-'e á Damaskos hén ne ngíne echě beprise bémbáá bébágé mó ákób bad bésyāāl ábe békānne' á dīn ádōń." ¹⁵ Boń Sánjwéé anláá Ananiasé aá, "Kāg, áyāle nén mpwede anén mod ábele me. Mó ábēl bad ábe béesě bad bé Israel, échab kāń é bad, ne bad bé Israel bébíi me. ¹⁶ Mmēn mélūmēd-te mó metake míme ákudté áyāl echēm." ¹⁷ Né-ōó, Ananiasé ankě, asól a ndáb echě Soolé ámbēē áte, abán mó mekáá á nló, álāngē mó aá, "A-mwānned Sool, Sánjwéé mó alómé me, nédē, Yesue mwēn awě ampíi wē á pónde eche éhyagké wén. Alómé me áwōń ábel nén ényínen ámpē élōn-ne ne Edāádāń éche Esáá." ¹⁸ Abwōg-ábwōg bwēm bémbíd Soolé á mīd ábe bédé nēngāne e'kíd é' sūu, ábooted-te anyínen. Héé ápádté ásē boń bédusán-ne mó. ¹⁹ Andyé ndyééd, amaá-'áa ndyééd adyé boń yāl étimé mó áte.

Soolé akalé eyale é Dyōb á Damaskos

Soolé andyéé á Damaskos nguse é e'pun ne bad ábe béndūbē Yesue. ²⁰ Ankě á ndáb é mekáne ésebán abépte pónde ákanle bad tēngene Yesue, aá mó adé Mwān a Dyōb. ²¹ Yāl enkóm mod téé áte awě anwóg mó póle á nsal. Bésēdté bánken, "Saá anén mod mó awúé'áá bad ábe bétúbé'áá dīn áde Yesue á Jerusalem-e? Eesaá mbále nén nzōm echě ápééné hén edíi ákób bó átimēn-ne bó ámbíd wée beprise bémbáá-ye?" ²² Boń Soolé ambé akalé' nímē nkalanj ákāg á'sō ngíne ngíne. Metote míme ámbéé álúmed nén bán Yesue mó adé Ane-awě-Béwógté, méntāngēn nyaa echě bad bé Israel ábe bébédé á Damaskos bēnkēnwōngé dyamdyam ahób.

²³ Ambíd e e'pun híin bad bé Israel bēnladén áte áhāge Soolé ngāne béwū-é mó. ²⁴ Boń Soolé anwóg ntíi míme bēbélé. Bēnóné'áá mmwē mé e'ké ní dyad nkuu ne mūte ábel béwúu mó. ²⁵ Boń nkuu nhóg Soolé ábē bembapee bēntéd mó, béhé mó á elōń-tē, bēbídéd mó á epōn é eséd bé e'ké ábe bēnlāñned dyad, boń bēsūdéd mó ámbíd e ebwóg.

Soolé atimé ámbíd á Jerusalem

²⁶ Soolé ankě á Jerusalem. Ade ápédé áwed, anwanén aá móbē ne bad ábe bédúbpé Yesue boń ábē bad bébáá'áá mó áyāle bēnkēndúbéé bán mómpē adúbpé Yesue. ²⁷ Héé Banabase áchāngē mó á ekáá boń ákēné mó wée bembapee bé nlomag. Anchemtéd bó áte ngāne Soolé anyíne Sánjwéé á ndóg-te á nzii ne chöm éche Sánjwéé álāngé mó. Anlāá-'e bó ngāne Soolé álāngé'áá bad mam tēngene Yesue á Damaskos ésebán abáa' dyamdyam. ²⁸ Né-ōó, Soolé ambé ne bó, ákag mebwóg mésyāāl á Jerusalem akalé' nkalanj ní bwām á dīn áde Sánjwéé ésebán abáa' dyamdyam. ²⁹ Akānlé'áá káōñne bad bé Israel ábe bēhóbé'áá ehób é Grikia áswantán-ne ne bó. Dóo bēbóótédé nzii áhed áwúu mó. ³⁰ Ade bad ábe bédúbpé Yesue bēsōñténé bán béhede Soolé awúu, bēntéd mó bēsýōgnéd mó á dyad á Kaisaria boń bēlōmē mó á dyad á Tasus.

³¹ Né-ōó, ene pónde esyáál bad ábe béndūbē Yesue á mbwóg e Judeya esyáál, á Galilia ne á Samaria bémbē ne nsāń, bēwōń-'e mbwóg ní Dyōb áte nē ábēl béwúu áte, Edāádāń éche Esáá éwōñgān-ne bó.

Petro akíi a myad mé Lida ne Jopa

³² Petro akagé'áá mbwóg áte esyáál. Ebédé pónde póg eche akíi bad bé Dyōb ábe bébédé á dyad á Lida alēled. ³³ Ade ápédé áwed, antán mod awě béchagéé bán Aniesé.

Esónj é mekuu énwē mós, átīmēn ndáb mwě waam. ³⁴ Petro anláá mós aá, “A-Anies, Yesu Krístə áđíd wε bwām hén bəəb. Pádé ásē énabe ádon anən.” Abwəg-ábwəg Aniesε ampádé ásē. ³⁵ Ade bad bésyāəl ábe bédyěé’áá á Lida ne Sharən bényíné née ane mod ádyěé bwām, bēmbóótéd Sánjú Yesuε adúbe.

³⁶ Mwaád nhóg abédé á dyad á Jopa awě béchágé’áá bán Tabitaa, andúbé Yesuε. (Dín á Tabitaa á ehób é Grikia áđii bán Dəkase nédē e’sél.) A alongé áđē ásyāəl mbonj mós ne mós abéláá áwōngān-ne betóótökē bé bad. ³⁷ Mmē mesú-’óó, ankwě nkole awé-’ε. Bēnwobé mós ndim bétéd mós bēbānē á tonj e ndáb echě ebédé ámīn. ³⁸ Bəəb-póó dyad á Jopa dénkēnchabnédté dyad á Lida áyāl. Né-’óó, áde bad ábe bédúbpe Yesuε bėwógé bán Petro adé á Lida, bēnlōm bad bēbe áwē, ne mechánge nēn bán, “Són hyág á mehélé-te.” ³⁹ Né-’óó Petro ambonjсэн, bəəbəó békē-’ε. Ade ápédé áwed, bēnchāgnēd mós á tonj e ndáb eche ebédé ámīn. Bekúd bé bebaád bēnləjnéd mós, bēchyéé’, bēlūmtē-’ε mós mbóté ne nkobe níme Dəkase ámbanjnédté bós áde abédé á alongé. ⁴⁰ Petro ambídéd bós moosyāəl á ebwóg, akóg mebóbónj ábootéd-te akáne. Dóó akúnné yāl á ndim bonj áhóbé aá, “A-Tabita, páde ásē!” Tabitaa andibé mīd áte. Anyín áde anyíné Petro, ampádé ásē. ⁴¹ Petro ansád ekáá, awóngén ányen mós ásē. Dóó áchénlé bad ábe bēndúbē Yesuε, ne bekúd bé bebaád ábe bēmbē áhed, bonj álūmtē bós Tabitaa áde áđii á alongé. ⁴² Mmēn nkalanj mēnkanléd á dyad á Jopa áte ásyāəl a etūn é pónđé, ekud é bad édúbé-’ε Sánjú Yesuε. ⁴³ Petro andyěé á Jopa nguse é e’pun. Andyěé á ndáb e mod awě abelé’áá nsón mé e’kob é’ nyam, awě béchágé’áá bán Siməne.

10

Petro akii wée mod awě eesē mod a Israel

¹ Mod a Roma nhóg abédé á dyad a Kaisaria bán Kəneliəse. Akāmlánnáá echonj é mbwókel e sánze echě béchágé’áá bán, “Echonj é mbwókel e sánze é Italia.” ² Kəneliəse abédé mod awě ahídé’áá mekan mé Dyəb ámbíd. Mwēn ne eche ndáb esyāəl bēbénlé’áá Dyəb. Ansálé ekáá áte, áwōngān betóótökē bé bad bé Israel, ákānnē-’ε pónđé ésyāəl. ³ Ebédé dyam ngānj éláán mūte nhóg, anyín ndóg. A ndóg-te wē ankōnj ángel e Dyəb anyín. Enchəg mós aá, “A-Kəneliəs.” ⁴ Annən ángel ne chóónj, ne mbwóg, bonj ásedté nēn aá, “A-Sánj, cheé édé?” Ángel enkwentén mós aá “Dyəb áwógé nímmōnj mekáne, anyíné-’ε ábōnj e’bonj bé nlém. Adé-’ε mbonjсэн ákwenten wε mekáne. ⁵ Bəəb-póó, lóm bad á Jopa, békē bēchéle mod nhóg awě đin áđii mós bán Simən awě bēchəgeé bán Petro. ⁶ Adé nken á ndáb e mod nhóg awě akínte’ e’kob é’ nyam awe bēchəgeé bán, Siməne. Siməne ne adyεε’ á nkəg mé edíb é nkwě.” ⁷ Dóó ángel eched éhídté, bonj Kəneliəse áchēnlé ábē bēmbəlede bé ndáb bēbe, ne sánze póg echě chómpē ehídé’áá mekan mé Dyəb ámbíd, ebé-’ε sánze echě enəné’áá Kəneliəse. ⁸ Alánge-’áá bós dyam áđē ábénlédé, alóm-me bós á Jopa.

⁹ Ade békagké, née bīn é’sánge, áde bėkwógé ape á Jopa, Petro anchágé á ndáb mīn ákáne. Nē abédé dyam kəd. ¹⁰ Nzaa enkób mós, áđənj-’ε ndyěéd adyě. Ade bēbonj sanné ndyěéd, anyín ndóg. ¹¹ Anyín ngáne ngob e dyəb énédnédé. Chōm émbíd nēngáne sánjalaa a abad, ébé née bēchánge dós mekéb méniin, bésudté dós ásē. ¹² A abad-tē wē, ndín é nyam ésyāəl émbē áwēd-te; éche ékεene’ mekuu méniin, éche édole abum ásē ne menən mé ahín. ¹³ Héε áwógé ehób élanje mós nēn “A-Petro, syəás ásē, éwúu échēn nyam, édyág.” ¹⁴ Bonj Petro anhób aá, “A-Sánj, mehéłēē se níbēl ene ndín e dyam. Meedyédéé chōmchōm mbéd éche mbéndé éhóbé aá bēdyāg, ké’ε éche éesáa á’sō é’ Dyəb.” * ¹⁵ Echē ehób émbād mós aláa nēn aá, “Weetédé chōm ké ehóg éche Dyəb áhóbé aá éesáa, wéé éesáa’é.” ¹⁶ Nēn dēmbēnléd ngen éláán. Dóó bétímné áđē abad ámbíd ádyəb. ¹⁷ Petro adolé’áá áte ábii chōm éche ene ndóg élūmtéé. Ene pónđé dós bad ábe Kəneliəse ánlōmmē bédíbté wée ndáb eche Siməne edíi. Bēntyēēm á mmwε mé e’ké. ¹⁸ Héε bélébpeé ehób

* **10:14** Bad bé Israel bēnwōnj mbéndé éche énkēmbě bós kunze ádyé donje á bwēm.

bánken, “Nken adé áte wê awê béchəgɛ́é Simɔn Petro-yɛ?” ¹⁹ Ade Petro ádíi ádólé áte á̂sɔ̂ɲten chɔ̂m éche ndóg élúmtɛ́é dɔ́o Edə́ádəɲ éche Esáá eláɲgɛ́é mó aá, “Wóglɛ́n! Bad beláán bɛ́pédé, béhɛde wɛ. ²⁰ Né-ɔ́ɔ lăd yăl, ésud á ndáb mĭn, weebáá bó ahíd áyāle mɛ́é nlómé bó.” ²¹ Né-ɔ́ɔ, Petro ansūd ásɛ́, áke atán ábê bad, álāɲgɛ́ bó aá, “Mɛ́é ndé ane mod awê nyéhɛde. Cheé épídé nyé hén?” ²² Bɛ́ntimtén mó bán, “Mod ambáá a sánze, Kɔ̀neliɔ̀sɛ́ móo alómé sé. Adíi mod a bwām awê abenle Dyɔ̀b. Bad bé Israel bésyā́l-lɛ́ bɛ́bage mó edúbé éche échábé ámĭn. Ángɛ́l e Dyɔ̀b eláɲgɛ́ mó nén aá álɛ́be wɛ́ áwê ndáb, ábel nén áwɔ̀g dyam ádɛ́ étáɲgɛ́né mó aláa.” ²³ Petro awógé-’aá nê, asóléd bó á ndáb, ábɛ́-’ɛ́ bó e’noɲ.† Bɔ̀ɲ Petro ansóléd ábê bad á ndáb kénɛ́e béébédɛ́é bad bé Israel. Néɛ bĭn é’sáɲgɛ́, Petro anlăd yăl, ahíd ábê bad. Nguse é bad ábe bédúbpé Yesuɛ́ á Jopa bómpɛ́ bɛ́nwoón bó. ²⁴ Epun ehóg ámbĭd e nê, Petro bém̄pɛ́ á Kaisaria. Kɔ̀neliɔ̀sɛ́ mwɛ́n, ádɛ́ abum á ndáb, ne ábê besón bé echɔ̀ɲ ábe ánlɛ́bɛ́ɛ́, bésíné’áá Petro bó. ²⁵ Ade Petro áhɛdéé asól á ndáb, Kɔ̀neliɔ̀sɛ́ ankɛ́ mó atán, ákwɛ́ mó á mekuu, ábwā́am-mɛ́ ásɛ́ ábɛ́ mó edúbé. ²⁶ Bɔ̀ɲ Petro annyen mó ásɛ́ ahób aá, “Tyéém ámĭn. Mém̄pɛ́ ndíi moonyoɲ ngɛ́n.” ²⁷ Petro ambé ákanlé Kɔ̀neliɔ̀sɛ́ ádɛ́ bésólɛ́é á ndáb-te. Antán néɛ ndun e mod éládné á ndáb-te. ²⁸ Héɛ áláɲgɛ́é bó nén aá, “Nyé bɛ́n nyébĭí bwām nén bán edé mod a Israel mbéndé áwoon mod awê eésɛ́ mod a Israel ké’ɛ́ á̂sól áwe ndáb. Bɔ̀ɲ Dyɔ̀b álúmtɛ́ mɛ́ nén aá meéchəgɛ́ modmod mɛ́é adé mod awê eesáa ké’ɛ́ néɛ mod awê adé mbinde á’sɔ́ é’ Dyɔ̀b. ²⁹ Né-ɔ́ɔ, áde élómé mɛ́ achəg mem̄pádé ásɛ́ ábwɔ̀g-ábwɔ̀g, menkɛ́nhóbpé mɛ́é méehyaá. Bɔ̀ɔb-pɔ́ɔ, nsɛdte wɛ́, cheé ékə́á bɔ̀ɲ élómɛ́ mɛ́ achəg?” ³⁰ Héɛ Kɔ̀neliɔ̀sɛ́ ákwɛ́ntanné mó aá, “Sú éláán chíi, néɛ bɔ̀ɔb, nkánné’áá áwɛ́m ndáb-te á ngáɲ éláán é’ mŭte. Dɔ́o mod awê awáá mesáɲ nímɛ́ mémwaa’ áte átyéémé mɛ́ á’sɔ́-te táléd. ³¹ Bɔ̀ɲ áhɔ́bɛ́ aá, ‘A-Kɔ̀neliɔ̀s, Dyɔ̀b áwógé wɛ́ mekáne, ányíné-’ɛ́ ábɔ̀ɲ e’bɔ̀ɲ bé nlém. ³² Lóm mod á Jopa, áke áchéle Simɔne awê béchəgɛ́é bán Petro. Adé nken á ndáb wɛ́e mod nhóg awê akĭnte’ e’kob é’ nyam awê béchəgɛ́é bán Simɔne. Simɔne ne adyɛɛ́’ á nkəg mé edĭb é nkwɛ́.’ ³³ Né-ɔ́ɔ menlóm wɛ́ atéd ábwɔ̀g-ábwɔ̀g. Ebɛ́lé-’ɛ́ bwām ngáne épédé. Bɔ̀ɔb-pɔ́ɔ sé moosyā́l sɛ́dɛ́ hén, Dyɔ̀b ádɛ́-’ɛ́ ne syánɛ́. Sɛ́sine’ áwóg dyam ké ahéé áde Sáɲ Dyɔ̀bɛ́ áláɲgɛ́ wɛ́ aá éláa sé.”

Petro akänlé Kɔ̀neliɔ̀sɛ́ nkalaɲ ní bwām

³⁴ Dɔ́o Petro áhédé pólɛ́ á nsəl aá, “Bɔ̀ɔb dɔ́o mbĭí mɛ́é Dyɔ̀b átédé moosyā́l nyaa póg. ³⁵ Akobe kénzɛ́é awê abage mó edúbé awê abɛ́le-’ɛ́ mekan nĭme métáɲgɛ́né, ké aloɲ áhéé ane mod ábĭdtɛ́. ³⁶ Nyébĭí nkalaɲ nĭme Dyɔ̀b dénlómɛ́ɛ́ bad bé Israel. Mmɛ́ nkalaɲ nĭbédɛ́e tãɲgɛ́ne ákal nkalaɲ ní bwām mé nsáɲ nĭme nĭpédé mbwiined ne Yesu Krĭstə́. Mó adé Sáɲgwéé á moosyā́l. ³⁷ Nyébĭí-’ɛ́ dyam áde démbɛ́nléd mbwóg e Judeya áte esyā́l mbooted ne á Galilia. Nén démbɛ́ áde Jɔ̀ne áamáá bad aláa tãɲgɛ́ne edusɛ́n. ³⁸ Nyébĭí nén bán Dyɔ̀b dénwɔ̀gɛ́d Yesuɛ́, mod a Nazaret, ábɛ́ mó Edə́ádəɲ éche Esáá ábɛ́-’ɛ́ mó ngĭne. Yesuɛ́ akagé’áá hóm tɛ́é ábelé mboɲ. Ngáne Dyɔ̀b démbɛ́ɛ́-’aá ne mó, adídé’áá bad bésyā́l ábe bémbɛ́ ásɛ́ e ngĭne e Satan bwām. ³⁹ Sé bɛ́n sɛ́nyĭnné mekan mésyā́l nĭme ámbɛ́nlé á aloɲ á bad bé Israel ne á Jerusalem dĭd. Bɛ́nwū́ mó, abome áde bɛ́mbomɛ́é mó á awɔ̀g. ⁴⁰ Bɔ̀ɲ Dyɔ̀b dɛ́mpuú́d mó ámbĭd e e’pun é’láán, ábel-lɛ́ bad bényĭn mó. ⁴¹ Saké bad bésyā́l bényĭn-ne mó. Bad ábe Dyɔ̀b dɛ́mmadtɛ́ apwɛ́d, bóɔ́ bényĭn mó. Nédɛ́ sé ábe sɛ́ndyɛ́ ndyééd sɛ́mwé-’ɛ́ mmĭítéd ne mó. ⁴² Anlyágtén sé aá sékanle bad nkalaɲ ní bwām, sébĭde-’ɛ́ mbɔ̀ɲ nén bán móo módé Ane awê Dyɔ̀b ápwédé, ákaad bad ábe bédé á aloɲgɛ́ ne ábe bɛ́wédé. ⁴³ Bekal bé’də́ádəɲ bésyā́l bɛ́nhɔ́b tãɲgɛ́ne mó bán, mod ké ahéé awê adúbpé mó, Dyɔ̀b délagsɛ́n mó mbé́b. Nén débɛ́nléd á ngĭne e áde dĭn.”

⁴⁴ Ade Petro ádíi áhóbɛ́é nê, Edə́ádəɲ éche Esáá énsūd ásɛ́, épĭí moosyā́l awê áwóglánnáa nĭmɛ́ nkalaɲ. ⁴⁵ Bad bé Israel ábe béndúbɛ́ Yesuɛ́, ábe bóɔ́bɛ́ Petro bém̄bĭd á Jopa bém̄bɛ́ menyáké bwāmbwam ányĭn nén bán Dyɔ̀b ábágé echɛ́ ndɛ́ e Edə́ádəɲ éche Esáá kááɲne wɛ́e bad ábe béesɛ́ bad bé Israel. ⁴⁶ Bɛ́nwɔ̀g ngáne béhóbɛ́é mehób mém̄pɛ́e,

† 10:23 Bad bé Israel béeslɛ́te’áá mod awê eésɛ́ mod a Israel áwab ndáb.

bébagé-’ε Dyöb ehúmé. Dóo Petro áhóbεé aá, ⁴⁷ “Abén bad békúdε Edəádəŋ éche Esáá melemlem ngáne sémpe sênkudté. Né-ǝǝ, nzé-módε ahεle-se ahób aá béedusán bó ne mendíb?” ⁴⁸ Hé-’aá áhóbε aá bédusen bó á đın á Yesu Krıstəə. Dóo ábε bad bεlángε mó bán ádyεε ne bó nguse é e’pun.

11

Petro ahóbε t̄ŋgene chöm éche ábélε

¹ Bembapεε bé nlomag ne bad bémpeε ábe bédúbpé Yesuε á mbwóg e Judeya-té esyáál, bénwóg bán bad ábe béesε bad bé Israel bómpε békóbε eyale é Dyöb. ² Ade Petro átımé ámbıd á Jerusalem, bad ábe béhóbε’áá bán bét̄ŋgénε bad ábe béesε bad bé Israel ayag, bémbootéd mó ahób bán, ³ “Cheé ékásı bon ékäg wée bad ábe béesε bad bé Israel, bad ábe béeyagεé bon nyáábǝ nyédyāg-ke káŋne ndyééd hóm ahóg?” ⁴ Hé-’aá Petro áhédε nkalaŋ á nsəl, aláá bó mekan mésyāál ngáne mēmberılédté se á mbooted. ⁵ “Mbédε á mekáne á dyad á Jopa bon rınyıne ndóg. Chöm émbıd á ádyöb n̄ŋgáne s̄ŋkala a abad, ébε néε béch̄ŋgé dı mekéb méniin, bésudté dı ásε. B̄ensudéd dı áwēm e’só-te. ⁶ Ade rınónε áwēd-te menyın nyam éche édé á abad-té, nyam é mehın, nyam éche édole abum, ne menon mé ahın. ⁷ Héε rıwógε ehób élan̄ge me nén aá, ‘A-Petro, syáá ásε, éwúε’ échén nyam, édyāg.’ ⁸ Bon me-’ε menhób meé, ‘A-S̄ŋ meéh̄l̄εε-se rıb̄el ene ndın e dyam. Chömchöm éche mbéndε éhóbε aá bēdyāg ké’ε éche éesáa á’sō é’ Dyöb éēs̄l̄εε me á nsəl mbéd.’ ⁹ Ehób émbıd ádyöb ámpε nén ‘Weetédε’ chöm ké ehóg éche Dyöb áhóbε aá ésáá, wεé éēsāa’ε.’ ¹⁰ Nén dēmberıléd ngen éláán. Dóo bétımne chöm ésyāál ádyöb. ¹¹ Ene pónde chén dı bad bεláán ábe bεbıdε á dyad á Kaisaria ábe bélómε áwēm, bépédε á ndáb echε rıdyéé’áá áte. ¹² Edəádəŋ éche Esáá énlā me aá syáábǝ sékag, aá meebáá bó ahıd. Abε bad ntóob ábe bédúbpé Krıstəə ábe bεbıdε á Jopa bómpε béhıd me á Kaisaria. Syáábǝ moosyáál s̄enkε s̄esól á ndáb wée K̄anelıose. ¹³ K̄anelıose anlāá sé ngáne anyıne ángel etyéémε áwe ndáb bon ene ángel eláá mó aá, ‘Lóm mod á Jopa áke áchag mod awé mın mésyāál médí bán Simon Petro. ¹⁴ Nzé apedé ālā nyé póle eche éb̄l bon Dyöb ásōŋ áđōŋ alon̄gé, ásōŋ-’ε áđōŋ abum á ndáb.’ ¹⁵ Ámbıd enε, mbootédε-’aá dyam ahób, Edəádəŋ éche Esáá épiıdε bó melemlem n̄ŋgáne êmpıı’ε sé á mbooted. ¹⁶ Dóo rıkámténε dyam áde S̄ŋgwéé ánhōbpε. Anhób aá, ‘Jone adūsánnáá bad ne mendıb bon bédusen nyé ne Edəádəŋ éche Esáá.’ ¹⁷ Enyınnad nén bán Dyöb ábágε ábén bad ábe béesε bad bé Israel melemlem me ndε nıme ámbεé syánε áde dédúbpé S̄ŋgú Yesu Krıstəə. Nzéε-ǝ rıdíı ák̄ŋ ntıı rı Dyöb?” ¹⁸ Ade bεwógε n̄ε, bēsōg Petro mekan ahób áyāl, bεbootéd Dyöb aken. Béhóbε’áá bán, “Dyöb ábágε káŋne bad ábe béesε bad bé Israel etál átede nımab mbéb átimen Dyöb, ákud-te alon̄gé áde déemaá’.”

Mwembé rıboótédε á dyad á Antyog

¹⁹ Bǝǝb-pǝǝ, áde bεwúú Stefanuεε, bad ábe bémpan̄téd áte áyāle metake nıme békúdáá, bó don̄ge á bad b̄enkε káŋse á Fonia, don̄ge ákε á Saıprus, ábıníı-’ε békε á Antyog. Békágε’áá, bεkanlé dásǝ bad bé Israel b̄enpen nkalaŋ mı bwám. ²⁰ Bon bad bémpeε ábe béndúbε Yesuε ábe bεmbıd á myad mé Saıprus ne Sirine, b̄enkε á Antyog, bεkanlé káŋne bad bé Grikia, bεlángε-’ε bó nkalaŋ mı bwám t̄ŋgene S̄ŋgú Yesuε. ²¹ Ngıne e S̄ŋgú embé ne bó. Ndun e mod endúbe, étim̄en-ne S̄ŋgwéé. ²² Mmε myan̄gó mēmpε á metúu mé bad bé mwembé rı Jerusalem. Né-ǝǝ, b̄enlōm Banabase á dyad á Antyog áke dényın bó áwed. ²³ Ade ápedé áwed bon anyın ngáne Dyöb ánámté bad, anwóg menyın̄ge, amb̄-’ε bó elébé aá béhıde’ S̄ŋgwéé ne nlem nhóg. ²⁴ Banabase abédεε mod a bwám, Edəádəŋ éche Esáá émbε ne mó, adúbe dénwū-’ε mó áte bwámbwam, ekud é bad-te éndúbε. ²⁵ Dóo Banabase ákıı á dyad á Tasus áhed Sǝǝle. ²⁶ Ade anyıne mó, amp̄én mó á Antyog. Né-ǝǝ á etún é mwε nhóg, bó bad bεbε bεbómε’áá ne bad bé mwembé. B̄en’yāḡed-te ndun e mod. A Antyog w̄ε dıo bésébpé bad ábe bédúbpé Yesuε đın achuu bán Bad bé Krısto.

²⁷ Mmê mesú dën, donje á bekal bé'dæádæŋ bēnhidé á Jerusalem béke á Antyog. ²⁸ Bó mod nhóg awě béchágé'áá bán Agabuse antyéém ámin. A ngíne e Edæádæŋ échē Esáá, anhób aá, "Nzaa e ngíne ekwógé ape, ēbē-’e nkōŋsé-te n̄syāal." Nén dēmbenléd-te á póndé eche Kladios ábédé á nkamlēn. ²⁹ Bembapεε bēntfi nēn bán bó mod tēé bēlōmē nwōŋgen wēε bad ábe bédúbpé Yesue á mbwóg e Judeya ngáne bó mod tēé áhenlé akud. ³⁰ Nê dēn-naá bēmbenlé. Bēnlād mōné, bēlómēn Banabase bó Sōal ábe wēε belyáged bé mwembé.

12

Herode áditi apiinad bad ábe bédúbpé metake

¹ Benben ne ene póndé chēn, kōŋ Herode ambootéd donje á bad bé mwembé ahé á meséb. ² Ambēl bēnkōb Jemse, Jōne mwānyan, bēwúén mō nkwáté. ³ Ade ányíné nēn aá nē áwógté bad bé Israel menyīŋge, ankē á'sō, ábel békób Petro. Nén dēmbenléd á póndé e Ngande e Ewele é Ngēn. ⁴ Ade bémáá Petro akób, anlóm mō á mbwóg. Bēmbané e'choŋ é' sánze é'niin ānōn mō. Echoŋ tēé énwōŋ sánze éniin. Herode anwōŋ mewēmtēn ákáad mō á'sō é' mbwóg nzé Ngande e Nnyíme ámin etómé. ⁵ Né-ōó bēmbane Petro á mbwóg. Boŋ bad békánne'áá Dyōb ngíne ngíne áyāl echē.

Angel ebídté Petro á mbwóg

⁶ Herode ahedé'áá Petro apeen á'sō é' bad mbwεmbwε. Mmê nkū mēn nīme Herode ánwōŋgē mewēmtēn āpeen Petro á'sō é' bad chān ábíní, Petro akúné'áá átīntē e sánze ébe. Bēnhē mō bengōbēngōbē pēd ébe, sánze émpēe ébe énoné mmwε ní ndáb e mbwóg. ⁷ Dōó ángel e Sāŋgú ébídé táléd, ndáb e mbwóg épené áte. Angel ne enságéd Petro á ekágél, ényem mō ásē, élāŋgē mō aá, "Pádé ásē á mehélé-te." Ábwōg-ábwōg bengōbēngōbē bēnhunnéd mō á mekáá. ⁸ Dōó ángel élāŋgēé mō aá, "Wéd ngáo atád, étád-te nkōod mé metámbe." Petro ambēl áned. Dōó ángel élāŋgēé mō aá, "Hé mbóté á yāl, éhíde me." ⁹ Petro anhíd chó, bēbíd á ndáb e mbwóg. Boŋ kēnē enkēmbíí'é ké dyam áde ángel ébeléé dēn ákoo abenled. Anwémtēn aá mōnyíne' ndóg. ¹⁰ Bēntōm echoŋ e sánze é'só ámin, bētōm-me éche élónténé é'be káŋŋ ne á asóg bēmpē á mmwε mé e'ké bé e'kii nīmē mbídé'áá á dyad-tē. Nsāl mé e'ké méndibnéd ne mō mwēn. Héε bēbídé boŋ bēhíde nzii. Ade békagké nē dēn dōó ángel ne étédte Petro ábwōg-ábwōg. ¹¹ Héε debyéé ápedé Petro boŋ áhōbē aá, "Bōob dōó mbíí meé dyam dēn dōó ákoo' abenled. Sāŋgwéé alómé eche ángel, asoó-’e me á mekáá nīme Herode, abelé-’e mbídé mekan mésyāal áte nīme bad bé Israel bēnwēmtēnnē me abel." ¹² Achemé'áá dyam áde ábenlad ne mō, dōó ákíí á ndáb wēε Maria, awě achyáá Jōn Makōse. Ndun e mod enladēn áhed békānne'. ¹³ Ade Petro ápedé ankūm ekob éche édé á ebwóg-te boŋ mbaledε a mmwāád nhóg bán Rodaa, áhye ánōné mod awě akume ekob. ¹⁴ Anchem Petro ehób. Dō-’aá ne menyīŋge mésyāal áchādtēnē ekob adibe, atóm mehélé ámbíd á ndáb-te boŋ áke aláá bad aá, "Petro atyéémé á ebwóg-te." ¹⁵ Bēnlāā mō bán, "Epag mīn!" Boŋ ambé álāŋgē bó aá chōm éche mōhōbēé édé mbále. Dōó bēhōbēé bán, "Né eche ángel chó edé." ¹⁶ Ade nīmēn mésyāal mébenladte Petro ambé ákumé' ekob. Káŋŋne á asóg bēndibé ekob. Bényíné-'aá mō, yāl ekóm bó áte bwāmbwam. ¹⁷ Ampebtēn bó ekáá aá bēlām ehób, boŋ álūmtē bó áte ngáne Sāŋgwéé ábídte mō á mbwóg. Anláá bó aá, "Nyéláa Jemse ne bad ábíníí ábe bōmpē bédúbpé Yesue nīmēn mekan." Dōó átédte bó boŋ ákag hōm démpēe.

¹⁸ Ade bīn é'sángé, sánze éche énoné'áá Petro émpuutéd á mewēmtēn bwāmbwam áyāle bēnkēmbíí'é chōm éche ébēnlédé Petro. ¹⁹ Herode anlóm bad aá bēhed mō boŋ bēnkēnhenlé mō anyín. Héε ákáádté échē sánze boŋ ábagé mbakú aá bēwúu bó. Ade nīmēn mésyāal métómé Herode ansyāó á Judeya áke ádyēē á Kaisaria á esōŋ é póndé.

Herode awédé

²⁰ Ene póndé Herode anwóón bad bé myad mé Tirε ne Sidōn melīŋgá nīme méchábé ámin. Né-ōó, bad bēmbíd nīmē myad mébe áke dényīn mō. Mod awě bēnsēbēē áke dētán

âbel bôobe kân bétim ásē abédée Blastuse. Blastuse abédée mbaledé á ndáb e kân. Bêmbel nê áyale á alon wée Herode dóo nímab medyé mébidé'áá. ²¹ Epun éche Herode ántí'í é épédé-'áá áte, awáá megombe mé kân, ádyēē atii dé nkamlen bon ábootéd bó mam aláa. ²² Ade amáá ahób, ábê bad bêmbootéd abón bán, “Dyöb dên dóo ahóbe' saké moonyon.” ²³ Abwōg-ábwōg ángel e Sǎngú embël Herode ankwě nkole áyale enkēmbaá Dyöb edúbé. E'ken bé abum béndyē mó áte, awé-'ε.

²⁴ Eyale é Dyöb chó-'ε émbē ékanláád ékag á'sō.

²⁵ Banabase bó Sool bēmmād nímab nsón béhídē-'ε á Jerusalem. Ade béhidtéé, bēnwālē Jon Makose áyāl.

13

Edǎádǎn éche Esáá épwédé, bélómé-'ε Banabase bó Paale

¹ A mwembé mé Antyōg, donge dé bekal bé'dǎádǎn ne bemeléede bēbédé áwed. Abê bad bēbédée Banabase, Simione (awe béchágé'áá bán Ehíndee), Lusiose (awe ambíd á Sirine), Manahene (awe bó Ngómenaa Herode békwógé hōm ahóg) ne Sool. ² A pónde echē bēbenléé Sǎngwée bēdidé-'ε yāl nzaa á mekáne-tē, dóo Edǎádǎn éche Esáá élǎnggēé bó nén aá, “Nyébanned me Banabase bó Sool âbel bon bēbele me nsón nime nípwédé bó meé bēbel.” ³ Abê bekal bé'dǎádǎn ne bemeléede bēnkānē, bēdíd-te yāl nzaa á mekáne-tē, bēbán Banabase bó Sool mekáá á nló bon bélōmē bó bán békag.

Banabase bó Paal bétáné nkum-é-ngan, Elimase

⁴ Né-ó, Edǎádǎn éche Esáá énlōm Banabase bó Paale. Dóo békíí á dyad á Selusia. Ahed-táá bésyǎngé bon békǎg á mbwóg e Saiprus eche mendíb mélǎnnédé. ⁵ Ade bépédé á dyad á Salamis, békálé'áá eyale é Dyöb á ndáb é mekáne. Bēnwálē Jon Makose áyāl áwōngēn bó. ⁶ Bēnkē áde alon áte áde mendíb mélǎnnédé káǎn bēpē á dyad á Pafos. Ade bépédé áhed, bēntān mod a ngan nhóg awě béchágé'áá bán Báá Yesu. Abédée mod a Israel awě anchǎg yāl aá módíi nkal é'dǎádǎn a Dyöb. ⁷ Báá Yesue abédée nsón a echon awě Segyus Paoluse. Segyus Paoluse mó abédé nkamlene a ene mbwóg echē mendíb mēnlǎnnédé. Abédée mod awě anwōn debyéé bwāmbwam. Ane ngómenaa anchélé Banabase bó Sool áyale ahédé'áá eyale é Dyöb awóg. ⁸ Bon anén mod awě dīn démbēē á ehób é Grikiá bán Elimase enkēnháá bó etál. Ahédé'áá aá nkamlene a mbwóg eedúbpe nkalan ní bwām. ⁹ Dóo Sool awě béchágé'áá ámpē bán Paale, ngáne ánlōnnē ne Edǎádǎn éche Esáá, ánóné ane mod a ngan á mīd-te, ¹⁰ bon ahóbē aá, “A-mwān a Satan! Ekóo dyam ké ahée áde áde bwām. Mwane mé mbéb mwēn ne mwēn-εé ríloné we áte. Pónde ésyāāl ebélé éhedé wée móhǎnlen mbále eche Sǎngwée mótimed chó metóm. ¹¹ Sǎngú Dyöbe ákōgsēn we bōob nén dēn. Wěkwě ndím, wēenyínénné-'ε á esón é pónde.” Abwōg-ábwōg Elimase anwóg nēngáne mbag ékwédé mó á mīd-te, ábootéd-te ahyóm áhed mod awe áchāē mó á ekáá. ¹² Ade ngómenaa ányíné dyam áde ábénlédé, andúbé Yesue. Yāl enkóm mó áte bwāmbwam áyāl e ayáge áde Paale bó Banabase bēyágté'áá tǎngene Sǎngú Yesue.

Paale bó Banabase bépédé á dyad á Antyōg

¹³ Paale bôobe baáb bénsōl a Stíma a Pafos béke káǎn bēpē á dyad á Pega á mbwóg e Pamfilia. Bon Jon Makose anlyág bó áwed asú mó ámbíd á Jerusalem. ¹⁴ Bēnsyāó á Pega bēpē á dyad á Antyōg á alon á Pisidia. A mbwe-mé-nkóme-áte, bēnkē á ndáb e mekáne bēdyēē ásē. ¹⁵ Bēnwōg nēe béléáá eped á kálag e mbéndé eche Mosēe ne á kálag e metelag mé bekal bé'dǎádǎn. Ade bémáá alán dóo belyáged bé ndáb e mekáne bélébpeé Paale bó Banabase nén bán, “A-baányan, nzé nyēwóo póle echē eéwēd bad nlém á abum, nyēhób

chó.” ¹⁶ Dóo Paale átyéémé ámín, apebtán bó ekáá aá bélâm ehób, bonj abootéd dyam ahób.

Anhób aá, “A-baányan bé Israel ne bad bémpēe ábe nyédé hén bɔɔb ábe nyébenle Dyöb, nyéwóglɛn me. ¹⁷ Dyöb á bad bé Israel dēmpwēd ábēd betaa ábēl-lɛ ábē bad bēbūū áte á pónde eche bēbédé nēe beken á alonj á Egipto. Ambíd enē, ambenléd eche ngíne echē echabé ámín ábided bó a Egipto. ¹⁸ A etún é móom mé mwě méniin, anwesén bó á ehyanje. ¹⁹ Dyöb dēmbēbēd melonj saámbe á ndɔɔb e Kanahan, ábē-’ɛ echáb ndɔɔb wée ábē bad. ²⁰ Mmēn mésyāāl mēmbenléd á etún é dyam mbwókel e mwě éniin ne móom mé mwě métáan. Ambíd enén, Dyöb dēmbě bó bad ábe békāadtē káñne á pónde echē nkal é’dáádəŋ Samwɛɛ. ²¹ Ade bēhédé kñ, Dyöb dēmbě bó Sɔɔɛ, mwān awe Kishɛ. Ambíd á túmbé e Benjamin, abédéé kñ á etún e móom mé mwě méniin. ²² Dóo Dyöb áhúdé Sɔɔɛ á atii. Ahúde-’aá mó, átīmēd Dabidɛ. Anhób tñngene Dabidɛ aá, ‘Nkudé nyaa e mod eche rídáá, Dabidɛ, mwān awe Jesɛ. Adíi mod awě ábēl mam mésyāāl níme ríhédéé mēé ábēl.’ ²³ Yesue mó-’ɛ awě abídé á nchyaátén níme Dabidɛ móo Dyöb dēmbenlé Nsoode a bad bé Israel, ngáne ánhōbpē aá móɔbēl. ²⁴ Byánán Yesue ábootéd níme nsón, Jonɛ álángé’áá bad bé Israel aá békunned mbíd, bétede nímab mbéb, békud-tɛ edusen. ²⁵ Ade Jonɛ ákwógé níme nsón amad, ansédéd bad aaken, ‘Nzé-módé nyéwémténé bán ndé. Saké me ndé ane awě nyésinēé. Nyénəne’, Ahúé’ ámbíd echēm, mmēn meékwognedéé áhune mó metámbé á mekuu.’ ”

²⁶ Paale ambád ahób aá, “A-baányan bé mbyaa níme Abrahamɛ ne bad ábe bēbenle Dyöb hén bɔɔb, syánē-éé bélómmé nímén nkalanj mé e’soósonj. ²⁷ Bad ábe bēdyéé’áá á Jerusalem ne ábab belyáged bēnkēmbíí’é bán Yesue móo adé Nsoode. Bēnkēnsónjtēnaá metelag mé bekal bē’dáádəŋ níme béláá’áá á mbwɛ-mé-nkóme-áte téé. Kénē bēmbēl mekan níme bekal bē edáádəŋ bēnhōbpē ménlōn, ahób áde bēnhōbpē bán bēwúu Yesue. ²⁸ Kénéé bēnkēnkudté nzom echē bētōmēdtē mbakú nén bán atñngéné awé, bēnlāā Payledɛ bán ábēl bēwúu Yesue. ²⁹ Ade bémáá mekan mésyāāl ábēl ngáne méténlédé á kálag e Dyöb tñngene mó, bēnsudéd mó á awog, bēbānē mó á son-tē. ³⁰ Bonj Dyöb dēmpuúd mó. Ambíd e nē, ³¹ anlúméd yāl ngen ne ngen wée bad ábe bóɔbɔ bēnwōŋ bootya á Galilia ápe á Jerusalem. Bɔɔb ábē bad bóo bēkanle’ bad bé Israel dyam áde bēnyinnē. ³² Bɔɔb-pɔɔ nímén nkalanj ní bwām móo sépíinédé nyé. Mmē nkalanj rídii nén bán dyam áde Dyöb dénhōbpē aá móɔbē ábēd betaa alónté dó ne syánē. ³³ Alónté dyam áde ánhōbpē ne syánē awě dedé nchyaátén nímāb, apuud áde ápuúdté Yesue. Né-’aá éténlédé á kálag e Ngase e Dyöb echē elónténé ébɛ bán,

‘Edíi awem mwān,

chii ndíi Sóó.’

³⁴ Dyöb dēmpuúd mó ésebán atime ámbíd á ndɔɔb se ábɔɔ. Dyöb dénhōb tñngene nē aá, ‘Měbě wɛ nnam ní ngəŋgú, níme méehidté ásē, níme ménhōbpē mēé měbě kñ Dabidɛ.’

³⁵ Né-’aá áhóbé ped empée wée éténlédé bán,

‘Wéekwenténne wéé awōŋ mbaledɛ awě abenle wɛ ne nlém nhóg ábɔɔ á son-tē.’

³⁶ Debíi nén bán áde kñ Dabidɛ ábédé á alongé, abēnlé’áá Dyöb ngáne Dyöb áhédé’áá. Ambíd e nē, anwé, bēlímé mó wée bēnlímēē ábē betaa, ábɔɔ-’ɛ. ³⁷ Bonj ane awě Dyöb dēmpuúdté, enkēmbɔɔ-’ɛ. ³⁸ Bɔɔb-pɔɔ, a-baányan, nyétñngéné abíi bwām nén bán, Yesue mó akəá bonj bēkanlé nyé bán Dyöb álagsan bad mbéb. ³⁹ Nyébíi-’ɛ nén bán kénzēé awě adúbpe mó akōbnédé á’sō é’ Dyöb nēe mod awě atñngéné. Mbéndé e Mose eéhele’áá-sɛ ébēl ákōbnéd. ⁴⁰ Né-’áá, nyétéd pónde ábēl bonj dyam dé ebébtéd áde bekal bē’dáádəŋ bēnhōbpē déebenláád ne nyé. Bēnhōb bán,

⁴¹ ‘Nɔné’, nyé bad ábe nyéwɛle Dyöb! Yāl ěkōm nyé áte, nyéēwē-’ɛ,

áyāle nén, dyam áde mébenlé nímén mesú,

ádíi dyam áde nyéedúbéé ké mod anlúméd nyé áte.’ ”

⁴² Póndé echë Paale bó Banabase bébideé á ndáb e mekáne, bad bénlāā bó bán bépe ámpē á mbwε-mé-nkóme-áte míme ríhúé' áhye déláa bó míme mekan ámpē. ⁴³ Ade bad bémáá ahide á mekáne, bad bé Israel híin ne bad híin bémpēe ábe bénwōη adúbe á bad bé Israel bénhīd Paale bó Banabase. Paale bó Banabase bēnkālén ábē bad, bēwéd-te bó nlém á abum bán bébē békude mímén nsimé míme Dyōb ábágé bó.

⁴⁴ A mbwε-mé-nkóme-áte míme mémēbādtēn, benben ne baásyāāl ábe bébedé á dyad-tē wê, bēmmaá ámbīd, áhye déwóg eyale éche Sāngwéé. ⁴⁵ Ade bad bé Israel bényíné ene ndun e mod, kónjí embé bó áte bwāmbwam. Dyam téé áde Paale áhóbé'áá, bēhóbé'áá bán ádíi metóm, bēhōbē-'ε mó mekan mé mbéb á yāl. ⁴⁶ Paale bó Banabase bēmbē bēhōbē bōōb ésebán bēbáá' dyamdyam. Bēhóbé'áá nén bán, “Nyé bad bé Israel nyéé séntāngēnnē eyale é Dyōb asébe dé akale. Bōη ngáne nyébáá chō áyāl, nyéētéde-'áa yāl néε bad ábe bēkwógnédé ákud alongé áde déemaá', né-ōó, séētédé nyé, séε wéε bad ábe béesē bad bé Israel. ⁴⁷ Dyam áde Dyōb áhóbé áá débel ádíi, nén,

'Mbānné wε néε e'nyínen bé ekíde é' bad ábe béesē bad bé Israel ábel bōη bad bé nkōjsé bésyāāl békud e'soosōη áwōη mbīd.' ”

⁴⁸ Ade bad ábe béebéde bad bé Israel bēwógé nē, bēmbē menyīnge, bēkené-'ε nkalan míme Sāngwéé. Bad ábe bēpwédnédé nén bán békūd alongé áde déemaá' bēndūbē Sāngú Yesue. ⁴⁹ Moosyāāl awē ambé ene pēd e mbwóg anwóg nkalan míme Sāngwéé. ⁵⁰ Bōη bad bé Israel bēnkōn baámbáá bé dyad ne bebaád bēmbáá ábe bēbēnlé'áá Dyōb. Bēchódé-'áá Paale bó Banabase yāl áte, bēnān-ne bó áwab mbwóg. ⁵¹ Ade bēhēdēé akε, bēnkūd ebumbú á mekuu álúmed ábē bad nén bán nkógsen ne bó. Ade bémáá ábel nē bēnké á dyad á Ekōniom. ⁵² Bad ábe bēndūbē Yesue á dyad á Antyōg bēnlōn ne menyīnge bēlōn-ne ne Edāódāη éche Esáá.

14

Nkalan mí bwām mípédé á dyad dé Ekōniom

¹ Ade Paale bó Banabase bēpédé á Ekōniom, bēnké á ndáb e mekáne. Bēnkāl nkalan míme Yesue áwed, nyaa echë bad híin bé Israel ne ábe béebéde bad bé Israel bēndūbē Yesue. ² Bōη bad bé Israel ábe bēnkēnkobé adúbe, bēnkōn bad ábe béesē bad bé Israel, bēhé bó mewēmtēn mé mbéb áte tēηgene bad ábe bēndūbē Yesue. ³ Paale bó Banabase bēmbēm áhed, bēkalé nkalan tēηgene dyam á bwām áde Dyōb ábēnlé bad ésebán bēbáá' dyamdyam. Sāngú Yesue ambēl bēnlūmēd e'chemléd, bēbēl-le menyáké híin, álúmed nén bán mam míme ábē bembapεε bēkalé'áá tēηgene míme nsimé méde mbále. ⁴ Nkabén mémē áfinté e bad bé dyad. Dōηge á bad bēntimén bad bé Israel ábíní-'ε bētimēn bembapεε bé nlomag. ⁵ Dōō bad ábe béesē bad bé Israel ne bad bé Israel nchoo ne ábāb benkamlεε bēttíidé bán bētagéd Paale bó Banabase bán bēlūm-me bó meláá. ⁶ Ade Paale bēsōηténé nē, bēnsōb békē á mbwóg e Likonia bēsól á myad mé Listra ne Debe ne abwóg áde ábédé benben. ⁷ Bēkalé'áá nkalan mí bwām míme mebwóg mésyāāl.

Mam míme mébēnlédé ne Paale bó Banabase

⁸ Mod abédé á dyad á Listra, mekuu ménwē mó. Nē dōō bēnchyāā'ε mó, eékíi-'áa mbéd. ⁹ Ade Paale ákalé nkalan mí bwām, ambé áhed áwōglān. Paale annyín áá awóó adúbe áá móhēle módyēē bwām, dōō Paale ánóné mó chósōη, ¹⁰ bōη áchāgtē ehób ámīn áá “Syáó ásē, étyéem ámīn.” Ane mod ahebé-'áá ámīn, ábootéd-te akε. ¹¹ Ade ndun e mod echë ebédé áhed ényíné dyam áde Paale ábélé, bēnhē e'saád á ehób é Likonia bán, “Myōb mēsúdé ásē méttímé baányōη, áhye dé awōηgen sé.” ¹² Bēnchāg Banabase bán mó adé dyōb áde bēchāgēé bán Zeuse bēchāg-ke Paale bán mó adé dyōb áde bēchāgēé bán Hεmεse áyāle mó áhóbpe'áá búmō. ¹³ Abón áde bēbēnlé'áá dyōb áde bēchāgēé bán Zeuse áte ábédé ámbīd e dyad. Né-ōó, príse awē Zeuse ampéēn nyag ne mbonja á mmwε mé e'ké é' dyad. Ambel nē, áyāle bōōbe ene ndun e mod bēhédé'áá Paale bó Banabase mendε abε. ¹⁴ Ade Banabase bó Paale bēwógé dyam áde ábē bad bēhēdēé ábel, bēnsalted mbóté á yāl, bényāgēd bēsól

átíntê e ene ndun e mod bébōnē bēhōbē bán, ¹⁵ “Cheé ékáá bon nyébelé nén? Sēmpē sēdii baányon melemlem ngáne nyēē nyédíí. Sēpedé hén, ákale nyé nkalan mí bwâm míme Yesue, ábel bon nyéchene ábén bwēm ábe béesē dyam dé abelen, nyéhíde Dyōb dé alongé áde áhágé nkon mí mín, ní sé ne edíb e nkwě ne bwēm é’syāāl ábe é’dé áwēd-te. ¹⁶ Bōd Dyōb dēntédé bad bésyāāl ábel kéchéé éche bédáá. ¹⁷ Bon kénê, alúmte e’chemléd nén aá módē, abel áde ábeléé mekan mé bwâm. Alómme nyé mbúú echē ebídé ádyōb, ábagé-’ε nyé mbote á pónde eche etāngéné. Abage nyé medyé, áwōgtē-’ε nyé menyinge.” ¹⁸ Ké nēngáne Paale bō Banabase bēnhōbpē mímén mekan mésyāāl, éebédéé bō mwān e akan ákāj bad ábe mendε míme bēhédé’áá abε.

¹⁹ Donje á bad bé Israel bēmbíd á dyad á Antyoḡ á mbwōḡ e Pisidia, bēbíd-te á dyad á Ekōniom bēpē á Lистра. Béntēd ene ndun e mod nlém á abum, bōbō bélúm Paale meláá, bédol mó ásē, bēbided mó á dyad-tē ne mewēmten nén bán awédé. ²⁰ Bon áde bad ábe bédúbpé bēpédé bon bēlāgnéd mó, anhidé ásē átim ámbíd á dyad-tē. Néε bīn é’sánḡé, dōo bō Banabase békíí á dyad á Debε.

Paale bō Banabase bétimé ámbíd á Antyoḡ

²¹ Paale bō Banabase bēnkāl nkalan mí bwâm á dyad á Debε, bēmběl bad híin bétim bēbé bembapεε ábe Yesue. Ámbíd enê, bēntīm ámbíd á myad mé Lистра, Ekōniom ne Antyoḡ á mbwōḡ e Pisidia. ²² Hōm ké áhéé áde bēmpεé, bēyágté’áá bad ábe bédúbpé Yesue bēwéde-’ε bō nlém á abum, ábel bētyéem á adúbe-tē. Bēyágté’áá bō bán “Detāngéné metake akud bon dēésōl á nkamlen ní Dyōb.” ²³ Mwembé ké rihéé míme bēmpεé, bēpwédáá bad ábe bēlyágte’ míme mwembé. Nzé bēnkānē, bēdíd-te yāl nzaa á mekáne-tē, bēbē belyáged á mekáá míme Sāngwéé awě bésúme nlém á yāl.

²⁴ Ade bémádé mbwōḡ e Pisidia áte, bēmpε á mbwōḡ e Pamfilia. ²⁵ Bēnkāl eyale é Dyōb á dyad á Pega, bon bēsyōḡké á dyad á Atalia. ²⁶ Ahed-taá bēsyāngé bon bēchabpé edíb, betimé ámbíd á Antyoḡ, wéε bēnkānnēdtē bō bán nsimé ní Dyōb rilyáged bō áyāle nsón míme bémádé bōob. ²⁷ Ade bēpédé á Antyoḡ, bēnlād bad bé mwembé áte, bēláá bō mekan mésyāāl míme Dyōb ábélé mbwiined ne bō. Bēnlāā-’ε bō ngáne Dyōb ánédte nzii echē bad ábe béesē bad bé Israel bédúbpé Yesue. ²⁸ Bēnkoód-te mwā adyεε áwed ne bad ábe bédúbpé Yesue.

15

Mbom nkóbté á Jerusalem ámad ehób á mwembé-te

¹ Bad behóg bēmbíd á mbwōḡ e Judeya bēpē á Antyoḡ. Bēmbootéd bad ayáged nén bán, “Nzé béeyage mod ngáne mbéndé e Mose éhedeé, né éekudté e’soóson.” ² Nén dēmběl Paale bō Banabase bēswāntánnáá ngíne ngíne káāj bōbō bétíí bán Paale bō Banabase ne nguse é bad émpēe béke á Jerusalem, béke bēnyín bembapεε bé nlomag ne belyáged bé mwembé tāngene áde atón. ³ Bad bé mwembé bēnlyāgēd bō á nzii. Bēmbwě á mbwōḡ é Fonisia ne Samaria bēlāngé bad ngáne bad ábe béesē bad bé Israel bédúbpé Dyōb. Mmén nkalan ménwōgēd bad ábe bédúbpé Yesue menyinge. ⁴ Ade Paale bō Banabase bēpédé á Jerusalem, mwembé míme médé áwed, bembapεε bé nlomag ne belyáged bé mwembé bēnkob bō nken. Paale bō Banabase bēnlāā bō mekan míme Dyōb ábélé mbwiined ne bō. ⁵ Bon donje á bad ábe bédúbpé Yesue ábe bēmbē epepé éche Befarisia bēntyēm ámín, bēhób bán, “Bētāngéné bad ábe béesē bad bé Israel ábe bédúbpé Yesue ayag, bēláá-’ε bō bán bētāngéné mbéndé éche Moseε ahíd.”

⁶ Dōo bembapεε bé nlomag ne belyáged bé mwembé békóbé mbom ánōn áde akan áte. ⁷ Ade bélébé aswānten dōo Petro átyéémé ámín bon áhōbē aá, “A-baányan, édé etūn é pónde bōob áde Dyōb ápwédé me átíntê echēn, ákale bad ábe béesē bad bé Israel nkalan mí bwâm ábel nén bēwōḡ mó bédúbe-’ε. ⁸ Dyōb áde ábíí-’ε moosyāāl nlém áte, alúmte

aá móbagé bad ábe béesě bad bé Israel kunze ádube, abe áde ábágé bó Edəádəŋ éche Esáá melemlen ngáne ábágé syánē ámpē. ⁹ Dyöb dénkéntédté bó aá bédé nhəŋlén ne syánē ké mwämpin. Anlagsén bó mbéb áyāle adúbe áde bənwālēē. ¹⁰ Bəəb-pəə, cheé ékəá boŋ nyéhédé' Dyöb akəg, ápémed bad ábe bédúbpé Yesue nted míme ábəd betaa bənkənhənlé apém míme ké syánē déehelēé apém? ¹¹ Eeboo'é nê! Dedúbpé dekudé-'e e'soosəŋ mbwiined ne nsimé míme Səŋgú Yesue, melemlen ngáne bómpē békúdé."

¹² Moosyəál anlám ehób bəwōglān Banabase bó Paal. Banabase bó Paal békánlé'áá bó e'chemléd ne menyáké míme Dyöb ábélé mbwiined ne bó átínté e bad ábe béesě bad bé Israel. ¹³ Ade bémádné, dóo Jemse áhóbéé aá, "A-baányəŋ, nyéwóglən me! ¹⁴ Siməne alúmté syánē áte hén bəəb ngáne Dyöb ábootédé ábē e'boŋ bé nlém alúmed wéē bad ábe béesě bad bé Israel, átéd áde átédé bad átínté echáb ábē ábē bad. ¹⁵ Nén dən ábélé e'yale ábē nkal é'dəádəŋ é'lóné. Eténlédé nən bán,

¹⁶ 'Me Səŋgwéé nhóbé meé, nzé nən ámáá atóm, məpě ámpē, məlōŋ ndáb echē Dabidē ámpē echē empáa.

Məlōŋ chōm ésyāəl éche émpāŋtəd áte nítiməd-te chó ngáne énsəbēē abé.

¹⁷ Nê débəl bad bé nkōŋsé bəsyāəl bépě áwəm,

məpwədé bad ábe béesě bad bé Israel ábē ábəm bad. Me Səŋgwéé meé nhóbe.

¹⁸ Méē mbelé boŋ mímén mekan mébyéén se' bəəd.' "

¹⁹ Dóo Jemse ákagké á'sō aá, "Ne me, mímēm mewəmtən médé nən meé deétagté bad ábe béesě bad bé Israel ábe bétímné Dyöb. ²⁰ Chōm éche détəŋgéné abel édií átele bó kálag nən bán bēdyāg medyé mímə bəbágé myöb mémpēe néē mendē, áyāle mímə medyé méēsáa'é, békābē mesón, bēdyāg nyam echē bēēsēlēē nkəŋ, bēdyāg-ke mekií. ²¹ Debíí nən bán se' bəəd bəlāá'áá mbéndé éche Mosēe á ndáb é mekáne á mbwē-mé-nkóme-áte. Békale-'e ábē e'yale dyad ne dyad tée."

Béténlé bad ábe béesě bad bé Israel kálag

²² Dóo bəmpəpēe bé nlomag ne belyáged bé mwembé, ne bad bé mwembé bəsyāəl bényíné nən bán ébóó bán bəpwəd bad átínté echáb, bəlóm bó á Antyəg nchoo ne Paale bó Banabase. Bəmpwəd Judase awē bəchágé'áá bán Basabase bó Sailas, bó bad bēbe ábe belyágté'áá átínté echáb. ²³ Kálag eche bənlōmēnnē bó á Antyəg, ebédé nən, "Sé bəmpəpēe bé nlomag, ne belyáged bé mwembé, ábən baányəŋ, səlōmme nyé meləntən. Nyé ábe nyédé bənned ábe nyéēsě bad bé Israel. Nyé ábe nyédyēe á dyad á Antyəg ne á mbwóg é Siria ne Silisia. ²⁴ Sēsōŋténé nən bán bad behóg ábe bəbíde áwəd, bəmpě áwən, bəpuutád nyé nló áte ne mam míme bəhóbé'áá. Boŋ nyébíí nən bán sənəkəmbagké bó kunze ábel nē. ²⁵ Né-əó, sēdyéé ásē moosyəál sətíídé nən bán ébóó səpwəd donge á bad álóm bó áwən. Bəwoón Paale bó Banabase ábe sédəáá bwāmbwam. ²⁶ Bó bad bēbe bəbagé yəl ábele echəd Səŋ Yesu Krístəə ésebán bəbáa' kwééd. ²⁷ Né-əó, səlōmme nyé Judase bó Sailas, bəlāā nyé melemlen mé mekan míme séténlé nyé. ²⁸ Edəádəŋ éche Esáá élyágté sé átíí nən sétəgté nyé ne mekan mémpēe étōmēé mímén mekan míme médé etognén. ²⁹ Nyéedyág medyé míme bəbágé myöb mémpēe néē mendē, nyéedyág mekií, nyéedyág nyam ké pəg echē bēēsēlēē nkəŋ, nyéekābē-'e mesón. Nzé nyéebēlē mímén mekan né ébōŋ. Dényínne' ámpē."

³⁰ Ade bémáá ene kálag atel, bənyāgəd ábē bad á nzii, békē-'e á Antyəg. Ade bépédé áwəd, bənləd bad ábe bédúbpé Yesue bəsyāəl áte boŋ bēbe bó kálag. ³¹ Ade ábē bad bəlāá ene kálag, bəmbē menyinje bwāmbwam áyāle nkalaŋ mé e'wəd bé nlém míme níbédé áwəd-te. ³² Judase bó Sailas bəbédéē bekal bə'dəádəŋ, bənkəlén-ne bó áyāle e etún é pónde, bənhōdəd bó mewəmtən bəwəd-te bó nlém á abum. ³³ Ade bəlébé mwā adyēe áwəd, bad ábe bédúbpé Yesue bənyāgəd bó ne nsəŋ boŋ bétim ámbíd wéē bad

ábe bénlōm b́. * 35 Paale b́ Banabase bēndyēé á Antyɔg mwă etûn é pónde. B́yāgtē, b́kalé-’ε eyale éche Sāngwéé nlatén ne ekud é bad émpēe.

Paale b́ Banabase b́kábne áte

36 Eebemēé áte ámbíd enê, d́o Paale álāngēé Banabase aá, “Détim ámbíd, déke dénɔn ábēd baányan b́ Kr̄sto dyad-té áde dékálé nkalan ńme Sāngwéé, bon déhed-te áte ngáne mekan mékēénéé b́.” 37 Banabase anwón mewēmten áwále J̄n Mak̄se áyāl, 38 bon Paale annyín aá éetāngeneé, áyāle J̄n Mak̄se ansébé b́ achene á nzii áde béēpídēē nsón á asóg. Antédé b́ á dyad á Pamfilia átim ámbíd. 39 Mpentēn ń ngíne mēmpě áfintē echáb káon b́kábēn áte. Banabase antéd Mak̄se b́chābē edib b́kē á alon a Saiprus. 40 Paale ámpē ampwěd Sailase. Baányan b́ Kr̄sto b́nkānēd b́ bán nsimé ńme Sāngwéé nlyágte b́. 41 Paale ambwēn Sailase á mbwóg e Siria ne Silisia b́kag b́wēdē mwembé áte.

16

Timotiē awōhne Paale b́ Sailas

1 Paale b́nkē á myad mé Debe ne Listra. Mod nhóg abédé áwed awě b́chágé’áá bán Timotiē. Nyaá abédēe mmwaád a Israel, ḿmpē andúbé Yesue, bon sáá abédēe mod a Grikia. 2 Bad ábe bédúbpé Kr̄stəá á myad mé Listra ne Ek̄niom b́syāēl b́nhōb mam mé bwām t̄ngene Timotiē. 3 Ngáne Paale áhédé’áá Timotiē awále áyāl, an'yag ḿ. Ambel nê áyāle bad b́ Israel ábe b́bédé ńme mebwóg b́mbī bán Timotiē sáá adii mod a Grikia. 4 Paale b́ Timoti b́kágé’áá myad ne myad b́lāngē bad ábe bédúbpé Kr̄stəá mekan ńme bembapēe b́ nlomag ne belyáged b́ mwembé b́ Jerusalem b́tíídé, b́lāngē-’ε b́ bán b́híde ńmē mekan. 5 Né-ɔ́, mwembé ńsyāēl mēmbootéd awúu áte á adúbe-tē mesongé mé bad-te méchāgkē epun-téé.

Paale anyiné ndóg

6 Paale b́obe baáb b́mbwě á mbwóg e Frigia ne Galesia áyāle Edáádān éche Esáá énkēnkwenténné aá b́kal nkalan ń bwām á mbwóg e Esia. 7 Ade b́pédé á nchii ń mbwóg e Misia b́nwanén asól á mbwóg e Bitinia, bon Edáádān éche Yesue énkēmmwaá aá b́sól. 8 Né-ɔ́, b́ntōm á Misia, b́syāgē káon b́pē á dyad á Troas. 9 Mmē nkuu Paale annyín ndóg. A ndóg-te wê, mod a mbwóg e Masēdonia antyéem áchāā ḿ aá, “Hyăg, á Masēdonia, éhye éwōngēn sé.” 10 Paale amaá-’aá ndóg anyín, d́o séládé yāl áke á Masēdonia áyāle sēndōl áte nén bán Dyōb áchénlé sé ákal nkalan ń bwām áwāb.

Mmwaád nhóg awě b́chágéé bán Lidia adúbpé

11 Sēnsól á Stíma á Troas, sékē á Samotras ésebán sētyéeme á nzii. Néε b́n é’sāngé sétimé’ á Niopoli. 12 Sēbídé-’aá áhed, séke a Filipi. Filipi adii dyad ámbáá á mbwóg e Masēdonia. Ábédé káonē dyad áde mbéndé é Roma chēmpēn ch́o b́bénládtáá. Sēdyéé áhed nguse é e’pun. 13 A Mbwe-mé-nkóme-áte, sēnsyāá á dyad-tē sékē á nkin mé edib. Sēnwémtén bán séētān abwóg á hōm áhed wéε bad b́ Israel b́kānnéé. Sēndyēé áhed ne bebaád ábe séntānnē néε b́lādné áhed, syāābōó sékale’. 14 Áfintē e ábē bebaád mmwaád nhóg abédé áhed awě b́chágé’áá bán Lidia awě ámbíd á dyad á Tiatira. Akábé’áá nyongé, ásōmē’ mebad ńme méyāge’ ńme mélélé nkun. Ane mmwaád abēnlé’áá Dyōb. Sāngwéé ankéléd-te ḿ nlém á abum áwóglēn chōm éche Paale áhóbeé. 15 Bēndusén mwēn ne eche ndáb esyāál. Ámbíd enê, anlébé sé áwe ndáb. Anhób aá, “Nzé édé bán nyétédé mē nēngáne mod awě akoó Yesue adúbe, nyéhye nyédyēē áwēm ndáb.” Ámbádnén sé káon sékē-’ε.

Béhédé Paale b́ Sailas á mbwóg

* 15:33 Donge á kálag dé’só ábádé nchoo 34: ‘Bon Sailase pen antíi aá mólyăg áhed.’

¹⁶ Epun ehóg-kóó, sênkě á abwóg dé mekáne, dóo ngəndére e ntāη póg étané sé. Edəədəη é mbéb embē mó áte, ébélé'áá álāngē bad mam níme mébenléd á'sō é pónde. Ene ngan échē ákúme'áá embēl bad ábe bēnchan mó ntāη békudé ndun e mənē. ¹⁷ Héε ábóótédé syáabe Paale ahíd, ábōnē aá, “Abén bad bédii bembəledε ábe Dyöb á Ngum. Béhyédé nyé aláa ngáne nyémwεé e'soóson akud.” ¹⁸ Ene ngəndére elébé abel nē, epun ne epunte. Kóóηne á asóg Paale anlīη, dóo ákúnnédé boη álāngē' échē edəədəη éche émbē ene ngəndére aá, “A dīn á Yesu Krístəə, nkamlan we nén mεé, bíd enén ngəndére áte!” Abwōg-ábwōg échē edəədəη émbīd mó áte. ¹⁹ Ade bad ábe bēnchan ene ngəndére ntāη, bényiné bán nzii e ngáb ekónlédé bó, bēntōl Paale bó Sailas bédolé bó, békēēn bó wεε benkamlεε ábe bēbédé áfintē e dyad. ²⁰ Bēmpεén bó wεε benkamlεε bé Roma, bēlāngē bó bán, “Abén bad bédii bad bé Israel, boη bépédé áwēd hén, bépééné mpongé. ²¹ Bényágte bad e'lem bé mbéb ábe mbéndé éche syánē éehedεé. Syánē bēn dedīi bad bé Roma, né-óó, deéhēlēε-se dékob nē, deéhēlēε-'ε-se dehíd nē.” ²² Amute dómpē dénsōl áte ábónléd Paale bó Sailas. Dóo benkamlεε bé Roma bésáltédé bó mbóté bēhúd-te bó chó á yāl. Dóo bélómé bad bán béswádted bó e'tangú. ²³ Bémáá-'aá bó awanen bwām boη bēhāg bó á mbwōg, bēláá-'ε nnənē mbwōg bán eehúde bó dīd á yāl. ²⁴ Bēlāngé-'aá nnənē mbwōg nē, ahé bó á ton e ndáb e meláá échē edé áte. Anhé bó e'pwōg á mekuu.

²⁵ Dyam melúde mé nkuu, Paale bó Sailas békánné'áá békōnnē-'ε Dyöb ngəse. Bad bé mbwōg ábíní bésyāal bēwóglánnáá bó. ²⁶ Abwōg-ábwōg dóo ndəəb énáηnéde áse ngíne-ngíne. Ndáb e mbwōg énáηnéde se á mekon. Melemlem mé pónde e'kob é'syāal bēndibnéd, bengəbengəbē ábe bēmbē bad bésyāal áyāl bēnhunnéd. ²⁷ Ade nnənē mbwōg ápádté áse boη anyín ngáne e'kob é'syāal é'nédnéde, anwémtén aá bad bé mbwōg bésyāal bémáá asob. Héε átédé páá aá mósoo' yāl. ²⁸ Dóo Paale áchágté ehób ámīn boη álēbpē aá, “Weewúé yāl! Sé moosyāal sēde hén!” ²⁹ Héε nnənē mbwōg áhóbé aá bēpiined mó etrúkán, asól á ndáb-te, ákwē Paale bó Sailas á mekuu ánəə' ne mbwóg ní ngíne. ³⁰ Dóo ábídne bó á ebwóg boη ásedté bó aáken, “A besán, cheé rítāηgéné abel ákud e'soóson?” ³¹ Bēnlāā mó bán “Dúbé Sāηgú Yesue, boη ékud e'soóson, ádōη abum á ndáb dómpē dékūd.” ³² Bēnkale mó ne moosyāal awē ambé mó á ndáb nkalan ní bwām níme Sāηgwéé. ³³ Ene pónde chēn, mímē nkuu, ane nnənē mbwōg antéd bó, áwōbē bó síi áte. Hē dēn bēndusén mó ne eche ndáb esyāal. ³⁴ Dóo ásónlé Paale bó Banabase á ndáb-te boη ábagé bó ndyééd. Mwēn ne adē abum á ndáb bēmbē menyīnge áyāle adúbe.

³⁵ Néε bīn é'sāηgé, benkamlεε bēnlōm plūse ne nlébtéd nén bán, “Nyéchene ábē bad békag.” ³⁶ Héε nnənē mbwōg álāngéé Paale aá, “Benkamlεε bélómé nlébtéd nén bán béchene nyé Sailas. Né-óó, nyébīd nyékag ne nsaη.” ³⁷ Dóo Paale álāngéé échē plūse nén aá, “Béswádtédé sé e'tangu á nhéné áde séebelεé dyamdyam, áde sédí-'aá bad bé alon á Roma, bēhé-'ε sé á mbwōg. Boη bəəb bēhedé sé abided á mesəəm-tē-yε? Eehelée-se ébé nē. Abē benkamlεε bé Roma bēn bétāηgéné ape béhyε bēbídéd sé.” ³⁸ Plūse énkě benkamlεε bé Roma aláa ngáne Paale áhóbé. Ade ábē benkamlεε bēwógé bán Paale bó Sailas bédii bad bé Roma, mbwóg menkób bó. ³⁹ Né-óó, bēnkě Paale bó Sailas achāη, bēbídéd bó á mbwōg bēláá-'ε bó bán éboη bán bésyāə áwāb dyad. ⁴⁰ Paale bó Sailas bēmbīd á ndáb e mbwōg, békē á ndáb wεε Lidia. Ade bépédé áhed, bēntān bad ábe bédúbpé Krístəə. Paale bó Sailas bēnlāā ábē bad e'yale ábe é'wéde bó nlém á abum. Bémáá-'aá bó aláa boη bésyāηgé.

17

Paale bó Sailas békii á Tesalonika

¹ Paale bó Sailas bēmpōη á myad mé Amfipolis ne Apolonia, bēpē á dyad á Tesalonika. Ndáb e mekáne e bad bé Israel embé áhed. ² Paale ammentén akε á ndáb e mekáne, né-óó ankě áwed. Andyéé áwed sōndé éláán. A Mbwε mé Nkóme áte tée, akānlé'áá bad

nkalan ngáne mbíde á kálag e Dyöb. ³ Atógnádtáá bó mam míme ákánlé'áá bó, álūmtē- 'e bó áte nén aá Ane-awě-Béwógté atəngéné néε ákúde metake ápuū-'ε ámbíd e kwéed. Alánge'áá bó aá "Anén Yesue awě nlangeé nyé nén, mó adé Ane-awě-Béwógté." ⁴ Donje á bad béndübē bán chöm éche Paale áhóbεé édé mbále, né-ɔ́, bəntimén Paale bó Sailas. Bad bé Grikia híin ábe béndübē Dyöb ne ndəle é bebaád bé dyad híin bómpē bəntimén Paale bó Sailas. ⁵ Bon donje á bad bé Israel bésíde'áá Paale bó Sailas. Né-ɔ́, bənlád donje á bad bé mpongé áte, ábe bėbėde á dyad-tē. Bėmbuú áte bėpēn-ne etəgkė é ngine. Bėmpēn epuutéd dyad áte ásyā́l, bėból á ndáb wεε Jasεne ábel bon bėkōb Paale bó Sailas bėbídén bó á təl e ékwée. ⁶ Bon áde bėnəné Paale bó Sailas bon bėenyine bó, bėndōl Jasεne ne bad bėmpēe ábe bėdúbpe Yesue, bėpēn bó á'sō é benkamlenε bé dyad. Bėbóné'áá bán, "Abén bad bėpēné epuutéd hōm ásyā́l. Bəɔb-pɔ́, bėpėde káəne áwe syánē dyad. ⁷ Jasεne ákōō-'ε bó áwe ndáb. Bėbóo' mbėndé eche Kaisεε. Bėhóbe nén bán kəh empée edé eché bėchəgεé bán Yesue." ⁸ Mmén mekan míme bėnhōbpē mēmbəl ene ndun e mod ne benkamlenε bé dyad bėpuuted. ⁹ Benkamlenε bé dyad bėmbəl Jasεne ne bad ábe bėdúbpe ábe bėnkōbpē, bəɔbɔ́ bėsábé mənə ábel bėtεde bó, bon bėtεdté bó.

Paale bəɔbe baab bėkúde metake á Beria

¹⁰ Bín é'hiné-'áá hínen, bad ábe bėdúbpe Yesue bėlóm Paale bó Sailas á Beria. Ade bėpėde áwed bėnkė á ndáb e mekáne. ¹¹ Bad bé Beria bėnwōh nlem áwóglen eyale é Dyöb tómaa bad bé Tesalonika. Epun-té, bėláá'áá kálag e Dyöb ásohten ányín ké mekan míme Paale bó Sailas bėhóbé'áá méde mbále. ¹² Ekuđ é bad éndübē. Ndəle é bebaád bé Grikia híin ne baachóm bé Grikia híin bómpē bėndübē. ¹³ Bon áde bad bé Israel bé Tesalonika bėwóge bán Paale akalé eyale é Dyöb káəne á Beria, bėmpē áwed, bėbōōtéd ekud é bad asól áte ápεen epuutéd. ¹⁴ Abwəg-ábwəg dóo bad ábe bėdúbpe Yesue bėlómé Paale á nkin mé edíb é nkwě, bon Sailas bó Timoti pen bėnlyəg á Beria. ¹⁵ Bad ábe bėnkė Paale alyáged, bėnkεén mó káəh bėpēn mó á dyad á Atens bon bėtimé ámbíd á Beria. Ade bėtiméé ámbíd, Paale anlyágtén bó aá bėláa Sailasε bó Timoti nén bán bėhyε bėtān mó á Atens ésebán bėbėbte pōndé.

Paale akanlé bad bé Atens

¹⁶ Paale andyě á Atens ásiné' áá bó, nlem mémbēb mó á abum bwāmbwam áyāle annyín nén aá myöb mémpēe míme bėbageé edúbé mėlóné dyad áte ásyā́l. ¹⁷ Né-ɔ́ ankė á ndáb é mekáne ákanlé bad bé Israel ne bad ábe bėesě bad bé Israel ábe bėbage Dyöb edúbé. Akagé'áá káəne áfintē e dyad epun tée ákanlé kėnzée awě ampě áhed. ¹⁸ Bəɔbe bad ábe bėbėde á e'pépé ábe bėchəgé'áá bán Epikurian ne Stəik bómpē bėpéntānnáa. Donje ásdédté'áá bán, "Cheé anén mod awě abíde dúu múmó áhóbεé áde éebí'ě dyamdyam?" Bėmpēe bėhóbé'áá bán "Edé kabyánán ahóbe təngene myöb mémpēe." Bėhóbé'áá nē, áyāle álánge'áá bó təngene Yesue ne mpuu. ¹⁹ Dóo bėtėde Paale bėkēn mó á káánsel e mbwóg eche bėchəgé'áá bán Ariopagus.* Bėnhōb bán "Sėdəá áden ayáge dékṓlē áde élangeé bad asōhten. ²⁰ Donje á mam áde éhóbεé áde sé nken á etúu, séədəh-'ε mó asōhten." ²¹ Bad bé Atens bėsyā́l ne beken ábe bėbėde áwed, bėbėbté'áá echab pōndé esyā́l ákal ne áwóglen nkalan təngene dyam dékṓlē-té.

²² Dóo Paale átyéémé ámín á'sō é káánsel é Ariopagus bon áhóbé nén aá, "A-bad bé Atens nnyine' nén meé, nyėbage myöb edúbé bwāmbwam. ²³ Nhóbe nén áyāle áde nítóméé nyé á dyad-tē, nnəné mebón míme nyėbageé myöb edúbé. Nnyiné abwóg ahóg áde nyétélé áhed nén bán, 'Hōm áde dyöb áde déebyéene.' Adē dyöb áde nyėbageé edúbé kėnéé nyėebí'ě dó, dóo nlangeé nyé bəɔb. ²⁴ Dyöb áde áhagé nkōnsé ne chöm ésyā́l éche édé áwėd-te, mó adé Səngwée a nkoj mí mín ne rísé. Eedyēē'ě á ndáb é myöb éche baányon bėlōnné mekáa, ²⁵ eéhēde-'áá chōmchōm éche déhele débe mó abele áde débenléé mó. Ngáne edíí nén bán mwən-εé abage alonje, ábage pemε ne kéchéé éche déhεdeé. ²⁶ Mod

* **17:19** Ariopagus: Abėdeé káánsel e mbwóg á dyad á Atens.

nhóg mós̄ ánsēbēē ahəg boŋ metúmbé mé nkōŋsé mésyāāl mébíd mbwiined ne ane mod nhóg. Abelé bédyεε-’ε nkōŋsé áte rísyāāl. Adēhób aá mōhəge bó ammad pónde atii ne mebwóg wée bédyεε-’é. ²⁷ Ambel nén, ábel boŋ bēhed mós̄, nzé bēhédé-’ε mós̄ bēhele-se bényín mós̄ awóg áde bēwógé mós̄ áyāl. Kénê, Dyōb déechabnedεé syánē modmod áyāl.

²⁸ Edé nēŋgáne mod nhóg áhóbé aá,
‘Abé áde dídíí ne mós̄, dedé á alonjé, dekag,
dedé-’ε chōm éche dídíí.’

Edé-’ε ámpē ngáne bekal bé ngan bēhóbé bán,
‘Syánē ámpē dedíí ábe bán.’

²⁹ Ngáne dídíí-’aá bán bé Dyōb, deetāŋgenεé née dékamtanné nén bán Dyōb ádii nēŋgáne chōm éche bēbénlé gól, sílva ké’ε aláá áde baányon bēbénléde ádab debyéé boŋ béléón mekáá. ³⁰ A pónde eche bad bēnkēmbíí’ε Dyōb, Dyōb dénkētédte mbéb mímab nēŋgáne dyam. Boŋ bōob alāŋge’ moosyāál hōm-té aá bēte de mímāb mbeltéd mé mbéb. ³¹ Amaá-’ε epun é bín atii, éche ákāadtē mod-téé nkōŋsé áte rísyāāl nyaa echē etāŋgéné. Apwεdé mod awē ákāād mímē nkáá. Alúmté-’ε moosyāál aá ane mod akwōgnédé, apuud áde apúúdté mós̄ á kwééd.”

³² Ade ábē bad bēwógé Paale ahóbé tāŋgene mpuu, donje á bad bēwéláá mós̄ boŋ bó donje á bad bēnhōb bán, “Sēhede bán ékale sé rímē nkalan ampē.” ³³ Ambíd e nê, Paale anhidé áfínté echáb. ³⁴ Káōŋ ne á asóg, nguse é bad éntimén Paale bédúbé-’ε Yesue. Áfínté e ábē bad, mod abédé áhed awē bēchágé’áá bán Diōnesiōse. Abédéε mod a káánsel e Ariopagus. Mmwaád ámpē abédé áhed awē bēchágé’áá bán Damarise ne bad bēmpēe.

18

Paale akii á dyad á Kōrinto

¹ Ambíd enê, Paale anhidé á dyad á Atens ákē á dyad á Kōrinto. ² Ade ápédé áwed antán mod a Israel nhóg awē bēchágé’áá bán Akwilaa. Bēnchyāā mós̄ á Pontus. Mmē mesú mēn dōo bó mwaád, Prisilia bēmbídtē á Italia. Bēmbíd á Italia áyāle Kaisεε a Roma, Kladiose antóméd ehāŋgé aá bad bé Israel bésyāāl bésyāō á dyad á Roma. Paale ankē Akwilaa bó mwaád anyín. ³ Andyεén bó bōobōo bēbele nsón. Bōmpē, béléó’áá tēnde ákud mōné rímē bētōgnanné yāl melemlem nēŋgáne mōmpē ábélé’áá. ⁴ Mbwe mé Nkóme áte téé, Paale akagé’áá á ndáb e mekáne, ákanlé bad bé Israel ne bad bé Grikia ábel bédúbe mam ríme áhóbéé.

⁵ Ade Sailase bó Timoti bēbídé á Masedonia boŋ bétán Paale, ambē eche yāl esyāál ákal nkalan mí bwām. Alúmté’áá bad bé Israel áte aá Yesue mós̄ adé Ane-awē-Bēwógté. ⁶ Boŋ bēpéntánnáá mós̄, bēhōbē-’ε mós̄ mekan mé mbéb áyāl. Nê dēmbēl Paale ankūd ebumbú á yāl álúmed bó nén aá nkógsen rí Dyōb rísine’ bó, aláá-’ε bó aá, “Nzé nyēbós̄, né nyēbēn-εé nyēbelé. Meesaá me áte. Bootya bōob, nkag nkalan mí bwām akal wée bad ábe béesē bad bé Israel.” ⁷ Né-ōó Paale antédé bó áke ádyεé’ wée mod nhóg awē bēchágé’áá bán Titus Justuse. Tituse abagé’áá Dyōb edúbé, ndáb embé-’ε mós̄ benben ne ndáb e mekáne e bad bé Israel. ⁸ Krispuse awē alyágté’áá ndáb e mekáne mōmpē andúbé Sāŋgwéé nchoo ne ádē abum á ndáb ásyāāl. Bad híin-ne ábe bēmbē á dyad á Kōrinto, bēnwōg rímē nkalan, bédúbe, békūd-te edusen.

⁹ Ebédé nkuu nhóg Paale annyín ndóg. A ndóg-te wê, Sāŋgwéé anláá mós̄ aá “Weebáá’, kanlé bó ékag á’sō, weétimné mbíd. ¹⁰ Bíí nén wεé ndé ne wε, modmod éēhēlēē wε dyamdyam ábel, áyāle ábēm bad híin bédé á dyad-té hén.” ¹¹ Né-ōó, Paale andyεé áwed mwē nhóg ne eped, áyāgté bad eyale é Dyōb.

¹² Ade Kaisεε ábélé Galio nkamlene ambáá á mbwóg e Akaya, bad bé Israel ábe bēmbē áwed bēnladén, békób Paale, békēēn mós̄ á kóte. ¹³ Bēnhōb nén bán “Anén mod atéde bad nlém á abum aá bēbenle Dyōb, nyaa echē eetāŋgene ngáne mbéndé éhóbéé.” ¹⁴ Ade Paale áhóbé aá mōhōb dyam, dōo nkamlene Galio álāŋgé bad bé Israel aá, “Nzé ádén

akan démbē néε awusé ké'ε dyam dé ebébtéd áde mod ábélé, né nwóó nzom áwóglen nyé bad bé Israel. ¹⁵ Bon ngáne édíí bán ádíi dyam dé mpenten tñγγene e'yale, mñn ne échen mbéndé, nyébën nyémad dó. Meekáádtéé échē ndín é mehób." ¹⁶ Nén dēmbēl Galio anan bó á ndáb e kóte. ¹⁷ Héε bó moosyáál bétólé mod awě alyágté'áá ndáb e mekáne awě béchágé'áá bán Sastene, bon bēbomé mó á'sō é' kóte. Bon nén dénkēmbenlé Galio dyamdyam.

Paale atimé ambíd á Antyog

¹⁸ Paale ankoód mwă adyεε á Kōrinto ne bad ábe bédúbpé Krístaa. Dóo átédte bó, bon asól á stíma, áchabpé edíb é nkwě ákäg á mbwóg e Siria. Adêkě, ankě ne Prisilia bó Akwilaa. Adêhidé á dyad á Senkria, ankəón nló áyāle melě míme ámmwēε. * ¹⁹ Bēmpě á Efesus. Ade bépédé áwed, Paale antedé Prisilia bó Akwilaa, ákē á ndáb e mekáne bóobe bad bé Israel békale'. ²⁰ Abē bad bēnlāā mó bán bóobō békood mwă adyεε ámpē, bon enkēnkwenténné. ²¹ Bon adé áhídté, anláá bó aá "Nzé ntii ní Dyōb móō ndé, né mētim ámbíd áwēn." Né-ōó, ansól á stíma áhídē'ε á Efesus. ²² Ade ápédé á dyad á Kaisaria, ankě á Jerusalem, ákē álélēd bad bé mwembé, bon ákäg á Antyog. ²³ Ade ákēlēbpē mwă adyεε áwed, anhidé, ákē á mbwóg e Galesia ne Frigia ábagé bad ábe bédúbpé Yesuε bésyāál elébé áwéd bó nlém á abum.

Apolosε akalé eyale é Dyōb á myad mé Efesus ne Kōrinto

²⁴ Ambíd enē, mod a Israel nhóg awé béchágé'áá bán Apolosε awě bēnchyā'ε á dyad dé Alesandria ampě á Efesus. Anén mod abyéé'áá dyam ahób bwāmbwam, ansóhtén-ne kálag e Dyōb bwām. ²⁵ An'yágé mekan mé nzii e Sāngú. Akalé'áá, áyāgtē'ε bad mekan míme Yesuε nyaa eche etāngéné ne kán esyāál. Bon pen edusen éche Jōne chēmpen chōó ámbī'ε. ²⁶ Ambootéd póle akal á ndáb e mekáne ésebán abáa' dyamdyam. Ade Prisilia bó Akwilaa bēwógé mekan míme áhóbéé, bēntéd mó, békēēn mó wēε bēdyéé'áá. Hé-'aá bēlúmté mó mekan mé nzii e Dyōb áte nyaa eché etāngéné. ²⁷ Apolosε antíí aá mókag á alon á Akaya. Né-ōó, bad ábe bēndūbē á Efesus bēnwōngēn mó. Bēntelé bad ábe bédúbpé Yesuε a Akaya nén bán nzé apedé, békob mó nken. Ade ápédé áwed, anwōngén bad bwāmbwam ábe bēndūbē Yesuε áyāle nsimé ní Dyōb míme békúdé. ²⁸ Ne mpenten ngíne, antóm bad bé Israel áte átíntē e bad. Abenlád metón míme mébídé á kálag e Dyōb álúmed nén bán Yesuε mó adé Ane-awě-Bēwógté.

19

Paale akii á Efesus

¹ Apolosε ambé abé á Kōrinto, dóo Paale ápóó ene ped e mbwóg áte bon ápag á Efesus. Antán nguse é bad áwed ábe bédúbpé Yesuε. ² Dóo ásedtéé bó aá "Ade nyéndūbēε nyēnkūd Edāádəη eche Esáá-yε?" Bēntímtén mó bán, "Aáy, séēwōgēε ké wógén bán chōm édé éche béchāgēé bán Edāádəη eche Esáá." ³ Paale ansédéd bó aáken, "Nyaa e edusen ehéé-'ō nyēnkudté?" Bēnkwentén bán, "Nyaa e edusen echē Jōne áhóbé'áá." ⁴ Paale anláá bó aá, "Nyaa edusen echē Jōne áhóbé'áá ebédēε áyāle bad ábe bétédte abel dé mbéb, Jōne álāngē-'ε bad bé Israel aá bédúbe ane awě āpě ámbíd echē, nédē Yesuε." ⁵ Ade ábē bad bēwógé chōm éche Paale áhóbé, bēndusén bó á dñn áde Sāngú Yesuε. ⁶ Paale ambán bó mekáá á nló, Edāádəη eche Esáá épī-'ε bó. Dóo bēbóótédé mehób mémpēe ahób míme bad bēesóhtanne, békale-'ε nkalan ní Dyōb. ⁷ Abē bad bēbédé dyam dyóm ne bēbe.

⁸ Paale andyě áwed dyam ngōn éláán. Póndé-té akagé'áá á ndáb e mekáne, ákanlé bó ésebán abáa' dyamdyam. Bóobō bēpéntánnáá, áwané-'ε áte ábel bédúbe nén bán chōm éche áhóbéé tñγγene nkamlen ní Dyōb édé mbále. ⁹ Bon bó donje á bad bēnwūū nló áte,

* **18:18** Bad bé Israel bēnwōη elem nén bán, nzé mod amwédé melě bon alógté míme melě atāngéné néε ákəñné nló.

béekobpe adúbe, béhōbē-’ε mekan mé mbéb tâŋgene Nzii e Sánjú á’sō é bad bésyāāl. Né-
 ɔ́, Paale antédé b́, ákēēn bad ábe bédúbpé. Epun-té* b́ɔ́bɔ́ b́péntánnáá á ndáb e ayáge
 echě meléede Tiranuse. ¹⁰ Paale ambel nén á etún é mwě mbé. Nê dēmběl bad bé Israel
 ne bad ábe béesě bad bé Israel ábe bédyéé’áá á mbwóg e Esia bēnwōg eyale é Dyōb.

*Băn ábe Skeva béwánné abided
 bad e’ dāádəŋ bé mbéb áte*

¹¹ Dyōb dēmběl Paale ábelé mam mé menyáké míme bad bēnkēmmenténné anyín.
¹² Bad bétédé’áá ké betumbé ké’ε bewāŋgesε ábe Paale ábēnlédé, békēēn wéε bad bé nkole,
 bēbenlád b́ ámad b́ nkole, bēbídte-’ε b́ e’ dāádəŋ bé mbéb áte. ¹³ Donje á bad bé Israel
 ábe b́mpē békágé’áá mebwóg ne mebwóg bēbídte bad e’ dāádəŋ bé mbéb áte, b́mpē
 bēnwānén ábenled d́n áde Sánjú Yesue ábel mímén nsón. Bélánjé’áá e’ dāádəŋ bé mbéb
 bán, “Nkamlan nyé á d́n áde Yesue awě Paale ákanlé bad, nén mēé nyébíd ane mod áte.”
¹⁴ Prisε ambáámbáa a bad bé Israel nhóg abédé awě bēchógé’áá bán Skeva. Anchyáá
 bán bé baachóm saámbé. Abē bán b́ɔ́ bēbélé’áá nê. ¹⁵ Bonj pónde póg, edāádəŋ é mbéb
 énlāá b́ nén áá “Mbíí Yesue, mbíí-’ε Paale, benzéé nyé-’ε nyédíí?” ¹⁶ Héε ane mod awě
 edāádəŋ é mbéb ébédé áte, ábónlédé b́ ne ngíne esyāál, atóm-mε b́ áte. Bédēhób bán
 bétóme mehélé né amaá b́ alógen, ámad-te b́ mbóté anyabted. ¹⁷ Bad bé Israel ne bad
 ábe béesě bad bé Israel ábe bédyéé’áá á Efesus bēnwōg ádén dyam. Ade bēwógé d́,
 mbwóg ménkōb b́ bwāmbwam. D́n áde Sánjú Yesue d́-’ε dēnkūd edúbé éche échábé
 ámín. ¹⁸ Bad híin ábe bēndūbē, bēmpě á nhéné, bēpanlé yāl áte, béhōbē’ mekan mé mbéb
 míme békēbenlé. ¹⁹ Bad híin ábe békúmé’áá ngan bēntéd échab kálag éche bēbenládtáá
 ákum ngan, bēpēēn ch́, bēhyáád ch́ á nhéné. Kálag ésyāāl éche bēnhyāádtē éhéláá-sε
 ébe nkun dyam móom mé mílɔn métáan. ²⁰ Mmén mekan mésyāāl míme mébenládtáá
 mēnkāŋ bad híin bēndūbē eyale éche Sánjwéé, míme nkalan ríkanlád-te ngíne ngíne.

Mponjé mpédé á dyad dé Efesus

²¹ Ade mímén mekan mémáá abenled, Paale ammad áwē nlém-té áá móɔpōŋ á mbwóg
 é Masedonia ne á Akaya bonj ákag a Jerusalem. D́ɔ́ áhóbeé áá, “Nzé mbídé á Jerusalem
 ntāŋgéné akε á Roma.” ²² Né-ɔ́, anlóm bad b́be ábe bēwóngánnáá mó, Timotiε b́ Erastus
 á Masedonia, mwēn-ne ályāg á mbwóg e Esia, ádyēē ámpē mwā esón é pónde.

²³ Enén pónde chēn d́ɔ́ mpuuté d́ ngíne mbédé á Efesus tâŋgene Nzii e Sánjú echě bad
 bēhídé’áá. ²⁴ Mod nhóg abédé bán Demetruse. Alúé’áá bwēm bé e’kii. Abelé’áá bwēm ábe
 bēnwāgēn bwēm é’ ndáb e dyōb áde bēchógé’áá bán Atemise. Mmén nsón mípínádtáá
 ábe bad bé nsón nsyāŋ míme ríchábé ámín. ²⁵ Anlād ábē bad bé nsón áte ne bad ábe
 b́mpē bēbélé’áá ene ndín e nsón, álāŋgē b́ áá, “Amúē, nyébíí nén bán míme syánē nhon
 rísyāāl ríhúú ne mímén nsón míme débéléé nén. ²⁶ Bɔ́ɔb-pɔ́ɔ, nyébēn nyēnyíne’, nyēwóge-’ε
 chóm éche anén Paale ábeléé. Ahóbe nén áá myōb míme bēbenlé mekáá méesaá myōb
 ne abé dēn. Abelé-’ε bad híin ábe bédé á Efesus ne á mbwóg esyāál e Esia, bédúbpé bán
 mam míme áhóbeé médé mbále. ²⁷ Né-ɔ́ mbáa’ nén mēé, nyonjé eche syánē ébēb d́n.
 Saá-kaá nê dēmpen, mbáa’ mēé káŋne ndáb e ndale e dyōb, Atemise ch́mpē éebáá dyam
 dé abelen ámpē. Bad béenyínné mó ámpē néε dyam, áde édíí-’áá bán adíí dyōb áde bad
 bé Esia bésyāāl ne bad bé nkōŋsé bésyāāl bēbenléé.”

²⁸ Ade ene ndun e mod éwógé nê bēnlɔŋ bwāmbwam, bébootéd-te abón bán, “Atemise,
 dyōb dé Efesus adé ngum tómaa myōb mésyāāl.” ²⁹ Mmē mpuuté d́ mēnkonnéd dyad
 áte ásyāāl. Ene ndun e mod entól Gayose b́ Aristakuse ábe bēmbíd á Masedonia ábe
 b́ɔ́be Paale bēnwōŋ. Bēntōmēn b́ mehélé, békēēn b́ á ndáb e mbom e bad bé dyad.
³⁰ Paale mwēn ambonjén ábíd ene ndun e mod á’sō, bonj bad ábe bédúbpé Yesue
 bēnkēnkwenténné. ³¹ Nguse é bad ábe bēhóbpáá mbwóg ábe b́ɔ́be Paale bēwóó’áá,

* **19:9** Donje á kálag dé’só ábádé nchoo bootya dyóm á ngán ne póg e’ mbwembwε ápe ngán éniin é’ ngukél.

bómpē bénlōmē mó nlébtéd, ne mechánǵé nén bán eékāǵē' aá mókag bad atyéem á'sō wéé béládné.

³² Ene pónǵé, epuutéd êmpǵé á mbom-tê. Donǵe á bad bébōnē' áyāle dyam ahóg, ábíníí-'é bébōnē áyāle ádíńíí, áyāle bó bad híin béńkémǵíí-'é ké atón áde áládé bó áhed. ³³ Ngáne édíń nén bán Alesandaa móo bad bé Israel béntōmēdtē á'sō, bad behóg bélanǵé'áá mó bán mó atánǵéné bad mekan alúmed áte. Héε Alesandaa álúmté ekáá aá bad bélám ehób. Ahédé'áá bad alúmed áte nén aá saké bóǵbe ábê bad békáá bon mpuuted mbé. ³⁴ Bon áde bad béchéme nén bán Alesandaa adíi mod a Israel, bó moosyáál bêmbootéd abón bán, "Atemise, dyǵb dé Efesus adé ngum tómaa myǵb mésyāāl." Bémbōn nén áyāle háwa ébe. ³⁵ Káǵne ne á asóg, mod a mbwóg nhóg mó ambéd bad áte. Anhób aá, "A-baányan bé Efesus, moosyáál abíi aá dyad dé Efesus dóo ánǵne ndáb e mekáne eche Atemise, eche syánē ndāle e dyǵb. Moosyáál abíi-'é aá ádén dyad dó anǵne káǵne aláá á ngǵnú áde ábíde ámín. ³⁶ Ngáne nyé moosyáál nyébíi-'aá nén bán modmod eéhēlē-se ahé nímén mekan nswan, éeboo-'é bán nyépeen mponǵé ké nhóg. ³⁷ Ké nǵngáne nyépeéné ábén bad hén, béechíbeé chǵmchǵm á ndáb é myǵb, béehóbéé-'é áded dyǵb mekan mé mbéb áyāl. ³⁸ Né-ǵó, nzé Demetruse ne ábē bad bé nsón béwǵné mod mehób, bébii nén bán e'pun é' kóte é'dé, bad bé mbwǵg-ke bédé ábe békáadte. Béhele-se bésómén ane mod áhed. ³⁹ Nzé-'é chǵm émpēe éde éche nyékoo-'é ahed né mbom mí bad bé dyad, móo mēyālē, ngáne mbéndé ékalé. ⁴⁰ Nhóbe nén áyāle dyam áde ábénléde chii, ngómenaa a Roma áhǵb aá syánē depééné mponǵé. Nzǵm ké pǵg eésaa eché dehele é bésómén mpuuted rísyāāl. Nzǵm e bwám ké pǵg-ke eésaa eché dehele débe bó áyāle nímén mpuuted." ⁴¹ Ade ámáá ahób nē anláá bad aá mod téé asúe' áwe ndáb.

20

Paale akii á Macedonia ne á Grikia

¹ Ade mpuuted nímáá bon ekíde émad ahóo áte, Paale anlād bad ábe bédúbpé Yesue áte, ályǵtān bó ne e'yale ábe é'wéde bó nlém á abum. Ade ámáá bó alyǵtēn dóo áhídté, bon ákǵg á Macedonia. ² Akagé'áá échē mbwóg, álǵngē bad nkalan híin míme ríwéde bó nlém á abum. Dóo ápédé á Akaya. ³ Andyéé-'é áhed á etūn e ngǵn éláán. Abǵnsánnáá áke á alon á Siria, dóo ásǵnténé aá bad bé Israel béhǵgke mó áwúu mó. Héε átíídé aá móǵtīm ámbíd móbwē á Macedonia. ⁴ Bad híin bēnwóón mó. Bébédeé Sopataa, mwǵn awe Piiruse awé ámbíd á Beria, Aristakuse bó Sekundus ábe bémǵíd á dyad a Tesalonika. Gayǵse awé ámbíd á dyad a Debe, Timotie, ne Tikikuse bó Trofimus ábe bémǵíd á mbwǵg e Esia. ⁵ Abén bad bēnkē á'sō, bésiné' sé a dyad á Troas. ⁶ Ade Ngande e Ewele é Ngēn étómé, sēnsól bóle á dyad á Filipi, bon ámbíd e e'pun étáan sēntán bó a Troas.

Paale adímténé ake á Troas

⁷ A Satedé ngukél,* sēnladén áte hǵm ahóg ádyé ndyééd álúmed edǵnge é Sǵngú. Paale akǵnlé'áá bó póle. Akaláá akal ne akal, káǵne melúde mé nkuu, ngáne édíń nén bán antánǵén ake néε bīn é'sǵngé. ⁸ Bēnchǵd e'trúkáń híin á ton ámín wéε sēnladénné. ⁹ Kódemod pǵg ébédé eché béchǵgé'áá bán Yutikuse andyéé á wínde, e'chá é'kééné'áá mó mwátííd tííd ngáne e'chá bémǵē mó á díd. Achabed áde Paale ánbabédte póle áte, dēnkǵn ansól á e'chó-te bwámbwam. Dóo ápǵdté á ton ámín á ndǵgke eláán, ahún á ndǵb. Békíi-'aá mó atéd, bētānē amaá awé. ¹⁰ Paale ansūd á ndáb mín wē, akúdén mó ámín bon áseb mó. Dóo álǵngéé bad aá "Nyéētāǵé áte, eewédeé, adíi adé á alonǵé." ¹¹ Dóo Paale átímé ámbíd á ndáb mín, ásāl ewele áte bon bóǵbe bad ábe bédúbpé Krístāe bedyāg. Bóǵbǵo bēńkoód adyēε, békále' póle káǵn bīn é'sáa, bon ákag. ¹² Bēnlyǵgēd ene kódemod á ndáb áde mwēn adíi alonǵé. Ábē bad bémǵē menyǵge bwámbwam.

Paale bésyǵngé á Troas, békii á Miletus

* **20:7** Donǵe á kǵlag áhédé nén bán: á epon é'só é sǵndé.

¹³ Sêmbé á'sō sêsól á stíma-tê, sêpōŋ á edíb é nkwě, sékē á dyad á Asɔs. Awed dáo sêntāŋgēnnē Paalē apém. Anhób aá sêbê á'sō áyāle nzii e dyad-tê chóa ânkeénné. ¹⁴ Ade átáné sé á dyad á Asɔs, sêmpém mó á stíma-tê boŋ syáábōó sékäg á dyad á Mitilene. ¹⁵ Sêhídté-'aá hê boŋ néε bīn é'sāŋgé sékag káŋŋ sêpäg á nkin rí dyad á Kíɔs. Bīn bán bésāá ámpē é'sāŋnéd sé á nkin rí dyad á Samɔs, epun éche émbātēn sêpäg á nkin rí dyad á Miletus. ¹⁶ Paalē antíí nén aá sêtôm dyad dé Efesus ámīn ábel boŋ sêébébté póndé á mbwóg e Esia. Ahedé'áá aá mówāmsen ape á Jerusalem epun é Pentekos édêhób bán chó épag áte.

Paalē alyágténé belyáged bé mwembé bé Efesus

¹⁷ Ade sêpédé á dyad á Miletus, Paalē anlóm nsəl wéε belyáged bé mwembé bé Efesus, aá bétān mó á Miletus. ¹⁸ Bépédé-'aá boŋ álāŋgē bó nén aá “Nyébēn nyébíí ngáne nábédé ne nyé bootya epun é'sō áde rísúmé mekuu á mbwóg e Esia. ¹⁹ Mbēnlé'áá Sāŋgwéé ne asuded á yəl ásyāāl, ríkudé ndutul ne mekəgsen áyāle ahəge áde bad bé Israel bēhágkē'áá me. ²⁰ Nyébēn nyébíí bán áde ríkánlé'áá nyé nkalan rí bwām, rí'yágtē-'ε nyé á nhéné, ne áwēn mendáb, menkēnkoŋnédté nyé dyaŋdyam áde déntāŋgēn nyé awōŋgen. ²¹ Melemlen nēŋgáne ménsímmē bad bé Israel etúu áte nê dó-'aá ménsímmē bad ábe béesé bad bé Israel meé bétede ádāb ábel dé mbéb, bétimēn Dyōb, bédúbé-'ε awed Sāŋgwéé, Yesue. ²² Bōob-póó, Edáádəŋ éche Esáá élúmte me áte aá ntāŋgéné akε á Jerusalem, meebíi-'áa chōm éche ébenléd ne me áwed. ²³ Mbíí pēn nén meé dyad-té áde ríkagkē Edáádəŋ éche Esáá émáá me etúu asím áte nén aá mbwóg ne ndutul bóó bésine me. ²⁴ Boŋ meetédeé ádēm alongé néε dyam, nhede meé rípid rímēm nsón á asóg, rímadte nsón ríme Sāŋgú Yesue ábágé me áte. Mmēm nsón rídii ákal nkalan rí bwām tāŋgene nsimé ríme Dyōb álúmtéé baányoŋ.

²⁵ “Mbédé átíntē echēn, ríkanlé nyé nkalan tāŋgene nkamlēn rí Dyōb. Bōob-póó mbíí nén meé nyé modmod nyéenyínné me ámpē. ²⁶ Né-óó, nkoo' nyé aláa chíi nén meé, nzé nyé mod ké ahéé abódé áde alongé, nyébii nén bán meésaá me áte, ²⁷ áyāle nén dyaŋdyam déesaá áde nábáá nyé aláa tāŋgene mekan mésyāāl ríme Dyōb átíídé aá móóbēl. ²⁸ Nyétédēn yəl póndé, nyénəne-'ε abem á bad áde Edáádəŋ éche Esáá ébánné ásē echēn, bwām. Nyébē néε benən bé mbód ánən bad bé Dyōb. Abelé rímē mwembé rídé rímē, mbwiined ne kwééd echē Mwān awédé á awog. ²⁹ Mbíí nén meé, nzé mmaá akε, bad bēpē átíntē echēn melemlen nēŋgáne esəb ésóléé á abem á mbód. Bēehidé-'aá áde bēébébtéé nyé mwembé. ³⁰ Póndé épē áde bad bēbídte átíntē echēn dēn, bēnabpē metóm, ábel bad ábe bédúbpé Yesue bēhíde bó. ³¹ Né-óó, nyétéd póndé nyékamtan-ne nén bán rí'yágté'áá nyé moosyāal nkuu ne mūte á etún é mwě rílán á metake-té. ³² Bōob-póó, nlyáge nyé á mekáá mé Dyōb meé mwēn ánəne nyé. Nkalan ríme rílánge nyé tāŋgene nsimé rí Dyōb méwōŋgēn nyé. Nwóó ngíne áwéd nyé áte, mēbē-'ε nyé nsimé ríme Dyōb ákōŋnéde ábē bad. ³³ Menkēnwōŋgé nlém áte áted mod sílva, ké'ε gól ké'ε mbóté. ³⁴ Nyébēn nyébíí bán rímēm mekáá mēn móó nábēnlé nsón boŋ ríkud ngáb eche syáābe ábēm bad ábe sēbelé'áá nsón séchánné'áá kéchéé éche sêntōgnēnnē. ³⁵ Nlúmté nyé á menzii mésyāāl nén meé nyéwéd yəl áte ábel nsón ngáne nábélé'áá, ábel boŋ nyéwōŋgan bad bé nkole, nyékamtan-ne e'yale ábe Sāŋgú Yesu ánhōbpē aá, 'Edé nnam mod ábe tómaa ákob.' ”

³⁶ Paalē amaá-'aá ahób nê, bóobε ábē bad bēbwóg mebóbōŋ békáne. ³⁷ Bó baásyāāl béchyé'áá áde bóóbōó bēhéenēé tál bésōmnē-'ε ályágtēn mó. ³⁸ Chōm éche émbud bó ndutul awóged ébedéε ahób áde Paalē ánhōbpē aá béenyínné mó ámpē mbéd. Dáo békíí mó alyáged á stíma.

21

Paalē akii á Jerusalem

¹ Sênlyágtén bó sékē-’ε. Sênsól á stíma. Sênchabé edib ésebán sêtyéeme hõmhõm káøn sépē á dyad á Kos. Néε bñn é’sánge, sêmpě á dyad á Rodes. Sêsyǎngé-’aá hê, sékag á dyad á Patara. ² Awed dõõ sétáné stíma echê ekag á Fonisia. Sêsólé-’aá bonj sébwōgkē’ eke. ³ Sêmpě á abwóg á hõm áde sényínáá alonj á Saiprus áde áde á mendíb-te. Sêmbamé dõ sésyōgkē á mbønj sétimé á mbwóg e Siria. Sênsūd á dyad á Tirε áyāle áhed dõõ stíma éntǎngēnnē nted asuded. ⁴ Sêntán donje á bad áwed ábe bédúbpé Yesue, sêmbé-’ε ne bó áyāle e’pun saámbé. Edǎádǎn éche Esáá ényāgēd bó béláá Paalε bán eékāg á Jerusalem. ⁵ Bonj áde eched pónde émáá áte sêntedé bó séke. Abê bad bésyāāl, ne ábab bebaád bõõbe bán bēnhyε sé alyáged káøn syáābõõ sēbíd á dyad-tê, sépē á nkin mé edíb. Syáābõõ moosyāál sêmbwóg mebóbõn, sékǎnne’. ⁶ Sêmaá-’aá akáne dõõ syáābõõ sélyágténé, sésālē á stíma bonj bó-’ε bétimé ámbíd á ndáb.

⁷ Sênhidé á dyad á Tirε, sékeεné échēd eke á’sõ, sépē á dyad á Toléma. Ade sépédé áwed, sênleléd bad ábe bédúbpé Yesue, sédyēē-’ε ne bó epun ehóg. ⁸ Néε bñn é’sánge sênhidé á Toléma sékē á dyad á Kaisaria. Ade sépédé áwed sênkě á ndáb echê nkal-é nkalonj ní bwām nhóg awě béchágé’áá bán Filibe, sédyēē áhed. Filibe abédé nhóg átíntē e bad saámbé ábe bēmpwēdté néε benwōngene á mwembé ní Jerusalem. ⁹ Anchyáá bán bé bebaád bēniin ábe bēnkēmbíi mwēnchóm. Béhóbé’áá mam níme níhuú ne Dyõb. ¹⁰ Ade sédíi áwed, dõõ nkal é edǎádǎn nhóg awě béchágé’áá bán Akabuse ábídé á mbwóg e Judeya bonj ápe. ¹¹ Apedé-’aá wéε sēmbēē bonj átēdē ngóá awě Paalε, átādnē nímmē mekuu ne mekáá bonj áhōbē aá, “Edǎádǎn éche Esáá éhóbé aá, nēn dõõ bad bé Israel bétādtē mod awe awóó anén ngóá á Jerusalem, bēbě-’ε mó á mekáá mé bad ábe béesě bad bé Israel.” ¹² Ade séwógé nēn, syáābe bad bēmpēe sēnchánj Paalε bán eékāg á Jerusalem. ¹³ Dõõ Paalε áhóbéé aá, “Cheé nyébeléé nē, nyéebíi’é bán nzé nyéchyε’ nyéhũnte me nílem á abum-ε? Saké átád me á Jerusalem dēmpen-εé mbõnjséné, mbõnjséné ké awé, ábele áde níbenléé Sǎngú Yesue.” ¹⁴ Sēnkēnhēnlé mó nílem ahønjen á abum, né-õó sēnchené sēhób bán, “Ebenled ngáne Dyõb átíidé.”

¹⁵ Sēndyεé á Kaisaria nguse é e’pun, dõõ séládé yǎl bonj sékǎg á Jerusalem. ¹⁶ Donje á bad ábe bédúbpé Yesue ábe bēbídé á Kaisaria bómpē bēnwoón sé. Bēnkēén sé á ndáb e mod nhóg wéε sēntǎngēnnē adyεε. Béchágé’áá ane mod bán Naasine. Ámbíd á dyad á Saiprus, abédé-’ε nhóg awě anlyǎg Krístǎ adúbe.

Paalε akii Jemse anyin

¹⁷ Ade sépédé á Jerusalem, bad bé Krístõ ábe bédé áwed bēnkob sé nken ne menyinje. ¹⁸ Néε bñn é’sánge syáābe Paalε sēnke Jemse anyín. Belyáged bé mwembé bēbédé áhed. ¹⁹ Paalε anleléd bó. Ade ámáá bó aleled, anhídé bó chõm ésyāāl éche Dyõb ábélé átíntē e bad ábe béesě bad bé Israel mbwiined ne nsõn níme mó Paalε ábélé. ²⁰ Ade bémáá chõm éche Paalε áhóbé awóg, bēnken Dyõb. Dõõ bélǎngéé Paalε bán, “Mmõn enyíne’ néε mekan médíi á Jerusalem hén. E’kálé ne e’kálé é’ bad bé Israel bédúbpé Dyõb bõõb. Béhíde-’ε mbéndé e Mosεε ne kǎn esyāál. ²¹ Bélǎngé-’ε bó nēn bán eyágte bad bé Israel bésyāāl ábe bédé melonj mémpēe nēn wě béehídē mbéndé e Mosεε. Bán elǎnge bó wéé béeyagé ábab bán, wéé béehídē-’ε elem éche syánē. ²² Bétǎngéné-’ε awóg bán epedé. Chán-nõ débēnlé bõõb? ²³ Né-õó, éhíd ngáne sélāā’é wε. Bad bédé hén bēniin ábe bēmwédé melě mé Dyõb. ²⁴ Wěhíd bó nyáābõõ nyéke á nwobe, ésábned-te bó kéchéé éche bēhédné bó. Ene pónde dõõ béhele békāān nló. Nēn débēl moosyāál ábñi aá dyam ké áhéé áde bēhóbé wε á yǎl déesaá mbále. Bēbñi-’ε bán mmõnj ámpē ebele mekan ngáne mbéndé eche Mosεε éhedé. ²⁵ Bonj pen sélómmé bad ábe béesě bad bé Israel ábe bédúbpé Krístǎ kálag nēn bán béedyág ndyééd echê bēbágé myõb mémpēe néε mende, béēmwāg mekií, béedyāg nyam eche béesinnεé nkǎj, bēékābē-’ε mesón.” ²⁶ Né-õó, néε bñn é’sánge Paalε antéd ábē bad, bõõbõó békē á nwobe. Dõõ ásólé á Ndáb-e-Dyõb, ahób e’pun é’tǎn nwobe métēdtē bó. Ámbíd enê-’ε dõõ bēbēé mende á nló níme bó mod-té.

Békóbé Paale

²⁷ Ade e'pun saámbe bé nwobe é'kwógé ape á asóg, dóo nguse é bad bé Israel ábe bémbíd a mbwóg e Esia bényiné Paale á Ndáb-e-Dyöb. Héé bépééné mpuuté d boŋ bésälé bad áte, békóbé Paale. ²⁸ Bêmbootéd abón bán, “A-bad bé Israel nyéhyag sé hén-ee! Anén mod mó akag höm-té áyāgtē bad aá bad bé Israel, mbéndé éche Mosεε, bóobe Ndáb-e-Dyöb, béesaá chömchöm. Ké bóob dën apεéné donje á bad ábe béese bad bé Israel á Ndáb-e-Dyöb-te, nê ábélé-’ε enén ndáb e Dyöb eesáa’ε ámpē.” ²⁹ (Chöm éche ênkəŋ boŋ béhóbé nê édii áyāle bényin Trofimuse, mod a dyad dé Efesus bó Paal béwóó á dyad-té. Né-óó, bēnwēmten nén bán Paale asónlé mó á Ndáb-e-Dyöb.)

³⁰ Dyad ásyāal dēmpuuté áte, bad bésyāal bēbíd áwed bēhé Paale abum ámīn, bédolé mó káəŋ bēbídén mó á Ndáb-e-Dyöb. Abwōg-ábwōg bēdīb-pe ekob é Ndáb-e-Dyöb. ³¹ Ade ábē bad bēhēdē Paale awúu nê, dóo bad behóg békíi mod ambáá a sánze a Roma aláa bán mpuuté níde dyad á Jerusalem áte ásyāal. ³² Abwōg-ábwōg mod ambáá a sánze eebébtēé pónde. Ampwēd sánze émbáá ne esad ásyōgnéd bó á dyad té wéε bad bēnkaánné. Bad bényiné-’aá ahúene sánze dóo bésógé Paale abōmte d. ³³ Dóo mod ambáá a sánze asídté wéε Paale ábédé akób mó, ahób aá béhaan mó bengóbengōbē bébe. Héé ásedtēé aáken, “Nzé-módé nén? Cheé ábélé?” ³⁴ Bad bêmbootéd abón. Baahóg bēhōbē échén, ábíníi bēhōbē échíníi. Mpuuté níbédé nyaa eche mod ambáá a sánze énkēnhenlé chöm éche ékóó abenled ahed áte. Né-óó, anláá ábē bad aá békεεn Paale á ndáb e meláá. ³⁵ Bēnkεén mó káəŋ bēpēn mó wéε mbwóg ébédé á mmwe ní ndáb e meláá. Boŋ áde bēpédé ásol, bēmpēm mó ámīn pémén áyāle amute dēmmād ayāg. ³⁶ Abē bad bésyāal bēhíidé’áá bó ámbíd, bēbōnē bán, “Béwúu mó!”

Paale alúmté áte aá mókwedéé nkáá

³⁷ Ade bēhóbé bán békεεne Paale á ndáb e meláá, dóo álāngεé mod ambáá á sánze nén aá mówóó mwā dyam áláa mó. Dóo ane mod a mbáá a sánze áhóbéé aá, “Nédē ehóbe ehób é Grikia? ³⁸ Nédē saké we edé ane mod a Egipto awē ampē hén pónde póg boŋ ábootéd mpuuté d. Anlād e’kálé é sánze é’niin, bad bé ewúen, ákεεn bó á ehyānge.” ³⁹ Héé Paale álāngεé mó aá, “Ndii mod a Israel awē abidé á dyad á Tásus á mbwóg e Silisia. Mod awē abidé á dyad áde áde etógnén. Sōn émwε nílaa ábén bad akan.” ⁴⁰ Mod ambáá a sánze ambε mó kunze aá áhōb akan. Né-óó, Paale antyéém á’sō é’ ndáb, alúmed ekáá, ekíde énhōo baámm! Dóo ábóótédé bó akalēn á ehób é Hibru.

22

¹ “A-besán ne baányan ábēm, nyéwóglēn με. Nhede nyé alúmed áte nén μεé meékwedéé nkáá.” ² Awóg áde béwógé néε Paale áhōbné bó ehób é Hibru, béntōŋ metúu atále áte. Héé Paale ákagké á’sō áhōbē aá, ³ “Ndii mod a Israel. Béchyáá με á dyad á Tásus á mbwóg e Silisia, boŋ á dyad á Jerusalem hén dóo níkwógé. Mbédé mwān a esukéε awē Gamalia. Awe mekáá dóo nítóó mekan mé mbéndé níme ábēd betaa bēhíidé’áá ayáge. Mémpē mbēnláá Dyöb ne kán esyāal melemlēn ngáne nyémpē nyébenléé mó. ⁴ Bad ábe bēhíidé’áá Nzii é Krīsto menhé bó á meséb, káəŋ donje áwāg. Nkóbé’áá bebaád ne baachóm níhāg-ke bó á mbwōg. ⁵ Príε ambáámbáa ne káansel e bad bēmbáá esyāal bēhele bēbíd με mbōŋ bán mbále chōo níkaléé. Menkob kálag áwāb echē bétēnlé bānned bé Israel ábe bédé á dyad á Damaskos. Né-óó, menké áwed ákób ábē bad, áhan bó, ápεεn-ne bó ámbíd á Jerusalem ábel békógεn bó.

*Paale ahóbé ngáne ámwédé Yesue adúbe
(Mbeł 9.1-19; 26.12-18)*

⁶ “Ade níkagké, néε nípédé benben ne dyad á Damaskos, emwεdmwεd é ngíne émbíd ámīn táléd, épēn με yāl esyāal. Nén dēmbēnléd dyam kəd é’ mūte. ⁷ Dóo níhúné á ndōob boŋ níwōgē ehób élanje με aá ‘A-Sōol, á-Sōol, cheé ékáá boŋ étagté με?’ ⁸ Dóo nísedtēé mó meé ken ‘Nzéé édii A-Sán?’ Boŋ áhōbē aá, ‘Me-éé ndé Yesue á Nazaret awē étagtéé, awē

éhédé á meséb.’⁹ Bad ábe syáábō sêbédé bényin éché emwēdmwēd bonj bénkênwógké ehób éche mod awě ahóbé’áá áwēm. ¹⁰ Dóo rísedtéé meé, ‘A-Sánj cheé ntánjéné abel?’ Dóo Sánjwéé álánjéé me aá, ‘Hidé ásē ékag á dyad tē á Damaskōs. Nzé epedé áwed bēlāā wē chōm esyāāl éche Dyōb átíidē aá ébel.’ ¹¹ Echē emwēdmwēd é ngine êmbēl meéhele’áá anyinēn. Né-ōó, bad ábe syáábō sêbédé bēnchāā me á ekáá békēēn me á dyad tē á Damaskōs.

¹² “Mod abédé á Damaskōs awě béchágé’áá bán Ananiasē. Abédéé mod awě abēnlé’áá Dyōb, áhídē-’ε mbéndé éche syánē bad bé Israel. Anwōnj edúbé bwāmbwam átíntē e bad bé Israel ábe bédé á Damaskōs. ¹³ Ananiasē ampě áwēm, atyéém me á nkag, bonj áhōbē aá, ‘A-mwānned Sōol, bootéd anyinēn ampē.’ Abwōg-ábwōg membootéd anyinēn ampē, rínōné-’ε mō. ¹⁴ Anhób aá, ‘Dyōb áde ábēd betaa ápwédé wē ábíi níme ntíi, ányin awě mbālede awě abele mekan níme métánjéné, áwōg-ke ane mbālede ehób á nsal. ¹⁵ Wē-éé wěbíd mō mbōnj áláa bad bésyāāl chōm éche ényiné ne éche éwógé. ¹⁶ Bōab-pōó, cheé-ō ésinéé? Pádé ásē, ékwentēn wēé Yesue mō adé wē Sánjwéé bédusen wē. Nén débēl Dyōb déwobé níwōnj mbéb.’

Paale aá Dyōb álómé mō wéé

bad ábe béesē bad bé Israel

¹⁷ “Mentīm ámbíd á Jerusalem. Ade ríkānnéé á Ndáb-e-Dyōb mennyin ndóg. ¹⁸ A ndóg-te wē mennyin Sánjwéé. Anláá me aá, ‘Belé mehélé éwamsēn ahidē á Jerusalem áyāle bad ábe bédé á Jerusalem hén béekobpé chōm éche wéhōbpē tñjēne me.’ ¹⁹ Dóo me-’ε ríkwentanné Sánjwéé nén meé, ‘A-Sánj ábēn bad bēbíi bwām nén bán nkagé’áá á ndáb é mekáne ríkōbē, ríwanné-’ε bad ábe bédúbpē wē. ²⁰ A pónde eche bēwúé’ε Stefanuse awě ahóbé’áá mam tñjēne wē, mmēn membé áhed, ríkwentén meé bēwúu mō, me-’áá menwálé nkobe níme bad ábe bēnwūu mō.’ ²¹ Dóo Sánjwéé álánjéé me aá, ‘Kǎg, áyāle mēlōm wē nchabnede, wéé bad ábe béesē bad bé Israel.’ ”

²² Abē bad bēmbē bēwōglān Paale káájne á pónde eche átúbé dīn aá mókag wéé bad ábe béesē bad bé Israel. Hē dóo ábē bad bēbóótédé abón bán “Nyémaden mō! Nyéwúu mō! Eékwognedéé ábē á alonjé.” ²³ Bēbóné’áá bépebté mbóté ámīn, bēpúmté-’ε ebumbú ámīn. ²⁴ Héé mod ambáá a sánze álánjéé éche sánze aá bētéd Paale békēēn mō á ndáb e meláá. Anláá-’ε bó aá bēswādted mō e’tanjú ábel bonj áhōb nzōm echē ekáá bonj bad bé Israel bétógké mō. ²⁵ Bonj áde bēháá mō ábel bēswādted mō e’tanjú, dóo Paale ásedtéé sánze echē embé mō benben aáken, “Mbéndé ebagé kunze nén bán bēswādted mod awě mbéndé e Roma ébélé mō mod a Roma e’tanjú áde bēekáadtéé mō-yé?” ²⁶ Ade ene sánze éwógé nē, ankē wéé mod ambáá a sánze ásedtéé mō aáken, “Cheé wēwē ébeléé? Ane mod adíi mod a Roma.” ²⁷ Dóo ane mod ambáá a sánze ákíi wéé Paale bonj ásedtéé mō aáken, “Láá me, mod a Roma mōó édíi-yé?” Dóo Paale ákwentanné aá, “Ée.” ²⁸ Héé mod ambáá a sánze áhóbéé aá, “Nsábpé nkúú ní mōné bonj ngómenaa a Roma ákwentén aá níbē mod a Roma.” Dóo Paale áhóbéé aá, “Me pen ndé mod a Roma se á nchyáátén.” ²⁹ Ade bad ábe bēhédé’áá Paale awanēn bēwógé nē, ábwōg-ábwōg bēntédé mō, bésídé ámbíd. Mbwóg ménkōb ane mod ambáá a sánze áde ádíbté nén aá Paale adíi mod a Roma aá mōhēdē-’ε mō á mehanj áde mōnkētánjénné.

Paale atyéémé á nkáásé á’sō é’ káánsel

³⁰ Mod ambáá a sánze ahedé’áá akonj dé ahed áte ásonjēn chōm éche bad bé Israel bēhóbé bán Paale abelé. Né-ōó, nēé bīn é’sánjé, anhób aá bēhūd Paale bengōbēngōbē á mekáá, anlébé-’ε beprise bēmbáá ne káánsel esyāāl aá bōōbō békōb mbom. Dóo átédé Paale bonj átíidē mō á’sō ábāb.

23

¹ Paale annōn ábē bad bé káánsel á míd mé mbōm, bonj áhōbē aá “A-baányan, káájne e’chii, nlém rísáá me á abum bwāmbwam nyaa echē ádēm alonjé adíi á’sō é’ Dyōb.”

² Hée prise ambáambáa, Ananiase, álângeé bad ábe bɛbédé benben ne Paale aá bɛbɔm mó abén á nsəl. ³ Dóo Paale áhóbéé aá, “Dyǒb ámpē débǒm wɛ. Ehóhó é chǒm chén! Edyɛé hê eɛnɛlad mbéndé ákáad mɛ, boŋ ké nê, mmǒn ebóo’ mbéndé ahób áde éhóbé wɛé bɛbɔm mɛ.” ⁴ Hée bad ábe bɛmbɛ benben ne Paale bɛlângeé mó nén bán, “Esyáá’ prise ambáambáa a Dyǒb.” ⁵ Paale ankwɛntén bó nén aá, “A-baányan, menkêmbíí’ é mɛé mó adé prise ambáambáa. Eyale e Dyǒb éhóbé aá, ‘Mod eetângeɛé mod awě akamlan bad mekan mé mbɛb ahób áyāl.’ ”

⁶ Ade Paale anyíné aá átíntê e echoŋ é bad éche ébédé áhed, baahóg bédé bad bé epepé é Sadusia ábíníí’-ɛ bédé bad bé epepé é Farisia, anchágéd ehób aláá bad bé káánsɛl aá, “A-baányan, ndii mod a epepé é Farisia mbé’-ɛ mwǎn a mod a epepé é Farisia. Ndé á nkáásé hén áyāle nén nsumé nlém nén mɛé bad ábe bɛwédé bɛpuú ámpē.” ⁷ Ahób áde áhóbé nê, bad bé epepé é Farisia ne bé epepé é Sadusia bɛmbootéd asɛɛn. Echoŋ é bad éche ébédé áhed ênkabén áte. ⁸ (Nén dɛmbɛnléd áyāle bad bé epepé e Sadusia bɛndúbɛ nén bán nzé mod awédé eépuudéé ámpē, bédúbé bán ángɛɛl éesaá, bédúbé’-ɛ nén bán e’dǎádǎŋ béesaá. Boŋ Befarisia pɛn bɛndúbɛ bán nímén metón mésyāɛl méláán mɛdé.) ⁹ Ehób émbɛ échágkê ábê bad ngíne ngíne dóo donge dé bemeléede bé mbéndé ábe bɛmbɛ á epepé é Befarisia bɛtyéémé ámin, bɛbootéd abón ngíne ngíne bán, “Séenyínnéé anén mod awusé ké ahóg. Kapóg né edǎádǎŋ ké’ɛ ángɛɛl ekoó mó dyaam aláá!” ¹⁰ Mmê mpɛntɛn mɛnchǎgɛ nyaa echê nlém níhúné’ aá ane mod ambáa a sánze aá bɛhɛle bɛnyāb Paale áte. Né-ǎó, anláá éche sánze aá bɛkɛ á amute-tê wê, bɛhúd Paale á mekáá nime ábê bad boŋ bɛkɛɛn mó á ndáb e meláá.

¹¹ Mmê nkuu dɛn, Sǎngwéé antyéém Paale á nkǎg, aláá mó aá, “Weebáá’, ngáne ébídé mɛ mbóŋ á Jerusalem, wɛbíd mɛ mbóŋ ámpē á Roma.”

Béhágkê Paale

¹² Néɛ bɛn é’sǎngɛ mbwɛmbwɛ, nguse é bad bé Israel bɛmbǒm bɛbɛɛl ntii, bɛmwɛ melɛ nén bán béedyáá chǒmchǒm, bɛmwáá’-aá chǒmchǒm káŋŋ ne bɛwúú Paale. ¹³ Bó bad ábe bɛmbɛɛl nímén ntii bɛntǒm móom méniiin. ¹⁴ Dóo békíí wɛɛ beprise bɛmbáá ne belyáged bé dyad boŋ bɛlǎngɛ bó nén bán, “Sɛmwédé melɛ ne amwé dɛn nén bán séeháá chǒmchǒm á nsəl káŋŋ né sɛwúú Paale. ¹⁵ Né-ǎó, nyáābe bad bé káánsɛɛl nyélóme mod ambáa a sánze a bad bé Roma nsəl nén bán ápiined nyé Paale. Nyébámtan nén bán nyékoo’ mam mémpɛe áhed áte áyāl echê. Boŋ sé pɛn séɛbɛ mboŋsɛn áwúú mó adêhób aá mópag hén.” ¹⁶ Boŋ Paale mwǎnyan a mmwáád mwǎn anwóg ntii nime bɛbélé áwúú Paale. Né-ǎó, ankê á ndáb e meláá ákɛ aláá mó. ¹⁷ Dóo Paale áchǎgɛé sánze póg boŋ álǎngɛ chó aá, “Kɛɛné’ enén kódemod wɛɛ mod ambáa a sánze awóó dyaam aláá mó.” ¹⁸ Hée ene sánze étédé ene kódemod boŋ ákɛɛné mó wɛɛ mod ambáa a sánze. Hée ene sánze élangeé mod a mbáa a sánze aá, “Paale awě adé á mbwǎg mó achágé mɛ aá nɛpɛɛn enén kódemod áwǒŋ áyāle enén kódemod ewóó dyaam aláá wɛ.” ¹⁹ Dóo ane mod ambáa a sánze áchǎngɛé mó á ekáá boŋ ásɛdnád mó á nkǎg áseɛtɛ mó aá “Cheé éhɛdɛé mɛ aláá?” ²⁰ Dóo ene kódemod élangeé mó aá, “Bad bɛmbáá bé Israel bɛtíídé nén bán bɛlāá wɛ bán épɛɛn Paale á’sǒ é’ káánsɛɛl, ne mbámtɛn nén bán káánsɛɛl ehɛde mam mémpɛe atóŋ dé áhed áte tǎngɛne Paale. ²¹ Boŋ weewóglán bó áyāle bad bédé tómaa móom méniiin ábe bɛsǎóm ásin mó. Bɛmwédé melɛ nén bán béedyáá chǒmchǒm bɛmwáá’-aá chǒmchǒm káŋŋ né bɛwúú mó. Bɛmáá aboŋsɛn, bɛsine’-ɛ chǒm éche wéhǒbpɛ.” ²² Dóo ane mod ambáa a sánze álângeé mó aá, “Weelángeé modmod wɛé mólǎngɛ mɛ ádén dyaam.” Amaá’-aá ahób nê dóo álángeé ene kódemod aá ákag.

Békééné Paale wɛɛ nkamlɛnɛ, Feligɛ

²³ Dóo ane mod ambáa a sánze áchénlé éche sánze émbáá émpɛe ébɛ boŋ álǎngɛ bó nén aá, “Nyétéd mbwókɛɛl é sánze ébɛ, nyéboŋsɛn chó ákɛ á Kaisaria nchoo ne sánze móom saámbe éche ékɛɛne hósɛ ne mbwókɛɛl é sánze ébɛ éche éwanne mekoŋ. Nyáābǎó

nyébonʂen nyéhíde dyam ngáŋ abog nkúu. ²⁴ Nyéhede-’ε Paale hóse eche ɛkɛén mó. Nyélyáged mó nyépeen mó wée nkamlene Feligse ésebán dyam dé mbéb ábenlédé mó.”

²⁵ Bédékě antel kálag eche bɛnwālɛ echě ehóbe nɛn aá,

²⁶ “Mε, Kladios Lisiasε με-εé ntenle wε, nkamlene a edúbé ambáá, Feligse. Nlɛnté wε.

²⁷ Bad bé Israel bɛnkób anɛn mod béhede-’ε mó awúu. Nsónɛné-’aá meé adii mod a Roma, dɔɔ syáabe échɛm sánze sékíí mó ahúd áwab mekáá. ²⁸ Nhede-’aá meé mbii chóm éche béhóbé bán abelé. Né-ɔɔ, menkɛén mó á káansɛl. ²⁹ Nhede áte nnyíné nɛn meé eébeléé dyam áde álúmte nɛn bán atɛngéné awé ké’ε atɛngéné akε á mbwɔg. Mam mésyāal nime béhóbé bán abelé médii mam nime ménɔne échab mbéndé. ³⁰ Béláŋgé-’aá me bán bad bé Israel béhəgke mó áwúu mó, dɔɔ rílóme mó áwɔŋ ábwɔg-ábwɔg. Nláŋgé-’ε bad ábe béhíde mó mekuu meé, béhyε beláa wε chóm éche béhóbé bán abelé.”

³¹ Eché sánze ɛmbɛl ngáne bɛnlāá’é bó bán bɛbel. Bɛntéd Paale békɛɛn mó nkúu ne nkúu kóəŋ bɛpɛɛn mó á dyad á Antipatris. ³² Néε bɛn é’sánge, sánze éche ékɛénáá mekuu ɛntim ámbid á ndáb e meláá, bɛtɛdɛ sánze éche ékɛéné-’aá hóse ákɛɛn Paale. ³³ Bɛnkɛén mó á dyad á Kaisaria. Ade bɛpédé bɛmbě nkamlene ene kálag bɛbɛ-’ε Paale áwe mekáá.

³⁴ Ade ane nkamlene aláá ene kálag ansɛdéd Paale aáken mbwɔg ehéé ábidé. Ade ásonɛné aá Paale ábidé á mbwɔg e Silisia, ³⁵ anhób aá, “Měwɔg kéchéé éche éwóó ahób nzé bad ábe béhíde wε mekuu bɛpédé.” Héε áláŋgé sánze aá békɛɛn Paale á ndáb e kəŋ eche kəŋ Hεrɔde ánlɔŋgɛ, bɛnɔne-’ε mó áhed.

24

Paale atyéémé á nkáásé á’sɔ wée Feligse

¹ Ambid e e’pun é’taan, prisε ambáámbáa Ananiasε, ankě á Kaisaria nchoo ne donge á bad bɛmbáá bé dyad ne mod a mbéndé nhóg awě béchágé-’aá bán Tetuluse. Bɛmpě á’sɔ wée nkamlene Feligse, béhób mekan nime béhóbé bán Paale abelé. ² Dɔɔ béchágé Tetuluse bon ábootéd Paale mekan ahób á yəl, aá, “A-nkamlɛn Feligs, wε awě edúbé échábé ámin. Debyéé áde ébenladté ákamlɛn ápéénédé syánɛ nsan á etún é pónde. Ebelé-’ε nhəŋlɛn híin nime nípééné mbon áwɛd alon-tɛ. ³ Sɛkobé-’ε nɛ hóm ásyāal ne pónde ésyāal. Séságnan-ne wε bwámbwam. ⁴ Meéhɛdɛɛ nɛn meé mbud wε pónde abébed bon pɛn ndáá acháŋ nɛn meé ébenled ábon e’bon bé nlém, éhɛ sé mwă etál, éwóglɛn mwă dyam awě séwóó ahób. ⁵ Sɛnyíné nɛn bán anɛn mod adé ekun é mbéb áfinté e bad. Apééné epuutéd áfinté e bad bé Israel nkɔŋsé áte rísyāal, adé-’ε nlyáged nhóg a epepé e Naazarin. ⁶ Aponé edúbé é ndáb e Dyɔb asuded, dɔɔ sékóbé mó. * ⁸ Nzé esɛdté mó, mekan nime aláá’ε wε mmɔŋ wényin nɛn wéé chóm éche séhóbéé édé mbále.” ⁹ Bad bé Israel ábe bɛmbɛ áhed, bómpɛ bɛnsɔl áte béhób bán mekan nime Tetuluse áhóbéé médé mbále.

Paale akáádé nkáá á’sɔ wée Feligse

¹⁰ Héε dɔɔ nkamlene, Feligse ábágé Paale etál aá áhɔb akan, bon Paale ábootéd ahób aá, “A-sán, mbíí nɛn meé ekékāād nkáásé á alon tɛ hɛn á etún é pónde, né-ɔɔ ndé menyinɛge ákáa nímɛm nkáá áwon e’só. ¹¹ Nzé ehede áte, mmɔŋ wényin nɛn wéé éétómɛɛ dyóm dé e’pun ne é’be áde ríkíí á Jerusalem ábe Dyɔb edúbé. ¹² Ké epun bad bé Israel bɛétánéé néε sé mod sépentanné á Ndáb-e-Dyɔb, bɛétáne-’áa néε nɛpuutadté bad, ken á ndáb e mekáne ké’ε kéhéé á dyad tɛ. ¹³ Béewóó’ε chómchóm éche élúmte nɛn bán mam nime béhóbé bán mbelé médé mbále. ¹⁴ Bon nkwentan pɛn nɛn meé, mbenle Dyɔb áde ábɛd betaa bɛbɛnlé-’aá, ahíd áde ríhídeé Nzii echě etɛngéné. Ndúbpé kóəŋne mam mésyāal nime métɛnlédé á mbéndé e Mosε ne á kálag é bekal bé’dáədəŋ. ¹⁵ Mɛmpɛ nsumé nlém ne Dyɔb melemlem néε ábɛn bad bɛn ámpɛ, nɛn meé bad bɛsyāal bɛpuú, bé bwám ne bé

* **24:6** Donge á kálag dé’sɔ ébádé nchoo 6b-8a: Sɛntíí bán sékádte mó ngáne echɛd mbéndé éhóbéé. 7 Bon mod ambáá a sánze, Lisiasε, ampě ákɔbɛn sé mó ne epame. 8 Dɔɔ Lisiasε áhóbéé aá bad ábe bɛwógné mó dyam bɛpɛ áwɔŋ e’só.

mbéb. ¹⁶ Nê dó-'aá ákáká bon nwané áte pón dé ésyāā ābel bon nlem rísān me á abum á'sō é' Dyōb ne á'sō é baányon. ¹⁷ Mensyāg ake á Jerusalem nguse é mwě, né-ǎǎ menkě áwed áwānled ábēm bad mwā mōné ne ábe Dyōb mende. ¹⁸ Ade ríhídéé nímén mekan ámbíd, dǎǎ ábén bad bétáné me á Ndáb-e-Dyōb, áde nímáá mekún mé nwobe amad. Ndun e mod eebédeé áhed, mpuuté-d-ε ménkēmbáá. ¹⁹ Bon bad bé Israel bēbédé áhed ábe bēmbíd á mbwǎg e Esia. Ké bad bēbágé'áá bēpag áwōn āláa wε dyam áde ríbélé né bǎǎ bēntāngēn ape, nzé émbē nén bán membēl dyam. ²⁰ Ké'ε ábén bad ábe bédé hén, bēn bēláa wε dyam dé mbéb áde mēmbēnlé áde bēnkāadtē nímēm nkáá á'sō é' káánsel, ²¹ éetóméé dyam ahóg áde mēmbēnlé. Menchógéd ehób nén mēé 'Békāadte me chii nén áyāle ndúbpé nén mēé bad ábe bēwédé bēpuú.' ”

²² Feligse abédéε mod awē ammāđ Nzii e mbále asōhten. Dó-'aá áhúdé nkáásé ásē. Anláá bǎǎ, “Nzé nkamlene Lisiasε apedé, dǎǎ mébídēdtē nímén nkáá mbakú.” ²³ Hé-'aá álāngé sánze e mbáá echē enǎné'áá Paale aá átēd Paale, ábē ánǎne mó. Aá, bon pen ábe mó mwā kunze áhé-'ε etál nén besón ábe Paale béhyenad mó kéchéé éche átógnéné.

Paale atyéémé á'sō wée Feligse bó Drusilia

²⁴ Nguse é e'pun ámbíd enē, Feligse ampeén mwaád Drusilia. Drusilia abédéε mwān a Israel. Feligse anlóm Paale achǎg, áwóglen nkalan nime Paale álāngéé mó tǎngene adúbe á Yesu Krístā. ²⁵ Paale aboótédé-'aá mó akale, álāngē mó ngáne mod átāngéné abé á bwām awále, ngáne mod átāngéné yāl achǎǎ bwām, ne Epun é nkáá eche éhúé'. Dǎǎ mbwǎg ríkóbé Feligse. Héε áhóbéé aá “Sébé ekag bǎǎb. Nzé nkudé etál ámpē mēchēlé wε.” ²⁶ Mewēmten mébédé mó ámpē aá Paale ábe mó mwā mōné ámbíd-ámbíd, nén dēmbēl alómé'áá mó achǎg pón dé té ákanlé mó.

²⁷ Nén dēmbēnléd áyāle mwě ríbe, dǎǎ Pokus Festuse átédé etál éche Feligse née nkamlene. Ngáne Feligse áhédé'áá aá bad bé Israel bēwógen mó bwām, antédé Paale á mbwǎg.

25

Paale aá Kaisεε múmó ákád mó

¹ Festuse ampē á mbwǎg e Kaisaria átéd atii dé nkamlen. E'pun é'láán ámbíd enē, ámbíd á mbwǎg e Kaisaria ákē á Jerusalem. ² A Jerusalem wē, beprise bēmbáá ne bad bēmbáá bé Israel bēnlāā Festuse mekan nime bēhóbé bán Paale abelé. Bēnchān Festuse ³ bán áwōngēn bó ábel bēpeen Paale á Jerusalem. Bēnlāā mó nē áyāle bēnhǎg áwúu mó á nzii. ⁴ Festuse antimtén bó aá, “Paale adé á mbwǎg á Kaisaria, mmēn-ne mētīm ámbíd áwed mwāmpīn mí pón dé. ⁵ Né-ǎǎ, nzé édé nén bán Paale abelé dyam dé mbéb, ábēn bad bēmbáá bēhíd me á Kaisaria, bésómen mó.”

⁶ Festuse andyéé á Jerusalem ámpē dyam e'pun waam ké'ε dyōm bon átimé' á Kaisaria. Néε bīn é'sāngé, andyéé ásē ákád nkáá. Anhób aá bēpeen Paale á kóte. ⁷ Ade bēpééné Paale, bad bé Israel ábe bēmbíd á Jerusalem bēntyēem mó bēnben bēbootéd e'bébtéd é' mekan ahób, ábe bēhóbé bán abelé, bon bēnkēnhēnlé alúmed nén bán akoó nímé mekan abel. ⁸ Paale anhób aá mekan nime bēhóbéé mó áyāl méesaá mbále. Anhób aá, “Meébeleé dyamdyam áde álūmte bán ntāngan mbéndé e bad bé Israel, ké'ε Ndáb-e-Dyōb ké'ε Kaisεε a Roma.” ⁹ Festuse ahédé'áá aá mókud dīn á bwām á'sō é' bad bé Israel. Né-ǎǎ, ansédéd Paale aá, “Ebōhséné ake á Jerusalem ábel nén ríkád wε áwed tǎngene nímén mam nime bēhóbéé wε á yāl-ε?” ¹⁰ Paale anhób aá, “A kóte eche Kaisεε a Roma dǎǎ rítyéémé nén, áhed dó-'aá bétāngéné me akáad. Meébeleé bad bé Israel dyam dé mbéb ké ahóg, mmōn ámpē ebíí nē bwām. ¹¹ Nzé édé nén bán mbóó mbéndé echē ekwōgnédé mbakú e kwééd, né nkwēténé awé. Bon nzé édé nén bán mam nime bēhóbéé me áyāl méesaá mbále, né modmod eewóó'ε kunze ábe me áwab mekáá. Né-ǎǎ, nhóbe nén mēé Kaisεε múmó ákád me.” ¹² Dǎǎ Festuse álānténé nló ne ábē bad ábe bēlébé mó, bon ákwētán aá, “Ngáne émáá ahób wě Kaisεε móǎkād wε, etāngéné ake wée Kaisεε.”

Festuse alúmté k̄n Agripa nkáá míme Paale áte

¹³ Nguse é e'pun ámbíd enê, k̄n Agripa bó Benise, bêmpe á Kaisaria ákob Festuse nken. ¹⁴ Ade bémádé áwed nguse é e'pun, Festuse anlúmed k̄n Agripa ehób éche Paale áte. Anláá mó aá, “Mod adé hén awě Feligse ánchenéé á mbwɔg. ¹⁵ Ade mpédé-'ε á Jerusalem, beprise bémháá bé Israel ne bad bémháá bé dyad béhōb mam míme béhóbé bán abelé, béchán-'ε me bán nkwid mó nkáá. ¹⁶ Boŋ me-'ε menláá bó méé bad bé Roma bewartó elem nén, béehelée-se bébídéd mbakú nén bán mod akwedé nkáá, ésebán asébpé akáádé míme nkáá á'sō wée bad ábe bésómné mó. Bétáŋgéné mó etál abe ákása míme nkáá. ¹⁷ Né-ɔɔ, áde bépédé hén, menkembébedté pónde. Néε b̄in é'sáŋgé sáŋgén, mendyě ásē á kóte nhób-pe méé bépεen mó. ¹⁸ Bad ábe bésómné mó béntyēēm ám̄in áhób mam míme ábélé, boŋ békênhóbpe bán abelé dyam dé mbéb ké ahóg áde ménwēm̄tēnnē méé béhōb bán abelé. ¹⁹ Ehób ésyāāl ébédée nswan míme bēnwōŋgē ne Paale t̄nŋgene adúbe ádāb ne d̄in á mod nhóg awě béchəgēé bán Yesue awě amaá awé boŋ Paale ahóbe aá adé á alongé. ²⁰ Menkênkōŋgé abii ngáne nhéláá-se nhēd m̄m̄én mekan áte, né-ɔɔ, mensédéd Paale nzé ádāŋ ake á Jerusalem ábel boŋ békáad mó áwed t̄nŋgene mekan míme béhóbé bán abelé. ²¹ Boŋ Paale anhób aá bebê bebane mó á mbwɔg káŋ ne á pónde eche Kaisεe ábídédte míme nkáá mbakú. Né-ɔɔ, menhób méé sánze ébē éno ne mó káŋ ne á pónde eche mēlōmmē mó wē Kaisεe.” ²² Héε k̄n Agripa álāŋgēé Festuse aá, “Mm̄en mēdāŋ anén mod awóŋlen.” Festuse antimtén mó aá, “Wěwōŋl̄en mó ch̄an.”

²³ Néε b̄in é'sáŋgé, Agripa bó mwānyan Benise bêmpe ne edúbé ésyāāl ne esímo. Bénsāl á ndáb eche mbwóg éládné'aá nchoo ne sánze é mbáámbáa ne bad bémháá bé dyad. Festuse anhób aá béke bétéd Paale bépεen mó. ²⁴ Dóo Festuse áhóbéé aá, “A-k̄n Agripa ne bad bésyāāl ábe syāábɔ sēdē hén. Anén mod awě nyényínéé hén nén, adii mod awě bad bé Israel, ábe bédé wén ne ábe bédé á Jerusalem bépééné ehób áwēm bán abele mekan mé mbéb. Béhág e'saád nén bán eetāŋgenéé abé á alongé. ²⁵ Boŋ mm̄en meenyínéé dyamdyam áde anén mod ábélé áde átāŋgéné kwééd. Ngáne édíí-'aá bán mwēn-éé anhób aá Kaisεe mwēn-éé ákād míme nkáá, né-ɔɔ, nhóbé méé mēlōm mó áwed. ²⁶ Ké nē, meékoo'ε dyam awón áde mételée Kaisεe áyāl echē. Né-ɔɔ, mpeéné mó hén á'sō é' bad, bwámbwam á'sō ábōŋ, a-k̄n Agripa, ábel boŋ nzé mmaá éche ehób ahead áte, r̄wōŋ chōm éche métenlé. ²⁷ Ayāle nén éebáá bwām me álóm mod á mbwɔg ésebán nl̄umte áte bwām dyam áde ákóó abel.”

26

Paale akáádé míme nkáá á'sō wée k̄n Agripa

¹ Dóo k̄n Agripa álāŋgēé Paale aá, “Éwóó kunze bɔɔb áhób dyam.” Paale ansalé ekáá áte, boŋ ábootéd akáa. Anhób aá, ² “A-k̄n Agripa, ntédé nén méé yāl eboó me áte ányín nén ntyéémé áwon e'só chii ákása áhúd mekan mésyāāl áyāl míme ábén bad bé Israel béhóbéé bán mbelé. ³ Nhóbe nē áyāle nén, mbíí nén méé edii mod awě asóŋténé e'lem é' bad bé Israel, ne wée nswan̄ten m̄bídeé bó. Né-ɔɔ ncháa we nén méε échéd yāl, éwóŋlen me. ⁴ Abēm bad bé Israel bebíí alongé ádēm se á mwēndemé áde m̄bédé á Jerusalem. ⁵ Bélyógé me abii. Nzé bédáá-'ε, né bēn béhelé bébíd mbōŋ nén bán se á mbooted, mbédé mod a epepé éche éhíde' m̄m̄éd mekan mé Dyōb ámbíd nyaa echē ewúú áte. Nhíde' ngáne mod a epepé é Befarisia átāŋgéné abel. ⁶ Bɔɔb-pɔɔ, nzé ntyéémé á nkáásé hén chii, né édii áyāle e'lyág bé nlém ábe r̄wóó nén méé Dyōb débélé ábēd betaa chōm éche ánhōbpē aá móɔbelé bó. ⁷ Adén dyam d̄-'aá m̄m̄éd metúmbé dyōm ne mébe m̄súme nlém áyāl bán békūd, abe áde bébagéé Dyōb edúbé nkuu ne m̄ute. Boŋ ábén e'lyág bé nlém bēn-naá é'káá boŋ bad bé Israel béhōbē' me mam mé mbéb á yāl, a-k̄n. ⁸ Cheé ékáá boŋ nyé bad bé Israel nyééhēlē adúbe nén bán Dyōb ápuudte bad ámbíd e kwééd? ⁹ Mm̄en ámpē menwém̄tén méé ntāŋgéné néε nhédé nzii ésyāāl ábébed d̄in áde Yesue, mod a Nazaret. ¹⁰ Né-'aá mēm̄benlé á Jerusalem. Menkūd kunze wée beprise bémháá,

nhé-’ε bad bé Dyöb híin á mbwəg. Nzé bém̄bídēd-te mbakú nén bán bétəŋgéné awé, mémpē nkwəntánnaá. ¹¹ Memmentén bó akógsen á ndáb é mekáne esyāāl, rihédé nén meé béhōb Yesue mam mé mbéb áyāl. Ekanj énkōb me áte áyāl echáb nyaa echē ríkágé’áá á myad mé melonj mémpēe átaged bó.

Paale ahóbé ngáne ámwédé Yesue atimən
(Mbel 9.1-19; 22.6-16)

¹² “Enén nzəm chōo ekáo bonj ríkäg á Damaskos ne kunze ne ekag éche beprise bém̄báá bém̄bēé me. ¹³ A-kəŋ, á nzii wē, dyam kəd, dō-’áá rínyiné e’nyínen bé ekíde ábe é’pene’ tómaa enyən, é’bídé ámín é’lənéd me ne bad ábe syāābōo sēnwōŋ. ¹⁴ Sé moosyāál sēnhún ásē. Hée ríwógé ehób élāŋge me á ehób é Hibru aá, ‘A-Sool, á-Sool, cheé ékáo bonj ehé me á meséb. Nzum echē éwannéé me edii nēŋgáne mwān ákwaglээ abii ányaŋ. Echē yāl chēn-εé ábeleé mbéb.’ ¹⁵ Dōo rísédte mó meé ‘A-Sán, Nzé-módé edíí?’ Dōo Sāŋgwéé átímtanné me aá, ‘Me-εé ndé Yesue awě éhāgkē á meséb. ¹⁶ Bōob-pōo, hidé ásē étyéem ámín. Mpiídé we ápwed we nēŋgáne áwēm mbaledε. We-εé wěllāā bad ábe belyágé ásē chōm éche ényíne chii ne éche mélūmēdtē we á pónde echē ehúe’ á’sō. ¹⁷ Měsōŋ ádōŋ alongé á mekáá mé bad bé Israel ne á mekáá mé bad ábe béesě bad bé Israel ábe mélōmmē we áwab. ¹⁸ We-εé wěnedé bó mīd ábel béhide á ehíntén-té, békud e’nyínen bé ekíde, béhídē-’ε ásē e nkamlən rí Satan bétim á nkamlən rí Dyöb. Nē déběl békūd alagsen dé mbéb, bébē-’ε hōm ahóg ne bad ábe Dyöb ásáŋté ne adúbe áde bédúbpé me.’

Paale ahóbé chōm éche ékáo
bonj bad bé Israel bésómén mó

¹⁹ “Né-ōo, a-kəŋ Agripa, ndóg echē ményínnē echē ehúú ádyōb, menkēmbāŋgé chō ahíd. ²⁰ Bootya hē, membootéd nkalaŋ rí bwām akal, membootéd á dyad á Damaskos, ríke á Jerusalem bonj rítimé’ á mbwóg e Israel esyāál, ne á mbwóg e bad ábe béesě bad bé Israel. Nkánlé’áá bó meé bétede rímāb mbéb bétimən Dyöb, bébele-’ε mekan ríme mélūmte’ nén bán bétédte rímab mbéb. ²¹ Akal áde ríkálé’áá rímén nkalaŋ dōo dēnkəŋ bonj bad bé Israel békōb me áde ríbédé á Ndáb-e-Dyöb bépōn-ne me awúu. ²² Bonj káŋne bōob, Dyöb dēn dōo ákēwōŋgēn me. Né-ōo, ntyéémé hén ákale nyé moosyāál mbále. Ken bad ábe bédé etógnén ké’ε ábe béesě etógnén. Mekan ríme ríhóbéé médii melemlen mé mekan ríme bekal bé’dáádəŋ ne Mosε bénhōbpē bán mébenléd. ²³ Bénhōb bán Ane-awě-Béwógté atəŋgéné ákūd metake, abé-’ε mod á’só ápuu. Akalé bad aá e’nyínen bé ekíde é’pente’ ábēd bad bé Israel ekíde bōob é’pente-’ε bad ábe béesě bad bé Israel.”

²⁴ Nyaa eche Paale ánkāā’ε emběl Festuse ankáné mó áte aá, “A-Paal weesáa’ε-ye? Adōŋ ayáge ámbáá áhede we mīn apid-ε?” ²⁵ Paale ankwentén aá, “A-kəŋ e edúbé, meépagkē mīn. Chōm éche ríhóbéé édé mbále nhóbne-’ε debyéé. ²⁶ Měpanléd kəŋ rímén mekan mésyāāl áte áyāle mbíí meé asóŋténé rímén mekan. Ndúbpé nén meé mwēn asóŋténé akan téé áde ábenlédé, áyāle dyam áde ábenlédé déebenlédé á e’koŋnéd-te. ²⁷ A-kəŋ Agripa, edúbpé mekan ríme bekal bé’dáádəŋ bétélé ásē-ye? Mbíí meé edúbpé mó.” ²⁸ Agripa antimtén Paale aá, “Áyāl e anén mwā esōŋ á pónde dōo éwémténé weé móhele móbél rítimən adúbé á Krístə?” ²⁹ Paale ankwentén aá, “Ebê ké á esōŋ é pónde ké’ε pónde eche echabé áte, nkānne’ Dyöb nén meé, we ne moosyāál awě awóglan me, ábē ngáne rídíí. Bonj pen meekánnéé meé béhē nyé bengəbengōbē ngáne béhédé me nén.”

³⁰ Dōo kəŋ, nkamlənε Festuse, mwānyaŋ a kəŋ, Benise ne bad bésyāāl ábe bēbédé áhed béhídté ásē áke. ³¹ Bémáá-’áá abíd, áde békagké nē dōo bēbóótédé akal nén bán, “Anén mod eébeleé dyamdyam áde ákwógnédé áhób bán béwúu mó ké’ε béhē mó á mbwəg.” ³² Hée Agripa álāŋgέé Festuse aá, “Nheláá-se rítēdē anén mod nzé enkēnhōb aá Kaisεe mōmād ríme nkáá.”

27

Paale ahídté áke á Roma

¹ Ade bémáá atíi bán sésôl á stíma áke á alon á Italia, bēmbě Paale ne bad bé mbwōg bēmpēe á mekáá wēe mod a mbáá a sánze awě béchágé'áá bán Juliōse. Juliōse akamlánnáá echoŋ é sánze éche béchágé'áá bán "Echoŋ é sánze é Kaisēe." ² Sēnsól stíma á dyad á Adramitium. Ene stíma emmād aboŋsen áke á nkin mé edíb é nkwě á mbwōg e Esia. Dóo sébwōgké eke. Sédé ake sēnwálé Aristakuse. Aristakuse abédēe mod a mbwōg a Masēdonia, awě ambíd á dyad á Tesalonika. ³ Née bīn é'sánjé, sēmpě á dyad á Sidōn. Juliōse amboón Paale nlém. Antédé aá áke ányín baáb, bébe mó kéchéé éche átógnéné. ⁴ Sēnhidé hē, sébwōgké eke. Boŋ ngáne edíi bán epub é ngíne échómmé'áá sé á'sō-te, sēmbamé epub, sébwē benben ne mbwōg e Saiprus ped eche epub énkēmbáá ngíne. Saiprus abédēe mbwōg echě mendíb mēnləŋnédté. ⁵ Hée sétédte nkin á ped e mbwōg e Silisia ne mbwōg e Pamfilia boŋ sēsél á edíb é nkwě-te sépāg á dyad á Mira á mbwōg e Lisia. ⁶ Awed mod ambáá a sánze annyín stíma eche ebídé á Alesandria etime' á Italia dóo áhéde sé áwēd-te. ⁷ Bootya hē, stíma ekeéné sé mwāləŋləŋ e'pun híin bó'-e é'tóme' sēdēhób bán sēpag á dyad á Sinidus. Ngáne edíi bán epub échómmé'áá sé á'sō-te, sēnkēhēnlé ake á'sō ene ped. Né-óó sēmbamé sépōŋ á ped e mbəŋ wēe epub éebude'áá atóm. Sēntóm á Kep Salmōn sépē á mbwōg e Kret echě mendíb mēləŋnéde. ⁸ Sēmbamé nkəg mé edíb mēn ne mēn, sēdēhób bán sēpag á hōm áde béchəgēé bán Sef Habəs. Adē hōm déechabnedēe dyad á Lasi áyāl.

⁹ Sēndyēe áwed bwāmbwam káŋŋ ényínnéd nēn bán nzé sēkií á'sō né dyam dé mbéb áhele ábenléd sé, áyāle ene pōndé mwě mēmād ape á asóg, Epun é ngande e abe dé mende mé Alagsen dé mbéb chō'-e emmad atóm. Né-óó, Paale ambe bó elébé aá, ¹⁰ "Amúē, nnyíne nēn mēe bootya hēn bəəb éhele ébēēn syánē ebébtéd ákeēn échén eke á'sō. Nted mébēb bwāmbwam, stíma ebéb, nló mí bad-te ríhele rítóm." ¹¹ Boŋ ane mod a mbáá a sánze andúbé dásō chōm éche mod ambáá a stíma ne mod awě awóó stíma bēnhōbpē, enkēndúbēe chōm eche Paale ánhōbpē. ¹² Adé abwōg á hōm áde stíma émbēē áhed, dénkēmbáá hōm áde mod áhele ádyēe á pōndé echě ekukud étómēe. Né-óó, bad ábe bēndəŋ nēn bán békag á'sō bēwanen bēpe á dyad á Fonis bóo bēmbuú áte. Fonis abédēe hōm áde bēbanneē stíma á mbwōg e Kret áde ánəne' á akuu ne á mbəŋ. Ahed-táá bēhélé'áá-se bēdyē á pōndé e ahéb á ngíne.

Ekukud étané Paale bó á edíb é nkwě-te

¹³ Mwă epub awě abídé á mbəŋ ambootéd atóm. Dóo ábē bad békámténé bán béhele békēēn mīmab ntíi á'sō. Né-óó, bēnhūd ekii éche bēbwōgnēe stíma, boŋ bēbammé' nkin mé edíb mí mbwōg e Kret. ¹⁴ Boŋ béepedēe ké ake boŋ epub é ngíne éche béchəgēé bán "Epub é ped e akuu" ebídén ekukud á Kret ébootéd atóm ne ngíne. ¹⁵ Echē epub éntínéd stíma. Nzii enkēmbáá áke á'sō wēe epub ebídēe. Né-óó, sēnsóg yāl awaned áte akeēn stíma á'sō, sétēdē nēn bán epub cháchá ékeene' chō ped eche édáá chō akeēn. ¹⁶ Ade sépóó á ped e mbəŋ e mwă dyad awě adé á mendíb-te awě béchəgēé bán Kauda, sēnkūd mwă etəl wēe epub éebude'áá atóm. Ahed dóo séwánné káŋŋ boŋ sēnabpē bǎle ábe sédólé'áá ámbíd e'dii, ábel boŋ béesanlé áte. Sédé amād ábel nē chōm émāā sé á yāl. ¹⁷ Bēndöl bǎle, bésóléd bó á stíma-tē, bēbíd-te nkəəd á stíma séwéd bó atád. Bébáá'áá nēn bán béhele bétómén nló, bēhún á nsíi-te á nkin mé edíb á alon á Libia, né-óó, bēnsudéd abad* ásē áde ábele boŋ stíma ékag mehélé, bētēdē bán epub chō ne chō ékeēn stíma. ¹⁸ Ekukud émbē étōmnē' ngíne. Bīn é'sánjé-áá boŋ bébootéd donje dé nted ahúd bēbwēmē' á mendíb-te. ¹⁹ Née bīn é'sánjé ámpē, bébootéd donje á bwēm atéd ábe bēbēnlé'áá ádol stíma, bēbwémé á edíb-te. Bēn bēnkōŋ ábel nē. ²⁰ E'pun híin bēntōm ésebán sēnyíne' enyen

* **27:17** Donje á kálag dé'só áwóó, ekii éche ébwogke stíma á mendíb-te.

ké'ε betintine, epub-pε émbē étōme' ne ngine esyāal. Kóon ne á asóg, sēnhúd yāl nlém bán sēmādné.

²¹ Sēmadé e'pun híin ésebán mod ahele ké ndyééd adyé. Hê dóo Paale átyéémé ámīn átínté e bad bésyāal bon ahōbē aá, “A-baányan, nyēmbé nyēwóglan me áde rihóbé meé deéhídté á Kret. Nzé nyēnwógén me, né deékudéé mímén metake ne enén mbólón eché dékúdé nén bōob. ²² Bōob-póó, ncháa nyé nén meé nyéwéd nlém á abum, nló mí mod méetómmé, stíma chēmpen chōó ēbēb. ²³ Nhóbe nê áyāle nén nkuu míme rítómé nén ángel e Dyōb áde áwóó me áde mbenle-'áa empií me, eláá me aá, ²⁴ 'A-Paal, weewógé' mbwóg, etáŋgéné atyéem á'sō wée Kaisεε. Nlém mí bwám míme Dyōb áwónné-'aá wε, mbélé asó alonǵé á bad bésyāal ábe nyāābōo nyédé.' ²⁵ Né-óó, a-baányan, nyéwéd nlém á abum, áyāle nén ndúbpé meé mekan mésyāal mébenléd ngáne bélāŋgē me. ²⁶ Epub étáŋgéné nées étínté syánē á nkin.”

²⁷ Ambíd e e'pun dyōm ne é'niin nkuu, áde sédíi sédíi á edíb é nkwě é Adria, dóo dyam melúde mé nkuu, bad ábe bédole stíma békámténé bán kapóg syāābōo sēkwogé abíd á nkin. ²⁸ Héε bétédé nkōod míme bétádé chōm eche édélé áyāl bon bēbwēmē á edíb-te ányín ngáne edíb épédé achab ásē. Dóo bédíbté bán e'che bé edíb ásē é'dé móom mé méta méniin. Mwāmpīn mí pónde ámbíd e nê, bēmbwēm ámpē, bényín bán e'che bé edíb ásē édé móom mé méta meláán. ²⁹ Bēwógé'áá mbwóg nén bán stíma ēke ebúl á meláatē, né-óó, bēntéd e'kii ábe bēbwōgnadté stíma é'niin, bēhūnéd bó ámbíd bon bébootéd akáne nén bán bīn é'sáa mehélé. ³⁰ Héε bad ábe bédole' stíma, bēbóótédé nzii ahed ásob. Bēnsudéd bōle á mendíb-te, bēbāmtān bán békag ekii eche bēbwōgnadté stíma asuded á'sō é' stíma. ³¹ Dóo Paale álāŋgéé mod ambáá á sánze ne sánze éche élyágé ásē aá, “Nzé ábén bad ábe bédole stíma béesé á stíma-tē hén, nyéelyágé nlém nén bán nyéēbē á alonǵé.” ³² Né-óó, échē sánze énsēl mímē nkōod míme ménchāā bōle bétédé bó é'hóo'.

³³ Ade bīn é'kwógé asáa, Paale anchán bó moosyāal aá bedyē mwā ndyééd. Anláá bó aá, “Nyékedyē bōob, dyōm dé e'pun ne é'niin, ene pónde esyāal-le nyéedyēdēē chōmchōm. ³⁴ Ncháa-óó nyé nén meé nyédyē ndyééd. Moonyon atáŋgéné ndyééd adyé ábē ámīn. Ké mbum e esid póg éebóó'é.” ³⁵ Ade Paale ámáá ahób nén, antéd ewele á'sō wée bó moosyāal, aságnén Dyōb, ásāl áte bon ábootéd adyé. ³⁶ Nén dénwéd bó nlém á abum, bó mod-téé adyé-'ε mwā ndyééd. ³⁷ Mesonǵé mé bad bésyāal ábe sēbédé á stíma-tē, mbédé mbwókel ébe móom saámbé ne ntóob.† ³⁸ Ade moosyāal ámáá akód, bēnsyōg ngun éche ébédé á stíma-tē á edíb-te ábel bon stíma éhéle áte.

Stíma epáŋgé áte

³⁹ Ade bīn é'kénlé, bad ábe bédole' stíma bēnkēnchemmé nkag mé edíb wée bēbédé. Bon bēnyín nkin wée stíma éhele etyéem. Dóo bétídé nén bán nzé stíma ehele ápē áhed, né bēbēl áke áson yāl áhed. ⁴⁰ Bēnsēl nkōod míme ménchāā e'kii ábe bēbwōgnéé stíma, bēhūnéd bó á mendíb-te, bēhūnē-'ε besánkalaa bé e'ped bé mebámbé ábe é'hyōmte stíma. Héε bépódté abad áte á péd e'só e stíma ábel bon epub étínte stíma á'sō. Héε sébóótédé akε á nkin. ⁴¹ Bon áde sékagké nê, dóo stíma ébómé yāl á akúd dé nsíi á mendíb sé. Atyág áde ped e'só e stíma étyágé-'aá nê, stíma enkēnhenlé akε ámpē, bon ped e mbíd embootéd apānted áte áyāle mendíb méhuéné'áá ngine mébómé yāl áhed. ⁴² Sánze émbel ntii bán bēwū bad bé mbwōg bésyāal, ábel nén bó modmod béenyalé' á nkin se bésob. ⁴³ Bon mod a mbáá a sánze ahedé'áá aá móson Paale alonǵé, né-óó, anláá sánze aá éebelé nê. Antīm aláá moosyāal aá bad ábe béhele anyal bóob bésébe behéb á edíb-te bényal békag á nkin. ⁴⁴ Aá ábe bó-'ε bélyágé ásē, bēchānéd e'ped é' stíma bēhíde bó ámbíd. Né-'aá, sébélé bon sé moosyāal sēpē á nkin ésebán dyamdyam ábele sé modmod.

† 27:37 Donje á kálag dé'só áwóó mbwókel ébe móom saámbé ne ntóob, donje-'ε móom saámbé ne ntóob donje-'ε áwóó mbwókel ébe móom saámbé ne rítáan.

28

Paale bédyéé á Malta

¹ Ade sémáá aƤe á nkin ésebán dƤam dé mbéb ábélé sé modmod, dǔǔ sésǔnténé nén bán ene mbwǔg echě edé á edíb-te wéé sébédé, béchǎgeé chǔ bán Malta. ² Bad bé dyad ábe sétané áhed bénwǔngēn sé. Mbúú embootéd achǔ, ahéb-Ƥe ábē, né-ǔǔ, bēnkonéd muú bán séwále', békǔb-Ƥe sé nken. ³ Paale anlǎd ngēn é lǔn áte á mbág. Ade áhǎgkē chǔ á dǔ, dǔǔ Ƥíí e nyǎ ébídé á mbág ní lǔn-tē ade muú rínáné chǔ, boŋ ekǔb mǔ á ekáá etyǎg-ke áhed. ⁴ Ade ábē bad bé dyad bényíné ene nyǎ ekǔnléné Paale á ekáá dǔǔ bélǎnggeé nhǔg ne aníní bán, “Anén mod adíi mod awě awúe' bad. Aponé kwééd á edíb-te boŋ kénē nkáásé ní Dyǔb nídíi níkóbé mǔ.” ⁵ Boŋ Paale answág ekáá ahúnéd ene nyǎ á dǔ-te ésebán ene nyǎ ebēle mǔ dƤamdyam. ⁶ Bésíné'áá bán ábooted achíd, ké'ε áhún ásē mpáteƤém áwê. Boŋ néε békésinné kǎǎh ésebán dƤamdyam ábenlad mǔ, dǔǔ béhǎhǎnléné mewēmten boŋ bétimé ahǔb bán, “Anén mod adíi dyǔb.”

⁷ Nzag ébédé benben ne wéé sémbēē nē. Mod awě anwǔŋ échē nzag béchǎgé'áá mǔ bán Publiosε. Mǔ abédé nkamlēne ambáá a ene mbwǔg echě ebédé á edíb-te. Ankob sé nken achágéd-te sé bwām. ⁸ Publiosε sáá abédé á anǔŋ dé nkole, ahéb dēnsog mǔ, ekwaglēne-ε akǔb mǔ. Paale ankě áwē toŋ-tē, akáne', abán mǔ mekáá á nlǔ, ádíđ-te mǔ bwām. ⁹ Ade bad béwǔgé nē bad bé nkole bēmpēε ábe bēbédé á dyad-tē wē, bēmpě wéε Paale ádíđ-te bǔ bwām. ¹⁰ Bēmbε sé ndε híin. Ade sébwǔgké eke, bēnhíi sé bwēm á stíma-tē ábe sébenlédté á nzii.

Paale bébidé á Malta bēpédé á Roma

¹¹ Sēmadé á mbwǔg e Malta ngǔn éláán boŋ sésǔlē stíma echě embíd á Alesandria. Béchǎgé'áá ene stíma bán, “Myǔb níme médé Nhéd.” Sēdé asyǎǔ né ene stíma ekédyεé áđē hǔm ene Ƥǔndé e ahéb á ngíne esyǎǔl. ¹² Sēnkě, séƤē á dyad á Sirakus. Sēmmǎđ áwed e'Ƥun é'láán. ¹³ Bootya hē dǔǔ sékíí boŋ séƤǎg á dyad ámbáá a Regium. Néε bǔn é'sǎngé epub embootéd abíd á Ƥed e mbǎŋ. Ámbíd e e'Ƥun é'be sēmpě á dyad á Putioli. ¹⁴ Sēndibéd bad áwed ábe bédúbpé Krístǎ. Bēnlā sé bán sébē ne bǔ sǔndé Ƥǔg. Néε sékíí boŋ séƤag á Roma. ¹⁵ Bǎnned ábe bédúbpé Krístǎ bēnwǔg bán séhúe', né-ǔǔ, bēmpě kǎǎhε á hǔm áde béchǎgé'áá bán Dyǔn á Apíǔs, donge-ε bésíné sé hǔm áde béchǎgé'áá bán Ndáb é Beken Eláán. Ade Paale ányíné bǔ, ansǎgnén Dyǔb, nlém níwédndé-te mǔ á abum.

Paale apedé á Roma

¹⁶ Ade sépédé á dyad á Roma bēntédé Paale bán ábē ne mǔ mwēn boŋ bēmbané sǎnze bán éne mǔ.

¹⁷ Ámbíd e e'Ƥun é'láán Paale anchélé bad bēmbáá bé Israel ábe bédé á dyad-tē wē á mbom. Ade bēpédé anlǎá bǔ áá, “A-baányan bé Israel, menkēmbēnlé ábēđ bad dƤam dé mbéb ké ahǔg, menkēmbēl-laá dƤam dé mbéb ké ahǔg tǎngene e'lem ábe ábesyánē betaa belyǎgké syánē. Boŋ kénē, ábēđ bad bēnkǔb mε á Jerusalem bēbē-ε mε á mekáá mε benkamlēne bé Roma. Né-ǔǔ ndé hén néε mod a mbwǔg. ¹⁸ Ade benkamlēne bé Roma bémáá mε akáad, bēhédé'áá mε achene, áyǎle bēnkēnkudté nzǔm ké Ƥǔg echě elǔmte nén bán ntǎngéné kwééd. ¹⁹ Boŋ bad bé Israel bēnkēnkwenténné bán bétéde mε, né-ǔǔ, menhǔb mεé Kaisεε mǔǔmǎđ nímmēm nkáá. Kénē-ε ménkēnwǔngé dƤamdyam dé mbéb áhǔb tǎngene ábēm bad. ²⁰ Nén dǔ-'áá ákǎá boŋ níchēnlē nyé ábel boŋ syánē dékal. Á mbále ndǎǔ mēé nyébii nén bán nzé bengǔbēngǔbē bédé mé á mekáá, né éđii áyǎle mod awě bad bé Israel bésúmé áyǎl bán áƤé.” ²¹ Héε ábē belyǎged bélǎnggeé Paale bán, “Séēkǔdēē kǎlag ké Ƥǔg echě ebídé á Judeya áyǎl echǔŋ. Mod awe syánē ké nhǔg-ke eébidēē áwed se áƤēēn nlébtéd ké nhǔg ké'ε ehǔb é mbéb áyǎl echǔŋ. ²² Boŋ séēđǎŋ nímmǔŋ mewēmten awǔg, áyǎle sébíi nén bán hǔm-téé bad bēhǔbe mam mé mbéb tǎngene echén eƤeƤé éche éđii áte.”

²³ Né-ɔ́, bóɔbe Paale béntfi akag áde béhyě mó awóglɛn. Echê epun épédé-'áá ndun e mod épē-'e wée Paale ádyéé'áá. Paale ambootéd bó mekan mé nkamlɛn ní Dyöb akale bootya mbwɛmbwɛ kááɲ ne ngukél. Anwanén ábɛl bédúbe Yesuɛ. Aběnládtáá e'pɛd ábe é'bidé á kálag e mbéndé e Mose ne á metelag mé bekal bé'dáádəɲ ábɛl bédúbe nén bán Yesuɛ mó adé Krístəə. ²⁴ Bó donge á bad béndübē mó, bon donge dénkëndúbéé bán chöm éche áhóbéé édé mbále. ²⁵ Né-ɔ́, bɛmbootéd apentɛn áde békagké. Bédêkě, Paale anláá bó áá, "Edáádəɲ éche Esáá éntəɲgɛn áde élanjé nkal é'dáádəɲ Yesayaa mekan áá áláa ábɛn betaa áá,

²⁶ 'Käg, éláa ábê bad wéé,
nyéɛwōg nyéwōg-ke ámpē bon nyéesóɲtɛnné mbéd,
nyéɛnǎn nyénōn-ne ámpē bon nyéenyínné mbéd.

²⁷ Nhóbe nê áyāle ábén bad bélélé nlém á abum,
békólé rímab metúu,
bédíbé-'e rímab mǐd.
Nzé enkembé nê, né rímab mǐd ményínne'
rímab metúu méwógne'
rímab nlém-me rísōɲtɛn.

Né bétimén mɛ
né mǎchoód-te bó.' "

²⁸ Héɛ Paale ásógtéé nén áá, "Nyébii-ɔ́ nén bán nkalaɲ mé e'choóchoɲ níme Dyöb álómé, alómé mó bóɔb wéɛ bad ábe béesě bad bé Israel. Béwōglɛn-ne mó." * ³⁰ Paale andyéé áwed mwě níbe á ndáb echě mwɛn ásápé'áá. Bad bésyā́l ábe béhyágé'áá áwē akobé'áá-'e bó nken.

³¹ Akalé'áá nkalaɲ mé nkamlɛn ní Dyöb áyāgtē-'e bad tɛɲgɛne Sánjú Yesu Krístəə ésebán abáa' dyamdyam, modmod enkɛnkáɲ-'áá mó áhób dyam.

* **28:28** Donge á kálag dé'só ábádé nchoo 29: Ade Paale áhóbé nén bad bé Israel ábe bɛbédé áhed, bɛnhidé bɛn ne bɛn, bɛbootéd-te apentɛn bwámbwam.

Kálag echě Paalε áténlé Baá Roma Ndibned n kálag

Kálag echě Paalε áténlé bad bé Roma ebédεε âbonσεν bó áyāl e επε éche ántī'έ âπε á mwembé níme rídé áwed. Enén kálag elúmte chōm éche adúbe á Krīsto ne ngáne alongé á bad bé Krīsto átánγéné abé. Paalε akoó ahób áwēdte aá, “Nkalanj mí bwám rílúmte nyaa eche Dyōb ábeléé bonj bad békobnéd áwe e'só. Adúbe dós ákæ bonj bad békobnéd á'sō é' Dyōb” (1.17).

Paalε alúmté áte aá éhednad bán bad bésyāāl békobnad á'sō é' Dyōb áyāle bó moosyāál bédé ásē e ngíne e mbéb. Aá mbwiined ne adúbe áde bédúbpé Yesu Krīstæ dós nê ábenladté.

Paalε alúmté áte ámpē aá mod akude alongé dékōālē abé áde ádíí mod nhóg ne Krīstæ. Ene ndín e mod abelé abé nsan ne Dyōb, Edæádæη é Dyōb-pe ébelé éhúd mó ásē e ngíne e mbéb ne e kwééd. Asógté ne elébé éche ábágé bad ne mekenag níme ábágé Dyōb.

Nkabtéd n kálag

Ndibned ne atón áde kálag ékoo'έ ahób 1.1-17

E'soósonj é'hednad ne moosyāál 1.18-3.20

Nzii e Dyōb ákud e'soósonj 3.21-4.25

Alongé dékōālē ábē ne Krīstæ 5.1-8.39

Bad bé Israel ne ntíí n Dyōb 9.1-11.36

Abé á mod a Krīsto 12.1-15.13

Nsógten ne melenten 15.14-16.27

Paalε alómé melenten

¹ Με, Paalε, mbæledε awē Yesu Krīstæ, με-εé ntelé enén kálag. Dyōb ápwédé με ábē awē mbapεε a nlómag, ábē-ε με nsón ákal níme nkalanj mí bwám.

² Mmê nkalanj mós Dyōb dénhōbpē á'sō é' pónde aá móōbē ábē bad. Anláá bekal bé'dæádæη mam tângene níme nkalanj ngáne bételé mó ásē á Kálag e echě Esáá. ³ Mmén nkalanj rídíí tângene awe Mwän. A nyaa e moonyonj, ane Mwän anchyáád á mbyaa níme Dabidε. ⁴ A nyaa e Edæádæη, Dyōb dénlúméd á ngíne e Edæádæη éche Esáá aá mó adé Mwän a Dyōb, apuud áde ámpuúdté mó. Ane Mwän adíí awed Sánγwéé, Yesu Krīstæ. ⁵ A dīn áde dós Dyōb ábágé με nsímé ábēl-ε με mbapεε a nlómag ábel bonj bad ábe béesē bad bé Israel bédúbe, bēwógne-ε Krīstæ. Nén débēl áde dīn déwōη edúbé. ⁶ Nyémpē ábe nyédé á alonj á Roma, nyédé áttinté e bad ábe Dyōb ápwédé aá bebē bad ábe Yesu Krīstæ.

⁷ Né-ós, ntenle nyé moosyāál awē adé á Roma. Nyédíí bad ábe Dyōb ádós, apwεdé-ε nyé, ábē ábē bad.

Nsimé ne nsanj níme ríhúú ne Dyōb, Titée awēd ne Sánγú Yesu Krīstæ níbē ne nyé.

Paalε aságnan Dyōb

⁸ Dyam dé'sō, nságnan ádem Dyōb áyāle nyé moosyāál á dīn áde Yesu Krīstæ. Nságnan mó áyāle adúbe áde nyédúbpé Yesuε ákanlaad nkōjsé áte rísyāāl. ⁹ Dyōb áde míbenléé ne nlém nhóg akal áde níkaléé nkalanj mí bwám tângene awe Mwän, áde με mbónj nén aá nkamtan nyé akamtεn ne akamtεn, ¹⁰ pónde tée nzé nkánne'. Nkánne' nén meé Dyōb ábel níhel nyé ahye dényín, nzé nê ábónjédé mó. ¹¹ Ndæá bwámbwam meé rínyín nyé ábel bonj nzé mpedé, ríwēd nyé áte ne nnam níme Edæádæη é Dyōb ébágé με. ¹² Dyam áde níhóbéé ádíí nén meé, syánē mod-té áwēd nhóg ne aníníí nlém á abum. Adúbe áden áwēd με nlém á abum, ádem-me ámpē áwēd nyé.

¹³ A-baányan, ndæá meé nyébíí bán nkénwōη mewēmten ngen ne ngen áhye dényín nyé, bonj káonj ne bōob nzii eénédnédéé. Ndæá meé nípe wê ábel nsón áttinté echên níme

méchyāā e'pun melemlem ngáne núbélé átíntê e bad ábe béesě bad bé Israel bémpēe. ¹⁴ Nsón míme ríwóó rídii ákale bad bésyāāl nkalaŋ ní bwām, ken bad bé dyad-ε, ké'ε bad bé ahín. Ntāŋgéné mó akal wée bad ábe béwóó debyéé ne ábe béewóo. ¹⁵ Nê dó-'aá ákás boŋ nwóŋ nlém bwāmbwam ákale nyémpē ábe nyêdé á Roma nkalaŋ ní bwām.

Nkalaŋ ní bwām ríwóó ngíne

¹⁶ Meekwágéé ákal nkalaŋ ní bwām áyāle mós rídé ngíne e Dyöb echě epiínédé moosyāāl awě adúbpé mó e'soosŋ mbooted ne bad bé Israel átimé' wée bad ábe béesě bad bé Israel. ¹⁷ Mmén nkalaŋ ní bwām rílúmte' syánē nyaa eche Dyöb ábeléé boŋ bad békobnéd áwe e'só. Bad békobnad á'só é' Dyöb adúbe áde bédúbpé. Adúbe dóo ákəə' boŋ bad békobnéd á'só é' Dyöb. Nén áde ne ngáne éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Mod awě aköbnédé á'só é' Dyöb adúbe áde adúbpé, ábē á alongé.”

Moonyoŋ asyāāl abelé mbéb á'só é' Dyöb

¹⁸ Dyöb álúmte' mímē melingá. Mébídé ádyöb tāŋgene mbeltéd mé mbéb míme bad bébeléé ne e'bébtéd é' mekan ábe bad bébeléé. Mmē mbeltéd mé mbéb ríkəə' bad áhíd mbále. ¹⁹ Dyöb álúmte' bó mímē melingá áyāle nén bébíí mam mésyāāl míme bad bétāŋgéné abíi tāŋgene Dyöb bwām áyāle Dyöb dēn álúmte' bó. ²⁰ Se á mbooted áde Dyöb dēnhəgké nköŋsé, bwēm ábe áhágé é'lúmte bad bwām nén bán mam mé Dyöb míme mod éenyínnēē díd médé ne mbále. Enyínnad-te nén bán echě ngum edé á ngíndé ne á ngíndé, adé-'ε ámín e bwēm ésyāāl. Né-óó béewóo'é mbámten ké nhóg ákud alagsen. ²¹ Kénéé bébíí bán Dyöb ádé, béebagéé mó edúbé nēe Dyöb, béēsāgnān-naá mó. Boŋ pen mímab mewēmtēn mēmbootéd mam míme méesě dyamdyam akamten, ehíntēn ékáá-'ε bó mewēmtēn. ²² Béhóbe bán béwóó debyéé, boŋ bétímé e'yókél é' bad. ²³ Bésóbe Dyöb áde áde á ngíndé ne á ngíndé edúbé abε, bétímé bébage bwēm ábe bad béhágné mekáá á nwágén ní bwēm ábe é'wág, bwēm nēe moonyoŋ, menən, nyam ké'ε nyă.

²⁴ Né-óó, Dyöb átédte' aá esíí é mekan mé ekob é yāl ékamlan bó ábel mbinde é mekan éche ésudte bó edúbé. ²⁵ Bétédte' mbále éche edé tāŋgene Dyöb béhíde' metóm. Bétédte' ábe Dyöb áde áhágé bwēm ésyāāl edúbé, bétímé bébage bwēm ábe áhágé. Dyöb dó-'aá bétāŋgéné mekenag abε á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nê. ²⁶ Né-óó, Dyöb áhúdé bó míd áyāl, atédte' bó aá béhíde échab esíí ábel mekan mé mbinde. Bebaád bélyáge' bechóm anaŋned, béanaŋnad baachóm bémpēe, áde béētāŋgeneé abel nê. ²⁷ Baachóm bómpē bélyáge' bebaád anaŋned ngáne étāŋgéné abé, béwōō' esíí é ngíne āanaŋned baáb baachóm. Baachóm bébele mekan mé e'són ne baachóm bémpēe. Nê ábele' békudtad yāl nkógsen míme bétāŋgéné akud áyāle mímén mekan míme bébeléé.

²⁸ Ngáne edíí-'aá nén bán ábén bad béewōŋnēe Dyöb pónde' á alongé ádāb, Dyöb áhúdé bó míd áyāl aá békeene mímab mewēmtēn mé mbéb á'só, bébele mam míme béētāŋgeneé abel. ²⁹ Mbeltéd mé mbéb rísyāāl ríkəə' bó nlém áte. Bébébé nlém, bédé ngoód, bélúmte e'beb bé nlém, bédé kónjí, béwúe bad, bédáá kəkəə, bédáá edogké, bédé akwāb, bédáá bad ahób ámbíd. ³⁰ Bédáá bad mam ahób á yāl ábébed bó dín, békóó Dyöb, bésyāā bad, bédé epame, bédé kúmbe, bédəə' ebébtéd ahəg, béewōgnēē ábab besáá ne benyaá. ³¹ Bédé eyókél, béélōntēē akag, béewóo'é edəŋge á nlém-tê, béewóo-'áa nlém ní ngol. ³² Bébíí nén bán Dyöb áhóbé nén aá bad ábe bébele' échē ndín é mekan bétāŋgéné awé, boŋ kénê bédii bébele mímē mekan. Saá-kaá nê dēmpēn, békēmtē bad ábe bébele échē ndín é mekan káŋne kémtēn.

2

Bad bé Israel béehídēē mbéndé

¹ Né-óó, nyé mod ké ahéé awě akáadte bad bémpēe, ábê kénzée, eewóo'é mbámten ké nhóg ákud alagsen. Áyāle nén nzé ekáadte bad áde mmōn ámpē ébeléé melemlem mé akan míme ekáadte' bó, né ekwide' káŋne echoŋ yāl nkáá. ² Debíí nén bán mbakú echě

Dyöb ábidtéê tângene bad ábe bébele' échê ndín é mekan etáŋgéné. ³ Bɔɔb-pɔɔ, nzé nyé mod ké ahéé abídte mbakú áyāl e mod ampée, boŋ mwën abele melemlem mé akan, awémténé aá móhele móbid mbakú e Dyöb áte-ye? ⁴ Ké'ε aboŋ áde Dyöb ábóó nlém bwámbwam, áchábtédé nyé e'kad áte, áwesén-nε nyé, nyéetédéé dó nεε dyam. Nyébíi nén bán e'boŋ bé nlém ábe Dyöb áwánlé áyāl echên, é'díi ábe nyé etál áte de áden abé dé mbéb. ⁵ Nyêlélé nlém á abum, nyéehédēē-'aá Dyöb atimen, né-ɔɔ, nyêladte yāl nkógsen ní Dyöb áte. Akógsēn-nε nyé á Epun é nkáásé. Echê Epun Dyöb délüméd mímē melingá, alúmed-te aá mókáadte' nyaa echê etáŋgéné. ⁶ Asábé mod téé nchoo ne nsón míme ábélé. ⁷ Bad ábe bépéné mekuu ábel mam míme métáŋgéné ne áhed ehúmé ne edúbé, bēbē á alongé á ngíndé ne á ngíndé. Echê ndín é bad Dyöb débε bó alongé áde déemaá'. ⁸ Bad bémpēε-ε bédé ábe bétōŋtan dásō échab yāl, bébelélé mam míme métáŋgéné, bétímé bébele dásō e'bébtéd é' mekan. Echê ndín é bad, Dyöb délüméd bó mímē melingá akógsén-nε bó. ⁹ Baásyāā́ ábe bébele mbéb, Dyöb débēl bétāg bwámbwam, bēwóg-ke ndutul, mbooted ne bad bé Israel átimé' wéε bad ábe béesē bad bé Israel. ¹⁰ Boŋ ne bad ábe bébele bwám, Dyöb débε bó ehúmé, edúbé ne nsan, mbooted ne bad bé Israel átimé' wéε bad ábe béesē bad bé Israel. ¹¹ Nyébíi nén bán Dyöb déekwognádté modmod.

¹² Bad ábe béewóo mbéndé é Moseε, bébele mbéb. Dyöb dékáād-te bó ésebán abenlad mbéndé, bēbōō'ε. Bad bé Israel-le, bó ábe bēwóo mbéndé é Mose, bébele mbéb, Dyöb débēnléd mbéndé ákáad bó. ¹³ Saké awóg áde mod áwógé mbéndé dásō ákəə' boŋ ákobnéd á'sō é' Dyöb, ahíd áde mod áhídeé échê mbéndé dásō ákəə boŋ ákobnéd á'sō é' Dyöb. ¹⁴ Bad ábe béesē bad bé Israel, béewóo'ε mbéndé, boŋ pónde ké ehéé echê bēbēnlédé mítab mewēmten boŋ bēbel chōm éche mbéndé éhóbé, né bēlūmte nén bán kénεε béewóo'ε mbéndé, áwab nlém-té bēbíi nhəŋlén átínté e mboŋ ne mbéb. ¹⁵ Mmāb mbeltéd nlūmte nén bán chōm éche mbéndé éhεdeε éténlédé bó á nlém-té, bēbíi-ε nén bán mítab nlém nílanje bó bán édé nē. Mmab nlém nílūmte bó ké dyam áde bēbélé áde mbéb ké'ε ábóó. ¹⁶ Né-ɔɔ, á Epun é nkáásé, Dyöb dékáād bad bésyāā́ nchoo ne chōm éche békámténé ké'ε éche bēbélé ké á kun-tē. Abε Yesue ene kunze ákáad bad. Adén akan dósó nílanjeé bad nzé nkale' nkalanj ní bwám.

Bad bé Israel ne échab mbéndé

¹⁷ Bɔɔb-pɔɔ, nyé ábe nyéchage yāl bán bad bé Israel, nyésumé nlém áyāl e mbéndé éche Moseε, nyékumé-ε ekáá á tâl bán Dyöb ádíi áden Dyöb. ¹⁸ Nyébíi chōm éche Dyöb áhedéé aá nyébel, nyébíi-ε nén bán nyétáŋgéné nεε nyéhíde chōm éche étáŋgéné, ngáne nyéyáŋké mbéndé. ¹⁹ Nyétédé yāl nén bán nyéε nyéyáŋgte bad ábe békwdé ndím abíi áde bēbíi'ε Dyöb, nyédúbpé bán nyéε nyédé nεε etrukán éche bad ábe bédé á ehínté-tē. ²⁰ Nyétédé yāl nεε bad ábe bélébe' e'yókél é' bad. Bán nyé-'aá nyéyáŋgte' bad ábe bēbíi dyamdyam. Nyétédé yāl nē áyāle nyéwēmtan bán ngáne nyébíi mbéndé é Dyöb bwám, nyébíi mekan mésyāā́, nyébíi-ε mbále. ²¹ Bɔɔb-pɔɔ, ngáne édíi bán nyéε nyéyáŋgte bad bémpēε, cheé ékáá boŋ nyéeyáŋgté échēn yāl? Nyékanle bad bán bēechībē', nyé bēn nyéechībēé-ye? ²² Nyé ábe nyélanje bad bán bēékābē mesón á ndáb e e'wóngé, nyébēn nyéekábéé mesón-ε? Nyêkó abele á myöb mémpēε, boŋ nyéekāgkē á mebón mé myöb nyéchībē bwēm-ε? * ²³ Nyékume ekáá á tâl bán nyéwóo mbéndé é Mose, boŋ nyésudte Dyöb edúbé abóo áde nyébóo'ε éche mbéndé. ²⁴ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, "Bad ábe béesē bad bé Israel bēhóbe' Dyöb mam mé mbéb á yāl áyāle mekan míme nyébeléé."

²⁵ Nzé nyéhíde' mbéndé, né ayag áde nyéyagéé bad ákóo etógnén abé á'sō é' Dyöb. Boŋ nzé nyéehíde' mbéndé, né ayag áde bēyagéé nyé, déesaá dyamdyam. ²⁶ Bɔɔb-pɔɔ, nzé édé bán mod awē béeyagéé abele ngáne mbéndé éhεdeé, né Dyöb dékob mó nεε mod awē bēyagé. ²⁷ Né-ɔɔ, bad ábe bēhíde' mbéndé kénεε bēeyagéé bó, bēlūmte nyé bad bé Israel bán mekan míme nyébeléé méetáŋgené. Bēyagé nyé, nyéwóo-ε mbéndé éche éténlédé

* 2:22 Mebón míme bad bé' bɔɔd mébédéé ndáb éche énwōŋ bwēm áte ábe é'lélé nkun.

á kálag, boŋ nyéehídéé ch́. ²⁸ Nyébii-ɔ́ nén bán, saké bad ábe bétômte' mekún álúmed nén bán bédé bad bé Dyöb b́ó békóó bad bé Israel abé. Saá-kaá ayag áde b́yágé mod á ekob é yál éche ényínnad d́ó akəə' boŋ mod akōŋ mod a Israel abé. ²⁹ Boŋ mod awě akōŋt́é mod a Israel abé adii mod awě adé mod a Israel á nlém-tê, nédē, mod awě b́yágé á nlém-tê. Edəádəŋ é Dyöb ch́-’aá ébele nímén nsón, saké ahíd áde mod ahídé mbéndé éche bétélé ásē. Dyöb d́ó akene' ene ndín e mod, saké baányoŋ.

3

Dyöb ábele ngáne áhábé

¹ Nsyəŋ ŕhée-ɔ́ ŕdé áb́é mod a Israel? Ké-’ε nyaa e nsyəŋ ehée edé áyag mod álúmed bán adé mod a Dyöb? ² Nsyəŋ ŕdé bwám bwam. Dyam dé’só, áwab mekáá d́ó Dyöb d́embéé échē eyale. ³ Ngáne édíí bán b́ó bad behóg béébele’ aá ngáne Dyöb dénhōbpē aá b́ébel, nédē Dyöb d́ompē déebenlé ch́m éche ánhōbpē aá ḿóbbel-ε? ⁴ Eesaá nê. Kénée moonyoŋ asyəál adíí nkal a metóm, Dyöb adé mbále pón dé ésyəál. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

“Nzé ehóbé dyam, bad bétəŋgéné anyín nén bán dyam áde ehóbé adé mbále. Nzé békáadte wε, ekáa nyaa eché étəŋgéné.”

⁵ Boŋ nzé édé nén bán mam mé mbéb níme débéléé mélúmte bwám bán Dyöb déekwognádté modmod, chán-nō déhōbpē? Nédē dehele dehób nén bán Dyöb ábélé awusé ákógsen syánē áyāle mbéb níme débélé-yε? (Debyéé á moonyoŋ d́ó ŕhóbneé nén.)

⁶ Eesaá nê. Nzé émbē nén bán nyaa eche Dyöb akáadtéé edé awusé, né chán-nō áhele akáád nkōŋsé? ⁷ Boŋ nzé édé nén bán dyam dé metóm áde ŕkálé álúmte ngáne Dyöb ápédé mbále abé nyaa eché bad b́ebage-’ aá mó ehúmé, né cheé-ɔ́ ékás boŋ Dyöb áb́é akáadté mε néε mod áwě abélé mbéb? ⁸ Cheé-ɔ́ syánē déehōbēē nén bán, “Syánē débél mbéb ábel boŋ mboŋ ŕnyínned?” Donge á bad b́éhóbe syánē mam mé mbéb áyāl bán dehóbé adé akan. Dyöb dékōgsēn áb́é bad ábe b́éhóbe nê nyaa éche étəŋgéné.

Modmod eébbēē ngáne Dyöb áhedéé adé débél

⁹ Chán-nō syánē déhōbpē? Nyéwémtné bán syánē bad bé Israel detómé bad ábe béesě bad bé Israel-ε? Eesaá nê. Mmaa álúmed nén mεé ngíne e mbéb ekamlan bad bé Israel ne bad ábe béesě bad bé Israel nyaa póg. ¹⁰ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

“Modmod eesaá áwe ábele ngáne Dyöb áhedéé. Mod ké nhóg eesaá.

¹¹ Mod eesaá awě asóŋt́éné mbále t́əŋgene Dyöb, modmod eesaá-’ aá awě awane áte ábii Dyöb.

¹² Moosyəál abáá Dyöb á yál.

Bó moosyəál b́tímé b́ewóó abé dé mbéb.

Bó modmod eébbēē dyam áde átəŋgéné. Bó mod ké nhóg mwēn eesaá.

¹³ E’yale ábe é’b́ide bó á nsəl é’díi néε soŋ eché b́éékútεneé.

Bébenlad échab echém é nsəl ádog bad. E’yale ábe é’b́ide bó á nsəl é’díi néε kem e píe nyă.

¹⁴ Mbon é mehób ne e’b́ébtéd bé mehób b́ēn ne b́ēn b́ó é’b́ide bó á nsəl.

¹⁵ Mekuu méhēnle bó ásē ásyog mekií.

¹⁶ Kéhée áde b́étóméé ebébtéd ne metake b́ó b́élyágéé.

¹⁷ B́éebii’ é nsəŋ.

¹⁸ B́éewóo-’ aá mbwóg ŕi Dyöb ké nhóg áte.”

¹⁹ B́óob-ṕóó, debíi nén bán mekan níme bétélé á kálag e mbéndé, ménəne bad b́esyəál ábe b́embéé échē mbéndé. Né-ɔ́ modmod ééhēlēē-se adíbē nsəl áte áhób aá ḿosuú nzom. Ken mod a Israel, ké’ε mod awě eésē mod a Israel. Moosyəál átyēem á’sō é’ Dyöb. ²⁰ Nyébii nén bán modmod ééhēlēē-se ákobnéd á’sō é’ Dyöb áyāle áhídéé mam níme mbéndé éhóbéé. Mbéndé edii dásō álúmed bad bán b́ébéle mbéb.

Adúbe dǎo ákǎa boŋ bad békobnád á'sǎ é' Dyǒb

²¹ Boŋ bǎob dǎo Dyǒb álúmté syánē nzii echě bad békobnadté áwe e'sǎ. Ene nzii eewóó' é dyamdyam ábel ne mbéndé é Mose. Echě mbéndé ne bekal bé'dǎádǎŋ béhóbé mam tǎŋgene ene nzii se' bǎod. ²² Ene nzii edíi nén, mod ké ahéé awě adúbpé Yesu Krístǎa, mǎ akobnad á'sǎ é' Dyǒb. Nhǎŋlén ké nhóg méesaá ken mod adé mod a Israel-le, ken mod eésaá. ²³ Moosyǎal abelé mbéb, modmod eékwognedéé ákud ehúmé é Dyǒb. ²⁴ Nsimé ní Dyǒb mbéle Dyǒb átéde bad néé bad ábe békóbnédé áwe e'sǎ. Abagé nímé nsimé ngén. Abelé nê akǎde áde Yesu Krístǎa ákódté bad ábe bédúbpé mǎ. ²⁵ Dyǒb dǎmbě mǎ néé mendé aá áwě áwen nló. Bad békúd-te alagsen dé mbéb áyǎle bédúbpé mǎ. Dyǒb ábéle nê, ákoŋ bad bésyǎal alúmed nén aá mǎbele mekan nyaa echě etǎŋgéné. Ngen e'sǎ Dyǒb awésánnáá bad, eekógsan-naá bad ábe bébélé'áá mbéb. ²⁶ Bǎob-pǎo enén pǎndé, álúmté bad aá mǎbele' mekan nyaa echě etǎŋgéné, alúmté-'e bad aá mǎókǒb kénzéé awě adúbpé Yesu.

²⁷ Ngáne edíi-'aá nê, cheé-ǎ dékumnéé ekáá á tǎl? Nê déehednéé. Mbéndé ehéé ehóbé nê? Dekume' ekáá á tǎl áyǎle déhídéé mbéndé-ye? Aáy. Deékúmǎé ekáá á tǎl áyǎle nén, adúbe áde bédúbpé Yesu dǎo ákǎa boŋ dékúd e'soosǎ. ²⁸ Syánē denyíne nén bán mod akobnad á'sǎ é' Dyǒb adúbe áde adúbpé Yesu Krístǎa saké áyǎle ahíd áde áhídéé mbéndé. ²⁹ Ké-'e nyêwêmtan nén bán Dyǒb ádíi Dyǒb á bad bé Israel dǎmpen-e? Saá mǎ adé kǎŋne Dyǒb á bad ábe béesě bad bé Israel-le? Ée, mǎ adé kǎŋne Dyǒb á bad ábe béesě bad bé Israel. ³⁰ Dyǒb ádíi ahóg. Né-ǎó, átéd bad ábe béyágé néé bad ábe békóbnédé áwe e'sǎ nzé bédúbpé Yesu Krístǎa. Melemlem néé átédte bad ábe béeyagéé nzé bǎmpē bédúbpé Yesu Krístǎa. ³¹ Chán-nǎ déhǎbpē bǎob? Nédē dehóbe nén bán atéd áde Dyǒb átédé bad néé bad ábe békóbnédé áwe e'sǎ, adúbe áde bédúbpé Yesu Krístǎa álúmté nén bán bad bééhídē mbéndé ámpē-ye? Aáy, eésaá nê. Boŋ pen chǒm éche mbéndé ehóbéé chǎo syánē débánéé mekáá.

4

Adúbe dǎo dǎnkǎŋ boŋ Dyǒb ákob Abrahamé

¹ Chán-nǎ déhǎbpē tǎŋgene taa awêd, Abrahamé? Cheé êmbenléd á pǎndé eché? ² Nzé ankobnéd á'sǎ é' Dyǒb áyǎle mekan nímé âmbenlé, né anwóŋ dyam áde ákumnéé ekáá á tǎl. Boŋ eéhele'aá-se awóŋ dyam ké ahóg áde ákumnéé ekáá á tǎl á'sǎ é' Dyǒb. ³ Eéhele'aá abel nê. Kálag e Dyǒb ehóbé nén aá “Abrahamé andúbé Dyǒb, né-ǎó, Dyǒb déntéd mǎ néé mod awě akóbnédé áwe e'sǎ.” ⁴ Nzé mod abelé nsón, bēbelé bésábé mǎ áyǎle nsón nímé ábéle. Mmē nsábe méebǎgkē nde. Ndíi chǒm éche átǎŋgéné akud áyǎle ebábé éche ásálté. ⁵ Boŋ nzé mod eébēlē nsón boŋ asumé nlém nén aá adúbe áde mǎdúbpé Dyǒb dǎo débēl boŋ mǎkobnéd á'sǎ é' Dyǒb, né Dyǒb áde ábele boŋ bad ábe bébélé mbéb békobnéd áwe e'sǎ, déntéd mǎ néé mod awě akóbnédé áwe e'sǎ adúbe áde adúbpé mǎ. ⁶ Melemlem nê dǎo Dabidé ánhǎbpē tǎŋgene nnam nímé níde ne bad ábe Dyǒb átédé aá békóbnédé áwe e'sǎ, kénéé edíi bán bēbeleé nsón ké nhóg. ⁷ Dabidé anhób aá, “Nnam ne bad ábe Dyǒb álágséné nímab mewusé boŋ abódéd nímab mbéb. ⁸ Nnam ne mod awě Sǎŋ Dyǒbe éetúbpé nímē mbéb dǎn ámpē.”

⁹ Nédē bad ábe béyágé bǎmpē bǎo békúd nímē nnam nímé Dabidé áhóbé, ngé bad ábe béeyagéé bǎmpē békud mǎ? Demáá ahób nén bán kálag e Dyǒb ehóbe aá, “Abrahamé andúbé Dyǒb, né-ǎó, Dyǒb déntéd mǎ néé mod awě akóbnédé áwe e'sǎ.” ¹⁰ Pǎndé ehéé Dyǒb dǎnchǎgké mǎ aá adé mod awě akóbnédé áwe e'sǎ? Ade béeyagéé mǎ, ngé áde bémáá mǎ ayag? Nê dǎmbenléd áde béeyagéé mǎ. ¹¹ Bǎn'yag mǎ áde Dyǒb ámáá mǎ akob. Ayag áde bǎn'yagké mǎ dǎmbē e'chemléd ábe é'sógtan nén bán akóbnédé á'sǎ é' Dyǒb adúbe áde adúbpé, kénéé edíi bán áde ánkobnédte á'sǎ é' Dyǒb bǎnkǎn'yagké mǎ. Nê ábédé ábel boŋ Abrahamé ábē sáá a bad bésyǎal ábe béeyagéé, ábe békóbnédé á'sǎ e' Dyǒb adúbe áde bédúbpé Dyǒb. ¹² Nê ábédé ámpē ábel ábē-'e sáá a bad ábe béyágé

ábe bómpē bédúbpé Dyöb melemlem ngáne Abrahamε eched sánj ándübēē á pónidé eche béēyāgēē mó.

Adúbe dǎo ákǎa' boŋ mod ákud chǒm éche Dyöb áhábé

¹³ Dyam démpēe áde débíí ádíi nén bán, se' bǎod Dyöb dénlāā Abrahamε ne míme nchyaátén aá mǎobě nkǒŋsé áwab mekáá. Dyöb dénkēnhǎbpé nén áyāle Abrahamε áhídé'áá éche mbéndé. Dyöb dénhǎb nē áyāle Abrahamε andúbé mó, Dyöb átéd-te mó néε mod awě akǒbnédé áwe e'só. ¹⁴ Nzé émbē nén bán bad ábe behíde mbéndé bǎo békǔd chǒm éche Dyöb áhóbé aá mǎobě, né adúbe áde bad bédúbpé Dyöb ádé ngēn. Né chǒm éche Dyöb áhóbé-ε aá mǎobě éesaá dyamdyam. ¹⁵ Chǒm éche mbéndé ébeléé édíi dásǎ ápíined bad meliŋgá mé Dyöb. Boŋ nzé mbéndé eése, abóo á mbéndé déebāgkē. ¹⁶ Nē dǎ-áá ákáá boŋ Dyöb álāŋgē dásǎ bad ábe bédúbpé mó aá mǎoběl dyam áde móhóbé. Abelé nē ábel boŋ ényíned nén bán míme nsímé mǎo níkáá boŋ álāŋgē nchyaátén míme Abrahamε ngen pǎg ne ngen ésyāāl aá mǎobelé bǎo dyam áde móhóbé. Saké bad ábe behíde mbéndé bēnpen bǎo ámbéé akag. Ambε kǎŋne bad bésyāāl ábe bédúbpé Dyöb ngáne Abrahamε ándübēē. Abrahamε ádíi sáá awě syánē moosyāāl. ¹⁷ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán Dyöb dénlāā Abrahamε aá, “Mbélé wε sáa a meloŋ híin.” Né-ǎǎ, Abrahamε mó adé syánē sáá á'sǎ é' Dyöb. Dyöb áde Abrahamε ádúbpé dǎo ádé Dyöb áde ábage bad ábe bēwédé alonǵé, dǎ-áá áhóbé' boŋ mekan míme méese mébé. ¹⁸ Abrahamε andúbé Dyöb ásūm-ε míme nlém áwē, kénéε édíi bán á míd mé moonyoŋ, nzom ké pǎg enkēmbáá echē elúmté bán mam míme Dyöb dénhǎbpē aá mébenléd mébenléd-te. Andúbé aá mǎobē “Sáa a meloŋ híin” ngáne Dyöb dénlāā' é mó aá, “Mmōŋ nchyaátén mébuú áte néε betintine.” ¹⁹ Ade Dyöb álāŋgé Abrahamε nē, ambé dyam mbwǎkel e mwě. Ambíí aá mǎoŋyǎgēé moonyoŋ ámpē, abíí-ε aá mwaád Seraa adé ekom. Boŋ ké nē, adúbe dénkēnsudté mó. ²⁰ Nlém méehúne' aá mó tǎŋgene dyam áde Dyöb dénhǎbpē aá mǎobelé mó, boŋ adúbe dénwēd mó áte, ábagé Dyöb ehúmé. ²¹ Ammǎd áwe nlém-tē nén aá Dyöb débēl chǒm éche áhóbé aá mǎobēl. ²² Né-ǎǎ, adúbe áde Abrahamε dénkǎŋ Dyöb déntéd mó néε mod awě abele mekan ngáne Dyöb áhedéé. ²³ Bǎob-pǎǎ, e'yale ábe é'ténlédé nén bán, “Dyöb déntéd mó néε mod awě abele mekan ngáne áhedéé” béesaá áyāle Abrahamε mwēmpen. ²⁴ Abē e'yale é'dé áyāl e syánē ámpē. Dyöb déntéd syánē ámpē ábe dedúbpé néε ábe bad, mó apuúdté Yesu Krístǎa, Sǎŋgwéé awēd. ²⁵ Krístǎa móo Dyöb dēmbéé aá áwē áyāle mbéb mímed. Dyöb ápuúdté mó ábel boŋ dékud nzii ákobned á'sǎ é' Dyöb.

5

Depedé á nchemtēn ne Dyöb

¹ Né-ǎǎ, ngáne édíi bán adúbe áde dedúbpé ábélé Dyöb átédé syánē néε bad ábe békǒbnédé áwe e'só, syánē dedé nsan ne Dyöb. Echēd Sánj, Yesu Krístǎa mó akǎá boŋ debé nsan ne Dyöb. ² Mǎ-áá adíbnédé syánē nzii echē adúbe áde dedúbpé ábélé boŋ syánē debíí nsímé ní Dyöb. Né-ǎǎ, dedé menyiŋge bwāmbwam áyāle desumé nlém nén bán dǎékǔd ehúmé é Dyöb. ³ Dedé menyiŋge ámpē áyāl e metake míme dékudéé, debíí nén bán metake mépeεne' e'wéd bé nlém. ⁴ E'wéd bé nlém-ε é'bele dewóŋ abé áde ákobnad ne Dyöb. Adē akobned áde dékobnadte-ε á'sǎ é' Dyöb dǎ-áá ábele boŋ dewóŋ e'lyág bé nlém nén bán Dyöb débēl chǒm éche áhóbé aá mǎobelé syánē. ⁵ Nzé delyáge-ε nlém, déebídté mekáá mé ngēn áyāle nén, Dyöb álúmté syánē ngáne ápédé syánē adəŋ abel áde ábélé boŋ echē edəŋge ésól syánē á nlém-tē. Abelé nén abε áde ábágé syánē echē Edǎádəŋ éche Esáá.

⁶ Ade dénkēnwóŋgé ngíne ké pǎg áwóŋgen éche syánē yǎl, Krístǎa anwé á nló mímed, bebel bé mbéb á pónidé eche Dyöb déntíí' é. ⁷ Elélé áte mod áwé á nló mí mod awě abele' mekan míme métəŋgéné á'sǎ é' Dyöb. Kapǎg-ke mod ahele ákwentén áwé á nló mí mod

a bwâm. ⁸ Boŋ Dyöb álúmté syánē aá módəá syánē áyāle nén ambĕl aá Krĭstəə áwê á nló nímĕd áde dédíi débédé bebĕl bé mbéb. ⁹ Deköbnédé á'sō é' Dyöb áyāle mekií míme Yesuē míme mésyógké á nló nímĕd. Nzé mekií míme Yesuē míme mésyógké á nló nímĕd mébélé deköbnédé á'sō é' Dyöb, nén déélúmtĕē syánē bán Krĭstəə átóm syánē asoŋ nê ásē e meliŋgá mé Dyöb-ε? ¹⁰ Ade débédé bad bé ekoyí bé Dyöb, kwééd echĕ awe Mwän áwédé embĕl dépē á nchemtĕn ne mó. Ngáne édíí-'aá bán depedé á nchemtĕn ne Dyöb, abé áde awe Mwän ádíí á alongé, á asóg, ásoŋ syánē. ¹¹ Saá-kaá nê dĕmpĕn, boŋ dewóge meniŋge áyāle Dyöb ábélé syánē dedé ábĕ bad, mbwiined ne echĕd Sán Yesu Krĭstəə, mó awĕ akəá boŋ debé á nchemtĕn ne Dyöb.

Nhəŋkĕn míme rídé átínté e Adamε bó Krĭstəə

¹² Mod nhóg mó ambĕl boŋ mbéb mípe á nköŋsé-te, mbéb mó-'aá mípĕéné kwééd. Né-óó, moosyáál awág áyāle moonyoŋ asyáál abelé mbéb. ¹³ Dyöb ádĕhób aá móbage bad mbéndé, né bad bébele mbéb á nköŋsé-te. Boŋ kéhéé wĕε mbéndé éesaá, modmod éĕhĕlē-εε ahób aá mod abóó mbéndé. ¹⁴ Boŋ kĕnĕ, bootya á pónDé eche Adamε ápe á pónDé eche Mosεε, pónDé eche Dyöb ábágé mbéndé, kwééd enwóŋ ngíne ámĭn e moonyoŋ asyáál. Bad béwágáá kĕnĕ bĕnkĕmbóó'ĕ mbéndé e Dyöb melemlĕm ngáne Adamε ámbō'ĕ.

Adamε abédé á nwágĕn míme ane awĕ antánġĕn ape, nédĕ Krĭstəə. ¹⁵ Abĕ bad bébe béesaá nyaa póg, áyāle nén ndε echĕ Dyöb ábágé bad ngĕn, eche Yesu Krĭstəə ápééné, éesaá melemlĕm nĕŋgáne dyaM áde mbéb míme Adamε mĕmpĕénné. Edé mbále bán bad híin béwédé áyāle mbéb míme mod nhóg ábélé. Boŋ nsimé ní Dyöb rĭchábé ámĭn bwámbwam tómaa nímĕ mbéb. Bad híin békúDé ndε e Dyöb ngĕn nyaa echĕ echabé ámĭn, ámbĭd e mod nhóg, Yesu Krĭstəə. ¹⁶ Ndε e Dyöb-pe ámpĕ éesaá melemlĕm néε dyaM áde mbéb míme Adamε ámbĕnlé dĕmpĕénné. Mmĕ mbéb nhóg míme Adamε rĭkáá moosyáál akwedé nkáá á'sō é' Dyöb. Boŋ ene ndε ekəá Dyöb átédé bad néε bad ábe béköbnédé awĕ e'só, kĕnéε édíí bán bad bébele mbéb abel ne abel. ¹⁷ Edé mbále bán mbéb míme mod nhóg Adamε ámbĕnlé, mbélé bad bésyāál bédé ásē e ngíne e kwééd. Boŋ akan áde aníní mod nhóg, Yesu Krĭstəə ábélé, átómtĕné ngíne abé. Nén débĕl bad bésyāál ábe békúDé nsimé ní Dyöb míme rĭchábé ámĭn béköbnéd-te áwe e'só békūd alongé áde déemaá', bĕwóŋ ngíne ámĭn e chōm ésyāál. ¹⁸ Né-óó, nímĕ mbéb nhóg míme Adamε ámbĕnlé, mĕmbĕl Dyöb dĕnkwĭd baásyāál nkáá. Melemlĕm nê dáo dyaM á bwám ahóg áde Krĭstəə ábélé dĕmbĕnlé bad bésyāál béköbnéd á'sō é' Dyöb, békūd-te alongé. ¹⁹ Awógen áde mod nhóg, Adamε, énkĕnwógĕnné Dyöb dĕmbĕl moonyoŋ asyáál ambé mod a mbéb. Melemlĕm nê dáo awógen áde mod nhóg, Krĭstəə áwógné Dyöb, ábélé bad híin béköbnédé á'sō é' Dyöb. ²⁰ Dyöb dĕmpĕénné mbéndé ábel abel dé mbéb ákag á'sō. Boŋ kéhéé wĕε abel dé mbéb ákagké á'sō, nsimé ní Dyöb mbélé rĭkag á'sō tómaa nê. ²¹ Né-óó, ngáne mbéb rĭwóó ngíne ápĕεn kwééd, nê dáo nsimé ní Dyöb mómpĕ rĭwóó ngíne ábel boŋ bad béköbnéd á'sō é' Dyöb, békūd alongé áde déemaá' mbwiined ne Yesu Krĭstəə, Sánġwéé awĕd.

6

Mbĕb rĭwúú syánē boŋ Yesuε apuídté syánē

¹ Chán-nō déhōbpĕ bəəb? Edé bán débĕ débĕle mbéb ábel boŋ nsimé ní Dyöb rĭchágke-ε? ² Aáy éesaá nê. Syāá dewédé, deewóó'ĕ dyaM dyaM abel ne mbéb ámpĕ. Chán-nō déhele debé débĕlé' mbéb? ³ Nyéebíí'ĕ nén bán áde dékúDé edusen boŋ debé mod nhóg ne Krĭstəə denwé ne mó-yε? ⁴ Edusen éche syánē dĕnkúdté, élúmtĕ' bán syánē dewédé, bĕlímé-'ε syánē ne mó. Nén dĕmbĕnléd ábel boŋ déwōŋ abé dékōlē. Nén áde melemlĕm ne ngáne Titĕε apuídté Krĭstəə ne éche ehúmé á alongé dékōlē. ⁵ Nzé syánē dedé nhóg ne mó áyāl e eche kwééd né syánē débĕ nhóg ámpĕ ne mó áde apuí'ĕ. ⁶ Debíí bán áde bĕmbomĕé Krĭstəə á awóg, bĕmbomnéd mó abé áde dénwōŋġē bōód. Abel boŋ ngíne echĕ ádé abé

dé' bɔɔd áde ábéltaá syánē mbéb ébɔɔ ne abɔɔ ásyāāl. Nén débēl mbéb méetédte syánē ntān ámpē. ⁷ Nzé mod awédé, mbéb méekamlánné mó ámpē. ⁸ Bɔɔb-pɔɔ, ngáne déwédé ne Krístəə, dedúbpé bán dēbē á alongé ne mó. ⁹ Syánē dedúbpé nē áyāle debíi bán Krístəə apuúdé, éewáá-'aá ámpē. Kwééd eewóo-'áa ngíne ké póg ámín echē ámpē. ¹⁰ Awé áde awédé, mbéb méewóo' é dyam ké ahóg abel ne mó ámpē. Alongé áde ádíi-'ε áte bɔɔb ádíi alongé áde ádíi ne Dyɔb. ¹¹ Melemem nē dɔɔ nyémpē nyétāngéné yāl anyín néε bad ábe bēwédé, ábel bon mbéb méekamlán nyé ámpē. Nyényín-ne yāl néε bad ábe bédé á alongé ne Dyɔb mbwiined ne Yesu Krístəə.

¹² Né-ɔɔ, nyéēm wāg se mbéb ríkamlán echen yāl e moonyon echē éwāg. Nē débēl nyéhídéé mekan mé esíi mé ekob é yāl ámpē. ¹³ Nyéetāngenené-'ε néε nyéédte echēn pɛd e yāl ké póg á mbéb-te se nyébenléd chó ábel mekan mé mbéb. Bon pɛn, nyébe yāl wéε Dyɔb néε bad ábe bébídté á kwééd-te, bon bébe bó alongé dékɔɔlē. Nyébe echen yāl esyāál á mekáá mé Dyɔb ábel bon ábenlad nyé ábel mekan míme métāngéné á'sɔ é' Dyɔb. ¹⁴ Mbéb méetāngenené néε ríkamléné nyé. Nyéesaá ásē e mbéndé bon nyédé ásē e nsimé rí Dyɔb.

Débê betān ábel mekan ngáne Dyɔb áhedéé

¹⁵ Chán-nɔ déhɔbpē bɔɔb? Ngáne dédíi ásē e nsimé rí Dyɔb, nédē débē débēle mbéb áyāle deesaá ásē e mbéndé ámpē-ye? Aáy, éesaá nē. ¹⁶ Nyéebíi' é bán nzé mod abagé yāl néε ntān ásē e mod ampée, ábel kéchéé éche ane mod áhóbéé, né adíi ntān awē ane mod-ε? Bad ábe bébágé yāl ábel mekan mé mbéb, chóm éche békudéé édii kwééd. Bon mod awē abagé yāl ábel ngáne Dyɔb áhedéé, abág mod awē abele mekan míme métāngéné á'sɔ é' Dyɔb. ¹⁷ Nságnen mbê ne Dyɔb. Nyé ábe nyémbé betān ásē e mbéb, nyétimé nyéhíde mbále e mekan mésyāāl míme báyágté nyé ne nlém nhóg. ¹⁸ Bɔɔb-pe áde Dyɔb áhúdé nyé ásē e ngíne e mbéb nyétimé betān, ábel mekan ngáne Dyɔb áhedéé. ¹⁹ Nhóbe mímén mésyāāl á nyaa e moonyon áyāle nén nyé nēngáne baányon, nsōhten méechabéé nyé ámín. Ngen e'só, nyémbē echen yāl esyāál néε betān, nyébelé mbinde é mekan ne e'bébtéd é mekan, nyébelé-'ε ebébtéd chēn ne chēn, nyékag á'sɔ. Bɔɔb-pɔɔ nyétāngéné echen yāl esyāál abe néε betān, ábel mekan ngáne Dyɔb áhedéé, nén débēl alongé ádēn désān. ²⁰ Ngen e'só áde nyébéde betān ásē e mbéb, nyēnkēnwóngé dyam abelen mekan míme Dyɔb áhedéé aá nyébel. ²¹ Nsyān ríhéé nyēnkudté áde nyébeláá mekan míme mékwágte nyé bɔɔb. Chóm éche mímé mekan mépɛeneé édii kwééd. ²² Bon bɔɔb, Dyɔb áhúdé nyé ásē e ngíne e mbéb, betān bé Dyɔb-paá nyedíi. Nsyān míme nyékudéé rídii nén bán Dyɔb ábelé nyésáá ngáne ábē bad bétāngéné asān. Nē débēl nyéēkūd alongé áde déemaá'. ²³ Nyéebíi nén bán nsábe míme mbéb mípɛeneé rídii kwééd. Bon nde echē Dyɔb ábagéé bad ngēn edíi alongé áde déemaá'. Dekude dɔ, abé áde dédíi ne Yesu Krístəə, Sāngwéé awêd.

7

Bad bé Krísto béesaá ásē e mbéndé ámpē

¹ A-baányan, nyédii bad ábe bébíi mbéndé. Nyéebíi' é bán mbéndé ekamlan mod dásɔ á pónde eche ádíi á alongé-ye? ² Détéd elánsén áyāl e ehób é e'wóngé. Nzé mmwaád awóó nchóm, mbéndé ehóbe nén bán atāngéné abé ne nchóm pónde esyāál eche nchóm ádíi á alongé. Bon nzé nchóm awédé, mbéndé e e'wóngé eekóbéé mó ámpē. ³ Né-ɔɔ, nzé adyééné mod ampée áde nchóm ádíi ádíi á alongé né béchag mó bán adíi nkáb-a-meson. Bon nzé nchóm awédé né awóó kunze á'sɔ é' mbéndé, nzé awóó-'ε nchóm ampée, ene pónde, né eekábéé asón. ⁴ A-baányan, nē dɔɔ édii ne nyémpē. Mbéndé eekamlánné nyé ámpē áyāle awé áde Yesuε áwédé, nyémpē nyéwédé. Bɔɔb-pɔɔ, nyédii bad ábe mod ampée, Yesuε awē Dyɔb apúúdté, ábel bon nyébele Dyɔb bwám. ⁵ Ayāle á pónde eche áded abé á moonyon ákamlánnáá syánē, mbéndé epuúdté'áá syánē esíi é mekan mé ekob é yāl áte. Nén ábeláá débélé' mekan mé mbéb míme mépɛene' kwééd. ⁶ Bon bɔɔb

dehĩdté ásē e mbéndé, awé áde déwédé. Né-ɔ́, mbéndé echě ekāmlánnáá syánē néε betāŋ eékamlánné ne syánē ámpē. Nén ábélé dehĩde dásō nzii ekóólé bɔɔb ábele Dyɔb. Debenle mó nyaa echě Edáádāŋ é Dyɔb élan̄gεé syánē, saké nhĩdten ne mbéndé eché bétélé ásē.

Mbéndé e Dyɔb chā elũmte' syánē nĩmεd mbéb

⁷ Chān-nō déhōbpē bɔɔb? Nédē déhōb bán mbéndé edé mbéb-ε? Aáy, deéhēlēē-sε dehób nē. Boŋ mbéndé chō ekáá boŋ mbíi chōm eché mbéb rĩdíi. Nzé mbéndé enkēnhób aá mod eesíídé chōm é mod, né meebíi'ē nén mεé ásíi chōm é mod áde mbéb. ⁸ Boŋ ene mbéndé ennyēm mε mewēmten mé mbéb ásē, ébel níbootéd bwēm é' bad asíi nyaa ne nyaa. Nzé mbéndé eésē, né mbéb méesaá dyamdyam. ⁹ Póndé ebédé echě ménkēmbíi'ē mbéndé. Boŋ á póndé echě mbíi mbéndé, esíi é abel dé mbéb ēmpuú mε áte, nwé-'ε. ¹⁰ Mbéndé eché Dyɔb ábágé aá chōó epeεne alon̄gé chōchō étim mε awúu. ¹¹ Mbéb mēnkud etāl ámbĩd e mbéndé, rĩdōg mε, níbel mbéb. Né-ɔ́ mbéb móó rĩwúú mε.

¹² Né-ɔ́, denyĩne nén bán mbéndé chēn esáá, chōm-εε mbéndé éhóbεé esáá, étāŋgéné, édé-'ε bwām. ¹³ Nédē nē álũmte nén bán chōm eché édé bwām étimé mε nē kwééd apiined-ε? Aáy, éesaá nē. Saké mbéndé chō epiĩnédé mε kwééd, mbéb móó nípóó ámbĩd e mbéndé, chōm echě édé bwām, ápiined mε kwééd. Nén dēmbenléd ábel nén bad bényĩn ngáne mbéb rĩdíi. Né-ɔ́, mbéndé e Dyɔb ebεle' mbéb rĩlũmte eché ngĩne bwāmbwam.

Nzum echě ewante' moonyoŋ áte

¹⁴ Debíi nén bán mbéndé eché déhóbεé edii chōm é edáádāŋ. Boŋ ndii moonyoŋ a ekob. Ndii néε mod awě bésómé ásē e mbéb néε ntāŋ. ¹⁵ Meesóŋtánné mbeltéd nĩmēm. Mam níme rĩhedéé abel, meébēlēē mó. Mam níme rĩkóó móó rĩtimeé abel. ¹⁶ Bɔɔb-pɔ́, abel áde níbeléé chōm eché méehedéé abel, nén álũmte bán nkwēnténé mεé mbéndé edé bwām. ¹⁷ Boŋ á mbále saké mmēn nkoo' abel, mbéb níme rĩdé mε áte móó níbelte mε nē. ¹⁸ Mbíi mεé dyam á bwām ké ahóg déesaá mε áte, nédē, ne nlém ní moonyoŋ níme rĩwóó, kénéε edíi bán nlém rĩdé mε áte ábel dyam á bwām, meéhēlēē dó abel. ¹⁹ Meébēlēē dyam á bwām áde rĩdáá abel, boŋ dyam dé mbéb áde méehedéé abel, dóó rĩtimeé abel. ²⁰ Bɔɔb-pɔ́ abel áde níbeléé dyam áde méehedéé abel, nén álũmte nén bán saké mmēn nkoo' nĩmē mam abel ámpē. Boŋ mbéb níme rĩdé mε áte móó níbelte mε mó.

²¹ Né-ɔ́, nnyĩne nén mεé mbéndé edé echě ekamlan mε. Póndé téé áde rĩhedéé dyam á bwām abel, mbéb móó rĩwāmsan mε ekáá ape. ²² Awēm nlém-tē, mbéndé e Dyɔb chōó rĩdáá ahíd ne nlém rĩsyāāl. ²³ Boŋ nnyĩne nén mεé mbéndé empée edé echě ekamlan échēm ekob é yāl, echě ewane nzum ne mbéndé echě nĩmēm nlém rĩdáá. Ene mbéndé ehaá mε, ebélé-'ε ndé ntāŋ a mbéb. Mmē mbéb mó-'aá nkamlan échēm ekob é yāl. ²⁴ Ebál é etyāg eché étáné mε! Nzé-módé ásoŋ mε á mekáá mé échēn ekob é yāl, eché epiĩnad mε kwééd? ²⁵ Nságnen níbē ne Dyɔb. Asóó ádēm alon̄gé mbwiined ne Mwān, awēd Sāŋgwéé, Yesu Krĩstā. Né-ɔ́, mmēmpen ndé mbíd ébe, nĩmēm nlém rĩlan̄ge mε áhíd mbéndé é Dyɔb boŋ échēm ekob é yāl éhĩde mbéb níme rĩdé mε áte.

8

Alon̄gé áde Edáádāŋ é Dyɔb ébagé

¹ Bɔɔb-pɔ́, Dyɔb déekwidéé modmod nkáá awé adé nhóg ne Yesu Krĩstā. ² Mbéndé e Edáádāŋ echě epiĩnad syánē alon̄gé, abé áde dédíi ne Yesu Krĩstā, ehúde mε á mehan mé mbéndé e mbéb ne á mekáá mé kwééd. ³ Mbéndé enkēnhēnlé mbéb amad áyāle nén baányoŋ bēnkēnwōŋgé ngĩne áhíd chō. Né-ɔ́, Dyɔb ábélé dyam áde mbéndé enkēnhēnlé abel. Anlóm awe Mwān ne ekob é yāl e moonyoŋ eché ébele mbéb, ábóded ngĩne e mbéb. Abel áde Dyɔb dēmbenléd nén dēmbōdēd ngĩne e mbéb ámĩn e moonyoŋ a ekob. ⁴ Dyɔb dēmbel nē ábel boŋ bad ábe bééhídē mam ne ngĩne e moonyoŋ boŋ bétimé' béhídē mekan ne ngĩne e Edáádāŋ é Dyɔb, bébel mekan nyaa echě etāŋgéné melemlem ngáne

mbéndé ehóbeé aá bébel. ⁵ Bad ábe bébele mekan ngáne échâb ekob é yäl élanḡeé bó, bébelé bésúm nímab nlém áyāl e mekan mé ekob é yäl. Boḡ bad ábe bébele mekan ngáne Edáádāḡ é Dyöb élanḡeé bó, bébelé bésúm nímab nlém áyāl e Edáádāḡ é Dyöb. ⁶ Nzé mod asúmé nlém áyāl e mekan mé ekob é yäl, né áwē. Boḡ nzé mod asúmé nlém áyāl e mekan mé Edáádāḡ né Dyöb débe mó alongé áde déemaá' ne nsaḡ. ⁷ Nzé mekan mé ekob é yäl mékamlan mod, ane mod abelé ákōō Dyöb áyāle eehídéé mbéndé é Dyöb, eéhēlē-'aá chó ahíd ne ahíd dēn. ⁸ Nén álúmtē bán bad ábe béhíde échab esíí é mekan mé ekob é yäl, béehéleé Dyöb menyinḡe awóged.

⁹ Boḡ ne nyé, nyéebēlēē mekan ngáne ekob é yäl éhedéé aá nyébel. Nyébele' dásō ngáne Edáádāḡ éhedéé aá nyébel, nzé édé bán ne mbále Edáádāḡ é Dyöb édé nyé áte. Kénzéé awē Edáádāḡ éche Krístāē éesaá áte, né éesaá ne Krístāē. ¹⁰ Boḡ nzé Krístāē adé nyé áte, nyéde á alongé áyāle Krístāē abelé nyékōbnédé á'sō é' Dyöb kénéé edíí bán échēn ekob é yäl éwē áyāle mbéb míme nyébéle. ¹¹ Nzé Edáádāḡ éche Dyöb áde dēmpuúđ Yesue édé nyé áte, né ké échēn ekob é yäl éche éwág émmad awé, né Dyöb áde ápuúdté Krístāē dépuúđ chó. Abel nén á ngíne e Edáádāḡ éche édé nyé áte.

¹² Né-ḡó, A-baányanḡ, dyam adé áde détāḡné ahíd déesaá dyam dé ekob é yäl, saké ábe ngáne ekob é yäl éhedéé. ¹³ Ayāle nzé nyébele ngáne ekob é yäl éhedéé né nyéēwē. Boḡ nzé á ngíne e Edáádāḡ é Dyöb nyéwúú mbeltéd mé mbéb míme nyébeleé, né nyéékūđ alongé. ¹⁴ Dyam áde adé adíí nén, bad bésyāal ábe Edáádāḡ é Dyöb élyáḡtéé, bédíí bán bé Dyöb. ¹⁵ Edáádāḡ éche Dyöb ábágé nyé éebeléé-se nyébé néē betāḡ, nyébé á mbwóg-te. Boḡ pen Edáádāḡ é Dyöb ébélé nyékoó bán bé Dyöb abé. Ngíne echē échē Edáádāḡ chó-'aá ekāá boḡ délēbpē Dyöb bán, "A-Tê! Echem Sánḡ!" ¹⁶ Edáádāḡ é Dyöb ébélé syánē debíí á nlém-tē nén bán dedíí bán bé Dyöb. ¹⁷ Bōōb-pōō, ngáne dédíí ábe bán, deékūđ nnam míme Dyöb ákōḡnéde ábē bán, syánē deékūđ-te bwēm ábe Dyöb ákōḡnéde mó, nzé ne mbále syánē dekwēténé átag ne Krístāē ábel syánē ámpē dékud ehúmé éche Dyöb débéé mó.

Ehúmé éche bad bé Dyöb békudté

¹⁸ Nnyíne' nén mēé, metake míme dékudéé bōōb méesaá dyamdyam nzé béhāḡténé mó ne ehúmé éche bēlūmēdtē syánē á pōndé echē ehúe á'sō. ¹⁹ Bwēm ábe Dyöb áhāḡé á nkōḡsé é'sine' ne e'lyáḡ bé nlém, pōndé echē Dyöb délūmtēnnē ábe bán. Abēl nē ne ehúmé ésyāal. ²⁰ Embē nén bán bwēm ábe béhāḡé é'díí ehóhó ngēn. Saké ábē bwēm bēn bōō bēntíí bán ébē nē boḡ Dyöb dōō déntíí. Ambel nē ne e'lyáḡ bé nlém aá epun épē éche ²¹ móhūdtē ábē bwēm bēn á mehaḡ mé ngíne echē ebōōdte bwēm, bómpē békūđ-te kunze ákud melemlen mé ehúmé éche Dyöb ábagéé ábē bán. ²² Debíí nén bán kááḡ ne' bōōb, bwēm é'syāal é'kane' ne e'wē ábe bēwógéé ábe é'dé nēḡgáne e'wē bé achád. ²³ Boḡ saké nhāḡtéd mwēmpen níkane'. Syánē bēn awē dewóō Edáádāḡ éche Dyöb ábágé syánē nēḡgáne nde e'só, syánē ámpē dekane' á nlém-tē. Debānné nlém rísyāal ásin pōndé echē Dyöb débenlé boḡ dékōḡ ábe bán abé, ahúd syánē yäl esyāal á mehaḡ-tē, ábe syánē yäl ékōōlē. ²⁴ Taase dekude e'soósonḡ delyáḡé nlém bán deékūđ chōm éche Dyöb áhóbe aá móōbēl. Boḡ pen nzé denyíne chōm éche délyáḡé nlém bán deékūđ, né saké e'lyáḡ bé nlém bōō é'kóó abé nē. Nzé-móde ahele alyáḡ nlém áyāl e chōm éche ámáá akud? ²⁵ Boḡ, dechedé yäl ásin chōm éche déenyīnēē, dekoō-'e chó asin.

²⁶ Melemlen nē dōō Edáádāḡ é Dyöb éwōḡganné syánē áyāle deewóó'é ngíne. Deebíí'é ngáne détāḡné akáne boḡ Edáádāḡ chēn chóō ékānnad syánē ne nheemed míme rítómé e'yale bé nsal. ²⁷ Dyöb ánōne syánē nlém áte, abíí-'e mewēmtēn mé Edáádāḡ áyāle Edáádāḡ ékānnad bad bé Dyöb nyaa eche áhedéé. ²⁸ Debíí nén bán dyam-té áde ábenlad Dyöb ábele dó á mboḡ mí bad ábe bédáá mó,* ábe áchénlé ábel ngáne áhedéé. ²⁹ Dyöb dēmmad atíí nén aá bad ábe mōmmadté apwēd ádāb abé ábē nēḡgáne abé áde awe Mwān

* **8:28** Dyam-té áde ábenlad Dyöb ábele dó á mboḡ mí bad ábe bédáá mó; donḡe á kálag áwóó mam mésyāal mébenlad á mboḡ míme bad ábe bédáá Dyöb.

ábel boŋ ane Mwän ábê Mwän á'sō átíntê e baányan. ³⁰ Né-ɔ́, bad ábe Dyöb dêmmadté apwɛd, anchélé bó ábê ábê bad. Abe áchénlé-'ε ahóbe áá békóbnédé áwe e'só, ábe bó-'ε békóbnédé áwe e'só, abagé bó éche ehúmé.

Dyöb ádáá syánē mbwiined ne Yesu Krīstā

³¹ Nzé denɔ́né nímén mekan mésyā́l áte, cheé déhɛle dehób? Nzé Dyöb ádé ne syánē, né nzé ahɛle atáŋgén syánē? ³² Néε Dyöb déebānneé ké awe Mwän. Antéd mó, ábe mó áá áwê á nló míme syánē moosyā́l, né éebaá syánē kéchéé émpēe éche déhédné mó-yε? ³³ Nzé-módé áhōb áá bad ábe Dyöb ápwédé békwédé nkáá? Dyöb dēn dōó áhōbē nén áá dedíi bad ábe békóbnédé áwē e'só. ³⁴ Nzé-módé-ō áhōb áá dekwédé nkáá? Yesu Krīstā awédé, ápuu, adyεé-'ε á ekáá émbáá é Dyöb, áhed-taá ákānnadté syánē. ³⁵ Nzé-ō ahɛle ábél boŋ Krīstā asóg syánē adəŋ? Mekan míme mélénlédé syánē áte, ké'ε ndutul, káa ahé áde bad béhāgkē syánē á meséb? Nzaa, káa awóŋ áde déwō'é mbóté? Nzé-'ε akíme áde bad békímméé syánē? Ké'ε awúu áde bad béhɛdεé syánē awúu? ³⁶ Kálag e Dyöb ehóbe áá,

“Póndé téé bad béwúε sé áyāl echōŋ.

Bényíne sé nēŋgáne ndyōŋ ní mbód míme békagké awúu.”

³⁷ Mmén mekan mésyā́l mébenlad boŋ detómé mó áte, mbwiined ne Krīstā, mó awē adáá syánē boŋ áwōŋgān-ε syánē. ³⁸ Mbíi bwām nén méé chōmchōm éesaá éche éhɛle-ε épāŋ edəŋge éche Krīstā ádáá syánē. Ken kwééd-ε, ké'ε alongé. Ken ángel-ε, ké'ε benkamlεε, ké'ε ngíne éche édé ádyōb. Ken póndé eche dédíi áte nén, ké'ε póndé eché ehúε. ³⁹ Ké ngíne e nkoŋ nímín, ké'ε e nkoŋ nísé, chōmchōm éesaá átíntê e nhəgtéd nisyā́l éche éhɛle épāŋ edəŋge éche Dyöb áwóŋné syánē mbwiined ne Yesu Krīstā, awɛd Sāŋgwéé.

9

Dyöb ne ábē bad bé Israel

¹ Nkale' mbále nēŋgáne mod awē adúbpe Krīstā, meékālēε metóm. Mmēm nlém míme Edáádəŋ éche Esáá élyágtéé, rílanŋe me nén áá chōm éche ríhóbeé édé mbále. ² Ndul e ngíne ne metake mé ngíne bédé me á nlém-tê ³ áyāl e ábēm bad, ábēm baányan ábe syāábōó sēdé mekií mehóg. Áyāl echáb nhede' nén méé né Dyöb dêmbě me ebómán, ábél-ε meebág ne Krīstā. ⁴ Ábēm bad bédíi bad bé Israel. Dyöb áhóbe áá mótdē bó néε ábē bān, alúmté-'ε bó éche ehúmé. Dyöb dêmpě á nchemtεn ne bó, ábe-'ε bó mbéndé. Anlúmed bó ngáne bétəŋgéné mó edúbé abε, bó-'áá ánlāá'ε áá móóbelé chōm éche ánhōbpē áá móóbel. ⁵ Bédíi bad bé mbyaa míme ábéd betaa ábe bémbε se á mbooted. Ade Krīstā áchyáádté-'áá, mómpē néε moonyoŋ, áwāb mbyaa dōó ámbídtē. Mekεnag mébê ne Dyöb á ngíndé ne á ngíndé, mó awē ákamlan chōm ásyā́l. Ebê nê.

⁶ Meehóbéé nén méé Dyöb débenlé chōm éche ánhōbpē áá móóbel. Edé bán saké bad bésyā́l ábe bébídé á mbyaa ní Israel bédé bad bé Dyöb. ⁷ Saá-kaá bān bésyā́l ábe Abrahamε bédé bān bé Dyöb. Dyöb dénlāá Abrahamε áá, “Á mbyaa míme awoŋ mwän Aisige dōó bān ábe ríhóbe méé měbě wε bébídtē.” ⁸ Nén álúmte nén bán bán ábe béchyáá á nyaa e moonyoŋ béesaá bán bé Dyöb. Boŋ bán ábe bēnchyāá'ε nhídtεn ne ngáne Dyöb dénlāá'ε Abrahamε áá móóbel, bóó békoo'ε atóŋ nēŋgáne bán bé mbyaa míme Abrahamε. ⁹ Ade Dyöb dénlāá'ε Abrahamε áá móóbelé mó dyam áde móhóbe, Dyöb dénhōb áá, “Mětīm ámbíd á póndé eche nítíídé. Ene póndé Seraa áwālē mwän a mwεnchóm.” ¹⁰ Saá-kaá nê dēmpεn. Sáá nhóg móó Rebekaa ábe bán bé baachóm bébe bēnwōŋgē. Ane sáá abédéε awesyánē taa, Aisige. ¹¹⁻¹² Á póndé éche bēechyāá'ε ábê bán, áde bēébí'ε ábel dé mbéb ké'ε mboŋ, Dyöb dénlāá Rebekaa áá, “Mwän ambáá ábē mbəledε awe mwän asad.” Dyöb dêmbel nén ábel ényínned nén bán míme mewēmten móó ámbenlédte ábel mwän nhóg ábe áse e aníníi. Embonéd mó ápwɛd mod awē ádáá apwɛd, saké áyāle dyam áde

ane mod ábélé. ¹³ Eténlédé á kálag e Dyöb ngáne Dyöb áhóbé aá, “Mendǎŋ Jakəbe bon ńkǎṣ Esao.”

¹⁴ Chán-nṵ déhṵbpē bṵṵb? Nédē deéhṵb bán Dyöb ákwognad baahóg-ε? Aáy, éesaá nê. ¹⁵ Se’ bṵṵd, Dyöb dénlā Mosεε aá, “Měwōg kénzée ngəl awě ńdǎá ngəl awóg, mēlūmēd-te e’bon bé nlém wée kénzée awě ńdǎá alúmed.” ¹⁶ Né-ṵṵ, mpwεdtéd ń Dyöb méewóó’ε dyamdyam ábel ne chṵm éche bad béhedεε bán ébenled ké’ε éche bébelεé. Dyöb dṵṵ ábenlad ábē e’bon bé nlém ábel kéchéé éche áwémténé abel. ¹⁷ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán Dyöb dénlā Farao aá, “Mpwεde wε kṵŋ ábel bon ńbenled wε álúmed echem ngíne ne ábel bon ádēm đın ákanled nkṵŋsé áte ńsyāāl.” ¹⁸ Né-ṵṵ, Dyöb álúmtē’ ábe e’bon bé nlém wée kénzée awě ápwédé, áwēdē-’ε kénzée nló áte awě ápwédé aá áwúu nló áte.

Meliŋgá mé Dyöb ne e’bon bé nlém é’ Dyöb

¹⁹ Kapóg nyé mod nhóg nyéεsedéd mε bánken, “Nzé nê dṵṵ édíí, cheé ékǎá bon Dyöb ábē áhṵbē’ aá bad bébélé mewusé? Debíí bán modmod eéhēlēε-se ahób aá mṵṵbenlé dyam áde Dyöb áhóbé aá ábel.” ²⁰ Bon wε moonyon, nzé-módé édíí áseded Dyöb dyam? Mbeé e mṵṵg eéhēlēε-se ésedte’ mod awě abelé chṵ aá, “Cheé ékǎá bon éhǎgé mε nyaa echē éhǎgé mε?” ²¹ Nyébíí nén bán ntumé-mbeé, awóó kunze ábenen hyǎg ábe ábenléé mbeé nyaa echē ádǎá. Nzé adǎá, ahελεε atéd hyǎg ábēlēn mbeé ébe; póg ebé mbeé e edúbé, eníníí-’ε ebé mbeé echē bébenladté pǵndé ésyāāl.

²² Kapóg Dyöb áhédé’áá nímē meliŋgá alúmed, áhedé-’ε aá bad bényín eche ngíne. Bon anched yǎl bwámbwam áwεsen bad ábe bēmbēl bon áliŋ. Abe bad bēntǎŋgēn-ne nkṵgsen akud. ²³ Kapóg-ke Dyöb dénwēmtēn-ne álúmed éche ehúmé é ngíne ámín e bad ábe álúmté e’bon bé nlém. Amaá ábē bad abonŋsen ákud éche ehúmé. ²⁴ Syánē dedé-’ε áfínté e ábē bad ábe áchénlé. Saá-kaá áfínté e bad bé Israel dēmpen dṵṵ áchénlé syánē. Achénlé syánē donge á bad kǎáŋne áfínté e bad ábe béesē bad bé Israel. ²⁵ A kálag e Hoseya, Dyöb áhóbé nén aá,

“Bad ábe bēnkēmbé ábēm bad,
mēchǎg bó mēé bédé ‘Abēm bad.’

Aloŋ áde ménkēndǎŋgé mēchǎg dṵṵ mēé ádíí ‘Aloŋ áde ńdǎá.’

²⁶ Melemlem mé hṵm wée ménlāā-’aá bó mēé ‘Nyéēsaá ábēm bad’,

áhed-taá méchǎgké bó mēé bédíí ábēm bán, bán bé Dyöb áde ábage’ alongé.”

²⁷ Nkal é’dǎádǎŋ Yesayaa anhǎád tǎŋgene bad bé Israel aá, “Ké mesonǎgé mé bad bé Israel mēmbuu áte née nsíí nímē ńdē á nkǎg mé edib é nkwxě, nguse chēmpen chṵṵ ékūd e’sooson. ²⁸ Sǎŋgwéé éebébdé pǵndé ábel mekan mésyāāl nímē átómté mbakú aá mṵṵbēl á nkṵŋsé.” ²⁹ Nén áde nēŋgáne Yesayaa ánhṵbpē aá, “Nzé Sǎŋ Dyöb á Ngumε enkēnlyǎgnéd syánē donge dé nchyáátén, né debágáá née myad mé Sodom ne Gomora.”

Paale akánnédé bad bé Israel

³⁰ Chán-nṵ déhṵbpē bṵṵb? Bad ábe béesē bad bé Israel bétímé békóbnédé á’sṵ é’ Dyöb mbwiined ne adúbe áde bédúbpé Křístəə, kénεε édíí bán béewane’áá áte ákobned á’sṵ é’ Dyöb. ³¹ Bon bad bé Israel bėwáné’áá áte béhedé bán bėhíd mbéndé ábel bon bėkobned á’sṵ é’ Dyöb, bon bėnkēnhēnlé. ³² Cheé ékǎá bon bėnkēnhēl? Bėnkēnhēnlé áyāle nén bėwáné’áá áte ákobned á’sṵ é’ Dyöb áyāle nsón nímē bēn bėbélé saké áyāle adúbe áde bédúbpé Dyöb. Bėnkǵd ekuu á aláá áde bad bėkǵdεε ekuu, bėkwē-’ε. ³³ Eténlédé á kálag e Dyöb tǎŋgene nê, nén bán,

“Nyénṵne’, mbanne aláá á Zayṵn
áde débēl bon bad bėkǵdε ekuu,
aláá áde débēl bon bad bėkwag.

Bon kénzée awě adúbpé mó éehúú’ε ne mekáá mé ngēn.”

10

¹ A-baányan, ndəə ne mímēm nlém rísyāāl nén mεé ábēm bad bé Israel békud e'soóson, nkānnad-te bó mεé nê abenled. ² Mbíde bó mbóŋ nén mεé bédáá Dyöb abele ne nlém rísyāāl. Boŋ béekoo'é asōŋten ngáne bétāŋgéné mó abele. ³ Béēsōŋtēnēē ngáne Dyöb ábeléé boŋ bad békobnéd áwe e'só. Bétímé béhede nzii echáb chēn echē ēbēl boŋ békobnéd á'sō é' Dyöb. Né-óó, béesudtēé yāl áhíd nzii echē Dyöb átíídé ábel bad békobnéd áwē e'só. ⁴ Krístəə abelé nsón míme mbéndé éntāŋgēnnē abel, né-óó, kénzēé awē adúbpé mó, akobnad á'sō é' Dyöb.

E'soóson é' bāgnédé ne metúmbé mésyāāl

⁵ Se' bəəd, Mosεε antēl tāŋgene akobnéd áde mod ákobnadté á'sō e' Dyöb áyāle áhídeé mbéndé. Anhób aá, “Kénzēé awē abele chōm ésyāāl éche mbéndé éhóbéé, ákūd alongé áde déemaá'.” ⁶ Boŋ éténlédé á kálag e Dyöb bán nyaa eche adúbe ábeléé boŋ mod ákobnéd á'sō é' Dyöb edii, “Weehóbé áwōŋ nlém-tē nén wεé, nzé-módé ákē ámīn, ádyöb.” (Nédē, áhúd Krístəə ámīn, ásuded mó ásē.) ⁷ Ké-'ε “Nzé-módé ákē ásē á echóg éche éewóo asóg?” (Nédē áhúd Krístəə á echóg éche éewóo asóg áπεεν mó ámbíd á alongé.) ⁸ Chōm-εε kálag e Dyöb éhóbé edii nén aá “Eyale é Dyöb édé wε benben. Edé ekale chó, édé-'ε wε á nlém-tē.” Mmē nkalan rídii nkalan míme sékaleé nén bán nyētāŋgéné adúbe awōŋ. ⁹ Nzé ehóbné nsəl nén wεé, Yesuε adii Sánŋwéé, edúbpé-'ε awōŋ nlém-tē nén wē Dyöb dēmpuúd mó, né wēkūd e'soóson. ¹⁰ Ayāle nén nzé edúbpé á nlém-tē, Dyöb abele' ékobnéd áwe é'sō. Nzé ehóbné nsəl ne wεé módúbpē, ebelé ékūd e'soóson. ¹¹ Kálag e Dyöb ehóbé nén aá “Kénzēé awē adúbpé mó, éehúú'ε ne mekáá mé ngēn.” ¹² Nén adé ne moosyāál, ken mod adé mod a Israel, ken mod eesaá mod a Israel. Dyöb ádii Sánŋwéé a moosyāál nyaa póg, abude-'ε kénzēé anamed awē ahēdné mó nwōŋgen. ¹³ Kálag e Dyöb ehóbe aá, “Kénzēé awē achəgé dīn áde Sánŋwéé aá áson mó, ákūd e'soóson.”

¹⁴ Boŋ chán béhele béchəg mó bán áson ádāb alongé áde béedúbpéé mó? Chán-ne béhele bédúbé mó, nzé béewóge mímē nkalan? Chán-nō béhele béwóg mímē nkalan nzé bad béekanle bó mó? ¹⁵ Chán-ne bad béhele béke bėkanlé bad mímē nkalan áde mod éelóméé bó? Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Nzé mod apééné nkalan mí bwám, ébelé épēēn enyīŋge.” ¹⁶ Boŋ saké moosyāál akobé nkalan mí bwám. Nkal é'dəədəŋ Yesayaa mwēn anhób tāŋgene nê aá, “A-Sán, bó ahéé adúbpé nkalan míme sékálé?” ¹⁷ Né-óó, adúbe ápag ne awóg áde mod áwógé nkalan, bad bétāŋgéné-'ε nkalan míme Krístəə akal boŋ bad bédúbē mó. ¹⁸ Boŋ ndəə asēded nén mεé ken, édé mbále nén bán bėnkēnwógké mímē nkalan-ε? Bėnwóg mó bwám. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

“Ehób éche bad ábe bėkálé'áá mímē nkalan énwōgnēd nkōŋsé áte rísyāāl.

Abāb e'yale bēmpē mesóg mé nkōŋsé áte mésyāāl.”

¹⁹ Ndəə asēded nén mεé ken, bad bé Israel bėnkēnsōŋtēnné mímē nkalan-ε? Mosεε móo asébpé ahób nén aá Dyöb áhóbé aá,

“Mēnaméd bad ábe béekoo alon abé, ábel boŋ nyéwóon bó kónji.

Méenaméd bad ábe bédé eyókél ábel boŋ nyélin.”

²⁰ Nkal é'dəədəŋ Yesayaa mómpē ankwentén ahób ngáne Dyöb dénhōbpē. Anhób á təl e ékwéε aá,

“Bad ábe béehede'aá mε bényíné mε.

Menlúmed yāl wéε bad ábe béesēdte'aá mε.”

²¹ Boŋ Yesayaa anhób tāŋgene bad bé Israel aá Dyöb áhóbé aá, “Bootya mbwembwε káŋ ne ngukél, nlyágé mekáá mεé ábēm bad bétim ámbíd áwēm, boŋ béwúú nló áte, béewógné-'áá mε.”

11

*Dyöb déebáá'è ábē bad bé
Israel á yäl ne abán ásyāäl*

¹ Bɔɔb-pɔɔ, ndə́ asɛded nɛ́n mɛ́ɛken, Dyöb ábáá ábē bad áyāl-ε? Eesaá nê. Mmɛ́n ndii mod a Israel awè abídé á mbyaa míme Abrahamε, á túmbé e Benjamin. ² Dyöb déebáá'è ábē bad áyāl. Bédii bad ábe ápwédé se á mbooted. Nyèbíi chòm éche éténlédé á kálag e Dyöb ngáne Elaijaa ácháá'áá Dyöb, álāngē mó mekan míme bad bé Israel bébélé'áá. ³ Anláá Dyöb aá, “A-Sán, ábén bad béwúú ábonj bekal bé'də́ádə́n bésyāäl, bépántéd-te nímōn menyán mé mende. Mmɛ́mpɛn-εé nlyə́gɛ́, béhede-'ε mɛ́mpɛ awúu.” ⁴ Chán Dyöb dɛ́nkwenténné mó? Ankwentén mó aá, “Mbänné bad ekále saámbé ábē ábēm bad. Bédii bad ábe béebagé Baale, dyöb dé metóm, edúbé.” ⁵ Nê dáo édii káə́n ne bɔɔb. Nguse é bad bé Israel édii édé ábe Dyöb ápwédé ne nímē nsimé. ⁶ Apwɛd áde ápwédé bó ádíi áyāle nímē nsimé saké áyāle mekan míme bébélé. Nzé émbē nɛ́n bán dyam áde bad bébélé dáo ákə́ə bonj Dyöb ápwɛd bó, nédē né saké nsimé móɔ́ ápwédné bó. ⁷ Cheé-ɔ́ nɛ́n álúmtéé? Bad bé Israel bɛ́nkɛnkudté chòm éche békóó ahɛd. Bad ábe Dyöb ápwédé bɛ́nküd chòm éche béhédé'áá, bonj ábíníí, nlém mɛ́nlɛ́l bó á abum. ⁸ Eténlédé á kálag e Dyöb nɛ́n bán “Dyöb dɛ́mbɛl bó edimdim.

Káə́nne e'chii, béenyínnɛ́ɛ, béewógné-'aá.”

⁹ Dabide mómpɛ anhób aá,

“Nkânne' nɛ́n mɛ́ɛ ébel bwɛ́m ábe é'wógte bó menyínge, bóbó é'bê bó nɛ́ɛ melám.

Nkânne nɛ́n mɛ́ɛ, bɛ́kwɛ, Dyöb ákógsɛn-ne bó, áyāle mekan míme bébéléé.

¹⁰ Nkânne nɛ́n mɛ́ɛ Dyöb ákwid bó ndím ábel bonj béehelé anyínen.

Nkânne nɛ́n mɛ́ɛ ápɛ́mted-te bó nted míme rídélé míme ményə́g bó mbíd pónde ésyāäl.”

¹¹ Né-ɔ́, nsɛdte nɛ́n mɛ́ɛ ken áde bad bé Israel bɛ́nkɔ́dté ekuu bonj bɛ́kwɛ, bɛ́nkwɛ́ ne akwɛ ásyāäl-ε? Aáy éesaá nê. Abel áde bɛ́mbɛnlé mbéb dɛ́mbɛ́l Dyöb dɛ́mbɛ́ bad ábe béesɛ́ bad bé Israel etál ákud e'soósonj, ábel bonj bad bé Israel bébê kónjí. ¹² Akwɛ áde bad bé Israel bɛ́nkwɛ́é, ápíínédé bad bé nköŋsé ábíníí bésyāäl nsimé híin. Abé-'ε áde bad bé Israel bɛ́mbɛ́é atóg áyāl e mekan mé edə́ádə́n dɛ́mpíinéd bad ábe béesɛ́ bad bé Israel nsimé ní Dyöb. Nzé Dyöb áhɛle ápɛ́ bad ábe béesɛ́ bad bé Israel anamed nê, áde bad bé Israel bébélé mbéb, né chán-nɔ́ nnam mɛ́pɛ́é abé míme ábɛ́é áde bad bé Israel bésyāäl békudté e'soósonj.

*Bad ábe béesɛ́ bad bé Israel
béebág kúmbe áyāle békúdé e'soósonj*

¹³ Chòm éche ríhɛdɛ́é ahób nɛ́n bɔɔb, nyé bad ábe nyéēsɛ́ bad bé Israel, nyéé rílanɣɛ́é. Ndií mbapɛɛ a nlómag a bad ábe béesɛ́ bad bé Israel, né-ɔ́ mbage' nímɛ́m nsón edúbé ésyāäl. ¹⁴ Kapóg nhélé mbɛ́l bänned bé Israel bébê kónjí bó donɣe á bad bómpɛ́ békud e'soósonj. ¹⁵ Abán áde Dyöb dɛ́mbāngɛ́ bad bé Israel á yäl dɛ́mbɛ́l Dyöb dɛ́ntím ásɛ́ ne bad bé nköŋsé bésyāäl. Bɔɔb-pɔɔ, chán-nɔ́ ébɛ́é áde Dyöb dékobpɛ́ bad bé Israel ámbíd ámpɛ́ nɛ́ɛ ábē bad? Ebɛ́ byánán bad ábe béwédé bɛ́púúde ámbíd. ¹⁶ Nzé bébágé Dyöb epɛd é ewɛle é'so nɛ́ɛ mende, nê álúmtɛ bán éché ewɛle ésyāäl édii éché. Nzé bébágé-'ε Dyöb nkanj mí bwɛl, né nɣɛn chómpɛ́ edii éché.

¹⁷ Bɛ́pagké donɣe á nɣɛn á bwɛl é menzab ábe béwéné, bɛ́bādtɛ́ á nɣɛn é bwɛl é menzab ábe é'kwoge' á ahín-tê. Nyé bad ábe nyéēsɛ́ bad bé Israel nyédii nɛ́ngáne éché nɣɛn é bwɛl bé ahín éche chómpɛ́ ekude mendíb míme mébídé á nkanj mí bwɛl é' bwám. ¹⁸ Ngáne édii-'aá nê, nyéetə́nɣɛnɛ́é nɛ́ɛ nyédíí kúmbe se nyénɔ́né échíníí nɣɛn éche bésélé, nkóŋtéd. Nzé nyédé kúmbe nyééchatán nɛ́n bán saké nyé nyéchāngé nkanj bonj nkanj móɔ́ ríchāngé nyé. ¹⁹ Nyéhɛle nyékume' ekáá á tál bán béhúde éché nɣɛn ábel bonj bébáde nyé áhed. ²⁰ Nê áde mbáale. Béhúde bó áhed áyāle bɛ́nkɛndúbéé, nyé-'ε bétímté nyé áhed áyāle nyédúbpɛ́. Bonj nyéebág kúmbe. Bonj pɛn nyébê mbwóg. ²¹ Nɛ́ɛ Dyöb dɛ́nkɛmbāngé bad

bé Israel akógsen, bó ábe bédé nêngáne ngen éche énsēbē abé, nyêwêmtan bán äbān nyé akógsen-ne? ²² Nyényine nén bán, pēd póg Dyöb ábóó nlém, pēd eníní-'ε alélé áte. Alélé áte wée bad ábe bépáné nzii bon aböñné nyé nlém nzé nyédé nyéhíde' eche nzii. Bon nzé nyéehídé chó, né ähūd nyémpē. ²³ Nzé bad bé Israel ámpē bétédte ábab e'wúu bé nló áte bon bétímné Dyöb, Dyöb détdé bó ámbíd ámpē. Awóó ngíne ábel nê. ²⁴ Nyé bad ábe béesë bad bé Israel, nyé ábe nyédé nêngáne ngen e bwel bé ahín-tê, née Dyöb áhéle nyé ahúd á bwel bé ahín-tê, abádé nyé á bwel ábe bévéné, nyêwêmtan bán éhēlēē-se atéd bad bé Israel átiméd bó ámbíd áhed ámpē-yε? Bad bé Israel bóó bédé nêngáne ngen e bwel echē ensébé abé áyāl e ábê bwel.

Dyöb áwóge' moosyāal ngal

²⁵ A-baányan, nhede mēé nyésōñten dyam áde káñne bōob modmod éēsōñtēnēē, ábel bon nyéewémtán bán nyétómténé debyéé awón. Nhede mēé nyésōñten bán e'lel bé nlém á abum ábe donge á bad bé Israel bēbē káñ né bad ábe béesë bad bé Israel ábe bédübē bésyāāl, bédübpé. ²⁶ Nén débēnléd ábel bon bad bé Israel bésyāāl békud e'soóson. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, "Nsōode äbíd a Zayon.

Abōdēd abé dé mbéb áde mbyaa míme Jakōbe íwóó.

²⁷ A pónde echē mébōdēdtē nítab mbéb dōó mépéé á nchemten ne bó."

²⁸ Bad bé Israel bédé bad bé ekoyí bé Dyöb bōob áyāle bédübpéé nkalan mí bwām, nén ábēnlédé ábel bon nyé bad ábe nyéēsë bad bé Israel nyékud e'soóson. Kénéé edíí nê Dyöb ápwédé bad bé Israel, adii adāá-'ε bó áyāle melë míme ámmwēē ne ábāb betaa. ²⁹ Nén áde áyāle nzé Dyöb apwédé mod bon anāmté mó, né apwédé, anāmté-'ε mó. ³⁰ Bōód, nyéē nyénwúén Dyöb nló áte, bon bōob awúen áde bad bé Israel bévúéné Dyöb nló áte, ábélé Dyöb áwóge nyé ngal, awóngén-ne nyé áwógen mó. ³¹ Né-óó bōob, bad bé Israel híin bévúéné Dyöb nló áte. Dyöb déwōg bó ngal, awóngén-ne bó áwógen mómpē. Ábel nê ábel bon áwōg bómpē ngal melemlem ngáne ánwōgkē nyé bad ábe béesë bad bé Israel. ³² Dyöb ábélé e'wúu bé nló áte é' bad é'dé née é'hédé bó á mbwōg ábel bon áwōg bó baásyāāl ngal.

Bad béε Dyöb mekenag

³³ Nyénone' ngáne Dyöb ápédé nhon abé! Nyénone' ngáne ábíí mam mésyāāl, awón-'ε debyéé áde áchábé ámín. Modmod éhēlēē-se asóñtén ngáne Dyöb ábeléé mam. Modmod éhēlēē-se asóñtén-ne nyaa eche Dyöb ábeléé mam. ³⁴ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán "Nzé-módé ahele se abíí mewémtēn mé Dyöb.

Nzé-módé ahele aléb Dyöb.

³⁵ Nzé-módé akébë Dyöb chōm

ábel bon Dyöb ásábe mó ámbíd."

³⁶ Dyöb dōó áhágé bwēm ésyāāl. Mó akāá bon ábê bwēm é'syāāl é'bé. Mó-'aá awóó ábê bwēm é'syāāl. Ehúmé ébê ne Dyöb á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nê.

12

Nyaa echē éhēdnadté bán alongé á bad bé Krísto ábê

¹ Né-óó, a-baányan, ngáne Dyöb áwóge syánē ngal bwāmbwam, ncháa' nyé mēé nyébê née mēde míme médé á alongé. Mmē mēde mēsān, mékobned-te ne Dyöb. Nén dōó áde nyaa echē éhēdnadté bán nyébage Dyöb edúbé. ² Nyéehídé' mbeltéd mí bad bé nkōñsé. Bon nyémwe Dyöb áhāñlen nyé nlém á abum, ábel nén nyéwōñ abé dékōñlē. Nê débēl nyéēsōñtēn nyéhídē-'ε mam ngáne Dyöb áhēdeé. Nyéēbíí mbon, nyébíí mam míme méwōgte Dyöb menyinje, nyébíí-'ε mam míme métāñgéné.

³ Ne nsimé níme Dyöb ábágé me, nlânge nyé nén meé, nyé modmod eenyíné yäl aá mótömtēnē abé tómaa ngáne módíí. Bon mod-té anyín yäl ngáne ákóó abé. Mod-té anyín yäl nchoo ne nde echē Dyöb ábágé mó nēe mod awē adúbpé. ⁴ Yäl e moonyon edii póg, ewóó pág ne pág, pág téé-’ε ewóó níme nsón. ⁵ Melemem nê dóó edíí ne syāā bad bé Krísto. Debuú áte bon dedíí yäl póg ne Krístəə, syāā modmod eésaa ne mó mwēn. ⁶ Dyöb ábénlé nímē nsimé ábe syánē mod té echē nde, ékábné-’ε áte. Nzé Dyöb ábágé mod nde áhób mekan á dīn á Dyöb, ane mod áhōbē’ nímē mekan nchoo ne adúbe áde awóó. ⁷ Nzé mod awóó nde ábele bad, ábenle bó. Mod awe mó-’ε awóó nde áyáged, áyágte bad. ⁸ Mod awē awóó nde áwéd bad nlém á abum, áwéde bó nlém á abum. Mod awē awóó nde ábíded chōm á ekáá áwōngēn bad, áwōngan bad, eénōnē ámbíd. Awē awóó nde ályáged bad, ályágte bad nyaa echē etángéné. Mod awē mó-’ε awóó nde áwóg bad ngəl, áwóge bad ngəl ne menyinge.

⁹ Mod téé ákon bad adəŋ. Mod téé ákəə ebébtéd. Mod téé ásum mekuu ábel dyam á bwám. ¹⁰ Mod téé ádəŋ mwānyan ne nlém nsyāā. Mod téé ábage waáb edúbé tómaa ngáne ábageé eche yäl. ¹¹ Mod eéchēdē yäl ábel nsón. Mod téé áwéd mekáá áte, ábenle-’ε Sāngwéé ne nlém nsyāā. ¹² E’lyág bé nlém ábe mod téé awóó ábēen bó menyinge. Mod téé áched yäl á metake-tē. Mod téé áwəsən-ne á mekáne-tē. ¹³ Atíntē e nyé bad bé Krísto, nzé nyé mod nhóg atógé chōm, waáb awē awóó chó awōngén mó. Kénzēé awē apedé áwēn, nyékōb mó nken bwám.

¹⁴ Nyékānne nén bán Dyöb ánamed bad ábe béhédé nyé á meséb. Nyéekānné nén bán békud ebómán, nyékānne dāsō bán Dyöb ánamed bó. ¹⁵ Nyéwōg menyinge ne bad ábe béwógé menyinge, nyéleb-pe ne bad ábe bélebe’. ¹⁶ Nyébē nsəl nhóg ne nhóg ne aníníí. Nyéenyēnē dúu ámín. Nyébē echon ne bad ábe béesé dyamdyam. Mod eewémtán aá mótömtēnē debyéé awōŋ.

¹⁷ Nzé mod abelé we mbéb weétimtán mó mbéb. Bon pen etángéné éwēmtān ábel mbon á’sō é’ bad bésyāā. ¹⁸ Mod téé áhəd nzii ábé nsan ne moosyāā. ¹⁹ A-baányan, nzé mod abelé nyé dyam dé mbéb, nyé bēn nyéētimtán mó. Nyétéde Dyöb dēn ákógsen mó. Nhóbe nén áyāle, éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, Dyöb áhōbē aá, “Me-εé ntimtan mbéb ké ríhée nímē mod ábélé. Me Sāngwéé me-εé nhóbe’.” ²⁰ Eténlédé á kálag e Dyöb hōm démpēe pen bán, “Nzé nzaa ewag ábōŋ bad bé ekoyí, ehé bó ndyééd, nzé píd ekóbé bó, ébe bó chōm éche bémwákē. Nzé ebelé nē, ekwágte bó, béhédé-’ε nzii eche béhəŋlanné.” ²¹ Mod eémwāg-se mbéb nkamlán mó. Bon nímēn mbon rítōm mbéb áte.

13

Nyébage benkamlenε edúbé

¹ Mod téé áwógne benkamlenε ábe békamlan mó. Ayāle nkamlen ké nhóg méesaá níme Dyöb déetídéé. Dyöb dó-’aá ábánné benkamlenε bésyāā á atii. ² Né-óó, kénzēé awē eewógné’ mod awē akamlan mó, né eewógnéé ntii ní Dyöb. Bad ábe bébele nē, béhēdte yäl nkógsen. ³ Bad ábe bébele bwám, béewōgēē benkamlenε mbwóg. Bon bad ábe bébele ebébtéd bōó béwóge benkamlenε mbwóg. Nzé weéhēdē wéé móbāŋ nkamlenε, ébelé mekan mé bwám. Nzé ebelé nē, né ákēmtē we. ⁴ Nkamlenε adii mbəledε a Dyöb awē Dyöb ábánné áwōngēn we. Bon nzé ebele mekan mé mbéb étángéné mó abāŋ, áyāle ngíne echē áwóó ákógsen bad eésaa ngēn. Adii mbəledε a Dyöb awē Dyöb ábánné ákógsen bad ábe bébele mekan mé mbéb. ⁵ Né-óó, mod atángéné benkamlenε awógen, saké áyāle ábáa’é nkógsen dēmpēn, bon káŋne áyāle ábíí nén aá níme nlém nílángé mó aá mótāngēnē ábel nē.

⁶ Né-’aá, nyétángéné táásε ámpē asaa, áyāle Dyöb dóó bad ábe bésanŋe táásε bébenléé. ⁷ Nyésábpe mod téé chōm éche nyétángéné mó asábe. Ken táásε-yε, ké’ε mōné ké ríhée níme bélángé nyé bán nyésábe áyāle bwēm ábe nyéwóó. Nyébáa bad ábe nyétángéné abāŋ, nyébage-’ε bad edúbé ábe nyétángéné edúbé ábe.

Nyéɗəŋ nhóg ne aníníí

⁸ Mod eewánlé modmod alúm. Alúm áde nyé mod téé átəŋgéné awáale ádií áɗəŋ nhóg ne aníníí. Kénzée awə adəə waáb, né alónté mbéndé esyáál. ⁹ Mbéndé édé nén bán, “Mod eekábé asón á ndáb e e'wónge. Mod eewúé mod, mod eechíbé. Mod eesíídé chóm é mod.” Echén mbéndé ne échíníí ésyāál chóə éládné boŋ ébé mbéndé póg. Ene mbéndé edíi nén bán, “Dəŋ mwānyoŋ ngáne édáə echoŋ yəl.” ¹⁰ Nzé mod adəə mwānyoŋ eébēlēé mó mbéb. Né-ɔ́, edəŋge élónte mbéndé esyáál.

¹¹ Ngáne nyébíí-’ε nén bán pónɗé emaá apε echə nyétəŋgéné akábned, nyétəŋgéné akábned, áyāle pónɗé e e'soosoy eche syánē édé benben tómaa ngáne énsēbēē abé áde dédúbpé Krístəə dúbpén. ¹² Ehíntén emáá apε, bɪn é'kwógé asáa. Né-ɔ́, déteɗe mbeltéd mé mbéb míme débélé'áá. Déwáa bwēm é' nzum áwan nzum e e'nyínen bé ekíde. ¹³ Déwáale abé á bwám néé bad ábe bédé á e'nyínen bé ekíde. Nyéekāg á ngande éche bad bémwākē mím boŋ mékōbē bó, nyéekábé mesón. Nyéēbēlē-’ε e'tongé é' mekan. Nyéēsɛnlé', nyéebāg-ke kónjí. ¹⁴ Boŋ nyéwōŋ abé áde Sāŋgú Yesu Krístəə. Nyéēbāgē mekan mé esíí mé ekob é yəl etál, nyéēbēlēé ngáne échēn ekob é yəl éche ébēlte nyé mbéb éhedéé áá nyébel.

14

Mod eekáádté waáb

¹ Nyékobe bad ábe ádab adúbe déewúú'é áte. Nyéēpētān-ne təŋge ne mam míme bəwémtnéné nén bán bétəŋgéné abel, ké'ε bétəŋge ne abel. ² Adúbe áde donge á bad ábágé bó etál ádyé kéchéé boŋ bad ábe adúbe déewúú'é áte, béēdyākē donge á bwēm. ³ Bad ábe bədyāg kéchéé béenyínē bad ábe béēdyāg donge á bwēm nkóŋtéd. Bad ábe bó-’ε béēdyāg donge á bwēm béēkaádté bad ábe bədyāg kéchéé áyāle bó moosyáál békóbnédé ne Dyōb. ⁴ Nzé-módé edíí ákáad mbəleɗe a mod ampée? Eche Sāŋ chēn chóə etəŋgéné ahób áá dyam áde ábélé áde bwám ké'ε déesaá bwám. Boŋ Sāŋgwée eche ngíne éwōŋgēn ane mbəleɗe ábel dyam á bwám. ⁵ Bad behóg bétédé donge dé e'pun bán áde etógnén tómaa ábíníí e'pun. Bad behóg-ke bétédé nén bán e'pun é'syāál é'díi nyaa póg. Mod-té átéd nén áá kéchéé éche mówémténé, etəŋgéné ne mó. ⁶ Bad ábe bétédé bán epun ehóg édé etógnén tómaa ábíníí e'pun, bēbele nē ábe Sāŋgwée edúbé. Bad ábe bó-’ε ámpē bədyāg kéchéé, bómpē bēbele nē ábe Sāŋgwée edúbé áyāle béságnan Dyōb áyāl e ene ndyééd. Bad ábe bó-’ε béēdyāg donge á bwēm, bómpē bēbele nē ábe Sāŋgwée edúbé, béságnan-ne Dyōb. ⁷ Syánē modmod eesaá á alongé ne mó mwēn, modmod eewāg-kaá ne mó mwēn. ⁸ Nzé dedé á alongé, né dedé á alongé ábel ngáne Sāŋgwée áhedéé. Nzé dewédé-’ε né dewédé áwóged Sāŋgwée menyíŋge. Né-ɔ́, ken dedé á alongé, ké'ε dewédé, á mekáá míme Sāŋgwée dóo dédíí. ⁹ Nzom echə ekəə boŋ Krístəə awé, ápūū-’ε, abé á alongé, edíi ábel boŋ ábē Sāŋgwée awə bad ábe bəwédé ne ábe bédé á alongé. ¹⁰ Cheé-ɔ́ ékáá boŋ ékáádté mwānyoŋ? Ké'ε, cheé ékáá boŋ ényínē' mwānyoŋ nkóŋtéd? Ebíi nén wéé syánē moosyáál deétyēem á nkáásé á'sō é' Dyōb. ¹¹ Eténlédé á kálag e Dyōb bán,

“Dyōb áhóbé áá, ngáne rídíí á alongé,
moosyáál atəŋgéné me mebóbóŋ abwóge,
moosyáál ákēnē-’ε me áá me-εé ndé Dyōb.”

¹² Né-ɔ́, syánē mod téé deétyēem á'sō é' Dyōb, áláa mó chóm té eche débélé.

Mod eébelté mwānyoŋ mbéb

¹³ Né-ɔ́, syánē modmod eekáádté waáb, boŋ pen mod téé ámad áwē nlém-té áá móotəŋge ne dyam abel mbéd áde débél boŋ mwānyoŋ ákəd ekuu káa ahún á mbébté. ¹⁴ Abé áde rídíí mod nhóg ne Sāŋgú Yesuε, ábélé nkoó abíi nén meé ndyééd ké póg eesaá echə eesaá á'sō é' Dyōb. Boŋ nzé mod adúbpé áá ndyééd édé echə eesaá á'sō é' Dyōb, eedyāg chó. ¹⁵ Nzé edyāg chóm ké éhéé boŋ nē ábele' mwānyoŋ aníníí ebébtéd,

né weewânlené mwānyon edənge. Weémwāg-se chōm éche édyāgkē ébébed alongé áde mod awē Krīstā awédé awē nló. ¹⁶ Weémwāg-se kunze eche éwóó nēe mod awe adúbe áwúú áte, ébēl mod ábel mbéb, ábel bon bad béhōbē' wε mekan mé mbéb áyāl. ¹⁷ Saké adyé á ndyééd ne amwé á mīm dōó ádé etógnén á nkamlen í Dyöb. Mekan míme médé etógnén médii áwón abé áde átəngéné á'sō é' Dyöb, ábé nsaη ne ábé menyinge míme ríhúú ne Edəádəη éche Esáá. ¹⁸ Kénzée awē abenle Krīstā nē, akobnad á'sō é' Dyöb, bad ámpē bébelé béhōb bán abele dyam á bwām.

¹⁹ Né-óó syánē déwēd yāl áte débele mekan míme mépεene nsaη, ne míme méwōngan syánē awéd nhóg ne aníníí áte. ²⁰ Ehób é ndyééd ébelé-se nyébébed nsón míme Dyöb ábélé. Ndyééd ésyāāl ésáá á'sō é' Dyöb. Bon édé awusé ádyé kéchéé eche ébēl bon mod ampée ákwε. ²¹ Ebóó mod eébélē' chōm éche éhεle-se ébēl bon mwānyan ákōd ekuu. Ken ádyé nyam-ε, ké'ε ámwé mīm, ké'ε ádyé kéchéé émpēe. ²² Kéchéé éche édúbpé təngene mímén mekan, édii átíntē e nyé Dyöb. Nnam ne mod awē abíí aá móóbeleé dyam áde ádé mbéb təngene dyam áde ámáá alúmed aá ábóó. ²³ Bon kénzée awē nlém ríkəgladté á abum nén aá móótəngeneé nyaa e ndyééd póg adyé bon átim chó adyé, né Dyöb déhōb aá abelé mbéb áyāle eébenledéé áde adúbe ábel chōm éche átəngéné abel. Nzé mod abelé dyam áde nlém ríkəgladté mó á abum aá átəngéné káa déetəngeneé, né abelé mbéb.

15

Awoged bad menyinge, saké éched yāl

¹ Syánē awe adúbe áwúú áte, detəngéné nēe déwōngéné bad ábe adúbe déewúú' é áte. Deébélē mekan dásō nyaa eché ebōηnéde syánē bēn. ² Syánē mod téé atəngéné nēe ábeleé mam nyaa eché ewógte mwānyan menyinge, áwéd mó adúbe áte. ³ Ké Krīstā mwēn eébele'aá mam dásō nyaa eché ewógte' mwēn menyinge. Bon abelé'aá ngáne éténlédé á kálag e Dyöb nén bán "Nzyāη ésyāāl éche bad bésyáá'aá wε, étímnédé mε." ⁴ Mam mésyāāl míme bēntenlé á kálag e Dyöb se' bōód, bēntel mó áyáged syánē. Nē démbē ábel déwōη e'lyág bé nlém ábe é'húú ne eyale é Dyöb éche ébele bon déwesán, éwēde-'ε syánē nlém á abum. ⁵ Nkánne nén mεé Dyöb áde ábele bon déwesán, áde áwéde-'ε syánē nlém á abum, ábel nyébē á nchemten ne nhóg ne aníníí ngáne nyéhídeé Yesu Krīstā, ⁶ ábel bon nlatén míme nyédíí mbel nyébē nsəl nhóg áken Dyöb, Sáá awē awed Sāngú Yesu Krīstā.

Nyékob nhóg ne aniníí

⁷ Né-óó nyékob nhóg ne aníníí melemlen ngáne Krīstā ákóbé nyé ábel bon bad békene Dyöb. ⁸ Nlāηge nyé nén mεé Krīstā atimé mbaledε a bad bé Israel, ábel bon álóned akag áde Dyöb démbéé betaa. Nē dénlümēd-te nén bán Dyöb ákale mbále. ⁹ Ampē-'ε ábel bon bad ábe béesē bad bé Israel, bébe Dyöb mekenag áyāle ngəl eche awógé bó. Né'aá éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, "Né-óó mēkēn wε átíntē e bad ábe béesē bad bé Israel, mēkōn-ne nkəngé áken ádon đín."

¹⁰ Eténlédé ámpē nén bán,

"Nyé bad ábe nyéēsē bad bé Israel, nyéwógen bad bé Dyöb menyinge."

¹¹ Eténlédé-'ε ámpē bán,

"Nyé bad ábe nyéēsē bad bé Israel, nyékene' Dyöb, bad bé nkōηsé bésyāāl-le békene mó."

¹² Nkal é'dəádəη Yesayaa mómpē ahóbé ngáne éténlédé bán,

"Mod ábíid á nchyaátén míme Jese awē ápē ákamlen bad ábe béesē bad bé Israel.

Awē-'aá bad ábe béesē bad bé Israel bésummé nlém."

¹³ Nkánne nén mεé, Dyöb áde ábage' e'lyág bé nlém ábel nyélōn ne menyinge mésyāāl nyébé-'ε nsaη áyāle adúbe áde nyédúbpé. Nē débēl ngine e Edəádəη éche Esáá ébēl áden adúbe dékwogé' akwog ne akwog.

Nzom echê ekáá boŋ Paale átelé' enén kálag

¹⁴ A-baányan, mmén mbíi bwâm nén mée nyé bèn nyêwóo nlém mí bwâm ábel mam míme Dyöb áhedéé aá nyébel, nyésòŋténé-'e mam bwâm, nyékwognéd-te áyáged nhóg ne aníníí. ¹⁵ Boŋ kénê, donge á mekan ádé áde ríténlé nyé á kálag-té wén. Ntelé mós, ákamtén nyé mímén mekan mésyāāl ésebán mbáa' dyamdyam. Nsimé míme Dyöb ábágé me mós mbéle boŋ rítelé mímén mekan. ¹⁶ Dyöb ábágé me míme nsimé ábé mbaledé awe Yesu Krístə, ákale bad ábe béesě bad bé Israel nkalanj mí bwâm. Mbele mímén nsón nées prise ákal nkalanj mí bwâm míme ríhúú ne Dyöb, ábel nén bad ábe béesě bad bé Israel bébê mendé míme mbágé boŋ mékobnéd á'sō é' Dyöb. Dyöb dékob bó áyāle Edəádəŋ éche Esáá ébéle bésáá á'sō é' Dyöb. ¹⁷ Né-ɔ́, ngáne rídíí ne Yesu Krístə, nwóo nzom ákum ekáá á tál áyāle nsón míme mbenléé Dyöb. ¹⁸ Méēhēlē-se nhób dyamdyam démpēe éetóméé áhób tŋgene nsón míme Krístə ábélé boŋ ríhel abel, ábel bad ábe béesě bad bé Israel bébele ngáne Dyöb áhedéé aá bébel. Mekan míme ríhóbé ne míme mbéle mós méde mekan míme bétŋgéné áhób míme bétŋgéné-'e abel. ¹⁹ Membél míme mam á ngíne e e'chemléd ne menyáké, ne á ngíne e Edəádəŋ é Dyöb. Nén dēmbēl menkál Nkalanj mí Bwâm míme Krístə bwâm ngáne ríkágé'áá bootya á Jerusalem ápe á mbwóg e Ilirikum. ²⁰ Nkénwōŋ nlém ákal Nkalanj mí Bwâm mebwóg míme modmod éēpēdēē mbéd átúb dīn áde Krístə. Membel nê ábel boŋ meékāg wée mod ampée ámaa nsón abooted. ²¹ Nén áde ngáne éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, "Bad ábe béewógé nées béhóbé áyāl echê, bényīn, ábe bó-'e béewōgē áyāl echê mbéd, bésòŋtén."

Paale abelé ntii áke á dyad á Roma

²² Mmén meke míme ríkágé'áá mós mékáo boŋ meéhēlē ape áwēn. ²³ Boŋ bəəb, ngáne mímadé nsón échén pəd é mbwóg, nwóo nlém áte bwāmbwam ápe áwēn, ngáne ríkénwōŋgē mwě ne mwě. ²⁴ Měbwě áwēn nzé nkag á alonj á Spen. Nwóo mewēmtén mée mēnyīn nyé nzé nkag, mée nyéwōŋgēn-ne me áke áwed. Boŋ pen, mēdyéé ne nyé mwāmpīn, dehódéd nhóg ne aníníí nlém, boŋ ríkag. ²⁵ Boŋ bəəb, ndé á nzii áke á Jerusalem áke déwōŋgen bad bé Dyöb ábe bédé áwed. ²⁶ Bad bé Krísto ábe bédé á mbwóg e Masedonia ne á mbwóg e Akaya bényíné nén bán ébōŋ bán bēlad mənē bēlómé betóótōkē bé bad ábe bédé áfinté e bad bé Dyöb ábe bédé á Jerusalem. ²⁷ Bényíné nén bán ébóó bébel nē, bán bétŋgéné bó áwōŋgen. Ngáne édíí bán nnam míme Dyöb ábágé bad bé Israel, bébenlad mós ne bad ábe béesě bad bé Israel, ébóó bán bad ábe béesě bad bé Israel bómpē bēwōŋgen bad bé Israel bwēm nēngáne medyé, mənē ne mbóté. ²⁸ Nzé mímadé mímén nsón á Jerusalem, áde mímáá bó mənē abe míme bēládté bó, mēhidé áke á alonj á Spen. Ene pónde dó-'aá métyēmmē ányīn nyé. ²⁹ Mbíí-'e mée nzé mpedé, échēm epe ébēl nyéekūd nnam míme Krístə míme ríloné mbon.

³⁰ A-bānned, á dīn áde Sāŋgú Yesu Krístə, ne áyāle edəŋge éche éhúú ne échē Edəádəŋ, ncháa nyé nén mée syánē délad mekáá déwéd me akānned nén bán Dyöb áwōŋgen me. ³¹ Nyékānne nén bán Dyöb ánən me ábel nén bad ábe béedúbpe Krístə bébelé me dyam dé mbéb ké ahóg nzé ndé á Judeya. Nyékānne-'e nén bán mənē míme mékiinédte betóótōkē bé bad áfinté e bad bé Dyöb á Jerusalem, békob mós. ³² Ambíd enê dós mēpēé áwēn ne menyīŋge, nzé Dyöb áhede aá ébē áned, ábel boŋ ríkóme áte nzé ndé ne nyé. ³³ Dyöb dé nsanj ábê ne nyé moosyāál. Ebê nē.

16

Paale alómmé baáb melentén

¹ Ndəó mée nyébíi bán awe syánē mwānyan a mmwáád Fibii, awě awōŋgan ábel nsón á mwembé míme ndé á dyad á Senkria, abele nsón mí bwâm. ² Nzé apedé áwēn nyékob mós nken á dīn á Sāŋgú ngáne bad bé Dyöb bétŋgéné abel. Nyébe-'e mós nwōŋgen ké ríhéb míme áhédné nyé. Nyébíi bán mómpē akéwōŋgēn ekud é bad, awōŋgēn-ne me ámpē.

³ Nyéłented me Priskaa bó nchóm Akwilaa ábe syáābōó sébelé' nsón míme Yesu Krístəə. ⁴ Bēnkwentén awé á nló mímēm. Nságnan bó. Saá-kaá mwēmpen nságnan bó, bon káəhne mwembé míme bad ábe béesě bad bé Israel rísyāāl, bómpē béságnan bó. ⁵ Nyéłented me káəhne bad bé mwembé míme míbome' áwab ndáb.

Nyéłented me awem nsón-a-nlém, Epanetuse, adii mod awě abédé mod a'só ádube Krístəə á mbwóg e Esia. ⁶ Nyéłented me Maria, akébel nsón bwāmbwam átíntē echēn. ⁷ Nyéłented me káəhne Andronikuse bó Junia, ábe syáābōó sédé bad bé Israel, bēmbē-'e á mbwog ne me. Bébyééné bwām átíntē e bembapēé bé nlomag, béndūbē-'e Krístəə bon mēdūbē.

⁸ Nyéłented me Amplatuse, adii mod awě adé awem nsón-a-nlém awě rídáá á dīn á Sāngú. ⁹ Nyéłented me káəhne Ubanuse awě syáābōó sēbenle' Krístəə nsón. Nyéłented me káəhne Stakise, awem nsón-a-nlém. ¹⁰ Nyéłented me Apeluse, awě míme mbeltéd mí bwām rínyínnédé nén bán ríkóbnédé ne Krístəə. Nyéłented me káəhne bad bé abum á ndáb áde Aristobuluse. ¹¹ Nyéłented me Herodyone, awě adé awem mwānyan a Israel. Bad ábe bédé abum á ndáb áde Nasisuse ábe bédúbpé Krístəə, nyéłented me bó á dīn á Sāngú. ¹² Nyéłented me Trifane bó Trifosa, bebaád ábe bēbenle' Sāngwéé nsón. Nyéłented me Pesisuse awem nsón-a-nlém, awě akébel nsón bwāmbwam á dīn áde Sāngwéé. ¹³ Nyéłented me Rufuse, awě Sāngwéé ápwédé ábele mó. Nyéłented me káəhne nyaá, atédé me née awe mwān. ¹⁴ Nyéłented me Asinkrituse, Flégone, Hemese, Patrobuse, Hemase, bānned bé Krísto ábe bóōbōó bēbome'. ¹⁵ Nyéłented me Filologuse bó Julia. Nyéłented-te me bānned bé Krísto bé baachóm, Olimpase bó Neriususe ne mwānyan a mmwaád ne bad bé Dyōb bésyāāl ábe bédé ne bó.

¹⁶ Nyéhê nhóg ne aníní tál ne edənge é Krístəə. Mwembé rísyāāl rílómmé nyé melentēn.

Nlyágtén mé asóg

¹⁷ A-baányan, ncháa nyé me-éé nyétéd pónde ne bad ábe bēpene' nkabén átíntē echēn, ábe bēpante bad nzii. Bényágte nyé ayáge áde ápentan ayáge áde nyénsēbēē ayáge. Nyéehídé ábe bad. ¹⁸ Nyéehídé bó ayāle saké awed Sāngú Krístəə bēbenléé bon pen mam míme mébóhnedé bēn mōó bēbeléé. Bényinte' nsal áte, bēhóbé-'e mekan átéd bad ábe bēēsōjtān bwām nlém á abum. ¹⁹ Bad bésyāāl bēwógé nya a eche nyésúmé mekuu áhíd nkalan mí bwām. Né-ōó, mbééné nyé menyinje. Bon nhede nén meé nyébíi ábel mekan mé bwām, ríhedé-'e nén meé nyéebíē' dyamdyam tənģene ábel dé mbéb. ²⁰ Dyōb dé nsan ákwógé Satane ahintēn áwēn ekuu-sé. Nsimé míme awed Sāngwéé, Yesu Krístəə míbē ne nyé.

²¹ Timotie awé sūmōó sébele nsón, alómmé nyé melentēn. Lusiose, Jasene, ne Sosipataa, bānned bé Israel bómpē bēlómmé nyé melentēn. ²² Me, Tetiususe awě ntenle' Paale enén kálag, mémpē nlómme' nyé melentēn née awen mwānyan a Krísto. ²³ Gayose alómmé nyé melentēn. Awe ndáb dōó sédíí, áhed-taá mwembé míbomeé. Erastuse, nkoó-mōné a dyad, ne Kwatususe, awed mwānyan bómpē bēlénté nyé. *

Mekáne mé asóg

²⁵ Syánē débē Dyōb ehúme ayāle nén áwóó ngine áwéd nyé adúbe áte. Nê dō-'aá ménlāā'é nyé áde ríkánlé nyé Nkalan mí Bwām tənģene Yesu Krístəə. Mmē nkalan rídii mbále echē Dyōb dēnkoó'é se etūn, ekēnlúmedté bad. ²⁶ Bon bōob alúmté syánē. Abídté mó áwed bōob ne mekan míme bekal bé'dáədəh bēntenlé á kálag e Dyōb. Abelé nê ábel bon bad bé melon mésyāāl bēwógne mó. Nén ábénlédé ngáne Dyōb dénhōbpē aá ébenléd. Mó adé á ngíndé ne á ngíndé. ²⁷ Dyōb dēmpen dōó áwóó debyéé ásyāāl. Débē mó mekenag ayāle chóm éche Yesu Krístəə ábélé, á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nê.†

* **16:23** Donje á kálag dé'só ábádé nchoo 24: Nê, nsimé míme awed Sāngú Yesu Krístəə míbē ne nyé baásyāāl. Ebê nê. Kálag émpēé ébádé mímén nchoo ámbíd e nchoo 27. † **16:27** Donje á kálag áwóó nchoo 25-27 hén ne ámbíd e nchoo 14.23; émpēé éwóó mó ámbíd e rímén nchoo mwēmpen 14.23; donje áwóó mó ámbíd e nchoo 15.33.

Kálag e'só echē Paalε áténlé Baá Kōrinto Ndibned n kálag

Kálag e'só eche Paalε átélé, bad bé Krīsto ábe bédé á mwembé n Kōrinto bóo ántelée chó. Paalε átélé enén kálag t̄ngene ndutul éche bad bé mwembé békúdáá á alongé ádab, békudé-'ε ndutul t̄ngene ádab adúbe. Póndé echē Paalε átélé enén kálag, dyad á Kōrinto d̄óo ábédé nló n dyad á mbwóg e Akaya á póndé e nkamlen e bad bé Roma. Adé dyad démbyēēn bwāmbwam áyāl e mekan n̄ngáne nyongé echē etómndáá áwed, mekan mé mbwóg m̄māb bémbēēn mó kúmbe, abel dé mekan mé mbinde déntōm áte áwed, bébénlé'áá-'ε myōb híin.

Mekan míme Paalε ákóo awéd áte médii nkabén ne mbinde e mekan éche édé á mwembé-te. Ahóbe ká̄ngne t̄ngene nyaa echē bad bēn̄nēé e'wóngé, nlém míme bad bét̄ngéné awón̄ átii ké dyam ábóo káa déeboó'ε, nyaa echē Edáád̄an̄ éche Esáá ébageé bad nde ne t̄ngene mpuu. Akoó alúmed áte chōm éche nkalan̄ n̄ bwām n̄hóbēé t̄ngene m̄mēn mekan.

Á eped dyōm ne é'láán Paalε ahóbe t̄ngene ed̄ange. Echē eped chó-'áá bad bétómténé abii áf̄intē e enén kálag esyāál.

Nkabté d n kálag

Ndibned 1.1-9

Nkabén míme r̄idé a mwembé-te 1.10-4.21

Mekan mé mbinde ne alongé á túmbé 5.1-7.40

Mb̄eltéd n̄ Bad bé Krīsto ne bad ábe béedúbpe Krīst̄ā 8.1-11.1

Alongé á mwembé ne abele á Dyōb 11.2-14.40

Mpuu míme Krīst̄ā ne n̄ bad bé Krīsto 15.1-58

Nde eche b̄eládté bad bé Krīsto bé Jerusalem 16.1-4

Mekan míme mén̄ne bad b̄en ne nsógt̄en 16.5-24

¹ Mε Paalε, awē Dyōb ápwédé ábē mbapεε a nlomag awē Yesu Krīst̄ā ngáne Yesu Krīst̄ā apwedé mε ábē awē mbapεε ngáne Dyōb dént̄ii'ε, mε ne S̄ostenε, awe syánē mwānyan̄, sēē s̄et̄enlé nyé enén kálag. ² Mwembé n̄ bad bé Dyōb ábe bédé á dyad á Kōrinto, nyéē r̄itenlé enén kálag. Dyōb áchénlé nyé ábē ábē bad ábe bésáá. Asán̄té-'ε nyé abé áde nyéd̄ii ne Yesu Krīst̄ā. Melemlem n̄ d̄óo ápwédé bad b̄emp̄ēe ábe bédé h̄m-t̄éé, ábe bébenlad d̄in áde awe syánē S̄ángw̄éé, Yesu Krīst̄ā. Adii awab S̄ángw̄éé, abé-'ε awe syánē. ³ Nsimé ne nsan̄ míme n̄húú ne Dyōb, Tit̄é awēd ne míme S̄ángú Yesu Krīst̄ā, n̄b̄e ne nyé.

Paalε aságnan Dyōb áyāl e mwembé n̄ Kōrinto

⁴ Nságnan Dyōb póndé t̄éé áyāl ech̄en, áyāle nsimé míme ábágé nyé mbwiined ne Yesu Krīst̄ā. ⁵ Abé áde nyéd̄ii mod nhóg ne Yesu Krīst̄ā ábélé Dyōb ábágé nyé chōm esyāál nyaa echē elóné mbon. Abelé nyékale m̄mē nkalan̄ nyaa eche eh̄dnad, nyēs̄on̄t̄ené-'ε mam m̄esyāál bwām t̄ngene m̄mē mekan. ⁶ Nén ál̄umte bán nkalan̄ t̄ngene Yesu Krīst̄ā míme sékánlé nyé r̄ikóo nyé asól á nlém-t̄é. ⁷ Né-ǎó, nyéetógéé nde ké pág ábele Dyōb, ngáne nyésin̄éé póndé eche S̄ángú Yesu Krīst̄ā ál̄umēdt̄é yāl. ⁸ S̄ángú Yesu Krīst̄ā mw̄en-εé áb̄ēl adúbe áwúú nyé áte ká̄ngne á asóg dé nk̄nsé ábel n̄n á epun éche áp̄εé ákáad bad, bad béeh̄b̄e bán dyam dé mbéb ké ahóg áde nyéb̄élé. ⁹ Dyōb ábele' ngáne áhóbé áá mó̄b̄ēl, mó apwedé-'ε nyé ábē mod nhóg ne awe Mwān, Yesu Krīst̄ā.

Paalε ad nkabén méēbāg át̄intē e bad bé Dyōb

¹⁰ A-baányan, ncháa' nyé á dñn áde Sánjú Yesu Krístæa nén meé, nyé moosyáal nyépe á nchemten áyāl e kéchéé éche nyéhóbéé ábel bon nkabén méebāg áfinté echên. Bon pen nyébê mod nhóg á mewêmtēn ne áyāl e kéchéé éche nyéhóbé bán nyébele'. ¹¹ A-baányan, nhóbe nén áyāle bad ábe Kloo bélāngé me bán nyé bēn ne bēn nyésenle'. ¹² Chōm éche nhóbéé édíi nén, áfinté echên, baahóg béhóbe' bán "Ndii mod awē ahíde ayáge áde Paale", donje bán, "Ndii mod awē ahíde ayáge áde Apolose", ábíní bán, "Nhíde ayáge áde Petro", bémpee-'e bán "Ndii mod awē ahíde ayáge áde Krístæa." ¹³ Nédē nyéhede ahób bán Krístæa akābné áte-yē? Me Paale-éé bēmboméé á awōg á nló nímēn'ē? Ké'ē á dñn ádēm, me Paale, dōo bēndusénné nyé? ¹⁴ Nságnan Dyōb nén meé menkēndusénné nyé modmod éetóméé Krispuse bó Gayos. ¹⁵ Né-ōó, nyé modmod nyéehēlē se nyéhób bán nyékudé edusen á dñn ádēm. ¹⁶ (Mendusēn kááñe abum á ndáb áde Stefanuse. Méekāmtānnē pen me ndūséné mod ampée.) ¹⁷ Krístæa enkēnlómmé me ádusen bad. Bon pen anlóm me ákal nkalan ní bwām, menkāl-le mó ésebán mbēnlad e'yale ábe é'lūmte debyéé á moonyon. Nzé membēnléd e'yale ábe é'lūmte debyéé á moonyon né nkalan tñngene kwééd eche Yesue áwédé á awōg, méebáá dyamdyam.

Paale ad Krístæa adii ngine ne debyéé á Dyōb

¹⁸ Dyam áde nhóbéé ádíi nén, nkalan tñngene kwééd eche Krístæa áwédé á awōg rídii chōm éche édé eyókél wéé bad ábe békē á dñ á muú. Bon ne syánē bad ábe békūd e'sooson, nímē nkalan rídii ngine e Dyōb. ¹⁹ Etēnlédé á kálag e Dyōb nén bán Dyōb áhóbé aá,

"Mēbel debyéé áde bad ábe bēwēmtan bán bēwóó debyéé ányīnnēd nén déesaá dyamdyam, melūmēd-te nén meé bad ábe bēwēmtan bán bēbíi dyam, bēēbíi'ē dyamdyam."

²⁰ Né-ōó, élūmté nén bán mod a debyéé eesaá dyamdyam, meléede a mbéndé a bad bé Israel eesaá dyamdyam. Bad ábe bélānge bad mekan ne debyéé enén pónde béesaá dyamdyam. Dyōb álūmté aá debyéé dé nkōñsé ádíi eyókél ngēn.

²¹ Ngáne édíi bán Dyōb ábēnlédé áde debyéé ábel bon bad bé nkōñsé béebēnlád ádab debyéé ábíi mó, mó Dyōb amaá atii aá móōsōñ alongé á bad ngáne bédūbpē nkalan níme sékaleé tñngene Krístæa. Kénēe bad ábe bēēbíi Dyōb bétédé nén bán póle e e'yókél é' bad chōó sékaleé. ²² Bad bé Israel bédæ bán bényīn e'chemléd é' menyáké bon bédūbē, bad bé Grikia-'e béhede debyéé áde áchábé ámīn. ²³ Bon sé pen, sékale nén bán Krístæa, Ane-awē-Béwógté, anwē á awōg. Ne bad bé Israel, nímē nkalan rídii dyam áde bēnkēndāngé awóg ne awóg dēn, ne bad ábe bó-'e béēsē bad bé Israel, nímē nkalan rídii eyókél ngēn.

²⁴ Bon Dyōb áchénlé donje á bad ábē ábē bad. Bó donje á bad bédii bad bé Israel, ábíní-'e bad bé Grikia. Ne ábēn bad nímē nkalan níme sékaleé rídii Krístæa, mó adé ngine e Dyōb, mó-'aá adé debyéé á Dyōb. ²⁵ Chōm éche ényīnnad nēe eyókél é Dyōb étómé debyéé á moonyon. Eche chó-'e ényīnnad nēe ewōmwōm é Dyōb, étómé ngine e moonyon.

²⁶ A-baányan, nyékamten nyaa é bad éche nyébédé á pónde eche Dyōb áchénlé nyé ábē bad. Bad bé nkōñsé bēnyīn nyé nguse é bad nēe bad ábe bēwóó debyéé. Nyé nguse é bad nyébédé benkamlēne. Nyé nguse é bad nyēmbíd á túmbé é benkamlēne. ²⁷ Bon Dyōb ápwédé bad ábe bad bé nkōñsé bēntēdtē nēe e'yókél é' bad. Abelé nē ákwáged bad ábe béchágé yāl á nkōñsé-te nén bán bēwóó debyéé. Dyōb dēmpwēd-te bad ábe nkōñsé ményīnnē nēe bad ábe béēsē etógnēn. Ambel nē ákwáged benkamlēne. ²⁸ Dyōb dēmpwēd bad ábe bad bé nkōñsé bēnyīnnē bán bédé nkóñtéd, ápwēd ábe bēnyīnnē bán béesaá dyamdyam, bad ábe bēnyīnnē bán béesaá dyam dé abēlen. Dyōb dēmbel nē álúmed nén aá mam níme bad bé nkōñsé bényīné bán méde etógnēn, méesaá chōmchōm.

²⁹ Ambēl nē ábel bon modmod eékūmē' ekáá á tál á'sō é' Dyōb. ³⁰ Chōm éche ábēnlé nyé chōó ékáá bon nyébé mod nhóg ne Yesu Krístæa. Mekan níme Yesu Krístæa ámbēnlé, ne syánē, debíi bán ádíi debyéé á Dyōb. Nédē, Yesu Krístæa mó abelé bon syánē débēlé mekan níme métāngéné, debé bad ábe bésáá, mó-'aá akōdté syánē á mbēb-te. ³¹ Né-ōó, etēnlédé

á kálag e Dyöb nén bán “Kéñzéé awě akume ekáá á tâl, ákume’ ekáá á tâl dásō áyāle dyam áde Sāngwéé ábénlé mó.”

2

Paale abēnlédé ngine e Dyöb ákal nkalanj tângene kwééd eche Yesue

¹ A-baányan, áde nípédé áwēn ákale nyé nkalanj níme ríhóbe mam tângene Dyöb,* meébenlád-taá e’yale é’mbáá ké’ε debyéé ámbáá. ² Membel nén áyāle áde ríbéde átínté echēn memmād á nlém-tē nén méé meébenlé dyam démpēe éetóméé ákal nkalanj tângene Yesu Krístā ne kwééd echē áwédé á awōg. ³ Ade ríbéde ne nyé menkēnkwoǵnédte mmēn ábel nsón, mbwōg ríbéde me áte, nlém ríhūnē-’ε me á abum. ⁴ Ade rí’yágté’áá nyé, ríkanlé-’ε nyé, póle echē rílánǵé’áá nyé eebédeé póle echē etéde bad nlém á abum echē edé debyéé ámbáá áte. Meékanle’áá-’ε nyé ne debyéé ámbáá ábel nén nyédúbe chōm éche rílánǵéé nyé. Bonj pen áde ríkanlé’áá nyé nkalanj rí Dyöb, mekan níme ríhóbe’áá mélúmté’áá bán ngine e Edáádānj é Dyöb edé áwēd-te. ⁵ Meéhede’áá méé nyédúbe nkalanj rí Dyöb áyāle mod ábénlédé debyéé ámbáá ákale nyé mó. Bonj nhedáá méé nyédúbe níme nkalanj ngáne Dyöb dēn ábénlédé eche ngine ábel nyédúbe.

Debyéé áde áhúú ne Dyöb

⁶ Kénē-’ε ámpē, nzé sēde ne bad ábe bémáá awúu áte á adúbe-tē, sēbelé sébenlád debyéé nzé sēkanle bó póle. Adé debyéé pen déēbāǵkē debyéé áde mod a nkōǵsé ábenlادتé. Déesaá-’áá debyéé áde ké benkamlēne bé nkōǵsé bé’ chii bébenlادتé. Abé benkamlēne bédii bad ábe nímaab nkamlēn mébēē á esōj é pondé. ⁷ Debyéé áde sébenlادتé ádíi debyéé áde Dyöb ábáǵé sé. Sékale ntii rí kun níme Dyöb ábénlédé áde debyéé ábel. Ngen e’só Dyöb dénkēnlúmédte modmod nímén ntii áte. Mmēn ntii níme Dyöb átíídé ahóbe áá syánē ámpē dēbē áse e éche ehúmé á pónde echē ehúé’. Dyöb déntii áá móǵbelé syánē nē se áde éēhāǵēē nkōǵsé. ⁸ Nkamlēne a nkōǵsé ké nhóǵ enkēnsōǵtēnné ádēn debyéé á Dyöb. Áyāle nzé bēnsōǵtēn chōm éche Dyöb ábéláá, né bēnkēnwúú’ε Sāngwéé a edúbé abome áde bēmboméé mó á awōg. ⁹ Bonj kénē-’ε ámpē, éténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

“Mam níme Dyöb ábóǵséné ábele ábē bad ábe bédáá mó, médíi mam níme modmod éēnyīnēē mbéd,

nímē modmod éēwōǵēē mbéd,

níme modmod éēkāmtenēē-’áá áwe nlém-tē mbéd.”

¹⁰ Mmēn mekan mó Dyöb álúmté syánē. Echē edáádānj chōǵ ánlōmmē álúmed syánē nímén mekan. Edáádānj éne mekan mésyāǵl áte, ébíi-’ε mekan mésyāǵl, káǵne mekan mé Dyöb níme mod éeheléé-se awámsén asōǵten. ¹¹ Modmod eebyéé’ε mewēmtēn mé mod ampée. Edáádānj éche edé mod áte chōǵ ébyéé’ níme mewēmtēn. Melemlem nē dōo modmod éebíi’ε mewēmtēn mé Dyöb, étóméé Edáádānj é Dyöb. ¹² Edáádānj éche syánē déwóó éhúú ne Dyöb. Deewóó’ε edáádānj é nkōǵsé. Dyöb ábáǵé syánē échēn Edáádānj ábel désōǵten mam mésyāǵl níme ábééné syánē níme nsimé.

¹³ Né-ǵó, séēbenlادتé e’yale ábe moonyōnj ábenlادتé áde debyéé áyáǵed bad. Bonj sébenlad e’yale ábe Edáádānj é Dyöb élyáǵtēé sé áhób. Sébenlad e’yale ábe Edáádānj élanǵéé sé tângene níme mekan. ¹⁴ Mod awě eewóo Edáádānj é Dyöb áte eedúbpéé mekan níme Edáádānj é Dyöb élanǵéé bad áyāle anyīne mó eyóké. Ééhēlēē-’ε mó asōǵten áyāle Edáádānj éche Esáá chēmpēn chōǵ éwōǵgan bad ádol mekan mé Dyöb áte bwám. ¹⁵ Mod awě awóo Edáádānj áte ádol mekan mésyāǵl áte bwám. Bonj modmod ééhēlēē-se asōǵtēn mewēmtēn níme ane mod. ¹⁶ Edé nén ngáne éténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

“Nzé-módé abíi mewēmtēn níme Sāngwéé?”

* 2:1 Mam tângene Dyöb; donǵe á kálag dé’só áwóo: mam tângene mekan mé e’koǵnéd mé Dyöb.

Nzé-módé ahēle se aléb-pe mó?”
Boŋ syánē dewóó mewēmten míme Krīstəə.

3

Paale aá bembəlede bé Dyöb bəo bə moosyāal bédii

¹ A-baányan bé Krīsto, meéhele'aá sé nláá nyé mekan ngáne nlanḡeé bad ábe adúbe adāb áwúú áte áyāl e mekan mé Dyöb. Boŋ nlanḡe'áá nyé mam ngáne nlanḡeé bad ábe béwóó mewēmten mé moonyon a ekob. Nyébédé néε nkáál, mentéd nyé néε bad ábe bēmbotéd ábē mod nhóg ne Krīstəə. ² Abii dáo nkáál mímwáa'é, eedyáḡké ndyééd echē elélé. Né-'aá me-'ε mēmbotédte nyé mam míme méelele áte tḡḡene nkalan n Dyöb ayáged. Menkēnyáḡédté nyé mam míme méwúú áte, áyāle ene pónde nyēnkēnkwoḡké ákob mó. Ké bəob-pe nyéekwōḡēē ákob mó. ³ Ayāle nyédii nyéhíde' mekan mé ekob é yāl, nyēwánléné nhóg ne aníní kónjí, nyé bēn ne bēn nyéswantán-ne. Bəob áde nyédii nyébeleé mímén mekan éélūmtēē bán nyédii nyéhíde échēn esíí é mekan mé ekob é yāl-ε? A mbále, nyébeleé néε bad ábe béwóó dásō nsōḡten mí moonyon. ⁴ Chōm éche ékáá boŋ ríhōbē nēn édii nēn, átíntē echēn bad behóg bēhōbe bán, “Ndii mod awē ahíde ayáge áde Paale,” ábíní-'ε bán, “Ndii mod awē ahíde ayáge áde Apolose.” Enén ndín e mbéltéd elūmte' bán nyēwóó dásō nsōḡten mí moonyon.

⁵ Bəob-pəó, nzéé Apolose ádíí? Nzéé me, Paale-'ε rídíí? Bembəlede bé Dyöb ngēn bəo sédíí. Sēwōḡḡéné nyé adúbe Krīstəə. Sé mod téé abele nsón míme Sāḡḡwéé ábáḡé mó aá ábel. ⁶ Ndii mod awē awéné mbál-e-bū, Apolose-'ε mó adé mod awē asyáḡé'áá ene mbál mendíb áyāl, boŋ Dyöb dáo dēmbēl boŋ mbál ríkwoḡe' saké sé. ⁷ Né-əó, mod awē awéné ne mod awē asyáḡé mendíb bə modmod béesaá etóḡnén. Mod awē adé etóḡnén adii Dyöb. Mó abele boŋ mbál ríkwoḡe'. ⁸ Mod awē awéné ne mod awē asyáḡé mendíb bébeleé nsón nhóg, Dyöb désābē-'ε bə mod téé nchoo ne nsón míme ábélé. ⁹ Bembəlede bé Dyöb ábe bébele nsón nhóg bəo sédíí. Nyé bad ábe nyédúbpe-'ε nyédii nēḡḡáne nzag echē Dyöb áwóó. Nhele ríhəḡtén-ne nyémpē ábē nēḡḡáne ndáb echē Dyöb álóo'é.

¹⁰ Mbēnlédé nsimé míme Dyöb ábáḡé me ábel nsón nēḡḡáne nlóó-ndáb awē awóó debyéé álón ndáb. Mensáá nsón n Dyöb átíntē echēn, bembəlede bémpēe békēné nsón míme rísáádé á'sō. Boŋ kēnzéé awē álóo' atḡḡéné atéd pónde ngáne álóo'é ámín e nsón míme bémáá asáa. ¹¹ Ayāle modmod éhēlēē-se ábel nsáaned mémpēe éetóméé míme mímáá ábel. Mmē nsáaned rídii ayáge áde n'yáḡté nyé tḡḡene Yesu Krīstəə nēn meé, Dyöb ásoo' áded alonḡé mbwiined ne Yesu Krīstəə. ¹² Donḡe dé bembəlede bébenlad bwēm nēḡḡáne gól, sílva ne meláá mé etóḡnén ákēen mímé nsón á'sō. Bembəlede bémpēe-'ε bébenlad bwēm bé nsón bémpēe ábe é'bídé áyāl e mel, ne ábe é'dé byaá, ákēen nsón á'sō míme bésáádé. ¹³ Pónde ēpē echē moosyāal ányinnē nyaa e nsón echē mod téé ápédé ábel. Ayāle á epun éche Yesuε ápeé ábídéd mam mésyāal áwed. Ebē nēḡḡáne mod awē ahédé bwēm á dü, boŋ muú mbēl anyín éche éhele-se éhyán ne eche éhéle-se éhyán. ¹⁴ Nzé nsón míme mbəlede ábélé ámín e nsón míme bémáá asáa méehyáa, né ákud nsábe. ¹⁵ Boŋ nzé nsón míme mbəlede ábélé ámín e nsón míme bémáá asáa ríhyáa, ane mbəlede éekudté chōmchōm, boŋ kénē, mwēn ádíí abé mod nhóg ne Krīstəə. Boŋ pen ábē nēḡḡáne mod awē abídné mehélé á ndáb-te echē ehyáa. Adii abé á alonḡé boŋ chōm ésyāal éche áwóó émad ahyán.

¹⁶ Ndúbpe méé nyébíí bán nyédii abón áde Dyöb ádyεε'é áte. Edəádəḡ é Dyöb édé átíntē echēn. ¹⁷ Kēnzéé awē abéte abón á Dyöb, Dyöb dēbēbéd ane mod, áyāle nēn wéε Dyöb ádyεε'é ádíí hōm áde áde ngəḡḡú. Nyébēn-naá nyédé áde hōm áde áde ngəḡḡú.

¹⁸ Modmod eédōḡē yāl. Kēnzéé awē awémténé átíntē echēn aá mówōó debyéé á nkōḡsē-te wén, átímed yāl eyókél é mod ábel boŋ ákon debyéé awóḡ. ¹⁹ Nlanḡe nyé nēn áyāle, dyam áde bad bé nkōḡsé bényínéé bán áde debyéé dáo Dyöb ányínéé néε eyókél é akan. Debíí bán nēn áde mbále áyāle éténlédé á kálag e Dyöb nēn bán, “Bad béwēmtan bán

béwóó debyéé bon Dyõb ábenlad ádab debyéé dën ákób ádab akwâb.”²⁰ Eténlédé ámpē nén bán, “Sánḡwéé abíí aá bad ábe béwēmtan bán béwóó debyéé ádab debyéé déesaá dyamdyam.”²¹ Né-ṵ, modmod eékūmnē baányon ekáá á tâl, áyāle nyéé Dyõb ábágé bwēm é’syāāl.²² Dyõb álómé me, Apolose ne Petro áwõngen nyé. Bwēm é’syāāl ábe Dyõb áhágé á nkõḡsé, abagé nyé bó ábenled. Ké nyêbé á alongé ké’ε nyêwé, Dyõb ábélé nê á mbon mīmēn. Mekan-ne míme mébenlad ne nyé bõb ne míme mébenléd ne nyé á póndé eche ehúé’ á’sõ, médíí á mbon mīmēn. Abén bad bésyāāl ne abén bwēm é’syāāl Dyõb ábágé nyé bó.²³ Nyêdíí bad ábe Krīstā, Krīstā mó-’ε abé ane awē Dyõb áwóó.

4

Paale aá Dyõb ápwéde bõ ábele Krīstā

¹ Nyétéd sé nēḡgāne bad ábe bébenle Krīstā, ábe Dyõb ábélé aá bélāḡge bad mekan mé e’kõḡnéd. ² Chõm éche éhednad bán échē ndín é bembæde bébel édíí ábel nsón bwām míme echab sán ábágé bõ aá bébel. ³ Bon me meewóó’é póndé ábel ne kéchéé éche nyé ké’ε mod ampée áwóó áhób tâḡgene nsón míme Dyõb ábágé me aá mbel. Ké mmēn meehóbéé tâḡgene nsón míme mbelée, ké mbóó ké’ε méebõ’é. ⁴ Meenyínéé awusé ké ahóg áyāl e nsón míme mbelée bon nê déélūmtē nén bán chõm ésyāāl éche mbelée étāḡgéné. Sánḡwéé mwēmpen mó abíí nsón míme mbelée, ké rítāḡgéné ké’ε méētāḡgené. ⁵ Né-ṵ, nyéehóbé bán mod abelé nsón mí bwām ké’ε abelé nsón mé mbéb áde póndé éepēdē ábel nê. Ene póndé epē áde Sánḡú Yesu Krīstā ápéé. Ade ápéé, ábidēd bwēm ábe é’bédé á ehintén-té á e’nyínen bé ekíde abíde-tē bad mewēmtēn áwed míme modmod énkēmbí’é. Ene póndé dõ-’aá Dyõb dékenné mod téé ḡgāne ápéde nsón ábel.

⁶ A-baányon bé Krīsto, nhóbe’ mímēn mésyāāl áyāl echēm ne Apolose áwõngen nyé ásõḡten. Ntéde sé bad bébe nēḡgāne elānsén ábel nyéyáge e’yale ábe behóbéé nén bán “Mod ábele dāsõ mekan míme méténlédé.” Modmod ekunné mod nhóg ekáá á tâl se ányíne aníníí nkõḡtéd. ⁷ Dyõb áhágé mod nhóg etõḡnén tómaa aníníí-yé? Cheé mod ádíí éche Dyõb déebelée bon abé? Cheé-õ mod ákumēnné ekáá á tâl, áde édíí bán kéchéé éche mod ádíí Dyõb dõ ábélé mó?

⁸ Bõb nén nyélūmte byánán nyêwóó chõm ésyāāl éche nyétõḡnéné. Nyélūmte byánán nyésudé nhõn. Nyétēdté sé bembæde, nyé bēn nyêwēmtan bán nyêdíí kâḡ. Mendāḡ nén méé nyékon kâḡ abé ábel bon sémpē sékamlan ne nyé. ⁹ Nwēmtan nén méé Dyõb ábélé aá sé bembæde bé nlomag sébē nēḡgāne bad ábe béesē etõḡnén átínté e bad. Sédíí nēḡgāne bad ábe bétómté mbakú bán béwê. Nhóbe nén áyāle bad bésyāāl bēnõne sé ányín chõm éche ébenlad ne sé. Saá-kaá bad bēnpen bon kááḡ ne áḡḡl éñõne sé. ¹⁰ Bad bényíne sé néé e’yókél é’ bad áyāle sébenléé Krīstā. Bon nyépen nyêwēmtan bán nyêwóó debyéé áyāle nyédíí nhóg ne Krīstā. Bad béwēmtan bán séewóó’é ḡḡne ábel dyamdyam bon nyêwēmtan bán nyêwóó ḡḡne échē ehúú ne Dyõb. Bad béebagéé sé edúbé bon bébage nyé edúbé. ¹¹ Kááḡne ne bõb, séewóó’é chõm éche sédyáḡkē ne éche sémwáḡkē. Séewóó’é mbóté éche ékwógé sé ahé. Sēyḡkē mbéte akud á mekáá mé bad. Séewóó’é wéé sédyéé’é. ¹² Sébele ntú rí ḡḡne ábel bon sékud chõm éche séwõḡḡanné échēd yāl. Nzé bad bésyáá’ sé sēlāḡge bõ bán mekan mébéen bõ bwām. Nzé bad bébele sékude metake, séwesān. ¹³ Nzé bad behóbé sé mekan mé mbéb áyāl, séhóbé bõ mekan mé bwām áyāl. Ké bõb bad bédíí bényíne sé mbinde áwab díd-te. Séesaá dyam dé abelen áwāb.

¹⁴ Ntele nén saké áwóged nyé e’sõn bon ntenle nyé áléb nyé tâḡgene mekan míme nyétāḡgéné abíí. Áyāle nyêdíí nēḡgāne ábēm bán ábe rídáá. ¹⁵ Kénée édíí bán nyêwóó bemelēde bé Krīsto híin, mod nhóg mwēmpen mó adé nēḡgāne sáá awēn. Apēen áde nípíínedé nyé nkalan mí bwām ábélé ndíí nēḡgāne sáá awēn a Krīstā. ¹⁶ Né-ṵ, ncháa nyé nén méé nyébele mekan míme mémpē mbelée. ¹⁷ Nén dõ akáá bon rílõmē Timotie áwēn. Adíí nēḡgāne awem mwān á dīn á Sánḡú. Ndáá mó, ayḡḡkē-’ε mekan ábel ḡḡne éhednadte. Nzé apéde ákamtén nyé nyaa e alongé eche ríwóó nēḡgāne mod a Krīsto.

Ene nyaa e alongé edé nchoo ne chõm éche ní'yágtεε mwembé ké ríhée míme ríkagké áte áyáged. ¹⁸ Nyé donje á bad nyédé kúmbe, nyéwēmτān bán méepaá áwēn. ¹⁹ Bon nzé Sánḡwéeé akwēténé, nkwoḡé ape áwēn. Ene pónde-'aá méhεdté áte ábíi chõm éche ábê bad ábe bédé kúmbe békoo'ε ábel. Mébii ké békõnté ngíne awõḡ eché ehúú ne Dyõb ké'ε nsal ngên móo bébeléé áte. ²⁰ Nkamlen ní Dyõb méesaá chõm éche édé á nhóbtéd, bon rídii ngíne eché elũmte' á mbeltéd. ²¹ Ahée abõḡnédé nyé, nyédáá bán nzé mpedé áwēn ríkõgsan nyé áyāl e kúmbe eche nyédíi ké'ε nyédáá bán nzé mpedé rílúmed nyé nlém mé edånge, ríchedne nyé yāl?

5

Paale ahóbé tånḡene akáb dé mesón á mwembé ní Kōrinto

¹ Nwóḡé nén bán mod nhóg áfínté echên akábe asón, nyaa e asón eché ké bad ábe béebii Dyõb béheléé se békāb. Chõm éche ríhóbeé édíi nén meé, mod nhóg áfínté echên akábe asón ne sáá mwaád. ² Chán-nō nyéhele nyébé kúmbe áde édíi bán ane mod rímē mbéb rítånḡéné nyé dásō ndutul awóged. Mó awē abele enén ndín e dyam, nyétånḡéné néε nyénáné mó áfínté echên. ³ Nhóbe meé nyébel nē áyāle kénée méesaá ne nyé, nkamtan nyé pónde téé. Nhóbe byánán ndé ne nyé nén meé mmaá mbakú atómed, ⁴ ne kunze eche Sánḡú Yesu Krístāá ábágé me, nhóbe nén meé nyékõgsen ane mod awē abélé rímē mbêb. Nzé nyélādné, ébê byánán ndé ne nyé, awed Sánḡú Yesu Krístāá ábe nyé ngíne ábel kéchéé éche nyéwēmτéné ábel. ⁵ Nhede meé nyébe ane mod á mekáá míme Satanε ábel bon Satanε ábébed échē ekob é yāl. Kénée édíi bán Satanε ábēbēd échē ekob é yāl, Yesuε äsõḡ eché edāádån ḡ epun éche ápεé ákáad.

⁶ Nyéetånḡeneé kúmbe abé. Nyébii nén bán mbumé ní ngun rísonle' nzé béhédé mwā esulten áwēd-te, melemlen nē dōo ane mod awē abelé rímē mbéb áhele ábel bad bémpeé bébel mbéb. ⁷ Nyéhúd esulten é nchun ésyāāl, ábel bon nyébé nēḡgáne mbumé mékōālē míme méewóo esulten, né-'aá nyékóo abé. Nyédé nén áyāle Krístāá anwé á nló rímēd. Mó ambé néε Mwān-a-Ndyõḡ ní mbód awē bēmbéé néε mendε mé ngande e Nnyíme-ámīn, áyāl e mbéb ní bad. ⁸ Né-õó, nyéwõḡ menyĩḡe ne ene ngande, esulten é nchun éēbāḡ ámpē. Abé ádēd ábê pónde ésyāāl nēḡgáne abé á bad bé Dyõb, deébēlē e'bébtéd é' mekan, deebébe-'ε nlém á abum. Bon pen déwõḡ abé dékōālē, déhíde Krístāá ne nlém nhóg, dékale-'ε mbále.

⁹ Kálag eché mēntelée nyé menláá nyé meé nyéēhoḡné' bad ábe békábe mesón. ¹⁰ Saké bad ábe béedúbpe Dyõb bóo ríhóbáá, kénée édíi bán bó donje á bad békábe mesón, bédé ngoód, bédé bechīb, donje ábenlé-'ε myõb mé metóm. Weéhēlēε-se ebāḡ échén ndín é bad á yāl káõḡ né ehídté á nkõḡsé. ¹¹ Bon bad ábe mēntelée nyé meé nyéēhõḡnē bédii bad ábe béchágé yāl bán bédii bad bé Krísto bon békābē mesón, bēbé ngoód, bébagé myõb mé metóm edúbé, béhōbē bad mekan mé mbéb á yāl, bémwāḡ mĩm bwāmbwam mékōbē bó, bēbé-'ε bad ábe béchíbe'. Nyéedyág ké ndyééd ne échén ndín é bad. ¹² Meewóo'ε kunze ké póg áhób meé békõgsen bad ábe béesē bad bé Dyõb. Bad ábe bédé á mwembé-te bóo nyétånḡéné akõgsen. ¹³ Dyõb dōo dékáad bad ábe béesē á mwembé-te. Eténlédé á kálag e Dyõb nén bán, “Nyéhúd mod awē abele mbéb áfínté echên.”

6

Mod eesómné mwānyan wée bad ábe béedúbpe Krístāá

¹ Nzé nyé mod ké ahée awánléné mwānyan a Krísto dyam, éēkāḡ wée mod awē eedúbpe Krístāá aá ákáad bó. Bon pen áke wée bad bé Dyõb ábel bétimed bó ásē. ² Nyébii nén bán bad bé Dyõb bóo békāad bad bé nkõḡsé. Né-õó, ngáne édíi bán nyéēkāad bad

bé nkòṅsé, nyêtàngéné née nyékáadtéé mpíntéd mé mekan. ³ Nyêbíí bán syánē-éé dékāād ángel. Née édíí-'áá nê, chán-nō déeheléeé baá mam ábe bétoge mbóó átínté echen mbwē-téé amad? ⁴ Né-ṓ, nzé échê ndín é mam épédé átínté echên, nyéētím chó née atéd, nyékēēn wée bad ábe mwembé méētédēē née dyam bán bóbó bémade nyé chó-yé? ⁵ E'són ne nyé. Nédē modmod eésáá átínté echên awě awóó debyéé ákóm nsan átínté e mod bó mwānyan ábe béwánléné-yé? ⁶ Bonj mod atime mwānyan akēen á kóte, bad ábe béédúbpe Dyöb békáadte-'é búmō.

⁷ Asómēn áde nyésōmnēé nhóg ne aníníí á kóte álúmte bán nyèkwédé ne akwē dēn. Edé mbonj mwānyon ápanēn wē tómaa wē ákēen mó á kóte. ⁸ Bonj nyétíme nyēpanne, nyédoge-'é nhóg ne aníníí, nyēbele nê kóṣṣne wée baányonj bé Krísto. ⁹ Nyébíí nēn bán bad ábe bébele e'bébtéd é' mekan béebáá á nkamlēn rí Dyöb. Modmod eédōgē nyé. Bad ábe békábe mesón, bad ábe bébenle myöb mé metóm, bad ábe békábe mesón á ndáb e e'wóngé, baachóm ábe bēnanjad baáb baachóm bémpēe, ábēn bad bésyāā́l bó modmod béebáá á nkamlēn rí Dyöb. ¹⁰ Bad ábe béchibe', bad ábe bédé ngoód, bad ábe bébágé yāl á amwé á mīm, bad ábe béhóbe bad mekan mé mbéb á yāl ne bad ábe bédumne bad bwēm bó modmod béebáá á nkamlēn rí Dyöb. ¹¹ Nyé donje á bad nyēbeláá échēn ndín é mekan. Bonj á dīn áde Sāṅgú Yesu Krístāe ne á Edāádāṅ éche ádēd Dyöb, béhúdé nyé nímēn mbéb á yāl, nyédé bad ábe bésáá, Dyöb ábánné nyé née bad ábe bésáá, nyèkōbnédé-'é á'sō é' Dyöb.

Nyēbenlad échen yāl ábe Dyöb edúbé

¹² Nyé mod nhóg ahele ahób áá, “Nwóó kunze ábel kéchéé éche rídáá abel.” Nê ádé mbále. Bonj pēn saké chōm ésyāā́l éche mod ábeléé éwōṅgan. Mod ahele ahób áá “Nwóó kunze ábel kéchéé éche rídáá abel.” Bonj chōm ké éhéé éetāṅgenēé née étēdēé mē ntān. ¹³ Mod ampée ahele ahób áá “Bébéle ndyééd áyāle abum, bébēl-le abum áyāle ndyééd.” Nê ádé mbále. Bonj Dyöb débēl ábē bwēm bēpě á asóg. Dyöb déebeléé alongé á moonyonj áá bébenle mbinde é mekan bonj abelé dó áá bébenle Sāṅgwéé, Sāṅgwéé mó-'áá atōgne yāl e moonyonj. ¹⁴ Dyöb dēmpuúd Sāṅgwéé, nê dō-'áá ábenlédté eche ngīne ápuud syánē. ¹⁵ Nyéebíí'é nēn bán échen yāl chóó édé pág éche ébélé yāl eche Yesuē-yé? Né-ṓ, nhele ntéd pág é yāl éche Krístāe bonj níke rílatēn ne yāl e akwalēē-yé? Eetāṅgenēé abé nê mbéd! ¹⁶ Ké'ε nyéebíí'é bán mod awě atédé eche yāl bonj álatēn yāl e akwalēē abelé búmō bétímé yāl póg-ε? Eténlédé á kálag e Dyöb nēn bán, “Eché yāl ébe étím yāl póg.” ¹⁷ Bonj mod awě mó-'ε adé nhóg ne Sāṅgwéé abele átím mod nhóg ne mó á edāádāṅ. ¹⁸ Nyéewóó'ε dyam dé abel ne mbinde é mekan. Mbéb ké ríhéé mémpēe nímē mod ábeléé méenōnéé eche yāl. Mod awě akábé asón abelé mbéb tāṅgene eche yāl. ¹⁹ Nyéebíí'é bán échen yāl édíí abón áde Edāádāṅ éche Esáá édyēé'é áte-yé? Dyöb dōó ábágé nyé échen yāl. Saké nyé nyéwóó chó, Dyöb dōó áwóó nyé. ²⁰ Dyöb ácháné nyé ne nkun nímē ríchábé ámīn. Né-ṓ, nyēbenled échen yāl ábe Dyöb edúbé.

7

Paale alébe bad tāṅgene e'wóngé

¹ Bōōb-pōó, mēlāā́ nyé tāṅgene mekan nímē nyétélé á kálag echē nyéténlé mē. Ebóó bán mod eewóó' mmwāád.* ² Bonj ngáne édíí bán akáb dé mesón ábúú áte bwāmbwam, ébóó bán mwēnchóm téé áwōṅ awě mmwāád, mmwāád téé-'ε awōṅ awe nchóm. ³ Mwēnchóm téé atāṅgéné ábelé' mekan nímē mwēnchóm atāṅgéné mwaád abele, mmwāád téé-'ε atāṅgéné ábelé mekan nímē mmwāád atāṅgéné nchóm abele. ⁴ Mmwāád mwēn eékamlánné eche yāl, nchóm mó akamlan mó, melelem nê dōó mwēnchóm eékamlánné eche yāl, mwaád mó akamlan mó. ⁵ Nyé ábe nyéwōṅné, mod ké nhóg eebāṅné waáb e'nonj é'sē, éetómēé né nyé bēn nyéchēmténé bán nyébel nê á esónj é pónde,

* 7:1 Eewóó' mmwāád, donje á kálag áwóó: eénaṅnáád mmwāád.

âbel bon nyéwôh pónde e bwâm âkáne. Bon pen âmbîd e nê nyétângéné abé âmpē ngáne nyénsēbēē abé, âbel bon Satanē eēpiinád nyé mekægsen âkáb asón. ⁶ Meehóbēē nén mēé nnyágte nyé âbel nê, bon nhóbe mēé nê dōo ébóó bán nyébel. ⁷ Mendāh pen mēé bad bésyāal bébê áde béewôh nēé nēe mē. Bon mod téé awóó nde eche Dyöb ábágé mó. Abelé donge á bad aá béwôh mewêmtēn âwôh mmwaád ké'ε nchóm, âbēl-le ábíníí aá béewōō'.

⁸ Bōob-pōó nlânge nyé bad ábe béewōō bebaád ké'ε bechóm ne ábe bédé bekúd mēé, ébóó bán nyéewóó bebaád ké'ε bechóm ngáne mē-ε méewóó'é. ⁹ Bon pen, nzé nyéehel yāl akób, mod-téé awón mmwaád ké'ε nchóm. Nhóbe nén áyāle édé mbon mod âwón mmwaád ké'ε mmwaád âwón nchóm, tómaa âwón esíí é ngíne áte wēé né mōōnwón áde wēewóó'é.

¹⁰ Bōob-pōó, ne bad ábe béwóó bebaád ké'ε bechóm, saké mē nhóbe' pen, Sāngú Yesue mó ahóbe'. Ahóbe nén aá mmwaád eetāngēnēé nchóm atēde. ¹¹ Bon nzé édé bán atēdté nchóm, atāngéné adyēe ésebán awóó' nchóm ampēe, ké'ε bó nchóm bétim ásē. Mwēnchóm-mē eetāngēnēé nēe ánáné mwaád á e'wóngé.

¹² Bōob-pōó, ne nyé bad ábe nyēlyāgé ásē, mē-εé nhóbe' saké Sāngú Yesue. Nhóbe nén mēé, mod awē adúbpé awē awóó mmwaád awē eedúbpē bon ákwentén aá búmō bēdyēe, ane mod eēnānē' ene ndín e mmwaád á e'wóngé. ¹³ Nzé mmwaád, awē mó-ε adúbpé awóó mod awē eedúbpē awē akwēnténé mó awón, ane mmwaád eetāngēnēé ane mod atēde. ¹⁴ Nhóbe nê áyāle nzé mod awē eedúbpē awóó mmwaád awē adúbpé, ákobnéd á'sō é' Dyöb, abé áde ádíí mod nhóg ne mmwaád awē adúbpé. Melemlem, nzé mmwaád awē eedúbpé awóó mod awē adúbpé, ane mmwaád ákobnéd á'sō é' Dyöb abé áde ádíí nhóg ne mod awē adúbpé. Nzé énkēmbé nê, né bán ábe ábén bad béchyáa' é béekobnádté á'sō é' Dyöb. Bon édé nén bán békobnad á'sō é' Dyöb. ¹⁵ Bon pen nzé mod awē adúbpé awóó mod awē eedúbpē, bon awē eedúbpē ahóbe' aá e'wóngé é'maa nyétēdē, é'maa. Nzé nê ábēnlédé, mod awē adúbpé awóó kunze ádyēe nê ésebán bényágte mó ádyēe á ndáb e e'wóngé. Dyöb áhede aá syánē débē nsāh ne nhóg ne aníníí. ¹⁶ Wē, mmwaád awē adúbpé Yesue, kapóg ehēle ésōh alonjé áde awón nchóm awē eedúbpē. Melemlem ne wē mwēnchóm awē edúbpé, kapóg ehēle ésōh alonjé áde awón mmwaád awē eedúbpē.

Paale aá bad bébê ngáne Dyöb dēmpwēdté b́

¹⁷ Bon pen Sāngú Yesue amaá atíí ngáne alonjé áde syánē mod té átāngéné abé. Né-ōó, syánē mod téé ábē nyaa echē ámbēē áde Dyöb dēmpwēdté syánē aá débē ábē bad. Adén dyam dōo ílāngēé mwembé té. ¹⁸ Nzé edé mod awē bēmmádté ayag bon ámbîd e pónde Dyöb ápwēd wē, wēétimē e'chemléd ahúd ábe é'lúmte nén bán bēn'yāg wē. Melemlem, nzé edé mod awē bēnkēn'yagké bon Dyöb ápwēd wē, wēémwāg-sē bēyāg wē. ¹⁹ Ké bēyāgé mod ké'ε bēeyagé mó, nê déesaá etógnén. Chóm éche édé etógnén édíí áhíd mbéndé é Dyöb. ²⁰ Mod téé ábē nyaa echē ámbēē áde Dyöb dēmpwēdté mó. ²¹ Nzé wembé ntāh á pónde echē Dyöb dēmpwēdté wē, nén déetagté wē. Bon nzé echon sāj ahóbe' aá wēebáá ntāh ámpē, ékōb áned. ²² Mod awē ámbé ntāh Dyöb ádēhób aá mópwēde mó adíí nēe kunze áyāle Sāngú Yesue ahúde mó á mehañ. Melemlem ne mod awē enkēmbé ntāh Dyöb ádēhób aá mópwēde mó. Apwēd áde Dyöb ápwédé mó ábélé adíí ntāh awē Krístā. ²³ Dyöb ácháné nyé ne nkun nime íchábé ámín. Né-ōó, nyéewóglán bad ábe bēlānge nyé mekan nime nyétāngéné abel. ²⁴ A-baányāñ, nhede mēé mod téé áwón alonjé áde ánwōngē áde Dyöb ápwédé mó.

Paale ahóbe' tāngene bekúd ne bad ábe béewóó bebaád ké'ε bechóm

²⁵ Bōob-pōó, tāngene bad ábe béewóó bebaád ké'ε bechóm, Sāngú Yesue eelāngēé mē chóm éche ítāngéné nyé aláa tāngene ádén atón. Bon ké nê, awōngēn áde Sāngwēé áwōngéné mē ábē mod awē bad bésúmē nlém áyāl, mēlāā nyé dyam áde núbíí mēé átāngéné. ²⁶ Nnyíné nén mēé ngáne ndutul édíí enén pónde, ébóó bán mod adyēe ésebán

awóo' mmwaád ké'ε nchóm. ²⁷ Nzé mod amaá mmwaád awón, eētēdtē mó. Nzé mod eewóo mmwaád, eéhēdē mmwaád awě awóo'έ. ²⁸ Bon nzé mod awóo mmwaád, eébeléé mbéb. Nzé mmwaád-τε awóo nchóm eébeléé mbéb. Ké nê-'ε bad ábe béwóo bebaád ne bebaád ábe béwóo bechóm békudé metake híin á alongé ádāb. Nzom eché ekəá bon nhōbē nē edii, nhede mēé béekudé nímén metake.

²⁹ A-baányan, chōm éche íwémténé nyé aláa edii nén, póndé echē déwóo á nkōjsé edé esón. Né-óó, bootya bəəb mod awě awóo mmwaád ábii nén aá mmwaád eésaa chōm éche étómténé etógnén abé áwē alongé. ³⁰ Melemlem ne bad ábe bésudne', béētédé nē nēe dyam áde átómténé etógnén abé. Abe bó-'ε bédé menyinge, béētédé nē nēe dyam áde átómténé etógnén abé. Bad ábe béchane bwēm béētédé bán bwēm ábe béchanéé bəə é'tómténé etógnén abé á alongé ádāb. ³¹ Bad ábe behíde mekan mé nkōjsé ámbíd, béebanné nlém á yāl e nímé mekan. Ayāle mekan mésyāāl nímé débéléé á nkōjsé-te chii, mépě á asóg. ³² Nhede mēé dyamdyam déetagté nyé nlém á abum. Mod awě eewóo mmwaád, Sāngwéé móo ákamtanné póndé ésyāāl, ngáne ábenlé-'ε bon awóged Sāngwéé menyinge. ³³ Bon mod awě awóo mmwaád mekan mé nkōjsé mwēn ne mwēn móo ákamtanné póndé ésyāāl. Póndé téé akamtan ngáne átāngéné mwaád menyinge awóged. ³⁴ Né-óó, akamtan mekan mébe akamtēn ahóg. Mmwaád-τε awě eewóo nchóm, ké'ε mwān a mwaád awě eébií mwēnchóm, Sāngwéé móo ákamtanné ne ngáne ábeléé mó. Mekan mésyāāl nímé ábeléé nímé nlém ísyāāl mbāg áhed ábel ásan á'sō é' Dyōb. Bon mmwaád awě awóo nchóm mekan mé nkōjsé mwēn ne mwēn móo ákamtanné. Póndé téé akamtan ngáne átāngéné nchóm menyinge awóged. ³⁵ Nhóbe nímén mekan mésyāāl ábel bon méwōngēn nyé. Meehóbéé mēé nyētāngéné mó ahíd. Bon nhede mēé íwōngēn nyé ahíd chōm éche étāngéné ábel bon nyēbenle Sāngwéé ne nlém nhóg.

³⁶ Nzé mod anyíne aá móəhenlé yāl akób ásin káəñ mówōñ mmwaád awě áhóbé aá mówōo', ákag á'sō áwōñ mó ngáne nímé mewēmtēn mélāngé mó. Nē déesaá mbéb. ³⁷ Bon nzé mod amaá atii áwe nlém-tē, áde béēnyāgtēé mó bon akóbé yāl, amadé-'ε á nlém-tē aá móəwōngé ane mmwaád awě áhóbé aá móəwōñ, né abelé dyam áde áde bwām. ³⁸ Né-óó, nzé mod awóo mmwaád né abelé dyam á bwām. Mod awě mó-'ε akóbé yāl bon eewóo mmwaád abelé dyam áde ábóo bwāmbwam.

³⁹ Mmwaád awě awóo nchóm atāngéné abé ne nchóm á alongé ádē ásyāāl. Bon pen nzé nchóm awédé, awóo kunze áwōñ mod awě ádáá. Ane mod pen átāngéné abé mod awě adúbpé Sāngwéé. ⁴⁰ Bon ne me, nnyíne mēé mmwaád awě nchóm awédé, ábē menyinge nzé adyéé nē áde éewóo'έ nchóm ampée. Mbii nén mēé Edəádəñ é Dyōb chōo élyágte me áhób nímén mekan.

8

Paale ahóbé tñgene medyé nímé bébagéé e'diidinge

¹ Bəəb-pəə, nhóbe tñgene medyé nímé bad bébagéé e'diidinge nēe mende. Edé mbále ngáne éhóbnédé nén bán “Syánē moosyāāl debii dyam.” Ene ndín e e'bií bé akan ebele mod abāg kúmbe. Bon edəngē éwéde syánē áte. ² Nzé mod awēmtan aá móbií dyam, ane mod eébií'ε dyam ngáne átāngéné abii. ³ Bon nzé mod adəá Dyōb, Dyōb ábelé abii mó.

⁴ Bəəb-pəə, nhōb tñgene adyé dé medyé nímé bébagéé ediidinge nēe mende. Debii nén bán e'diidinge, nédē myōb nímé bébenlé mekáá, méesaá dyamdyam. Dyōb ahóg dēmpen dōo áde. ⁵ Bad behóbe bán myōb mémpēe nímé béchəgēé bán myōb méde á nkon mí mín ké'ε á nkon ísé. Edé-'ε mbále bán myōb nímé bad bēn bébenlé mekáá ne besāngwéé bé nkōjsé híin bédé. ⁶ Bon kēnē debii bán Dyōb ahóg dōo áde. Mó adé Titée awě ahəgē chōm ésyāāl, mó akəá-'ε bon debé á alongé. Sāngwéé nhóg mwēmpen-naá adé. Mó adé Yesu Krístəə. Mbwiined ne mó dōo béchəgē chōm ésyāāl. Mbwiined ne mó dō-'aá dedii á nkōjsé. ⁷ Bon saké moosyāāl abii nímén mekan. Donje á bad pen béménténé ábē

e'diidinge edúbé abe nyaa eche kááj ne chii nzé bedyág medyé, bédii béwêmtan bán bébage nímê myõb edúbé. Nlém méewúú' é b́ abum, né-óó béwêmtan bán nímê medyé mébele béesāá' é á'sō é' Dyõb. ⁸ Ndyééd ééhēlēē-se ébēl bad bésán á'sō é' Dyõb. Deéhēlēē-se debé bad bé mbéb nzé dedyééd ch́ ḱ debé bad bé bwām áde déedyédéé ch́. ⁹ Nyétéd pónde pen ngáne nyébenladté kunze echē ebāgnédé nyé bad bé Krīsto. Nyébenlad ch́ nyaa eche nyéēbenlé se áben baányan bé Krīsto ábe nímab nlém méewúú' é á abum béhún á mbéb-te. ¹⁰ Nzé mod awē nlém méewúú' é á abum anyiné nyé ábe nyéhóbé bán nyébíi akan nyedyág medyé á abón áde nímê myõb, nyéebíi' é bán nén dētéd mó nlém á abum ádyé medyé níme b́ágé ábê e'diidinge née mende-ye? ¹¹ Né-óó, wē awē echagé yāl wēé mod awē abíi akan, ehede wēé mwānyon awē Krīstāá áwédé áwe nló áwē áyāle ábõn e'bíi bé akan-ε? ¹² Nzé ebelé mbéb wēé mwānyon, né Krīstāá móó ébélé mbéb áyāle ebelé mwānyon a Krīsto ebébtéd, ebébté-' é mó nlém á abum. ¹³ Né-óó, nzé ndyééd eche rídyágbkē ebele mwānned a Krīsto ahúne' á mbéb-te, né méedyáá ene ndyééd ámpē mbéd, ábel bon, éebēlē se mwānned ahún á mbéb-te.

9

Kunze e bembapēé bé nlómag ne nsón níme b́tāngéné ábel

¹ Mē, Paale ndii mod awē awóó kunze nēngáne bad b́mpēe ábe b́dúbpé. Ndii mbapēe a nlómag. Nnyiné Yesue, Sāngwéé awêd. Nyéē nyédé nēngáne mbakú áyāl e nsón níme Sāngwéé ábélé mbwiined ne mē. ² Ké bad b́mpēe béēnyinē mē nēngáne mbapēe a nlómag, nyépen nyékobé mē nén bán ndii mbapēe a nlómag. Abé áde nyédii ne Sāngwéé nyé b́n nyédé née e'chem ábe é'lúmte bán ndii mbapēe a nlómag.

³ Mekan níme mbélé rílangē bad ábe béhōbe mē mam áyāl médii nén: ⁴ Séewóó' é kunze átéd mmwaád awē adúbpé Krīstāá áhoon sé áke meke melemem ngáne ábínii bembapēe bé nlómag bébelé-ye? Saá nê dóó Sāngwéé baányan ne Petro bébelé-ye? ⁶ Sé Banabase b́npen-εé śtāngéné nsón ábel átgēn éched yāl-le? ⁷ Sánze ehéé ébelé nsón bon mwēn átgne eche yāl? Nzé-módé áwõn nzag e besabé bon eedyág ké epum é sabé ehóg? Nzé-módé adé awē abõnge nyag ésebán aminé' ch́ mebii ákud mílig?

⁸ Saké á nsõntēn mí moonyon d́mpēn ríhóbéé nímēn mam, mbéndé e Mose ch́mpē ehóbé melemem. ⁹ Ehóbe nén aá, "Weetádé nyag nsal eche esálte ngun." Bóob-póó, nén álúmte nén bán Dyõb átédé nyag etógnén-ε? ¹⁰ Saá syánē b́n-εé ákõntéé ahób-ε? Syánē b́n-εé dekáá bon átélé nê. Mod awē akwele nzag ábele aá móókud mbote, mod awē mó-' é asálte ngun ábele nsón aá móókud ngun. ¹¹ Sé bembapēe bé nlómag śwéné mekan mé e'dáádān áfintē echēn. Edé mbéb nzé sēhédné nyé mekan mé nkõnsé-ye? ¹² Nzé bad b́mpēe béwóó kunze áhēden nyé bwēm, né śwóó' é kunze áhēden nyé bwēm tómaa b́-ye?

Bon séēbenledéé enén kunze. Śkwēnténé metake mésyāā, ábel bon nén déēkāá' akal dé nkalan mí bwām níme sékaléé t́ngene Krīstāá. ¹³ Nyébíi bwām bán bad ábe bébele nsón á Ndáb-e-Dyõb, áhed dóó b́-' é b́kudéé echab ndyééd. Melemem nê dóó bad ábe bébele nsón ábe mende á menyán mé mende, áhed dóó bébelé b́kud akab dé mende. ¹⁴ Melemem nê dóó Sāngwéé áhóbé aá bad ábe b́kale nkalan mí bwām b́kud ntōgēn wēe bad ábe b́kanléé nímê nkalan.

¹⁵ Kénée édii nê, meēbenledéé enén kunze ké póg. Saá-kaá nê ákáá bon rítel' enén kálag ábel bon bébenle mē nímēn mésyāā. Ḿkwēntén áwé tómaa mod ábel meewóó' nzom ákum ekáá á tál t́ngene nímēm nsón. ¹⁶ Meewóó' é kunze ákum ekáá á tál áyāle nkalan mí bwām níme ríkaléé. Dyõb dēn dóó áhóbé aá mbél nímēn nsón. Medim ne mē nzé meékale nkalan mí bwām. ¹⁷ Nzé mmēn-εé mempweđ nímēn nsón níme mbéléé, né nsine nsábe. Bon ngáne méepwedeé mó, Dyõb dēn dóó ábágé mē mó aá mbél. ¹⁸ Nsábe

nhéé-ᵛ ríkudéé? Nsábe míme ríkudéé rídii nén, nzé nkale nkalanj ní bwâm meéhédné bad nsábe, meébēnlādtē kunze echē rítāngéné abenled akal áde ríkaleé nkalanj ní bwâm.

¹⁹ Ndé ne mmēn, meésaá ásē e mod. Boṅ mbelé yāl ntān a bad bésyāāl ábel boṅ bad híin bétim bad ábe Krīsto. ²⁰ Ade mbeléé nsón ne bad bé Israel, mbele mam née mod a Israel ábel boṅ bétim bad bé Krīsto. Kénée édíí bán mmēn meésaá ásē e mbéndé éche Mosee, ndé byánán nhíde chó áde mbeléé nsón átíntê e bad ábe behíde chó. Mbele nén ábel boṅ bétimēn Krīstə. ²¹ Melemlem nzé mbele nsón átíntê e bad ábe béesē ásē e mbéndé é Mose, mbelé mbelé' mam née bó. Mbele nén ábel boṅ bétimēn Krīstə. Nén déesaá bán meehídéé mbéndé é Dyōb. Mmēn nkoó abé ásē e mbéndé e Krīsto. ²² Nzé ndé ne bad ábe ádab adúbe déewúú' é áte, mbelé mbé née bó ábel boṅ bétimēn Krīstə. Né-ᵛ, ntimé abé ngáne éboṅnédté mod téé. Mbenlad nzii ké ehéé ábel boṅ risonj alongé áde bó donḡe á bad.

²³ Mbele mímén mésyāāl áyāle nhede mēé nkalanj ní bwâm ríkanlad, ábel boṅ ríkud nnam míme mímé nkalanj nípeeneé. ²⁴ Nyēbíí bán bad híin bényāgte mehélé boṅ mod nhóg abelé atóm baáb, ákūd-te nsábe. Né-ᵛ, nyényāgte ábel boṅ nyékud nsábe. ²⁵ Mod ké ahéé awē aboṅsan ányāged mehélé abelé ásūdēd yāl. Abele nén ábel boṅ bēwāad mó ekóté é edúbé é mbonja. Echē ekóté éebeméé, ébēb. Boṅ nsón míme sébeléé, sébele mó ákud nsábe míme mébē á ngíndé ne á ngíndé. ²⁶ Nê ákásá meényāgtéé kéchán, meelúméé-' é ábēm e'chog kéchán. ²⁷ Né-ᵛ, nwéde yāl áte, nsudte-' é chó ábel boṅ ébel kéchéé éche ríhedeé me ébel. Mbele nén ábel boṅ meémāā bad bēmpēe nkalanj ní bwâm akale boṅ mmēn meékūdē nsábe.

10

Paale aá bad bébenlād myōb mé metóm

¹ A-baányan, ndəó mēé nyékamten ábēd betaa ábe Mosee ályāgté'áá áde bēbídé á Egipto. Dyōb dénlōmē bó mbag echē elyāgté'áá bó. Bó moosyāal bēmpōṅ á edíb é nkwx̄ te ésebán behóó'. ² Aponj áde bēmpōṅgé á edíb é nkwx̄-te ne abé áde bēmbēē ásē e mbag dēmbēl bēnkūd edusen, behídē-' é Mosee. ³ Bó moosyāal bēndyē ndyéed e edāádəṅ eche Dyōb dénlōmēē bó mbwiined ne menyáké. ⁴ Melemlem bēmmwē-' é mmíítéd mé edāádəṅ míme Dyōb dénlōmēē bó mbwiined ne menyáké. Bēmmwē mendíb míme Dyōb dēmbēnlé boṅ mébíd á ndim e aláá-te echē embé ne bó. Ene ndim e aláá ebédéé Krīstə. * ⁵ Boṅ kénē Dyōb dénkēnwógénne bó bad híin menyīṅge. Nê dēnkəṅ anwúú bó, ndim ríhētéd bó áte á ehyāṅge.

⁶ Bəəb-pəó, mímén mekan mésyāāl médii nēṅgáne elāṅsén ásim syánē etúu áte, nén deewóo nlém ábel mbéb ngáne bēbélé'áá. ⁷ Nyēēbenlé myōb mémpēe ngáne bó donḡe á bad bēbēnlé'áá. Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Ábē bad bēndyēé ásē, bēdyāḡ bwēm, bēmwāḡ mīm, bēbélé-' é mbinde é mekan.” ⁸ Syánē deekábé mesón ngáne bó donḡe á bad bēbélé'áá. Nén dēmbēl Dyōb dénkāḡsēn bó, bó bad móom mé e'kálé mébe ne e'kálé é'láán bēwé epun ehóg. ⁹ Syánē deekāḡē Sāṅgwéé ngáne ábēd betaa bēmbēnlé boṅ nyə éwúú bó. ¹⁰ Syánē deenyōṅnád Dyōb áte ngáne bó donḡe á bad bēbélé'áá. Dyōb dénlōm ángel e kwéed ewúú bó. ¹¹ Mmēn mam mésyāal mēmbēnléd ábel mébē nēṅgáne elāṅsén wēe bad bēmpēe, bēntēl-le mó ásē ásim syánē etúu áte. Syánē dedé bəəb á pōndé echē nkōṅsé ríkwógé apē á asóg. ¹² Né-ᵛ, mod a Krīsto ké ahéé awē awémténé aá mótyēēmē á adúbe-tē átéd pōndé ábel boṅ eékwāḡ. ¹³ Mekāḡsēn ké méhéé míme métáné wē, médii nyaa e mekāḡsēn echē etáne bad bēmpēe. Boṅ Dyōb áwóo nlém míme bad behēle-se bésúm mó nlém á yāl, éemwāá'áa-' é aá ékud mekāḡsēn míme métómé wē. Pōndé echē mekāḡsēn mépēé, ábēl ebíd mó áte, abe áde ábēé wē ngíne átóm mó áte.

* **10:4** Ene ndim e aláá ebédéé Krīstə: Bad bé Israel bēmbíí bán ndim e aláá embé ne bó ngáne bēkágé'áá á ehyāṅge. Paale aá ene ndim e aláá ebédéé Krīstə, Krīstə-' é abédé ne bó.

*Paale aá bad béetânjené
ake á ngande é myöb mémpēe*

¹⁴ Né-óó, a-baányan, nyéēbenlé myöb mé metóm. ¹⁵ Nhóbe áwēn née bad ábe mbíí meé béwóó debyéé. Nyéběn nyédol áte chöm éche rílangéé nyé. ¹⁶ Póndé eche syánē ábe dedúbpe démíidéé mbwendé mí mím nhóg, debage Dyöb nságnēn míme Krístā. Melemlem ne ewele éche débélé déladné ádyé, debélé dedyé yäl echē Krístā. ¹⁷ Ngáne édíí bán ewele édíí ehóg, kénéé syánē débúú áte, dedíí yäl póg, áyāle melemlem mé ewele móó dedyágkē. ¹⁸ Nyénōne bad bé Israel, bad ábe bédyág medyé míme bébágé nēngáne mende á menyán, bómpē bélatan á menyán mé mende ábe Dyöb edúbé. ¹⁹ Cheé ríkoo' é ahób hén? Nhóbé meé e'díidíngē ábe bad bébagéé mende, ne rímē mende míme bébagéé, bédé dyam-ε? ²⁰ Aáy, chöm éche ríhóbeé édíí nén meé, mende míme bébagéé á menyán míme bad ábe béedúbpe Dyöb, saké Dyöb dáo bébagéé mó, e'dáádān bé mbéb báo bébagéé. Meéhēdēē meé nyéwōn dyamdyam ábel ne e'dáádān bé mbéb. ²¹ Nyéēhēlēē-se nyémíidē mbwendé míme Sāngwéé nyémíidē-ε míme e'dáádān bé mbéb. Nyéēhēlēē-se nyéladné' ádyé ndyééd á menyán mé mende míme Sāngwéé, nyéladné-ε ádyé á menyán mé e'dáádān bé mbéb. ²² Dehede Dyöb kónjí ahé áte-yε? Dewēmtan bán dedé ngíne tómaa mó-yε?

Kéchéé éche débéléé débél chó ábe Dyöb edúbé

²³ Bad béhóbe nén bán “Dewóó kunze ábel kéchéé éche dédáá ábel.” Nē adé mbále, bon saké chöm ésyāāl ébóó ábel. “Dewóó kunze ábel kéchéé éche dédáá ábel”, bon saké chöm ésyāāl épeene nsyán. ²⁴ Nyé modmod eéhēdē chöm éche épiinad mwēmpen bwām bon nyéhede chöm éche éwōngan bad bémpēe. ²⁵ Nyéwóó kunze ádyé kéchéé éche nyécháné á dyōn-tē áde nyéesedtéé dyam áde débél bon nlém ríkagléd nyé á abum tângene éche chöm éche nyécháné. ²⁶ Éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Nkōnsé ne chöm ésyāāl éche édé áwēd-te bédíí ábe Sāngwéé.” ²⁷ Nzé mod awē eedúbpe Dyöb alébpé wε áhye dé ádyé ndyééd, bon etíidé wεé mókag, edyé kéchéé éche ábágé wε ésebán esedte mó dyamdyam tângene ene ndyééd. Nlém méekāglád wε á abum áseded dyam tângene ene ndyééd. ²⁸ Bon nzé mod alángé wε aá “Enén ndyééd bēmbε chó née mende wéε e'díidíngē,” weedyág chó áyāl echē ne ábel bon nlém méekāglád modmod á abum. ²⁹ Nédē, saké ngáne nē débēnlé bon nlém ríkagléd wε á abum bon bwāmbwam ngáne nē débēnlé bon aníníí mod átagé áte á nlém-tē. Cheé ékǎn bon nlém rímé ríkāglad mod ampée á abum mbél bon meébenlad kunze echē ebāgnédé me? ³⁰ Nzé mbagé Dyöb meságnen áyāle ndyééd echē ábágé me, chán édíí bán mod ampée ahēle áhōbē me mam mé mbéb áyāl, áyāle mbágé meságnen. ³¹ Né-óó, kéchéé éche mod ábeléé, ké ádyāg ké ámwāg, ábele chó ésyāāl nyaa echē ebage Dyöb edúbé. ³² Nyébele chöm téé nyaa echē épeénné mpuutéd, ken wéε bad bé Israel, bad ábe béesē bad bé Israel, ké'ε mwembé ní Dyöb. ³³ Nyébele mam melemlem ngáne mbéléé. Nwane áte áwóged mod asyāál menyíngē áyāl e chöm téé éche mbéléé. Meébélēē chöm éche ébōñnéde me bon mbele chöm éche ébōñnéde moosyāál, ábel bon Dyöb áson alongé á moosyāál.

11

¹ Né-óó, nyéhíde' rímēm mbeltéd ngáne me-ε ríhídeé mbeltéd míme Krístā.

Paale ahóbé tângene akúten dé nló á mwembé-te

² Bóob-póó, nkene nyé áyāle nyékamtan me póndé ésyāāl, nyéhíde-ε elem éche mén'yāgedtē nyé. ³ Bon ndáá meé nyésōñten nén bán Krístā mó adé nló ámín e baachóm bésyāāl, mwēnchóm-me abé nló ámín e mwáád. Dyöb dó-'aá adé nló ámín e Krístā. ⁴ Mwēnchóm ké ahéé awē akāne' ké'ε ahóbe mekan á dín á Dyöb bon akútén nló, awógte Krístā awē adé nló ámín echē e'són. ⁵ Mmwáád-te awē akāne' ké'ε ahóbe mekan á dín á Dyöb bon eekútene nló, awógte nchóm awē adé nló ámín echē e'són. Nhāñlén ké nhóg méesaá áfíntē ene ndín e mmwáád ne mmwáád awē akāñné nló.

⁶ Mmwaád awě eekútán nló, émbē mboŋ né ankəŋ mó ngen póg. Ngáne édíí-'aá dyaam dé akwágkē mmwaád ákəən nló ké'ε áselən nyon, bebaád békútan mímab nló. ⁷ Mwenchóm eetəŋgenéé nló akúten ngáne édíí bán ahəg áde Dyöb áhəgé mó á nwágén míme álúmtē éche edúbé. Boŋ ahəgé mmwaád álúmed edúbé é mwenchóm. ⁸ Dyöb dénkənhəgənné mwenchóm mmwaád, boŋ anhəgén mmwaád mwenchóm. ⁹ Saá-kaá mmwaád ankəŋ boŋ Dyöb áhəgé mwenchóm boŋ mwenchóm mó ankəŋ boŋ Dyöb áhəgé mmwaád. ¹⁰ Ayāl e enén nzəm mmwaád átəŋgénéé née áwóó e'chem á nló ábel boŋ ángel ényín. ¹¹ Kénē-'ε, ngáne dédíí nhóg ne Səŋgwéé, mmwaád éhēlēē-se abé ésebán mwenchóm, mwenchóm-me éhēlēē-se abé ésebán mmwaád. ¹² Edé nē áyāle Dyöb dēnhəgén mmwaád mwenchóm, nē dó-'aá mmwaád-te áchyáa'ε mwenchóm. Boŋ bwēm é'syāal é'húú ne Dyöb. ¹³ Nyébēn nyénən áte, mmwaád atəŋgénéé akáne á elad é bad bé Dyöb áde éekutenéé nló-yε? ¹⁴ Nyaa eche Dyöb áhəgé bad chēn eelúmtéé nēn bán édé akwágkē mwenchóm áte de esid ékwog mó á nló bwāmbwam-ε? ¹⁵ Boŋ nzé esid échábé mmwaád ébele áboŋ. Dyöb ábágé mó esid née ekúten é nló. ¹⁶ Nzé mod ahede ádén dyaam apenten, chóm ésyāal éche níwóó ahób édíí nēn meé, syánē ne mwembé ní Dyöb nísyāal, deewóó'ε nyaa empée eche débéléé mímén mekan, mwembé ní Dyöb-pe méewóó'ε.

Ndyééd e Səŋgú

(Mat 26.26-29; Mak 14.22-25; Luk 22.14-20)

¹⁷ Boŋ təŋgene mímén mekan míme rílanğéé nyé bəəb, méēhēlēē-se níkené nyé áyāle nzé nyébomé ábele Dyöb, mekan mé mbéb móo nyébeleé saké mé bwām. ¹⁸ Dyaam dé'sō, nwógé bán nzé nyébomé née mwembé, nkabén míbelé níbé átíntē echēn, ndúbpé-'ε nēn meé kapóg nē áde mbále. ¹⁹ Nkabén rítəŋgénéé abé átíntē echēn pen, ábel boŋ bad ábe békoo Dyöb ahíd bényínned. ²⁰ Né-óó nzé nyébomé nēŋgáne elad é bad bé Dyöb, saké Ndyééd e Səŋgú nyédyágkē. ²¹ Ayāle nzé nyébomé ádyé Ndyééd e Səŋgú, mod téé adyāg eche ndyééd ésebán asine waáb, nē ábele baahóg bébāg nzaa, ábíníí-'ε mím mékób bō. ²² Nédē édé nēn bán nyéewóó'ε mímen mendáb míme nyétəŋgénéé medyé adyé nyémwāg-ke mím áte-yε? Ké'ε nyēnyíne' bán mwembé ní Dyöb méesaá dyaamdyaam, nyékwāgtē-'ε bad ábe béewóó chóm éche bédyágkē? Cheé nyéhedeé bán rílāa nyé təŋgene ádén akan? Nyéhede bán níkene nyé-yε? Meēhēlēē-se míbel nē.

²³ Nhóbe nēn áyāle chóm éche Səŋgwéé án'yāgēdtē me chóo me-'ε rílanğéé nyé nēn, mímē nkuu dēn áde békíí Səŋgú Yesue ntúré, antéd ewele, ²⁴ aságnén Dyöb, ákāb chó áte, áhōbē aá, “Echem yāl nēn, ebāgnédé áyāl echēn. Nyébele nēn ákamten me.” ²⁵ Ade bémáá ndyééd adyé ambēl melemlen ne mbwendé ní mím. Anhób aá, “Mmém mbwendé ní mím ndíí melé mékōōlē mé Dyöb míme mímēm mekií mēsógténé. Nyébele nēn pónédé téé ákamten me.” ²⁶ Nēn álúmtē nēn bán pónédé téé echē nyédyágkē échēn ewele nyémwāg-ke mímén mím, nyékale kwééd eche Səŋgwéé káəŋ ne á pónédé eche ápéé.

²⁷ Né-óó, kénzée awě adyāg échēn ewele, ámwāg-ke mímén mím nyaa eche éēbāgē Səŋgwéé edúbé né abelé mbéb təŋgene yāl ne mekií míme Səŋgwéé. ²⁸ Né-óó, mod téé ásebe ásimen yāl boŋ adyē ewele, ámwē-'ε mím míme Səŋgwéé. ²⁹ Nyébel nē áyāle kénzée awě adyāg échē ewele ámwāg-ke mímē mím, boŋ eékoo ahé á nlém-tē aá yāl eche Səŋgwéé chó edé, ákudtéd yāl nkógsen adyé áde adyágkē échē ewele, ámwāg-ke mímē mím. ³⁰ Nē dóo ákáá boŋ nyé bad híin nyéchiitéd, nyékonlé-'ε, donge-'ε béwédé. ³¹ Boŋ nzé syánē desébpé yāl akáad, né Dyöb déekógsénné syánē. ³² Boŋ Səŋgwéé akáadte, akógsan-ne syánē áyāle mewusé míme débéléé ábel boŋ eebáa syánē áyāl áde ákaādtē nkōŋsé. ³³ Né-óó, a-baányan, nzé nyélādné ádyé ndyééd e Səŋgú, désinē nhóg ne aníníí. ³⁴ Nyé ké ahéé awě nzaa ékóbé, adyé ndyééd á ndáb, ábel boŋ nzé nyélādné weébēlē akan áde débēl boŋ Dyöb akáad wε. Təŋgene mekan mémpēe, nzé mpedé, dóo mélāā'ε nyé ngáne nyétəŋgénéé ábel.

12

Nde éche éhúú ne Edáádəŋ éche Esáá

¹ Bɔɔb-pɔɔ a-baányan, ndə́ mɛ́ nyébíi mbále tɔŋgene nde éche Edáádəŋ éche Esáá ébageé. ² Nyébíi nɛ́n bán áde nyenkembíí'ɛ Dyöb, bɛ́ntɛ́d nyé nlém á ábum, bɛ́pānɛ́d nyé nzii ábele myöb míme méēhābē akan. ³ Né-ɔɔ, ndə́ mɛ́ nyébíi nɛ́n bán modmod awɛ́ Edáádəŋ é Dyöb élyágtɛ́, éēhɛ́lɛ́-ɛ́e ahób aá, “Ebómán ne Yesue.” Nê dó-'aá modmod éēhɛ́lɛ́-ɛ́e ahób aá, “Yesue adíi Sánɔwɛ́,” étómɛ́ nê Edáádəŋ éche Esáá élyágtɛ́ mó.

⁴ Nde éde nyaa ne nyaa, bon melemlem mé Edáádəŋ mó mébage échɛ́ nde. ⁵ Nyaa éche déhele débɛ́l nsón ní Dyöb éde nyaa ne nyaa, bon melemlem mé Dyöb mó débɛ́nɛ́. ⁶ Ngude eche débɛ́nɛ́ nsón edé nyaa ne nyaa, bon melemlem mé Dyöb mó débɛ́nɛ́lɛ́tɛ́ adé debyéé ábel nsón. ⁷ Mod-téé akudé chöm éche Edáádəŋ élyágtɛ́ mó ábel, nê adé-'ɛ́ á mbon mí moosyáál. ⁸ Edáádəŋ élyágtɛ́ mod nhóg áhób dyam ne debyéé, melemlem mé Edáádəŋ mélyágtɛ́ aníní mod áyáged bad ne debyéé. ⁹ Melemlem mé Edáádəŋ míme mébele bon mod nhóg awón adúbe aá Dyöb débɛ́l dyam áde áhóbé aá ábel bɔɔb ábɛ́l-'ɛ́ dó, nímé melemlem mé Edáádəŋ mó mébage aníní mod ngíne áhood bad. ¹⁰ Echɛ́ Edáádəŋ ébage mod nhóg ngíne ábel mekan mé menyáké, ábɛ́l-le aníní álāngɛ́ bad mekan á dín á Dyöb. Chó ébágé-'ɛ́ bad bɛ́mpɛ́e debyéé ásonɛ́n ké chöm éche mod áhóbé ké'ɛ́ ábelé éhúú ne Edáádəŋ é Dyöb ké'ɛ́ éhúú'ɛ́. Melemlem mé Edáádəŋ mébage mod nhóg debyéé áhób mehób mémpɛ́e, ábɛ́-'ɛ́ aníní debyéé átoɔ́e mehób míme ábɛ́ bad béhóbé. ¹¹ Melemlem mé Edáádəŋ mó mébele nímén mekan mésyāál, abage mod téé echɛ́ nde ngáne ádáá.

Elad é bad bé Dyöb édi nɛ́e

yəl pág eche ewó pág híin

¹² Yəl edii pág bon ewó pág híin. Kénɛ́e edíi-'aá bán yəl edé pág ne pág, edii yəl pág. Melemlem nê dó edíi ne Krístə. ¹³ Melemlem nê dó syánɛ́ moosyáál, bad bé Israel ne bad ábe béesɛ́ bad bé Israel, betāŋ ne kunze, Edáádəŋ ehóg ébélé dekudé edusen bon debé pág éche ébélé ene yəl pág. Dyöb áhédé-'ɛ́ syánɛ́ melemlem mé Edáádəŋ á nlém-tɛ́.

¹⁴ Saké pág pág chó ebelé yəl e moonyon, bon pág híin. ¹⁵ Nzé ekuu éhele-ɛ́e ehób aá, “Ayāle nɛ́n meesaá ekáá, meesaá á yəl e moonyon,” nɛ́n déélúmtɛ́ bán eesaá á yəl e moonyon. ¹⁶ Nzé etúu-'ɛ́ éhele-ɛ́e ehób aá “Ayāle méesaá díd, méesaá á yəl e moonyon,” nɛ́n déehɛ́lé-ɛ́e álúmed bán eesaá áyāl e ene yəl. ¹⁷ Nzé yəl esyáál embé díd dɛ́mpɛ́n, né chán ámwagké dyam awóg? Nzé yəl esyáál embé etúu chɛ́mpɛ́n, né chán ámwagké chöm elod awóg? ¹⁸ Bon éde nɛ́n bán Dyöb ábánné pág téé á yəl e moonyon ngáne ádáá. ¹⁹ Nzé pág pág chó yəl e moonyon émbɛ́, ne béechəgké chó bán yəl. ²⁰ Edé nɛ́n bán pág éde híin bon yəl pág chó ewó chó. ²¹ Né-ɔɔ, díd déehɛ́lé-ɛ́e aláá ekáá aá, “Meetógnɛ́nɛ́ wɛ́.” Nló-'ɛ́ méehɛ́lé-ɛ́e níláá mekuu aá, “Meetógnɛ́nɛ́ wɛ́.” ²² Etímé anyínned pɛ́n nɛ́n bán pág é yəl éche dényínɛ́ bán eesaá dyamdyam chó étómtɛ́nɛ́ etógnɛ́n abé. ²³ Pág é yəl-le éche dényínɛ́ bán éewó'ɛ́ edúbé chó débageé edúbé bwāmbwam. Eche dényínɛ́-'ɛ́ bán éebo'ɛ́ álúmtɛ́n, chó dékoo'ɛ́ anɔ́n. ²⁴ Pág échɛ́ ébóó álúmtɛ́n chó-'ɛ́ éetógnɛ́nɛ́ échɛ́n pág. Dyöb ábélé yəl e moonyon nyaa echɛ́ pág éche ényínnad byánán eesaá etógnɛ́n, chó débageé edúbé bwāmbwam. ²⁵ Abelé nê ábel bon nkabén méebāg á yəl e moonyon, bon pɛ́n pág téé éwōŋgan waáb. ²⁶ Nzé pág e yəl pág etage, échíní ésyāál chómpɛ́ ébelé étage'. Nzé pág pág ekudé mekenag, échíní ámpɛ́ ébelé éwógnɛ́n mó menyínɛ́.

²⁷ Né-ɔɔ, nyé moosyáál nyédii yəl echɛ́ Krístə, nyé mod téé-'ɛ́ nyédii pág echɛ́ ene yəl. ²⁸ Dyöb ábágé bad nsón á mwembé-te nyaa ne nyaa. Asébpé ábelé baahóg bembapɛ́e bé nlomag, ámbíd enɛ́, ápwɛ́dɛ́ bekal bé'dáádəŋ bon ápwɛ́dɛ́-'ɛ́ bemeléde. Ápwɛ́d-tɛ́ bad ábe ámbɛ́e ngíne ábel menyáké, ápwɛ́d bad ábe ábágé ngíne áhood bad, ápwɛ́d bad ábe bəwōŋgan bad, ápwɛ́d bad ábe ábágé debyéé ályáged bad, ápwɛ́d-tɛ́ bad ábe ábágé debyéé áhób mehób mé bad bɛ́mpɛ́e. ²⁹ Saké bad bésyāál bédé bembapɛ́e bé nlomag, saké bad

bésyāāl bédé bekal bé'daádəŋ, saké bad básyāāl bédé bemeléede, saké bad básyāāl bédé bebəl bé menyáké. ³⁰ Saké bad básyāāl Dyöb ábágé ngíne áhood bad, saké bad básyāāl Dyöb ábágé debyéé áhób mehób mémpēe. Saké bad básyāāl Dyöb ábágé debyéé átóge mehób mémpēe. ³¹ Nyébane nlém áyāl e nde éche étómténé etógnén abé.

Kénê-'e méédii nlúméd nyé nzii empée echě étómténé abon tómaa échiníí.

13

Edé etógnén ádəŋ bad

¹ Nzé nhóbe mehób mé baányon ne mé ángel bon meédəə baányon, ehób échēm édii née nkāŋ míme míbele ntəgag ké'e ngāŋ echě békuméé. ² Nzé mbyéé' nkalan ŋí Dyöb akal, nzé nsōŋtan mekan mé e'koŋéd mésyāāl, nwóó debyéé ásyāāl, nwóó-'e adúbe áde níhele-se nhób méé mbəəd éhəŋlən e'dii, bon meédəə bad, né meésaa dyamdyam. ³ Nzé mbage bad chōm ésyāāl éche níwóó, nkwěnténé-'e ábe echem yāl méé béhyád, áde meédəə-'e baányon, bwām é'héé nê ábélé me? ⁴ Mod awě adá bad, abelé áwesán, álūmtē-'e e'bon bé nlém. Eesíídéé bad, eésaa kúmbe. ⁵ Mod awě adá bad, eebágké ewanŋe, eéhēdtēē eche yāl chēmpən bwām, eewámsánné alin, eékoŋgéé-'e mekan mé mbéb á nlém-tē. ⁶ Mod awě adá bad, eewógnéé mekan mé mbéb menyinŋe, mekan míme métəŋgéné móó áwógnéé menyinŋe. ⁷ Mod awě adá bad, akobe mekan mésyāāl, adúbpe mekan mésyāāl, awóó' e'lyág bé nlém pónDé ésyāāl, ákaa-'e nlém pónDé ésyāāl. ⁸ Edəŋge éēwōō' é asóg. Ahób dé mehób á dīn á Dyöb dépě á asóg, ahób dé mehób mémpēe, ámaa, debyéé-'e áde mod áwóó' é, ápē á asóg. ⁹ E'bíí bé akan ábesyānē béelónéé mbon, akal áde sékaléé nkalan ŋí Dyöb, séelónéé mbon. ¹⁰ Bon áde mekan míme mélóné mbon mépéé, mekan míme méelone mbon mépě á asóg. ¹¹ Ade níbédé mwēndem nhóbé'áá née mwēndem, nímmē mewēmtən mémbēē mewēmtən mé mwēndem, ndolé-'e akan áte née mwēndem. Bon bəəb áde nídíí mod ambáá, ntědté abé á mwēndem. ¹² Denyíne chōm bəəb nēŋgáne á ebudbud-tē á dyené-te. Bon ámbíd e pónDé, syānē déēnyin Dyöb, syānē ne mó dénné-'e e'só ne e'só. Meébudéé Dyöb asōŋtən bəəb bwām, bon pónDé eche ehúé' mésoŋtən mó melemlem ngáne mómpē ásoŋtēnnē me bwām. ¹³ Né-óó, metəte méláán médé; áwón adúbe, áwón e'lyág bé nlém ne áwón edəŋge. Bon atəte áde átómténé etógnén abé átínté e nímmén méláán, ádíí áwón edəŋge.

14

Nde émpēe éche ehúú ne Edáəđəŋ

¹ Nyéwan áte ádəŋ bad, nyéwōŋ-'e nlém áte ákud mende míme Edáəđəŋ ébageé nyé, bwāmbwam áláa bad mekan á dīn á Dyöb. ² Mod awě ahóbe mehób mémpēe eehóbéé wéé bad bon wéé Dyöb dōó áhóbéé. A mbále, modmod eesōŋtánné dya áde áhóbéé. Kénéé ngíne e Edáəđəŋ élyágtéé mó áhób mekan, bad ábe álāŋgéé nímmē mekan, ne bó, nímmē mekan médíí mekan míme mod éēsōŋtānnē. ³ Mod awě ahóbe mekan á dīn á Dyöb, ahóbe mó áwónŋen bad áwúu áte, áwéd bad nlém á abum ne áhóded bad nlém á abum. ⁴ Bad ábe béhóbe mehób mémpēe béwōŋgan échab yāl bon bad ábe béhóbe mekan á dīn á Dyöb béhóbe mó áwónŋen mwembé nísyāāl. ⁵ Ndəé méé nyé moosyāál nyéhóbe mehób mémpēe, bon métómtən adəŋ méé nyéhóbe mekan á dīn á Dyöb. Mod awě ahóbe mekan á dīn á Dyöb, atómé mod awě ahóbe mehób mémpēe, éetóméé né atógké' chōm éche áhóbéé ábel bon áwōŋŋen mwembé.

⁶ Né-óó, a-baányan, nzé mpedé áwēn bon nhóbe mehób mémpēe, né chán méwōŋgēnnē nyé? Meéhēlēē-se nwónŋén nyé ké mwátííd, nzé meépeene dya áde Dyöb álúmté me, ké'e dya áde míbíí, ké'e áhób mekan á dīn á Dyöb, ké'e dya áde méyāgēdté nyé.

⁷ Dětéd elon ne ndinŋé, bwēm ábe béesě á alonŋé ábe bébenladtē ákum mesíke. Chán mod ahede se abíí nkāŋgé míme békónéé nzé béekumé mó bwām. ⁸ Nzé mod ahede elon

atón éche éläd bad äke á bel, bon eetóo chó bwâm, né chán áhele ábēl bon bébōnsēn aké á bel? ⁹ Nē dóo édíí ne nyé ámpē. Nzé nyéhede mehób mémpēe ahób bon nyéhóbe mekan míme méewōo nsōnten, nzé mod eebíi dyam áde nyéhóbeé, né nyéhóbe nēngáne epub éche étóme'. ¹⁰ Mehób médé á nkōnsé-te nyaa ne nyaa, ké ehóg-ke éesaá éche éewóo nsōnten. ¹¹ Bon nzé meebíi ehób éche mod áhóbeé, mod awē ahóbe chó äbē nken áwēm, me-’ε mbé nken áwē. ¹² Ngáne nyéhedeé bán nyébele mekan míme Edädān é Dyöb élyágtéé nyé abel, nyéwane áte nyébele’ míme mébele bon mwembé ríkwogé bwâm.

¹³ Né-ᶜᵒ, mod awē ahóbe mehób mémpēe atāngéné akáne ábel bon Dyöb ábel mó atóge chōm éche áhóbeé. ¹⁴ Ayāle nzé nkānne’ ne ehób émpēe, échēm edädān chóo ékānne, bon mmēn meebyéé’ é chōm éche ríhóbeé. ¹⁵ Cheé-ᵛ rítāngéné abel? Ntāngéné akáne ne échēm edädān, nkáne-’ε ne mímem nlém. Mēkōnē nkāngé ne échēm edädān, ríkōnē-’ε ne mímem nlém. ¹⁶ Nzé ebenlad échōn edädān ábe Dyöb mekenag, chán mod a ngēn awē adé ásē, áhōbpē aá, “ébê nê” áde éēsōnteneé dyam áde éhóbeé. ¹⁷ Ehele-se ékené Dyöb bwâm bon dyam áde éhóbeé déewōngān mod awē alyagé ásē ne awōngēn dēn. ¹⁸ Nságnan Dyöb nēn meé nhóbe mehób mémpēe tómaa nyé bad bésyāal, ¹⁹ bon kēnē, nzé dedé á mwembé-te, mēdān meé ríhób metāte métāan míme méwōn nsōnten, ábel bon bad béyáge, tómaa áhób metāte ekálé dyōm míme méewōo nsōnten.

²⁰ A-baányan, nyéewóo’ mewēmtēn mé bēndem. Nyébē pen nēe bēndem ábe béebii chōm éche mbéb rídíí. Bon á mewēmtēn nyébē nēe bad ábe békwogé. ²¹ Eténlédé á kálag e Dyöb nēn bán me Sāngwéé nhóbe nēn meé,

“Mēbelén bad ábe béhóbe mehób mémpēe áhób wēe ábēm bad.

Mēbelén e’bēb é’ beken bé bad, bon ké ábēm bad béewógēnné me.”

²² Né-ᶜᵒ, ahób dé mehób mémpēe ádíi e’chemléd ne bad ábe béedúbpe, saké ne bad ábe bédúbpe. Ahób-pe mekan á dīn á Dyöb ádíi e’chemléd ne bad ábe bédúbpe, saké ne bad ábe béedúbpe. ²³ Nzé bad bésyāal béhóbe mehób mémpēe áde bédíí á mwembé-te, bon donge á bad ábe béēsōntene mekan mé Dyöb ké’ε bad ábe béedúbpe Krístāo bésólé, béehóbpé bán nyēpag mīn-ε? ²⁴ Bon nzé bad bésyāal béhóbe mekan á dīn á Dyöb, bon donge á bad ábe béēsōntene chōm éche béhóbeé ké’ε bad ábe béedúbpe Krístāo bésólé, awóg áde béwōgkē nkalan rí Dyöb, débēl bébii bán bébele mbéb, békwdé nkáá á’sō é Dyöb. ²⁵ Mmē nkalan méhūd bó mekan míme bēnkoo’ é á nlém-tē. Békwe-’ε ásē, bébagé Dyöb edúbé béhōbē nēn bán, “Ne mbále, Dyöb adé átíntē echēn.”

Paale ad mpuutéé mébāg á mwembé-te

²⁶ A-baányan, chōm éche ríkoo’ é ahób édíi nēn, nzé nyélädne á mwembé-te, mod nhóg abelé awōn nkāngé, ampée-’ε awōn chōm éche áyágtéé, ampée awōn dyam áde Dyöb álúmtē mó, ampée awōn dyam áde áhōbpē á ehób émpēe, ampée-’ε abé awē atógke mehób mémpēe. Nyébele mímén mésyāal áwōngēn mwembé. ²⁷ Nzé bad béhóbe mehób mémpēe, bad béehōbē tómaa beláán, bó mod téé áhōbē ámbid eche waáb amáá ahób. Mod-te atāngéné abé awē atógke chōm éche béhóbeé. ²⁸ Bon nzé mod eesē awē atógke’, mod awē ahóbe mehób mémpēe, atāngéné nēe ádíbé nsal, áhōbē áwe nlém-tē ne wēe Dyöb. ²⁹ Ade bad bébe ké’ε beláán belāngéé bad mekan á dīn á Dyöb, ábíníí bad bétāngéné béwōglān ábíi ké chōm éche béhóbeé étāngéné. ³⁰ Bon nzé mod adé á mwembé-te awē akudé nkalan míme Dyöb álúmté mó, mod awē ahóbe akan ásóg ahób. ³¹ Nyé moosyāal nyélānge bad mekan á dīn á Dyöb nhógē-nhógē ábel bon mod téé áyágke, nē áwēde-’ε mod téé nlém á abum. ³² Nde echē Edädān ébageé bad álāa bad mekan á dīn á Dyöb, edíi nde éche mod awē ahóbé míme mekan áhelese ákamlēn. ³³ Dyöb déesaá Dyöb áde ápeene mpuutéé, nsan móo ápeeneé.

A mwembé mí bad bé Dyöb rísyāal, ³⁴ bebaád bédib nsal nzé bédé á mwembé-te, bétāngéné abé ásē e baachóm ngáne mbéndé e Mose éhóbeé. ³⁵ Nzé dyam adé áde bédáá

abii, bēsēdēd ábab bechóm á ndáb. Ayāle édé akwágkē mmwaád áhób dyam á mwembéte. ³⁶ Nyé bad bé Kōrinto, áwēn dōo eyale é Dyōb émbīdtē-yē? Awēn dēmpēn-εé eyale é Dyōb émpē-ε-yē?

³⁷ Nzé mod anyíne yāl aá módē mod awē alānge bad mekan á dīn á Dyōb, ké'ε aá mōwōō nde echē ehúú ne Edāádān, atāngéné abii aá dyam áde rítenléé nyé ádíi dyam áde Sāngwéé áhóbé aá nyébel. ³⁸ Boŋ nzé ahóbe aá móohídté mímén mekan nyéhúd mó mīd áyāl. ³⁹ Né-ōó, a-baányan, nyébane nlém áláa bad mekan á dīn á Dyōb, boŋ nyéekáá bad áhób mehób mémpēe. ⁴⁰ Nyébele mekan mésyāāl bwām, nyébele-ε mó nyaa echē etāngéné.

15

Mpuu míme Yesu Krīstāa

¹ Bōōb-pōó, a-baányan, nkamtan nyé nkalan mī bwām míme mēnkaleé nyé. Nyēnkob mó, mībélé-ε nyēsūmnédé áyāl e adúbe áde nyéwóó. ² Nzé nyēdíi nyēchānédé áyāl e mímē nkalan míme édíi bán mōo mīpēene e'soóson, né nyéēkūd e'soóson, éetómēé né adúbe áde nyédúbpē Krīstāa, dō-ε ádé ngēn. ³ Menkalé nyé nkalan míme mēnkudté, mō-áá rítómténé etógnén abé. Mmē nkalan, rídé nén bán Krīstāa anwé á nló mīmēd ngáne étēnlédé á kálag e Dyōb. ⁴ Etēnlédé nén bán bēnlīmē mó, ápūū ámbīd e e'pun é'láán. ⁵ Anlúméd Petro yāl, boŋ ámbīd e pōndé anlúméd-te ábíníi bembapēe yāl. ⁶ Ámbīd enē, tómaa mbwókel é bad étáan ábe bēhídé'áá mó anlúméd bó yāl alúmed ahóg. Abé bad híin bédíi bédé á alonjé chii, donje-ε bémáá awé. ⁷ Ámbīd e pōndé anlúméd Jemse yāl, boŋ alúméd-te ábíníi bembapēe bé nlomag bésyāāl yāl. ⁸ Káāne á asóg anlúméd mémpē yāl, kénēé édíi bán ndíi mod awē bēnchyāā'ε á pōndé echē bad bēnkēmbíí'ε bán bēchyáa. ⁹ Nhóbe nén áyāle átíntē e bembapēe bé nlomag bésyāāl, méε ndé mbapēe awē éesē etógnén. Meékwognedēé áchāgned ké néε mbapēe a nlomag áyāle menhé bad bé mwembé ní Dyōb á meséb. ¹⁰ Boŋ nsimé ní Dyōb mībélé ndé chōm éche rídíi. Mmē nsimé míme Dyōb ábage-ε me, méesaá ngēn. Boŋ pēn mbelé nsón tómaa ábíníi bembapēe bé nlomag, kénēé édíi bán saké mmēn mbelé'áá mímē nsón, nsimé ní Dyōb móo mībédé ne me. ¹¹ Né-ōó, ké émbē bán méε nkanlé nyé mímén nkalan, ké'ε bembapēe bé nlomag ábíníi bóo békále mó, chōm ehóg chōo syāābōo moosyāāl sékaleé, mó-áá nyédúbpē.

Paale áá ngáne Dyōb dēmpuúdté Krīstāa, bad bé Krīsto bōmpē bēpuú

¹² Bōōb áde sékale-áa nén bán Krīstāa apuúdé, chán-nō nyé donje á bad nyéhele nyéhōbē bán bad ábe bēwédé bēpuú'ε? ¹³ Nzé ahób áde nyéhóbeé nén bán mpuu méesaá ámbīd e kwééd ádé mbále, né élūmte bán Krīstāa enkēmpuu'ε. ¹⁴ Nzé Krīstāa enkēmpuú-ε, né nkalan míme sékanléé nyé méesaá dyamdyam, né áden adúbe ámpē déesaá dyamdyam. ¹⁵ Né nē álūmte nén bán sékale Dyōb metóm áyāl ahób áde séhóbeé bán apuúdté Krīstāa. Boŋ nzé édé mbále nén bán bad bēpuudéé nzé bēwédé, né Dyōb dēnkēmpuúdté Krīstāa. ¹⁶ Nzé bad ábe bēwédé bēpuudé, né káāne Krīstāa eēpuudéé. ¹⁷ Nzé Dyōb dēnkēmpuúdté Krīstāa, né adúbe áden déesaá dyamdyam, né nyēdíi nyédé-ε á mbéb te. ¹⁸ Né élūméd-te bán bad ábe bédúbpē Krīstāa ábe bēwédé, bēbóó-ε. ¹⁹ Nzé e'lyág bé nlém ábe séwóó áyāl wéε Krīstāa é'sógé áyāl e áden alonjé dēmpēn, né bad bētāngéné se ngal atómtēn dé awóg tómaa nyaa echē béhele bēwóg bad bēmpēe.

²⁰ Boŋ édé mbále nén bán Dyōb apuúdté Krīstāa. Mó abédé mod a'só ápuu átíntē e bad ábe bēwédé. ²¹ Dyam áde mod nhóg ábélé dōo ákáá boŋ bad bēwāg. Melemlem nē dōo dyam áde mod nhóg ábélé ákáá boŋ bad bēpuudé'. ²² Bad bésyāāl bēwē abé áde bédíi mod nhóg ne Adame, melemlem nē dōo Dyōb débēnlé bad bésyāāl bēpuu abé áde bédíi mod nhóg ne Krīstāa. ²³ Mod téé ápuú eche pōndé echē átāngéné apuu. Krīstāa, mó awē adé mod a'só ápuu, áde ápēé ámpē, bad ábe bédé ábe Krīsto bōmpē bēpuú. ²⁴ Ámbīd enē, asóg dēpē. Ene pōndé e'dāádān ábe é'kamlan, benkamlenε ne ngíne é nkōjsé, Krīstāa

ámäd echab ngíne. Dó-'aá ábēé nkamlen wée Dyöb Titée. ²⁵ Krístæä äbē á nkamlen káəŋ Dyöb ábēl atóm ábē bad bé ekoyí áte, ábānē-'e bó ásē eché. ²⁶ Mod a ekoyí awē ádimténne atóm áte adii kwééd. ²⁷ Edé nēŋgáne éténlédé á kálag e Dyöb nēn bán, “Dyöb ábánné mekan mésyāäl ásē eché.” Elúmtē bwām pen nēn bán mekan mésyāäl míme Dyöb áhóbé aá móbānné ásē e Krístæä, Dyöb dēn déesaá áwēd-te. ²⁸ Ade bwēm ésyāäl bémadté abé ásē e nkamlen míme Krístæä, mwēn-ne Mwān a Dyöb, äbē ásē e Dyöb. Dyöb dó-'aá ábánné bwēm é'syāäl ásē eché, ábēl bon mwēn Dyöb-pe ákamlen bwēm é'syāäl ngen póg ne ngen ésyāäl.

²⁹ Bəəb-pəə, chán-nō déhōbpē áyāl e bad ábe békúdé edusen á nló mí bad ábe bémáá awé? Nzé bad ábe bēwédé bēetəgné apuu, cheé ékää bon bédusan bad á nló mí bad ábe bémáá awé? ³⁰ Cheé-ə ékää bon sébāg á nsəl ní kwééd pónné téé? ³¹ A-baányan, mbāg á nsəl ní kwééd epun téé. Kúmbe eche mbééné nyé abé áde dédíí mod nhóg ne Yesu Krístæä, Sāŋgwéé awēd, chó ekää bon ríhōbē nēn. ³² Nzé nnəné chó á nyaa e moonyon, nsyāŋ ké nhóg méesaá né nzum éche syāābe e'loo nyam séwánáá á Efesus. Bon nzé édé nēn bán bad ábe bēwédé béepuú'é, né deéhōb bán, “Dédyāg, démwāg-ke, áyāle chán mod áwē.”

³³ Nyéedōgnād, “E'chon bé mbéb é'bēbte abé á bwām.” ³⁴ Nyéewóó mewēmten ampē née e'yókél é' bad, nyésóg-ke mbéb abel. Nyé donge á bad nyéebíí'é Dyöb. Ngáne ríhóbéé nēn, nēn átəŋgéné nyé akwágké akóbed.

Ngáne bad ábe bēwédé bépuú'é

³⁵ Bon mod äsedéd aaken, “Chán Dyöb áhele ápuūd bad ábe bémáá awé? Yäl éhéé bēwōŋgē?” ³⁶ Eyókél é chōm, nzé ewené mbál-e-bū éēbēlēē-se ewé bon ekāg-e? ³⁷ Chōm éche bēhāgkē á ndəəb édii mbál ngēn, saké alín á bwel ásyāäl áde ákwoge' bēwénéé, bon mbum, kapóg mbum e ngun ké'ε mbum empée. ³⁸ Dyöb dēn dōo ábēle' ngáne ádáá bon mbál téé ríwōŋ yäl eche ríwóó. Abage mbál téé yäl eche etəŋgéné. ³⁹ Yäl é bwēm é'syāäl ábe é'dé á alongé éesaá nyaa póg. Baányon bēwóó echab ndín e yäl, nyam éwóó echāb, menən méwóó echāb, súu-'e éwóó echāb. ⁴⁰ Bwēm é'dé ábe é'dé á nkon mímin, é'bé-'e ábe é'dé á nkon rísé. Bwēm bé nkon mí mín é'wóó ábāb e'bon ábe bwēm bé nkon rísé béewóó'é. Bwēm bé nkon nsé-'e é'wóó ábāb e'bon ábe bwēm bé nkon mí mín béewóó'é. ⁴¹ Etonde awóó ábē e'bon, ngən ewóó ábē, betintine-'e bēwóó echāb nyaa e'bon. Káəŋne áfintē e betintine, e'bon ábe bēwóó é'dé nyaa ne nyaa.

⁴² Nēn dōo ébēē ne bad ábe bépuú. Yäl eché bēlímmeé edii yäl eche ebébe', eché Dyöb ápuudteé edii yäl eché eebébé' ampē. ⁴³ Yäl eche bēlímmeé eebāgkē elóon, eewúē-'aá áte. Nzé Dyöb ápuúdté chó eboo' elóon bwāmbwam, ewúē-'e áte. ⁴⁴ Ade bēlímmeé chó ebāgkē yäl e ekob, bon nzé Dyöb ápuúdté chó ebāgkē yäl e edəádəŋ. Yäl e ekob edé, yäl e edəádəŋ-'e ampē edé. ⁴⁵ Eténlédé á kálag e Dyöb nēn bán “Mod a e'só, Adamε, Dyöb dēnhəg mó abé nhəgtéd míme ríwóó alongé.” Bon Adamε a ndimten adii Edəádəŋ éche ébage alongé. ⁴⁶ Saké mod a edəádəŋ mó asébpé abé. Mod a ekob mó asébpé abé bon mod a edəádəŋ mó-'e ábāg. ⁴⁷ Mod a'só ambíd á nkōŋsé, bēnhəgén mó ndəəb. Awe mó-'e ampē ampē, ádyöb dōo ábíde. ⁴⁸ Bad ábe bédé á nkōŋsé te, bédé nēŋgáne Adamε awē bēnhəgénne ndəəb. Ábe bó-'e bédé bé dyöb, bédé nēŋgáne ane awē abíde ádyöb. ⁴⁹ Ngáne déwāgné mod awē bēhāgné ndəəb, melelem nē dōo déwāgēnnē ane awē abíde ádyöb.

⁵⁰ A-baányan, chōm éche ríhóbéé édii nēn, chōm éche édé á nhəgtéd ní yäl e ekob ne mekií éehelée-se ékūd bwēm bé nkamlen ní Dyöb. Eche chó-'e éebé abé ne abé éehelée-se ékūd bwēm ábe bēbē abé ne abé. ⁵¹ Nyélām metúu nyéwōg dyam áde rílangeé nyé áde bad bēebíí'é. Syánē bad bésyāäl déewáá', bon pen Dyöb déhəŋlén syánē baásyāäl ⁵² á esōŋ é pónné. Mmē nhəŋlén mébē á mehélé-te, nēŋgáne mod áheleεe apēbēd díd. Nēn débenléd áde bētōŋgē elon é asóg. Ade bētōŋgē elon, bad ábe bēwédé bépuú, béewáá ampē, Dyöb déhəŋlén-ne syánē baásyāäl. ⁵³ Ene yäl eche ebəəde' étim yäl eche éebəə ampē, yäl eche chó-'e ewāg étim yäl eche eewāg ampē. ⁵⁴ Pónné eche yäl eché ebəəde' étimmé yäl eché

eéb̄dē', ne áde yǎl eche ewág étimmé yǎl echē eewág, élōn ngáne éténlédé á kálag e Dyōb nén bán,

“Kwééd eésaa ámpē ne abé dēn, Dyōb átómé chó áte.”

⁵⁵ “A-kwééd, héé echon ngíne átóm mod áte édíí? A-kwééd, héé echon ngíne áwóged mod e'wε édíí?”

⁵⁶ Mbéeb mósó nkóá bon kwééd ewón ngíne áwóged mod e'wε, ngíne e mbéeb-pe ehúú ne mbéndé. ⁵⁷ Bon séságnan Dyōb, mós abelé bon sétóm mbéeb áte mbwiined ne eched Sán, Yesu Krístæ.

⁵⁸ Né-ós, a-baányan bé edange, nyésunen bwám, dyamdyam dééhābtē nyé mekuu ásē. Nyébē nyékεene nsón míme nyébenléé Sán gwéé á'sō. Nyébíí nén bán nsón míme nyébenléé Sán gwéé ké nhóg méesaá ngên.

16

Bésánge mōné áwónge bad

¹ Bōob-pós, rílaa nyé tñgene mōné míme nyēnladté áwónge bad bé Dyōb. Ngáne ménlāá'ē mwembé míme rídé á Galesia méé bébel, melemlem nē dós nyémpē nyétāngéné abel. ² Sōndé téé nyé mod téé áhūd mwā mōné ákoo. Nén ábé nchoo ne mod téé míme nkudág. Nzé nyébelé nén, nē débēl nzé mpedé, nyéetōgēnné mōné asaa ámpē. ³ Nzé mpedé, bad ábe nyépwédé, mēlōmēn bós kálag ákεen míme mōné míme nyéládé á Jerusalem. ⁴ Nzé ébóó bán mémpē ríke, né béwoón me.

Ntí míme Paale ábéle

⁵ Mēpē áwēn nzé mmaá atóm á mbwóg e Masedonia, áyāle nwóó mewēmtēn átóm á mbwóg e Masedonia. ⁶ Kapóg mēdyéé ne nyé, nhele mbé-'ε ne nyé pónde esyāal echē ahéb ábágkē ngíne, ábel bon nyéwónge me ákεen échēm eke á'sō hóm ké ahéé áde ríkagké. ⁷ Meédāá'ē méé dényínen ámín-ámín. Nwóó mewēmtēn ábé ne nyé mwā etūn é pónde nzé Sán gwéé akwēténé. ⁸ Mēdyéé á Efesus hén kóān ne á pónde e ngande e Pentekos. ⁹ Nzii enēdnédé me hén ábel kase e nsón, kénée édíí bán bad híin bédé ábe bētāngan me.

¹⁰ Nzé Timotiε apedé áwēn, nyényín bán nyékobé mós nken áyāle melemlem mé nsón míme Sán gwéé míme ábeleé, mós mémpē mbelée. ¹¹ Modmod eenyíne mós nkójtéd. Nyéwónge mós ákεen échē eke á'sō ne nsan ábel bon bōbe bad bé Krísto bēmpēe ábe rísineé, bētān me hén.

¹² Bōob-pós, tñgene awesyānē mwānyan Apolose, menwéd mós nlém á abum bwāmbwam áhye dé anōn nyé nchoo ne bad bé Krísto bēmpēe, bon pen eewóó'ē nlém ápe bōob. Nzé etál ébágnédé mós, āpē.

Melentēn mé asóg

¹³ Nyétéd pónde, nyésunen á adúbe-tē. Nyéwúu nlém á abum, nyéwúu áte. ¹⁴ Kéchéé eche nyébeleé, nyélúmed bán nyédāá nhóg ne aníníí.

¹⁵ Bōob-pós a-baányan, nyébíí nén bán abum á ndáb áde Stefanuse dós ábédé dé'só á mbwóg e Akaya ádúbe Krístæ, bēbágé-'ε echab yǎl ábele bad bé Dyōb. Ncháa nyé nén méé, ¹⁶ nyébē ásē e ndín é bad néé échén, ne ásē e mod ké ahéé ampēe awē abele nsón néé mímén. ¹⁷ Ndé menyinge ne epe éche Stefanase, Fōtunatusε ne Akaikuse. Bépédé áyāle bébelé nsón míme nyéntāngēnné abel. ¹⁸ Bēwédé me nlém á abum ngáne bēnwēdtē nyémpē nlém á abum. Kéchéé eche échén ndín é bad éhóbéé, nyétāngéné bós edúbé abe. ¹⁹ Mwembé míme rídé á mbwóg e Esia rílómmé nyé melentēn. Akwilaa bós Prisia ne mwembé míme mbome áwab ndáb, bēlōmme nyé melentēn ne nlém nhóg á dñn áde Sán gwéé. ²⁰ Abed baányan bé Krísto ábe bédé hén bēlōmmé nyé melentēn.

Nyéhē nhóg ne aníníí tál. ²¹ Me Paale, mbēnlad échēm ekáá átele nyé mímén melentēn. ²² Kénzēé awē eédāá Sán gwéé ebómán ne mós. A-Sán gú awēd, hyág! ²³ Nsimé míme Sán gú Yesuε mbē ne nyé. ²⁴ Ndāá nyé bad bēsyāal á dñn áde Yesu Krístæ.

Kálag echë elónténé ébε echë Paalε áténlé

Baá Kōrinto

Ndibned n kálag

Enén kálag chó edé kálag echë elónténé ébε, echë Paalε áténlé bad bé dyad á Kōrinto áde ábédé á Masedonia. Paalε antél chó á pónde echë mam méekage'áá bóobe mwembé míme níbédé á Kōrinto. Bad behóg átínté e míme mwembé bénhōb Paalε mekan mé mbéb á yál, boŋ kénê Paalε anwón nlem bwámbwam áá bóobōo bétim ásē. Ade bēntimmé'ε ásē, Paalε anwóg menyinŋe bwámbwam. A kálag-tē wén, Paalε ahóbe ngáne bóobe bad bé mwembé bé Kōrinto bémbeē. Awēd-te ahóbe nzom echë ekáá boŋ átelé' enén kálag ne e'yale ábe é'wúú áte tñŋene nzyón éche ákúde ne atyéemēn áde baahóg átínté e mwembé bétyéémánnáá mó. Alúmté-ε míme menyinŋe ngáne nyaa echë átélé enén kálag, ébéle bad bétédte ábel dé mbéb boŋ bóobōo bétim-me ásē. Acháa-ε mwembé áá básaa mōné ne nlem nhóg áwónŋen betóótōkē bé bad bé Krīsto ábe bēbédé á mbwóg e Judeya. A kálag-tē wē ámpē, Paalε ahóbe mekan álúmed áá móbēdē mbapεε a nlomag a mbále awē Yesu Krīstā. Ambel nén áyāle nguse é bad ébédé á Kōrinto échë éñchag yál bán mbapεε bé nlomag bé mbále ábe Krīstā, bán Paalε-ε adé mbapεε a nlomag a metóm.

Nkabted n kálag

Ndibned n kálag 1.1-11

Paalε ne mwembé n dyad á Kōrinto 1.12-7.16

Asañned bad bé Krīsto á mbwóg e Judeya mōné 8.1-9.15

Paalε mbapεε a nlomag a mbále awē Krīstā 10.1-13.10

Melenten mé asóg 13.11-13

¹ Mε Paalε, mbapεε a nlomag awē Yesu Krīstā ngáne Dyōb átíidé, mε-εé ntelé enén kálag. Mε ne awēd mwānyan a Krīsto, Timotiε, sélōmme' nyé elad e bad bé Dyōb ábe bédé á dyad á Kōrinto ne bad bé Dyōb bésyāal ábe bédé á mbwóg e Akaya, melenten.

² Nsimé ne nsañ n Dyōb Titéε awēd ne Sánŋú Yesu Krīstā, mbê ne nyé.

Dyōb áwéde' moosyāal nlem á abum

³ Syánē déken Dyōb, Sáá awē awēd Sánŋwéé, Yesu Krīstā. Mó adé Titéε awē awóge moosyāal ngol, abé-ε Dyōb áde áwéde' moosyāal nlem á abum. ⁴ Awéde' syánē nlem á abum áyāle ndutul ésyāal eche dékudεé, ábel boŋ syánē ámpē déhel bad nlem awéd á abum ábe bómpē békude nyaa e ndutul ké ehéé. Déwēd bó nlem á abum melemlen ngáne Dyōb áwédeé syánē nlem á abum. ⁵ Ngáne Krīstā ákúde'áá metake, néε syánē ámpē dékudεé metake áyāl echē. Né-ōó, abé áde dédí ne Yesu Krīstā, Dyōb déwēd syánē ámpē nlem á abum bwámbwam. ⁶ Nzé sékude metake édii áwéd nyé nlem á abum ne áwónŋen nyé ákud e'sooson. Nzé sékude e'wéd bé nlem á abum né nyémpē nyéékūd e'wéd bé nlem á abum, nyékūd-te ngine áwεsen melemlen mé metake ne e'kan bé nlem ngáne sémpē séwéséné. ⁷ Sésumé nlem áwēn bwámbwam. Sébii nén bán nzé nyékude' metake melemlen ngáne sémpē sékudεé, Dyōb déwēd nyé nlem á abum melemlen ngáne áwéde-ε sé.

⁸ A-baányan, sēdāó bán nyésōŋten nyaa e metake echë sékúde á mbwóg e Esia. Metake míme sēnkudté mēndenléd sé nyaa echë sēnwēmtēnnē bán séebáá á alongé.

⁹ Sēnwémtén nén bán bēbítte mbakú bán bēwúu sé. Boŋ sékude'áá mímén metake ábel séēsūmē' nlem áwēd yál, boŋ pen sésum wéε Dyōb, mó awē apuudte bad. ¹⁰ Kénéε edii bán sēmbé á nsal n kwéed, ansōŋ sé. Nzé sēdé á ndutul-tē, Dyōb débē áson sé. Sésumé-ε nlem nén bán ábē áson sé pónde tée eche sébēē á ndutul ámpē. ¹¹ Ason sé akānned áde

nyékānnadté sé. Bad híin bēlad mekáá ákānned sé, Dyōb-pe dénaméd sé. Nén débēl bad híin bēsāgnēn Dyōb asonj áde ásóó sé.

Paale ahúdé ekε ásē

¹² Dyam ádé áde ábélé sēdé kúmbe. Nlém ríkénlé sé á abum nēn bán, abé áde séwóó á nkōjsé-te wén, tange nyaa eche sēdíí ne nyé, ne nlém míme rísáá ne nlém nhóg, ádíi nyaa eche Dyōb ábélé aá ébē. Adén abé dénkēmbáá ne debyéé á moonyonj bonj démbē ne nsimé ní Dyōb. ¹³ Chōm éche sétenléé nyé édíi éche nyéhenlé alán, nyēsóntēn-ne. Nsumé nlém meé nyēsōntēn nímén mekan póndé ésyāál. ¹⁴ Ngáne nyémáá donje á mekan tēngene sé asōntēn, ndúbpé nēn meé nyéēkonj sé asōntēn bwām. Nén débēl á póndé eche Sāngú Yesue ápéé, nyéēhel ahób bán nyēdé kúmbe ne sé melemlem ngáne sémpē séhenlé ahób bán sēdé kúmbe ne nyé.

¹⁵ Adúbe áde méndūbēē meé nēn ádé mbále mentíi meé mēsēbē ape áwēn ábel bonj nyétombwēn ngen éche élónténé ébe. ¹⁶ Mentíi meé mēhyē áwēn nzé nkag á mbwóg e Masēdonia, mentíi-’ε ámpē meé á ehúu mátyēēm áwēn ábel bonj nyéwōngēn me áke á mbwóg e Judeya. ¹⁷ Ade mēmbenlé nímén ntíi, énkēmbáá éche ríheláá-se ríhēnlén nlém á abum. Meébēlēē nímém ntíi á nyaa e moonyonj. Meésáá nēe mod awē akwēntan aá, “Eε, mēbēl.” Bonj ámbíd e póndé átím ahób aá, “Aáy, méebenlé.” ¹⁸ A’sō é’ Dyōb áde ábele ngáne ahóbé aá mósōbēl, nzé sēlāngé nyé bán séēbēl dyam, sēbelé sébēl-le dó. ¹⁹ Nzōm echē ekáá bonj nēn ábe edíi áyāle nkalanj ní bwām tēngene Mwān a Dyōb, Yesu Krístəə, míme me, Sailase ne Timotie sékánlé’áá nyé. Yesue eehóbéé aá mósōbēl dyam bonj eétímē dó abel. Yesu Krístəə abele dyam áde ahóbé aá mósōbēl. ²⁰ Chōm ésyāál éche Dyōb ahóbé aá mósōbēl, abelé mébenlad abel áde ábélé bonj debé ne Krístəə. Nén dōo ákásá bonj áyāle mekan míme Yesue ábeléé syánē déhōbē bán, “Ebē nē” ábel bonj Dyōb ákud edúbé. ²¹ Dyōb dōo ábélé bonj syánē debé dédūbpē Krístəə. Dyōb dēn dōo áwógté syánē ábē ne Krístəə. ²² Ahédé-’ε syánē ábē e’chem ábe é’lúmte bán syánē dedé ábē bad, ahé-’ε syánē éche Edəədənj éche Esáá á nlém-tē álúmed nēn bán deékūd bwēm é’syāál ábe ahóbé aá mósōbē syánē.

²³ Dyōb ádé me mbónj nēn aá chōm éche ríhóbéé édé mbále. Nzōm echē enkānj bonj menkēntīm ámbíd á dyad á Kōrinto, edíi áyāle meéhede’aá meé ríwóged nyé ndutul. ²⁴ Séēhēdēē bán ébē byánán sēnyágté nyé ádúbe kéchéé. Bonj pen sēbele nsán ne nyé, ábel bonj nyébē menyīnje áyāle nyēsūmné á adúbe-tē.

2

¹ Né-óó, memmād á nlém-tē nēn meé méehyaa nyé anyín ámpē. Nzé mempē nwógté’áá nyé ndutul. ² Nzé nwógté nyé ndutul, mod éebáá awē áwōgēd me menyīnje, áyāle nwógté bad ndutul ábe bēmbē bēwógté’ me menyīnje. ³ Nén dōo dēnkānj bonj rítelē nyé enén ndín e kálag. Meéhede’aá meé nzé mpedé áwēn, nyé bad ábe nyéwógté’ me menyīnje, nyéwóged me ndutul. Ndúbpé nēn meé nzé ndé menyīnje, né nyé moosyāál nyéēbē menyīnje. ⁴ Ntēnlé nyé enén kálag nyaa eche rítelē áyāle membé ndutul, metake mébé me á nlém-tē, rítelē-’ε chó ne mēsōd. Menkēntelēé nyé chó ábel bonj nyéwōg ndutul, bonj mentelē nyé chó ábel nyébíi ngáne rídás nyé bwāmbwam.

*Paale aá bad bé Kōrinto
bélagsen mod awē abelé mbéb*

⁵ Nzé mod abelé dyam áde áwógté bad ndutul, saké áwēm dēmpēn dōo ábélé dó, né abelé dó wéε nyé moosyāál ámpē. Bonj adén dyam ádíi dyam áde méēhōbēē bwāmbwam. ⁶ Nkógsen míme bad híin átínté echēn bēbágé ene ndín e mod, ríkwógnédé mó. ⁷ Bonj nyétāngéné nēe nyélagéséné mó nyéwéd-te mó nlém á abum, ábel ndutul eche ákúdé eetómtán mó adenled. ⁸ Né-óó, ncháa nyé meé nyélúmed mó bán nyédíi nyédəá mó. ⁹ Nzōm echē enkānj bonj rítelē nyé enén kálag edíi ábíi nzé nyéēbēl mam mésyāál míme ríhóbé meé nyébel. ¹⁰ Kénzēé awē nyélagéséné, mémpē nlāgséné mó. Dyam áde rílagéséné, nzé édé bán nlāgséné dó, né nlgasan dó áyāl echēn. Krístəə abelé abíi-’ε aá nlāgséné dó.

11 Debele nê âbel boŋ Satanε eetómé' syánē áte, éesaá bán syánē deebí' é mwane míme Satanε.

Békale nkalanj tâŋgene melë mékōālē

12 Ade mípédé á dyad á Troas, ákal nkalanj mí bwám míme Krīstəə, Dyöb dēnnednéd me nzii âbel míme nsón. 13 Boŋ nlém ménkēmbáá me bwám á abum áyāle menkētánne Tituse, mwānned a Krīstəə awē súmō sēbele nsón. Né-ōó, menlyágtén bó, ríkäg-ke me á mbwóg e Masēdonia.

14 Nságnan Dyöb áyāle ayökgé abel syáā dehele' míme nkalanj akal. Abé áde dédíí ne Krīstəə ábélé dedé nēŋgáne bad ábe Dyöb ákóbé boŋ ályágtē áke dé akal nkalanj mí bwám mebwóg mésyāāl. Dyöb ábélé bad bébyēē Yesu Krīstəə áyāle míme nkalanj míme syáā dékalé. Mmē nkalanj ríkag átíntē e bad ngáne elod é bwám. 15 Elod é bwám, elod é Krīsto, chōó dédíí á'sō é' Dyöb. Nzé dekale nkalanj tâŋgene Krīstəə, bad bésyāāl ábe bédúbpé míme nkalanj míme dékálé, Dyöb ásoo' ádáā alongé. Boŋ bad bésyāāl ábe bédúbpé míme nkalanj, Dyöb déesoó' é ádáā alongé. 16 Ne bad ábe bédé á nzii echē epágnédé Dyöb á yāl, nkalanj mí bwám míme syáā dékanléé bó rídé áwāb nēŋgáne ebébtéd é elod éche éwúé' bó. Abíní-'é ábe bédé á nzii áke wéε Dyöb nkalanj mí bwám míme syáā dékanléé bó, rídii nēŋgáne elod é bwám áyāle syáā delánge bó bán bēbē á alongé ne Dyöb á ngíndé ne á ngíndé. Nzé-ōó adé awē ahelεε ábel enén nyaa e nsón? 17 Séesaá ngáne bad ábíníí híin ábe békale eyale é Dyöb ábel boŋ békud nsyāŋ. Ne sé séēbēlēē nê, áyāle Dyöb álómé sé ákal nkalanj mí bwám, míme nkalanj sékale' mó ne nlém nhóg abé áde sédíí mod nhóg ne Krīstəə, debí-'é nén bán Dyöb dōó álómé syánē ábel míme nsón.

3

Bekal bé nkalanj mé melë mékōālē

1 Nyēwémténé bán sēhóbe' mekan mé bwám tâŋgene échēd yāl ámpē-yε? Nyēwémténé bán séēbe nýé kálag ké' ε sēhēd kálag áwēn, álúmed nén bán sékwognédé ábel nsón átíntē echēn, ngáne bad bémpēe bébelé-ε-yε? Séebenlé nê. 2 Nyédíí sé á nlém-tē nēŋgáne kálag echē bétélé boŋ bad bésyāāl bélaā ábíi chōm éche éde áwēd-te. 3 Nyélúmte' bán nyédíí kálag echē Krīstəə átélé boŋ alómén sé. Enén kálag éesaá kálag echē béténlé ínke boŋ edíi echē Edəádəŋ é Dyöb áde ábage alongé étélé. Bénkēntenlé enén kálag á meláa mīn, míme métánlé, boŋ bēntel chó á nlém mí baányonj. 4 Sēhóbe nén áyāle sēsumé nlém ne Dyöb abé áde sédíí ne Krīstəə. 5 Sé bēn séēhēlēē-se sēhób bán séhele-se sébēl mímén nsón. Sé bēn séēhēlēē-se sébēl mó. Dyöb dōó ábélé boŋ séhēl mó abel. 6 Abelé sékwognédé ákal míme nkalanj mé melë mékōālē. Méesaá nkalanj áhíd mbéndé é melë mé nchun. Bad ábe behíde ene mbéndé béwág, béēbāg-kaá ne Dyöb. Nkalanj áhíd melë mékōālē míme séyágtéé, rídé nén bán Dyöb ábage bad Edəádəŋ éche Esáá, ébele-'ε bēbē ne mó á ngíndé ne á ngíndé.

7 Bōōb-pōó, Mosεε an'yáged bad áhíd mbéndé é Dyöb é melë mé nchun. Dyöb déntél échén mbéndé ámīn e meláá míme métánlé boŋ ábe Mosεε aá áyágte bad. Ade Dyöb dēmbéé Mosεε échē mbéndé, ambēl e'só é'pēné' Mosεε féréd, álúmed bán échē mbéndé édíi échē. E'só é'pēné'áá Mosεε nyaa echē bad bé Israel béehēle'áá mó anōn á'sō. Boŋ kénéε é'pēné'áá bwāmbwam, míme mwayé mēmbootéd asud mwāmpīn mpīn. Bad ábe bēnhíd melë mé nchun bēnwē, bēnkēmbáá-'áá ne Dyöb. 8 Né-ōó, nzé séyágte bad nkalanj tâŋgene Edəádəŋ é Dyöb, Dyöb délūméd bad nén aá míme nkalanj rítómténé etógnén abé á alongé á bad. 9 Dyöb dénlūméd aá módē ngum áde ámbéé Mosεε mbéndé. Echē mbéndé émbēl bad bēbíí bán ákōgsēn bó áyāle mbéb míme bēbélé. Boŋ anabpé echē ngum alúmed abel áde ábélé boŋ sékalé' míme nkalanj míme rílúmte ngáne bad békobnadté áwe e'só. 10 Mbéndé éche Mosεε áyágté'áá bad bōóđ áhíd mbéndé é Dyöb émbē etógnén. Ayáged áde séyágtéé bad bōōb bán Dyöb délāgsēn bó mbéb, bébelé-'ε ngáne áhēdeé, dōó átómténé etógnén abé. 11 Kénéε édíí bán Dyöb dénlūméd ngáne ádíí etógnén áde ábélé melë mé nchun, melë míme mémbē á esónj é pōndé, alúmté aá mótómtēnē etógnén abé abel áde

ábélé melě méēkōōlē. Mmén melě méēkōōlē móō méhánléné alongé á bad, mébē-’ε abé ne abé.

¹² Né-ōó ngáne sésúmé nlém bán nkalan míme sékaleé rídé etógnén bwâmbwam, sêkale mó ésebán sêbáa’. ¹³ Séēsaá nêngáne Moseε. Moseε ankúdtén e’só ábel bon bad bé Israel béenyíne ngáne e’só ábe é’péné’áá mó é’dímeé. ¹⁴ Bon bénkênsónténné. A mbále, bootyaa ene pónde ápe chii, béehelée asóntén nén bán apen áde e’só é’péné’áá Moseε, míme mpentéd rísúdé. Pónde ké ehée nzé bad béwógé mod aláá kálag e melě mé nchun, béēsōntānnē chōm éche béwógé. Edé nêngáne abad ákúténé bó mewēmten. Nzé mod adé ne Krístā dēmpen dōō ásōntanné. ¹⁵ A mbále, bootyaa ene pónde ápe chii, pónde ké ehée echē bēláá mbéndé é Moseε, ébelé ébé byánán abad ákúténé bó nsōnten nyaa eche béehelée chōm éche bēláá’ε abii. ¹⁶ Bon nzé bó ké ahée adúbpé Sāngú Yesue, chōm éche ébāg nêngáne abad éche ékutan bó nsōnten ébelé éhide. ¹⁷ Bōōb-pōō, Sāngwée adii Edāādā, Kéhée áde Edāādā éche Sāngwée édii, bad béēbāgkē á mehan-tē. ¹⁸ Syānē ábe Dyōb áhúdé abad áde dénkútēn syānē e’só, abé ádēd ábele’ bad bébíí ngáne ehúmé éche Sāngwée épédé abé. Bényíne’ bán abelē syānē ngáne bad ábe bébele ngáne Dyōb áhēdēé. Edāādā éche Esáá éhānlan syānē ahānlen ne ahānlen ábē ngáne Yesue ábel bad bényín ngáne ápédé ngine abé. Sāngwée, mó awē adé Edāādā, mó abele mímén mekan.

4

Yesue alúmté syānē ngáne Dyōb ápédé abé

¹ Ngōl echē Dyōb adii chō ekāō bon sékalé’ mímén nkalan. Né-ōó, séedonlé mekuu ámbid ákal mó. ² Séebenlé mekan mé e’són míme bad bébelée á mesōm-tē. Séēdōgnēē nyé ehób é nsāl, séehānlan-naá eyale é Dyōb ádog nyé. Bon pen, séyágte’ bad eyale é Dyōb nyaa echē bad bēsōntēnnē chō. Ngáne séyágtēé eyale é Dyōb ne nlém nhóg, modmod eéhēlē-sē ahób á nlém-tē aá sēdōge mó. Sébíí bán Dyōb abii kéchéé éche sébelée. ³ Nzé donge á bad béehēle nkalan mí bwām míme séyágtēé asōnten, né édii wée abē bad béedúbpēé mó. Ngáne béedúbpēē Dyōb béebáá ne mó. ⁴ Satanε, nkamlenε a nkōnsé, akamlan mewēmten míme bad ábe béedúbpē Krístā. Béehelée-sē bēsōntén bán nkalan mí bwām rílúmtē ngáne Krístā ápédé etógnén abé. Krístā adii née Dyōb dēn. ⁵ Né dōō ákāá bon séekālē tēngene échēd yāl. Bon sēkanle nyé bán Yesue mó adé Sāngwée. Sédii bembāledε ábēn áyāl e Yesue. ⁶ Dyōb áde dénhāb aá, “E’nyínen bé ekide é’bē wée ehíntén énsēbēē abé,” mó abelē míme nkalan tēngene Yesue ábē nêngáne e’nyínen bé ekide ábe é’pene’ syānē á nlém-tē. Syānē baasyāal ábe dedúbpé Yesue bōō Dyōb abénlé nē. Dyōb ábelé nē ábel bon bad bébíí nén bán módé etógnén abii áde bad bébíí’ε bán Yesu Krístā adii née mó.

⁷ Bon nkalan míme Dyōb ábágé sé ákal, rídii chōm éche étómténé etógnén abé. Sédii nêngáne mbeé e mōg echē chōm édii áte. Nén abénlédé ábel bon bad bébíí nén bán ngine echē echabé ámín ehúú ne Dyōb saké ne sé. ⁸ Sêkude nyaa é ndutul híin bon séelyāgēē áwēd-te. Donge á pónde séebyéé’ε dyam áde sébelée, bon séehóbéé nén bán Dyōb déelúmédté se chōm éche sétāngéné abel. ⁹ Bad bétagte se pónde té bon Dyōb déetēdté sé. Bélógne sé, bon Dyōb déekwēntānné aá béwúu sé. ¹⁰ Kéhée áde sékagké ákal nkalan mí bwām sēhédé á nlém-tē nén bán bad béhēde’ sé awúu ngáne bēnwū-’ε Yesue, bon bad bébíí bán Yesue adé á alongé, mó-’áá ahág sé ngine áte abé áde sédíí á alongé. ¹¹ Sébíí nén bán kénéé sédíí á alongé bōōb, sédé benben ne kwééd pónde té áyāle sébenle Yesue. Nén áde ábel bon bébíí bán Yesue adé á alongé, mó-’áá ahág sé ngine áte abé áde sédíí á alongé. ¹² Né-ōó, sêkwēnténé kwééd ábel bon nyékud alongé áde déemaá’.

¹³ Sédii melemlen ngáne mod awē ahóbé ngáne éténlédé á kálag e Dyōb nén bán “Ndúbpé wε, né-ōó, nkale’ tēngene wε.” Melemlen ngáne ane mod ándūbēē Dyōb, sémpē sédúbpé Dyōb, sémpē sédíí sékale-’ε tēngene mó. ¹⁴ Sébíí bán Dyōb áde ápúúdté Sāngú Yesue dépuúdtē sémpē ábē á alongé ámpē ne Yesue. Dyōb dépēén-ne sé ne nyé wée adii. ¹⁵ Metake mésyāal míme sékudēé médíí áwōngēn nyé, ábel bon nzé bad híin béwógé eyale

é Dyöb, nsimé ní Dyöb mébël békūd alagsen dé mbéb, bébüd-te mó aságnén. Nén débël bad híin békené' Dyöb.

¹⁶ Né-ɔ́, séedonlé mekuu ámbid ákal nkalan ní bwám, kénéé édíí bán ngíne esude' sé á yäl, kénéé Dyöb áwede' sé nlém á abum, áhāg-ke sé ngíne áte mbwe té. ¹⁷ Baá metake ábe sékudeé bɔɔb béesaá ábe sétagtéé nlém á abum. Sêkude metake bɔɔb bon ehúmé éche ébē ne sé échāb ámin nyaa echē séekamténné metake níme sékúdé á nkõjsé wén, ébē-'e ne sé á ngíndé ne á ngíndé. ¹⁸ Nê dɔɔ ákáá bon séenyíné' metake níme sékudeé bɔɔb néé dyam. Bon sêbānné nlém áyāl e bwēm ábe Dyöb ákõjnédé sé, kénéé édíí bán séenyínéé bó. Bwēm ábe sényínéé bɔɔb é'dé dásɔ́ áyāl e esón é póndé, bon bwēm ábe séehelée-se sennyín bɔɔb, bébē á ngíndé ne á ngíndé.

5

Déékūd yäl ékɔ́lē ádyöb

¹ Sêbíí nén bán échēd yäl éche sébééné á nkõjsé edii néé e'bem ábe sédyéé' áte. Nzé bépáá ábē e'bem, sêbíí nén bán sêwóó ndáb ádyöb echē moonyon éelóó' é. Dyöb dɔɔ álóó' chó, ébē-'e á ngíndé ne á ngíndé. ² Sékɔ́mad áte bɔɔb á ebem-té wén, sêwane áte bán ene ndáb echē ebíde' ádyöb ékúten sé ngáne mbóté ékútanné mod. ³ Nzé sêdé ene ndáb áte, séebáá nēngáne mod awē adé nsób. ⁴ Abéen áde sébééné enén yäl á nkõjsé te wén, sékɔ́mad áte adenled áde nén ádénlédé sé. Eesaá nén bán sêhede enén yäl e nkõjsé ahúd, bon sêhede yäl ékɔ́lē eche edé ádyöb, ábel enén yäl e nkõjsé echē ewāg émaa, étim yäl echē ébē á alongé. ⁵ Dyöb dɔɔ ábõjséné syánē ákud nímén nhənlén alómmé-'e syánē échē Edáɔ́dəŋ eche Esáá álúmed nén aá ádén akan débēnléd.

⁶ Né-ɔ́, póndé téé desume' nlém nén bán abé áde dédíí ne échén yäl á nkõjsé, deesaá hõm ahóg ne Sāngwéé. ⁷ Sêdé á alongé á nkõjsé ne échén yäl, áyāle sêdúbpé mó saké ngáne sényínéé mó. ⁸ Sésumé nlém nén bán ábe syánē yäl ékɔ́lē, sêhede-'e échēd yäl é nkõjsé atede áke débé ne Sāngú Yesue. ⁹ Né-ɔ́, nímed nlém nísyā́l nítāngéné abé áwóged Yesue menyinge áyāl e kéchéé éche débéléé, ké ébé bán sêdé ne échēd yäl á nkõjsé, ké'ε séesaá ne chó. ¹⁰ Syánē mod téé átyēēm á nkáásé á'só ábe Yesu Krístəə epun éche ákáādtē moosyá́l, tāngene mekan níme ábélé á póndé echē ábédé á nkõjsé. Mod té ákūd nsábe tāngene mekan mé bwám ké'ε mé mbéb níme ábélé.

Abé á nchemten ne Dyöb

¹¹ Ngáne sébíí bán Sāngwéé ákáād bad, sébagé-'e mó edúbé, sêwane' áte nén bán bad bésõŋten nén bán nkalan níme sékaleé níde mbále. Dyöb ábíí nyaa é bad éche sédíí, mbíí-'e méé nyémpē nyébíí nyaa é bad éche sédíí, ndúbpé-'e méé nyébíí-'e bán sékale mbále. ¹² Séehóbéé mekan mé bwám tāngene échēd yäl ámpē. Bon pen sêhede bán nyéwõŋ nzom ábēen sé kúmbe, ábel bon nyéwõŋ dyam áláa bad ábe bédé kúmbe áyāl e mekan níme débéléé níme bad bényínéé, saké áyāl e mekan níme médé bó á nlém-tē. ¹³ Donge á bad béhóbe bán sêhóbe mekan néé bad ábe nló méésáá' é áte. Nzé nê adé mbále, né Dyöb dɔɔ sébagéé edúbé. Nzé sêhóbe mekan néé bad ábe nló rísáá áte, né áwõŋgen nyé dɔɔ séhóbéé. ¹⁴ Edəŋge éche Krístəə chóó étédé sé nlém á abum ábel mekan níme débéléé, áyāle sêmadé á nlém-tē nén bán Krístəə awédé á nló ní moosyá́l. Né-ɔ́, édé nēngáne moosyá́l áwédé. ¹⁵ Anwé á nló ní moosyá́l ábel bon bad ábe bédé á alongé, alongé ádāb déélumtē bán bédé á alongé áyāl échāb dēmpen. Bon pen bédé á alongé áyāl e Krístəə, mó awē anwé, bon Dyöb ápūūd-te mó á nló nímbāb.

¹⁶ Né-ɔ́, bootya bɔɔb, déēnōnē mod nyaa eche moonyon ánōnéé. Kénéé édíí bán sēnōné'áá Krístəə á nyaa e moonyon, séēnōnēé mó nê ámpē. ¹⁷ Né-ɔ́, kenzéé awē adé mod nhóg ne Krístəə, adíí nhəgtéd mékɔ́lē. Mmē mbeltéd mé nchun nísyā́l nímbáá atóm awóó-'e mbeltéd mékɔ́lē nísyā́l bɔɔb. ¹⁸ Mmén mbeltéd mékɔ́lē níhúú ne Dyöb. Ábelé syánē detimé ásē ne Krístəə, abagé-'e syánē nsón ákale bad nén bán béhēle bébē nsan ne

Dyöb. ¹⁹ Chöm éche níhóbeé édíi áyāl e kwééd echē Krīstəə áwédé á awōg. Dyöb ábélé bad bépédé á nchemten ne mó. Dyöb déétóo'áa mbéb míme bad bébélé, abagé-'e syánē nsón ákale bad nén bán béhēle bébē nsaŋ ne Dyöb. ²⁰ Aláa áde Dyöb álāngéé sé mekan áláa bad sēdíi bad ábe béhóbpe Krīstəə. Sēsíme nyé etúu áte á dīn á Krīstəə nén nyépe á nchemten ne Dyöb. ²¹ Dyöb dēmpwēd Yesue átag áyāl e mbéb ísyāāl míme syánē débélé. Yesue enkēmbenlé mbéb ké nhóg, bon kénē ankwentén atag áwēd nló. Dyöb álágséné syánē mbéb ahóbe-'e aá déēbēlē mbéb ámpē melemlen ngáne mómpē éebeléé mbéb.

6

¹ Né-ǎó, sé ábe sēbele' nsón ní Dyöb ne Dyöb, sēcháa nyé nén bán nsimé ní Dyöb míme nyékudéé méebāg ngēn. ² Dyöb áhóbé ngáne éténlédé nén aá, “Áde pónde épédé echē etāngéné, menwóg chöm éche nyéhóbé. Ade epun é e'sooson-'e épédé, menwóngén nyé.” Nyénəne' pónde nén bəəb echē etāngéné, eche nyétāngéné nsimé ní Dyöb akud. Nyénəne', epun épédé éche nyéhele nyékud e'sooson.

³ Sēekáá' é modmod nzii, ábel bon awusé déēnyinnād áyāl e nsón míme sēbeléé. ⁴ Bon pen, nēngáne bembəledé bé Dyöb, sēlúmté' yāl nyaa ésyāāl ábé bad ábe sēbele' mekan míme métāngéné. Sēwánlé e'kaŋ bé nlém é' ngíne tāngene metake míme sékudéé, tāngene alongé áde álenlad sé áte, ne ndutul éche étáne sé. ⁵ Sēkude mbéte, béhāg sé á mbwōg, ndun e mod empeén epuutéd béchodé sé yāl áte, sēbele ntü ní ngíne, sēnaŋgé' e'pin, sédyéé-'e nzaa. ⁶ Sēlúmté' ámpē bán sēdíi bembəledé bé Dyöb ábel áde sēbeléé mekan mé bwām ne e'sāŋ bé nlém, abe áde Dyöb ábágé sé nsōnten ábíi alongé áde sétāngéné awón, awesen áde séwesanné, ne awóon áde séwónné bad bēmpēe nlém ní bwām. Edəəđəŋ éche Esáá chəə élyágte sé, sēdəə-'e moosyāāl ne nlém nhóg. ⁷ Nkalaŋ míme sékaleé rídii nkalaŋ ní mbále, ngíne e Dyöb chə-'aá sēbenladtē ákal mó. Ábel áde sēbeléé mekan míme métāngéné ábélé bad béewóó' é dyam dé mbéb ké ahóg ábán sé á yāl. ⁸ Sēēbē sēbenlé Dyöb ké bēken sé, ké' é bēekene' sé. Ké bad béhōbē sé mekan mé mbéb áyāl ké' é mekan mé bwām. Bad béhóbe bán sēlúmté bán sēdé ndín é bad éche séesaá, bon sēdíi bad ábe sēhóbé bán sēdé. ⁹ Bad bébíi sé bwām bon bēmpēe bényíne' sé bán sēdíi bad ábe béesē dyam dé abelen. Bad béwēmtan bán séebáá á alongé bon kénē sēdíi sēdé á alongé. Sēkude metake á mekáá mé bad bon kénē, béewúú' é sé. ¹⁰ Sēdé á ndutul tē, bon kénē, sēwóge menyīnge pónde ésyāāl. Kénéé édíi bán séebudéé chöm awón, bon kénē nsón míme sēbeléé mbélé bad híin bédúbpé Dyöb. Né-ǎó nē ábélé bébúdé bwēm awón bəəb. Kénéé séewóó' é chömchöm, nhən ní Dyöb rídii mímed.

¹¹ A-bad bé dyad á Kōrinto, sētēnlé nyé chöm ésyāāl ésebán sēkoŋnad nyé dyamdiam. Sēlúmté-'e ngáne nlém rídii sé áte áyāl echēn. ¹² Sēdəə nyé, séebáá-'aá alúmed bán sēdəə nyé. Nyé pen nyélúmté sé nén nyéedəə' é sé. ¹³ Nhóbe áwēn bəəb nēe ábēm bán. Nyémpē nyédəŋ sé ngáne sémpē sēdāá nyé.

Nyéēbēlē' mekan míme bad ábe bēdúbpe Krīstəə bébeléé

¹⁴ Nyéebāg nlatén ne bad ábe bēdúbpe Krīstəə. Nhóbe nén áyāle bad ábe bétāngéné á'sō é' Dyöb, béewóó' é dyam abelen mekan míme e'bébtéd é' bad sēbeléé. E'nyínen bé e'kide béewóó' é dyam abelen ehíntén. ¹⁵ Krīstəə eewóó' é dyam ábel ne Satanē. Mod awē adúbpe Krīstəə eewóó' é dyam dé abelen mod awē eedúbpe. ¹⁶ Ndáb-e-Dyöb eewóó' é dyam dé abelen ndáb echē bad bēbenléé myöb mémpēe. Nhóbe nén áyāle dedíi ndáb e Dyöb, Dyöb áde áde á alongé. Edé nén ngáne éténlédé bán Dyöb áhóbé aá, “Mébē ne ábēm bad, rídyēē-'e áwāb.

Bébelé mé nēngáne ádab Dyöb, me-'e météd bó nēngáne ábēm bad.”

¹⁷ Sāngwéé álāngé ábē bad aá,

“Né-ǎó, nyétede, nyéebāg-ke ne bad ábe bēdúbpe mé.

Nyéewóó' dyam abel ne e'bébtéd é mekan míme bébeleé.
Měkōb-πε nyé née ábêm bãn.

¹⁸ Měbē nyé sáá,

nyé-'ε nyéēbē ábêm bãn.

Με Dyōb á Ngum με-εé nhóbe'."

7

¹ A-baányan bé edəŋge, ngáne Dyōb áhóbé aá módii awesyánē Sáá, syánē-'ε debé ábe bãn, déteđe mekan míme méwógte syánē mbinde á ekob é yál ne á edəádəŋ. Syánē débε Dyōb edúbé, déwōŋ-'ε alongé áde ásáá, nê débēl débəgé Dyōb edúbé ngáne éhədndaté.

Paale adé menyiŋge

² Nhεde meé nyédəŋ sé ne nlém rísyāal. Séēpānnēē modmod, séēbēltēē modmod mbéb, séēdōgēē-'ε modmod. ³ Meehóbéé nén áhób nyé. Mensébé nyé atele nén meé, sédəá nyé bwāmbwam, ké á kwééd ké'ε á alongé, dēbē debé mod nhóg. ⁴ Nkumne nyé ekáá á tál. Mbééné nyé kúmbe. Nyēwédé με nlém á abum bwāmbwam nyaa echē rítómténé menyiŋge abé kénéε sékudéé metake bwāmbwam.

⁵ Ade sépédé á mbwóg e Masədonia, sēnkēnkóméé áte. Sékudé'áá metake nyaa ne nyaa. Bad bépentánnáá ne sé mbwóg-ke mbé sé áte áyāle sékāmánnáá nyé. ⁶ Boŋ Dyōb áde áwéde bad ábe béewóo e'lyóg bé nlém, nlém á abum, dénwēd syánē nlém á abum alóm áde ánlōmmē Tituse áwesyanē. ⁷ Saá-kaá échē επε chēmpen émbel séwóg menyiŋge, boŋ awéd áde nyénwēdtē mó nlém á abum dénwōgēd sé menyiŋge. Anláá sé ngáne nyédáá με anyín bwāmbwam, aláá-'ε sé ngáne nyénwōgkē pél áyāle ndutul eche ebédé nyé á nlém-tē ngáne nyénkēnwógédte με menyiŋge. Anláá-'ε με ngáne nyéwóo nlém áte ábē με ámbíd. Ade Tituse aláŋgé sé mímén mekan, membé menyiŋge bwāmbwam.

⁸ Kénéε édíí bán ene kálag echē mēntelεé nyé enwógéd nyé ndutul, meésáá ngəl nén με nténlé nyé chó. Kénéε édíí nén bán membé ngəl atel áde mēntenlé chó, nnyíné nén μεé echem kálag echē ríténlé nyé ewíídé nyé nê á esōŋ é pónde. ⁹ Boŋ bəəb ndé menyiŋge, saké áyāle ménwōgēdtē nyé ndutul, boŋ áyāle ndutul eche nyénwōgkē ebélé nyéhəŋléné áden abé dé mbéb nyébele' ngáne Dyōb áhεdεé. Nyénwóg ndutul ngáne Dyōb áhédé'áá aá nyéwóg. Né-əó, ndutul ké ehéé echē sēmbenlé boŋ nyéwóg, enkēmbébénné nyé. ¹⁰ Nzé ndutul edé mod á nlém-tē ngáne Dyōb áhεdεé, ane mod abelé ahəŋlén áde abé dé mbéb ábelé' ngáne Dyōb áhεdεé. Nén ábele' ane mod ákūd e'soosōŋ, nê déewíídéé modmod ámpē. Boŋ bad ábe bédúbpé Dyōb, ndutul echē edé bó á nlém-tē áyāle bédíí baányon ebεle' bėwág á edəádəŋ. ¹¹ Boŋ ndutul embé nyé á nlém-tē ngáne Dyōb áhεdεé aá ébē. Né-əó, nyénəne' chōm éche nê ápiínédé nyé. Nyéhεdεé'áá bán mbíi nén μεé nyéwane áte álúmed bad nén bán nyéēbēlēē awusé ké ahóg bəəb. Meliŋgá mémbe nyé áte nén bán ábē bad bébéle awusé á etún é pónde nyédé ahób bán nyéləŋge bó bán bésóg mbéb abel. Nyénwóg mbwóg nén bán Dyōb dékōgsēn nyé nzé nyédé nyébele échén ndín é mekan. Nyéndəŋ με anyín bwāmbwam, nyénwōŋ nlém ábē με ámbíd, nyékōgsān-νε bad ábe bébele mbéb. Abel áde nyébéle mímén mésyāal, álúmté sé nén bán nyéēbēlēē mekan mé mbéb. ¹² Né-əó, kénéε rítélé ene kálag, menkēntenlé chó áyāle mod awē abelé epandé ké'ε mod awē bėpánné boŋ ntelé chó ábel boŋ nyébii á'sō é' Dyōb nén bán nyékoó sé adəŋ. ¹³ Nê dəó ákás boŋ nyéwédē sé nlém á abum.

Saá-kaá e'wéd bé nlém á abum bēnpən, boŋ sēmbé menyiŋge bwāmbwam anyín áde sennyínnē Tituse adé menyiŋge áde ápédé. Anláá sé ngáne nyébéle boŋ asóg atag áte. ¹⁴ Membé kúmbe áláa Tituse ngáne nyédíí bad bé bwám, nyénkēnwógéd-taá με e'sōn áyāle nyénlúmed nén bán mekan míme ménlāā'é mó médé mbále, ngáne mekan mésyāal míme sénlāā'é nyé médíí mbále. ¹⁵ Nê ábéle míme nlém rítimé' áwēn tómaa ké ngen e'só, akamtən áde ákamtanné ngáne nyé moosyāal nyénwōŋgē nlém ábel mekan míme ánlāā'é

nyé aá nyébel. Nlém rítme mó áwēn ámpē nzé akāmténé ngáne nyēnkobpé mó ne edúbé, nyēwōngén-ne mó ne nlém nhóg. ¹⁶ Ndé menyinge áyāle nsumé nlém rísyāal áwēn.

8

Bad bé Krīsto bétāngéné bad ábe bétógnéné awōngēn

¹ Bōōb-pōō a-baányan, sēhede bán nyébii nēn bán Dyōb ábágé mímē nsimé wée bad bé Dyōb ábe bédé á mwembé ríme rídé á mbwóg e Masēdonia ábel bon bésále ekáá áte. ² Békúdé metake mé ngíne ríme mékage bó áte bwāmbwam. Kénée édii bán bédé atóg bwāmbwam, bésánlé ekáá áte bwāmbwam, bédé-'ε menyinge. ³ Ndé mbón nēn mée, bēmbě chōm éche bēnwōngē, bēntōmtēn-ne abe tómaa chōm éche bēmbēē bēbage'. Bébágé'áá-'ε ngáne nlém mímāb ménlāā'é bó. ⁴ Bēnchān syānē bwāmbwam ábé menyinge áwōngēn bad bé Dyōb bé Jerusalem ngáne bómpē bēbeléé. ⁵ Bēmbēl tómaa ngáne sēnwēmtēnnē. Bēnsēbē ádāb alongé abe á mekáá ríme Sāngwée. Ámbīd enē bēmbě ádāb alongé áwēd mekáá ngáne Dyōb áhēdēé aá bēbel. ⁶ Né-ōó, sēcháa' Tituse awē ambootéd mímēn nsón ne nyé nēn bán ádii áwōngan nyé, mímēn nsón ríme nyésánlé ekáá áte, nyébāgē-'ε bad kéchéé éche bétógnéné ne nlém nhóg, nyépid mó á asóg. ⁷ Bōōb-pōō, nyébele bwām á menzii mésyāal. Adúbe áwúú nyé áte. Nyēkale' nkalaní mī bwām, nyébii mekan mé Dyōb, nyēwóó nlém áwōngēn bad nyēdāá-'ε sé bwāmbwam. Né-ōó, sēhede bán nyébele bwām, káāne ásale ekáá áte, nyébage-'ε bad kéchéé éche bétógnéné.

⁸ Meékamlánné nyé ábel nēn. Bon ngáne rínyiné bad ábe bédúbpé bēwōngan bad bēmpēe, nhede mée nyēmpē nyélúmed ngáne nyédáá bad bēmpēe. ⁹ Nyébii ngáne echēd Sān, Yesu Krīstā áwōnganné nyé ásale ekáá áte. Kéchéé éche Dyōb áwóó mó awóó. Bon kénē á etútú échēn antédé mímē nhōn rísyāal ádyōb ápē á nkōjsé abé nēe ntógétōke mī mod. Ámbēl nē ábel bon nyékud nnam ríme Dyōb ábageé bad.

¹⁰ Mbage nyé elébé nēn mée, mwě ríme rítomé nyēmbé bad bé e'só áwōn nlém áwōngēn bad, nyēmbé-'ε bad bé e'só ábooted bad awōngēn. ¹¹ Bōōb-pōō, nyētāngéné nsón ríme nyébóótédé amad. Nē débēl bad bēbii nēn bán nyēdé mbonjēn ábe ngáne nyēwóó ápidte nē á asóg melelem ngáne nyēmbonjēnnē ábooted nē. ¹² Nzé ewóó mímē nlém ábe mod chōm ngáne éwóó chó, ébelé ékobnéd ne Dyōb. Dyōb déehēdēé aá mod ábe tómaa chōm éche áwóó.

¹³ Meehóbēé mée nwōngēn ríme nyébageé bad ríwōngēn bó bon nyé bēn nyébē á metake-tē, bon nhede mée nyé moosyāal melelem, nyēwōn chōm éche ékwógnédé nyé mod-téé. ¹⁴ Bōōb-pōō abud áde nyébúdé bwēm awōn, nyēwōngan bad ábe bēdii bēhede', ábel bon á pōndé eche nyēmpē nyētōgnēnnē bómpē bēwōngēn nyé. Nē débēl mod téé áwōn. ¹⁵ Eténlédé á kálag e Dyōb nēn bán, "Mod awē ambud awōn, enkēnwōngé tómaa ngáne ántōgnēnnē, awe mó-'ε enkēmbud awōn, andii anwōn ngáne ántōgnēnnē."

Bélómé Tituse bó á Kōrinto

¹⁶ Nságnan Dyōb abe áde ábágé Tituse ámpē nlém áwōngēn nyé melelem ngáne ábágé mé. ¹⁷ Tituse eépāgkē áwēn áyāle sēlāngē mó bán ape, bon apag káān ne áyāle awóó mímē nlém ápe, apag áyāle mwēn adāá ape. ¹⁸ Sélōmne mó mwānned a Krīsto ampée. Anēn mwānned a Krīsto, abyééné áfintē e mwembé rísyāal akal áde ákaléé nkalaní mī bwām. ¹⁹ Saké alóm áde sélóméé mó dēmpēn, mwembé mēmpwēd mó áhoon sé ngáne sébeléé nsón áwōngēn bad ábel bon edúbé éche Sāngwée ényínned ne álúmed nēn bán sēwóó mímē nlém áwōngēn bó.

²⁰ Sēhēdēē bán modmod áhōb dyam dé mbéb tāngene mímēn nsón mé asále dé ekáá áte ríme sébeléé. ²¹ Sēwóó nlém ábel dyam áde átāngéné saké á'sō ábe Sāngwée dēmpēn bon káāne á'sō é' baányon.

²² Sélómé' mwānned a Krīsto áwēn nchoo ne Tituse bó. Alúmté sé á menzii híin aá mówōó nlém áte áwōngēn nyé. Bōōb-pe áde ályágé nlém áwēn, anābpé nlém awōn

âwōngɛn nyé. ²³ Tituse mó ne mó ayǒgkɛ me ahoon âbel nsón âwōngɛn nyé. Abíníi bǎnned bé Krīsto ábe békag ne Tituse bédii bad ábe mwembé mélómé á dīn ádāb, kéhéé-'ε wéε békíi mam míme bébeléé mépiinad Krīstəə edúbé. ²⁴ Né-ɔɔ, nyélúmed ábén bad nén bán nyédəə bó. Abel áde nyébenlé nê, mwembé míme rílómé bó mésōntɛn nén bán nén dɔɔ ákáá boŋ sékumné nyé ekáá á tâl.

9

Békag bad bé Krīsto bé Jerusalem mənə asarjed

¹ Bəəb-pəɔ, éesaá etógnén me átele nyé tângene nsón míme séwōnganné bad bé Dyöb. ² Mbíi nlém míme nyéwóó áte áwōngɛn bó, mbééné-'ε nyé kúmbe awónj áde nyéwóó nlém áwōngɛn bad ábe bédé á mbwóg e Masɛdonia. Menláá bó nén meé, “Nyé ábe nyédé á mbwóg e Akaya, nyembé mboŋsén se mpú-mwě ábe bó mənə.” Nlém míme nyéwóó áwōngɛn bad rítédé bó bad híin nlém á abum ábel melemlem. ³ Bəəb-pəɔ, nlóme' ábén bǎnned bé Krīsto áwēn, ábel boŋ ahób áde séhóbéé bán sékumne nyé ekáá á tâl déebāg bán sékale metóm. Boŋ ébê bán ngáne rílangé bó meé nyéēbē mboŋsén ábe bó mənə, nyéēbē-'ε nê dēn. ⁴ Né-ɔɔ, nzé mpedé áde bad bé Masɛdonia bépédé ne me boŋ ntáné nyé áde nyéēboŋsɛnɛé, séɛkwāg bwāmbwam, nyé-'ε ámpē nyékwág. ⁵ Né-ɔɔ, nê dɔɔ ákáá boŋ rídōl áte nén meé édé etógnén álóm ábed bǎnned bé Krīsto á'sō, ábel nyémad nwōngɛn míme ríchábé ámīn míme nyéhóbé bán nyéēbe bó, aboŋsɛn. Nzé nyébelé nê, né nwōngɛn rísyāal mébē mboŋsén nzé mpedé. Nén délúmed nén bán nyébage ne nlém nhóg saké áyāle sényágté nyé.

⁶ Nyébíi nén bán mod awě eébude awén, eébudtə ahúd, awe mó-'ε abudé awén ábüd-tɛ ahúd. ⁷ Nyé mod té ábe mənə ngáne míme nlém rílangé mó. Mod éebāgə sé nlém ríkoglád mó á abum ké'ε ébé byánán bényágté mod. Dyöb ádáá mod awě abage ne e'sánj bé nlém. ⁸ Dyöb débe nyé kéchéé éche nyétógnéné abel boŋ nyéwōŋ chōm ésyāal éche ékwógnédé nyé ásale ekaá áte ábe bad bémpeé. Nén débēl nyéēbude' bad mekan mé bwām abele. ⁹ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Asánlé ekáá áte ábe betóótókē bé bad nwōngɛn, bad béechaténné ábē e'boŋ bé nlém.”

¹⁰ Dyöb dɔɔ ábage bad bwēm ábe béwénɛé, ábage-'ε bad chōm éche bédyákē. Ábe nyé bwēm ésyāal ábe nyétógnéné áwén, ábēl é'kwōg é'chyaá mbote eche ebuú áte bwāmbwam. Abel nén áyāl e e'boŋ bé nlém ábe nyéwóó. ¹¹ Dyöb débēl nyébé nhon áyāl e chōm ésyāal, ábel boŋ nyésále ekáá áte. Nén débēl bad híin bésāgnɛn Dyöb áyāle nwōngɛn míme nyébageé bó míme ríhúú ne sé. ¹² Abel áde nyébeléé nén, déesaá áwōngɛn bad bé Dyöb dēmpɛn, boŋ áde káŋne álúmed bán bad híin bésāgnan Dyöb bwāmbwam. ¹³ Mekan míme mímén nsón míme nyébeléé nén mébidédte áwed, mébēl bad híin bēbage Dyöb edúbé áyāle nyébele ngáne nkalanj mí bwām míme Krīstəə ríhóbéé, nyélúmte-'ε ábén e'boŋ bé nlém wéε bad bé Dyöb ábe bédé á Jerusalem, nyélúmtē-'ε wéε bad bé Dyöb bémpeé. ¹⁴ Béwóó nlém ányín nyé, békānnād-tɛ nyé áyāle nsimé rí Dyöb rídé ne nyé. Mmē nsimé ríchábé ámīn bwāmbwam. ¹⁵ Nsāgnɛn rímbê ne Dyöb áyāle abagé syāné nsimé míme rílélé ahəgtɛn.

10

Paale alángé bad bé Kōrinto áá mímə nsón rítəngéné

¹ Me Paale, me awě mpwiítédé nsudte-'ε yǎl nēngáne Krīstəə, ncháa nyé. Baahóg béhóbe' nén bán nzé ndé ne nyé mbelé ríwógé mbwóg. Bán boŋ nzé meésɛ ne nyé, mbelé rítenlé nyé kálag éche éwúú áte. ² Ncháa nyé nén meé nyéēbēl' ngáne ábē bad bébeléé ábel boŋ nzé mpedé áwēn, ríhóben nyé ésebán mbáa' dyaandyam. Bad ábe méhōbēnné bédii bad

ábe béhóbe bán sêbele nsón ngáne bad bé nkõjsé bébeleé. ³ Kénée édii bán sêdé á nkõjsé-te, séewānēē nzum ngáne bad bé nkõjsé béwannéé. ⁴ Bwēm ábe séwannéé nzum béesaá melemlem ngáne ábe bad bé nkõjsé béwannéé. Bon bwēm é' nzum é' ngine é' Dyõb bõõ sébenladté ábébed mebwóg mé ngine míme ábēd bad bé ekoyí. Abén bwēm é' nzum bõõ sébenladté ásuded mpentēn ké rihéé míme bad bépēēnéé míme méesē mbále. ⁵ Sébenlad bó ámpē ámad mehób mé kúmbe míme béhóbeé míme mébele' bon bad béēbyē' Dyõb. Sêbele' bad béhōnlan mímab mewēmtēn ábel mímab mewēmtēn mésyāāl mébê nyaa éche Krístā áhedéé aá mébê. ⁶ A pónde echē nyébenlé ngáne Krístā áhedéé ne nlém nisyāāl, dõõ sébonšenné ákõgsen kenzéé awē alúmté aá móõbenlé ngáne Krístā áhedéé.

⁷ Nyénōne' chõm éche édé nyé á'sō-te. Mod ké ahéé awē asumé nlém ne Krístā ábii aá ngáne módíí, nê dõõ sémpē sédíí ne Krístā. ⁸ Ké menkūm ké ekáá á tâl áyāle ngine eche Sāngwéé ábágé me tómaa ngáne nkuméé bõõb, méewógké e'sõn. Abagé me ene ngine áwéd nyé áte saké ásuded nyé adúbe. ⁹ Meéhēdēē méé ényīned nén bán kálag éche rítenléé nyé édii áwógged nyé mebwóg. ¹⁰ Nhóbe nén áyāle bad béhóbe bán kálag éche rítenléé nyé éwúú áte, éwóó-'ε, e'yale bé mbéb áte. Béhóbe-'ε ámpē bán bon nzé mmēn ndé, meewóó'ε ngine, kéchéé éche rihóbeé-'ε éewóó'ε ngine ké póg. ¹¹ Bad ábe béhóbe nê bébii nén bán kéchéé éche rítélé á kálag, nzé meesē ne nyé, mēbel chó nzé ndé ne nyé.

¹² Séehēlēē-se sêhób mbéd bán sêhōgtan yāl, ké'ε sé bán sêdé nyaa póg ne bad ábe béhóbe' mekan mé bwām áyāl echáb. Bon ngáne bēn ne bēn béhōgtanné yāl, béhóbe-'ε bán bēn ne bēn bétómné, bédé eyókél. ¹³ Bon sé pēn séekūmēē ekáá á tâl tómaa ngáne sétāngéné akum. Hõm áde Dyõb álómé sé aá sébel nsón dõõ sébéēnéé kúmbe. Nsón míme sébeleé átíntē echēn mómpē rídé nsón míme sébéēnéé kúmbe. ¹⁴ Séekūmēē ekáá á tâl ábel nsón hõm áde Dyõb dénkēnlómmé sé nsón ábel. Sé-'aá sébédé bad bé'sõ ábíd nchabnede áhye dé akale nyé nkalan mí bwām míme Krístā. ¹⁵ Séekūmēē ekáá á tâl tómaa ngáne sétāngéné akum, nédē séekūmēē ekáá á tâl áyāl e nsón míme bad bémpēe bébélé. Bon pēn sēsumé nlém nén bán ngáne áden adúbe ákwogéé, nê dõõ nsón míme sébeleé mékwogéé bwāmbwam mebwóg míme sébeleé nsón. ¹⁶ Nén débēl séēkäg mebwóg mémpēe míme méchābnédé, sékale' Nkalan mí bwām, ésebán sékume' ekáá á tâl áyāle nsón míme bad bémpēe bébélé mebwóg mémpēe.

¹⁷ Éténlédé á kálag e Dyõb nén bán, "Kenzéé awē akume' ekáá á tâl, atāngéné akum ekáá á tâl, áyāle chõm éche Sāngwéé ábēnlé mó." ¹⁸ Saké ahób áde mod áhóbeé yāl mekan mé bwām á yāl dõõ álúmté' bán akõbnédé nēe mbapēe a nlómag, bon mod a mbále awē Dyõb áhóbeé mekan mé bwām á yāl mó adé mod awē akõbnédé.

11

Paale ne bembapēe bé nlómag bé metóm

¹ Ncháa nyé nén méé nyémwē nílāa nyé mwā a akan ké nnyínnéd ké eyókél. Nyébān metúu. ² Nsíide' nyé nyaa echē Dyõb áhele ásíí nyé. Nyédii nēngáne ngõn e mmwaád echē eebíí mwēnchóm. Ane mmwaád móõ rihóbé méé mod nhóg áwõn, ane mod adii-'ε Yesu Krístā. ³ Bon ké nê, ndé mebwóg nén méé ngáne Satanē âmpongé Ife nló áte ne míme mwane, melemlem nê dõõ bépongé nyémpē nló áte nyaa echē nyéesummé mímen nlém nisyāāl ámpē wēē Yesu Krístā nyébeeléé-'ε mó ne nlém nisyāāl. ⁴ Nhóbe nén áyāle nzé mod apedé bon akānlé nyé nkalan míme méesē nkalan míme Yesu míme sēnkaleé nyé, nyébelé nyésēbēn mó tâl. Ké'ε nzé akānlé nyé tāngene edāádān éche éesē edāádān éche sēnkaleé nyé, nyébelé nyékob. Ké'ε nzé mod akānlé nyé nkalan mí bwām míme méesē nkalan mí bwām míme sékánlé nyé, nyébelé nyékōbēn mó mekáá mébe.

⁵ Meedúbpēé méé abén bad ábe béchágé yāl bán bédé bembapēe bé nlómag bembáá bétómé me áyāl e nsón míme bébeleé, nzé nhōgténé syāābõõ. ⁶ Nhele se meebyéé' dyam ahób átíntē e bad ngáne béhóbeé, bon nwóó nsõntēn tāngene dyam áde rihóbeé. Sékélūmēd nyé mímén mekan áte híin míme sébeleé.

⁷ Ade nkánlé'áá nyé nkalan ní bwâm níme níhúú ne Dyöb, menkênhóbpé meé nyésábe me. Mensudéd echem yál ábel bon nyéwôn edúbé. Ade mêmbernlé nén, dyam dé mbéb dóo mêmbernlé-yé? ⁸ Mběnlé'áá nyé, mwembé mémpēe mēsābpē me, né-óó, ébedéé byánán ndoge' mímē mwembé áwónge nyé. ⁹ Ade mēmbēē-é ne nyé donge á pónde meewóo'áá chómchóm bon meétagte'áá nyé, áyāle kéchéé éche méntōgnēnnē ábēm baányan bé Krīsto ábe bém̄id á Masēdonia bēbágé'áá me. Ngáne ménkēntagédte nyé ngen e'só, méetagéd-taá nyé pónde ké póg. ¹⁰ Ngáne nkaleé mbále nēe mod a Krīsto, modmod á mbwóg e Akaya eéhēlēē-se ábēl se nsóg ekáá akum á tál akob áde méekobēé nsábe áwēn. ¹¹ Nyéwémténé bán ahób áde níhóbé meé méetagédte nyé ákob chóm áwēn ádíi áyāle méedā'é nyé-yé? Dyöb ábíi áá ndāá nyé.

¹² Adén akan áde níbeléé bōob, mēbē níbelé dó, ábel bon méēbāgē bembapēe bé nlomag bé metóm etál áwón nzom ákum ekáá á tál áhób nén bán bébele nsón melemlem ngáne sémpē sébeléé. ¹³ Echē ndín é bad éche ékume' ekáá á tál, bédii bembapēe bé nlomag bé metóm. Bédoge bad áyāl e nsón níme bébeléé, alúmed áde bélúmtēé yál byánán bédii bembapēe bé nlomag ábe Krīstā. ¹⁴ Nén déékōmtēē me yál áte, áyāle nén ké Satane mómpē alúmtē yál byánán adii ángel e Dyöb echē esáá. ¹⁵ Né-óó, éesaá me menyáké nzé bembāledé ábe Satane bómpe bélúmtē yál byánán bédii bembāledé ábe bēyágtē' bad ábel mekan níme métāngéné ngáne Dyöb áhedéé. Káāhne á asóg, nkógsen níme békudte métāngēn nímbāb mbeltéd.

*Metake níme Paalē ákúdé
néē Mbapēe a nlomag*

¹⁶ Nhóbe ámpē nén meé, modmod eewémtán áá ndé eyóké. Bon nzé nyéwémténé bán ndé eyóké, nyéwóg-káó chóm éche nílangeé nyé ábel bon mémpē níkum ekáá á tál mwāmpin. ¹⁷ Kéchéé éche níhóbéé bōob éesaá chóm éche Sāngwéé áhóbé áá níhōb. Nzé nkume' ekáá á tál áhób kéchéé bōob, né nhóbe nēngáne eyóké é mod. ¹⁸ Ngáne édii bán bad híin békume ekáá á tál nēe bad bé nkōjsé, mémpē mēbēl melemlem. ¹⁹ Nyébēn nyéhóbéé bán debyéé dēn-éé nyékúdé, nē ábélé nyékobe ne menyinge kéchéé éche e'yóké é' bad éhóbéé. ²⁰ Ké mod átímtē' nyé nēngáne ntān, ké ádyāg nyé bwēm áyāl, ké'ε ádogé nyé, ké'ε áchāgtē yál ámīn, ké'ε ábom nyé abén á'sō, nyékobe mó. ²¹ Akwágkē ákóbe me nén, sēnkēnwóngé ene ndín e nlém ábel nyé échē ndín é mekan á yál.

Nhóbe bōob nēngáne eyóké é mod. Mēbē kúmbe, níkumé-é ekáá á tál áyāl e mekan níme níbeléé melemlem nēngáne bembapēe bé nlomag bé metóm bébeléé. ²² Bēlāngé nyé bán bédii bad bé Hibru bēn, mémpē ndii mod a Hibru. Béhóbé bán bédii bad bé Israel, mod a Israel móo mémpē nídíi. Béhóbe bán bédii bad bé mbyaa níme Abrahame, mod a mbyaa níme Abrahame móo mémpē nídíi. ²³ Béhóbé bán bédii bembāledé ábe Yesu Krīstā, mémpē nlānge nyé meé mbélé nsón tómaa bó. Nhóbe' bōob nēngáne mod awē nló méésáá'é áte. Mbélé ntū ní ngíne tómaa bó, nkénkē á mbwóg ngen ne ngen tómaa bó, nkénkūd mbéte é ngíne tómaa bó, nkēmbē-é á nsal ní son ngen ne ngen tómaa bó. ²⁴ Bad bé Israel békébōm me e'tāngú móom meláán ne abog, ngen étáan. ²⁵ Bad bé Roma békébōmēn me ntōn ngen eláán. Ngen póg bad bēmpēe békébōmēn me meláá káāh bēpōn me awúu. Stíma ékékunnéd sé á edib é nkwe-te ngen eláán. Pónde póg nhóó'áá á edib é nkwe, nén dēmbēnléd áyāl e epun ehóg ésyāā, nkuu ne mūte. ²⁶ Nkénkē meke bwāmbwam. A meke-tē wē, e'dib é'képōn me ahóod. Mponé alongé abód á mekáá mé bechīb, á mekáá níme ábēm bad bé Israel ne á mekáá níme bad ábe béesē bad bé Israel. Mponé alongé abód á dyad á mbáá, nípōn alongé abód á ehyānge, nípōn alongé abód á edib é nkwe te, nípōn-ne alongé abód á mekáá mé bad ábe bēhóbe bán bédé bad bé Krīsto áde béesaá. ²⁷ Mbélé ntū ní ngíne, nnāngé epin ngen ne ngen. Donge á pónde meewóo'áá chóm éche nídyákgē ké'ε ké chóm éche nímwákgē, meéyōgkē'áá-é pónde awón ádyé ndyééd. Donge á pónde ahéb ábágáá me á yál bwāmbwam meewóo'áá-é chóm éche níhākgē á yál. ²⁸ Amīn e nímén mésyāā, nwóó níme nlém áte mbwe-té ānān

mwembé rísyāāl míme rídé ásē echēm bwām. ²⁹ Nzé mod eewúu áte áyāl e mekan mé Dyōb, mbélé nwóg yāl áte melelem ngáne móm̄pē áwógēé. Nzé bébélté mod mbéb, mbélé nwóg ndutul bwāmbwam.

³⁰ Nzé rítāngéné ekáá akum á tāl, né chōm éche rítāngéné ekáá akumēn á tāl édií mekan míme mébele' boŋ bad bényín me nēngáne mod awē eewóo ngíne. ³¹ Dyōb, Sáá awē Sāngú Yesue, abíí aá meékālēē metóm. Mekanag mébê ne mó á ngíndé ne á ngíndé. ³² Ade mbédé á dyad á Damaskos, nkamlēne awē ambé ásē e kōŋ Aretase ambané sánze ânōn nsāl mé e'ké ní dyad rísyāāl ábel boŋ békōb me. ³³ Bad bénhē me á elōŋ-tē, bébidéd me á wínde echē ebédé á eséd éche ēnləŋnéd dyad, bésūdēd me á ndəəb, dōo rínyágté boŋ nkē-'ε.

12

Dyōb álúmté Paale mekan á ndóg-te

¹ Mēbē ríkumé ekáá á tāl. Kénēé édíí bán nē déewōŋgānnē. Boŋ mēkē á'sō áláa nyé tāŋgene ndóg éche rínyíné ne mekan míme Sāngwéé álúmté me. ² Mbíí dyam áde dēmbenléd ne mod awē adúbpé Krístəə nhóg. Dyōm á mwē ne ríniin áde átómé ámbíd, Dyōb dēnsog mó ákēēn mó ádyōb á ndágke echē etómténé achab ámín. Meebíí'é ké ankē áwed á ekob é yāl ké'ε á edəədəŋ, Dyōb dōo abíí. ³ Mbíí-'ε chōm éche ébénlédé ane mod áwed, kénēé méebíí'é ké á ekob é yāl dōo ábédé ké'ε á edəədəŋ, Dyōb dōo abíí. ⁴ Krístəə ansog mó, ákēēn mó á Paradis. Ahed Dyōb dénlāā mó mekan míme éemwagké aá moonyoŋ a ekob é yāl áhōb wēé bad bém̄pē. ⁵ Ayāl e ene ndín e mod dōo mékummé ekáá á tāl saké áyāl echēm chēn. Chōm éche mékuménne ekáá á tāl édií mekan míme mélúmté' bán nwóo yāl e moonyoŋ. ⁶ Boŋ ké mendəŋ ké ekáá akum á tāl, méenyínédte nēé eyókél é mod áyāle mbále chōo mékanlé. Méekuménne échē ndín é mekan ekáá á tāl ábel boŋ nyéebāgē me edúbé áyāle échē ndín é mekan. Boŋ pēn ndəə meé nyétéd me ngáne rídíí áyāl e mekan míme mbeléé ne míme n'yágtéé nyé. ⁷ Boŋ ábel boŋ meebág kúmbe áyāl e rímé mekan mé menyáké míme Dyōb álúmté me, boŋ ábēl-le nwóg, Dyōb dēmbēl aá ríwōŋ nkole á yāl míme mbélé'áá me ríwógé e'wē bwāmbwam. Mmēn nkole mbédéé nēé mēsénze míme Satané álómé átaged me ábel boŋ meebág kúmbe. ⁸ Nkánne wēé Sāngwéé ngen éláán, ríchāā mó meé ákobēn me rímēn metake. ⁹ Boŋ chōm éche ánlāā'ε me ébédéé aá, "Nsimé míme mbágé wē ríkwógé wē. Nwédé wē áte nyaa echē étóméé metake mésyāāl áte míme éwóo. Ayāle á pónde echē ngíne éebāgkē mod áte dōo echem ngíne éwōŋganné mó áwéd mó áte." Bəəb-pəə, mébē menyīŋge ákum ekáá á tāl áyāl e mekan míme mélúmté' bán ndíi moonyoŋ a ekob, ábel boŋ bad bényín nēn bán ngíne echē Krístəə édé me áte, chō-'aá ewéde me áte. ¹⁰ Né-əə, á yāl e Krísto, mbélé mbé menyīŋge ké áde méewúu'ε áte, ké áde bad bésyāā'ε me, ké áde mekan mélénlédé me áte, ké áde bad bétagteé me ké'ε áde rídíí á ndutul tē. Nhóbe nēn áyāle pónde ké ehéé áde méewóo'ε ngíne, Krístəə abelé ábē me ngíne.

Paale atōŋtan mwembé míme rídé á Kōrinto

¹¹ Nhóbe nēé eyókél é mod boŋ nyēē nyékəə boŋ ríhəbē nē. Nyēmbé nēé nyéhóbeé me mekan mé bwām áyāl. Ké émbē bán meesaá dyam, boŋ pēn bad ábe nyéchəgēé bán bembapēé bé nlomag bém̄báá, béetóméé me áyāl e chōmchōm. ¹² Ade mbédé ne nyé, menwesén álúmed nyé e'chemléd ne ábel menyáké mé ngíne álúmed nēn bán ndíi mbapēé a nlomag awē Dyōb álómé. ¹³ Etóméé abele áde mbénlé nyé boŋ meékwentene meé nyésábe me, nyéláa me nyaa empée echē rítédé bad bé mwembé rímíníí meé bédé me etógnén tómaa nyé. Nzé édé nēn bán nē áde awusé, nyélagsén me.

¹⁴ Bəəb ndé mboŋsén əpē áwēn ngen éche élónténé éláán boŋ pēn méetagédte nyé. Méepāgkē ábel boŋ nyébage me bwēm boŋ nyébēn-εé nyékəə boŋ rípag. Nyétāngéné abíi nēn bán besáá ne benyaá bé bán bəə bétāngéné ábab bán atəgēn saké bán bétəgné benyaá ne besáá. ¹⁵ Mēbē menyīŋge ábenled kéchéé éche ríwóo kəəŋne yāl echēm, áwōŋgen

nyé. Nzé ndáá nyé bwâmbwam, nédē nyémpē nyéetânḡenēé me adəŋ bwâmbwam-ε? ¹⁶Nyébēn nyébíí nén bán menkēntagédte nyé, boŋ mod ampée ahóbé aá membé akwáb, rídogné-’ε nyé metóm. ¹⁷Chán mēndogké nyé? Bad ábe ménlōmmē áwēn menláá bó méε bédog nyé-yε? ¹⁸Mencháŋ Tituse mēé ápe áwēn, nlómén-ne mó aníníí mwānndé á Krīsto. Nédē nyéēhōb bán áde Tituse ápedé áwēn, andog nyé-yε? Eesaá mbále nén bán sé Titus sēwóó mewēmtēn mehóg-ε?

¹⁹Kapóg enén pónde esyāál nyēwēmtan bán sēhede éched yāl nzom asuud ahób áde séhóbēé bán sēkánlé nyé mbále. Eesaá nē, kéchéé éche sélāḡeé nyé sélāḡe nyé chó nēε bad ábe Krīstāá ályáḡtēé, Dyōb-pe áwóge’ chōm éche séhóbēé. A-baányon bé edəŋge, kéchéé éche sébēléé, sébēle chó áwéd nyé áte. ²⁰Mbáá’ nén mēé áde mēpēé áwēn mētān nēε nyébēléé mekan níme méedāá’é, mē-’ε ámpē mēbēl mekan níme nyéedəŋgé. Mbáá’ nén mēé áde mēpēé, mētān ngáne nyébēn ne bēn nyésēnléé, nyésiideé nhóg ne aníníí, nyéliḡneé nhóg ne aníníí, nēε nyéedāá’é bán mod ampée awóŋ edúbé, nēε nyésyāŋneé, nyéhóbēé nhóg ne aníníí ámbíd, nēε nyédíí kúmbe, nēε nyébēléé-’ε mam mé epuutéd. ²¹Mbáá’ nén mēé áde mēpēé áwēn ámpē, Dyōb déwōḡéd me e’són áwēn é’sō. Mēsudén-ne áyāle bad híin átíntē echēn bédíí bēbēle’ mekan mé mbéb níme bēbēlé’áá bōób, ésebán bēhəŋlan ádab abé dé mbéb ábēl ngáne Dyōb áhedeé. Bēbēle’ mekan mé mbinde, békábe mesón, bēbēle-’ε mekan níme mbinde níme méwóḡte bó e’són.

13

Paale abagé elébé é asóg

¹Nén délōntēn ngen éláán áde mḡpagké áwēn. Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Nzé békáadte mod bétāḡénéé awóg wēε mbōŋ ébe ké’ε éláán.” ²Ade mēmpēé áwēn ngen éche énlōntēn ébe, menláá nyé mēé mēkōḡsēn bad ábe bēbēle’ mbéb átíntē echēn. Ndíí nlāḡe-’ε bó bōób, nlāḡe-’ε bad bēmpēε ábe bōmpē bēbēle’ mbéb, ké bōób áde méesaá ne nyé. Ade mēpēé ámpē, méewóḡké modmod ḡəł. ³Ene pónde dōo nyébíí’é bán kéchéé éche ríhóbēé éhúú ne Krīstāá. Eesaá nén bán Krīstāá eewúú’é áte áyāle e chōm ésyāál eche ábēléé, boŋ alúmte’ eche ḡíne átíntē echēn. ⁴Edé mbále nén bán Krīstāá nēḡgáne moonyon, enkēnwóḡgé ḡíne áde bēmboméé mó á awəḡ. Boŋ kénē, adé á alongé bōób, áyāle Dyōb dēmbēnléd eche ḡíne ábane mó á alongé ámpē. Abé áde sédíí mod nhóg ne Krīstāá, sémpē nēḡgáne baányon séewúú’é áte. Boŋ sémpē séēbē á alongé ne Krīstāá á ḡíne e Dyōb, sébēlé-’ε nyé chōm ésyāál éche sétāḡénéé nyé abele.

⁵Nyé mod téε mwēn átōŋ yāl asimēn, ábíí ké alongé ádēn áde nēḡgáne alongé á bad ábe bédúbpe. Ndúbpe mēé nyé mod téε abíí nén aá Yesu Krīstāá adé mó áte. Nzé nyé mod téε asimné yāl né nyéēbíí nén bán á mbále nyédé ne Krīstāá. ⁶Ndúbpe mēé nyéchemé nén bán nsón níme sébēléé rílúmte nén bán sédíí bembapεε bé nlomag bé mbále. ⁷Sékānne Dyōb nén bán nyéēbēlé’ awusé ké ahóg. Séekánnéé nē abel boŋ bad bényín bán sédíí bembapεε bé nlomag ábe bēbēle nímag nsón bwám. Boŋ pēn, sékānne’ nén bán, nyébēle mekan nyaa echē etāḡénéé kénēé édíí bán dōŋge á bad bēhōb bán séelúmteé chōmchōm éche élúmte’ bán sédíí bembapεε bé nlomag ábe bēbēle nsón bwám. ⁸Edé nén áyāle séēhēlēε-se sébēl dyamdyam áde átāḡan nkalaŋ ní bwám ní mbále. Boŋ pēn chōm éche sébēléé édíí áwōḡen bad ábíí ne ábēl ngáne nkalaŋ ní bwám ríhóbēé. ⁹Sēbēlé sébé menyīḡe nzé sēnyíné nyébēle mekan níme mēlúmte nén bán adúbe áwúú nyé áte, ké sépēn sēnyínnéd bán séewúú’é áte áyāle séenyínéé nzom ké póg ákōḡsēn nyé. Sékānne’ nén bán Dyōb áwōḡen nyé nímmēn mbeltéd mbē bwám ne abé dēn. ¹⁰Nén dōo ákáá boŋ rítel’ nímmēn mekan, kénēé édíí bán méesaá ne nyé. Ntenle nyé ábēl boŋ nzé mpedé áwēn mēēbēnlād ḡíne eche Sāḡwéé ábágé me ákáne nyé áte. Kunze eche Sāḡwéé ábágé me édíí ábēl boŋ níwōḡen nyé áwéd nyé áte saké ábēl boŋ níbēnled chó ásuud nyé.

Melēntēn mé asóg

¹¹ Asóged enén kálag, a-baányan, nyébê menyin̄ge. Nlân̄ge nyé m̄é nyéh̄an̄len, áden abé abê bwám ne abé d̄én. Nh̄ede m̄é nyéw̄og éch̄em elébé. Nyéw̄on̄ mew̄mt̄en meh̄og. Nyébê n̄san̄ ne nh̄og ne an̄íní. Nzé nyéb̄el̄é m̄m̄én mekan m̄esȳā̄l, Dyōb̄ áde ab̄el̄é bon̄ nyéd̄ān, nyéb̄é-’ε n̄san̄ ne nh̄og ne an̄íní, d̄enaméd nyé. ¹² Nyéh̄ê nh̄og ne an̄íní t̄āl á d̄in̄ á Yesu. Bad bé Dyōb̄ b̄esȳā̄l b̄élómmé nyé mel̄ent̄en.

¹³ Nk̄anne’ n̄én m̄é nsimé míme S̄an̄gú Yesu Kr̄ist̄ā, ed̄an̄ge é Dyōb̄, ne n̄lat̄én míme Ed̄á̄d̄an̄ éche Esáá ép̄een̄é, b̄éb̄ê ne nyé.

Kálag echë Paale áténlé Baá Galesia Ndibned n kálag

Békálé'áá nkalanj ní bwám tângene Yesue áfinté e bad ábe béesë bad bé Israel, bad bēnkōb-pe mó. Atote démbid áyāl e nímén nkalanj áde áhóbe ké mod atāngéné mbéndé e Mosēe ahíd ábel boj ákonj mod a Krīsto abé. Paale alúmté áte nén aá chōm éche ékəə' boj mod ákud alongé áde Krīstəə ábageé édii adúbe áde áwóó. Boj áfinté e mwembé míme mbédé a dyad á Galesia, dyad á mbwóg e Roma e Esia Mainə, bad bēbédé ábe bētāngánnáá ayáge áde Paale, bēhōbē nén bán mod atāngéné ahíd mbéndé e Mosēe ábel boj ákobned á'sō é' Dyōb.

Kálag echë Paale áténlé mwembé ní Galesia ebédé ábel boj bad ábe bēhídé'áá adúbe áde déetāngene bétim ámbid bēhíde adúbe á mbále.

Paale aboótédé enén kálag álumed bad áte kunze echë awóó ábē mbapēe a nlomag awē Yesu Krīstəə. Alúmté áte nén aá abé áde módíi mbapēe a nlomag áhúú ne Dyōb saké ne moonyonj. Alúmté-'e áte nén aá míme nsón menkonj abé abel nsón áfinté e bad bé Israel. Ahóbé-'e ámpē nén aá adúbe dēmpen dōo ákəə' boj bad bēkobned á'sō é' Dyōb. Asóged enén kálag, Paale alúmté áte nén aá abé á mod a Krīsto ákag ne edənge éche ehúú mó á nlém tē, adúbe áde adúbpé Krīstəə.

Nkabtéd n kálag

Ndibned n kálag 1.1-10

Kunze echë Paale áwóó ábē mbapēe a nlomag 1.11-2.21

Nkalanj ní bwám mé nsimé ní Dyōb 3.1-4.31

Kunze e mod a Krīsto ne chōm éche atāngéné abel 5.1-6.10

Nsógten 6.11-18

Paale alómé melēnten

¹ Me Paale, mbapēe a nlomag nhóg, me-éé ntelé enén kálag. Saké baányonj bēpwédé me ábē mbapēe a nlomag. Meébenlād-taá kunze e moonyonj. Boj nímēm mpwēdtéd rihúú ne Yesu Krīstəə bó Dyōb Titée, awē apuúdté mó. ² Mmēn ne bad bé Krīsto bésyāal ábe bédé ne me hén, sēlōmme' mwembé rīsyāal míme rídé á Galesia melēnten. ³ Nsimé ne nsanj ní Dyōb Titée awēd bó Sāngú Yesu Krīstəə mbē ne nyé. ⁴ Nyēbíi bán Yesu Krīstəə abagé eche yāl áwé áyāl e nímēd mbéb ábel boj áhūd syānē á mbēltéd mé mbéb míme rídé á nkōjsēte chii. Abelé nē áyāle nē dōo Dyōb Titée ántí'í. ⁵ Mekēnag mébē ne Dyōb á ngíndé ne á ngíndé. Ebē nē.

Nkalanj ní bwám mémpēe méesaá

⁶ Dyōb ápwédé nyé ábē ábē bad ámbid e nsimé míme Yesu Krīstəə ábēnlé nyé. Boj édé me e'kōmtēn é' yāl-áte ányín nén bán nyēwámséné Dyōb atēde, nyēhíde ayáge démpēe áde nyēwémténé bán áde nkalanj ní bwám. ⁷ Nkalanj ní bwám mémpēe méesaá. Baahóg bédé ábe bēpuutad nyé. Bēhēde nkalanj ní bwám míme Yesu Krīstəə ahənjlen. ⁸ Boj ríláa nyé nén mēé, nzé ké sé, ké'ε ángel ehúú ádyōb boj ekānlé nyé nkalanj ní bwám míme rídé nhənjlén ne míme sēnkaléé nyé, e'dim é'bē ne mó. ⁹ Sēmmād nyé aláa, nlānge-'e nyēmpē mēé, kēnzéé awē akānlé nyé nkalanj ní bwám míme rídé nhənjlén ne míme sēnkaléé nyé, boj nyékōb-pe, e'dim é'bē ne ane mod. ¹⁰ Ngáne ríhóbēé nén, nyēewémtán nén bán nhēde' mēé baányonj bēchəge' me dīn á bwám. Meéhēdēē nē. Dyōb dōo ríhēdeé mēé áchəge' me dīn á bwám. Nzé émbē nén bán ndii nhēde mēé baányonj bēchəge' me dīn á bwám, né méesaá mbālede awē Krīstəə.

Nkalanj míme Paale rihúú ne Krīstəə

11 A-baányan, nhede' meé nyébii nén bán nkalan mí bwâm míme ríkánlé nyé, méēhū'é ne moonyon. 12 Moonyon ké nhóg eelângeé me nímē nkalan, modmod eeyágte'áa me. Bon Yesu Krístə mwən móo alúmté me nímē mekan áte. 13 Nyêwógé ngáne ádēm alongé démbēē ngen e'só adē ríhídé'áa mbeltéd mí bad bé Israel. Nyêwógé nén bán ntagté'áa bad bé Krísto ne nhel rísyāāl. Nhede'áa meé nímā bó moosyāál. 14 Nhídé'áa ayáge á bad bé Israel tómaa bēd bésyāāl ábe syāābō sēbédé kōd. Menwōŋ-'ε kán áte bwāmbwam áhíd elem éche ábēd betaa. 15 Bon kénēē ébédé nē, Dyōb démmāđ me apwēd né bēēchyáá'é me. Anchélé me ne nímē nsimé, ábele mó. 16 Anlúmed me awe Mwān ábel bon ríkanle bad ábe béesē bad bé Israel nkalan mí bwâm míme ane Mwān. Ade ábélé nē, menkēntánne modmod meé ayáged me dyam áde rítāngéné ábel. 17 Bon ábwōg-ábwōg menkē á mbwōg e Arebia. Ambīd e pōndé, mentīm ambīd á dyad á Damaskos. Menkēnkaá-'áa ké á Jerusalem áke dényīn bad ábe bēnsēbē bembapēe bé nlomag abé. 18 Ambīd e mwē rílán dōo nkíi á Jerusalem ányīn Petro.* Membé ne mó áwed dyōm dé e'pun ne é'taan. 19 Menkēnyīnné mbapēe a nlomag ampée ké nhóg ésebē Jemse, Sāŋgú Yesue mwānyan. 20 Mam míme rítenlé nyé médé mbále. Dyōb ábíi áa saké metóm móo ríkalé. 21 Ade ríhúú á Jerusalem, menkē á mbwōg e Siria ne á mbwōg e Silisia. 22 Ene pōndé né bad bé Krísto bé mwembé mé myad mé mbwōg e Judeya bēēbī'é me. 23 Bēwógé'áa wógén bán, “mod awē ahágé'áa bad bé Krísto á meséb mwən atimé bōob akanle bad áa bad bédúbe Yesu Krístə, melemlem mé adúbe míme áhédé'áa abóded.” 24 Dyam áde Dyōb ábénlé me démbēl békéné'áa Dyōb.

2

Bembapēe bé nlomag ábinií béchéme nsón míme Paale

1 Ambīd e dyōm á mwē ne ríniin, menkē á Jerusalem ámpē. Ene pōndé menkē áwed ne Banabase, menwálé-'ε Tituse ayāl. 2 Menkē áwed ayāle Dyōb dénhōb áa ríke. Ade ríbedé áwed, syāābe belyáged bé mwembé sēnkē kun. Mentānléd bó nkalan mí bwâm míme mēnkálé bad ábe béesē bad bé Israel. Membel nē ábán nén nsón míme ríbelé, ne míme rídií mbele', méēbōō' ngēn. 3 Bēnkōb dyam áde ménlāā'é bó. Ké Tituse awē ambé mod a lon á Grikia awē abédé ne me, bēnkēnyágédté mó nén bán bētāngéné mó ayag. 4 Kénē, donje á bad bé metóm ábe bēnsōl átínté e bad bé Krísto byánán bōmpē bédé bad bé Krísto bēhédé'áa bán bēyag mó. Abē bad bēnsōl átínté echēd á mesōom-tē ábel bényīn ngáne débēlé mekan ne kunze esyāál ayāle syānē dedé ne Yesue. Bēhédé'áa bán débē betān, déhíde' mbéndé e bad bé Israel. 5 Bon sēnkēnháá bó etál ké mwāmpīn, ayāle sēhedé'áa nén bán nyébē nyébii ngáne mbále e nkalan mí bwâm ékóó abé.

6 Bad-te ámpē ábe bēbédé áhed nēe belyáged bé mwembé, bēnkēnwōngé dyamdyam ábád ámīn e mam míme rí'yágté. Ké né-'ε, abé áde bēmbēē belyáged dénkēnwōngé dyamdyam ábel ne me ayāle moosyāál adii nyaa póg á'sō é' Dyōb. 7 Bon bēntim anyīn nén bán Dyōb ábágé me ekag ákale bad ábe béesē bad bé Israel nkalan mí bwâm. 8 Edé nén bán, Dyōb áde ápwédé Petro ábe mbapēe a nlomag wēe bad bé Israel, dō-'áa ápwédé mémpē ábe mbapēe a nlomag wēe bad ábe béesē bad bé Israel. 9 Ade Jemse, Petro ne Jone ábe bad bēmbī'é nēe mekon mé mwembé bényīné bán Dyōb ábágé me nímē nsimé ábe mbapēe a nlomag, bēnhē sé Banabase ekáá-áte, álúmed nén bán békóbé sé nēe bad ábe bóbōo bebele' nsón nhóg. Syāābōo sēntii nén bán, sēbē sékanle bad ábe béesē bad bé Israel nkalan mí bwâm, bō-'ε bēbē bēkanle bad bé Israel. 10 Bēnlāā sé pen bán, séēchatán betóótōkē bé bad awōngēn. Nē dō-'áa ábédé dyam áde mēndāŋ'é ábel bwāmbwam.

Paale akánné Petro áte á dyad á Antyōg

* 1:18 Petro: Kálag é'só éwóo Sepase. Adé dīn adii melemlem nēe Petro.

11 Ade Petro ápédé á Antyog, menkáné mó áte átíntê e bad áyāle abelé'áá dyam áde déebo. 12 Ade ápédé áwed pēēn, ammentēn ndyééd adyé ne bad bé Krīsto ábe béesē bad bé Israel. Boŋ áde donge á bad bé Israel bébidé wēe Jemse á Jerusalem boŋ bēpe á Antyog, Petro ambootéd mekuu adol ámbíd. Eedyáge'aá ndyééd ámpē ne ábē bad ábe béesē bad bé Israel. Ambel nê áyāle abáá'áá epepé é bad ábe béhóbé'áá bán bétāngéné bad ábe béesē bad bé Israel ayag. 13 Nê dēmbēl bad bé Israel ábe bémbē bad bé Krīsto bómpē bēmbotéd mekuu adol ámbíd. Káōŋne Banabase mómpē anhíd bó ábel áde awusé. 14 Ade rínyíné nén meé béebeléé mam ngáne nkalaní m'bwām ríhóbéé áá bébel, menláá Petro á'sō wēe bó moosyāál meé, "Kénēe édífí mod a Israel, etēdté mbeltéd m' bad bé Israel, ebele mam bōob nēe bad ábe béesē bad bé Israel. Chán-nō éhele ényāgtē' bad ábe béesē bad bé Israel áhíd mbeltéd m' bad bé Israel?"

15 Sōo bēn awē dedé bán bé Israel se á nchyaátēn, deésaá nēe bad ábe béesē bad bé Israel ábe débíí nén bán béēbii'ē mbéndé é Dyōb. 16 Boŋ kénē, debíí nén bán Dyōb déekobéé mod nēe mod awē asáá áyāle áhídeé mbéndé. Adúbe áde mod adúbpé Yesu Krīstā dōo ábele' boŋ Dyōb ákōb mod. Né-ōó ké syānē ámpē dedúbpé Yesu Krīstā ábel boŋ Dyōb ákob syānē áyāle adúbe áde dedúbpé Yesu saké áyāle dehíde mbéndé. Dyōb déekobéé modmod áyāle áhídeé mbéndé. 17 Ahed áde déhedeé bán désāŋ á'sō é' Dyōb áyāle adúbe áde dedúbpé Krīstā, ábele donge á bad bé Israel bényíne' syānē nēe bebel bé mbéb áyāle deehídeé mbéndé é bad bé Israel ámpē. Nédē élúmte' bán Krīstā móo abelte' syānē mbéb-ε? Aáy, nê déeheléé-se ábé. 18 Boŋ nzé ntimé ámbíd ámpē boŋ nhíde' mbéndé éche mēmmadté atēde, né nkwedé mbéndé. 19 Nzé béhíde mbéndé chó ne chó, né nwédé. Né mbéndé chēn-naá ewúú me. Boŋ Yesu Krīstā anhúd me á mbéndé-te, ábel ríhēl Dyōb ábele. 20 Awé áde Yesu ánwēē á awōg áde nén bán mémpē menwé. Meésaá á alongé ámpē. Krīstā mó adé me áte. Né-ōó, kéchéé éche ríbeléé á nkōŋsé-te wēn bōob, mbēle' chó ne adúbe áde rdúbpé Mwān a Dyōb awē adáá me, boŋ awé-ε á nló rímēm. 21 Meésaá nhóg awē ahele ahób nén áá nsímé rí Dyōb méesaá dyamdyam. Ayāle nén, nzé émbē nén bán Dyōb áhelese ákōb mod áyāle ahíde mbéndé, nédē né Yesu awédé á awōg ngēn.

3

Mbéndé káa adúbe

1 E'yókél é' bad bé Galesia. Nlem áhéé adyéde nyé nén? Nyéēkamtánné ngáne ménlūmēdtē nyé áte nén meé, Yesu awédé á awōg á nló míme nyé moosyāál-ε? 2 Ndáá meé ríseded nyé dyam ahóg. Póndé echē nyékúdé Edāádāŋ éche Esáá, áyāle nyéhíde'áá mbéndé e bad bé Israel dōo nyēnkudté chó-yε? Ngé áyāle nyéndūbēē nkalaní m'bwām míme nyénwōgkē? 3 Chán nyédífí eyókél nén? Nēe nyémáá abooted dé ábel ngáne Edāádāŋ é Dyōb éhedeé, mbeltéd rímēn ríhedeé atím á asóg hēn bōob ngáne mewēmtēn mé baányoŋ ríhedeé-yε? 4 Nyékudé metake áde nyédúbpé Krīstā. Nédē rímē metake médé ngēn-ε? 5 Dyōb dēmbē nyé Edāádāŋ éche Esáá, ábēl-le menyáké átíntē echēn. Ayāle nyéhíde'áá mbéndé dōo dēnkāŋ boŋ ábelé né-yε? Aáy, saké nê dēnkāŋ. Nkalaní m'bwām míme nyéndūbēē móo mēnkāŋ boŋ ábel nê. 6 Nyénōne mod nēe Abrahamē. Eténlédé nén bán, "Andúbé Dyōb. Nê dēmbēl, Dyōb dēnkob mó nēe mod awē asáá." 7 Nyésōŋtēn-nōó nén bán bad bésyāál ábe bédúbpé Dyōb ngáne Abrahamē ándūbēē bóo békóó bán ábe Abrahamē abé. 8 Eyale é Dyōb énhōb á'sō e' póndé nén bán Dyōb dékōb bad ábe béesē bad bé Israel nēe ábē bad áyāle bédúbpé mó. Nén démbýēēn bootya póndé eche Dyōb dénláá-é Abrahamē áá, "Mēenaméd meloŋ mé nkōŋsé mésyāál ámbíd echōŋ." 9 Né-ōó Dyōb dénaméd moosyāál awē adúbpé mó melemlem ngáne ánnamēdté Abrahamē. 10 Nyébii-ε nén bán e'dim é'dé ne baásyāál ábe bēbánné nlém nén bán ahíd á mbéndé dōo débēl boŋ Dyōb ákob bó. Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, "E'dim ne kēnzéé awē eehíde' mbéndé ésyāál éche éténlédé á kálag e Dyōb." 11 Bōob-pōó élúmte nén bán modmod

eékobnadté á'sō é' Dyöb áyāle áhídeé chōm-ée mbéndé éhedeé. Nhóbe nê áyāle éténlédé nén bán, “Bad ábe békóbnédé á'sō é' Dyöb áyāle bédúbpé, béküd alongé áde déemaá'.”¹² Mbéndé eewóó' é dyamdyam ábel ne adúbe. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Nzé mod ahíde' mbéndé ákud alongé, atāngéné mbéndé ésyāal ahíd.”¹³ Boŋ Krīstā ahúde syānē á e'dim ábe dékúde á mbéndé-te. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “E'dim ne kénzēé awe bébómmé á awōg.” Né-óó, áde bébómmé Krīstā á awōg, ampém e'dim áyāle mbéb mīmēd.¹⁴ Yesu Krīstā ampém e'dim ábel nén, bad ábe béesē bad bé Israel békud nnam míme Dyöb dénhōbpē aá, Abrahamē áküd. Nê ákóó adúbe áde dédúbpé mó, ábéle syānē ampē dékudé Edāādāŋ éche ánhōbpē aá móóbbē syānē.

Mbéndé ne dyam áde Dyöb dénhōbpē aá móóbbē

¹⁵ A-baányan, ndāó mēé rítēd nhāgtén ne mekan míme mébenlad epun téé. Nzé bad bébe bétéde nsāl, boŋ bétíidé dyam, bépédé-'e á nchemten, modmod éehēlē-se ahúd dó áse.¹⁶ Dyöb dēmbē Abrahamē ne mwān akag. Kálag e Dyöb eehóbeé nén aá, “bán” byánán bad bébúú áte. Ehóbé nén aá “mwān.” Krīstā mó-'aá adé ane Mwān.¹⁷ Chōm éche ríkoo' é ahób édíi nén Dyöb démwē melē ne Abrahamē Dyöb áhób-pe aá móóllōnēd áde akag. Mbwókel é mwē éniin ne móom mé mwē meláán, ámbíd e nê, dōó Dyöb ábágé Mosē mbéndé. Echē mbéndé éehēlé-se ébóó mímē melē, se éhúd dyam áde Dyöb áhóbé áse.¹⁸ Nzé émbē nén bán, Dyöb ábage' nyé kéchéé éche átāngéné ábē bán abe áyāle nyéhídeé mbéndé, né mímē nnam míme ábageé nyé méesaá ampē áyāle dyam áde ánhōbpē aá móóbbē Abrahamē.¹⁹ Cheé-ō émbē nzōm echē Dyöb ábágné mbéndé? Ambē chó álúmed bad chōm-ée ábel dé mbéb ákóó abé. Ene mbéndé entāngén-ne abé káŋŋ ne pónde eche mwān a mbyaa míme Abrahamē awē Dyöb dēmbēnnē akag ántāngēne ape. Dyöb dēmbē mbéndé wēé ángel ábe Mosē. Mosē mó abédé mod-a-tíntē a baányon ne Dyöb.²⁰ Bōób-pōó mod-a-tíntē ahēdnad nzé bad bédé mbíd ébe. Boŋ Dyöb dēmbē Abrahamē akag ne mó mwēn, áde mod-a-tíntē éesaá.

Nsón míme mbéndé éwóó

²¹ Nédē nén álúmte bán mbéndé epentan akag á Dyöb-e? Aáy, éesaá nê mbéd. Nzé émbē nén bán mbéndé embé echē ebage alongé áde déemaá', né desáá á'sō é' Dyöb ahíd áde déhídeé chó.²² Boŋ kálag e Dyöb ehóbe nén aá, mbéb ríháá nkōŋsé rísyāal. Né-óó nde echē Dyöb dénhōbpē aá móóbbē, abagé chó wēé bad ábe bédúbpé Yesu Krīstā.²³ A pónde eche Krīstā éepēdēē, mbéndé enhaŋ syānē, dēmbé-'e áse e mbéndé káŋŋ ne á pónde eche Dyöb dénlūmēdtē nén aá bad bésūm nlém wēé Krīstā.²⁴ Né-óó mbéndé chó enōné'áá sé káŋŋ ne pónde eche Krīstā ápedé ábel nén Dyöb ákob sé áyāle adúbe áde sédúbpé Krīstā.²⁵ Bōób áde pónde épédé echē déttāngéné nlém asum wēé Krīstā, chōm étāngēneé abé éche éne' sémpē.²⁶ Nyé moosyāal nyédíi bán bé Dyöb áyāle adúbe áde nyédúbpé Yesu Krīstā.²⁷ Nyékudé edusen, né-óó, nyédé mod nhóg bōób ne Krīstā, nyēwóó-'e kunze bōób néé mó.²⁸ Né-óó nhāŋlén méesaá ken mod adé mod a Israel, ken mod éesaá mod a Israel, ken mod adé ntāŋ ké'ε kunze, ken mmwaád-ε ké'ε mwēnchóm. Nyé moosyāal nyédíi mod nhóg áyāle nyédúbpé Yesu Krīstā.²⁹ Ngáne nyédíi bad bé Krīsto, nyédíi bán ábe Abrahamē, nyééküd-te nnam míme Dyöb dénhōbpē aá móóbbē Abrahamē.

4

¹ Chōm-ée ríhóbeé édé nén, mwān awē sáá átíidé aá móódyé eche mbwóg, nzé adíi adé mwēndem, ábelé abé néé mbēledē, kénéé édíi nén bán mó akoó ene mbwóg awōŋ.² Ene pónde, ábelé awōŋ bad ábe belyágnédé mó ne ábe bēnōne' mó ene mbwóg káŋŋ né pónde eche sáá átíidé epedé.³ Melemlem nê dōó syānē dēmbēē néé bēndem áde Krīstā éepēdēē. Pónde eched, ngíne é nkōŋsé éntēd syānē ntāŋ.⁴ Boŋ áde pónde eche Dyöb déntíi' é épédé, Dyöb dénlōm awe Mwān á nkōŋsé-te. Ane Mwān ámbíd á abum dé

mmwaád, ákwōg-ke ásē e mbéndé. ⁵ Dyōb dénlōm mós ákōde syánē á mehan mé mbéndé, ábel bon syánē détim bán bé Dyōb. ⁶ Abé áde nyédíí-'aá bán bé Dyōb, ábélé Dyōb álómé Edáádəŋ é Mwän áwesyanē nlém-té. Eché Edáádəŋ ébélé bəəb, dechəge Dyōb bán, “A-Tê.” ⁷ Né-óó nyéēsaá betāŋ ámpē. Nyédíi bán bé Dyōb. Abé áde nyédíí-'aá bán bé Dyōb, Dyōb débě nyé kéchéé éche átəŋgéné ábe bán abe.

⁸ Ngen e'só, áde nyénkembíí'é Dyōb, nyébédé betāŋ ásē e myōb míme méesē dyamdyam. ⁹ Bon bəəb áde nyébíí Dyōb, ké'ε ríhōb meé bəəb áde Dyōb ábíí nyé, cheé ékásá bon nyéhédé mbíd atimən ábé betāŋ ámpē ásē e ngíne é nkōŋsé? ¹⁰ Nyéhíde donge dé e'pun néε bín é'mbáá, nyéhíde-'ε donge á ngən, donge á pónde áyāle mwě, ne donge á mwě néε bín é' mbáá byánán Dyōb dós nyé bənleé. ¹¹ Nê ábele' ndé mbwóg nén meé mbébté pónde áyāle nsón rísyāal míme mbéle áyāle echēn.

¹² A-baányan, ncháa' nyé meé, nyébē néε me, áyāle mémpē ndé bəəb néε nyé. Meésaá ásē e mbéndé ámpē. Nyéēbεleé-'ε me dyam dé mbéb ké ahóg. ¹³ Nyébíí nén bán áde rísebpé nyé nkalan mí bwām akale, ndyééné'áá nyé áyāle menkēndyεé'ε bwām. ¹⁴ Kénéε mímem nkole ríhélé'áá mbel nyébāŋ me áyāl, nyéekēmbāŋ'ε me áyāl, nyéekēnnān-naá me. Nyēnkōb me byánán ángel e Dyōb chós rídíí, ké'ε byánán Yesu Krístəə rídíí. ¹⁵ Ene pónde nyébé menyīŋge bwāmbwam. Héé míme menyīŋge médíí bəəb? Mmēn mbide nyé mbōŋ nén meé, á pónde eched, nyéndəŋ me nyaa eché, nzé émbē nén bán mod ahélé'áá-se ahúd mīd ábe waáb, áá ábēnlad, né nyēnhúd mímen mīd nyébē me. ¹⁶ Nédē ntimé mod a ekōyí awe nyé bəəb áyāle ríkánlé nyé mbále təŋgene nkalan mí bwām-ε? ¹⁷ Abē bad ábe bəyáŋte nyé áyáge démpēe, bəwóó nlém nén bán nyétimən bó, bon bəewōŋnéé nyé nlém mí bwām. Béhede bán nyéebág ne me ábel bon nyéwōŋ nlém ábé ne bó. ¹⁸ Ebóó áwōŋ nlém ábel dyam, nzése míme nlém rídé ábel dyam á bwām. Ebóó áwōŋ nlém ábel dyam pónde ésyāal, saké nzé nyédé ne me dēmpen. ¹⁹ A-bán bé nlém ábēm, nwóge' e'we bəəb áyāl echēn, melelem ngáne mmwaád áwógeé e'we bé achád. Meéwōg-ke ábē e'we kóəŋ né abé á Krísto ásólé nyé áte bwām. ²⁰ Mendəŋ meé mbé ne nyé bəəb ábel mbíí ngáne ríhōbεé áwēn áyāle nyéhóódté me yāl áte.

Eləŋsən éche Hagaa ne Seraa

²¹ Nyé ábe nyéhede abé ásē e mbéndé, ndəó nyé asēded meéken nyébíí chōm-éε mbéndé ékoo'ε ahób-ε? ²² Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán Abrahame anchyáá bán bé baachóm bébé, nhóg ne mmwaád a ntāŋ, aníníí-'ε ne mmwaád a kunze. ²³ Mwän awě mmwaád a ntāŋ anchyāā'ε, anchyáá mós nyaa eche moonyon áchyáá'ε mwän. Bon akag áde Dyōb dēmbéé Abrahame dós dēnkəŋ bon mmwaád a kunze achyáá mwän. ²⁴ Abén bebaád bébé, dehele déhəgtén bó ne melě mé Dyōb mébé. Hagaa adé nhəgtén ne melě míme Dyōb démwēε ne bad bé Israel á mbəəd e Sinai á pónde eche ábágé Mosεε mbéndé. Bad bésyāal ábe bédé ásē e míme melě bédíi betāŋ. ²⁵ Hagaa adíi nēŋgáne melě míme Dyōb démwēε ne Mosεε á mbəəd e Sinai, á alon á Arebia. Bad bé Jerusalem bómpē bédíi bəəb néε Hagaa áyāle bó moosyāal bédíi betāŋ. ²⁶ Bon mmwaád a kunze, adé nhəgtén ne Jerusalem awě adé ámín. Ane mmwaád mós-'aá adé nyaá awesyánē. ²⁷ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “A-ekəm é mmwaád, we awě weechyáá', hé esaád é menyīŋge. We awě weéwōgē e'we é' mwän mbéd, wóg menyīŋge áyāle, we awě awon nchóm ántədéé, echyáá bán bəəb tómaa mmwaád awě nchóm ádíí á ndáb.”

²⁸ Bəəb-pós a-baányan, akag áde Dyōb dēmbéé Abrahame ábélé bəəb nyédíi bán bé Dyōb melelem néε Aisige. ²⁹ Ene pónde, ébédé nén bán, mwän awe bēnchyāā'ε nyaa eché moonyon áchyáá'ε, atəgté'áá mwän awě bēnchyāā á ngíne e Edáádəŋ é Dyōb. Melelem nê dós édíí kóəŋ ne chíi. ³⁰ Bon chán kálag e Dyōb éhóbé təŋgene nê? Kálag e Dyōb ehóbe' nén aá, “Nān mmwaád a ntāŋ bó mwän. Mwän awě mmwaád a ntāŋ áchyáá eetəŋgenéé mbwóg eche sáá adyé nchoo ne mwän awě mmwaád a kunze áchyáá.” ³¹ Né-óó a-baányan, deésaá bán bé mmwaád a ntāŋ. Dédíi bán bé mmwaád a kunze.

5

Séesad á mehan-tê ámpē

¹ A mehan-tê dǎo Krístǎa áhúdé syánē ábel bon syánē deebág néε betǎn ámpē. Né-ǎǎ nyéwêd mekuu ásē, nyéēmwāg-ke se modmod ahé nyé á mehan-tê ámpē.

² Nyéwǒglen με. Με Paale, nlǎnge nyé nén μεé nzé nyéwémténé nén bán nze béyágé nyé, né nê débēl Dyǒb ákob nyé néε bad ábe básáá, né nsón míme Krístǎa ábélé méehelé-ε-ε níwǒngén nyé mbéd. ³ Nsimé nyé etúu áte ámpē nén μεé, kénzée awē akwénténé aá béyag mó ábel bon Dyǒb ákob mó, atǎngéné mbéndé ésyǎǎl ahíd. ⁴ Nyé ké ahée awē awémténé aá mó-tǎngēnē mbéndé ahíd ábel bon Dyǒb ákob mó, asénlédé ne Yesuε, ahúdé-ε yǎl á nsimé ní Dyǒb-te. ⁵ Sé ne sé, Edǎǎdǎn é Dyǒb ébélé selyágé nlém nén bán Dyǒb dékob sé nēngáne bad ábe básáá áyǎle sédúbpé Krístǎa. ⁶ Ken béyágé mod-ε, ken béeyagé mod-ε, nê déewóó'ε dyamdyam ábel ne abé áde dédíí ne Yesu Krístǎa. Chǒm éche édé etógnén édíi, ádúbe Krístǎa. Adé adúbe atǎngéné anyínned ne edǎnge éche déwǒgné nhóg ne aníníi.

⁷ Ngen e'só, nyékeéné'áá mekan bwám. Nzé-módé ahǎnléné nyé nlém á abum aá nyéehíde' mbále e nkalan ní bwám ámpē? ⁸ Ahǎnlen áde nyéhǎnléné nlém á abum déehelé-ε-ε áhúú ne Dyǒb, áyǎle Dyǒb dǎn dǎo ápwédé nyé ábe ábe bán. ⁹ Mod nhóg awē adé mbéb áfínté echén, mó abépte' baáb ábíníi básyǎǎl, nēngáne mbumé ní ngun nísonléé nze béhédé mwǎ esulten áwēd-te. ¹⁰ Bon pen ndúbpé nén μεé, Dyǒb débēl nyééhídté ayáge á bad bémpēe bon nyééhíd ádēm. Dyǒb dékǒgsēn mod ké ahée awē apuutad nyé, ábē kénzée.

¹¹ A-baányan, nze émbē nén bán ndíi nkale nén μεé bétǎngéné mod ayag bon Dyǒb dékob mó néε mod awē asáá ngáne baá Israel bédúbpé, né chee ékáá bon behé με á meséb? Nzé nkalé'áá nén μεé bétǎngéné bad ayag bon meékale'aá kwééd eche Krístǎa áwédé á awǒg, né nê déelijsée bad bé Israel. ¹² Ndǎó nén μεé ábē bad ábe bépuutad nyé nló áte, békag á'sǒ, béke básélen yǎl e mwēnchóm esyǎǎl.

¹³ A-baányan Dyǒb dénehēlē nyé áhide á mehan-tê. Bon abé áde nyéesaá á mehan-tê ámpē déebagéé nyé kunze ábel kéchéé éche échēn ekob é yǎl éhedéé. Bon pen, nyémod-tée ábenle waáb á edǎnge-tê. ¹⁴ Nyébele' nê áyǎle nze béléde mbéndé ésyǎǎl, chǒm éche éhóbée édíi nén, "Edǎn mwǎnyon ngáne édǎǎ echon yǎl." ¹⁵ Bon nze nyétimé nyékwaglan, nyéwanne-ε nhóg ne aníníi néε nyam é mehín, nyéted pǒndé. Nzé nyéetede pǒndé, ne nyéewūú nhóg ne aníníi ne awúú ásyǎǎl.

Edǎǎdǎn é Dyǒb ne ekob é yǎl

¹⁶ Né-ǎǎ, nlébe nyé nén μεé nyémwε Edǎǎdǎn é Dyǒb élyágte nyé. Nê débēl nyéebelée mekan με mbéb míme ekob é yǎl éhedéé. ¹⁷ Mam míme ekob é yǎl édǎǎ, méekagké ne mam míme Edǎǎdǎn édǎǎ. Mam-me míme Edǎǎdǎn édǎǎ méekagké ne mam míme ekob é yǎl édǎǎ. Echén ngine ébe éwane'. Nê ábele' nyéehēlēε dyam ábel áde nyédǎǎ ábel. ¹⁸ Bon pen nze Edǎǎdǎn é Dyǒb élyágte nyé, né nyéesaá ásē e mbéndé ámpē.

¹⁹ Mbéltéd mé ekob é yǎl mééyǎgtádtéd. Ndíi mbéltéd néε akáb dé mesón, ábel dé mekan mé mbinde, akáb dé akwalεε. ²⁰ Ábele á myǒb mémpēe, alem, ekǎyí, nselag, kónjí, melingá, abun dé e'tál, ngabén, nkabén, ²¹ asíi á bad, sǒgké e mím, epuutéd ne mbéltéd mé mbéb mémpēe néε nímén. Nsimé nyé etúu áte ngáne ménsím-maá bǎǎd nén μεé, bad ábe bébele' échē ndín é mekan béekudté nnam mé nkamlen ní Dyǒb.

²² Bon nze Edǎǎdǎn éche Esáá édé mod áte, chǎǎ ébele bon ábelé mam ne edǎnge, ne menyǎnge, ne nsañ, ne nwεsen, ne e'bon bé nlém, ne abé á bwám, abé-ε mod awē bad béhele básu nlém áyǎl. ²³ Edǎǎdǎn chǎ-áá ébele' bon mod ásudté yǎl, achǎǎ-ε yǎl bwám. Mbéndé éewóó'ε dyam ábelen nén. ²⁴ Bad ábe bédé ne Yesu Krístǎa béesaá ásē e nkamlen ní mam mé ekob é yǎl ámpē. Ébelé ebé byánán bébómmé échab esíi é mam mé ekob é yǎl á awǒg, éwédé-ε áhed. ²⁵ Ngáne Edǎǎdǎn é Dyǒb ébágé syánē alongé dékǎǎlē, démwε

éché Edæádəŋ chən élyágte syánē áyāle chōm ké ehéé éche débēléé. ²⁶ Deényēnē yǎl ámin, deélinšé nhóg ne aníníí, deesíídé-’ε nhóg ne aníníí.

6

Kéchéé éche mod áwéné chǎǎ áhūdtē

¹ A-baányəŋ, nzé nyé mod nhóg nyêhúné á mbéb-te, nyé ábe nyêdíi nyêbele’ mekan níme Edæádəŋ é Dyöb éhédeé, nyétəŋgéné née nyéwóngéné mó áhúd mó á mbéb-te. Nzé nyéwónŋan mó, nyéchédēn mó yǎl. Boŋ pɛn, nyétéd pónde ábel nən nyébən ámpé nyéehúné’ á mekágsɛn-tē ábel níme mbéb. ² Nyéwónŋan nhóg ne aníníí áhide á ndutul-tē. Nzé nyêbele nê, ne nyêhíde’ ngáne mbéndé e Krístəə éhédeé. ³ Kénzée awě awémténé aá mótōmtēnē abé, adoge yǎl. Ene ndín e mod eesaá dyamdyam. ⁴ Mod téé átōŋ yǎl asimɛn. Nzé mod abelé nsón ní bwám, né áwōgɛn yǎl menyɛŋge. Né éehəgtán-aá yǎl ne bad bémpe. ⁵ Nhóbe nê áyāle mbeltéd níme mod téé ínəne’ mən.

⁶ Kénzée awě báyágtéé Eyale é Dyöb, atəŋgéné née áhágké mod awě ayágte’ mó chōm é bwám ké éhéé éche áwóó, áwónŋɛn mó.

⁷ Mod eédōgē yǎl. Mod eewémtán-ne aá móhele módog Dyöb. Kéchéé éche mod áwéné, chǎǎ áhūdtē. ⁸ Kénzée awě abele mam mé mbéb níme ekob é yǎl éhédeé, ábíi aá níme mam mən mépiinéd mó kwééd. Boŋ kénzée awe mó-’ε abele’ mekan mé bwám ngáne Edæádəŋ é Dyöb éhédeé, ábíi aá níme mam mébəl mótōkūd alongé áde déemaá’. ⁹ Deekómé bwám abel. Nzé deétednede ábel bwám, né deékūd nnam á pónde echě etəŋgéné. ¹⁰ Né-ǎǎ pónde téé eche etəl ébágnédé syánē ábel bwám, débél bwám wéε moosyǎl, tanŋe wéε bǎnned bé Krísto.

Elébé ne melɛntɛn mé asóg

¹¹ Nyébən nyényín mbón mé e’yale ábē níbénlédé átele nyé enén kálag ne échəm ekáá. ¹² Bad ábe béhede nyé anyáged nən bán bétəŋgéné nyé ayag, bébele nê álúmtɛn yǎl, ábel boŋ békud dín á bwám á’sō é bad. Bébáa’ bán bad bééhəg bó á meséb nən bán bétúme akal nən bán, kwééd eche Yesuε áwédé á awəg chənɛn chǎǎ ekəə boŋ mod ákūd e’choóchoŋ. ¹³ Ké bad ábe báyagé bən bééhídɛɛ mbéndé, boŋ béhede bán báyag nyé ábel békume ekáá á təl nən bán nyékwěnténé nən bán báyag nyé. ¹⁴ Dyam áde me pɛn mékuménne ekáá á təl ádíi kwééd echě awesyánē Səŋgwéé, Yesu Krístəə áwédé á awəg áwəd nló. Eche kwééd ebelé mam mé nkōŋsé méesaá me dyamdyam á díd-te, meewóo-’áa dyam ábelɛn nkōŋsé. ¹⁵ Ken báyagé mod, ken béeyagéé mod-ε, nê déewóó’é dyamdyam ábel. Dyam áde ádé etógnén ádíi Dyöb átimed mod ekóólé. ¹⁶ Nsəŋ ne ngəl e Dyöb ébê ne bad bésyǎl ábe béhíde ádén ayáge. Abê bad bóǎ bédé bad ábe Dyöb ápwédé.

¹⁷ Asóged enén kálag, nləŋge nyé nən méé, modmod eétagtán me nímén mekan áyāle mebaŋ méde me á yǎl hén níme mélúmte nən bán mbenle Yesuε.

¹⁸ A-baányəŋ, nsímé níme Səŋgú Yesu Krístəə níbê ne nyé moosyǎl. Ebê nê.

Kálag echě Paale áténlé Baá Efesus Ndibned n kálag

Kálag echě Paale áténlé bad bé Efesus ehóbe' tãngene ntii n Dyõb, ápeen mímē nhəgtéd n̄syā̄l, míme n̄dé á nkȭnsé ne míme n̄dé ám̄in hõm ahóg. Kr̄istəə m̄ó-'áá adé nló ám̄in e mímē nhəgtéd n̄syā̄l (1.10). Ehóbe-'e ámpē ngáne bad bé Dyõb bétãngéné abé n̄ngáne mod nhóg abé áde bédii ne Yesu Kr̄istəə.

A mbooted, enén kálag ehóbe' tãngene abé áde bad bé Dyõb bétãngéné abé n̄ngáne mod nhóg. Ngáne Dyõb ápwédé abē bad, álagsén b́, ahúd-te b́ á mbéb-te, mbwiined ne awe Mwän Yesu Kr̄istəə. Ehóbe-'e ámpē ngáne Edəádəŋ éche Esáá élũmteé aá dyam áde Dyõb áhóbe aá m̄ó̄b̄ēl, débēnléd. Asóged, Paale alébé bad bé Dyõb bé Efesus ngáne abé ádāb átãngéné abé n̄ngáne bad ábe bédé mod nhóg á d̄in á Kr̄isto. Paale abēnlédé ngan híin álūmed ngáne bad bé Dyõb bétãngéné abe abé áde bédii mod nhóg ne Kr̄istəə.

Nkabted n kálag

Ndibned n kálag 1.1-2

Kr̄istəə ne mwembé m̄ bad bé Kr̄isto 1.3-3.21

Alongé dékō̄lē ábē ne Kr̄istəə 4.1-6.20

Nsógten 6.21-24

Paale alómme' bad melɛntɛn

¹ M̄e Paale, mbap̄ee a nlomag awē Yesu Kr̄istəə ngáne Dyõb áhédé'áá, m̄e-éé ntenle nyé enén kálag. Ntenle nyé bad bé Dyõb ábe nyédé á dyad dé Efesus. Nyédé mod nhóg ne Yesu Kr̄istəə nyéhíde-'e m̄ó ne nlém nhóg. ² Nsimé ne nsan n Dyõb Titée awēd ne míme Sãngú Yesu Kr̄istəə mbē ne nyé.

Nnam míme bad ábe bédé nhóg ne Kr̄istəə békúde

³ Débē Dyõb mekenag. M̄ó adé Dyõb áde awed Sãngwéé, Yesu Kr̄istəə, abé-'e m̄ó Sáá. Dyõb d̄óo ánámte syánē abe áde ábágé syánē bwēm é'syā̄l ábe é'bídé áwē nkaml̄en m̄ín. Abelé n̄n abé áde d̄edii mod nhóg ne Kr̄istəə. ⁴ Byánán Dyõb déhãg nkȭnsé, ampwéd syánē abé abē bad, abel áde ámbēnlé bon̄ desãŋ, deewóó-'e atón dé mbéb ké ahóg áwe e'só. Adəŋ áde Dyõb ádáá syánē, ⁵ d̄emb̄ēl antii se' b̄óod aá débē abe b̄an mbwiined ne nsón míme Yesu Kr̄istəə ámbelée syánē. Dyõb d̄emb̄el n̄n áyāle n̄n d̄óo antii' é aá m̄ó̄b̄ēl ngáne ébȭnédé m̄ó. ⁶ Abelé aá débē abe b̄an ábel bon̄ dék̄ene m̄ó áyāle mekan mé bwām míme ábélé. Abagé syánē echě ndāle e nsimé nḡen. Dekúde mímē nsimé abé áde d̄edii mod nhóg ne awe Mwän awē ádáá bwāmbwam. ⁷ Abé áde d̄edii mod nhóg ne Kr̄istəə ne asyog áde ásyógé mímē mekií áwesyánē nló, d̄óo ák̄áá bon̄ ák̄ōdē syánē alagsen áde álāgsēnē syánē mbéb. Abel áde Dyõb ábélé n̄n álũmte syánē b̄an mímē nsimé n̄dé k̄ase e nsimé. ⁸ Abagé-'e syánē m̄ó nyaa echě elóné mbon, ábūd-te syánē debyéé abe, ábēl-le desȭŋt̄en mekan m̄esyā̄l. ⁹ Abelé mekan m̄esyā̄l ngáne áhédé'áá aá m̄ó̄b̄el. Abelé syánē debii mekan míme k̄óõŋ ne b̄óob modmod éesȭŋt̄enée. Mm̄en mekan médii mekan míme ámbēnlé mbwiined ne Kr̄istəə. ¹⁰ Dyõb átii dé aá m̄ó̄b̄ēl mím̄en mekan m̄esyā̄l á p̄ondé echě etãngéné. Ene p̄ondé álad bwēm é'syā̄l ábe é'dé á nkon̄ m̄ín ne r̄isé, b̄ébē áse e Yesu Kr̄istəə m̄ó awē adé n̄ngáne nló. ¹¹ Dyõb ápwédé sé ábē abē bad abel áde ábélé bon̄ debé mod nhóg ne Kr̄istəə. Ambel n̄n áyāle ammad atii se' b̄óod. Abele mam m̄esyā̄l mébēnlad ngáne átii dé. ¹² Ambel n̄n ábel sé ábe s̄ebédé bad bé e'só ásum nlém w̄ee Yesu Kr̄istəə séwāle abé áde dék̄õŋ bon̄ bad b̄emp̄ee b̄eken m̄ó áyāl e echě ngum̄e echě echabé ám̄in. ¹³ Nyemp̄e nȳenwóg nkalan̄ m̄í mbále. Mm̄é nkalan̄ m̄í mbále n̄dii nkalan̄ m̄í bwām míme n̄p̄ínédé nyé e'soosõŋ. Nȳendúbé Kr̄istəə, nȳébē-'e mod nhóg ne m̄ó. N̄n d̄emb̄ēl

Dyöb dêmbě nyé Edəádəŋ éche Esáá éche ánhöbpē aá móöbě ábē bad. Echē Edəádəŋ édii nēŋgáne e'chem ábe é'lúmte bán nyédii bad bé Dyöb. ¹⁴ Echē Edəádəŋ chöw élúmte syánē nén bán deéküd bwēm ábe Dyöb áhóbé aá móöbě syánē. Deéküd ábén bwēm á póndé eche Dyöb déhüdtē syánē ábe dedé ábe bad á mehaŋ-tê. Nén débēl bad békēné Dyöb áyāle echē ngumē echabé ámīn.

Mekáne míme Paale

¹⁵ Nwógé bán nyédúbpé Sánjú Yesuē, nwógé-'ε bán nyédəá bad bé Dyöb bésyāā. Né-
¹⁶ nságnan Dyöb póndé téé áyāl echēn, nzé nkānnad nyé. ¹⁷ Nkānne-'ε mēé, Dyöb áde echəd Sán, Yesu Krīstəə, Titēe a ehúmé ábe nyé Edəádəŋ é debyéé ne é nsōŋten mé mekan mé e'koŋnéd ábel boŋ nyébii mó bwām. ¹⁸ Nkānne-'ε ámpē nén Dyöb ákéled nyé nlém á abum, ábel nén nyébii bwēm é' bwām ábe nyésummé nlém áyāl, áyāle apwédé nyé. Nkānne-'ε nén mēé nyésōŋten ngáne nnam míme áhóbé aá móöbě ábē bad rípedé achab ámīn. ¹⁹ Nkānnad-te nyémpē nén mēé nyébii eche ngíne. Ene ngíne etómé bwēm é'syāā, chö-'aá ewōŋgan syánē ábe dedúbpé mó. Mmēn melemlē mé ngíne eche echabé ámīn, ²⁰ chöw ámbēnlédté áde ámpuúdté Yesuē, ábēl-le ádyēē mó á ekáá émbáá áwē nkamlēn ní mín. ²¹ Ahed-taá Krīstəə ákamlanné ngumē ne benkamlēne bésyāā. Ade dīn-ne áde ngíne tómaa mīn mé benkamlēne bésyāā, ábe bédé bəəb ne ábe bēbē á póndé echē ehúe'. ²² Dyöb ábágé Krīstəə nkamlēn ámīn é chōm ésyāā, ábēlé-'ε mó awē akamlan chōm ésyāā, ábē nló, mé elad é bad ábe bédúbpé. ²³ Echē elad é bad ábe bédúbpé bédii néé yāl echē Krīstəə. Echē elad é bad élōgte Krīstəə mbom, Krīstəə mó-'aá alōgte chōm ésyāā eche édé kéhéé mbom.

2

Dedé á alongé abé áde dédii mod nhóg ne Krīstəə

¹ Ngen e e'só, nyēmbé nēŋgáne bad ábe bēwédé áyāle nyéēbele'aá mekan míme Dyöb áhóbé'aá aá nyébel, nyébeláá-'ε mbéb. ² Ene póndé nyéhídé'aá mbēltéd mé mbéb ní bad bé nkōŋsé. Nyēwógné'aá nkamlēne awē akamlan e'dəádəŋ bé mbéb ábe é'dé á pemē-tê. Káŋŋe chii échē edəádəŋ édii élyágte' bad ábe bēbēlé' ngáne Dyöb áhēdeé. ³ Syánē moosyāā debédé néé bó, dékōdtē esíí é mekan mé ekob é yāl. Debēlé'aá ngáne mekan mé mbéb mé ekob é yāl méhéde'aá aá débēl, déhídē-'ε mekan míme mewēmtēn mélāŋgé'aá syánē aá débēl. Mmēn mbéb míme débēlé'aá mēmbēl Dyöb déntāŋgēn syánē ámpē akōgsēn melemlē ngáne ántāŋgēnnē moosyāā akōgsēn. ⁴ Boŋ ngáne Dyöb átómténé ngəl abé ádəŋ-'ε syánē bwāmbwam, ⁵ ábēlé syánē dedé á alongé abé áde dédii ne Krīstəə, kénéé édii bán dembé néé bad ábe bēwédé áyāle deébele'aá mekan míme Dyöb dénhöbpē aá débēl. Nsimé ní Dyöb mów ríkáá boŋ nyéküd e'soóson. ⁶ Abé áde dédii-'aá ne Krīstəə, Dyöb ápuúdté syánē ne mó, adidé-'ε syánē hōm ahóg ne Krīstəə á nkoŋ mīmīn. ⁷ Ambēl nén álúmed syánē ábē e'boŋ bé nlém mbwiined ne Yesuē Krīstəə ábel boŋ á póndé echē ehúe', bad bényín ngáne míme nsimé rípedé nhōn abé rítom-me chōm ésyāā. ⁸ Nsimé ní Dyöb mów ríkáá boŋ nyéküd e'soóson. Adúbe áde nyédúbpé Krīstəə dōw ákáá boŋ nyéküd ábē e'soóson. Saké mekan míme nyébēlé mékáá boŋ nyéküd e'soóson. E'soóson ábe nyékúdé é'dii nde e Dyöb. ⁹ Saké mekan mé bwām míme nyébēlé mékáá boŋ nyéküd e'soóson. Né-¹⁰ nsón, nzōm ké póg eésáá eche mod átāŋgéné ekáá akum átāl. ¹⁰ Syánē dedii ekáá é nsón é Dyöb. Abé áde dédii mod nhóg ne Yesuē Krīstəə, ábágé syánē alongé ábel boŋ débēle mekan mé bwām. Nén dōw Dyöb déntīí'ε se' bəəd aá déwōŋ ene nyaa e abé á alongé.

Abé nhóg ne Krīstəə

¹¹ Nyé ábe nyéēsě bad bé Israel nyéēchatán ngáne nyēmbēē bəəd. Bad bé Israel ábe bēchágé yāl bán, “bad ábe bēyágé,” bēchəge nyé bán, “bad ábe bēeyagéé.” Boŋ mīmēn meyagag mé ekob é yāl médii chōm éche moonyon ábēnléé mekáá. ¹² Nyéēchatán bán

ene pónde nyenkembíí'é Krístəə. Nyenkembáá nlatén ne ehoŋ é bad bé Israel, bad ábe Dyöb ápwédé. Nyenkênwóngé dyam ábel ne melě míme Dyöb démmwēē míme rílúmté' chöm éche Dyöb dénhəbpē aá mósəbəl. Abé áde nyémbəē á nköŋsé-te, nyenkênwóngé e'lyág bé nlém hómhóm, nyenkembíí-'aá Dyöb. ¹³ Bósód nyenchabnéd Dyöb á yəl. Boŋ bəəb abé áde nyédíí nhóg ne Yesu Krístəə, apééné nyé benben ne Dyöb asyag áde ásyógé míme mekií áwən nló. ¹⁴ Krístəə mwən mó apiínédé syánē nsəŋ. Abelé bad bé Israel ne bad ábe béesě bad bé Israel bédé mod nhóg. Kwééd eche áwédé ehúde ekəyí éche ébédé átínté echéd. Eché ekəyí ébédéé nēe ekəŋned éche ênkab syánē áte. ¹⁵ Abelé mbéndé é bad bé Israel ênkênwóngé ngíne ámpē. Ambəl nén ábel boŋ álad bad bé Israel ne bad ábe béesě bad bé Israel bébē nēe mod ekósólé nhóg awě bósəbə bēbē mod nhóg ne mó mwən Krístəə. Né-ós, abel áde ábélé nén ápééné nsəŋ átínté e bad bé Israel ne bad ábe béesě bad bé Israel. ¹⁶ Awé áde áwédé á awəg, ábélé syánē dedé mod nhóg ne Dyöb, atínté-'e syánē ásē ne Dyöb. Né-ós, amadé ekəyí éche ébédé átínté e' syánē. ¹⁷ Krístəə ampě ákanlé nyé ábe nyéēsě bad bé Israel, nyé ábe nyenchabnéd Dyöb á yəl nkalaŋ mé nsəŋ, ankalé-'e bad bé Israel, bós ábe bémbē Dyöb benben. ¹⁸ Mekan míme Krístəə ábélé, mébélé syánē moosyáál dekudé nzii ápe á'só wée Titée. Melemlem mé Edəádəŋ ehóg chós éwəŋgan syánē ábel nê. ¹⁹ Né-ós, nyé bad ábe béesě bad bé Israel nyéesaá beken ámpē nyéesaá-'aá bad ábe bébídé etún. Boŋ pen nyáabe bad bé Dyöb nyédíí bad ábe bébídé hóm ahóg. Nyé moosyáál nyédíí nēe bad ábe bédé á túmbé e Dyöb. ²⁰ Nyédíí nēe bwēm ábe béləŋnéé ndáb. Bembapee bé nlomag ne bekal bé é'dəádəŋ bós bédé nsáaned rí ndáb. Yesu Krístəə mwən-naá adé akon dé nchómé. ²¹ Mó akəá boŋ ene ndáb etyéem, ékwogé', épē-'e ndáb eche Esáá eche Səŋgwée. ²² Abé áde nyédíí mod nhóg ne Krístəə, aladé nyé ne bad bé Krísto bémpē. Abé áde nyédíí-'aá bəəb nyédíí nēe ndáb eché Dyöb ádye'e' áte. Dyöb áde áde nēŋgáne Edəádəŋ.

3

Paale akänlé bad ábe béesě bad bé Israel nkalaŋ mí bwām

¹ Enén nzəm chós ekəá boŋ ríkännád nyé. Abele áde mbenléé Yesu Krístəə ne akale áde ríkanléé nyé dós akəá boŋ mbé mod a mbwəg. ² Ndúbpé meé nyéwógé bán Dyöb ápwédé me ákale nyé nkalaŋ mí bwām təŋgene míme nsimé. ³ Dyöb ábágé me nsəŋten mé mekan mé e'koŋnéd míme mbélé mbíí mekan míme káəŋne bəəb modmod éesəŋtenéé. Mmaá nyé nguse é e'yale atele təŋgene nén. ⁴ Nzé nyélaá mam míme rítélé, nyéechēm míme nsəŋten áyāl e mekan míme káəŋne bəəb modmod éesəŋténéé təŋgene Krístəə. ⁵ Bósód, Dyöb dénkênlúmédté baányoŋ mímén mekan míme káəŋne bəəb modmod éesəŋténéé. Boŋ bəəb abənlédé eché Edəádəŋ álúmed bekal bé'dəádəŋ ne bembapee bé nlomag ábe bédé ábele Dyöb, mímen mekan. ⁶ Mmén mekan míme moonyoŋ enkembíí'é médíí nén: Bad ábe béesě bad bé Israel, bəmpē békúde nnam míme Dyöb áhóbé aá mósəbəl melemlem nēŋgáne bad bé Israel békúde. Bad bé Israel ne bad ábe béesě bad bé Israel bédé mod nhóg. Dyam-me áde Dyöb áhóbé aá mósəbelé bad bé Israel, bad ábe béesě bad bé Israel bəmpē bétombwén dós áyale bédé mod nhóg ne Yesu Krístəə. Nkalaŋ mí bwām mós ríkəá boŋ mímén mekan mésyáál mébenléd. ⁷ Mmén nkalaŋ mí bwām mós ríkaleé. Dyöb ábenlédé míme nsimé, abagé me mímén nsón. Mbele mó á nwəŋgen mé eche ngíne. ⁸ Kénéé méetəgnéé etógnén abé átínté e bad bé Dyöb, Dyöb dēmbě me mímén nsimé, ákale bad ábe béesě bad bé Israel təŋgene nnam míme Krístəə ábageé. Moonyoŋ eehēlē-se abíí ngáne mímén nnam rídíí. ⁹ Dyöb dēmbəl mentánléd bad bésyáál nyaa eché ápidé míme ntíí mé mekan á asóg míme káəŋne bəəb modmod éesəŋténéé. Dyöb áde áhágé chöm ésyáál, dénkênlúmédté modmod mímén ntíí bósód. ¹⁰ Dyöb dēmbəl nê, ábel nén benkamlene ne ngume eché éde á nkoŋ mímin, bényín ngáne ápédé debyéé awóg áyāl e chöm ésyáál éche ábeléé bəəb, mbwiined ne elad é bad bé Dyöb. ¹¹ Se' bósód, byánán Dyöb déhəg nköŋsé,

ammad atii aá nímén mekan móo móbenlé. Bɔɔb-pe, abelé nímén mekan mébenléde mbwiined ne mam níme Yesu Krístəə, echəd Sánj ábélé. ¹² Adúbe áde dédúbpé Krístəə debé-'ε mod nhóg ne mó, dɔɔ ádíbnédé syánē nzii ápé benben ne Dyöb ne e'sum bé nlém é'syāāl ésebán debáa' dyamdyam. ¹³ Né-ɔɔ, ncháa' nyé nén meé nyéētímné mbíd áyāle metake níme nkudéé áyāl echên, médíí níme nípiinad nyé bwâm.

Paale akánnédé bad bé Efesus

¹⁴ Enén nzom chɔɔ ekáá bonj nímwɔgē' mebóbónj á'so wée Titée akánned nyé. ¹⁵ Mó adé Titée a metumbé mésyāāl, áwē dɔɔ m̄n mé metumbé mé nkonj rísé ne mé nkonj mí m̄n mébíde. ¹⁶ Ngáne nímē nhon níme ákónnéde nyé ríchábé ámín, nkánne nén meé échē Edəádəj ébe nyé ngíne ábel bonj nlém níwúu nyé á abum. ¹⁷ Nkánne-'ε ámpē ábel nén adúbe áde nyédúbpé Krístəə ábel ásumen nyé á nlém-tē. Nkánne-'ε meé nyédəj Dyöb, nyédəj-'ε nhóg ne aníníí. Nzé nyébele nē, né nyéēbē nēngáne alín á bwel áde níme nkanj níkíí ásē bwâm, nyébé-'ε nēe ndáb échē esümnédé ásē bwâm. ¹⁸ Nkánne' nén meé nyé ne bad bé Dyöb bésyāāl nyébii bán Krístəə adəá syánē bwâmbwam, échē edənge éewoo-'aá asóg. ¹⁹ Nkánne' ámpē nén meé kénée édíí bán modmod eéhēlē-se ákonj abíí ngáne Krístəə ápédé nyé adəj, Dyöb ábel nyésòjten. Nkánne' nē ábel bonj abé ádēn ábē nēe áde Dyöb.

²⁰ Dyöb áwóó ngíne ábel mekan níme méchábé ámín bwâmbwam tómaa mekan níme déhédné mó. Abele mekan tómaa ké ngáne déhele dewémtén bán ábēl. Eche ngíne eche edé-'ε syánē áte chɔɔ ábenladté ábel nímén mekan. ²¹ Mekenag mébē ne mó áyāle ndəle é mekan échē ábélé, échē ényínnédé átíntē e elad é bad bé Dyöb, ényínnéd-tē áyāl e mekan níme Krístəə ábélé. Mekenag mébē ne mó pónde ésyāāl, á ngíndé ne á ngíndé. Ebē nē.

4

Bad ábe bédúbpé Krístəə bédé mod nhóg ne mó

¹ Né-ɔɔ, me nēngáne mod a mbwɔg áyāle nsón níme nímēnléé Sánjgwéé, ncháa' nén meé, abé ádēn ábē abé á bwâm ngáne Dyöb áhedéé, apwəd áde ápwédé nyé. ² Kéchéé échē nyébeléé nyésuded yāl, nyébé bad ábe bépwiídtédé, nyéwesən-ne nhóg ne aníníí. Nyélúmed edənge awesən áde nyéwesanné nhóg ne aníníí. ³ Edəádəj échē Esáá ébéle nyéde mod nhóg. Né-ɔɔ, nyéwan áte ábé nsaj ne nhóg ne aníníí, ábel nén nyédíí nyébé mod nhóg. ⁴ Syánē baásyāāl dedíí yāl póg, melemlem mé Edəádəj ehóg chɔɔ syánē dékúde. E'lyóg bé nlém e'hóg bó-'aá déwóó áyāl e melemlem mé nnam níme Dyöb dénhɔbpē aá móɔbe syánē áde ámpwədté syánē. ⁵ Sánjgwéé nhóg móo syánē baásyāāl déwóó'. Adúbe ahóg dɔɔ syāā baásyāāl déwóó dékūd-tē melemlem mé edusən. ⁶ Dyöb ahóg dɔɔ syánē baásyāāl débēnléé, mó-'aá adé Titée awe syánē moosyāāl. Mó akamlan syánē baásyāāl. Abele' syánē moosyāāl debele kéchéé échē áhedéé aá débēl, adé-'ε syánē moosyāāl áte ne échē Edəádəj.

⁷ Syánē mod té dekadé nsimé á nhəgtéd níme Krístəə ábágé. Bonj nímē nsimé méesaá nyaa póg. ⁸ Nē dɔɔ akáá bonj étenléd á kálag e Dyöb nén bán, “Ankē á hóm áde áchábé ámín.

Áde ákagké, ankēén ábē bad bé ekoyí ábe ántōmmē áte, ábē-'ε ábē bad échē nde.”

⁹ Ngáne étenlédé nén bán, “Ankē á hóm áde áchábé ámín.” Chán nē ádíí? Nē alúmtē nén bán ansébe ape a hóm áde áde se ásē, nédē á nkòjsé wén. ¹⁰ Mó awē ampē a nkòjsé mó adé melemlem me mod awē ankē á hóm áde áchábé ámín tómaa mebwóg mésyāāl. Ankē ámín ábel chòm ésyāāl elón mbom. ¹¹ Mó mwēn mó abagé bad nde. Abelé donje á bad ábé bembapεε bé nlomag, donje ábé bekal bé'dəádəj, ábēl donje ákal nkanj mí bwâm, ábēl donje ábé belyáged bé bad ábe bédúbpé, ábēl-le donje ábé bemeléede áyáged bad ábe bédúbpé. ¹² Ambē ábē bad échén nde ábonjsen bad bé Dyöb ábele mó. Ambel nē ábel bonj

bad ábe bédúbpé bó ábe bédé nêngáne yǎl eche Krístæa béwúu áte. ¹³ Nén débē káǎne á pónde eche syánē débēē mod nhóg, adúbe áde dédúbēē Mwän a Dyöb, debíí-'ε mó. Nzé dedé nê, nê débēl dεélōn mbon, debé nêngáne Krístæa awě alóné mbon. ¹⁴ Né déebáá nêngáne bëndem ámpē. Nén débēl bad bé akwáb ábe béyágte' ayáge dé metóm, béehenlé syánē adog, béehēl-laá ábel se dedúbé mekan míme méetāngene. Déebáá nêngáne bōle ábe epub é ngine éhuεneé pεd e mendíb póg étimné' eníní. ¹⁵ Déebáá nê, bon pεn dékale mbále délúmte-'ε edānge ne nhóg ne aníní. Débele nê ábel bon dékwog á menzii mésyāal débē nêngáne Yesu Krístæa awě adé nló. ¹⁶ Krístæa aladé ábē bad hōm ahóg, ngáne mebon mé yǎl méladεé yǎl e moonyon. Nzé pεd e yǎl téé ebεle míme nsón ngáne étāngéné ábel, ne yǎl esyāal ékwogé', ewúú-'ε áte. Nê dōó édíí káǎne á elad é bad bé Dyöb, nzé mod-té adá mwānyā.

Alongé dékālē á mod a Krísto

¹⁷ Né-óó, nkoo' nyé aláa á dīn á Sāngú nēn mεé abé ádēn déebāg nêngáne abé áde bad ábe béebíi Dyöb. Mekan míme békamtanné médíi mekan míme méesē dyam dé ábelεn, méehéé-'ε se méwōngén bó. ¹⁸ Ayāle mítab mewēmtēn méde mewēmtēn mé mbéb, béhídēē nyaa e Dyöb. Béewóó'ε alongé áde Dyöb ábagεé ayāle béwúú nló áte béebíi-'áa nyaa e Dyöb. ¹⁹ Nzé bébélé dyam dé mbéb, akwágké déekóbéé bó. Bébagé yǎl ábel mekan míme échāb ekob é yǎl éhεdεé. Béwóo nlém áte pónde ésyāal ábel mekan mé mbinde. ²⁰ Bon nyé, áde bēn'yāgēdtē nyé tāngene Krístæa, saké ene ndín e abé bēnlāa-'ε nyé bán nyétāngéné awón. ²¹ Ndúbpé nēn mεé nyēnwóg mam mé mbále tāngene Yesuε. Abé áde nyémbēē-'ε mod nhóg ne mó bēnlāa nyé mam ayāle echē. ²² Bēn'yāgēd nyé bán nyéte de abé dé nchun áde nyénsēbēē awón. Ene pónde ádēn alongé démbēb ayāle nyēnwōn nlém dāsō ábel mekan mé mbéb. Mmē nlém míme nyéwóó'áá-'ε ábel mekan mé mbéb nípanté'áá nyé nzii. ²³ Bēn'yāgēd nyé nēn bán nyémwε Dyöb áhēnlen nyé nlém á abum ábel bon nyéwōn mewēmtēn mékālē. ²⁴ Dyöb ábagé nyé abé dékālē áde adé nêngáne áde abé. Né-óó, abé ádēn ábē nêngáne áde abé dékālē. Adēn abé dékālē adíí abé dékālē á mbále ngáne Dyöb áhεdεé ásān-'ε.

²⁵ Né-óó, modmod eékālē metóm ámpē. Syánē mod-té ákanle mwānyā mbále, ayāle syánē moosyāal dedíi nēε bad ábe bēlādne bon bēbēl yǎl póg. ²⁶ Nzé nyēlíi, nyéēmwāg-sε melīngá mébēléd nyé mbéb. Nyéēmwāg-sε nímēn melīngá métom epun é bīn. ²⁷ Nyéebāgē Satanε yǎl ádog nyé. ²⁸ Bad ábe bēchíbe' bēsōg achíb. Bon pεn bēbenlad nímab mekáá ábel nsón ne nlém nhóg ábel bon békud chōm, bēwōngēn-nε betóótōkē bé bad. ²⁹ Eyale é ebébtéd ké ehóg éebidé modmod á nsəl. Bon pεn nyébenlad e'yale é' bwām ábe bēwōngēn bad áwúu áte á adúbe tē. Nyébenlad e'yale á pónde eche ehεdnad, ábel é'wōngēn bad ábe bēwóglan nyé. ³⁰ Nyéebēlē mam míme méwōgēd Edāádān éche Esáá ndutul. Edāádān éche Esáá chōó édé nêngáne e'chem ábe Dyöb áhédé nyé ásin pónde eche ákōdεé nyé ne akōde ásyāal. ³¹ Nyéhūd mewēmtēn mé mbéb mésyāal á nlém-tē, nyéchene-'ε ekan é ngine ne melīngá. Nyéēsεnlé', nyéesyāá-'ε bad ahób áde nyéhóbéé bó mekan á yǎl. Nyéelúmté' e'béb bé nlém wéε modmod. ³² Nyélúmed e'bon bé nlém wéε nhóg ne aníní, nyéwōn-gε nlém ní ngəl. Nyélagsan nhóg ne aníní melemlem ngáne Dyöb álágséné nyé ayāle Krístæa.

5

Abé áde bad bé Krísto bétāngéné awón

¹ Nyéwále abé áde adé nêngáne abé á Dyöb, ayāle nyédíi ábe bán ábe adáó bwāmbwam. ² Nyédān bad bēmpēe, melemlem ngáne Krístæa adáó nyé bon awé-'ε á nló míme syánē. Ambē yǎl wéε Dyöb nēε mende ne ndε echē enwógéd Dyöb menyīnge bwāmbwam. ³ Ngáne édíí bán nyédíi bad bé Dyöb, éeboó'ε bán nyékábe' mesón, ké'ε nyébele mekan mé mbinde ké'ε nyébē ngoód. Echēn ndín é mekan éeboó'ε ké awógned áfíntē echēn.

⁴ Eeboo' é bán nyéhóbe' mbinde ne e'nyogléd bé mehób, ké'ε nyébele' e'kúkú bé ngwεl. Boη pen nyéságnan Dyöb. ⁵ Nyébii nén bán kenzéé awě akábe mesón ké'ε awě abele mbinde é mekan ké'ε awě adé ngoód, éesónlé á nkamlen míme Krístəə ne míme Dyöb, éekud-taá bwēm é' bwám ábe Dyöb áhóbé aá móḡbě. Mod awě adé ngoód adii néε mod awě abenle' myöb mémpēe.

⁶ Nyéēmwāg-se mod ádōgēn nyé e'yókél é' mehób. Dyöb dékōgsēn bad ábe béebelé' ngáne áhedéé boη bébelé échéen ndín é e'bébtéd é' mekan. ⁷ Né-ḡḡ, nyéelatán ne bad ábe bébele' échéen ndín é e'bébtéd é' mekan. ⁸ Ngen e'só nyéembé á ehíntén-tē, boη bəəb abé áde nyédíí ne Sāngwéé ábelé nyédé á e'nyínen bé ekíde tē. Né-ḡḡ, abé ádēn ábē ngáne abé á bad ábe bédé á e'nyínen bé ekíde. ⁹ Nhóbe nén áyāle bad ábe bédé á e'nyínen bé ekíde tē bébele mekan mé bwám, bébelé mekan míme métāngéné ne mekan míme médé mbále. ¹⁰ Né-ḡḡ, nyéwanen ábii mekan míme méwōgte Sāngwéé bwám. ¹¹ Nyéewóó dyaam ábel ne mbeltéd míme mééboo míme bad ábe bédé á ehíntén tē bébeléé. Boη pen nyélūmed bad nén bán éché ndín é mbeltéd éeboo' é. ¹² Edé e'són átúb éché ndín é mekan dín éche bad bémppēe bébeléé á mesəm-tē. ¹³ Nzé mod abídté éché ndín é mekan áwed bad bényīn ngáne mēn mékóó abé. ¹⁴ E'nyínen bé ekíde bḡḡ é'koo mekan mé mbéb abided áwed. Né dḡḡ ákáá boη éhóbnéd nén bán,

“Wε awě ekúne' kábnéd,

puú, weebág néε mod awě awédé.

E'nyínen bé ekíde ábe Krístəə-ε é'pen wε á yāl.”

¹⁵ Né-ḡḡ, nyétéd pónde ne nyaa e abé echě nyéwoo' é. Aden abé déebāg nēngáne abé áde e'yókél é' bad boη ábē nēngáne abé áde bad ábe béwóó debyéé. ¹⁶ Pónde ké ehéé eche etál ébágnédé nyé ábel bwám, nyébel. Áyāle mbéb rítómé áte enén pónde. ¹⁷ Né-ḡḡ, nyéebāg nēngáne bad ábe bédé eyókél. Boη pen nyésōnten chōm éche Sāngwéé áhedéé aá nyébel, nyébel-le chḡ. ¹⁸ Nyéēmwāg mīm se mékōbē nyé áyāle nén nē áwōgte mod e'són. Boη pen Edəədəη éche Esáá cháchá ébē nyé áte. ¹⁹ Nyékōnne' nhóg ne aníníí ngəse é Dyöb áwed nhóg ne aníníí nlém á abum. Nyékōne' ngəse éche ébidé á kálag e Dyöb, nyékōne' ngəse éche ékene Dyöb ne Krístəə, nyékōne-ε nkōngé ké ríhéé míme ríhúú ne Edəədəη Eche Esáá, áken Dyöb. ²⁰ Nyéságnan Dyöb, Titée awéd pónde ésyāal áyāl e kéchéé éche ébenlad. Nyéságnan mó á dín áde echen Sāη Yesu Krístəə.

Paale alébe' baachóm ne ábāb bebaád

²¹ Mod téé abele ngáne waáb áhedéé áyāle edúbé éche nyébagεé Krístəə. ²² Mmwaád-téé áwōgne nchóm melemlen ngáne áwōgneé Sāngwéé. ²³ Mwēnchóm té awóó nkamlen ámīn e mmwaád, melemlen ngáne Krístəə áwóó nkamlen ámīn e elad é bad bé Dyöb. Chḡ-'aá édé nēngáne eche yāl mó-'aá abage chḡ e'sóson. ²⁴ Né-ḡḡ, mmwaád-téé atāngéné áwōgnē nchóm áyāl e mam mésyāal, melemlen ngáne elad é bad bé Dyöb éwōgneé Krístəə. ²⁵ Nyé baachóm ábe béwóó bebaád, mod téé ádəη mwaád, melemlen ngáne Krístəə ádáá elad é bad bé Dyöb boη ábē-ε ádē alongé áwé áwab nló. ²⁶ Anwé á nló mīmāb ábel boη bésāη. Ambenléd mendīb ne éché eyale ásaad bó. ²⁷ Ambel nén ábel boη elad é bad éboη áwe e'só. Ahédé'áá aá mōpεen éché elad é bad áwē, ésebán atón á mbinde ké ehóg, ké'ε aban, ké'ε dyaam dé mbéb ábāg bó áyāl. Boη pen bésāη, béēwōō-ε dyaam dé mbéb ké ahóg áde mod ahele ahób bó áyāl. ²⁸ Melemlen nē dḡḡ baachóm bétāngéné ábab bebaád adəη ngáne bédáá échab yāl. Mwēnchóm kéhéé awě adəá mwaád, adəá eche yāl. ²⁹ Modmod eékḡḡ' é yāl, boη abelé átōgné chḡ ánəné-ε chḡ bwám. Melemlen nē dḡḡ Krístəə ábeléé elad é bad bé Dyöb. ³⁰ Syánē dedé bad ábe bébelé eche yāl. ³¹ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Enén nzəm chḡ ekəá boη mwēnchóm átedé sáá ne nyan, abé ne mwaád, boη búmā bad bébe bétīm mod nhóg.” ³² Adén dyaam adii ndəle e dyaam eche modmod ééhēlēε-se asōnten. Boη ndúbpé meé mīmén mekan méhóbe tāngene Krístəə ne elad é bad bé Dyöb. ³³ Né-ḡḡ, mwēnchóm téé awě awóó mmwaád, adəη mwaád ngáne ádáá eche yāl. Mmwaád a nchóm téé-ε atāngéné nchóm edúbé abe.

6

Paale alébe' bānbān ne abāb besáá ne benyaá

¹ Nyé bānbān, nyéwógne' áben besáá ne benyaá ngáne bad ábe bédé ne Sāngwéé bétāngéné abel. ² Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Nyéwógne' áben besáá ne benyaá.” Atíntê e mbéndé éche Dyöb ábágé, enén mbéndé chó ebédé mbéndé e'só eche Dyöb dénhōbēnnē dyaam. ³ Dyaam áde ánhóbpé ádíi nén bán, “Nzé nyéwógne' áben besáá ne benyaá, né mekan mébēēn nyé bwám, né alongé ádēn-ne déchāb áte.”

⁴ Besáá bé bān-ne, nyéeliṅsé áben bān. Boṅ pēn nyénōne bó, nyélébe bó, nyéyágte-'e bó nyaa eche Sāngwéé áhedéé.

Paale alébe betān ne bewōṅ bé betān

⁵ Nyé betān nyéwógne' áben bewōṅ. Nyébage bó edúbé nyéwógne-'e bó ne nlém nhóg, melemlem ngáne nyéwógnéé Krīstāa. ⁶ Nyéēbenlé bó dāsō á pónké echē bényíneé nyé ábel békémed nyé. Boṅ nyé, nēngáne betān ábe Krīstāa, abele áde nyéēbenléé Dyöb ábíd nyé á nlém-tê. ⁷ Nsón ké nhéé míme nyébeleé, nyébel mó ne kán esyāál. Nyébele mó byánán Dyöb dōo nyéēbenléé saké baányoṅ. ⁸ Nyébíi nén bán mod téé ākud nsábe áyāle nsón mí bwám ké nhéé míme ábélé. Abé ké ntān ké'e kunze.

⁹ Nyé bad-te ábe nyéwóó betān ásē echēn, nyéchāá áben betān bwám. Nyéekímmé bó bán bétāg. Nyébíi nén bán nyáábōo moosyāál nyédé ásē e Sāngwéé, nhóg awē adé ámín, eékwōgnād-taá modmod.

Ngáne bad ábe bédúbpe bétāngéné Satane atāngen

¹⁰ Asóged, nlānge nyé nén meé; Nyébê nyébê ne Sāngwéé ábel boṅ eche ngíne eche ewúú áte ewéd nyé nlém á abum. ¹¹ Nyétéd bwēm é' nzum é'syāál ábe Dyöb ábágé nyé ábel boṅ nyéhel akwāb áde Satane atóm áte. ¹² Nzum echē déwanéé eésáá nzum eche déwanéé ne baányoṅ. Boṅ ngume, ngíne, ábāb benkamleṅ ábe békamlan nkōṅsé mé ehíntén ne ngíne é ebébtéd éche edé ámín, bóo déwannéé nzum. ¹³ Né-ōó, nyétéd bwēm é' nzum é'syāál ábe Dyöb ábágé nyé ábel boṅ nzé pónké e ebébtéd epedé, nyéhel bó atyéemen. Nyéēwān nzum nyépíd á asóg nyélyāg nyésūmēn ngáne nyémbēē.

¹⁴ Né-ōó, nyéboṅsen nyékale mbále pónké ésyāál. Nzé nyébelé nê, ébê nēngáne mod awē awáá ngáá á nkog awē abōṅséné ábel dyaam. Nyébele mam míme métāngéné, áyāle ábel mekan míme métāngéné ádíi nēngáne mod awē ahédé mbóté eche bēbēnlé e'kii ákúten yāl á pónké e nzum. ¹⁵ Nyébê nyékale' nkalan mí bwám. Mōo nípeene' nsaṅ. Nzé nyébelé nê, né ébē byánán nyéhédé metámbe á mekuu, mébēl nyésūmēn bwám. ¹⁶ Amín e nímén mésyāál, nyébê nyédúbpe Yesu Krīstāa. Adúbe ádēn débē nēngáne ekōṅgé éche ékāá nyé ábel boṅ mekoṅ mé muú míme Satane álōmméé nyé méebelé nyé dyaamdyaam. ¹⁷ Nzé nyékag awan nyébíi nén bán nyékudé e'soosoy á mekáá mé Dyöb, modmod éehēl-laá nyé dyaamdyaam abel. Nyéēbē nēngáne nwan-é nzum awē ahédé ekóté éche bēbēnlé ekii. Nzé nyékag-ke nyétāngéné nēe nyéwānlé nkwáté míme Edāádāṅ éche Esáá ébágé nyé. Mmē nkwáté ndé nēngáne eyale é Dyöb. ¹⁸ Nyékānne' pónké ésyāál ngáne Edāádāṅ éche Esáá élyágteé nyé. Nyéláa Dyöb bán áwōṅgan nyé áyāl e kéchéé éche nyébeleé. Nyétéd pónké, nyékānne' pónké ésyāál ésebán nyékóme'. Nyékānnad-te bad bé Dyöb bésyāál. ¹⁹ Nyékānnad mémpē, nén bán pónké kéhéé nzé nhóbe méé nhóbe dyaam, Dyöb débē me e'yale ábe é'tāngéné. Nén débēl mēhēl bad nkalan mí bwám míme bad bēnkēnsōṅtēnné aláa, ésebán mbáa' dyaamdyaam. ²⁰ Yesu Krīstāa apwedé me ábē míme mésēnze, ákal nímén nkalan mí bwám, ene nzom chó-'aá ekāá boṅ mbé bōob nēe mod a mbwāg. Né-ōó nyékānnad me nén bán Dyöb áwéd me nlém á abum níkal nímén nkalan mí bwám ésebán mbáa dyaamdyaam.

Paale aá Dyöb ánamed bad ábe bédúbpé

²¹ Tikikuse, awesyánē mwǎnyan a Krīsto awě dédáá, abenle Sǎngwéé ne nlém nhóg. Mó ǎlāā nyé mekan tǎngene me. Nén débǎl nyébíí ngáne rídíí ne chǒm éche mbelése. ²² Nlóme mó áwēn ábel bon ǎlāa nyé mam míme mébenlad ne sé, áwēd-te nyé nlém á abum.

²³ Nsan míme Dyöb Titée awêd, ne eched Sǎn Yesu Krīstəə, mbê ne nyé, bad ábe bédúbpé. Bébel nyébê nyédəŋ nhóg ne aníníí, nyébê nyédúbe-'e Krīstəə. ²⁴ Dyöb álúmed míme nsimé ne moosyǎál awě adəá awed Sǎngú Yesu Krīstəə, edənge éche ébē abé ne abé.

Kálag echë Paalε áténlé Baá Filipi Ndibned n kálag

Paalε mós áténlé mwembé míme rídé á Filipi enén kálag áde ábédé á mbwəg. Abédé ndutul ne ayáge áde déetāngene áde bad bémpēe béyágté'áá. Kénée mímén mekan mébenládtáá, Paalε ambé menyiŋge, ásūm-me nlém áyāl e adúbe áde adúbpé Yesu Krístəə.

Nzəm eche ekəə bon Paalε átēl enén kálag edii áśágnen bad bé Krísto bé Filipi áyāle nwōngēn míme bēmbéé mós á pónde eche ántōgnēnnē nwōngēn. Awédé bós nlém á abum, aláá-'ε bós aá bébē bésūm mekuu. Acháa bós aá béwōŋ asuded á yāl áde Yesuε, ésebán bémwag bán mekan mé esí mé ekob é yāl mékamlan bós. Akamtan bós aá abé áde bédíí mod nhóg ne Krístəə ádíi nsimé n Dyōb, aá Dyōb débēl-le bébé menyiŋge bébé-'ε nsan ábe áde bédíí mod nhóg ne Krístəə.

Nkabted n kálag

Paalε alēnté, aságnéné, akánnéd-te mwembé n Filipi 1.1-11

Paalε aá ábé á nkōŋsé ádíi ábele Krístəə, áwé-'ε débonéd mós 1.12-30

Paalε aá abé á bad bé Krísto ábē ngáne áde Krístəə 2.1-11

Paalε aá bad bé Krísto bébē á nkōŋsé née tintine 2.12-18

Paalε akené Timotie bós Epafroditus 2.19-30

Paalε aá mod awē adúbpé Krístəə ákobnéd á'sō é' Dyōb 3.1-11

Paalε aá mod téé áwan áte ápid mam á asóg bwām 3.12-21

Paalε alébe bad bé Krísto 4.1-9

Paalε aságnan mwembé n Filipi 4.10-20

Melēnten mé asóg 4.21-23

Paalε alómmé bad melēnten

¹ Mε Paalε, nchoo ne Timotie, mε-εé ntenle nyé enén kálag. Sédii bembəledε ábe Yesu Krístəə. Ntenle bad bé Dyōb, bad ábe bédé mod nhóg ne Yesu Krístəə ábe bédé á Filipi, nchoo ne belyáged ne bad ábe béwōŋgan ákeεn nsón n Dyōb á'sō. ² Nsimé ne nsan míme rihúú ne Dyōb awēd Titée, ne Sánjú Yesu Krístəə mbē ne nyé.

Meságnen ne mekáne míme Paalε

³ Nságnan Dyōb áde mbenléé, pónde téé nzé nkāmténé nyé. ⁴ Mbélé mbé menyiŋge pónde téé nzé nkānnad nyé moosyāál. ⁵ Mbélé mbagé nságnen áyāle nwōngēn míme nyékébéé mε ákal nkalan n bwām, bootya á pónde echë nyéwógé mós, bon nyédúbe-'ε, ápe bəəb. ⁶ Ndúbpé mée Dyōb áde ábóótédé mímén nsón n bwām áfíntē echēn, dékéén mós á'sō káəŋ ápēn mós á asóg á Epun éche Yesu Krístəə ápéé. ⁷ Ntāngéné enén ndín e mewēmtēn awóŋ áyāl e nyé baásyāál áyāle nyédé mε á nlém-té. Ké áde rídíí á mbwəg, ne áde rihóbeé mam tāngene nkalan n bwām, nhóbe mée mímén nkalan méesaá metóm, rídé mbále. Dyōb álúmté syánē moosyāál míme nsimé ngáne débēnléé mós. ⁸ Dyōb áde mε mbóŋ nén aá nlém míme ríwōŋné nyé áte, rídé melemlen ne nlém míme Yesu Krístəə áwōŋné nyé. ⁹ Nkānne-'ε nén mée, edəŋge éche nyéwōŋné Dyōb ne éche nyéwóó ne nhóg ne aníníí ébē ékag á'sō. Nkānne-'ε mée nyébii mekan mé Dyōb, nyésōŋten-ne nhəŋlén áfíntē e mekan mé bwām ne mekan míme méesē mekan mé bwām. ¹⁰ Nén débēl nyéehēl mekan míme métómténé abon abii. Nén débēl nyéēsāŋ-'ε á'sō é' Dyōb, béekóbén-naá nyé awusé ké ahóg á Epun éche Krístəə ápéé ámpē. ¹¹ Nén débēl abé á bwām áden áde áhúú ne Yesu Krístəə dényínnéd áyāl e mekan mé bwām mésyāál míme nyébeléé, ábel bon Dyōb ákud ehúmé ne mekenag.

*Paale aá ábé á nkòṅsé ádíi ábele Krístəə,
áwé-'ε déboṅéd mó*

¹² A-baányan, ndəə meé nyébíi nén bán mekan níme mébénlédé ne me hén, níkóó awòṅgen ábel bon nkalan ní bwám níkanlad níkag á'sō. ¹³ Nén ábélé sánze ésyāā́l éche éṅone eyáde éche mod ambáá ne bad bémpēe bésyāā́l hén, bébíi nén bán ndé á mbwəg áyāle nídíi mbəledε awě Krístəə. ¹⁴ Abé adé nídíi-'ε á mbwəg, áwédé ekud é bad ábe bédúbpé nlém á abum, bənábpé nlém awóṅ ákal eyale é Dyōb ésebán bébáa' dyamdyam.

¹⁵ Edé mbále nén bán bó baahóg béwóṅné me kónjí, béhede-'ε alúmed bán bédé etógnén tómaa me. Bon pen, bó baahóg-ke békale níme nkalan ne mewēmten mé bwám. ¹⁶ Bad ábe békale mó ne mewēmten mé bwám, békale mó áyāle bédáá me, bébíi-'ε nén bán Dyōb ákwénténé aá níbē á mbwəg hén ábel bon níhōb meé nkalan ní bwám méesaá metóm, níde mbále. ¹⁷ Abé ábe béwóṅné me kónjí béekaléé nkalan ní bwám ne mewēmten mé bwám, békale mó áhede échab yāl chén bwēm. Bébele nē, ne mewēmten nén bán níwōg ndutul abé áde nídíi á mbwəg.

¹⁸ Bon nén déēwóó'ε dyam dé ábel. Ayā́l e níme menzii mésyāā́l, nkalan níme Krístəə móó békaleé, ké bēbēnlád mewēmten mé bwám, ké'ε mewēmten mé mbéb, ákal mó. Né-óó, áyāle nē, mēbē menyīnge. ¹⁹ Mēbē mbé menyīnge áyāle mbíi nén meé mekáne níme nyékānnadté me ne nwōṅgen níme Edəádəṅ éche Yesu Krístəə ébageé me, bēbēl níkúd e'soóson. ²⁰ Nwóó nlém áte ne menyīnge mésyāā́l, nlyágé-'ε nlém meé méewógké e'són, bon méwōṅ e'wéd bé nlém á abum pónde ésyāā́l, tanje bəəb, ábel bon kéchéé éche níbeléé ébel ehúme éche Krístəə ényínned, ké ndé á alongé ké'ε nwédé. ²¹ Ne me, abé áde nídíi á alongé ádíi ábele Krístəə, nzé nwédé-'ε éboṅéd me. ²² Nzé édé bán ndé á alongé mēbē níbelé nsón níme ndé etógnén. Bəəb-pəó, meebíi'ε pəd eche nítanjéné atéd. ²³ Mmén mekan mébe métyéémé me á'sō-te, étómé me áte éche nítanjéné apwed. Ndəə meé nítede hén níbē ne Krístəə, áyāle nén ábóó tómaa ábé á nkòṅsé wén. ²⁴ Bon áyā́l echén, édé etógnén bán nídíi níbē á alongé. ²⁵ Ndúbpé nén, mbíi-'ε meé mēbē mbé á alongé, mēbē mbé-'ε ne nyé moosyā́l ábel bon adúbe áde nyédúbpé Krístəə ákwəge, nyébé-'ε menyīnge áyāle nyédúbpé mó. ²⁶ Nén débēl abé adé mēbē ne nyé ámpē, nyēnabé nzəm awóṅ ábe Krístəə mekenag áyā́l echém.

²⁷ Bəəb-pəó, abé ádēn átánjéné abé ngáne Krístəə áhóbéé áwē nkalan ní bwám. Nén débēl ké mpedé ányín nyé ké'ε meépede, mēbīi nén meé nyésumé mekuu nēṅgáne mod nhóg, nyēwóó-'ε mewēmten mehóg áwan áte ákəə chóm éche nyédúbpé. ²⁸ Nyéebáá' bad ábe bétāṅgan nyé. Nlém níwúu nyé á abum pónde ésyāā́l. Nén dēlūméd nén bán béekudté e'soóson bon nyéékúd. Dyōb dō-'aá átíide nímén mésyāā́l. ²⁹ Dyōb ábénlédé ábē e'bon bé nlém áwēn, saké ádúbe Krístəə dēmpen, bon káṅ ne ákud metake áyā́l e Krístəə. ³⁰ Syánē dewane nzum á yāl e nkalan ní bwám bəəb. Melemlem mé nzum níme nyénnyínnē nwane' móó nídíi níwanéé bəəb.

2

Paale aá abé ádēd abē nēṅgáne áde Krístəə

¹ Abé áde nyédíi nhóg ne Krístəə áwédé nyé nlém á abum, éché edəṅge-'ε épwiitad nyé nlém á abum. Nyédé nlatén ne Edəádəṅ éche Esáá. Nyélúmte' e'bon bé nlém, nyēwóó-'ε nlém ní ngəl ne nhóg ne aníní. ² Mmém menyīnge mēlōn mbon nzé nyēwóó mewēmten mehóg, nyélúmte melemlem mé edəṅge ne nhóg ne aníní, nyēwóó nlém nhóg, nyédé-'ε nēṅgáne mod nhóg áyā́l e kéchéé éche nyébeléé. ³ Nyéebēlē mekan níme mēlúmte bán échen yāl chén chóó nyéhēdtéé bwám. Nyéebēlē mekan níme mēlúmte nén bán nyédé kúmbe. Bon ne asuded á yāl, nyényín bad bémpēe etógnén tómaa échen yāl. ⁴ Nyéebēlē mekan níme mépiinad nyé bēn pen nsyāṅ, bon pen nyébele káṅne mekan

níme méwōngan kááŋne bad bémpēe. ⁵ Mewēmtēn nímēn mébê nēngáne níme Yesu Krīstāa mémbeē.

⁶ Abédé nyaa eche Dyōb ádíí,

boŋ kénê, enkēnwōngé mewēmtēn nēn aá móchəgned nēn móō bó Dyōb bétáá.

⁷ Enkēntédte yāl etógnén,

boŋ ambēl eche yāl nēngáne mbəledε,

bénchyāā-’ε mó nēε moonyoŋ.

⁸ Ade abédé nēε moonyoŋ, ansudéd eche yāl, ákwentén-ne awé.

Ankwentén áwé kááŋ ne kwéed e awəg.

⁹ Né-ǎǎ, Dyōb dēmbé mó etál éche étómténé achab ámīn,

ábē-’ε mó dīn áde átómé mīn mésyāāl.

¹⁰ Dyōb dēmbēl nēn ábel boŋ á dīn áde Yesuε,

nhəgtéd nīsyāāl nībwōg mebóbóŋ,

ké nhəgtéd níme nídé á nkoŋ nīmīn, á nkōŋ nīsé, ké’ε á mbwōg e baásē.

¹¹ Moosyāál áhōb aá Yesu Krīstāa mó adé Səŋgwéé,

ábel Dyōb Titéε ákud edúbé.

Nyébê átíntê e bad ngáne tintine

¹² A-baányan bé edəŋge, ngáne nyéyógké’áá mekan abel níme Dyōb áhóbé aá nyébel áde nībédé ne nyé, édé etógnén bwāmbwam bán nyébel mekan níme áhóbé aá nyébel, bəəb áde méesaá ne nyé. Nyéwōŋ mbwōg ní Dyōb áte nyésuded-te yāl á’sō é’ Dyōb. Nyéwan áte bwāmbwam ábel mekan níme Dyōb áhədéé, ábel boŋ e’sooson ábe nyékúdé, é’lōn mbon. ¹³ Nyébel nē áyāle Dyōb áde ne nyé pónde ésyāāl, ábel nyéwōŋ nlém ábel mekan mé bwām nímé áhədéé aá nyébel, nyébeŋle-’ε mó. ¹⁴ Nyébele’ chōm ésyāāl ésebán nyényonŋe áte, nyēpentan-ne. ¹⁵ Nyébele nēn ábel boŋ modmod eehóbé’ aá nyéwóó atón dé mbéb ké á hóg á yāl, nyésāŋ-’ε. Nēn dēbēl nyéēbē bán bé Dyōb ábe béewóó atón dé mbéb ké á hóg á yāl, ábe bédé átíntê e bad bé mbéb ábe bébele mbéb pónde ésyāāl. Nyédé átíntê echáb á nkōŋsé-te nēngáne betintine ábe bəpane’. ¹⁶ Nyébele nēn akal áde nyékaléé nkalan nímé nīpεene’ alongé áde déemaá’. Nzé nyébele nēn mēbē kúmbe ne nyé á epun éche Krīstāa ápéé áyāle nēn dēlūmēd bán awan áde nīwáné’áá áte ne ntū níme nībélé, béebóǎé. ¹⁷ Mēbē nēngáne nzəm e mīn echē bésyógé ámīn e nsón níme nyébeleé, nēngáne mendε, áyāle adúbe áde nyédúbpé. Nhele-se nīkūd metake, nwé-’ε áyāle nkale’ nkalan ní bwām melemlen ngáne nyémpē áyāle nyédúbpé nímé nkalan ní bwām. Boŋ kénê ndé menyīŋge mēwōgēn-ne nyé moosyāál menyīŋge. ¹⁸ Melemlen nē dǎǎ nyémpē nyétəŋgéné menyīŋge awóg, nyéwógn-ne mémpē menyīŋge.

Paale atelé təŋgene Timotie bó Epafroditus

¹⁹ Nzé édé á ntíi níme Səŋgú Yesuε, nwóó nlém álóm Timotie áwēn mwāmpīn ní pónde, ábel boŋ póle éche méwōgkē áyāl echēn, éwēd mε nlém á abum. ²⁰ Meewóó’ε modmod ampée nēε mó awē akoó nímé nlém awóŋ ádəŋ dé ábíi ngáne nyédíí. ²¹ Nhóbe nēn áyāle bad ábe belyágé ásē échab yāl chǎǎ bétōŋtanné, béebeléé ngáne Yesu Krīstāa áhədéé aá bēbel. ²² Nyé bēn nyébíí ngáne Timotie álúmté aá móbele nsón bwām. Abelé nsón ne mε akal nkalan ní bwām ngáne mwān ábeleé nsón ne sáá. ²³ Né-ǎǎ, nlyágé nlém mēé mēlōm mó áwēn áde ményīnnē ngáne mekan mébēennē mε.

²⁴ Ndúbpé-’ε nēn mēé Səŋgwéé ábēl mwāmpīn ní pónde mmēn ámpē mēpē áwēn.

²⁵ Nnyíné nēn mēé édé etógnén mε álóm awed mwānyan Epafroditus áwēn. Abele nsón níme Krīstāa ne mε, awōŋgan-ne átəŋgen bad ábe bétəŋgan nkalan ní bwām, mó-’áá abédé nēngáne mēsénze níme nyélómé áwōŋgen mε. ²⁶ Awóó nlém áte bwāmbwam ányīn nyé moosyāál, anwóg-ke ndutul áde awógé bán nyéwógné bán mānkolé. ²⁷ Edé mbále bán ankolé, ápōn-ne kááŋ ne awé. Boŋ Dyōb dēnwōg mó ngəl, saá-kaá mwēmpen,

Dyöb dénwōg mémpē ngəl. Enkēnkwenténné aá áwê âbel bonj meénabpé abé á ndutul-té. ²⁸ Né-ɔ́, nwóó nlém áte bwâmbwam álóm mó áwēn âbel bonj nyéwōg menyinge ányín mó ámpē, me-’ε ámpē meébūdē atag áte áyāl echēn. ²⁹ Né-ɔ́, nyébê menyinge ákob mó nken áyāle adúbpe Sánjwéé ngáne nyémpē nyédúbpé, nyébage-’ε bad nēngáne mó edúbé. ³⁰ Nyébage mó edúbé áyāle ampon awé, abé-’ε á nsəl í sonj abele áde ábenléé Krístæ. Ambel nēn âbel bonj áwōngēn me âbel nsón míme nyébēn nyéhele’aá-se nyébel.

3

Bad ábe bédúbpé Yesuc bɔ́ békobnad á’sō é’ Dyöb

¹ Asóged a-baányan, nyébê menyinge abé áde nyédíí mod nhóg ne Sánjwéé. Eetagtéé me átele nyé mekan míme ménsēbēē nyé atele. Nēn ádíí ákæa nyé. ² Nyétéd pónde ne ábē e’bébtéd é’ bad. Echē mbwé, bad ábe béhóbe bán bétāngéné mod ayag. ³ Syánē-éé béyágé nyaa echē etāngéné. Edáádān éwōngan syánē âbe Dyöb edúbé ngáne débēnléé mó. Syánē dedé menyinge ngáne dédíí ne Yesu Krístæ. Debíí bán baányonj béhelelé-se béwōngēn syánē. ⁴ Kénê mmēn nwóó nzom ályág nlém á yāl e mekan mé moonyonj. Kénzéé áfínté echēn awē awémténé aá mówóó nzom ásum nlém á yāl e mekan mé moonyonj né nwóó nzom tómaa nê. ⁵ Ade béchyáá me bēn’yág me ámbíd e epun saámbé. Ndíí mod a Israel awē abidé á túmbé e Benjamin. Echem sánj ne nyanj bēbédéé bad bé Híbru. Mbédéé mod a Farisia, ríhídē mbéndé ngáne éhóbeé. ⁶ Menwōn kán áte bwâmbwam nyaa echē nē débēnlé rítagté elad é bad bé Krísto. Modmod eéhele’aá-se ahób aá nwóó atón dé mbéb ké ahóg áyāl, áyāle nhídé’áá mbéndé é bad bé Israel ésyāāl. ⁷ Bonj ábē bwēm é’syāāl ábe rínyiné’áá néε nsyān béesaá dyam dé abelen bɔ́b, áyāle chōm éche Krístæ ábēnlé me. ⁸ Saké nē dēmpēn, nnyíne chōm ésyāāl meé éesaá dyamdyam nzé nhəgténé chó ne ndale e dyam echē edé ábíí Yesu Krístæ, awem Sánjwéé. Áyāl échē chōm ésyāāl éesaá dyam dé abelen, nnyíne-’ε chó nēngáne mbinde âbel bonj míbíí Krístæ, ⁹ míbê-’ε mod nhóg ne mó. Saké ahíd á mbéndé dɔ́ ákáá bonj ríkobnéd á’sō é’ Dyöb. Bonj nkōbnédé á’sō é’ Dyöb áyāle ndúbpé Krístæ. Dyöb-paá ábélé bonj ríkobnéd áwe e’só áyāle ndúbpé Krístæ. ¹⁰ Ndáá meé míbíí Krístæ ríwōn-’ε ngíne echē ánwōngē áde ámpuú’é. Ndáá meé míbê ríkude metake melemlem ngáne ánkudté. Ndáá-’ε meé ríkud metake ngáne ánkudté kááj béwúu me ngáne bēnwūú’é mó. ¹¹ Nlyágé nlém nēn meé mímén mésyāāl mébēnléd ábel bonj Dyöb ápuud me ámbíd e kwééd echēm.

Paale ad mówane áte ápid mam á asóg bwām

¹² Meehóbéé nēn meé mmaá mímén mekan amad ké’ε meé mmaá atyéem á menzii mésyāāl. Bonj ndíí nwane áte ábē nyaa e mod echē Yesu Krístæ áhédé’áá aá míbê áde ápwédé me. ¹³ A-baányan, meehóbéé nēn meé mmadé chōm ésyāāl. Bonj dyam ahóg áde míbēléé ádíí, áchatēn mekan míme métómé ámbíd ne áwan áte áhíd mekan míme méhúé’ á’sō. ¹⁴ Ndíí nwane áte áke á’sō kááj mípe wéε rítāngéné asóg ábel bonj ríkud nsábe míme Dyöb ábánnédé me ádyöb. Achēnle me aá ríke ádyöb mbwiined ne Yesu Krístæ.

¹⁵ Syánē moosyāál awē demaá akwog á adúbe té déwále mímén melemlem mé mewēmtēn tāngene mímén mekan. Bonj nzé édé bán nyéwóó mewēmtēn mémpēe tāngene mímén mekan, né Dyöb déwōngēn nyé ásonjten mó bwām. ¹⁶ Kénê-’ε detāngéné déhídē mekan míme syánē démáá abíí.

¹⁷ A-baányan, nyéladtēn nyébê nyéhíde mímēm mekuu, nyénone-’ε bad ábe bébele ngáne nyényínnē ngáne sébéláá. ¹⁸ Nkánlé’áá nyé ngen ne ngen, bɔ́b-pe ámpē nlānge nyé ne mésod tāngene bad híin ábe mímāb mbeltéd rílúmteé nēn bán bédé bad bé ekoyí tāngene nkalanj míme ríhóbe kwééd eche Krístæ áwédé á awog. ¹⁹ Echēn ndín é bad ádab asóg ádíí dù á muú. Chōm éche ékamlan bó édíí mekan mé esíí mé ekob é yāl. Bédáá ábel

mekan míme bétǎngéné békwagne. Mekan mé nkǒjsé mëmpen-naá békamtanné. ²⁰ Bon syánē pen dedii bad ábe echab mbwóg édii ádyǒb. Desine-’ε awesyánē Nsoode, Sǎngú Yesu Krístǎa bán ábid ádyǒb átim ámbid á nkǒjsé. ²¹ Abenléd eche ngine eche ábenladté ákamlen chǒm ésyǎǎl, áhǎnlen échesyánē yǎl é nkǒjsé, yǎl éche éewóo ngine, ábel bon dékud ndǎle é yǎl ngáne ánkudté áde Dyǒb dëmpuúdté mó.

4

Paale abagé elébé

¹ A-baányan, ndǎǎ nyé anyín ámpē áyǎle ndǎǎ nyé bwámbwam. Nyébelé ndé menyinje nyéde-’ε nēngáne nsábe mímem áyǎl e nsón míme mbéle. Né-ǎǎ, a-baányan bé edǎnge, nyébé nyésum mekuu tǎngene adúbe áde nyédúbpé Sǎngwéé.

² Nchǎa nén meé Yudia bó Sintike bébé á nchemten áyǎle bó bad bébé bédii baányan bé Krísto. ³ Nlǎnge wémpē, awem nsón a nsón awé rilyágé nlém áyǎl, nhede meé éwǒngēn ábén bebaád ábé nsan. Abén bebaád bébé, Klemene ne bad bé nsón bémpēe bébéde me benben. Syáábǎǎ sébelé ntǔ ábel bon níhel nkalan mí bwám akal. Mmáb mǎn mésyǎǎl médé á kǎlag e alongé. ⁴ Nyébé menyinje pǒndé ésyǎǎl áyǎle nyédii bad ábe Sǎngwéé. Nhóbe ámpē, nyébé menyinje. ⁵ Abé áden álúmed á’sǒ é’ bad bésyǎǎl nén bán nyéchedne bad yǎl. Sǎngwéé akwogé ape. ⁶ Nyéētǎgē áte áyǎl e dyamdyam. Bon pen áyǎl e kéchéé éche étané nyé nyékǎnne Dyǒb nén bán ábe nyé chǒm éche nyétógnéné. Nzé nyékǎnne-’ε nyésǎgnǎn mó. ⁷ Nzé nyébelé-’ε nê, Dyǒb débǎl nyébé nsan, nsan míme níhábé ámǎn tómaa ngáne baányan béhele bésǒnten. Mmém nsan méwǒngēn nyé ábel bon nyéētǎgē áte abé áde nyédii bad ábe Yesu Krístǎa.

⁸ Asóged a-baányan, nyékamtan ábén bwēm pǒndé ésyǎǎl. Nyékamtan kéchéé éche édé mbále, kéchéé éche ékwógnédé chǒm éche ebóó, kéchéé éche étǎngéné, kéchéé éche éewóo atǎn dé mbéb áyǎl, kéchéé éche bad bétǎngéné adǎng ne kéchéé éche nyényiné bán ébǒgnédé nyé. Nyékamtan mekan míme mébóó bwámbwam ne míme bad béhóbé bán mébóó. Echén ndín é mam chǎǎ nyétǎngéné ahé á mewēmtēn-té pǒndé ésyǎǎl. ⁹ Kéchéé éche ní’yágté nyé bon nyékǒb-pe ne kéchéé éche nyéwógé áwēm ne éche nyényiné nés mbéle, nyébele chǎ. Nzé nyébele nén, Dyǒb, mó awé abage nsan, ábē ne nyé.

Paale asǎgnéné nwǒngēn míme ákúde

¹⁰ Abé áde nídí mod awe Sǎngwéé, ábéle ndé menyinje bwámbwam, áyǎle kǎǎne á asóg nyélúmté bán nyébǒnge me. Mbíi nén meé nyéwóó mewēmtēn ábóo me pǒndé ésyǎǎl, bon etál éebagnedé nyé ábel áned. ¹¹ Meehóbéé nén áyǎle ntóge’ chǒm. N’yágbé ákob kéchéé éche étané me á alongé. ¹² Mbíi ngáne mod ábágbé ésebán awóó chǒm éche átógnéné, mbíi-’ε ngáne ébágbé mod ábud dé awǒng chǒm éche átógnéné. Mmǎnténé ákob kéchéé éche étané me. Mmǎnténé abé áde mbúde chǒm éche nídyágbé awǒng, mímentēn-ne ádyεε nzaa. Mmǎnténé ábé áde níwóó tómaa ngáne nítoónné, mímentēn-ne abé áde méewóó’ε chǒm éche nítoónné. ¹³ Kéchéé éche étané me, ngine eche Krístǎa ábagé me ébǎl métǒm chǎ áte.

¹⁴ Nyébelé bwám áwǒngēn me áyǎl e mímem metake. ¹⁵ Nyé bad bé Filipi nyébíi bwám nén bán áde mbóótédé nkalan mí bwám akal áde mbíde á Masedonia, nyé bēnpē-é nyébéde mwembé míme ménwǒngēn me. ¹⁶ Ké áde mémbeé á dyad á Tesalonika, nyénlómé me nwǒngēn ngen ne ngen. ¹⁷ Meehóbéé nén áyǎle nhede meé nyélómme me nde. Bon nhede meé nínyíne’ ngáne Dyǒb ánamtéé nyé anamed ne anamed. ¹⁸ Nkudé chǒm ésyǎǎl éche nyékélómē me, níkud-te ké tómaa nê. Epafrodituse ampiiné me bwēm ábe nyénlómē me. Edii byánán nyébagé Dyǒb nde eche ewóó elod é bwám. Dyǒb ákóbé míme mendε, mébǒgnédé-’ε mó. ¹⁹ Adém Dyǒb débǎ-’ε nyé kéchéé éche nyétógnéné áfinté e míme nkúú mé nhǎn, mbwiined ne Yesu Krístǎa. ²⁰ Ehúmé ébé ne áded Dyǒb, awéd Titée á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nê.

Melenten mé asóg

²¹ Nyéleled bad bé Dyöb bésyāāl ábe bédúbpé Yesu Krĭstəə. Abesyānē baányan ābe bédé ne mε bélómmé nyé melenten. ²² Bad bé Krĭsto bésyāāl bélómmé nyé melenten, bwāmbwam abum á ndáb áde Kaisεε. ²³ Nsimé níme Sāngú Yesu Krĭstəə mbê ne nyé moosyāál.

Kálag echê Paalε áténlé Baá Kolose Ndibned n kálag

Paalε, mbapεε a nlomag nhóg awe Yesu Krístæ mós antél enén kálag áde ádíí á mbwóg á dyad á Roma. Antelé bad bé dyad á Kolose. Saké Paalε andibé mwembé míme mbédé á Kolose. Epafrase mós andibé mwembé míme mbédé áwed. Epafrase ambé á dyad á Efesus. Anwóg eyale é Dyöb áwed, adúbe-'ε Yesu Krístæ. Anhidnéd échê eyale, áke ákal chó á Kolose, ádíbe-'ε mwembé áwed. Ambíd e pónde, Paalε anwóg nén bán bemeléede bé metóm bépééné ayáge áde déeboó á mwembé-te wê. Abê bemeléede býágté'áá nén bán, kénzéé awě ahede' Dyöb abíí, awě ahede-'ε e'soóson akud, atánjéné néε ábageé ngíne ne benkamlεε bé nkönsé edúbé. Bán mod atánjéné-'ε néε áhídεé mbéndé néε áyag mod ne áhíd mbéndé émpεε tånjεne ndyééd échê mod éētånjεnεé adyé, ne ekud é mam émpεε. Mmén mekan mésyāāl-ló mós mēnkāñ bon Paalε áténlé bad bé mwembé mé Kolose enén kálag, áléb bó ábel bébíí mbále tånjεne Yesu Krístæ ákamlεn bad bésyāāl ne ákamlεn ngíne é nköñ nísé ne mímín. Mwēnpεn-naá ahele ahúd syánē á mbéb-te.

Nkabtéd n kálag

Ndibned n kálag 1.1-8

Nsón míme Krístæ 1.9-2.19

Alongé dékōlē ábe ne Krístæ 2.20-4.6

Nsógten 4.7-18

Paalε alómmé bad melenten

¹ Mε Paalε, mbapεε a nlomag nhóg awě Yesu Krístæ, ngáne Dyöb átíídé mε-εé ntenlé nyé enén kálag. Se Timoti, awesyánē mwānyañ a Krísto, sélomme nyé melenten. ² Ntenle nyé bad bé Dyöb ábe nyédé á dyad á Kolose. Nyédé ne Krístæ, nyéhíde-'ε mó ne nlém nhóg. Nsimé ne nsañ n Dyöb Titée awêd mbé ne nyé.

Paalε aságnéné Dyöb á mekáne-té

³ Pónde téé sékānnad nyé, sésāgnān Dyöb, Sáá awě awed Sāngwéé, Yesu Krístæ. ⁴ Sésāgnan Dyöb áyāle séwógé bán nyédúbpé Yesu Krístæ, nyédáá-'ε bad bé Dyöb bésyāāl. ⁵ Sēbíí nén bán nyébele' nē áyāle nyésumé nlém nén bán nyéékūd nnam míme Dyöb ákóñnéde nyé ámín. Nyēmāđ mam awóg tånjεne mímé nnam áde bésébpé nyé nkalanj ní bwām ní mbále akale. ⁶ Mmén nkalanj ní bwām mé nsimé n Dyöb níkanlad mebwóg ne mebwóg nkag á'sō. Epun e é'só éche nyéwógé nyénsóñtén bán Dyöb ákóñté nlém ní bwām awóñ ne bad bé mbéb. ⁷ Epafrase, mbaledε awe Yesu Krístæ mós ankalé nyé mímé nkalanj. Adíí mod awě syāābō sēbele' nsón, sédāá-'ε mó bwāmbwam. Abεnle' Yesu Krístæ ne nlém nhóg. Abé áde ádíí-'ε ne nyé, nsón míme séntånjεnnē ábel mós ábeléé. ⁸ Mó alángé-'ε sé aá Edāádāñ é Dyöb ébéle nyédáá bad bé Dyöb.

⁹ Né-ōó, bootya pónde echê séwógé mímén mam, sékānnad nyé pónde téé. Sékānne nén bán Dyöb ábel nyékonj chōm éche áhedeé aá nyébel asóñten. Sékānne nén bán Dyöb ábe nyé debyéé ne nsóñten ábel nyésóñten mam mé Edāádāñ bwām. ¹⁰ Nē débél ádēn alongé débē ngáne alongé áde bad bé Dyöb átánjéné abé. Nyéébele' mam mímé méwógte mó menyinje. Mekan mé bwām mó ne mó-'éé nyébeléé. Nyaa echê nyésóñtēn-naá Dyöb, échāgkē acháge ne acháge. ¹¹ Sékānne-'ε ámpē nén bán, Dyöb ábē áwéd nyé áte ne echê ngum echê echabé ámín, ábel nén nyéhél awesen, nyékanj nlém, nyébé-'ε menyinje áyāl e mam mésyāāl. ¹² Nyéēsāgnēn Titée áyāle chōm ésyāāl. Mó-'aá ábelé bonj nyékwognéd ábé bad ábe békobe akab á bwēm ábe ákóñnéde ábē bad hōm áde e'nyínen bé ekíde é'díí. ¹³ Ahúdé syánē ásē e ngíne e nkamlεε a ehíntén, apééné syánē ásē e nkamlεn míme awe

Mwän a nlém. ¹⁴ Dyöb álágséné syánē nímēd mbéb akōde áde ákódté syánē ne mekií níme awe Mwän ásyógé á awōg.

¹⁵ Modmod eenyínnéé Dyöb díd. Boŋ bad bénsōŋtēn ngáne Dyöb ádíí áde bényíne Krístəə áyāle adíi nwágén ní Dyöb. ¹⁶ Edé nê áyāle, mbwiined ne Krístəə dōo Dyöb áhágé bwēm é'syāā́l á nkoŋ ní mín ne rísé. Ahágé bwēm ábē bényínnéé díd ne ábē béenyínnéé díd. Mó ahágé benkamlēne, ne ngíne ésyāā́l. Dyöb áhágé bwēm é'syāā́l mbwiined ne mó, mó-'aá Dyöb áhágké ábē bwēm é'syāā́l. ¹⁷ Bédēhób bán béhəge' kéchéé á nkōŋsēte né Krístəə adé alōŋgé. Mó-'aá akəá boŋ bwēm é'syāā́l ébē á e'dii. ¹⁸ Mó adé nló níme bad ábe bédúbpé mó, bó-'aá bédé nēŋgáne eche yāl. Mó abage ábē bad alōŋgé áyāle mó adé mod a'só awē Dyöb ápúúdté awē ábē-'e abé ne abé. Nén dēmbēnléd ábēl nén ábē nkamlēne ámīn mekan mésyāā́l. ¹⁹ Mmēn mekan médé nê áyāle nén Dyöb dēn-éé ádē. ²⁰ Dyöb dēmbēl nén aá chōm ésyāā́l étim ásē ne mó Dyöb mbwiined ne Krístəə. Abén bwēm é'bédé bwēm bé nkoŋ rísé ne bwēm bé nkoŋ ní mín áyāle ásyōg ádē awe Mwän ásyógé mekií á awōg. Bōob-pōó, chōm ésyāā́l éhele ébē nsaŋ ne Dyöb.

²¹ Nyé ne nyé nyēmbé nchabned ne Dyöb, nyáābe Dyöb nyéebédeé áyāle mewēmtēn mé mbéb níme nyénwōŋ'é ne mbēltéd mé mbéb níme nyébélé'áá. ²² Boŋ bōob, Dyöb ábélé nyētímé ásē ne mó, awé áde awe Mwän Krístəə awē abédé moonyoŋ áwédé á awōg. Dyöb dēmbēl nē ábēl nén nyébē wēe módíí, nyébē bad ábe bésáá, nyéewóó atōn dé mbéb ké ahóg á yāl, béēkōbnē-'e nyé awusé ké ahóg. ²³ Ebē nén bán áden adúbe adíi awúú áte nyéehúde-'e mekuu ásē ne asum áde nyésumé nlém áyā́l e nkalaŋ ní bwām níme nyéwógé. Mmē nkalaŋ ní bwām níme nyémáá awōg, rídii nkalaŋ níme ríkánlédé nkōŋsē áte rísyāā́l mó-'aá me Paale, rítímé mbəlede a Dyöb ákal.

Nsón níme Paale

²⁴ Ndé menyīŋge bōob ne metake níme ríkudéé áyā́l echēn. Ngáne ríkudéé nímēn metake, mmade metake níme Yesue nímē rítāŋgéné abé, áyā́l eche yāl, nédē bad ábe bédúbpé mó. ²⁵ Dyöb ábélé me mbəlede ábele bad ábe bédúbpé Krístəə. Alómé me aá ríkōŋ nyé échē eyale akale bwām. ²⁶ Bōód, échē eyale émbē dyam ádē bad bēnkēnsōŋtēnné. Boŋ bōob ábele ábē bad bēbíí chō. ²⁷ Dyöb áhəde' nén aá ábē bad bēbíi nén bán nhōn ne ehúmé éche Krístəə édé káōŋne ne bad ábe béesē bad bé Israel. Kun eché edé áwēd-te edíi nén bán, nyésum nlém nén bán nyéēkūd ehúmé éche Dyöb áhóbé aá móōbē ábē bad. ²⁸ Né-'aá ákáá boŋ sēlāŋgē bad tāŋgene Krístəə kéhéé wēe sékagké. Sēlébe', séyāgtē-'e bó ne debyéé ásyāā́l áde Dyöb ábágé sé. Sēbele nê áyāle sēhəde nén bán bēkobned á'sō é' Dyöb nēŋgáne bad ábe mekuu mémáá awédned ásē á adúbe-tē. ²⁹ Boŋ nwane áte bwāmbwam. Ngum echē Krístəə eche edé me áte, chō-'e ebage me ngíne áwan áte.

2

¹ Ndəá mēé nyébíi ngáne ríkēmpēé awan áte áyā́l echēn, ne áyā́l e bad bé dyad á Laudesia, nyébíi-'e ngáne ríkēmpēé awan áte áyā́l e bad bēmpēe ábe béenyínnē me díd. ² Mbēle nê áwéd bó nlém á abum ábēl boŋ edāŋge éche édé áfíntē echēn ébēl nyébē mod nhóg. Nhəde me nyáābōo nyésum nlém ne asum ásyāā́l née bad ábe bēsōŋténé dyam á Dyöb áde bad bēnkēnsōŋtēnné. Adé dyam-me ádíi Krístəə mwēn. ³ Krístəə móō ahele ábēl boŋ nyēwōŋ debyéé ásoŋtēn mekan mé Dyöb. Mmē mekan médé etógnén bwāmbwam. ⁴ Nlāŋge nyé nén ábēl boŋ mod eédogné nyé e'nyin bé nsəl áte se nyéwémtén nén bán dyam áde álāŋgēé nyé átāŋgéné. ⁵ Ndəá mēé nyébíi nén bán kénée mmēn méesaá ne nyé, ndé ne nyé é edáádāŋ. Kénée méesaá-'aá ne nyé, ndé menyīŋge nén adúbe áde nyédúbpé Krístəə ályágé ádē ngíne.

*Bad bé Krísto béesaá áse
e mbéndé é nkōŋsé ámpē*

⁶ Né-ɔ́, ngáne nyékóbé Krístə né Sánḡwéé awên, nyébê nyébele' ngáne áhedeé.
⁷ Adúbe áde nyédúbpé chòm-éé abên bemeléede báyágté nyé édé mbále. Nyéságnan-
 ne Dyöb pónde té áyāle chòm esyāāl. ⁸ Nyéēmwāg-se mod atéd nyé ntān ahíd e'hóhó
 bé áyáge dé metóm áde báyágtéé. Áyáge áde báyágtéé nyé ádíi ayáge áde békóbé wéé
 ábāb betaa ne áde áhíde mbéndé é mekan mé nkōḡsé. Áde ayáge ádíi ayáge áde áhúú
 ne baányonḡ ngên déēhúú'é ne Krístə. ⁹ Nyéēmwāg-se abê bemeléede bé metóm bédog
 nyé áyāle nén ngíne ne abé á Dyöb áde yāl e moonyonḡ echē Krístə áte. ¹⁰ Né-ɔ́, nyélóné
 mbon áyāle nén nyédé ne Krístə, Mó-'áá akamlan ngíne ne benkamlené bésyāāl. ¹¹ Abé
 áde nyédíi ne Krístə, Krístə ayagé nyé. Eesaá nēḡgáne moonyonḡ ayagéé mod. Krístə
 mó ayagé nyé é edəádəḡ-tē. Ahúdé áden abé dé mbéb. ¹² Ade bēndusénné nyé, édé
 néé nyēnwé, bélímé nyé, Dyöb ápūūd-te nyé ne Krístə. Nén dēmbenléd ne nyé áyāle
 nyéndúbé nén bán ngíne e Dyöb echē epuúdté Krístə ēpuúdté nyémpē. ¹³ Ngen e'só
 nyēmbé byánán nyéwédé áyāle nyébóó'áá mbéndé é Dyöb. Ene pónde-'é né Krístə
 éēhūdē nyé abé dé mbéb áyāl. Boḡ bəəb, Dyöb ábágé nyé alongé dékōālē apuud áde
 ápuúdté syánē ne Krístə. Alāḡséné syánē nímēd mbéb nisyāāl. ¹⁴ Edé nēḡgáne apinné
 mbéb nímē syánē wéé ántenlé mó. Nédē nímé mbéb méesaá ámpē. Dyöb ábómmé nímé
 mbéb á awəg abome áde bébómmé Krístə á awəg boḡ awé-'é. ¹⁵ Dyöb déntōm ngíne ne
 benkamlené bé nkōḡsé áte. Atóm áde ántōmmē bó, dényinnéd ne moosyāāl ne awé áde
 Krístə ánwēé á awəg.

¹⁶ Né-ɔ́, nyéēmwāg-se bad bēlāḡḡ nyé bán nyēbelé awusé áyāle nyédyáḡkē donḡe dé
 medyé, ké'ε áyāle nyémwāḡkē donḡe dé mmítéd, ké'ε áyāle nyéēbāḡkē donḡe á ngande
 ásē, ké'ε ngande echē ebāḡ nzé ngən étúbé túbén, ké'ε ngande e Epun é Nkóme áte.
¹⁷ Echē mbéndé esyāāl ébédé-'é néé e'diidinge ábē é'lúmté'áá mam mé bwām nímē Dyöb
 déntāḡḡennē alóm. Krístə mó-'áá alónté nímé mam mésyāāl. ¹⁸ Nyéēmwāg-se mod
 anyágéd nyé áá nyétāḡḡéné yāl asuded. Nyéēmwāg-ke se mod anyágéd nyé nén áá
 nyétāḡḡéné áḡḡl edúbé abe ngáne ábageé. Nzé nyēbelé nē né nyéēbād nde echē Dyöb
 áhóbé áá móḡbé nyé. Kénzéé awē ayáḡte' nē, ahóbe' áá mónyīnē á ndóg-te. Ene ndín e
 mod edé kúmbe ngên ne mekan mé mbéb nímē níbíde' mó á nlém-tē, boḡ eewóó'ε nzəm
 ké póg ábé. ¹⁹ Ene ndín e mod esógé Krístə awē adé nló mí bad ábe bédúbpé adúbe.
 Ngáne nló níkamlané yāl esyāāl, melemlem nē dōo Krístə ákamlané bad ábe bédúbpé
 mó bésyāāl ábel bēbē mod nhóg. Ngáne nsid níladéé mebóḡ mé yāl mé mod boḡ abé mod
 nhóg, nē dōo Krístə áladéé bad ábe bédúbpé mó ábé mod nhóg ásē echē. Mmē nlatén
 níkwoge-'ε ngáne Dyöb átíídé.

Awé ne abé á alongé ne Krístə

²⁰ Edé bəəb byánán awé áde Krístə áwédé, nyéwédé ne mó. Né-ɔ́ nyéēsaá ásē e
 mbéndé é nkōḡsé ámpē. Cheé-ō ékáá boḡ nyébé nyéhíde' échē mbéndé byánán nkōḡsé
 nídíi níkamlané nyé? ²¹ Abē bemeléede bé metóm bēlāḡḡ nyé nén bán, “Nyéechāḡḡé
 échén, nyéewóḡlān échíníí á nsəl, nyéēsítán échē.” ²² Echē mbéndé esyāāl éḡne' bwēm
 ábē bēēbāḡ dyamdyam ámpē nzé mod amáá bó abenled. Echē mbéndé edíi mbéndé ne
 ayáge áde bad bēn bēhāḡné nló. ²³ Echē mbéndé ébelé ényinnāād byánán édé debyéé áte
 bwāmbwam áyāle nén, éyáḡte bad nén bán bēn bētāḡḡéné néé bēwóó nlém ábel mekan
 nímē mékámé ábel, álúmed nén bán békoo Dyöb ahíd. Eyáḡte bad bán bésuded yāl,
 bēbane-'ε yāl á metake-tē bwāmbwam. Boḡ ké bad bēnhūū échē mbéndé ahíd, éheléé
 bó awōḡḡen á sóḡ mewēmtēn mé mbéb awōḡ.

3

¹ Edé bəəb byánán apuud áde Dyöb ápuúdté Krístə, nyémpē nyēpuúde ne mó. Né-ɔ́,
 nyébê nyōḡḡé áyāl e mam mé mīn, wéé Krístə ádíi á nkamlan á ékáá émbáá é Dyöb.
² Nyébê nyésum nlém áyāl e mam mé mīn, nyéēsūmē nlém áyāl e mam mé nkōḡsé.

³ Nyébíí nén bán, awé áde Krístəə áwédé, édé nêngáne nyémpē nyêwédé. ⁴ Krístəə mó áde alongé ádēd, áde ápéé-’ε á nkōjsé-te wén nyémpē nyéēbē ne mó ne ehúmé ésyāāl.

Alongé dé nchun ne alongé dékōālē

⁵ Né-ɔɔ, nyéhúd mekan mé ekob é yāl nlém ne ahúd ásyāāl. Nyéhúd nlém áyāl e mam nêngáne, akáb dé mesón, mbinde é mekan, esíí é mam mé ekob é yāl, áwōŋ mewēmten mé mbéb ne ngoód. Nzé nyêdé ngoód né édé nêngáne nyébage Dyōb démpēe edúbé. ⁶ Dyōb dékōgsēn bad bésyāāl ábē bébele’ échén ndín e mekan. Echén ndín é mekan éliŋse’ Dyōb, né-ɔɔ, ákōgsēn bad ábe bébele chó hēén. ⁷ Echén ndín é mekan chóo nyébéláá ngen e e’só, áde esíí é mekan mé nkōjsé ékámllánáá nyé. ⁸ Bōŋ bōob mekan nêngáne meliŋgá, pél, ekoyí, ábébed mod dīn, ne ábéb nsal áte, nyétāngéné mó asóg dé abel. ⁹ Nyéēkanlé’ nhóg ne aníníí metóm. Nyéēbēlē’ mímén mekan ngáne édíí bán nyēmaá áden abé dé mbéltéd mé mbéb atēde. ¹⁰ Bōob-pɔɔ nyēmaá nkob mékōālē ahé. Dyōb áhédé nyé ádén alongé dékōālē áte, akwogte-’ε dó ábel nyébē néε mó, nyékoŋ-’ε mó awé ahegé nyé abíi bwám. Awōŋ áde nyéwóó ádén alongé dékōālē ábélé ¹¹ nhəŋlén méesaá átínté e mod awé adé mod a Israel ne awē eésě, ké’ε mod awē báyágé ne awē béeyagé. Ken mod adé mod a nken-ε, ken mod e ahín-tē-yε, ken ntāŋ-ε, ken kunze-yε. Krístəə mó adé dyam ásyāāl adé-’ε bó mod asyāal áte.

¹² Né-ɔɔ, nyétāngéné nlém ní ngal awōŋ, nyétāngéné nlém aboŋ, nyétāngéné-’ε yāl asuded. Nyétāngéné apwiited, nyétāngéné-’ε awesēn. ¹³ Nyétāngéné nhóg ne aníníí awesēn. Nzé mod bó waáb békúú waáb álagsén mó. Ngáne Sāŋgwéé álagséné nyé, nyémpē nyétāngéné nyélagsén nhóg ne aníníí. ¹⁴ Amín e mímén mésyāāl, nyédəŋ nhóg ne aníníí. Edəŋge chóo élade’ chōm ésyāāl. ¹⁵ Krístəə abelé nyêdé nsəŋ ne nhóg ne aníníí. Né-ɔɔ mímē nsəŋ rítāngéné chōm ésyāāl échē nyébeleé alyáged. Nyétāngéné nyésāgnēn-ne Dyōb pōndé ésyāāl. ¹⁶ Eyale éche Krístəə ébē nyé á nlém-tē bwám abé ne abé. Nyébenlad échē eyale ne debyéé ásyāāl áyáged ne áléb nhóg ne aníníí. Nyékōnne’ Dyōb ngəse éche édé á kálag e Dyōb. Nyékōnne’ Dyōb ngəse éche ékēmté’ Dyōb ne Krístəə, ne nkāngé ké ríhée míme mípíídé nyé ákēmed Dyōb. Nyékōnne’ mó ásāŋnen mó ne nlém rísyāāl. ¹⁷ Kéchéé échē nyéhóbéé, ké’ε échē nyébeleé, nyébele chó á dīn áde Sāŋgú Yesue. Nyésāgnan Dyōb Titée á dīn á Yesu.

Alongé dékōālē áde nyétāngéné awōŋ

¹⁸ Nyé bebaád bé bechóm, nyéwógne áben bechóm. Nê dōo bad ábē bédúbpé Sāŋgwéé bétāngéné abel. ¹⁹ Nyé baachóm ábe nyéwóó bebaád, nyédəŋ áben bebaád, nyéētagté-’ε bó ngēn.

²⁰ Nyé bānbān, nyéwógne áben bésáá ne benyaá áyāl e kéchéé échē nyébeleé. Nê dōo Sāŋgwéé ádáá aá nyébel. ²¹ Nyé bésáá bé bán, nyéēkanťé áben bán. Nzé nyékanťe’ bó, né nyésúnte bó yāl áte. ²² Nyé betāŋ, nyéwógne áben bewōŋ pōndé ésyāāl. Nyébenlé bó nsón dásō pōndé échē bényíneé nyé ábel békēmed nyé. Bōŋ nyébenle bó ne nlém nhóg áyāle nén Sāŋgwéé móo nyébageé edúbé. ²³ Nsón ké ríhée míme nyébeleé, nyébele’ mó ne nlém rísyāāl. Nyébele mó, nyébíi-’ε nén bán Dyōb dōo nyébenléé saké baányoŋ. ²⁴ Nyébíí nén bán nyéēkūd nsábe míme Sāŋgwéé ákōŋnéde ábē bad. Krístəə mó adé mod awé nyékoo’ε abele. ²⁵ Dyōb dékōgsēn kénzée awē abelé mbéb áyāl e mbéb míme ábélé. Dyōb déekwognádté modmod.

4

¹ Nyé bad ábe nyéwóó betāŋ ásē echēn nyéwále áben betāŋ nyaa échē Dyōb áhedeé, nyéchāa-’ε bó bwám. Nyébíí nén bán nyémpē nyéwóó mod amín awē nyédíí ásē échē.

Paale awéde’ bad nlém á abum

² Nyébē nyéwéd yāl áte á mekáne-tē. Nzé nyékānne-’ε nyébānē nlém ne kéchéé éche nyélāngéé Dyōb, nyésāgnēn-ne mó. ³ Nyékānne-tē sémpē ábel nén Dyōb ánedned sé nzii

âkal nkalanj tângene Krĭstæa nĭme bad békênsontĕnné bôód. Mmê nkalanj nĭme níkaléé mós níkáá bonj mbé á mbwôg. ⁴ Nyékânne' nĕn bán níkalé mós bwâm nyaa echĕ ní tângéne abel. ⁵ Nyébĭi ngáne nyébeléé mekan nzé nyédé ne bad ábe béédúbpe Krĭstæa. Póndé téé eche etál ébágné ne nyé, nyébenle' bós mekan me bwâm. ⁶ Nzé nyáábôo nyékale', nyéched ehób á nsal, nyékale póle éche ébonje bad nlém á abum. Nzé nyébele' nê, né nyéebĭi ngáne nyékwentanné kénzée awĕ asĕdté nyé dyam.

Melentĕn mé asóg

⁷ Tikikuse, mwánned a nlém a Krĭsto álāā nyé mam nĭme mébenlad ne me hĕn. Mómpe adĭi mbaledĕ awĕ abenle Sánjwéé ne nlém nhóg nchoo ne me. ⁸ Nlóme' mós áwĕn ábel bonj aláa nyé ngáne sédíi, áwĕd-te nyé nlém á abum. ⁹ Nlóme' bós Onesimus. Onesimuse mómpe adĭi mwánned a Krĭsto awesyánĕ awĕ dédáá. Mómpe abenle Krĭstæa ne nlém nhóg. Adĭi mod awĕ abidé áwĕn dyad. Bós Tikikuse bĕlāā nyé mam nĭme mébenlad hĕn.

¹⁰ Aristakuse awĕ sŭmō bedé á mbwôg hĕn alĕnté nyé. Banabase mwányan mómpe alĕnté nyé. Memăd nyé aláa tângene Makôse. Nzé apedé, nyékob mós nken. ¹¹ Yesuse awĕ béchagĕé bán Justuse, mómpe alente' nyé. Abĕn bad bĕlāán bĕnpen bós bédé bad bé Israel ábe bédúbpe Krĭstæa, ábe syáábôo debele' nsón âkal nkalanj tângene nkamlĕn ní Dyôb. Békéwĕd me nlém abum bwâmbwam. ¹² Epafraze mómpe alĕnté nyé. Mómpe adĭi mod awĕ abidé áwĕn dyad, abé-'ĕ mbaledĕ awe Yesu Krĭstæa. Akánnad nyé póndé téé. Aá Dyôb dĕn ábel nyékonj chóm éche áhĕdéé aá nyébel abĭi, nyébel-le chó. ¹³ Mmĕn mbĭde' mós mbónj nĕn méé abelé nsón bwâmbwam áyāle echĕn ne áyāl e bad bé Krĭsto ábe bédé á Laudesia ne á Hirapôlis. ¹⁴ Lukase, dógtĕĕ awĕ dédáá bós Demase, bómpe bĕlómme nyé melentĕn. ¹⁵ Nyélentĕd me bănned bé Krĭsto ábe bédé á Laudesia. Nyélentĕd-te me Nĭmfaa, ne bad ábe bédúbpe bĕsyāal ábe bĕbome' áwe ndáb. ¹⁶ Nzé nyĕmaá enĕn kálag alánj, nyĕlóm chó á Laudesia ábel bómpe belánj chó. Nyémpĕ nyényĭn nĕn bán nyĕláá kálag echĕ nílómme bad bé Laudesia. ¹⁷ Nyĕláa Achipuse bán ányĭn nĕn aá mómadé nsón nĭme Sánjwéé ábágé mós aá ábel.

¹⁸ Me Paale mmĕn-ĕé mbĕnlédé échĕm ekáá átele nyé nĭmén melentĕn. Nyéĕchatán nĕn bán ndé á mbwôg. Nsimé ní Dyôb níbĕ ne nyé.

Kálag e'só echē Paalε áténlé Baá Tesalonika Ndibned n kálag

Dyad á Tesalonika dǒo ábédé nló mé alonj á mbwóg e Masedonia. Ade Paalε ábídé á dyad á Filipi, ankĕ á Tesalonika ádíbē mwembé áwed. Ambíd e pǒndé, Paalε anhidé á Tesalonika áke á dyad á Beria. Anhidé áwed ámpē ákē á dyad á Korinto, áwed-taá ákúdé kálag echē mod awē búmā bébele nsón, Timotiε, álómmé mó, âláa mó tângene mekan míme mébenlad á mwembé míme rídé á Tesalonika.

Paalε antelé mwembé míme ndé á Tesalonika, enén kálag e'só áwéd bó nlém á abum tângene adúbe áde bédúbpé Sǎngwéé bédān-'ε mó. Awēd-te, ankamtén bó nyaa e alongé echē ánwōngē áde ábédé ne bó, ákōn-'ε bó mekan alúmed áte tângene epe éche Krístā ápēé ámpē, éche êmpēén mpuutéd átíntē e mwembé míme ndé á Tesalonika. Anlúmed bó áte ngáne áwóó nlém áte átim ambíd áwāb ábel bonj áwéd bó nlém á abum tângene mam mémpēe míme ménone' ádab adúbe. Anláá bó mekan míme bétāngéné abel áwóged Dyōb menyinge ne ngáne alongé ádāb átāngéné abé asin áde bésinεé epe éche Sǎngwéé.

Nkabtéd n kálag

Ndibned n kálag 1.1

Meságnen ne mekenag 1.2-3.13

Elébé tângene abé á bad bé Krístō 4.1-12

Elébé tângene epe éche Krístā 4.13-5.11

Elébé é asóg 5.12-22

Nsógten n kálag 5.23-28

¹ Mε Paalε, nchoo ne Sailasε bó Timotiε, με-εé ntenle' nyé enén kálag. Ntenle nyé bad ábe bédé á mwembé míme rídé á dyad á Tesalonika, nyé ábe nyédé bad ábe Dyōb Titée, nyébé-'ε bad ábe Sǎngú Yesu Krístā.

Nsimé ne nsanj míme Dyōb mbê ne nyé.

Paalε aságnan áyāle adúbe áde bad bé Tesalonika béwóó

² Séságnan Dyōb áyāl e nyé moosyáál pǒndé té, séhāg nyé á mekáne pǒndé-té nzé sêkānne'. ³ Nzé sêkānne' áded Dyōb eched Sǎn, sêbelé sékamtán nsón míme nyébeleé áyāle adúbé áde nyédúbpé. Sékamtan ngáne edānge éche nyéwōjné bad bémpeé ébéle nyébele ntū áwōngēn bó, nēngáne alyág áde nyélyágé nlém áyāl e epe éche awesyānē Sǎngwéé, Yesu Krístā, ábéle mekuu méwúú nyé ásē. ⁴ A-baányan, sêbíí nén bán Dyōb ádáá nyé apwédé-'ε nyé ábé ábē bad. ⁵ Sêbíí nén áyāle áde sēmpēé áwēn bonj sékanlé nyé nkalanj mí bwām, saké e'yale bēnpēn bóo sēmpēénné. Bonj ngíne e Edáádān éche Esáá chó embēl bonj sékalé nkalanj ne ngíne, sēnkōn-'ε adúbe nén bán kéchéé éche séhóbéé édé mbále. Nyébíí ngáne abé ádēd démbēē áde sémbēē ne nyé. Chōm éche ênkān bonj ábé nē édii áwōngēn nyé. ⁶ Ne nyé, nyéhídé'áá nyaa e abé echē sénwōngē, nyéhídē-'ε abé áde Sǎngwéé. Edáádān éche Esáá êmbēl nyéwóg menyinge akob áde nyénkōbpé nkalanj míme sēmpēénné áwēn. ⁷ Né-ǒó, abé ádēn démbē nēngáne elánsén átíntē e bad ábe bédúbpé, ábe bédé á mbwóg é Masedonia ne Akaya. ⁸ Nyéé nyékāá bonj nkalanj míme Sǎngwéé ríwógnéd mebwóg mémpēe. Saké á mbwóg é Masedonia ne á Akaya dēmpēn-εé ríwógnédé. Bonj adúbe áde nyédúbpé Dyōb dǒmpē áwógnédé hōm ásyāál. Né-ǒó, nzom ké póg eesaá echē séhóbéé ádén akan ámpē tângene nyé. ⁹ Abē bad bēn bóo bétime ahób ngáne nyénkōbpé sé nken áde sépédé áwēn. Béhóbé-'ε ngáne nyétímné Dyōb, nyétēdē-'ε abele á myōb mé metóm bonj nyébenlé Dyōb dēn áde ádé á alongé. ¹⁰ Béhóbe-'ε ngáne nyésinεé epe éche

Mwän a Dyöb awë abíde ádyöb. Ane Mwän a Dyöb, Yesue, awë asoo' syánē ásē e nkógsen ní Dyöb míme rñhúe', mós Dyöb dēmpuúdté.

2

Paale abelé nsón á Tesalonika

¹ A-baányan, nyé bēn nyēbíí bán epe éche sēmpēé áwēn, énkēmbáá ngēn. ² Nyé bēn nyēbíí ngáne sēnkudté metake bēwógéd-te sé e'són á dyad á Filipi. Bon ádesyánē Dyöb dénwēd sé nlém á abum, ákale nyé mímē Nkalan ní bwām. Sēkalé'áá mós kénēé édíí bán bad híin bētyéemánnáá sé bwāmbwam áyāle bēehede'aá bán sékale mós. ³ Chöm éche sélánge'áá nyé bán nyébel, énkēmbáá nēn bán sēnwón mewēmtēn mé mbéb, káa bán ébédé chöm éche sēnkētángeñné abel ké'-ε ádog nyé. ⁴ Bon pen sélánge'áá nyé mós, néε bad ábe Dyöb ápwédé ákwogned dé akal mímē nkalan. Né-óó, sékale mímē nkalan ní bwām saké áwóged moonyon menyinge bon áwóged Dyöb áde abíí sé nlém áte menyinge. ⁵ Nyēbíí bán áde sēmbēē ne nyé sēebonje'aá nsal áte, ngoód-te eebédeé sé áte. Dyöb áde sé mbón áyāl e nē. ⁶ Sēehede'aá nēn bán nyé ké'-ε bad bēmpēe békene' sé. ⁷ Kénēé édíí bán sé nēngáne bembapēε bé nlomag ábe Krístəə, sēnwón kunze ápēmed nyé nted, sēnkēmpémtédte nyé, bon pen sēmpwiitéd átíntē echēn ngáne nyéε-mwän átagnéé ábe bán. ⁸ Sédəə nyé bwāmbwam, saké ákale nyé nkalan ní bwām ní Dyöb mēmpen, bon káəne ábel nyaa echē séhele sēwóngeñ nyé, áyāle sēdəə nyé bwāmbwam. ⁹ A-baányan bé Krísto, ndúbpé mēé nyēkamtan nsón ne ntū ní ngine míme sébélé. Ade sékánlé'áá nyé Nkalan ní bwām ní Dyöb, sēbelé'áá nsón nkuu ne mūte ábel bon séētagté nyé modmod.

¹⁰ Nyédé sé mbón, Dyöb-pe ámpē áde sé mbón nēn, áde sébédé átíntē echēn, nyé ábe nyédúbpé, abé dénsān sé, sēbelé'áá mekan míme métángeñé, sēnkēnwón-'áá awusé ké ahóg á yāl. ¹¹ Nyēbíí nēn bán sēnchəə nyé mod téé ngáne sáa-a-mwän áchəngeé ábe bán. ¹² Sēwédé'áá nyé nlém á abum, sēsímē'-ε nyé etúu áte áwón abé áde áwógte Dyöb menyinge. Dyöb dós áchēnlé nyé ábē átíntē e ábē bad ábe ákamlanné ne ábē ásē e éche ehúmé.

¹³ Nzom empēe edé echē ekəə bon sēbagé Dyöb meságnēn pónde ésyāāl. Ade sēmpēēnné eyale é Dyöb áwēn, nyēnwóg chó, nyékōb-pe chó. Nyēnkēkobpé chó nēngáne eyale éche éhúú ne moonyon bon nyēnkob chó nēngáne eyale éche éhúú ne Dyöb, ngáne chēn-ne ékónté abé. Echē eyale chó-'áá Dyöb ábenladté átíntē echēn, nyé ábe nyédúbpé, áwóngeñ nyé. ¹⁴ A-baányan, melemlē mé mam míme mēmbēnléd ne mwembé ní bad bé Dyöb ábe bédúbpé Yesu Krístəə ábe bédé á Judeya, mós mēbēnlédé ne nyēmpē. Nyēkudé metake á mekáá míme ábēn bad melemlē ngáne bómpē bēnkudté metake á mekáá mé bad bé Israel. ¹⁵ Abē bad bé Israel bó donje bēnwū Sāngú Yesue, bēmpēε'-ε bēwúú bekal bé'dəədəə. Abē bad bé Israel'-ε bó donje-'áá bēnnān sé áwāb dyad-tē. Bēwógtéé Dyöb menyinge, bētyéeman-ne moosyāāl. ¹⁶ Bēbele nē ábel bon séekanlé bad ábe bēesē bad bé Israel eyale é Dyöb, ábel bon bēekudé e'sooson. Bēbáde mbéb ámín e mbéb pónde ésyāāl, káəne á asóg-ke, Dyöb átángeñé bó akógsen.

Paale awóó nlém áte ányín bad bé Dyöb bé Tesalonika

¹⁷ A-baányan, sēhóbe nēn bán sēpágnédé nyé á yāl á esón é pónde. Kénēé séesaá hóm ahóg ne nyé, sēdíi sēkamtan nyé. Ngáne sēnwōngē mewēmtēn bwāmbwam ányín nyé, sēnwän áte bwāmbwam ányín nyé ámpē. ¹⁸ Nēn ábédé áyāle sēhedé'áá ape áwēn. Mmēn Paale, nwané áte ngen ne ngen ápe bon Satanē enkēnháá sé etál. ¹⁹ Nyéē nyékəə bon sēwón e'lyág bé nlém, nyéē nyékəə bon sēbé menyinge, nyéē nyékəə'-ε bon sékumé ekáá á tâl, áyāle nsábe míme sēnənéé á'sō ákud á pónde echē Sāngú Yesue ápēé. Nyébēn-éé nyékəə. ²⁰ Ne mbále, nyéē nyékəə bon sékumé' ekáá á tâl, bon sēbé'-ε menyinge.

3

¹ Né-ɔ́, áde sênkênhenlé adyεε ésebán sêdé ne nyé, sêntíí nén bán séēdyéé ne sé bèn á dyad á Atens. ² Sênlóm Timotiε, awesyánē mwānyan awēn. Syáábōɔ sêbele nsón ní Dyöb ákal nkalan ní bwám tñgene Krístā. Sênlóm mó áwēn áwōngen nyé áwéd nyé áte á adúbe-tê ne áwéd nyé nlém á abum. ³ Sêhede bán áwéd nyé nlém á abum ábel bon mímén metake méebelé'-se nyétimēn mbíd. Nyébēn nyébíí bwám nén bán Dyöb áamáá atíí nén áá syáā baasyāāl deékũd mímén metake míme nyékudεé. ⁴ Nyébíí nén bán áde sébéde ne nyé, sênláá nyé á'sō é' pónde nén bán séékũd metake. Nyé bèn nyébíí'-ε bán nén dēn-εé ébénléde. ⁵ Nén dōɔ dēnkñ bon nlóm Timotiε. Menkênhenlé nlém akan ámpē, né-ɔ́, menlóm mó áhyε dé ahéd áte ngáne adúbe ádíí nyé. Membel nê áyāle mbáá'áá meé ane awē abele' bon bad béhún á mekagsen-tê, ahεle ahúnéd nyé á mekagsen-tê. Nén délūméd bán sêbelé nsón ngēn.

⁶ Bōɔb-pōɔ, Timotiε abíde áwēn apedé ámbíd áwéd, alángé'-ε sé kase e nkalan, áá nyédíí nyédúbpe, nyédíí nyédáá'-ε nhóg ne aníníí. Alángé'-ε sé áá nyédíí nyékamtan sé ne nlém ní bwám, áá nyédíí nyédáá sé anyín ngáne sémpē sédáá nyé anyín. ⁷ Né-ɔ́, a-baányan, átíntē e échēd ndutul ne metake mésyāāl, nlém níwúú sé á abum áyāl echēn. Aden adúbe dōɔ áwédé sé nlém á abum. ⁸ Bōɔb-pōɔ, séēbē menyinge abé áde sédíí ámín, ngáne mekuu méwúú nyé ásē áyāle adúbe áde nyédúbpe Sāngwéé. ⁹ Bōɔb sêhele sēságnén Dyöb áyāl echēn. Sēságnan mó áyāle menyinge míme sédíí áyāl echēn áwe e'só. ¹⁰ Sêkanne' nkuu ne müte, bwāmbwam nén bán séhel ape áwēn ámpē, ábel bon dényínen, séwōngen-ne nyé ábel adúbe áwúú nyé áte.

¹¹ Nhede meé ádesyánē Dyöb, Titée ne awesyánē Sāngú Yesue bélúmed syánē nzii séhel ape áwēn ámpē. ¹² Nhédé meé Sāngwéé ábel edange éche nyéwōhné nhóg ne aníníí ne bad bémpēe ékwōg akwōg ne akwōg melemlem ngáne edange éche séwōhné nyé ékwōgεé akwōg ne akwōg. ¹³ Sêkanne' nén ábel bon Sāngwéé áwéd nyé nlém á abum ábel nén nyéewóó' atón dé mbéb ké ahóg á yāl, nyésān'-ε á'sō ábe ádesyánē Dyöb Titée, áde awesyánē Sāngú Yesue ápéé ne ábē bad.

4

Nyéwōn abé áde áwōgte Dyöb menyinge

¹ A-baányan sêhóbe ámpē nén bán, nyēn'yágé áwēd nyaa e abé echē nyétāngéné awōn, ábel bon nyéwōged Dyöb menyinge. Enén ndín e abé ch́-áá nyéwóó. Bōɔb-pōɔ, sêcháá', sêlānge'-ε nyé á dín á Sāngú Yesu nén bán, nyébē nyékεene' enén ndín e abé á'sō. ² Nyébēn nyébíí mam míme sēn'yāgēdtē nyé, sé nēngáne bad ábe Sāngú Yesue ábágé kunze. ³ Dyöb áhede áá nyébē nēngáne bad ábe bésáá. Nyéekábé mesón. ⁴ Nyé mod-té ábíí ngáne ákóbéé eche yāl.* Nyébele nê nyaa echē etāngéné, ne nyaa echē nê débéé nyé edúbé átíntē e bad. ⁵ Yāl echēn éēbāg yāl éche éwóó' esíí bwāmbwam áyāl e mekan mé ekob é yāl ngáne bad ábe béebíí Dyöb béwóó'ε. ⁶ Ayāle ádén dyam, modmod eēbēnlē mwānyan epandé atéd-tε chōm éche éde échē. Sênláá nyé mímén mekan ngen e'só sēsím-me nyé etúú áte nén bán Dyöb dékōgsēn bad ábe bébele nê. ⁷ Dyöb dénkēmpwēdté syánē áwōn abé á mbinde, bon ampwēd syánē áwōn abé áde ásáá. ⁸ Kénzée awē eékobe ayáge áde séyágté mó, saké moonyon móo ábáá á yāl, bon Dyöb dōɔ ábáá á yāl. Dyöb d́-ε ábage' nyé échē Edáádān éche Esáá. ⁹ Nzōm ké póg éesaá echē rítenléé nyé ngáne nyé mod téé átāngéné mwānyan adān, áyāle Dyöb dēn áamáá nyé ayáged ngáne nyé mod téé átāngéné mwānyan adān. ¹⁰ A mbále nê dēn-naá nyédáá áben baányan bé Krísto bésyāāl ábe bédé á mbwōg e Masēdonia esyāál. Kénē, a-baányan, sêcháa nyé nén bán nyédān bó tómaa nê pónde ésyāál. ¹¹ Sêcháa nyé ámpē nén bán mod téé áwōn alongé áde ápwíítédé, modmod eēnōnē chōm éche waáb ábeléé, mod téé ábele'-ε míme nsón. Nén dōɔ sēnlāā'ε nyé bán

* **4:4** Nyé mod-té ábíí ngáne ákóbéé eche yāl; Donje á kálag áwóó Nyé mod té ábíí ngáne áchāngéé mwaád.

nyébele'. ¹² Abel áde nyébenlé nén, bad ábe béédúbpe, bébéé nyé edúbé, nyé mod téé ábōngē-ε eche yäl.

Sánḡwéé äpě täléd

¹³ A-baányan, sēhede bán nyébíi mbále tāngene bad ábe béwédé, ábel boḡ nyéēlēbē nēngáne bad ábe béewóo e'lyág bé nlém. ¹⁴ Ngáne sēdúbpe nén bán Yesue anwé, äpūū-ε, sēbíi nén bán áde Yesue ápéé, Dyōb débēl bad ábe bédúbpe ábe béwédé, bépuú, bébé ne Yesue.

¹⁵ Ayáge áde séyágteé nyé bōob ádii ayáge áde Sánḡwéé. Adē ayáge ádii nén bán, syánē ábe déēbē á alongé epun éche Sánḡwéé ápéé, déebáá á'sō se bad ábe béwédé bébé ámbíd.

¹⁶ Sánḡwéé mwēn ábíd ámīn, esaád é ngīne éwōgnēd, ehób éche ángel embáá éwōgnēd, esaád é elon é Dyōb-pe éwōgnéd. Ene pónde dyam dé'só, bad ábe bēndübē Krīstā, bépuú. ¹⁷ Ámbíd enē syāá ábe dedé á alongé ábe dedé á nkōḡsé, déelatén ne bó, déké ámīn á mbag-tē átán Sánḡwéé á pemε-tē. Né-'áá débēē ne Sánḡwéé á ngíndé ne á ngíndé. ¹⁸ Né-ó, nyébenled áden ayáge áwéd nhóg ne aníníi nlém á abum.

5

Nyébē mboḡsén áyāl e epε éche Sánḡwéé

¹ Bōob-pōó a-baányan bé Krīsto, nzom ké póg eesaá átele nyé áláa nyé pónde ne epun echē mīmén mekan mébenlédté. ² Ayāle nyé bēn nyébíi bwām nén bán epun éche Sánḡwéé ápagké, äpě täléd, melemlem nēngáne nchīb ápagké nkuu áde mod éesinéé mó. ³ Ade bad béhóbéé nén bán, "Nsan ḡdé, dyamdyam déesaá áde sébáá'é," dōó ebébtēd épíi'é bó täléd. Ebē melemlem ngáne e'wε bé achád é'piideé mmwaád awē adé nkog. Modmod éebíd-táá échén ebébtéd áte. ⁴ Boḡ a-baányan, nyé pen nyéesaá bad bé mbéb ngáne bad ábe bédé á ehíntén-tē. Né-ó, epun éche Sánḡwéé ápagké éētānē nyé täléd melemlem ngáne nchīb ápagké täléd. ⁵ Nyé baasyāal nyédii bad bé e'nyínen bé ekide, nyébé bad bé bīn ábe é'kénlé. Syánē déesaá bad bé nkuu ké'ε bad bé ehíntén. ⁶ Né-ó, deebág nēe bad ábe bédé nēngáne békúne'. Boḡ syánē détēd pónde déchā-ε éche syánē yäl. ⁷ Nkuu dōó bad békunéé, bad ábe mīm mó-ε mékōbēé, nkuu dōó bēmwákē mīm boḡ mékōbē bó. ⁸ Boḡ ngáne syánē dédtī bad bé bīn ábe é'kénlé, syánē déchā éched yäl. Adúbe ne edāḡge éche édé syánē áte bébē nēngáne mod ahédé mbóté echē bébenlé e'kii ákúten tál á pónde e nzum. E'lyág bé nlém-ε ábe nyéwóo áyāl e e'soosōn ábe nyékudté é'bē nēngáne mod awē ahédé ekóté éche bébenlé e'kii. ⁹ Dyōb déntīi áá móssōn syánē mbwiined ne awesyánē Sánḡwéé, Yesu Krīstā. Enkēntīi'ε áá mīmē meliḡgá mépii syánē. ¹⁰ Yesue anwé á nló mīmēd ábel boḡ ké nzé édé bán syánē dedé á alongé, ké'ε dewédé, débē ne mó. ¹¹ Né-ó, nyéwéd nhóg ne aníníi nlém á abum, nyéwéd-tε nhóg ne aníníi áte ngáne nyébélé'áá bōód.

Elébé ne melenten mé asóg

¹² A-baányan, sēcháa nyé ábe edúbé bwāmbwam wéε bad ábe béwōḡgan nyé. Bōó bélyágte nyé, béyāgtē-ε nyé ngáne alongé áden átāngéné abé nēngáne bad bé Krīsto.

¹³ Nyéchāá bó ne edúbé éche échábé ámīn, nyédāḡ-ε bó áyāle nsón míme bébeléé. Nyébē nsaḡ ne nhóg ne aníníi. ¹⁴ A-baányan, sēlāḡge nyé nén bán, nyélēb bad ábe béebelé chōmchōm. Nyéwéd bad ábe béwóo mbwōg áte, nlém á abum. Nyéwōḡgen bad ábe béewúu áte, nyéwesεn-ne nhóg ne aníníi. ¹⁵ Nyényín nén bán modmod éētīmtēē mbéb áyāl e mbéb. Boḡ pen nyéwane áte pónde ésyāal áwōḡ nlém mbwām wéε nhóg ne aníníi ne wéε bad bésyāal.

¹⁶ Nyébāg menyīḡge pónde ésyāal. ¹⁷ Nyékāne' pónde ésyāal. ¹⁸ Kéchéé éche ébenléde ne nyé, nyésāgnan Dyōb. Mmēn mekan móó Dyōb áhedéé áá nyébele' abé áde nyédii mod nhóg ne Yesu Krīstā. ¹⁹ Nyéētīmtē Edāádāḡ éche Esáá áte áyāle nsón míme ébeléé. ²⁰ Nyéebáá' nkalan á yäl míme Dyōb áhóbé áá nyékal. ²¹ Boḡ pen nyékāg mam mésyāal

míme béhóbéé. Nyéchâñned mam míme béhóbéé míme métâñgéné. ²² Nyéewóó' dyam ábel ne mam míme béhóbéé míme méetâñgene.

²³ Dyõb dën, mó awě abage syánē nsañ ábel nyésañ áyāl e mam mésyāāl. Nyébane edáádāñ ne yāl échên ésyāāl bwám, éewóó' atón dé mbéb ké ahóg á yāl kááñne á pónde echě awesyánē Sāñgú Yesu Krīstāā ápéé. ²⁴ Dyõb áde áchénlé nyé ábele' ngáne áhóbé, ábĕl-le áned.

²⁵ A-baáñyan, nyékāñnad sé.

²⁶ Nyéłentad sé ábesyánē baáñyan bésyāāl, nyéhê bó tâl.

²⁷ Nlāñge nyé á dñn áde Sāñgwéé nén méé nyélāñ enén kálag wéé ábesyánē baáñyan bésyāāl.

²⁸ Nsimé míme awesyánē Sāñgwéé, Yesu Krīstāā mbê ne nyé.

Kálag eché elónténé ébε echě Paalε áténlé Baá Tesalonika Ndibned n kálag

Kálag echě elónténé ébε echě Paalε ântelée bad bé mwembé míme níde á Tesalonika, ehóbe tângene adúbe áde bad bēnwōngē nēn bán epe éche Krístāá ápeé ámpē, émáá ape áte. Paalε antelé bad bé Krísto enén kálag átii bó nsōhten míme bēnwōngē tângene mímén mekan. Mmén mewēmtēn míme baahóg á mwembé-te bēnwōngē, mēmbēl bó donge á bad bēnkwān mekáá áte, bēnkētéd-taá e'boŋ bé nlém ábe donge á bad bé Krísto bēlúmté'áá nēe dyam. Paalε anlúméd bó áte nēn aá, Krístāá ádēhób aá mópag ámpē, ebébtéd ne mod-e-ebébtéd bó bésēbē ape. Ane mod e ebébtéd mó átāngēn Krístāá, alúméd-te kóšne lúmtén aá mó mwēn-éé módē Dyōb. Paalε ansím bó etúu áte aá bédii bēwēd ádab adúbe áte kénéé békudéé ndutul ne metake. Ansím-me bó etúu áte ámpē aá bēkwānē mekáá áte boŋ bó mod téé ábele nsón ábel boŋ áhel eche yāl atōgen, melemlem ngáne mó Paalε ne bad ábe bōōbōō bébele nsón.

Nkabtéd n kálag

Ndibned n kálag 1.1-2

Mekēnag ne e'wéd bé nlém á abum 1.3-12

Elébé tângene epe éche Krístāá 2.1-17

Elébé tângene abé á bad bé Krísto 3.1-15

Nsógten n kálag 3.16-18

¹ Mε Paalε, nchoo ne Sailasε bó Timotiε, me-éé ntenle' nyé enén kálag. Ntenle nyé bad ábe bédé á mwembé míme níde á dyad á Tesalonika, nyé ábe nyédé bad ábe Dyōb Titée awêd, nyébé-'ε bad ábe Sāngú Yesu Krístāá. ² Nsimé ne nsan míme Dyōb Titée ne míme Sāngú Yesu Krístāá mbē ne nyé.

Dyōb dékād bad nyaa echě etāngéné

³ A-baányan sētāngéné nēe sésāgnanné Dyōb áyāl echēn pōndé téé. Etāngéné bán sébel nē áyāle adúbe ádēn ákwōge, akwōg ne akwōg, edānge-'ε éche nyéwōnné nhóg ne aníníi chό-'ε ékwōge'. ⁴ Né-ōó, átínté e mwembé n Dyōb, sébēn sēkumne nyé ekáá á tāl tângene awēsēn áde nyéwéséné ne adúbe áde nyéwóó, ataged áde bétagtéé nyé ne metake mésyāāl míme nyékudéé.

⁵ Mmén mekan mésyāāl mēlúmtē' nēn bán nyaa eche Dyōb ákáadtéé etāngéné. Mmén mésyāāl mó-'áá mékōŋ boŋ Dyōb átéd nyé nēe bad ábe bēkwógnédé ábe áwē nkamlēn. Mmē nkamlēn móó níkáá boŋ nyékudé metake. ⁶ Dyōb ábele mekan nyaa echě etāngéné. Bad ábe bébele' boŋ nyékudé' metake, Dyōb dépiinéd bó metake. ⁷ Dyōb débēl nyéekudté metake ámpē, ábēl-le sé-'ε ámpē séekudté. Nēn débēnléd áde Sāngú Yesuε ábīdtē ádyōb ne éche ángel é ngíne, muú míme níchodne-'ε mēlānnéd bó. ⁸ Akōgsēn bad ábe bēbáá Dyōb á yāl bēbán-'ε áhíd nkalan ní bwām míme níhóbe tângene awesyānē Sāngú Yesuε. ⁹ Akōgsēn bó ne metake míme mēbē á ngíndé ne á ngíndé. Béebáá wēε Sāngwéé adíi, béenyín-naá ngáne éche ehúmé épédé achab ámín. ¹⁰ Ade ápeé échē epun, bad bé Dyōb bébe mó mekēnag, bad ábe bēédúbpe bésyāāl-le, bēnyāg bwāmbwam. Nyémpē nyéēbē átínté e ábēn bad áyāle nyēndúbé nkalan míme sénlāā'ε nyé.

¹¹ Abé áde mímén mekan mésyāāl médíi sé á nlém-té dōó ákáá boŋ sékānnād nyé. Sékāne bán ádeD Dyōb ábel nyékwōgned ákud bwēm é' bwām ábē áhēdeé nyé ábele apwēd áde apwédé nyé ábē ábē bad. Sékāne-'ε bán ábenled eche ngíne ábel boŋ mekan mé bwām mésyāāl míme nyéhēdeé, adúbe áde nyédúbpe Krístāá nyékud mó. ¹² Sékāne nēn ábel boŋ dīn áde awesyānē Sāngú Yesu Krístāá áwōŋ edúbé átínté echēn, nyé-'ε ámpē

nyéeküd edúbé áyāl echê. Nsimé míme ádeð Dyöb ne míme Sánjú Yesu Krístæ, móo mébël bon nén ábenled.

2

Mod-e-ebébtéd äpë

¹ Bəəb-pəə a-baányan, sêtenle nyé tângene epe éche awesyánē Sánjwéé, Yesu Krístæ ápeé ámpē ne aladen áde déladnéé ábē ne mó. Ncháa nyé nén meé, ² nyéewámsán apuudted á mewēmtēn, ké'ε nyéetédnád áte ahób áde bad béhóbéé bán Epun éche Sánjwéé é máá ape. Kapóg bad béwēmtan bán sēnhób ádén akan áde séhóbé'áá mam míme Edəəðəŋ élyágté'áá sé aá séhób, ké'ε áde sékánlé'áá nyé nkalan mí bwám ké'ε bán sēntelé nyé mó á kálag-tê. Bon sēnkēmbēnlé nê. ³ Nyéēmwāg-se mod ábenléd nzii ké póg ádog nyé. Ayāle Epun éche Sánjwéé ápeé éepaá káəŋne á pónde echē mpuuted ní ngíne mépeé á nkōŋsé, mod awē mó-ε adé ebébtéd anyinned. Dyöb á máá atíí aá ane mod äkë á ehyán é muú. ⁴ Atyēēmēn kéchéé éche bad béchəgēé bán dyöb ké'ε kéchéé éche bad bébagéé edúbé, ábānē-ε eche yāl ámín echáb. Asəl, ádyēē-ε ásē káəŋne á ndáb e Dyöb, áchəgē-ε yāl aá móō móde Dyöb. ⁵ Nyéēchatán nén bán áde míbédé ne nyé menláá nyé mímén mekan. ⁶ Nyébíí dyaam áde áchəŋgé ane mod bon eépédé bəəb. Adé dyaam áchəŋgé mó ábel ápe á pónde echē etəŋgéné. ⁷ Mekan mé' ekoŋned mé ebébtéd mémáá abooted dé abenled. Ane awē achəŋgé mímén mekan ábel bon méebēnlád bəəb, mó ábē acháá mó káəŋne á pónde echē Dyöb débēnle bon áhide. ⁸ Ene pónde-aá mod a ebébtéd anyinnēdtē. Adíí mod awē Sánjú Yesu é awūū'é ne echē pemε e nsəl, abébed-tε mó apen áde yāl épenné mó áde ápeé. ⁹ Mod-e-ebébtéd äpë ne ngíne eche Satanε. Ábelé nsón mé edogké álúmed eche ngíne, ábelé' e'chemléd ne menyáké nyaa ne nyaa. ¹⁰ Ábenléd-tε medogké mé ebébtéd nyaa ne nyaa wéε bad ábe ádāb alonjé débōō'é. Adāb alonjé débōō áyāle bēmbāŋ mbále akob, ábel bon békud e'soóson. ¹¹ Né-əə, Dyöb dēmbël bēwōŋ mewēmtēn mé mewusé mé ngíne ábel bon bédúbe metóm. ¹² Nén débël bad ábe bēedúbpe mbále bon bétimé' bēwógé menyinje ábel mbéb, béküd nkógēn.

Dyöb ápwédé nyé ákud e'soóson

¹³ A-baányan, nyé ábe Sánjú Yesu é adáá, sētəŋgéné sēsāgnān Dyöb pónde tée áyāl echēn. Sēsāgnan mó áyāle apwédé nyé bad bé Tesalonika ábē bad bé'só ákud e'soóson á ngíne e Edəəðəŋ éche Ésáá ábel bon nyébē ábē bad ábe bésáá. Ámbël-le nyéküd e'soóson adúbe áde nyédúbpé mbále. ¹⁴ Apwédé nyé ákud e'soóson mbwiined ne nkalan mí bwám míme sékánlé nyé. Ábelé nén ábel bon nyémpē nyébē ásē e ehúmé éche awesyánē Sánjú Yesu Krístæ. ¹⁵ Né-əə, a-baányan, mekuu méwúu nyé ásē nyéhíde-ε ayáge áde sékúde, bon sémpē séyáged nyé. Séyágté'áá nyé akale áde sékánlé'áá nyé ne atele áde séténlé'áá nyé kálag. ¹⁶ Awesyánē Sánjwéé, Yesu Krístæ mwēn ne Dyöb Titée awêd, mó awē adəə syánē abēnlédé míme nsimé ábe syánē e'wéd bé nlém á abum ábe béemaá', ábē-ε syánē e'lyág bé nlém ályág nlém áyāl e mam mé bwám. ¹⁷ Awêd nyé nlém á abum awéd-tε nyé áte pónde ésyāəl ábel ne áhób mekan mé bwám.

3

Paale aá bad bé Krísto békānnad bó

¹ A-baányan, tângene mekan mémpēe, nhóbe nén meé nyébē nyékānnad sé nén bán nkalan mí bwám míme Sánjwéé míbē ríkanlad átíntē e bad bēmpēe ríkag á'sō, bad békob-pe mó ne edúbé melemlen ngáne émbēē ne nyé. ² Nyékānne-ε ámpē nén bán Dyöb áson sé á mekáá mé bad ábe bēbébé nlém ne á mekáá mé e'bébtéd é' bad, áyāle saké bad bésyāəl ábe bēwóge nkalan mí bwám bédúbpé mó. ³ Bon Sánjwéé ábele' ngáne áhóbé aá móōbël, áwêd nyé áte ákāā-ε nyé ábel bon Satanε éēbēlē nyé ebébtéd. ⁴ Sēsúme nlém nén bán Sánjwéé ábël nyébēl kéchéé éche séləŋgé nyé bán nyébel, nyéēbē nyébelé-ε chó.

⁵ Sǎngú Yesu Krístəə mwën ábel nyésònten ngáne Dyöb ápédé nyé adəŋ, nyéwəsən-ne melemlem ngáne ânwəsénné.

Paale ad mod atəngéné nsón abel

⁶ A-baányan, sésime nyé etúu áte á dǐn áde Sǎngú Yesu Krístəə, nén bán nyéədölē bad bé Krísto á yǎl ábe békwané mekáá áte bééhídē-’ε ayáge áde séyágté nyé. ⁷ Nyé bën nyébíí bán séē nyétəngéné ahənten. Sənkənkwané mekáá áte áde sébédé ne nyé. ⁸ Sənkəndyáá chǒm é mod éche séəsábréé, boŋ pən sēbelé’áá nsón ne ntù ní ngine, nkúu ne mǔte ábel boŋ séētágtē nyé modmod. ⁹ Sēbelé’áá nén saké nén bán sēnkənwóngé kunze áláa nyé nén bán nyéwóngen sé. Boŋ sēbelé’áá ábel boŋ kéchéé éche sébeléé ébê nēngáne elánsén éche nyémpē nyétəngéné ahíd. ¹⁰ Ade sébédé ne nyé, séyǒgké’áá nyé etúu asím áte nén bán, “Mod awě abáá nsón abel, béebagé mó chǒm éche ádyē.” ¹¹ Séhóbe nén áyāle séwógé nén bán donge á bad bédé átíntē echēn ábe békwané mekáá áte, béebeléé chǒmchǒm, béhāg-kε nsəl áyāl e mekan mé bad. ¹² Echén ndín é bad sésime bó etúu áte, sēlānge-’ε bó á dǐn áde Sǎngú Yesu Krístəə nén bán bébwəg yǎl, bébele nímab nsón ákud ndyéed e epun é bǐn. ¹³ A-baányan, nyéekómé’ ábel mboŋ. ¹⁴ Nzé mod abáá chǒm éche sétélé á kálag-tē wén ahíd, nyébane mó mǐd á yǎl. Nyéewóó’ dyam ábel ne mó ábel boŋ ákwāg. ¹⁵ Kénê, nyéetédé mó néε mod a ekǒyí. Boŋ pən nēngáne awen mwānyan a Krísto, nyéláa mó bán átéd pǒndé.

Melenten mé asóg

¹⁶ Sǎngú Yesuε mwën, mó awě abage syánē nsan, ábe nyé nsan pǒndé ésyāəl ne á menzii mésyāəl. Sēkəanne-’ε bán mwën ábê ne nyé moosyáəl.

¹⁷ Mε Paale, mmən-εé ntelé nímén melenten ne échēm ekáá. Nén dǒo áde nēngáne e’chem áyāl e échēm kálag ésyāəl. Nê dǒo nteléé kálag. ¹⁸ Nsimé míme awesyánē Sǎngwéé, Yesu Krístəə, mǐbê ne nyé moosyáəl.

Kálag e'só echě Paalε áténlé Timotiε Ndibned n kálag

Timotiε abédé kódemod echě endúbé Krĭstəə. Ambíd á Esia Mainə. Nyaá abédée mmwaád a Israel, sáá-'ε mod a Grikia. Ahōηné'áá Paalε ábelé-'ε nsón n Dyōb ne mó. Kálag e'só echě Paalε áténlé Timotiε ekoo' metón meláán ahób.

Dyam dé'só, ene kálag esíme bad etúu áte átéd pónde ne ayáge dé metóm áde abédé á mwembé-te. Adén ayáge dēnladtén mekan níme bad bé Israel béhídé'áá ne níme bad ábe béesě bad bé Israel béhídé'áá. Adē ayáge abédé nén bán nkōηsé níme bad bédíí áte nídé ebébtéd, bán nzé mod ákūd-te e'sooson atáηgéné abíí mekan mé e'koηnéd ábelé-'ε mekan nēηgáne ákii donge á ndyééd ne ádyεε ésebán mod awóo' mmwaád ké'ε mmwaád awóo' nchóm. Enén kálag ehóbe ámpē ngáne bad bétáηgéné mwembé alyáged, ngáne bétáηgéné Dyōb edúbé abε, ne nyaa e abé echě bad ábe belyágte mwembé ne ábe bēwōηgan á mwembé-te bétáηgéné awōη. Asóged, Paalε alébe Timotiε ngáne átáηgéné mbəlede awe Yesu Krĭstəə a bwám abé ne nsón níme átáηgéné abel átíntē e bad ábe bédúbpé Krĭstəə.

Nkabted n kálag

Ndibned n kálag 1.1-2

Elébé tāηgene mwembé ne bad ábe belyágte mó 1.3-3.16

Timotiε akudé elébé tāηgene níme nsón 4.1-6.21

Paalε alómmé Timotiε melēnten

¹ Mε Paalε, mε-εé ntelé enén kálag. Ndíi mbapεε a nlomag awě Yesu Krĭstəə. Ndake echě nkúdé ábel nímē nsón ehúú ne Dyōb, mó awě asó syánē áyāl e mbéb, ehúú-'ε ne Yesu Krĭstəə, mó awě adé syánē e'lyáηg bé nlém. ² A-Timoti, wε-εé nitenléé enén kálag. Edíi nēηgáne awem mwān mwēn, adúbe áde édúbpé Krĭstəə. Nsimé, ngəl ne nsan níme nhúú ne Dyōb Titée awēd ne Yesu Krĭstəə, Sāηgwée awēd mbê ne wε.

Paalε alébe Timotiε tāηgene

bemelēede bé metóm

³ Ade nkágé'áá á mbwóg e Masēdonia menláá wε mée élyāη hē á dyad dé Efesus ábel boη weémwāη wée donge á bad belyágte' ayáge áde déetāηgene. ⁴ Weémwāη-ke-se ábē bad bēbēbtē pónde ákal póle éche éesě mbále ne póle éche ehóbe tāηgene ábāb betaa ábe mod éehelée-se atóη. Nzé belyágte échē ndín é póle épεεne mpentēn, éēwōηgānnē bad áwōη alongé áde álúmte bán bédúbpé Dyōb. ⁵ Nzəm echě enkāη boη nláá wε mée éyágte bad ayáge áde átáηgéné edíi ábel boη bad bédəη nhóg ne aníníí. Etáηgéné edāηge awōη éche ébídē' á nlém níme nsáá, nlém níme mbíí dyam áde átáηgéné ne áde déetāηgene, mbíí-'ε adúbe áde áde mbále. ⁶ Donge á bad béēhídēē nímén mekan, nē ábelé bépánē nzii ahób áde béhóbēé e'kúkú é' mekan. ⁷ Abē bad bēwóo nlém áte ábē bemelēede ábe belyágte mbéndé é Dyōb boη béēsōηtεnεé mekan níme bēlāηgée bad, béēsōηtεnεé-'ε mekan níme béhóbēé bán békóo abíi.

⁸ Debíí nén bán mbéndé eboó nzé bad bēbenlad chó ngáne éhēdnad-té. ⁹ Debíí'ε nén bán Dyōb déebelée mbéndé áyāle bad ábe bébele' ngáne áhēdeé. Boη Dyōb ábélé mbéndé áyāle bad ábe béēhídē mbéndé ne bad ábe béebelé' ngáne áhēdeé. Abelé mbéndé áyāle bad ábe béewóo Edāədāη é Dyōb áte, ne bad ábe bébele mbéb. Bébélé mbéndé áyāle bad ábe béewóo mbwóg n Dyōb áte, ne ábe béhóbe Dyōb mekan mé mbéb áyāl. Dyōb ábélé mbéndé áyāle bad ábe bēwúe' ábab besáá ne benyaá, ne bad ábe bēwúe' bad bēmpēe. ¹⁰ Bébélé mbéndé áyāle bad ábe békábe mesón, baachóm ábe bēnaηnad baachóm bēmpēe, bad ábe békóbe bad boη bēsóm bó nēe betāη, bad ábe bēkale metóm,

bad ábe bémwâg melě mé metóm á pónđé e nkáásé ne bad ábe bébele' kéchéé éche éesě nchoo ne ngáne ayáge á bwâm áhóbéé. ¹¹ Adě ayáge adě nchoo ne nkalanj ní bwâm níme Dyöb ábágé me ákale bad. Mmē nkalanj ní bwâm níhuú ne Dyöb dé ehúmé áde bad békenéé.

Nságnen áyāle ngal e Dyöb

¹² Nságnan Yesu Krístəə, Sáŋgwéé awēd, mós abage me ngine ábel nímmēm nsón. Nságnan mós áyāle anyín áde anyíné aá mēbēl mós nyaa eche etāŋgéné, ápwēd-te me ábele mós. ¹³ Ambel nē, kénéé edíí bán ngen e'só nhóbé'áá mós mam mé mbéb áyāl, nítagté bad ábe bédúbpé mós, mbēnlád-te e'yale bé mbéb áyāl echē. Bonj Yesu Krístəə anwóg me ngal áyāle menkēmpaá adúbe awónj, menkēmbíí-'aá chōm éche mbéleé. ¹⁴ Sáŋgwéé ambě me níme nsimé níme méesě ahəgten, ábēl ndúbé Krístəə, ábēl-'e aá rílúmed bad bēmpēe edəŋge áyāle dedé nhóg ne Yesu Krístəə. ¹⁵ Yesu Krístəə ampě a nkōŋsé ásonj bebel bé mbéb. Mmēn-ne mbédé mod awě atómtánnáá mbéb ábel tómaa moosyáál. Enén póle edé mbále detāŋgéné-'e chó akonj dé adúbe. ¹⁶ Bonj Dyöb dénwōg me ngal áyāle ahedé'áá aá Yesu Krístəə álúmed aá níme nwesen méewóó'é asóg áyāl e me awě ntómtánnáá mbéb ábel tómaa moosyáál. Nén dēmbēnléd nēŋgáne elānsén wée bad ábe bédúbē, békūd-te alonjé áde déemaá'. ¹⁷ Ehúmé ne edúbé bēbē ne Dyöb á ngíndé ne á ngíndé. Mós adé kəŋ echē edé á ngíndé ne á ngíndé. Mós-'aá adé ane awě bad béenyínnēē díđ awě eewág-ke. Mwēmpen-éé áde Dyöb. Ebē nē.

¹⁸ A awem mwān Timoti, mekan níme rílāŋgēé we méé ébel, méđii mekan níme Dyöb dénlāá'é bad aá béhōb bán mébēnléd áyāl echōŋ. Abē e'yale é'wēd we áte. Abēnléd áde ébenladte ayáge á mbále é'bel we ébē nēŋgáne mod awě awane nzum bwām. ¹⁹ Enyín-ne nén wéé móchəŋnēdē ne adúbe adé edúbé Krístəə, ébele-'e mekan bwām ngáne nlém rílāŋgé we. Donje á bad béebeléé ngáne nímaab nlém nlāŋgé bó. Nén ákáká béchénné ádab adúbe béebíí'é wée békagké. ²⁰ Afíntē e bad ábe níhóbéé nē, nhóg adé bán Himenose, aníníí-'e bán Alesandaa. Abén bad ntědté bó á mekáá níme Satané ábel bonj bēbii nén bán éeboó'é áhób Dyöb mekan mé mbéb á yāl.

2

Elébé təŋgene ábe Dyöb edúbé

¹ Dyam dé'só, nwéde we aláa nén méé nyékānnad moosyáál. Nyékānnad bad bēmpēe. Nyékānne nén bán Dyöb álóme nyé bwēm ábe nyétógnéné, nyéságnan-ne mós áyāle mbonj níme ábenléé nyé ne bad bésyāāl. ² Nyékānnad kəŋ é bad ne bad bésyāāl ábe bédé á nkamlen. Nén débēl alonjé áde syānē débē nsanj ésebán mehób méde, débélé ngáne Dyöb áhedeé, débagé-'e mós edúbé á menzii mésyāāl. ³ Akānned bad ábóó. Nén áwógte Dyöb adé ásóó syānē menyíŋge. ⁴ Dyöb áhede aá moosyáál ákud e'soosonj bésōŋten-ne mbále echē Eyale é Dyöb ékaléé. ⁵ Ebyééné nén bán Dyöb ahóg dēmpen dós adé. Mod nhóg mwēmpen-naá adé awě apēene Dyöb ne baányonj á nchemten. Ane mod adii Yesu Krístəə. ⁶ Ambě adē alonjé áwé á nló ní moosyáál. Ene kwééd echē awédé a nló ní moosyáál enlúmed á pónđé echē etāŋgéné nén bán Dyöb áhede aá moosyáál ákud e'soosonj. ⁷ Ayāle nén dós ákáká bonj Krístəə álōmē me nēe mbapēe a nlomag áke dé akal níme nkalanj təŋgene adúbe á Krísto ne mbále, wée bad ábe béesě bad bé Israel. Dyam áde níhóbéé adé mbále. Meékālēē metóm.

⁸ Né-ó hōm ké áhéé adé bad bé Krísto bēladnéé, nhede nén méé baachóm ábe bēbágé échab yāl ábele Dyöb bényene mekáá ámín bēbage mekáne. Abē bad béētəŋgenéé melíŋgá ahé á nlém káa béētəŋgenéé bad abé ábe bésenle'. ⁹ Nhede-'e ámpē nén méé bebaád bēhāg mesanj níme bad bényínnē nén bán métāŋgéné. Mmāb mesanj métāŋgéné bó yāl akúten bwām ésebán métēde baachóm nlém á abum. Béenabpé esid é nló nyaa echē etómé áte, béehāg bwēm é' gól, béewāá' nsán níme bēbēnlé bán bé meláá mé etógnén, béehāg-ke mbóté éche étómténé nkun abé. ¹⁰ Bonj pen nímmāb mbeltéd ní bwām

ńlúmed nén bán bédii bebaád ábe bébenle Dyöb. ¹¹ Mmwaád atǎngéné ádyēē piib, ásūdēd yǎl bon ǎwōglān ngáne baachóm béyǎgtéé. ¹² Meehóbéé nén méé mmwaád awóó kunze áyáged káa ákamlēn baachóm. Mmwaád atǎngéné ádyēē piib. ¹³ Nhóbe nén áyāle Dyöb dénsēbē Adamē ahəg bon áhəgé' Ifē. ¹⁴ Ebyééné-'ε nén bán mmwaád móó Satanē ándogké bon abóó mbéndé, saké Adamē. Né-óó mmwaád móó ambóó mbéndé. ¹⁵ Bon Dyöb désōn alongé dé mmwaád á pónde e achád nzé adii asumé nlém wéé Krístəə alúmté-'ε edənge ne bad bémpēe, eewóo-'ε atón dé mbéb ké ahóg áyāl.

3

Paale atēnlé Timotiē tǎngene belyáged bé mwembé

¹ Nzé mod ahede aá móbê nlyáged a mwembé, né apwede kase e nsón. Enén póle edé mbále. ² Bəəb-pəó, mod awe alyágte mwembé, atǎngéné abé mod awě bad béehəbēē mekan mé mbéb á yǎl, atǎngéné-'ε dásō mmwaád nhóg awonj.* Abé mod awě akóbe yǎl, abé mod awě adole dyam áte bwām, abé mod awě adélté yǎl áte, abé mod awě akobe beken, abé-'ε mod awě abíe bad ayáged. ³ Eebág mod awě abagé yǎl á amwé á mím, káa mod awě apεene epuutéd. Bon ábê mod awě apwiítédé, ábê-'ε mod awě eésēnlé'. Eebág mod awě atómténé mənə adəj. ⁴ Atǎngéné abé mod awě achǎngé eche ndáb bwām, ábōngē-'ε ábe bán nyaa eché béwōgnéé móó bébagé-'ε móó edúbé á menzii mésyāāl. ⁵ Nhóbe nê áyāle nzé mod eéhele eche ndáb akamlēn, chán-nō áhenlé mwembé ní Dyöb akamlēn? ⁶ Eetǎngeneé se abé mod awě adúbpé Krístəə ekóólé ekóólé. Esebé nê, né ábē kúmbe, chó ébēl ákwε, ákūd-te nkógsen melemlem ngáne Satanē ánkweé bon ákūd-te nkógsen. ⁷ Abád ámpē, ane mod atǎngéné abé mod awě káəne bad ábe béesě á mwembé bébagéé edúbé. Nén débēl éekudtə akwágké éehūn-naá melám níme Satanē áhíínedé mó.

⁸ Bad ábe béwōngan ábel nsón á mwembé, ébê melemlem néε bó. Bétǎngéné abé á bwām awónj, bébē-'ε bad ábe béhóbe dyam ne nlém nhóg. Béetǎngeneé bad ábe ábē bébágé yǎl á amwé á mím, káa bad ábe bédé metəg áyāle mənə. ⁹ Bétǎngéné béhíd mbále eché Dyöb ábeléé bon bad bébíí tǎngene mewēmtēn níme áhedéé aá béwōn ne abé áde áhedéé aá béwōn. Bétǎngéné bébel nê ne nlém níme mbíí chōm éche étǎngéné. ¹⁰ Belyáged bédéhób bán bepwele bad ábe béwōngan á mwembé-te, bétǎngéné bad ábe béhedéé apwede asebe dé asimēn. Nzé bényíné nén bán mod awě bésímné eewóo'ε awusé ké ahóg á yǎl nê ane mod akwōgnédé ábel níme nsón. ¹¹ Káəne ábāb bebaád bétǎngéné abé á bwām awónj. Béebāg bebaád ábe béhóbe bad ámbíd, bébê bebaád ábe békóbe yǎl, bébē-'ε bebaád ábe bad béhele-se bésūm nlém á yǎl ne kéchéé éche bébeléé. ¹² Mod awě awōngan ábel nsón á mwembé atǎngéné dásō mmwaád nhóg awónj. Atǎngéné abé mod awě abōnge ábe bán ne bad bémpēe ábe bédé áwe ndáb bwām. ¹³ Nhóbe nê áyāle nzé bad ábe béwōngan ábel nsón á mwembé bébele nsón bwām, bad bébe bó edúbé. Nén débēl béwōn nlém áhób tǎngene adúbe áde béwóó ne Yesu Krístəə.

Dyam dé e'kojnéd áde dēntīm abyēn

¹⁴ A Timoti, kénéé édíí bán nwóó nlém ápe áwōn mwāmpīn pónde, ndii ntenle wε enén kálag. ¹⁵ Ntenle wε nímén mekan níme étǎngéné abel ábel nén ké meélyəge ape, ehle ebíí nyaa e abé eché bad bé Dyöb bétǎngéné awále. Bad bé Dyöb bóó bédé mwembé ní Dyöb, Dyöb áde-'ε á alongé. Mmê mwembé móó rídé nēngáne akon ne nsáaned níme ríchǎngé mbále Eyale é Dyöb bwām. Ahed dō-'aá ene mbále ébwógnédé. ¹⁶ Dyöb ábélé syāā debíí nén bán níme nkalaŋ ndé etógnén bwāmbwam. Ndé nén bán: Krístəə ampě, abé-'ε moonyonj, Edəádəj éche Esáá énlūmed sé nén bán adii Mwān a Dyöb, ángel-le ényīn mó.

* **3:2** Atǎngéné-'ε dásō mmwaád nhóg awónj káa atǎngéné dásō mwaád awonj ngen póg ne ngen ésyāāl káa mod atǎngéné dásō mwaád mwēmpēn anaŋned.

Bênkalé bad bé nkõṅsé bésyāāl, béndübē-’ε mó.
Dyõb dêmpuúú mó ákē-’ε ádyõb ne ehúmé ésyāāl.

4

Paale alébé Timotiê tâṅgene bemeléede bé metóm

¹ Edáádāṅ éche Esáá énhõb bwám nén aá, nímén mesú donḡe á bad bétédé adúbe á mbále ádāb, bédübpē bad ábe báyáḡte ayáḡe dé metóm. Adén ayáḡe dõõ e’dáádāṅ bé mbéb é’hedéé aá bédúbe. ² Abén bad bébele’ byánán békale mbále bon metóm mõõ békaleé. Nzé báyáḡte chõm éche éetāṅgene belúmte nén bán béēbīí’é nhāṅlén átínté chõm éche étāṅgéné ne éche éetāṅgene. ³ Abén bemeléede bé metóm, báyáḡte bad bán béewõṅné, bán bad béēdyāḡ-ke donḡe dé medyé. Dyõb dēnhāḡ nímé medyé ábel nén bad bēdyāḡ mó. Bad ábe bēbīí nkalanṅ mí bwám, bédübpē mó, bésáḡnanne Dyõb áyāle nímé medyé. ⁴ Abé bemeléede béētāṅgenéé, áyāle kéchéé éche Dyõb áhāḡé ébõó. Nzõm ké póg eésáá ábán donḡe dé medyé. Né-õó, désáḡnen Dyõb akud áde dékudéé ábén bwēm. ⁵ Mod eékīē ndyééd, áyāle Eyale é Dyõb ne mekáne bébele chõ ébonṅ adyé.

Paale alāḡé Timotiê ngáne átāḡéné mbaledé a bwám awe Krīstā abé

⁶ Nzé eyáḡte bad ábe bédübpē Yesue nímén mekan né wēbē mbaledé a bwám awe Yesu Krīstā. Wēwēdnēd-te áte á edáádāṅ-tē áyāl e nkalanṅ nímé édübpē ne áyāle ayáḡe dé eyale é Dyõb áde éhídeé ámbid. ⁷ Weewóó dyam dé abelen ne póle éche élúmte bán bad béēdübpēé Dyõb, ne e’yókél é’ póle. Bon pēn éyáḡke’ pónde té ábel ngáne Dyõb áhedéé aá ébel. ⁸ Edé etógnén mod áyáged yāl e nkõṅsé, áwéd chõ áte. Bon étómténé etógnén abé nzé mod awédé yāl áte ábel ngáne Dyõb áhedéé áyāl e chõm ésyāāl. Débel ngáne Dyõb áhedéé áyāle, Dyõb áhóbé aá mõõbē syánē alongé áde déemaá’, bõõb ne á pónde echē ehúé’. ⁹ Adén dyam áde nhóbé nén áde mbále. Nyētāḡgéné dõ adúbe. ¹⁰ Né-õó, nén dõõ ákáá bon dényõdé, déwanté-’ε yāl áte áyāle delyáḡé nlém ne Dyõb áde áde á alongé. Mõ abage baásyāāl e’soõsonṅ, bwāmbwam bad ábe bédübpē mó.

¹¹ Nyín nén wēé mólāḡē bad ábe bédübpē nímén mekan, wēé mýāḡtē-’ε bó mó. ¹² Weémwāḡ-se modmod anyín wē nkõṅtéd áyāle édíí kódemod. Bon pēn lúmed bad ábe bédübpē abé a bwám ábel bon bõmpē bébel melemlem. Nyaa echē éhóbéé dyam, abé áde éwóó, nyaa echē édáá bad, nyaa éche édübpē Dyõb ne ábel áde wéebeléé mekan mé mbinde ábē nēe elāḡsén wēe bad ábe bédübpē. ¹³ Enyín nén wēé mólāa’ Eyale é Dyõb nzé bad bēlādne á mwembé-te. Elāḡge bó chõm éche échē Eyale é Dyõb éhóbéé, éyáḡte-’ε bó káṅ né mpedé. ¹⁴ Weétēdté nsón nímé Dyõb ábáḡé wē nēe nde, áláa bad mekan nímé Dyõb dēnhõbpē aá éláa bó á pónde eche belyáḡed bé mwembé bēmbānnē wē mekáá á nló. ¹⁵ Belé nímén mekan ne nlém nhóg ábel bon baásyāāl bényín nén bán ebele mó bwám, ekeene-’ε mó á’sõ. ¹⁶ Etõṅ yāl achāá bwám ne kéchéé éche éyáḡtēé bad. Keené’ nē á’sõ, ábel bon Dyõb ásonṅ wē alongé, ásdõṅ-’ε alongé á bad ábe éyáḡtēé.

5

Paale alāḡé Timotiê ngáne átāḡéné donḡe á bad achāá á mwembé-te

¹ Weekánné mod a mbáá áte. Cháá mó melemlem ngáne ehēle-se echáá sóó mwēn. Cháá bad ábe béepede wē kõd nēe baányonṅ bé baachóm. ² Cháá bebaád bēmbáá nēḡgáne ehēléé-se echáá nyoó mwēn. Echāá-’ε ngõndere nēe baányonṅ bé bebaád. Weewõṅné bó mekan mé mesón á mewēmtēn.

³ Bekúd ábe béewóó bad ábe bēnõne bó éwõṅgan bó. ⁴ Bon nzé nkúd achyáá bán káa bán ábe ábē bán, bētāḡgéné mó atõḡen. Nén áde dyam dé’só áde bad ábe bébele ngáne Dyõb áhedéé bētāḡgéné ábel. Abāb benyaá ne besáá bēntõḡén bó, bõmpē bētāḡgéné bó

atogen. Nén áwógte Dyöb menyinge. ⁵ Nkúd awě adé mwěmpen bon eewóo mod awě awōngan mó, wée Dyöb dēmpen dóo ályágeé nlém. Abé ákanne', áhedne-'ε mó nwōngen nkuu ne müte. ⁶ Bon nkúd awě asólté yál á mekan mé nkōnsé, awédé á edáádə, kénéε ádíí á alongé. ⁷ Láá bad bé mwembé nímén mekan ábel bon mod eehóbé bó mekan mé mbéb á yál. ⁸ Nzé mod a Krísto eétoǵné bad bé túmbé ábē, bwāmbwam áde abum a ndáb, né alúmte nén aá móodúbpeé Krístəə. Ene ndín e mod nímē mbeltéd rílúmte nén bán adii mod awě abelé mbéb tómaa mod awě eedúbpe Krístəə.

⁹ Nkúd awě éhele-se etóŋ wée atəngéné nwōngen akud, adii nkúd awě atómé móom mé mwě ntóob. Atəngéné abé-'ε nkúd awě a nwóŋ nchóm nhóg mwěmpen. ¹⁰ Ane nkúd atəngéné abé mmwaád awě bad bényíne bán nime mbeltéd mbóó. Atəngéné abé mmwaád awě apεné bán ámín bwám, abé mmwaád awě akobe beken awe ndáb bwám, abé mmwaád awě asudte yál, ábenlé bad bé Dyöb nyaa eché áwóbpé'áá bó mekuu. Atəngéné mmwaád abé awě awóŋné bad ábe bémbé á ndutul-té, ábē-'ε eche yál ábel mekan mé bwám. ¹¹ Bon weetóo bekúd ábe bédé etum nēngáne bekúd ábe békud nwōngen. Weetóo bó áyāle nzé béwóo esíí áwóŋ bechóm ámpē béebeléé Krístəə ngáne éhednadté. ¹² Nzé béwóo-'ε bechóm bémpēe né békwógnédé ákud nkógsen, áyāle béelontéé akag áde bénhēē nén bán bébelé Krístəə. ¹³ Saá-kaá nē dēmpen, béwóo abé áde béebeléé chóm, béhyóme ndáb ne ndáb. Amín enē béhóbe bad ámbíd, béhāg nsəl áyāl e mekan mé bad, béhóbe-'ε mekan nime bēnkētəngénné ahób. ¹⁴ Né-óó, ndəá meé e'tum bé bekúd béwōŋ bechóm, béchyáa bán, bébōŋge-'ε échāb ndáb. Nén débēl béebeléé mekan nímé bad ábe békóó syánē béhōbēē syánē mekan mé mbéb á yál. ¹⁵ Nhóbe nén áyāle ábén bekúd donge bébóótédé mekan ábel nime Satanε áhedéé aá bébel. ¹⁶ Mmwaád ké ahéé awě adúbpe Krístəə awě awóo bekúd áwē abum á ndáb, atəngéné bó atógen, saké nén bán ápēmted mwembé nímē nted. Nén débē mwembé etál ábóo bekúd ábe béewóo bad ábe bébōŋge bó.

¹⁷ Mwembé nímé bad bémbáá ábe bélyágte bó bwám edúbé ne nsábe, bwāmbwam ábē belyáged ábe bébele nsón mé akal ne áyáged Eyale é Dyöb. ¹⁸ Edé nē áyāle éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Weetádé nyag nsəl eche esálte ngun.” Eténlédé ámpē nén bán, “Bebel bé nsón bétəngéné nímab nsábe akúd.” ¹⁹ Weedúbpe mekan nime bad béhóbéé belyáged bé mwembé áyāl, éetóméé né mbóŋ ébe káa éláán étyéémé nén bán nē áde mbále. ²⁰ Nzé mod ámbáá a mwembé abelé mbéb, káné mó áte á'sō é' mwembé ábel bon bad bémbáá bémpēe bébāŋ mbéb ábel. ²¹ Nlāŋge wε á'sō é Dyöb ne Yesu Krístəə ne á'sō é ángel éche épwédndédé meé ébel chóm eche étəngéné ábel, ésebán ekwognad modmod. Weétímē-'ε modmod ámbíd. ²² Weewámsán mod mekáá abán á yál áwóged mó mod a mbáá a mwembé. Nzé ebélé nē bon ane mod atímé mbéb ábel, ne wēmpē ebélé mbéb. Mmōŋ weébēlē mekan mé mbinde. ²³ Weemwág mendíb mwěmpen ámpē. Mwág mwā ním ábel nén abum áde ákwaglan wε áte pónde ésyāēl ámaa.

²⁴ Donge á bad bébele mbéb á nhéné nime moosyáál ábíí, békāād-te bó. Abíníí-'ε bébele mbéb á mesəəm-tē nime bad béébíí'ε káŋ né behédé áte. ²⁵ Melemlem nē dóo donge á bad bébeléé mbon nime mbyééné ne moosyáál. Bémpēe-'ε bébele mbon a mesəəm-tē nime bad béébíí'ε káŋ né behédé áte.

6

¹ Bad ábe bédé betāŋ bésyāēl bétəngéné bébage bad ábe bédíí ásē echāb edúbé ábel bon modmod eehóbé Dyöb mekan mé mbéb áyāl, eehóbé-'ε ayáge ádēd mam mé mbéb áyāl. ² Betāŋ ábe bédé ásē e bad ábe bédúbpe Krístəə béewēmtān bán ngáne ábab besáá bédíí bad ábe bédúbpe, béetəngenεé bó edúbé ábe. Bétəngéné bó ábele tómaa ngáne behélé'áá-se bébēlē bad ábe béedúbpe Krístəə. Bétəngéné ábel nē áyāle ábab besáá ábe bébenléé bédíí bad ábe bédúbpe Krístəə bébé-'ε bad ábe ábāb bembələde bédáá-'ε.

Paale ahóbe tângene ayáge dé metóm ne nhon nime ntângéné

Eyágte bad nímén mekan éwêd-te bó nlém á abum áhíd mó. ³ Donje á bad bédé ábe béyágte' ayáge áde déetângene. Adab ayáge déesaá melelem ne ayáge áde awed Sângú Yesu Krístaa áde ayágte bad ábel ngáne Dyöb áhedeé. ⁴ Abê bad bélóné ne kúmbe, béebíi-'aá dyamdyam. Nyaa echê ábê bad bédáá mpenten mé e'yale ne nselag edii bó née nkole. Nén ápeene kónjí átintê echâb, ápeené mehób átintê echâb, bad behôbê-'ε baáb mehób mé mbéb áyâl, béwôñnê nhóg ne aníní mewêmten mé mbéb. ⁵ Nén ábele-'ε bépentan pónde té nyaa echê béehelée-se bébíi chòm éche étângéné. Béehelée-se bésóñtên chòm éche édé mbále ne éche éesë mbále. Béwêmtan bán nzé bébenle Dyöb, né bébê nhon. ⁶ Bon mod äbê menyinge bwâmbwam nzé ábele' ngáne Dyöb áhedeé nzé atéde-'ε aá kéchéé éche mowóó ékwógnédé mó. ⁷ Depedé á nkôñsé, deépeeneé chómchóm, nzé dewédé-'ε, déeswéénné chómchóm. ⁸ Né-òó, nzé dewóó ndyééd eche dédyâgkê ne chòm éche déhâgkê á yâl, né nê ákwógnédé syánê. ⁹ Bon bad ábe behede nhon asud, bébelé behún á mekagsen-tê, bébé ngáne bad ábe békwédé melám. Bébelé behédé mekan ábel híin nime mééboo ne mekan híin nime méébonne bó. Nén ábele bétage bwâmbwam. ¹⁰ Mod ké ahée awê awóó nlém áte bwâmbwam ábud mone awón, ábelé ábelé' e'bébtéd é' mekan ákud nímé mone. Nê ábelé donje á bad bétédte ádúbe Krístaa, békúde-'ε ndutul híin á nlém tê.

Paale abage Timotié elébé

¹¹ Bon we, á-Timoti, mod a Dyöb, bán ábê e'bébtéd é' mekan. Nané mekan ámbid nime métângéné á'sô é' Dyöb, édâñ bad, éwesan pónde ésyāäl, épwiited-te. ¹² Wéd yâl áte ébê ésum nlém wée Dyöb ébenle-'ε mó. Alonje áde déemaá' áde Dyöb ábágé we, wéd dó achâñned. Dyöb dêmbë we áde alonje áde wénhōbpê á'sô é' bad híin weé módübpê Krístaa. ¹³ Á'sô é' Dyöb, mó awê abage bwem ésyāäl alonje, ne á'sô ábe Yesu Krístaa, mó awê ankal mbále á'sô wée Pontus Paylede, nlânje we nén meé, ¹⁴ ébele chóm ésyāäl ngáne Dyöb áhóbé aá ébel, káñne pónde éche awed Sângwéé, Yesu Krístaa ápéé. ¹⁵ Apé á epun éche Dyöb Titée átíídé aá ápe, Dyöb ane awê ábê bad bébageé mekenag. Mwêmpennaá adé Nkamlene a mbáá a nkôñsé rísyāäl. Mó adé Kâñ e kâñ ésyāäl abé-'ε Sângwéé a besângwéé bésyāäl. ¹⁶ Mwêmpen-éé awóó ngine ábê á alonje á ngíndé ne á ngíndé, adé-'ε á e'nyínen bé ekíde ábe é'pene bwâmbwam nyaa echê modmod éehelée-se ápê benben. Mó adé ane awê modmod éenyínēē mbêd, modmod éhēlēē-'ε-se anyín mó. Edúbé ébê ne mó, äbē-'ε á nkamlen á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nê.

¹⁷ Síim bad ábe bédé nhon etúu áte nén weé béekumé ekáá á tâl, béesumé-'ε nlém áyâl e nímāb nhon, bwem ábe é'maa', bon bésim nímāb nlém wée Dyöb. Mó adé ane awê abage syánê chóm é'syāäl éche détógnéné ábel bon débê menyinge. ¹⁸ Láá bó weé bébele mbon áwóngen bad, ngáne bad ábe bebúde mone awón bébâgkê nhon, mekan mé bwâm nime bébeléé mbê nímāb nhon, béwôñ-'ε nlém áwóngen bad ne kéchéé éche Dyöb ábágé bó. ¹⁹ Nzé bad bébele nén ébê nêngáne békóñgé nímāb nhon ádyōb. Nén débê nêngáne nsáaned nime rísúmnédé bwâm ábel bon rísógtên mekan nime méhúé' á'sô ábel békud alonje dên áde ákóñté alonje abé.

²⁰ A-Timoti, nsón nime Dyöb ábágé we tón mó acháa. Weewóó pónde ne mehób nime bad behóbéé nime méewôñgân ábe Dyöb edúbé, ne mehób nime donje á bad behóbéé bán chóm ehóg édé mbále, bad bémpēe-'ε behôbê bán chóm émpēe chóó édé mbále. Bon bó moosyāäl bébele awusé nzé behóbe bán, “Me-éé ndé mod awe abíi.” ²¹ Donje á bad ábe béwêmtan bán bébíi mam nime médé, bon bën béekoó' é adúbe áde Dyöb á mbále ahíd.

Nsimé ní Dyöb mbê ne nyé moosyāäl.

Kálag eche elónténé ébε echě Paalε áténlé Timotiε Ndibned n kálag

Kálag eche Paalε áténlé Timotiε eche elónténé ébε éhóbe bwâmbwam tângene elébé éche ábageé Timotiε née mod awě búmā bébele nsón n Dyöb ne awě awōngan mó. Dyam áde Paalε ákóó ahób awēd-te ádíi nwεsen. Alébe Timotiε awéde-ε mó nlém á abum aá ábê ábenle' Yesu Krístæ ne nlém nhóg. Paalε akoo Timotiε etúu asím áte aá átéd póndé ne mpentεn mé eyókél míme mééwōngān bad boη rítimé rípuutád bad. Amín e nímén mésyāāl Paalε akamtan Timotiε áyāl e ádē alongé, mó Paalε nyaa eche adúbpé Krístæ, awεsen áde áwesanné, edaηge éche álúmté wée bad ne metake míme ákudéé akal áde ákaléé Eyale é Dyöb.

Nkabtéd n kálag

Ndibned n kálag 1.1-2

Mekenag ne elébé 1.3-2.13

Elébé ne asím dé etúu áte 2.14-4.5

Paalε ahóbé tângene eche nyaa 4.6-18

Nsógten 4.19-22

Paalε alómmé Timotiε melentεn

¹ Me Paalε, mbapεε a nlomag awě Yesu Krístæ me-εé ntelé enén kálag. Dyöb áhede aá ríkal nkalanj tângene alongé áde ahóbé aá dekadé abé áde dédíi nhóg ne Yesu Krístæ.

² A-Timoti, wε-εé rítenléé enén kálag. Edíi awem mwān a nlém. Nsimé, e'boη bé nlém ne nsanj míme ríhúú ne Dyöb Titée ne Yesu Krístæ awesyánē Sāngwée, ríbê ne nyé.

Paalε aságnéné Dyöb, awéde-ε Timotiε nlém á abum

³ Nságnan Dyöb áde mbenléé ne nlém nhóg melemlem ngáne ábêm betaa bébénlé'áá mó. Nságnan mó póndé té áyāl echōη nzé nkāne', nkuu ne müte. ⁴ Nzé nkāmténé ngáne wénsudénné boη échii, mbelé rídāη wε anyín bwâmbwam, âbel boη rílōn ne menyīnge. ⁵ Nkamtan nén meé ekoó Yesu Krístæ adúbe, míme melemlem mé adúbe móo nyoó ambáá, Loise, ne nyoó, Yunise, bómpē bēnwōngē. Bōb-pōó, mbíi meé ádē adúbe dōo wēmpē éwóó. ⁶ Enén nzom chó ekáá boη ríkamtán wε nén meé nde echě Dyöb dēmbεé wε áde mémānnē wε mekáá á nló, ébê ébenlad chó. ⁷ Dyöb déebeléé aá syánē déwōη mbwóg áte ábele mó. Boη pen échē Edáádaη ébage syánē ngíne ábele mó, ébele delúmté bad edaηge, ébele-ε dechāηge échesyánē yāl.

⁸ Né-óó, weewógé e'són áláa bad tângene awesyánē Sāngwée, Yesu Krístæ. Weewógé-ε e'són áyāl echēm kénée rídíi mod a mbwōg áyāl echě Krístæ. Boη pen ne ngíne echě Dyöb ábágé wε, kwentén ákud metake ne me akal áde dékaléé nkalanj mí bwām. ⁹ Dyöb dōo ásóó syánē, achélé-ε syánē ábē ábē bad. Abelé nén saké áyāle dyam áde débélé boη áyāle míme ntíi mēn míme ámbenlé nkōηsé rídēhób bán mbootad. Abage syánē míme nsimé alóm áde alómé Yesu Krístæ á nkōηsé áyāl e syánē. ¹⁰ Bōb-pe, Dyöb álúmté syánē nsimé ape adé Yesu Krístæ, Nsoode awēd ápedé. Abódté ngíne e kwééd, abēnlédé-ε nkalanj mí bwām álúmed syánē alongé áde déemaá'.

¹¹ Dyöb ápwédé me nēngáne mbapεε a nlomag ne meléede ákal míme nkalanj mí bwām. ¹² Enén nzom chó-aá ekáá boη ríkudé mímén metake. Boη meewógéé akwágké ké ahóg áyāle mbíi ane awě rísúme nlém áyāl. Mbíi-ε nén meé ákēá chōm éche ábágé áwēm mekáá káηne á epun é nkáásé. ¹³ Ayáge áde átāngéné áde rí'yágté wε, ékoη dō acháá. Abê nēngáne elāηsén éche étāngéné ahíd. Edúbe Yesu Krístæ, édāη-ε bad bémpēe abé

áde édíí mod nhóg ne Yesu Krístæ. ¹⁴ Edæðaðŋ éche Esáá édé syánē áte, chóo éwōŋgan wε ábel boŋ nkalaŋ mí bwām míme Dyōb ábágé áwōŋ mekáá échāa mó bwām.

¹⁵ Ebíí wεé bad bé Krísto bésyāā́l bémbāŋ με á yāl áde mbédé á mbwóg e Esia. Faygeduse bó Hemogenes bómpē bémbē áfínté e bad ábe bémbāŋ με á yāl. ¹⁶ Nkánne' nén meé Dyōb álúmed ndáb echē Onesiforuse ábē e'boŋ bé nlém áyāle awédé'áá με nlém á abum pónde té. Enkēnkwágénné με aá ndé á mbwog. ¹⁷ Ade ápedé á Roma pēén, ambootéd με ahead kóŋŋ anyín-ne με. ¹⁸ Nkánne meé Dyōb álúmed mó ábē e'boŋ bé nlém á Epun é nkáásé. Mmōŋ ebíí-'ε bwām nwōŋgen míme ábágé'áá με á dyad dé Efesus.

2

Paale ad Timotie atəŋgéné abé sánze e bwām eche Yesu Krístæ

¹ Bōōb-pōō á awem mwān Timoti, nsimé míme Yesu Krístæ ábágé wε, mbê níwede wε áte. ² Mekan míme wénwōgkē néε ní'yágté ekud é bad tŋgene Krístæ, wémpē yágéd bad mó ábe bédé bad ábe bómpē béhele béyágéd bad bémpēe. Bébē bad ábe béyāgēd-te bó. ³ Wémpē ékwentŋn ákud metake, ébē ngáne sánze eche Yesu Krístæ. ⁴ Sánze echē edé á nsón, ebelé éhedé aá mówóged awē mod ambáá menyīŋge, né-ōó eesóléé mekan áte míme bad ábe béesē sánze bébeléé. ⁵ Nyaa empée eche éhele ébēlē Krístæ edé nēŋgáne mod awē anyogte mehélé ne bad bémpēe. Eēhēlēē-se ákud nsábe éetóméé né ahídé mbéndé éche bétíídé ányaged mehélé. ⁶ Mbelé-nzag awē abelé ntū móo atəŋgéné mod a e'só abé ákud mboŋte. ⁷ Dōl mekan áte míme níhóbe áyāle Sāŋgwéé ábēl esōŋtén mó mésyāā́l.

⁸ Kamtén nén wεé Yesu Krístæ ambíd á mbyaa míme Dabide, Dyōb dēmpuúid-te mó áde awédé. Mmén nkalaŋ mí bwām móo níkanléé bad. ⁹ Akal áde níkaléé mímén nkalaŋ mí bwām dōo ákóá boŋ níkudé metake kóŋŋ béhāg-ke με á mehaŋ nēŋgáne mod awe abóo mbéndé. Boŋ modmod éēhēlēē-se ahé Eyale é Dyōb bengōbēngōbē. ¹⁰ Né-ōó, nwēséné metake míme níkudé ábel bad ábe Dyōb ápwédé, bómpē békud e'soosōŋ ábe Yesu Krístæ ábēé bó, bébé-'ε asē e ehúmé éche ébé á ngíndé ne á ngíndé. ¹¹ Enén póle edé mbále, edé nén bán,

“Nzé syánē dewédé ne Krístæ,
né syánē deébé-'ε á alonjé, ne mó.

¹² Nzé dedé dewesan mekan ne mó,
deékamlén ne mó,
nzé debáá mó á yāl
né mó-'ε ábāŋ syánē áyāl.

¹³ Nzé déebēlē' ngáne Krístæ áhedéé aá débēl,
mópēn ábē ábel chōm ésyāā́l éche áhóbe aá móōbēl,
áyāle eēhēlēē-se abāŋ eche yāl á yāl.”

Paale ad Timotie abē mbélé-nsón a bwām

¹⁴ Ebê ébele bad ábe bédúbpé békamtan mímén mekan. Esím bó etúu áte á'sō é' Dyōb wεé béepentán nhóg ne aníní tŋgene e'yale. Ene ndín e ntántén eewōŋgánné boŋ pēn ebébte adúbe áde bad ábe béwóglan. ¹⁵ Wéd yāl áte ábel Dyōb ányín nén aá edé mod a nsón awē eékwágé ábel nsón míme ábeléé, ébé-'ε mod awē ayogte nkalaŋ mí mbále nyaa echē etəŋgéné. ¹⁶ Weewóo dyam ábel ne e'kúkú é' mehób, ne mehób míme méesē etógnén áyāle nzé bad béhóbe échē ndín é mehób, nē débēl bēnabpé mekan abel míme Dyōb déehédéé aá bébel. ¹⁷ Donje á bad ábe béhóbe échén ndín é mehób bédíi Himenose bó Filetus. Mmab mehób médíi nēŋgáne sii eche edyāg mod áte ésebán emaa'. ¹⁸ Bétédte adúbe áde atəŋgéné, bétímé béyogte bán syánē ábe dedúbpé, Dyōb ámáá syánē apuud. Enén ndín e ayáge ebébte donje á bad adúbe. ¹⁹ Boŋ kénē, mekan míme Dyōb ámáá anabe, méehəŋlánné. Awédé mín-naa e'yale éténlédé nén bán, “Sāŋgwéé abíí bad ábe

bédé ábē bad,” éténlédé-’ε nén bán, “Bad bésyāāl ábe béhóbe bán bédé ne Sánḡwéé, bétánḡéné bésóg mbéb abel.”

²⁰ A ndáb e mod ambáá, donḡe á m̄se ádé áde bébénlé ḡól, donḡe sílva, donḡe-’ε ádé áde bépódé ne áde bébénlé hyḡ. Bébēnlad donḡe nzé dyam dé edúbé ádé, donḡe-’ε bēbēnlád pónédé kéhéé. ²¹ Nzé mod ké ahéé asógé mekan mé mbinde abel, ábē nēḡgáne m̄se níme bēbēnladté nzé dyam dé edúbé ádé. Ane mod abelé asán, eche Sán-’ε abēnlad mó. Ane mod abág mbonḡsén ábel dyam á bwám ké áhéé.

²² A-Timoti, weébēlē mekan mé mbéb níme kódébad ébēlé. Bon pen éwane áte ébele mekan níme métánḡéné, ébē édúbe Kr̄stā, édāḡ bad bēmpēe, ébē-’ε nsāḡ ne bad. Ehíde nímén mekan nchoo ne bad bēmpēe ábe békānne Dyōb ne nlém nhóg. ²³ Weewóó dyam ábel ne e’yókél bé mpentēn mmé méewóo-’ε nwōḡḡen ké nhóg áyāl e mod. Ebíí wēé mpentēn nípeene nsēlag. ²⁴ Syánē ábe dedé-’ε bembāledε bé Dyōb deésēnlé. Bon pen, detánḡéné débōḡ nlém ne mod ké ahéé, detánḡéné déyāḡtē bad bwám déwēsán-ne bad. ²⁵ Déyāḡte bad ábe bétyéeman syánē ábel bon bēbíi bán mam níme béhóbeé syánē á yāl méesaá mbále. Déchedēn bó yāl nzé debele nē. Délyḡ nlém nén bán Dyōb débēl bēchēm ádāb awusé bēhāḡlén, bésóḡtén-ne mbále eche eyale é Dyōb ékaléé. ²⁶ Nén débēl debyéé dép̄ bó á nló-te, bēbíid-te Devāle á melám tē. Devāle ammad bó akób ádogé-’ε bó ábel mekan níme áhédé’áá aá bēbel.

3

Paale ahábé t̄ḡḡene ebébtéd éche ébē á e’pun bé asóg

¹ A-Timoti, nhede mēé ebíí nén wēé á e’pun bé asóg, mekan mébē ebébtéd. ² Ene pónédé bad bēbē ábe bédáá chōm, ábe bédáá mōné, ábe bédé kúmbe, ábe bédé epame, ábe bēbēbé nsāl áte, ábe bēewóḡné ábab besáá ne benyaá, ábe bēebagé mesáḡḡen áyāl e chōmchōm, ábe bēebelé ḡgáne Dyōb áhédeé. ³ Bad bēbē-’ε ábe bēélūmtē bad bēmpēe edāḡḡe, ábe bēewóó nlém ní ḡḡal, ábe békale bad metóm áyāl, ábe bēehelé yāl akób, ábe bédé ekan, ábe bēedāw bwám. ⁴ Bēbē ábe békag bad ntúrē, ábe bēwóó ehóhó é abé, ábe bēwēmtan bán bétómténé abé, bēbē ábe bédáá menyḡḡe mé nkōḡsé, bēedāw’ Dyōb. ⁵ Bad bēbē ábe bēlūmtē byánán bēbele ḡgáne Dyōb áhédeé bon bēemwāá bán ḡḡine e Dyōb éhāḡlén ádāb alonḡé. Weékāḡ échén ndín é bad bēnben. ⁶ Abén bad donḡe ádé áde ádoge bad, bésól áwab mendáb bédoge bebaád ábe bēewóó debyéé ábe bēdyēe áwēdte. Ábē bebaád bēbélé mbéb bwāmbwam nyaa eche níme mbéb nídeñlédé bó nēe nted. Mewēmtēn mé mbéb mó ne mós níkamlan bó. ⁷ Bēwóḡlan meyāḡe nyaa ne nyaa bon bēehéléé ayāḡe á Dyōb á mbále abíi. ⁸ ḡgáne Janēse bó Jambres bētánḡēnnē Mosēe bóód, melemlem nē dōó ábē bemeléde bé metóm bētánḡanné ayāḡe á mbále. Mewēmtēn mé mbéb mós bēwóó. Dyōb ábáá bó á yāl áyāle bēetḡḡné adúbe awon. ⁹ Bon bédōḡ bad dásā á esōḡ é pónédé áyāle bad bēchēm échab edimdim, melemlem ḡgáne émbēnlédte ne Janēse bó Jambres.

Paale adii alébe’ Timotis

¹⁰ Bon wēe a-Timoti, ehíde ayāḡe áde níyāḡtē bad bwám, ehíde abé áde níwóó, ehíde-’ε chōm éche níhédeé abel áwēm alonḡé. Ebíí wēé ndúbpe Dyōb, ebíí awēsēn áde níwēsanné, edāḡḡe éche nílūmtēé bad. Ebíí ḡgáne níkáá nlém áyāl e nsón níme mbēléé. ¹¹ Ebíí ḡgáne bad bétāḡtēé me, ebíí-’ε metake níme níkudéé áyāl enē. Ebíí ndín é mekan éche ébēnlédé me á myad mé Antyḡḡ, Ekōniōm ne á Listra. Ebíí ḡgáne mēnkaḡé nlém áyāl e metake níme mēnkudtē áwed. Bon Sánḡú Yesue ansōḡ adēm alonḡé ásē e níme metake mésyāāl. ¹² Ne mbále mod ké ahéé awē abele mekan ḡgáne Dyōb áhédeé abé áde ádíí ne Yesu Kr̄stā, atánḡéné ákud metake á mekáá mé bad. ¹³ Bon e’bēbtéd é’ bad ne bad ábe bédoge’ échab yāl, bēnabpé mekan abel níme métómténé ebébtéd abé, bédogé bad, bad bēmpēe-’ε bédogé bó. ¹⁴ Wēe pen a-Timoti, ébē ébele mekan níme éyāḡké níme ebíí-’ε nén

wεέ médé mbále, áyāle ebíi bad ábe béyágté wε mó. ¹⁵ Ebíi-'ε wεέ se ámwëndemé móbīi chōm éche eyale é Dyōb édíi. Echén eyale é Dyōb chōo ébágé wε debyéé á̄sō̄n̄ten nén wεé Dyōb á̄sō̄o wε áyāle édúbpé Yesu Krīstā. ¹⁶ Chōm ésyā̄l éche bétélé á kálag e Dyōb ehúú ne Dyōb. Ewō̄ngan áyáged bad, éwō̄ngān áláa bad nímab mewusé, éwō̄ngān bad átii mewusé níme bébélé, élāngē-'ε bad ábel mekan níme métāngéné. ¹⁷ Eyale é Dyōb éwō̄ngan ábel bōj mod awē abenle Dyōb ábē mbōjsēn ákwoḡned-te ábel nsón ní bwām rīsyā̄l.

4

¹ A-Timoti, á'sō é' Dyōb ne Yesu Krīstā, mó awē ákād bad ábe bēwédé ne ábe bédé á alongé, á dīn áde mó awē āpē ámbīd abé-'ε nkamlēne a moosyā̄l, nkoo wε nímén mekan aláa mēé: ² Ekale' nkalan ní bwām ké áde bad bédáá mó awóg ké'ε áde bēedā'é. Ebel bēbīi bān chōm éche éhóbéé édé mbále, ébel bésōg mewusé abel, éwéde-'ε bó nlém á abum, éyágte-'ε bad nímén mekan ne nwēsēn rīsyā̄l. ³ Póndé ēpē echē bad bēhedté bān bēwōg ayáge áde átāngéné, bōj pen bēbelé' mekan níme nímab nlém rīlāngé bó aá bēbel. Bemeléde-'ε ábe bédáá bān bēlāngē bó mekan níme bédáá awóglēn bēn ne bēn-naá bēwōglānē. ⁴ Bad bēbān mbále e Dyōb awóglēn, bēbāg metúu áwóg póle é metóm. ⁵ Bōj wε a-Timoti, échāa echōj yāl bwām póndé ésyā̄l. Ewēsēn metake, ébele nsón ní mod awē akanle bad eyale é Dyōb ébele-'ε nsón rīsyā̄l níme Dyōb ábágé wε aá ébel.

⁶ Mē pen, póndé emaa mē ape echē bēbēé mē ngáne nde, póndé emaa mē abé benben áte de ádén alongé. ⁷ Nēe mod a nsón awē Krīstā, nwané nzum e bwām, mmadé nsón níme Krīstā ámbéé mē aá mēbele mó. Nhídé-'ε adúbe nyaa echē etāngéné. ⁸ Bōob-pe, nsábe rīsine mē, níme rīlūmte nén bān mēbele nsón níme rītāngéné ngáne Dyōb áhedéé. Mmē nsábe móo Sāngwéé, mó awē akáadte bad nyaa echē etāngéné ábēé mē á epun é nkáásé. Saá-kaá mmēmpen ábēé mó bōj ābē káāne bad bēsyā̄l ábe bésine' échē epe.

Paale alébe Timoti

⁹ A-Timoti, éwan áte éwāmsēn ape áwēm. ¹⁰ Nhóbe nén áyāle Demase abáá mē áyāl akii á dyad á Tesalonika áyāle adāá mekan mé nkō̄nsé. Kresense akii á mbwóg e Galesia, Tituse mó-'ε ákē á dyad á Dalmatia. ¹¹ Lukase mwēmpen mó adé ne mē. Nzé epag, épēēn Makose áyāle áwō̄ngēn mē áyāl e nsón níme rīwóo. ¹² Nlómé Tikikuse á Efesus. ¹³ Nzé epag, épiinéd mē echem kóte. Mentédé chó á dyad a Troas á ndáb wēe Kaapuse. Epiinéd-te mē nhíbe ní kálag, bwāmbwam ní ngob é nyam. ¹⁴ Alesandaa awe alúe e'kii abelé mē ebébtéd bwāmbwam. Sāngú Yesue ákō̄gsēn mó áyāle mbéb níme ábélé. ¹⁵ Wēmpē étédēn mó póndé áyāle antyéémén sé bwāmbwam áyāle nkalan níme sékaléé.

¹⁶ Ngen e'só eche rītyéémé a nkáásé modmod enkēnkwōgnédte mē. Moosyā̄l ambān mē á yāl. Nkāne nén mēé Dyōb álagsēn bó. ¹⁷ Kénē Sāngwéé ambé ne mē, ábē-'ε mē ngíne. Nén dēmbēl menhēl nkalan ní bwām akal nyaa echē bad ábe bēesē bad bé Israel bēnwōgkē mó. Sāngwéé anhúd-te mē á nsāl ní ngii. ¹⁸ Sāngwéé á̄sō̄j mē alongé áyāl e ebébtéd ké éhéé éche étán mē ákēēn-ne mē áwē nkamlēn ní mín ne nsāj. Edúbé ébē ne mó á ngíndé ne á ngíndé.

Melēten mé asóg

¹⁹ Lentéd mē Priskaa bó Akwilaa, élēnted-te mē abum á ndáb áde Onesiforuse. ²⁰ Erastuse anlyāg á dyad á Kōrinto, rītēdē-'ε Trofimuse á dyad á Miletus, áyāle akō̄nlé'áá. ²¹ Ewan áte ényīn nén wεé mópedé áwēm, ahéb á ngíne ádēhób bān ápag. Yubuluse, Pudense, Laynuse, Klodia ne bānēd bé Krīsto ábíní bēsyā̄l bēlēté wε.

²² Sāngwéé ábē ne wε. Nsimé ní Dyōb mbē ne wε.

Kálag eche Paale áténlé Tituse Ndibned ní kálag

Tituse eebédeé mod a Israel bon antim mod a Krīsto, áwōngān Paale, búmā bébelé nsón ní Dyōb. Paale antelé Tituse enén kálag alyág áde ánlyāgkē mó á mbwóg é Kret ānon nsón ní mwembé. Enén kálag ekoo' metote méléán anon á díd.

Dyam dé'só, Paale akamtan Tituse nyaa e abé echē belyáged bé mwembé bétāngéné awón, tanje ngáne bad bé Kret bēnwōngē abe dé mbéb. Paale alébe-ε Tituse ngáne átāngéné bad nyaa ne nyaa aléb á mwembé-te. Abén bad bédii bechun bé bad, kódebad ne ngōndére, ne betān. Asóged, Paale alébe Tituse ngáne abé á mod a Krīsto átāngéné abé bwāmbwam ábé nsan ne nhóg ne aníní, ábel ekoyí éēbāg, mpentēn méēbāg, nkabén-ne méēbāg á mwembé-te.

Nkabted ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-4

Belyáged bé mwembé 1.5-16

Nsón míme bad téé bétāngéné abel á mwembé te 2.1-15

Elébé ne asím dé etúu áte 3.1-11

Nsógten 3.12-15

Paale alómmé Tituse melēnten

¹ Me Paale, mbālede a Dyōb ne mbapere a nlomag awē Yesu Krīstā, me-éé ntelé enén kálag.

Yesue ampwēd me, alóm-me me ábel bon adúbe áde bad ábe Dyōb ápwédé ákag á'sō ne ábel bon bēbii mbāle tāngene Yesue, bébele' ngáne Dyōb áhedeé. ² Nén ábele bad bé Krīsto bēwōn e'lyág bé nlém ákud alongé áde déemaá', dōo Dyōb, mó awē eekālē metóm ánhābpē aá móobě, nkōhsé rídēhób bán níbootad. ³ A pōndé eche etāngéné-ε Dyōb dēmbel aá bad bēbii níme nkalan. Dyōb dēmbě níme nkalan áwēm mekáá, me-ε níkal mó ne kunze eche mó Dyōb, awesyānē Nsoode ámbéé me.

⁴ Ntenle we, Tituse, awem mwān a mbāle á adúbe áde syānē moosyál déwóo. Nsimé ne nsan míme ríhúú ne Dyōb Titée ne Yesu Krīstā awēd Nsoode, níbe ne we.

Paale ahábé tāngene nsón míme Tituse ábenlé á mbwóg e Kret

⁵ Mentédé we á Kret, mbwóg eche mendib méléhnedé ábel bon étii mekan níme méhednad abel, épwed belyáged bé mwembé dyad té. Ekamtēn ngáne ménlāā'ε we meé ébel. ⁶ Nlyáged atāngéné abé mod awē béheléé sé békóbén awusé. Atāngéné awón dāsō mmwāád nhóg, ábe bán-ne bétāngéné bédúbé Yesue. Bétāngéné abé awón áde modmod éēhēlē-ε ahób aá bēwúú nló áte ké'ε aá bédé epuuté. ⁷ Nlyáged a mwembé nēngáne mod awē ahíde nsón ní Dyōb ámbid, eetāngénéé nēe áwóo awusé á yāl. Eetāngénéé epame abé, ké'ε abé mod awē awāmsan alij. Eetāngénéé-ε abé mod awē abagé yāl á amwé á níim káa mod awē apere epuuté. Eetāngénéé-ε se abé metog. ⁸ Bon pen atāngéné abé mod awē akobe beken abé-ε mod awē adāo akan á bwām. Atāngéné abé mod awē abíe' dyam abel, abé mod awē ábele mekan níme métāngéné, abé mod awē asáá, abé-ε mod awē akóbe eche yāl. ⁹ Atāngéné abé mod awē akoó nkalan ní bwām, nkalan níme bad bétāngéné nlém asum áyāl adúbe ngáne bēyágté mó mó. Nén débēl áhēl bad bēmpēe ahébe áhíd nkalan ní bwām nyaa eche etāngéné áhēl-ε mewusé níme bad ábe bétāngan níme nkalan abided áwed.

¹⁰ Nhóbe nén áyāle bad híin béekwεntεnεé áhíd nkamlεn míme belyáged bé mwembé. Bédii bad ábe behóbe e'yale ábe béewóo nsōηten bédoge-'ε bad. Bad híin ábe býágte enén ndín e ayáge bédii bad ábe bédé á epepé éche éhóbe nén bán bétāηgéné bad ayag. ¹¹ Weémwāg se ábê bad býágte áyāle bébēbte bad bé Krīsto híin ndáb áte ayáged áde býágteé mekan míme béewóo'ε kunze áyáged. Býágte' échē ndín e mekan ábel békud mōné. ¹² Mod nhóg awě ambíd á Krεt se' bōód awě abédé mod a debyéé, anhób aá, "Bad bé Krεt békale metóm pónδέ ésyāāl. Bébébé nlém á abum, bédii bad ábe béehεle nsón, bedyāg-ke ndyééd bwāmbwam." ¹³ Abê e'yale ábe ane mod ánhōbpē áyāl e ábê bad é'dé mbále. Né-óó, bad ábe bédúbpé Yesuε boη behíde ádé ayáge dé metóm, ékoη bó nímāb mewusé aláa ábel bédúbe ayáge áde átāηgéné. ¹⁴ Nén débēl béedúbéé póle é metóm éche bad bé Israel, béehíd-taá mekan míme bad ábe bébáá ayáge á mbále áyāl behóbeé. ¹⁵ Ne mod awě asáá, chōm ésyāāl ésaá boη ne mod awě eekēnle áte ne awě eedúbpe, chōmchōm áyāle nímab mewēmtεn ne nlém méekēnleé áte. ¹⁶ Bad ábe býágte ádé ayáge dé metóm behábe nén bán bébíí Dyōb, boη nímāb mbeltéd rílūmte nén bán béebíí'ε mō. Bébele mam míme bad békóó, béebeléé-'ε ngáne Dyōb áhεdeé, béeheléé dyam á bwām ké ahóg abel.

2

Paale ad Tituse áyágte ayáge áde átāηgéné

¹ A-Titus, éyágte bad ayáge áde átāηgéné. ² Eyáged baachóm bémbáá wεé béchyáá échab yāl bwām, bébele mam nyaa echē bad bébagéé bó edúbé bébē-'ε bad ábe bébyéé' mam abel. Békag á'sō bédúbpε Krīstā, békag á'sō bédā bad bémpēe, békag-ke á'sō béwεsan metake míme békudéé áyāl e adúbe áde bédúbpé. ³ Eyáged-te bebaád bémbáá wεé nímāb mbeltéd rílūmed nén bán bébage Dyōb edúbé. Eláa bó wεé béehōbē nhóg ne aníníí mam áyāl ábébed bó dīn, béebagé-'ε échab yāl á amwé á mīm. Boη éláa bó wεé býágte bad mam míme métāηgéné. ⁴ Bébele nímén mekan ábel boη behel e'tum é' bebaád ayáged ngáne bétāηgéné ábab bechóm ne ábab bán adāη. ⁵ Býáged bó bán bébē bebaád bé e'wóngé bé bwām. Bésum nlém wéε ábab bechóm bēnpεn, býáged-te bó nyaa eche bétāηgéné nímab mendáb abóo bwām, nyaa eche bébēε bebaád ábe bésúdté yāl ásē e ábab bechóm. Nzé bebaád bébele nímén mekan mésyāāl, bad béehóbpé nkalaη míme Dyōb ábágé bad dyam dé mbéb áyāl.

⁶ Melemlem ébel kódebad échāá yāl. ⁷ A mbeltéd nímōη-'ε rīsyāāl, ébele mekan mé bwām nyaa eche bad behídtē nímōη mekuu. Nzé eyágte, chōm éche éyágteé étāηgéné ébé mbále, ébē-'ε mod awě ahíde mekan ámbíd bwām. ⁸ Enyín nén wεé ayáge ádōη átāηgéné ngáne bad béekudté etál áhób wε mam mé mbéb áyāl. Nén débēl bad ábe bétāηgan wε békwāg áyāle nén béekudté nzii áhób syánē dyam dé mbéb á yāl.

⁹ Eyáged betāη nén wεé béwógne ábab besáá á menzii mésyāāl, bébele-'ε mam míme méwōgtē bó menyīnge. Béetāηgenεé néε bépentanné bó. ¹⁰ Béechībnē-'ε bó. Boη pεn bétāηgéné alúmed bán ábab besáá béhele bésūm bó nlém áyāl. Nén débēl bad béwōη mewēmtεn mé bwām tāηgene nkalaη míme Dyōb, awesyánē Nsoode, míme déyágteé.

¹¹ Dyōb álómé nímē nsímé átíntē e syánē abel áde ábélé nzii eche moosyāál áhele ákūd e'soósoη. ¹² Abê e'boη bé nlém é' Dyōb é'yágte syánē áchene mekan míme Dyōb déehédeé aá débēl ne ásóη esíí awóη ábel mekan míme bad bé nkōηsé ábe béebíí Dyōb bébeléé. Eyágte syánē ábel mekan nēηgáne bad ábe bébyéé' mam abel, ábel mekan míme métāηgéné ne ábel mekan míme Dyōb áhεdeé á nkōηsé wén. ¹³ Debele nén ngáne désinεé ne e'lyág bé nlém mam míme mépé échē epun áde ádeε Dyōb, mó awě adé Ngum ne awēd Nsoode, Yesu Krīstā ápéé ne éche ehúmé. ¹⁴ Yesuε ambē eche yāl ákōde syánē ásē e mbéb rīsyāāl ábēl-le syánē debé bad ábe bésáá, debé-'ε ábē bad bēnpεn, ábe béwóo nlém áte ábel mekan mé bwām. ¹⁵ Eyágte bad nímén mekan. Ebeηlad kunze eche Dyōb ábágé

wε, âwéd bad nlém á abum ne áláa bad nímāb mewusé âbel béhəŋlɛn. Weémwāg-sɛ modmod anyín wε nkóŋtéd.

3

Paale ahóbé ngáne abé á bad bé Krīsto átəŋgéné abé

¹ Nlāŋge wε mɛé ékamtɛn bad ábe éyágtɛé wɛé bésuded yǎl ásɛ e benkamlɛnɛ ne ásɛ e bad bémbáá. Wɛé béwógne bó bébé-’ɛ mboŋsɛn ábel dyam a bwām ké áhéé. ² Eláa bó wɛé bééhōbē modmod dyam dé mbéb á yǎl, bébáa’ mpentɛn, bépwiited, béchedɛn-ne moosyǎal yǎl. ³ Ngen e’só syánē bɛn ámpɛ debédé eyókél, deewógne’aá Dyōb, dempǎn nzii, debédéé néɛ betāŋ awōŋ áde déwó’áá esíí áyǎl e mekan mé nkōŋsé, déhedé-’ɛ menyĩŋge mé nkōŋsé. Dekónáá bad, désīdē-’ɛ bad alongé ádɛd ásyǎal. Bad bɛnkɔ́ syánē, syánē bɛn-ne dékɔ́ nhóg ne aníníí. ⁴ Boŋ Dyōb, awêd Nsoode, anlúméd syánē ábē e’boŋ bé nlém ne échē edəŋge. ⁵ Ansōŋ ádesyánē alongé. Saké nsón mí bwām níme syánē dɛmbɛnlé mɛmbɛl boŋ ábɛl nê, boŋ ambɛl nê áyǎle níme nlém ní ngəl. Anlóm Edəádəŋ éche Esáá áwobe syánē mbéb ábel nɛn déchyáad ekóólé. ⁶ Dyōb ábúdé syánē Edəádəŋ éche Esáá abɛ mbwiined ne Yesu Krīstə, awesyánē Nsoode. ⁷ Dyōb abélé nê, ábel boŋ nímɛ nsimé mbɛl dékobned áwe e’só boŋ syánē ámpɛ déwōŋ e’lyág bé nlém nɛn bán dɛékūd alongé áde déemaá’. ⁸ Enén póle echē ríhóbɛé edé mbále.

Nhɛde mɛé ríkōŋ nyé nímɛn mekan aláa ábel boŋ bad ábe bédúbpɛ Dyōb bɛbíí ngáne bɛbɛlé mekan mé bwām. Nɛn dɔ́ ébóó bán débele’, nê dɔ́-aá dépiinéd moosyǎal nsyǎŋ. ⁹ Boŋ nyétɛde e’kúkú bé mpentɛn, akal á póle təŋgɛne ngáne mbyaa mɛmbootédte. Nyétɛde-’ɛ ngabén ne ntāŋtɛn təŋgɛne mbéndé é bad bé Israel. Abɛn bwɛm béɛɛɛnéɛ nsyǎŋ, béesaá-’aá dyam dé abɛlɛn. ¹⁰ Mod té awě ɛɛɛne ngabén átɛnté e bad bé Krīsto, nzé ebagé mó elébé ngen póg ne ngen ébɛ boŋ eewóge wε, weewóó dyam ábel ne mó. ¹¹ Ebii nɛn wɛé ene ndín e mod abébé abele-’ɛ mbéb. Mbéb níme ábélé rílúmte bán akwíde eche yǎl nkáásé.

Elébé ne melɛntɛn mé asóg

¹² Nzé nlómé Atɛmasɛ ké’ɛ Tikikusɛ bó mod nhóg áwōŋ, éwān áte áhyɛ dényín mɛ á dyad á Nikopolis áyǎle áwed dɔ́ rítíidé mɛé mɛbɛ á pónde e ahéb á ngine. ¹³ Ewan áte ábel boŋ Zɛnasɛ, mod a mbéndé bó Apolos béhide ákɛ ekɛ éche béhedéé akɛ. Nyín nɛn wɛé mówōŋgɛnē bó nyaa eche béetógké chǔmchǔm éche bɛbɛnlédte ákɛ. ¹⁴ Ebel-le ábesóo bad báyáge ábel mekan mé bwām. Béwōŋgen ábel mekan níme méhedne bán mod ábel. Bɛbɛlé mekan níme méesɛ dyam dé abɛlɛn.

¹⁵ Bad ábe bédé ne mɛ bésyǎal bɛlɛnté wɛ. Lɛntéd mɛ ábesyánē baányan bé Krīsto bésyǎal ábe bédáó sé.

Nsimé ní Dyōb mbê ne nyé moosyǎal.

Kálag echē Paalε áténlé Filemōnε Ndibned n kálag

Filemōnε abédé mod awě andúbé Krīstəə abé-'ε mod awě awóó edúbé bwāmbwam á mwembé-te. Kapóg abédé á mwembé míme rídé á Kolose. Anwónη ntāη awě béchágé' áá bán Onesimuse. Ane ntāη ansób wée Filemōnε dó-'aá ámbíd e pónké ábómné Paalε. Paalε abédé á mbwəg ene pónké. Paalε mó ankəη boη Onesimuse abé mod a Krīsto. Kálag echē Paalε áténlé Filemōnε, antel chó aá Filemōnε bó awe ntāη bétim ásē, aá mó Paalε mólōme' awe ntāη ámbíd, nén Filemōnε akob mó ámbíd saké áyāle adíi awe ntāη dēmpen boη ákob mó nēηgáne mwānyanη á Krīsto.

Nkabted n kálag

Ndibned n kálag 1-3

Paalε akené Filemōnε 4-7

Paalε acháá' Filemōnε átéd Onesimuse ámbíd 8-22

Nsógten 23-25

Paalε alómmé bad melentεn

¹ Mε Paalε, awě adé á mbwəg á dīn á Yesu Krīstəə, mε-εé ntelé enén kálag. Sé Timoti, mwānyanη a Krīsto awēd, sélōmme nyé melentεn. Sélente' wε Filemōnε, nsón e echoη awēd awě mómpē abele' nsón míme sébelé. ² Sélente' káəηne Afia, awed mwānyanη a mmwaád a Krīsto. Sélente' Achipuse awě mómpē akale' nkalanη m bwām ne ngíne esyāál ngáne sémpē sékalé. Sélente-'ε bānned bé mwembé ábe bēbome' áwonη ndáb. ³ Nsimé ne nsanη n Dyōb Titée awēd ne Sāηgú Yesu Krīstəə, mībē ne nyé.

Edəηge ne adúbe áde Filemōnε

⁴ A-Filemōn pónké téé nzé nkānne', mbelé nsāgnān Dyōb áyāl echōη. ⁵ Nsāgnan Dyōb áyāle nwógé nén bán edəə bad bé Dyōb bésyāāl, esumé-'ε nlém wée Sāηgú Yesu Krīstəə. ⁶ Nkānne' nén mée, nlatén míme syānē déwóó nēηgáne bad ábe bédúbpé Krīstəə, mībél nyékoη mekan mé bwām mésyāāl míme Dyōb ábágé syānē asōηten. Nén débēl ehúme éche Krīstəə ényínned. ⁷ A-mwānyanη, edəηge éche éwōηné bad ábe bédúbpé Krīstəə, éwógté mε menyīηge bwāmbwam éwéde-'ε mε nlém á abum. Ewógté bad bé Dyōb menyīηge.

Paalε ad Filemōnε ákob Onesimuse

⁸ Né-óó, kénéε edíi bán nwóó kunze ákamlen wε á dīn á Krīsto ábel dyam áde étāηgéné ábel, ⁹ edəηge éche nīwánléné wε ébélé ncháa' wε cháán. Mε Paalε, nhóbe nén nēηgáne nchun m mod míme rídé-'ε á mbwəg bəəb á dīn á Krīsto. ¹⁰ Ncháa wε á nló míme Onesimuse. Adíi bəəb nēηgáne awem mwān. Mε-εé nkəə boη adúbé Krīstəə adé abédé á mbwəg hén ne me. ¹¹ Ngen e'só, enkēmbáá wε etógnén. Boη bəəb adé sóo etógnén. ¹² Nlōme' mó ámbíd áwōη bəəb, adíi mod awě rídáá bwāmbwam. ¹³ Mendāη mée ábē ábē ne mε ábel boη áwōηgen mε á etál échōη bəəb áde rídíi á mbwəg hén á dīn dé nkalanη m bwām. ¹⁴ Kénē, meédəə'ε mée rínyáged wε áwógen mε. Boη pen mēdāη mée éwōηgen mε áyāle mmōn edəə mε awōηgen. Né-óó, meéhēlē-se mībél dyamdyam ésebán mmōn ekwénténé. ¹⁵ Kapóg Dyōb dáo dēmbēl aá Onesimuse ápāgned wε á yāl é esōη é pónké, ábel boη nzé atimé ámbíd áwōη ábē ne wε ne abé ásyāāl. ¹⁶ Bootya bəəb, saké ntāη ngēn adíi. Adíi awed mwānned a Krīsto. Ndəə mó bwāmbwam, wε-'ε ámpē étāηgéné mó adəη ké tómaa ngáne rídáá mó. Etāηgéné mó adəη ngáne ntāη awōη, édāη-'ε mó nēε awonη mwānyanη a Krīsto.

¹⁷ Né-ṓ, nzé etédé me nêṅgáne mod awě nyúmō nyêbele nsón, etáṅgéné mó akob melemlem nêṅgáne wékobpé me. ¹⁸ Nzé édé nén bán aběnlé we epandé, ké'ε awánlé we alúm, né mēsābē we. ¹⁹ Me Paale, mměn-εé ntelé nén ne échēm ekáá. Mēsābē we. Bon pen, weéchatán nén weé abel áde mbéle bon ekud alongé dékōlē, édé nêṅgáne wémpē ewanlé me alúm. ²⁰ Né-ṓ, a-mwānyan, ncháá' nén meé éwōṅgen me á dīn á Sāṅgú. Wógéd me menyīṅge á dīn á Krīsto.

²¹ Atel áde rítélé enén kálag ábélé nsumé nlém nén meé, wěbelé me kéchéé éche rílangé we meé ébele me. Mbíi meé wěběl-le ké tómaa ngáne ríhóbé meé ébel. ²² Dyam démpēe áde ríhóbé meé ríláa we ádíi nén meé, é nabned me ton áwoṅ ndáb áyāle ndúbpé nén meé Dyōb déwōg nyé mekáne, abídéd me á mbwōg, ntán nyé ámpē.

²³ Epafraε, awě súmō sēde á mbwōg á dīn á Yesu Krīsto, mómpe alómme nyé melentēn. ²⁴ Kááṅne Makōε, Aristakuse, Demase, ne Lukase ábe syāābō sēbele nsón bómpe bélénté nyé.

²⁵ Nsimé míme Yesu Krīstā mbê ne nyé moosyāól.

Kálag e Hibru Ndibned n kálag

Mod awě atelé enén kálag antel chó áwéd bad bé Krısto nlém a abum áyāl e metake nıme bó donje á bad békúde'áá adúbe áde béndübēē Yesue. Alúmté áte nén aá melē nıme Yesue ápééné métómé melē nıme ménsēbē abé. Alúmté-'e áte ámpē nén aá béēhüntē nlém nén bán Dyöb déelónédte akag áde ábágé. A melē mé'sō nıme Dyöb démwēē ne ábē bad mbwiined ne Mosee, beprise bóó bēbágé'áá Dyöb mendē á nló ní bad. Bon bōób, Yesue mó adé mod a tıntē a bad ne Dyöb abé-'e prise ambáámbáa awe atómé bekal bé'dæódəŋ bé' bōód, atóm ángel, atóm-me káəŋne Mosee, áyāle eche yāl chēn chóó ámbēé néē mendē, ngen póg ne ngen ésyāəl. Höm áde ádíí Atómténé Asáŋ tómaa höm áde beprise bé' bōód bēbágé'áá mendē á nló ní bad, mendē nıme ábágé-'e mékwógnédé.

Nkabted n kálag

Krıtəə mó alúmté bad ngáne Dyöb ákóó abé 1.1-3

Krıtəə atómé ángel 1.4-2.18

Krıtəə atómé Mosee bó Josua 3.1-4.13

Krıtəə adé prise awě atómé beprise bésyāəl á mbyaa nıme Levi 4.14-7.28

Melē nıme Krıtəə nıtómé melē mé'sō 8.1-9.28

Mendē nıme Krıtəə ábágé nıtómé mendē nıme beprise bēbágé'áá bōód 10.1-39

Adúbe atómé chóm ésyāəl 11.1-12.29

Abé áde áwógte Dyöb menyınge 13.1-19

Mekáne mé asóg 13.20-21

Meləntən mé asóg 13.22-25

Dyöb áhóbé wée bad mbwiined ne Mwän

¹ Se' bōód, Dyöb dénhōb wée ábēd betaa, anláá bekal bé'dæódəŋ mam áláa bó. Anhób áwāb ngen ne ngen, ábenléd-te menzii híin áhób áwāb. ² Bon á e'pun bé asóg hén, ahóbe wée syánē, álāŋgē awe Mwän mam áláa syánē. Wée ane Mwän dōó Dyöb ápóó bon áhagé' nkoŋ ní mín ne ní sé. Mó-'aá Dyöb átúidé aá mó awóó nhəgtéd nısyāəl. ³ Ane mwän móó adé e'kin-áte bé ehúmé é Dyöb, mó-'aá alúmtē syánē ngáne Dyöb ákóó abé. Adíi melemlen néē Dyöb-pe ádíí. Ngıne e eyale é nsəl échē ane Mwän ebelé mekan mésyāəl mékag á'sō ngáne métəŋgéné abé. Ahúd áde áhúde syánē á mbéb-te, abelé syánē moosyāəl desáá. Ambíd e nê, andyéé Dyöb á Ngum é ekáá é mbáá ádyöb.

Mwän a Dyöb atómé ángel

⁴ Né-óó, Mwän a Dyöb atómé ángel. Melemlen nê dōó dŋn áde Dyöb áchagé mó aá, "Mwän" atómé dŋn ádāb á "ángel." ⁵ Dyöb déēhōbēē wée ángel ké póg mbēd aá,

"Edíi awem Mwän,
chii, ndíi sóó."

Dyöb déēhōbē'áá wée ángel ké póg aá,

"Mēbē Sáá,

mó-'e abé awem Mwän."

⁶ Bon Dyöb ádēhób aá mólōme' awe Mwän a'só á nkōŋsé-te, anhób ámpē aá,

"Ángel échēm ésyāəl étəŋgéné mó edúbé abe."

⁷ Anhób təŋgene ángel pen aá,

"Abelé éche ángel édé néē epub.

Eché Ángel éche édé ábē bembəledē,

abelé édíi néē muú nıme nıchodne'."

⁸ Bon Dyöb dénhōb təŋgene Mwän aá,

“A-Dyöb,

wεékamlén á ngíndé ne á ngíndé.

Wεékamlén ábōη bad nyaa echē etáηgéné.

⁹ Edəə mam níme métáηgéné, ékōō-’ε mam níme mééboo.

Né-’aá ákásá boη Dyöb, ádoη Dyöb,

ápweδ wε ábé etógnén tómaa baásyāāl ábe nyāābōō nyêdé,

ápweδ-te wε ábé menyīηge tómaa baásyāāl ábe nyāābōō nyêdé.”

¹⁰ Dyöb áhóbé ámpē aá,

“A-Sáη wε-εé ehagé nkōηsé se á mbooted,

nkoη ní mín-ne ndíi abwóg áde éhágné échoη ekáá.

¹¹ Abē bwēm é’syāāl bēpě á asóg, boη wε pen wεébē abé ne abé.

Abē bwēm é’syāāl bémaá ásē néε mbóté.

¹² Wεényag bó áte ngáne bényagεé mbóté,

wεéhāηlén-ne bó áte ngáne béhāηlanné mbóté.

Boη wε pen wěbē ebé melemlēm, ádoη alongé-’ε déewóηgé asóg.”

¹³ Dyöb déēlāηgēē ángel ké póg mbēd aá,

“Dyéé me é ekáá émbáá hén

káāη ne á póndé eche mébenlé

boη ékōgtéd ábōη bad bé ekōyí ámīn ne mekuu.”

¹⁴ Cheé-ō ángel édíí? Edíi e’dəədəη ábē é’benle Dyöb. Dyöb álóme-’ε bó áwóηgen bad ábe békūd e’soósoη.

2

¹ Né-ōó ngáne débíí nímén mekan, detáηgéné kéchéé éche déwógé nlém asum áyāl ábel boη deépānē’ nzii. ² Mekan níme Dyöb dénlāā’ε ángel aá élaa ábēd betaa ménwōη ngíne. Bad bésyāāl ábe bēnkēnhíd nímē mekan, ábe bēnkēmbēl-le ngáne nímē mekan méhóbé’áá, bēnkūd nkógsen níme bēntāηgēnnē akud. ³ Chán-nō nyéwémtnéne bán dehele debíd nímén nkógsen áte nzé deewóηne nkalaη ní bwām póndé? Mmē nkalaη mó-’aá nīpεene’ enén ndín e e’soósoη. Sáηgú Yesue mwēn mó asébpé bad akale tāηgene ábén e’soósoη. Bad ábe bēnwōg-ke mam nímē ánhōbpē, bēmbēl syānē denyín nén bán médé mbále. ⁴ Dyöb dōmpē dénlūmēd syānē áte nén aá nímē nkalaη rídé mbále. Ambel nē alúmed áde álúmté e’chemléd, mekan mé menyáké ne menyáké híin. Anlúmed nē ámpē ne mekan nímē bad bēbélé’áá á ngíne e Edəədəη éche Esáá éche Dyöb démbēé bó. Dyöb dēmbē bad Edəədəη éche Esáá ngáne éboηnéde mó.

Ane awē alyágte syānē ákud e’soósoη

⁵ Saké ángel chōō Dyöb ábánné aá ékamlén nkōηsé mékōālē nímē séhóbéé bán mépě.

⁶ Boη éténlédé hōm ahóg á kálag e Dyöb pen nén bán,

“A-Dyöb, cheé moonyoη ádíí awē éwóηné póndé?

Cheé mwān a moonyoη ádíí éche ékásá boη énohé mó?

⁷ Ayāl e esóη é póndé, wembēl enkēmpaá ángel. Wembané mó á atii dé ehúmé ne edúbé.

⁸ Wembē mó ngíne ákamlén chōm ésyāāl.”

Abε adé ébágé mó ngíne ákamlén chōm ésyāāl, álúmté’ bán chōmchōm éesaá éche éesē ásē e nkamlén nímē. Kénéε édíí-’aá nē, deenyínéé bōōb nén bán chōm ésyāāl édé ásē echē.

⁹ Boη denyíne’ ngáne Yesue ádíí. Ayāle esóη é póndé Dyöb dēmbēl enkēmpaá ángel. Bōōb, Dyöb ábágé mó ehúmé ne edúbé néε kāη áyāle metake níme ákúde ne kwééd eche áwéde. Dyöb álúmté syānē nímē nsimé awé áde Yesue áwéde á nló ní bad bésyāāl.

¹⁰ Bwēm é’syāāl é’díi é’ Dyöb, mó-’aá anōne’ bó. Ngáne édíí nén bán Dyöb áhede’ aá bad híin békud etál ábé ábe bán, békud-te ehúmé, émbē mboη nén bán ábel mod awē ásalé bó nzii ákud metake. Nē débēl ákwognéd ábé mod awē ábēl boη bad békūd e’soósoη.

¹¹ Yesue awē abele’ boη bad bésáη, ne bad ábe bésáá, bó moosyāāl bédíi bán bé Sáá nhóg.

Né-'aá ákóá bon Yesue eekwágé' áchəg bó aá baányan. ¹² Eténlédé nén bán anláá Dyöb aá,

“Mélāā ábēm baányan ngáne ádon dīn ápédé abé.

Mēkēn wε nzé syāābōō sēlādné hōm ahóg.”

¹³ Anhób ámpē aá,

“Mēsūm nīmēm nlém ne Dyöb.”

Anhób-pe ámpē aá,

“Mε nén, syāābe bán ábe Dyöb ábágé mε.”

¹⁴ Ngáne édīí nén bán ábē bán bé Dyöb bédīi baányon ábe bēwóó ekob é yāl ne mekií, Yesue ámpē antéd yāl e moonyon née bó. Ambel nê ábel bon kwééd eche ánwēē ébóded ngíne eche Satanε awē abele' bon bad bēwág. ¹⁵ Awé áde ánwēē áhúdé bad á mehan ábe bēmbē betān á alongé ádāb ásyāāl áyāle mbwóg ní kwééd. ¹⁶ Enyínnédé bwām nén bán saké ángel ánhyéé awōngēn. Bon ampē áwōngēn bad bé mbyaa nīme Abrahamε. ¹⁷ Né-óó éhédnādtāá nén bán Yesue ábē melemlēm née baányon á menzii mésyāāl ábel bon ábē prise ambáámbāa awē awóó nlém ní ngōl, abé-'ε mod awē béhēle bésūm nlém áyāl. Abēle áde ábenléé Dyöb, ábélé Dyöb álagsan bad mbéb. ¹⁸ Ngáne édīí-'aá bán mwēn antäg, ákūd-te mekəgsēn, awōngan bad nzé bédé á mekəgsēn-tē.

3

Yesue atómé Mosεε

¹ Né-óó a-baányan, nyé ábe Dyöb áchénlé ábē ábē bad, nyénəne' Yesue. Mó adé mbapεε awē Dyöb álómé, abé-'ε Prisε ambáámbāa a mekan nīme séhóbé bán sēdúbpe. ² Dyöb dēmpwεd mó, ábenlé-'ε Dyöb ne nlém nhóg melemlēm ngáne Mosεε ábenlé'áá Dyöb ne nlém nhóg á abum á ndáb á Dyöb. ³ Mod awē alóó ndáb, bēbelé bēbε mó edúbé tómaa ndáb eche álóó. Melemlēm nê dōó Yesue ákwógnédé ákud edúbé éche étómé edúbé éche Mosεε. ⁴ Ndáb téé ewóó mod awē alóó ch. Bon Dyöb dōó álóó chōm ésyāāl. ⁵ Mosεε abédé mbəledé á abum á ndáb á Dyöb, awē abēnlé'áá Dyöb ne nlém nhóg, álūmtē' bad mam á'sō é' póndé nīme Dyöb débēnlé. ⁶ Yesu Krīstəə pēn abédéε Mwān a Dyöb, ákamlán-ne abum á ndáb á Dyöb ne nlém nhóg. Syánē ámpē dedīi bad bé abum á ndáb á Dyöb nzé édé nén bán dedé déchāgnédé, desumé-'ε nlém ne chōm éche débééné kúmbe, éche désúme-'ε nlém áyāl.

Elébé ne bad ábe bēdúbpe

⁷ Né-óó, nyéwōg chōm-εε Edəádən éche Esáá éhóbé. Ehóbé aá,
“Chii nén nzé nyēwógé ehób é Dyöb,

⁸ nyéewúéné' Dyöb nló áte ngáne ábēn betaa bēnwūēnnē Dyöb nló áte á póndé echē
bēnkunnénné Dyöb yāl.

Bēnkunnén mó yāl

á póndé eche békágé mó é ehyānge.

⁹ A ehyānge wē, bēnkǎg mε,

bényín-ne mam nīme nībélé é etūn é móom mé mwē ménīin.

¹⁰ Nê dōó dēnkān bon rīlīn ene nyongel e bad bon nhób mēé,

'Awab nlém-tē, bétamnad,

bēēhīdē-'aá nzii echēm.'

¹¹ Né-óó, menlīn, mmwé-'ε melē mēé

'Béésónlé áwēm abwóg dé nkóme-áte mbéd.' ”

¹² A-baányan nyétéd póndé ábel nyé modmod nyéewóó nlém mé mbéb nīme méedúbpe' Dyöb, ábel bon nyéētédte Dyöb áde áde á alongé. ¹³ Bon pēn nyéwéde' nhóg ne aníníí nlém á abum epun téé, ngáne échē epun échāgnédé bán “Chii”, ábel bon mbéb méedogé nyé modmod áwúēn Dyöb nló-áte. ¹⁴ Syánē dedīi mod nhóg ne Yesu Krīstəə,

nzése delyəgé dechə̀nédé káə̀n ne á asóg ne mekan míme désébpé adúbe tə̀ngene Dyöb.

¹⁵ Demaa anyín nén bán éténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

“Nzé nyéwógé ehób é Dyöb,
nyéewúéné’ Dyöb nló áte

ngáne ábēn betaa bēnwūēnnē Dyöb nló áte á pónde eche bēnkunnénnē Dyöb yəl.”

¹⁶ Benzébádé bēnwōg ehób é Dyöb boŋ békunnén Dyöb yəl? Abē bad bésyā̀l, saá bad ábe Mosεε ámbídēnnē á Egipto bēbédé-yε? ¹⁷ Benzébádé Dyöb dēnliín-naá é etūn e móom mé mwé méniin? Saá bad ábe bēmbel mbéb bóo bēnnaá ndim é ehyáŋge-yε?

¹⁸ Benzébádé Dyöb démwwē melē aá béesónlé áwe abwóg dé nkóme-áte mbéd? Saá bad ábe békēmbēl ngáne áhédé’áá-yε? ¹⁹ Né-óó, denyíne’ nén bán, bēnkēhēnlé asól áyāle bēnkēndúbéé Dyöb.

4

Nkóme áte míme bad bé Dyöb békudté

¹ Ahób áde Dyöb dénhōbpē aá syánē dēsəl áwe abwóg dé nkóme-áte ádíi étyéémé. Né-óó détéd pónde ábel boŋ nyé modmod eebóó’ asól áhed. ² Syánē ámpē dewógé nkalaŋ ní bwām melemlen ngáne bómpē bēnwōgkē. Bēnwōg míme nkalaŋ ní bwām boŋ ménkēnwōŋgēnnē bó ne awōŋgen dēn áyāle nén, bēnkēndúbéé mó. ³ Bəəb-pəó, syánē ábe dedúbpe míme nkalaŋ, desóle’ áde abwóg dé nkóme-áte. Boŋ ne bad ábe bēédúbpe pen, Dyöb dénhōb aá,

“Menliŋ, mmwé-’ε melē nén meé,

‘Béesónlé áwēm abwóg dé nkóme áte mbéd.’ ”

Anhób nē, kénεε édíi bán ammād míme nsón amad se áde áhágé nkōŋsé, abwóg dé nkóme áte dēmmād-tε abé. ⁴ Eténlédé á kálag e Dyöb tə̀ngene epun éche élónténé epun saámbé nén bán, “Dyöb dēmmād míme nsón. Né-óó ankómé áte epun éche élónténé epun saámbé.” ⁵ Eténlédé á kálag-tē wē ámpē bán Dyöb áhóbé aá,

“Béesónlé áwēm abwóg dé nkóme-áte mbéd.”

⁶ Né-óó, etál édíi ébágnédé donge á bad ásol á hōm dé nkóme-áte. Boŋ bad ábe bēnwōg nkalaŋ ní bwām se’ bəóó, békēhēnlé asól, áyāle nén békēmbēnlé mekan míme Dyöb dénlā́’é bó aá bēbel. ⁷ Nē dēmbēl, Dyöb dēmpwēd epun émpēe, áchāg-kε chó aá “Chii.” Anhób nē etūn é pónde ámbíd echē ábēd betaa bēnkēmbēnlé ngáne ánhōbpē aá bēbel. Anhób nē mbwiined ne e’yale ábe Dabidε ábe mímáá nyé atele nén meé,

“Chii nzé nyéwógé ehób é Dyöb,
nyéewúéné’ Dyöb nló-áte.”

⁸ Nzé émbē nén bán hōm áde Josua ânkeénnē bad dōo dēnkōŋ hōm dé nkóme-áte abé, né ámbíd e pónde Dyöb dēnkēnhōbpé tə̀ngene epun émpēe. ⁹ Né-óó hōm dé nkóme-áte áde áde nēngáne nkóme-áte míme Dyöb dēnkōmēē áte áde ámáá nkōŋsé ahəg ályágé ásine ábē bad. ¹⁰ Kénzēé awē asólé á abwóg dé nkóme-áte á Dyöb, akōmme áte áyāle amadé míme nsón, melemlen ngáne Dyöb dēnkōmēē áte áde ámáá nkōŋsé ahəg. ¹¹ Né-óó syánē déwan áte dēsəl áde abwóg dé nkóme-áte, ábel boŋ syánē modmod deebóó asól áhed. Deehídé’ mekuu míme bad ábe bēnkēmbēl ngáne Dyöb dénhōbpē. ¹² Debíi nén bán Eyale éche éhúú ne Dyöb, édé alongé, édé-’ε ngíne. Ekóbpe’ tómaa páa e nsəl míbe. Esóle’ mod áte káə̀n se á mbom ní ngob e yəl ne edə́ə̀də̀ŋ. Esóle-’ε mod káə̀n se á mebōŋ mé yəl ne á e’hid-tē. Echē eyale écheme’ mewēmtεn mé mod ne kéchéé éche mod áhédéé abel. ¹³ A e’só é’ Dyöb, chōmchōm éesaá á e’koŋéd. Chōm ésyā̀l édé á təl e ékwéε. Dyöb dō-’aá dētə̀ŋgéné mekan mésyā̀l míme débéléé aláa.

Yesue adii ndale e prisε ambáambáa

¹⁴ Né-óó, ngáne déwóó Prisε Ambáambáa, Yesue Mwän a Dyöb, awē akií ámín á’sō é’ Dyöb, déchə̀ŋned adúbe áde désúmé nlém áyāl. ¹⁵ Awesyánē Prisε Ambáambáa asóŋténé

mechínzé nímēd, áyāle nén mómpē ankūd melemlem mé mekəgsen míme dékudéé á menzii mésyāāl, boŋ kénê, enkēnbenlé mbéb. ¹⁶ Né-ɔ́ ne e'sum bé nlém désíde benben ne atii dé nkamlen á Dyõb áde ábage nsimé. Deewógé mbwóg ké nhóg. Débel nê ábel boŋ Dyõb áwóg syánē ngəl, ábāg-ke syánē nsimé míme méwõngān syánē pónde téé eche détógnéné nwõngēn.

5

¹ Prise ambáámbáa téé awē Dyõb ápwédé átintē e bad, ápwede mó ábele mó á dīn áde ábē bad. Ane prise móo akobe' mende wée bad boŋ ábage mó wée Dyõb née nde ne mende ábel boŋ Dyõb álagsen bad mbéb. ² Ahēle bad yāl acheden ábe bépane' nzii áyāle bébīí' é chõm éche bébeléé áyāle nén mwēn ámpē adii moonyon awē awóo mechínzé mé ngob e yāl. ³ Nê ábélé atāngéné née ábageé mende káñne áyāl e míme mbéb mēn, ábage-'é áyāle mbéb mí bad. ⁴ Modmod mwēn eéhēlē-se ábe yāl edúbé é prise ambáámbáa. Dyõb dōo ápwede' mod ábē prise, melemlem ngáne ámpwēdté Arone.

⁵ Melemlem nê dó-'áá Krístə mwēn énkēnchágédté yāl ábē prise ambáámbáa. Dyõb dōo dēmpwēd mó. Dyõb dénlāa mó áá, "Edii awem Mwän.

Chii ndii Sóó."

⁶ Nê ádé á kálag e Dyõb hõm dēmpēe bán Dyõb dénlāa mó áá

"Wéebē prise abe ne abé,
née Melkizedege."

⁷ Ade Yesue ábédé á nkõnsé, akánné'áá, áchāa Dyõb, áchyeé' awé á ngine, mésod mébīdē' mó á mīd. Akánné'áá wée mod awē ahele ásõn alongé áde. Dyõb dénwõg mó mekáne áyāle anwõn mbwóg ní Dyõb áte. ⁸ Kénéé ábédé Mwän a Dyõb, an'yágé áwõgen Dyõb mbwiined ne metake míme ánkudté. ⁹ Dyõb dēmbēl ankwognéd abé-'é prise ambáámbáa awē akwõgnédé, ábel bad ábe béwõgne mó békud e'soõson ábe é'dé á ngíndé ne á ngíndé. ¹⁰ Dyõb dēmbané mó á atii áá mó adé prise ambáámbáa née Melkizedege.

Elébé ábel mod eétdé adúbe

¹¹ Nwóo mam híin áhób tãngene adén atón. Elénlé me áte ngáne mébenlé boŋ nyēsõntēn mó, áyāle nén nyéewámsánné dyam asõntēn. ¹² Nhóbe nén áyāle nén nyētãngén bad abé bōob ábe béyágtē' bad bēmpēe. Boŋ nyēdii nyéhēdnad ámpē bán mod áyáged nyé mam míme nyēmmadté abii tãngene nkalan ní Dyõb. Nyēdii nyédé née bán bé nkáál ábe béhēdnad abii saké ndyéed. ¹³ Kénzéé awē adii amwáa' abii, ádii née nkáál. Eébīí' é mboŋ ne mbéb. ¹⁴ Ndyéed pen edii áyāle bad ábe bémáá akwog. Mod ambáá adii mod awē ayágeké, awē amēnténé-'é mboŋ ne mbéb ábii.

6

¹ Né-ɔ́ dékēene adúbe á'sõ nēngáne bad ábe bémáá dyam abii. Deetãngeneé née détedéé pónde ámpē áyáge mam míme bēn'yágēdtē syánē tãngene Krístə se á mbooted. Demmād ayáge, debíí-'é nén bán bad bétãngéné békúné mbíd, bētēdē ábel dé mekan mé mbéb míme mépēene' kwéed. Demmād-te abii nén bán bétãngéné Dyõb adúbe, ² béyágtē bad tãngene edusen* ne tãngene abán á bad mekáá á nló. Debíí-'é nén bán bétãngéné bad ayáged tãngene mpuu ne tãngene mbakú e nkáásé echē ébē abé ne abé. ³ Deétdéé nímén mekan. Dékag á'sõ nzé Dyõb ábágé etál.

⁴ Nhóbe nén áyāle nzé bad bétēdté ádab adúbe, mod eéhēlē-se ápēēn bó ámbid ámpē, bētēdē mítab mbéb bétimēn Dyõb. Nhóbe bad ábe bēnkūd e'nyínēn bé ekíde, béwóglēn nnam ní Dyõb, békūd-te Edəádəŋ éche Esáá née bad bēmpēe. ⁵ Béwógléné e'boŋ bé eyale é

* **6:2** Edusen: echē edusen énkēmbáá edusen échē bédúsánnáá bad ábe bédúbpe Krístə bēnpen. Bad bé Israel bõmpē bēnwõn elem éche bédúsánnáá bad, bédusán-ne bwēm bēmpēe.

Dyöb, bényín-ne ngíne echë ëbē á pónde eche Dyöb dékamlénné. ⁶ Nzé ábē bad bémáá-’ε nímē mekan anyín bonj bétíme bétédté ádab adúbe, mod eéhēlēē-se ápēēn bó ámbíd ámpē áte de mbéb áhíd Dyöb. Abánj áde bébáa’ε Mwän a Dyöb áyāl, ébelé ébé byánán bébomme’ mó á awog ámpē, békwaḡte-’ε mó á’sō é’ bad bémpee. ⁷ Ndöob eche mbúú éyógké achóoted bonj mendíb mésól ásē, ebele bwēm é’kwog bwám. Abē bwēm é’belé é’wōngān bad ábe bēwéné bó. Nē álúmte bán Dyöb ánamte’ ene ndöob. ⁸ Bonj nzé ene ndöob ekwogte’ mekôd ne e’sum bé mbéb bémpee, né eesaá dyam de abelen. Né kááj ne á asóg béhyāad-te chó.

⁹ A-baányan, kénéε rílangéé nyé nén, ndúbpe nén meé nyébele’ mekan nyaa eche nyékudté mekan mé bwám mé e’soosoj. ¹⁰ Dyöb ábele’ nímē mekan nyaa echë etāngéné. Eéchatánné nsón ké nhóg nímē mod ábéle, ééchatán-naá edānge éche mod álúmté mó ngáne nyédii nyébenléé bad bé Dyöb bémpee. ¹¹ Mmed nlém nídi nén bán nyé mod téé nyébē nyéwōn ene kán kááj ne á asóg ábel bonj nyékude’ chōm ésyāāl éche nyésúmé nlém áyāl bán Dyöb débe nyé. ¹² Séehēdēē bán nyébē bad ábe béehēdé chōmchōm abel. Bonj séhēde’ bán nyébē bad ábe béhíde’ mekuu nímē bad ábe bēwesān áyāle bédúbpé Dyöb. Echë ndín é bad ékūd chōm ésyāāl éche Dyöb áhóbé aá mósōbē bó.

Dyam áde Dyöb áhóbé déehidtéé áse

¹³ Se’ bōód áde Dyöb dénhōbpē aá mósōbelé Abrahamε dyam, ammwé melē aá mótāngēnē áde akag alóned. Áde dīn dēn dōó ámmwēēnnē melē áyāle nén modmod eebédéé awē atómé mó awē áhélé’áá-se amwé melē áwe dīn. ¹⁴ Anhób aá, “Nhóbé nén meé, ntāngéné we anamed,

mēbēl-le nímōn mbyaa nībūū áte bwāmbwam.”

¹⁵ Abrahamε anwesén ásūm-me nlém, né-óó ankūd chōm éche Dyöb dēmbēénné mó akag. ¹⁶ Nzé mod amwāḡ melē abenlad dīn áde mod awē atómé mó. Mpenten ké ríhée-’ε nímē bad bēwóo’ε, melē mósó méyānle’. ¹⁷ Dyöb áhédé’áá ábē bad ábe ámbēé akag alúmed áte nén aá, mósōhúdté dyam áde mósōhóbé ásē. Né-óó amwé melē ásógtēn akag áde ábágé. ¹⁸ Né-óó Dyöb ábágé syánē mekan mébe nímē méehānlán áyāle Dyöb déehelélé-se ákal metóm. Abagé syánē akag, amwé-’ε melē. Abelé nē ábel syánē awē dekií áwē ábel ákəə syánē, déwōn e’wéd bé nlém, désūm-me nlém ne mekan nímē áhóbé aá mósōbē syánē. ¹⁹ Abē e’lyág bé nlém é’dii néε chōm éche ébelé alonḡé ádēd ásúmnédé, ákoḡnéd-te. Ebē e’lyág bé nlém bōó békān bonj detóm abad dé mmwe ámīn, dépe á abwóg á hōm áde ásáá wéε Dyöb ádíí. ²⁰ Yesuε mó asébpé asól áhed á nló nímē syánē ábonjsen syánē e’dii. Bōob atimé prise ambáámbáa awēd awē adé á ngíndé melemlen néε Melkizεδεγε.

7

Melkizεδεγε abédé Prise

¹ Melkizεδεγε abédé kān e dyad á Salem, abé-’ε prise a Dyöb á Ngum. Ambomén Abrahamε áde Abrahamε áhúé’ε á bel ábe ánwūū’ε kān é bad, ánāmēd-te Abrahamε. ² Abrahamε-’ε ábe mó akab á bwēm ahóg átínté mekab mé bwēm dyóm nímē ánhūēnnē á bel. Dyam dé’sō, dīn á Melkizεδεγε á ehób é Hibru ádíí bán, “Kān eche ebele mam nímē rítāngéné.” Atón áde álónténé mébe ádíí bán “Kān e Salem,” awē adé “Kān e nsaj.” ³ Eetenledéé hōmhōm nén bán Melkizεδεγε anwōn sáá, ké’ε mbyaa. Béetele-’áa ngáne béchyáá mó, ké’ε ngáne áwédé. Ádíí prise á ngíndé ne á ngíndé melemlen néε Mwän a Moonyonj ádíí Prise á ngíndé ne á ngíndé.

⁴ Nyénōne-óó nyaa e ndāle e mod echë Melkizεδεγε abédé. Abrahamε, sáá ambáá awēd, ambē mó akab ahóg átínté e mekab mé bwēm dyóm nímē ánhūēnnē á bel. ⁵ Mbéndé e Mosεε ebagé kunze nén bán bad bé mbyaa nímē Levi ábe bédé beprise békobe’ akab á bwēm ahóg átínté e mekab dyóm téé, wéε ábāb bad bé Israel, kénéε émbēē bán bōmpē bēbédéε mbyaa nímē Abrahamε. ⁶ Melkizεδεγε enkēmbídté á mbyaa nímē Levi, bonj kéné

anköb akab á bwēm ahóg átíntê e mekab dyôm wée Abrahamε. Annaméd-te Abrahamε, Abrahamε awě Dyöb dēmmadté akag abε. ⁷ Ebyééné nén bán mod awě anamte' mod atómé mod awě ánámte. ⁸ Βῶβ-πῶ, prise éche ébídé á mbyaa níme Levi ábe békobe' akab ahóg átíntê e mekab mé bwēm dyôm, bésyā́l bédii baányon̄ ábe bėwág. Bon̄ Melkizεδεγε awě anköb akab ahóg átíntê e mekab dyôm, adii mod awě eewéde, ngáne kálag e Dyöb élúmtéé. ⁹ Dehele dehób bán Levi awě akobé'áá mekab wée bad mwēn ámpé abagé akab wée Melkizεδεγε mbwiined ne sáá ambáá Abrahamε. ¹⁰ Dehele dehób nê áyāle nén, áde Melkizεδεγε ákíí Abrahamε abomεn, né béēchyā́'é Levi.

¹¹ Dyöb dēmbě bad bé Israel éche mbéndé á pónde echě bad bé túmbé e Levi bėbédé beprise á alon̄ á Israel. Nzé nsón níme ábê beprise bėbélé'áá ménkwognéd ábēl bad bėkobned á'sō é' Dyöb, né nzom enkēmbáá echě prise ampée ábídéé née Melkizεδεγε awě eebíde á mbyaa níme Arōne.* ¹² Nzé mpwēdtéd mé beprise r̄hā́n̄léné túmbé, né mbéndé chāmpē etā́ngéné ahā́n̄lεn. ¹³ Mod awě r̄hóbéé nímén mekan áyāl, ambíd á túmbé empée. Modmod eebíde-'áá awe túmbé mbéd awě abelé nsón níme prise. ¹⁴ Ebyééné bwām nén bán Sā́ngwée awēd ambíd á túmbé e Juda. Mosεε enkētúbpé d̄n̄ nén áá beprise bėbíd á túmbé e Juda.

Yesue adii née Melkizεδεγε

¹⁵ Dyam ádē déhóbé t̄n̄gene ahā́n̄lεn á mbéndé ábúdé anyínned ne abíd áde prise ampée ábídé née Melkizεδεγε. ¹⁶ Saké mbéndé é baányon̄ chōó émbēl bon̄ abé prise. Bon̄ adé prise áyāle awóó ngíne ábē á alon̄gé abé ne abé. ¹⁷ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Edii prise á ngíndé ne á ngíndé, melemlem née Melkizεδεγε.”

¹⁸ Nzé denōné pēd póg, Dyöb ásídté mbéndé é' bōód á nkæg, áyāle énkēnwúú'é áte, énkēnkwógnéd-taá. ¹⁹ Debíí nén bán mbéndé eebēlēē-se chōmchōm ébē ngáne étā́ngéné abé. Nzé denōné-'ε pēd eníníí, chōm é bwām épédé échě ékás bon̄ dewōn̄ e'lyág bė nlém. Chó-'áá épεene syā́nē bēnben ne Dyöb.

²⁰ Dyam démpēe áde débíí adii nén, Dyöb démwē melě áá Kr̄stəə ābē prise abé ne abé. Bon̄ áde bēmpwēdté beprise bēmpēe, Dyöb dénkēmmwáá melě ké nhóg. ²¹ Bon̄ áde Dyöb ápwédé Yesue prise, anhób áá, “Sā́ngwée amwédé melě, éehúd-taá nímē melě ásē,

aá,
'Edii prise á ngíndé ne á ngíndé.' ”

²² Mmē melě mélúmte nén bán Yesue mó adé e'chemléd ábē é'lúmte syā́nē nén bán melě níme Dyöb ámwédé méehídtéé ásē. ²³ Beprise bé' bōód bēmbuú áte áyāle nén kwééd ebélé'áá bēhele'áá nsón akεεn á'sō. ²⁴ Bon̄ ngáne Yesue adíí á alon̄gé abé ne abé, ābē prise á ngíndé ne á ngíndé. ²⁵ Né-ῶ, Yesue akwōgnédé āson̄ alon̄gé á bad ábe bėpag wée Dyöb áwe mbíd. Akwōgnédé āson̄ bó ne ason̄ ásyā́l áyāle nén, adé á alon̄gé pónde ésyā́l ákā́nned bó.

²⁶ Ehédnádtaá nén bán déwōn̄ ene ndín e prise ambáámbáa awě asáá, mod eehēlēē se ahób mó awusé ké hóg áyāl, eewóó'é atón̄ á mbinde ké hóg á yāl, awě apágnédé bad bé mbéb áyāl, bėbānē-'ε mó ámín e atii dé nkamlεn ámbáá. ²⁷ Eesaá née beprise ábíníí ábe bétā́ngéné bėbage mende epun-té. Ábē beprise bésébpε mende abε áyāle nímab mbéb, bon̄ bėbagé mende áyāle mbéb ní bad bēmpēe. Bon̄ Yesue ambε yāl née mende áyāle mbéb ní bad. Ambēl-lε nê ngen póg ne ngen ésyā́l. ²⁸ Mbéndé epwēde baányon̄ ábē beprise bėmbáámbáa. Baányon̄ bėbēle' mewusé. Bon̄ Dyöb démpwēd awe Mwān ne melě áde ámáá mbéndé abε. Ábelé-'ε ane Mwān akōbnédé á ngíndé ne á ngíndé.

* **7:11** Arōne: Arōne ambíd á tumbé e Levi. Mó abédé prise ambáámbáa e'só e bad bé Israel.

8

*Yesue mó adé syánē prise
ambáambáa a melë mékōlē*

¹ Atón áde sékoo' é ahób ádíi nén; dewóó ene ndín e prise ambáambáa awě adyεé é ekáá émbáá é atii dé nkamlen á Dyöb á Ngum ámín. ² Abenle' Dyöb wée bwēm ábē é'sáá é'díí á hóm áde ákóó ebem é Dyöb abé. Sán Dyöbe mwēn móó alóó échē ebem, saké baányon.

³ Bépwede prise ambáambáa téé ábe Dyöb nde ne mende mé elém. Né-óó, anén prise ambáambáa mómpē atónǵéné chóm awónǵéche ábéé Dyöb. ⁴ Bōob-pōó, nzé émbē nén bán ambé á nkōnsé, né éebáá prise ne abé dēn, áyāle nén beprise bédé ábe bébage Dyöb mende ngáne mbéndé éhedeé. ⁵ Nsón míme ábē beprise bébēléé rídii néé e'chemléd ne ediídinge é' mekan míme médé ádyöb. Debíí nē áyāle nén, áde Mosεε áhóbé aá mólōo' ebem é Dyöb, Dyöb dénsím mó etúu áte aá, “Nyín nén wée mólōo chóm ésyāal á yāl e échē ebem nyaa e nlónǵéd eche rílúmté wε á mbōod mīn.” ⁶ Bōn bōob, nsón míme prise míme bébágé Yesue rítómé nsón míme ábē beprise bé' bōód. Melemlem nē dōó nchemtēn míme Yesue ápééné átínté e Dyöb ne ábē bad, rítómé nchemtēn mé'sō míme bēmpεénné, áyāle nén, Dyöb ábágé bad akag aá móóǵé bó bwēm é' bwām.

⁷ Nzé émbē nén bán melë mé'sō mēnkwoǵnéd ábel bad békobned á'sō é' Dyöb, melë mémpēe méehednad-taá. ⁸ Bōn Dyöb dénnýín awusé ne ábē bad, anhób-pe aá,

“Me Sánǵwée nhóbe' nén meé e'pun é' bīn é'húε

áde mémwēē melë mékōlē
ne bad bé Israel

ne bad bé Juda.

⁹ Mmē melë méebáá néε melë
míme mémwēē

ne ábāb betaa

áde ríchánǵé bó á ekáá

bōn mbídén bó á alon á Egipto.

Bénkēnhídté mímé melë.

Né-óó, menhúd bó díid áyāl.

¹⁰ Dyöb áhóbé ámpē aá,

Me Sánǵwée me-εé nhóbe'.

Bōob-pōó melë míme mémwēē ne bad bé Israel

á pónǵé echē ehúε' á'sō médíi nén:

Mābēl bébíí échēm mbéndé,

béwón-ε nlém áhíd chó.

Mēbē ádab Dyöb,

bó-ε bébē ábēm bad.

¹¹ Bó modmod éeyáǵédté waáb,

modmod éeláá-'aá mwānyan nén aá ábíi Dyöb,

áyāle bó moosyāal bébīi me,

bootya bésad, kóón ne bémbáá.

¹² Meélagсэн mímab mbéb,

méekamtén-naá mímāb mewusé.”

¹³ Ahób áde Dyöb áhóbéé tǵngene melë mékōlē, álúmté' nén bán abelé melë mé nchun rítómé pónǵé. Chóm kéhéé éche étóme pónǵé, éche échune-ε, mwāmpīn mí pónǵé éebáá ámpē ne abé dēn.

9

*Abεle á Dyöb dé ekob é yāl
ne abεle á Dyöb dé Edáádǵ*

¹ Βααβ-παό, κάθη ne melë mé'sō ménwōη mbéndé éche béhídé'áá âbele Dyöb, bénwōη-ge abwóg á hōm á nkōηsé wée bébénlé'áá Dyöb. ² Bénlōη ebem éche énwōη toη ébe. Toη echë embé á'sō béchágé'áá chó bán Hōm áde Asáá. Atii dé etrukáη ábédé áwēd-te, tébele abé, ne ewele éche bébágé Dyöb mende. ³ Abad démbē áde ákábé toη e'só ne toη embíd áte. Ene toη eche ebédé ámbíd e abad béchágé'áá chó bán Hōm áde Atómténé Asáη. ⁴ A toη-tê wê, menyán míme bébénlé gól míme béhyánté'áá e'twé ámīn âbe Dyöb edúbé mébédé áhed. Ntyág míme béchágé'áá bán ntyág mé melë mómpē mbédé áhed. Mmé ntyág bénkūten mó ped ésyāal ne gól. A ntyág-te wê, apom á gól áde ábédé mána áte abédé áwēd-te. Ntōη míme Arōne míme ménkāg byaá, mbédé áwēd-te. E'ped é' meláá é'be ábe bēntenlé mbéndé áyāl bómpē é'bédé áwēd-te. ⁵ A ntyág mīn wê, bwēm é'bédé é'be, ábe bébélé á nwágēn ní ángel, ábe é'lúmté'áá ehúmé é Dyöb. Mepab míme ábē bwēm ménkūten ebéd é ntyág wée ábédé hōm dé alagsen dé mbéb. Boη ábē bwēm é'syāal deéhēlē-se dékon bó ahób baab.

⁶ Bémáá'áá chōm ésyāal anabe boη, beprise bésóle á toη é'sō epun-té bébelé' mímb nsón. ⁷ Boη prise Ambáámbáa mwēmpen móo asóle á toη echë edé áte. Asóle áhed mwē-té ngen póg. Eesóléé mbéd áde éewanléé mekií mé nyam âbe Dyöb mende áyāl e mbéb míme ne mí bad bémpēe, míme bébelé ésebán bébí bán bébélé mbéb. ⁸ Edáádāη éche Esáá ébele mímén mam álúmed syánē áte nēn áá, abenled áde dédii débēnladté ebem é nkōηsé, ábélé nzii eesaá syánē âpe á Ebem éche Esáá wée Dyöb ádíí. ⁹ Echë ebem élúmte mekan míme mébenlad chii. Elúmte syánē nēn bán nde ne mende mé nyam míme bad bébágé'áá Dyöb, méehelée-se mébel nlém míme mod awē abage mende se ríkélé á abum. ¹⁰ Mmén mbeltéd rísyāal rīnōne' dásō adyé á ndyééd, amwé á mīm ne nyaa é mekan émpēe híin échë bad bébélé'áá ásaad yāl. Mmé mbeltéd rídii mbéndé e ekob é yāl ngēn, éche émaá á pónde eche Dyöb dénabéeé mam mésyāal.

Mekii míme Yesue móo médé nde echë esáá

¹¹ Krīstā amaá ape. Móo adé Prise Ambáámbáa a mekan mé bwām míme mémáá ape. Abele míme nsón á ebem éche étómé ebem é nkōηsé, élón-ne mbom tómaa ebem é nkōηsé. Saké baányonη bélóó échë ebem. Eesaá ebem éche edé á nkōηsé. ¹² Ade Yesue ásólé á ebem-tê wê, ansól áde Hōm áde Atómténé Asáη ngen póg ne ngen ésyāal. Saké mekií mé mbód ne mé nyag ânkeénne áwēd-te âbe mende. Boη míme mekií mēn móo ántēdtē. Ambēnléd mó ákōde syánē á mbéb-te âbel débē á alongé á ngíndé ne á ngíndé. ¹³ Ngen e'só, bétédé'áá mekií mé mbód ne mé nyag, bétéd-te mbúbú é etum é nyag éche béhyánté, bēmwagtáád bad á yāl ábe béesaá á'sō é' Dyöb, âbel bésāη. ¹⁴ Nzé edé nēn bán mekií mé nyam méhele méwōη ngíne âbel bad bésāη, né élúmte nēn bán mekií míme Krīstā méwóo ngíne bwāmbwam, eche ehēle esáád bad. Abagé eche yāl eche eewóo mbéb ké nhóg née mende, ákōde syánē moosyāal. Ambel nēn á ngíne e Edáádāη éche Esáá éche edé á ngíndé ne á ngíndé. Mmé mekií móo mésāηte syánē nlém á abum âbel nēn deébēlē mekan mé mbéb míme mépiinéd syánē kwééd. Boη pen detāηgénē Dyöb dé alongé abele.

¹⁵ Né-'áá ákáo boη Krīstā abé mod atíntē a melë mékōlē âbel nēn bad ábe Dyöb ápwédé békud nnam míme mébē abé ne abé. Mmé nnam móo Dyöb áhóbé áá móobē ábe bad. Kwééd echë Krīstā áwédé chó ekáo boη nēn ábenlad. Eche kwééd ekōdté bad ásē e mbéb míme bēmbēnlé áde melë mé nchun médii mékámllánnáá bó. ¹⁶ Βααβ-παό, melë médii née nlyáge. Pónde ké ehée áde mod alyágkēé, étāηgénē alúmed nēn bán mod awē abele míme nlyáge amaá awé boη béhídē chōm éche ályágkē. ¹⁷ Nēn áde áyāle nēn, á pónde echë mod áwédé dōo míme nlyáge mbágkē ngíne. Méēbāgkē ngíne á pónde eche mod awe abelé míme nlyáge ádíí adé á alongé. ¹⁸ Nē dōo ákáo boη ké melë mé'sō míme Dyöb démmwēē ne baányonη ménkēnwōη ngíne ésebán mekií mésyāgke. ¹⁹ Se' baód, Mosēē anláá bad mbéndé ésyāal éche Dyöb dénhōpē áá bad béhíd. Ade amáá bó aláa, antéd mekií mé nyag ne mé mbód, ákumtēn ne mendíb. Ambēnléd ngen e bwel é' hísob ne nyonη é mbód

éche éyæge', ámwagtéd nímê mekií á kálag eche mbéndé ébédé áte, ámwagtéd-te bad á yǎl. ²⁰ Ade áamá nímê mekií amwagted, anhób aá, "Mmén mekií móō mélúmte' nén bán melé mé Dyöb méehənlánné." ²¹ Melemlem nê dōō Mosεε ámmwagtédte nímê mekií ámīn e ebem é mendε, ne ámīn e bwēm é'syāāl ábe bēbēnládtáá áβε mendε. ²² A mbále, émbē nén bán á mbéndé, chōm ké éhéé éche bémwágtédé mekií áyāl chōō bad bétédé'áá bán ésáá. Mbéb-πε méewóó'έ alagsen ésebán mekií mésyógké.

*Krīstəə eche yǎl echē ábágé
néε ndε chōō ehúdé mbéb*

²³ Né-ōó, nén dōō dēnkəŋ boŋ ebem é nkōŋsé né bwēm é'syāāl ábe é'dé áwēd-te bésāŋtē bó ne mekií mé e'lém. Abē bwēm é'syāāl é'bédéε nwágεn mé mekan nímε médé ámīn nímε mékóŋté abé. Boŋ ábē bwēm ábe é'dé ámīn, béntəŋgēn néε bésāŋtēé bó ne mekií nímε métómé mekií mé e'lém. ²⁴ Krīstəə enkēnsónlé Hōm áde Asáá áde baányoŋ bóbó bēbélé, áde ádé á nwágén á hōm áde ákóŋté abé. Adyōb dēn dōō ánkεé asól. Ankē'-ε áwed nēŋgáne mod awē ahóbpe' syánē wée Dyöb. ²⁵ Enkēnkaá-'aá áwed áβε yǎl néε mendε ngen ne ngen. Enkēnkaá nēŋgáne prise ambáámbáa ákagké mwě téé á Hōm áde Atómténé Asāŋ áβε mendε mé mekií mé elém. ²⁶ Nzé néε émbēē, né Krīstəə antəŋgēn néε átagéé ngen ne ngen taasε nkōŋsé níbootad. Boŋ chó'-ε énkēmbáá nê. Krīstəə ampē ngen póg ne ngen ésyāāl bōōb áde nkōŋsé níkagké ape á asóg. Ambé eche yǎl nēŋgáne mendε áhúd mbéb ní baásyāāl. ²⁷ Nê dōō moonyoŋ asyāāl átəŋgéné awé ngen póg, boŋ ámbíd e pónDé ákud nkáásé ní Dyöb. ²⁸ Melemlem nê dōō Krīstəə ábágé eche yǎl ngen póg ne ngen ésyāāl áhúd mbéb ní bad híin. Apē'-ε ngen éche élónténé éβε, saké áhúd mbéb ní bad, boŋ ápē ásoŋ alongé á bad ábe bésine mó.

10

*Krīstəə ábágé eche yǎl
ngen póg ne ngen ésyāāl*

¹ Mbéndé éche Dyöb dēmbéé bad bé Israel ébédéε ngēn nēŋgáne nwágén mé mekan mé bwām nímε méhúε' á'sō. Echē mbéndé éehelée-sε ékoŋ syánē alúmed ngáne nímê mekan mébēē. Bεprise bεbage' Dyöb mendε abε ne abε, mwě ne mwě-té. Chán-nō échē ndín é mbéndé éche bεbageé échē ndín e mendε éhele ébél bad ábe bédé bεnbεn ne Dyöb bésāŋ? Eehelée. ² Nzé émbē nén bán bēhélé'áá, né bēnkēnsógké Dyöb mendε abε-yε? Né bēnsōg áyāle nén né bad ábe bεbage Dyöb mendε bésáá'áá ngen póg ne ngen ésyāāl, né béetage'aá'-ε áte bán bēbélé mbéb. ³ Boŋ nímê mendε mēn-εé métímé mékamtan bad mwě ne mwě téé nén bán bēbélé mbéb, ⁴ áyāle nén mekií mé nyag ne mé mbód méehelée sε méhúd mbéb ní bad mbéd.

⁵ Nén dō-'aá dēnkəŋ boŋ áde Krīstəə ápédé á nkōŋsé-te aláá Dyöb aá, "Saké mendε ne ndε éhedéé.

Ebōŋséné mε yǎl e moonyoŋ echē mébεé wε néε mendε.

⁶ E'lém ábe béhyánté á menyán, mendε'-ε ámpē nímε bad bεbageé wε áhúd mbéb ní bad, béewōgtēē wε menyīŋge.

⁷ Dō-'aá níhóbeé mée,
'Mε nén A-Sāŋ,
mbōŋséné ábel ngáne éhedéé
melemlem ngáne éténlédé áyāl echēm á kálag echōŋ.' "

⁸ Ansébé ahób aá, "Saké mendε ne ndε éhedéé saá-kaá e'lém ábe béhyánté á menyán áhúd mbéb ní bad é'wógte wε menyīŋge" kénéε edíí nén bán bad bēbélé'áá nímén mekan ngáne mbéndé e Mosεε éhedéé. ⁹ Ambé ambád aá, "Mε nén A-Sāŋ, mbōŋséné ábel ngáne éhedéé." Né-ōó, Dyöb ásídté mendε mé' bōód á nkəg ábel boŋ átímed mendε nímε

Krīstæ. ¹⁰ Akwɛntɛn áde Yesu Krīstæ ákwénténé abel ngáne Dyõb áhedéé boŋ ábe eche yǎl nêŋgáne mendɛ, ábélé syánē desáá á'sõ é' Dyõb ngen póg ne ngen ésyāāl.

¹¹ Nsón míme beprise bé Israel rídii átyéem ábe Dyõb mendɛ mehóg ne mehóg epun tée. Mmén mendɛ mót-é méehelée se méhúd mbéb mí bad mbéd. ¹² Boŋ Krīstæ pen abagé mendɛ mehóg míme méwóó ngíne áhúd mbéb mí bad ngen póg ne ngen ésyāāl. Ámbíd enê, andyéé Dyõb á ekáá émbáá. ¹³ Áhed-taá ádyéé ásin póndé echê Dyõb débenlé boŋ ákagtéd ábē bad bé ekoyí ámín ne mekuu. ¹⁴ Áyāle mendɛ mehóg mwẽmpɛn míme ábágé, abélé bad ábe áhúdé mímab mbéb bésáá nyaa eche elóné mbon.

¹⁵ Edáádəŋ eche Esáá chómpē élúmté syánē áte nén bán nê adé mbále. Enhōb aá,

¹⁶ “Sáŋgwéé ahóbé aá

‘Mmén melě mót syāābōō sémwēē

á póndé echê ehúé' á'sõ.

Měbəl bėbíí échēm mbéndé,

míbel-lɛ ngáne bėchaténné chó mbéd.’ ”

¹⁷ Anhób ámpē aá,

“Méekamtén-naá mbéb

ne mewusé mímab ámpē.”

¹⁸ Dyõb amáá bad mbéb alagsɛn. Mendɛ ké mehóg méesaá ámpē míme bad bétəŋgéné abe ákud alagsɛn dé mbéb.

Syánē dépe benben ne Dyõb

¹⁹ Né-óó, a-baányəŋ dewóó kunze ásl adê abwóg á Hõm áde Atómténé Asán. ²⁰ Yesuɛ adíbnédé syánē nzii e ekóólé echê epɛɛne' alongé abe áde ábágé eche yǎl. Eche yǎl edé nêŋgáne abad áde dénkəŋ syánē ápe wéé Dyõb adíí. ²¹ Syánē dewóó ndəle e prise awě anəne' bad bé Ndáb e Dyõb. ²² Né-óó, syánē désíde benben ne Dyõb ne nlém nhóg, désum-mɛ nlém rísyāāl áwē. Nén adé áyāle mekií míme Yesuɛ ásyógé á awəg, mébélé nlém ríkénlé syánē á abum, awõbpé-é syánē ne mendíb míme mésáá áte. ²³ Déwéd adúbe áde dédúbpe achəŋned, désum-mɛ nlém áhed, áyāle dedúbpe nén bán Dyõb áde ábele dyam áde ahóbé aá mótəbəl, eche ehób éhūnēé á ndəb. ²⁴ Dénəŋ ngáne déhele dewéd nhóg ne aníníí nlém á abum, ábel dédəŋ débele-é mekan mé bwám. ²⁵ Deebág bán deébōmēé póndé ésyāāl ngáne doŋge á bad bėbeléé. Boŋ pen débê déwéde' nhóg ne aníníí nlém á abum, təŋge bəb áde nyényíneé bán Epun eche Sáŋgwéé ápeé édé benben.

²⁶ Nzé dedíi dekoo' mekan mé mbéb abel áde démáá mbále abíi, né mendɛ ké mehóg méesaá ámpē míme méhúd mímē mbéb. ²⁷ Boŋ nzé mod adíi akoo' mbéb abel, né mbwóg mót mébē mót áte nén aá Dyõb dékwid mót nkáá é Epun é Nkáásé. Béhyāād mót á ebonde é muú é ngíne échê éhyāād bad ábe bétəŋgan Dyõb. ²⁸ Kénzée awě eehídé' mbéndé eche Mosɛɛ, boŋ bad bébe ké'é beláán bėbíí mbón nén bán eehídeé mbéndé, bėbelé bėwúú mót, bėwōgēé-é mót ngəl. ²⁹ Nzé mod-tɛ eetéde Mwán a Dyõb née dyam, eetéde mekií mé melě mé Dyõb míme mébélé boŋ asán née dyam, ásyāā-é káəŋne Edáádəŋ eche epɛɛne nsímé, né chán nkógsɛn míme ene ndín e mod ríhele míbé? ³⁰ Debíí mod awě anhób aá, “Mékógsɛn bad. Mětímtén bót áyāle mbéb míme bėbélé.” Anhób-pe ámpē aá, “Sáŋgwéé ákáād ábē bad.” ³¹ Edé ebébtéd ne kénzée awě ahúné á mekáá mé Dyõb dé alongé ákud nkógsɛn.

³² Boŋ nyéchatán ngáne nyémbēé-sɛ á mbooted áde nyékúdé e'nyíneen bé ekíde. Ene póndé, kénéé nyenkudté metake mé ngíne, nyenkəŋ nlém. ³³ Póndé ebédé echê bad bėwógté'áá nyé e'són á'sõ é' bad, bétagté-é nyé. Doŋge á póndé ámpē nyébágé'áá ne bad ábe bėkúdé échê ndín é metake. ³⁴ Nyéwənnádtáá bad ábe bėmbē á mbwəg. Ké áde bėndummé nyé bwəm, nyémbé nyébé menyíŋge, áyāle nyémbíí nén bán nyéwóó bwəm ábe é'tómé nê ábe bėbē abé ne abé. ³⁵ Né-óó, nyébê nyéwéd nlém á abum, áyāle nén Dyõb ábage nyé nsábe míme ríchábé ámín. ³⁶ Nyétəŋgéné awɛsɛn ábel nén nyébel ngáne Dyõb

áhedeé, nyékud-te chõm éche Dyõb áhóbé aá mósõbë nyé. ³⁷ Eténlédé á kálag e Dyõb nén bán,

“Mwämpin mí pónidé,
mod awë atánjéné ape, äpë,
éebébed-taá pónidé.

³⁸ Abêm bad ábe bébele mekan míme métánjéné
bébë á alongé áyāle bédúbpé ábêm e’yale.

Boḡ pen kénzée awë atímné mbíd,
méewógénné mó menyinje.”

³⁹ Syánē pen deesaá nyaa é bad éche étimén mbíd ébóó-’ε. Dedii bad ábe bédúbpé Dyõb, békúde-’ε e’soósonḡ.

11

Adúbe

¹ Adúbe ádíi áwõḡ nlém wéé mósókud chõm éche mósúme nlém áyāl. Amad nén wéé chõm éche mósnyinnēē díd ékóó abé. ² Adúbe áde bad bé’ bósó béndúbēē Dyõb dósó dênkãḡ boḡ Dyõb ábéén bó menyinje.

³ Adúbe dósó ákásá boḡ desóḡtén nén bán eyale é nsal chósó Dyõb áhágné nkõḡsé. Né-óó, bwēm ábe dényinnēē díd é’húú ne chõm éche déenyinnēē díd.

⁴ Adúbe dósó dênkãḡ boḡ Abēε ábe Dyõb mendε mé bwām míme méntõm míme Keenε ámbéé Dyõb. Adê adúbe dósó dēmbël boḡ Dyõb ábéén mó menyinje née mod awë abele mekan míme métánjéné. Nén dényinnéd ne akob áde Dyõb dênkobpé mendε míme Abēε. Adúbe dósó-’aá ákásá boḡ, kénée ámáá awé, abé álāḡgē bad mam.

⁵ Adúbe áde Enḡε dósó dênkãḡ boḡ eenyinne’ kwééd díd. Boḡ pen Dyõb dênkéén mó ámín, bénkēnyín-naá mó ámpē. Eténlédé nén bán, byánán Dyõb dékéén mó ámín, abelé-’aá mekan míme méwógté-’aá Dyõb menyinje. ⁶ Modmod eéhēlēē-se awógéd Dyõb menyinje áde éedúbpéé Dyõb. Nén áde áyāle kénzée awë ahede ape benben ne Dyõb, atánjéné adúbe nén aá Dyõb áde, adúbe-’ε aá Dyõb désābē bad ábe béhede mó abii.

⁷ Adúbe dósó dênkãḡ boḡ Noa awógén Dyõb áde Dyõb dénlāā’é mó mam míme mébenléd á’sõ é’ pónidé. Kénée édíi bán pónidé eched enkēnyinnéé míme mekan díd, ambël ngáne Dyõb dénlāā’é mó. Anlõḡ bõle é’mbáámbáa. Awēd-te dósó bósóbe áde abum á ndáb bēnsōnlē békúd-te e’soósonḡ áde mendib ménlōnnē nkõḡsé áte nisyāal boḡ chõm ésyāal éhó. Abel áde Noa ámbenlé nê, dénlūméd bán mbeltéd mí bad bé nkõḡsé níde mbéb. Adúbe pen áde Noa ánwōḡgē dēmbël Dyõb déntéd mó née mod awë abele mekan míme métánjéné.

⁸ Adúbe dósó dênkãḡ boḡ Abrahame awógén Dyõb áde Dyõb dénlāā’é mó aá áhide á dyad wéé ábédé, áke hõm démpēe á mbwóg eche Dyõb dēmbõḡsēnné mó abε. Anwógén Dyõb ákē-’ε, kénée énkēmbíí’é wéé ákagké. ⁹ Adúbe dósó dênkãḡ boḡ áke ádyēē á mbwóg echē Dyõb dénlāā’é mó aá mósõbē mósó mósóbe mó. Ambé áwed née nken. Aisigε bó Jakõb bõmpē bedyéé-’aá á e’bem-tê. Dyõb dénlāā bõmpē melemlem ngáne ánlāā’é Abrahame.

¹⁰ Abrahame adyēé-’aá á e’bem-tê wê ásine’ pónidé eche ádyēé’ é á dyad ámbáá áde ásúmnédé, áde Dyõb dēn átíídé boḡ alõḡ-’ε. ¹¹ Adúbe dósó dênkãḡ boḡ Seraa abé nkog kénée ámmadté kôd e achád atóm. Andúbé nê áyāle andúbé aá, nzé Dyõb áhóbé aá mósõbël dyam, abelé alóned dósó. ¹² Né-óó, kénée Abrahame ámmadté achun bwāmbwam nyaa echē éehēle-’aá-se achyáá mwān, nchyáátén nisyāal ménhūū ne mó. Mmē nchyáátén mēmbuú áte nēḡgáne betintine ábe bédé ámín, míbū-’ε áte nēḡgáne nsíí míme níde á nkḡg mé edib é nkwë, míme béehelée-se bétõḡ.

¹³ Abê bad bé’ bósó, bēnwõḡ adúbe káḡḡne á kwééd. Kénée bēn bēnkēnkudté chõm éche Dyõb dénlāā’é bó aá mósõbē mósó mósóbe bó, boḡ bēnyín ábê bwēm nchabnede bēwógén-ne bó menyinje. Bēnkēmbāḡ-gaá ahób bán bēdii beken ábe béewóo hõm áde

bédyε' é á nkõjsé-te. ¹⁴ Bad ábe behóbe échê ndín é mekan bélúmte nén bán behede hõm áde béchægké ádá. ¹⁵ Nzé bédii békamtánnáá wéε bémbid̄tē, né bēnhēd nzii átim ámbid̄. ¹⁶ Bon bēntim behédé dásō mbwóg éche eboó, nédē mbwóg e ekombe é m̄n. Né-óó, Dyõb déekwāgnēē bó nzé béchágé mó bán ádá Dyõb, áyāle amaá bó echab mbwóg abon̄sen.

¹⁷ Kénēε édii nén bán Abrahame mós Dyõb dén̄lāā' é aá bán bébuú mó áte, adúbe dós denk̄ñ bon abé mbon̄sén ábe Aisige awē abédé m̄mē mp̄om mí mwān néε mende áde Dyõb ákágé mó. ¹⁸ Aisige mós Dyõb dén̄lāā' é Abrahame aá, "Mbwēen ne Aisige dós ncháátén m̄me n̄lángé wε meé wēkūd méb̄id̄tē." ¹⁹ Abrahame andúbé aá Dyõb áwóó ngine ápuud ké mod awē amaá awé. Né-óó, dehele dehób bán Abrahame ankūd Aisige ámbid̄ áde ápuúdé. ²⁰ Adúbe dós denk̄ñ bon Aisige ahób aá Jak̄abe bó Esao békūd n̄nam pón̄dé éche ehúε' á'sō. ²¹ Ade Jak̄abe ádii benben ne kwééd adúbe dós denk̄ñ bon ánāmēd mwān-téε awē Josebe. Anwúlén á ntón̄ m̄me átōmnēé, ábe Dyõb edúbé. ²² Ade Josebe ádii benben ne kwééd, adúbe dós denk̄ñ bon ahób á'sō é' pón̄dé aá bad bé Israel béb̄id̄ á Egipto. Dó-'aá denk̄ñ bon alágtén ngane bétāngéné m̄mē ndim abel.

²³ Adúbe dós denk̄ñ bon Moseε sáá bó nyan̄ békōó mó á etūn é ngon éláán áde bémáá mó achyáa. Bényin̄ nén bán Moseε aboó elóon bwāmbwam, bēnkēmbān-gaá ábóo mbéndé éche k̄ñ éntōmēdtē.* ²⁴ Adúbe dós denk̄ñ bon áde Moseε amáá akwog, enkēnkwentén aá béchāge mó bán mwān awē mwān a mmwāád awe k̄ñ e Egipto. ²⁵ Ankwentén ákud metake ne bad bé Israel tómaa áwóg bwām á mbeltéd mé mbéb-te á esón̄ é pón̄dé. ²⁶ Ne mó, annyin̄ nén aá ákud akwágké á nló m̄me Ane-awē-Bésinēé, áde nsábe m̄me n̄tómé nh̄on n̄ Egipto n̄syāāl. Ambel nē áyāle asiné'áá nsábe m̄me Dyõb débéé mó á pón̄dé echē ehúε'.

²⁷ Adúbe dós denk̄ñ bon Moseε áh̄idē á Egipto ésebán abáa' melingá m̄me k̄ñ e Egipto. Ankan̄ n̄lém abé áke n̄ngane mod awē anyine Dyõb áde mod éēnyinnēē d̄id̄. ²⁸ Adúbe dós denk̄ñ bon atii Ngande e Nnyime-ám̄n. Anláá bad aá bémwagted mekiú á mmwε mé e'kob ábel bon nzé ángel e Dyõb epedé áwúu bán bé'sō, eewúε' bán bé'sō bé bad bé Israel.

²⁹ Adúbe dós denk̄ñ bon bad bé Israel béchābē edib é nkwē éche béchāgeé bán Edib é nkwē éche Eyāge'. Bēnchabé chó byánán békag á ndoob m̄n. Bon áde bad bé Egipto behóbé bán bómpē béchabe, bēnhō. ³⁰ Adúbe á bad bé Israel dós denk̄ñ bon e'ké ábe bēnlāngéd dyad á Jeriko é'kwē áde bad bé Israel béhyóm̄nédé bó epun saámbé. ³¹ Adúbe dós denk̄ñ bon akwalεε awē béchágé'áá bán Rahabe enkēnwé áde bad ábe bēnwūēn Dyõb nló áte bēnwēē. Nén dēmbenléd áyāle ankōb bad bé Israel nken áwe ndáb, áde bélómé bó áhyε dé an̄on dyad áte á mesoam-tē.

³² Mbē n̄kag á'sō-yε? Pón̄dé eesaá echē n̄hele nláá nyé mam áyāle bad n̄ngane Gidione, Barage, Saamsinε, Jeftaa, Dabide, Samwεε ne bekal bé edoád̄on bésyāāl? ³³ Adúbe áde ábē bad dós denk̄ñ bon bétóm melon̄ áte m̄me bósbō bēnwān bel. Bélyágté'áá bad ábe bébédé ásē echāb nyaa echē etāngéné. Bēnkūd-tε bwēm ábe Dyõb dénhōbpē aá mósbe bó. Bēnkān̄ nsal n̄ ngii. ³⁴ Bēndimēd e'bondε é' muú. Bém̄bid̄ á mekáá mé bad ábe behédé'áá bó páá awúen. Kénēε á mbooted bēnkēnwóngé ngine bon Dyõb dēmbē bó ngine, bébédéε sánze é ngine bēwanne' sánze é melon̄ mémpēε, éche sánze étōmē' mehélé. ³⁵ Adúbe dós denk̄ñ bon don̄ge dé bebaád anyin̄ néε ábāb bad ábe bēmmād awé bétimé ámbid̄ á alongé.

Don̄ge á bad pen bēnkūd mbéte káñ bēwé. Bēnkēnkwenténne Dyõb abán á yāl ábel bétede bó. Bēmbel nē áyāle bém̄b̄i bán bēpuú békūd alongé áde áde bwām tómaa dé nkõjsé. ³⁶ Don̄ge démpēε denkūd metake, awel áde bad bēwéláá bó, bēbōmé-ε bó.

* **11:23** K̄ñ e Egipto entóméd mbéndé aá bēwúu bán bé baachóm bésyāāl ábe béchyáá ekóólé ábe bédé mwē n̄be átimé ásē.

Bênhãṅ donḡe béhé-'ε bó á mbwəg. ³⁷ Donḡe ábédé áde bénwūēnnē meláá, bémpēe-'ε bésél bó áte e'són é'βε. Bénwūēn bémpēe páá. Abé bad béwáá'áá e'kob é'mbód béhyōmne'. Bébédéε betóótōkē bé bad, békudé' metake, békudé-'ε ndutul á mekáá mé bad bé ekoyí. ³⁸ Eehēdnád-taá bán bad bé bwām nēε bó bébê á nkōṅsé mé mbéb wén. Bétámnádtáá á ehyāṅge ne á mbəəd mín, bédyεé' á e'láá-tē ne á e'lóm-tē.

³⁹ Adúbe áde ábê bad bésyāal dēnkāṅ Dyōb ábéén bó menyiṅge. Boṅ ké nê, bēnkēnkudté chōm eche Dyōb dénhōbpē áá mósḡbē ábē bad. ⁴⁰ Nén démbē áyāle Dyōb dēmmad atii áá mósḡbē syānē chōm échē étómé chōm éche ánhōbpē áá mósḡε bó. Antí nén áá, nchoo ne syānē dōo ábê bad békwoṅédté áwe e'só.

12

Dyōb dōo adé syānē Sáá

¹ Ngáne édíí-'áá bán enén ndun e mod elāṅnéde syānē edé-'ε mbōṅ, tāṅgene adúbe áde déwóo, detāṅgéné desidéd kéchéé éche ékáā syānē nzii á nkəg, déteḡde-'ε mbéb níme ríháá syānē. Detāṅgéné nēε dékáá nlém ānyəged mehélé níme Dyōb áhóbé áá dényəged. ² Detāṅgéné nēε désúmé mīd wēε Yesue mwēn, áyāle mó alyəgte syānē áwōṅ adúbe. Mwēn-naá áwōṅgēn syānē káāṅ dépid-tε dō á asóg. Ankwentén áwé kwéed e e'són á awəg, enkēntéd-taá áde akwágkē nēε dyam ábel nén ákud menyiṅge níme Dyōb ákōṅnéde mó. Nê ábélé-'ε bəəb, adyεé á ekáá é mbáá á atii dé nkamlen á Dyōb.

³ Nyékamten ngáne Yesue ānkwenténné metake akud á mekáá mé bad bé mbéb ábe bēnkəó mó. Nyékamten nímē metake ábel boṅ nyéekómé', nyéēdūlē-'ε mekuu ámbīd. ⁴ Nzum eche nyéwanéε ábóded mbéb, eépédéé ndágke eche nló nímēn ríhale rítóm. ⁵ Nyéēchatán e'yale ábe Dyōb dēmbēnlédté áwéd nyé nlém á abum, achəg áde ánhəgkē nyé áá ábe bán. Anhób áá, "A-mwān, nzé Dyōb ákánné wε áte áyāle mbéb níme ébélé, etéd nímē nkáne áte nēε dyam dēn. Nzé Dyōb ákógséné wε, yāl eehóó' wε áte.

⁶ Bíí nén wéé mod awē Dyōb ádáá, móo ákánnéé áte.

Mod awē átédé nēε awe mwān, móo ákógsanné."

⁷ Né-óo nyéwesēn nímē nkógsēn áyāle nén, rílúmte nén bán Dyōb átédé nyé nēε ábe bán. Mwān ahéé adé awē sáá éékōgsannē áyāle awusé áde ábélé? ⁸ Nzé nyéekūdē nkógsēn áyāle mbéb níme nyébélé ngáne bán bé Dyōb bésyāal békudéé, né nē álúmte' nén bán nyéekoo'ε bán bé Dyōb abé. Né nyédíi bán ábe béchyáá á asón. ⁹ Nzé ábēd besáá bé nkōṅsé béhēle békōgsēn syānē áyāle mbéb níme débélé, débagé-'ε bó edúbé, né detāṅgéné Sáá awēd awē adé ámīn edúbé abε tómaa nê, ábel débē á alongé. ¹⁰ A esōṅ é pónde dōo ábēd besáá bé nkōṅsé békógsanné syānē, kéchán áde ébōṅnéde-'ε bó dōo bébéléé. Dyōb pēn ákógsan syānē áwōṅgēn syānē ábel nén débē bad ábe bésáá ngáne mwēn ámpē ásáá. ¹¹ A pónde eche dékúde nkógsēn, dewóge mbéb áte, deewógéé bwām. Boṅ ámbīd e pónde, kénzēé awē nímē nkógsēn rí'yəgté debyéé, ábelé abé nsāṅ, ábélé-'ε mekan níme métāṅgéné.

¹² Né-óo, mekáá níme mēmmad nyé achii áte, nyéwéd mó áte. Nyéēmwāg-kε sε mekuu mēsāgē nyé ásē. ¹³ Nyébê nyéhíde' nzii échē etyéémé ábel nén bad ábe bésyəgte', bēenabpé epēd atim, boṅ bédyεε bwām.

Elébé áwógen Dyōb

¹⁴ Nyéwan áte ábē nsāṅ ne moosyāal. Nyéwan-nε áte ámpē áwōṅ abé áde ásáá, áyāle ésebán mod asáá, eéhēlē-sε anyín Sáṅgwéé. ¹⁵ Nyényín nén bán nyé modmod nyéebóó'ε nsimé rí Dyōb akud. Nyényín-nε nén bán nyé modmod nyéesaá nēṅgáne mbál mé mbéb níme nzé ríkwógé mbélé nípēēn ndutul, mbébéd-tε mbál mémpēe. ¹⁶ Nyényín-nε nén bán nyéekábéé mesón, nyéēbélé-'ε mam nēε bad ábe béēwōṅne Dyōb pónde ngáne Esao

ámbeñlé. Esao ansóm kunze echë ánwōngē nēe mwān a'só á etútú é ebwōg é ndyééd ehóg. ¹⁷ Nyébíí nén bán, ámbíd e nê, Esao ahedé'áá aá sáá ánamed mó, bon sáá ambāñ mó anamed. Kénée áंचीí'é bwāmbwam, nzii enkēnbáá áhāññen dyam áde dēmbēñléd.

¹⁸ Nyékamtēn nén bán hōm áde nyétyéémé bōob ádíi á'sō é' Dyōb. Nyéetyéemé nēñgāne bad bé Israel bēntyēēmmē benben ne mbōod e Sinai e nkōñsé echë muú ní ngíne núbídé'áá ámīn. Adē bēntyēēmmē áhed, ngāññen e ehíntēn embé áhed, bīn é'sūdēn áte, ekukud é ngíne-'ε étōme'. ¹⁹ Bēnwōg esaád é elon, bēwóg-ke ehób. Mbwóg ní ngíne ménkōb bó. Bēnchāñ Dyōb nén bán eehóbé' ámpē. ²⁰ Bēnchāñ Dyōb nê, áyāle dyam áde ánlāá' é bó aá bébel dénwōgēd bó mbwóg bwāmbwam. Anhób aá, “Chōmchōm éekidtán enén mbōod. Nzé ké nyam ekidténé chó, bélúm chó meláá káāñ ewé.” ²¹ Mekan nímē bēnnyīnnē ménkōbēd bó mbwóg bwāmbwam. Mbwóg ménkōb káāñne Mosēe. Anhób aá, “Mbwóg nñāñte me.” ²² Bon nyēpen, nyēpedé benben ne mbōod e Zayon. Nyēpedé bōob á dyad áde Dyōb dé alonģé. Adē dyad ádíi Jerusalem awē adé ámīn. Awēd-te, ángel bíñb, éládné áte ne menyīñģe. ²³ Nyémpē nyēpedé á nlatén mí bán bé'só bé Dyōb ábe Dyōb átélé mīn ádyōb. Nyēpedé wēe Dyōb áde ákáadte' moosyāál. Nyēpedé áfínté e e'dáádāñ ábe bad bé bwām ábe Dyōb ábélé bēkwógnédé. ²⁴ Nyēpedé wēe Yesue awē adé mod áfínté a bad ne Dyōb á melē mékōālē. Nyēpedé bōob wēe Yesue ámwágtédé nyé nímē mekií. Mmē mekií mébágé syānē nsimé tómaa mekií nímē Abele. *

²⁵ Nyényīn nén bán nyéekāñlé Dyōb metúu tñģene dyam áde álāñģeé nyé. Bad ábe bēnkēnwógēn mod awē Dyōb dēmbāñéé á nkōñsé-te áléb bad, bēnkūd nkóģsen. Ngāne bēnkudté nkóģsen, syānē ámpē detāñģéné nkóģsen akud nzé deewóģe elébé éche ébídé ádyōb. ²⁶ Bōod áde ánhābpē akan, nkōñsé ménsāgnēd ásē. Bōob-pe ahóbé nén aá, “Mābēñ nkōñsé nísāgnéd ámpē. Saá-kaá nkōñsé mwēmpēn mēsāgnēd, mēbēñ káāñne ekombe é mīn chómpē ésāgnéd.” ²⁷ Ahób áde áhóbé aá, “Ámpē” álūmte' syānē nén bán Dyōb déhūd bwēm ésyāāl ábe bēsāgnēd ásē. Abē bwēm é'díi bwēm ábe áhágé. Abēñ nê ábel bon bwēm ábe béesāgnéd é'lyāģ.

²⁸ Né-óó, désāgnēn Dyōb áyāle nén abagé syānē mbwóg echë mod éehelée-se aságéd ásē. Désāgnēn Dyōb, débage-'ε mó edúbé nyaa echë ēwōgēd mó menyīñģe. Débele-'ε nê ne mbwóg ne edúbé ésyāāl. ²⁹ Ne mbāle, Dyōb ádēd ádíi nēe muú nímē nhyāñte chōm ésyāāl.

13

Abé áde áwóģte Dyōb menyīñģe

¹ Edāñģe é Bad bé Krīsto ébē ékag á'sō áfínté echēn. ² Nyéebág bán nyéekobéé bad beken pōndé ésyāāl. Donģe á bad békékōb ángel nken, áde béebíi' é bán ángel chóó édé. ³ Nyékamtēn bad ábe bédé á mbwōģ. Ebē byánán nyāābōo nyédé áwed. Nyékamtan-ne bad ábe békude metake ásē e bad bēmpēe. Ebē byánán nyémpē nyékude' nímē metake.

⁴ Mod-téé awē adé á ndáb e'wōngé ábage e'wōngé edúbé. Mod eekábé mesón á ebwóg. Nyéēchatán nén bán Dyōb dékāād bad ábe bébele' e'tonģé é' mekan ne ábe békábe mesón. ⁵ Nyéēsūmē nlém áyāle edāñģe é mōné, nyébé-'ε menyīñģe ne kéchéé éche nyéwóó áyāle nén Dyōb áhóbé aá, “Méechenéé nyé mbéd, méebāñ-'aá nyé áyāl.” ⁶ Né-óó, dehele dehób ne nlém nisyāāl nén bán, “Dyōb dōo áde nwōñģene awēm, méebāñģé dyamdyam, cheé moonyon áhele ábēl me?”

⁷ Nyékamtēn bad ábe belyágté'áá nyé bōod, ábe bēnkálé nyé eyale é Dyōb. Nyényīn nsón nímē abé ádāb ábélé. Nyéhíd nímāb mekuu, nyédúbe ngāne bómpē bēndūbēē. ⁸ Yesu Krīstāe adé melemlēn pōndé ésyāāl. Ngāne ámbēē chāñ, nê dōo ádíi chíi, nê dō-'aá ábēē abé ne abé. ⁹ Nyéēmwāģ-se ayáģe ké áhéé áde áde nñāññen áhāññen nyé nlém á

* **12:24** Mekíi nímē Abele méhedé' metuutēn, bon mekií nímē Yesue mépeene dāsō alagsen.

abum. Ebóó nén bán nsimé ní Dyöb múmó níwéde nyé áte saké mbéndé tângene adyé dé medyé. Echê mbéndé éewōngānnē bad ábe bēhíde chó.

¹⁰ Dewóó menyán mé mendε míme beprisε ábe bébage mendε á ebem é Dyöb béewóó'é kunze ádyé chōm áhed. ¹¹ Prisε ambáámbáa, abage Dyöb mendε áyāle mbéb mí bad. Abelé atéd mekií mé nyam é mendε asólén mó á Hōm áde Atómténé Asán. Bébelé bétéd ndim ní nyam pen, bēbídén ámbíd e eyáde béhyáád mó. ¹² Nê dóo dēnkǎŋ boŋ Yesuε ámpē átag, awé ámbíd e e'ké é' dyad ábel boŋ míme mekií mébel bad bésán. ¹³ Né-óó syánē ámpē déke détán mó ámbíd e eyáde ábel boŋ syánē ámpē dékud e'són ábe ánkudté. ¹⁴ Déke détán mó áhed áyāle nén deewóó'é dyad áde ásúmnédé á nkōŋsé-te wén. Boŋ desumé nlém ábē á dyad áde áhúé' á'sō. ¹⁵ Né-óó, débê dékene Dyöb mbwiined ne Yesuε. Mmēd mekenag mébê nēngáne mendε míme débageé Dyöb. Dékag dékale' nén bán móo adé Sāngwéé. ¹⁶ Nyéēchatán nén bán, nyétāngéné bwām ábel wéε bad bémpēe. Kéchéé éche mod áwóó-'áá, áwōŋgan nhóg ne aníní. Echê ndín é mendε chóo éwógte Dyöb menyīnge.

¹⁷ Nyéwógne bad ábe belyágte nyé, nyésuded-te yāl ásē e nkamlen mímb áyāle bóo bēnne nyé. Bétyēm-me á'sō é' Dyöb áláa mó ngáne bēnóné'áá nyé. Nyéwógne bó ábel boŋ bébê menyīnge ānōn nyé. Esebé nê, né bēwōg ndutul ānōn nyé. Né nê déewōngén-naá nyé.

¹⁸ Nyékānnad sé. Sēbíí nén bán nlém níkénlé sé á abum áyāle chōm ésyāāl éche sébélé. Sēhedé'áá bán sébel chōm ésyāāl nyaa echē etāngéné. ¹⁹ Mbáde nyé achán nén mēé nyékānnad sé ábel nén Dyöb ábel níwāmsen atim ámbíd ábē ne nyé ámpē.

Mekáne mé asóg

²⁰ Dyöb dóo ábage' bad nsaŋ, dó-'áá ápúúdté Yesuε, Sāngwéé awêd. Bōob-póó, Yesuε adii néε ndāle a Nnōn-a-mbód awē bēbēnlédé míme mekií ábel nchemten míbê á ngíndé ne á ngíndé, átíntē e Dyöb, ne éche mbód. ²¹ Nkānne nén mēé, Dyöb ábel nyébê mboŋsén ábel chōm-té éche áhedéé áá nyébel, nyébé-'ε nyóŋgé ábel mam míme métāngéné. Yesuε áwōŋgan nyé ábel mam míme méwógte Dyöb menyīnge. Ehúmé ébê ne Yesu Krīstā abé ne abé. Ebê nê.

E'yale bé asóg

²² A-bānned, ncháa nyé mēé, nyékoŋ échén elébé awóg. Enén kálag echē ríténlé nyé eéchabéé áte. ²³ Ndāó mēé nyébíí nén bán bēbídte mwānyan awêd, Timotiε, á mbwōg. Nzé awámséné me atán, né sūmō séēpě áwēn.

²⁴ Nyélentēd me bad ábe belyágte nyé bēsyāāl, nyéleled-te bad bé Dyöb bēsyāāl. Bad bé Dyöb bémpēe ábe bēbídé á Italia, bómpē bēlómme nyé melēnten.

²⁵ Nsimé ní Dyöb míbê ne nyé moosyāál. Ebê nê.

Kálag eche Jemse Ndibned n kálag

Kálag echë Jemse átélé ehóbé tângene mekan míme bad bé Krīsto bétāngéné abel póndé ésyāāl á alongé ádāb. Bad bé Dyōb ábe bépāntédé áte nkōḥsé áte rīsyāāl bóo Jemse āntelée chó. Abēnlédé ngan híin áléb bad bé Krīsto tângene metón híin. Mmē metón médii, ábé nhon ne ábé atóg, mekəgsen, abé á bwām, ānon bad nkōḥtéd, adúbe ne mbeltéd, ngáne bad bé Krīsto bétāngéné echém abenled, āwōḥ debyéé, nselag, kúmbe ne asuded á yāl, ábided mbakú á yāl e bad, ākum ekáá á tâl, āwesen, ne ākáne.

Jemse awédé áte á kálag tē wē nēn áá mbeltéd ríkg ekuu ehóg ne adúbe.

Nkabtéd n kálag

Ndibned n kálag 1.1

Adúbe ne āwōḥ debyéé 1.2-8

Abé atóg ne ábé nhon 1.9-11

Akəg ne ākud mekəgsen 1.12-18

Awóg ne ábel 1.19-27

Ngabén eéhēdnádté 2.1-13

Adúbe ne mbeltéd 2.14-26

Ngáne mod a Krīsto ábenladté echém 3.1-18

Mod a Krīsto ne mekan mé nkōḥsé 4.1-5.6

Elébé émpēe 5.7-20

¹ Mē Jemse, mbəledē a Dyōb ne awē Sāngú Yesu Krīstəə, mē-éé ntenle nyé enén kálag. Nlente nyé metúmbé dyōm ne mébe mé bad bé Israel míme mépāntédé áte nkōḥsé áte rīsyāāl.

Jemse ad bad bédúbe Krīstəə

béwōḥ-’ē debyéé

² A-baányan, póndé ké ehéé echë nyaa e mekəgsen ké ehéé étáné nyé, nyétéd nē e’bon é yāl áte. ³ Nyēbīí nēn bán mímén mekəgsen míme nyékudēé áyāl e adúbe áde nyéwóó, méwéde nyé nlém á abum. ⁴ Nlém ríwúu nyé á abum káōḥ á asóg ábel bon mbeltéd mímén rítyéem bwām rílōn-ne mbon, ábel bon nyéewóó’ abé dé mbéb ké ahóg á alongé ádēn.

⁵ Nyé ké ahéé awē atóge’ debyéé, áchāḥ Dyōb áá ábe mó. Dyōb dōo ábage moosyāál debyéé ne nlém nhóg, ésebán akwognad modmod, ābe-’ē mó. ⁶ Bon pen nzé nyēchāa Dyōb nyédúbé bán ábe nyé chōm éche nyésédté mó ésebán nlém ríkáadte nyé á abum. Mod awē nlém ríkáadteé á abum ádíi néē edīb é nkwx éche éhode’, epub éhúene’ mendíb ped enén étimne eníní. ⁷ Ene ndín e mod eewémtán áá móskūd chōm wēē Sāngwéé. ⁸ Adii mod awē awóó nlém míbe, eechāḥnád-taá hōm ahóg áyāl e kéchéé éche ábeléé.

Betóótōkē bé bad ne behon bé bad

⁹ Mod a Krīsto awē eesē etógnén á’sō é’ bad bémpēe atāngéné abé kúmbe nzé Dyōb áchāgté mó ámin. ¹⁰ Mod a Krīsto awē adé etógnén á’sō é’ bad bémpēe atāngéné abé kúmbe nzé Dyōb ásúdté mó. Nhóbe nēn áyāle āmaá melelem ngáne ébéeneé mbonja e nkāákəə awē adé á ahín-tē. ¹¹ Nzé enyen épene ne ngine ábe e’hyé bé ekide é’belé é’hyáád ane nkāákəə, éche mbonja-’ē ébelé ésoo, e’bon é’bāb-pe é’belé é’maa. Melelem nē dōo behon bé bad bémaá’ē anan áde bēnanéé mímbāb nhon ámbíd.

Jemse ad mekəgsen méehūu’ē wēē Dyōb

¹² Nnam ne kēnzéé awē awēséné mekəgsen, áyāle nzé atómé mímmē mekəgsen áte, Dyōb débe mó nsábe míme rídé alongé áde áhóbé áá móšbē bad ábe bédáá mó. ¹³ Nzé mod akudé

mekəgsɛn eetəŋgené ahób aá, “Mmén mekəgsɛn méhúú wée Dyöb.” Mod eéhēlē-sɛ ákəg Dyöb ne ebébtéd, melemlem ngáne Dyöb-pe déekagéé mod ábɛl mbéb. ¹⁴ Mewəmtɛn mé mbéb mé mod mwən móó mékəə bon ahún á mekəgsɛn-tê, ene pónde-’aá mímê mekəgsɛn métédéé mó nlém á abum bon mehanj mó. ¹⁵ Mmê mewəmtɛn míme mébág mod áte mó-’aá mépɛne mbéb, nzé mímê mbéb-pe ríkwógé mod áte, nípiinad mó kwééd.

¹⁶ A-baányanj bé edəŋge nyéədōgnād. ¹⁷ Nde e bwām ké ehéé ne kéchéé éche élóné mbon éhúú ne Titée awé adé ámín. Titée mó ahagé bwəm é’syāal ábe é’pene ámín. Abén bwəm é’pene-’ɛ nhəŋlén ne nhəŋlén, bon Dyöb pɛn déehəŋlanné. ¹⁸ Dyöb dēmbɛl ntíi ábe syánē alonggé dékōālē abɛ áde ámbɛé syánē échē eyale é mbále. Ambɛl nê ábɛl bon áfínté e mímê nhəŋtéd rísyāal, syánē débê ngáne mbote e’só echē bébagéé mó née mende.

Jemsɛ aá bad bé Dyöb bébele ngáne eyale é Dyöb éhóbéé

¹⁹ A-baányanj bé edəŋge, nyébíi mímén mekan. Mod téé ábê mehél áwóg dyam áde mod ampée áhóbéé, mod eewámsán dyam ahób pɛn, mod eewámsán-ne alinj. ²⁰ Melingá mé mod méemwagké-sɛ ábɛl mekan míme Dyöb áhɛdɛé aá ábɛl. ²¹ Né-ɔó nyétede mekan mé mbinde ne mekan mé ebébtéd mésyāal míme nyébeléé. Ne asuded á yāl ásyāal, nyékob eyale éche Dyöb áwéné nyé á nlém-tê. Echē eyale chóó Dyöb ábenladtê ásonj ádɛn alonggé.

²² Nyébele ngáne eyale éhóbéé. Nyéədōgē yāl se nyéwōgē chó wógén. ²³ Kénzéeé awé awóge’ eyale é Dyöb, ésebán abele’ ngáne éhóbéé, adíi née mod awé anone’ ábe e’só á dyené. ²⁴ Amaá eche yāl anyín, bon akɛ áde ákagké, abelé áchatén ngáne e’só é’díí mó. ²⁵ Bon bad ábe békoo’ mbéndé echē etəŋgéné anɔn áte, mbéndé eche ehúde’ bad á mehanj, nzé behíde chó ngáne éhɛdnadté saké bán béléa’ chó bon béchatén-ne, bon pɛn, behíde chóm éche éhóbéé, Dyöb dénaméd bó áyāl e kéchéé éche bébeléé.

²⁶ Mod ké ahéé awé awémténé aá móbele’ ngáne Dyöb áhɛdɛé bon eekóbe éche echém, ene ndín e mod adoge eche yāl, ádē abele á Dyöb-pe, áde ngên. ²⁷ Abɛle Dyöb nyaa eche esáá ne eche etəŋgéné á’sō é’ Dyöb Titée, adíi anɔn menyuu ne bekúd ábe bétage’, ne áchəə yāl bwām ésebán mekan mé mbinde mé nkōŋsé méwóge mod áyāl.

2

Jemsɛ aá béetédē baahóg etógnén ábíníí-’ɛ nkóŋtéd

¹ A-baányanj, nyé nēngáne bad ábe bédúbpé echɛd Sánj, Yesu Krístəə, Səŋgwéé awé échē edúbé échábé ámín, nyéetəŋgenéé née nyényíné mod á díid-te se nyétéd mó etógnén ké-’ɛ nkóŋtéd. ² Détéd bán mod asólé wée nyéládné, ahédé nzêd é gól, ahédé-’ɛ kəse é mbóté, ntógétoke mí mod mómpē rísólé, ahédé mbóté é mbinde. ³ Nzé nyébagé mod awé ahédé kəse é mbóté edúbé bon nyéláŋgé mó bán, “Hyě édyɛɛ enén kəse e e’dii,” bon nyéláŋgé-’ɛ ntógétoke mí mod bán, “Tyéém hê,” ké’ɛ bán, “Dyɛé á ndəəb tē hê,” ⁴ né nyélúmté bán baahóg bétómé ábíníí, né nyékáadte-’ɛ bad ne mewəmtɛn mé mbéb.

⁵ A-baányanj bé edəŋge, nyéwóglan. Eesaá mbále nén bán Dyöb ápwédé betóótokē bé bad á nkōŋsé te aá bédúbe Krístəə-yɛ? Adé adúbe dó-’aá áde mímāb nhɔn, apwɛdɛ-’ɛ bó ábé bad ábe bébē áwē nkamlɛn. Mmê nkamlɛn móó áhóbé aá móšbɛ bad ábe bédáá mó. ⁶ Bon nyéetédéé betóótokē bé bad née dyam. Saá behɔn bé bad bóó bétagte nyé-yɛ? Eesaá mbále bán bóó békene nyé á kóte-yɛ? ⁷ Eesaá mbále bán bóó behóbe dín dé edúbé áde ane awé akamlan nyé mekan mé mbéb áyāl-ɛ?

⁸ Nyéēbɛl dyam áde átəŋgéné nzé nyékoo’ mbéndé e nkamlɛn eche Krístəə ahíd eche éténlédé nén bán, “Edəŋ mwányonj ngáne édáá echoj yāl.” ⁹ Bon nzé nyétede baahóg etógnén ábíníí-’ɛ nkóŋtéd, né nyébele mbéb, né mbéndé e Dyöb-pe ekóbé nyé née bad ábe bébóó mbéndé. ¹⁰ Kénzéeé awé ahíde mbéndé bon abóó mbéndé póg, né abóó mbéndé ésyāal. ¹¹ Mod awé ahóbé aá, “Nyéekábé mesón á ndáb e e’wóngé,” mó ahóbé ámpɛ

aá, “Nyéewúé’ bad.” Né-óó, nzé mod eekábé mesón bon awúé’ bad, né abóó mbéndé. ¹² Nyéhóbe dyam, nyébele-’ε mekan née bad ábe bébii bán Dyöb dékáad bó, nchoo ne eche mbéndé éche éhúde bad á mehan-tê. ¹³ Mod awě eewóge mod ampée ngol, Dyöb-’ε déewógké mó ngol nzé akáadte bad. Bon mod awě awóge bad bémpēe ngol, éewógké mbwóg mbwε níme Dyöb ákáadtεé bad.

Jemse aá nzé adúbe déekii ne mbeltéd né áwédé

¹⁴ A-baányan, nzé mod ahóbé aá módübpē Krístəə bon eébēlē mekan níme mélúmte bán awóo adúbe, bwám é’héé é’dé áhed? Adé adúbe áhεle ásōn adē alongé-yε? ¹⁵ Détéd nén bán mwānyon a Krísto nhóg eewóó’ε chōm éche áhāgkē á yāl, eewóó-’aa ndyééd e epun é bīn. ¹⁶ Bon nyé mod nhóg alángé mó aá, “Ekag bwám, ékud chōm éche éhāgkē, ékud-tε ndyééd éche édyāgkē.” Nzé nyélángé mó nē ésebán nyébage mó chōm éche átógnéné, né bwám é’héé nyébélé mó? ¹⁷ Melemlem nē dōó édii ne adúbe. Nzé mod awóo adúbe áde éebeléé ngáne adé adúbe áhóbéé, né adé adúbe áwédé.

¹⁸ Mod nhóg ālāā mε aá, “Mod nhóg awóo adúbe, aníníí-’ε abele mekan mé bwám,” mε-’ε mētímtén mó mεé, “Lúméd mε ngáne mod áhεle awón adúbe ésebán abele mekan mé bwám, mélúméd wε ádēm adúbe áyāl e mekan mé bwám níme mbéleé.” ¹⁹ Edúbpé nén wεé Dyöb ádii ahóg. Nē adé bwám. Káəhne e’dəədəh bé mbéb bómpē é’dúbpé nē, é’nəə-’ε ne mbwóg. ²⁰ A-eyókél é mod, ehεde wεé bélúmed wε nén bán nzé mod awóo adúbe bon eébēlē ngáne adé adúbe áhóbéé, né adé adúbe déesaá dyamdyam-ε? ²¹ Cheé ênkəh bon Abrahamε, awesyánē sáá ambáá, ákobnéd á’sō é’ Dyöb née mod awě abele’ mam níme Dyöb áhóbé? Sáá akwεnten áde ánkwεnténné ábe awe mwān Aisigε née mendε-yε? ²² Nyényiné nén bán adúbe áde Abrahamε ne nímē mbeltéd békágé’áá ekuu ehóg, nímē mbeltéd-tε mēnkəh áde adúbe álón mbon. ²³ Nén dēmbēl eyale é Dyöb énnýinnéd mbále ngáne éténlédé nén bán, “Abrahamε andúbé Dyöb. Nén dēmbēl Dyöb dēnkob mó nēngáne mod awě abele mekan níme métəngéné.” Né-óó, bad bēnchəg Abrahamε bán nsón a Dyöb. ²⁴ Nyényiné nén bán mbeltéd mí mod mbéle bon mod ákobnéd á’sō é’ Dyöb née mod awě abele’ mekan níme métəngéné, saké adúbe dēmpen. ²⁵ Melemlem nē dōó émbēē ne akwalεε awě béchágé’áá bán Rahabε. Ankobnéd á’sō é’ Dyöb áyāle bad bé Israel ábe bēnlōmmē bán béhyε bēnən dyad áte á mesəəm-tē. Ankōb bó nken, abídéd-tε bó á dyad-tē, nzii empée á mesəəm-tē. ²⁶ Ngáne yāl e moonyon echě eewóo edəədəh éwédé, melemlem nē dōó adúbe áde déekəg ne mbeltéd áwédé.

3

Jemse aá mod-té akamlan échē echém

¹ A-baányan, nyé bad híin nyéebág bemeléede bé eyale é Dyöb. Nyébii bán Dyöb dékáad se bemeléede tómaa ngáne akáádté ábíníí bad. ² Syánē baásyāāl debéle mewusé á ríhóbtéd. Kénzεé awě éēbēlē awusé á ríhóbtéd adii mod awě adē abé átyéémé, ahele-’ε eche yāl akób ábel bon eébēlē awusé. ³ Détéd elānsén ne hósε. Nzé mod ahεde aá hósε ébel ngáne áhεdεé, abelé ahé chó chōm á nsəl-tē. Echě chōm chó-’aá ábenladtε ályáged ene hósε kéhéé wεε áhεdεé aá ékε. ⁴ Ké’ε détéđ elānsén ámpē ne bōle é’mbáá ábe é’dé á edíb é nkwe-te. Kénεé édii bán é’kálé bwāmbwam, epub é ngíne chó-’aá ékεene bó, mod awě adole’ ábē bōle mwā abámbé móō ábenladtε ákεen bó kéhéé áde ádāó. ⁵ Melemlem nē dōó édii ne echém. Kénεé édii bán édé mwāmpīn á yāl e moonyon, édé kúmbe bwāmbwam áyāl e nímē mbeltéd.

Nyényín ngáne mwā muú ahεle se ahyáad ahín ámbáá. ⁶ Echém ámpē édii nēngáne muú. Edii pεd e yāl e moonyon póg, ébele’ mbéb ní kamlan yāl e moonyon esyāál. Ébele’ alongé á moonyon ásyāāl abé nēngáne ákóbné muú, muú níme mbídé á dū-á-muú, níme méédímē’. ⁷ Moonyon akamlan nyaa é nyam ésyāāl. Akamlan nyam é mehín, ákamlan menən, ákamlan nyam éche édole abum ásē, ákamlán-nε nyam ésyāāl éche édé á edíb

é nkwě-te, ambootéd-te chó akamlɛn se á mbooted. ⁸ Boŋ modmod eéhēlēē-se ákamlén echém. Echém édii chóm é mbéb éche modmod éehelélé-se ákamlɛn, élóné-'e ne e'we bé mbéb ábe é'pene' kwééd. ⁹ Chóó débɛnladté ákɛn Sánjú Dyöbɛ, awêd Titée, chó-'aá débɛnladté ábe moonyon ebómán. Moonyon mó-'aá Dyöb áhágé áwágen mó. ¹⁰ A melemem mé nsəl dóó e'yale bé mekenag ne ebómán bēbídéé. A-baányan, éetāngéné abé nē. ¹¹ N'yélé mé edib nhóg méehelélé-se mébídte mendib míme mésáá ne mé mbinde abided ahóg. ¹² A-baányan, alín dé asáá déehelélé-se áchyáá e'pum é píe. Ké'e alín á sabé déehelélé-se áchyáá e'pum é' mesáá. Edib-pe éche ébídte mendib mé nkwě, éehelélé-se ébídéd mendib míme mésáá.

Debyéé áde áhúú ne Dyöb

¹³ Mod adé átínté echên awě awóó debyéé awón-'e nsòntɛn-ɛ? Alúmed nē ne alongé á bwám áde áwóó, áyāl e kéchéé éche ábeléé. Abel nē ne asuded á yāl áde debyéé áde áwóó ábélé boŋ awón. ¹⁴ Boŋ nzé nyéwóó kán áte eche edé mbéb, nyétōntan-ne dásō échen yāl, nyéɛɛnlád debyéé áde nyéwóó ábel mbéb tāngene ayáge á mbále, akum áde nyékuméé ekáá á tāl, ¹⁵ ene ndín e debyéé eehúé' é ne Dyöb. Edii debyéé áde áhúú ne bad bé nkōnsé. Adii debyéé áde áhúú ne bad ábe béewóó Edáádəŋ é Dyöb, debyéé dé edáádəŋ é mbéb. ¹⁶ Kéhéé wée bad béwóó kán áte eché edé mbéb, bétōntān-ne dásō échab yāl, mpuutéđ mbélé mbé, nyaa e ebébtéd ké ehéé-'e ebāg áhed. ¹⁷ Boŋ debyéé áde áhúú ne Dyöb áde nhəŋlén. Kénzée awě awóó áde debyéé eewóó' é atón dé mbéb ké ahóg áyāl. Ene ndín e mod adəə nsan, apwiitad, achede yāl áwóglɛn bad bēmpēe, awóó ngəl bwāmbwam. Abenle bad mekan mé bwám ésebán akwəgnad modmod, abele-'e nē ne nlém nhóg. ¹⁸ Nzé bekóm bé nsan bēbele nsón míme nípene' nsan átínté e bad, nē débēl bad bēbelé mekan míme Dyöb áhedéé.

4

Jemse áá bad bésuded yāl, Dyöb ákamlɛn bó

¹ Cheé épene nsum ne nsəlag átínté echên? Eesaá mbále bán esii é awón á bwēm éche éwane nyé nsum áte, chóó ékəə' boŋ nyébelé nén-ɛ? ² Ehede chóm boŋ weékudéé chó, nē ábélé ewúú mod. Ewóó esii áte bwāmbwam ákud chóm boŋ weéheléé chó akud. Nē ábélé nyésenle, nyéwanne-'e nhóg ne aníní nsum. Nyéekūdēē chóm éche nyéhedeé áyāle nyéēsēdtēē Dyöb chó. ³ Nzé nyéhedne Dyöb chóm, nyéekūdēē chó áyāle nyéhedne chó mewəmtɛn mé mbéb. Nyéhede bwēm dásō áwóged échen yāl menyinge. ⁴ Nyéde nēngáne bad ábe bédé á ndáb é mewóngé, boŋ bēbé békābē mesón. Nyéebii' é bán ábane nlém ne mekan mé nkōnsé ábele nyé bad bé ekoyí bé Dyöb-ɛ? Né-óó kénzée awě adəə nlém abane ne mekan mé nkōnsé, ábelé eche yāl mod-a-ekoyí a Dyöb. ⁵ Nyéwəmténé bán ngēn-ɛé éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Dyöb ábánné nlém áá edáádəŋ éche móhédé syánē áte, ébē échē, adé-'e kónjí ne chó-yɛ?” ⁶ Boŋ Dyöb ábage syánē nsimé abe ne abe. Nē dó-'aá ákəá boŋ étenléd á kálag e Dyöb nén bán, “Bad ábe bédé kúmbe, Dyöb ákunnad bó yāl, boŋ ne bad ábe bésúdté yāl, Dyöb ábage bó nsimé.”

⁷ Né-óó, nyésuded yāl á'sō é' Dyöb. Nyéwúɛn Satanɛ nló áte. Nzé nyébelé nē, mó-'e átōm mehélé. ⁸ Nyépe Dyöb bɛnbɛn, mómpē əpě nyé bɛnbɛn. Nyé bad bé mbéb, nyésóg mbéb ábel. Bad-te ábe béwóó nlém míbe, nyébane míɛn nlém ábel mekan míme mésáá. ⁹ Nyésuden áyāl e míɛn mbéb. Nyélebe', nyéchyɛ-'e. Nyésóg awəə, nyélebe' lebén, nyésóg menyinge awóg, nyésuden sudnén. ¹⁰ Nyésuded yāl á'sō ábe Sángwéé. Nzé nyébelé nē, áchəgəd nyé.

Jemse áá mod eekáádté mwānyan

¹¹ A-baányan, nyéehóbé nhóg ne aníní mam mé mbéb á yāl. Kénzée awě ahóbe mwānyan mam mé mbéb á yāl, ké'e akáadte mó, né ahóbe mbéndé e Dyöb mam mé mbéb áyāl, né ahóbe-'e áá ene mbéndé eéboó' é. Nzé ehóbé wée mbéndé e Dyöb eéboó' é

né weébēlēē chōm éche mbéndé éhóbé aá bébel. Boŋ né etédé etál échē éesē échōŋ ábē mod awē akáadte. ¹² Mod nhóg mwēmpēn-éé adé awē abage' mbéndé, mwēmpēn-naá akáadte bad. Mwēmpēn-éé ahēle ásōŋ alongé á bad, mwēmpēn-naá ahēle abébéd dó. Boŋ wē, nzé-módé édíí ákáad mwānyoŋ?

Jemse aá mod eebág kúmbē

¹³ Bōōb-pōō, nyéwóglan, nyé bad ábe nyēhóbe bán, “chii ké'ε chān, séēkē dyad dekalengōme, séēdyéé áwed mwē nhóg, sékābē nyongé, sékudé-'ε nsyāŋ.” ¹⁴ Nyēbíí dyam áde débēnléd chān-ε? Chān nyēbíí bán alongé ádēn adé? Alongé ádēn ádíí nēŋgāne mbag. Ebág á esōŋ é pónDé, ámbíd enē, weenyínéé chō ámpē. ¹⁵ Chōm éche nyétāŋgéné ahób édíí nēn, “Nzé Dyōb ákwénténé, né séēbē á alongé, sébēl-lē adén dyam ké'ε ádííí.” ¹⁶ Boŋ bōōb, nyētímé nyēkume ekáá á tál ne kúmbē esyāál. Enén ndín e akum dé ekáá á tál eetāŋgené. ¹⁷ Né-ōō, kénzēé awē abíí dyam á bwām áde átāŋgéné abel, boŋ eébele dó, abelé mbéb á'sō é' Dyōb.

5

Jemse aá behān bé bad bētēd pónDé

¹ Nyé behān bé bad, nyéwóglan me! Nyéchyε', nyéhágke e'saad áyāl e metake míme mépií nyé. ² Mmén nhōn míme nyékúmé nímáá abōō, síi-'ε émáá nyé asan adyé. ³ Echen gól ne sílva éche nyélímmé ásē, émáá ngag akób. Ene ngag eche ekóbé ábē bwēm, chōō ēbēl boŋ Dyōb ákōgsén nyé, ēmād-te nyé ásē nēε muú. Nyékúmmé yāl nhōn enén pónDé echē edé benben ne e'pun bé asóg. ⁴ Nōné', weesábpēé bad ábe bēbēnlé wē nsón á nzag-tē. Etímé edogé bó dogén. Nén abélé ábē bad ábe wēesābpēé ádab awé áwógnad á'sō wēε Titēε, Dyōb á Ngum. ⁵ Abé áde nyédíí á nkōŋsé hén ádíí áchog alongé, nyēbele-'ε kéchéé éche nyédáá. Nyékódte mímen mewēmtēn, kénēε nyēbíí bán epun éche Dyōb dékōgsēnnē ábē bad bé ekōyí ékwógé ape. ⁶ Nyēhóbé bán bad ábe bēbele mekan míme métāŋgéné á'sō é' Dyōb bédé bad bé mbéb, nyēwúú-'ε bó. Béheleé nyé atyéemen.

Jemse aá bad béwēsen metake

⁷ Né-ōō a-baányan, nyéwēsen káāŋ Sāŋgwéé ape. Nyétēd elāŋsén ne mod awē abele nzag. Abelé ásin káāŋ ne pónDé echē ápādtē mbote é bwām. Awēsan káāŋ ne á pónDé eche mbúú e'só ébootadté achó, ne áde édimtanné achó. ⁸ Nyēmpē nyéwēsen, nyéwéd-te nlém á abum, nyésine' epe éche Sāŋgwéé, édé benben. ⁹ A-baányan, nyēenyongé áte tēŋgene nhóg ne aníníí ábel boŋ Dyōb déēhōbē aá nyédé bad bé mbéb. Nyēbíí nēn bán mod awē akáadte' adé nyé benben. ¹⁰ A-baányan, nyétēde e'chemléd ne bekal bé'dáádāŋ. Békálé'áá nkalan á dīn áde Sāŋgwéé, békudé metake, béwēsán-ne nímē metake. ¹¹ Ne mbále, syāā dechāge bad ábe béwēséné bán bad ábe békudé nnam. Nyéwógé ngāne Jobε ánwēsénné áde ákudé metake, nyēnyín-ne ngāne Dyōb dēmbēnlé mó bwām á asóg. Sāŋgwéé aboó nlém bwāmbwam awóó-'ε nlém rí ngōl.

¹² Amīn e nímén mésyāāl, a-baányan, nyēbēnlád dīn dé nkoŋ nímín, ké'ε dé nkōŋ rísé, ké'ε chōm émpēε ámwé melē. Boŋ pen, nzé ehóbé“Eε” abé εε, nzé ehóbé-'ε “Aáy” abé aáy. Nzé nyēbelé nēn, né Dyōb déekōgsēnné nyé.

¹³ Kénzēé awē adé á metake tē, ákáanne. Kénzēé awē awóge menyīŋge, ákōne ákené-'ε Dyōb. ¹⁴ Kénzēé awē eedyεε bwām, áchōg belyáged bé mwembé, békānned mó. Nzé békānnad mó béwōgtē mó dyōg á dīn áde Sāŋgwéé. ¹⁵ Nzé édé bán békānnédé mó ne nlém nhóg, né Dyōb déwōg bó mekáne, nē débēl-lē mod a nkole ádyēē bwām. Sāŋgwéé ábēl áhídē á anōŋ dé nkole, ádyēē bwām, ké mbéb-pe móō ámbēnlé Dyōb délāgsén mó. ¹⁶ Né-ōō, nyépale mbéb áte wēε nhóg ne aníníí, mod tēε ákánned-te mwānyan, ábel boŋ nyedyεε bwām. Mekáne míme mod awē abele mam míme métāŋgéné á'sō e' Dyōb, méde ngīne bwāmbwam, mébele-'ε nsón. ¹⁷ Elaijaa abédéε moonyoŋ melemlēn ngāne syānē. PónDé

póg ankáné bwâmbwam aá mbúú eechóg, mbúú enkênchó-'aá á etûn é mwě rílaán ne epeɗ. ¹⁸ Ambíɗ enê ankáné ámpē, Dyǒb ábēl mbúú echó, bwēm é'bootéd-tɛ akwog.

¹⁹ A-baányan, nzé nyé ké ahéé atědté áhíd nzii e mbále e Dyǒb, bon mod ampée abelé aŕimné mbíd, ²⁰ ábíi nén aá, kénzée awě abelé bon mod awě abelé mbéb asóg mbéb abel, né asoó alongé áde mod awě abelé mbéb. Nén déběɓ-lɛ mbéb híin ríme ane mod ákébenlé, Dyǒb déenɔnné mó á díd.

Kálag e'só eche Petro Ndibned ní kálag

Kálag e'só eche Petro ântenlé, bad bé Krísto b́óo ânteléé ch́ó. A kálag-tê wê achagé b́ó aá, “Bad ábe Dyöb ápwédé.” Abén bad bémpāntēd áte á pēd e akuu á mbwóg e echē béchágé'áá bán Esia Mainō. Nzom echē enkāṅ boṅ átel enén kálag, ebédée áwéd bad bé Dyöb nlém á abum áyāle metake míme békúdé'áá ne adúbe áde b́enwōngē. Awēd-te, abage b́ó e'lyág bé nlém ábe nkalanṅ mí bwām míme Yesu Krístəə mbageé b́ó. Mmē nkalanṅ mí bwām níhóbe t̄ṅgene, kwééd, mpuu ne epe éche Yesue ápēé ámpē. Alūmēd-te b́ó áte aá b́ekwēntēn metake ne e'lyág bé nlém. Anlúméd b́ó áte aá b́ebii nén bán míme metake médií mekágsen ányín nzé adúbe áde b́ewánlé áde adúbe á mbáale. Bébii-'e nén bán b́ekúđ nsábe á “Epun éche Yesue Krístəə ápēé.” Anlúméd-te b́ó áte ámpē aá alongé ádāb átāṅgéné abé ngáne alongé á bad ábe b́ehíde Krístəə.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-2

Dyöb d́óo ábage e'soosonṅ 1.3-12

Elébe ábel mekan míme mésáá 1.13-2.10

Mekan míme bad bé Krísto b́etāṅgéné abel á pónde e metake 2.11-4.19

Asuded á yál ne ábele Dyöb née mod a Krísto 5.1-11

Nsógten 5.12-14

¹ Mē Petro, mbapēe a nlomag awē Yesu Krístəə, ntenle nyé bad ábe Dyöb ápwédé, ábe b́epāntédé áte boṅ b́ebé beken á mbwóg é Pontus, Galesia, Kapadosia, Esia ne Bitinia. ² A ntíi míme Dyöb Titée, ammad́ nyé apwēd. Echē Edāádāṅ-'e ébélé nyédé bad ábe b́esáá. Abelé nê ábel nyébele mekan míme Yesu Krístəə álāngé nyé aá nyébel. Abelé nê, ábel míme mekií míme mésyógké á awóg mébel nyékud alagsen dé mbéb. Nsimé ne nsanṅ ní Dyöb mbê ne nyé abé ne abé.

Dewóó e'lyág bé nlém

³ Mekenag mébê ne Dyöb áde áde Sáá awē awēd Sāṅgwéé, Yesu Krístəə. Apuúdté Yesu Krístəə. Né-óó dekudé alongé dékōōlē. Abel áde ábélé nê, ábágé syánē e'lyág bé nlém bé alongé áde déemaá'. ⁴ Desine' káāṅne nhon míme Dyöb ákōṅnédé ábē bad. Akōṅnédé nyé mó ádyōb. Áhed-te méebóó'é, méebéb-paá. ⁵ Dyöb ábenlad echē ngum ákəə nyé adúbe áde nyédúbpé mó, káāṅ né nyékudé e'soosonṅ. Abē e'soosonṅ b́enyinnēd á epun é asóg. ⁶ Nyédíi nyébê menyiṅge ne nê, kénée édíi nén bán nyéekúđ metake nyaa ne nyaa é esónṅ é pónde. ⁷ Mmē metake mápē ákəṅ nyé adúbe, álúmed nén bán adúbe áwúú nyé áte ne mbáale. Gól ehele ebéb, boṅ ké nê, b́ebelé b́ehé ch́ó á dū áśáad ch́ó. Nzé béhele b́ebel nê ne gól, né b́etāṅgéné áden adúbe d́ompē akəṅ ábel nén áwúú áte áyāle áden adúbe átómé gól. Nzé áden adúbe átómé mekágsen áte, né Dyöb déken nyé, ábe nyé ehúmé ne edúbé áde Yesue álūmēdtē bad bé nkōṅsé b́esyāāl yál. ⁸ Nyédəə mó kénée nyéenyinēē mó. Nyédúbpé-'e mó kénée nyéenyinēē mó b́oob. Ké b́oob-pe nyétómténé menyiṅge abé nyaa echē mod éehelée-se ahób. ⁹ Chóm echē nyékudté áyāle adúbe áde nyédúbpé mó édíi e'soosonṅ ábe ábēn e'dəádāṅ b́ekudté.

¹⁰ Bekal b́e'dəádāṅ b́enhōb mam á'sō é' pónde t̄ṅgene ábē e'soosonṅ ábē Dyöb d́ebéé nyé née nsimé. Béntōṅ ábē e'soosonṅ áhed áte ábel b́esōṅten b́ó. ¹¹ Edāádāṅ éche Krístəə émbē b́ó áte áláa b́ó á e'só é' pónde ngáne Krístəə átagké ne ehúmé echē ákudté ámbid e pónde, boṅ b́embē b́ehédé áte. B́ehédé'áá áte ábii pónde echē míme mam mébenlédte ne wée mod awē mébenlédte. ¹² Dyöb dénlūméd ábē bekal b́e'dəádāṅ áte aá nsón míme b́ebelée méesaá nsón míme b́en b́ekudté nsyāṅ áhed, boṅ rídii nsón mímenyé. Dyöb dénlōmē

bad Edæádəŋ éche Esáá échě ébídé ádyōb. Echē Edæádəŋ chōo émbəl bon baahóg békalé Nkalanj mí Bwâm nímě nyéwógéé bəəb. Mmén mam móo bekal bé'dæádəŋ béhóbé'áá. Káəŋne ángel édáá nímén mekan asōŋten.

Mbɛltéd nímēn rísāŋ

¹³ Né-ɔ́, nyépúd abad, nyébê mbonjén âbel nsón míme Dyōb áhedéé. Nyétêd pónde nyésūm-me nlém rísyā́l áyāl e nsimé míme Dyōb débeé nyé á pónde echě Yesue ápéé ámpē alúmed-te nyé yǎl. ¹⁴ Ngáne édíi bán nyédíi bad ábe bébele mekan míme Dyōb áhedéé, nyéēmwāg-se mam mé mbéb nímě nyébélé'áá bə́od mébé mékamlán ádēn alongé. ¹⁵ Dyōb áde apwédé nyé asáá. Né-ɔ́ nyémpē nyétəŋgéné asāŋ á mbɛltéd nímēn rísyā́l. ¹⁶ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Mbɛltéd nímēn rísāŋ áyāle mbɛltéd nímēm rísáá.”

¹⁷ Dyōb ákáadte' moosyā́l nyaa póg. Eékwognáádté modmod. Nzé nyékāne-'e áwē, nyéchəge mó bán Titée. Né-ɔ́, nyéwōŋ mbwóg ní Dyōb áte á alongé ádēn ásyā́l á nkōŋsé-te wén wée nyédíi beken. ¹⁸ Nyébíi nén bán Dyōb ákódté nyé á ekúkú é abé-te. Ekúkú é abé échě ábēn betaa bényāgnēdté nyé saké chōm née gól ké'e sílva échě ébébe' chōo ânkadnédté nyé. ¹⁹ Ndəle e mekií echě Yesu Krístəə chōo ânkadnédté nyé. Krístəə awē adé née rídyəŋ mí mbód nímě méewōo awusé ké ahóg á yǎl. ²⁰ Nkōŋsé rídēhób bán míbootad, Dyōb dēmmād mó apwéd. Bon bəəb á asóg hén alúmté yǎl wée bad bé nkōŋsé. Abelé nē áyāle nyé. ²¹ Krístəə akáá nyédúbpé Dyōb. Nyéhəle-se nyédúbé Dyōb nyésūm-me nlém rísyā́l áwē, áyāle apuúdté Krístəə abídté-'e échě ehúmé áwéd.

²² Abel áde nyébeleé mekan mé mbále ábélé nyésáá. Nē ábélé-'e nyáabe bad bēmpēe ábe bédúbpé Yesue nyédəŋné. Né-ɔ́ nyédəŋ nhóg ne aníní ne nlém rísyā́l. ²³ Nyébíi nén bán Dyōb ábágé nyé alongé dékṓlē mbwiined ne échě eyale. Echē eyale épééné alongé éesaá-'aá chōm éche ébébe'. Ebe abé ne abé. Dyōb áde áde á ngíndé ne á ngíndé dōo ábágé nyé áde alongé saké moonyon. ²⁴ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Moonyon adíi née nkəákəə,

ábē e'bon-'e é'dé nēŋgáne mbonja échě ékwoge á ahín-tē.

Nkəákəə ayēnle', mbonja-'e ésoode.

²⁵ Bon eyale é Dyōb ébé abé ne abé.”

Echē eyale édíi nkalanj mí bwâm míme békánlé nyé.

2

Nyédíi meláá mé alongé

¹ Né-ɔ́, nyéede míme mbɛltéd mé mbéb rísyā́l. Nyéekālē metóm, nyéelúmté' á díd-te ngēn nén bán nyébele bwâm áde nyéebeléé, mod eesídé waáb, e'yale bé mbéb béebídē-'e nyé á nsəl. ² Nyétəŋgéné awan áte ákud ndyééd e edæádəŋ echě esáá, melemlem ngáne bán bé nkáál béchyee'é abíi, ábel nén nzé nyédyédé ene ndyééd, nyékwog ákud e'soosonj. ³ Nyéwógléné ene ndyééd, nyébíi-'e bəəb ngáne Sāŋgwéé ábeléé mekan mé bwâm. ⁴ Nyéhyag wée Sāŋgwéé, mó adé née aláá dé alongé áde belonj bé ndáb bēnchenéé, bon Dyōb ányín dōo áá ákwógnédé, ápwéd, ákṓ-'e dōo. ⁵ Nyéhyag-kəó nyébê née meláá mé alongé míme Dyōb ábenladté álonj eche ndáb e edæádəŋ. Áwéd-te-'aá nyébenléé mó. Nyéebē beprise ábe básáá, nyébagé mó mendé mé edæádəŋ míme mékóbnédé áwe e'so mbwiined ne Yesu Krístəə. ⁶ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Ntédé aláá dé etógnén

nsumé á Zayon.

Kénzée awē adúbpé mó éekwágké.”

⁷ Adén aláá-ɔ́ adé etógnén ne nyé awē nyédúbpé mó bon ne bad ábe béedúbpe mó adíi nēŋgáne

“Aláá áde belonj bé ndáb bēmbāŋgē abenled,

dōo átímé aláá dé etógnén abé.”

⁸ Eténlédé ámpē nén bán,

“Mó adé aláá áde bad bélúmēé amīn
abé-’ε ndim e aláá echē ebēle bad békwaḡ.

Bad békwaḡ áyāle béēwōgnēē Dyōb. Nê dōo Dyōb átíídé aá ébenled ne bó.”

⁹ Boḡ nyé, nyéesaá nê. Nyédii bad ábe Dyōb ápwédé, beprise bé Dyōb áde áde kâḡ. Nyédii alonḡ áde ásáá, Dyōb dēn-naá áwóó nyé ábel nén nyélúmed bad bēmpēe ngáne ápédé bwām abé. Dyōb áhúdé nyé á ehíntén-tē, apēené nyé á e’nyínen bé ekíde.

¹⁰ Ngen e’só nyéenkēmbáá bad boḡ bōob nyéenyédé bad bé Dyōb. Ngen e’só ngal e Dyōb enkēmpaá áwēn boḡ bōob Dyōb áwógé nyé ngal.

Nyébê betân bé Dyōb

¹¹ A-bānned nhede mēé nyésōḡten nén bán nyédii beken, nyétome-’ε á nkōḡsé wén tómén. Né-ōo nyéebanné nlém ne mekan mé ekob é yāl áyāle nén nê áwanne ábēn e’dáádəḡ bēn nzum. ¹² Nyéwále alongé á bwām átíntē e bad ábe béedúbpe Dyōb, ábel boḡ ké bēnhōb bán nyédii bad bé mbéb, bényīn mīmēn mbeltéd mí bwām. Nê dékâḡ bébe Dyōb edúbé mbwε míme Dyōb dépēé á epun é asóḡ.

¹³ A dīn á Sāḡgú, nyéwóḡne bad bé nkōḡsé ábe bédé á nkamlēn, ken nkamlēne ambáámbáa, ¹⁴ ké’ε kâḡ echē édé ásē e nkamlēne ambáámbáa, echē álómé ákōḡsen bebel bé mbéb ne ákémed bad ábe bébele’ bwām. ¹⁵ Dyōb áhede nén aá mekan mé bwām mímē nyébeleé mékúdtēn mehób míme ábē e’yókél é’ bad bēhóbēé nyé áyāl, míme béēbīi’é.

¹⁶ Nyéesaá betân, nyédii kunze. Boḡ pēn nê déebageé nyé nzom ábel mbéb. Nyébê nēe bembaledε bé Dyōb. ¹⁷ Nyébage moosyāal edúbé. Nyédəḡ-’ε bad bēmpēe ábe bómpē bédúbpe Krīstə. Nyébáa Dyōb. Nyébage kâḡ Embáámbáa edúbé.

Metake míme Krīstə mébê syānē e’chemléd

¹⁸ Nyé bad ábe nyédé bembaledε, nyésuded yāl ásē e bad ábe nyébenléé ne edúbé ésyāal. Nê déebag ne ábe bēbóo nlém bēnpēn, boḡ nê ábē ne káōḡne ábe bēbébé nlém. ¹⁹ Dyōb débē menyīḡe ne nyé nzé nyéweséné e’wε é’ metake míme nyéenkēmbáá nyékude áyāl echē. ²⁰ Nzé ebélé mbéb, boḡ ewēséné mbéte áyāle mímē mbéb, ne nsyāḡ ḡhée wékudté? Boḡ nzé ewēséné metake ké áyāle dyaḡ á bwām áde ébélé, né Dyōb débē menyīḡe ne wε. ²¹ Mmēn metake mébōḡnédé nyé awē Dyōb ápwédé, áyāle nén Krīstə mwēn antāḡ á nló mīmēn. Anlyáḡé-’ε nyé elansén ábel nyéhíd mímē mekuu. ²² Enkēmbēnlé mbéb ké nhōḡ, modmod enkēnwōḡ-kaá mó eyale é mbéb á nsal. ²³ Ade bad bésyáá mó, enkēntimténné bó. Ade bétáḡté’áá mó, enkēnsidté bó. Boḡ ambē mésyāal á mekáá mé Dyōb áde ákáadte bad bésyāal nyaa pōḡ. ²⁴ Krīstə mwēn ampém mímed mbéb áwe yāl á awōḡ ábel nén deewóo dyaḡdyaḡ ábel ne mbéb, débēle-’ε mekan míme Dyōb áhedeé, á alongé ádēd. Echē sii ébélé nyékudé e’choóchoḡ. ²⁵ Nyēmbé nēe rídyəḡ mí mbód míme mbóo boḡ bōob Dyōb ápééné nyé ámbíd áhíd mod awē anəne nyé ngáne nnən-a-mbód ánənēé éche mbód.

3

Bebaád ne ábab bechóm

¹ Nyé bebaád bé bechóm-mε nyéwóḡne áben bechóm ábel boḡ ké émbē nén bán béehídēē eyale é Dyōb, mīmēn mbeltéd mí bwām mbel bómpē bétimned Dyōb, bédúbé-’ε mó. Ké nyéētəḡne bó dyaḡdyaḡ aláa, ² bényīn áden abé á bwām áde ásáá. ³ Nyéēsūmē nlém nén bán ábēn e’boḡ é’bide dāsō áyāle ekâḡ é mbíd ebwōḡ nēe anabe dé esid, ahé á bwēm nēḡgáne e’bōḡ, nsāḡ, ne e’bése ké’ε kəse é mbóté. ⁴ Boḡ bēbīi nyé dāsō ne e’boḡ ábe é’bide nyé áte. Abē e’boḡ béehəḡlānné áyāle é’bide ne edáádəḡ echē épwíítédé echē éetagtán-nε. Abē e’boḡ bōo Dyōb ányíneé aá é’dé etóḡnén. ⁵ Nê dōo bebaád ábe bésáá bé’ bōód ábe bēnsūm nlém ne Dyōb bēbélé’áá boḡ é’bāb e’boḡ é’bíd áwed. Bēwóḡné’áá ábab bechóm. ⁶ Seraa mwēn ambé nê. Awóḡné’áá Abrahame áchəḡé-’ε mó aá asāḡ. Nzé

nyêbele' mam mé bwâm ésebán nyêbáa dyamdyam, né nyêdii Seraa ábe bân. ⁷ Nyé baachóm-me ábe nyêwóó bebaád, nyêtáŋgéné ábēn bebaád edúbé abε. Mod téé ábê ne awě mwaád, ánōne mó bwâm. Béepedεé nyé e'wúu áte, boŋ nyáábōō nyééküđ alongé nyaa póg. Adê alongé ádii nsimé míme Dyöb ábagεé. Nzé nyéewânle bó ngáne éhednéé, né Dyöb déewóóké nyé mekáne.

Nyêbele bwâm ké nyékudé metake

⁸ Asóged, nyé moosyáál nyébê mod nhóg, nyéwōŋ nlém míme nípwiítédé, nyésudεd-te yäl. ⁹ Nyéētímté mbéb áyāle mbéb. Nzé mod ahóbé nyé dyam dé mbéb áyāl, nyémpē nyééhóbé mó dyam dé mbéb á yäl, nyékáné kánnén bán Dyöb ánamed mó, áyāle nnam móō Dyöb dénhōbpē áá móōbě nyé áde ámpwεdté nyé. ¹⁰ Eténlédé nén bán,

“Kéznéé awe ahede alongé dé menyíŋge,
áhédé-'ε áá mónyín e'pun é' bín é' bwâm,
eehóbé' mekan mé mbéb,
eékālē-'ε metóm.

¹¹ Asóg mbéb abel, ábele mekan mé bwâm.

Áwanen ábé nsaŋ ne moosyáál.

¹² Áyāle Dyöb anóné bad ábe bébele mekan mé bwâm

awoge-'ε bó mekáne.

Boŋ akunnan bad yäl ábě bébele mbéb.”

¹³ Nzéé-ō ahεle ádāŋ nyé mbéb abel nzé nyêwóó nlém áte ábel mekan mé bwâm? ¹⁴ Boŋ ké nyéntāg-ke ké tagén ábel mekan míme Dyöb áhedεé, né Dyöb dé naméd nyé. Nyéewógé mbwóg, nyéētāgē-'ε áte. ¹⁵ Boŋ pen nyébe Krístā edúbé, nén móódé Sāŋgwéé á alongé ádēn. Nyébê mboŋsén pónde ésyāāl átímtēn kénzée awě asēdté nyé dyam táŋgene nlém míme nyésūmē wée Krístā. ¹⁶ Nyékéled nlém á abum. Nzé nyêbele nê, nyésūdēd yäl ne edúbé ésyāāl, nyékéled-te nlém á abum wée bad ábe béhóbe nyé mekan me mbéb áyāl, áyāle nyéhídeé Krístā. Békūwāg nzé bényíne áden abé á bwâm. ¹⁷ Nyébii nén bán édé bwâm mod ákud metake áyāle dyam á bwâm áde ábélé, nzé nê áde á ntii í Dyöb, tómaa ákud metake áyāle dyam dé mbéb. ¹⁸ Krístā mómpē anküđ metake awé-'ε áyāle nímed mbéb ngen póg ne ngen ésyāāl. Abédéε mod awě ábele mekan míme Dyöb áhedεé, boŋ anwé á nló míme bebel bé mbéb. Ambel nê, ábel dépe wée Dyöb. Bad bēnwūū mó boŋ échē ekob é yäl chōō énwē. Dyöb dēmběl échē edāádāŋ émbē ébē á alongé. ¹⁹ Echē edāádāŋ chō-'áá ánkéénné á mbwōg áke dé akale e'dāádāŋ eyale é Dyöb. ²⁰ Abén e'dāádāŋ é'bédéε e'dāádāŋ ábe bēnkēnwógén Dyöb se' bōód áde Dyöb dēnchabtédte bó e'kad áte ábel bétéde nímbab mbéb á pónde échē Noa álóó'áá bōle é'mbáá. Bad waam bēnpen bōō bēmbē á bōle-tē. Bēnküđ e'soósoŋ áyāle mendíb. ²¹ Nén áde melemlen nēŋgáne edusen. Echē edusen chōō ébele bōōb boŋ bad béküđ e'soósoŋ á ngíne e mpuu míme Yesu Krístā. Edusen éesaá awobe á yäl áhúd mbinde boŋ édii ákwēntēn dé abele Dyöb ne nlém míme rísáá. ²² Krístā akií ádyōb, áwed-taá ádyéé Dyöb á ekáá é mbáá boŋ ákamláán áŋgel ésyāāl, benkamlēne ne ngíne échē édé ámín.

4

*Alongé á bad ábe bédúbpé
ábē ngáne Dyöb áhedé*

¹ Né-ōō ngáne édii bán Krístā anküđ metake é ekob é yäl, nyémpē nyêtáŋgéné nyébē mboŋsén áwōŋ melemlen mé mewēmtēn nēŋgáne ánwōŋgē. Áyāle, kénzée awě atagé é ekob é yäl, asógé mbéb abel. ² Ngáne édii-'áá nê, alongé ádēn á nkōŋsé wén ábē ngáne Dyöb áhedεé saké bán mpúlé mé nkōŋsé múmó ríkamlan nyé. ³ Mekan níme bad ábe béebii Dyöb bédāé'ε abel móō nyémpē nyébélé'áá. Ene pónde emaa atóm, ekwōgnédé-'ε. Nyékábé'áá mesón, nyêwōŋ nlém áte ábel mam mé mbéb, nyémwágé'áá mím mékōbē nyé, nyéchagé'áá ngande échē bad bémwágé'áá mím mékōbē bó, bébelé-'ε e'tongé é'

mekan, nyé benlé-'ε myöb mémpēe, dyam áde déeboo. ⁴ Bën ábe nyááb̄ō nyébeláá nímén mbeltéd mé mbéb bōd, bédé menyáké bōb ânyín nyéesaá ne bó ámpē ábel epuutéd ne e'kúkú é' mekan. Né-'aá ákóá bon bésyāā nyé. ⁵ Bon bétýēem á nkáá á'sō é' Dyöb áde ábónséné ákáad moosyāál. Akāād ábe bédé álongé ne ábe bēwédé. ⁶ Nén dōó dékāñ bon nkalan nī bwām nkanléd kóáñ ne wée bad ábe bēwédé, ábel bon kénéε bēnkāādtē bó áde bédíí á nkōñsē-te, bēwé-'ε ngáne moosyāál áwágkē, béhele-se bēbé á alongé ngáne Dyöb ádíí.

Nyébenlad nde éche Dyöb ábágé nyé bwām

⁷ Asóg dé mekan mésyāāl ádé benben. Né-óó nyébwog yäl nyétéd-te pónde ábel nén nyéhel akáne. ⁸ Amín e nímén mésyāāl, nyédəñ nhóg ne aníníí ne nlém nisyāāl. Nyédəñ nhóg ne aníníí, áyāle edəñge ékúdtan mbéb híin. ⁹ Nyékob nhóg ne aníníí nken ésebán nyényonge áte. ¹⁰ Dyöb áwóó nde híin, abagé-'ε mod téé echē nde. Nyébê bembəlede bé bwām nyébenlad-te échēn nde áwóngeñ nhóg ne aníníí. ¹¹ Ane awē abíe' dyam ahób, ahóbé dó nēe nhóg awē akale' e'yale ábē é'bidé wée Dyöb dēn. Ké nzéé-'ε awē awōñgan baáb, ábele' nē ne ngíne esyāál echē Dyöb ábágé mó. Nē débídēd ehúmé é Dyöb áwed á yäl e mekan mésyāāl mbwiined ne Yesu Krístə. Ehúmé ne ngíne esyāál bēbágnédé mó á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nē.

Metake nímē bad bé Krísto békudé

¹² A-baányan, nyéebág menyáké ne mekágsen mé ngíne míme mépiide nyé bōb. Nén déebāg nyé nken. ¹³ Nyébê menyñge pen nén, nyékude' metake melemlem ngáne Krístə ákúde'áá, ábel nén nyélōn ne menyñge á pónde echē Dyöb délūmēdtē ehúmé éche Krístə. ¹⁴ Nzé bad bésyāā nyé áyāle nyédíí bad ábe bēhíde Krístə, né yäl eboó nyé áte, áyāle ehúmé é Edəđəñ é Dyöb édé ne nyé. ¹⁵ Bon pen nzé nyékude metake éebāg nén bán nyékude nímē metake áyāle nyéwúú bad, ké'ε áyāle nyéchíbé, ké'ε áyāle nyédíí bad bé ebébtéd, ké'ε áyāle nyésóléé mam mé bad áte míme méenəné nyé. ¹⁶ Ké né-'ε, nzé nyékudé metake áyāle nyédíí bad ábe bēhíde Krístə, nē déekwāgtē nyé. Nyéságnen Dyöb ságnén nén bán bēchágé nyé bán bad bé Krísto. ¹⁷ Ayāle pónde edé echē Dyöb débootédte bad akáad, ábootéd-te ne ábē bad. Nzé Dyöb áhele ábootéd-te ne syánē awē dedé bad bé Krísto, chán-nō ébēñnē bad ábe bēbelé' mam ngáne nkalan nī bwām nī Dyöb ríhedéé. ¹⁸ Eténlédé-'ε á kálag e Dyöb nén bán,

“Nzé éhele élenléd kóáñne mod awē ábele ngáne Dyöb áhedéé áte ákud e'soóson, né chán-nō ébēñnē bebel bé mbéb ne bad ábe bēedúbpe Dyöb?”

¹⁹ Né-óó, bad ábe bétage' ngáne Dyöb átíídé, bēbê bébele mekan mé bwām, bēbe-'ε yäl á mekáá mé Dyöb áde áhágé bó, mó awē ábele kéchéé echē áhóbé.

5

Petro alébe bad ábe bélyágte mwembé

¹ Me nēe nhóg awē alyágte', ndáá méé míbe bad ábe bélyágte' átíntē echēn elébé. Ndé nhóg awē ambé metake míme Yesue ásē. Ehúmé echē Dyöb débéé Krístə épē awēm ámpē. Nlébe' nyé nén méé, ² nyénəne bad ábe Dyöb ábánné ásē echēn melemlem nēñgáne nnəñ-a-mbód ánənéé éche mbód. Nyénəne bó áyāle nyédáá bó anəñ. Nyéēñnē bó byánán bényágté nyé ánəñ bó. Nyébele' nímē nsón saké é etútú é nsyááñ, bon ébê bán nyéwóó nlém ábel mó. ³ Nyéekamlán bad ábe bédé ásē echēn ne ngíne. Nyébê bad ábe bēhídtē mekuu nímāb. ⁴ Áde kñ e benəñ-bé-mbód épeé, ábē nyé nsábe míme ríchábé amín. Mmé nsábe mébē á ngíndé ne á ngíndé.

⁵ Nyémpē ábe nyédé ásē e bad ábe bélyágte', nyésuded yäl, nyésuded-te yäl nzé nyéwōñgan nhóg ne aníníí. Ayāle éténlédé á kálag e Dyöb nén bán Dyöb ákunnan bad ábe bédé kúmbe yäl, bon abage bad ábe bésúdté yäl nsimé. ⁶ Né-óó nyésuded yäl ásē e

ngíne e Dyöb âbel bon mwën áchaged nyé á pónké echë eböñnéde mó. ⁷ Nyéchene mekan mésyāā́l míme métagte nyé áwe mekáá, áyā́le atédé mam míme métagte' nyé née míme.

⁸ Nyékób yāl, nyétéd-te pónké. Mod a ekoyí awên, Satanε, ahōnge née ngii echë edume áte, ahede mod awë ányabεé áte. ⁹ Nyéēmwāg-se atóm nyé áte. Adεn adúbe déesudé'. Nyébíí nén bán bad bémpēe ábe bédúbpé née nyé nkōñsé áte rísyāā́l bómpē békude metake míme nyémpē nyékudεé. ¹⁰ Nyékude' metake bon míme metake méechabpé áte. Ambíd e nê, Dyöb áde ábage' nsimé rísyāā́l dën débë nyé kéchéé éche nyébóde. Abël nyésūmēn, awéd-te nyé áte. Adíi Dyöb áde nsimé míme ríkwógnéde moosyāā́l, mbê-ε pónké ésyāā́l. Mó apwεde nyé ákud éche ehúme échë ébε á ngíndé ne á ngíndé. Nyéékūd-te chó áyā́le nyéde ne Krísta. ¹¹ Ngíne esyāā́l edíi echë á ngíndé ne á ngíndé. Ebê ne.

Melēnten mé asóg

¹² Sailase mó awóñgéné me âtel anén mwă kálag. Adíi me née mwänned mbänné-ε mó nlém á yāl. Ntenle nyé enén kálag áwéd nyé nlém á abum, áláa-ε nyé nén meé mímén mam míme ríténlé nyé médíi nsimé rí Dyöb mí mbále. Nyéehúde mekuu áhed. ¹³ Baányon bé mwembé mí Babilōn ábe Dyöb ápwéde née nyé, bélómmé nyé melēnten. Awem mwän awë ríkwógté á adúbe-tê, Makōse mómpē alómmé nyé melēnten. ¹⁴ Nyéhê nhóg ne aníníí tál álúmed edənge. Nsañ mbê ne nyé bad bé Krísto bésyāā́l.

Kálag eche elónténé ébε eche Petro Ndibned n kálag

Kálag echě elónténé ébε echě Petro ántenlé, bad bé Krısto bé'só bésyāal bóo ántelée chó. Ene pónde bad bébedé ábe béyágté'áá bad ayáged dé metóm. Adé ayáged dé metóm ábélé'áá bad bébelé e'tongé é mekan. Né-óó, Petro antél ene kálag álúmed áá nıme mekan mééboo'é. Anlúmed bó áte nén áá béētāngeneé échē ndín é mekan ahíd. Áá dyam áde bétāngéné abel ádíi, ábíi mbále tāngene mam mé Dyōb ne Sāngú Yesu Krıstāe ne ádúbe bó ne nlém nhóg. Bad ábe bényinné Yesue béwóg-ke mekan nıme áyágté'áá, bóo bébelé bon ábén bad bébíi nımé mekan. Atón ahóg áde Petro ánkongé anən áte ábedé tāngene bad behóg ábe bélúmté'áá bán Yesu Krıstāe éepaá ámpē. Anlúmed bó áte nén áá atoo áde Krıstāe átongeé ápe, ádíi áyāle Dyōb déhedéé áá modmod ábōd alongé, bon áhede' áá bad bésyāal bétede abel dé mbéb, behide Krıstāe.

Nkabted n kálag

Ndibned n kálag 1.1-2

Mpwēdtéd nı mod a Krısto 1.3-21

Bemeléede bé metóm 2.1-22

Epe e asóg éche Krıstāe 3.1-18

¹ Mε, Simōn Petro, mbālede ne mbarεε a nlomag awē Yesu Krıstāe, ntenle nyé bad ábe nyédúbpé Yesu Krıstāe melelem ngáne sémpē sédúbpé mó. Yesu Krıstāe adii syānē Dyōb abé-'ε Nsoode. Abelé' mekan nıme métāngéné. Mwēn-naa akāá bon syānē moosyāal dedúbé mó. ² Nsimé ne nsan nı Dyōb mbād mbé ne nyé abii áde nyébíi Dyōb, nyébíi-'ε Yesue, awesyānē Sāngwéé.

Nyébele' mekan nıme mélúmté'

nén bán Dyōb dōo ápwéde nyé

³ Ngıne e Dyōb ebagé syānē mam mésyāal nıme déhedéé á alongé, ebelé-'ε syānē debele' ngáne Dyōb áhedéé. Nén ábénlédé áyāle debíi mó. Abēnlédé echē ngum ne ábē e'bon bé nlém ápwed syānē ábē ábē bad. ⁴ Eche ehúme ne ábē e'bon bé nlém é'bélé ahóbé áá móōbelé syānē ndāle é mekan é bwām. Abelé nımén mésyāal ábel bon nyéesólé' mbéltéd mé mbéb mé nkōnsé áte. Esíi é mekan mé ekob é yāl chóo ébelte' bad échē ndín é mekan. Nzé nē ábénlédé né abé ádēn désān nēe abé á Dyōb. ⁵ Né-óó, bóob áde édíi nē, nyéwan áte ábel mekan mé bwām. Saá-kaá nē dēmpen. Nyētāngéné awan áte ámpē ábē bad ábe bébenlad debyéé ábel mekan. ⁶ Abád ámın e debyéé, nyébíi ngáne nyékóbeé échēn yāl. Saá-kaá akób á yāl dēmpen. Nyébē bad ábe békaa' nlém. Amın e e'kan bé nlém, abé ádēn átāngéné abé ngáne abé á bad bé Dyōb átāngéné abé. ⁷ Saá-kaá ábel mam nıme Dyōb áhedéé dēmpen. Edānge ébē átínté echēn nyé Bad bé Krısto. Saá-kaá edānge átínté e nyé Bad bé Krısto bēnpen, bon nyédān moosyāal. ⁸ Nzé áde abé ákwoge-'ε nyé áte, né debyéé áde nyéwóo tāngene Sáá awēd, Yesu Krıstāe, déebáá ngēn, bon débēl nyéchyáá' e'pum. ⁹ Bon kénzée awē áde abé déesaá áte, adé nēngáne mod awē eéchābē' anyınen, ké'ε awē akwedé ndım. Achāténé-'ε áá Dyōb áwóbpé mó, álagsén-ne mó mbéb.

¹⁰ Né-óó, a-baanyan nyénabe awan áte álúmed nén bán Dyōb dōo áchénlé nyé, ápwēd-te nyé ábē ábē bad. Nhóbe nén áyāle nzé nyébelé nē, né nyéehúnné á mbéb-te mbéd. ¹¹ Nén débēl-le Dyōb débē nyé kunze esyāal ásol ne ábē á nkamlen nımın wéε Sáá ne Nsoode awēd, Yesu Krıstāe ákamlanné nēe kān á ngındé ne á ngındé.

¹² Né-óó, ké nēe nyémáá nımén mekan mésyāal abii bon nyédúbé-'ε mbále echē edé áwēd-te, mēbē nıkamtén nyé mó. ¹³ Nnyíné-'ε nén mēé, bóob áde nıdíi ndé á alongé, éhednad nén bán nıkamtan nyé nımén mekan pónde tée ábel bon nyékwand. ¹⁴ Mbíi

meé nkwogé nímén nkõnse atede. Sãngwéé awêd, Yesu Krístæ abelé mbíí nê. ¹⁵ Nwane-'ε áte áláa nyé nímé mekan ábel bon ké nwé ké wéén, nyéhel mó akamten pónde tée.

*Mbõn édé éche ényinné
ehúmé éche Yesuε díd*

¹⁶ Saké póle éche bad bën bénábpé sékánlé'áá nyé áde sénhõbpē bán Yesu Krístæ äpě ämpē ne ngum. Sébën sēnyinné éche ehúmé díd. ¹⁷ Sēbédé áhed áde Dyõb Titée ábágé mó edúbé ne ehúmé. Ehób émbíd ámín éche Dyõb á Ngum álãngéé mó áá, "Awem mwãn a nlém mó nén, mó awógte' με menyinge." ¹⁸ Sébën sēnwóg éché ehób áde syáábõ debédé á mbõd eché esáá.

¹⁹ Né-õõ syánē dekoó adúbe nén bán e'yale ábē bekal-bé-e'dæádãñ bēnhõbpē é'dé mbále. Ebon nén bán nyétõñ bõ awóglēn. E'díi née etrukãñ éche échodne' á ehíntēntē káõñ né Epun épédé éché bñ bésãá'ε bon Krístæ, tintine a mbwεmbwε, ápen nyé á nlém-tē. ²⁰ Ámín e nímén mésyãl, nyétãngéné asõñten nén bán modmod eéhēlēē-se ábenléd áde debyéé átóge mekan nímé bekal-bé-e'dæádãñ bēnhõbpē ngáne éténlédé á kálag e Dyõb. ²¹ E'yale ábe bekal-bé-e'dæádãñ bēnkēmbáá á ntíi mí moonõñ, bon Edæádãñ éche Esáá chõõ élyágté'áá bad ábe bēnhõb ábē e'yale. Ábē e'yale bēnhūū ne Dyõb.

2

*Bemeléede bé metóm
ne ebébtéd éche békudté*

¹ Se' bõd bekal-bé-e'dæádãñ bé metóm bēmbíd átíntē e bad. Melemlem nê dõõ bemeléede bé metóm bēbídte átíntē echēn. Bēbenléd mwane ápen ayáge dé metóm. Adē ayáge débēbēd bad ábe bédúbpé dõ. Ábē bemeléede bé metóm bēbãñ Sãngwéé awē ahúdé bõ á mbéb-te á yãl. Nén dékãñ bën bēwãmsēn yãl ebébtéd akude. ² Bad híin bēhíd échãb mbinde é mekan. Mbéltéd nímé ábē bad mébēl bad bēmpēe bēhõbē' mam mé mbéb tãngene Nzii e mbále. ³ Adãñ á chõm áde ábē bemeléede bé metóm débēl bēkanlé nyé póle éche bën bénábpé ábel békoben nyé bwēm. Dyõb dēmmãd mbakú abided se' bõd áá móõkõgsēn bõ. Mmē nkõgsēn rísine-'ε bõ. Echē ebébtéd édé-'ε bõ á nzii.

⁴ Dyõb dénkēchenéé ángel éche émbēl mbéb, bon ambwém bõ á ehyãñ é muú, áhedtaá bédíi á mehan é ehíntēntē, bésine' Epun é nkáásé. ⁵ Dyõb dénkēnlagsēn-naá bad bé' bõd. Ámbēl mbúú enchó káõñ mendíb ménlõne, méhóód bad bésyãl ábe bēnkēnwõñ abé á bad bé Dyõb. Noa awē alãngé'áá bad áá bébele' mekan nímé métãngéné mwēmpēn-éé Dyõb dēnsõngé alongé, nchoo ne bad saámbé bēmpēe. ⁶ Ámbíd e nê, Dyõb dénkõgsēn myad mé Sodom ne Gomora. Anhyáád mó métim mbúbúbú, álúmed chõm éche ébenléd ne bad ábe bēwóo abé á bad bé Dyõb. ⁷ Dyõb dénkõgsēn nímé myad bon ansõñ alongé áde Lõte, áyãle Lõte abédéε mod a bwãm awē enkēndãñ mbinde é mbéltéd éche ábē bad bé mbéb bēbélé'áá. ⁸ Ane mod a bwãm adyεé'áá hõm ahóg ne ábē bad bé mbéb. Epun ne epun tée anyiné'áá, áwõgē-'ε e'bébtéd é' mekan ábe ábē bad bēbélé'áá ne ábe bēhõbē'áá. Mmē mekan mébēbté'áá mó nlém á abum áyãle abédéε mod a bwãm. ⁹ Né-õõ, Sãngwéé ábíi ngáne áhúdéé bad ábe bēwóo abé á bad bé Dyõb á mekõgsēn-tē. Bon ábē akõgsēn bad bé mbéb káõñ ne é Epun éche ákáãdtē bad bésyãl. ¹⁰ Ábē akõgsēn bad, tanje bad ábe békódte esíi é mekan mé ekob é yãl, ábe bēekobé-'ε nkamlēn.

Ábē bemeléede bé metóm bédé kúmbe, bēbé-'ε epamε. Bēebagé-'áá ngumε éche édé ámín edúbé ké ehóg. Bésyãá' éché ngumε káõñne syáán ésebãn bēwóge' mbwóg ké nhóg. ¹¹ Ké ángel éche éwóo ngíne ébé-'ε ngum tómaa ábē bemeléede bé metóm, eéhõbēē éché ngumε éche édé ámín mekan mé mbéb áyãl á'sõ wéε Sãngwéé mbéd. ¹² Bon ábē bemeléede bé metóm bébele' mekan née nyam é mehín. Echyáãdté-'ε ábel békõb chõ bēwúu. Bébele' kéchéé éche épíidé bõ á nlém-tē. Ábē bemeléede bé metóm bēhõbē' dyam tée áde bēesõñtenéé mam mé mbéb á yãl. Né-õõ, Dyõb débõdēd bõ melemlem

nêṅgáne bad béwúé' é échê nyam. ¹³ Dyöb débël bétag bwâmbwam áyāle bétágté bad bémpēe. Bédā' échāb esíí é ekob é yāl akóded. Béekwágé-'aá abel nê ké mūte. Béwóge' bwām ábel échê ndín é mekan áde bédyággkē ndyééd hóm ahóg ne nyé. Né-ᵛᵛ, bēbēbte nyé dīn, bēpiināád-te nyé akwágkē. ¹⁴ Nsón nīmāb nīsyāāl nīdīi ákáb mesón ne kēnzéé awē bényíné. Echab esíí ábel mbéb éemaá' é mbéd. Bédoge' bad ábe adúbe déewúu' é áte, bēhūnte' bō á mbéb-te. Ngoód edé bō á mekií-te bwâmbwam. Bédīi bad ábe Dyöb ábágé ebómán. ¹⁵ Bétédte nzii echē etāṅgéné, bēhīde' nzii empée. Bēhīde' mbēltéd nīme Balame, * mwān awē Beo. Balame andāṅ mōné nīme bēsābēē mó ábel mbéb. ¹⁶ Boṅ Dyöb dēmbël esel éche Balame énhōb wēe Balame. Esel, nyam echē eehóbé' akan, énhōb wēe Balame ne ehób é moonyoṅ, ékáné mó áte. Nén dēmbël nīmē mbēltéd mé mpēmīne nīme ane nkal é'dāádāṅ Balame ménsōg.

¹⁷ Abén bad bēdīi nēe n'yélé nīmē nīléné. Bēdīi nēe mbembag éche epub ékeeneé. Ndib e ehíntēn echē Dyöb ábánnédé bō esine bō. ¹⁸ Bébóo' nsal áte ngēn. Bēbenlad esíí é ekob é yāl átéd bad nlém á abum. Bad ábe bétédeé nlém á abum bēdīi bad ábe bēbóótédé mekuu ahúd á echoṅ é bad bé mbéb. ¹⁹ Bēlāṅge' bad bán nzé bēhīdé ádab ayáge né bēebāá á mehaṅ-tē, né bēhele' bēbel kéchéé éche bédáá, áde édīi nén bán mbéb nīháá bēn. Mbéb nīháá bēn áyāle nén dīam ké áhéé áde ákamlan mod, ane mod abelé abé ntāṅ ásē e áde dīam. ²⁰ Nzé mod adúbpé Sāṅgú Yesu Krīstā, Nsoode, né amaá alongé dé mbéb dé nkōṅsé ahīde áte. Nzé amaá-'e dō ahīde áte boṅ atímé ámbīd áwēd-te ámpē, áde alongé átédé-'e mó ntāṅ, né nyaa echē ádíi bōᵛᵛ edé mbéb tómaa ṅgáne ánsēbēē abé. ²¹ Né émbē mboṅ nzé bēnkētogén nzii e mbáale abīi tómaa ámad chó abīi boṅ bētimé' bēbāā' mbéndé é Dyöb éche esáá á yāl. Alyágned dō bēnlyāgnēdtē bō échē mbéndé. ²² Nén ábele' ngan eche békálé nén bán, "Mbówé edyág ábē e'chó," ne eche békálé nén bán, "Ké chán bēnwōgēdtē nguū mendīb eéchatánné elᵛᵛ," edé mbáale.

3

Epun échē Sāṅgwéé ápēé ámpē

¹ A-baányāṅ, enén kálag chó elónténé kálag ébe eche nītenléé nyé. Atīntē échē kálag, nkāmténé nyé mam nīme nyémáá abīi ábel boṅ nzé nyēwēmténé mekan nīme nītelé, méwōṅgan nyé áwōṅ mewēmtēn nīme métāṅgéné. ² Nhēde mēé nyékamtēn mekan nīme bekal bē'dāádāṅ bē Dyöb bēnhōbpē se' bōᵛᵛ bán mébenléd. Nyékamtēn-ne chōm-éé Sāṅgwéé, Nsoode awēd ánlāā' é bembapēe bé nlomag aá bēlāa nyé.

³ Dīam dé'só, nyētāṅgéné asōṅtēn nén bán á e'pun bé asóg, donge á bad débīd ábe esíí é mekan mé ekob é yāl ékamlanné ádāb alongé. Bēwelé nyé, ⁴ bēhōbē bánken, "Anhób aá mōᵛᵛpē ámpē, héé-ᵛᵛ ádíi bōᵛᵛ? Abēd besáá bēwēde bōᵛᵛ échábé áte, boṅ kááṅne' bōᵛᵛ mam médíi méde melemlē ṅgáne mémēē se á mbooted mé nkōṅsé." ⁵ Bēn bēkoo' ahúd á mewēmtēn nén bán Dyöb dēmbēnléd échē eyale é nsal áhāg nkoṅ ní mīn ne ní sé. Ambël nkōṅsé nībīd á mendīb-te, ambēnléd-te mendīb áde áhāgé nkōṅsé. ⁶ Mendīb mwēn-naá ámbēnlédte ábēbed nkōṅsé mé' bōᵛᵛ. Anlóm mbúú. Ene mbúú enchó kááṅ mendīb melóné nkōṅsé áte nīsyāāl, chōm ésyāāl éhó. ⁷ Melemlē mé eyale nīme Dyöb dēmbēnlédte áhāg nkoṅ ní mīn ne ní sé, mōᵛᵛ ábēnlédé ákāa mó ábel boṅ ábēbed mó ne muú. Asinne' nkoṅ ní mīn ne ní sé mé' chíi epun é nkáásé. Echē epun dō ábōdēdtē bad ábe bēwōo abé á bad bé Dyöb.

⁸ Boṅ a-baányāṅ, nyēéchatán dīam ahóg. Nyēéchatán nén bán ne Sāṅgwéé, nhāṅlén méesaá atīntē e epun ehóg ne ekálé é mwē. ⁹ Sāṅgwéé eétoṅgēé áloned áde akag. Donge á bad bēwēmtan pēn bán atōṅge'. Boṅ awēséné nyé áyāle eéhēdēē aá modmod ábōd alongé. Ahēde' aá bad bēsýāāl békuned mbīd bēte de abel dé mbéb. ¹⁰ Boṅ epun éche Sāṅgwéé

* **2:15** Balame: Balame ambé nyōṅgé bwâmbwam ákud nsábe nīme kāṅ Balage ásābēē mó nyaa echē ámbēē mboṅsén ké ábel bad bé Israel mbéb. Nén áde á kálag e (Nōm 22.4-35).

ἀπέ, ἄρ᾽ τάλεδ, melemlem nêngáne nchíb ápagké. Echê epun, abobe dényōn ne esaád é ngíne, chōm ésyāāl éche édé ádyōb éhyān, ényón-’ε. Nkōnsé ne chōm ésyāāl éche édé áwēd-te éhyān, ényón-’ε. ¹¹Ngáne édíi bán chōm ésyāāl étāngéné anyón, nyaa é bad éhéé-ō nyétāngéné abé? Abé ádēn átāngéné asán, nyéwōn-’ε abé á bad bé Dyōb. ¹²Nyéwále ádēn abé ngáne nyésinéé epun éche Dyōb átíídé aá Krístəə ἄρ᾽. Nyéwan-ne áte ábel éwámsen ape. Echê epun muú méhyāād abobe ámīn, muú ménymēd chōm ésyāāl-le éche édé áwēdē-mīn. ¹³Boñ desine’ akag áde Dyōb ábágé syánē aá mósōbēl abobe dékōālē ne nkōnsé mé ékōālē. Bad bésyāāl ábe bēbē á nkōnsé mékōālē bēbelé’ mekan níme rítāngéné.

¹⁴Né-ῶ, a-baányan bōōb áde nyésinéé échê Epun, nyébel ngáne Dyōb dényīnnē nyé néε bad ábe bésáá, nyébel-le ngáne éehóbpé aá nyébele mekan mé mbéb. Nyébē-’ε nsañ ne mó. ¹⁵Nyébíi nēn bán atoo áde Sāngwéé awēd átongeé ἄρ᾽, ádíi ábel boñ ábe bad pónde ákud e’soóson. Nēn dōō Paale ámpē ámbenlédte debyéé áde Dyōb ábágé mó, átele nyé kálag. ¹⁶Atelé ádēn atón á kálag échē ésyāāl. Donje a mekan áde áwe kálag-tē áde álélé asōnten. Echê ndín é mekan chōō bad ábe béewóo nsōnten, ábe adúbe-’ε déetyéeméé bēhānlannē nsōnten níme rídé áwēd-te nyaa echē eetāngene. Melemlem nē dōō bēhānlannē e’pēd bēmpēe á kálag e Dyōb-te. Abel áde bēbele’-áa nē dékōñ bēbód ádāb alongé.

¹⁷Boñ a-baányan, nyé pen nyémaá nímén mekan abíi. Né-ῶ, nyétēd pónde ábel boñ bad ábe bēchídē’ mbéndé é Dyōb, bēchūntē nyé ne mewusé níme báyágtéé nyé. Nzé nyéhíde nímāb mewusé, né adúbe ádēn déetyéémmé. ¹⁸Boñ pen nyébē nyéwōn abé áde Sāngwéé, Nsoode awēd, Yesuε Krístəə, ābādē nyé nímē nsimé abε. Edúbé ébē ne mó bootya bōōb ne á ngíndé. Ebē nē.

Kálag e'só eche Jɔnɛ Ndibned n kálag

Metote médé mébe míme mékǎá bon Jɔnɛ átēl kálag e e'só. Atote dé e'só ádíi áwéd bad ábe áténlé chó nlem á abum ábel bébê mod nhóg ne Dyöb ne awe Mwǎn, Yesu Krístǎa.

Metote míme mélónténé mébe médii, Jɔnɛ alánge bad ábe áténlé chó aá bétéd pónde ne ayáge dé metóm ayále débēbēd abé áde bédíi mod nhóg ne Dyöb ne Yesu Krístǎa. Adé ayáge dé metóm áhóbe nén bán ebébtéd épag ne abé áde moonyon abágkē á nkõnsé tē, bán né-ǎó, Yesue, Mwǎn a Dyöb eéhele'aá-se ákõn moonyon abé. Abé bemeléede bé metóm béhóbe nén bán nzé mod ákũd e'soóson, atánghéné nēe ábáá mekan mé nkõnsé á yǎl. Béyágte ámpē nén bán e'soóson béewóó'ē dyamdyam ábel ne abé á bwám ne áwón edǎnge ne nhóg ne aníníi.

Alúmed aá adé ayáge déetǎngeneé Jɔnɛ alúmté á kálag tē wén aá Yesue ankõn moonyon abé akoó-'e alúmed áte nén aá bad ábe bédúbpé Yesue bon bédǎn-'e Dyöb bétǎngéné nēe bédáá nhóg ne aníníi.

Nkabtéd n kálag

Ndibned 1.1-4

E'nyínen bé ekíde ne ehíntén 1.5-2.29

Bǎn bé Dyöb ne bǎn bé Satanɛ 3.1-24

Mbále ne awusé 4.1-6

Chõm éche edǎnge édíi 4.7-21

Adúbe áde átómé mekan mésyǎǎl áte 5.1-21

Eyale é alongé

¹ Ntenle' nyé tǎngene ane awě adé Eyale é Dyöb éche épeene' alongé. Abédé se á mbooted, sēnwóg mam tǎngene mó, sēnnyínén mó mǐd, sēmbán mó díd áyǎl, sēmbán-ne mó ekáá á yǎl. ² Mó awě apene' alongé antim moonyon awě bényínnéé díd, dennyín-ne mó. Sēbíde' mó mbón, sélǎngē-'e nyé mam tǎngene mó awě abage' alongé áde déemaá', mó awě ambé ne Titéɛ, bon átīm abyéén átínté echêd. ³ Chõm éche sényíne, éche séwógé-'e, chóó sélǎngéé nyé, ábel bon nyébê nlatén ne sé. Mmēd nlatén-ne nídíi nlatén míme déwóó ne Titéɛ ne awe Mwǎn Yesu Krístǎa. ⁴ Sételé enén kálag, ábel bon nímēd menyinge mélõn mbon.

Alongé á bad ábe bédé á e'nyínen bé ekíde

⁵ Bǎb-pǎó, póle eché séwógé á nsal wéɛ Yesu Krístǎa bon sélǎngē-'e nyé edíi nén, Dyöb ádíi e'nyínen bé ekíde. Atón dé mbéb ké ahóg déesaá mó á yǎl. ⁶ Nzé dehóbé bán dedé nlatén ne mó áde alongé ádēd ádíi ádíi alongé dé ehíntén, né dekale metóm né míme syánē mbeltéd-te méehídēɛ mbále. ⁷ Bon nzé dewóó alongé dé e'nyínen bé ekíde ngáne Mwēn-ne ámpē áwóó, né syánē déēbē nlatén ne nhóg ne aníníi, mekií míme Yesue awe Mwǎn, mó-'e méwobé mímesyánē mbéb rísyǎǎl.

⁸ Nzé dehóbé bán deewóó'ē atón dé mbéb ké ahóg á yǎl, né dedoge' échad yǎl, né mbále-'e éesaá syánē áte. ⁹ Nzé depanle' mímesyánē mbéb áte, né ábēl ngáne áhóbé, ábēl-le chó nyaa eché etǎngéné. Alagsén syánē mbéb, áwōbē-'e mímesyánē mbéb rísyǎǎl. ¹⁰ Nzé dehóbé bán débéleé mbéb, né dehóbe' bán Dyöb ádíi nkal a metóm, né eyale é Dyöb éesaá-'aá syánē áte.

2

Jɔnɛ áá Krístǎa mó adé awesyánē Nwõngene

¹ Nyé ábe nyêdé nêṅgáne ábêm bãn, ntenle nyé enén kálag, ábel boṅ nyéēbēlē mbéb. Boṅ nzé mod abelé mbéb, syánē dewóó mod awě abele' mekan míme métáṅgéné, Yesu Krístæ. Mó achânge' syánē Titée. ² Krístæ mwën-εé ambé nêṅgáne nde echě Dyöb dēmbenlédte ákade syánē áyāl e mbéb míme dēmbenlé. Ambel nê ábel dékud alagsen. Saá-kaá mbéb mímesyánē mēmpen, boṅ mbéb míme bad bé nkõṅsé bésyāāl.

³ Nzé dehíde' mbéndé é Dyöb né édé mbále bán debíí mó. ⁴ Kénzée awě ahóbé aá móbīí mó, boṅ eehíde' éche mbéndé, né ene ndín e mod adii nkal a metóm, né mbále ké póg eésaa'-áa mó áte. ⁵ Boṅ kénzée awě abele' ngáne eyale é Dyöb éhóbéé, edaṅge éche ene ndín e mod adáá Dyöb élóne' mbon. Nén dáo abele' boṅ debíí ne mbále bán dedé ne Dyöb. ⁶ Kénzée awě ahóbé aá módē ne Dyöb, adē alongé átáṅgéné abé nêṅgáne alongé áde Yesu Krístæ.

Mbéndé e ekóólé

⁷ A-baányan bé edaṅge, enén mbéndé echě rítenléé nyé eésaa' mbéndé e ekóólé, edii mbéndé e nchun echě nyénwõṅgē se á mbooted. Enén mbéndé e nchun edii nkalan mí bwám míme nyémáá awóg. ⁸ Boṅ kénê, mbéndé e ekóólé cháo rítenléé nyé bõõb, mbále echě edé-ε á mbéndé-te wê, enyínnédé á alongé áde Krístæ, enyínnéd-te á alongé ádēn, áyāle nén ehíntén ébóótédé amaa, e'nyínen bé ekíde é' mbále é'máá abooted dé apen.

⁹ Kénzée awě ahóbé aá módē á e'nyínen bé ekíde boṅ ákõõ mwānyan, ene ndín e mod adii adé á ehíntén-tê. ¹⁰ Kénzée awě adáá mwānyan adé á e'nyínen bé ekíde-tê. Né-õõ, ene ndín e mod éēbēlēē dyamdyam áde ábelte' bad bémpēe mbéb. ¹¹ Boṅ kénzée awě akóó mwānyan, awóó alongé dé ehíntén. Ene ndín e mod akag á ehíntén-tê eebyéé-'aa wée ákagké áyāle ehíntén ébélé adé née mod awě akwedé ndím.

¹² Nyé ábe nyêdé nêṅgáne ábêm bãn, ntenle nyé áyāle Dyöb álágséné nyé mbéb á dīn áde Yesu Krístæ. ¹³ A-besán, ntenle nyé áyāle nyébíí ane awě adé se á mbooted. A-kódébad, ntenle nyé, áyāle nyétómé ane awě adé ebébtéd áte.

¹⁴ A-bānbān, ntenle' nyé áyāle nyébíí Titée. A-besán, ntenle nyé, áyāle nyébíí ane awě adé se á mbooted. A-kódébad ntenle nyé, áyāle nyēwúú áte, eyale é Dyöb édé nyé áte nyétómé-ε ane awe adé ebébtéd áte.

¹⁵ Nyéēdāā' nkõṅsé ké'ε bwēm ábe é'dé áwēd-te. Nzé mod adáá nkõṅsé, né eédāā' é Titée. ¹⁶ Bwēm é'syāāl ábe é'dé á nkõṅsé te, nédē bwēm ábe moonyon a ekob áwóó'é esíí áte, bwēm ábe mīd médāā' é anyín ne bwēm ábe bad békumneé ekáá á tâl, béēhúú' é ne Titée, é'dii bwēm bé nkõṅsé. ¹⁷ Nkõṅsé ne ábe bwēm é'syāāl ábe baányon bēwóó' é esíí áte áyāl echâb, rítóme tómén, boṅ mod awě abele' ngáne Dyöb áhēdēé, abâg ne Dyöb á ngíndé ne á ngíndé.

Jone ad nyétéd pónde ne bad ábe bétāṅgan Krístæ

¹⁸ A-bānbān, asóg ákwógé ape. Bénlāā nyé bán Mod a Ekoyí awě Krístæ āpē, bõõb-pe bad bé ekoyí híin ábe Krístæ bémáá ape. Né-õõ, debíí bán asóg ákwógé ape. ¹⁹ Abé bad bēnkēnkongé bad abé ábe bédé mímesyánē nlatén, né-'aa dēnkāṅ boṅ bētēdē syánē. Nzé bēmbē bad ábe bédé áwesyánē nlatén, né bēmbē bēbé ne syánē, boṅ bēnchené syánē ábel boṅ ényínned ne mbále nén bán bēnkēnkongé abé ne syánē. ²⁰ Boṅ ne nyé, Ane-awě-Béwógté abagé nyé Edáádāṅ éche Esáá. Né-õõ, nyé moosyāāl nyébíí mbále. ²¹ Meētēnlēē nyé enén kálag áyāle nyéebíí' é mbále, boṅ ntenle' nyé chó áyāle nyébíí mbále, nyébíí-ε nén bán metóm ké mehóg méēbidēē á mbále-tê. ²² Nzée-õõ adé nkal a metóm? Nkal a metóm adii kénzée awě ahóbé aá, Yesu e eésaa' Ane awě Dyöb Awógté. Ene ndín e mod chó édé Mod a Ekoyí awe Krístæ, abáa' Titée á yāl, ábāā-ε Mwān. ²³ Mod éēhēlēē-se abāṅ Mwān a Dyöb á yāl se abé ne Titée. Kénzée awe akobé Mwān a Dyöb, akobé káāṅne Titée. ²⁴ Nyényín nén bán nkalan míme nyéwógé se á mbooted rídé nyé áte. Nzé nkalan míme

nyéwógé, rídii rídé nyé áte, né nyémpē nyéēbē ne Mwān a Dyōb nyēbē-’ε ne Titée. ²⁵ Chōm éche Krīstāa ahóbé aá mósōbē syánē édií alongé áde déemaá’.

²⁶ Ntenle nyé mímén mam áyāle bad bédé ábe béhede nyé adog. ²⁷ Boη ne nyé, Krīstāa abagé nyé Edāádəη éche Esáá. Abé áde échē Edāádəη édií nyé áte, nyéetógneneé modmod áyáged nyé. Echē edāádəη éyágte nyé mam mésyāāl, mam míme éyágte-’áa nyé méde mbále, méesaá metóm. Né-ōó, nyébē nyébē ne Krīstāa ngáne Edāádəη éche Esáá éyágte nyé.

²⁸ Bōob-pōó, a-bānbān, nyébē mod nhóg ne mós, ábel boη epun éche ápéé, nlém níwúu syánē á abum, deewógé-’ε e’són átyéem mós á’sō. ²⁹ Nyébíí bán Krīstāa abele mekan míme métəngéné á’sō é’ Dyōb, né-ōó, nyébíí bán kénzée awē abele’ mekan míme métəngéné, adii mwān a Dyōb.

3

Jone ahóbé ngáne alongé áde bán bé Dyōb átəngéné abé

¹ Nyényín ndín e edənge échē Titée ádáá syánē. Echē edənge échábé ámín káəη béchəge syánē bán bán bé Dyōb, bēn-naá dékóó abé. Nzəm echē ekəá boη bad bé nkōjsé béebii syánē edii áyāle béēsēbpéé Titée abii. ² A-baányanη bé edənge, syánē dedii bán bé Dyōb bōob. Eēbyēēnēē bwām pēn chōm-ée syánē débēē. Boη debíí bán póndé échē Krīstāa ápéé, syánē déēbē nēngáne mós, áyāle nén deényín mós ngáne adíí. ³ Kénzée awē asumé nlém wée Krīstāa átəngéné née asənté eche yāl ngáne Krīstāa mwēn ámpē ásaá.

⁴ Kénzée awē abelé mbéb, akwedé nkáá áyāle abóó mbéndé e Dyōb. Mbéb rídii abóó á mbéndé e Dyōb. ⁵ Nyébíí bán epε éche Krīstāa ámpéé á nkōjsé ébedée ámad mbéb. Krīstāa mwēn-ne eewóó’é mbéb ké nhóg á yāl. ⁶ Kénzée awē adé ne Krīstāa éēbēlēē mbéb. Kénzée awē abele mbéb, eenyínéé Krīstāa eebii-’áa mós.

⁷ A-bānbān, nyéēmwāg se mod ádog nyé. Kénzée awē abele mekan míme métəngéné adii mod awē abele mekan míme métəngéné á’sō é’ Dyōb, ngáne Krīstāa ábeleé mekan míme métəngéné. ⁸ Kénzée awē abele mbéb, adii mwān awē Devəle áyāle Devəle ambootéd mbéb abel sé á mbooted. Nzəm echē enkəη boη Mwān a Dyōb ápē á nkōjsé, ebédée ábébed nsón míme Devəle ábélé. ⁹ Kénzée awē adé mwān a Dyōb, éēbēlēē mbéb, áyāle abé á Dyōb áde mós áte, éēhēlēē-’ε-se ábélé mbéb áyāle Dyōb dōó áde mós Sáá. ¹⁰ Chōm éche ékoo’ syánē alúmed bad ábe bédé bán bé Dyōb ne ábe bédé bán bé Satan édií nén bán, bad ábe béebélé’ mam míme métəngéné ne bad ábe béedəə baányanη bé Krīsto, béesaá bán bé Dyōb.

Jone aá bad bédəη nhóg ne aniníí

¹¹ Nkalanη ní bwām míme nyénwōgkē se á mbooted mbédée nén bán, dédəη nhóg ne aniníí. ¹² Deebág née Keene. Keene abédée mod awē Satanε, anwúú-’ε mwānyanη. Cheé ênkəη boη Keene awúú mwānyanη? Anwúú mós áyāle mekan míme mwēn ábélé’áa mébédé mam mé mbéb boη míme mwānyanη méntəngēn á’sō é’ Dyōb. ¹³ Né-ōó, a-baányanη, nyéebág menyáké ngáne bad bé nkōjsé békóó nyé. ¹⁴ Dedəá bānned bé Krīsto bémpēe, nē dōó ábélé boη debíí bán dehídté ásē e ngine e kwééd dekudé alongé áde déemaá’. Kénzée awē eedəə bānned bé Krīsto bémpēe, alyagé adé ásē e ngine e kwééd. ¹⁵ Kénzée awē akōó mwānyanη a Krīsto, adii mod a ewúen, nyébíí-’ε nén bán alongé áde déemaá’ déesaá mod a ewúen ké nhóg áte. ¹⁶ Krīstāa ambē áde alongé á nló nímmēd. Nén dōó ábélé boη debíí chōm éche edənge édií. Né-ōó, syánē ámpē detəngéné née débágé ádēd alongé á nló míme bānned bé Krīsto bémpēe. ¹⁷ Nzé mod adé awē adé nhən, boη anyíné mwānyanη awē atóge’ boη eewóó nlém ní bwām áwōngēn mós, chán áhelese ahób aá módəá Dyōb? ¹⁸ A-bānbān, edənge éche déwānléné nhóg ne aniníí, éetəngēneé abé dásō á nsəl-tē ne á póle boη étəngéné abé á mbeltéd ne á mbále-tē.

*Jone ahóbé chõm éche ébele'
bon deewógé mbwóg á'sõ é' Dyõb*

¹⁹ Nzé delúmté nhóg ne aníní edange, né debíí bán dedé bad bé mbále ne debíí-ε bán nlém méwū syánē á abum á'sõ e' Dyõb. ²⁰ Póndé ké ehéé echē nímēd mewēmtēn mélánge syánē bán debélé mbéb, debíí bán Dyõb abíí mam mésyā́l tómaa ngáne syánē débíí. ²¹ A-baányan bé edange, nzé nímesyánē mewēmtēn méelange syánē bán dedíi bebel bé mbéb, deewógéé mbwóg ké nhóg nzé dekā́ne' á'sõ é' Dyõb. ²² Dekude kéchéé éche désédté mós áyā́le dehíde' éche mbéndé débélé-ε mam níme méwógte mós menyinje. ²³ Mbéndé echē ábágé, edíi nén, dedúbe á dín áde awe Mwān Yesu Krístā́, dedā́-ε nhóg ne aníní. Melemlem mé mbéndé mós Krístā́ mómpē ámbéé syánē. ²⁴ Kénzée-ε awē ahíde' mbéndé é Dyõb, abā́g mod nhóg ne Dyõb, Dyõb-pe ábē mod nhóg ne mós. Nén dós-áá débéléé bon debíí bán Dyõb áde ne syánē. Debíí áned áyā́le Edā́dā́n éche ábágé syánē.

4

*Jone ahóbé aá bad bétéd
póndé ne e'dā́dā́n bé metóm*

¹ A-baányan bé edange, nyéedúbpé bad bésyā́l ábe behóbe' bán béwóó Edā́dā́n é Dyõb. Bon pen, nyékā́g bós abíi nzé edā́dā́n éche édé bós áte ehúú ne Dyõb. Nyékā́g bós áyā́le ekud é bekal bé'dā́dā́n bé metóm bépédé á nkṍsē-te. ² Chõm éche wébenlé bon ebíí mod awē Edā́dā́n é Dyõb edíí áte edíí; kénzée awē ahóbé aá Yesu Krístā́ apedé á nkṍsē néé moonyon, né ane mod awóó Edā́dā́n é Dyõb. ³ Bon kénzée awē ahóbé aá Yesu eépedéé á nkṍsē néé moonyon, eewóó'ε Edā́dā́n é Dyõb áte. Edā́dā́n éche ene ndín e mod áwóó áte edíi edā́dā́n éche ehúú ne Mod a Ebébtéd. Nyēnwóg bán échén edā́dā́n épē, bṓb-pe émáá ape á nkṍsē-te.

⁴ A-bā́nbā́n nyédíi bad bé Dyõb, nyétómé-ε ábē bekal bé'dā́dā́n bé metóm áte, áyā́le Edā́dā́n éche édé nyé áte édé ngíne tómaa Satanε awē akamlan bad bé nkṍsē. ⁵ Abē bekal bé'dā́dā́n bé metóm bédíi bad bé nkṍsē, né-óó, mekan níme behóbeé médíi mekan mé nkṍsē, bad bé nkṍsē-ε béwóglan bós. ⁶ Syánē dedíi bad bé Dyõb. Kénzée awē abíí Dyõb awóglan syánē, kénzée-ε awē eésē mod a Dyõb, eewóglánné syánē. Né-óó, nén dós mod áhele abíí nhā́lén áfíntē e Edā́dā́n é mbále ne edā́dā́n é metóm.

Jone aá Dyõb ádā́ syánē

⁷ A-baányan bé edange, dedā́n nhóg ne aníní áyā́le nén edange ehúú ne Dyõb. Kénzée-ε awē adā́ mwā́nyan a Krísto adíi mwā́n a Dyõb, abíí-ε Dyõb. ⁸ Kénzée awē eédā́ baányan bé Krísto, eebíí-ε Dyõb, áyā́le kéchéé éche Dyõb ábeléé élúmtē' edange éche áwóhne bad. ⁹ Dyõb álúmté syánē edange ne nén, alómé nímé mpām mí Mwān á nkṍsē-te ábel bon dékud alongé áde déemaá' mbwiined ne mós. ¹⁰ Chõm éche édé edange edíi nén, saké bán syánē dedā́ Dyõb, bon nén Dyõb ádā́ syánē, anlóm-me awe Mwān ákṓde syánē áyā́l e mbéb níme débélé.

¹¹ A-baányan bé edange, ngáne edíí bán Dyõb átómténé syánē adā́n, syánē ámpē detā́ngéné dedā́n nhóg ne aníní. ¹² Mod eényīnḗ Dyõb mbéd. Nzé dedā́ nhóg ne aníní, né Dyõb débē ne syánē, échē edange-ε éche ádā́ syánē élṓn mbon.

¹³ Nén dós-áá débēl bon débíí bán syánē dedé ne Dyõb, Dyõb-pe áde ne syánē, áyā́le abagé syánē échē Edā́dā́n. ¹⁴ Syánē denyíné, delā́nge-ε bad bémpēe nén bán Titēé alómé awe Mwān ábē Nsoode a nkṍsē. ¹⁵ Bad ábe behóbe' bán Yesu e adíi Mwān a Dyõb, Dyõb áde ne bós, bós-ε bédé ne Dyõb. ¹⁶ Né-óó, syánē debíí, dedúbpé-ε edange éche Dyõb ádā́ syánē.

Kéchéé éche Dyõb ábeléé élúmtē edange éche áwóhne bad, bad-te ábe edange edíí áte, bédé ne Dyõb. Dyõb-pe áde ne bós. ¹⁷ Edange éche édé syánē áte, élóné mbon ne nén,

nlém méwū syánē áte á mbwε mé nkáásé, áyāle nén dedé mod nhóg ne Dyöb á nköñsé-te hén melelem ngáne Krístæ ámbēē ne mó. ¹⁸ Mod awě Dyöb ádáá eewógéé mbwóg. Edənge éche éloné mbon éne mbwóg rísyāā. Abán dé nkógsén dō ápeene mbwóg. Né-ōó, kénzée awě mbwóg rídíi áte, edənge éelóné mó mbon áte. ¹⁹ Delúmtē' edənge áyāle Dyöb ásébpé syánē edənge alúmed. ²⁰ Nzé mod ahóbé aá módəə Dyöb bon akó mwānyan a Krístō, ane mod akale metóm, áyāle mod awě eédəə mwānyan awě ányínéé, éēhēlēē-se ádān Dyöb áde éenyīnēē. ²¹ Né-ōó, enén mbéndé chōó bébágé syánē; kénzée awě adəə Dyöb ádān kóəñne mwānyan.

5

Jone ad bad ábe bédúbpé Krístæ bétómé nköñsé áte

¹ Kénzée awě adúbpé aá Yesuε mó adé Ane awě Dyöb Awógté, adii mwān a Dyöb. Kénzée-'ε awě adəə sáá-a-mwān adəə' kóəñne mwān. ² Nyaa echē débíé' é bán dedəə bán bé Dyöb edii nén bán syánē dedəə Dyöb, dekonge-'ε echē mbéndé. ³ Adān Dyöb ádíi áhíd éche mbéndé, éche mbéndé-'ε éetómtēnéé awúu áte syánē áhíd chō. ⁴ Kénzée awě adé mwān a Dyöb atómé nköñsé áte. Nzəm echē atómé nköñsé áte, edii nén, dedúbpé bán Yesuε mó adé Ane awě Dyöb Awógté. ⁵ Modmod ampée eésáá awě atóme nköñsé áte éetóméé mod awě adúbpé aá Yesuε adii Mwān a Dyöb.

Jone ahóbé bwēm é'láán ábe é'bide Yesuε mbón

⁶ Yesu Krístæ ampě á nköñsé. Bëndusén mó ne mendíb bon ámbíd e pónde echē áwédé á awəg nímē mekií mēnsyógé. Saké edusen é mendíb chēmpen ēmbēnléd ne mó, bon áde áwédé nímē mekií mēnsyógé. Edəəđān éche Esáá chōó élúmtē syánē aá nén adé mbále, áyāle Edəəđān éche Esáá éekaléé metóm. ⁷ Nyaa édé éláán ábíi mbále tēngene Yesuε. ⁸ Debíi mbále tēngene Yesuε áyāle Edəəđān élangé syánē, bëndusén mó ne mendíb, ansyög-ke nímē mekií áde áwédé. Echén nyaa éláán ésyāā élúmtē syánē bán Yesuε adii Mwān a Dyöb. ⁹ Ngáne dedúbpé mekan míme bad béhóbeé, kéchéé éche Dyöb álangéé syánē étómténé etógnén abé tómaa mekan míme bad bēlangéé syánē. Nén adé áyāle Dyöb dēn dōó álangé syánē, tēngene awe Mwān. ¹⁰ Kénzée awě adúbpé Mwān a Dyöb, abíi nén aá nímén mekan mēsyāāl médé mbále. Bon kénzée awě eedúbpé Dyöb, edii nēngáne ahóbe' aá Dyöb ádíi nkal a metóm, áyāle eedúbpéé mekan míme Dyöb ahóbé tēngene awe Mwān. ¹¹ Chōm éche Dyöb álangé syánē edíi nén; abelé syánē dekadé alongé áde déemaá'. Adén alongé ádíi alongé áde awe Mwān ábagéé. ¹² Kénzée awě adé nhóg ne Mwān a Dyöb akudé áde alongé, kénzée-'ε awě eēsē nhóg ne Mwān a Dyöb, eekudéé áde alongé.

Déwōngēn nhóg ne aníiti ákud alongé áde déemaá'

¹³ Ntenle' nyé ábe nyédúbpé á dīn á Mwān a Dyöb, ábel bon nyébíi bán nyékudé alongé áde déemaá'. ¹⁴ Desumé nlém nén bán, kéchéé éche déhédné Dyöb ngáne ébóñnéde mó, abelé awóg syánē mekáne. ¹⁵ Ngáne débíi-'ε bán awóge' syánē áyā e kéchéé éche déhédné mó, detāngéné abíi bán abage syánē kéchéé éche déhédné mó.

¹⁶ Nzé mod anyíné mwānyan ábele mbéb míme méepiinéd mó kwééd, atāngéné akánnéd mó. Dyöb débē ane mod alongé. Bad ábe ríhóbeé méé nyékānned bédii bad ábe mbéb mímāb méebeléé bon échāb edəəđān éwé. Mbéb rídé míme míbele bon edəəđān éwé. Nzé mod abelé ene ndín e mbéb meehóbéé méé nyékānned ane mod. ¹⁷ Mewusé mēsyāāl médíi mbéb, bon donge dé mbéb áde áde déebelé bon edəəđān éwé.

¹⁸ Debíi nén bán kénzée awě adé mwān a Dyöb eēbēlēē mbéb, áyāle Mwān a Dyöb akənge mó, Ane awě adé Ebébtéd éēhēlēē-'ε-se ábel mó mbéb. ¹⁹ Debíi bán dedíi bán bé Dyöb debíi-'ε nén bán Ane awě adé Ebébtéd akamlan bad bēsyāāl ábe béebíi Dyöb.

²⁰ Debíí nén bán Mwǎn a Dyǒb apedé á nkǒŋsé-te abagé-'ε syánē nsǒŋten ábii Dyǒb á mbále. Dedé-'ε mod nhóg ne mó áyāle dedé mod nhóg ne awe Mwǎn, Yesu Krístæ. Mwǎnpɛn-naá adé Dyǒb, mwǎn-naá abage bad alongé áde déemaá'. ²¹ A-bǎnbān, nyéewóó' dyamdyam ábel ne myǒb mé metóm.

Kálag echë elónténé ébe eche

Jone

Ndibned ní kálag

Kálag echë Jone echë elónténé ébe elúmte bán, “Nlyáged a mwembé” móo atěnlé “Mmwaád nhóg ne ábe bán.” Ane nlyáged a mwembé awě atelé enén kálag adii Jone, mmwaád awě átěnlé chό ne ábe bán bédii bad ábe bédé á mwembé-te. Chóm éche Jone átélé á kálag-tě wén édé nén bán bad bédəη nhóg ne aníní, bétéd-te póndé ne bemeléede bé metóm, ne ádab ayáge.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned 1-3

Edəηge étómé chóm ésyāāl 4-6

Elébé təηgene ayáge dé metóm 7-11

Nsógtən 12-13

Meləntən

¹ Mε, nēηgáne nlyáged a mwembé, mε-εé ntelé enén kálag. Ntenle, wε mmwaád awě Dyōb ápwédé, ne ábōη bán. Ndəá wε ne mbále, saá-kaá mməmpən ndəá nyé, boη káəηne bad ábe bėbíí mbále bédáá nyé. ² Ndəá nyé áyāle mbále echë syánē débíí, débíí-’ε chό á ngíndé ne á ngíndé.

³ Dyōb Titée ne Yesu Krístəə, Mwān awě Titée bėbě syánē nsimé, bėlúmed syánē ngəl, bėbě-’ε syánē nsəη. Abén bwēm é’syāāl bėbē ábe syánē ngáne débεléé mekan mé mbále adəη áde dédáá nhóg ne aníní.

Jone ad dédəη nhóg ne aníní dédəη-’ε mbále

⁴ Mbédé menyīnge bwāmbwam áwóg bán donge á bán ábōη bėhíde’ mbále melemlen ngáne Titée ahóbé aá syánē dhíd. ⁵ Né-óó, a mwān a mmwaád, ncháa wε nén mεé dédəη nhóg ne aníní. Enén mbéndé echë nítenléé wε, eésaá mbéndé e ekóólé. Edii mbéndé eche ebédé ne syánē se á mbooted. ⁶ Echén edəηge éche ríhóbéé édii nén bán syánē detəηgéné dehíd mbéndé e Dyōb. Ene mbéndé ngáne nyémoosyāāl nyéwógé se á mbooted, edii nén, nyétəηgéné nyédəη nhóg ne aníní.

⁷ Bad bé medogké híin bédé a nkōηsé-te chii. Bédii bad ábe bėekwəntεne nén bán Yesu Krístəə achyáádté á nkōηsé née moonyoη. Abē bad bédii bad bé medogké ne bad ábe bétəηgan Krístəə. ⁸ Nyétéd póndé ábel boη ntū rímēn méēbōō’ ngēn, boη pən, nyékud nsábe ríme rílóné mbon.

⁹ Kénzée awě atědté áhíd ayáge áde Krístəə boη atimé ahíde’ ayáge démpēe, eésaá ne Dyōb. Boη kénzée awě ahíde’ ayáge áde Krístəə, adé ne Titée adé-’ε ne Mwān. ¹⁰ Né-óó, kénzée awě apedé áwēn boη ápēēn ayáge áde déehúu ne Krístəə, nyéēkōbē mó áwēn mendáb, nyéēlěnté-’ε mó ké lěntén née mod a Krísto. ¹¹ Nhóbe nén áyāle kénzée awě alěnté mó, alădténé mó ábel e’bėbtéd é’ mekan ábe ábεléé.

Jone ahóbé e’yale bé asóg

¹² Nwóó mam híin áláa wε boη meéhēdēē wε mó atele á kálag-tě. Boη pən nwóó nlém áte ápe wē ábel boη dényínεn e’só ne e’só, ábel rímesyánē menyīnge mélōn mbon. ¹³ Bán ábe mwānyoη a mmwaád awě Dyōb ápwédé, bėlōmme nyé meləntən.

Kálag echë elónténé éláán eche

Jone

Ndibned ní kálag

Kálag eche Jone echë elónténé éláán elúmte bán Jone, “Nlyáged a mwembé” mós átelé chó. Gayose nlyáged a mwembé ampée mós áténlé chó. Awēd-te Jone akene’ Gayose áyāle nwōngēn míme ábageé bad bé Krísto bémpee, alānge-’e mwembé aá bétéd pónde ne mod awē béchāgeé bán Diotrefese. Jone akene-’e Demetruse áyāle nsón ní bwām míme ábélé.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned 1-4

Békéné Gayose 5-8

Béchágé Diotrefese dīn dé mbéb 9-10

Béchágé Demetruse dīn á bwām 11-12

Nsógten 13-15

Jone alente Gayose

¹ Me nēngāne nlyáged a mwembé, me-éé ntenle’ we Gayose, enén kálag. Ndáó we ne mbále.

² A-mwānyān a edānge, nkāne’ nēn mēé mam mésyāāl míme ébeleé mékeen we bwām, mmōn-’e ámpē édyee bwām, melelem ngāne edādān échōn ámpē édyēē bwām.

³ Menwóg menyīnge bwāmbwam áde donge ábesyānē baānyān bé Krísto bépédé hén bonj béhób ngāne ne mbále ébeleé mekan míme Dyōb álúmté syānē aá débele’, mbíí-’e nēn mēé elyāgé ebele’ mímē mekan. ⁴ Chōmchōm éewōgtēē me menyīnge tómaa áwóg bán bad ábe bédé ngāne ábēm bán bébele ngāne Dyōb áhedéé.

Jone aá bad béwōngan bad bé

Krísto ábe bébele nsón ní Dyōb

⁵ A-mwānyān a edānge, ébele mekan ne nlém nhóg áwōngēn ábesyānē baānyān bé Krísto, kénéé wēnkēmbíí’é bó donge á bad. ⁶ Bélāngé mwembé míme ndé hén edānge éche élúmté bó. Nhede mēé éwōngēn ábén bad nzé bétédte nyé áke hōm démpēe. Ebel áned áyāle nē dōō Dyōb áhedéé. ⁷ Abén bad békágé’áá mebwóg ne mebwóg ábele Yesu Krístā, bēnkēnkwentēn-naá ákob nwōngēn ké nhóg míme níbidé wēe bad ábe béedúbpe Krístā. ⁸ Né-óó, syānē ábe dedúbpe Krístā detāngéné dewōngén ábē bad ábel bonj syāā ne bó débele nsón álāa bad nkalanj ní mbále.

Jone achagé Diotrefese dīn dé

mbéb ákēn-ne Demetruse

⁹ Mentelé mwembé míme níde áwōn dyad kálag, bonj Diotrefese eékwentēnéé ábel chōm éche nítelé áyāle áhedé’ aá móbē nlyáged a mwembé. ¹⁰ Né-óó, áde mépēé mélāā bad bé mwembé bésyāāl mam míme Diotrefese ábeleé. Akaltad sé metóm áyāl. Byánán nē déekwognedéé, abáa’ bānned bé Krísto nken akob, ákāā-’e bad bémpee ákob bó nken, ánané-’e bó á mwembé-te.

¹¹ A-mwānyān a edānge, weehāntán abé á bad ábe bébele mbeltéd mé mbéb, bonj éhāntan abé á bad ábe bébele’ mbeltéd ní bwām. Kénzéé awē ábele mbeltéd ní bwām adíi mwān a Dyōb. Kénzéé-’e awē ábele mbeltéd mé mbéb, eebíí’é Dyōb. ¹² Baásyāāl béhóbe Demetruse mam mé bwām á yāl. Ábele mekan mé bwām míme mélúmte’ bán adíi mod a bwām. Me-’e ámpē nhóbe’ mós mekan mé bwām á yāl, nyébíí-’e nēn bán kéchéé éche rihóbe édé mbále.

Jone ahóbe e’yale bé asóg

¹³ Nwóó mam híin áláa wε, boη méēhēdēē mēé íitel mó ásē. ¹⁴ Nwóó nlém áte ânyín wε mwămpín ní pónDé, ene pónDé-'aá dényínēnnē e'só ne e'só, boη dékal. ¹⁵ Nsaη míbê ne wε. Běn bésyāāīl bélómmé wε melentēn. Lentéd mε bĕd bésyāāīl, nhóg ne nhóg tēé.

Kálag eche Judε Ndibned ní kálag

Kálag eche Judε ântenlé, antel chó âtâηgen bemeléede bé metóm ábe belúmté'áá bán bédé bad ábe bédúbpé Krístæ. Enén kálag eéchabéé áte. Chómpē ewágné kálag eché elónténé ébe eché Petro átélé (2 Petro). Judε awéde' Bad bé Krísto nlém, áá bésúme mekuu ámbíd e mbále e nkalaη ní bwám. Áá nímé nkalaη ní bwám méehəηlǎnné. Áá Dyöb dēmbě mó wée ábē bad ngen póg ne ngen ésyā́l.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1-2

Abé ne ayáged dé bemeléede bé metóm ne ebómán éche békudté 3-16

Bélébe bad áwúu áte á adúbe tē 17-23

Nnamed mé asóg 24-25

Judε alómé melēnten

¹ Mε Judε, ndíi mbəledε awe Yesu Krístæ, mbé-'ε Jemε mwānyəη. Mε-εé ntenle' nyé bad ábe Dyöb ápwédé enén kálag. Nyébíi nén bán Dyöb Titée adəó nyé, Yesu Krístæ-'ε anəne' nyé. ² Ngəl e Dyöb, nsəη ní Dyöb ne edəηge é Dyöb ébád abé ne nyé.

Bad bé metóm

³ A-baányəη, nkénwanén nyé atele bwāmbwam tēηgene e'soósəη ábe Dyöb ábágé syánē mbwiined ne Yesu Krístæ. Boη bəəb nnyíné meé ébóó bán rítele nyé tēηgene mekan mémpēe. Nwéde nyé nlém á abum nén meé, nyésúme mekuu ámbíd e mbále e nkalaη ní bwám. Mmén nkalaη ní bwám méehəηlǎnné. Dyöb dēmbě mó wée ábē bad ngen póg ne ngen ésyā́l. ⁴ Nhóbe' nén áyāle bad ábe béewóo abé á bad bé Dyöb bésólé áfínté echēn á mesəəm-tē. Abē bad bēhóbe' nén bán nsimé míme Dyöb ábágé syánē ne alagsen áde álagsanné syánē mbéb, ábágé syánē kunze ábel mbinde é mekan. Dyöb dēmməd nkógsen míme ábē bad békúdé atíi se' bəód. Abē bad béekobéé Yesu Krístæ áde édíi-'áá bán Yesuε mwəmpen móo adé syánē Sáá abé-'ε Nkamlεε.

⁵ Kénée nyébíi mímén mekan mésyā́l, ndəó meé níkamten nyé ngáne Səηgwéé ánhūdté bad bé Israel á mekáá mé bad bé Egipto boη ámbíd e póndé abódéd alongé a bad ábe bénkēsum nlém áwē. ⁶ Nyékamten-ne ángel ámpē éché énkēndyεé hóm áde Dyöb dēnnabnédté bó, boη bēnhidé ádé abwóg á hóm wée bēntəηgēnnē abé. Dyöb ábánné bó á mehaη á mbwəg mé ehíntén wée bēbēē abé ne abé ké ámbíd e Epun émbáá é nkáásé. ⁷ Ndəó meé nyékamten káəηne myad mé Sodom ne Gomora ne myad míme mébédé bó benben. Bad ábe bēbédé míme myad, békábé' áá mesón, bēhídē-'ε mekan mé esíi mé ekob é yəl míme moonyoη éetəηgenéé abel. Békúdé nkógsen ní muú míme méēđimē'. Mmén nkógsen rídé álúmed bad bēmpēe bán nén áheleεe ábenléd ne bó.

⁸ Boη kénē, ábē bad ábe bésólé áfínté echēn bómpē bédíi bēnəηge nló bán nkamlεn rídé áwāb mekáá. Mmé nló míbele' bēbele' mbinde é mekan, béēnyínēē nkamlεn ní Dyöb née dyam, bésyā́-'ε ngumε éche édé ámin. ⁹ Boη ké Maikεε, ángel embáá enkēntédté ne mó mwēn ásyəη Satane áde búmō bépéntánnáá tēηgene mod awe átēd ndim míme Moseε. Anláá mó dásō áá, "Səηgwéé ákógsen wε." ¹⁰ Boη ábē bad ábe bésólé áfínté echēn pen, kéchéé éche béesəηtenéé bēhóbe chó mam mé mbéb áyā́l. Kéchéé éche épédé bó á mewēmtεn chóo bēbeleé. Bēbeleé née nyam é mehín. Mmé mekan mén móo mépiinad bó kwééd. ¹¹ Medim ne bó. Bómpē bēbele' ngáne Keenε awē anwúu mwānyəη ámbenlé. A etútú é mənē, bēhele bēbēl kéchéé, ngáne Balamε. E'wúu bé nló-áte ábāb bēbēl bómpē bēwē melemlen nēηgáne Koraa ánwēē áyāle anwúén Dyöb nló áte. ¹² Abé

bad béekwāgēē, né-ṓó nze nyāābōō nyēlādné âdyé ndyééd âlúmed edānge éche Sāngwéé, bébelé bébé nēngáne mbinde átínté echên. Echab yāl chēn chōō bētōntanné. Bédii née mbag échē epub ékεεnéé échē élúmte' bán mbúú échō, áde éechó'é. Bédii nēngáne mēl míme méechyāā' e'pum ké á póndé echē mēl méchyāā'é. Bénábpé awé nēngáne bwel ábe béwúbne nkanj ásē. ¹³ Bédii nēngáne edíb é nkwě éche éhode' ne ngíne. Ahod áde éhodeé ébídte' mbinde á nkin. Nê dōō ádāb abé dé mbéb ábideé áwed. Bédii née betintine ábe bétamnad. Ndib e ehintén echē Dyōb ákōjnédé bó esine bó, ēbē-ε abé ne abé.

¹⁴ Enōge awē anlóntén nyongel saámbé á mbyaa míme Adame, anhób se' bōód á'sō é' póndé tângene ábén bad. Anhób aá, “Nyénōne', Sāngwéé āpēén e'kálé ne e'kálé é' ángel éche ésáá. ¹⁵ Akāād bad bé nkōjsé bésyāāl. Akwíd bad bésyāāl ábe ádab abé déesaá née abé á bad bé Dyōb nkáá, akógsén-ne bad bé mbéb ábe béewóo mbwóg rí Dyōb. Akógsén bó áyāle mam mé mbéb míme béhóbéé tângene mó.” ¹⁶ Abén bad béyōgkē' anyoo áte béyōgkē-ε bad ahób ngên. Bébele' dyam dé mbéb ké áhéé áde bédáá abel. Békume ekáá á tâl, bényinte-ε nsal áte ábel békud bwâm.

Nyébê nyékεene' adúbe á mbále á'sō

¹⁷ Bonj a-baányan, nyé pen nyékamtēn mam míme bembapεε bé nlomag ábe Sáá awed, Yesu Krístā bēnlāā' é nyé. ¹⁸ Bēnlāā nyé bán “Áde e'pun bé asóg bēpēé, bad bēpě, bēwelé nyé, béhídē' échab esíí é mekan mé ekob é yāl.” ¹⁹ Echén ndín é bad chōō épεene' nkabén átínté e bad bé Dyōb. Esíí é mekan mé mbéb mé nkōjsé ékamlan bó, béewóo-'áa Edāádāng é Dyōb áte. ²⁰ Bonj a-baányan, adúbe áde ásáá áde nyéwóo ábê ákwoge' ákag á'sō. Nyékāne', ngíne e Edāádāng éche Esáá élyágte' nyé. ²¹ Nyékεene' alongé ádēn á'sō nyaa eche nyéchemlédté nēn bán Dyōb ádóá nyé. Nyésine', nyélyâg nlém nēn bán Sáá awêd Yesu Krístā āpě, ābenléd míme nlém rí ngol, nyékud alongé áde déemaá'. Abel nēn áyāle adáá nyé.

²² Nyéwōn nlém rí ngol wée bad ábe béédúbpe ne nlém nhóg. ²³ Nyésonj alongé a bad bēmpēe. Nyéhūd bó á dū á muú mehélé. Bēmpēe bédé ábe nyétāngéné nlém rí ngol awānlen, bonj pen nyétédēn bó póndé. Nyétāngéné káōjne échab mbóté akōō byánán esíí é mekan mé mbéb mé ekob é yāl ékóbté chó mbinde.

Mekáne mé mekenag

²⁴ Ehúmé ébê ne Dyōb áde ábele' bonj nyéehúné á mbéb-te. Mwēn-aá apεene' nyé abwóg á hōm wée mwēn ádíí ne ehúmé. Apēén nyé áhed ésebán atón dé mbéb ké ahóg áde nyé á yāl, nyéēbē-ε menyīnge. ²⁵ Edúbé ésyāāl ébê ne mó. Mwēmpēn móó adé Dyōb áde ásóó alongé ádēd mbwiined ne chōm-éε Yesu Krístā Sāngwéé awêd ábelé. Ehúmé, edúbé, ngum, ne nkamlēn rísyāāl rídii nímē, se á mbooted, bōōb, ne á ngíndé. Ebê nê.

Kálag e Mam míme mébenléd Ndibned ní kálag

Ndibned ní kálag e mam míme mébenléd míme Dyöb álúmté Jone. Jone mó atelé chó á pónde eche bad ábe béndübē Krístæ békúde'áá metake áyāle adúbe áde béndübēē nén bán Yesu Krístæ adii Sánḡwéé. Atote áde Jone ákóó ahób á kálag tē wén adii ábe bad ábe áténlé chó e'lyóg bé nlém ne áwéd bó nlém á abum. Mekan míme Jone ábúde atel á kálag tē wén médií mekan míme Dyöb dénlūmēdtē mó á ndóg-te aá mébenléd.

Kénéé édíí bán mewēmtēn mébúú áte t̄ngene nsōhtēn míme rídé á kálag tē wén, atón áde dēn ákóó abé áwéd-te adii nén; kásh ne á asóg, Dyöb dētōm abē bad bé ekayí ne Satane áte. Dyöb débēl nén mbwiined ne Sánḡwéé, Yesu Krístæ. Dyöb désābē abē bad ábe bédúbpé mó ne nlém nhóg, anamed áde ánamédté bó ábe á nkoḡ ní mín mékōlē ne nkoḡ ní sé mé ekóólé.

Nkabted ní kálag

Ndibned 1.1-8

Ndóg e'só ne kálag eche béténlé mwembé saámbé 1.9-3.22

Nhíbe ní kálag míme ríwóó e'diben saámbé 4.1-8.1

E'loḡ saámbé 8.2-11.19

Dragone ne nyam ébe 12.1-13.18

Ndóg híin 14.1-15.8

E'bwog bé melingá mé Dyöb saámbé 16.1-21

Dyöb ábébté Dyad á Babilon, nyam ekwedé nzum, nkal e'dáédəḡ a metóm, ne Devəle 17.1-20.10

Mbakú e asóg 20.11-15

Nkoḡ ní mín mékōlē, nkoḡ rísé mékōlē, Jerusalem a ekóólé 21.1-22.5

Nsogtēn 22.6-21

¹ Enén kálag ehóbe mekan míme mébenléd míme Yesue Krístæ ábéle boḡ mébyéen. Dyöb dēmbē mó mímén mekan aá mébyéen ábel boḡ álūmed abē bembəlede mam míme mékwóge abenled. Krístæ ambēl awē mbəlede, Jone abíí mímén mekan alóm áde ánlōmmē ángel áwē. ² Jone mó-'e anhób mam mésyāal ngáne ányinnē. Mmén mam móō ánhōbpē t̄ngene nkalaḡ míme ríhúú ne Dyöb, ne mbóḡ echē ámbīdtē Yesu Krístæ. ³ Nnam ríbbē ne kénzēé awē aláá' enén kálag ábel boḡ bad bēmpēe bēwóg mímen nkalaḡ t̄ngene mekan míme mébenléd. Nnam ríbbē-'e ne kénzēé awē awóge míme nkalaḡ boḡ ahíd-te mam míme méténlédé á kálag-tē wén. Pónde emaa abé benben echē mímén mekan mésyāal mébenlédté.

Jone alómmé mwembé saámbé melentēn

⁴ Me Jone, ntenle mwembé saámbé míme rídé á mbwóg e Esia. Nsimé ne nsaj ní Dyöb ríbbē ne nyé. Dyöb áde áde, áde démbē, ne áde débē, ne e'dáédəḡ saámbé bélómmé nyé nsimé ne nsaj. Abē e'dáédəḡ é'dé á'sō bé atii dé nkamlēn ádyōb. ⁵ Yesu Krístæ mómpē alómmé nyé nsimé ne nsaj. Mó adé ane awē ahóbe mbále t̄ngene Dyöb nyaa echē débíí bán edé mbále. Mó abédé mod a'só awē ansébé apuu, abé-'e nkamlēne a k̄ḡ é nkōḡsé.

Adáó syánē, abelé-'e mbéb méekamlánné syánē ámpē, asyog áde ásyóge míme mekií a nló mímed. ⁶ Abelé syánē née beprise ábe bēbenle Dyöb eche Sán awē akamlan bó. Eche ehúme ne míme nkamlēn ríbbē abé ne abé. Ebē nē.

⁷ Nyénone', áhūē' ne mbag, mod-té-'e ányín mó, káshne bad ábe bēmbēl boḡ awé, abome áde bēmboméé mó á awog. Metúmbé mé nkōḡsé mésyāal-le mélēb mó. Nē dēn dōó ébēē, ébē nē.

⁸ Sáj Dyöb á Ngumε ahóbé aá, “Me-εé ndé Alfaa mbé-’ε Omégaa.” Mó adé Dyöb áde áde, áde démbē ne áde débē.

Jone anyiné Krístəə á ndóg-te

⁹ Ndíi Jone, awen mwānyan. Ndé nhóg awě mómpē adé melemlem ngáne nyé ákanj nlem áwesen metake nime mépiide bad ábe bédé á nkamlen nime Yesu Krístəə. Bēmbané me á mbwóg echē mendīb mélājnédé eche béchəgεé bán Patmas áyāle menkāl Eyale é Dyöb rílaá-’ε bad mekan nime rinyiné tñgεene Yesuε. ¹⁰ Edəədəñ éche Esáá ěmpíi me á Epun é Sāngú.* Menwóg ehób é ngine ébidé me ámbid, émbē néε esaád é elon. ¹¹ Enhōb aá “Mam nímé ényiné, tel mó á kálag-tē, élóme nímén mwembé saámbé nime rídé á Efesus, á Semaina, á Pegamum, á Tiatira, á Sadis, á Filadelfia ne á Laudesia.”

¹² Dóo ríkunné ānyín ehób eche éhóbé’áá áwēm, bonj rinyinē metii nime bēbánné etrúkāj ámīn saámbé mé gól. ¹³ Atintē e rímē metii saámbé dóo rinyiné mod awě awágné moonyonj. Anhé mengombe nime méchábé kóəñ mēpē mó á mekuu-sé, awáá-’ε etūd é gól á tōl. ¹⁴ Esid é nló épúbé’áá mó féréd néε mbóm, mīd méchodné mó áte néε muú. ¹⁵ Mekuu mémbē mó néε ekii éche béchəgεé bán brōns eche béhédé á dū bonj ébé byánán épene’ áte, ehób-pe édu mé mó áte néε mendīb nime mésobpe’. ¹⁶ Betintine saámbé bēmbē mó á ekáá émbáá, páá e nsəl mbe echē ekóbpe bwāmbwam ebíd mó á nsəl-tē, e’só-’ε é’pene mó néε enyēn éche étōmtan apen.

¹⁷ Ade rinyiné mó, menkwě mó á mekuu, mbé néε mod awě awédé. Dóo ábáne me éche ekáá émbáá á yāl bonj áhōbē aá “Weebáá’, me-εé ndé Mod a Mbooted mbé-’ε Mod a Asóg. ¹⁸ Me-εé ndé ane awě adé alongé. Menwé bonj bəəb ndé á alongé abé ne abé. Nwóo nkamlen ámīn e kwééd nwōñ-ge ámīn e mbwóg e kwééd. ¹⁹ Bəəb-póo tēl mekan ásē nime ényinéé, nime mébenlad bəəb ne nime mébenléd. ²⁰ Kun e e’koñné echē edé tñgεene betintine saámbé ábe bédé me á ekáá émbáá ne metii mé etrúkāj saámbé me gól edii nēn: Betintine saámbé bédii ángel é mwembé saámbé, metii mé etrúkāj saámbé-’ε médii nímē mwembé saámbé.”

2

Jone alómmé mwembé mé Efesus póle

¹ Ane awě anwágén moonyonj anláá me nēn aá “Telé ángel echē edé á mwembé nime rídé á Efesus nēn wεé, Mod awě awánlé betintine saámbé áwe ekáá émbáá awě akag átintē e metii mé etrúkāj saámbé mé gól mó alomé enēn póle. ² Mbíi mekan nime nyébélé. Mbíi meé nyétédé ntū bwāmbwam, mbíi-’ε meé nyēkaá nlem áwesen. Mbíi ngáne nyéheléé e’bébtéd é’ bad akob, mbíi-’ε ngáne nyébélé bonj nyéchēm bad ábe béchágé yāl bán bédé bembapεε bé nlomag áde béesaá, bonj nyédībéd-tε bán bédii bekal bé’dəədəñ bé metóm. ³ Mbíi meé nyēwesən ne e’kanj bé nlem, nyékude-’ε metake á dīn ádēm, bonj kēnē nlem rilyágé ríwúú nyé ábum ngáne nyéhídeé me. ⁴ Bonj nhóbe áyāl echēn nēn meé, nyéədəə’ε me bəəb ngáne nyénsēbēē me adəñ. ⁵ Bəəb-póo, nyébēn nyékoñ anyín nyaa echē nyépédé akwε. Nyétεde áden abé dé mbéb nyébele mekan nime nyébélé’áá áde nyéboótédé Yesuε ahíd. Nzé nyéētεdte áden abé dé mbéb, né mēpē áwēn nhúd áden atii dé etrúkāj á e’dii. ⁶ Bonj dyam á bwām áde nyébeléé ádii, nyéētímtéé mīd áyāl wεε mam nímé bad bé epepé ábe Nikolausε ábe mémpē méetímtéé mīd áyāl. ⁷ Kénzée awě awóo metúu, áwóge chōm éche Edəədəñ élanjεé mwembé. Kénzée awě atómé mekan mé ebébtéd áte, mēbe mó kunze ádyé epum é bwel éche ébele bad bēbé á alongé á ngíndé, éche é’kwoge á Paradis.”

Jone alómmé mwembé nime rídé á Semaina póle

⁸ Anláá-’ε me ámpē aá, “Telé-’ε ángel echē edé á mwembé nime rídé á Semaina nēn wεé,

* **1:10** Epun é Sāngú ébédéε melemlem nēngáne mbwε rí Sōndé.

“Mod awě adé mod a'só abé-'ε mod awě adé mod a ndimɿɿɿ, awě anwé bon abé á alongé ámpē, mó alómé enén póle. ⁹ Mbíí nímēn metake mbíí-'ε meé nyédíi betóótókē bé bad, bon kénē nyédíi behɿn bé bad. Mbíí e'bébtéd é' mam ábe bad ábe behóbe bán bédé bad bé Israel kénéε béesaá, behóbeé nyé áyāl. Bédíi bad ábe bédé bad ábe Satanε ké'ε bad ábe bédé áwē echoŋ. ¹⁰ Nyéebáá' metake níme méhúé' nyé á'sō. Nlānge nyé meé, Satanε ábēl béhē nyé donge á bad á mbwōg, wée nyékudté metuné áyāl e epun dyōm. Abel nē ákəg áden adúbe. Ké nyéwāg ké wúēn, nyébē nyédúbe me. Nzé nyébelé nē, né me-'ε mēbe nyé alongé áde déemaá' nēngáne nsábe ní mod awě atōmbwéné. ¹¹ Kénzée awě awóó metúu áwóge' chōm éche Edáádəŋ élāngeé mwembé. Bad ábe bétómé mbéb áte béewaá kwééd e edáádəŋ.”

*Jōne alómmé mwembé
níme rídé á Pəgamum póle*

¹² Anláá-'ε me ámpē aá “Telé ángel echē edé á mwembé níme rídé á Pəgamum.

“Anε awě awánlé páá e nsəl nibe echē ekóppe', mó alómmé nyé enén póle. ¹³ Mbíí wée nyédyé'é, wée Satanε níme nkamlɿn rídíi. Nyébē nyésun nlém áwēm. Nyémbé nyédúbé me ne nlém nhóg ké á pónDé echē Antipasε. Antipasε ambíd me mbón e mbále, bēnwū'ε mó átíntē echēn wée Satanε ádyé'é. ¹⁴ Bon nwóó nguse e mam áhób nyé áyāl. Baahóg bédé átíntē echēn ábe behíde ayáge áde Balame. Balame mó anlúméd Balage ngáne ásōlédte bad bé Israel á mbéb-te adyé áde bédyágé'áá medyé níme bébágé'áá myōb mémpēe nēε mende, ambēl-le békābē mesón. ¹⁵ Chōm émpēe éche níwōŋné nyé édíi nēn bán, baahóg bédé átíntē echēn ábe behíde adúbe áde Nikolausε ayágteé. ¹⁶ Né-ǝǝ, nyéte de áden abé dé mbéb. Nzé nyéēte de, né mēwāmsēn ape áwanen abē bad, mbenléd páá echē ebídé me á nsəl áwanen abē bad. ¹⁷ Kénzée awě awóó metúu áwóge' chōm éche Edáádəŋ élāngeé mwembé. Bad ábe bétómé mbéb áte, mēbe bó mána níme ríkōŋnéde bó, mēbē-'ε bó aláá áde ápúbe'. Amīn e áde aláá, bétélé dīn dékōlē áde modmod éebíi'ε étōmé mod awě bébéé áde aláá.”

*Jōne alómmé mwembé
níme rídé á Tiatira póle*

¹⁸ Anláá me ámpē aá, “Telé ángel echē edé á mwembé níme rídé á Tiatira nēn wéé,

“Me Mwān a Dyōb awě mīd méchodnéε áte nēε muú, mekuu-'ε mébé mó nēε ekii éche béchəgéé bán brōns bon ébé byánán echodne'. ¹⁹ Mbíí nsón níme nyébeléé. Mbíí edənge éche nyéwánléné me, mbíí-'ε adúbe áde nyédúbpé me. Mbíí abele áde nyébenléé me, ne nlém níme nyékáá awesεn áde nyéwéséné. Mbíí-'ε nēn meé, nsón níme nyébeléé bōb, rítómé níme nyénsēbēē abel. ²⁰ Bon chōm éche ríhóbeé nyé áyāl édíi nēn meé, nyéwesεn mmwáád awě béchəgéé bán Jesεbele. Achəge yāl aá módíi nkal é'dáádəŋ a Dyōb. Ayágte', ádogné ábēm bembəlede áde adúbe ákáb mesón ne ádyé medyé níme bébágé myōb mémpēe nēε mende. ²¹ Mbagé mó pónDé meé áte de nímē mbeltéd mé mbéb bon eéhēdēē akáb dé mesón atede. ²² Nyénəne', mébwēm mó ne bad ábe ákábneé mesón á anəŋ dé nkole, békūd-te metuné mé ngíne. Mēbel nēn nzé béesóge nímē mekan mé mbéb abel ne ane mmwáád. ²³ Mēwūū bad ábe behíde chōm éche ayágteé, mwembé rísyāal-le mébīi nēn bán me-εé ndé ane awě abíi mewēmɿɿɿ ne nlém ní moosyāal áte. Mod ké ahéé awě abelé mbéb né-'áá mékōgsēnnē mó.

²⁴ “Bon nlānge nyé bad ábe nyélyəgé ásē á Tiatira, ábe nyéehídé áden ayáge, nyé ábe nyéeyákké mekan níme béchəgéé mekan mé kun mé Satan, meéhēdēē meé rítaged nyé ámpē. ²⁵ Bon pεn, nyébē nyésun nlém áwēm káəŋne áde mēpéé. ²⁶ Bad ábe bétómé mekan mé mbéb áte bon bébelé-'ε mam níme rílangé bó meé bébel, káəŋ ne á asóg dé ádāb alongé á nkōŋsé te wēn, mēbe bó kunze ákamlɿn meloŋ mésyāal. ²⁷ Békamlén bad bé nímē meloŋ ne ekáá éche éhyédé, békəgtéd-te bó áte ngáne mod ákətadté mbeé é mōg áte. ²⁸ Melemlem ngáne echem Sāŋ ábágé me ngíne, nēε mémpē mébéé ngíne wée bad ábe

bétómé mekan mé mbéb áte. Né-ᵛᵛ, áyāle bétómé mekan mé mbéb áte, mǝbǝ bó tintinε a mbwεmbwε. ²⁹ Kénzée awě awóó metúu, áwóge' chǝm éche Edǝǝdǝj élanǝgeé mwembé.”

3

Jᵛᵛε alómmé mwembé níme rídé á Sadis póle

¹ Ane mod awě anwágén moonyon anláá me ámpē aá, “Telé ángel eche edé á mwembé níme rídé á Sadis nén wεé,

“Me awě nwánlé e'dǝǝdǝj é' Dyǝb saámbé, nwalé-'ε betintinε saámbé, me-εé nlómmé nyé enén póle. Mbíi nsón níme nyébelεé. Bad béhóbe nén bán nyédé á alongé, bon nyéesaá á alongé. ² Nyékábned. Nyêhede mímēm nsón asóg dé abel, bon bǝǝb nyéwéd yǎl áte nyébel mó bwām, áyāle nnyíné nén meé mímēn nsón méekwǝgnedεé á'sǝ ábe ádēm Dyǝb. ³ Né-ᵛᵛ, nyékamtēn chǝm éche nyén'yǝgēē ne eche nyēnwǝgkē, nyékoo chó, nyétede-'ε áden abé dé mbéb. Bon nzé nyékábne, né mǝpǝ nēngáne nchílb, nyéebíi-'é pǝndé eché mépεé. ⁴ Nyéwóó nguse é bad á dyad á Sadis ábe béewǝgté échab mbóté mbinde. Bébē ne me, béhé mbóté éche épúbe' áyāle békǝgnédé. ⁵ Né-ᵛᵛ, kénzée awě atómé mekan mé mbéb áte, mómpē áwāá mbóté eché épúbe, melemlēm ngáne bó, méehúd-taá mó dǝn á kálag e alongé. Mǝhǝb á'sǝ ábe echēm Sǝj ne á'sǝ ábe éche ángel nén meé bédii ábēm. ⁶ Kénzée awě awóó metúu áwóge chǝm éche Edǝǝdǝj élanǝgeé mwembé.”

Jᵛᵛε alómmé mwembé níme rídé á Filadelfia póle

⁷ Anláá me ámpē aá, “Telé ángel e mwembé níme rídé á Filadelfia nén wεé,
“Mod awě asáá abé-'ε mod a mbále, mó alomé enén póle. Awóó ngine ákamlēn nēngáne Dabide ákámlánáá. Nzé adǝbpé modmod éhēlēē adib, nzé adibé-'ε modmod éhēlēē adibe. ⁸ Mbíi nsón níme nyébelεé. Nǝnǝ', ndǝbnédé wε ekob éche edé wε á'sǝ-te, modmod éhēlēē-'ε chó adib. Mbíi meé ngine eché nyéwóó edé mwǝmpǝn bon kénē nyéhíde échēm eyale, nyéehóbεé bán nyéebíi'ε me. ⁹ Nyénǝne', bad ábe bédé echon éche Satanε, ábe béhóbe bán bédé bad bé Israel kénεε béesaá, bédii bad ábe békale metóm. Mǝbǝl bépē áwǝn, békwe wε á mekuu. Mǝbǝl-le bó moosyǝl bébíi bán ndǝá wε. ¹⁰ Ngáne édii bán nyéhíde échēm eyale éche nlanǝgé nyé meé nyékan nlem áwεsen metake, mémpē meékáó nyé á pǝndé e metake níme mépǝ á nkǝnsé, ákǝg bad bésyǝl ábe bédé á nkǝnsé-te. ¹¹ Nkwogé apε, nyédii nyésum nlem áwēm ábel bon modmod eékobné nyé mímēn nsábe. ¹² Bad ábe bétómé mekan mé mbéb áte, mǝbel bó akon á ndáb eché ádēm Dyǝb, béebíid-taá áwēd-te ámpē mbéd. Mǝtel bó dǝn áde ádēm Dyǝb áyāl, mǝtǝl dǝn á dyad áde ádēm Dyǝb, Jerusalem a ekóólé awě ahúú ne ádēm Dyǝb, ámin. Mǝtǝl-le bó ádēm dǝn dékǝlε á yǎl. ¹³ Kénzée awě awóó metúu áwóge' chǝm éche Edǝǝdǝj élanǝgeé mwembé.”

Jᵛᵛε alómmé mwembé níme rídé a Laudesia póle

¹⁴ Anláá-'ε me ámpē aá, “Telé ángel eché edé á mwembé níme rídé á Laudesia, nén wεé,
“Ane awě adé Ebē nē, awě abele ngáne Dyǝb áhedeé, abé mbón e mbále, mbwiined ne mó-'aá se á mbooted Dyǝb dēnhǝgkē chǝm ésyǝl, mó alomé enén póle. ¹⁵ Mbíi nsón níme nyébelεé. Mbíi meé nyéehóó'ε nyéehūnnē-'áa. Nyēmbé nyéhóó' ké'ε nyéhunne'. ¹⁶ Né-ᵛᵛ, ngáne nyédii etǝné, nyéehóó'ε nyéechodté-'aá, mébidēd nyé áwēm nsal tē. ¹⁷ Nyéhóbe nén bán nyédé nhǝn, nyéwóó bwēm é'syǝl, nyé bán nyéetógéε-'ε chǝmchǝm. Bon nyéebíi'ε bán nyédii bad ábe bétǝmtan atag ábe békóbténé etyǝg, ábe bédé atóg, ábe békwe dé ndím, bábé-'ε nsób. ¹⁸ Né-ᵛᵛ, nlébe nyé nén meé nyéchan gól áwēm eché bétómté á muú-te, ábel nén nyébē nhǝn. Nyéchan-ne mbóté áwēm éche épúbe nyéwáa chó, ábel bon e'sǝn ábe mímēn nsób nǝpēnεé, béenyǝnnād. Nyéchan-ne dyǝg áwēm áde

nyéwōgēdtē á mǐd ábel boŋ nyényinne'. ¹⁹ Bad ábe ndáá nkānne bó áte ríkōgsān-ne bó. Né-ǎó, nyéwōŋ kán nyétede-'ε áden abé dé mbéb. ²⁰ Nyénəne', ntyéémé á ekob nkume-'ε chó. Kénzée awě awóge me ehób boŋ ádībē ekob, mēsōl, ndyé ndyééd ne mó, mó-'ε adyé ndyééd ne me. ²¹ Bad ábe bétómé mekan mé mbéb áte, mēβε bó kunze ádyεε ne me á atii dé nkamlen, melemlen ngáne mmēn ámpē méntōmmē bad bé ekoyí áte boŋ rídyēē ne echem Sáŋ áwē atii dé nkamlen. ²² Kénzée awě awóó metúu áwóge' chōm éche Edáádəŋ élāŋgée mwembé."

4

Jəne anyiné atii dé nkamlen áde áde ámīn

¹ Ambíd enén dōó rnyíné ndóg empée. Mennyín ekob ádyōb éche édíbnédé. Dōó rńwógé ehób éche ésébpé ahób áwēm, ébédé née elon, élāŋgée me nēn aá, "Hyāg ámīn hén, mēlūmēd wε mekan nıme métāŋgéné abenled ámbíd e enén pónde." ² Abwōg-ábwōg dōó Edáádəŋ é Dyōb épíídé me. Hē dō-'aá rnyíné atii dé nkamlen, rnyínē-'ε ngáne mod ádíídé dō. ³ Ane mod awě andíí ádē atii dé nkamlen, yāl epené'aá mó áte née meláá nıme béchəgée bán jáspa ne kanélian. Ngubélen-ne ámpē enləŋnéd atii dé nkamlen. Ene ngubélen epené'aá áte née aláá áde béchəgée bán emeran. ⁴ Metii mé nkamlen mémpēe móom méβε ne méniin mēnləŋnéd ádē atii dé nkamlen, bad bémbáá-'ε móom méβε ne béniin bēndíí nımé metii mé nkamlen. Bénwāā mbóté éche épúbe béhé-'ε e'kóté bé nkamlen é' gól á nló. ⁵ A atii dé nkamlen hē, emwεdmwεd ébídé'aá, e'saad ébīde', dyōb-pe ákumé áte. E'kag saámbe ábe é'chodne' é'bédé á'sō ábe ádē atii dé nkamlen. Ábe e'kag saámbe é'díí e'dáádəŋ é' Dyōb saámbe. ⁶ Chōm empēe ébédé á'sō ábe ádē atii dé nkamlen éche émbē née edíb é nkwě éche ewágne dyené boŋ ényinné'aá áte.

Nyam éniin enləŋnéd ádē atii dé nkamlen ped ésyāāl éniin. Mǐd mébédé bó yāl esyāál, á'sō ne ámbíd. ⁷ Nyam e'só ebédée née ngii, nyam echē elónténé éβε ebédé née nyag, echē elónténé éláán enwōŋ e'só é' moonyon, echē chó-'ε elónténé éniin embé née mbye awě apumme'. ⁸ Echē nyam éniin tée, enwōŋ mepab ntóób, mǐd-te ménlōn bó yāl esyāál, káəŋne á mepab-tē. Békóné'aá bwēm nkuu ne mūte ésebán békōmme áte. Békóné'aá bán,

"Sáŋ Dyōb á Ngume, asáá, asáá, asáá.

Mó ambé, mó adé, mó-'aá āpě."

⁹ Echē nyam éniin ékōnne ane awě adiídé atii dé nkamlen mó awě adé á alongé abé ne abé. Békōnnē mó nkāŋgé nıme nıbage mó ehúmé, edúbé ne mesáŋnen. ¹⁰ Pónde echē békónéé nē, ábē bad bémbáá móom méβε ne béniin bēnkwxé ásē á'sō wée ane awě adiídé atii dé nkamlen, awě adé á alongé abé ne abé, bébagé mó edúbé, bébwēm ábab e'kóté bé nkamlen á'sō ábe ádē atii dé nkamlen békōnē bán,

¹¹ "Awεd Sáŋgwée ne ádεd Dyōb, ekwōgnédé

ākud ehúmé, edúbé ne ngíne,

áyāle nēn wε-εé ehəgé bwēm é'syāāl,

mmōŋ-εé etíídé áhəg bó ne ábel é'bē."

5

Mwān-a-Ndyəŋ ní mbód mó akwōgnédé ádibe nhıbe ní kálag

¹ Héε rnyíné nhıbe ní kálag á ekáá émbáá éche ane awě adiídé atii dé nkamlen. Mmē nhıbe ní kálag, bēntel mó bwēm áyāl ped ésyāāl éβε, bényāg bédīb-pe mó ne e'diben saámbe.* ² Dōó rnyíné áŋgel e ngíne ehóbe ne ehób éche échəgké aá, "Nzé-módé akwōgnédé ábóo e'diben boŋ ádībē-'ε nhıbe ní kálag áte?" ³ Boŋ ké ádyōb, ké á nkōŋsé

* **5:1** E'diben saámbe é'bédée e'twé ábe bépennáá nhıbe ní kálag, mod awě adībpe'aá-'ε bó abédée mod awe ene kunze émbagnédte.

ké'ε á mbwóg e baásē, modmod eebédεé awě ahelé'áá nímê nhíbe ní kálag adibe áte ké'ε ânɔn mó áte. ⁴ Menchií bwámbwam áyāle nén bénkényinné modmod awě akwōgnédé ádibe nímê nhíbe ní kálag áte ké'ε ânɔn mó áte. ⁵ Dóo mod ambáá nhóg álāngεé me aá, “Weéchyēē'. Nɔné', Ngii-e-nyame awě abídé á túmbé e Juda, á mbyaa nime kâη Dabidε atómé nzum áte. Ahεle ahúd-te ábê e'diben saámbé, ádíbe-'ε nímê nhíbe ní kálag áte.”

⁶ Dóo rínyiné Mwān-a-Ndyɔη ní mbód atyéémé átíntê e atii dé nkamlɛn ne échê nyam éniin, bad bémbáá bélāñnéde mó. Mmê rídyɔη ní mbód mémbē néε nime béwúú. Ménwōη meséb saámbé, ne mǐd saámbé. Mmê mǐd saámbé móo médé e'dáádɔη é' Dyōb saámbé ábe Dyōb álómé nkōηsé áte rísyāāl. ⁷ Ane Mwān-a-Ndyɔη ní mbód ankě nhíbe ní kálag atéd á ekáá émbáá éche ane awě andií atii dé nkamlɛn. ⁸ Ade átédé nê échê nyam éniin ne ábê bad bémbáá móom mébe ne béniin, bēnkwē ásē a'só wéε ane Mwān-a-Ndyɔη ní mbód. Abê bad bémbáá bó mod té anwálé rílendε ne kúmbe é gól, elón e'twé áte. Abê e'twé é'dií mekáne mé bad bé Dyōb. ⁹ Bénkōn nkāηgé mékōālē nén bán,

“Ekwōgnédé átéd nhíbe ní kálag,
ne ádibe e'diben ábe bēndibpé.
Ekwōgnédé áyāle nén bēnwūū wε,
ékōdnéd-te bad bé Dyōb ní mōη mekií.
Ebelé bétímé bad bé Dyōb.
Bémbíd metúmbé ne metúmbé,
béhóbé mehób nyaa ne nyaa,
bébíd meloη ne meloη,
bébé-'ε ndín é bad ésyāāl.

¹⁰ Abelé syānē beprise ábe bébenle ádεδ Dyōb,
békamlán-ne á nkōηsé.”

¹¹ Dóo rínóné ámpē boη ríwōgē ehób é' ángel bííb, éláñnéde ádê abwóg dé atii dé nkamlɛn wéε échê nyam ne bad bémbáá bébédé. Echê ángel ébédé e'kálé ne e'kálé, e'dun ne e'dun. ¹² Bénkōn ne ehób éche échágkē bán,
“Mwān-a-Ndyɔη ní mbód nime bēnwūū'ε
akwōgnédé ákud ngíne, nhɔn, debyéé, ngum,
edúbé, ehúmé ne mekenag.”

¹³ Dó-'aá ríwógé nhagtéd rísyāāl nime rídé ádyōb ne á nkōηsé, á mbwóg e baásē, á edíb é nkwē-te, bwēm ésyāāl ábe é'dé áwēd-te békóne bán,
“Mekenag, edúbé, ehúmé ne ngum
bébê ne ane awě adiídé atii dé nkamlɛn,
bébê-'ε ne Mwān-a-Ndyɔη ní mbód, abé ne abé.”

¹⁴ Echê nyam éniin éhóbé'áá bán, “Ebê nê.” Bad bémbáá-'ε bēnkwē ásē bébagé-'ε mó edúbé.

6

Jōne anyiné Mwān-a-Ndyɔη ní mbód adībpe e'diben ntóób

¹ Dóo rínyiné ane Mwān-a-Ndyɔη ní mbód adībpe ediben ehóg átíntê e e'diben saámbé. Héε ríwógé nyam póg átíntê e échê nyam éniin éhōbē aá “Hyǎg!” Ehób ébédé chó néε dyōb ákume áte. ² Héε rínóné boη rínyinē hósε eché épúbe'. Mod awě andií chó anwálé épweεε bébē-'ε mó ekóté e nkamlɛn. Abédé mod awě ayōgkē nzum atóm áte akagé'áá-'ε áke dētóm nzum émpēe áte éche áwanné ne bad bé ekoyí.

³ Dóo rínyiné ane Mwān-a-Ndyɔη ní mbód adībpe ediben éche élónténé é'be. Dóo ríwógé nyam eché élónténé ébe, átíntê échê nyam éniin ehóbe aá, “Hyǎg!” ⁴ Héε hósε empée, eché eyage bwámbwam, ébídé áwed. Bēmbě mod awě andií chó kunze bán áhūd nsan á nkōηsé-te ábel boη baányoη béwúé' nhóg ne aníníí. Bēmbě-'ε mó sánkalaa a nkwáté.

⁵ Ade rînyíné ane Mwăn-a-Ndyōŋ ní mbód adibpe e'diben ábe é'lónténé é'láán, dáo ríwógé nyam echě é'lónténé é'láán, átíntê e échê nyam éniin ehóbe' aá, "Hyăg!" Hée rînyíné hóse echě ehíne'. Mod awě andii chó anwálé kilo á ekáá. ⁶ Dáo ríwógé ehób nêŋgáne ehób éche ébídé átíntê e échê nyam éniin, ehóbe nén aá, "Asii á ngun ahóg ngên áyāl e nsábe mé nsón mé epun é bîn ne mesii mé báli méláán nîme méelele nkun áyāl e nsábe mé epun é bîn. Bon pen mod eebébté mól ne mîm."

⁷ Dáo ane Mwăn-a-Ndyōŋ ní mbód ádíbpé ediben éche é'lónténé é'niin. Hée ríwógé nyam echě elónténé éniin ehóbe' aá "Hyăg!" ⁸ Hée rînyíné hóse echě edé mbále. Mod awě andii chó béchágé' aá mó bán Kwééd, Mbwóg e kwéédε-ε áhídê mó ámbíd. Běmbě bó ngíne ákamlēn eped é nkōŋsé ehóg átíntê e'ped éniin. Běnhōb bán ábenlad nkwáté, nzaa, nkole ne e'loo nyam áwúene bad, á nkōŋsé te.

⁹ Dáo ane Mwăn-a-Ndyōŋ ní mbód ádíbpé ediben éche é'lónténé é'táan. Hée rínóné á menyán mé e'twé sé, bon rînyínē' e'dáádəŋ ábē bad ábe bēnwū' é áyāle békálé' aá eyale é Dyōb bēhōbē-ε mam mé mbále t̄ŋgene Dyōb nyaa eche sébíi bán mbále chó edé. ¹⁰ Abé e'dáádəŋ é'hóbé' aá ne ehób éche échágkē bán, "A-Sáj Dyōb a Ngum, wε awě esáá ebé-ε mbále, káŋse pónđé ehéé wékāādtē bad bé nkōŋsé bon ékūn mekií nímēd nîme bésyógé?" ¹¹ Hée bēbágé bó mod téé mengombe nîme mepúbe', bēláá-ε bó bán bésine mwāmpīn ní pónđé, káŋ ne á pónđé eche mesoŋgé mé baányan bé bembəledε ne baányan bé Krīsto mēlōnnē, ábe bēwū' é bōmpē melemlem ngáne bēnwū' é bó.

¹² Dáo ane Mwăn-a-Ndyōŋ ní mbód ádíbpé ediben éche é'lónténé ntóob. Hée rînyíné ngáne ndəob énáŋnéde ne ngíne, enyēn-ne énhīn bwāmbwam, ngōn esyāāl-le éyage' nēe mekií. ¹³ Betintine bēnhūn á nkōŋsé ngáne e'pum é' mel é'soodéé nchəle áde epub éságté alín á bwel. ¹⁴ Abohe dénnyōŋ nêŋgáne bédáá nhibe ní kálag áte nîme bēnnyī' é áte. Mbəod ésyāāl ne mbwóg ésyāāl éche mendīb mēlāŋnéde bēnhídé á e'dii. ¹⁵ Hée k̄ŋ é nkōŋsé, ndəle é bad, bad bēmbáá bé sánze, behōn bé bad, ngíne é bad, betāŋ ne kunze békōŋgé yāl á pwóg é meláá tē ne á meláá nîme mēbédé á mbəod mīn. ¹⁶ Béchágé' aá mbəod ne meláá bēhōbē bán "Nyéhūnted sé ámīn nyékūten sé ábel bon ane awě adé á atii dé nkamlēn eenyíné sé, meliŋgá mé Mwăn-a-Ndyōŋ ní mbód-te méepiidé sé. ¹⁷ Epun é ebébtéd éche nímāb meliŋgá mēbídeé áwed émáá ape, modmod éehēnlé-'aá chó at̄ŋgen."

7

Bembəledε bé Dyōb békúdé e'chem a'só é' mbəm

¹ Ade nê atómé, mennyín ángel éniin étyéémé á metóŋgé mé nkōŋsé méniin. Echě ángel énkəŋ metóŋgé mé nkōŋsé méniin nîme epub étóméé ábel bon epub étómé' á nkōŋsé, ké'ε á edīb é nkwě ké'ε t̄ŋgene bwel ké e'hóg. ² Dáo rînyíné ángel empée ebíde á ped echě enyēn ébídeé, awánlé e'chem é' Dyōb dé alongé. Hée ene ángel ne ehób éche échágkē, échəgeé échíníi ángel éniin eche bēbágé ngíne ábébed nkōŋsé ne edīb é nkwě ³ bon álāŋgē bó aá, "Nyéebébté nkōŋsé, ké'ε edīb é nkwě ké'ε mel, káŋne á pónđé echě débādēē bembəledε bé Dyōb e'chem á mbəm." ⁴ Dáo ríwógé mesoŋgé mé bad nîme bēbádté e'chem á mbəm. Bēbédé Mbwókēl ekālé póg, móom mé e'kálé méniin ne e'kálé é'niin. Mmē mesoŋgé mēmbíd átíntê e metúmbé mé alon á Israel mésyāāl dyōm ne mébe. ⁵ Mesoŋgé mé bad nîme bēmbādēē ábê e'chem á mbəm á túmbé e Juda mēbédé dyōm dé e'kálé ne é'be. A túmbé e Ruben mēbédé dyōm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Gad mēbédé dyōm dé e'kálé ne é'be. ⁶ A túmbé e Ashε mesoŋgé mé bad mēbédé dyōm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Naftali mēbédé dyōm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Manase mēbédé dyōm dé e'kálé ne é'be. ⁷ A túmbé e Simionε mesoŋgé mé bad mēbédé dyōm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Levi mēbédé dyōm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Isaka mēbédé dyōm dé e'kálé ne é'be. ⁸ A túmbé e Zebulōn mesoŋgé mé bad nîme bēmbādēē e'chem á mbəm mēbédé

dyôm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Josɛb, mėbédé dyôm dé e'kálé ne é'be, mėbé-'ε á túmbé e Benjamin dyôm dé e'kálé ne é'be.

Nsábe nıme bad bé Dyõb békudté

⁹ Ade nén átómé d́oo rńnyíné nkuú mí bad. Bẽmbuú áte nyaa echẽ modmod éehel'e'aa bó atón. Bėmbıd melon ne melon, bėmbıd metúmbé ne metúmbé, bėbé nyaa é bad ésyāāl bėhābē-'ε mehób nyaa ne nyaa. Bėntyēēm á'sō bé atii dé nkamlɛn ne é' Mwān-a-Ndyõn mí mbód. Bėnhē mengombe nıme mėpúbe' bėwálé-'ε e'kikag é' mıı á mekáa. ¹⁰ Bėhóbé'áa ne ehób éche échágkė bán, "E'soosõn é' baanyõn é'húe ne ádɛd Dyõb, Dyõb áde ádíıde atii dé nkamlɛn, é'húe-'ε ne awe Mwān-a-Ndyõn mí mbód." ¹¹ Bad ábe bėnləñnéd áde atii dé nkamlɛn bėbédéε ángel ésyāāl, bad bėmbáa, ne éché nyam éniin. Bėnkwx̄ áse á'sō bé atii dé nkamlɛn bėbagé-'ε Dyõb edúbé. ¹² Bėhóbé'áa bán, "Ebê nê! Nnam, ehúme, debyéé, meságnɛn, edúbé, ngıne, ne ngum bėbê ne ádɛd Dyõb abé ne abé! Ebê nê."

¹³ D́oo mod ambáa nhóg ásedtée me aa ken, "Benzée bėn ábe bėwáa mengombe nıme mėpúbe'? Héé bėbíde'?" ¹⁴ Mentımtén mós meé, "A-sán, wx̄-éé ebıı." D́oo álāñgeé me aa, "Abėn bad bóo bétómé metake me ngıne áte; bėwóbpe nımbāb mengombe ne mekıı mé Mwān-a-Ndyõn mí mbód, bėpúbté mós. ¹⁵ Né-'aa ábélé bon bėbé á'sō bé atii dé nkamlɛn á Dyõb, bėbagé-'ε Dyõb edúbé nkuu ne mıte áwe ndáb e mekáne. Ane awẽ adé á atii dé nkamlɛn, adé áhed pónde ésyāāl ānɛn bó. ¹⁶ Nzaa éewaá bó ámpē mbėd, pıd-te ámpē éekóbpe bó mbėd. Enyɛn éebábėdté bó, bėewóg-kaá e'chode bé ekıde é' ngıne. ¹⁷ Ayāle nén ane Mwān-a-Ndyõn mí mbód awẽ adé áfınté e atii dé nkamlɛn, mwēn ānɛn bó. Alyāgėd-te bó wx̄e mendıb nıme nıbíde á n'yélé nıme nıbage' alongé médıı. Dyõb-pe ámpē dēpıne bó mėsod mėsyaāl á mıd."

8

Mwān-a-Ndyõn mí mbód adıbpé edıben éche élónténe saámbé

¹ D́oo ane Mwān-a-Ndyõn mí mbód adıbpé edıben eche élónténe saámbé. Ade adıbpé chós, ekıde énhōō áte ádyõb, dyam-éé áde eped é háwa. ² Héé rńnyíné ángel saámbé éche étyéémé á'sō e' Dyõb, bėbágé bó e'lon saámbé.

³ D́oo rńnyíné ángel empée epedé, etyéémé á'sō é' menyán mé e'twé, awánlé dıse á gól áde bėhyāñtée e'twé áte. Bėmbud mós e'twé abe bán áladtɛn mekan mé bad bé Dyõb bėsyāāl ábe mende á menyán mé gól. Mmē menyán mėbédé á'sō bé atii dé nkamlɛn. ⁴ Mwēntud nıbíde'áa ayāl e e'twé ábe ángel énwālēē, nıkāg ámın ne mekáne nıme ene ángel ékánnádtáa bad bé Dyõb. Ene ángel entyéém á'sō é' Dyõb. ⁵ Héé ene ángel étédé kúmbe eche e'twé é'bédé áte, atéd muú nıme mėmbıd á menyán mé e'twé, alónéd áwēd-te, bon ásyōg á nkõñsé. Nén dēmbel dyõb ákumé áte e'saad ébıde, emwɛdmwɛd étóme, ndɔb-pe éñəñnad.

Ángel etós e'lon bė'só é'niin

⁶ D́oo éché ángel saámbé éche énwālē e'lon saámbé ébõñséné átón ábē e'lon.

⁷ Ángel e'só entón échē elon. Héé meláa mé mbúú ne muú nıme meládténe ne mekıı bėbóótédé asoo á nkõñsé. Eped ehóg áfınté e'ped bé nkõñsé é'láán emmad ahyán. Eped é ahın é mel ehóg áfınté e e'ped é'láán ne byaa é'syaāl bėmmad ahyán.

⁸ Ángel eche élónténe ébe entón échē elon. Héé chõm éche éwágné nēe sánkalaa a mbõod echẽ ehyaá' ehúné á edıb é nkwx̄ te. ⁹ Eped e edıb é nkwx̄ ehóg áfınté e'ped é'láán, éntım mekıı. Donje ahóg-ke áfınté e monje meláán mé bwēm ábe é'dé á alongé bėnwē á edıb é nkwx̄-te wē. Donje á stıma ahóg-ke áfınté monje meláán éche ébédé á edıb é nkwx̄ te wē chõmpē emmād abéb.

¹⁰ Ángel echẽ élónténe éláán entón échē elon. Héé sánkalaa a tintıne awẽ achõdné'áa nēe ekag ábíde ádyõb, ahún ámın e eped ehóg áfınté e'ped bé e'dıb é'láán ne ámın e mendıb

nıme mēbıdéd' á n'yélé. ¹¹ Dın áde ane tintine ádíi “E'chəə.” Epəd é mendıb ehóg átıntê e e'pəd é'láán, é'chə́'áá. Bad híin ábe bémwē nımé mendıb bēnwē áyāle nén méchə́'áá.

¹² Angel echē elónténé éniin entónj echē elonj. Dóo chöm ébómé epəd é etondεε ehóg átıntê e'pəd é'láán, ébōm epəd é ngon ehóg átıntê e'pəd é'láán, ébōm epəd é betintine ehóg átıntê e e'pəd é'láán. Nê dēmbēl epəd ehóg-téé átıntê e'pəd é'láán ábe ábén bwēm bēnkwx̄ ehıntén. E'nyınen bé ekıde bēnkēmbáá á epəd é müte ehóg átıntê e'pəd é'láán, bēnkēmbáá-'áá á epəd é nkuu ehóg átıntê e'pəd bé nkuu é'láán.

¹³ Dóo rınóné bonj rınyıne' mbyε apumme se ádyōb te álēbpē-'ε ne ehób éche échógkē áá, “Medim, medim, medim mēbē ne bad ábe bēdyé' á nkōjsé á pónédé eche échıníi ángel é'láán étōngē ábāb e'lonj, ábe bēkwógé atónj.”

9

Elonj éche elónténé é'taan

¹ Angel echē elónténé étáan entónj echē elonj. Dóo rınyıne tintine abıdéd ádyōb ahún á nkōjsé. Bēme mó e'kii bé echóg échē éewóo asóg. ² Andıbé nsəl mé echóg échē éewóo asóg. Mwēntud mēmbıd áwēd-te nıme rıdéd nēngáne mwēntud nıme nıbıdéd á muú nı ngıne. Mmē mwēntud, mēmbēl enyēn éche épéné'áá éehelé'áá ekıde anyıned. ³ Dóo bengóméé bēbıdéd á mwēntud tē wē, bēsūd á nkōjsé. Bēmbē-'ε bó ngıne nēngáne bengaabobε bé mpwēn ábe bédé á nkōjsé. ⁴ Bēnlāá ábē bengóméé bán bēebelé nkəákəə ké'ε byaa ké'ε mēl ebébtéd ké ehóg. Bonj bán bēbel ebébtéd dásō wēε bad ábe bēwōo e'chem é' Dyōb á'sō é' mbōm. ⁵ Bēkēmbáá ábē bengóméé kunze áwúu ábē bad. Bonj bēmbē bó kunze átaged bó á etún é ngon étáan dēmpēn. Metake nıme ábē bad bēwōgkē nzé ábē bengóméé bélédéd bó, mēbē nēε metake nıme mod ákudεé nzé ngabobε a mpwēn alédéd mó. ⁶ Á etún e echē ngon étáan, ábē bad bēhēd kwééd bonj béenyınné. Bédənj bán bēwē, bonj kwééd ēnyəgéd, ebānj bó áyāl.

⁷ Ábē bengóméé bēmbēε nēε hósε éche bēbōjséné ákεen á bel. Bwēm ábe é'bédéd bó á nló é'bédéd nēε e'kóté bé nkamlen é' gōl, e'só-'ε é'bé bó nēε e'só é' baányonj. ⁸ Nyonj ebédéd bó nēε nyonj é bebaád, mesonj-'ε mēbé bó nēε mesonj mé ngii. ⁹ E'kíd é'bédéd bó á təl ábe é'bédéd nēε e'kii ábe bad bēwáá'ε ákúdtēn təl á pónédé e bel. Ntəgag nıme nımāb mepab mēbélé'áá mbédéd nēε ntəgag mé e'bambam ábē hósε híin édoléé ákε á bel. ¹⁰ Bēnwōnj nkon bēwōnj-'ε nsyag nēε nkon nı ngabobε a mpwēn. Mmē nkon mó-'áá rıwóo ngıne ábel baányonj ebébtéd á etún é ngon étáan. ¹¹ Bēwóo kənj echē ekamlan bó. Ene kənj edıi ángel echē enəne' echóg échē éewóo asóg. Ade dın ádíi á ehób é Hıbru bán Abadəne, ábé-'ε á ehób é Grikia bán Apolyəne (nē ádéd nén bán mod awē abébte).

¹² Nēε medim mé'sō métómé ámbıd enén, medim mémpēε mēbe médíi méhúε'.

Angel etóo elonj éche elónténé ntóob

¹³ Angel echē elónténé ntóob entónj echē elonj. Dóo rıwógé nēε ehób ébıdéd á metóngé méniin mé menyán mé e'twé mé gōl nıme mēbédéd á'sō é' Dyōb. ¹⁴ Echē ehób élāngē ángel echē elónténé ntóob, echē ewánlé elonj nén áá, “Huné ángel éniin éche Dyōb ábánné á mehanj á edıb embáá é Yufretes.” ¹⁵ Ene ángel enhuné echē ángel éniin. Bēmmād bó abonjsen áwúu donje ahóg átıntê e monje mé bad mēláán ene pónédé chēn, echē epun chēn, ene ngon chēn nımé mwē mēn. ¹⁶ Bēnlāá mε mesonjé mé sánze éche édıídéd hósε. Ebédéd mbwókεl é e'dun é'be. ¹⁷ Nén dóo ményınné echē hósε ne bad ábe bēdíídéd chó á ndóg-te. Bad ábe bēndıı chó bēnwāá e'kii ábē bēwáá'ε ákúdtēn təl á pónédé e bel. Ábē e'kii é'yágé'áá nēε muú, é'bé-'ε ebənj nēε blúu, é'bé-'ε ebənj nēε nsulε. Nló mbédéd echē hósε nēε nló nı ngii, muú, mwēntud ne muú nıme rıdéd ebənj nēε nsulε bēbıdē-'ε chó á nsəl. ¹⁸ Mmē medim mēláán, nédē muú, mwēntud ne ebənj éche édéd nēε nsulε, ábe é'bıdéd'áá echē hósε á nsəl bēnwūu donje ahóg átıntê e monje mé baányonj mé mēláán. ¹⁹ Ngıne edé echē

hósε dásō á nsəl ebé-'ε á nkon. Mmāb nkon rídé née nyă, ne nló áyāl, bébenlad-te mó ábel bad ebébtéd.

²⁰ Moonyon aníní asyáál awě alyagé ásē awě nímé medim ménkênwúú'έ bénkêntédéé abele á myöb níme bën bébéle. Bénkênsógké e'dáádəŋ bé mbéb abele, bénkênsóg-kaá myöb mémpēe abele, myöb níme bébenlé gól, sílva, brôns, ké meláá, ké'ε hyön, myöb níme méenyinnē', méewōgnē', méēhelé-'ε akε. ²¹ Béetēdte-'áa ádāb abel dé mbéb átimen Dyöb. Béētēdtēē awúú á bad, béētēdtēē akum á ngan, béētēdtēē akáb dé mesón, béētēdtē-'áa echíb.

10

Jəne anyine ángel echě ewánlé mwă nhibe ní kálag

¹ Hê dōo rínyiné ángel e ngine empée ebíde ádyöb, esude' ásē, mbag élanjed mó, ngubélen-ne ebé mó á nló. E'só bémbē mó née enyen, mekuu-'ε mébé mó née mekon mé muú. ² Anwálé mwă nhibe ní kálag awě bédíbpé áte, ásūm ekuu é ekáá é mbáá á edíb é nkwě-te, ásūm-me ekuu é ekáá é emwēd á nkin. ³ Hée áhóbé ne ehób éche échágké éche éwagné ehób é ngii echě edume áte. Ade álébpé esaád, ngin saámbé ênkwentén ne ndumag. ⁴ Ade ékúme áte kumén, nhédé'áa chöm éche béhóbé abooted dé atel, bon ríwogē née ehób ebíde ádyöb nén bán "Koó mekan níme ngin saámbé éhóbé, mébē kun, weétēlē' mó ásē."

⁵ Dōo ángel echě ményinnē née ásúme ekuu ehóg á edíb é nkwě-te bon ásūm-me échíníí á nkin átííde ekáá é mbáá ámín ⁶ bon ámwāg melě á dīn á Dyöb áde áde á alongé abé ne abé. Mó áhagé nkon mí mín ne rísé ne edíb é nkwě ne bwēm é'syāāl ábe é'dé áwēd-te. Ene ángel enhób áá "Abébed á pónde ké ahóg déebáá ámpē. ⁷ Bon áde ángel echě elónténé saámbé étōngē éche elon, Dyöb débēl dyam áde ántīí'έ áá módbēl áde áde á e'konjed-te. Abēl ngáne ánlāá'έ ábē bembāledε, bekal bé'dáádəŋ."

⁸ Hée ehób éche ménwōgkē née ebíde ádyöb élanjéé me ámpē nén áá, "Kăg étêd nhibe ní kálag níme rídíbnédé áte níme rídé á ekáá é ángel echě etyéémé ne ekuu ehóg á edíb é nkwě échíníí-'ε ébé á nkin." ⁹ Dōo ríkíí wée ene ángel bon rílanjē mó méé ábe me ane mwă nhibe ní kálag. Dōo álānjéé me áá "Köb nén, édyê. Achāád we abum áte bon anyin we á nsəl née e'chuu." ¹⁰ Dōo ríkóbé mwă nhibe ní kálag áwe ekáá, ndyé-'ε mó. Annyin me á nsəl née e'chuu. Bon áde nímáá mó amii, anchāád me abum áte. ¹¹ Dōo bélānjéé me bán, "Etānjéné mekan ahób níme mébenléd ne melon híin, bad nyaa ne nyaa, mehób nyaa ne nyaa ne kân é bad híin."

11

Jəne anyiné mbónjébe

¹ Dōo bébágé me ntōŋ níme rídé née chöm éche béhəgnéé bwēm, bon bélānjē me bán, "Kăg éhəg ndáb e Dyöb, éhəg-ke menyán mé e'twé, étōŋ-'ε bad ábe bébage Dyöb edúbé áhed. ² Bon weéhəgē' eyáde pen áyāle nén bébágé chó wée bad ábe béebii Dyöb. Bédyaŋtéd Dyad áde Asáá ámín á etūn é móom mé ngon méniin ne ébe. ³ Měbě échēm mbónjébe kunze áhób mekan níme mébenléd á pónde echě ehúε' á etūn é e'pun ekálé ehóg mbwókel ébe ne móom ntóób. Bēwāā-'ε mbóté é melebe." ⁴ Echén mbónjébe édií mel mé menzab mébe ne metii mé etrukánjé mébe níme métyéémé á'sō ábe Sánjwéé awě akamlan nkōŋsé. ⁵ Nzé mod awémténé-'ε bó ebébtéd abel, muú níbid bó á nsəl níme ríhyānte ábāb bad bé ekoyí nímād-te bó ásē. Nén dōo kenzéé awě awémténé bó ebébtéd abel béwūú'έ mó. ⁶ Abén bad béwóó ngine ákəŋ abobe ámín ábel nén mbúú eechóg á pónde echě bélānjéé bad mam níme Dyöb áhóbé áá mébenléd. Bēwóó-'ε ngine ábel e'díb é'tim mekií, bēwónjé-'ε ápəen medim á nkōŋsé pónde ké ehéé echě bédáá.

⁷ Ade bémăd-taá mam ahób nıme bélómé bó ahób, ene nyam echě ebídé á echóg echě éewóo asóg ętyęēmēn bó nzum, etóm bó áte ewúú-’ε bó. ⁸ Mmăb ndim-me ménaá á nzii echě epoo’ á dyad ámbáá tē wée bēmbomée awab Săngwée á awog. Béchəge ádē dyad á ngan-tē bán Sodom káa Egipto. ⁹ A etún é e’pun é’láán ne eped, bad bēbíd meloŋ ne meloŋ, metúmbé ne metúmbé, mehób nyaa ne nyaa, ne bad nyaa ne nyaa bēnōn nımăb ndim ésebán békwen-tan bán bélıme mó. ¹⁰ Bad ábe bédé á nkōŋsé bēwōgēn ábēn bad bébe echab kwéed menyıŋge. Béchăg ngande, bēbăg-ke nhóg ne anínıí nde álúmed menyıŋge. Béběl nē áyāle ábē bekal-bé-e’dăádəŋ bébe bēpínádtáá bó metake bwămbwam áde bēbédé á nkōŋsé te. ¹¹ Boŋ ámbíd e ábē e’pun é’láán ne eped, peme e alongé embíd wée Dyōb esól bó áte bēpuu bētyéem-me ámın. Mbwóg nı ngıne ménkōb bad ábe bényın bó. ¹² Dóo ábē bekal-bé-e’dăádəŋ bēwógéé ehób echě échăgkě ebídé ádyōb nées élanğéé bó nén aá, “Nyéhyag ámın hén.” Dóo bésólé á mbag-tē békε-’ε ádyōb. Abăb bad bé ekoyı bényın nées békagkě. ¹³ Abwōg-ăbwōg ndəəb éŋəŋned ne ngıne. Eped é dyad ehóg átıntē e e’ped dyōm ábe ádē dyad ámbáá émpəŋtəd áte. E’kálé e’ bad saámbé bēnwē áde ndəəb éŋəŋnedé nē. Mbwóg ménkōb bad ábe bélyágé áse, bēbage Dyōb á ngumε, mó awě adé ámın, edúbé.

¹⁴ Medim nıme mélónténé mébe méntōm. Boŋ nəné! Medim nıme mélónténé meláán mékwógé ape.

Angel etóó eloŋ echě élónténé saámbé

¹⁵ Angel echě elónténé saámbé entóŋ eché eloŋ. Dóo ehób éche échăgkě ebídé ádyōb éhōbē nén bán, “Nkamlen mé nkōŋsé rıtıme nkamlen nıme awed Săngwée, Dyōb ne awě Krıstəə, ákamlén-ne á ngındé ne á ngındé.” ¹⁶ Hē dóo ábē bad bēmbáá móom mébe ne bēniin ábe bēdíídé metii mé nkamlen á’sō é’ Dyōb békwdé áse á’sō é’ Dyōb bēbage mó edúbé. ¹⁷ Béhóbé nén bán,

“Sēságnéné wε a-Săŋ Dyōb á Ngum, we awě edé ane ne awě ambé.

Sēságnéné wε áyāle ebēnlédé echōŋ ngum eboótédé akamlen.

¹⁸ Bad ábe bébenlé wε bēnlıŋ áyāle melıŋgá nımōŋ mé ngıne mēmpě.

Póndé epedé echě békáadtεé bad ábē bēwédé.

Póndé epedé echě ábōŋ bembəledε, bekal bē’dăádəŋ,

ne bad ábe bēbenle wε ábe bēbage wε edúbé, bad bésyāāl,

ken bad ábe bédé etógnén-ε ké’ε ábe béesě etógnén, wésābēē bó.

Ene póndé dóo wēbēbēdtē bad ábe bēbēbte bad á nkōŋsé te!”

¹⁹ Hē dóo rınyıné ndáb e Dyōb echě edé ádyōb nées édíbnédé. A ndáb-te wē-’ε, nnyın Ntyág mé Melě. Emwεdmwεd étómáá, e’saad é’bıde’, ádyōb ákumé’ áte, ndəəb éŋəŋnád áse, meláá mé mbúú mé ngıne-’ε méhúne.

12

Jəne ányıné mmwaád ne dragəne

¹ Hē dóo e’chemléd é’ ngıne é’bıde’ ámın. Mmwaád ambé awě eche mbóté émbēē enyεn, ngən chí-’ε ebé mó á mekuu sé. Ekóté é nkamlen éche betintıne dyōm ne bébe bēdíí áyāl ebédé mó á nló. ² Ambé dyēm, ákwōg-ke achyáa. E’wε ne metake mé achád nıme áwógé’áá mēmběl akánéd awé ámın.

³ E’chemléd bé menyáké bēmpēe bēmbíd ámın. Dóo dragən ebídé táléd. Enkāl bwămbwam, éyágé-’ε. Enwōŋ nló saámbé ne meséb dyōm. Nló tée ménwāā ekóté é nkamlen. ⁴ Andolén nımē nkon donge ahóg átıntē e moŋge mé betintıne meláán ábe bēbédé ádyōb, abwém-me bó á nkōŋsé-te. Ene dragən entyéem mmwaád awě ahédé’áá achyáa á’sō-te ábel nén nzé achyáá ádyē mó mwăŋ. ⁵ Dóo ane mmwaád áchyáá mwăŋ a mwenchóm awě atáŋgéné meloŋ mésyāāl akamlen ne ekáá éche éhyédé. Boŋ bēnsog mwăŋ, békēēn mó wée Dyōb ádíı ne ádē atii dé nkamlen. ⁶ Ane mmwaád antóm mehélé

á ehyáŋge wéε Dyōb dēmbonjsénné aá bétōgen mó á etūn é e'pun ekálé ehóg mbwókεl ébe ne móom ntóob.

⁷ Hê dōo nzum ékúmmé ádyōb. Maikεε bó éche ángel béntyēēmēn ene dragōn nzum. Ene dragōn chó-'ε ámpē ne éche ángel bétyéémén bó nzum. ⁸ Boŋ Maikεε ne éche ángel béntōm ene dragōn ne éche ángel áte. Dragōne ne éche ángel bēnkēnwōŋgé etál ádyōb ámpē. ⁹ Dōo béhúnté ene sánkalaa á dragōn á nkōŋsé-te. Ene dragōn chó ebédé ene nyā e'boád echē béchōgeé bán Devεε ne Satanε, awē adoge' nkōŋsé nısyāāl. Bēmbwēm-me éche ángel ésyāāl ásē á nkōŋsé nchoo ne mó.

¹⁰ Hê dōo nıwógé ehób éche echógké ébídé ádyōb éhābē nén bán, “Bōob-pōó, e'soosōŋ é' Dyōb é'pédé. Dyōb álúmté eche ngıne e nkamlēn nēε kāŋ. Awē Krıstəə álúmté echē ngıne bōob. Ayāle ane awē ahóbé'áá á'sō é' Dyōb nkuu ne müte aá ábesyānē baányan bēbélé mbéb, béhúnté mó á nkōŋsé. Abánáá bó mam áyāl á'sō é' Dyōb nkuu ne müte. ¹¹ Mekıí mé Mwān-a-Ndyōŋ ní mbód ne mbōŋ e mbále echē bēbídé'áá bēmbēl bétóm Satanε áte. Bēnkwentén ké kwééd ákal eyale é Dyōb áyāle nkalaŋ nıme békálé'áá mbédé mbále. ¹² Né-ōó, mıne ne ábe bésyāāl ábe bédé áwed, bēnwōg menyıŋge. Boŋ ndutul ēbē ne bad ábe bédé á nkōŋsé ne ábe bédé á edıb é nkwē áyāle nén Devεε asudé ásē áwēn ne melıŋá mé ngıne ngáne ábíı aá eche pōndé edé esōŋ.”

¹³ Pōndé echē ene dragōn ényıne aá béhúnté mó á nkōŋsé, embootéd ane mmwaád awē anchyáá mwān a mwēnchóm anan. ¹⁴ Boŋ bēmbē ane mmwaád mepab mébē nıme sánkalaa a mbyε, ábel nén ápume ápe hōm áde bēbōŋséné mó á ehyáŋge, hōm áde ákudté ntōgén á etūn é mwē nıláán né eped, wéε békəá'é mó wéε ene nyā. ¹⁵ Dōo ene nyā ésádé ane mmwaád aléed á yāl. Adē aléed dēnsyōgé nēε edıb émbáá, ábel nén éhóod ane mmwaád. ¹⁶ Boŋ ndōob enwōŋgén ane mmwaád émıı edıb éche émbıd ene dragōn á nsəl. ¹⁷ Dōo dragōn élıŋné ane mmwaád, boŋ ákäg ákumé' bel ne nchyáátén nıme ane mmwaád nısyāāl nıme nılyógé ásē, bad bésyāāl ábe bēbele ngáne Dyōb áhεdεé boŋ bēbıdē-'ε Yesue mbōŋ. ¹⁸ Dōo ene dragōn étyéémé á nkin mé edıb é nkwē.

13

Jōne anyıne nyam ébe

¹ Hê dōo nınyıne nyam ebıde' á edıb é nkwē-te. Ene nyam enwōŋ meséb dyōm ne nló saámbé, ewōŋ-'ε e'kóté bé nkamlēn dyōm áwe meséb mın. Nló téε ménwōŋ đın áde ásyāá' Dyōb. ² Ene nyam echē ményınnē embé nēε ebwé é ngə, nımē mekuu-'ε mékəl mébé-'ε nyon áyāl nēε mekuu mé nyam e ahın echē ekaa' ewōŋ-'ε nyān éche échábé eche béchōgeé bán Bēε. Mmē nsəl mémbe nēε nsəl ní ngıı. Drāgōne ambē ene nyam eche ngıne, ábe-'ε chó ádē atıı dé nkamlēn ne ngıne e nkamlēn. ³ Ene nyam enwōŋ nló nhóg nıme mémbe byánán nıkúde sıı echē empon chó awúu, boŋ sıı eched étım amaa. Yāl enkóm bad bé nkōŋsé bésyāāl áte áyāle enén nyam, bébootéd-te chó ahıd. ⁴ Bad bēbágé'áá dragōne edúbé áyāle ambē ene nyam nımē nkamlēn. Bēbágé'áá ene nyam chómpē edúbé bēhóbé nén bán, “Nzé-módé adé nēŋgáne enén nyam? Nzé-módé ahεle atyéémén chó nzum?”

⁵ Bēmbē ene nyam kunze áhób e'yale é' kúmbe ne e'yale ábe e'syāá' Dyōb. Bēmbāg-ke chó kunze ábenled nımē nkamlēn á etūn é móom mé ngōn éniın ne ébe. ⁶ Dōo ene nyam énédté nımē nsəl áte boŋ ébootéd Dyōb asyāŋ. Ansyāŋ đın á Dyōb, asyāŋ abwóg á hōm wéε Dyōb ádyεε'ε, asyēŋ-'ε bad bésyāāl ábe bédé ádyōb. ⁷ Dyōb dēmbē-'ε ene nyam kunze áwan nzum ne ábē bad, átóm-me bó áte. Ambē-'ε mó kunze ákamlēn metúmbé ne metúmbé, meloŋ ne meloŋ, mehób té ne bad nyaa ne nyaa. ⁸ Moosyāál awē adyεε á nkōŋsé ábe chó edúbé. Bad ábe bēbeé chó edúbé bédıı bad ábe bétélé đın á kálag e aloŋgé e Mwān-a-Ndyōŋ ní mbód awē bēnwū'ε. Bēntel bó mın se á pōndé echē Dyōb dēnhāgké nkōŋsé. Moosyāál awē adyεε' á nkōŋsé ábe chó edúbé. Moosyāál awē bételeé mó đın á kálag e aloŋgé se á pōndé eche Dyōb dēnhāgké nkōŋsé. Mwān-a-Ndyōŋ ní mbód awē bēnwū'ε mó awóó enén kálag.

⁹ Kénzée awē awóó metúu áwóge'. ¹⁰ Kénzée awe édíi nén bán atəngéné akε á mbwəg əkě á mbwəg, kénzée-'ε awē atəngéné awé ne nkwaté, nkwaté-'áá bēwūēnnē mó. Nén áhədndad bán bad bé Dyöb bēwōŋ e'kanj bé nlem, béchəŋned-ε ngine-ngine ne eyale é Dyöb.

¹¹ Hê dóo rınyıne nyam empée ébidé á ndəəb-tê, enwōŋ meséb mébe nēŋgane mwän-a-ndyōŋ mí mbód, éhəbē-'ε dyam née dragəne. ¹² Ebēnládtáá ngine echē nyam e'só, ébelé-'ε áned áwe e'só-te dēn. Abelé-'ε nkōŋsé ne bad ábe bédé áwəd-te áá bēbage' ene nyam e'só edúbé. Ene nyam ebédée nyam echē enwōŋ sii echē empon chό awúu boŋ ene sii émaa. ¹³ Ene nyam echē elónténé ébe embəl mekan mé menyáké mé ngine. Embəl muú mbíd ádyöb rıhún á nkōŋsé bad bésyāäl bényın-ne. ¹⁴ Andög-ke bad ábe bédé á nkōŋsé bésyāäl ne rımē mekan mé menyáké nıme ákúdé kunze ábel. Abelé'áá-'ε nê á'sō wée ene nyam echē enküd sii boŋ ene sii épon chό awúu. Anláá bad áá bēbel edíidinge eche bēbageé edúbé eche éwagné nyam echē enküd sii e nkwaté boŋ ebé ebé á alongé.

¹⁵ Bēmbě nyam echē elónténé ébe kunze áhébe pemε e alongé á edíidinge é nyam e'só ábel nén échē edíidinge éhel dyam ahób éwúu-'ε bad bésyāäl ábe bēkwəntene mó edúbé abε. ¹⁶ Ene nyam ennyágéd bad bésyāäl, ken bad ábe bédé etógnén ké'ε ábe béesě etógnén, nhəŋ ne ntógetōke, ntāŋ ne kunze, áá bēhē bó e'chem áwab ekáá émbáá ké'ε áwab e'só émbəŋ. ¹⁷ Modmod eéhəle'áá chömchöm achan ké'ε asóm ésebán awóó ábē e'chem. Abé e'chem é'bédée dın áde enén nyam ké'ε eche nómbε.

¹⁸ Nén áhədne debyée. Mod ké ahée awē awóó nsōŋten áhəd áte chöm eche nómbε echē ene nyam édíi. Ene nómbε edii nómbε e dın á mod. Ane mod eche nómbε edii mbwókel ntóob ne móom ntóob ne ntóob.

14

Jəne anyıne Mwän-a-Ndyōŋ mí mbód ne ábē bad

¹ Hê dóo rınóné boŋ rınyıne' Mwän-a-Ndyōŋ mí mbód atyéémé á mbəəd eche bēchəgέ bán Zayəŋ. Bad bēbédé ne mó mbwókel ekále, móom mé e'kále méniin ne é'niin ábe bēnwōŋ áde dın ne dın áde Sáá áwab mesó mé mbəŋ. ² Ene pónde dóo rıwóge ehób ébidé ádyöb. Echē ehób ebédée née ntəgag mé eláá eche ésobpe, ébé-'ε née ntəgag nımə mbág nzé ngin etómé. Ehób eche ménwōgkē ebédée nēŋgane ntəgag mí bad ábe békume rılendε. ³ Abē bad mbwókel ekále ne móom mé e'kále é'niin ne é'niin bentyēēm békōnē' nkəŋgé mékōlē á'sō bé atii dé nkamlən ne á'sō é' nyam chē éniin eche édé á alongé, ne á'sō é' bad bēmbáá. Modmod enkēnhenlé nımə nkəŋgé ayáge nzése bó bad mbwókel ekále móom mé e'kále méniin ne é'niin ábe Dyöb ákódté á nkōŋsé-te. ⁴ Abén bad bēbédée bad ábe bēwəgē mbinde e mmwáád áyāle nén bēebíi'ε nsób mé mmwáád. Abē bad bóo bēhıde, Mwän-a-Ndyōŋ mí mbód kéhée wée ákagké. Abén bad bóo békódté átınté e baányoŋ. Bó-'áá bédé née e'pum bé'só ábe bēbágé Dyöb ne Mwän-a-Ndyōŋ mí mbód née mendε. ⁵ Metóm ké mehóg méesaá bó á nsəl, bēwóo-'áá awusé ké ahóg á yəl.

Angel éladán épéene nkalan mí mbakú e Dyöb

⁶ Hê dóo rınyıne ángel empée epumme' se ádyöb. Ene ángel empéen nkalan mí bwám nıme rıdé abé ne abé. Mmē nkalanj mó-'áá álánge'áá bad ábe bédé á nkōŋsé, bad nyaa ne nyaa, metúmbé ne metúmbé, mehób nyaa ne nyaa, ne meloŋ ne meloŋ. ⁷ Ene ángel enhób ne ehób eche échəgké áá, "Nyébage Dyöb edúbé, nyébage-'ε mó mekenag áyāle nén eche pónde e nkáásé emaa apε. Nyébage' edúbé ne ane awē ahəgé ámin ne áse, edib é nkwe ne n'yélé."

⁸ Angel empée echē elónténé ébe enhíd mó, éhəbē nén áá, "Ndəle e Dyad, Babilən amaa ne amaa ásyāäl! Ambəl bad bé meloŋ bésyāäl bēmmwē nıme mım mé ngine. Mmē mım mébédée esíi é nkábtéd mé akwalεε."

⁹ Angel empée eche elónténé élaán enhíd bó, éhōbē ne ehób eche échágké aá, “Kénzée awē abage’ ene nyam eche ebíde á edib é nkwě-te ne échē ediidinge edúbé bon akūd-te ábē e’chem áwe e’só é’ mbəm k’é á ekáá, ¹⁰ mómpe āmwē mīm nímé rídé melingá mé Dyōb. Bésyógé mó á kōb e melingá mé Dyōb ne ngíne esyā́l. Kénzée awē abage ene nyam edúbé ane mod ākūd metuné mé muú níme ríhunne’ bwāmbwam á’sō é’ ángel eche esáá ne Mwān-a-Ndyōn ní mbód. ¹¹ Mwěntud níme ríbíde á muú níme ríhyānte’ bó, ríchágke’ ámīn á ngíndé ne á ngíndé. Nkuu ne mūte, nkóme áte méesaá ne bad ábe bébage ene nyam ne échē ediidinge edúbé. Né-’aá edíí ne kénzée awē awóó e’chem é’ dīn ábe ene nyam.” ¹² Nén áhednad bán bad bé Dyōb békan nlem. Bad ábe bébele ngáne mbéndé é Dyōb éhedéé bon bédúbe-’ε Yesue.

¹³ Dó-’aá ríwógé née ehób ebíde ádyōb éhōbē aá, “Tēl ásē nén wεé, bootya bōob, nnam ne bad ábe bēwédé, áyāle bédúbpé Sāngwée.” Edāódn ēhóbe nén aá “εε, békūd nkóme áte áyāle nsón níme bēbélé, békūd nsábe áyāle nsón ní bwām níme bēbélé.”

Jone anyiné bépáde’ mbote á nkōjsé

¹⁴ Dóo rínóné bon rínyīnē mbag eche épúbe’. A mbag mīn wē, mod andyεé awē awágné Mwān-a-Moonyōn. Ekóté é nkamlēn é gól ébē mó á nló, páá echē ekóbpe eche bépádnεé bwēm nēngáne ngun, chό-’ε ebé mó ekáá. ¹⁵ Angel empée embíd á ndáb e Dyōb-te élēbpē ane awē andyεé á mbag mīn ne ehób eche échágké aá, “Benléd echon páá ápád mbote, áyāle pónde epedé echē bépádeé. Mbote é nkōjsé émáá ayag.” ¹⁶ Dóo ane awē adyεé á mbag mīn átōmtεé páá á nkōjsé, apád-te mbote é nkōjsé ésyā́l.

¹⁷ Dóo ángel empée echē chό-’ε ámpē enwále páá echē bépádnεé bwēm nēngáne ngun ebíde á ndáb e Dyōb echē edé ámīn.

¹⁸ Angel empée empē echē ewóó ngíne ámīn e muú, embíd á menyán mé e’twé bon álēbpē ángel echē ewánlé páá echē ekóbpe ne ehób echē échágké aá, “Benléd echon páá, éladēn mechōn mé e’pum é’ mel á nzag eche édé á nkōjsé, áyāle e’pum é’yágé.” ¹⁹ Dóo ene ángel étómté eche páá á nkōjsé bon áladé ábē bad ábwēmē bó wεε Dyōb álūmtεé nímē melingá mé ngíne, ngáne bēladεé e’pum é’ mel bon bēbwēm á bwāl bé e’pum é mel. ²⁰ Bēndyān ábē e’pum é’ mel á bwāl ábe béesē á dyad tē. Mekií mémbul, mébé e’che ásē dyam méta mehóg ne eped, méchāb-pe áte dyam mbwókel é máyl ébe.

15

Jone anyiné ángel saámbé ne medim saámbé

¹ Hē dóo rínyíné e’chemléd bēmpēe ádyōb ábe bēmbē ngíne, bēnkōmēd mε yāl áte. Menyín ángel saámbé eche éwánlé medim saámbé. Mmē medim móo médé medim mé asóg áyāle móo Dyōb débenlédte álúmed nímē melingá amād-te áte.

² Dóo rínyíné chōm née edib é nkwě eche édé née dyené, eche békúmténé ne muú. Menyín-ne née bad bētyéémé á nkag mé échē chōm eche ebédé née edib é nkwě, bēwále rílendε rí Dyōb. Ábē bad bēbédéε bad ábe bēntōm ene nyam áte, ne échē ediidinge ne nómbε e dīn áde ene nyam e’só. ³ Békóné’áá nkāngé níme mbāledε a Dyōb, Moseε, ne níme Mwān-a-Ndyōn ní mbód, bán,

“A-Sāj Dyōb á Ngum,
nīmōn mbeltéd rídé ngíne ríkómté-’ε mod yāl áte.

A kān e melon,* echōn nyaa etāngéné, edé-’ε mbále.

⁴ A-Sāj, nzé-módé éebān wε?

Nzé-módé éebāgē wε edúbé?

Mmōnpen-naá esáá.

Bad bé melon bésyā́l béhyě wε edúbé abε.

* 15:3 Donje á kálag dé’só áwóó: kān e melon; donje-’ε áwóó: kān e bad bé Dyōb.

Mmōη mbeltéd nıme rıtāηgéné mbíde áwed.”

⁵ Ade nén átómé dōo rınyıne nēe bédıbpé ebem é Dyöb á ndáb e Dyöb. ⁶ Dōo ángel chē saámbé éche énwālē medim saámbé ébıde á ndáb e Dyöb-te wê. Bēnhē mbóté échē ésáá éche ekine’ áte, bēwáá-’ε bengáá bé gól á tâl tē. ⁷ Dōo nyam pág átıntē nyam éniin, ébágé échē ángel kúmbe é gól saámbé, échē éloné ne melıngá mé ngıne mé Dyöb, mó awē adé abé ne abé. ⁸ Dōo mwēntud mé ehúme é Dyöb ne ngıne e Dyöb bélóné á ndáb é Dyöb-te. Modmod-te ekēnhenlé asól á ebem tē wê káāη né medim saámbé nıme échē ángel saámbé mēpedé á asóg.

16

Kúmbe saámbé é melıngá mé ngıne mé Dyöb

¹ Dōo rıwógé nēe ehób éche échágké ébıde á ndáb e Dyöb te wê, élanğē échē ángel saámbé aá, “Nyékag, nyésyog melıngá mé ngıne mé Dyöb nıme médé á kúmbe saámbé te á nkōηsé te.”

² Hē dōo ángel e’só ékíı ene kúmbe e melıngá mé ngıne mé Dyöb asyog á nkōηsé-te. Melóg nıme médé ebébtéd, nıme méwag bwámbwam mémbıd bad á yāl. Abé bad bēbédēe bad ábe bēnwōη e’chem ábe ene nyam bēbé-’ε bad ábe bēbágé’áá échē edıdıngē edúbé.

³ Dōo ángel echē elónténé ébe ésyógé ene kúmbe e melıngá mé ngıne á edıb é nkwē te. Mēntım nēηgáne mekiı mé ndim mı mod. Chōm-té éche ébédé á alongé á edıb é nkwē-te wê énwē.

⁴ Dōo ángel echē elónténé élaán ésyógé melıngá mé ngıne nıme mēbédé áwē kúmbe’, á e’dıb ne á n’yélē tē. Abé e’dıb bēntım mekiı. ⁵ Dōo rıwógé ángel echē ekamlan mendıb ehóbe’ aá, “Mbakú e nkáásé echōη etāηgéné. Wε awē edé, awē ambé-’ε. Wε awē Esáá.” ⁶ Mbakú echōη etāηgéné áyāle bēnsyog mekiı nıme ábōη bad ne ábōη bekal-bé-e’dáádāη, né-ōó ebagé bó mekiı ámwé. Mmē nkógsen mó-’aá bétāηgéné akud. ⁷ Dōo rıwógé nēe ehób ébıde á menyán mé e’twé éhōbē nén aá, “A-Sāη Dyöb á Ngum, mbakú echōη etāηgéné edé-’ε mbále.”

⁸ Dōo ángel echē elónténé éniin ésyógé melıngá mé ngıne nıme mēbédé áwē kúmbe-tē á etondēe. Dyöb dēmbē Etondēe ngıne áhyáad bad nēe muı. ⁹ Bad bēnhyāη ne e’chode bé ekıde é’ ngıne. Hée bésyáá đın á Dyöb mó awē ákamlan nıme medim. Boη bēnkēnhēηlénne mbeltéd mé mbéb átimen Dyöb ábe mó ehúme.

¹⁰ Dōo ángel echē elónténé étáan ésyógé melıngá mé ngıne nıme mēbédé áwē kúmbe á atıı dé nkamlen áde ene nyam echē ébıde á edıb é nkwē-te. Hē dōo nkamlen nıme ene nyam rıkwédé ehıntén áte. Bad ábe bēhıde’áá ene nyam bēlááde’áá ábab e’chem áyāle e’wε ábe bēwógēe. ¹¹ Bēnsyāη Dyöb ámın áyāle mewε mé melóg nıme bēwógé’áá. Boη bēnkēntēdēe nımāb mbeltéd mé mbéb átimen Dyöb.

¹² Dōo ángel echē elónténé ntóob ésyógé melıngá mé ngıne nıme mēbédé áwe kúmbe-tē á edıb é mbáámbáa é Yufretes. Echē edıb énlēn, áboηsen nzıı ábel boη kāη echē ébıde wēe etondēe ábıdeé éhel atóm. ¹³ Dōo rınyıne nēe e’dáádāη bé mbéb é’láan ábe e’dé nēe e’būd é’bıdeé. Abé e’dáádāη, ehóg émbıd á nsāl nıme dragōne, ehóg ébıd á nsāl nıme nyam echē émbıd á edıb é nkwē-te, échıníı-’ε ébıd á nsāl nıme nkal e’dáádāη a metóm. ¹⁴ Abé e’dáádāη é’dıı e’dáádāη bé mbéb ábe é’bele menyáké, é’hyóme’ nkōηsé áte nısyāal, bētanē kāη é bad, bēladé bó áte, ábel bēboηsen nzum e epun éche Dyöb á Ngum ákáádté bad.

¹⁵ Yesue ahóbe aá, “Nyénōné, mēpē á epun éche modmod éebıı’ε, ngáne nchıb ápagké. Nnam ne ane awē adyēe epin, awálé-’ε eche mbóté áyāl ábel boη eékāg nsōb boη awóg akwágké á’sō é’ bad.” ¹⁶ Abé e’dáádāη bēnlād échē kāη áte á hōm áde bēchāgēe á ehób é Hibru bán Amagadōn.

¹⁷ Dōo ángel echē elónténé saámbé chó-’ε ésyógé melıngá me ngıne nıme mēbédé áwē kúmbe-tē á pemē-tē. Ehób éche échágké émbıd á atıı dé nkamlen á ndáb é Dyöb te, éhōbē

nén aá, “Ebénlédé.” ¹⁸ Emwēdmwēd étómé’áá, dyöb ákumé’ áte, ngin-ne étóme’. Ndöb ennəñnéd ne ngıne nyaa echē éébénlédéé ámpē taa moonyon abág á nköñsé. Ndöb ennəñnéd ne ngıne nyaa echē ebédé ebébtéd. ¹⁹ Hē dōo dyad á ngıne ámbáá ákábné áte monje méláán, myad mémbáá nıme mébédé á melon mésyāäl mémpāā. Dyöb dēnkamtēn ngıne-e-dyad, Babilōne, ábēl-le aá bad ábe bédé áde dyad békud nkógsen adēhób aá móbēl bémwē mım nıme mımē melıngá mé ngıne. ²⁰ Dyad ké ahéé áde mendıb mēnləñnédté démbōo, mböod ésyāäl-le ényón. ²¹ Meláá mé mbúú nıme médé e’del dyam móom mé kıló méniin ne étáan, mébíde’áá ámın méhüntād baányon ámın. Abē bad bénsyōñ Dyöb áyāle abē e’dım é’ meláá-mé-mbúú béntömtēn ebébtéd abé.

17

Jōne anyiné mmwaád awē adiidé nyam

¹ Dōo ángel póg átıntē echē ángel saámbé éche énwālē kúmbe saámbé épédé bonj élanğē me aá, “Hyäg, rıke nılúmed we nkógsen nıme akwaleεe ambáámbáa ákudté. Ane akwaleεe adyεε’ dyad ámbáá áde áde benben ne e’dıb é’mbáá híin. ² Mmwaád awē kəñ é melon mé nköñsé ésyāäl énáñnáádtáá. Bad bé nköñsé bémwágé’áá mım nıme ane mmwaád mékōbē bó békābē-ε mesón ne mó.”

³ Dōo Edāádəñ é Dyöb épıídé me, bonj ángel ékeεné me á ehyánge. Ahed dō-’aá rınyıne mmwaád nhóg. Ane mmwaád andıı nyam echē eyəge. Ene nyam enwōñ mım nıme mésyāā Dyöb yäl ésyāäl. Ene nyam enwōñ nló saámbé ne meséb dyöm. ⁴ Ane mmwaád anwáá mbóté echē eyəge’, ndın eche kəñ éhāgkē ne echē etómtánnáá ayəg. Ankútēn yäl ésyāäl ne bwēm é’ gól ne bān bé meláá mé etógnén ábē bεpεne áte ne bwēm bé etógnén bémpēe. Anwálé kōb e gól á ekáá éche elóné ne mekan mé nkólonğó ne mekan mé mbinde mé akáb dé mesón. ⁵ Dın ábédé mó á’sō é’ mbəm néε kun e e’kəñnéd áde mod énkēmbıı’é, ábédé bān, “Babilōn, Dyad á ngıne. Nyaa a bekwaleεe ne mekan mé mbéb á nköñsé te.” ⁶ Dōo rınyıne ane mmwaád, mekıı mé bad bé Dyöb ne mekıı nıme bad ábe bébele’ ngáne Yesue áhedéé, mékōbé mó néε mım.

Ade rınyıne mó, menyáké mé ngıne ménkōb me. ⁷ Dōo ene Angel ésedtéε me aáken, “Cheé ékáá bonj menyáké mékōbē we? Mēlāā we kun e mmwaád ne e nyam echē ádíídé, echē ewóó nló saámbé ne meséb dyöm. ⁸ Ene nyam echē wényınnē, ekébē á alongé bonj eésáá á alongé böb. Embıd á echóg echē éewóo asóg, áke wéε bēwūū’é chó. Bad ábe bédé á nköñsé, ábe Dyöb déetelēé nımāb mım á kálag eche ewóó mım nıme bad ábe békúde alongé áde déemaá’ byánán áhğ nköñsé, menyáké mékōb bó. Yäl ékōm bó áte ányın nyam echē embé á alongé bonj eésē á alongé bonj étım abé alongé ámpē. ⁹ Né dōo debyéé ne nsōñten béhednadté. Mmē nló saámbé nıme ene nyam éwóó rıdıı e’kone saámbé ábe ane mmwaád ándıı’é ámın, mıbē-ε kəñ saámbé. ¹⁰ Átıntē echē kəñ saámbé, étáan émáá awé, póg edıı edé á nkamlēn, enııı póg-ke eépédéé á nkamlēn. Bonj áde épεé, édyéé á esōñ é pónde. ¹¹ Ene nyam echē embé bonj eésē böb, chō elónténé kəñ waam. Echē kəñ saámbé chōó éwóó chó, ekag-ke wéε éwēē. ¹² Meséb dyöm nıme ene nyam médıı kəñ dyöm éche éékūdē nkamlēn. Bonj béküd ngıne ákamlēn néε kəñ nchoo ne ene nyam áyāle háwa póg. ¹³ Ntıı nhóg móó echē kəñ dyöm éwóó, bébage-ε ene nyam echab ngıne ne nımāb nkamlēn. ¹⁴ Bēwān nzum ne Mwān-a-Ndyōñ nı mbód. Mwān-a-Ndyōñ nı mbód átōm bó áte á nzum. Nén débēnléd áyāle mó adé Sāngwéé a baásyāäl, abé-ε kəñ e kəñ ésyāäl. Adé ne bad ábe Dyöb áchénlé bonj ápwēd-te, ábe bébenle mó ne nlém nhóg.”

¹⁵ Dōo ene ángel élanğéε me aá, “E’dıb ábe ényıne wéε ane mmwaád-a-akwaleεe ádyēē, é’dıı bad, amute, melon ne mehób. ¹⁶ Meséb dyöm nıme ényıne böbε ene nyam békōó ane akwaleεe. Békobén mó chōm ésyāäl echē áwóó, bēbēl abé nsób. Bedyē mó nyam, béhyāād-te mó á muú. ¹⁷ Bēbēl nē áyāle Dyöb áhedé bó nımē ntıı á nlém-tē, nıme áhedéé aá bēbel. Dyöb átıídé nén aá echē nyam éwōñ ntıı nhóg, ábele mó néε mod nhóg. Bēbē

ene nyam echab ngıne e nkamlen káəηne pónde echē e'yale ábe Dyöb áhóbé bélönnē.
 18 Mmwaád awē ényıne adii dyad ámbáá áde ákamlan kəη é nköηsé.”

18

Jəne anyıne ngáne Dyöb ákəgséné Babiləne

¹ Ade nımén mekan métómé dáo rınyıne néε ángel empée ébidé ámin, echē ewóó nkamlen rı ngıne, éche ehúmé épené' nköηsé áte rısyāəl. ² Dáo ákáné áte ne ehób éche échágké aá, “Akwedé, Babiləne, ndəle e dyad akwedé! Atimé dyad dé e'dəádəη bé mbéb, abón dé e'dəádəη ábe béesaá é'syāəl, ne abón dé menən nıme méesaá* ne nıme bad békóó. ³ Ayəle bad bé meləη mé nköηsé bésyāəl bənwōη esıí ábel mekan mé mbéb nıme ábeléé byánán abagé bó mım nıme mékóbé bó. Kəη é nköηsé ékábné mó asón. Esıí é ngıne ábel mekan mé mbéb échē-ε, ébélé bekáb bényoηgé bé nköηsé bésúdé nhən.”

⁴ Dáo rıwógé ehób émpē ébidé ámin nén bán,
 “Abēm bad, nyébid áde dyad áte,
 ábel nén nyéelatán bó ábel mbéb boη nyéekūdē akab dé nkəgsen nıme békudté.

⁵ Mbéb nıme rıkúmné mó á yəl rıde e'che se ádyöb,
 Dyöb-pe ákamténé nıme mekan mé mbéb nıme ábélé.

⁶ Bəl mó melemem mé dyam nıme mó-ε ábélé wε.
 Sábé mó ngen ébe áyāle mekan mé mbéb nıme ábélé.
 Həgé mó mım ngen ébe á kəb echē áhágké wε ébe mó.

⁷ Ewogéd mó ndutul ne metake nıme médé ngen ébe ne nhəgtéd mé ehúmé ne esıí é ngıne ábel mekan mé mbéb éche ábágé yəl.

Ahóbe' áwe nlém-tē aá,
 'Ndyéé néε ndəle e mmwaád, meesaá nkúd, méeləb-paá mbéd.'

⁸ Né-əó, medim mésyāəl mépiı mó epun ehóg.

Mmə medim médiı: Nkole, achii dé awé ne nzaa.

Béhyāād mó ne muú, áyāle Səη Dyöbe, mó awē ákāād mó, awóó ngıne.”

⁹ Kəη é nköηsé éche ékábnáá mó mesón, bəlatán-ne mó ne esıí é ngıne ábel mekan mé mbéb, béchiı bələb-pe pónde echē bényınnē mwəntud nımbıde' áde áhyáa'é. ¹⁰ Bétyēem nchabnede áyāle bəwóge mbwóg bán bómpē béküd metake nıme ákúde. Bébōnē bán, “Etyəg, etyəg ne ndəle e dyad, a ngıne e dyad á Babilən, á etün é háwa póg ngəη dáo ékúde nkəgsen nén-ε?”

¹¹ Bekáb bé nyoηgé bé nköηsé-ε béchyéé', bəlebe-ε mó áyāle modmod éechanéé ábab bwəm ámpē. ¹² Bwəm é' nyoηgé bē é'bédéε bwəm é' gól, sílva, bán bé meláá ábe bəkine áte ne bán bé meláá bé etógnén. Abē bwəm é'bédé káəηne mebad nıme mélélé nkun, ahóg áde bəchəgeé lınen, démpē bán Sílíke, ne mémpē nıme méyəge', ndın éche kəη éhágké ne nıme métómtan ayəg. Abē bwəm é'bédé mebámbe nıme mébidé áyāl e məl mé e'lod é' bwām ne bwəm ábe bəpódé ábe é'lélé nkun bwāmbwam. Abē bwəm é'bédé káəηne bwəm ábe bəbénlé mesoη mé nzyəg ne e'kii, brəns ne meláá nıme mékine áte nıme bəchəgeé mábel. ¹³ Bənwōη káəηne bwəm nēηgáne sinamən, bwəm bé elod é bwām, e'twé, mía, frankinsen, mım, dyəg dé menzab, kəse é mbumé rı ngun ne ngun éche bəchəgeé bán wıt. Bésómé'áá káəηne nyag ne mbód, hósε ne e'bambam, ne betəη ne bad ábe békóbé. ¹⁴ Bekáb bé nyoηgé bəhóbé'áá áwē nén bán, “Bwəm é' bwām é'syāəl ábe nyénwōηgē esıí áyāl, béesaá ne nyé ámpē. Ebóó bwəm é' bwām é'syāəl ne bwəm bé elóon, wéeküd-taá bó ámpē.” ¹⁵ Bekáb bé nyoηgé ábe bəwóó ábén bwəm bésúde nhən ne ábe bwəm. Bétyēem nchabnede áyāle bəwóge mbwóg bán bómpē béküd metake nıme ákúde, béchyéé' bəlebe-ε. ¹⁶ Bébōnē bán, “Etyəg, etyəg, á ndəle e dyad, wε awē ewáá'áá mbóté é bwām éche bəbāηnéde kəse e abad eche bəchəgeé bán lınen, éwāā-ε áde áyəge

* **18:2** Mbéndé é bad bé Israel elúmté'áá nén bán donje dé menən ne donje á nyam déesaá'é, né-əó béedyəge'áá ábén bwəm.

ne áde átômtan ayəg. We awě ehágáá bwēm é' gól, ábe bébénlé bän bé meláá mé etógnén ábe békine áte ne bän bé meláá bémpēe ábe belélé nkun ábe béchəgēé bán pēel, ¹⁷ á etún é háwa póg ngēn nímē nhən rísyā́l nóbó.”

Bad bémbáá bé stíma ne bad ábe békag ne stíma, bad ábe bébele nsón á stíma tē, bad ábe békábe nyongé á edíb é nkwě te, béntyēēm nchabnede, ¹⁸ anyín áde bényínné mwěntud mbíde' áde béhyāntēé mó. Bénlēbē e'saád bán, “Ndəle e dyad ké póg eébedéé nēngáne enén!” ¹⁹ Dóo bésyəgēé e'bumbú áwab nló áyāle béchyéé'áá', bélebé-'e, béhōbē bán, “Etyəg, etyəg, ne ndəle e dyad, echě bewónj bé stíma bésúdé nhən ne ábe bwēm. A etún é háwa póg ngēn abódé chōm ésyā́l.

²⁰ “Bwəl-amīne asyā́l áwōg menyīnge áyāle nkógsen níme ane mmwaád ákúde. A-bad bé Dyōb, bembapēe bé nlomag ne bekal-bé-e'dəádəŋ, nyéwōg menyīnge áyāle Dyōb abídtédé nyé mbakú tŋgene mó.”

²¹ Dóo ángel e ngíne ényéné nyě ndim e aláá abwém-me dó á edíb é nkwě te, áhōbē aá, “Nén dóo bébwēmē ndəle e dyad embáá, Babilone, ásē ne ewanje ésyā́l, bad béenyín-naá dó ámpē mbēb. ²² Ene pónde ntəgag níme bechəg bé rílendē, ne bekón bé nkāngé, ntəgag níme betónj bé ngəmbé ne betónj bé e'lonj méewógnédte áwōŋ dyad-tē ámpē. Bad bé nsón mé mekáá ábē béebáá ámpē, ntəgag ní mesín níme mékəge' bwēm méewógnédte ámpē. ²³ Awōŋ dyad tē, etrukánj éepenné ámpē mbéd, ehób é sómbé bó nchóm éewógnédte ámpē mbéd. Adé dyad bébēbéd dó áyāle ábē bekáb bé nyongé bóo bébedé ndəle é bad á nkōŋsé, bad bé melonj mé nkōŋsé mésyā́l-le bēndognéd áyā́l e echōŋ nganj.”

²⁴ Dyōb ákógséné Babilone áyāle bad bé Babilon béwúu bekal-bé-e'dəádəŋ, ne bad bémpēe ábe béwédé á nkōŋsé.

19

¹ Ade ene Angel émáá nímén mekan mésyā́l ahób, dóo níwóge chōm nēngáne ehób éche échəgké é ndun e mod ébídé ámín, bébōnē bán “Mekəŋag mébē ne Dyōb. E'soosonj, ehúme ne ngíne béhúu ne ádəd Dyōb. ² Echě mbakú edé mbále etāngéné-'e áyāle akáádté akwalēe ambáá awě abělté bad bé nkōŋsé bésyā́l mbēb ne áde akáb dé mesón, akuné-'e mekií níme ábē bembəledē níme ane mmwaád ánsyəgké.” ³ Dóo bébóné ámpē bán, “Mekəŋag mébē ne Dyōb. Mwěntud níme mbíde' ngáne ene ndəle e dyad éhyáa' é ríkg ámín á ngíndé ne á ngíndé.” ⁴ Ábē bad bémbáá móom mébe ne béniin ne échē nyam éniin bēnkwxě ásē á'sō é' Dyōb bébagé-'e mó edúbé, mó awě adiíde atii dé nkamlən, béhōbē nén bán, “Ebē nē! Mekəŋag mébē ne Dyōb.”

Jəne anyíne ngande e e'wōŋgé e Mwān-a-Ndyəŋ ní mbód

⁵ Dóo níwóge ehób ébídé á atii dé nkamlən, éhōbē' nén aá, “Nyékene' ádəd Dyōb. Nyé ábe nyédé ábē bembəledē, nyé ábe nyēbage mó edúbé, ken bad ábe bédé etógnén-'e ké'ε ábe béesě etógnén.” ⁶ Dóo níwóge chōm nēngáne esaád é ngíne é ndun e mod, ébédé byánán mendíb níme mésobpe', ébédé ámpē née dyōb ákumé' áte ne ngíne. Echě esaád éhōbē nén, “Mekəŋag mébē ne Dyōb. Áyāle awəd Sāŋgwéé, Dyōb á Ngum adé á nkamlən. ⁷ Syánē déwóge' menyīnge bwāmbwam, déhóbe bán dedé menyīnge dékəné-'e mó, áyāle pónde e e'wōŋgé eche Mwān-a-Ndyəŋ ní mbód epedé, sómbé-'e emaá abonŋsen. ⁸ Áyāle akwōgnédé, Dyōb ábágé mó kunze áhé mbóté eche bébāŋnédé kəse e abad áde béchəgēé bán línən. Apene' áte ásáá-'e.” Ene kəse e mbóté édé nēngáne mekan níme bad bé Dyōb bébeleé níme Dyōb áhedéé.

⁹ Dóo ene ángel élanŋgéé me aá, “Tēl nén wε, Nnam ne ábē ábe belébpé á ngande e e'wōŋgé eche Mwān-a-Ndyəŋ ní mbód.” Anhób áwēm ámpē aláá-'e me ámpē aá, “Ábén e'yale é' mbále é'húu ne Dyōb.”

¹⁰ Dóo ríkwédé ásē áwe e'só âbe mó edúbé. Anláá me aá, “Weébēlē nê, mémpē ndii mbaledē a Dyōb nēe wē, mbé nēe bad bēmpēe ábe bédúbpē Krīstā, mbé-'ē nēe nhóg awē atyéémé áyāl e mbále eche Yesuē áyágté. Dyōb dóo nyétánjéné edúbé abē. Ene mbále eche Yesuē ábídité áwed, chóo ebage bad ngíne ákal nkalanj ní Dyōb.”

Mod awē adítidé hósē eche épúbe'
atómé nyam echē ebídé
á edib é nkwē-te áte á nzum

¹¹ Menyín mēé ádyōb ánédnédé. Héē rínóné boj rínyīnē' hósē echē épúbe', mod awē mó-'ē andii chó béchágé'áá mó bán Ane Awē Adé mbále ábelé-'ē bad ábíi mbále tñgēne Dyōb. Akógsan bad nyaa echē etánjéné áwanné-'é ábē bad bé ekoyí. ¹² Míd mébédé mó áte nēe muú nĩme ríchodne', anhé-'ē e'kóté bé nkamlēn híin á nló. Anwōj dīn á yāl áde modmod éebíi'ē éetóméé mwēn. ¹³ Anwáá-'ē megombe nĩme béchúbé á mekií-te, dīn áde béchágé-'ē mó ádíi Eyale é Dyōb. ¹⁴ Sánze éche edé ádyōb énhē kase é mbóté éche bēbánjédé abad áde béchágéé bán línen, épúbē' ésán-'ē. Bēndii hósē éche épúbe' bēhídē mó. ¹⁵ Páá echē ekóbpe' bwāmbwam embíd mó á nsal-tē. Chóo ábenléé ákógsēn bad bé meloj. Akamlēne bó ne ekáá éche éhyédé. Akógtéd bwāl bé e'pum áte ábel ámīn besabé ábe bēbenléé mīm, álūmed nĩmē melingá mé ngíne mé ébébtéd nĩme Dyōb á ngumē. ¹⁶ Dīn áde áwē mengombe ne áwē epāj mīn nēn bán, “Kāj e kāj ésyāāl ne Sánjwéé a besánjwéé bésyāāl.”

¹⁷ Dóo rínyíné ángel etyéémé á enyēn-tē boj ábōnnē menōn nĩme mépúmmé'áá ádyōb ne ehób éche échágké áá “Nyéhyag nyéladen áyāle sánkalaa a ngande echē Dyōb débojsénné. ¹⁸ Nyéhyag nyedyē nyam é kñj, nyam é sánze émbáá, nyam é ndale é bad, nyam é hósē ne nyam é bad ábe bédídé chó. Nyéhyag nyedyē nyam é baányoj bésyāāl, é kunze ne é betāj, bad ábe bédé etógnén ké'ē ábe béésé etógnén.” ¹⁹ Dóo rínyíné nyam ne kñj é bad é nkōjsé ne échab sánze éládné áwan nzum ne ane awē ansébé ape ádíi hósē echē épúbe' ne éche sánze. ²⁰ Dóo békóbé ene nyam ne nkal é'dáádāj a metóm. Ane nkal é'dáádāj a metóm ambé chó á'sō-te, álūmtē e'chemléd ádog bad ábe békúdé e'chem ábe ene nyam, bēbage-'ē échē ediídingē edúbé. Ade bédíi á alongé, bēmbwēm bó bad bēbe á edib é nzab é muú, bēnhyāj ne muú nĩme ríhunne' bwāmbwam. ²¹ Ane awē adítidé hósē ambenléd páá e echē embíd mó á nsal tē awúú bad ábe belyágé ásē, échē kñj ne échab sánze. Menōn mésyāāl ménkōd áde bedyédé échāb nyam.

20

Devāle ābē á mehanj á etūn é ekálé é mwě

¹ Ade ane mod átomé ábē bad bé ekoyí áte, dóo rínyíné nēe ángel ébídéé ádyōb ésudé ásē ewalé e'kii bé echóg échē éewóo asóg, ewalé-'ē sánkalaa a ngóbēngōbē awē adelé. ² Dóo ákóbé dragōne, ene nyā e'boád echē edé Devāle, ebé-'ē Satane, áhanj mó á etūn é ekálé é mwě. ³ Ambwém mó á echóg échē éewóo asóg ádíi, ápēn-ne chó ábel boj eéhēlē bad bé nkōjsé ádog ámpē káājne á pónde echē ekálé é mwě émaá'ē áte. Ambíd enē bēnhūd mó á mehanj á esoj é pónde.

⁴ Dóo rínyíné metii mé nkamlēn, bad ábe Dyōb dēmbéé kunze ákamlēn, bóo bēndyēé áhed. Mennyín-ne e'dáádāj é' bad ábe bēnwē. Bēnwū bó áyāle mbōj echē bēbídé'áá Yesuē ne áyāle akal áde békálé'áá nkalanj nĩme ríhúú ne Dyōb. Bēnwū bó áyāle bēbage-'áá ene nyam edúbé ké'ē échē ediídingē ne áyāle akob áde bēnkēnkobpé e'chem á mbōm ké'ē á ekáá. Bētīm ámbíd á alongé, bóōbe Yesu Krīstā bēbé á nkamlēn á etūn é ekálé é mwě. ⁵ Nēn dóo débē mpūu mé e'só. Bad ábe bēnlyág ásē ábe bēnwē bēnkēntimmé ámbíd á alongé káājne ámbíd e ekálé é mwě. ⁶ Nnam mībē ne ábē ábe bēbē mpūu mé'sō áte. Bédii bad ábe bésáá. Kwééd echē edé kwééd e edáádāj éewóngé ngíne ámīn e bad ábe bédé mpūu mé'sō áte. Boj bēbē prise é Dyōb ne échē Krīstā bēbē-'ē á nkamlēn ne mó á etūn é ekálé é mwě.

Jone anyiné Satanε akwedé nzum

⁷ Ade échē ekálé é mwě épeé á asóg, béhūd Satanε á mbwog. ⁸ Abíd áde ábīdtē á mbwog, áke metóngé mé nkōņsé méniin, ádōg bad bé nkōņsé. Mmén metóngé mé nkōņsé médii Gōg, ne Mágog. Satanε álad bō áwan nzum, bébuú-’ε áte nēngáne nsíi nime ridé á edib é nkwe. ⁹ Dóo békíi nkōņsé áte nīsyāāl, bēlāņned abwóg á hōm áde Dyōb ádáá, wée ábē bad bédíi, boņ muú mémbid ámīn nīhyāād bō baásyāāl bam. ¹⁰ Devæle awě andog bō, bémbwēm mó á edib é nzab é muú nime nīhunne’ bwāmbwam, wée ene nyam ne nkal é’dáádāņ a metóm bédíi. Ahed dóo békudté metake mé ngīne nkuu ne mūte á ngíndé ne á ngíndé.

Dyōb ákáádté bad á asóg dé nkōņsé

¹¹ Dóo nīnyiné mod adiídé atii dé nkamlēn ámbáá áde ápube’. Ahed-taá nkōņsé ne abobe ámīn bēnyōņ’ é áwe e’só-te béetime abé ámpē. ¹² Héε nīnyiné bad ábe bémáá awé, bad ábe bédé etógnēn ne ábe béesē etógnēn, bētyéémé á’sō bé ádé atii dé nkamlēn. Kálag éche Dyōb dēntenlé nīmāb mbeltéd áte, bēndibé chō áte, bēndibé-’ε empée áte. Ene chō enwōņ mīn mé bad ábe bēbē abé ne abé ne Dyōb. Dyōb dékáād bad ábe bēwédé, nchoo ne mbeltéd nīmāb ngáne étēnlédé á kálag-tē wē. ¹³ Bad ábe bēwédé á edib é nkwe-te bēnkē wée Dyōb ábel békáad bō. Abíníi bad-te ábe bēwédé ábe bédé á mbwóg e kwééd, bōmpē bētyēem á’sō é’ Dyōb ábel békáad bō nchoo ne nīmāb mbeltéd. ¹⁴ Bémbwēm Kwééd ne Mbwóg e kwééd á edib é nzab é muú. Enén kwééd e edib é nzab chō edé kwééd e edáádāņ. ¹⁵ Kénzée awě bēnkēntenlé dīn á kálag e alongé, bémbwēm mó á edib é nzab é muú.

21*Jone anyiné nkōņsé ne nkoņ ní mín mé ekóólé*

¹ Ade nkáásé nítómé, dóo nīnyiné nkoņ ní mín mékōālē ne nkōņsé mé ekóólé. Nkoņ ní mín ne nīsé mé’só bēnyōņ, edib é nkwe-’ε énkēmbáá ámpē. ² Héε nīnyiné Dyad áde Asáá, Jerusalem e ekóólé, ahúe’, ábídeé ámīn wée Dyōb. Dyōb dēmbonēsén mó ngáne bebaád bēbonšanné sómbé echē ekag á e’wōņgé. ³ Dóo nīwógé ehób éche échágké ébídé á atii dé nkamlēn ehōbē nēn aá, “Nyénōne’, e’dii é’ Dyōb é’dé ne baányoņ bōob! Dyōb dédyéé hōm ahóg ne bō, bō-’ε bēbē ábē bad. Dyōb dédyéé hōm ahóg ne bō. ⁴ Apīnē bō mēsod mésyāāl á mīd. Kwééd éebáá ámpē, bad béelebpé ámpē, bēechií-’aá ámpē, bēewóg-kaá e’we ámpē. Ebē nēn áyāle mam mé nchun métómé.”

⁵ Dóo ane awě adiídé atii dé nkamlēn áhóbēé aá, “Nyénōne’, mbele’ bwēm é’syāāl ekóólé!” Anhób ámpē aláá-’ε me aá, “Tēl nēn, áyāle e’yale ábe nīhóbēé é’dé mbále é’dé-’ε ábe moosyāāl ádūbēē.” ⁶ Anhób ámpē aláá-’ε me aá, “Emáá. Me-εé ndé Alfaa mbé-’ε Omégaa, me-εé ndé mbooted mbé-’ε asóg. Kénzée awě píd ékóbé, mēbe mó mendib mé nhyélé nime mod ámwākē boņ abé á alongé abé ne abé. Mēbē-’ε nyé mó ngēn. ⁷ Mod awě átōm metake áte, adúbe áde ádūbpé me, mēbe mó ábēn bwēm é’syāāl. Mēbē áde Dyōb mó-’ε abé awem mwān. ⁸ Boņ ne bad ábe bēwóó mbwóg áte, ábe bēewóó adúbe, ábe bēbele’ mbinde é mekan, bad bé ewúēn, bekáb bé mesón, bekum bé ngaņ, bad ábe bēbenle’ myōb mé metóm ne bekal bé metóm bēsyāāl, ádad abwóg á hōm ádíi edib é nzab é muú nime nīhunne’ bwāmbwam. Enén kwééd chō edé kwééd e edáádāņ.”

Jone anyiné Jerusalem a ekóólé

⁹ Dóo ángel póg átīntē e ángel saámbé éche énwālē kúmbe saámbé éche éloné ne medim saámbé épédé boņ élāņgē me aá, “Hyāg, mélūmēd we sómbé, mmwáád awě Mwān-a-Ndyōņ ní mbód.” ¹⁰ Dóo Edáádāņ éche Esáá epíídé me boņ ene ángel ékēenē me á mbōod mīn echē echabé ámīn bwāmbwam. Ambané me áwedé-mīn alúméd me Jerusalem, dyad áde ásáá, ngáne ábídeé ámīn wée Dyōb, ¹¹ ápené-’ε ne ehúmé é Dyōb. Adē dyad ákínáá áte nēε aláá dé etógnēn áde álélé akud, ákiné áte nēε jáspa ánnýinnē-’ε

áte. ¹² Adê dyad dénwōŋ sáŋkalaa a e'ké ábe é'chábé ámın. Bénwōŋ nsəl mé e'ké dyôm ne mébe, ne ángel dyôm ne ébe éche éñone nımé nsəl mé e'ké ısyā́l. Ayāl e nımé nsəl mé e'ké, bēntēl mın mé metúmbé dyôm ne mébe mé bad bé Israel. ¹³ Abē e'ké bénwōŋ pēd éniin. Pēd e á akuu enwōŋ mmwe mé e'ké ıláán, á mekunekune mmwe ıláán, á mehúléhúlé mmwe ıláán á pēd e mbəŋ ıláán. ¹⁴ E'ké ábe bēnləŋnéd adê dyad bēnsuımén ámın e meláá dyôm ne mébe. Ámın e nımé meláá, bēntēl mın nıme bembapēe bé nlomag dyôm ne bébe ábe Mwän-a-Ndyōŋ ní mbód.

¹⁵ Ángel echē eláŋgé'áá me nımén mekan, enwále ntōŋ ní gól nıme áhəgné'áá adê dyad, nımé nsəl mé e'ké ne abē e'ké é' dyad. ¹⁶ Adê dyad dénwōŋ metōŋgé meniin, e'chab áte ne e'kəl áte é'bédé nyaa póg. Ene ángel embēnléd nımé ntōŋ áhəg adê dyad. Abédé ekále é máyl ehóg ne mbwókəl étáan. A e'chab áte, e'kəl áte ne e'chab ámın bēbédēe nyaa póg. ¹⁷ Ene ángel anhəg káŋŋe e'che bé e'ké, é'bédé móom mé méta ntóob ne ntóob. Ambēnléd nhəgtéd nımé bad bésyā́l bēbenladté. ¹⁸ Bēmbēnléd jáspa álōŋ abē e'ké. Bēmbēnléd gól echē eésē mbinde áte, éche epene áte née dyené álōŋ adê dyad. ¹⁹ Meláá nıme bēnsuımé abē e'ké ámın, mébédé bān bé meláá ábe bélélé nkun nyaa ne nyaa. Aláá dé nsume dé e'só, abédēe jáspa, áde alónténé mébe, abédēe safia, áde alónténé meláán áget, áde alónténé meniin émeral, ²⁰ áde alónténé métaan, ónis, áde alónténé ntóob kanélia, áde alónténé saámbé krisolit, áde alónténé waam béril, áde alónténé abog topas, áde alónténé dyôm kaladóni, áde alónténé dyôm ne ahóg hyasın, áde alónténé dyôm ne mébe amētıs. ²¹ Mmén mmwe dyôm ne nıbe nıbédēe meláá mé etógnén, mmwe nhóg téé nıbédēe aláá dé etógnén ahóg. Nzii eche empōŋ á dyad tē ebédēe gól echē eésē mbinde áte echē epene' áte.

²² A dyad-tē wê, menkēnyınné ndáb e Dyōb áyāle Sāŋ Dyōb é Ngume ne Mwän-a-Ndyōŋ ní mbód, bédıi née ndáb e Dyōb. ²³ Adê dyad déehednéé bán áwōŋ enyen ké'e ngōn áwēd-te áyāle ehúmé é Dyōb éđıi ábe e'nyınen bé ekıde, Mwän-a-Ndyōŋ ní mbód-te ápene' née éche etrukán. ²⁴ Bad bé nkōŋsé bésyā́l bēbenléd ábe e'nyınen bé ekıde ábel nımab mam nıme bétəŋgéne ábel epun ké éhéé. Kəŋ é nkōŋsé épēén nımāb nhōn á dyad-tē wê. ²⁵ Mmē mmwe mé e'ké dyôm ne nıbe béepenné mó mbéd, áyāle nkūu méebáá áwēd-te mbéd. ²⁶ Bépēén bwēm é' bwām ne nhōn ní bwēm é' bad bé nkōŋsé áwēd-te. ²⁷ Dyam á mbinde ké ahóg, ké'e mod awē abele' e'bébtéd é' mekan, ké'e mod awē akale metóm ké nhóg eésónlé á dyad-tē wê. Bad ábe mın médıi á kálag e alongé eche Mwän-a-Ndyōŋ ní mbód bēnpen bóo bésəl áwēd-te.

22

Jōne anyıne edıb éche ébage alongé á ngındé ne á ngındé

¹ Dóo ene ángel élúmtéé me edıb é mendıb nıme mébele bon mod abé á alongé á ngındé ne á ngındé, ényınnē áte nēŋgáne dyené. Echē edıb ébıde'áá á atii dé nkamlēn áde Dyōb ne Mwän-a-Ndyōŋ ní mbód, ² époó' átıntē e nzii á dyad-tē. A nkin mé échē edıb, pēd ébe, nyaa e bwel póg eche echyáá' e'pum ábe é'bele bon mod abé á alongé abé ne abé ebédé áhed. Mmē mel méchyáá'áá e'pum nyaa dyôm ne ébe, méchyáá'áá ngōn té. Bad bé nkōŋsé bēbenladtáá ábab byaá ákud e'choóchon. ³ Chōmchōm éche Dyōb ábágé ebómán éebáá á dyad-tē wê. Atii dé nkamlēn áde Dyōb ne Mwän-a-Ndyōŋ ní mbód mébédé áwēd-te, bembaledēe bé Dyōb-pe bēbagé mó edúbé. ⁴ Bényıŋ Dyōb e'só ne e'só, áde đın-ne démbē bó á mesó mé mbōm. ⁵ Nkūu méebáá ámpē, béehəd-taá etrukán káa enyen ányınen ekıde áyāle Sāŋ Dyōbe ábē ábab e'nyınen bé ekıde, bēbē'-e á nkamlēn á ngındé né á ngındé.

Jōne anyıne epē éche Yesue

⁶ Dóo ene ángel eláŋgéé me áá, "Abén e'yale ábe ıláŋgé nyé é'dé mbále, né-óo nyédúbe bó. Sāŋ Dyōbe awē abage bekal bé'dáodəŋ échē edáodəŋ ábel bon békale nımē nkalaŋ,

alómé eche ángel álúmed ábē bembaledε mam nime mékwógé abenled.” ⁷ Dóo Yesue áhóbεé aá, “Nyénone’, nkwogé apε. Nnam ne bad ábe béhíde’ mekan nime bétélé á kálag-tê wén nime mébenléd bəəb ne á pónδέ echě ehúε’ á’sō.”

⁸ Mε, Jone nwógé nnyín-ne nímén mekan. Ade ríwógé nímén mekan nnyín-ne mó, menkwě ásē á’sō é ángel echě enlúmed mε nímén mekan, ábe mó edúbé. ⁹ Bon anláá mε aá, “Weébēlē nê! Měmpē ndii mbaledε a Dyöb néε wε, ne néε ábíní baányon bé Krísto ábe bédé bekal bé’daádəŋ ne bad ábe béhíde’ chöm éche éténlédé á kálag-tê wén. Dyöb dóo nyétəŋgéné edúbé abε.” ¹⁰ Dóo áləŋgεé mε ámpē aá, “Nyéeköŋnäd bad mekan nime mébenléd nime méténlédé á kálag-tê wê áyale mékwógé abenled. ¹¹ Bad ábe bébele mbéb bébê bébele’ mbéb. Abe bébele mekan mé mbinde bébê bébele’ mekan mé mbinde. Abe bébele mekan nime métəŋgéné bébê bébele’ mekan nime métəŋgéné, ábe bó-’ε bésáá bébê bésəŋ.”

¹² Dóo Yesue áhóbεé aá, “Nyénone’, nkwogé apε, ásaábe mod-té nchoo ne nsón nime ábélé. ¹³ Mε-εé ndé Alfaa mbé-’ε Oméga, awě Asébpé ne awě Adímténé, mbé-’ε Mbooted ne Asóg.”

¹⁴ Nnam mbê ne ábê ábe béwóbpé nímāb megombe, béwōŋ kunze əpon á mmwε mé e’ké ásól á dyad-tê ábel bédyê e’pum é’ bwel ábe é’bele mod abé á alongé abé ne abé. ¹⁵ Bad ábe béésól á dyad-tê wê, bédii bad ábe bébélé mekan mé mbinde, bad ábe békume ngəŋ, bad ábe békábe’ mesón, bad ábe béwúε bad, bad ábe bébenle myöb mé metóm ne bad ábe bédáá akal dé metóm ne ábe békale metóm.

¹⁶ Mε Yesue, mε-εé nlómé echem ángel áláa nyé ábe nyédé á mwembé-te nímén mekan. Ndi ane awě abíde á mbyaa nime kəŋ Dabidε, tintine a mbwεmbwε awě apene’.

¹⁷ Edáádəŋ é Dyöb ne Sóbé béhóbe nén bán, “Hyăg.” Kénzée awě awógé nén, mómpē áhób aá, “Hyăg.” Ane awě píd ékóbé áhyε ámwê mendíb nímé mébele bon bad bébe á alongé á ngíndé ne á ngíndé. Mod ké ahée awě ahεde’ nímén mendíb ätəd mó ngen.

Jone ahóbe ehób é asóg

¹⁸ Nsime mod ké ahée etúu áte awě awógé e’yale ábe é’ténlédé á kálag-tê wén təŋgene mekan nime mébenléd. Nzé mod abádé kéchéé á kálag-tê wén, né Dyöb débädé mó medim nime bétélé á kálag-tê wén. ¹⁹ Mod ké ahée-’ε awě əhūd ké eyale ámin e mekan nime méténlédé á kálag-tê wén təŋgene mekan nime mébenléd, Dyöb déhūd áde asii dé e’pum é’ mel é’ bwel ábe é’bele bon mod abé á alongé á ngíndé ne á ngíndé. Dyöb déhūd-tε éche etál á Dyad áde Asáá. Mmén mekan méténlédé á kálag-tê wén.

²⁰ Ane awě abíde mbón təŋgene nímén mekan mésyāäl ahóbe nén aá, “Ne mbále, nkwogé apε.” Ebê nê, hyăg a-Səŋgú Yesu.

²¹ Nsimé nime Səŋgú Yesue mbê ne bad bésyāäl.*

* **22:21** Bad bésyāäl; donje á kálag dé’só áwóó Bad bé Dyöb káa Bad bé Dyöb bésyāäl.